Hjemmets Noveller

Maanedsblad, udgivet af John Martin, 1904-10.

Skanningen (affotograferingen) er udført efter eksemplarer fra Statsbiblioteket eller i privat eje.

Tidsskriftets indhold er indekseret på Dansk Forfatterleksikon:

https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/p104714.htm

Udarbejdet 2023 af Niels Jensen

Opdateret den 7. august 2023 af Niels Jensen

KUN AFSLUTTEDE FORTÆLLINGER

Carl Ewald. Thomas Krag.
Carl Muusmann.

MAANEDSBLAD 60 SIDER

Hjemmets Noveller

25 ØRE

No. 1 — OKTOBER 1907 — 4. AARG.

OKTOBER 1907

INDHOLD:

HJEMMETS NOVELLER udgaar en Gang om Maaneden og koster 25 Øre pr. Nummer, 65 Øre Kvartalet, portofrit overalt i Danmark.

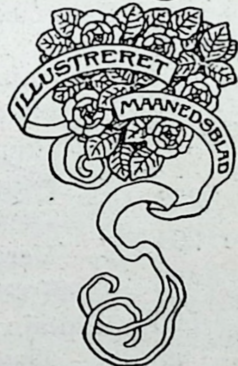
Annoncepris pr. Nonp. Linie: 1. Side 60 Ø. Lin., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10. og 12. Side 30 Ø. Lin., 11. Side 25 Ø. Lin. ¼ Side og derover 20 Ø. Lin. overalt, undtagen Forsiden.

Udgivet af JOHN MARTIN
Red.
J. Jürgensen (for Tekst) og Sophus Jürgensen (for Billeder).
Telefon 1864. Telefon 28 223.
Redaktion og Ekspedition Nørregade 13, København.
aaben fra Kl. 9—5½. Telefon 1864.

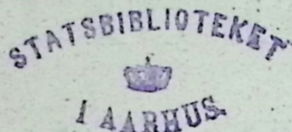
HJEMMETS NOVELLER

4. AARGANG

1907—1908

KØBENHAVN
BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI
1908

INDHOLD

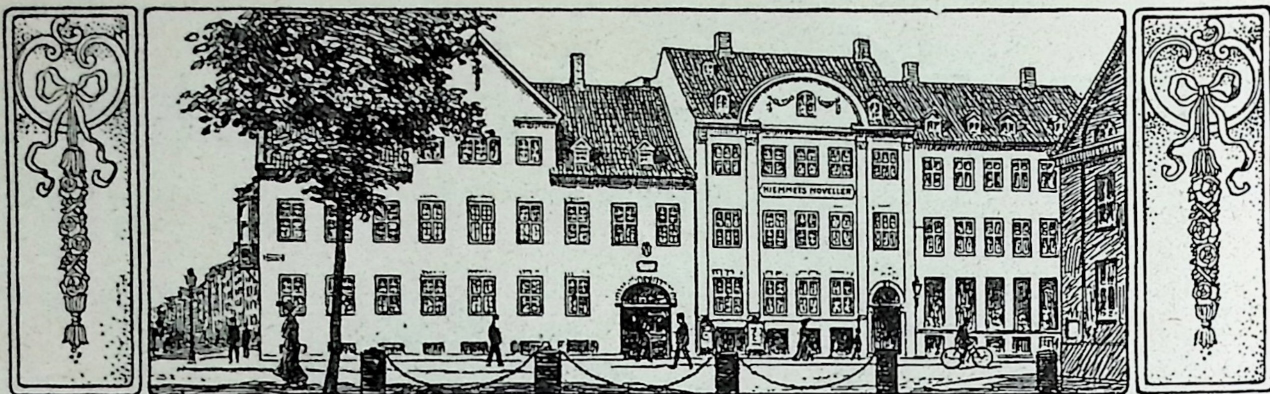
PENNETEGNINGER.

HJEMMETS NOVELLER

NR. 1 OKTOBER 1907 4. AARG.

OKTOBER

HJEMMETS NOVELLER

VISSENT LIV

AF

THOMAS KRAG

ILLUSTRERET AF TH. IVERSEN

Jeg boed en Sommer et Steds ved Kysten vesterpaa, og jeg gik mangen Gang lange Ture indover Land. En Dag paa en af disse Ture kom jeg til en Egn, præget af en mærkelig Natur. Myr og Mose var Egnens Særkjende. Deraf det dumpe, melankolske, der hviled over den. Og som en Melankolikers Drømme virked de store pragtfulde Bladplanter og Soppe, der skjød frem af den. Nogle Træer stod i Klynge her og der, men de var urgamle og visne. I det hele bidrog alt: de golde Bjerge i det fjerne og nærmere Havet, der ad en smal Fjord trak sig ind mod en nøgen Strand, til at give Stedet et Præg af noget forlængst hendøet, medens de mærkelige Bladplanter og de tykke Soppe aabenbared et hemmelighedsfuldt Liv.

Ikke alene Jorden, men ogsaa Luften var klam. Og den var næsten altid stille. Vinden roed sig træt...

Men nu og da hørtes i Stilheden dybe Sus fra Havet — som rørtes det af ukjendte Kræfter.

Det slog mig, hvor denne Egn var øde; men naturligvis maatte en eller anden Menneskebolig ligge i Nærheden. Jeg vilde finde den. Men jeg gik og gik og fandt den ikke. Jeg vilde netop vende om og gaa tilbage, da jeg pludselig standsede. Se, derborte laa jo et stort vakkert Hus. En gammel Stenvilla! Jeg sætter Udraabstegn efter; thi som bekjendt er Huse af Sten et sjeldent Syn hos os i Norge, hvor de evindelige firkantede Træhuse aldrig giver den store Natur den tilsvarende Tyngde.

Jeg gik nærmere. Naaed tilslut Stengjærdet, som omgav Huset. En Have laa indenfor. Den var lurvet og pjusket. Her og der stod Rester af gammel Pragt: en skjøn Blodbøg, en sølvhvid, blinkende Asp. Ellers var alt forgangent. Bedene var udviskede og Hækkene var tyndhaarede og glisne.

En gammel Kone kom pludselig tilsyne i Haven. Hun kom langsomt gaaende, stoppende en Strømpe. Hun saa mig og standsede. Hun var forundret, lod det til, over at se en Fremmed.

„Goddag," sagde jeg.

Hun nikkede.

En gammel Kone kom pludselig tilsyne i Haven. Hun kom langsomt gaaende, stoppende en Strømpe.

„Hvem bor her?“ spurgte jeg.

„Hva-a?“ sagde hun og virred med Hodet.

„Hvem bor her?“ gjentog jeg. „Forstaar De ikke? Hvem ejer Huset her?“

„Huset?... det er vel Kongen, som ejer det.“

„Er det Kongen?“

„Ja, eller Amtmanden eller Byen.“

Jeg saa uforstaaende ud maaske, for lidt efter føjede hun til:

„Ja, mere ved ikke jeg.“

Pludselig gik det op for mig, at Huset vel maatte være Fattighjem eller ligende. Jeg spurgte:

„Gaar det an, at jeg beser Huset?“

„Aa ja, det kan vel ingen forbyde Jer.“

„Er her ingen Forstander eller sligt?“

„Forstanderen bor i Byen. Men spørg Ole Alfred; han bor i første Døren til højre, naar I kommer ind. Han kan kanske vise Jer det.“

Jeg gik gjennem den tyste Have, over det nedtraadte stenhaarde Grus. Og jeg gik opad den høje Stentrap og kom ind i en lang dunkel Korridor. Se, der var første Døren tilhøjre. Jeg banked paa og aabnede. En liden enøjet, bredskaaren Mand rejste sig og kom imod mig. Om han var Ole Alfred? Aa jo, det var han. Om han vilde vise mig Huset? Han gloede forskende paa mig: „Hm, var det noget særligt?“ „Nu, jeg vilde bare gjerne bese det. For det var jo et vakkert gammelt Hus. Se, der er lidt for Umagen.“ Jeg gav ham en Halvkrone, som han faldt i dybe Funderinger over og først slet ikke vilde modtage. Naa, men endelig tog han den, og nu viste han sig som en kyndig og villig Mand. Og jeg saa mange morsomme Ting. Jeg saa en gammel Sal med Rokokko Ornamenter. Og jeg saa udskaarne Døre. Og paa Muren i en støvet Kakkelovnskrog blev jeg var nogle fine Vindrueklaser malede af en kyndig Haand.

Og der ude i Haven stod den store Bøg og ragede med sine tunge Klaser af dybrøde Blade, og Sølvaspen virrede og skalv i Kvældens Vind.

Jeg havde gjættet rigtig: Huset var nu Fattighus, Gammelkonehjem. Ja, denne sjældne gamle Villa var nu et Hjem for fattige, elendige Koner. De gik nu om i de altfor store Værelser, og de længted maaske efter jævne Kammerser. Thi deres lave Senge og deres stakkars Dragkister saa dobbelt fatteslige ud i de store Rum.

Rundt overalt stod en egen muggen Lugt af Fattigdom, som ikke lod sig fordrive ...

— Men da jeg noget senere forlod Huset og gik tilbage did jeg boede, mindedes jeg de fagre Rester fra en gunstigere Tid, og det spøgte i min Sjæl: Jeg saa rige, sorgfrie Mennesker færdes i Villaen og i Haven, og jeg hørte dem le og tale. Jeg saa Blodet farve deres Kinder røde, og de ejede alt, hvad Mennesker forbinder med Ordet L i v. Men — og det spøgte videre — pludselig brød Ulykken ind: Talen og Latteren forstummede. Kinderne blegnede. Livet visnede.... Og nu færdedes der omkring i Huset og i Haven nogle gamle Menneskevrag, nogle Skygger, der famled mod Graven.

II.

Den følgende Tid gik jeg tidt og ofte til den rige Villa, der var bleven Fattighus. (Nu og da kan man være i det Humør, at man ynder at se Ruiner.)

Jeg gik nu og da forbi den, saa blot ind i Haven, hvor de gamle, affældige, tidt halvt idiotiske Koner gik om og puslede, og jeg tænkte paa, hvor sikkert det slaar til, at hos os i Norge blir næsten altid de sjældne gamle Herskabshuse før eller siden Fattighuse. Vore Rigfolk bebor jo saa sikkert splinternye, stygge Huse efter sidste Berlinermode.

Det hændte ogsaa, at jeg gik ind og snakked med Ole Alfred, der var Portner og en Slags Underinspektør ved Fattighuset. Han fortalte mig, at Egnen engang havde været bedre dyrket end nu. Sidste Mand, som ejed den, Brede Rein, havde den sidste Halvdel af sit Liv været en dødsmærket Mand og ligeglad med sit jordiske Gods. Og han lod Ejendommen styre sig selv, som den værst kunde. Og i faa Aar ødelagdes mere end nogen skulde tro. Ulykker kom til: Der kom Skogbrand og Skybrud. Skog blev Aske og Eng blev Myr, og Myren bredte sig Aar for Aar, aad Ager og Mark og slugte Fæ og Folk, om den fik komme til. Mangen Mand har nok i de sidste Aar gaaet sig i Myren og blevet der.

Jeg husker saa godt Ole Alfred, da han var kommet saa langt. Han tied en Stund, Saa retted han sig, gloed langt bort med sit ene Øje.

„Saa I nogen Gang," sagde han halvt hviskende, „en ældre Kone færdes her omkring? En gulkindet én og i sorte Klæder, men med klare Øjne. Hun saa enda lidt galen ud og fatteslig tillige, men alligevel kunde en nok se, at hun var kommen af godt Folk... Aa, nei... naar her er saa mange Kvindfolk, saa mærker en sig ikke netop én; men jeg tror nu alligevel ikke, at I har set hende, for da havde I sikkert lagt Mærke til hende. Og desuden har hun holdt sig meget inde sidste Tiden...

Han tiede lidt, rejste sig saa og vinkede.

„Kom med mig et Øjeblik, I kan faa se hende... hun er saa besynderlig at se paa ... Hun har jo sit eget Kammers. For Ret skal være Ret. Hun har jo boet her før, som Arving til det hele, saa hun faar jo ligesom ha' det lidt bedre end de andre Fattigfolk. Hun har jo ogsaa en Mahogny Kommode og lidt gammelt Stas, som hun forresten aldrig viser frem ... Kom bare!

Vi gik gjennem den lange Korridor, Ole Alfred banked paa en Dør. Jeg lagde netop Mærke til, han banked paa, hvad han ikke havde gjort før idag. Der svaredes indenfra, og vi kom ind i en Stue. Den var omtrent som de andre Stuer. Der lugted af Medicin. Ved Vinduet sad en lidt ældre Dame, indpakket i et Uldtæppe. Nu jeg skriver disse Ord — der er gaaet Maaneder siden mit Besøg i Villaen — ser jeg endnu for mig det gustne Ansigt, men jeg ser ogsaa en Mund rød som et Mirakel og amorbuet. Tænk Dem, midt i dette trætte, gule Ansigt en rød, amorbuet Mund og saa nogle store, tindrende Øjne. Maaske Forstanden hos dette Menneske var forvirret. Noget i Ansigtets Udtryk kunde tyde derpaa. Men Sjælen levede. Den sad taus derinde og saa ud gjennem disse Øjne. Og den røde Pigemund rørte mig ved sin Ungdom.

Jeg ved ikke, hvad han sagde, Ole Alfred. Jeg stod ved Døren beredt til at gaa igjen. Jeg følte, at her i dette Kammer burde jeg ikke staa og snakke. Lad den mørkklædte Dame sidde der alene! Hun har ikke Brug for nogen af os...

Lad os gaa!...

Ole Alfred mærked, jeg ikke vilde blive. Vi gik. Lidt efter sad vi nede hos Ole Alfred igjen. Og atter stirred han hen for sig med

det ene Øje, og hans Hoved nikkede, og han havde saa meget at berette:

„Hun sidder oppe endnu," sagde han. „Men Doktoren mener, hun ikke har længe igjen. De gik nylig paa Apotheket efter Medicin til hende, og det var nok en Medicin, som kunde tyde paa, at nu var Døden sikker nok, for Apothekeren havde sat Dødningehoved og to korslagte Dødningeben udenpaa Flasken. Jaha, nu sidder hun der, Stakkaren, og skal snart bortvandre; men men aj, aj! jeg har jo snakket med mange gamle Folk, og jeg kunde jo fortælle mange Ting, som ingen snart ved mere. Ja, ja, det kunde jo hænde, min Herre, at den gamle, syge Pige, som sidder der oppe ... det kunde jo hænde, at hun har været rigtig en skjønen i sin Tid, for hun var Datter her i Huset; men ser I, det var netop hende, som gjorde Godsejeren rasende og sindssvag. Men det kom fra først af deraf, at hun ligefra hun var Barn havde gjort alt, hvad hun selv vilde, og Faderen havde taalt det. Naa, hun var jo hans eneste Barn, og ganske urimelig vakker og kjæk skulde hun have været. Se, det satte han Pris paa, thi han var jo selv en gammel Kavaller. „Se, Laura!" sagde han altid, naar hun var mest egenraadig. Og al Uskikkeligheden hendes lo han bare af: „Se Laura! er hun ikke dejlig?" Ja, det kom han altid med.

Naa, Tiden gik, og hun blev voksen, og hun blev sendt til Hovedstaden, og hun tog enda en lang Reise til fremmede Lande. Og hun kom tilbage, og det var et Syn, saa vakker og fornem hun var. Og naar hun gik ud at spadsere ... he, tidt veg almindelige, simple Folk tilside, længe før hun naaede dem.

Og hele Tiden, fra Barndom til nu, var der ikke vexlet et ondt Ord mellem hende og Faderen. Men en Sommer .... Frøken Laura var netop kommen fra Hovedstaden ... blev Far og Datter stumme for hinanden. Tjenerskabet paa Gaarden vidste snart Besked. Faderen havde nok snakket til Frøken Laura om, at nu var hun jo voxen Dame, saa nu var det d e t, som forestod, at faa en Mand, som kunde anstaa hende. Og Frøken Laura lo først og sagde, at hun havde fundet en Mand, som anstod hende. „Naa, havde Brede Rein sagt, og hvem var saa det? „He, he," havde hun svaret, „saa alvorlig Du siger det, Far, kanske D u har fundet en for mig?" „Ja," havde Brede Rein sagt. „Naa, hvem var saa det?" „Jo", og Brede Rein var meget alvorlig, „det er Værkejer Dale, Laura. Du kjender ham jo; han kommer her en af Dagene og snakker med Dig." Men Frøkenen tog det bare med Latter: „Værksejer Dale, ja, han var sikkert bra nok; h u n skulde bare ikke vide af ham." Da hendes Skjæmt vedblev, sagde gamle Brede Rein med Vægt: „Hør nu, Laura, før har vi to haft megen Moro sammen; men dette er Alvor." Hun tiede og blev alvorlig. „Hvad mener du, Far. Du hører, at jeg ikke vil eje Værksejer Dale. Er ikke det alvorligt nok?" Gamle Brede tiede lidt, sagde saa: „Hvorfor vil du ikke e j e ham, som du udtrykker dig." „Fordi jeg ikke bryr mig om ham." „Bryr du dig kanske om nogen anden?" „Ja, Far." „Jeg har hørt et Ymt om det. Du har nok truffet et Mandfolk i Hovedstaden, som du spankulerede lidt vel meget med. En Skipper eller noget sligt." „Det kunde hænde, du havde Ret Far. Jeg vilde netop idag have talt med dig om den Ting." „Jeg taler ikke med dig om den Ting, du mener, jeg aabner aldrig min Dør for den Person, du „bryr dig om."" Hun stod lidt, blev trodsig og bleg som aldrig før, skar i med sin unge, haarde Stemme: „Og jeg tar aldrig Værksejer Dale til Mand, vilde ikke røre ved ham. Det skal du engang for alle forstaa."

Saa gik hun, og gamle Brede Rein stod igjen, og han var blegere end Datteren af Vrede.

De gik nu begge en Tidlang og tiede. Ikke engang Godmorgen og Godnat var mellem dem. Men en Morgen klapped Brede Rein sin Datter paa Kinden og sagde: „Lad mig nu se at du er snil Pige idag, saa kan vi bli gode Venner igjen." Hun forstod vel hvad han mente, men svared intet.

Den Dag kom Værksejer Dale paa Besøg. Han var en stor, tyk Mand, stærk og snil saa han ud. Men da man skulde faa Frøkenen fat, var hun ikke nogetsteds at finde. Udpaa Eftermiddagen kom Bud, at hun var hos en Veninde, en Doktorfrue, i Byen, og blev der om Natten.

Og senere paa Dagen havde han haft et Møde med Datter sin, som var værre end værst.

mod mig for at jeg skulde kjende Pinen saa meget være."

Ole Alfred tiede lidt, blev saa langsomt ved:

„Nu ved jeg ikke andet at fortælle end at Frøkenen smalnede af og blev blegere. Men hun blev ikke mindre vakker for det: hendes Øjne var tidt saa klare som en Engels. Men en gammel Budeje paa Gaarden, der stod meget tidlig op, havde travelt med at ynke sig og fortælle i de mørkeste Kroge, at det vist var rent galt med Frøkenen nu; for hun gik nok galt i Vej tidlig om Morgenen, før nogen stod op. Det var godt nok, at hun selv kaldte det „at gaa Morgentur", men naar en holder Stævne i Skauen kan Morgen være ligesaa gal som Kvæld", sagde gamle Budejen.

Ikke snak for højt om dette, raadede mange den gamle; men hun snakked alligevel og Enden blev jo, at Brede Rein fik høre det hele. Men den som fortalte ham dette — det var Budejens egen Mand — han troede kanske, han skulde vinde noget ved det; men han tog fejl. „Ud med dig din svarte Raggetasse!" skreg han, og da Sladderhanken forfjamsket blev staaende tog Rein ham i Nakken og hev ham ud saa det knaged i Knoklerne hans.

Men Rein selv? Ja, han fik nok siden ikke sove godt om Nætterne. Han vilde jo ikke spionere, men hvordan det gik eller ikke, saa fik han nok en Morgen se noget, han aldrig havde tænkt Muligheden af. Og senere paa Dagen havde han haft et Møde med Datter sin, som var værre end værst.

Hvad var det hun gik ud efter? Vidste hun, at hun havde sit Navns Ære at staa til Ansvar for. Var det saa at Skipperen boede i Nærheden? Ja alt var sandt, svared hun. Og ham vilde hun ha' og ingen anden. „He." raabte Brede Rein. „Du vil? Men det bliver vi to om." Da gik hun lige foran Fa'ren og sagde med forunderlig Stemme: „Nej, vi blir tre!" Fa'ren stirred paa hende, stirred længer og længer, og saa — ja saa fortæller dem, som siger, de ved det: saa faldt han ende ned der han stod!

Da han saa kom til sig selv, maatte han

Værksejeren hørte Budet og lo slukøret: „He, he, der gjorde jeg nok ingen Lykke!" Gamle Rein udbrød, bleg af Harme: „Hun er en forkjælet Jentunge. Har simpelthen aldrig faaet Ris." Og Værksejeren svared gemytlig, men indædt: „Saa ris hende nu, Rein. Det har hun sgu fortjent. Havde hun givet mig en Kurv — lad gaa! Men dette, nei Tak, Rein Far! Adjøs!"

Og Værksejer Dale hev sig i sin dobbeltspændte Kariol, saa det jumpede, og Hesten skvat; han var jo en tung Mand og nu var han ærgerlig tilgavns.

Lidt efter kjørte ogsaa Brede Rein afgaarde. Til Byen bar det i fuld Fart. Og op til Doktorens bar det. Doktorfamilien sad netop ved Aftensbordet, da Gamlen kom. I kan tro, der blev Opstuds. Brede Rein stod i Stuen som en ladet Muskedunder. „Om Laura øjeblikkelig vilde komme med ham. . . . Nej, intet Muk vilde han høre". Og da alligevel Doktorfruen vilde lægge et godt Ord ind for hende, brast det ud af ham: „Ti! Her har I intet at sige. Fort! gjør dig færdig Laura. Og her sætter du ikke mere din Fod."

De kjørte hjem og da de vel var indenfor Døren, gik Brede Rein pludselig mod sin Datter. Hun stod stiv, blinkede ikke med et Øje engang, bare saa paa ham — og saa sagde hun: „derfor var du altsaa saa snil

bevogtes. Han vilde gjøre Ende paa sin Datter og paa sig selv med. Han taalte ikke, hun var i Huset. Doktoren troede for Alvor, at det vilde berolige ham, om hun kom bort. Ja, saa rejste hun da. Og han vidste, at hun rejste. Da hun kjørte bort, stod han i sit Kammer og saa efter hende, og det maatte vel trods Vreden været et kummerfuldt Øjekast, han gav hende, da hun, som han havde holdt slig af, langsomt drog afgaarde.

Underlig nok med Forældre tidt. De gaar mangen Gang og forkjæler sine Børn og staser dem op, og alt, hvad Børnene gjør, er idel Herlighed. Men saa indtræffer noget en Dag, som gaar imod de gamles Beregning, og da er Fanden løs.

Hm, se nu Brede Rein! Han var fin nok mod sin Datter, om hun gjorde aldrig saa mange Narrestreger; men det skulde han ikke været. Han skulde snarest været stræng og bestemt den hele Tid, saa havde han kanske faaet saa vidt Myndighed over hende, at hun havde givet Slip paa sin Skipper.

For ham var der nu ikke meget ved. Saa fortælles det ialtfald, at javist var han villig, Skipperen, naar de gjalt at komme til søde Møder, men da han nu skulde tage Ansvaret paa sig, saa var han ikke fuldt saa god at have at gjøre med . . . Jeg tror det gik op for Frøken Laura, og hun var jo den stolte Pige, saa hun trak sig nok heller tilbage, end hun trængte paa . . . Men de, som saa hende bare kort Tid efter, sagde, at de vanskelig nok kunde kjende hende igen. Hun var bleven et andet sørgeligt Menneske.

Doktorfruen var hende nu en god Veninde. Hun fik hende til Udlandet, og det var nok Meningen, at hun skulde føde Barnet der, og saa se at komme sig i Vej der som Lærerinde i Musik eller saadant. . .

Ingen hørte noget fra hende de Aar. . . .

— Med gamle Brede Rein gik det rent galt fra den Dag, Datteren kom helt bort. Han lod Gaarden forfalde, saa alle rysted paa Hovedet og syntes det var en Skam. Alt groed vildt paa Gaarden, Ugræs regjerede. Ageren og midt i Kløvermarken stod snart høit svingende Klinte og Valmue. Og Folk og Tjenerskab blev afskediget. Man beholdt bare en gammel halvtosset Fyr tilbage, som var forfærdelig stærk efter Bjørn og Ulv, men som ellers bare duede til Drik og Skrøner. Naar de to sad sammen, Brede Rein og han, saa kan en tro der skede underlige Ting, som nu at den halvtossede maatte fortælle om sine svære Bjørnejagter, og at Brede Rein lytted villig til. „Jaha, saa der saa du Bjørnegabet over dig, Aanon! Ja, da havde du vel ikke Tanke for andet“. Aa nej, det maatte Aanon medgi' at da han laa under Bjørnens varme Kjæft, havde han ikke Tanke for andet. „Ja ja, mente gamle Brede Rein, var jeg ikke saa gammel, saa jagu tror jeg at jeg tog Bjørneriflen og forsøgte mig“.

Enden blev, at Brede Rein, trods Alderen, forsøgte sig. Han havde tidt den tossede Aanon Bjørnejæger med, men endnu oftere gik han alene. Jagtudbyttet blev ikke stort. Nu og da en Skovfugl eller Hare, engang en Gaupe, som vistnok Aanon havde skudt, men aldrig Bjørn.

Men en Kvæld kom Brede Rein besværlig haltende hjem og Livet var halvvejs udslukt hos ham. Til Lægen, som tilkaldtes, gav han den Forklaring, at han havde redet ud ved Middagstider, og at Hesten var bleven skræmt og havde løbet løbsk. Brede Rein havde haft meget Besvær med at holde sig fast og nu skede det stygge Uheld at Jagtkniven under det stærke Ridt havde sat sig fast mellem hans Underliv og hans Laar, og at dens Eg havde gennemskaaret Skeden, der var af Læder. Og den skarpe Kniv havde trængt ind i Laaret, dybt ind. Han havde mærket, hvor Blodpølen laa efter ham . . .

Doktoren strævede baade længe og vel med ham, men Blodet kunde ikke standses. Omtrent ved Midnat døde Brede Rein. Og Døden kom ham nok vel tilpas.

Engang var Godsejer Rein anseet for at være en rig Mand. Da nu efter hans Død Status gjordes op, viste det sig, at han snarest maatte kaldes fattig. De sidste Aars sindssvage Uorden havde ødelagt ham i Bund og Grund. Der var Gjæld alleVegne. Og Gaardens Værdi var sunken i enhver Henseende. Den blev da solgt. Markerne og Engene og Skoge og Myr. Og Huset her kjøbte Byen til Fattighus.

Ole Alfred tiede temmelig længe.

Ja, ja, nu vil I nok vide noget om Frøknen, som rejste bort. Jo, for vel to Aar siden kom en underlig Kvinde hid. Og det var Frøken Laura Rein. Og det var vanskelig at drage Kjendsel paa hende. Og jeg tror nok, at hun havde endnu vanskeligere for at drage Kjendsel paa Huset her og den hele Gaard. Hun vidste ikke engang, at Fa'ren var død. Man sørgede da for, at hun fik et godt Rum her, som hun kunde kalde sit eget. Siden den første Dag om Vaaren, naar Æbleblomsterne sprang ud. Hun vidste jo ikke, at nogen sad herinde og iagttog hende. Aa, hun tog af og til en Blomsterklase og pressed den mod sin Næse og med lukkede Øjne og med et fjollet, saligt Smil aanded hun ind den søde Lugt, hun havde kjendt som sorgfri Pige. Tidt gik hun sent paa Kvæld omkring i Haven. „Der gaar Frøkenen," sagde de gamle Koner medynksfuldt, „lad hende gaa, det er Frøkenen." He he, de gamle udslidte Koner havde saamæn en Slags Respekt for

„Der gaar Frøkenen", sagde de gamle Koner medynksfuldt, „lad hende gaa, det er Frøkenen."

hun kom hid har hun levet her uden at se nogen af de gamle Kjendinge fra Byen, der i Førstningen kom her ud for at besøge hende. Naa, ikke stort at undre sig over, naar en tænker sig godt om; de Folk kom nok mest af Nysgerrighed. Hun talede heller ikke stort med de andre, som boede her; jeg tror ikke, fordi hun var for stolt, men fordi hun helst vilde være i Ly for alt. Hun gik om i Huset og i Haven, altid taus. Hun stod under Blodbøgen, I ser dernede, eller under Aspen. Eller hun gik ned ved Træklyngen, den nederst i Haven, den, der engang var Lysthus. Jeg saa hende tidt hende som for Herskabet. He, he, saant sidder Fattigfolk i Blodet til det sidste... Enda hun aad Naadsensbrød som de selv, de kaldte hende bestandig for „Frøkenen".

Og nu hented de den farlige Mixtur idag. Den med Dødningeho'det paa. Og det ved alle de gamle, kan De tro. Nu sidder de og snakker sammen og hvisker, og en og anden af dem ved nye Ting at fortælle fra Frøkenens gode Dage. Og hver Dag vil de spørge efter, hvordan Frøkenen har det. Og de vil tage Varsler af Katteskrig og Hundehyl, og de vil lytte efter om Mysserne rummesterer værre end ellers bag Panelet. Og

de vil blive nysgjærrig ventende paa, at Frøkenen skal dø. Og de synes begribligvis det er gjilt, at hun skal begraves ligesom en af dem... enda hun engang løb om som en forvænt Frøken med Mammelukker og blanke Sko og spiste Hvedebrød og Vørterkage og Mørbrad og andet fint."

Ole Alfred nikkede dybsindig med Ho'det. Saa slog han sig tre Gange paa Laaret med den flade Næve og rejste sig.

„Ja, ja, nu har I hørt, hvad jeg ved, og nu maa jeg nok gjøre min Runde for Natten."

Lidt efter gik jeg hjem, og noget flimred for mine Øjne. Jeg saa en ung Pige med røde Kinder og glade Øjne; men lidt efter lidt visned Kinderne, og Livet døde. Men i det blege Ansigt lyste endnu en rød Mund og Øjnene straalte.

Se, hvilken stor Sky letted sig af Sumpen og drev mod Vest. Solen gik ned; hele Himlen blev en vældig, broget Blomst.

JOMFRU MARIE

AF

HANS VON KAHLENBERG

OVERSAT AF PAUL SARAUW

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

Det lille enetages Hus med det lave Tag og de grønmalede Skodder er den sidste Udløber i Forstaden. Fire blankpudsede Vinduer ser ud over den snavsede, ikke brolagte Gade, der fører ned til Floden. Denne vælter sig med graa, dovne Bølger mellem rødlige Kajer. Man hører dens Brølen ganske tydeligt, og om Natten, naar der er stille, fornemmes ogsaa en anden Lyd ... som fra et larmende, oprørt Hav. Det er Paris, Verdensbyen paa den anden Side af Floden.

Foran Huset ligger der en lille Have. I to runde Bede, der er omkransede af hvidglasserede Konkylier, blomstrer Georginer, Asters og brogede Levkøjer. En Kvinde er i Færd med at rive Grusgangen. Hun kan vel være omkring Midten af Trediverne og har et smukt, roligt Ansigt med meget blide, brune Øjne. Den simple Kjole sidder udmærket paa hende og fremhæver den prægtige Figur, det fulde Bryst og den slanke Talje over de brede, runde Hofter. Hun er meget ivrigt optaget af sit Arbejde og løfter ikke engang Hovedet.

Allerede længe har en Mand staaet lænet til Havegærdet og har nøje fulgt hver af hendes sikkre, kraftige Bevægelser. Det er en pjaltet Landstryger med et frækt Ansigt, der er oppustet af Drik. Under de rødbuskede Øjenbryn lurer skelende, snu Øjne. Ogsaa det stride Skæg og de sparsomme Haartjavser, der er synlige under den fedtede Hue, har den samme hæslige, brandrøde Farve.

Endelig løfter dog Kvinden Hovedet under Mandens paatrængende, gennemborende Blik. Et Øjeblik ser de hinanden i Øjnene. Hendes smukke, runde Ansigt bliver pludselig ligblegt. Hun lader Riven falde, bøjer sig forover og stemmer Hænderne mod Brystet:

„Røde Martin!"

Den anden nikker kun og vedbliver at stirre paa hende: „Ja, saa! Det er altsaa virkelig Dig, Manette! Ja, det syntes jeg jo nok! Røde Martin glemmer ikke saa let en køn Pige, selv om han ikke har set hende i tyve Aar." Her aabner han ganske roligt Havelaagen og gaar ind til hende: „Da', min Skat! Naa, hvordan skær' den? Stadig den samme Haandtering? Det er en ganske hyggelig lille Rede, Du har ravet Dig til her. Men her er lovlig landligt! Tidligere plejede Du dog at holde til, hvor der var Leben og Lystighed — jo galere, jo bedre! Du glade Himmel, hvor det gik muntert til, da Du dansede Kankan for os paa Skænken hos Fatter Champordel, og alle de lystige Svende sloges om at faa Dig paa Skødet. Man maa lade Dig, at Du var et raskt Stykke Pigebarn dengang! Du forstod at bruge Dine Øjne. Naa, hvem er det, der for Øjeblikket maa punge ud?"

Finard og alle de andre derovre i det gudsforgaaede Paris!" Hun knyttede Haanden hen imod Floden, inden hun fortsatte — i stigende Ophidselse. „Jeg ved ikke, hvordan Du har baaret Dig ad med igen at komme paa min Vej, nu efter hele den lange Tids Forløb. Men det er ogsaa ligegyldigt! Jeg kender Dig og ved, hvad jeg kan vente af Dig. Men jeg forlanger, at Du skal høre paa mig!.... Hvad jeg var dengang, for tyve Aar siden, det ved Du godt nok Besked med! Et forældreløst Barn, der var smidt paa Gaden og voksede op i Far Champordels Knejpe mellem drukne Mandfolk. Jeg tror ikke, at selv en Engel vilde være gaaet ren og uberørt ud af et saadant Liv. Det kan ikke undre Dig, at jeg blev det, som jeg var dengang, Du lærte mig at kende. Men hør nu godt efter. Jeg var endnu ikke atten Aar gammel, da den Dag kom, hvor jeg var bleven led og ked af dette Liv, hvor jeg følte en saadan Lede og Modbydelighed for Snavset og Menneskene og den hele Tilværelse derovre, at jeg ikke mere kunde holde det ud, men flygtede bort fra Paris — ud saa langt mine Fødder kunde bære mig. Jeg kom ned til Floden derhenne og kastede mig ud i den. Jeg vilde gøre en Ende paa det Hele, og Flodens slimede, stinkende Vand var godt nok til mig....

Han gjorde med den smudsige Tommelfinger en Bevægelse, som om han talte Penge op.

Hun var uvilkaarligt veget tilbage for hans spiritusstinkende Aande. „Min Mand!" sagde hun trodsigt, og hendes brune Øjne fik et haardt, fjendtligt Udtryk, der gjorde dem næsten sorte. „Jeg er gift!"

„Gift!" Han slog en vrinskende Latter op og mønstrede hende fra øverst til nederst med et halvt spottende, halvt beundrende Blik. „Er Du gift! Saa bliver man vel nødt til at sige Frue og De til Dig. Hvad, min Snut?"

Han vilde fortroligt lægge Armen omkring Livet paa hende, men hun for tilbage. „Rør mig ikke, eller jeg ...."

Han veg et Par Skridt tilbage for den truende Gestus. „Naa, Herregud, jeg æder Dig jo ikke! Hvornaar er Du bleven saa kritisk overfor Dine gamle Kammerater, Din ...."

Hun for sammen ved det gemene Skældsord. Et Øjeblik tænkte hun paa at løbe ind i Huset og laase Døren efter sig. Men hun betænkte sig ved at se hans onde, listige Blik.

„Hør engang, Martin," sagde hun og trak Vejret tungt. „Det er nu tyve Aar siden, at Du kendte mig, Du og den lange Baptiste og Jacques

Han, der nu er min Mand, trak mig op af Floden. Han bragte mig hjem til sin gamle Mor, der boede her i dette Hus, og de to plejede mig og tog sig af mig, til jeg blev rask. Jeg løj dem en lang Historie paa om, at mit Herskab havde sendt mig ud og købe Fisk ved Floden, og at jeg var gledet i Mørket og var styrtet i Vandet. — De troede hvert Ord, hvor latterlig min Historie end lød. Jeg fortalte dem, at jeg var et forældreløst Fiskerbarn, der var bleven opfostret af de fromme Søstre i en lille Landsby i Normandiet. Bagefter var jeg kommen til at tjene i Paris hos en Familie fra Dinan, men det var gaaet mig daarligt, og jeg hadede Paris, jeg rystede over hele Kroppen bare ved Tanken om, at jeg skulde tilbage til den igen. — Det sidste var ikke Løgn! Jeg vilde være gaaet til Grunde, hvis jeg igen skulde have været tilbage til Byen paa den anden Side af Floden.

Saa beholdt de mig dér i Huset. Han var kommen til at synes om mig fra det første Øjeblik, og jeg saa ogsaa godt, hvad han vilde, men jeg søgte for enhver Pris at undgaa det .... Saa, efter to Aars Forløb, døde den gamle Frue. Paa sin Dødsseng bad og bønfaldt hun

mig under mange Taarer, indtil jeg tilsidst indvilligede, og saa gav hun os sin Velsignelse, inden hun døde.“ Her sukkede hun dybt. „Han er Sekretær i Handelsministeriet, en gammel Mand, men god og troskyldig som et Barn. Og det kærligste Hjerte har han; jeg siger Dig, hvis jeg forhen i Tiden havde vidst, at der gaves den Slags Mennesker i Verden ....“ Hun brød af, som om hun pludselig kom i Tanker om, hvem hendes Tilhører var. „Jeg har nu været gift med ham i atten Aar. Og han ved endnu ikke mere om min Fortid, end jeg fortalte ham, dengang jeg kom. Og han maa ikke vide mere, hører Du, Martin! Han er ikke som andre Mænd. Men det forstaar Du vel forresten ikke! Han vilde ikke slaa mig eller jage mig bort, men det vilde dræbe ham; ja, dræbe ham, siger jeg Dig.“ Hun tog ham ved Armen og rystede ham, mens hendes Øjne flammede. „Jeg vil give Dig Penge, Martin .... alt, hvad jeg har. Det er jo derfor, Du er kommen — men saa skal Du ogsaa love mig, at Du igen vil gaa over Floden og tie med, hvad Du ved. Har Du forstaaet mig?“

Hun rev sin Pung op af Lommen, en fattig, forslidt Læderpung. Den indeholdt omtrent femten Francs i Sølv og Kobber. Han talte dem omhyggeligt efter i sin smudsige Haand, inden han, uden saa meget som en Tak, lod dem forsvinde i sin Bukselomme: „Det betaler sig vel godt, dette Pennesmøreri, og det bekommer Dig vel ikke saa tosset at gaa og spille Borgermadam, Manette.“ Og han saa paa hende med et lystent, hungrigt Blik, der fik hende til at skælve. „Gaa,“ bad hun indtrængende. „Gaa nu Martin, det er allerede for sent.“

Han nød hendes Angst og gjorde slet ikke Mine til at gaa. „Naa, Du har vel travlt med at faa Middagsmaden i Stand. Ak ja, hvem der bare havde det saadan. En fed Høne i Gryden og saa saadan en appetitlig og indbydende lille Kone.“ Han slikkede sig om Læberne med et Smask. „Naa, nu vil jeg ikke plage det ærede Herskab længere med min Nærværelse.. G'aften, Madame!“

Hun saa efter ham, da han hinkede ned ad Grusgangen og sparkede et Par af de sirligt ordnede Konkylier bort med Foden.

Ved Havelaagen vendte han sig endnu engang. „En Pibe Tobak og en Bitter kunde Du s'gu ellers godt have budt en gammel Ven. Naa, men det kan vente til næste Gang!“

Da han var ude af Sigte, sank hun sammen paa den smalle, grønmalede Bænk. Et Øjeblik holdt hun Ansigtet begravet i Hænderne. En frygtelig, rystende Hulken gik gennem hendes Legeme, men ikke en Taare traadte frem i hendes Øjne. De blev kun store og sorte, og hendes opspilede Næsebor viste, med hvilken Hæftighed hun trak Vejret.

Hvor Floden dog larmede og brusede i Dag. Vinden førte Stanken fra Vandet op til hende, en lummer, hæslig Lugt af Mudder og Snavs. Hun kunde høre dem larme, de høje, grumsede Bølger, der begærligt slikkede op ad Stendæmningerne og plaskende faldt tilbage igen. Lige saa vredt og begærligt havde Floden brummet den Nat .... aa, den frygtelige Nat. Hun følte igen det isnende, kulsorte Vand slaa sammen om sig med den samme gurglende, slubrende Lyd, som fra et glubsk Udyr. Og saa den korte, rædselsfulde Kamp .... og denne bedøvende Fornemmelse, da hun sank, og Vandet lagde sig kvælende om hendes Strube .... og tilsidst den dybe salige Mathed — Døden! .... Men efter tyve lange Aar hævede Liget sig igen op fra Slammet og strakte Armene ud efter hende over den sorte Flod.

Der gik en Gysen igennem hendes Legeme: „Ja, jeg vidste jo, at det maatte komme, det kunde vel ikke være anderledes. Og maaske er det ogsaa retfærdigt, at det kommer!“

Hun rejste sig pludseligt og strøg med begge Hænder sit svære Haar tilbage. Saa gik hun ind i Huset.

Det bestod egentlig kun af to bitte smaa Stuer. Til højre laa den lille Dagligstue med lyse, blomstrede Tapeter og skinnende hvide Gardiner. Paa Sofaen og Lænestolene breder pyntelige, hæklede Stykker sig. Foran Spejlet med den forgyldte Ramme dikker et Ur af Alabaster. To Vaser med røde og hvide Papirroser pryder Kommoden. Paa Væggen hænger blegede og gulnede Fotografier af en gammel Herre i hvid Vest og en tyk, smilende Dame med brede, stive Huebaand. Der er ogsaa et Billede af den store Kejser med den trekantede Hat paa Hovedet ved Siden af Gambetta, der friseret som en vred Løve staar i Talerpositur med den ene Haand udstrakt og med rullende Øjne ser ned paa det grædende Elsas-Lothringen, der iført Nationalkostymer staar krampagtigt omslyngede paa Olietryks-Billedet neden under ham.

En stor graa Kat spinder fornøjet foran Kaminen i den lyse Eftermiddagssol. I Soveværelset ved Siden af staar den store Ægteseng med det blaa- og hvidtærnede Tæppe. Oven over Bedeskamlen i Hjørnet hænger i et Glasskab et Mariebillede, en temmelig plumpt udført Gibsfigur, bemalet med skrigende Farver og med en stor gylden Helgenglorie over det store, udslaaede Haar. I en lille Vase foran staar friske Blomster: Asters, Resedaer og Georginer. Alt er sirligt og skinnende i begge de to smaa Stuer — et typisk Smaaborgerhjem i en Forstad.

Hun omfattede det Hele med et langt, tilfreds Blik, som det lille Hjem laa for hende, badet i det klare Solskin. Hendes Blik blev hængende ved Mariebilledet. Fra sine døde, bemalede Øjenhuler gloede det ned paa hende, blindt og udeltagende og dog højtidsfuldt som selve den evige Skæbne. Hun bøjede Hovedet og gjorde Korsets Tegn.

Da hendes Mand kom hjem, fandt han hende staaende ved Havelaagen, smilende og vinkende med Haanden som altid. Han ilede, straalende

af Glæde, hen til hende og kyssede hende paa begge Kinder. Han gav hende de ømmeste Navne, og Arm i Arm gik de ned ad Grusgangen til Husdøren. Derpaa hjalp hun ham hans Slaabrok paa. Det skal nok gøre en træt og udaset at sidde ti Timer i Træk bøjet over en Skrivepult midt i Larmen og Vognrumlen fra de store Kajer. Men saa føler man sig til Gengæld dobbelt behageligt tilmode, naar man først er kommen hjem; og hvor kosteligt smager Maden ikke! En Gemysesuppe med store Brødstykker i, en lille Faareragout med Svibler og Hvidløg; dertil rød Landvin og alt anrettet paa den sirligste og appetitligste Maade paa blankt Kobbertøj.

Hr. Theophilus Cuche gned sig Gang paa Gang velbehageligt i de tynde Hænder. Han var en lille, mager Mand med et Hovede, der var altfor stort i Forhold til Kroppen. Under det tynde, hvidblonde Haar kiggede det gemytligste, rødmussede Ansigt frem med lyse, runde Barneøjne. „Far Solskin" kaldte de ham paa Kontoret, og Navnet passede udmærket til ham.

Under Maaltidet fortabte han sig i smaa elskværdige Komplimenter til sin Kone. Han roste alt, Suppen, den sure Vin, hendes Udseende. Ind imellem fortalte han smaa Historier fra Kontoret. En af hans Kolleger havde en stridbar, tyrannisk Kone, der gjorde ham Livet surt; en anden, den stakkels Frontin, havde haft det Uheld, at hans unge smukke Kone var stukket af med en skægget Sergent af Kyrassererne. „Naa, hun har vel heller ikke haft det altfor behageligt hos sin Gniepind af en Mand. Han lukkede hende inde, naar han gik ud og undte hende ikke saa meget som en Kop Kaffe." Hr. Theophilus udstødte et tilfreds, lille Suk. „Ak, ja, kære Marie, de er ikke saa gode som de kunde være, Menneskene derovre i den store By. Men dem mærker vi Gudskelov ikke noget til her hos os! Og de gode, fromme Søstre, der har opdraget Dig, har ogsaa holdt alt ondt og grimt borte fra dit Liv. Gud velsigne Dig og dit kære, uskyldige Hjærte, min egen lille Jomfru Marie!"

Det er vist; der gaves intet lykkeligere og mere veltilfreds Menneske i hele Paris og Forstæder end Theophilus Cuche, Sekretær i Handelsministeriet. Et Ønske havde han ganske vist endnu — men det sad velforvaret i den inderste Krog af hans Hjerte, og vovede sig næppe nok frem. Tidligere havde han haft vage og ubestemte Drømmeforestillinger om en anden Theophilus Cuche, en rundkindet, hvidhaaret, vrælende lille Knægt, der sov i en lille Vugge ved Siden af den store Seng og maaske tilmed en skønne Dag ogsaa blev Sekretær i Handelsministeriet eller saagar Fuldmægtig! — hun der skulde nu engang ikke være saadan. Og den lille, gode Mand skammede sig næsten over sit dristige Ønske. Havde det ikke gjort hans kære Marie bedrøvet? Og at gøre Jomfru Marie Sorg, var i hans Øjne værre end Gudsbespottelse. Han tilbad sin Kone, han næsten dyrkede hende med en ærbødig Kultus, som hun forgæves vægrede sig imod. Han havde døbt hende Jomfru Marie, fordi det var paa den hellige Jomfru Maries Navnedag, at han havde fundet hende i Floden. Lig et himmelsk Syn havde han set hende synke ned i det brølende, sorte Vand, dødbleg med det lange Haar hængende ned ad Nakken og med de blege, fine Læber. Han kunde slet ikke faa ind i sit Hovede, at det var ham, den fattige Theophilus Cuche, der var bleven denne guddommelige Kvindes Mand. Paa Kontoret fandt man den Gamle lidt latterlig i hans Forlibelse. Man forestillede sig Fru Cuche som en godmodig, tyk Borgermadam med Strikkestrømpe i Haanden og udstyret med en gammeldags Hat med flagrende papegøjegrønne Baand. Naar de unge Skrivere ærbødigt spurgte deres Foresatte om hans smukke Kones Befindende, saa lo de diabolisk

og ansaa sig selv for at være umaadelig vittige. Der kom jo aldrig nogen af dem ud i den lille afsides Forstad, hvor Ænderne gik og rodede ude paa Gaden, og hvor om Aftenen hele Belysningen besørgedes af et Par søvnige Petroleumslygter, der var hængt op paa Gadehjørnerne. Den lille Cuche inviterede heller aldrig nogen af sine Kolleger hjem til sig, han følte sig altfor lykkelig sammen med sin Kone i det lille Dukkehjem, og hun havde til Gengæld en sand Rædsel for Pariserne. Frygten for det mægtige, larmende Uhyre paa den anden Side af Floden var bleven hende stikkende i Blodet. Hendes Mand kunde ikke bevæge hende til at tage med i Teatret eller til at gaa ind paa en Restauration. „Lad mig blive herude, hvor vi har det fredeligt og rart. Hvad bryder jeg mig om andre Mennesker, naar jeg har Dig. I sin Lykke vilde Theophilus Cuche ikke bytte med Præsidenten paa hans Slot i Champs Elysées.

Den femte Dag kom røde Martin igen.

Han saa om muligt endnu mere laset og hæslig ud end første Gang, og hans Stemme var hæs og ru af Drik. Denne Gang forlangte han et Sæt Klæder, et Par Sko og Penge — flere Penge! — „Man maa dog have noget at æde og drikke. Alting er saa Satans dyrt i Paris. Dette bandsatte Paris!“

„Men tjener Du da slet ikke noget?“ spurgte hun.

Han blinkede med Øjnene. „Næh, ser Du, jeg har haft et lille Mellemværende med Panserne — et ganske lille Mellemværende, en ren Bagatel! Men vi arme Djævle maa jo altid neje os for den raa Overmagt! Vi trækker s'gu altid det korteste Straa, for vi kan jo ikke smøre dem med de fornødne Skillinger saadan som de Fornemme. Og saa røg jeg s'gu i Spjældet, og der var de saa elskværdige at beholde mig et Par Maaneder. Tja, og naar først Varen er stemplet, saa er Efterspørgslen s'gu lidt flov — Du ved Besked!“

Det havde regnet udenfor, og hans snavsede Støvler afsatte store, sorte Pletter paa det hvidskurede Gulv. Han smed sig i Lænestolen, rakte sig saa Lemmerne knagede og saa sig velbehageligt snøftende omkring. „Nej, hvor Du dog har det nydeligt. Her er saagu' ligesaa pynteligt som hos en gammel Jomfru. Og saa lugter her min Salighed af Røgelse ligesom hos de fromme Søstre! Hahaha!.... Saa stank der s'gu anderledes i Bulen hos Far Champordel. Men han var nu en Stadskarl alligevel. Kan Du huske, naar vi trak Trøjen og Bukserne af ham, naar han var fuld. Men det rørte ham ikke et Lod — det drukne Svin!“ Martin holdt sig for Maven af Latter ved Erindingen om denne herlige Spas. Og han udtømte sig fornøjet i i lignende Reminiscenser, mens han dampede paa sin osende Pibe og hensatte Katten i en Tilstand af indædt Raseri ved af og til at sparke til den med Foden.

Tilsidst drog han af i fuldstændig ny Ekvipering og med tredive Francs i Lommen. „Det er alt, hvad jeg har tilbage af mine Husholdningspenge i denne Maaned,“ klagede hun, „nu maa jeg gøre Gæld hos Købmanden og lyve for min Mand. Og det har Du paa Din Samvittighed!“

Hr. Cuche fik i den Maaned meget ofte tynd Suppe og mange Ben i sin Ragout; og hans gode Kone havde givet en gammel blind Tigger hans varme, graa Tøj. Han vilde gerne selv have haft det paa nu, for han frøs i sin tynde Sommerdragt. Men hvad Jomfru Marie havde gjort, var godt gjort! Det kunde ikke falde ham ind at bebrejde hende nogen af hendes Handlinger.

Kun voldte det ham Bekymring, at Marie begyndte at miste sine røde Kinder, og at hun ikke mere lo saa hjerteligt som før af den gamle Bonnardels pudsige Historier. Og en Søndag Eftermiddag, da de drak Kaffe sammen, savnede Hr. Cuche paa Kaffebordet den store Sølv-Sukkerskaal med Løvefødderne. Det var et gammelt Familiearvestykke, som aldrig maatte savnes paa Bordet om Søndagen og ved festlige Lejligheder. Og den lille Mand havde altid glædet sig over den smukke, rigtforsirede Skaal, naar den blinkede fornøjeligt i Solen. Naa, den gode Marie havde vel denne Gang ikke tænkt paa at stille den frem, og han sagde ikke noget for ikke at gøre hende ked af det.

Et Par Dage efter bragte han hende en Violbuket, som han havde købt til hende paa Boulevarden. Middagsbordet stod allerede dækket. Han søgte i Skabet efter et Par Glas til at sætte dem i for hurtigt at stille Blomsterne paa Bordet, inden hans Kone kom ind fra Køkkenet. Hun saa ham staa foran Skabet og lede ivrigt imellem Servicet, da hun stødte Døren op. Glassene paa den Bakke, som hun bar, begyndte at klirre, saa at han forskrækket saa op og ind i hendes vidt opspilede, forskræmte Øjne. „Hvad .... hvad leder Du efter? Hvad ser Du efter i Skabet?“ spurgte hun heftigt.

Han stod med Buketten i Haanden som en Skoledreng, der er grebet paa fersk Gerning. „Jeg havde nogle Blomster til Dig. Jeg vidste ... vidste jo ikke ....“

Øjeblikkelig indsaa hun sin Fejltagelse. Paa en Gang satte hun Bakken fra sig og brød ud i en lidenskabelig Hulken.

Den lille Mand blev ude af sig selv af Fortvivlelse. Han løb hen til hende, klappede hende og kyssede hendes Haar. „Marie! Søde, gode Marie! Min egen lille Engel!“ Det var lige ved, at han selv havde givet sig til at græde af Medlidenhed.

Saa kom den da frem, stammende og usammenhængende, den store Hemmelighed, som løftede en Sten fra hans Hjerte; for nu kunde han forstaa det Hele, de blege Kinder, hendes Ængstelse og hendes Ophidselse fra før.

Den smukke skinnende Sukkerskaal, fire Sølv-

skeer og hans afdøde Fars Guldur .... det var bleven stjaalet af en Tyv, der maatte være listet ind ad Køkkenvinduet, mens hun var nede og købe Grøntsager ved Floden.

Hun havde ikke kunnet bringe det over sit Hjerte at fortælle ham det, fordi hun vidste, hvor vred han vilde blive ved det. „Skænd paa mig, hører Du! Det er min Skyld altsammen, min Skyld ene og alene!"

Den lille Mand var saa rørt, at han næsten ikke kunde tale, men han smilede gennem Taarer med et ubeskriveligt godt Smil, der næsten forklarede hans grimme, gamle Ansigt. „Aa, kære, lille, søde Marie, hvorfor har Du dog gaaet og pint Dig selv for saa lidt!"

Han vilde kysse hende, men hun rev sig løs: „Kys mig ikke! Slaa mig! Det har jeg fortjent. Jeg er det elendigste Menneske paa Jorden. Du er altfor god til mig, altfor god ...." Og pludselig tog hun hans Haand, hans gamle, rystende Skriverhaand, og mens hendes Taarer faldt ned paa den, kyssede hun den Gang paa Gang med sine hede, skælvende Læber.

„Jomfru Marie!" stammede han, „men Jomfru Marie dog! ...."

Han syntes næsten, at det var en gudsbespottelig Handling, hun foretog.

Hun stod og vaskede op efter Aftensbordet, da der blev banket paa Køkkenvinduet, tre Gange efter hinanden og meget haardt og indtrængende. Det var Martin, der næsten ikke var til at kende igen — med et stort, sort Plaster over Øjnene og med farvet Skæg. Han saa sig om til alle Sider, inden han forsigtigt lukkede Døren efter sig.

„Jeg bliver nødt til at stikke af nu," hviskede han med Munden tæt ved hendes Øre. „Nu har jeg da endelig brændt Fingrene! Panserne er paa Sporet efter mig, og hvis jeg ikke faar gjort mig usynlig i en Fart, napper de mig s'gu. Men Du maa hjælpe mig med at smøre Hjulene, saa at Vognen kan løbe. Skal vi sige to Hundrede Krus! En er jo beskeden og kan nok klare sig med det! Men tohundrede smaa, blanke Spir maa Du skaffe mig, min Tøs! Og det er jo heller ingen Sag for Dig!"

„Jeg har ikke mere, ikke en Skilling. Jeg kan ikke give Dig dem!"

Han kneb Øjnene sammen: „Hvis jeg ikke tager meget fejl, saa plejer disse hæderlige Borgermænd at have noget, der hedder Sparekassebøger. Jeg er ikke stolt af mig, og jeg tager gerne i Nødsfald saadan en lille Genstand med."

„Jeg skulde stjæle hans fattige Spareskillinger, som han har samlet sig i sit Ansigts Sved for at have dem paa sine gamle Dage. Nej, aldrig i Livet, siger jeg Dig, aldrig!"

Han saa med et ondt Smil paa hendes flammende, sitrende Ansigt.

„Naa, ikke! Ja, saa bliver jeg nødt til at prøve min Lykke andetsteds," sagde han langsomt og i en Tone, som han med Villie søgte at gøre saa ligegyldig som muligt. „Jeg holder ogsaa egentlig talt mere af at forhandle med Mænd end med Kvindfolk. G'Aften, Madame Cuche. Jeg tænker ikke, at Storborgeren derinde er saa kneben med sine blanke Dalere, naar han til Gengæld faar at høre saamange smukke, smaa Historier om sin Manette."

Han vendte sig langsomt om mod Døren.

„Vent," raabte hun, „han har sine Penge i Sparekassen, og Bogen ligger i Kontoret inde i Byen. Jeg ved ikke, hvad jeg skal gøre." Hun vred sine Hænder i Fortvivlelse.

Røde Martin overtænkte et Øjeblik Situationen. „Det er da ogsaa fordømt! — Men kan Du ikke stikke ham en Plade om en fattig Bror i Amerika eller en Søster med seks Unger og en Mand, der er kommen til Skade ved Arbejdet. Du har dog før kunnet hitte paa den Slags smaa, uskyldige Nødløgne. Du glade Himmel, at han er gaaet paa alt det, som Du har bildt ham ind! Han maa jo ikke være rigtig vel forvaret heroppe ...." Han grinede og gjorde med Fingrene en betegnende Gestus henover Panden.

„Du skal faa Pengene i Morgen," sagde hun tonløst.

Da Hr. Theophilus Cuche den næste Dag kom hjem, fandt han sin Kone i den største Bevægelse og med forgrædte, graadopsvulmede Øjne. Hendes Søster havde skrevet til hende, fortalte hun, at hendes Mand var forulykket paa Søen, og at hun sad hjælpeløs tilbage med fem smaa Børn. De havde brugt hver Øre og havde ikke det tørre Brød. Værten havde truet med at smide dem paa Gaden, og nu laa tilmed den yngste og havde Kighoste. Kort sagt, det var en Elendighed uden Lige!

Den lille Mand blev dybt grebet ved denne Nyhed. „Men jeg anede jo ikke engang, at Du havde en Søster. Vi kunde jo have hjulpen hende for længe siden. Hvorfor har Du dog aldrig talt til mig om hende?"

„Aa, Gud, jeg kender hende jo næsten slet ikke selv. Hun er bleven opdraget hos nogle Fiskerfolk, som adopterede hende. Jeg har kun set hende en Gang, mens jeg var i Klostret og endnu kun var et Barn, ja, jeg tror saamæn ikke engang jeg kunde kende hende, om hun stod foran mig."

Den lille Mand sagde og spurgte ikke mere om den Ting. Han trak igen sin slidte Overfrakke paa og listede ud ad Døren. Da han sent om Aftenen kom hjem igen med et straalende Ansigt, bedækket med Sne og belæsset med Pakker som en Julenisse, lagde han ti blanke Guldstykker paa Bordet foran sin Kone, og saa viklede han ud af fem smaa Pakker to Dukker med Hørhaar og tre Sprællemænd af Træ. „Det er til dine smaa Nevøer og Niecer," sagde han med lysende Øjne. „Og Du, Jomfru Marie," vedblev han, „hvis der skulde være en lille sulten Mund formeget, saa skriv til dem, at der er en ledig Plads ved Bordet her i vort lille Hus, og at den lille Rolling ikke skal faa det altfor

daarligt hos Far Cuche, hvis han kommer.“

Det var Foraar. Befriet fra sit Isfængsel væltede Floden sig med brede, skummende Bølger mellem sine Dæmninger. De smaa Passagerdampere pilede atter frem og tilbage imellem Paris og Forstaden. Og i den lille Have blomstrede Violer og Krokus i de runde Bede.

Marie stod netop og arbejdede derude, da han kom igen. En Eftermiddag, da Tusmørket var ved at falde paa, stod den røde Martin der pludselig. Han var nu bleven ked af at flakke om og af sin beskidte Haandtering; han havde nu besluttet at blive et roligt Menneske og begynde en lille Handel med Spirituosa. Hun vilde sikkert hjælpe en gammel Kammerat paa Gled. Meget behøvede han jo ikke. Et Par Hundrede til Hjælp til den allerførste Begyndelse. Det var selvfølgelig kun et Laan. Saadan en lille Geschäft kastede jo altid noget af sig!

Hun lod ham rolig snakke uden at afbryde ham en eneste Gang. Det gjorde ham lidt usikker!

„Det er bedst, vi faar den Sag bragt lidt hurtigt i Orden. Jeg kommer i Morgen, eller skal vi sige i Overmorgen for at hente Pengene. Naa, saa betragter jeg altsaa det som en afgjort Sag!“

Hun rettede sig i Vejret. Der brændte en Glød i hendes Øjne — sorte som Natten var de nu, og fra hendes Ansigt var hver Draabe Blod veget. Hun gik hen imod Manden med knyttede Hænder, saa han uvilkaarligt tumlede tilbage. „Nu er jeg træt,“ sagde hun med sagte, men sælsom tydelig Stemme. „Hører Du, Martin, nu er jeg træt af at lyve og af hele dette Liv — ligesaa træt som dengang for tyve Aar siden, da jeg styrtede mig i Floden derhenne. Forstaar Du?“

Han lo raat. „Saa sagte, saa sagte, min Snut! Jeg er ikke bange for dine smukke Øjne. Men jeg ved nok en, der vil gøre store Øjne....! Saadan en fin, ærbar Frue, der er flasket op af Nonnerne fra Sacré Coeur..., saadan en godhjærtet, medlidende Sjæl, der giver alt bort til blinde Tiggere og fattige Fiskerenker. Føj for den Lede!“ Han spyttede paa Jorden. „Hvis den ikke bliver go'!“

„Værsgod, gør, hvad Du vil! Hvorfor har Du ikke gjort det for længe siden? Af mig faar Du ikke en Øre mere.“

Han saa hende fast ind i Øjnene. Hun fortrak ikke én Mine. Manden vendte sig med en kort Latter og gik ned ad Gaden. „Naa, ja, saa maa jeg jo til det!“

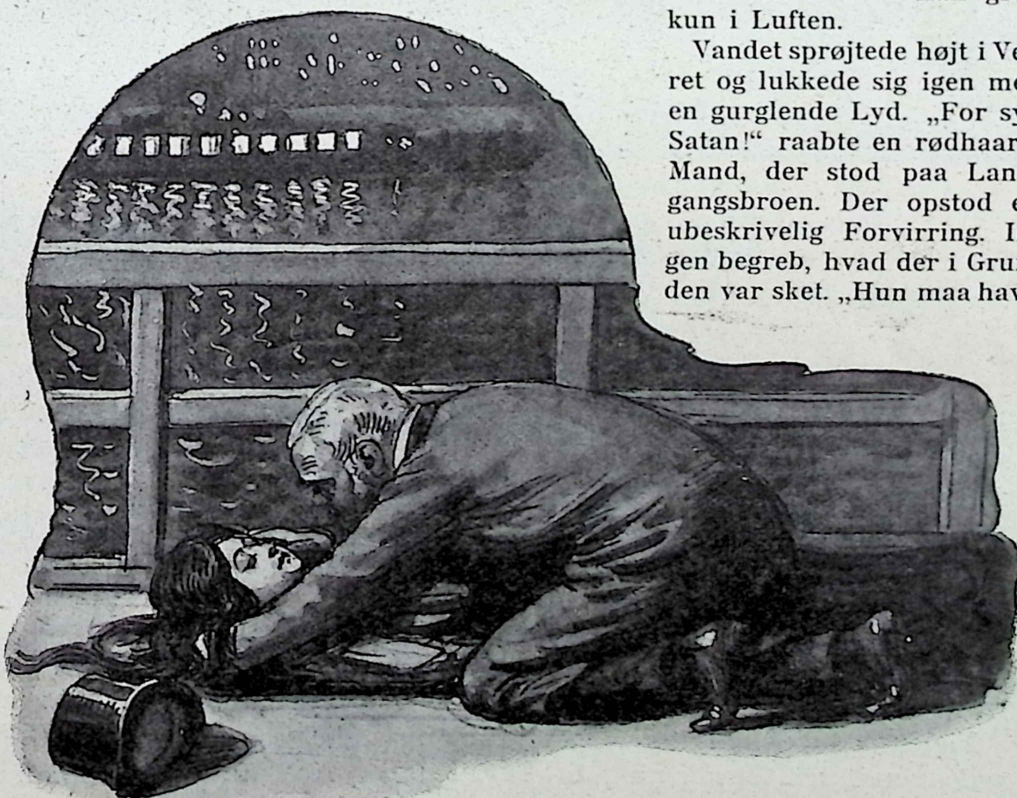
I næste Øjeblik havde hun indhentet ham. „Jeg gaar med Dig, jeg slipper Dig ikke af Syne.“

„For min Skyld ingen Alarm. Lad os bare være tre, saameget desto lystigere. Han kommer vel med næste Baad. Saa kan Spasen straks begynde!“

De gik ved Siden af hinanden ned til Anløbsstedet. Det var allerede næsten mørkt, og en Mand var netop ved at tænde en Lanterne, da de traadte ud paa Platformen, der hvilede paa solide Pæle ude i Vandet. Hun saa slet ikke paa røde Martin. Hun bøjede sig ud over Trægelænderet og stirrede ufravendt ned paa Floden, der flød brummende og brusende tæt nedenunder hendes Fødder. I Mørket saa Vandet sort og uigennemsigtigt ud. Lyset fra Lanternen gled henover det i lange Zigzagstriber. Nu kom Baaden glidende under Snøften og Hvæsen. Det var et stort, lavt Fartøj, der var malet blaat og hvidt. Paa den ene Side stod med store Bogstaver: „Seine-Dampskibsselskabet. Paris“. — Passagererne havde næsten alle rejst sig og stod og ventede med deres Bliktegn i Haanden, mens Bromandskabet var beskæftiget med at slæbe Landgangsbroen frem.

En høj Kvinde trængte sig pludselig forbi Kontrolløren. „Tilbage!“ skreg han og greb ud efter hende. Men han greb kun i Luften.

Vandet sprøjtede højt i Vejret og lukkede sig igen med en gurglende Lyd. „For syv Satan!“ raabte en rødhaaret Mand, der stod paa Landgangsbroen. Der opstod en ubeskrivelig Forvirring. Ingen begreb, hvad der i Grunden var sket. „Hun maa have

gjort det med Villie, det forrykte Fruentimmer!" sagde en af Funktionærerne bandende. „Det kommer der af den forbandede Kærlighed!" brummede en anden. „Den lille, gamle Mand deroppe er vist hendes Mand!"

Alle saa paa ham. Han vilde med Vold og Magt kaste sig ud over Rælingen, stred imod og søgte som en vanvittig at rive sig løs fra dem, der holdt paa ham: „Marie! Jomfru Marie! Red hende! Lad mig komme løs, saa at jeg kan redde hende. Red min Kone!"

Der var ikke mere at redde. Kun Liget lykkedes det at finde og faa trukket op. Hun var ikke helt kold endnu. Hun var kommen ind under Skruen, der fuldstændig havde knust hendes Bryst, men Hovedet var ganske ubeskadiget. Det rige, sorte Haar var gaaet op og hang i lange vaade Lokker omkring det blege Ansigt. Det saa saa smukt og fredeligt ud, og bar slet ikke Spor af Rædsel eller Dødsangst, og om hendes Læber laa et Smil.

I navnløs Fortvivlelse kastede den gamle Mand sig over sin Kones Lig: „Min egen Elskede, min lille, dyrebare Ven! Jomfru Marie, lille stakkels Jomfru Marie!"

FLAMLÆNDERINDEN

AF

CARL MUUSMANN

ILLUSTRERET AF V. JASTRAU

Familien Corelli optraadte som Parterregymnastikere, hvis Hovednummer var: Ikariske Lege paa Bjærget Athos.

Trupen bestod af Fader, Moder, en Søn Pedro, en Nevø Giuseppe Garibaldi og fire Døttre.

Faderen arbejdede ikke mere. Han nussede rundt fra Beværtning til Beværtning i Cirkus og Forlystelsesetablissementerne og beklagede sig med dybe Suk over, hvor vanskeligt det var at ernære en saa stor Familie.

Moderen var stille og udslidt med et slukt Blik. Det var, som om de mange, kraftige Børn, hun havde sat i Verden, helt havde udmarvet hendes egen lille Skikkelse og tørret alle Livets Safter ind. Overalt, hvor man kom frem, sørgede hun for Hushold-

ningen. Selv gik hun paa Grønttorvet, Fisketorvet eller i Hallerne og gjorde Indkøb tidlig om Morgenen. Hun prøvede aldrig paa at tale Landets Sprog, hvor man kom frem. Hun havde en egen Evne til at udtrykke sig pantomimisk, og til at opnaa billigt Køb ved et vist kuldegysende Udtryk af Rædsel, naar hun syntes, at Prisen var for høj.

Paa sine Morgenvandringer var Madame Corelli ledsaget af sin Mands Brodersøn Giuseppe Garibaldi, der var opkaldt efter den store Frihedshelt og altid blev kaldt med hans Navn.

Garibaldi var 17 Aar. Hans Teint var let brunlig, hans spillende Øjne friske som Druer og hans Tænder af en sart, perleagtig Hvidhed, som han selv paastod stammede fra, at han aldrig i sit Liv havde benyttet en Tandbørste. Alle Pigerne paa Torvet vendte sig da efter Garibaldi, der rundhaandet smilede til dem med hele den hvide Tandrække, medens han asede paa den Fletværkskurv, i hvilken alle Indkøbene blev slæbt til Huse.

Naar Middagen var spist, var alle Tallerkener slikkede rene som af Hunde. Der var ikke en Bid igen, skønt Moderen ofte kun l o d, som hun spiste, fordi hun saa, at det ellers ikke vilde slaa til. Endnu sad man et Øjeblik ved Bordet, smaskede med den tomme Mund, som om man ventede, at der endnu kunde vanke Noget. Men da de endnu halvsultne Blikke intet fandt, rejste man sig.

Faderen og Sønnen Pedro, der var Truppens egentlige Leder, skønt han knap var 20 Aar, gik ind og smøgede deres Piber.

Garibaldi, der ikke røg, blev i Reglen sammen med Pigebørnene, der strakte sig og gabede, medens Moderen stilfærdigt ryddede af Bordet for at spekulere videre paa, hvorledes hun skulde faa Husholdningspengene til at slaa til igen imorgen.

De fire Søstre Corelli var Naturbørn. Pludselig kunde de blive ganske vilde, fare i Totterne paa hinanden, rives, slaas og bides, medens de lo og græd imellem hinanden.

Samtidig var de fire Søstre, der altid boede i samme Værelse, naar man var paa Rejse og delte den fælles Garderobe i Cirkus eller i Varieteen, fyldte af en udpræget Familiefølelse, der altid fik dem til at staa solidarisk, saafremt der skete Angreb paa en af dem.

Garibaldi laa i en evig Krig med dem alle Fire, og de elskede ham alle Fire som en Broder, hvad der gav sig Udslag i, at de altid var over ham for at klø ham.

Broderen Pedro var man derimod nærmest bange for. Han følte sig som Familieoverhovedet, søgte fremmed Omgang ogsaa med Kvinder og var ikke bange for at slaa paa Prøverne med Pisk, Reb eller hvad der ellers faldt ham i Hænde som det Nærmeste.

Der var det mærkelige ved de fire Søstre Corelli, af hvilke Vittoria og Gaspara var Tvillinger, at de var saa fuldstændig ens skabte, at de paa Figuren næsten ikke var til at skelne fra hinanden. De var stærkt udviklede af deres Alder, men fikst byggede med elegante Smalben, kraftige Hofter og højt Bryst.

Kun Vittoria var lidt spinklere end de to andre og havde blidere Øjne. Formodningen om, at hun var svag, bekræftede sig paa den sørgeligste Maade. Hun døde under et Ophold i Bryssel af Lungesvindsot. Søstrene var i tre Dage nedsunkne i den dybeste Fortvivlelse, der fik dem til at møde med rødrandede Øjne til Forestillingen. Særlig Gaspara var utrøstelig. Hun havde faaet den Ide, at det var hendes robuste Styrke, der havde suget al Kraft fra Søsteren.

Pedro bandte og skældte:

— Hold op med det Tvineri, for Satan, I ødelægger jo helt Nummeret!

Da Søstrene var vante til at lystre, og til først og sidst at tage Hensyn til N u m m e r e t, saa undertrykte de deres Graad og tørrede deres Øjne. Men efter Middag, naar Mændene var gaaet ind for at ryge, græd de stille, medens Garibaldi aldrig mere viste sine hvide Tænder, og skjulte Taarer trillede ned ad Madam Corellis furede Kinder, medens hun tog ud fra Bordet, paa hvilket der nu endog var Madrester tilovers.

Men en Dag græd hele Familien som kun Sydboere græder. Det var den Dag, da Vittoria blev stedt til Hvile fra St. Catherina-Kirken i Bryssel.

Dog ogsaa for den Graad blev der Ende, og saa begyndte Truppen at se sig om efter den fjerde Dame, der var nødvendig for Arbejdet, saaledes som det nu en Gang var lagt

til Rette, og fordredes i de alt sluttede Kontrakter.

Heldet fulgte hurtigt, og lille Vittorias Stedfortræder blev en ung fader- og moderløs Pige ved Navn Virginia Swarth.

Hun var Flamlænderinde!

* * *

Virginia havde ikke havt gode Kaar. Hun var bleven tumlet om fra Trup til Trup, der lod hende gaa videre som Skidtmads. Hun hørte til dem, der duperede i Øjeblikket, men som man blev træt af at arbejde med, fordi hun var i Besiddelse af en Indolens, der gjorde det til en fortsat Lidelse for hende at optræde.

Og dog var Virginia kun 16 Aar. Men hun var ualmindelig udviklet, næsten svær, men det klædte hende endnu.

Med den matte, blege Teint, de kolde, blaagraa Øjne, Smilet, der kom langsomt og besværligt som en lille ufrivillig Eksplosion og de lade, næsten ugidelige Bevægelser, vilde hun alene have virket irriterende.

Men Trupen Corelli klædte hun, saa at hun gjorde Furore. Søstrene Corelli var altfor villige. De forstod aldeles ikke Artistens vigtigste Kunst at sælge Arbejdet.

De kom farende ind som et Uvejr. De vendte og drejede sig i plastiske Stillinger og Attituder syv Gange inden de fik begyndt, de spillede med Øjnene uden at forstaa at vinde ved Koketteri. De svajede Ryg, smilede med alle de blændhvide Tænder som et uafbrudt Rekvisit og udstødte ildnende Tilraab, der trods Lydens Hurtighed manglede det æggende Moment.

En Aften, da Alle optraadte i lyserødt Trikot, havde en ondskabsfuld Anmelder skrevet, at de ikariske Lege paa Bjærget Athos havde mindet ham om et Stykke Rejemad, der var blevet levende.

I den Anledning havde den ældre Corelli drukket sig et Par Ekstraglas af Ærgrelse og kun med Nød og Næppe ladet sig overtale til at opgive sit Forsæt om at prygle Journalisten.

Og dog var der Noget om det, som Journalisten havde skrevet. Nummeret var en urolig, levende Mængde af Menneskekroppe, hvirvlende sig mellem hinanden uden Rythme, medens man forgæves søgte et Hvilepunkt.

Virginia blev Hvilepunktet. Hun blev Regulatoren for denne altfor hæsblæsende Dampmaskine. Og medens de Alle hidsede paa hende for at faa hende frem, blev hun ligesom Centrum'et, der ogsaa kom til at gøre sig gældende ved sin Modsætning i det rent Ydre.

For Trupen var Virginia da virkelig bleven en Kraft. Hun forstod det ikke selv. Hun syntes blot, at hun i Færdighed stod saa langt tilbage for de tre altid vimse og arbejdsessige Søstre. Disse havde paa deres Side den samme Følelse, og sparede ikke paa opmuntrende Klask, naar de om Morgenen skulde have den altid søvnige og trætte Flamlænderinde ud af Fjerene i det fælles Sovekammer.

Gamle Corelli sagde ingenting. Han var glad ved, at han havde faaet Virginia saa billigt. Hun fik ingen Gage, men gik med for Kosten.

Petro som havde hele Arbejdet ved at rekonstruere Numret med Vittorias Efterfølgerske, var derimod ude af sig selv af Raseri. Han bed Tænderne sammen, stampede i Gulvet og knyttede Hænderne, medens han vedblev at gentage:

Kan du dog ikke ruppe dig lidt, det er jo til at blive gal over!

Men Virginia ruppede sig ikke! Hun fortsatte Øvelserne med den samme lade Ro, indtil Pedro i vild Hidsighed greb hende i Haaret og ruskede hende, saa at der fløj Totter omkring i Luften.

Virginia skreg ikke op.

— Naa, naa, naa! sagde hun roligt, medens hun rettede Frisuren, der var kommet i Ulave, saa at det store gule Haar begyndte at falde ned ad Ryggen. Derefter tog hun et lille Lommespejl frem, overbeviste sig om, at alt virkelig atter var i Orden, og først saa gik hun ganske rolig hen til Pedro og knaldede ham en Lussing, saa det klaskede i hele Cirkus.

De tre Søstre forfærdedes. Det tegnede til en stor Scene, men det blev slet ikke til noget. Pedro stod med aaben Mund og stirrede paa Virginia, som derefter rolig gik hen paa sin Plads igen og fortsatte sine Øvelser med samme uforstyrrelige Ladhed som tidligere.

Men den Eftermiddag, da Mændene var gaaet ind for at ryge Tobak, og Garibaldi som sædvanlig var alene med Søstrene og Virginia, nærmede han sig pludselig til hende. Hun sad i en Stol med begge Albuer støttede paa Knæene, og Hovedet gemt i Hænderne, som om hun halvsov. Kjolelinningen gled fra Halsen, saa at man kunde se et Stykke af Ryggen. Garibaldi bukkede sig hastigt over hende og trykkede et Kys paa den mathvide Hud.

Virginia blev kendelig forbauset, men hun lod sig dog ikke rive ud af sin Ro. Hun tog ganske sindigt en Knappenaal ud af Kjolebrystet og stødte den med fuld Magt ind i Benet paa Garibaldi, der sprang i Vejret som en Indianer og gned sig op og ned.

Fra Virginia kom der hoppende tre lange skrattende Lyde efter hverandre.

Det var første Gang man havde hørt hende le.

* * *

I den nærmeste Uges Tid fortsattes Legen med Knappenaalen mellem Garibaldi og Flamlænderinden.

Naar de to var alene, begyndte Garibaldi altid:

— Nu kysser jeg dig, Virginia! og saa lo han med alle de hvide Tænder, medens de sorte Øje lynede.

— Saa stikker jeg Dig, Garibaldi! svarede Virginia og trak Naalen frem. Og saa tog man fat paa et formeligt Jeu. Garibaldi kapriolerede foran Virginia. Ofte blev hans Angreb slaaede tilbage ved et kraftigt Naalestik, der fik ham til at skutte sig, medens Flamlænderinden lo. Men næsten lige saa ofte nyttede det ikke at hindre Galanteriets Udførelse. Resultatet blev i hvert Fald næsten ligesaa mange Kys som Naalestik, og dog havde disse snart overprikket hele Garibaldis Legeme, saa at han paa Kroppen saa ud som en Morfinist, der uafbrudt saarer sin Hud med den tynde Sprøjtespids.

Der maa i denne Leg have været noget ualmindeligt opildnende for Garibaldis Lidenskab, thi da Ugen var til Ende, gik han lige til den gamle Corelli og erklærede frejdigt og uden Omsvøb, at han vilde gifte sig med Virginia.

Den gamle Corelli blev helt tyk i Hovedet af Raseri:

— Er Du skrupgal Dreng! brølede han, medens det truede med, at han skulde faa et apoplektisk Anfald.

— Nej, sagde Garibaldi: Nu er jeg atten Aar, og der er ingen, der har noget at sige over mig mere.

— Hvem Fanden har sagt det Dreng?

— Det har Artistagenten sagt, og han er ligesaa klog som en Prokurator. Hvis I ikke vil have mig, saa vil han skaffe mig Engagement og saa tager jeg Virginia med.

— Der er altid nogle, der skal gaa og sætte Fluer i Hovedet paa Ungerne, naar man skal til selv at have en Smule Udbytte af dem, mumlede den gamle Corelli og satte sig til at stirre spekulativt ned i sit Ølglas.

Jo mere han stirrede, desto mere kom han til Klarhed over, at den Ulykke jo i Virkeligheden ikke var saa stor.

Artister skal giftes tidlig ligesom kongelige Personer, thi det gælder om et sundt og kraftigt Afkom. Og Artister skal giftes med Forstand, ligesom fyrstelige Personer, thi der skal være fornuftig Politik i Partiet.

Altsaa kunde Garibaldi og Virginia ligesaa godt gifte sig først som sidst. Kom der Børn, saa meget desto bedre! dem kan man altid bruge i en Trup, som stadig trænger til Fornyelse.

Nogen større Begivenhed blev Efterretningen derfor egentlig ikke indenfor Familien Corelli. Kun Pedro mukkede lidt om, at nu blev det naturligvis endnu værre med det Dovendyr. Men mod Forventning gjorde han dog ingen Indvendinger.

Tilbage stod saa kun at vide, hvordan Virginia stillede sig. Den gamle Corelli paatog sig selv at lede de diplomatiske Forhandlinger.

Om Eftermiddagen efter Bordet blev Virginia derfor kaldt ind til Mændene i Rygeværelset, over hvilket der laa en tyk Os af daarlig Tobak. Gamle Corelli sad paa sin Jærnseng, medens han anviste Virginia Plads paa den eneste, temmelig havarerede Stol, der fandtes i Værelset.

— Hvad Fanden er det med Dig!

Med denne parlamentariske Vending indlededes Forhandlingerne.

Virginia pillede ved Kjolen og mente, at der ikke var noget med hende.

— Du har jo forlovet Dig med Garibaldi!

— Nej! svarede Virginia.

— Har Du ikke? Da har Knægten jo selv sagt til mig, at han vil gifte sig med Dig.

— Det har han ikke sagt noget om til mig.

— Det var da mærkeligt. Men vil Du da ikke giftes med ham.

— Jo, hvorfor ikke!

— Hvorfor ikke! Hvorfor ikke! Det er sgu' da en underlig Maade at udtrykke sig paa. Vil Du, eller vil Du ikke?

— Jo! Jeg kan jo ligesaa gærne tage ham, da han er saa forelsket i mig. Ellers ender det vel med, at han gør en Ulykke paa sig selv, med det vilde Sind han har.

— Død og Pine! er det saa galt, spurgte den gamle Corelli alvorligt.

— Jo, forleden truede han med at stikke sig ihjel med en Kniv, hvis jeg ikke vilde love at gifte mig med ham.

— Lad os saa hellere faa det afgjort saa hurtigt som muligt. Jeg vil ingen Skandale have, og Garibaldi har varmt Blod at tage Arv efter. Det bliver nok kølnet, naar han først bliver gift.

Det tegnede efterhaanden til at skulle blive et meget ulykkeligt Ægteskab ...

Saa stod Brylluppet, og om Aftenen arbejdede man i Menagen som sædvanlig.

Den eneste Forskel mellem før og nu indenfor Familien Corelli var tilsyneladende den, at Søstrene atter var alene i Soveværelset, medens alle fire Kvindfolk stadig var sammen i Garderoben, naar de klædte sig paa.

*

Garibaldi og Virginia havde været gift et Aar.

I Begyndelsen af deres Ægteskab havde de leget paa den samme barnlige Maade som i deres Forlovelsesdage.

Men efter en knap Maaned var Flamlænderinden bleven ked af Legen. Naar Garibaldi kom listende for at stjæle sit Kys under Protest og Kamp, saa lod hun enten, som om hun ikke mærkede, at han var der, saa han uhindret fik Lov at gøre, hvad han vilde, eller ogsaa vrissede hun: Kan Du nu ikke lade mig være i Fred. Du irriterer mig.

Der kom et melankolsk Udtryk i Garibaldis før saa glade og straalende Øjne, som havde lyst med en Verden af Lykke.

Næsten aldrig saa man nu mere de hvide Tænders skinnende Række. Garibaldis Mund var lukket, og hans Blik var mørkt.

Virginia syntes ikke at lægge Mærke dertil. Hun var altid treven og afvisende overfor Garibaldis Kærtegn, men denne Modstand syntes kun at hidse ham yderligere. Naar de var alene, var han enten ovenud, eller han kunde overfaldes af en næsten hysterisk Graad.

Men Virginia trak kun paa Skuldrene og sagde:

— Det er ikke til at holde ud med Garibaldi, han er saa voldsom!

Det tegnede efterhaanden til at skulle blive et meget ulykkeligt Ægteskab, og de tre Søstre Corelli saa med Bekymring til og begyndte at betragte Flamlænderinden, som de nu kaldte hende indbyrdes, med fjendtlige Blikke.

Endelig tog Gaspara Initiativet. Efter en Prøve i Cirkus talte hun alvorligt og indtrængende til Svigerinden og bad hende om at være god ved den stakkels Garibaldi og gengælde ham lidt af hans Kærlighed.

Gaspara og de to Søstre, der dog ikke var forfarne i Erotik — den havde de aldrig havt Tid til at beskæftige sig med — opnaaede en uanet og enestaaende Triumf.

Fra det Øjeblik, Gaspara havde talt med Virginia, ændrede Forholdet sig med eet Slag.

Flamlænderinden syntes helt at have forvandlet sig. Hun, der tidligere højst havde tilladt, at man kærtegnede hende, men som aldrig selv var traadt ud af sin Tilbageholdenhed, havde ganske skiftet Ham.

Ofte, naar man sad i Mørkningen efter Middag, fandt hendes bløde, hvide Hænder Garibaldis og trykkede dem. Eller hun satte sig paa Kanten af den Stol, i hvilken Garibaldi havde taget Plads, og strøg ham sagte over Haaret med langsomme, dvælende Bevægelser.

Medens dette stod paa, sad Garibaldi med lukkede Øjne. Han rørte sig ikke af Stedet, som var han bange for at forstyrre denne lade, stilfærdige Leg med hans sorte Haar, og der gled et lykkeligt Smil over hans Læber. Naar det kom, og de hvide Tænder lyste i Mørket, gav Flamlænderinden Garibaldi et Kys paa Munden og rejste sig.

Saa sad Garibaldi atter alene i Stolen. Og var det saa mørkt, at Ingen kunde se ham, saa var der ofte Taarer i hans dybe Øjne, og ofte havde de et bedrøvet Udtryk.

Men de tre Søstre var glade. De var atter begyndt at kalde Virginia ved hendes Fornavn, og de syntes, at hun nu var saa god ved lille Garibaldi.

Det eneste sorte Punkt paa den nu saa lyse Horisont, var Forholdet mellem Virginia og Pedro, der altid var paa Nakken af den fremmede Fugl.

Gaspara, der var saa stolt over sin Vidunderkur med Virginia, beredte sig derfor til ny Bedrifter. En Aften, da alle tre Søstre stod afklædte i det lille Logis-Værelse, traadte Gaspara energisk op i Sengen, og idet hun lod sig falde tungt ned og derefter trak Dynen op over Hovedet, sagde hun:

— Imorgen vil jeg tale alvorligt med Pedro!

Det var længe siden, de tre Søstre havde sovet saa trygt som den Nat.

* * *

Gaspara havde talt med Pedro, men overfor ham havde hendes Kunst ikke slaaet til. Han var blot bleven mere ond paa Virginia end tidligere, og han hersede med hende paa Prøverne med mange haarde Ord.

Iaften havde der endog været et halvhøjt Skænderi imellem dem midt under Forestillingen.

Nu var Nummeret forbi. De tre Søstre fløj ud af Manegen med to skæve Rejespring, hurtigt stak de Fødderne i Tøflerne, der stod parat ude paa Saddelpladsen, derefter viklede de sig tæt og ligesom frysende i de smaa Kapper og løb med Trommestikketrin hen til deres Garderobe.

Flamlænderinden gav sig god Tid til at foretage alt det Samme og gik derefter langsomt den samme Vej, medens hun af og til lugtede til en Buket gule Roser, der var bleven overrakt hende ved en af Tjenerne.

Pedro havde standset Garibaldi i Døren ind til deres fælles Garderobe, og idet han saa efter Flamlænderinden, der gik der saa mageligt og vuggede blødt i de runde Hofter, sagde han:

— Nu gider hun min Salighed snart heller ikke længere gaa!

Saa lukkede han Døren og slog Slaaen for.

De to Fættere var alene i den lille Garderobe, i hvilken der kun var to Stole foran to Spejle, foran hvilke der atter var to Staaltraadskupler, hvori Gasblussene sang med en sydende Lyd.

Luften var tung, muggen og indelukket.

Pedro og Garibaldi gav sig i Lag med Omklædningen.

Medens Pedro sad og gned Fedtsminken af Ansigtet, vedblev han at udbrede sig om Virginia:

— Hun er umulig at arbejde sammen med. Hun har jo Bly i Enden, og iaften, da jeg skulde fange hende, var hun lige ved at træde mit højre Øre ned.

Garibaldi gjorde en utaalmodig Bevægelse og sagde:

— Du skal altid tale om Virginia.

— Har Du noget imod det?

— Nej! Men Du taler altid ondt om hende.

— Gudbevares! Du synes naturligvis, at hun er fejlfri.

— Nej!

— Det var som Pokker. Hvad Fejl kan Du da se hos hende, maa jeg spørge.

Garibaldi sad lidt stille, som om han betænkte sig paa, om han skulde sige Noget eller ej. Endelig rykkede han ud med det ganske sagte:

— Jeg er vis paa, at hun er mig utro!

Under den halvt afvadskede Sminke gik der en stærk Rødme over Pedros Kinder. Den undgik ikke Garibaldi, som dog hurtigt tog Øjnene til sig.

Der blev en lille Pavse. Saa lo Pedro tvungent og sagde:

— Virginia er for lad til at være utro.

— Havde Du kendt hende som jeg, saa vilde Du vide, at ingen Kvinde kan være mere lidenskabelig.

Denne Gang gik der et Smil over Pedros Læber. Garibaldi fangede det og mødte Pedros Øjne. Pedro lod Smilet blive staaende, som om det stammede fra, at han havde faaet Noget i Tænderne, og han begyndte at lede rundt i Munden med Tungen.

Endelig sagde han med falskt Tonefald:

— Stakkels lille Garibaldi! Saa er Du vel meget ulykkelig?

— Ulykkelig! lo Garibaldi og viste alle sine hvide Tænder. Tværtimod, jeg har aldrig været saa lykkelig.

Pedro, der nu havde faaet al Sminken vadsket af sig, saa med uforstilt Forbavselse hen paa Fætteren og sagde:

— Det begriber jeg ikke!

— Saa er det, fordi Du ikke har Øjne i Hovedet og ikke forstaar Dig paa Kvinder.

Pedro lo aabenlyst og svarede:

— Naa—aa! lille Garibaldi. Lad det staa hen, men forklar Dig lidt nærmere. Det kan oprigtig talt nok interessere mig at høre, hvorfor Du aldrig har været saa lykkelig som netop nu, da Du mener, at have Vished for, at Virginia er Dig utro.

Med disse Ord, der blev udtalte i en kort, næsten uforskammet Tone, begyndte Pedro at vixe sit sorte, kraftige Overskæg, medens han fløjtede sagte mellem Tænderne.

Garibaldi sad stille og betragtede ham fra Siden uden at svare.

* * *

Pedro havde fuldendt sit Toilette foran Spejlet. Han stod nu midt paa Gulvet i Benklæder og Normaltrøje, medens han skød det kraftige Bryst frem og spændte Remmen om Livet.

Han saa med et spotsk Smil hen paa Garibaldi, der stadig sad tavs. Saa sagde han endelig:

— Naa, kom saa frem med det, lille Garibaldi!

Garibaldi saa op, som om han blev revet ud af dybe Drømmerier:

— Ja, Pedro, jeg vil betro mig til Dig. Vi har jo dog kendt hinanden fra Barndommen og er næsten som Brødre.

Pedro slog Øjnene ned uden at svare. Han nikke blot bekræftende, og Garibaldi fortsatte:

— Da jeg havde været gift en Maaned med Virginia, var det allerede forbi med hendes Kærlighed.

Du ved ikke, hvor jeg følte mig ulykkelig. Jeg tænkte flere Gange paa at berøve mig selv Livet. Alt blev saa sort og mørkt omkring mig. Saadan gik nogle Maaneder, i hvilke jeg kun ønskede, at jeg var død. Jeg følte, at jeg aldrig vilde blive glad mere.

— Stakkels Garibaldi!

— Men saa kom pludselig Omslaget. Jeg

Tegning af *Louis Moe*

vilde næsten ikke tro min egen Lykke. Virginia, der havde været kold og afvisende overfor mig, blev pludselig atter hed og kærlighedsfuld. Aldrig havde jeg kendt hende saadan, end ikke i vort Ægteskabs første Dage. Hun gættede mine Ønsker forud, og hun kom mig i Møde med Kys helt ud paa Trappen, naar jeg vendte hjem.

Saadan har det nu været i Maaneder med nye, daglige, lykkelige Overraskelser, der helt har forvirret mig, og som faar mig til at elske hende som aldrig før.

Pedro stod og maabede med aaben Mund midt paa Gulvet.

— Du er da en løjerlig Fyr, lille Garibaldi. Det, Du der fortæller, det tyder da ikke paa, at Virginia er Dig utro.

— Aah maaske! Hun er meget mere Skuespillerinde end Artist. Det er længe siden, at jeg har mærket, hvordan hun kan forstille sig. Men hvad bryder jeg mig om det. Om hun elsker mig eller ikke kan jo være ligegyldigt, naar hun blot opfører sig, som om hun elskede mig. Og aldrig har jeg følt det, som om hun elskede mig saa højt som nu, da hun bedrager mig.

Forstaar Du saa, hvorfor jeg er lykkelig, Pedro?

— Jo—o! Men det vil altsaa sige, at Du ligefrem nødig vilde have, at hun holdt op med at bedrage Dig.

— Selvfølgelig! Det kan Du da forstaa, Pedro, da Du ogsaa kender lidt til Virginia. Den Dag, da hun følte sig sikker overfor mig og ikke have noget at bebrejde sig, saa vilde hun atter blive den Gamle: tvær, treven og vanskelig, fordi hun ikke elsker mig mere og vilde længes efter den Anden.

— Saa er Du ikke vred paa ham, ham, den Anden, som Du kalder ham?

— Vred! Nej, tværtimod! Hvis jeg vidste, hvem han var, saa vilde jeg gribe hans Haand, trykke den og sige til ham:

Tak, min Ven, Du har gjort mig til det lykkeligste Menneske. Jeg ved ikke, hvordan jeg skal gengælde Dig, men lov mig, at Du ikke vil bryde med Virginia, thi jeg er kun lykkelig, saa længe Du er lykkelig med hende, og hun er lykkelig med Dig!

Pedro sad paa Stolen og snørede sine Støvler. Normalskjorten strammede sig som et Trikot over den smukke, kraftige Ryg. I den bøjede Stilling talte han utydeligt, helt nede i Maven uden at se op.

— Du letter en tung Sten fra mit Hjærte, lille Garibaldi.

Garibaldi havde rejst sig og taget Noget bag Spejlet paa Bordet. Han stod nu bag Pedro og betragtede stift hans strammede Ryg.

— Hvorfor det? spurgte Garibaldi tonløst.

— Jeg har længe haft Samvittighedsnag overfor Dig, vedblev Pedro; medens han snørede videre paa Støvlerne.

— Kender Du da ham, ham den Anden.

— Ja!

— Aah, saa sig mig, hvem det er, at jeg kan takke ham for min Lykke, Pedro!

— Det er mig! Jeg...

Pedro fuldendte ikke Sætningen. Han sad bøjet paa Stolen med et Støvlebaand i hver Haand og en Kniv boret til Skaftet lige bag venstre Skulderblad.

Garibaldi havde aabnet Døren ud til Ridegangen og raabte:

— Politi! Politi! Kom og arrester mig. jeg har myrdet en Slyngel!

Der blev stor Opstandelse. Fra alle Sider hørte man forvirrede Raab, der blandede sig mellem Lyden af Piskesmelde-

ne og Orkesterets Toner af „Den glade Enke".

De to Søstre Corelli var de første, der mødte. De var fuldt færdige. Flamlænderinden, der altid var sidst paa Færde, stak halvt paaklædt Hovedet ud, og medens hun dækkede over sit blottede Bryst med et Haandklæde, spurgte hun de forbiløbende, hvad der var passeret.

Saa lukkede hun Garderoben og slog Slaaen for.

Imidlertid var Artister og Publikum stimlet sammen om Garibaldi, der stod bleg men rolig mellem to Politibetjente.

— Lad os se at komme afsted med ham, sagde den Ene.

Saa banede de sig Vej gennem Mængden.

Men de tre Søstre styrtede over mod deres Garderobe og fandt den lukket.

Dunk, Eder og Forbandelser pladskede som et Haglvejr mod den stængede Dør.

Saa lød der et Skud derinde, og Alt blev stille.

Flamlænderindens Saga var endt.

FRA KYSTVAGTEN 1801

AF

OVE BAUDITZ

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

Fra Premierløjtnant Gerhart Lunov ved „Jydske Regiment lette Dragoner" til Løjtnant Carl Poulsen ved „2det Jydske Regiment" i Rendsburg.

Sæbye, den 2den April 1801.

Gode Ven, meget ofte har jeg tænkt paa at skrive til dig, men ligesaa ofte er det kun blevet ved Tanken. Jeg har imidlertid mindedes dig og vore Samtaler i Kjøbenhavn og paa Hesselagergaard saa tit, at naar jeg i Dag griber Pennen for endelig at sende dig et Par Linier, maa dette skyldes en særlig Foranledning — og saaledes er det. Jeg har i Dag spurgt nyt om dig eller rettere om dit Regiment; jeg har erfaret, at I har været med ved Erobringen af Hamburg for at spærre Elben for Englænderne. Vi faar jo ellers intet at vide her hjemme; vi føres rundt i en Snor, hvor er du, og hvor er jeg? Vil et Brev naa den Ven, man skriver til! Min Hjemmelsmand er Strandingskommissær Uebersax i Fladstrand, han er General Moltkes Protegé, og han er en kløgtig Mand, der har ydet Kronprinsen vigtige Tjenester, hvormed han har gavnet baade Fædrelandet og sig selv, og han synes at sidde inde med Alverdens Viden. Af ham erfarede jeg ligeledes, at Herredsfoged Brandt i Hjørring allerede for 14 Dage siden har indberettet om en engelsk Krigsflaade paa mindst 32 Sejl, der er iagttaget fra Hirtshals styrende mod Kattegattet. — — Husker du den 8de August forrige Aar, da vi kom ude fra Avedøre — fra dine kære Holme — hvor vi havde siddet og ventet paa Ænder (var der intet Træk den Aften, eller saa vi intet, fordi vi netop den Aften talte saa fortroligt med hinanden som maaske aldrig før, om vore Planer — om selve Livet, medens Augustsolens sidste Skær lyste over Frederiksberg Bakke, og Stjærnerne tændtes én efter én over Amagerskoven). Paa Slotsbroen mødte vi Oxholm, der med straalende Øjne fortalte os om Fregatten Frejas Kamp i Kanalen og om den heltemodige Peter Krabbe; du sagde blot: „Nu har vi Krigen med England."

Allerede i Begyndelsen af Marts indkaldte vi paa Grund af de foruroligende Rygter vore Frifolk, og den 24de blev 3die Escadron sendt til Hals; vi har nu Detachementer langs Kysten, og jeg ligger med min Deling i Sæbye. Jeg har den unge Grabau med mig; du erindrer ham fra vort Besøg paa Hesselagergaard. Jeg synes for min Person godt om ham, men jeg indrømmer, at han er en Fantast — og som den underlige, verdensky Mand, han er, har han fundet sig et Kvartér, der ret passer for hans Natur, paa Memhavegaarden, som ligger ganske afsides nord for Sæbyegaardsskov. Escadronchefen, Ritmester Sperling, syntes først at ville tage Ophold i Hals, men efter at han i Forgaars inspicerede mig, har han boet paa Sæbyegaard, hvor han med sine Sympatier for Livets materielle Goder sikkert vil slaa sig til Ro. Selv boer jeg nede i den lille hyggelige

Bys vestre Ende hos Købmand Karup, en velvillig, gemytlig og gæstfri Mand, der aldrig er i Ro. Han stikker sin store brede Tommelfinger ned i Pæglemaalet, naar han tapper Brændevin til Bønderne — saameget mindre ebber det i Tønden —; men skænker han i Glassene inde hos sig selv, er Maalet bredfuldt. Han er Ejermand af et Par (efter hans eget Sigende) fortrinlige engelske Fuglebøsser, som han har stillet til min Raadighed; saa jeg kan glæde mig til Jagten, hvis intet alvorligt hænder, og vi bliver heroppe foreløbig.

General Moltke er overordentlig virksom, og Skansebygninger forberedes langs Kysterne i hele hans Generalkommandodistrikt. Foruden Escadronen ligger Detachementer af 3die Jydske Regiment her Nord for Fjorden, og den store Rytterrelaislinies første Station er i Fladstrand. Derfra og til Fredericia skal der være 12 Stationer med 4 Heste paa hver, og i Fredericia slutter Relaislinien sig — som du maaske ved — til Løjtnant Oppens Telegraf gennem Fyen og Sjælland. Samme Løjtnant Oppen, har jeg hørt sige, tænker paa at telegrafere ved Hjælp af den hemmelige Naturkraft Elektriciteten. Man hører mange Ting. — —

Til Løjtnant Carl Poulsen i Glückstadt.
Sæbye, den 26de Juli 1801.

Jeg har med Glæde modtaget dit lange og indholdsrige Brev, der belærte mig om mange Forhold, hvorom jeg var ganske uvidende — trods Kommissær Uebersax. Ja, Egnen om Rendsburg er kønnere end Elbkysten, og Glückstadt er en Ravnekrog — jeg har tilbragt 5 Maaneder af mit Liv i denne Stad hos min Faster Anne Lunov, der boer i Gr. Namenlosestrasse; du skulde for vort Venskabs Skyld aflægge hende et Besøg, men du kan ogsaa lade være. Hvor længe skal I blive ved Elben? Ja, sig mig det, vil du vel svare.

Under hele Vaabenstilstanden er der udfoldet en rastløs Virksomhed heroppe. Da Landeværnets Organisation gik altfor langsomt fra Haanden, oprettedes foreløbige, frivillige Korps, der overtog en Del af Kystbevogtningen. Mit Inspektionsdistrikt strækker sig fra Fladstrand til Stensnæs, en god Mil syd for Sæbye, og langs denne Kyst har jeg foretaget daglige, og nu og da ogsaa natlige, Patrouilleridt i disse første prægtige Sommermaaneder. Ofte har jeg kun haft min Oppasser Kristen Tamstrup med, og paa vore ensomme Ture har jeg vundet hans Fortrolighed. Forleden Dag holdt vi et lille Hvil paa Stranden ved Understedbakker mellem Fladstrand og Sæbye. Jeg havde strakt mig i Sandet, og Tamstrup lod Hestene græsse ved en lille Bæk, der flød ud i Stranden tæt ved. Jeg havde stirret mig træt paa det store Hav, der lyste i Solen, og hvor ikke en eneste Sejler var at øjne, og jeg vendte mig saa om imod ham. Han sad med Tøjlerne om den ene Arm og stirrede med et fortabt Blik ned i Bækkens ilende Vand. Det slog mig, hvor han var en prægtig Karl at se til. Det var saadanne Folk, der red Franskmændene ned ved Höchstedt og Ramiliers i den spanske Krig, hvor du maaske ved, at vort Regiment var med. De mørkegrønne Rabatter paa hans røde Kjole fremhævede hans brede Bryst, og i den stærke Varme havde han ikke engang taget sin Kasque af, men kun skubbet den lidt bag i Nakken, saa hans lyse krøllede Haar kom til Syne. „Er det Kæresten, Tamstrup?" spurgte jeg med den Ret til Spørgsmaalet, som Kristen allerede forlængst havde givet mig ved uopfordret at have berettet mig om sit Hjærtes Hemmelighed: den lille brunøjede Else Marie fra Tamstrup. Kristen saa' hen paa mig, og hans blaa Øjne var tankefulde og melankolske: „Ja, nu vil hun fra Urebygaard og til Rajs," sagde han. Da jeg ikke indsaa eller forstod, hvad sørgeligt der var deri, men gerne vilde sprede de mørke Skyer fra hans Sind, spurgte jeg, hvad Klokken var. Og Tryllemidlet virkede; hans Øjne fik Liv, og efterat mange Spænder og Knapper var løsnede, drog han et stort Sølvur frem, hvortil var fæstet en liden broderet Kæde. Kæden er Else Maries eget Værk, og Uret er en Gave fra hende; thi hun er ikke alene en overmaade yndig og smuk, men ogsaa en velhavende Pige. — —

Den 29. Juli 1801.

Jeg blev forleden afbrudt i mit Skriveri af Ritmesteren, der kom blandt andet for at bringe mig en Indbydelse til Sæbyegaard den 2den August, paa hvilken Dag Regimentchefen vil inspicere Escadronen og tage Ophold paa Herregaarden. — Nu efter Vaabenhvilens O p h ø r synes det forøvrigt, som der besynderligt nok er kommen mere Ro over alle; men dette stammer vel fra, at man efterhaanden bliver mer og mer sikker paa, at Fjenden er borte.

Admiral Nelson, der siden Slaget ved Kjøbenhavn har krydset i Østersøen, er bleven afløst af Sir Pole, som allerede i Begyndelsen af denne Maaned skal have ført Flaaden hjem til England. Nok er det, i Forgaars overfaldt den almindelige Rolighedsfølelse ogsaa mig, og i Stedet for at ride mit sædvanlige Patrouilleridt, besluttede jeg at gaa paa Jagt. Da Tamstrup fuldt rustet til vor sædvanlige Tur vækkede mig den Morgen, var Vejret saa smukt, ude fra Købmandens Have lød et muntert Fuglekvidder, og nede ved Aaen raslede de store Træer i den første Morgenbrise; kort sagt, alt var s a a fristende, at jeg tog Sagen overtvært og sagde til Tamstrup: „I Dag rider vi ikke, i Dag skal jeg paa Jagt." Jeg havde paa mine Rideture snart lagt Mærke til, at Stranden mellem Sæbye og Bangsbo var ret fattig paa Fuglevildt, medens Sønderstranden var et yndet Opholdssted for en broget Samling langbenede Vadefugle: Klyder, Rødben, Spover og mange andre; og i Moserne, der strækker sig indenfor Klit-

terne, var godt med Bekkasiner, medens Brokfuglene nu begyndte at flokkes. Og saa vil jeg endda kun fortælle dig en lille Jagthistorie, der handler om en Blaameise. Jeg gik altsaa den omtalte Morgen Syd ud af Byen, fulgte en Stump Markvej, der syntes at løbe ud til Stranden, men som pludseligt forsvinder i Sandet mellem en Mængde smaa sandede Bakker, der sparsomt er bedækkede med kort og ganske lysegrønt Græs. Saa travede jeg frem et Stykke mellem disse Bakker, saa' kun dem og den blaa Himmel, og i al deres Lidenhed syntes de mig som høje Bjærge — i Kongeriget Lilliput. Men med ét aabner det smaa Bakkedrag sig og lader En skue ud over et af disse vidtstrakte nordjydske Landskaber: først lidt grøn Eng, saa den store brune Mose og helt tilbage en Række fjærne, taageblaa Bakker. Og i den svage Sommervind mærker man i det samme Porsens krydrede Duft. Men da jeg kom ud i Mosen, var der ikke Stunder til at tænke paa Porseduft eller se efter fjærne, blaa Bakker; jeg maatte springe fra den ene til den anden af de høje gyngende Tuer; og saa: en Lyd, som naar Karlen paa Engen hvæsser sin Le, og op mellem Tuerne svirrer en Bekkasin. Jeg kom ikke engang til Skud, jeg tilstaar, at jeg var bange for at miste Ligevægten, da jeg netop befandt mig paa en meget høj Tue, der efter mit Spring svajede som en lille Baad i Storm. Saa videre, blot en Kende mere febrilsk. Pludselig glider jeg, mister Fodfæstet, jager det ene Ben ned i det klæge Dynd og ‚ætsch — ætsch': to Langnæb lige for Næsen af mig; men faldefærdig som jeg staar, har jeg paa Følelsen, at jeg holder midt mellem Fuglene, da jeg trykker løs, og i høj, urolig Flugt gaar de til Vejrs og kaster sig langt borte i Mosen. Flere Bekkasiner kom ikke op, og da jeg var bleven træt af at søge, gik jeg østpaa mod Havet i Haab om at finde en Regnspove. Helt ude ved Klitrækken kom jeg til et lille Krat af forvredne Buskvækster, der syntes at stræbe ud mod Havet, pidsket til Jorden af den evindelige Vestenvind. Og omkring disse Buske laa et Lyngbælte, der var vrimlende fuldt af Blaabær, et Paradis for Regnspover. Jeg krøb ind i Skyggen af den forkrøblede Oase og fløjtede Spovefløjt det bedste, jeg kunde; men jeg blev hurtigt ked af denne Maade at fordrive Tiden paa. Ikke en levende Skabning var at sé saalangt Øjet rakte, undtagen en sortbroget Tyr, der stod og græssede ovre ad Kævelhede til, ikke en Lyd hørtes, undtagen Havets evige Rallen henover de rullende Sten i Havstokken. Jeg tænkte allerede saa smaat paa at tage til Smørebrødspakken og var lige ved at lægge Bøssen fra mig, da jeg saa' en lille sort Plet højt til Vejrs ude over Havet. Nærmere og nærmere kom den, mens jeg krøb sammen under de skjulende Buske, nærmere og nærmere kom Spoven, som øjensynligt følte Lyst til at stikke sin aristokratiske Næse ned mellem Blaabærbuskene, men den naaede ikke saalangt — et halvthundrede Skridt fra mig knækkede den sammen, medens den i store, ængstlige Kredse strøg henover Lyngen.

Jeg var lige ved at krybe frem fra mit Skjul, da jeg saa' to Spover ude over Havet holdende imod mig. Paa lang Afstand forandrede Fuglene imidlertid Retning og fløj parallelt med Stranden, og for mig saa' det ud, som de — et Par Hundrede Alen sydpaa — kastede sig bag Klitterne. At faa min første Spove i Tasken og søge hen til Stedet, hvor Fuglene forsvandt, var nogle faa Minutters Værk. Saa er jeg lige ud for Punktet, som jeg har bidt godt Mærke i, og som en Kat kryber jeg frem over Sandet, faar lavet mig et Skydeskaar mellem Marehalmens skarpe blaagrønne Straa paa den øverste Klitbræmme og sér — ikke de ventede Spover, men et lille sexten-syttenaars Pigebarn, brun som en Araber og med det lange kulsorte Haar, der falder frit ned over Nakken, glinsende vaadt af Havvandet. Hun er i Færd med at binde sit højrøde Skjørt om sig, og de nøddebrune, nøgne Fødder er halvt skjulte i det kridhvide kogvarme Sand. Jeg er krøbet frem med Fingeren paa Aftrækkeren, og i samme Nu, som jeg faar Hovedet op over Marehalmén, sér hun mig og bliver bange for min Bøssepibe, der peger imod hende; hun slipper Skjørtet, som falder ned om hendes Fødder, og strækker de nøgne, slanke Arme frem imod mig, men i næste Øjeblik slaar hun en Skoggerlatter op, som viser hendes skinnende Tænder, og samler igen sit Skørt op om sig. Jeg kommer paa Benene og gaar ned til hende, der maaler mig fra Taa til Top.

„Har du ikke set tre store, brune Fugle," spørger jeg. Igen ler hun, spidser Munden og udstøder et sagte, klagende Regnspoveskrig, idet hun gør en Bevægelse med Armen, der synes at antyde, at de Fugle er langt borte.

„Er du en af Dragonerne inde fra Sæbye," spørger hun, og da jeg blot nikker til Svar, peger hun paa Bøssen og siger: „A blev lidt bang' for di Sneller," og hun tilføjer: „Nu kommer jeg ogsaa snart til Sæbye — til Krammarkedet med nogle af wos Folk." „Hvor boer du da nu," spørger jeg. Hun tager et kort, mørkeblaat og tyndslidt Skørt over sit røde, stiller sig op lige foran mig med Hænderne paa de fine, runde Hofter og ser paa mig med kulsorte, mandelformede Øjne: „Nu boer jeg ovre ved Ropperhede; dér er langt hen, og jeg er sulten, har du ikke noget Mad; der er en Bæk herhenne med klart Vand, hvor vi kan drikke, kom — lad mig bære din Taske." Og ligesom for at sikre sig min Person, tager hun Købmand Karups store Jagttaske om Halsen, og vi trasker af Sted mod Bækken.

— — Det var lige i Middagsstunden, Solen stod lodret over os og bragte Sandet til at gnistre af Lys; vi sad paa en stor Græstue ved Bækken, som kommer i hastende Løb mellem to høje, grønne

Skraaninger, vider sig ud paa det flade Sand og blander sit kolde Ferskvand i det store Havs salte Bølger. Vi delte mit Smørrebrød og drak af Bækken — og da vi havde spist og drukket, strakte vi os i Sandet med Hovederne hvilende paa Tuens bløde Græspude. Jeg skottede hen til Pigebarnet — hun laa paa Ryggen og stirrede lige op i Himlen med sine store vidtaabne Zigøjnerøjne. „Hvad hedder du saa," spurgte jeg.

„Jeg hedder Karen, i Himmerland kalder de mig for Sorte Karen" — lidt efter tilføjede hun: „Maaske fordi jeg har saadant et sort Haar" og atter lidt efter: „men Gregers Hole kalder mig for Blaamejsen, fordi jeg er saa væver og lille — selv hedder han Fløjte-Gregers eller Solsorten."

„Hvem er Gregers?" „Det er min Kæreste". „Holder Du meget af ham, Blaamejse," spurgte jeg og lænede mig hen over hende. Hun rejste sig halvt op, og hendes Øjne var nu ganske smalle: „Jeg troede, du skulde sove til Middag," sagde hun, „skal jeg synge dig en Vuggesang — eller skal jeg synge Solvisen for dig". „Ja, syng blot Solvisen, Blaamejse," og jeg lagde mig tilbage paa min bløde Hovedpude, lukkede Øjnene, og Blaamejsen begyndte sin Sang om Solen. Den ejendommelige Melodi kan jeg ikke sende dig — snart en ungarsk Dans' raske Rytmer og snart igen Beduinernes tungsindige Ørkenmusik —, men Ordene skal du faa, saa omtrent som de lød, eller som jeg hørte dem i Drømme.

Morgenens Sol gennem glødende Skyer
kommer fra Havet i Øster,
og disse glødende, luende Skyer
staar over Félandets Kyster.
Ude bag Vandet ligger et Land — Æventyr-
landet.

Mid-Dagen dirrer af Varme og Sol,
Dis over Havet og Landet,
Himlen er hvidblaa af Varme og Sol,
glitrende Lys over Sandet.

Saa synker Solen i Havet mod Vest,
Skyerne flammer som Brande,
Solen bag Skyerne ude i Vest
lyser paa fremmede Strande.
Ude bag Vandet ligger et Land — Æventyr-
landet.

Ja, maaske drømte jeg hele Solvisen, thi da jeg slog Øjnene op, var jeg ene. Det var to Timer over Middag, og det eneste synlige Minde, Blaamejsen havde efterladt, var den store, klodsede Jagttaske, som hun havde slængt ligegyldigt fra sig; den laa ude i Solen, og Spoven var falden halvt ud af den; Fuglen saa' trist ud som den laa der med brustne

Hun stiller sig op lige foran mig med Hænderne paa de fine, runde Hofter og ser paa mig med kulsorte, mandelformede Øjne . . .

Øjne og Spidsen af det lange, fine Næb boret ned i Sandet.

Den 5te August.

I Søndags var vi altsaa til Middag paa Herregaarden. Godsejeren, den forhenværende Oberst, er en overordentlig artig og elskværdig Vært. Foruden Regimetchefen, Ritmesteren, Grabau og jeg, var Artillerikaptajn Gertner, der leder Skanseanlægene ved Fladstrand, og et Par Officerer af 3die Jydske Regiments Grenaderkompagni, indbudte som Gæster. Af Damer var der kun to: Jomfru Tidemann, der er Gaardens kvindelige Major Domus, og saa den afdøde Oberstindes unge engelske — eller rettere skotske — Slægtning, Miss Jane Leslie. Miss Leslie, der er født og opdragen i Canada, skal være Arving til et Slot i Skotland, et castle, der nu ejes af hendes barnløse Morbroder. Hvadenten hun er Arving til det ene eller andet, saa er hun en overordentlig nydelig ung Pige, munter og klog. Grabau blev naturligvis straks forelsket i hende — du kender ham maaske ogsaa fra den Side — og hele Aftenen spillede han

den unge Werther; thi Ritmester Sperling konverserede hende uafbrudt under vor Spadseretur i Slotshaven efter Middagen; og senere da hun spillede for os, var det stadig Ritmesteren, der komplimenterede hende for hendes Talent. At Grabau kunde være skinsyg paa Ritmesteren var mig ubegribeligt; Miss Leslie viste saa tydeligt, som hendes Opdragelse tillod, hvormeget hans Kurmageri var hende imod. Men mig ærgrede hans Optræden under Musiceringen. Det bliver jo tidligt mørkt allerede nu først i August, og vi tyede saa ind i „Musikstuen", som Miss Leslie har faaet indrettet under sit Ophold paa Gaarden. Hun spillede først et Udtog for os af Glucks „Orfeus og Euridice", og under hver Pause slog Sperling Bagen af den højre Haand ned i den venstre og sagde: „Parfaitement — perfectionate." Senere spillede hun en Notturno eller Nocturne af en ganske ung engelsk Komponist, John Field, og hun fløjtede til —; Ritmesteren sad ganske stum, og Løjtnant Stürup — en af Grenaderløjtnanterne — sagde sagte til mig: „Det strider jo mod al savoirvivre".

Miss Jane Leslie fløjtede saa nydeligt og saa melodiøst, at hendes Yndefuldhed kun voksede i mine Øjne ved den musikalske Frihed, hun tog sig.

Da vi kom ovenpaa, havde Frøken Tidemann og Gertner netop fuldendt deres Parti Piquet, medens Regimentchefen og Obersten stadig sad bøjede over Skakbordet. Der blev serveret Forfriskninger, og da Sperling fortsatte sin behagelige og aandfulde Konversation af Miss Leslie, stillede jeg mig et Øjeblik hen ved et af de aabne Vinduer og saa ud over Haven. En stor rund og klar Augustmaane steg op over Skoven og bragte Sølvpoplens Blade ude paa den store Plæne til at skinne som Metal. Jeg har altid holdt af Poppeltræer, og ved en Herregaard hører de til. De hører til dér for Aften efter Aften at hviske om gamle Æventyr, Trolddom og Spøgeri, Kærlighed og Forfølgelse. — — — —

Ved Ellevetiden brød vi op. Nede i Borggaarden samtaledes endnu en Stund under højrøstet Munterhed. Hestene for Kaptajn Gertners Vogn var utaalmodige, den ene skrabede med Forbenet mod den toppede Stenbro, saa Funkerne røg, og Kudsken talte beroligende til dem. Halvdelen af Gaarden laa allerede i Maanelys, og man — d. v. s. Kaptajnen og de to Infanteriløjtnanter, som skulde ad Bangsbo til — blev enige om at gaa et Stykke Vej i det smukke Vejr. Da den tomme Vogn ramlede ud gennem den lange, runde Porthvælving, sagde Grabau til mig: „Lad os gaa alene, jeg vil gærne tale i Fortrolighed med dig." Vi holdt os lidt tilbage, og da vi var komne over Borggraven, drejede vi til venstre, Vejen mod Skoven. Vi hørte længe de andre tale og le, lige til vi kom over den smalle Bro ved Sæbyegaards Vandmølle. Aaen under os dansede lystigt hen over en Mængde runde, glatte Sten, der i Maanelyset saa' ud, som de var overtrukne med Fosfor, og Vandet — splittet i Draaber og Skumstænk — sprang over Stenene, som en vildt flygtende Hær af lysende St. Hansorme.

Vi kom ind i Skoven.

Gennem Træernes Løv formede Maanens Straaler sig i runde Pletter paa den smalle Sti og kastede hvide Lysstænk rundt om paa Grene og Stammer. Ikke et Blad bevægede sig, ikke en Lyd hørtes undtagen et Menneskebarns Stemme; og det var Grabaus Røst, der berettede om Kærlighed og Ulykke: „Jeg elsker hende, men hun er Arving til et Slot, og jeg er kun en fattig Dragonløjtnant."

„Er du sikker paa Vejen, Grabau," spurgte jeg. „Jeg boer jo lige bag Skoven og kommer her daglig," svarede han krænket, „skulde jeg ikke kende Vejen! — men hun har et Slot, og jeg er en fattig Dragon."

Vi var netop komne ud af Højskoven og ind mellem et Bælte af næppe mandshøje Graner, Stien blev her lidt bredere, og pludseligt gav vore Trin Genlyd, en hul, klangfuld Genlyd. Jeg stod stille og stampede med Foden i Jorden, og et svagt, fjærnt Drøn syntes at rulle bort under os.

„Jeg har ikke været paa dette Sted før," sagde Grabau, „saa maa vi dog være gaaet fejl af Vejen." I samme Nu, han havde sagt disse Ord, hørte vi en lille, kort og klar Latter, lige ved vore Fødder, inde fra de smaa Graner eller nede fra Jordens Dyb.

Vi stod nogle Sekunder næsten uden at trække Vejret; men saa satte Grabau begge Hænder for Munden og raabte overstadig og af sine Lungers fulde Kraft: „Kom frem, Satanas." og i Nattens mægtige Stilhed lød et hundredfold gentaget Ekko fra fjærne Skrænter eller fra Højskovens Stammer, et Ekko, der rullede langs Skrænterne og mellem Stammerne som Raab fra en Menneskestimmel, og som endelig tabte sig i en mumlende Hvisken. Og frem fra de smaa, tætte Graner krøb Blaamejsen; hun rejste sig op, og idet hun nikkede genkendende til mig, satte hun Armene i Siden og saa' op og ned ad Grabau — omtrent paa samme Maade, som hun havde mønstret mig ved Stranden hin Solskinsdag. „Hwa blaal du etter," sagde hun, og saavidt jeg kunde sé i Lyset fra Maanen, var hendes Øjne meget smalle. Grabau stirrede paa hende og saa' dum ud: „Blaal," sagde han. „Ja, — hvorfor raaber du op og genner Munkene bort? Og du elsker en Dame, der ejer et Slot." „Hvem har sagt det," fo'r Grabau op. „Det har du selv — men giv mig en Køiter, saa skal jeg ikke fortælle det til nogen," og Blaamejsen rakte sin aabne Haand mod Grabau, der atter saa' inderlig dum ud.

Blaamejsen stod lidt og saa' paa ham, saa sagde hun: „Jeg har ogsaa et Slot, det ligger langt herfra, derude —" og hun hævede sin nøgne slanke Arm og pegede mod Maanen.

„Hør nu, bitte Blaamejse," sagde jeg, „hvad

er nu det for noget med dit Slot paa Maanen, hvor der kun boer Frøer, og med dine Munke, som min Ven genner bort." Blaamejsen stampede med sin nøgne Fod i Jorden og sagde: „Dernede ligger Løngangen fra Herregaarden og til Kirken, og ved Midnatstid kan man høre Munkene, som syngende vandrer dernede, og de bærer brændende Kærter." „Kan man ogsaa se Kærterne heroppefra," spurgte Grabau og lo med en ejendommelig tør Latter. Blaamejsen saa' paa ham ud af Siden af Øjnene, saa sagde hun:

„Nu skal jeg vise Jer Vej til Byen."

— — Paa Turen gennem Skoven var Grabau overstadig munter.

Snart vandrede vi over brede Lysninger, og snart var vi atter inde mellem høje maaneplettede Stammer. Nu og da gik vi et Stykke langs Aaen, der skummede over store Sten. Vi passerede endelig en meget smal Bro, en mægtig Bøgestamme, der var væltet henover Aaløbet og forsynet med et Rækværk af spinkle Grene. Naar vi gik over en af de aabne Strækninger, som Maanen nu gjorde næsten lys som ved Dag, havde Grabau ikke Øjnene fra Blaamejsen, og han havde et ejendommeligt Skær i Blikket — eller var det blot et Genskin af Maanens.

Pludselig hørte vi en fjærn, brusende Støj; vi standsede og lyttede. „Det er Stampemøllen, I kan høre," sagde Blaamejsen, „det er Vandet, som strømmer gennem Sluserne." „Saa skal jeg nordpaa nu," sagde Grabau, „jeg bor paa Memhavegaarden." „Kan Du nu selv finde derop, Dragon," hun spurgte meget deltagende. „Jeg ved ikke, Blaamejse, hvis du vil følge mig paa Vej, skal du faa en Køiter for det — men hvad er en Køiter?"

„Det er en Skilling — eller en hel Mark," lo Blaamejsen og dansede allerede baglæns af Sted mod Memhavegaarden.

Grabau rakte mig Haanden til Godnat uden at se paa mig. Saa løb han efter Pigebarnet. Jeg blev staaende lidt og saa' dem forsvinde mellem de unge Bøgestammer paa den stejle Skrænt.

„Husk paa, hun har et Slot, og du er kun en fattig Dragon," raabte jeg efter dem. O Ungdom — O Maaneskin!

Jeg gik efter Lyden fra Stampemøllens brusende Vand og naaede snart Udkanten af Skoven. Neden for Aabrinken laa den lille sovende By, og op over alle dens smaa Huse rejste den store, lysende, hvide Kirke sin takkede Gavl. — Da jeg kom hjem, gik jeg ned til Kristen Tamstrup for at give ham Ordre til at sadle Kl. 6. Allerede udenfor hans Kammer kunde jeg høre ham snorke, og da jeg aabnede Døren og saa' ham ligge udstrakt paa Ryggen med Ansigtet i det fulde Maanelys og snorke saa hjærteligt, nænnede jeg ikke at vække ham.

— — —

Kl. 5 den næste Morgen stillede Tamstrup imidlertid af sig selv. Da han vækkede mig, blev jeg gnaven, men ikke saasnart havde jeg faaet Benene ud af Dynerne, før mit gode Humør kom. Jeg slog Vinduet op, nede ved Aaen raslede Træerne i Morgenvinden, fra Haven lød Fuglenes Kvidder og Himlen var blaa som Lazurstenen. — I Dag skal Hestene faa Benene rørt, tænkte jeg, og Tamstrup Bagen mør. Hvis du har et Kort over Vendsyssel ved Haanden, vil jeg bede dig følge os paa vort Ridt. Vi red forbi Kirken, netop da det gamle Ur slog sine seks rustne Slag, og vi fulgte Stranden et Stykke nordpaa, idet vi holdt os helt ude i Havstokken, hvor Sandet ligger fast og glat som et Stuegulv. Den første Strandvagt staar ved „Knappen", en Mils Vej Nord for Sæbye. Udenfor den lille Vagthytte sad en ung Knøs, der sprang op, da vi kom og med Stolthed viste mig, at Baunen var i Orden, og at han ogsaa kendte Dagsignalerne. Inde i den lille Tanghytte laa Resten af Vagtmandskabet, to ældre Husmænd, og sov de retfærdiges Søvn. Thi de havde omhyggeligt vaaget den lange Nat.

Fra „Knappen" satte vi Kursen landværts og red over Gadholt, Understed, Karup, Hørbylund og Ormholt til Skiæve, hvor vi holdt Hvil og spiste Middagsmad hos Hans Holtet paa Skiæveled, en brav Bonde, som har været særlig virksom for at skaffe frivillige til Kystvæbningen. Derefter gik Turen gennem de prægtige Skove ved Dybvad og ud mod Stranden ved Beksig. Det var nu blevet langt hen paa Eftermiddagen, og det var trykkende varmt. Ude over Havet taarnede mægtige Skymasser sig op og spaaede ondt Vejr. Vi søgte som sædvanlig ud i Havstokken, men Hestene traadte Gang efter Gang igennem paa vor ellers saa faste Ridesti; vi tyede da op under Klitterne, hvor Dyrene hurtigt blev ganske udasede i det foddybe Sand; og før vi naaede den lille Gaard Strandhaven, en god Mil Syd for Sæbye, red vi atter vestpaa, ind i Landet. Turen over Heden til Kragelund Husene blev imidlertid en drøj Tur, de faa daarlige Stier er fulde af dybe Huller og hvert Øjeblik spærrede en Tuemose os Vejen. Vi brugte et Par Timer om denne halve Mil. Fra Kragelund fulgte vi den ret gode Markvej over Kevelhede til Sæbyegaard.

Da vi naaede Herregaarden, var Klokken næppe syv, men det var omtrent saa mørkt, som var Solen allerede gaaet ned. Vi red tæt forbi den nordre Fløj, men jeg saa ingen af Beboerne.

Inde i Skoven var Luften kvælende tung, og Hestene var meget urolige. Jeg saa Huden paa min ellers saa rolige Ninas blankbrune Hals skælve hvert Øjeblik: naar en umærkelig Vind fik Bladene til at rasle et Sekund, eller naar en Kogle inde i Granskovens Mørke faldt støjende gennem de tørre Grene.

Da vi kom til Hummelbroen — hvilket er det stedlige Navn for den Bøgestamme, som vi vandrede over i Gaar Nat — lod jeg Tamstrup ride hjem med Hestene; selv gik jeg over

Hun havde uden Tvivl drukket for meget af Grabaus Armagnac . . .

Broen og op mod Memhave for at spørge nyt om Blaamejsen. Gaarden, som ligger i Skovbrynet mellem højstammede, næsten bladløse Træer, der er ødelagte af Raager, saa' ud som var den forladt af Mennesker. Jeg aabnede Døren i Gavlen og kom ind i en stor tom Forstue med Stengulv og kalkede Vægge; jeg stod et Øjeblik lidt tvivlraadig og saa' paa de to Døre — én i den nordre og én i den søndre Væg — da der pludseligt bag den nordre Dør lød et Latterkor, en Lattersalve, der begyndte og holdt op som paa Kommando. Denne Dør aabnede jeg da og saa' ind i et taagefyldt Mørke af Tobaksrøg, inde fra dette Mørke hørte jeg Grabaus Stemme, der bød mig velkommen i Stuen, og efterhaanden dukkede de tilstedeværende Skikkelser frem for mit Blik: Grabau og de to Herrer Grenaderløjtnanter, siddende ved et lille firkantet Bord, hvorpaa der stod dampende Glas og en Flaske, og staaende midt paa Gulvet en lille spinkel, sortøjet og bredhoftet Dragón, der var ved at forsvinde i den røde Vaabenkjole, medens Benene stak i et Par Spande af Ridestøvler, og hvem Kasquen med den store Hestehaarskam faldt helt ned over Øjnene — Blaamejsen. Hun havde uden Tvivl drukket for meget af Grabaus Armagnac; i de store Støvler tumlede hun rundt imellem os, satte sig nu og da ned paa Skødet af Løjtnant Stürup (savoir — vivre), der hvergang han fik hende mellem Hænderne blev kælen, men som tog paa hende, ligesom hun var et Stykke kostbart Porcellæn fra Meissen eller Sévres — og fo'r saa atter hen til Grabau, kastede sig ind til ham og slog Armene om ham: og Grabau skottede hen til mig og strøg sig med Bagen af Haanden over Mundskæget.

Pludselig rejste Vinden sig, og gennem det aabne Vindue kunde vi høre Bladene rasle paa Træerne udenfor. Men kun nogle Øjeblikke varede dette Pust, og Luften blev trykkende og tung som før. Det blev nu fuldstændig mørkt og Grabau tændte Lys.

Endelig glimtede det førse Lyn, der syntes at slukke vor osende Tællelys, og Tordenen rullede længe og vedholdende over Skoven, snart svagere — snart stærkere. Blaamejsen fo'r ud paa Gulvet, og som en besat sparkede hun Grabaus Ridestøvler af sig og langt hen i Stuen, og hun rev i Vaabenkjolen for at faa den af. Grabau gik hen til hende for at hjælpe hende og tale hende til Rette; hun blev lidt roligere, og han rakte hende Stykke for Stykke af hendes eget Tøj, det røde og det blaa Skørt og tilsidst et splinternyt langt, brandgult Tørklæde, som hun slyngede om sit sorte Haar. Der stod da den rigtige Blaamejse igen, i hendes Øjne lyste en sær Glød, men saavidt jeg kunde se i det svage Lys, var hun bleg under den mørke Hud.

„Er du bange for Tordenvejret?“ spurgte Løjtnant Stürup. „Nej, men jeg vil ikke være herinde,“ svarede Blaamejsen, „lad os gaa ud — ned til Aaen — kom Dragon,“ og hun greb Grabau i Armen.

„Nej, Karen,“ sagde G., „om lidt har vi Regnen, og saa er det bedst at have Tag over Hovedet — syng noget for os eller dans.

Blaamejsen betænkte sig ikke et Øjeblik, hun lagde sine smidige Arme over Kors paa Brystet, og idet hun sænkede Hovedet, gik hun frem imod os med smaa, dansende Skridt, saa med ét snoede hun sig rundt — tilsidst saa hurtigt, at det gule Tørklædes Flige stod som en Glorie over hendes Hoved. Men pludselig standsede hun sin vilde Runddans, jeg hørte hendes nøgne Fødder klappe i Gulvet, og jeg saa' Glorien sænke sig og falde ned over hendes Nakke. Og Blaamejsen sang, eller rettere hun messede som en hedensk Præstinde en trist og melan-

kolsk Sang, men Ordene, som jeg opfattede dem, var vilde og hede:

Saa dansede Karen, og Øjnene lyste — de Øjne, der ellers var drømmende blide, blev mørke og skinned' som Vilddyrets Blik. Men inde i Stammernes dunkle Mørke, der stod han og stirred' og stirred' og længtes. Og Karen dansede bort fra de andre — bort fra de andre ind under Træernes høje Tag; hun greb ham og holdt ham, hun førte ham bort; de hørte ej mer Musikanternes Fløjter — men Karen sang og klynged' sig til ham og kyssed' ham, vildt, saa hans Læber blev Blod. — De nærmed' sig Floden, de hørte den bruse neden for Skrænten, saa vild og saa sort — han klynged sig fast til de sidste Grene, og Karen slap ham og styrtede ene, ned i den skummende mørke Flod, der brusede vildt under Skrænten.

— — —

I samme Nu som Blaamejsen tav, gnistrede et blændende, skærende Lyn, efterfulgt af et skrattende Tordenskrald, der lød som en slet afgiven Pelotonsalve — og smidig som en Kat sprang Blaamejsen ud gennem det aabne Vindue. Grabau fulgte øjeblikkelig efter hende ad samme Vej, medens Stürup med sin Kammerat i Hælene fo'r ud af Døren — og lidt efter hørte jeg dem kalde og raabe ude i Mørket.

Ikke saasnart var Lyden af deres Stemmer døet hen, før Regnen kom, pludseligt og voldsomt, som Himlen paa en Gang havde aabnet alle sine Sluser. Jeg stod længe ene ved Vinduet og stirrede ud i Uvejrets Mørke.

— — —

Herrerne kom tilbage, én efter én; de var gennemblødte og lidt flove eller s l u k ø r e d e for at bruge et andet Ord. Løjtnant savoir — vivre-Stürup var den eneste, der snakkede op: „Lad os faa et Glas til, Grabau," sagde han, „ellers risikerer vi at blive forkølede — og det for saadan en Zigøjnertøs' Skyld —; det er mig ufatteligt, at vi ikke bevarede vor Fornuft og lod hende løbe ad Helvede til — men lad os nu ikke tænke mer over denne Sag;" og han gav sig omstændeligt til at forklare mig, hvorledes han og hans Kammerat havde fundet ind paa Memhave. Grabau sørgede for Glassene, men sagde ikke et Ord.

Den 8de August.

Dagen efter Uvejrsnatten var straalende klar, men Tordenvejret havde bragt Kulde i Luften. Der var Krammarked i Byen; jeg gik ud for at se paa Stadsen, og jeg var ikke kommet mange Skridt ned ad Vestergade, før jeg mødte Grabau. Jeg bød ham „walkommen til Marked," men han var tavs og tvær. „Er du kommet ind for at søge efter Pigebarnet," spurgte jeg saa ligeud, og han indrømmede dette. „Hun maa jo være her," sagde han; og da vi naaede ned mellem Boderne og Teltene omkring Torvet, flakkede hans Blik søgende omkring. Paa den lille aabne Plads for Enden af Pinneborggade havde Skærslibere og Glarmestre kørt deres store Roulottevogne op, og her herskede et broget Liv — men Blaamejsen saa' vi ikke.

M e n v i s a a' h e n d e s e n e r e og det i Selskab med Kristen Tamstrup. Parret stod foran en lokkende Samling af en tysk Kræmmers spraglede Varer, og Tamstrup med Else Maries strikkede Pung fremme. Blaamejsen havde faaet Sko paa Fødderne, hun saa' helt pyntet og fin ud, og Grabau var lige i Færd med at fare hen til hende, da jeg fik ham standset ved et kraftigt Greb i hans Arm. „Er du ganske forrykt, Mand," sagde jeg til ham, „vil du til at kives med Kristen Tamstrup om en Natmandstøs." „Du har Ret," svarede han, „lad os gaa vor Vej."

Han fulgte mig hjem og røg en Pibe, men vore Tanker var nu hverandre saa fjærne, at ingen af os var meget snaksomme. — —

Købmand Karup fortalte mig om Aftenen, at der i Aalborg gik Rygter om Afvæbning. Rygterne er vel ganske løse, men jeg besluttede dog at ride til Fladstrand allerede næste Dag for at spørge Nyt hos Uebersax. — Før jeg gik til Sengs, stak jeg Næsen ind til Kristen for at give ham Besked til om Morgenen — men Kammeret var tomt. Ud paa Natten vaagnede jeg: det var Tamstrup, der kom hjem, syngende og snakkende højt med sig selv — ganske drukken.

10de August.

— Af Uebersax fik jeg intet at vide, thi han er en forsigtig Mand, der ikke siger noget, naar han ikke er vis paa, at det, han siger, er rigtigt.

Jeg tilbragte imidlertid en behagelig Dag i Fladstrand; jeg traf Kaptajn Gertner, der førte mig rundt i Kastellet — hvor jeg navnlig beundrede det gamle hvide Martellotaarn — og i Kystskanserne, hvis Anlæg har været meget besværligt paa Grund af den store Mængde Sten, der findes overalt heroppe. Kaptajn Gertner mente, at Rygterne vilde bekræfte sig, og at alt snart skal bringes paa Fredsfod. I den smukke blikstille Eftermiddag roede vi i Selskab med Kommissæren og Kaptajnens Kvartervært, Købmand Sinus Møller, ud til den lille Græsholm Deget, paa hvilken der allerede ligger en Skanse fra Peter Tordenskjolds Tid. Havet var glat som et Spejl, og nu og da saa' vi en Sælhunds store, runde Hoved over Vandfladen i respektfuld Afstand fra Baaden. Aftenen tilbragte vi hos Uebersax, der efter Maaltidet trakterede os med en udmærket Marsalavin, og Klokken blev henimod 12, før Tamstrup og jeg red fra Fladstrand. Straks om Morgenen havde jeg sagt et Par Ukvemsord til ham, og vi havde ikke senere — som ellers — talt sammen. Men da vi nu efter det første Trav skridtede under Piggerbakkens mørke og mægtige Skraaning, holdt han op paa Siden af mig, og efter at han med ynkværdig Stemme havde bedt mig om ikke at være vred mer over hans skammelige Opførsel, fortalte han mig Gaarsaftenens triste Begivenhed: — — hun havde ført ham sammen

med Gregers Hole, der kunde fløjte livagtig som en Drossel. — Kristen syntes et Øjeblik at glemme sin Sorg over dette muntre Minde — og i Selskab med de to og en Del andre af Glarmesterfolket, som han kaldte alle de brune, havde han drukket Brændevin hos en Mand, der hed David Kongemose, og som boede ude i den østlige Ende af Strandgaden. —

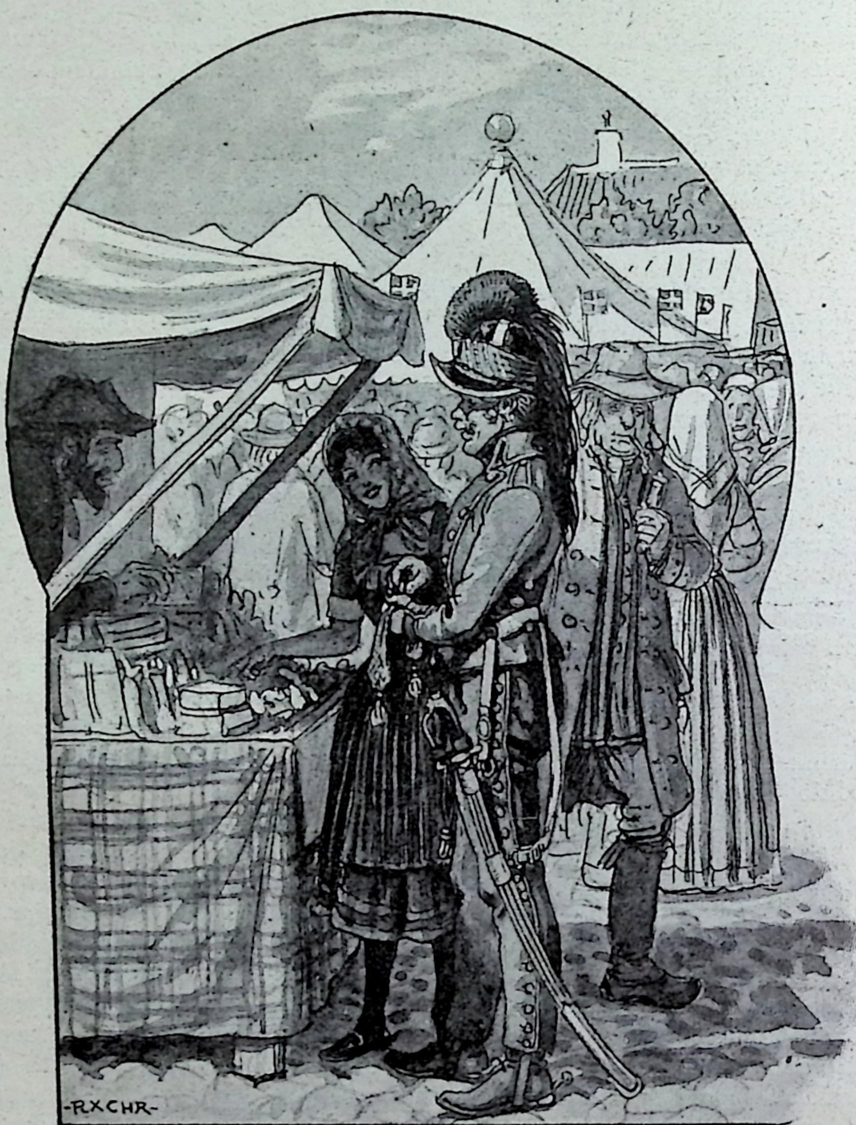
Og i Morges havde Kristen ikke sit Ur.

„Har de da stjaalet det fra dig?" spurgte jeg. „Ja, det er jo det, jeg ikke tør sige," svarede Kristen, sønderknust af Anger og Skam, — „thi tænk om jeg skulde have foræret den sorte Glarmestertøs Else Maries Ur; — for jeg var jo meget fuld," sluttede han sin Beretning kort af idet jeg atter begyndte at trave.

Da vi naaede den lille Klatruphede, der ligger omtrent midtvejs mellem de to Byer, kom den kantede Halvmaane op over de tunge, mørke Skyer, som den varme Dag havde efterladt i Horizonten, og den bredte sit svage Lys over den triste Hede. Foran os skimtede vi to Mennesker, en Mand og en Kvinde; de var som vi paa Vej mod Sæbye, og de havde vel længe hørt Travet af vore Heste, men nu, da Maanen var kommen frem og vi nærmede os dem, standsede de og vendte sig imod os; men kun nogle Sekunder iagttog de os, saa sprang de som Harer af Sted mod Bakkerne. Kristen satte efter dem ind over Grøften, idet han raabte et Par uhøviske Ord og forsvandt i Natten. Jeg raabte efter ham: „Pas paa Hesten, Tamstrup," og lidt efter hørte jeg det spottende Ekko, der har hjemme her mellem Jydskeaasens sidste Bakker, fornøjet gentage Kristens gemene Skældsord og længe more sig med Endestavelsen i hans Tilnavn.

Kristen kom tomhændet tilbage. „Er du vis paa, at det var din Vendinde fra i Aftes og hendes retmæssige Kæreste, Fløjte-Gregers?" spurgte jeg.

Han turde aflægge sin Saligheds Ed paa det. „Saa kan vi gaa til Byfogeden i Morgen; thi naar det pæne Par løber for dig, er det i Juraen et Bevis for, at du ikke har givet dit Ur bort godvillig." Nu lever Tamstrup i Haabet om engang at se sit Klenodie igen.

Parret stod foran en lokkende Samling af en tysk Kræmmers spraglede Varer, og Tamstrup med Else Maries strikkede Pung fremme.

Den 15de August.

Andendagen efter denne Begivenhed red jeg ud til Sæbyegaard for at hilse paa Herskabet. Jeg traf kun Obersten. Miss Leslie og Frøken Tidemann var i Aalborg, men de havde allerede været to Dage borte, og Obersten ventede dem hjem hvert Øjeblik. Denne gamle Herre — han er omkring de 80 — er en overordentlig interessant og interesseret Person; han fortæller muntert og underholdende, og han er et af de faa Mennesker, jeg kender, som trods denne Gave ogsaa gærne hører andre fortælle. Vi samtalede en Del om Jagt, og han fortalte mig, at han, der i de yngre Aar havde været en særdeles ivrig Jæger, nu tog til Takke med Andetrækket, som den magelige og bekvemme Jagt det var, og han indbød mig til at komme ud allerede den næste Eftermiddag og de følgende for at forsøge Trækket. Angaaende Ritmester Sperling — der for nogle Dage siden flygtigt havde meddelt mig, at han var tagen til Hals — erfarede jeg, at Anholdelsen af en svensk Kronchaloupe, der var indbragt

til Aalborg, havde foraarsaget, at Ritmesteren var kaldt til General Moltke.

Da jeg havde udstrakt mit Besøg over to Klokketimer, maatte jeg tage Afsked. Jeg red lidt sønderud og kom til Aalborgvejen ved Grønhøj-Gaardene. Langt borte øjnede jeg en Rejsevogn, og da jeg antog, at det var Befordringen fra Sæbyegaard, red jeg den i Møde for at hilse paa Damerne.

Men det var Kommissær Uebersax' Vogn. Han havde været i Aalborg for at konferere med Generalen. „Nu har jeg Nyt at berette Dem," sagde han, idet han lod Vognen standse og hilsende svingede sin Hat i Armslængde udover den nedslaaede Kalesche: „Generalen har i Gaar modtaget en egenhændig Skrivelse fra Kronprinsen, hvorefter alting skal sættes paa Fredsfod, Frifolkene skal hjemsendes, og alle Detachements skal indtrækkes til deres Regimenter." Jeg udspurgte Uebersax om den svenske Chaloupe; men angaaende dette Spørgsmaal vidste han kun lidt Besked. Chaloupen var først indbragt til Hals, og Dragondetachementet havde været medvirkende ved Arrestationen af dens Chef, Jagtløjtnant Walbech, og dens Mandskab. Hvilken Forseelse, Chaloupen havde gjort sig skyldig i, kunde han ikke sige, men Moltke havde ad Ordonnanslinien sendt Kronprinsen en Beretning om Sagen. Og før Kronprinsens Resolution indtraf, mente Uebersax ikke, at Sperling tog fra Aalborg.

Den 19de August.

Allerede den næste Dag (12te August) fik jeg Avertissement om med kort Varsel at holde mig rede til Afmarch. Men først nu i Aften modtog jeg paa Sæbyegaard den endelige Marchordre.

Naar Solen staar op, skal vi bort.

Det er nu langt over Midnat. Jeg har staaet en rum Tid i mit aabne Vindu, sét ud i Mørket og op mod denne Nats vidunderlige Himmel, der er som et Snevejr af Stjærner paa Vej mod Jorden.

Jeg vil ikke sove de faa Timer, der er igen til Solen kommer, men jeg vil heller ikke staa ved Vinduet og stirre mig blind ud i Uendeligheden. — Disse sidste Dage har jeg næsten udelukkende tilbragt paa Sæbyegaard, til Hest med Miss Leslie og paa Jagt med Obersten.

Følg Miss Leslie og mig paa et af vore Morgenridt, Carl. Det er saa tidligt paa Dagen, at store Draaber af Nattens Dug endnu hænger i Træernes Blade nede i Skoven. Fru Lisbets (Billes?) Sti, som vi følger, er en grøn Løngang, gennem hvis tætte Løvtag Morgensolen kun formaar at sende enkelte Lysstraaler. Stien er saa smal, at jeg er nødt til at holde mig bag Miss Leslie. „Attention!" raaber hun, idet hun griber en lavthængende Gren for selv at slippe under og vare mig — og hun faar en Regn af lysende Draaber ned over sig. Ude paa det flade Terrain ved Gadensgaard under Gedebjærgets stejle Lyngskraaninger faar hun en lille Lexion; thi baade hun og hendes yndefulde Mirabella er ganske uden Skole. Men Miss Jane rider godt og dristigt. Det er en Fornøjelse at sé hende gaa frem mod den to Alen høje Jordvold, idet hun lægger sig tilbage i Sadlen og før Springet animerer Mirabella med et kort og inciterende Raab, der i den klare Morgenluft lyder baade skingert og melodisk. Hendes Baret med det spraglede Baand er gleden helt bag i Nakken under det stærke Ridt, hun er varm i Kinderne, og hendes Øjne lyser af Glæde, medens Mirabella pruster, saa man sér det røde i hendes Næsebor — fuld af Iver efter at fortsætte Legen.

Eller følg den gamle Oberst og mig, naar vi mod Solnedgang gik ned til Hestevangsmosen for at vente paa Ænder. Ogsaa de Timer vil jeg huske. Vandhulllerne i Mosen lyste i Dagens sidste Glød, medens Hestevangshuset med den lille Klynge Træer oppe paa Bakkeskrænten i Vest tegnede sig som en blaasort Silhuet mod den gullyse Aftenhimmel. Det blev mørkere og mørkere, Himlen over vore Hoveder blev natblaa, og den første Stjærne tændtes. Saa kom Ænderne — en enkelt — nok én og nok én—; i Halvmørket ligner de vattersotige Flaggermus, og Skuddene glimter: en And pladsker død i Vandet, en anden flyver videre mod sin ukendte Skæbne.

Da vi i Aften kom fra Mosen, var Obersten træt og gik straks til Ro. Frøken Tidemann, Miss Jane og jeg tilbragte derimod et Par Timer nede i den lille Dagligstue; og medens Tidemann blundede saa smaat i sin store Lænestol, samtalede Miss Jane og jeg om mange Æmner. Jeg husker, at hun pludselig udbrød (vi havde talt om Krigen, og jeg havde citeret et Vers af Hr. Oehlenschläger, der skriver saa smukke og patriotiske Digte i „Minerva"): „Tror De, at vi Skotter er Engelskmændenes Venner, nej, vi glemmer ikke saa hurtigt al den Uret, de har tilføjet os —

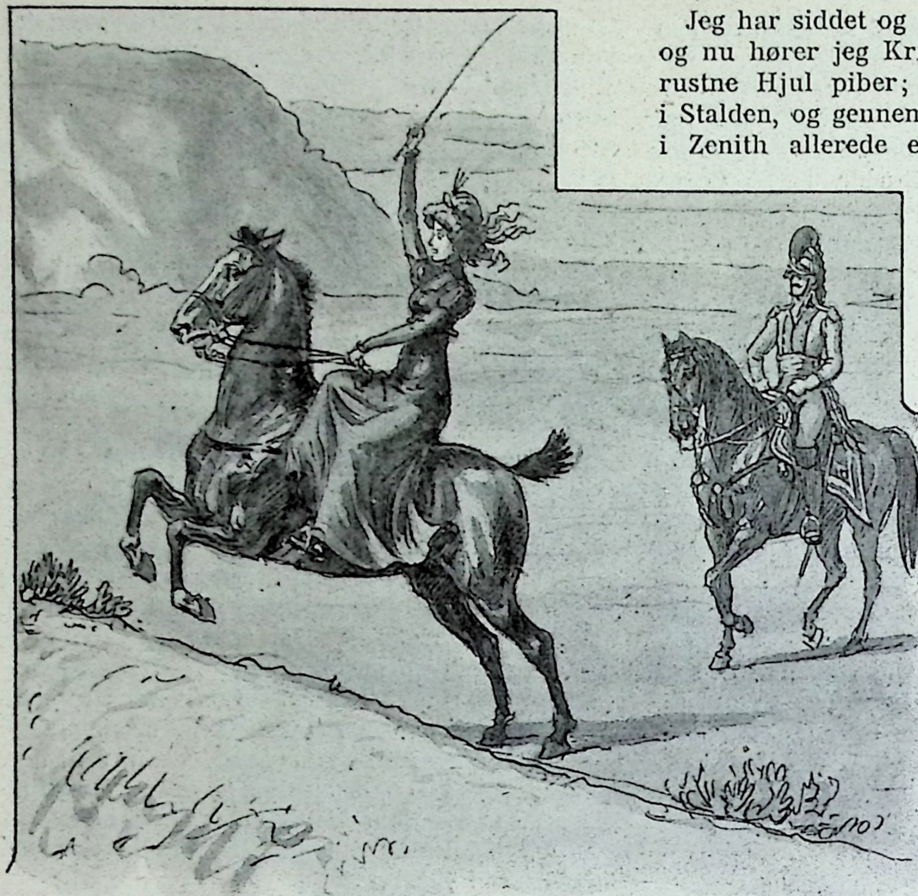
> but pitch and power, till my last hour
> I'll make this declaration,
> We're bought and sold for English gold —
> Such a parcel of rogues in a nation.

Det er Mr. Burns, der har skrevet disse Ord, tilføjede hun, men De kender vel slet ikke vore Digtere.

Jeg erindrede Cowpers og Wordsworths Navne.

Saa bragte Miss Jane den Bog, der nu ligger her foran mig paa mit Bord. Og hun læste nogle af Digtene for mig. Jeg hører endnu hendes Stemme og disse Vers i det hjemligt klingende skotske Sprog. Først Dronning Marys triste Sang:

> Oh! soon, to me, may summer-suns
> nae mair light up the morn.
> Nae mair, to me, the autumn winds
> Wawe o'er the yellow corn.

Ude paa det flade Terrain ved Gadensgaard under Gedebjærgets stejle Lyngskraaninger faar hun en lille Lexion.

Jeg har siddet og bladet i Robert Burns Digte, og nu hører jeg Kristen ude ved Brønden, hvis rustne Hjul piber; lidt efter larmer han nede i Stalden, og gennem Vinduet sér jeg, at Himlen i Zenith allerede er blaa, og jeg hører nede fra Haven Finkernes første, muntre Kvidder:

And the little birds sing
on ev'ry tree;
now every thing is glad,
while I am very sad
since my true love is parted from me.

Randers, d. 3die September 1801.

Saa er jeg da forlængst i mit gamle Kvarter i Kirkestræde. Vejret er i Dag yderst slet; Vindstødene slaar en plaskende Regn mod min Rude og St. Mortens Kirkespir er skjult i Taager. Er det allerede Efteraaret, der kommer? — Jeg sender altsaa nu mine sidste Breve afsted under din Adresse i Rendsburg. Jeg vedlægger yderligere denne egenhændige Skrivelse fra Kristen Tamstrup, af hvilket Aktstykke du vil erfare hans og Urets Skæbne —; send mig den tilbage ved Lejlighed.

Ja, det er Landet Norden for Lov og Ret — men Solen var næsten altid paa Himlen deroppe.

Jeg sér Afmarchens Morgen. Den lave Sol lyste gennem en Taagemur, der laa tæt over Jorden, medens Himlen over os var klar og blaa; det dugvaade Græs ved Vejens Kanter var indspundet i et Næt af lysende Spindelvæv. Vi travede til Bakken ved St. Toftelund, og saasnart jeg lod skridte, vendte alle Folkene sig i Sadlen og saa' tilbage mod den lille By, hvis Tegltage netop nu dukkede frem over Taagen.

Grabau, som jeg ikke havde sét i flere Dage, kom op paa Siden af mig og sagde et eller andet — jeg husker ikke hvad —. Taagen syntes med ét at være forsvunden, og ude til højre bag Skoven dukkede den gamle, røde Herregaard frem, og Morgensolen lyste i alle dens Ruder.

Og senere den muntre Vise om Robin:

Robin was a rovin boy
Rantin' rovin', rantin' rovin'
Robin was a rovin boy
Rantin' rovin' Robin.

Da Miss Jane læste disse legende Ord, hørte vi en Hest paa Broen, og Frøken Tidemann fo'r op af Søvnen: „Hvem kommer saa sent?" Stalddrengen Lambert kom og meldte, at en Dragon var dernede. Det var Ordonnansen med Marchordren; han havde søgt mig i Sæbye, og Tamstrup havde sendt ham op til Herregaarden.

„Tænk, skal I allerede bort i Morgen," sagde Tidemann, „det var saa rart med de Dragoner heroppe." Vi sad lidt endnu, og den gamle Dame lod Munden løbe. Da jeg tog Afsked, bad jeg Damerne bringe Obersten min Hilsen og min Tak for den Gæstfrihed, der var bleven vist mig. Jeg tror, at Frøken Tidemann havde Taarer i Øjnene.

Jane Leslie sagde blot: „Take this —", og hun gav mig Bogen. — —

TYVERIET PAA GROSVENOR PLACE

KRIMINALNOVELLE

AF

W. H. G. WYNDHAM MARTYN

En Aften først i August ved 11½-Tiden sendte en ung selskabsklædt Mand sin Drosche bort udenfor St. Georgs Hospital og gik langsomt nedad Grosvenor Place.

Da han havde fjærnet sig omtrent 250 Al. fra Hospitalet, standsede han paa en lille mørk Plet mellem Lygterne ved Slotsmuren og stirrede opmærksomt over paa et af de store Huse paa den modsatte Side. Det gav et lille Choc i ham, da han opdagede, at en Politibetjent holdt Øje med ham fra Hjørnet, og der foregik en mærkelig Forandring med den elegante unge Mand. En stor Moustache kom til Syne, hvor man for et Øjeblik siden havde set en velformet, nylig barberet Overlæbe, og den lige Ryg blev gammel og bøjet.

Politibetjenten, der iagttog ham, snarere med dorsk Nysgerrighed end med faglig Interesse, vilde have svoret paa, at Manden ovre i Skyggen, der tændte en Cigaret og derved viste sit Ansigt, var en rundrygget Gentleman paa godt de 50. Men han tænkte mere paa Afløsning og sin gode Nattesøvn end paa at fange Tyve og gik videre med taktfaste Skridt i Retning af Viktoria.

Manden i Selskabsdragt gik hurtigt over Vejen og løb opad Trappen. Han havde aabenbart en Smæklaasnøgle, for han lukkede sig næsten øjeblikkelig ind i Huset. Det vilde maaske have forbavset en tilfældig Tilskuer, at en Mand, der var saa hjemmevant, at han havde Smæklaasnøgle hos sig, maatte gøre Brug af en Lommelampe og bevæge sig med næsten lydløs Forsigtighed. Men det gjorde han, og da han var gaaet opad en meget bred Trappe, stod han stille udenfor en Dør og lyttede anspændt. Efter en to, tre Minuters Forløb puttede han sin elektriske Lampe i Lommen, aabnede Døren og traadte ind i Værelset. Det var en selvlukkende Dør, og før han vidste det, smækkede den i, og en Roset af elektriske Blus oplyste Værelset med et pludseligt Lysskær, der næsten blændede ham.

Han holdt Haanden op for Øjnene mod Lyset og saa, at der i en Stol med blaat Læder, kun nogle faa Fod fra ham, sad en midaldrende Mand, der var i Selskabsdragt som han selv. Saa meget som et Sekund stirrede han paa Manden som bedøvet; derpaa fo'r hans Haand med en lynsnar Bevægelse ned i Lommen.

„Skyd ikke," sagde den anden roligt, mens han interesseret saa ind i Revolverens mørke Munding. „En Revolver af den Kaliber gør et forbandet Spektakel, og jeg antager, at De nødig vil have Tjenestefolkene herop for at se, hvad der er paa Færde."

Og da han saa, at Manden med Revolveren stod ubeslutsom, vedblev han:

„De behøver ikke at være bange for, at jeg gaar med den Slags Vaaben. De spolerer Faldet paa ens Klæder altfor meget."

Den anden gemte Revolveren med et Smil.

„Jeg vil tro Dem," sagde han.

„Godt," udbrød Manden i Stolen. „Og da De nu engang er kommet herind uden de sædvanlige Formaliteter, og jeg ikke kender Deres Navn, vilde De maaske ikke have noget imod at sige mig det? Det behøver naturligvis ikke at være det rigtige. Det er kun i Tilfælde af, at en Ven, som jeg netop sidder og venter paa, skulde komme — det er en saa god Ven, at han kommer uanmeldt, ganske ligesom De — og jeg vilde føle det generende, hvis jeg ikke kendte Deres Navn. Har De noget imod at blive præsenteret som Hr. Smith?

Den anden smilede trist og saa sig hastigt omkring.

„Jeg er færdig," sagde han. „Døren er laaset, Vinduerne kan der ikke være Tale om. Der kører uafbrudt Vogne fra Teatret til Stationen, og hvis jeg skyder, vil Tjenestefolkene være her i Løbet af 30 Sekunder."

„De er fuldstændig klar over Situationen," sagde den anden; „men De svarede ikke paa mit Spørgsmaal."

„Aah! Jeg hedder John Ex."

„X er det ubekendte. Det er et godt Navn for en Mand, der har Stilling, som — er — er — —"

„Jeg er Tyv af Profession, Deres Excellence."

„Saa De ved, hvem jeg er?"

Ex rystede overbærende paa Hovedet.

„Tror De virkelig, at en nogenlunde erfaren Mand vilde gaa ind i et Hus uden at skaffe sig alle mulige Oplysninger om det?"

„De har Ret! De har Ret!" sagde Hans Excellence. „Det var et dumt Spørgsmaal. Hvad drejede det sig om — var det min Kones Juveler eller mit Sølvtøj?"

„Det lyder temmelig ubeskedent at sige begge Dele," sagde Ex, „men det var min Mening at tage begge Dele."

„Det maa jeg sige," udbrød Hans Excellence, „De stiler højt!"

„Skyd ikke. En Revolver af den Kaliber gør et forbandet Spektakel, og jeg antager, at De nødig vil have Tjenestefolkene herop for at se, hvad der er paa Færde.

at være en hidsig Mand, hvorimod De synes — —"

„Sig endelig ikke ugæstfri", afbrød hans Excellence ham hurtigt. „Alt andet end det. Hvad vil De drikke? Her er rigelig med Whisky, og Siphonerne er fulde."

Hr. Ex lavede et Glas i Stand med halvt af hvert. Han havde en Forudfølelse af, at han den Nat vilde komme til at sove paa Politistationen, og at det var det sidste Glas, han fik i lang Tid.

„Disse Cigarer", sagde Hans Excellence, idet han rakte ham sit Etui, „er ikke daarlige. Det er den Slags, jeg i Almindelighed selv ryger"

„Tak", sagde Ex, og idet han derpaa tændte og tog et Par Drag, lænede han sig tilbage i Stolen overfor Hans Excellence og saa skarpt undersøgende paa ham.

Der var ingen Tegn paa Svaghed hos den elskværdige Lord. Baade Ansigt og Skikkelse var kraftige, og Ex tænkte ved sig selv, at der var meget ringe Mulighed for, at han kunde slippe ud af det store Hus paa Grosvenor Place uden Hans Excellences Tilladelse. Og da han var en Mand, der saa uhildet paa Sagerne, forstod han, at han den Aften var gaaet i en Fælde, og at han maatte tage Følgerne. Men han hørte ikke til dem, der klynkede.

Lidt efter begyndte Tavsheden at trykke ham; han lavede sig et friskt Glas og fik Tungen paa Gled.

„Hvad skal dette ende med?" spurgte han. Hans Excellence St. Breward rynkede Panden lidt. „Vær saa god at moderere Deres Stemme," sagde han. „Jeg vilde ikke sætte Pris paa, at min Tjener skulde se Dem. Der kommer saa faa Mennesker her, at han straks vilde opdage, De ikke er en af mine Venner, og jeg antager, De ikke bryder Dem om, at han skulde gætte, hvem De er."

„Hvorfor skulde han ikke tage mig for en Ven af Dem?" spurgte Ex lidt stødt.

Hans Excellence sagde elskværdigt: „Jeg har ikke i Sinde at fornærme Dem, Hr. Ex; men Barber vilde straks lægge Mærke til, at De gaar med færdig-købt hvidt Slips til Jacket og hvid Vest, og at Deres Strømper, skønt de er af Silke, er røde som Skarlagen. Han ved, at ingen af mine Venner gaar saadan klædt."

Ex lod ikke til at tage det fortrydeligt op.

„De har Ret," sagde han. „Det er paa den Maade, jeg et Par Gange har blameret mig. Jeg gør ingen grammatikalske Bommerter, og var det ikke for den Slags Smaating, vilde jeg blive regnet med til den fine Portion."

„Gjorde jeg ikke det, vilde jeg være en gemen Indbrudstyv. I Stedet for er jeg Samler — à la main gauche, om De vil — men alligevel Samler."

Hans Excellence St. Breward saa venligt paa ham.

„Jeg er bange for," sagde han, „at jeg har miskendt Folk i Deres Stilling. Maaske skyldes det ungdommeligt Sværmeri for Dickens. Saa vidt jeg husker, var Bill Sikes blottet for baade Moral og Manerer. De taler som en dannet Mand, De er barberet for nylig, og Deres Hænder er dadelløse."

Hr. John Ex saa paa den talende, som om han ikke var rigtig vis paa, hvad han mente.

„De er ikke ganske, som jeg har tænkt mig Dem," bemærkede han langsomt. „De gaar for

Han rakte en elegant Fod frem og viste en skrigende rød Strømpe.

Hans Excellence tændte en frisk Cigar og skubbede Etuiet over til Ex.

„Sig mig engang,“ sagde han, „hvad der har ført Dem herhen i Aften for at — at — samle?“

Ex tog et Avisudklip frem og læste:

„Jarlen og Grevinden af St. Breward er i Morges med deres Børn rejst fra London til Glenfierth. Der siges at være ualmindelig godt med Tjur i Aar, og Hans Excellence og de tre Jægere, der skal støde til ham i Perthshire, kan saaledes gøre Regning paa god Jagt.“

„Det lader til, jeg h a r haft en god Jagt, skønt jeg kom for sent til Toget paa Kings' Cross,“ bemærkede Hans Excellence tankefuldt. „Det var altsaa den Notits, der fristede Dem.“

„Jeg gad se den Mand hængt, der skrev den,“ sagde Ex arrigt.

„Men hvis han ikke havde skrevet den, vilde jeg ikke have faaet Lejlighed til at træffe en rigtig Tyv,“ sagde den anden.

„Nej, De vilde være gaaet Glip af Deres Bytte, og jeg vilde have undgaaet Udsigten til et Aars Forbedringshusarbejde i Portland.“ Ex lo en Smule nervøst.

„Tal ikke om den Slags ubehagelige Ting,“ sagde Hans Excellence. „Men sig mig, om De virkelig holder af antikt Sølv, bortset fra Pengeværdien?“

„Det gør jeg,“ svarede Ex alvorligt. „Jeg har gaaet i timevis i British Musæum og i South Kensington.“

„Jeg skal vise Dem noget af mit,“ sagde den anden og rejste sig for første Gang. „Men gaa sagte.“

Derpaa aabnede han et Vægskab og tog forskellige Etuier ud. Ud af et tog han et gammelt Bæger. Han saa forelsket paa det. „Det er fra Dronning Elisabeths Tid,“ sagde han; „hun skænkede det til en Dame af min Familie, hvis Gudmoder hun var. Det er ikke til at veje op med Guld, skønt der kun er for 5 Pund Sølv i det. Se paa denne Flødekande fra Dronning Annas Tid med det Edgcumbeske Vaaben. Og saa dette Stykke Guldarbejde. Det er Perlen imellem dem alle. Det er et af Benvenuto Cellinis, Kongen mellem Samlere. Jeg antager, han har solgt det til en eller anden Rigmand og bagefter stukket ham ned for at faa det tilbage igen. Kender De noget til hans Methode?“

Ex rystede paa Hovedet. „Nej; jeg troede, han var Maler.“

Det tog over en Time at se Sølvet og de mange sjældne Juveler, og Ex følte sig tilsidst ganske svimmel ved Synet af al den Herlighed, der kunde have været hans, hvis den anden ikke var kommen for sent til Toget.

„Jeg forstaar Deres Følelser,“ sagde Hans Excellence, „men jeg antager, De anerkender min Førsteret.“

Ex udbrød indigneret: „Jeg drikker og ryger ikke med en Mand for siden at bestjæle ham.“

„Undskyld,“ sagde den anden; „det var en Klodsethed fra min Side.“ Derpaa fastgjorde han Skabnøglen i sin Uhrkæde og saa den unge Mand venligt ind i Ansigtet.

„Hør engang,“ sagde han, „jeg er hverken Missionær eller Medlem af Menighedsraadet eller nogetsomhelst andet ubehageligt af den Art; men De vil nok tilgive mig, naar jeg siger, De burde tage Dem noget langt bedre for end at praktisere Deres nuværende Metier. Hvor gammel er De?“

„27,“ svarede Ex lidt tvært.

„Lever Deres Forældre?“

„Gud ske Lov! Nej.“

„Har De nogensinde været straffet?“

„Ikke endnu.“

„Det er godt,“ sagde Hans Excellence hjerteligt. „De kan begynde forfra endnu engang. Hvorfor slog De ind paa denne Levevej?“

„Det var min sidste Tilflugt. Jeg har ikke lært noget Haandværk, og jeg synes, at en Stilling som Kontorist er en ren Slavetilværelse. Jeg fik 35 sh. om Ugen og havde ikke Udsigt til at naa over de 40. Nu gaar jeg med Livet i Hænderne, men paa den anden Side har jeg Raad til at more mig. Sidste Sommer laa jeg i Scarborough i 3 Maaneder, og De kan tro, det var noget andet end mine to Ugers Ferie, da jeg var Kontorist og maatte bo i et billigt Pensionat. Jeg laa paa Grand og spillede Billiard hver Aften.“

„Kender De nogle af Deres Kolleger?“

„Ikke een og jeg bryder mig heller ikke om det,“ sagde Ex bestemt. „Som Regel er det raa, fordrukne Folk. Der er kun en eneste, jeg gerne vilde kende, og han er Mesteren iblandt dem. Det er hans Skyld, Tyven er indført paa Scenen.“

„De pirrer min Nysgerrighed,“ sagde den anden. „Hvem er han?“

„Markien,“ sagde Ex. „De har sikkert læst om ham?“

„Aldrig,“ sagde Hans Excellence. „Hvad mærkeligt er der ved ham?“

„Det skal jeg sige Dem,“ forklarede Ex. „De siger, man ikke vilde tage mig for en af Deres Venner, fordi jeg ikke forstaar at klæde mig. Mine Klæder vilde passe meget godt i Highbury eller Camberwell, men ikke paa Grosvenor Place. Markien vilde aldrig blive opdaget paa det; han er født ulastelig; ingen kender hans virkelige Navn; men han er Søn af en Adelsmand.“

„Ham vilde jeg gerne træffe,“ sagde den anden interesseret.

„Det gør De maaske ogsaa engang,“ sagde Ex og saa betydningsfuldt hen til Skabet.

„Lad os imidlertid glemme ham et Øjeblik og tænke paa Dem,“ sagde Hans Excellence; „hvad tror De, jeg vil gøre med Dem?“

„Politiet,“ sagde Ex blot.

„Nej,“ sagde den anden. „Som Øvrighedsper-

son burde jeg gøre det, og som Lord-Lieutenant er min Adfærd simpelthen kriminel; men sæt nu, at De kunde begynde paa et ordentligt Liv, vilde De saa opgive Deres Samlermani?"

„Jeg kan ikke leve ærligt for 35 sh. om Ugen," sagde Ex efter en Pavse. „Jeg kender mig selv for godt og ved, at jeg ikke kunde."

„Godt, men lad os saa antage, at jeg tilbød Dem Penge nok til at sætte i en Forretning, vilde De saa leve ærligt?"

„Om jeg vilde!" sagde den anden ivrigt.

„Hvad vilde De da gøre?"

„Gaa i Kompagni med en Mand, som har en Hyrestald i Scarborough. Han har tilbudt mig det, men jeg havde ikke den nødvendige Kapital."

„Hvor meget skulde De have?"

„750 Pund."

„Jeg tænker, det lader sig ordne," sagde Hans Excellence. „De har forskaffet mig en overordentlig underholdende Aften. Paderewski vilde have forlangt 1000 Pund for at spille her. Hvorfor skulde De ikke tage en ordentlig Betaling? Jeg har paa Ære moret mig bedre over Dem end over Pianospil."

Men Ex sad og stirrede paa ham, mens den gamle Mistanke skød op i ham. Hvad var det for et Menneske, der vilde belønne en Tyv, som brød ind i hans Hus?

Han saa ham tage en Lommebog frem og tage en Chequebog ud.

„Død og Pine!" udbrød Hans Excellence; „kun een Cheque tilbage, og den skal jeg selv bruge. Jeg har 3 Fempundsnoter og 2 sh. Det nytter ikke noget."

Han saa skarpt paa Ex. „Jeg vil vise Dem Tillid," sagde han.

Derpaa aabnede han Skabet og tog et lille Læderskrin frem, hvori der laa en Perlekrans.

„Disse," sagde han, „er omtrent af Størrelse som dem, Tjenestepigerne tager paa, naar de gaar ud; men da de er ægte, har de en Værdi af omtrent 2000 Pund. Nu antager jeg, at De paa Deres Professions Vegne kender Folk, der køber og sælger den Slags Ting uden at komme med Spørgsmaal?"

Ex nikkede. „Jeg kender en Mand, der køber mine Ting uden at spørge."

„Bring ham disse," sagde Hans Excellence, „og faa ham til at give Dem saa meget som muligt for dem. Hvad tror De, De faar?"

Ex saa omhyggeligt paa Perlerne. „Jeg vil forlange 2000; han giver mig 1250."

„Tag deraf, hvad De skal bruge, og send Resten til en Adresse, jeg skal give Dem."

Ex tog en Blyant frem og gjorde sig rede til at skrive paa sin Manschet.

„Send Resten til Sekretæren paa Hjemmet for forvildede og forkrøblede Katte med Hilsen fra Jarlen af St. Breward."

I samme Øjeblik huskede Ex, at Jarlen af St. Breward var bekendt for sin excentriske Opførsel overfor Katte. Han nærede den mest levende Aversion for hele Katteslægten og var i den Anledning mulkteret et Dusin Gange. Han havde skudt paa dem fra sit Sovekammervindue, pudset sine Terrier paa dem paa Gaden og havde i det hele taget prøvet paa at udrydde dem. Der havde været afholdt et Protestmøde i St. Martins Town Hall, og Sagen havde endogsaa været for i Magistraten.

Maaske gættede Jarlen hans Tanker, for han tilføjede: „Jeg er bange for, jeg uden Grund har faaet et slemt Navn, og dette vil være Bevis paa, at jeg ikke er det Uhyre, Folk antager mig for. I Virkeligheden holder jeg overmaade meget at Katte, Hr. Ex."

„Det var underligt, at det kom til at staa i alle Bladene," sagde Ex, som imidlertid troede den anden fuldt og fast.

„Skal jeg sende hele Beløbet til Kattene, selv om jeg faar 1500?"

„Ja, det er mit Ønske," svarede Jarlen. „Og endnu et, Hr. Ex; jeg ønsker ikke, De skal omtale til nogen, at jeg har laant Dem Penge. Engang senere vil jeg kræve dem tilbage, men hold det hemmeligt saa længe."

„Jeg ved ikke, hvorledes jeg skal takke Dem," sagde Ex, som lige var begyndt at forstaa, at der maaske ventede ham et lykkeligt og retskaffent Liv. „Jeg føler, jeg føler — — —"

„Ja, ja, jeg forstaar det," sagde Jarlen venligt; „men jeg bryder mig ikke om Taksigelser. Køb Hyrestalden og bliv en ærlig Mand. Der er maaske mange andre, der vilde give alt, hvad de ejer for at kunne begynde forfra som De."

Det saa ud, som om han vilde sige mere, men pludselig rakte han Haanden ud. „Farvel, farvel og husk at gaa sagte, naar De gaar ud."

* * *

Ikke mange Alen fra Standard Theatret i Shoreditch bor der en gammel Mand, som har en beskeden lille Butik, hvor han reparerer Uhre og Smykker. Han viste ingen Tegn paa Fortrædelighed, da Hr. Ex ringede ham op Kl. 3½ om Morgenen. Kl. 8 afrejste hans Søn, der var Steward paa et Skib til Rotterdam, med Lady St. Brewards Perlehalsbaand i sin Lomme. Ex, der havde faaet 1500 Pund for Perlerne, telegraferede straks til Scarborough for at sige, at han modtog det tilbudte Kompagniskab og vilde tage til Yorkshire samme Aften.

Da Sekretæren for forvildede og forkrøblede Katte forstod, at den katte-hadende Lord havde skænket Institutionen 750 Pund, sendte han Expresbud til Times, Telegraph og Morning Post og spenderede 3 sh. og 9 pence paa et langt Takketelegram.

Da Ex havde sendt Pengene til Kattene, tog han hjem og gik i Seng.

Han stod op Kl. 9 om Aftenen, pakkede sin

Kuffert, rejste nordpaa med Nattoget og sov, til han naaede Rugby. Derpaa gav han sig til at læse de Aviser, han havde taget med for at fordrive Tiden og hans Opmærksomhed blev straks henledet paa en Spalte med Overskriften: „Stort Tyveri hos Lord St. Breward!"

Hele den antikke Sølvsamling og de fleste af Lady St. Brewards kostbare Juveler blev stjaalet i Nat mellem 12 og 4. De nærmere Omstændigheder vil ikke blive bekendtgjorte, før Hans Excellence, der i Morges rejste til Skotland, er blevet underrettet om sit Tab. Portneren og hans Kone blev overmandede og kneblede, efter deres Udsagn af en Mand i Selskabsdragt. De skotske Myndigheder har Grund til at tro, at Indbruddet er forøvet af den berømte Forbryder, der gaar under Navnet Markien, og som man antog opholdt sig i Amerika.

Saa vidt den paalidelige Times, og de andre Blade sagde hovedsagelig det samme.

Paa den Maade gik det til, at Ex fik sit Livs Ønske opfyldt og traf den berømte Marki.

Han sad som lammet ved at tænke paa, at han var blevet saa grundig bedraget; men i hans Refleksioner var der ikke Spor af Plads for Skinsyge, kun for Beundring. Og da han et andet Sted i Bladet læste, at Lorden havde givet 750 Pund til de Dyr, han afskyede, greb Situationens Humor ham, og han lo saa voldsomt, at den gamle Dame, der sad i Hjørnet og stirrede alvorligt paa ham, var fuldstændig ude af Stand til at holde hans Munterhed i Tømme.

EN EMBARKERING

AF

VICTOR BERGDAHL

MED TEGNINGER AF FORFATTEREN

Vor nye Jungmand havde ikke været ombord paa nogen rigtig Skude mer end den Tid, det tog at overlade Tøjet i Skipperens Varetægt og faa sit beskedne Maanedsforskud, men han følte sig ligesaa salt som Fader Neptun. I de Dage, vi havde været sammen, havde han allerede lært at slænge med Benene, saa at Buxerne flagrede helt storartet. Huen skød han kækt i Nakken, og det store, røde Halstørklæde knyttede han løst, med Enderne vajende udenfor Vesten.

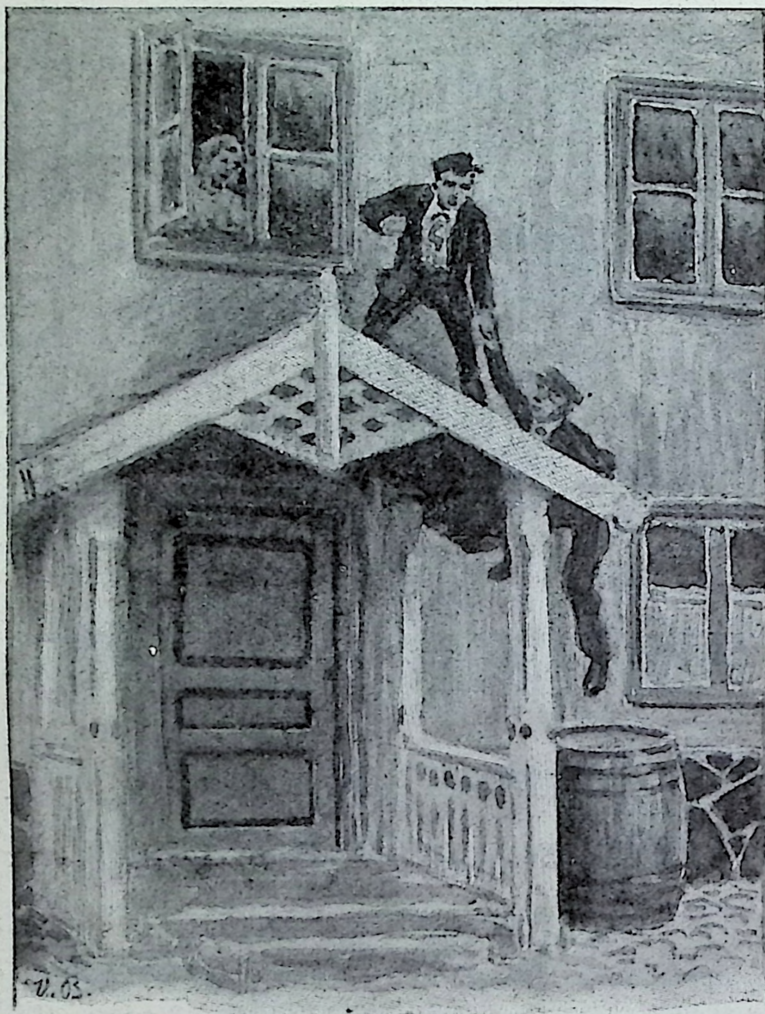
Nu sad han med en af Kammeraterne i et af den lille, norske Søbys tarveligere Værtshuse, hvor de var kommet saa godt overens med Gunda og Lola og nu maatte tage Afsked, thi Morgnen derpaa skulde Skuden ud paa en tre Aars Rejse. Sandsynligvis skulde de aldrig mere træffes i Livet, og derfor var de blevet enige om at tage en ordentlig Afsked, efter at Lokalet var blevet lukket. Ganske vist kunde Pigerne ikke slippe udenfor Porten efter Lukketid, men de boede i en Stue, der kun laa en Trappe op, og vilde have Vinduet aabent. For ikke at Afskedens Vemodsstemning skulde tynge deres unge Sind altfor haardt, havde Pigerne lovet at forsøge paa at smugle en Flaske Vin op, og Kortspil og Cigaretter skulde de unge Mennesker tage med.

Jungmanden, der bedst af de to kendte Lokaliteterne, havde udkastet Felttogspla-

nen. Bygningen, der var tre Etager høj, var beliggende paa en Hjørnetomt, hvis ene Yderside helt udfyldtes af Facaden, mens Gavlen kun optog omtrent en Tredjedel af den anden. Resten optoges af et højt Plankeværk med Indkørselsport. Den aabne Plads indenfor var derfor lukket paa alle Sider. Det omtalte Værtshuslokale, der med Køkken og Skænkestue optog hele den underste Etage, havde til Gaarden en Køkkendør, forsynet med Overbygning, lige under det Vindue, som nu for en Gangs Skyld skulde gøre Tjeneste som Dør.

Der havde allerede været lukket en god Tid. Efter en evig lang Venten, saa vore Eventyrere, at der var mørkt i alle Vinduer og skred derfor til Handling. Indkørselsporten befandt sig, som ventet, at være lukket, men ved at staa op paa Kammeratens Skuldre lykkedes det Jungmanden at komme over Plankeværket uden videre Støj. Den anden maatte nøjes med at krybe under paa et Sted, hvor rindende Regnvand havde gravet en Rende, tilstrækkelig stor til at tillade hans betydelig mindre Krop at slippe igennem. Ved en Tagrende fandt de en Vandtønde, som de forsigtigt væltede om og placerede ved Overbygningen med Bunden i Vejret. Derfra gik det ganske let at praktisere sig op paa det lille Tag.

Alt syntes at gaa godt. Vor Jungmand saa allerede et velkendt Ansigt, der halvt muntert, halvt forskrækket smilede ham imøde, og skulde netop entre ind over Vindueskarmen, da, helt uventet, et Brændestykke kom hvinende fra Etagen oven over. Det strejfede lempeligt hans Bagdel og faldt med vældigt Spektakel paa Tagstenene. Han saa op mod Vinduet ovenover og skimtede et rødt Helskæg, der straks forsvandt. Han hørte Stemmer og Banken paa Døre.

Vor Jungmand saa allerede et velkendt Ansigt, der halvt muntert, halvt forskrækket smilede ham imøde . . .

Der var ingen Tid at spilde. Manden troede naturligvis, at de var et Par almindelige Indbrudstyve og ikke, som Tilfældet var, fredelige Eventyrere uden Tanke om at stjæle — andet end muligvis et Kys eller to.

I to Spring var Kammeraten allerede nede paa Tønden og ude i Gaarden og styrede nu Kursen mod Smuthullet. Jungmanden var ikke sen til at følge Exemplet, men var uheldigvis for tung og hoppede lige gennem Bunden paa Tønden. Der stod han nu som en Fange og gjorde forgæves Forsøg paa at vride Benene fri, mens dens andens Fødder forsvandt under Plankeværket. Ved et hurtigt Udfald lykkedes det alligevel at vælte Tønden omkuld, og bagefter var det let at kravle ud. I nogle Spring havde ogsaa han naaet Smuthullet og masede fortrøstningsfuldt sit Legeme ind i det, dog uden at det lykkedes ham at komme igennem. Han forsøgte at krybe baglænds igen

med samme daarlige Resultat. Tunge Skridt hørtes hurtigt nærme sig hans Bagdel. En fast Haand greb ham i Trøjen, og ved forenede Anstrængelser lykkedes det at gøre Ventilationen gennem Hullet klar.

Da vor Helt atter havde indtaget en noget mere ærefrygtsindgydende Stilling, befandt han sig Ansigt til Ansigt med den rødskæggede Herre, som nys under saa usædvanlige Forhold havde indledet deres Bekendtskab. Et medlidende Smil krusede Mandens Læber, da han saa den anden skæve stjaalent, skiftevis til Smuthullet, skiftevis til en væmmelig knudret Kødkølle, som han holdt i Haanden. Det var virkelig en ubehagelig Situation.

Andre Skridt hørtes allerede nedad Køkkentrappen, da Jungmanden pludselig fik Øje paa de udstaaende Hængsler paa Indkørselsporten. En Idé skød pilsnart gennem hans Hjerne. Idet han samlede al sin Kraft, plantede han ganske uformodet sin Næve midt imellem Øjnene paa sin Fangevogter. Denne slap Kødkøllen, vaklede nogle Skridt baglænds og satte sig helt artigt paa Jorden, hvorfra han ganske forbløffet paasaa, hvorledes den anden ved Hjælp af Hængslerne svingede sig over Plankeværket. Vor unge Ven havde ikke naaet Jorden paa den anden Side, før han hørte først en, saa to Røster stemme i med de velkendte Strofer: „Tyve, Mordere, hjælp!“ Han løb paa maa og faa, drejede om en Masse Gadehjørner i alle Retninger, løb vild, og befandt sig tilsidst uden at vide af det nede ved Floden, der løber tværs gennem Byen. Her standsede han for at lytte efter Skridt, men ingen hørtes — — —

Skønt han ganske vist var undkommet, ansaa han dog sin Stilling for særdeles alvorlig. Paa dette Tidspunkt maatte Politiet næsten være paa Spor efter ham, og den rødskæggede havde set ham tilstrækkeligt til at kunne give en helt detaljeret Beskrivelse af hans Ydre. Det forekom ham pludseligt at være unødigt Snobberi paa denne Tid at gaa og slide paa sit fine røde Halstørklæde, og at det kunde være passende at gemme det i Lommen. Til Boardinghuset turde han ikke gaa tilbage, da det laa lige i Værtshusets Naboskab. Ombord var det sikreste Tilflugtssted, men hvorledes komme derud? — Fartøjet laa fortøjet ved en Tømmerplads, som paa Landsiden var omgivet af en høj Bræddemur, og til at klattre over den havde han ingen Lyst, især da baade Nattevagt og mindst een løssluppen Lænkehund nok skulde være der for at tage imod ham.

Mens han spejdende til alle Sider fulgte Stranden, fik han pludselig Øje paa en ualmindelig tarvelig Jolle. Den kunde ikke være laaset, da der næppe var nogen, der brød sig om at stjæle saa ussel en Baad — det vilde sige nogen anden end han. Han fandt virkelig Baaden ulaaset og en Aare i den. Det var ogsaa alt, hvad han behøvede, thi han var tilstrækkelig bekendt med Smaabaade til at kunne vrikke nogenlunde.

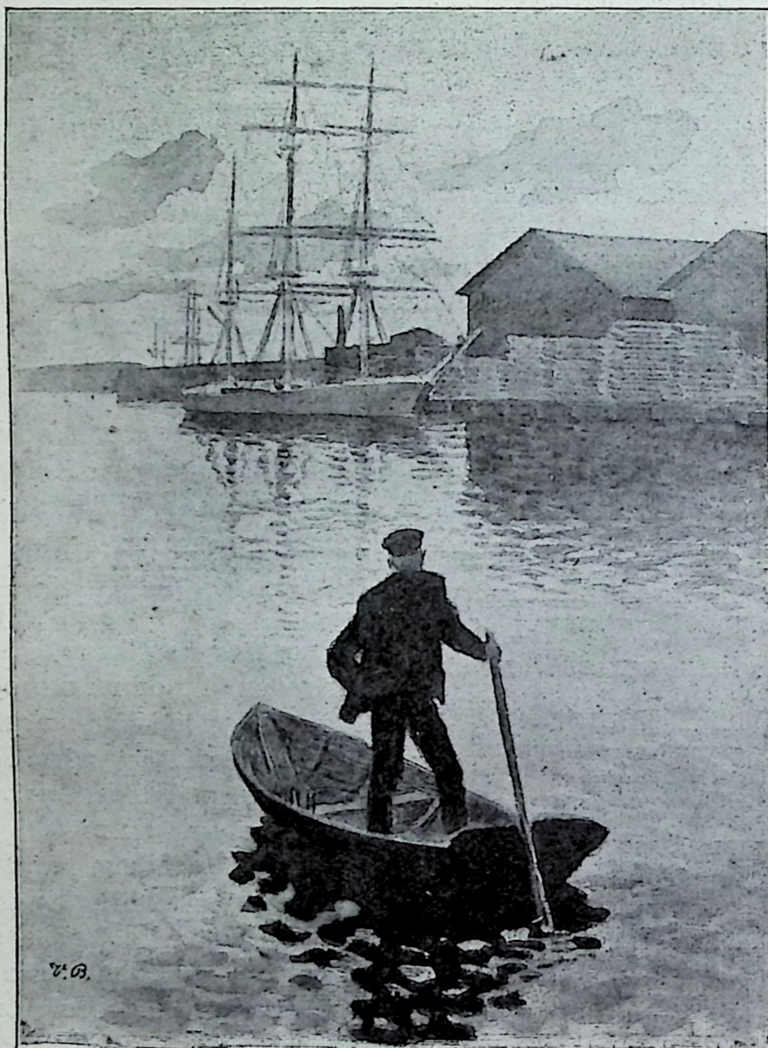
Jungmanden satte ud og vrikkede støt nedad Floden. Naar han først var ude paa Vandet, kunde han ikke forblive uset, og derfor var det bedst blot at vise sig ugenert. Da han var kommet forbi et Sted, hvor Floden krummede, kunde han tydelig i den lyse Sommernat se sit Fartøj i nogle hundrede Meters Afstand. Han lod Baaden glide forbi baade Fartøjet og Tømmerpladsens nedre Indhegning, tog forsigtigt sine Sko af, stoppede dem i Lommerne og vendte derefter Stævnen mod Tømmerpladsen. Nærved Land og udenfor selve Strømfuren kunde han næsten lydløst drive Baaden forbi Bræddemuren og ind til Stranden. Denne var for Størstedelen bebygget med en høj Kaj, men paa et lille Stykke nærmest indenfor Indhegningen havde den sit naturlige skraanende Udseende. Der var det muligt at lande fuldstændig uset fra Fartøjet, og nogen Nattevagt saas ikke.

Af Forsigtighed trak han Baaden saa let op, at den nemt i fornødent Fald kunde skydes ud, og han skulde just til at undersøge Terrænet, da han hørte en arrig Knurren mellem et Par Bræddestabler. Han havde lige faaet Tid til at tage et Stykke Træ op fra Jorden og drage sin Skedekniv med den anden Haand, da en middelstor Tævehund fo'r ham ind paa Livet. Det var ikke værd at lade den faa Tid at gø eller bide. Netop som Bæstet aabnede Gabet, jog han hurtigt Træstykket dybt ind i Svælget paa den og sænkede samtidig Skedekniven til

Fæstet i den laadne Ryg. Det var ogsaa tilstrækkeligt. Dyret skjalv kun et Par Øjeblikke, saa var det forbi.

Men Liget vilde antagelig snart have vist, at der var noget galt fat. Han slæbte det ned til Jollen og løftede det møjsommeligt ombord. Nogle Øjeblikke lyttede han efter mistænkelige Lyde, men da han intet hørte, skød han fra og havde snart den Tilfredsstillelse at se det hele bortføres af Strømmen.

Under Dækning af Bræddestabler fik han snart sneget sig hen til Fartøjet, der laa fortøjet med sin Bagbordsside mod Kajen. Paa denne Side laa en temmelig stor Baad i sine Galger indenfor Fokkeriggen. En Gang oppe i den Baad, vilde han sikkert ikke blive opdaget, før Skuden gik til Søs. Men det gjaldt om at komme derop uset af Manden, der gik Vagt paa Dækket, thi han kendte ham antagelig ikke. En Del ængstelig for at blive opdaget fra Landsiden, holdt han sig bøjet for ikke at syne over Rælingen og lyttede til Dæksvagtens Skridt. Endelig hørte han dem forsvinde agterud. Nu vovede han at kigge ind over Rælingen. Der var ingen at se paa Bagbordssiden. Hurtigt svingede han sig mellem Bardunerne op paa Baadgalgen ind i Baaden, og var ikke sen til at forsvinde under Tofterne. Til yderligere Sikkerhed lyttede han paany. Vagten stod, syntes det, ved Styrbords Laaring og fløjtede en Negervise. Han havde tydeligvis ikke mærket noget. — —

Da han var kommet forbi et Sted, hvor Floden krummede, kunde han tydelig i den lyse Sommernat se sit Fartøj i nogle hundrede Meters Afstand.

Nu da den værste Spænding var forbi, havde vor Helt god Tid til at overtænke sine Smaakneb. Han syntes allerede, han var bleven en hel Skurk. Først havde han ødelagt Vandtønden og bagefter mishandlet den rødskæggede — hjemme hos ham selv oven i Købet. Han gyste ved Tanken. — Baaden havde han ulovligt tilegnet sig. – Det maatte vel gaa i Orden, saa at han ikke ogsaa skulde have et Tyveri paa sin stakkels Samvittighed. At han dræbte Hunden bekymrede ham mindre, men en Tanke værre end alle de andre kom pludselig op i ham: hvis han i sin oprørte Tilstand var blevet overrasket af Nattevagten, vilde han da have været i Stand til at løbe Kniven i ham ogsaa? — Aa, nej, saa vidt var det sikkert ikke gaaet. — Eller vilde han maaske have kørt et Træstykke i den gale Hals paa ham i Stedet?"

Dette sidste Indfald fik ham til at se det hele fra et noget gladere Synspunkt. Det var ikke langt fra, at han begyndte saa smaat at føle sig stolt over sin Snedighed. At Øvrigheden var paa Jagt efter ham, troede han sikkert. Desuden vilde ogsaa Skipperen begære ham efterlyst, naar han ikke indfandt sig i rette Tid. Hvis han muligvis var blevet genkendt, kunde der derfor ikke

blive Tale om at søge ham ombord. Eftersom et saa stor Fartøj nødvendigvis maatte bugseres ud, var det ogsaa lidet troligt, at man skulde behøve at gaa op i Riggen og faa ham at se.

Det morede ham rent ud at ligge her i Sikkerhed og dog have givet højere Vedkommende saa meget at tænke paa. Hvis, hvad han haabede, Jollen skulde blive fundet med den døde Passager, beklagede han næsten ikke at faa Lejlighed til at læse Lokalavisens Nyheder. Han begyndte selv at forme en Artikel:

Et mystisk Fund.

En Baad fandtes imorges drivende ved Flodmundingen. Inden i den laa Liget af en ihjelstukket Hund. Der foreligger muligvis et Selvmord? —

Han brød ud i en befriende Latter, men greb sig i det, angst for at gøre Støj og røbe sig.

Mod Morgen faldt han i en urolig Slummer. En Stund troede han at lege Tagfat med Gunda, da et Vidunder til Hund styrtede efter ham for at bide ham. Med et velrettet Knivstik kastede han Udyret til Jorden. Men nu kom der noget forfærdeligt. I Dødskampen antog Dyret lidt efter lidt Udseende af en Nattevagt, der efter Forvandlingen udstødte sit sidste Suk med en saadan Heftighed, at det udskød en stor Træklods, der havde siddet i Halsen. Det knaldede som en vældig Korkbøsse, og Jungmanden blev kastet om Kuld af Skuddet. I samme Øjeblik kom den rødskæggede i Politiuniform og arresterede ham. Han stod derefter som anklaget i en Vandtønde, og en Jury, hvor endog Gunda var Bisidder, dømte ham til Døden. Endelig skulde den højtidelige Henrettelse finde Sted. Alle hans Venner og Bekendte var blevet indbudne som passive Tilskuere, mens han, Staklen, skulde bære Hovedrollen! Han følte allerede den faldende Økse berøre Nakken, isnende gennem hele Legemet, da han vækkedes ved noget Spektakel nede fra.

Arbejdet paa Dækket var begyndt, og Solen stod allerede højt paa Himlen. Uvant med Sølivets Strabadser og øm i Lemmerne af det haarde Leje begyndte han at finde denne Legen Skjul ensformig, men vovede endnu ikke at stikke Hovedet over Baadens Ræling. Han blev derfor meget glad, da til sidst muntre Sømandssange, sungne i Kor, og en taktfast Trampen paa Bakken bebudede, at man begyndte at løfte Anker. To Bugserbaade laa allerede utaalmodigt dampende i Nærheden, og paa Stranden hørtes Støjen fra en Masse Folk, der var kommet for at vifte Farvel.

Endelig hørtes kraftige Hurraraab fra Bakken. Det betød, at Ankret hang under Boven. Folkemængden paa Stranden svarede paa sin Side. Nu kiggede han forsigtigt over Rælingen. En Skare, mest Kvinder og Børn, viftede af alle Kræfter, mens Bugserbaadene sagte vendte Fartøjets Stævn mod Flodmundingen.

Et Kommandoord blev sunget ud. Den sidste Fortøjning kastedes los og haledes ind agter ude, dryppende vaad. Nye Hurraraab og Viftninger. Nu kunde Jungmanden heller ikke holde sig. Han var sprunget op paa en Tofte i Baaden og raabte Hurra med af Hjertens Lyst. En Pige i Hoben begyndte at vifte til ham med sit Forklæde. Det var Gunda. I Hurtigheden trak han sit store, røde Halstørklæde op af Lommen i den Tro, det var Lommetørklædet, og viftede tilbage. Fejltagelsen opdagedes først, da han skulde foretage en af Forsigtigheds Hensyn maaske vel længe opsat Renligheds-foranstaltning, til hvilken han endnu længe havde for Vane at benytte Lommetørklæde.

VERDENS UNDERGANG

AF CARL EWALD

Langt ude i Bondelandet, hvor jeg bor, gaar Dagen sin jævne, ensformige Gang. Hver Ting sker til sin Tid og har sin Aarsag. Der er ingen Grund til at snakke om det, for alle véd det og forstaar det.

Der er ikke én, som løfter Hovedet om Tirsdagen og om Lørdagen ved Tretiden, naar der rumler en Vogn oppe i Hulvejen. Det er Bageren. Det kan ikke være andet end Bageren. De samme to Dage Klokken fem er det Slagteren. Om Lørdagen Klokken syv er det Ølmanden. Hver Dag Klokken tolv kommer Posten... han er præcis, for han spiser omme hos Lars Olsen. Onsdag Formiddag er Fragtmanden til Købstaden der.

Det er ligesom at Solen staar op og gaar ned. Der er ikke noget at kigge efter, for det har været saadan fra Verdens Skabelse, og det kan aldrig blive anderledes.

Naturligvis... om der kom kørende et Automobil, saa vilde de allesammen slippe, hvad de havde i Hænderne, og stille sig op og glo paa Uhyret og drøfte Tingen imellem sig.

Og om Solen en Aftenstund fik det Indfald at blive hængende i Vest og ikke vilde gaa ned, saa vilde de ræddes og stimle sammen paa Sandbjærg og raabe op om Verdens Undergang.

Lille Jens er som de andre, og det er heller ikke til at se, hvordan han skulde være bleven anderledes.

Han er runden af samme Muld og sér de samme Ting. Paa enhver Tid af Dagen har han sin Plads — i Gaarden, Haven, Marken, paa Stranden, ude paa Vejen —, hvor han forholder sig til de ventede og indtræffende Begivenheder. Han voxer op uden Overraskelser og uden Skuffelser.

Saa kom Automobilet.

Automobilet var mig, som en Dag flyttede ind i hans Mors Stadsstue.

Jeg saa anderledes ud end de andre og havde saadan nogle sære Klæder paa... nærmest latterlige, syntes Jens. Jeg foretog mig de besynderligste Ting, og det var ikke til at forstaa, hvad jeg sagde. Timevis sad jeg og skrev eller læste. Det var der ingen af Jens's andre bekendte, som spildte Tiden med. Somme Tider sad jeg en halv Dag paa Stranden og gloede, naar der ikke var saa meget som en Jolle at glo efter. Somme Tider gik jeg lange Ture og havde ikke det mindste at gaa efter.

Jens slap sin daglige Verden og gav sig til at iagttage mig.

Hver Morgen tidlig, naar jeg gik ud af min Dør, løb jeg lige i hans faste Øjne og aabne Mund. En Morgen fandt jeg paa at putte et Brystsukker i Munden.

Jens var velopdragen, og han var forsigtig.

„Skal jeg sige Tak?" spurgte han lavmælet.

Det var de første Ord, jeg havde hørt af hans Mund, og jeg blev rørt. Han skulde rigtignok ikke sige Tak. Det kunde aldrig falde mig ind at lægge en Byrde til paa hans unge Skuldre, som han gik her tavs og tung og sled sig en Livsvisdom til.

Og saa gik Dagene, jævnt og ensformigt. Det blev til en Uge, til to, til en Maaned, til to... Posten kom hver Dag Klokken tolv, Bageren Tirsdag og Lørdag Klokken tre, Slagteren de samme to Dage Klokken fem, Fragtmanden Onsdag Formiddag, Ølmanden Lørdag Aften Klokken syv og Brystsukkeret hver Morgen.

En Morgen havde jeg ikke noget Brystsukker, og saa gik Verden under.

Jeg var kommen et Stykke fra Huset, da jeg vendte mig om, forskrækket ved et mægtigt Brøl.

Det var Jens. Han stod med skrævende smaa Ben, Taarer i Øjnene og den ene Haands Fingre i Munden. Rystet i sin Sjæls inderste skreg han:

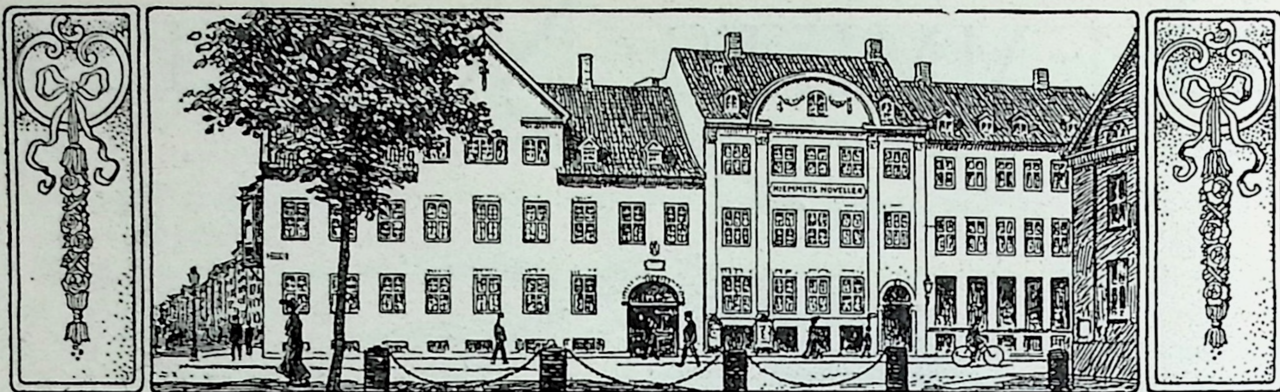
„Sér du itte, jæ' sutter paa mine sæl' Finger..."

HJEMMETS NOVELLER

NR. 2 NOVEMBER 1907 4. AARG.

NOVEMBER

HJEMMETS NOVELLER

Retten til at benytte de i dette Hefte indeholdte Bidrag faas kun ved Henvendelse til Forlaget.

JÆGERLIV I HEDEN

AF

CHRISTEN BUNDGAARD

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

Herude ligger endnu store sammenhængende Strækninger af de fordum øde og ubeboede vestlige Heder. I Nord gaar de dyrkede Marker over i Sandagre og Lyng, og ud mod Vest har hele Landskabet noget af Ødemarkens mørknende Tone mod Baggrund af den milelange Lyhne Hede, der strækker sig Nord paa efter Tarm til, hvor den fortoner sig i Himmel og Taage som en smal Højderand. En Aften, mens Solen gik ned bag Tarm Kirke, og Aftenrøden lyste over den mørke Lyng, gik Taterkvinden An Skusters om bag et Hededige og fødte sit Barn, fortæller Blicher. Det var allerede før hans Tid, og meget har forandret sig, siden de Dejbjerg Rakkere strejfede om her. Nu farer Togene forbi ad den vestjyske Længdebane, og Tarm er en stor Stationsby.

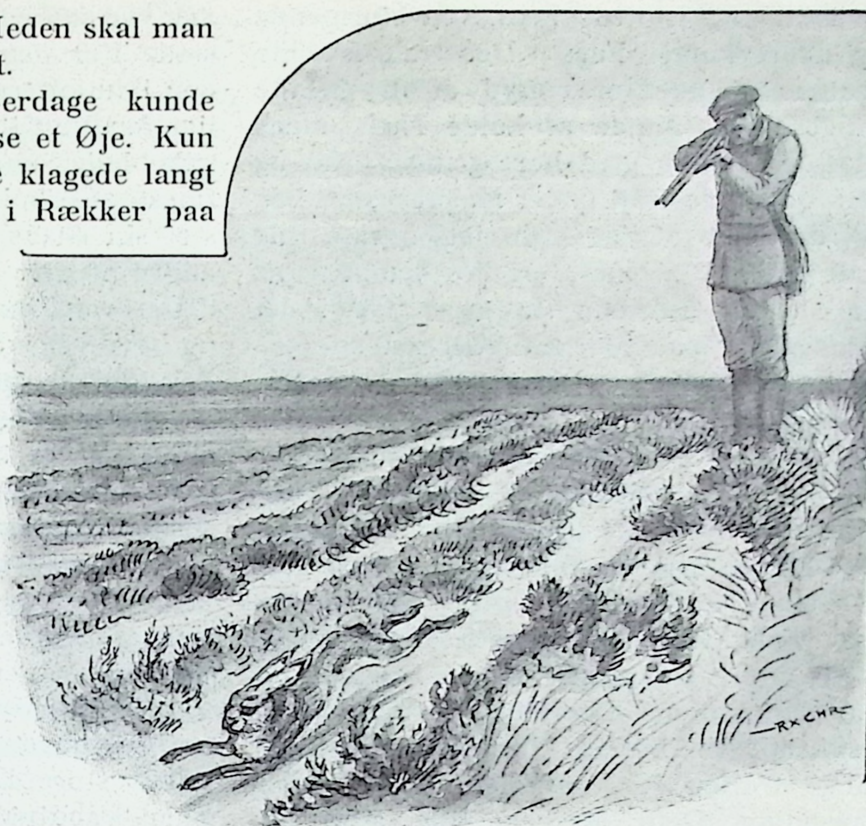
Første Gang jeg gik ud i Heden, grebes jeg af dens Tungsind, saa stærkt, at jeg vanskelig glemmer det. Det var en Oktobereftermiddag med vaad Blæst, jeg vandrede ad ukendte Veje, jeg var ene og fremmed, og Ensomheden drog mig. Min Stok borede sig for hvert Skridt ned i den sure, kolde Hedebund, og mine Tanker mørknedes mod den nære Aften. Jeg vandrede fra Byernes Lys, fra fremmede Mennesker ud i Oprindelighedens mørke Land. Jeg stod paa en Lynghøj og saa et Øde omkring mig og hørte Vindene suse over Jorden. Da grebes mit Sind af usalig Længsel, af Sorg, som jeg ikke kunde bære, af en uendelig, savnfuld Følelse, der lukkede mig inde i fjærne, dunkle Tider. Og det var sent, da jeg kom tilbage.

Men snart fandt jeg min Gang derud med Bøssen. Dens blanke Staalløb blinkede herligt derude, naar Solen skinnede, og dens Knald fik en egen syngende Tone i den haarde, rimblanke Luft, men det var ogsaa, som Skuddene skulde række længere her i dette vide Terræn, hvor Vildtet havde den fri Fart for sig til alle Sider.

Det gav ikke meget Udbytte; i et fremmed Terræn, hvor man er ukendt med Vildtet og dets Vaner, er det Jægeren, der bliver

pudset den første Tid, og i Heden skal man kigge længe efter sin Fangst.

I de ruskvaade Novemberdage kunde man gaa dagelangt uden at se et Øje. Kun Hjejler og atter Hjejler. De klagede langt ude i Regnvejret, de sad i Rækker paa Pløjefurerne og peb i den ynkelige Vind. Jeg vadede langvejs gennem vaad Lyng for at komme til dem — og for at se dem flyve væk, inden jeg kom dem paa Skud. Til de langt borte paa en anden trist og vaad Plet istemte den samme Klage over den gudsjammerlige Tilværelse, eller Glæde over Livet og den vanddrukne Jord, hvilket det nu var.

Hsst! der var den. Den sprang fortvivlet, snublende, som om de fine Kløer ikke rigtig kunde holde igen i Sandet.

De kunde komme fløjtende i store Mængder fra Nord, suse af Sted i Flokke, hvine enkeltvis forbi Øret af En, naar man ikke anede det. Deres lange Vinger svirpede i Vandstrømmene. Jeg var efter dem med mine Hagl, jeg fyrede ud i Regnen, og jeg svedte af Iver og Anspændelse, som om det var min Tilværelses højeste og endelige Maal at smøre saadan en Hjejle ned. Jeg traadte i Vandpytter og Dynd og følte Regnvandet løbe ned ved min Hals og kildre mig koldt ned ad Maven. Aha, jeg aandede hidsigt af Glæde, og mit Skæg fimrede som Sælbørster ud i Luftens og Vandets Kulde.

Naar jeg saa endelig kom hjem i min Stue og vilde hænge Bøssen paa Væggen, maatte jeg bande over dens Rustpletter og over min egen vaade Forfatning og tillige over min elendige Fangst, og jeg erkendte tydeligt, at i saadant et Hundevejr maatte man hellere kravle i Seng og sove sine Dage bort end ynkeligen traske paa Jagt.

Til den gamle Drift atter om nogle Dage drev mig ud paa Marken, ud hvor Himlen hænger over Jorden, hvor Luften er vaad og kold at indsnuse. Ud at føle Regnen piske i Ansigtet og fornemme den Salighed, det skal være at leve.

Jeg vidste, hvor der sad en Hare. Et Steds ved en gammel Grøft holdt den til for sig selv, alene i en vid Strækning, kun jeg vidste det, kun jeg havde opdaget dens Færden i Aftenskumringen og de enlige Morgener. Men dens Sted var fredet, jeg gik altid langt uden om. Den skulde være mit Haab, naar jeg trak Støvlerne paa og tog Bøssen, og min Trøst, naar jeg foraset og tomhændet vendte tilbage. Naar Stormen om Aftenen slog om den gamle medtagne Hytte, jeg beboede, følte jeg altid noget, der lignede Omsorg for, hvorledes min Hare klarede det derude.

Naar jeg slukkede Lampen og aabnede Vinduet og gik i Seng, hørte jeg Fugleskrig langt borte. Fjærne Kald, Susen af store Skarer gennem Luften, af jagende Flokke. Højst gik Knopsvanerne og Gæssene fremstrakte paa stive, stærke Vinger. I den svimle Fart aabnede de Næbbene som Gab mod Himmel og Mørke og trak Aande i et Skrig, der klang som en vild Tone mellem de ensomme Skyer. Nærmere ved lød der rappe Slag, hurtige, hvirvlende, som om noget fo'r sanseløst af Sted gennem Tid og Rum. Der skreges et Raab mod Jorden hernede, et Raab af et spaltet Horn, af et Bryst, der haardt og dirrende var

spændt mod Luftens Pres i en stormende og dødssvimmel Fart. Det trak isnende gennem Vinduet med Lyd af dryppende Vinger, med Aande af kolde Næb, mens Flok efter Flok gled bort gennem Nat og Luft og Kulde, højt under Maaneskæret bag det drivende Skylag. Oh, jeg strakte mig i de kølige Lagener, og jeg tænkte paa Haren, der dukkede sin graa Ryg i det visne Græs paa Marken. Og saa sov jeg min sunde Søvn til Dag.

Man kan ikke leve i Haabet altid. Og en Dag, da mit Sind var grummere end ellers, krævede Jægernaturen sit Offer. Jeg tog Bøssen ned og gik med en fast Beslutning. Det var en klar Formiddag. Før jeg kom til Stedet, udsøgte jeg omhyggeligt to Patroner med Firehagel og satte dem i istedet for to andre, smækkede Løbene i og drejede haardt for under Skæftet. Men mit Hjærte bankede alt for galt, da jeg gik og ledte langs Grøften, jeg kunde ikke betvinge min Spænding. Dette Markens lille, graa Dyr var bleven mere for mig end alt andet, fordi vi levede ene paa den samme Jord. Vi var fælles om den samme Blæst og Regn, de samme Nætter og graalige Morgener. Begge kendte vi Læstederne ved Digerne, Agerfurerne, de grønne Pletter paa Skraaningerne, og Stierne ud til de yderste Lynghøje. Og altid havde vi undgaaet hinanden, men nu skulde Forholdet opklares.

Den var der ikke. Fire-fem Sæder var der langs Grøftekanten, men Haren var der ikke. Flov og tankeløs stod jeg og erkendte dette og gav mig til at pirre med Bøssepiben i det lange Græs nede i Grøften — Hsst! der var den. Den sprang fortvivlet, snublende, som om de fine Kløer ikke rigtig kunde holde igen i Sandet. Det gjaldt Livet, det gjaldt Solen og Marken alle Dage; oh, disse haabløse Spring. Nu skød jeg, Haglene gik med et Pisk gennem Luften og slog den ned; den skreg højt. Det var en ung Hare fra om Sommeren, dens Lemmer var fine og herlige og Skindet dunblødt med dybe Tegninger i sort og brunt, der betog Øjet. Et frydeligt Vildt for en enlig Jæger i Heden. Den nyste stille lidt lyst Blod og skælvede paa Læberne.

Luften blev saa kold og Jorden saa graa omkring mig. Jeg var saa dybt bedrøvet; og der var saa ensomt og saa fattigt, hvor jeg stod. For den lille Hares Skyld. Nu sad den ikke oftere her i Skumringen eller tidligt før Dag i Regnen og fimrede med sin silkebløde Snude, der var modtagelig for de fineste Luftninger. Stedet her havde mistet sin Glans og var blevet øde som alle andre Steder.

Der var kommen et Træk af Bekkasiner og havde slaaet sig ned; smaa, iltre Djævle, der løb og snadrede paa de mest fedtede og plørede Steder og glabbede lange Orm i sig, som de trak op dybt nede fra med Næbbene. De var lækre som en ganske lille, fed And og lignede ogsaa i Krop en diminutiv And med samme Fjertegning, særlig de sorte Fløjelsstriber ad Ryggen var et Velbehag, men de var vanskelige at skyde, saadan som de surrede op og spottede alle Regler for Flyvekunst. Men jeg kendte Taget, jeg havde jagtet paa dem før i Gudenaaens store Enge under Oversvømmelser, naar Vandfugle i Tusindvis forlystede sig der og svælgede. Der brugte jeg Cal. 16 og 8-Hagel, og det sved til dem. Men her var min Bøsse for svær, den var af Cal. 12 og havde et glubsk Brøl. Det var næsten for allarmerende at sende saadan en lille, gesvindt Satan over i Evigheden med saa umaadeligt et Drøn.

Enkelte Skovsnepper var fulgt med i Trækket, jeg saa dem af og til ved Aftenstid flyve bort langt ude mod den klare Himmelrand. De skulde længere bort, den Hede var ikke noget for dem. Var det Skov, saadan en Smule forgroet Plantage? Var det Mose, eller Eng, eller Kær, saadant et surt Hul ude i Lyngen med et Par Sivtotter i? Skulde man maaske gaa og rode i Lyngstilkene og spolere sit gode Næb med at bore i Grus og Ahl. Skovsneppen er en Fugl af Betydning og en fed Karl, der foragter magre Jorder og alt det Rak af Ryler og Hjejler og Smaabekkasiner, der holder til der.

Men en Dag stødte jeg en op ved et Tørvehul. Den skræppede som en And, den tykke Rad, for den havde jo fundet saadan et godt Sted at gemme sig, og nu maatte den op, men naturligvis, den skulde snart — — og med et Par Slag var den langt borte, dog ikke langt nok. Mit første Skud fejlede

den, for jeg maa tilstaa, at den forfjamskede mig lidt lige straks, men i den anden Patron var der Rævehagel, og med dem hvirvlede jeg den ned halvandet Hundrede Alen ude, den faldt i en Vandplask med et Sprøjt. Der laa den og anstrengte sig lidt med den ene Vinge, den skulde jo have været Syd paa eller over paa Øerne, og der var netop i disse Dage saa herlig en Luft til Farten.

Den laa paa mit Bord om Aftenen, da jeg havde faaet Lampen tændt og stod og rensede Bøssen. Den stemmede med den zoologiske Beskrivelse — Scolopax rusticula: Øjnene store og sidder langt tilbage. Det lange Næbs øverste Spids ender i en blød, noget nedhængende Hudlap. Kroppen er rustgraa og rustgul med brune og graa og sorte Pletter. Forhovedet graat. Nakken tegnet med fire brune og fire rustgule Tværstriber, Struben hvid, Underkroppen graagul med mørkebrune Bølgelinjer, Svingfjerene brune med trekantede gule Randpletter, og Halen er ovenpaa graa med rustfarvede og sortbrune Pletter underneden endende i en sølvhvid Spids, osv. osv.

Der trommede Regndraaber saa sagtelig mod Ruden. En stor Flok Hjejler trak over Tagrygningen, de kom i Sus med iskolde Byger fra Nordvest.

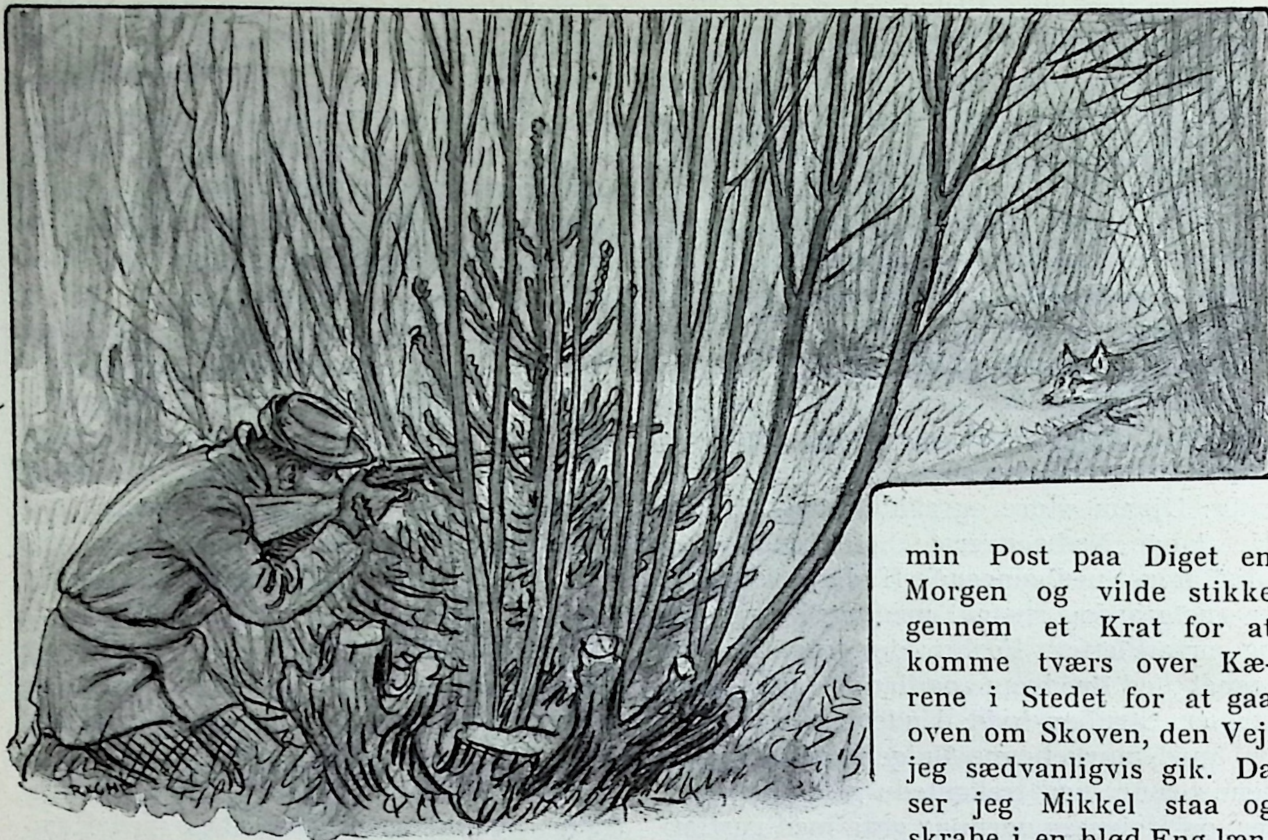
Men jeg har set et Glimt af et stort, rødbrunt Dyr mellem Lynghøjene ude ad Plantagen til, og mit Sind er uroligt. Det var Ræven, og af alle Markens Dyr er han benaadet med de Egenskaber, der vinder Jægerens fulde Hjærte. Med ham er det en Jagt, og overfor ham har man alle sine Sanser behov og lidt til. Har man arvet lidt af Forfædrenes Natur- og Skovinstinkter, de samme Instinkter, der leder Eskimoer og Indianere og andre Jægerfolk, kan de her komme til Anvendelse.

Jeg har haft mangen en Dyst med Mikkel før, vi har pudset hinanden adskillige Gange, og hvert Efteraar optager vi Krigen paany. Naar det er inde i Østjyllands Skovegne, begynder det med, at jeg en Morgenstund passer ham op bag ved Skovdiget eller i Skjul af Buskene. Mikkel kommer luntende uden at ane noget, men paa én Gang træder han forsigtigere, kigger til Højre og Venstre, som om der er noget i Vejen, virrer med Hovedet og skuler hen efter, hvor jeg sidder og ryster af Spænding og med Vejret pibende i Halsen. Han fjærner sig lidt og kommer igen nærmere og snuser, og han dukker med Hovedet og trækker Folder paa sin røde Pels i indvendigt Grin, saadan kribler og godter det ham helt ned i hans graaskindede Bug, at det nu igen skal til at gaa for sig med den Kommers. Og saa lister han lumsk over Diget et andet Sted. Saa kan der komme en Hare tossende og løbe lige i Haglene, men man foragter Haren og foragter sig selv og hele Verden, naar man som en klodset Fyr har været udsat for Mikkels spydige Grimacer.

Dog, det er kun Indledningen, han skal nok faa sit Pulver, den røde Rad, nu ved man da, hvor han har sin Gang. Og næste Morgen er man der igen. Og om Aftenen. Man bliver listigere og listigere, mere og mere snu, lettere aandende, faar en lydløs Gang. Man faar runde Pupiller og skimter klart i Mørke, kravler hurtigt paa fire, træder lydløst i den flade Bæk med Hænderne, og sidder timevis i gammelt Løv som et Skovdyr og lader sig drive igennem af Vandet, der drypper fra Grenene. Man forvandles efterhaanden til et mørkt og skummelt Væsen, der sidder og kryber i Udkanten af Skovene og lytter og lytter gennem Blæsten.

Og man har en sikrere og sikrere Følelse af at udvikle sig til at blive Rævens jævnbyrdige. Men Mikkel selv bliver mere og mere usikker og sky, han aner en snigende Fare, noget uforklarligt, der lurer paa hans Færden ved den sorte og ensomme Skov. Hans Forsigtighed kan ikke redde ham længere, og dumdristigt løber han til — og ligger der med et Vræl og alle fire Ben i Vejret, skudt igennem med O-Hagel, ramt af et Skud fra det Bøsseløb, der ganske stille og umærkeligt var listet ud mellem en Bøgepurres vaade Grene.

Men ud paa Vinteren, naar Natten ruger over Skoven i de tre Fjerdedele af Døgnet, naar Frosten knager i de haarde Grene, og Vinden stønner koldt mellem Stammerne, da maa man have en temmelig haardhudet Krop for at kunne færdes derude, hvor Rævene bor. Jeg havde faaet Færten af en, og var naturligvis paa Pletten. Naar Klok-

min Post paa Diget en Morgen og vilde stikke gennem et Krat for at komme tværs over Kærene i Stedet for at gaa oven om Skoven, den Vej, jeg sædvanligvis gik. Da ser jeg Mikkel staa og skrabe i en blød Eng længere oppe, han var fuldt optaget. Han snusede hastigt ned i Hullet, og tog saa atter fat med Forbenene, idet han krummede sig og drejede sig rundt, alt eftersom han gravede, han var ganske tummelumsk, svansede med Halen og prustede. Tilsidst fik han da en Mus pilket op, og han smaskede den i sig, saa varm og levende den var.

ken var fire, sad jeg paa Diget mellem Slaaentjørnene og ventede langsommeligt paa Dag. Som en frossen Jordknold sad jeg der livløs, i ét med den store Stivnen omkring mig. Frosten knagede i min Ryg-rad, og Maanen frøs blankere og blankere højt oppe paa den stive Himmel.

Min frostklare Hjærne sitrede under Kuldens Pres, og naar en skaldet Gren skavede mit Hoved, og jeg vilde prøve at bevæge mig, følte jeg som Staalringe spændt om mine Fodled og Haandrodsknoglerne frosne sammen til en Benknude, saa Hænderne ikke lod sig bøje. Ræven var heller ikke til at tage vare paa; først naar Sulten plagede ham, forlod han sit Hul, og ofte gjorde han da kun en Vending ud paa den kolde Mark, skrabede lidt paa Pløjefurerne, der var haarde som Sten, og vendte saa resigneret tilbage igen og lod sig glide ned i Lejet.

Hum, hum . . det var godt at have saadant et lunt Hul i Jorden at ty til.

Men endelig kom der mildere Vinde fra Sydvest, og et kraftigt Tøvejr løsnede Skorpen. Kragesværme baskede i Trætoppene, og Skoven blev sort af Væde. Jeg forlod

Inde i Krattet sad jeg trykket mod Jorden, ubevægelig som en graa Træstub, der havde staaet der, saa længe Skoven havde været til. Mit Ansigt var bøjet helt ned i Bladene, og en pibende Lyd fra Jorden lod sig høre. Mikkel studsede, men da han atter hørte det livagtige Pip, var der ingen Tvivl længere, han slikkede sine Tænder for Kødtrævlerne af Musen og fik Vand i Munden af Madlyst. Han syntes at ville komme lige derind, men betænkte sig og gik s a a ligegyldig over i Buskene paa den anden Side af Engen, endskønt jeg peb saa fristende, at selv en gammel Ugle lod sig narre og kom til i største Forjagelse for at faa fat i noget af dette her lækre, der peb. Den satte sig lige ved Siden af paa en Gren og gloede nærsynet paa mig med Øjne som Hornbriller, den s a a saa slunken

ud og gjorde nogle gylpende Bevægelser, der ikke var til at tage fejl af.

Men hvem kan nu regne Rævens Fiffighed ud? Der ser jeg den dukke Hovedet op af en Rende i det Krat, hvor jeg sidder, og hele den røde Krop følge efter, den gaar saa sagte — o, den gaar paa Fløjelspoter. Der maa være en dejlig Rede derinde, et helt Kravl af smaabitte, bløde, nøgne Museunger, der er saa behagelige for Gummerne, der kriller saa appetitligt under Tungen og er saa saftige mellem Tænderne. Han sneg sig lydløst frem mellem Hasselrødderne, gjorde sig lavbenet og tynd, og de lurende og spændte Øjne var to smalle Skimt af Hvidt nær Jorden.

Vi var ligesom de to eneste levende Væsener i den vaade Skov, der skjulte nærmede sig til hinanden, vi aandede næppe. Den samme hede og spændte Lyst stak og kløede os i Snuderne, og gav vort Blik den samme røde Stirren mellem Bladene. Jeg sad sammenkrummet paa Albuerne og følte mine Knæ stikke sig dybere og dybere ned i den vandede Jordbund. Ræven var inden for Skudvidde. Skovens listigste Dyr var i min Vold, mit Hjærte skreg af Fryd, og min Hud fortykkede sig. Jorden sitrede under mig, men jeg var saa stille, at min Tilværelse ikke kunde anes, jeg gjorde ikke mere Støj end det mindste Blad i Skoven, skønt mine Arme rystede trætte, da jeg hævede Bøssen op og lagde min Kind til dens Kolbe. I samme Nu jeg fandt Sigtet, sved to Dyreøjne mig i Synet, og jeg følte, at jeg var opdaget, men da bragede Knaldet mellen Haslerne, og Hundrede Alen foran mig væltede den røde Mikkel sig i sine sidste Trækninger.

Jeg rejste mig rystende paa mine vaade Lemmer og aandede atter. Fjærnt i den gamle Skov knagede Blæsten tungt, og Markens taagede Kulde trak mørknende ind mellem Træerne og gjorde den sene Vinterformiddag saa raa og kold og frisk som en tidlig Morgen.

Men ude i den milestore og mørke Hede, hvor Ræven har sit Hul i en ensom Brink eller under Lyngen, der er den et mystisk Væsen, der ved sin fjærne Tuden om Natten endnu minder om den Tid, da Ulvene holdt til omkring i Jylland. Jeg har siddet paa Anstand ved en Plantage, en Smule Beplantning langt ude. Der har jeg ventet paa ham ved Aftenstide, naar Kragerne kom stindende sig frem mod den mørknende Blæst. Og jeg har siddet der i Ly ved en Gran, naar Sneen har staaet som en drønende Storm ind over Landet og i bragende Frost af Norden. Og mit Hjærte var i Stormen og Frosten, thi dette var Jagt, den vældige Jagt. Brus af et vestligt Hav, Nat og Fortid og Mørke og fygende Vinter.

Det hørtes som Pres af Vinger, som Skrig af Dyr, der kom søgende langt bag mig. Jeg sad anspændt og sammenfrossen og med Kulden knirkende i Halshvirvlerne. Og naar jeg sent i en af Snestormens Pavser forlod min Stilling, laa Heden natlig og kold milevidt.

Jeg hængte Bøssen hen ved Juletid. Dagen var saa mørk og kort. Men midt i Februar faldt det ind med tre—fire Sommerdage med lys Luft og Varme og Spiring i de vaade Stubbe. I Heden stod hist og her grøn Pyrola, og Hvidmosset knasede under Skridtene. Himlen var høj og festlig, en blinkende Bue i Nord og Syd. Langt ude saas i Solskinnet Agerhønsenes Vinger svirre over Lyngtoppene.

Ved Gærdet laa Mikkel og tog sig en Lur. Han gjorde en undskyldende Bevægelse, da han fik mig at se, og listede saa af. Dog ikke overhaandsforjaget, jeg havde nemlig kun en Kæp at pege efter ham med. Saa satte jeg mig ved Diget og saa mig viden om.

EN SPØGELSEHISTORIE

AF

BERTHA VON SUTTNER

OVERSAT AF H. BUHL

ILLUSTRERET AF V. JASTRAU

Selskabet havde spist til Aften i Haven. Paa Bordet stod Glassene, Flaskerne og de halvtømte Frugtskaale uordentligt mellem hverandre. Derimellem de allerede temmelig langt nedbrændte Lys, som blev omsværmet af alle Slags Insekter.

Klokken slog ti.

„Skal vi gaa ind?" spurgte Husets Frue. „Det begynder at blive køligt ...."

„Køligt? Paa denne dejlige Juli-Aften? Nu begynder det jo først at blive udholdeligt .... Se, der kommer Maanen op over Søen! hvor er det dog kønt .... Nej, nej — lad os dog blive herude!" raabte de andre.

Fru Daller trak Sjalet tættere om sig, bad sin Datter Gisela ogsaa at tage noget paa og rettede sig efter det almindelige Ønske.

„Godt," sagde hun og lænede sig tilbage i Rørstolen, „lad os saa blive her. Her passiarer vi for saa vidt ogsaa bedre end oppe i Salonen, hvor de musikalske Medlemmer af Familien for Øjeblikket svælger i vild Wagnerdyrkelse."

Den unge Løjtnant Kronsted, som sad ved Siden af Gisela, lagde det bløde Tørklæde, som laa paa Ryggen af Stolen, om den unge Piges Skuldre og rykkede ved den Lejlighed lidt tættere hen til hende.

„Fryser De nu alligevel ikke, Frøken?" spurgte han i en kærlig Tone.

Et venligt smilende Blik takkede ham for hans Omhu: „Aa nej, tvertimod .... jeg har det saa udmærket —"

„De har Ret, Frue," sagde Regeringsraad Strøm, „det at være i umiddelbar Nærhed af to Klaverer, paa hvilke man spiller Tannhäuser-Ouverturen ottehændigt virker just ikke velgørende, naar man skal udveksle Tanker. Saaledes som nu, naar kun enkelte dæmpede Toner

trænger over til os, vil det ikke forstyrre vor Samtale. Men hvor var det, vi slap — hvad talte vi om?"

„Ja, hvad talte vi om, kære Strøm? Politik, Familiebegivenheder, selskabelige Ondskabsfuldheder, Betragtninger over Vejret, over Aarhundredet i Almindelighed; kort sagt, alle Samtaleemner er udtømte."

„Nej, langt fra," bemærkede Hr. von Klettendorf, en Godsejer fra Egnen, „der er f. Eks. endnu ikke fortalt en Spøgelsehistorie, og det var maaske noget — —"

„I vor Kreds, hvor Ingen troer paa Aander og Ingen nogensinde har set et Spøgelse —"

„Jeg maa venligst bede Dem at gøre Forskel, Dr. Elke," bemærkede Hr. von Klettendorf, „vi troer selvfølgelig ikke paa Midnatsspøgelser, som vandrer omkring, men paa Aander, der virker gennem Medier, de findes absolut — det har jeg Beviser nok paa."

„Hvad — fornoget! Giver De Dem af med Spiritisme, Hr. von Klettendorf?" spurgte Doktoren forbavset. „At dette moderne Vanvid — — denne Sygdom — —"

„Det er hverken Vanvid eller Sygdom. Men — selvfølgelig kan man ikke stille noget op med Folk, som tvivler, og som paa Forhaand benægter alt, hvad der hører under Begrebet „Hinsides"."

„Fortæl De os lidt om Deres spiritistiske Erfaringer, kære Klettendorf," sagde Husets Frue opmuntrende. „Vi er aldeles ikke lutter tørre Tvivlere her som vor højt skattede Huslæge og Ven Dr. Elke. Jeg for min Del er aldeles ikke utilbøjelig til at høre Hemmeligheder fra en højere Verden. Jeg vilde netop sætte megen Pris derpaa — — og betragte det som et Bevis paa Udødeligheden, — det var netop efter mit Ønske."

„Saa fortæl De kun løs," sagde Doktoren til Klettendorf. „Ønsket vil være Troens bedste Banebryder. Det, som man — hvis man i det Hele taget anser det for muligt — ønsker at tro, det troer man allerede de tre Fjerdedele af."

„Og dersom man er fast bestemt paa ikke at ville tro noget, saa hjælper alle de Kendsgærninger og Bevisgrunde, som fremføres, — i k k e. Jeg foretrækker derfor at tie stille om spiritistiske Ting ligeoverfor Dem, Hr. Doktor."

Godsejeren talte i en vis irriteret Tone, som Folk ofte bruger, naar de strides om politiske og filosofiske Overbevisninger.

„Af tilfældige Kendsgærninger, som slet ikke har noget med hinanden at gøre, bliver man opfordret til at drage Slutninger, og naar man saa nærmere vil undersøge Beviserne, og naar man vægrer sig ved at lade de formentlige Beviser gælde, saalænge alle mulige Fejlkilder ikke er udelukkede, saa hedder det sig, at man paa Forhaand har bestemt ikke at ville tro det, og det er umuligt at disputere om det."

„Men der skal jo heller ikke strides i denne Kreds," sagde Fru von Daller. „Enhver har jo Lov til at beholde sin Mening og agte Modstanderens."

„Det første sker ogsaa efter den ivrigste Disput, kære Frue. Hvad det angaar at agte en anden Mening, som man finder fejlagtig, da vil jeg just ikke sige, at jeg ynder det. Agtelse hører Sandheden til."

„Vil De dermed sige, Hr. Doktor," foer den vrede Spiritist op, „at jeg og alle mine Trosfæller — i Amerika findes der Millioner — er lutter Løgnere og Bedragere —"

„Flertallet er B e d r a g n e —"

„Altsaa endnu værre — lutter Narre og Dumrianner? Ja, saa hørte jo de ni Tiendedele af Verden til paa Sindssygeanstalterne. Thi de, der ligesom Dem, benægter alt overnaturligt, udgør jo dog kun en lille Del. Vi er her et Selskab paa ti Personer — jeg tør vædde paa, at vi næsten alle antager, at der gives noget overjordisk, hemmelighedsfuldt, en Aandeverden, fra hvilken der engang imellem trænger en Straale ned til os."

„Aa jo," bekræftede En, „jeg indrømmer, at jeg troer paa Anelser." „Og jeg kunde fortælle mærkelige Ting om Døende, som har vist sig for deres Kære." „Der gives virkelig ogsaa Drømme, som gaar i Opfyldelse." „Og man kan heller ikke fragaa, at Søvngængere er synske." „Jeg tilstaar, at jeg nødigt vil gaa paa Kirkegaarden ved Midnatstid." „Ja, at det spøger paa det ensomt liggende Slot her i Naboskabet, det er nu sikkert nok, det er der formange Vidner paa."

Saaledes stemte den ene og den anden i med.

„Der gives ogsaa mærkværdige Sympatier," sagde Løjtnanten, hvem det var lykkedes, støttet af Halvmørket i Haven, at anbringe sin Arm omkring Giselas Stoleryg og lægge den paa hendes Skulder med et ganske sagte Tryk. „Og," tilføjede han sagtere, kun hørligt for hende, „en saa vidunderlig sød Henrykkelse, som maa stamme fra en højere Himmel."

„Om jeg nu just ikke troer paa Aander," bemærkede Regeringsraaden, „hverken paa de omsvævende eller Bankeaander, saa maa jeg dog indrømme, at forskellige Begivenheder indenfor Sjælelivets Omraade ikke kan forklares paa naturlig Maade, kort sagt, at der gives flere Ting mellem —"

„Himmel og Jord," fuldendte Dr. Elke i en højtidelig Tone, „end I i Eders Skolevisdom o. s. v. Det ventede jeg. Der gives bevingede Ord, som gaar igen ved visse Lejligheder, saa sikkert som Amen i Kirken. Ingen kan betræde det hemmelighedsfulde Gebet, det være i Skrift eller Tale, uden at komme med et Digterord, og beviser derved, at han er belæst og ikke tænker mindre dybt end Shakespeare. Ak, hvor har disse Digtere dog anrettet megen Skade med deres Udtalelser!"

„Vi behøver da ikke alene at beraabe os paa Digtere, disse store Aander, for at de skal støtte Troen paa en mystisk Verden, vi kan

begynde med de berømteste Filosofer Aristoteles og Plato. Hvorledes udtaler f. Eks. Schopenhauer sig i sin Afhandling om „Aandesyner"? Har ikke ogsaa Humboldt udtalt, at der i Naturen endnu fandtes utallige ukendte Kræfter. Fra alle Tider og fra alle Lande naar der jo ogsaa Vidnesbyrd til os."

„Ja, ligesaa uundgaaeligt som det før anførte „Himmel og Jord" Citat kommer samtlige mystiske Forfattere, bibelske Profeter, Kaldæer og Egyptere, skotske Seere og indiske Fakirer. Men det, at en Mening er gammel eller udbredt, er ikke et Bevis paa dens Rigtighed. Er et Eventyr maaske sandere, jo tidligere vi har hørt det i vor Barndom, eller jo flere Børn, der har troet paa det?"

„Æventyr — Fabler — Overtro!" raabte Klettendorf helt fornærmet. „Paa den Maade søger I altid at blive færdige med det, som I ikke kan forklare."

„Det er ikke det Uforklarlige, vi giver de Navne, men de Forklaringer, som man byder os, og som hverken er beviste eller retfærdiggjorte. Naar De fortæller mig, at Bordet har banket — eller at dette eller hint er set og hørt — eller drømt — saa behøver det jo ikke at være nogen Fabel, men derimod den Slutning, som De drager deraf, at det laa bagved, at det var „en Aand", der var i Virksomhed."

„Det er det eneste, man kan antage. Saa snart der foreligger en overnaturlig Virkning, saa maa der dog (det vil De som Tilhænger af Læren om Aarsag og Virkning indrømme) være en Aarsag og det en overnaturlig. Der findes tusinde Historier og Eksempler —"

„Historier, som er gaaet fra Mund til Mund — man ved aldrig, hvad der er lagt til eller taget fra — udgør ikke noget Grundlag for utvivlsomme Slutninger. Tusinde Historier saa lidt som En. Synes et Vidnesbyrd den, der foretager Undersøgelsen, lig Nul, saa vil tusinde Nuller ligesaa lidt gøre ham vaklende."

„Mine Overbevisninger er ikke bygget paa noget fortalt, men paa noget oplevet."

„Ogsaa noget oplevet kan bero paa Selvbedrag. Tilskueren ved en Taskenspillerforestilling oplever jo alleslags Uforklarligheder eller tilsyneladende Uforklarligheder. Uden en Undersøgelse af, hvorledes det hele forholder sig, kan man ikke afgive nogen Dom. Den forstokkede Vantro, som De beskylder os for ligeoverfor Deres Vidunderhistorier, beror kun paa logisk Tænkning. Saalænge man kan forudsætte noget sandsynligt, skubber man det usandsynlige fra sig. Naar jeg hører om en mystisk Begivenhed, selv fra en nok saa troværdig Side — eller selv ser den — saa ligger det mig nærmere at antage, at Sagen, naar den bliver ret belyst, viser sig overensstemmende med Naturens og Tankens Love — end at de i dette særlige Tilfælde skulde være blevet omstødte."

„Sig mig, Professor Wolf," Doktoren henvendte sig til en ældre Herre, der sad lige over for ham og som slet ikke havde taget Del i Striden, „hvorfor siger De ikke et Ord? Kom mig dog lidt til Hjælp.... De, som er Lærer ved Universitetet og Forfatter til forskellige grundige naturvidenskabelige Værker. De staar dog vel i dette Spørgsmaal sikkert paa min Side."

Den gamle Mand rykkede sin Stol nærmere og støttede Hovedet mod Haanden. „Nej," sagde han. „Det gør mig ondt, kære Doktor, men jeg staar ikke paa Deres Side, men derimod paa Aandernes."

Et enstemmig „Aa" lød fra Forsamlingen, een følte sig skuffet, en anden tilfredsstillet, alle var de forbavsede.

Ogsaa fra Giselas Bryst trængte der sig i dette Øjeblik et sitrende Aa! skønt hverken hun eller Løjtnanten havde lagt Mærke til den almindelige Samtale. Hvoraf kom da dette „Aa"? Ogsaa en uforklarlig Kendsgærning....

Lad os antage, at hvis man kendte de enkelte Omstændigheder, stemte Sukket nok overens med Naturlovene.

Professor Wolf vedblev: „Ja, jeg kan ikke hjælpe Dem, kære Doktor! Hvad Værdi havde det ogsaa, om j e g delte Deres Anskuelser? Fornuftgrunde og Drøftelser preller af mod det hemmelighedsfuldt anlagte Sind. Kun Kendsgærninger beviser noget. Overfor dem maa ogsaa jeg bøje mig — jeg har oplevet Kendsgærninger, som har rystet mig i mit Inderste, og som stillede mig ligeoverfor evig uløselige Gaader. Jeg har hidtil aldrig talt derom, thi det var med en ejendommelig Gysen, at jeg kaldte Erindringer frem fra denne hemmelighedsfulde Krog af min Hukommelse.... Dog, hvis De har Lyst og i disse meget omstridte Spørgsmaals Interesse...."

„Aa, De maa endelig fortælle," raabte de andre ivrigt — allerivrigst Godsejeren, hvis Ansigt lyste af Glæde og Nysgerrighed. —

„Jeg er sandelig ogsaa spændt," sagde Doktor Elke — „thi fra D e r e s Mund lyder en Spøgelsehistorie mig dobbelt vidunderlig."

Endog Løjtnanten og Gisela holdt op med at hviske og gav sig til at lytte. Dog slap de ikke hinandens Hænder. Den varme Lyksalighedsstrøm, som bølgede fra deres Fingerspidser lige ind i deres Hjerter, var allerede et saadant Under — saa at ogsaa de gerne vilde høre om andre Undere ....

„Nu maa De tilgive, om min Fortælling bliver noget springende — jeg var jo ikke forberedt, og de Erindringer, som er kaldt tillive, bevæger mig saa voldsomt, saa jeg neppe vil kunne benytte passende Ord...." Han strøg sig over Panden med Haanden, tænkte sig et Øjeblik om og begyndte:

„Da jeg havde begravet min unge Hustru, — det er nu næsten tredive Aar siden — trak jeg mig for en Tid tilbage i Ensomheden. Jeg følte, at det vilde være mig umuligt i den første Sorg at opfylde mine Embedspligter eller blot at ud-

holde at leve blandt Mennesker. Jeg forlod Byen, og skønt det var ved Vintertid, trak jeg mig tilbage til et lille, afsides liggende Jagthus, langt inde i Skoven. En gammel Pige, en hvid Pudel, min Elskedes legemsstore Brystbillede og en Kanariefugl, som havde tilhørt hende, udgjorde mit eneste Selskab. Bøger havde jeg vel ogsaa taget med, thi jeg vilde ikke alene sørge, jeg vilde ogsaa arbejde.

Jeg havde desforuden taget et Harmonium med — det samme, hvorpaa jeg plejede at accompagnere min Hustru, naar hun med sin smukke Altstemme sang et fromt Ave-Maria. —

Johanne havde været meget from — jeg derimod ikke; det var det eneste, som hun havde bebrejdet mig.

„Ak, den Tid vil komme," plejede hun at sige, „da Naaden indhenter Dig... da et Tegn fra en anden Verden vil lære Dig, at al din Tvivl er syndig." —

„Men saadanne Tegn gives der jo ikke. Der er aldrig trængt en Efterretning over til os fra den anden Verden." —

„Det maa Du ikke sige," sagde hun og lagde sin Haand paa min Mund. „Det gør mig ondt at høre. Naar Du taler saaledes, saa ønsker jeg næsten at dø for at kunne vise mig for Dig som Aand.... og jeg gør det," føjede hun til. — Da hun nu, efter knapt et Aars ægteskabelige Lykke, laa paa Dødslejet, sagde hun til mig: „Ved Du, hvorfor jeg bliver kaldt bort?... Jeg skal bringe Dig Bud.... og det vil jeg ogsaa!"

„Frygteligt," hviskede Fru Daller.

Doktor Elke trak paa Skuldrene. „Dersom heraf nu følger, at man virkelig tror at have set et Syn, saa kan det jo let forklares. De var forfærdelig rystet af dette Udsagn paa Dødslejet — dertil kommer Ensomheden i det ubevægelige Vinterlandskab: Et Sansebedrag var under de Forhold en ganske naturlig Ting."

„Ja, naturligvis," sagde Hr. von Klettendorf, „Sansebedrag, en Hjernesvækkelse — det er jo en nem Forklaring af alle overnaturlige Fænomener.... dem har de Herrer Tvivlere altid ved Haanden. Endnu førend Historien er fortalt, er den allerede gjort til et Sygdomstilfælde."

„Fordi det ligger nær for vor Tænke- og Dømmeevne, naar der føres Beviser frem mod os, da altid først at tage de nærmest liggende Modgrunde i Betragtning."

„Aa, disse slemme Tvivlere," sagde Fru Daller. „Fortæl dog endelig videre, Hr. Professor, Deres Historie er altfor spændende."

„Ja, ja — Historier," mumlede nu Doktoren, „hundrede Gange gentagne, fordrejede Enkeltheder — dem hører man paa: men tænke — nøje undersøge, den eneste Maade, paa hvilken man dog kunde naa virkelig Kundskab — det vil man ikke høre Tale om — men fortæl De kun videre, Professor Wolf." —

„Gerne, kun beder jeg Dem, kære Elke, at De taalmodigt lader mig tale ud. Vil De straks udtale enhver Tvivl, De maatte faa, det kan maaske forekomme flere Gange i min Historie, saa bliver vi jo aldrig færdige. Jeg lover Dem, at De dog tilsidst vil sige mig Tak."

„De mener, at De vil kunne bibringe mig en ny Verdensanskuelse? Det betvivler jeg.... Dog skal dette nu være min sidste Indvending. — Fra nu af skal jeg ikke afbryde Dem."

„Saa fortsætter jeg. Paa dette, min stakkels Johannes sidste Løfte tænkte jeg ikke mer. I min faste Overbevisning om, at der ikke findes nogen Forbindelse mellem det hinsidige og det nærværende, havde jeg ikke lagt nogen Vægt herpaa; og jeg kom først igen til at tænke derpaa, da der hændte Ting, som ikke tillod anden Forklaring end den — at den Døde havde holdt Ord...."

„Saa," raabte Fru Daller, „Lysene er brændt ned — skal vi dog ikke hellere gaa ind?"

„Nej, nej," bad Løjtnanten, „vi behøver ingen Lys; deruden skinner Maanen jo, og Spøgelsehistorier virker endnu bedre i dette Halvmørke."

Professoren begyndte igen: „En Aften — jeg havde siddet fordybet i mine Bøger — blev jeg skræmmet op ved en besynderlig, sagte Støj. Jeg kan ikke beskrive den, det var hverken en Banken eller en Stønnen, hverken som et Dyrs, eller som Blæstens Hylen — netop det, at den ikke lignede nogen anden Lyd, jeg nogensinde havde hørt, var det uhyggelige ved den. Det var det, som ikke lod mig have Ro. Jeg maatte vide, hvad der frembragte denne gaadefulde Lyd. Det var mig umuligt at bestemme Retningen, hvorfra den kom; det var, som om den var temmelig ligelig fordelt over hele Rummet — ganske sagte — men uafbrudt — og overalt. Jeg stod op og undersøgte Værelset i alle Krogene; Pips, den lille Fugl, sad med Hovedet under Vingen i sit Bur og lignede en lille Kugle. Intet Sted var Lyden stærkere og intet Sted svagere. Aabenbart bar jeg den selv omkring med mig. For at overbevise mig selv, gik jeg ud i Forstuen — alt var stille; jeg gik tilbage i Værelset, der var det igen. Jeg ringede paa Pigen. Hun kom løbende. „Kan Du høre noget, Birgitte?" begyndte jeg — dog pludselig var det forbi. „Vent et Øjeblik...." forgæves, der var ikke det minste at høre. — „Der er ingen Ting, Du kan godt gaa igen." Neppe var hun ude, før Støjen begyndte paany. Jeg kaldte hende tilbage. Lydløs Stilhed. Dette gentog sig et Par Gange, saa sendte jeg den gamle Pige tilsengs, og blev alene med min musikalske Gæst.

Endnu en Stund blev jeg vugget af den blide Tonebølge, og jeg kunde intet andet end lytte og atter lytte.... Efterhaanden blev den svagere og svagere og hørte tilsidst helt op. Den Aften kunde jeg ikke arbejde mere, jeg gik til Sengs.

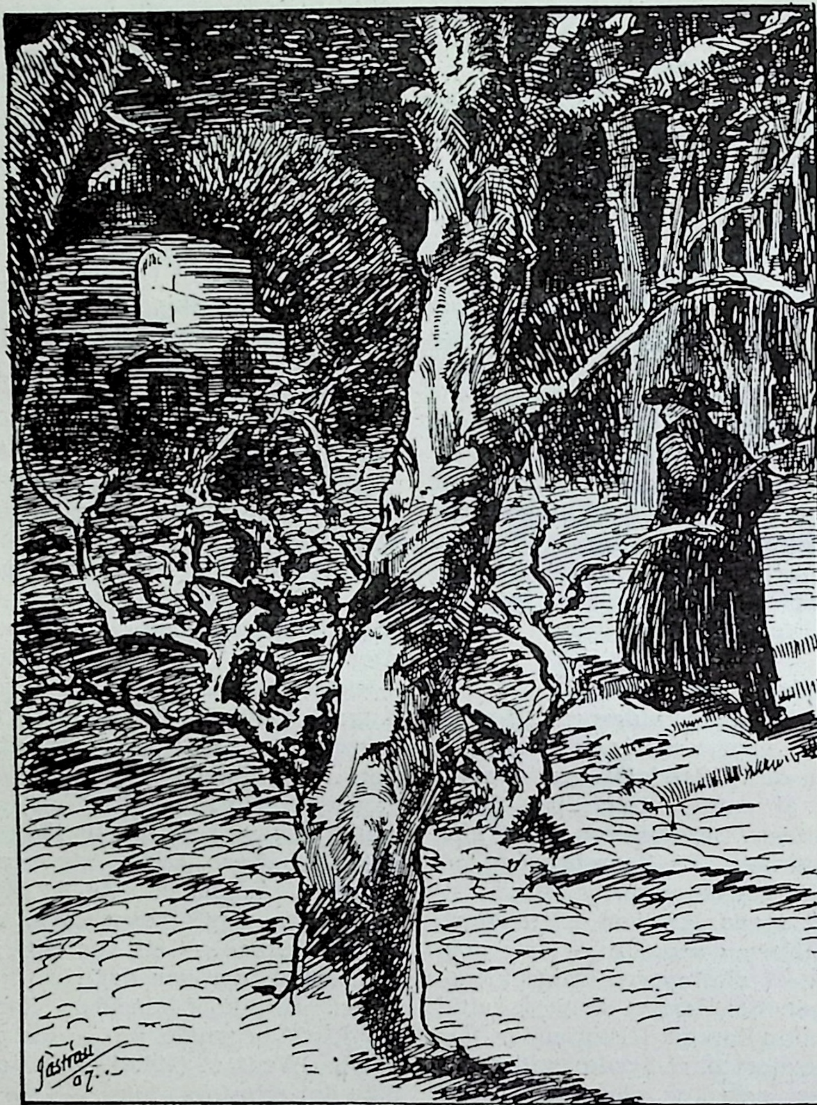
Der var vel gaaet otte Dage, og jeg havde næsten glemt den hemmelighedsfulde Lyd. Da kom den pludselig en Aftenstund igen. Endnu engang kaldte jeg paa Birgitte — Resultatet blev det samme. Saa snart hun traadte ind i

Værelset, var alt stille, saa snart hun gik ud, kom Lyden igen. Jeg var baade uhyggelig og højtidelig tilmode. Hemmeligheden opfyldte mig med Forbavselse og Ængstelse, halvt ønskede jeg at opdage, hvad det var, halvt haabede jeg, at den maatte blive ved at være uudgrundelig....

Fra den Dag af kom det regelmæssigt med faa Dages Mellemrum; jeg ventede paa det som paa et kendt og kært Besøg. Jeg forsøgte slet ikke mere at udfinde, hvad Aarsagen kunde være, eller at finde en naturlig Løsning paa denne Gaade, som satte min Sjæl i Bevægelse. „Vil det komme idag?" var et Spørgsmaal, som hele Dagen hensatte mig i forventningsfuld Stemning. Og naar det saa kom — fem Minutter før, blev jeg grebet af en vis Ophidselse — saa bød jeg det velkommen; det var mig ligefrem en Slags Selskab. Det — — nej, med et saa sagligt Forholdsord vilde jeg ikke mere kalde den kære Gæst.... hvad skulde jeg kalde det? Jeg søgte efter et Navn. — Da faldt det Navn mig ind, som blandt alle var mig det dyrebareste, og jeg raabte: „Johanne, kom!" Dobbelt saa stærkt lød i samme Øjeblik den velkendte Lyd. Da raabte jeg igen „Johanne, Johanne" — og jo oftere jeg udtalte Navnet, desto højere lød det, og desto nærmere kom Lydbølgerne hen imod mig — det var, som om de vilde omfavne mig — ja, kvæle mig. —

Sansebedrag, ikke sandt, Sansebedrag? Jeg ser jo Ordet svæve paa Deres Læber, Doktor Elke, og havde De ikke lovet, ikke at afbryde mig, saa havde De forlængst udtalt det. Jeg sagde det ogsaa til mig selv, og jeg troede jo ikke paa Aander ... dog, i dette Øjeblik maatte jeg mindes min Hustrus sidste Ord: Skulde det dog være muligt?.... Vanvid! Jeg rystede paa Hovedet, kaldte paa gamle Birgitte og tog et beroligende Pulver, førend jeg gik i min Seng.

Den følgende Aften, ved samme Tid, blev jeg grebet af den kendte Bevægelse. Aha, tænkte jeg, Feberanfald med Øresusen (ser De, Hr. Doktor, jeg havde samme Tanke som De) — vi maa se at gøre noget ved det. Jeg gik ud af Huset. Udenfor mit Værelse var jeg sikker for den frygtede Lyd.

Det var en maaneklar Vinternat.

Det var en maaneklar Vinternat. Alle Træstammerne og Grenene var dækket med Sne. Med hurtige Skridt slog jeg ind paa en Vej, der fører op til en Høj, hvorfra man har Udsigt over Landskabet. Der maatte være meget smukt i det magiske Lys, som Maanen udgød over det hvide Landskab.

Men da jeg naaede Maalet, blev jeg skuffet; Maanen var imidlertid bleven indhyllet i mørke Skyer, og man kunde intet skelne af Landskabet: kun Muren af det lille, hvide Kapel, som laa paa Højen, skinnede mat hvid. Pludselig blev jeg grebet af den kendte Ophidselse, som plejede at komme forud for den gaadefulde Lyd ... Skulde den nu ogsaa møde mig her...? Jeg lyttede med bankende Hjerte — der gik nogle Minutter, men alt forblev tyst. Da raabte jeg: „Johanne!" Ingen Lyd.... Men da jeg saa op, bemærkede jeg pludselig noget, som ikke før havde været der, et Lysskær, som fra Kapelvinduerne faldt hen over Jorden. Uimodstaaelig draget derhen, skønt paa samme Tid greben af en modstræbende Gru, gik jeg hen mod Kapellet,

aabnede Døren, som stod paa Klem, og traadte ind.

Professoren gjorde en Pavse. Samtidig, ligesom i Fortællingen, drog ogsaa her en Sky forbi Maanen, og Selskabet sad i Mørke. Alle Betingelser for ret at komme til at gyse, var nu forenede. De fleste Tilhørere var grebne. De fleste, — men ikke alle. Doktor Elke sikkerlig ikke. Og de Forelskede heller ikke.... Maaske fandt de ogsaa, at Mørket kunde benyttes til noget bedre, end til at gyse....

„Jeg traadte ind," gentog Professor Wolf med dæmpet Stemme. „Hele Rummet var klart oplyst — skønt der hverken brændte Ampler eller Lys — det blev gennemstraalet af et Lysskær, der ligesaa lidt lignede andet Lys, som hin Susen, for hvilken jeg flygtede, lignede nogen anden Lyd. Som hin var et klingende, saa var dette et lysende Budskab fra en ukendt Verden. „Johanne!" raabte jeg — og Straalerne fordobledes i Styrke, og jo højere jeg raabte, desto klarere og mere blændende bølgede Lyset omkring mig, som om det vilde omfavne mig og kvæle mig.... Jeg lukkede Øjnene og faldt bevidstløs til Jorden.

Da jeg atter kom til mig selv, var det Morgen. Jeg skyndte mig hjem og tog en ordentlig Dosis Kinin."

„Det havde jeg ogsaa forordnet," bemærkede Doktor Elke halvhøjt.

„Alt, hvad jeg hidtil har fortalt, og hvortil jeg endnu maa tilføje, at Harmoniet engang begyndte at spille af sig selv — begyndte at spille Ave Maria, Johannes Yndlingsmelodi, og jeg saa ganske tydeligt, hvorledes Tangenterne hævede og sænkede sig ... alt dette kunde en Tvivler forklare som hidrørende fra den sygelige Tilstand, hvori jeg befandt mig — men hvad jeg endnu har at fortælle, omstøder denne Antagelse.

Efter at dette uhyggelige Aandeforedrag paa Klaveret og Lysfænomenerne fra Kapellet oftere havde gentaget sig i mit Sovekammer, besluttede jeg mig til at opgive Ensomheden, thi jeg frygtede efterhaanden for, at jeg skulde blive vanvittig. Saa pakkede jeg min Kuffert, gav gamle Birgitte sin Afsked og vendte tilbage med Pips og Bianka til min Bolig i Byen. Her optog jeg igen mine Embedsforretninger, undgik saa vidt mulig selskabelig Omgang og blev saa virkelig ogsaa befriet for de gaadefulde Lys og Lydbedrag.

Der var gaaet et Aar. Jeg var en Aften i et Selskab, hvor der — ligeledes blev fortalt forskellige Spøgelsehistorier. Jeg blev spurgt om, hvad jeg tænkte om disse Ting og svarede: „Jeg tror ikke derpaa." Svaret var oprigtig ment, thi Begivenhederne i Jægerhuset havde jeg forlængst givet en overspændt Hjerne Skyld for. Men neppe havde jeg ganske roligt udtalt disse Ord, førend, i Løbet af nogle Sekunder, den uforklarlige Susen igen lod sig høre, og det uforklarlige Lysskær viste sig. „Hvad var det?" raabte hele Selskabet som med en Mund. De havde alle set og hørt.

Fra det Øjeblik af troede jeg, og siden jeg troer — sluttede Professoren sin Fortælling — er der ikke hændet noget lignende: „Johannes Maal er naaet."

* * *

Maanen var igen kommet frem og belyste de Tilstedeværendes ophidsede Ansigter. De tav endnu en Stund, grebne af det nylig hørte. Saa gav de alle, med Undtagelse af Doktoren, deres Mening tilkende. Hele Historien blev endnu engang gennemgaaet. I Særdeleshed holdt Klettendorf fast ved de Beviser, som den ydede, og slog de Indvendniger, som hist og her endnu hørtes, til Jorden.

„De tillader vel," henvendte han sig til Professor Wolf, „at jeg indsender Deres Fortælling til et Tidskrift?"

„Saa bliver Historien trykt af i alle Blade," faldt Doktoren ind, „den vil blive genfortalt tusinde Gange, finde Optagelse i de forskellige Samlinger af Spøgelsefortællinger, samt komme paa Bogmarkedet under Titlen „Et Blik ind i Aandeverdenen og lignende ..."

„Ja, det vilde jo ikke være behageligt for Dem, Doktor?

Men netop saadanne Historier maa bekendtgøres og foreligge som Erfaringsmateriale for de fordomsfrie Forskere. Sandheden i Ære!"

„Sandheden i Ære!" gentog Professoren, idet han stod op. „Saa hør, hvad jeg endnu har at tilføje. Doktor Elke bad om min Bistand, den har jeg nu givet ham efter bedste Evne, ikke gennem en Drøftelse af Sagen, som i Reglen er til ingen Nytte, men ved en Kendsgærning. Jeg har givet Bevis for, at Vidnesbyrd, som stadfæster en Lære, der er os behagelig, bliver antagne, uden at deres Troværdighed prøves; at alle saadanne Begivenheder maaske nu og da prøves — om man ogsaa kan stole paa Bevisernes Rigtighed; men at man let overser et Spørgsmaal — som ligger meget nær — nemlig om disse Begivenheder — — overhovedet har fundet Sted. Jeg har nu, Doktor, her grebet Deres værste Modstander — Lettroenheden paa fersk Gerning. Historien, som jeg lige har fortalt Dem, mine Damer og Herrer, kunde maaske — skønt den paa mange Steder viser Huller — bevise Et eller Andet, men den er simpelthen ikke sand ...."

Der gik en Mumlen gennem Selskabet. Kun Doktor Elke stod op og trykkede Professorens Haand.

Fru Daller rystede paa Hovedet.

„Nej, nej, Hr. Professor — det troer jeg ikke. De vil da vel ikke tage Deres Tilstaaelser tilbage. Jeg er dog overbevist om, at det var Deres Hustrus Aand, som —"

„Jeg har aldrig været gift."

„Hvad for noget? Saa har De gjort Nar af os? Det Hele er Opspind? ...."

„Den Forudsætning, at De lyver, Hr. Professor Wolf," sagde Godsejeren vredt, „vilde være saa fornærmende for Dem, at den var udelukket."

„Altsaa De antager hellere alle Umuligheder og alle Modsigelser mod Naturlovene, end det Tilfælde, at nogen kunde sige en Usandhed. Er De ikke bange for derved at fornærme noget mere ophøjet end et Vidnes Ære — nemlig Fornuften? Jeg behøver ikke at skamme mig over min Falskhed, som jeg nu har tilstaaet. Jeg ydede min Meningsfælle Doktor Elke en Tjeneste, og de andre fik istedetfor en mer eller mindre morsom Anekdote, en Lære, som de senere kan rette sig efter: nemlig den, at man ved enhver overnaturlig Fortælling skal tage med i Betragtning, at Beretningen kan bero paa Skuffelse, paa Fordrejelse, — og uvilkaarlige Forandringer, som den faar ved hyppig Gentagelse — eller simpelthen paa en vitterlig Løgn. Løgnen — naar den fastholdes haardnakket — ikke tilstaas i rette Tid som min — Løgnen i en Menneskemund støder desværre ikke an mod Naturlovene."

„Lad os gaa ind, lad os gaa ind, Det er paa Tide," sagde Værtinden, idet hun stod op.

Alle fulgte hendes Eksempel, og man gik ind i Huset.

Fra de aabne Vinduer trængte Lyden af et andet Musikstykke af Wagner sig ud i den blomsterfyldte Natteluft. Istedetfor Tannhäuser-Overturen hørte man nu: Elsas Brudesang. Lidt bagefter de andre kom Løjtnanten og Gisela.

Og endnu engang skjulte Maanen sig....

STORFYRSTINDE ANNA IWANOWNAS AMBULANCE

AF

C. M. NORMAN-HANSEN

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

Det er midt i Sibiriens haarde Vinter; over det fjærne Østens gyldne Horn ligger Isen fast og mange Fod tyk. Dens blygraa Flade er streget med Striber af Sne og med snavset gule Slædespor, der løber som Eger i et Hjul fra Stranden under Vladivostoks snedække Høje ud til Iskanten, hvor to, tre Dampere ligger fortøjede i Læ af Sydost-Pynten.

Ude fra det aabne Hav kommer en Damper ind, overiset fra Stævn til Masteknap — i det klare Solskin ser den ud som en lille Havfrues fantastiske Legetøj, der ved en usynlig Snor trækkes hen over den blaa Havflade. Damperen drejer om Pynten, og saasnart den har naaet Iskanten, lader den falde Anker og fortøjes med svære Kættinger til nedrammede Jærnpæle i Isen, saa fløjter den tre langtrukne Hyl, der genlyder længe og jamrende inde mellem Højene i Land:

„Her kommer vi, Mongolia, med saarede Soldater hjem fra Japan!"

Inde fra Land er koreanske Lastdragere med deres Slæder allerede paa Vej ud ad de gulgraa Spor, og efter dem følger langsomt en Trup Soldater i graa Kapper med Baarer for at bære deres saarede Kammerater ind til Stranden, hvor Ambulancetoget staar parat til at modtage dem.

De af de saarede, som har kunnet kravle op af Lugerne og kan holde sig oprejst paa Damperens overisede Dæk, korser sig ivrigt og griber om de smaa Helgenbilleder, som de bærer i en Snor inde under Skjorten, og medens deres Aande ved hvert Ord, de raaber, fryser til Rimfrost i deres filtrede Skæg, kalder de ned til de andre, som er stuvede sammen paa Mellemdækket: „Nu er vi endelig hjemme, nu ser vi Solen skinne over Ruslands hellige Jord!" Langsomt og besværligt gaar det med at faa de mest lemlæstede Krøblinge firet fra Skibsdækket til Slæderne og Baarerne nede paa Isen, men alle Mand hjælpes ad, og de, som har to raske Ben, giver sig paa Vej forud saa godt de kan, ind mod Stranden, medens Koreanerne sværmer omkring dem med deres grinende gule Ansigter inde i Hætter af Ulveskind — som om det var en Flok godmodige Menneskeulve, der var komne ud fra det øde Is- og Sneland derinde bag Højene for at byde dem velkommen til deres Land.

Hellige russiske Jord, selv gennem dit Snedække føler dine Børn, nu de som skamskudte Krøblinger vender tilbage til dig, hvor alene det at træde paa Jorden varmer helt ind til Hjærtets Rødder! Dog ikke Ivan, han kan ikke føle noget — Ivan, som har mistet begge Ben og nu ligger og jamrer sig uafbrudt, fordi han fryser og mærker Krampetrækninger i de Ben, som han ikke har.

Ambulancetoget venter derinde paa den aabne Strandbred, Sporene er nogenlunde ryddede for Sne, og en lang Række Jærnbanevogne holder paa det yderste Spor: fjorten graamalede Vogne til de menige Soldater og forrest to mørkeblaa Vogne til Officererne — paa hver Vognside staar malet med pyntelige Bogstaver: „Storfyrstinde Anna Iwanownas Ambulance". Fra Taget af hver Vogn stiger tynd blaalig Røg op i den klare Frostluft, lunt og hyggeligt er der ogsaa inden i Vognen, hvor nyhøvlede Planker danner Køjer paa langs og paa tværs, og i hver Køje ligger en bred, ren Halmmadras overtrukken med rødstribet Tøj, paa Gulvet er der strøet Grankviste, og i det ene Hjørne af hver Vogn staar der en glohed Jærnkakkelovn, i det andet Hjørne er der hængt et Messing-Helgenbillede paa et Søm, og gennem Vognens eneste firkantede Vindu øverst oppe skinner Solen ind paa Helgenens skæggede Ansigt. I Døren til den bageste Vogn staar en venligt smilende Sygeplejerske med Hovedet indhyllet i en skindforet Bashlik og det røde Kors' Bind om Armen, rede til at tage imod de Mænd, der er betroet til hendes Varetægt.

Nu bliver der travlt med at komme først op i Vognene og finde sig de bedste og bredeste Køjer — nej, den allerbedste Køje skal den blinde Grigorij have, saadan at Solen kan naa ind til ham straks naar den om Morgenen skinner ind gennem Vinduet. Grigorij, som er skudt blind af en Kugle, der gik gennem hans Hoved bag om begge Øjnene — Grigorij, som ikke paa hele Transporten har mælet et eneste Ord, han ligesom tøer op nu, da han føler Lunheden om sig og mærker den hjemlige Granduft, og han begynder at mumle underlige Ord i sit stride Skæg — om, at nu vender han tilbage til sit søde lille Skovhimbær herhjemme i Skovene — og saa vrede onde Ord om En, der har røvet hans Skovhimbær fra ham, og trampet paa det — og saa skriger han frygtelige Eder ud mod denne Voldsmand, alt mens Sygeplejersken snakker godt for ham for at faa ham lagt til Rette i Køjen.

De andre har taget deres Kapper af og rullet dem sammen til Hovedgærder paa Køjerne. De faar Mad, og der bliver lavet Te, deres Støvler og Faareskind begynder at tø op, og Snevandet løber i lange Striber hen over Gulvet, nogle af dem har pakket deres slidte Tornyster op og fundet smaa kære Minder frem — skøre japanske Vifter eller farvede Postkort — de tager saa ømt og forsigtigt paa de skrøbelige Genstande med deres store Hænder, sammenligner dem og snakker sammen, hver om sin lille Ting. Saa lægger den ene

Nogle af de mest hjælpeløse havde givet sig til at anraabe Helgenbilledet i Krogen om Hjælp, straks er der andre, som skælder det ud med drøje Ord ...

efter den anden sig oven paa sin Køjemadras, og snart hviler de saadan alle sammen, fredeligt tyggende Solsikkekerner, indtil de en efter en falder i Dvale. Gulvet er overstrøet med Sildeben og Brødkrummer, hist og her tænder en sig en selvlavet Cigaret; mere og mere føler de sig hjemme, jo mere beklumret Luften bliver. Endelig føler de da, at de er komne hjem igen!

Men inden Søvnen helt tager dem, strejfer deres Tanker vidt omkring. De tænker først paa den lange Vej, Jærnbanen skal tage dem over endeløse Snemarker, indtil de et Sted naar til en elendig, forfalden Hytte — det eneste Sted paa hele den vide Ødemark, hvor nogle usle Menneskevæsner, der hører netop dem til, venter paa, at de skal komme hjem. Saa drømmer de, og deres Drømme smelter den dybe Sne, de bryder Flodernes Is og faar Vandet til at bruse som ved Foraarstide, Birkene ved Landsbygærdet løves, og Landsbyens Duer kommer flagrende og sætter sig paa deres Hyttes Halmtag, Duerne, som bringer Held og Lykke. —

Den benløse Ivan ligger nu ganske stille og føler ingen Smerter mere. Han vender sine Øjne mod Helgenbilledet i Hjørnet og beder om en lykkelig Hjemkomst og om gode Dage i sin Izba derhjemme — at han evig maa ligge mæt og tilfreds paa den store Murovn inderst i Hytten, medens hans Kone og Børn slider og arbejder for ham, og Landsbyens Folk kommer for at se ham, Helten fra Krigen, og han kan vise dem sit velfortjente St. Georgskors og endnu en Gang fortælle Historien om Granaten, der exploderede og rev begge hans Ben over. Saa lukker han Øjnene i for at drømme videre om Hjemmet. Men i Drømme ser han et uventet Syn: hans Izba staar tom og forladt paa den øde Slette, Døren er slaaet ind, Halmtaget er faldet ned, og en Sværm Krager, sortvingede som Mandschuriets Ravne, kredser omkring Landsbyens skævarmede Kors udenfor den forladte Hytte.

Der er en, som Søvnen slet ikke vil komme til, det er Feodor, en ung Soldat, der er blevet lam efter et Skud gennem Rygraden. Han kan ikke faa Ro for alle de Tanker, der arbejder inde i hans Hoved. Han ser paa Iskrystallerne, der nu dækker hele den lille Vindusrude, hvor de gnistrer og glitrer i Maaneskinnet — den samme Maane lyser nu ind gennem ganske de selvsamme Iskrystaller, der dækker det smalle Vindu i hans egen Izba derhjemme i Landsbyen langt, langt borte. Og udenfor Hyttens Dør er vel nu Sneen føjet sammen i altfor svære Driver, til at hans spædarmede unge Hustru og de smaa Børn kan grave sig ud af Hytten, naar Sulten kommer, og der ingen anden Udvej er end at gaa ud og tigge om en Bid Brød. Og naar han selv nu kommer hjem, formaar han end ikke at krybe hen til Døren og bede dem lukke ham ind — en mere til at øge deres Elendighed! Hele Natten hører

han sine Kammeraters Snorken, medens han føler Kulden stryge isnende ind gennem Vinduet — men han kan jo ikke uden Hjælp skifte sin Stilling paa Madrassen; taalmodig venter han da, indtil Sygeplejersken om Morgenen kommer ind, saa kalder han med mat Stemme: „Søster, hjælp mig, drej mig om paa Siden, jeg kan ikke røre mig, jeg kan ikke hjælpe mig selv!"

Og medens Sygeplejersken hjælper ham til Rette, spørger han: „Søster, naar skal vi afsted?"

Men det kan Sygeplejersken ikke give bestemt Svar paa. Der er endnu ikke kommet noget Lokomotiv for Toget. Og hun ved ikke, naar det kan komme, ti der er jo Jærnbanestrejke over hele Landet. Men hverken Feodor eller de andre behøver at blive urolige over det — der vil jo nok blive gjort Udveje for at faa et Lokomotiv til at føre de Saarede hjem. Aa nej, Feodor er heller ikke urolig, han i det mindste kommer tidsnok hjem!

Nu, det er Morgen, drikkes der Te igen, de lettere Saarede hjælper til med at bære Krusene omkring til dem, der maa blive liggende i deres Køjer. Og nogle bliver sat til at vaske op og rede Køjerne, eller til Køkkenarbejde i den bageste Vogn, de aller raskeste hugger Brænde ude i Sneen, og inde omkring Kakkelovnen i Vognene gaar Samtalen livligt om Krigen og deres Oplevelser, og de viser hverandre deres Georgskors, der har gjort dem til Helte for alle Tider. Og de frisker Erindringer op fra Fangenskabets fredelige Dage ovre i Japan; en af dem siger: „Go s arimas!" og denne japanske Velkomsthilsen vækker en hel Række af glade Minder til Live, de tier helt stille et Øjeblik for ligesom igen at kunne høre den velkendte glidende Lyd, naar de japanske Kvinder gik hen over Rismaatterne, eller den uophørlige Klapren af Træsandaler mod den haardttrampede Vej udenfor Husenes Papirvægge. Saa sukker en ung Korporal: „Hvorfor lod jeg mig dog ikke adoptere af den gamle Japaner derovre? Saa havde jeg nu siddet ved Siden af Sosohuita og Kaorataja — aa, jeg skulde være bleven saa artigt og lydigt et Barn?" Derefter giver de sig igen til at tale om Krigens uendelige Rædsel, som ingen kan begribe, der ikke selv har været i den, og hvad de har maattet lide for frygtelig Pine, de, som blev liggende paa Slagmarken Nætter og Dage over. Og til Trøst giver de sig til at udmale for hverandre de grænseløse Pinsler, der nu laves til i Helvede for dem, der har været Aarsag til hele denne forfærdelige Krig. Indtil endelig en af dem finder det forløsende Ord: „Vi, vi er farne ligesom Høvederne hjemme i vor Landsby, hvor Byslagteren Kolja ikke forstod at slagte!"

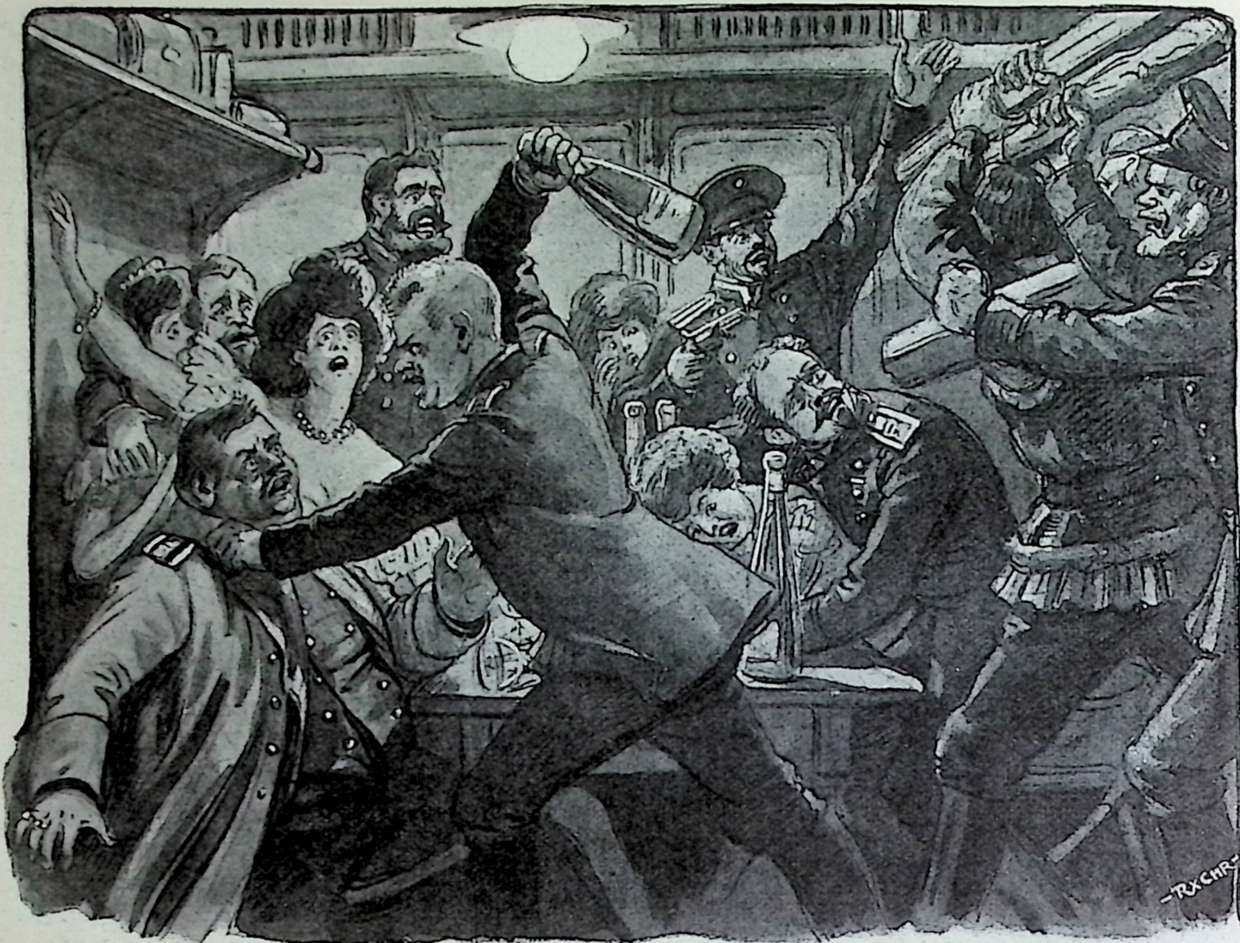
Men den unge Korporal er begyndt at føle Hunger efter Kvinder inden i sig, og han giver sig til at spøge med den benløse Ivan: „Du, hvor meget forlanger du for din Kone derhjemme — kan jeg købe hende for ti Rubler? er hun saa meget værd? du sagde en Gang til mig, at hun var køn og dygtig til sit Arbejde? Mere end ti Rubler — nej, det vil jeg ikke give!"

Da piber den lamme Feodor med sin svage Stemme: „Du kan faa min — hun er ung og trofast, og hun trænger til at have en arbejdsfør Mand. Og jeg er jo ingenting til nu. Du kan faa min, og du behøver ikke en Gang at betale ti Rubler for hende."

Men den unge Mand svarer: „Oho, saa du vil narre mig til at købe Katten i Sækken — nej du, saadan leger vi ikke!" Og en mægtig Latter lønner denne ypperlige Vittighed.

Lidt efter klingrer der Slædebjælder udenfor, det er Krigskommissionen fra Vladivostok, der skal inspicere Ambulancetoget, inden det sendes afsted. Officererne staar ud af Slæderne og stiger op i de to mørkeblaa Vogne forrest i Toget, de har store Bunker Papir med sig, og hele Dagen gaar med at skrive op og regne sammen og rapportere og lave Statistik over de saarede Soldater i de graa Vogne.

Om Aftenen bliver der dækket op for Officererne i deres Vogne, med rigelig Champagne, som de har havt med sig inde fra Byen. Underofficererne, som har besørget alt Arbejdet med Papirerne, kommer paa Besøg ind i Soldaternes Vogne og bænker sig med dem paa Køjerne nærmest om Kakkelovnen. Væk med Piotr, den stakkels fjogede Fyr, som aldrig er bleven

Og Stormen, som hyler om Vognens Sider, overdøves af Mænds Raab og Kvinders Hvin, Browningpistolers skarpe Knald og Køllers dumpe Slag . . .

rigtig Menneske, siden han blev ramt i Hovedet af en Granat ved Liaoyang — ellers hører Pladsen nærmest Kakkelovnen med Rette ham til, men i Aften maa han finde sig i at skubbes til Side for de velkomne Nyhedsbringere. Og det er da ogsaa forsvarligt Nyt, de bringer: om det store Mytteri i Vladivostok og Byens Brand for tre Uger siden, om Kosakkerne, der kom som en Stormvind og nu er redne afsted igen for at slaa de arme Reservesoldater ned i Kharbin og andre Steder, hvor der siden har været Mytteri, om Jærnbane og Post og Telegraf, som i dette Øjeblik staar stille over hele det russiske Rige, og om den røde Komité, der har faaet Magten over den sorte Sotnia — alt det er jo bare godt: ned med alle tyranniske Officerer, Guvernører og Tchinovniker, der har sammensvoret sig for at kvæle den Frihed, som Zaren vil give sit Folk!

Den næste Morgen gryr, kold og uden Sol. Op ad Dagen kommer der en Feltskærer fra Byen, han bringer de samme Nyheder og endnu en frisk: at Jærnbanemændenes Strejkekomité har tilbudt at sende et Lokomotiv til Ambulancetoget, men at Guvernøren — den samme Guvernør, som Mytterinatten var den første til at flygte ud til Skibene — havde nægtet sin Tilladelse dertil, med mindre Arbejdet optoges over hele Landet, for det maatte ikke kunne siges, at de Strejkende havde gjort en Barmhjærtighedsgærning — hellere maa Ambulancetoget staa, til det fryser fast til Skinnerne!

Mere behøver Feltskæreren ikke at sige — fra Vogn til Vogn gennem hele Toget giver Harmen sig Luft i Forbandelser mod Guvernøren og hans Lige — de, som allevegne tager Livet af alt, hvad der er godt, og selv aldrig kan gøre andet end ondt. Aa, om der blev Tale om Gengæld snart!

Men om Natten sniger Modfaldenheden sig igen fra Køje til Køje gennem Anna Iwanownas Ambulancetog. Nogle af de

mest Hjælpeløse har givet sig til at anraabe Helgenbilledet i Krogen om Hjælp — strax er der andre, som skælder det ud med drøje Ord — for ser I, alle de usle gamle Helgener er slaaede ihjel i Krigen — i Krigen blev der slaaet endnu flere Helgener ihjel end Mennesker! Men en af dem, som endnu tror paa Helgenerne, giver sig til at græde af Fortvivlelse, en anden græder med, og en til: „Vi slipper aldrig bort herfra, vi er fordømte til at fryse ihjel her! Baade Gud og Mennesker og de hellige Mænd har glemt os, vi er forladte, døde Sjæle — vi er døde Sjæle alle!“

Næste Morgen begynder de igen at skyde inde i Vladivostok. Tre Verst borte, med Snehøjene imellem, lyder Skuddene og Maskingeværerenes Smæld utydeligt nok, alligevel er der ikke en af de saarede Soldater, som ikke lytter anspændt til hver fjærn Lyd bag om Højene, og nogle af dem, der kan gaa, giver sig paa Vej ind ad Byen til langs Jærnbaneskinnerne, og de vender tilbage, forpustede og aandeløse af den umaadelige Nyhed, de bringer — at de har set det røde Flag blive hejst over Fortet oppe paa Højen, der hvor de sex Kanoner plejede at staa paa høje Hjul over Græsvolden, ligesom sex Græshopper paa Spring — ja, med deres egne Øjne har de set det!

Og dog er det næppe til at tro — men mod Aften lyser Flammerne over Himlen, og de hvide Snehøje farves røde, og langt ud paa Natten ligger Soldaterne vaagne og taler sammen om Kammeraterne derinde, der nu har fyret deres Vaaben af uden Kommando og taget sig Lov at sigte paa, hvem de selv har villet vælge at sigte efter — og Grigorij fortæller igen sin Historie om hans lille Skovhimbær, der blev trampet ned og voldtaget af en Skurk i Officersuniform — „og derfor giv mig Hævn, aa, Bolsje Bosje, Gud, giv mig Hævn!“

Midt i den dybe Nat klingrer der Bjælder igen ad Vejen langs Jærnbaneskinnerne — det er Officerer inde fra Byen, de har deres Veninder med sig i Slæderne — deres egne Soldaters Kugler har suset om Ørene paa dem; nu søger de Ly og Fristed i Ambulancetogets to Officersvogne. „Hallo — væk nogle af de Murmeldyr, der ligger og snuer i de andre Vogne og lad dem fyre op og rede Senge til os!“

I den dæmrende Morgen tager en ung Officer sig for at gaa en Ronde gennem Soldaternes Vogne, men ingen svarer paa hans glade Morgenhilsen, og ingen rejser sig op fra sin Køje — ikke før han naar til den Vogn, hvor den blinde Grigorij ligger — den blinde Grigorij rejser sig, famler blindt i Luften og skriger ud: „Jeg lugter en Uniform med Guldknapper herinde — lad ham ikke slippe fri, luk Døren bag ham og lad mig faa Tag i ham, saa jeg kan kvæle ham med mine Hænder!“

Den unge Officer bliver ædru med Et, han griber til sin Revolver og skynder sig tilbage til sin egen Vogn forrest i Toget og fortæller sine Kammerater om, hvilken Stemning han har fundet Folkene i. Men „Nitchevo“ — andet Svar faar han ikke, og Dagen gaar for ham som for de andre med at indrette sig bekvemt og behageligt i det Tilflugtssted, de her har fundet sig. Og da Natten igen falder paa, har de alle fundet deres gamle Mod igen. De har spist godt, og nu begynder de et vældigt Drikkegilde sammen med deres Veninder, for de har ikke i Skyndingen forsømt at tage et herligt Forraad af Champagne og andre gode Drikkevarer fra Officerskamret med sig i Slæderne.

Og som om den mørke Nat derude vilde give al den Charme, den kunde, til Gildet derinde i de varme, oplyste Vogne, saa farer Stormen ned fra de snedækte Høje, fejer den løse Sne hen over Isen, saa der bliver store nøgne Flader af glat graa Is, og fygende Snedriver op om Stranden, hvor Toget holder, og Stormen hviner og hyler om Ambulancetogets lange Vognrække, de to Vogne fulde af Lys og Latter og Støj, alle de andre mørke, og inde i dem tavse, „døde Sjæle“.

Da falder det en af de ældre Officerer ind, at der endnu er en Kvinde, som de ikke har faaet fat paa, og drukken som han er, gaar han gennem Soldaternes Vogne for at finde Sygeplejersken i Toget. Tilsidst finder han hende ved den lamme Feodors Køje, han griber hende om Livet og opfordrer hende brutalt kælent til at

Og hun vender sig et Øjeblik om mod den isnende Storm og ser, at der er gaaet Ild i Toget derinde paa Strandbredden.

følge med og drikke med ham og de andre Officerer.

Sygeplejersken slipper ud af hans Omfavnelse, men fra alle Køjerne rejser Mændene sig op i Mørket og samler sig tæt om Officeren, mens den blinde Grigorij raaber: „Giv ham til mig, saa jeg kan faa Hævn!“ Og i den snævre mørke Gang mellem Træbriksenes glathøvlede Sider griber de mange Hænder med stille faste Tag om hans Hals, om hans Skuldre, med uimodstaaelig Magt fører de ham hen mod Grigorij's dirrende Hænder og hjælpes ad med at kvæle ham.

Efter det samler de sig i Klynge, de, som har deres to Arme i Behold, brækker Plankerne ud af deres Køjer for at bruge dem som Knipler, saa bryder de sig Vej fra Vogn til Vogn, vækker dem, der ligger og sover, og faar dem med sig frem til Officers-Vognene længst forude. Der bryder de ind, midt i Drikkegildet — den unge Korporal, som hungrede efter Kvinder, fører dem an. I blindt Raseri griber han den første Champagneflaske, han faar fat i, knuser den mod den nærmeste Officers Hoved og kaster sig saa ned over hans Dames nøgne Skuldre — efter ham kommer de andre, ingen andre Vaaben har de end deres grove Næver og de brækkede Køjeplanker, og Brændestykker, de har samlet op ved Kakkelovnene i Vognene, men her er de Vaaben gode nok; Officerernes Revolvere kan ikke veje op mod dem i Kamp paa Liv og Død i en Jærnbanevogns snævre Rum. Og Stormen, som hyler om Vognens Sider, overdøves af Mænds Raab og Kvinders Hvin, Browningpistolers skarpe Knald og Køllers dumpe Slag — tilsidst væltes den glohede Kakkelovn omkuld, og Vognens Trægulv fænger Ild.

Med Forværkshætten trukket fast om Hovedet og Fødderne i højskaftede Støvler flygter Ambulancetogets Sygeplejerske rædselsslagen hen over Isen for at tilkalde Hjælp fra den nærmeste Damper, der ligger fortøjet ved Iskanten, næppe mer end et Par gode Stenkast ude fra Strandbredden. Hun løber saa hurtigt hun kan i sine tunge Klæder over den glatte Is, Stormen har hun i Ryggen, og den hjælper hende hylende fremad — da synes hun med Et, det lysner i den mørke Nat, hendes egen Skygge foran hende bliver tydeligere og tydeligere, det lysner rødere og rødere over Isen, og med hvert Skridt fremefter tegner hendes Skygge sig sortere og sortere —

Og hun vender sig et Øjeblik om mod den isnende Storm og ser, at der er gaaet Ild i Toget derinde paa Strandbredden — at Flammerne slikker fra de forreste Vogne, drevne af Stormen, fra Vogn til Vogn, hele Toget igennem, bugtende sig som en Ildslange i den mørke Vinternat. Svage Lyd

af Skrig og Jamren bærer Vinden med sig ud til hende — hun, som nu i yderste Angst kalder mod Damperen efter Hjælp.

Men der er ingen Hjælp at faa en bitterkold Vinternat som denne — alt Vand er frosset, og Damperens Vandledningsrør er sprængte af Kulden.

Om Morgenen er der intet tilbage af Storfyrstinde Anna Iwanownas Ambulancetog, andet end en bred, sort Stribe inde i Sneen, hvor bøjede Jærnbaneskinner krummer sig op i Luften, og forkullede Bjælker og forvredne Hjul ligger i Dynge, og inde i den osende Dynge ukendelige Rester af noget, som en Gang var levende Mennesker.

Dagen efter har Stormen lagt sig, og Solen skinner klart, inde paa Stranden er koreanske Arbejdere ifærd med Rydningsarbejde — i stridhaarede Ulveskind, som om det var en Flok Ulve derinde fra Sneens og Isens Land, der gravede efter Rov i Sneen. Ved Middagstid kommer Damperen Mongolia ind fra det aabne Hav og drejer om Sydostpynten — overiset fra Stævn til Masteknap ser den i det klare Solskin ud som en Havfrues fantastiske Legetøj, der glider ind og kaster Anker ved Iskanten. Tre Gange lader den sin Dampfløjte lyde, og Ekkoet jamrer længe derinde mellem Højderne:

„Her kommer vi, Mongolia, med saarede Soldater hjem fra Japan!“

FEBER

AF

KAPTAJN J.

ILLUSTRERET AF SOPHUS JÜRGENSEN

Som sædvanligt mod Solnedgang havde de hvide i Nianga samlet sig under Mangotræerne, der stod i Halvbue paa den lille grusede Platform foran Messebygningen.

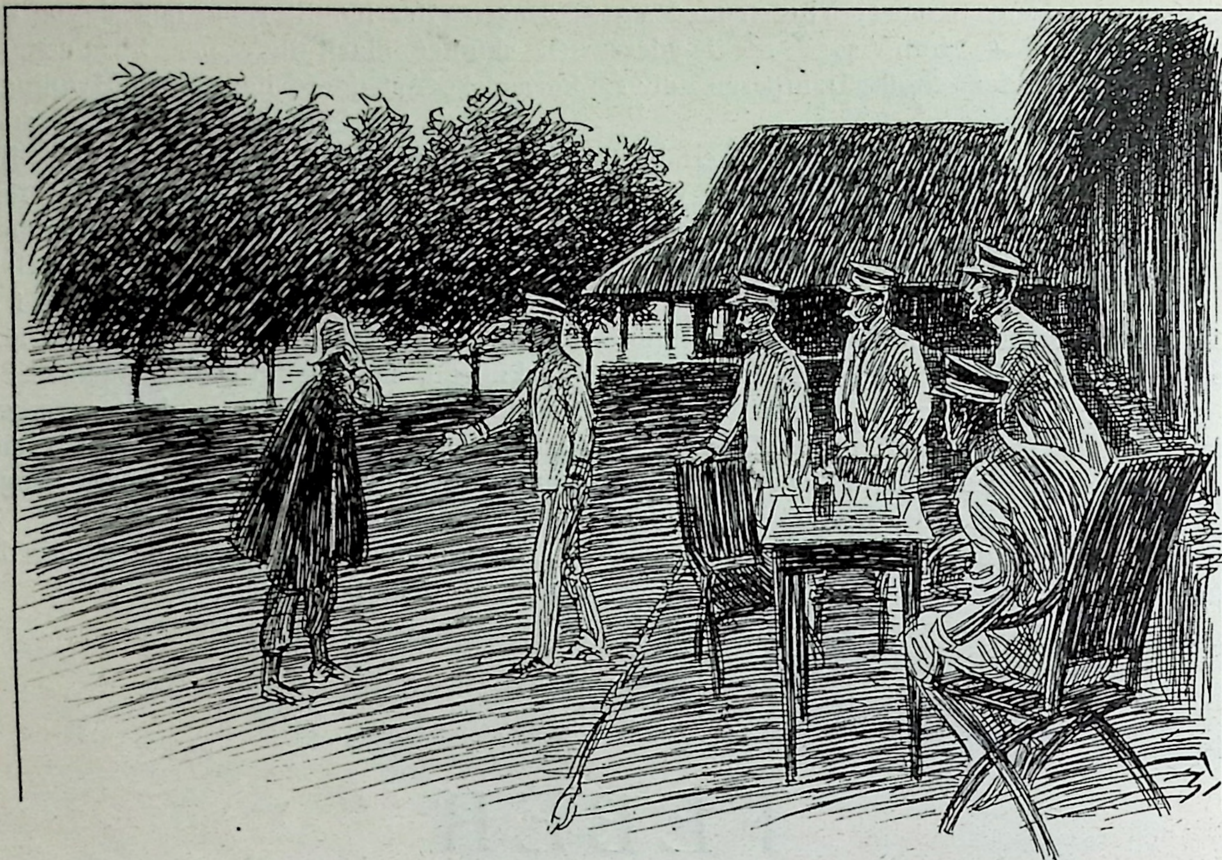
Her var Udsigten over Øvre Congo henrivende, og her havde Negerdrengene fra Messen vænnet sig til at stille de hvides Lænestole hen i Rundkreds om et lille, lavt Bambusbord. De fem Stole stod der hver Aften paa Slaget halvsex, og Ejermændene fulgte lige saa sikkert efter ved Sextiden. Det var blevet en Vane uden nogensinde at have været en Aftale.

Det var forøvrigt udover Maaltiderne den eneste Time paa Dagen, hvor Officererne og Underofficererne i Nianga kunde være sammen og føle en lille Smule fælles Velvære.

Nætterne i denne feberhede Station gik med Spadsereture i det blotte Linned under Husenes Verandaer, med korte Forsøg paa at tvinge sig til at blive roligt i de kvælende hede Senge. Først ud paa Morgenstunden, naar man under den lange, trættende Gaaen frem og tilbage paa Verandaen, var blevet bidt halvt ihjel af Moskitoerne, og Hagen begyndte at synke ned paa Brystet af Udmattelse, fik man en kort, urolig Hvile, for saa at rejse sig tidligt, badet i Sved; hvis man ikke blev liggende med bankende Blod og feberhede Kinder.

Og om Middagen efter den lange Formiddagstjeneste hastede man med at blive færdig med Maaltidet i Messen, for saa hurtigt som muligt at komme hjem til sig selv og faa lidt Søvn inden Hornblæseren spillede ved Totiden, og man atter skulde ud til Arbejdet i den brændende Sol eller i de glohede Kontorer.

Om Aftenen mellem 6 og 7, mens Solen dalede ovre bag Urskoven paa den anden Side

Floden, sad de saa her og pustede ud, levede op igen og snakkede om Dagens Arbejde, og om hvad der skulde udrettes næste Dag, men mest dog om det, de sidste Aviser havde bragt af tre Maaneder gamle Nyheder om Politik, Litteratur og Krig og Fred hjemme i Europa. Og man sad og glemte de lumre Værelser, Søvnløsheden, Moskitoerne og alle den forestaaende Nats Gyseligheder.

Iaften vilde Samtalen mellem de fire, der var kommet en efter en, ikke rigtig gaa.

Der ventedes en ny Mand op til Nianga. Han kunde komme hvad Øjeblik det skulde være, Trommesignalerne langs Floden havde meldt, at han var i Nærheden af Faldene nedenfor Stationen. Derfor var det vanskeligt for de snaksomme at fange Opmærksomheden. Ørerne lyttede i Smug ned mod Faldene, og Øjnene strejfede tankefuldt ud over Floden.

I Nianga havde man ikke set et nyt Ansigt i tre Maaneder, og de hvide længtes som altid under deres monotone Dagligliv efter at høre mundtlige Beretninger hjemme fra og fra Nedre-Floden, som de alle sammen havde set paa Oprejsen, men som de fleste tildels havde glemt nu. Dem interesserede det altid at faa lidt Stof til at fylde i dette mærkelige Hul i deres Hukommelse. Et Hul, der vel maatte skyldes den første Novice-Maaneds altfor overvældende Mangfoldighed paa nye Indtryk.

Under-Intendant Schultz var i saa Henseende Niangas Nummer Et. Han kunde intet erindre sig af den to Maaneder lange Rejse fra Atlanterhavet ad Floden herop i Centralafrikas Urskov, i hvert Fald intet udover nogle hidsige Febere og en stadig voksende Appetit.

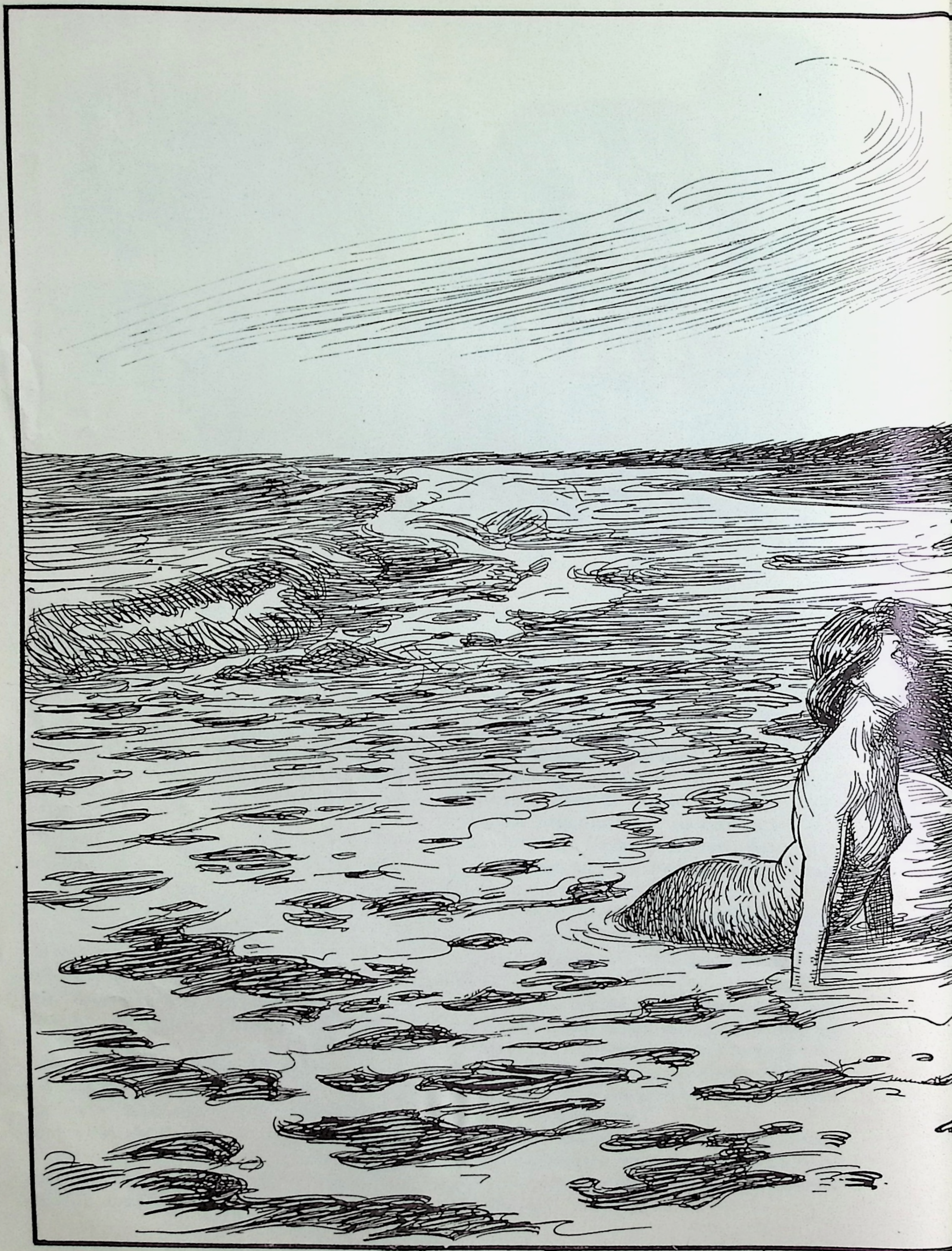
Der kom en Herre i hvid Uniform ud af et lille Hus ovre bag Messen.

„Der er Kaptajnen," hviskede en lille Sergent.

De fire, der havde siddet med den tomme Stol imellem sig, rejste sig op og vendte sig mod Chefen, der kom gaaende hurtigt over mod dem, smilende og gestikulerende.

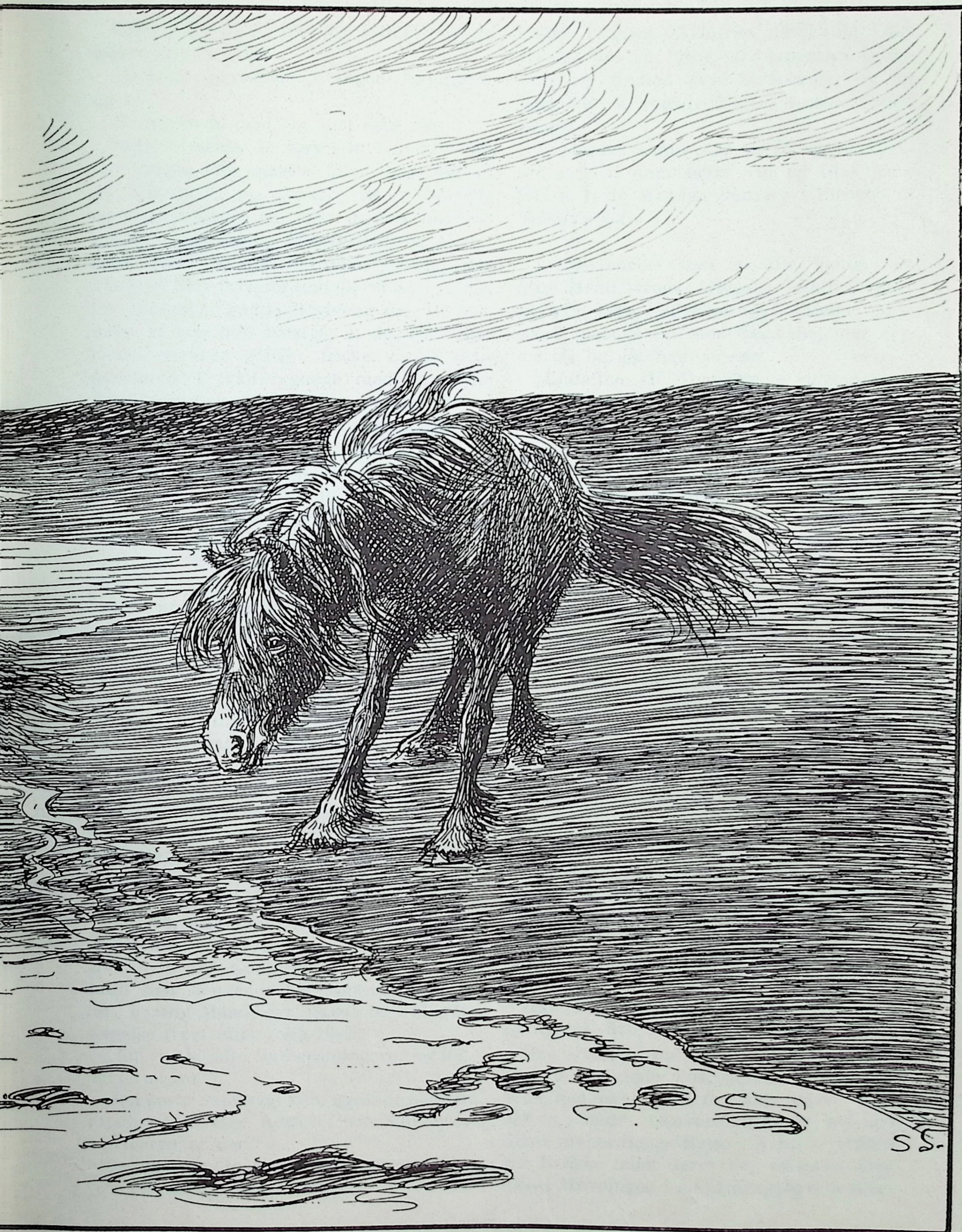
„Naa, vor nye Kammerat er endnu ikke kommet," raabte han.

„Nej, Hr. Kaptajn," svarede Løjtnanten, „men Skildvagten ved Floden melder, at han lige har hørt Pagajørernes Sang nede ved Faldet."

Tegning af *Sophus Jürgensen*

HVOR HAV O

LAND MØDES

Kaptajnen stod stille og lyttede, og de andre lyttede med.

„Det er spændende,“ sagde Kaptajnen og lo.

De andre lo med, og man satte sig.

Saadan havde de staaet før og lyttet efter Sangen, der meldte, at nu kom der en ny Kammerat op, ganske vist en latterlig og ubehjælpsom en, men en, der dog var svanger med store Muligheder, og som i hvert Fald var spækket med Nyheder, der i Reglen blev fortalte som de ret ligegyldige, tre Maaneder gamle Begivenheder, de var, uden at han helt forstod, at de her i Stationen virkede ganske friske, og at man overhovedet ikke regnede med de sidste tre Maaneders Historie, der endnu laa i Postsækkene ude paa Atlanterhavet eller var strøet omkring paa Smaadamperne, der langsomt steamede op ad Floden, og at man var saa vant til den Ting heroppe at komme tre Maaneder bagefter med sin Harme over politiske Modstanderes Held, med sin Beklagelse af store forlængst glemte Ulykker, og sin Leven med i forlængst afværgede Kriser, at man som Regel endog syntes, at det var en Fordel at have disse tre Maaneders Europahistorie til Gode.

Og man sad og hørte paa ham Aften efter Aften, til han en skønne Dag ikke havde mere at tale om, havde faaet Tid til at gøre sine første Begynderbommerter og blotte sig saa meget, at de andre havde opdaget, at der heller ikke var noget synderlig nyt i ham, og han fra at være en frisk Mand hjemmefra var sunket ned til at være en kejtet Begynder, der foreløbig ikke var til nogen Verdens Gavn.

„Naa, saa kommer han jo snart,“ sagde Kaptajnen. „Vi kan ogsaa godt trænge til Medhjælp paa Kontoret, ikke sandt?“ fortsatte han henvendt til Oversergenten, en høj, kraftig Mand, der gjorde en høflig Bevægelse frem efter i sin Stol.

„Ja, vi har alle Indberetningerne og Rapporterne nu.“

Den sorte Skildvagt kom gaaende nede fra Flodbredden med Geværet paa Skulderen: „Herren er der.“

De rejste sig igen for at se over mod Skoven paa den anden Flodbred. Helt inde under Træerne skelnedes det hvide Lærredstag paa en Pirog, der langsomt arbejdede sig fremad mod Strømmen, og nu hørte de de roende Negre stemme i med Sangen.

Kaptajnen kaldte paa en Dreng fra Messen og lod ham sætte Vin og Glas frem for at byde Manden derovre i Pirogen et Velkomstglas.

— — —

I Halvmørket kom en lille, spinkel og bleg Mand, trods Aftenens Mildhed iført en stor blaa Pellerine og Solhjelm, langsomt gaaende op mod Selskabet, der rejste sig og gik ham imøde.

„Godaften, Hr. Duchêne — velkommen,“ sagde Kaptajnen.

Duchêne stillede sig op foran Kaptajnen og førte en hvid, rystende Haand til Hjelmen, der straks havde tildraget sig de andres Opmærksomhed, nu da Solen var borte.

„Duchêne, Sergent. Jeg melder mig til Kaptajnen.“

„Tak, kom nu og sæt Dem ned og faa et Glas efter Rejsen,“ sagde Kaptajnen og fortsatte henvendt til Løjtnanten, „hvor skal Duchêne bo?“

Løjtnanten stod allerede og instruerede Skildvagten om Bagagen og pegede over mod et lille Hus, der stod alene i Udkanten af Stationen, midt i en Gruppe høje Træer, som Urskoven havde maattet lade i Stikken, da den trak sig tilbage for Økserne.“

„Derovre, Hr. Kaptajn.“

Duchêne sad med et Glas i Haanden. Hans Blik fulgte Retningen af Løjtnantens Pegefinger og gled bagefter tilbage og rundt paa de omkringsiddende, søgende fra den ene til den anden, som for at orientere sig.

Han drak lidt af Glasset med de andre og syntes, det smagte væmmeligt.

Han svarede nølende og langsomt paa alle de uventede Spørgsmaal, der plumpede ned over ham fra alle Sider. Selv var han midt i Genvordighederne ved den sidste maanedlange Rejse i Kano — et Sted var Roerne løbet deres Vej, et andet Sted havde Høvdingen i en af Etapebyerne næg-

tet at sælge ham Fødevarer, en Nat maatte han sove i sin Stol, fordi hans Boy havde glemt hans Seng i den foregaaende Etape, han havde gjort fortvivlede Forsøg hver Dag paa at lave sig en Ret Mad, han kunde spise, han havde brudt sin Hjerne med tusinde Ting Nat og Dag, befundet sig i utallige Vanskeligheder, paa Grund af manglende Kendskab til Negersproget, og gjort nye Erfaringer hver Time paa Dagen. I lang Tid havde han ikke tænkt længere tilbage end til denne besværlige Kanorejses Begyndelse.

Derimod havde han nok tænkt frem mod sin Rejses Maal. Men han havde ikke forudset alle disse Spørgsmaal om de mærkeligste og fjærneste Ting, der mylrede frem af disse Menneskers uforstaaelige Videbegærlighed: Politiken hjemme, Valgene, Høsten, Minerne, Fiskeriet.

Duchêne, der havde lovet at gaa i Seng straks, satte sig træt i sin Stol og faldt i Søvn.

Han troede først, at de gjorde Nar ad ham.

Og hvad havde Guvernøren sagt til ham?

Ja, han havde sendt en Hilsen med til Kaptajnen.

„Og det siger De ikke straks," lo denne.

Og Krigen mellem England og Transvaal?

Jo, nu huskede Duchêne ogsaa, at Krigen var erklæret, det havde staaet i de sidste Blade, der var kommet ombord i Antwerpen inden Afrejsen. Men det havde han glemt.

Duchêne sad og fik en Følelse af, at de andre var en sluttet lille Kreds med sine egne Idéer, og han følte sig endnu mere hjemløs her end han havde følt sig paa Rejsen.

Han blev efterhaanden de andre Svar skyldig, Blodet bankede i hans Tindinger, og hans Blik søgte ubehjælpsomt Kaptajnens kloge, venlige Øjne.

„Duchêne maa vist helst gaa i Seng," sagde han, „De har Feber."

Det gik pludselig op for Duchêne, at han havde været syg hele Dagen, maaske flere Dage, og han følte sig skamfuld ved at være gjort opmærksom derpaa.

— — —

Oversergenten fulgte i Mørket Duchêne over til det lille Hus under Træerne. Han hjalp ham tilrette, fik tændt Lys, gik Boyen tilhaande med Redningen af Sengen, og lovede at se indenfor igen, naar han kom fra Messen.

Duchêne, der havde lovet at gaa i Seng straks, satte sig træt i sin Stol og faldt i Søvn.

En halv Time efter fo'r han op. Det var Oversergenten, der stod foran ham med en Bakke med varm The.

„Er De ikke gaaet i Seng endnu?" sagde han med en lille Klang af kammeratligt Skænderi i den dybe Stemme.

Duchêne følte, at han havde gjort noget galt ved at sidde der og fryse i Stolen, og han lagde straks Pellerinen fra sig og begyndte at knappe Uniformstrøjen op.

„Hvordan har De det ellers?“ spurgte Oversergenten.

Duchêne strammede sig op til et ubehjælpsomt Smil:

„Jo, nu er det forbi, tror jeg.“

„Naa ja, saa gaar jeg. Sov vel.“

Da Oversergenten gik, stod Duchêne og saa efter hans stærke Skikkelse og lyttede til Lyden af hans tunge Skridt over Verandaen og henover Pladsen. Og mens Skridtene døde bort, fortrød han mere og mere, at han havde løjet, og han tænkte et Øjeblik paa at fare hen og rive Døren op og raabe ud:

„Det er ikke sandt, jeg er syg — syg!“

Men han opgav det og faldt tilbage i Stolen med Hænderne pressede mod det bankende Bryst og lyttede igen. Det forekom ham, at han endnu hørte Oversergenten tale i Nærheden af sig.

Han saa sig om mellem de fire nøgne Vægge, der stod og stirrede graa og uhyggelige ned paa ham i det svage Skær fra det enlige Stearinlys paa Bordet. Der var ikke andet i Værelset end Sengen, der stod mod Bagvæggen, det store umalede Bord, han sad ved, Stolen og hans Bagage, der laa hulter til Bulter henne under det ene Vindue.

Her saa' saa ubeboet ud; det gyste i ham, og han følte Ensomheden blæse nedad de skumle Vægge og fylde ham med Forfærdelsen for det ukendte, der bor i Skovens Udkanter og kaster sig over Menneskefantasien som graadige Vampyrer, naar den blotter et blodfyldt Sted paa sin brændende Kamæleonkrop.

Han forsøgte at fæste sit Blik mod Muren, men Væggene fjernede sig for hans febersynske Øje, og Rummet udvidede sig, blev ufatteligt stort, og fyldtes med uforstaaelige fjerne Raab.

Hans Blik kunde intet gribe, og han gav sig igen til at lytte for at finde et lille Holdepunkt i denne Sansernes fantastiske Dans.

Jo, nu hørte han, nu kunde han skelne Ordene. De kom langt borte fra i en høj kæmpemæssig Bue, lige ned i hans Blod, og Feberen gennemgyste ham med sin isnende Smerte.

Nu talte Oversergenten igen, hundrede Mil borte og Kaptajnen smilede fra Bunden af en Evighed, klogt, manende. Han smilede saa længe, at Duchêne faldt i Søvn i sin Stol, badet i kold Sved.

Ud paa Natten vaagnede han med et Skrig. Lyset var brændt ned og den Tanke, at han ikke vidste hvor han havde lagt sine Tændstikker, lamslog ham. Han følte det grænseløse, mørke Rum omkring sig, uden at vide, hvorhen han skulde vende sig.

Jo, Tændstikkerne stod vist paa den Kasse, Boyen havde sat ved Hovedgærdet af Sengen. Han anstrængte Blikket for at skelne Omridset af det mørke Moskitonæt mod Væggen, og syntes han kunde se det, langt borte. Han rejste sig møjsommeligt og strakte Hænderne frem for at famle sig derhen. Men det var ham umuligt at holde sig oprejst, han sank udmattet om paa Gulvet, og kunde i lang Tid ikke rejse sig, skønt han havde fat i Stolen og arbejdede af alle Livsens Kræfter med Arme og Ben. Tilsidt slap Hænderne i Afmagt, han rullede rundt paa Gulvet og opdagede rædselslagen, at han ikke mere kunde finde Stolen.

Han prøvede, stønnende af Anstrængelse at rejse sig op, hvor han var, og stod omsider dinglende og svajende med famlende, fremstrakte Hænder, uden at ane, i hvad Retning, han skulde gaa, stirrende maalløst ind i det ubarmhjertige Mørke for at aflokke det en vag Form, en dunkel Skikkelse, eller et vejledende Ord, saa han kunde forstaa, hvor han var.

Benene lammedes. Han spændte sine udtømte Muskler til en sidste fortvivlet Modstand, men overvældedes af den gyselige Følelse af at være alene, syg og hjælpeløs i et uendeligt, ubeboet Rum, hvor ingen Verdens Klage fandt Genklang, og den Tanke, at han skulde dø i dette haabløse Fængsel, forladt, suget ind i Ensomhedens dybe Mørke, hvor ingen Hjælp kunde naa ham, sønderknuste ham, som et Vanvid, der pludselig vaagner af Sjælens ulmende Nød.

Han segnede, med Hænder og Knæ mod Jorden, fandt lidt Hvile i denne Stilling og begyndte at krybe fremad, desorienteret og

forvildet, fulgt i Hælene af Dødsangsten. Han kravlede længe, i lige Linje syntes han, standsede for at puste ud, samle nye Kræfter og kravle videre.

Han stødte mod en Genstand, som han ikke kunde blive klog paa.

„Hvad kan det være?" spurgte han sig selv.

Han følte paa den, og førte langsomt og forsigtigt sin Haand op og ned ad den. Han mindedes ikke at have set saadan en Ting før.

Jo, nu forstod han, det maatte være Bordbenet. Saa maatte Sengen staa der, sluttede han. Der var jo kun to Meter fra Sengen til Bordet. Og han kravlede afsted, træt til Døden, uden at finde Sengen, pint af en forfærdelig Følelse af at skulle fremad, at skulle uden Skaansel.

Han stødte igen mod noget. Og det forekom ham, at han kravlede opad, ustandselig opad. Tilsidst syntes han at han befandt sig højt oppe i Luften, paa en kæmpemæssig Dynge af store Stenblokke, som truede med at skride ned med ham og knuse ham i Skredet. Han fik fat i en lille Ting, som han kunde føle var Haandtaget paa en Kuffert, og han forstod, at han var oppe paa Bagagebunken foran Vinduet, men i det samme mistede han Ligevægten, rullede ned paa Gulvet og stødte Hovedet haardt mod et Stoleben. Faldet bedøvede ham et Øjeblik, han vaagnede atter op, modløs, udaset, fortvivlet ved Tanken om, at skulle fortsætte sin triste Rejse.

Han følte Stolebenet mod sin Nakke, og han greb om det, mens han rejste sig, angst for at miste dette uventede Støttepunkt. Han knugede det hæsblæsende mellem sine Hænder, krampagtigt, overbevist om, at det var hans sidste Redning.

I sin Vaande begyndte han at klynke som et Barn, mens Mandens Skamfølelse laa og lurede inde i ham.

„Vil De ikke sige mig, hvor Sengen er?"

Og grædende fortsatte han:

„Jeg har gaaet saa længe, jeg er saa træt, saa udaset, jeg kan ikke længer, jeg har ikke flere Kræfter. Hvor er Vejen til min Seng?"

Han laa længe og talte til Stolen, bønfaldende, indsmigrende, kælende, men det hjalp ikke. Stolen stødte ham ubarmhjertig bort fra sig med sin Tavshed. Han slap sit Tag og raabte ind i Mørket:

„Hvor er Sengen? Jeg er træt!"

Pludselig slog den Tanke ham, at Døren maatte være lige ved ham. Han laa musestille et Øjeblik for at overveje, og kravlede saa lydløst og langsomt baglæns, som om han var bange for at blive opdaget, og for at Døren skulde undgaa ham.

Jo, der slog hans ene Hæl mod Døren.

Han fik den Idé at rejse sig op mod Døren og følge Væggen hen til Sengen. Og mens han arbejdede for at hæve sig op paa sine vaklende Ben, tænkte han ved sig selv: Hvorfor skal jeg gaa her hvileløs, dødtræt omkring i min egen Stue, for at finde min Seng.

Han gik langs Væggen med Hænderne mod den kolde Kalk, flyttende Benene langsomt efter sig. Hvert Øjeblik traadte han sig selv over Fødderne og snublede. Hænderne slap igen Muren, og han stod atter og dinglede uden Fæste og syntes, at Rummet videde sig ud og trak sig bort i det fjerne, og han skreg og syntes at høre Lyden af sit eget Skrig langt, langt borte. Halvt med Vilje, halvt tvunget dertil af Trætheden, lod han Hænderne glide nedad sin Dragt, helt ned til Fødderne og faldt forover med Hænderne mod Murstensgulvet, hvor han følte sig en Smule tryggere.

Udenfor ruskede Blæsten i Skovens Kæmpeparyk. Den lød for ham som en dyb, hæs Susen inde fra Bunden af Mørket. Han laa stille og lyttede til Blæstens Jagen ind under Verandaen og Stødene mod Vinduesskodderne, og naar Støjen holdt inde og han var befriet for denne nye Rædsel, følte han atter ovenover sig Ensomhedens hvileløse Uendelighed sænke sig ned gennem Rummet, som bundløse Suk fra høje, tavse Hvælvingers gaadefulde Mørke.

Men han vidste, at han skulde og maatte døve sit Øre, samle den sidste Rest af sit synkende Mod.

„Jeg vil," sagde han til sig selv. „Fremad! jeg er ikke noget Barn. Jeg har før været med til en haard Tørn. Jeg er en Mand. Jeg har en Dag marcheret 12 Timer, uden Hvil, hjemme i Europa."

Han stødte mod Væggen og fo'r tilbage med et Sæt, gik atter frem for at beføle den,

men fandt den først længe efter, ved at høre sit Ærme skure mod den.

Han klemte Kroppen ind mod Muren og drejede sig ganske langsomt med Hælene pressede mod den skøre Kalk. Han strakte Kroppen ud fra Væggen, lod sig glide ned paa Maven og følte frem for sig med Hænderne helt ude foran Hovedet, frem og tilbage over Murstensgulvet.

Han fik igen Tag i et Bordben, og fattede atter den Beslutning, derfra at søge Sengen. Forsigtigt slap han Muren med Hælene og vred sig, uden at slippe Taget med Hænderne, hen over Gulvet, til han endelig sad og omklamrede Bordbenet med Arme og Ben, mens Brystet blæste af Anstrængelse, og Sveden løb over hans iskolde Pande, ned i de blinde Øjne.

Han faldt hen i en Døs, vaagnede op igen, kravlede videre, ind under Sengen, rundt om Bordet, henover Bagagen, samtalende med livløse Møbler, raabende ind i bundløse Afgrunde, fortvivlet over at skulle flakke om paa mørke Veje for at finde sin Seng i sin i sin egen Stue.

Endelig i Dagbrækningen faldt han i Søvn, inde under Bordet, rullet sammen i en Klump som et Dyr.

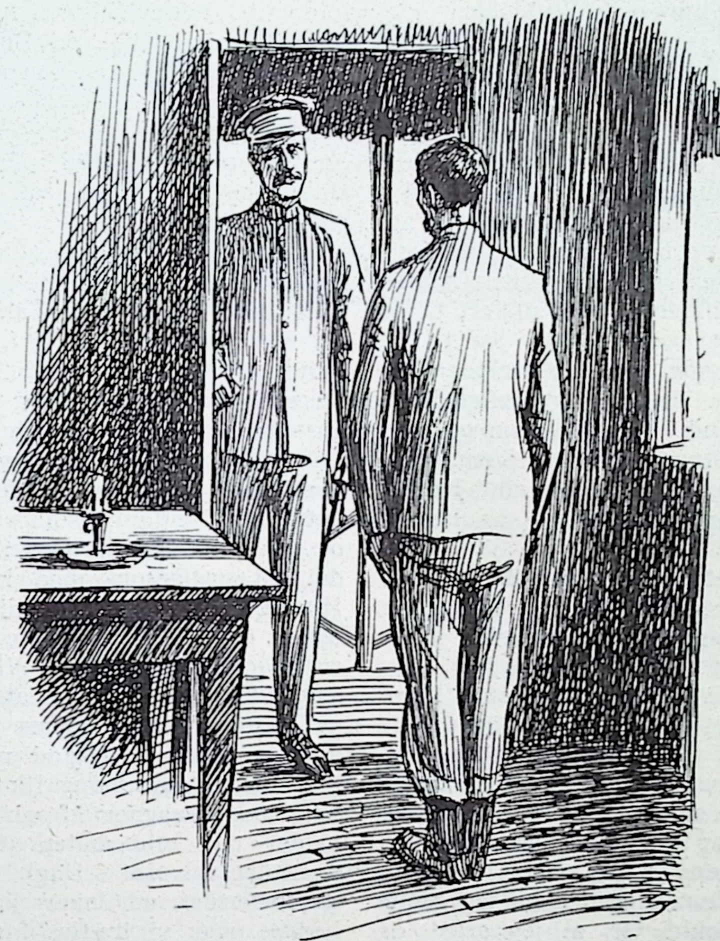
Han vaagnede ved en Banken og saa, at Dagslyset skinnede ind ad Dør- og Vinduessprækker. Endnu et Øjeblik laa han stille paa det haarde Murstensgulv, forbavset over at være levende.

Det bankede igen.

Han rejste sig trods Smerten i de møre Lemmer, lukkede Døren op, og befandt sig Ansigt til Ansigt med Kaptajnen.

Han syntes, han havde set det Smil for mange Aar siden.

„Godmorgen, Duchêne. Har De sovet godt i Deres nye Seng?“ spurgte Kaptajnen, men saa i det samme ned ad Duchênes støvede og forkrøllede Dragt. „Hvad er det?“

Han rejste sig trods Smerten i de møre Lemmer, lukkede Døren op, og befandt sig Ansigt til Ansigt med Kaptajnen.

Duchêne fremstammede en Løgn om, at han ikke vidste, hvordan det var gaaet til, men han var gledet ned fra Stolen og faldet i Søvn paa Gulvet iaftes. Han skammede sig som en Hund, da han mærkede Kajtajnens Blik se igennem sig, og han fik Befaling til at gaa i Seng og blive der til videre. Kaptajnen vilde selv passe ham.

— — —

Duchêne gik og gemte paa Dødsskammen, som denne Febernat havde efterladt i hans Sjæl.

Gemte den som sin dybeste Hemmelighed.

Til han en Gang voksede fra den og lærte at læse i andre Mænds Blik, at der ingen Hemmeligheder er, at Feberen hærger andre Hjerner end hans, at andre som han har levet hede, angstfyldte Nætter i de øde Egne af Menneskesjælen, hvor Tankerne slipper op og Urskovens raa, usynlige Uvæsner strides om de slikkende Ildtunger fra en Sjæl, der brænder.

DEN PUKKELRYGGEDE

AF

E. WALTER HÜLPHERS

TEGNING AF E. BERGGREN

Nu ved jeg, hvor han gaar hen, den pukkelryggede, som bor nede ved Søen, jeg ved, hvad han gemmer i den tildækkede Kurv, naar han gaar ud af Skoven. Han dækker den over med Granris og Mos, for at ingen skal ane, at han har det der, som rører sig i Krukken. Men i Dag stod jeg lige tæt ved ham i en Enebærbusk, uden at han anede, at jeg var der, og saa fik jeg Rede paa, hvad det er, han gemmer under Granriset og Mosset. Jeg ved ikke, hvorledes jeg skal turde lægge mig iaften, thi jeg kommer ganske sikkert til at drømme om det. Og saa kommer jeg til at skrige, til jeg vaagner, og bagefter tør jeg ikke mere ligge i min Seng. Denne uhyggelige Pukkelryg, at Morbror kunde modtage ham og lade ham bo i den lille Stue nede ved Søen, den, jeg næsten synes ligger smukkere end Herregaarden! Morbror har undertiden saa besynderlige Ideer.

Jeg har altid næret en underlig Skræk for denne Pukkelryg, ikke fordi han er vanskabt, thi jeg har jo set mange vanskabte før, uden at mærke den Følelse. Jeg har følt mig, som om jeg blev stiv, naar jeg pludselig stod foran ham, noget har suget mig fast til Jorden, og naar han endelig er gaaet med sit uhyggelige Hoved, der er trykket ind midt i den brede Pande, med de udstaaende Øjne under forfærdelige Benbuer, saa har jeg med et kunnet begynde at græde, uden at jeg vidste hvorfor, og saa løbe, til jeg kom hjem, hvor jeg gemte mig, for at ingen skulde se, at jeg græd, og stille mig Spørgsmaal.

Hvorfor, hvorfor skulde jeg absolut bære mig saa dumt ad?

Jeg spurgte naturligvis Morbror om ham nogle Gange, men Morbror endte tilsidst med at le og spurgte, om jeg var forlibt i den pukkelryggede. Jeg forlibt i dette Udyr i Menneskeham, der har Arme saa lange, at Hænderne naar langt nedenfor Knæene! Han gaar altid meget foroverbøjet, som om han søgte noget paa Jorden; han gaar langsomt og gør lange Svingninger med Armene og vrikker fra den ene Side til den anden og vrider samtidig den lille Krop paa de umaadelig lange Ben. Han plejer at bære en stor, blinkende Økse i Haanden, og jeg ved jo nok, at det er fordi han er Morbrors Tømmermand, men det ser saa uhyggeligt ud, og jeg kommer altid til at tænke paa .... Ja, jeg kan jo nok sige det, at det er Bødlen. Huh, hvilke forfærdelige Tanker, jeg føler atter denne Stivhed fare gennem min Krop!

„Ligner han ikke en Bøddel?“ sagde jeg en Gang til Morbror. Morbror lo som sædvanligt:

„Nej, min Pige,“ svarede han, „ikke fordi jeg har set nogen Bøddel, men ligner den grundskikkelige Fyr noget, saa er det min Sandten en stor Frø.“

Morbror kaldte ham grundskikkelig, jeg havde mine egne Tanker om det, og skulde jeg ikke have mine egne Tanker nu, da jeg har set det forfærdelige! Oh, hvorledes skal jeg kunde tale om det, naar .... Men det er lige meget, jeg skal alligevel se det længere, end jeg vil, ja, lige til jeg dør.

Da jeg vaagnede i Morges, følte jeg mig saa usædvanlig glad, Fuglesangen kom ind gennem det aabne Vindue, og det var saa dejligt at ligge og strække Armene mod Sollyset og føle, hvor det løber ligesom med kølige Blomster over Huden. Da jeg klædte mig paa, følte jeg mig ogsaa glad, men det var pludseligt, som om en kold Sky gik forbi Vinduet. Jeg kom til at tænke paa, at noget ubehageligt altid plejer at hænde mig i Dagens Løb, hvis jeg føler mig saa usædvanlig glad, naar jeg vaagner. Oh, hvor min Anelse dog fik Ret. Bare nu Morbror ikke vaagner af sin Middagsslummer og kalder paa mig, inden jeg faar skrevet ned, hvad jeg har set i Dag. Min Søster Frida vil se forfærdet ud, naar jeg læser det op for hende, naar vi træffes første Gang. Hun har en Gang været med i Toget, da det var ved at støde paa et andet Tog, men dette er meget forfærdeligere, meget, meget værre!

Efter Frokosten spurgte jeg Morbror, om han havde noget imod, at jeg gik ud i Skoven om Formiddagen. Jeg havde set, at Jordbærrene var fuldmodne, og jeg synes, at den største Fornøjelse, jeg har, er at plukke Bær. Jeg plejer ogsaa at have en Bog med mig, naar jeg saadan gaar ud, oh, om Morbror blot vidste det, saa blev der nok Postyr! Men hvorfor skal Morbror ogsaa købe Bøger, som det er farligt at lære! For Resten synes jeg slet ikke, de er farlige. Morbror tror, at vi ikke kender nogen Ting, fordi vi er Pigebørn. Morbror kender ikke ret meget til Pigebørn. Men det var jo ikke det, jeg skulde tale om.

Nej, det var det forfærdelige! ....

Morbror holder voldsomt meget af modne

Jordbær, og jeg tror, at det var det, der gjorde, at jeg fik Lov til at gaa, skønt vi har Hovedrengøring nu, og jeg egentlig burde være blevet hjemme for at hjælpe til. Moster Beate, der styrer Huset for Morbror, efter som Morbror aldrig har villet gifte sig, og jeg kan for Resten slet ikke forstaa, at ingen har villet have ham, saa sød og rar som Morbror er, og saa god som han ser ud endnu, skønt han har en skrækkelig grim Vorte paa Kindbenet, Moster Beate saa misfornøjet ud, da jeg gik. Moster Beate er ogsaa sød, og jeg angrede meget, da jeg var gaaet, men da var det jo for sent. Og Morbror vilde være blevet misfornøjet, hvis han ikke havde faaet sine Jordbær, og jeg kan nu slet ikke gøre for, at jeg holder mer af Morbror Adolf end af Moster Beate.

Derfor fortsatte jeg med min Kurv paa Armen op mod Skoven, og over Kurven havde jeg bredt en Serviet, for at Bærrene ikke skulde „stikke Folk i Øjnene", som Moster Beate havde lært mig. Ja, jeg er ogsaa en Smule bange for mine Jordbærsteder, og det er jo unyttigt at vise Folk dem.

Og under Servietten havde jeg .... men det kan jo være det samme, og det var ingen farlig Bog, den handlede saa lidt om Kærlighed, kun paa et Par Steder, det var aldeles ikke farligt.

Inde i Skoven findes der et lille Kær, som hedder Frøkæret, det er fordi der findes saa mange Frøer, der svømmer mellem Aakandebladene. Der er ogsaa fuldt af Aakander, voldsomt store og smukke, men det er jo umuligt at komme ud til dem, man synker ned.

Ellers er der helt uhyggeligt, og hvis det ikke var for Jordbærrenes Skyld, som findes lige under Skrænten paa den anden Side, tror jeg næppe, jeg vilde have vovet at gaa saa langt ind i den mørke Skov ganske alene. Der er saa mørkt paa sine Steder, at jeg har døbt den til den Sorte Skov. Og lige der, hvor det er allermørkest, gaar Vejen ned til Frøkæret.

Jeg havde nok tænkt, at jeg vilde plukke Jordbær først og læse et Kapitel i Bogen bagefter, men jeg var kommet til et Sted, som jeg aldeles ikke kunde faa ud af Tankerne, og til sidst kunde jeg ikke holde mig længer, men maatte sætte mig ned og tage Bogen frem for at se, hvordan det gik, om det skulde lykkes ham at faa hende til at blive utro. Kun kan jeg ikke forstaa, hvorfor hun skulde være utro. Naar man har en rar og sød Mand, der ser godt ud, er det vel meget morsommere at være tro. Men det er maaske, fordi det er saa skrækkelig farligt.

Og da Solen brændte ganske godt, krøb jeg ind i Skyggen af en Enebærbusk og begyndte at læse i Bogen, og saa glemte jeg jo Bærrene og alt, hvad der var omkring mig, det var jo ganske gemytligt.

Saa .... saa vaktes jeg til Verden igen ved, at jeg hørte Skridt lige nær ved mig paa Vejen. Der var ingen Tid til at komme bort, ingen Verdens Mulighed. Jeg vidste jo ikke, hvem det var, der kom, det kunde jo være Morbror, som vidste, at jeg var gaaet paa den Kant af Skoven og vilde tage sig en Formiddags-Spadseretur, som han ofte plejer. Og hvis han saa havde faaet mig at se med den dumme Bog og den tomme Kurv, saa havde han for bestandig aflaaset Bogskabet, og bagefter havde jeg maattet høre om min Bærplukning, saa længe jeg lever. Saa sød Morbror end er, er han dog forskrækkelig let at irritere. Men jeg tænker slet ikke paa at stikke noget under Stolen for ham, og han skal faa det altsammen at vide, inden jeg rejser, og han kan sige, hvad han vil, thi det er hans egen Skyld, eftersom han

ikke har bedre Forstand paa sine egne Bøger.

Men jeg vilde for alt i Verden ikke have, at Morbror skulde faa mig at se, og det var jo for sent at prøve paa at stikke af, saa jeg trak Skørterne tættere omkring Benene og smuttede ind i Enebærbuskene.

Der stod jeg, og Skridtene kom nærmere, og med et fik jeg Øje paa Kurven, som jeg havde glemt at gemme til Side, og jeg følte, at han nødvendigvis maatte faa den at se, naar han gik forbi. Ak Gud, hvor mit Hjærte hoppede, hvorledes skulde han kunne undgaa at høre det! ....

Saa saa jeg med et, hvem det var, der kom paa Stien. Det var den pukkelryggede, det var den pukkelryggede.

Jeg blev aldeles stiv, saa bange var jeg, det var maaske ganske godt, thi ellers havde jeg nok raabt. Oh, hvor det var skrækkeligt!

Tænk, midt i den Sorte Skov, hvor Solen aldrig har skinnet igennem, ved Frøkæret, der er saa sort, saa sort! Og der paa Stien den pukkelryggede med sine lange Arme! Og saa langsomt han gik, saa uhyggelig langsomt og foroverbøjet, som om han vejrede mod Jorden, vejrede efter mine Spor.

Men det uhyggelige Menneske gik forbi mig uden at se mig, uden at se min Kurv og fortsatte ned til Vandet. Og nu ved jeg det.

Først vilde jeg forsøge at løbe min Vej, men jeg turde ikke, jeg var saa bange, at jeg troede, jeg skulde dø. Ja, det gør ondt endnu om Hjertet, naar jeg aander dybt, saa haardt slog det. Og som jeg rystede, mine Tænder klaprede ligefrem, og Aandedrættet pustede, saa det hørtes.

Men den pukkelryggede saa mig ikke, men trak en Stage op og begyndte forfærdelig forsigtig at gaa ud paa dette her, der synker ned. Og nu vendte han jo Ryggen til mig, og der var ingenting at gøre, saa jeg blev roligere og lagde mig forsigtigt ned. Og da jeg kom ned, følte jeg mig endnu roligere og begyndte næsten at synes, at det var helt morsomt altsammen. Men saa det forfærdelige! Oh, hvorledes skal jeg turde krybe i min Seng igen, naar det er blevet mørkt. Hvor det er dumt, men jeg kommer til at se efter helt ned i Bunden af Sengen, inden jeg tør krybe ned, og alligevel vil jeg tro, at det er der, til jeg føler, at det er paa Benene, og jeg kommer til at skrige, jeg kommer til at skrige. Oh, hvorfor blev jeg ikke hjemme hos Moster Beate!

Han tog af Fødderne .... ja, han tog Bukserne af ogsaa .... ja, jeg skammede mig skrækkeligt, men hvad skulde jeg gøre? Det er ikke passende, at en Pige som jeg ser paa, at en Mand bader. Ja, jeg skammede mig forskrækkeligt, og det var saa forfærdeligt, nu skulde jeg jo se den uhyggelige Pukkelryg nøgen ogsaa. Det var saadan, at det kvalte mig, men jeg kunde alligevel ikke lade være at kigge.

Men han tog ikke Frakken af, saa han skulde vel ikke bade, og nu saa jeg, at han havde den Kurv med, som han tildækker saa omhyggeligt med Granris og Mos, og han behøvede vel ikke den Kurv, hvis han skulde bade? Men nu ved jeg det jo!

Først troede jeg, han vilde plukke Aakanderne, som var ganske nær ved Land dér, voldsomt store og smukke Aakander, den, der bare havde nogle! Mamma har sagt, og det tror jeg, at det kun er rare Mennesker, der plejer at bryde sig om Blomster.... Jo, jeg siger Tak for Blomster, det var ikke Blomster, Udyret vilde have, nej, hu!

Og saa haaret, han var paa Benene, alle Mænd er vel ikke saa væmmelig haarede paa Benene, det er vel kun saadan nogle Udyr, tænker jeg!

Men jeg begreb endnu ikke, hvad han tænkte at tage sig for, hvorledes skulde jeg arme Pige kunne det, jeg har kun en Gang før været saa langt ude paa Landet, og paa Kysten er Menneskene ikke saa uhyggelige. Han satte sig paa nogle Brædder helt ude ved Kanten og rørte om i Vandet med sine Ben, saa at det skummede og skvalpede. Det lød saa underligt inde i Skoven.

Og efter at han havde rørt saadan om, blev han siddende stille og tog Granriset og Mosset op af Kurven, og neden under var der en Glaskrukke, som han fyldte med Vand og stillede ved Siden af sig, og saa sad han stille igen. Jeg grundede og grundede paa, hvorfor han gjorde det.

Saa trak Udyret med ét Benene op af Vandet og slængte dem op paa Brædderne og .... Han havde Orm paa Benene, store, sorte Orm, der svingede og kravlede. Da begyndte det at mørkne for mine Øjne, som i en Taage saa jeg ham plukke Ormene løs og lægge dem i Krukken. Nej, jeg kan ikke mer!

Jeg fo'r op, og jeg forsikrer, at jeg skreg af fuld Hals, og jeg løb, du gode, hvor jeg løb. Og jeg syntes, at jeg havde hele Kroppen fuld af Orm, de uhyggelige, sorte Orm, aah, hvor jeg løb!

De skal ikke faa mig til at gaa ind i den Sorte Skov mer, nej, ikke om de saa bød mig hundred tusind Rigsdaler. Og Morbror maa le og blive vred, saa meget han vil, jeg gaar alligevel ikke. Hvor det var heldigt, at jeg havde stukket Bogen til mig, ellers havde jeg vel glemt den ogsaa, lige som Kurven, som jeg løb fra. Jeg vovede ikke at gaa efter den, det maatte Kristine i Avlsgaarden gøre. Oh, du søde, rare Moster Beate, som ingenting sagde, jeg skal herefter elske dig meget, meget mer end Morbror Adolf, det skal jeg.

Apotekerigler, hvad er mon det?

Hvor jeg gruer for, at det skal blive Aften, oh, jeg gruer, jeg gruer saadan.

Berta,
som hader Udyret.

FATTIG KÆRLIGHED

AF

J. I. KRONSTRØM

ILLUSTRERET AF TH. IVERSEN

En sludfuld Vinter boede jeg paa en Kvist i Fattiggaden — en jammerlig, usund Hybel, hvor Stormen susede gennem de grønne, utætte Vinduer, ind i mit lave Værelse og mødtes med Kulden der. Den rustrøde Kakkelovn — et Monstrum fra graanede Tider — var altid kold. Et Par Gange prøvede jeg at stoppe lidt Kul-Affald i den; men i Stedet for Varme kom der en kvælende Røg, saa jeg hurtigst muligt maatte smække Vinduerne op paa vid Gab . . .

Vi var ialt henved en hundrede Mennesker, som vred os under Frostens Svøbeslag mod den gamle Kasernes sprukne Mure. Hver Krog var optaget baade i Forhuset, Sidehuset og Baghuset. Paa Gangene laa der Mennesker og sov om Natten. Ja selv paa Skarnkasserne sad der nogle blaafrosne Stakler og krøb sammen, for dog at være nogenlunde i Ly af den skærmende Brand-Mur.

Mennesker søger sammen, naar Vinteren strænges — ligesom Ulvene. En sær, vejrbidt og hungrig Flok var det med haarde Næver og bidske Vilddyrs-Instinkter. Intet Under! Thi naar Mennesker Gang paa Gang jages af Livets onde Storme — Sult, Nød, Skuffelser — bliver de efterhaanden selv onde. Og dog kan der bag Usseldommen findes noget kønt og godt, der gror sin stille Vækst ligesom Spiren under det tunge Snedække. Men det sker, at Spirerne kvæles. Frosten kan være for haard, Vinteren strække sig helt hen i Foraaret. Saa dør Knopperne. Og dør de Gang paa Gang, gaar Træet til sidst ud . . . .

I Lejligheden underneden mig boede to Mennesker, der hver Aften teede sig som besatte. Huset genlød af deres Hyl og Glam. Først skændtes de. Lidt efter lidt gik Skænderiet over til Slagsmaal. Men vi var saa vant til den Slags Scener, at ingen bekymrede sig om det. Enhver havde nok med at klare sine egne triste Sager.

Men saa skete der pludselig noget, der faldt som et grelt Lyn ind over Mørket. Menneskers Skæbner kan fuldbyrdes saa underlig brat. En skønne Dag staar man pludselig overfor Afgørelsen. Saa studser man og tænker tilbage. Finder noget hist og noget her. Efterhaanden dannes Billedet af de mange spredte Træk. — —

De to Mennesker var Charlotte — „S v e n s k e r e n“ — og hendes Kæreste D u e d r e n g e n. Vi kaldte hende „Svenskeren“ fordi hun ofte fortalte, at hun havde været gift med en svensk Hovmester Petterson. Charlotte var nemlig meget meddelsom af sig. Mødte man hende paa Trappegangen, havde hun altid et eller andet at berette. Og hvad h u n ikke fortalte, det basunerede hendes Naboerske og fortrolige Veninde, D ø v e - S i n e ud med. Charlotte fortalte ogsaa om, at hun var „uægte“ Barn af en eller anden højtstaaende Person. Det var maaske blot en ofte gentaget Løgn, som hun nu tilsidst selv troede paa. Fattigfolk har en Trang til at smykke Pjalterne — og det gør jo ingen Fortræd . . .

Døve-Sine stillede sig noget skeptisk overfor den adelige Afstamning; men Svenskerens øvrige Æventyr troede hun paa. Charlotte maa derefter have ført en meget omskiftende Tilværelse. Hun har sejlet som Kahytsjomfru, arbejdet paa Fabriker, haft Brød-Udsalg . . . og levede endelig i den sidste Tid af at vadske og gøre rent for Folk.

Da jeg lærte hende at kende, var hun et stort, magert og udslidt Skrog. Hudfarven var stærkt nikotinbrun, Øjnene dybtliggende, Haaret tyndt — men endnu næsten sort. Hun opgav selv sin Alder til „henved de halvtreds“. Men Døve-Sine havde

engang set hendes Døbeseddel og paastod, at hun og Charlotte var lige gamle, nemlig 59 Aar.

Med Petterson havde hun flere Børn. De døde som smaa med Undtagelse af en, der opholder sig et eller andet Sted paa Jordkloden — maaske i Amerika. Om han var død eller levende anede Charlotte ikke. Han skrev aldrig.

Hvorledes det forholdt sig med selve den berømte Hovmester Petterson, fik man heller aldrig at vide. Det rimeligste er at antage, at han uden videre er rejst bort fra Charlotte og Børnene.

Til Charlottes Ros skal det siges, at hun var flittig og sparsommelig. Hun sled i det som en Myre og brugte ikke en Skilling paa sig selv. Men hun trængte til at have noget at ofre sig for. Hun var af den Slags Mennesker, som kan gøre alt for andre. Hendes Hjærte var trods Fattigdommen saa stort og rigt, at det maatte dele ud af sin Overflod. Men denne smukke Trang til Hengivelse — den fine Spire under Smudset — havde desværre altid været hendes Ulykke. Den førte hende sammen med Mænd, der kun spekulerede i hendes Arbejdskraft og ikke havde noget til overs for hendes Følelser. Charlotte søgte Kærlighed, men fandt kun Slaveri. Hun kom med sin varme, skælvende Bøn om Beskyttelse og blev ikke forstaaet. Hun stred for Lykken — og vandt kun Skuffelser.

Saalænge hun giver Mændene Føde, Klæder og en stor Drikkeskilling, er hun god nok. Men var det sløjt med Fortjenesten . . . ja, saa havde stakkels Charlotte onde Dage. Hvor har det ikke haglet med Spark og Slag over hendes usle, forslidte Krop!

Alligevel blev hun aldrig klogere. Hun maatte have en „Stodder“ at slide for. Ellers syntes hun, at alt var saa tomt . . . at hun manglede noget.

Den sidste Vinter tog hun „Duedrengen“ til sig. Han var tredive Aar yngre end hende. En stor og bomstærk Knægt, med en Brystkasse som en Struds og Arme som Bjørnelabber.

Charlotte havde lært ham at kende ovre hos Skomageren i Sidehuset, hvor han gik og spillede Kæreste med en af Døtrene. Hans egentlige Navn var nok Angelo Nielsen. Sit Øgenavn fik han, fordi han havde flere Duetyverier paa sin Samvittighed.

Charlotte var umaadelig stolt over ham. Hun levede ligesom op paany. Al hendes Higen og Tragten gik ud paa, at gøre Livet behageligt for Angelo. Det var mere end, hvad der kunde siges om ham.

Angelo var nemlig en luddoven Knægt. Han gjorde ikke for to Øre Gavn. Han gik og „prinsede“ den, og lod Charlotte hænge i. Hans Yndlingsbeskæftigelse var at spille Billard ovre i Værtshuset paa Hjørnet af Gaden.

Men naar Charlotte ikke havde Arbejde, maatte Angelo selv skaffe Penge til Billard og Øl. Og det gjorde han paa en lige saa hurtig som simpel Maade: Han solgte væk af Lottes Tøj og Bohave til Marskandiseren.

Naar saa Svenskeren kom hjem og opdagede, at Overstykket eller den gamle Lænestol, som hun havde fra Pettersons Tid, var borte, blev der naturligvis Ballade.

Hun skældte og skreg op, saa det hørtes over hele Huset. Men Angelo lod hende bare skabe sig. Kun sjældent gjorde han sig den Ulejlighed at slaa hende. Han lod bare Charlotte storke om paa Gulvet med det fattige, sorte Haar ned ad Nakken i en tynd, fedtet Pisk. Selv laa han og halvsov paa den gamle, snavsede Sofa, hvor Halmen strittede ud for neden.

Han vidste nemlig, at hun blev rolig hen ad Aftenen. Naar hun havde udøst sin Galde, begyndte hun at græde og endte med at bede om Forladelse for de haarde Ord.

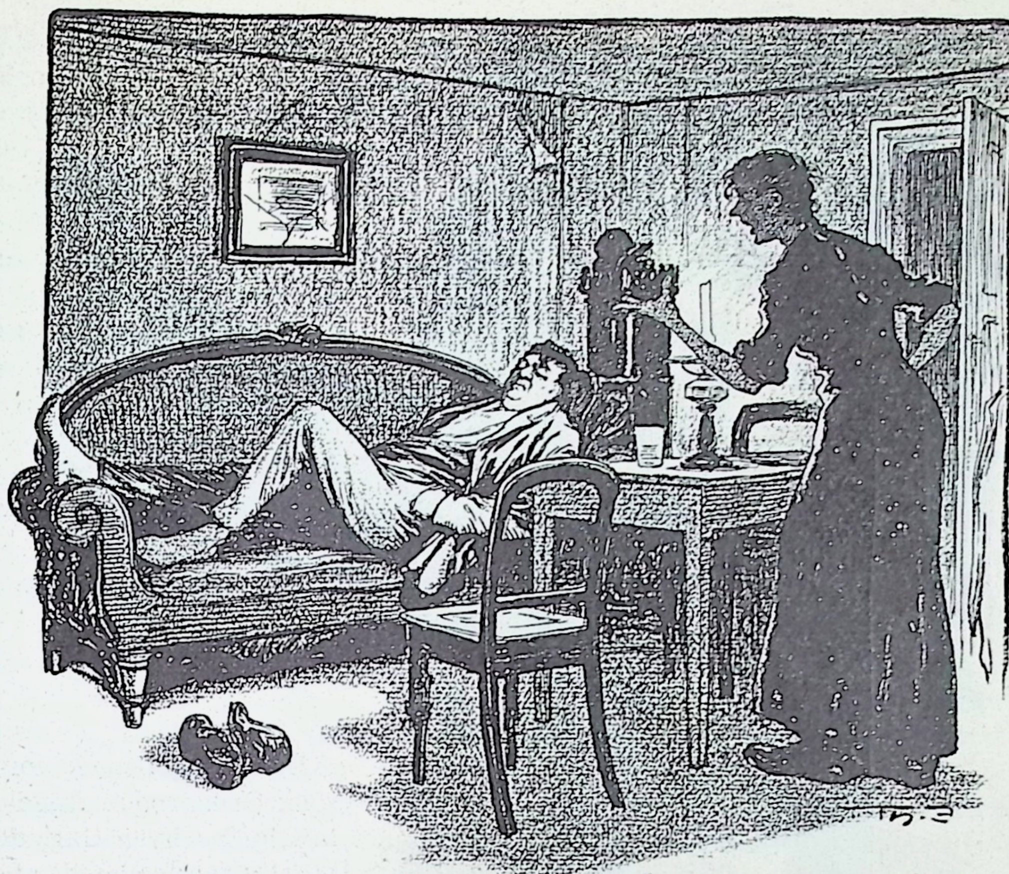
Saa god var hun, at skønt det var hende, der havde den soleklareste Ret, bad dog hun denne Drivert om Tilgivelse!

Hvor var de triste disse hyppige Skænderier. Vi andre vænnede os som sagt snart til dem. Men der var alligevel noget oprivende ved disse drøje Skældsord og den sagte Graad, der fulgte bagefter. I det mindste syntes jeg, at der var det. Det hele forekom mig saa knugende fattigt og grimt. Jeg forestillede mig det sorte, uordentlige Værelse med den tykke Loftsbjælke og det hulslidte Gulv. Jeg saa Lampen brænde paa Bordet uden Kuppel og Glas med rød-

lig osende Tunge. Jeg saa de to Mennesker — den udtærede Charlotte og den blegfede Angelo, Ofret og dets Bøddel.

Mange Gange har jeg hørt hende trygle ham om Tilgivelse. Men Angelo lod sig ikke saa let formilde. Lotte maatte betale Husfreden — enten med Penge eller Brændevin.

Naar han saa havde blokket hende for de sidste Penge, hun ejede, drev han uden Hensyn til hendes Bønner over paa Værtshuset og satte sig til at drikke med Kammeraterne. Her afleverede han sit Glansnummer: Fortællingen om sine Rejser og Æventyr. Han havde vandret gennem store Strækninger af Tyskland og kunde fortælle et Par lystige Historier, om hvordan han havde narret Politiet og Gensdarmerne. Duedrengen opnaaede paa den Konto en vis Popularitet mellem sine mindre vidtberejste Kollegaer.

Selv laa han og halvsov paa den gamle, snavsede Sofa, hvor Halmen strittede ud fra neden.

Svenskeren sagde ikke noget til, at Duedrengen gik paa Værtshus og drak sig fuld. Det havde alle de Mandfolk gjort, som hun havde kendt. Men hun blev rasende, da hun kom under Vejr med, at Angelo havde noget for med Værtshusholderens Tjenestepige Sylvia.

At Charlotte fik Nys om dette skyldtes egentlig kun en Fortalelse af Døve-Sine. Døve-Sine havde haft det Uheld en Gang at komme bag paa Angelo og Sylvia; men Angelo havde ved kraftige Trusler faaet hende til at love ubrydelig Tavshed. Alligevel var denne Nyhed alt for interessant til, at Døve-Sine i Længden kunde holde tæt med den. Og en Dag, da Charlotte beklagede sig for hende over Angelo, busede Døve-Stine lige ud med alt det, hun vidste.

Svenskeren blev ligbleg af Raseri. Hun havde ganske vist haft en Anelse om, at Duedrengen ikke var, som han burde være. Men at han havde drevet det saa frækt og aabenlyst, som Døve-Sine fortalte, havde hun dog ikke tænkt sig.

— Lad mig faa fat i hende... hylede Charlotte... lad mig faa fat i hende, og jeg skal slaa hende gul og grøn, den rødhaarede Tyvetøs!...

Hænderne dirrede, Brystet aandede tungt. Det var, som om Hadet fyldte hende helt.

Døve-Sine blev forfærdelig angst. For sent indsaa hun, at der var Fare paa Færde. Men hun turde ikke sige noget om det til Angelo af Frygt for de Prygl, hun sikkert vilde faa. Og Charlotte var det umuligt at tale til Rette. Hun vilde have Hævn, koste hvad det vilde!

Tilsidst maatte Døve-Sine love, at hun vilde bistaa Charlotte med at faa afstraffet Værtshusholderpigen.

Der gik nu nogle Uger, hvori der ikke skete noget særlig mærkeligt. Døve-Sine troede allerede, at Svenskeren havde op-

Han standsede udenfor Værtshuset . . . gik ikke ind . . . Sylvia kom frem i Døren.

slaa ham ned. Det er da ret naturligt, at han fulgte samme blodtørstige Grundsætning . . .

Vinteren stred sig frem med Kulde og Slud. Havnen frøs til. Maagerne kredsede skrigende over den smudsige Is.

Arbejdsløsheden blev større og større. Og Nøden med den.

Charlotte fik dette at mærke. Hun mistede sit Arbejde. Der var Overflod paa Vaske- og Rengøringskoner.

Naar Krybben er tom, bides Hestene — siger Ordsproget. Angelo blev mere og mere brøsig for hver Dag, der gik. Han lod sig tydelig forstaa med, at naar Charlotte ikke kunde tjene Penge til ham, havde han ingen Brug for hende.

Enten tav Charlotte til disse Opfordringer, eller ogsaa bebrejdede hun ham hans grænseløse Dovenskab. Men saa svarede Angelo kæphøjt, at hvis hun var ked af ham, kunde han godt gaa sin Vej. Der var nok, som vilde sørge for ham.

Charlotte forstod Hentydningen; men lod som ingen Ting. Hun vilde ikke lade sig mærke med, hvad hun led . . .

Det hed sig i Gaden, at Sylvia havde Penge. Maaske hun havde vundet dem i Lotteriet, maaske hun havde tjent dem paa en mindre pæn Maade. Sikkert var det, at det store Tørklæde, Angelo gik med om Halsen, havde han ikke købt for sine egne Penge. Det var nok en Gave fra hans nye Kæreste . . . Værtshusholder-Tøsen! . . .

Charlotte rugede stadig over sine Hævnplaner.

Saa kom endelig det gunstige Øjeblik, hun havde ventet saa længe paa.

Det var en bidende kold Dag i Februar. Om Formiddagen gik Charlotte ud for at søge Arbejde. Men i Stedet for at gaa til Arbejdsanvisningskontoret, gemte hun sig

givet sine Hævnplaner. Men dette var saa langt fra Tilfældet. Hun ventede blot paa en passende Lejlighed til at faa Ram paa sin Medbejlerske.

Duedrengen sagde hun ikke noget til. Hun lod, som om hun ikke vidste noget. De skændtes som sædvanlig om Aftenen; men de havde nu vænnet sig saadan til Skænderiet, at de næsten ikke kunde undvære det.

Charlotte passede nøje paa, hvad Angelo foretog sig. Hun udspionerede ham saa fuldstændigt, som en Fjende kan udspionere en farlig Modstander. Der kom et ondt Blink i hendes Øjne. Rent instinktmæssigt følte hun, at hun kæmpede for Livet. Det var vel næppe klart for hende, hvad der var det dybeste Motiv til denne forfærdelige Kamp uden Naade. Men jeg er sikker paa, at hun har følt sig saaret i det, der var Livsnerven for hende: Trangen til at give og modtage i Kærlighed. Og de Mennesker, hun levede blandt, var Folk med haarde Næver og barske Vaner. Deres Moral var: kommer nogen Dig for nær, saa

i en Gadedør ved Hjørnet, hvorfra hun kunde overse hele Gaden.

Vinden blæste isnende gennem hendes tynde Tøj. Men hun havde ikke Tanke for det. Hun ventede og ventede. Hun kunde ikke mærke sine Fødder for Kulde. Men i Tindingerne hamrede Blodet sydende hedt.

Endelig saa hun Angelo skraa over Gaden... over til Værtshuset. Charlotte følte ligesom et dræbende Stik ved Hjærtet: Der stod Sylvia ved Vinduet og lo og vinkede ... lo og vinkede til ham!... Nej se, hvor den frække Tingest gjorde sig lækker!

Duedrengen slentrede paa sin sædvanlige dvaske Maade over Gaden. Kasketten sad ned i Øjnene. Hænderne var dybt begravet i Lommerne.

Svenskeren stirrede som hypnotiseret efter ham.

Han standsede udenfor Værtshuset... gik ikke ind... Sylvia kom frem i Døren. Han sagde noget — Svenskeren kunde naturligvis ikke høre det — gjorde nogle Haandbevægelser op mod Huset. Charlotte gættede, at det betød, at hun ikke var hjemme. Saa lo de begge to, og lidt efter slentrede de sammen over Gaden og gik op i Huset.

Det var altsaa sandt, det Døve-Sine havde fortalt!... Saa frækt og aabenlyst bar de sig ad... Saa lumpent lønnede denne Dagdriver hendes uskrømtede Hengivenhed og taalsomme Slid...

Charlotte følte sig saa bedrøvet og forladt. Hun mærkede pludselig, at hun var blevet gammel... meget for gammel til at kunne holde fast paa et Menneske, der kun brød sig om den raa Lidenskab. Og hvor skamløs utaknemlig Angelo end havde opført sig mod hende, kunde hun dog ikke være vred paa ham. Dertil holdt hun formeget af ham.

Men Sylvia .... denne frække Tingest ... denne laskede Attenaarstøs, som Rygtet allerede havde saa travlt med... Aah!..

Charlotte udstødte et hæst Brøl, hvori der var noget af Ur-Menneskets tænderskærende Vildskab. Hendes magre Fingre krummede sig som Rovdyr-Klør. Hendes Øjne skinnede ondt, som en sulten Ulvs.

Hun vilde hævne sig paa den, der havde taget hendes Kæreste fra hende... Hun vilde, vilde... ja, hun vilde!...

Rask sneg hun sig ud ad Gadedøren, langs Muren hen til Huset. Listede sig op ad de knirkende Trapper. Ved første Sal mødte hun Døve-Sine. Men Svenskeren havde et saa vildt Udtryk i sit Ansigt, at Døve-Sine ikke vovede at tale til hende. Hun blev staaende og stirrede forfærdet efter den rasende Kvinde.

Lidt efter standsede Charlotte udenfor sin Dør og lyttede... Sagte Latter og Hvisken... Jo, det var dem...

I et Nu flaaede hun Døren op, styrtede sig over den intetanende Sylvia, greb hende i det svære, rød-gyldne Haar og slyngede hendes Hoved af al Magt ned mod Bordets skarpe Kant. Der hørtes et kort Klask, Sylvia udstødte et gennemskingrende Hyl. I samme Øjeblik laa Charlotte midt ude paa Gulvet. Angelo havde grebet hende med sine Bjørnelabber og som en Dukke kastet det gamle Legeme fra sig.

Sylvia havde ingen Skade lidt. Forhaaret havde taget af som en Stødpude. Men Charlotte blev liggende og vaandede sig. I Faldet slog Baghovedet haardt mod et Søm i Gulvet.

Duedrengen stirrede et Øjeblik sløvt og foragteligt paa hende. Saa tog han resolut Sylvia under Armen og gik bort, idet han forsikrede med dyre Eder, at han aldrig mere vilde bo sammen med „den gamle Heks"...

Lidt efter stak Døve-Sine sin røde Næse ind ad Døren. Hun anede nok, at der var noget galt paa Færde og maatte nu tilfredsstille sin Nysgerrighed.

Med stort Besvær fik hun slæbt Svenskeren hen paa Sofaen. Charlotte klagede over stærke Smerter i Hovedet. Døve-Sine badede hende, gav hende lidt Mad og blev hos hende Resten af Dagen. Efterhaanden fik hun at vide, hvorledes det hele var gaaet til.

Det, der pinte Charlotte mere end alle Smerterne var, at Duedrengen kun havde vist hende Foragt. Om han havde slaaet hende, vilde hun ikke have taget sig det saa nær. Men han gad end ikke slaa hende. Han smed hende bare til Side som en anden Klud... og gik bort med denne Tøjte! Døve-Sine søgte at trøste hende, men det var forgæves. Charlotte følte sig nu fuld-

stændig tilovers i Livet. Hun havde ofret alt for sin Kærlighed — og nu var det forbi. Gammel, fattig, udslidt laa hun her og ønskede sig Døden...

Da Døve-Sine næste Morgen vilde ind og se til hende, kunde hun ikke faa Døren op. Jeg var tilfældigvis ude paa Trappegangen, og hun bad mig derfor om at hjælpe sig.

Ved forenede Anstrængelser lykkedes det os at faa presset Døren op. Sofaen var tom; men paa Dørstolpen hang et koldt, graablaat Lig.

Det var „Svenskeren". —

— — —

Frosten havde atter faaet Bugt med noget, der var fint og godt!

SOLGT

AF I. WOLCHOWSKOI

OVERSAT FRA RUSSISK

FORTÆLLING OM DEN HVIDE SLAVEHANDEL

Suljas Fader vækkede hende tidligt.

Det var næppe begyndt at dages, inden hun allerede var paa Benene. Hun gik ind i Forværelset, hvor man gennem det afdækkede Tag kunde se den blaa Himmel, og bad sin Morgenbøn.

„Skynd dig, skynd dig, Sulja!" formanede Faderen hende. „Vi har en lang Vej til Ssulanysch. Vi kommer altfor sent."

Sulja gik tøvende til sin syge Moder, der grædende velsignede hende, og tog Afsked med sin Søster, medens Faderen bortviskede en Taare fra sin afmagrede Kind og betragtede hende, kummerfuld og bedrøvet.

„Naa, lad os gaa, mit kære Barn," sagde han med en sitrende Stemme og tilraabte de tilbageblivende endnu engang: „Heda gasi!" (Paa Gensyn!) Saa gik de ud paa den støvede Landevej.

„Gaar vi til Markedet, Fader?" spurgte Sulja tillidsfuldt.
„Ja . . ." svarede Hussein. „Til Markedet."
„Vi har langt at gaa . . . Forrige Aar kørte vi med vor Hest derhen, og dog forekommer det mig, at Vejen var saa lang . . ."
„Ja, Vejen er lang . . . Vi maa skynde os."
Sulja og hendes Fader gik hurtigt igennem Landsbyen. Paa begge Sider af Vejen laa halvtforfaldne Huse.
Pigen havde stærke Smerter i Underlivet af Sult og var daarlig tilpas.
Fra Tid til anden gik der en krampagtig Trækning over hendes Ansigt, og hendes Øjne blinkede matte og uklare.
„Salem Aleikum! . . ." ønskede Naboen.
„Aleikum Salem!" svarede Faderen sagte.
„Hvorhen saa tidlig?"
„Til min Søster . . . Hun er syg . . . Vi vil besøge hende." Sulja saa forbavset paa Faderen og spurgte:
„Vi gaar dog til Markedet?"
„Ti hellere stille! . . ."
Og Pigen tav.
Medens hun saaledes gik ved Siden af sin Fader, hengav hun sig til sine sørgelige Tanker.
„Hvad har dette nu at betyde?" tænkte hun. „Hvorfor har Moder saa ofte grædt i de sidste Dage og stadig set paa mig med saa sorrigfulde Øjne? . . . Og i Dag velsignede hun mig flere Gange, omfavnede mig og græd uafbrudt . . .
Da jeg sidste Gang kørte med Fader til Markedet, udgød hun ingen Taarer . . . Og nu? . . . Og Fader bliver til Tider saa vred, og saa græder han igen . . .
Vi lever sandelig intet let Liv . . . Til at være glad er der da ingen Grund . . . I Vinter døde vor Hest . . . og saa havde vi ingen Foder mere til vor Ko . . . Til Bairamfesten blev den slagtet . . . Indtil Mohameds Genopstandelse var der endnu noget at spise, men nu? . . . Hjælp os, Allah, og beskyt os! . . . Hvad skal nu komme? . . . Moder er syg, og Sselnja er ogsaa syg . . . og vi har intet at spise . . . Der fandtes intet Korn og ingen Kartofler . . . kun Grøntsager . . . og nu er det ogsaa forbi med disse . . ."
Pigen ser sig om, kaster et sidste Blik paa Landsbyen og udstøder et dybt Suk.
„Hvad skal vi saa købe paa Markedet, Fader?" spørger Sulja den gnavne Fader ved hendes Side. „Vi har jo ingen Penge og intet at sælge . . ."
Faderen tier længe stille og ser ud i det Fjerne.
„Hvor skal vi faa Pengene fra?"
„Vi skal nok faa Penge . . ." svarede Hussein modvillig og sukkede.
Sulja tænker paa, hvorledes de sidste Gang kørte til Markedet. Dengang bragte de med sig Havre, Kartofler og Mais og tog Te, Sukker og Kringler med hjem. Faderen købte smukke Perler til hende . . . Og hvormange Mennesker var der ikke dér? Alle mulige Slags Folk. Jøder, Armenier og Russere, men flest dog af hendes Landsmænd. Og Folkene solgte Husflidsarbejder og Tørklæder og Støvler . . . Og endnu meget andet . . .
„Og nu gaar vi til Markedet og har intet at medbringe," tænker Sulja. „Men maaske gaar vi dog til Tante? . . . Men saa maatte vi allerede have bøjet af . . . Ved den lille Skov skulde vi have gjort det . . . dér gaar Vejen til hende . . ."
Sulja sporer pludselig en frygtelig Sult og føler sig saa træt. Hendes Fødder nægter at gøre Tjeneste og begynder at sitre.
„Jeg er saa træt, Fader, og vilde gerne spise . . ." siger hun sagte, næppe hørligt.
„Nu er der ikke saa langt mere . . . hold ud . . ." Hussein kaster et smerteligt Blik paa sin aftærede, hulkindede Datter og vender sig bort for at skjule sine Taarer.
„Nej, jeg maa hvile mig lidt . . ." Sulja stolprer af Sted og falder hjælpeløs til Jorden.
„Kom, Sulja, tag dig dog sammen . . . nu er der slet ikke saa langt igen . . ." hører hun sin Faders venlige Stemme sige. Hun samler alle sine Kræfter, rejser sig og skrider igen frem ad den støvede Landevej ved Siden af Faderen.
„Naar vi først er der, skal vi ogsaa spise . . . Hold blot ud en Smule endnu . . ." siger Faderen med skælvende Stemme til hende.
Da de passerer en Bæk, gaar Sulja hen til den og drikker graadigt af det kolde Vand, saa at hun, omend ikke mæt, dog føler sig forfrisket.
„Er vi der snart, Fader?" spørger hun for hundrede Gang.
„Ja, straks . . . Der kan man allerede se Byen."
Paa en Høj ligger en stor Landsby foran dem, med Moskeen og Kirketaarnet ragende højt op i Luften.

Som en drømmende skubber Sulja sig gennem Hoben af højt skrigende Handlende.
„Bliv siddende her, jeg kommer straks igen . . ." hører hun Faderen sige, og idet hun sætter sig paa Trappen af et Hus ved Markedspladsen, ser hun ham forsvinde i den frem- og tilbagebølgende Menneskemængde.
„Mon Fader ikke mener, at jeg skal tjene hos fremmede Folk?" gaar det gennem hende, og hun bliver pludselig saa angst.
Sulja tænker paa sin Moders Taarer, da hun velsignede hende, paa Faderens medlidende Blikke — og en kvælende Smerte sammensnører hendes Hjerte.
„Ja, naturligvis, saadan er det . . . Jeg skal tjene. Hvordan kan det dog være, at jeg ikke tidligere er kommen paa det? . . . Men hvorledes skal jeg kunne bo sammen med fremmede Mennesker, som jeg slet ikke kender? . . . Og vil det blive gode Folk? . . . Maaske vil de slaa mig . . . Barmhjertige Allah, hjælp mig! . . . Ja, jeg skal tjene, jeg skal bortfæstes . . . nu ved jeg det . . ."

„Staa op, Sulja!" hvisker hendes Fader idet-samme, og hun farer sammen.

Foran hende staar en højvoksen, mager Tatar. Han betragter hende og siger tørt:

„Uanselig ... Saa mange Penge er hun ikke værd ... Jeg vil give Femogtyve ..."

Sulja ser som i Feberfantasi, at hendes Fader hvisker noget i Øret paa Tataren, og hun gribes af Skræk. Hun bliver daarlig af Sult, det snører hendes Strube til, og hun føler sig, som om hun styrtede ned i en Afgrund ...

Sulja kommer igen til sig selv. Foran hende staar hendes Fader med en Krukke koldt Vand, stryger hende varsomt over det forpjuskede Haar og hvisker sagte:

„Du dumme lille Ting, vær rolig ... Du skal straks faa Brød at spise og Kwass at drikke ... Vær kun rolig ... En anden ..."

Faderen forsvinder igen i Mængden, og det varer længe, inden han kommer tilbage.

„Hvormange tjener ikke i fremmede Huse..." tænker Pigebarnet. „Hvorfor skal jeg ikke ogsaa ... Jeg vil sende Penge til mine Forældre ... understøtte dem ... Allah vil hjælpe mig ... Og saa køber vi en ny Hest og en Ko ... Og saa vender jeg atter tilbage til Hjemmet ..."

„Hun er meget mager ..." hører Sulja nogen sige. „Der vil gaa lang Tid, inden hun kommer sig ..."

„Hvad skal man gøre? ... Sulten ..." svarer hendes Fader med skælvende Stemme, og Pigens Hjerte begynder at banke stærkt og smertefuldt ...

„Halvtreds ... vil du?"

Sulja slaar Øjnene op og ser foran sig en tyk, aldrende Tatar med en kødfuld Næse og et kildannet Skæg. Hans Ansigt, i hvilket Kæbebenene træder stærkt frem, er oppustet.

Tatarens stærke Hænder drejer sig til alle Sider, og hans sorte, lynende Øjne stirrer paa hendes Ansigt.

„Mer giver jeg dig ikke ... Mager Vare ... Naa, er Handelen afsluttet — et godt Middagsmaaltid lægger jeg endnu til ..."

Faderen hæver fortvivlet Hænderne og vender sig bort ... Sulja hører, hvorledes han giver Tataren sit Haandslag paa Handelens Afslutning, og begge gaar lidt til Siden.

„Her, min kære Datter, spis ..." hvisker Faderen kort Tid efter, idet han lægger et Stykke Brød og en Kringle i hendes Skød og trykker et Krus Kwass i hendes Haand.

„Skal jeg tjene hos ham?" spørger Sulja.

„Ja. hos ham ..."

Faderen vender sig hurtigt om og gaar bort.

„Hvad skal man gøre? Det er Allahs Vilje ... Jeg vil tjene ... arbejde ... Det er en god Herre, det ser man ... Han gav straks Fader Penge til Brød og Kwass ..."

Pigen blev livligere. Nysgerrig betragtede hun den højrøstede Skare af Handlende, der roste deres Varer, og smilede.

„Nej, hvilke Masser af Varer, de Folk dog har bragt med sig!" tænker hun forbavset. „Vil de virkelig sælge alt det? ... Brød, Kringler, Kwass og Fisk har de vel allerede faaet afsat, men hvem vil dog købe alle disse Tøjer og Klæder? ... Men da vi var her forrige Aar, købte Fader Klæder til Moder og Perler til mig ... Nu vil han vel ogsaa købe igen ... Fader vil faa Forskud af min nye Herre og vil købe Tøj ... Nej, det vil han ikke gøre ... Moder og Sselnja er syge ... og sultne ... De maa have Brød ..."

Og atter snører den unge Piges Hjerte sig sammen, da hun tænker paa Moderen og Søsteren, som hun maaske længe ikke vil komme til at se igen.

„Naa, lev vel, mit Barn ..." hører hun pludselig. „Nu skal du køre med din nye Herre og tjene ham ..."

Sulja ser sin Faders blege Ansigt, ud fra hvis betændte Øjne store Taarer pibler, og hører ham bevæget sige: „Forband ikke dine Forældre ... Bed ..."

Mere kan Faderen ikke sige for Bevægelse. Hans kolde, skælvende Haand berører hendes Hoved, og Sulja hører Velsignelsesordene som i en Feberdrøm mumlede over sig.

„Kom, Sulja ... Du skal faa det godt hos mig ... Jeg skal give dig nok at spise og pleje dig godt ..." siger hendes Herre, tager hendes Haand og fører hende til den i Nærheden staaende Vogn.

„Forband os ikke! ... Allah hjælpe dig! ..." hører hun Faderen sige.

„Sæt dig, sæt dig, Sulja ... Ak, hvor du er mager ... hvor aftæret ..." siger hendes Herre og sætter sig ved Siden af hende i Vognen. — „Naa, af Sted med dig, du har staaet længe nok! ..."

Sulja ser for sidste Gang hen til det Sted, hvor hendes Fader var bleven staaende, men kan ikke faa Øje paa ham i Menneskemyldret mellem de mange Telte og Vogne.

„Vær ikke saa bedrøvet, Sulja ... Med Tiden vil du nok gerne have mig ..." hører Pigen, for hvem Bevidstheden svinder, hendes Herre sige og føler, hvorledes en grov Haand befamler hendes Legeme: Skuldrene, Brystet og Benene ...

„Hvor du er mager, hvor mager ... Man maa fodre dig med meget Brød, for at du kan tage til ... Meget Brød! ..."

PORTRÆTTET

ENGELSK KRIMINALNOVELLE

AF

MR. OG MRS. C. F. MARSH

OVERSAT AF E. M. BORRIS

Perceval Price traadte et Skridt tilbage for at kaste et sidste Blik paa den malede Skikkelse paa Lærredet.

„Ja, een Ting er sikker," sagde han til sig selv, mens et foragteligt Smil krusede hans Læber, „hvor smuk Damen end er, saa vil d e t Portræt aldrig gøre mig berømt."

Portrættet svarede paa hans Bemærkning med et udvendigt Smil — „affektert" kaldte Perceval det i Øjeblikkets Lune, — som Maleren selv havde givet det. Paa Maleriet var Mrs. de Jongh Samuelson en meget smuk Kvinde. Da hun havde anmodet ham om at blive malet, havde Perceval spurgt, om hun ønskede et Portræt eller et Maleri, og hun havde uden Tøven bestemt sig for Maleriet. Saa havde Perceval givet hendes sorte Haar en dyb Ibenholtstone, hendes spillende Øjne havde han givet forøget Glans; Kinderne havde han gjort rosenrøde og de fede Skuldre lilliehvide; Antallet af hendes Hager havde han reduceret betydeligt, og til hendes Hals havde han føjet den kritiske halve Tomme, der udgør Forskellen mellem Korpulence og Gratie.

Baade Fru de Jongh Samuelson og Hr. de Jongh Samuelson syntes, at Portrættet var købt billigt for de 500 Pund, Perceval havde forlangt for det, især da der ikke blev forlangt noget extra for de Masser af Diamanter, der bedækkede Fruens Hoved, Hals, Arme og Fingre.

Hr. de Jongh Samuelson var Borgmester i Byen Wotherspoon, hvor Skotøjsindustrien florerede. Da Læderet steg i Pris, havde Hr. de Jongh Samuelson, som laa inde med et enormt Oplag af denne Vare, faaet sin Formue kolossalt forøget, og i Taknemlighed over sit Held havde han foræret sin Kone Diamanter til en Værdi af 10,000 Pund — en god Kapitalanbringelse, som han sagde til sine Venner, — og han havde i Sinde at skænke Maleriet af Fru de Jongh Samuelson — „malet af den bekendte og talentfulde Kunstner Hr. Perceval Price" — til sin Fødeby.

Perceval Price kastede sine Pensler i en Krukke, der stod paa Bordet, tog Hat og Frakke paa og drev hen for at spise til Middag.

Han plejede at spise i en lille Café i Soho. Maden havde ingen særlig Tiltrækning for en Englænder; men det var en Bohême-Café, hvor der kom mange Udlændinge, Anarkister og Misfornøjede af alle Nationer. Perceval mente, at han ved at spise der havde Lejlighed til at studere Livet; han gjorde Notitser og tegnede Blyantsskitser af sine Medspisende, og nu og da passiarede han med de andre Kunstnere, der lejlighedsvis besøgte Stedet.

Den Følelse af Misfornøjelse, hvormed han havde forladt Atelieret, fulgte ham til Middagsbordet. Vilde hans Tid aldrig komme som Maler? spurgte han sig selv. Han vidste, at han arbejdede ærligt, han havde Begreb om Farver, og hans Teknik var god. Der var ingen Tvivl om, at Fru de Jongh Samuelson vilde faa Plads paa en Væg i Akademiet, — men hvem bryder sig om at se paa De Jongh Samuelsons og deres Lige? Nej, kunde han faa en virkelig smuk, kendt Dame af Selskabet til at sidde for sig eller en Mand af Rang, saa vilde hans Berømmelse være sikker.

Idet han tog Plads ved sit sædvanlige Bord, bukkede og smilede han til en lille sorthaaret

Mand, der allerede havde sat sig. Imellem de mange karakteristiske Personer, der spiste i Restauranten, virkede denne Mand meget ubetydelig. Naar han stod op, maalte han kun 5 Fod og et Par Tommer, hans Ansigt var udtryksløst; man følte sig overbevist om, at han gik med det lille, spidse Skæg for at skjule Hagens mangelfulde Form; de staalblaa Øjne stod i underlig Modsætning til hans sorte Haar og mørke Hud; og hans Hænder var smaa og fine som Kvindehænder. I det hele taget var der over hans Udseende noget saa feminint, at man kunde fristes til at tro, det var en Kvinde maskeret som Mand.

Perceval havde ofte truffet denne Mand paa Caféen; hele sidste Uge havde de endogsaa spist ved samme Bord. I Begyndelsen havde den Vedholdenhed, hvormed den lille svagelige Fyr søgte hans Selskab, ærgret Perceval; han havde givet ham Øgenavnet „Insektet", og under det Navn var han kendt af Malerens Venner i Restauranten. Det var den eneste Maade, de havde at identificere ham paa, for de kendte hverken hans Navn eller hans Stilling, og han talte aldrig om sit Arbejde. Men gradvis vakte han Malerens Interesse; han havde rejst meget, havde opholdt sig i Rusland og i Østen, og han kendte Paris lige saa godt, som Perceval kendte London.

Da Perceval havde foldet sin Serviet ud og bestilt Middagsmaden, spurgte den lille Mand med sin Fistelstemme:

„Naa, hvordan er det saa gaaet med Arbejdet i Dag? Har den smukke Borgmesterinde opnaaet Udødelighed?"

„Nej, gid Fanden havde hende," sagde Perceval irriteret. „Jeg havde tænkt at faa hende færdig i Eftermiddag; men i Aftes fik jeg et Brev fra hende, hvori hun skrev, at hun havde ladet alle Stenene i sit Diadem sætte om og ønskede at faa det malet, som det nu er."

„Hvor det er ærgerligt," sagde den fremmede deltagende; „men De siger jo, det er saadan en elskværdig og interessant Dame, — saa det maa jo more Dem at have hende til at sidde for Dem en eller to Gange til." Der var et Anstrøg af Ondskabsfuldhed i Ordene — Perceval havde aldrig beskrevet Fru de Jongh Samuelsen som elskværdig eller interessant, tværtimod ganske det modsatte — og det vidste den anden.

„Nej, nej; jeg skal heldigvis ikke have hende til at sidde mere. Hun skriver, at hun vil sende Diademet hen til mit Atelier, og at jeg kan opbevare det i mit Pengeskab, til jeg er færdig med det."

„Borgmesterinden maa være en meget godtroende Person?" sagde den lille Mand og trak sine Øjenbryn spørgende i Vejret.

„Aah, jeg ved ikke, Kunstnere beskyldes for saa mange Ting og bliver slaaet sammen med Døgenigte og Vagabonder; men jeg tror ikke, man anser dem for at være Tyve. Det er min Salighed noget forbandet daarlig Mad, man faar her," sagde han pludselig og skød det næsten urørte Maaltid til Side. „Kelner! Bring noget Mad, man kan spise. — Nej, jeg skal sige Dem noget, Monsieur", — til Trods for den andens fortrinlige Engelsk havde Perceval sat sig i Hovedet, at han var Udlænding, — „jeg er led og ked af hele Rummelen. Hvert Aar er det det samme om igen; der er nok af Bestillinger, men ikke en kendt Skikkelse imellem dem. Hvem gider se paa Fru de Jongh Samuelson — Borgmesterinde i Wotherspoon? Jeg har ikke Held med mig. Jeg vilde gerne male en Berømthed for ingenting og sulte et halvt Aar; siden vilde der blive fuldt op baade af Champagne, Østers og Trøfler.

Insektet smilede og saa op i Loftet. Meget beskedent, men uden Spor af Tøven sagde han:

„Jeg antager, at De ikke vilde bryde Dem om at male mig?"

„Dem," sagde Perceval Price. „Dem?"

„Ja," svarede den lille Mand. „Mig."

„Hvis det ikke er Toppunktet af Frækhed —" var Perceval lige ved at sige, men tog sig i det. Manden havde øjensynlig ingen rigtig Opfattelse af hans Stilling. Naar alt kom til alt var Navnet Perceval Price ikke ukendt i de bedste kunstinteresserede Kredse; men naturligvis kommer tilfældige Bord-Bekendtskaber ikke de Steder. Sarkasmen døde paa hans Læber, og han svarede venligt: „Jeg er bange for, at jeg ikke kan bruge Dem. De er jo ikke netop, hvad man forstaar ved en kendt Mand, vel?"

„Mal mig, og se," lo Insektet.

„Jeg tør vædde hundrede Pund, med Værten her som Vidne, paa, at Deres Berømmelse vil være gjort, hvis De faar mit Portræt paa det kgl. Akademi."

Den lille Mands Frækhed morede Perceval i den Grad, at han sad og anstrengte sig for at finde den mindst saarende Form for et Afslag. Men lige paa eengang syntes Mandens hele Ydre at undergaa en Forvandling. Det vege i hans Ansigt forsvandt, Øjenbrynene trak sig sammen, og Øjnene fik Glans. Han tog en Bunke Pengesedler op af sin Lomme og kastede dem henad Bordet.

„Dem vil jeg holde paa, at hvad jeg siger er sandt, "sagde han hæftigt.

Perceval var i Besiddelse af en stærk Fantasi og var vel bevandret i romantisk Lekture. Han kom til at tænke paa Kronprinser, der for en Tid unddrager sig deres Stillings Ansvar, paa Storhertuger, der morer sig inkognito, selv om det vel sjældent sker paa smaa Restauranter i Soho. Han lænede sig tilbage i Stolen og studerede et Øjeblik den lille Mands Ansigt med stor Omhu.

„Hold op med de Narrestreger," sagde han til sidst med en afværgende Bevægelse til Pengesedlerne. „Jeg vil gøre det, forudsat, at De ser ud som for et Par Minutter siden." In-

sektets Ansigt havde nemlig igen antaget sit sædvanlige vege Udtryk.

„Det er altsaa et Ord," sagde Insektet venligt.

„Tør jeg spørge om Deres Navn?" begyndte Perceval, der meget rigtigt anede, at det var det, han sidst burde spørge om.

Manden rystede betydningsfuldt paa Hovedet.

„I alle praktiske Forhold kan Hr. Smith være lige saa godt som et hvilketsomhelst andet Navn," sagde han leende. Derpaa spurgte han: „Hvor mange Gange skal jeg sidde for Dem?"

„Fire eller fem Gange. Billedet skal sendes ind paa Mandag 8 Dage."

„Hvornaar skal vi begynde?"

„I Morgen den Dag."

„Men Diademet — Fru de Jongh Samuelson?" sagde „Hr. Smith" spørgende.

„Aah, det kan jeg male naarsomhelst; hun skriver, at hun ikke skal bruge det de første Dage."

„Der er to Ting, jeg maa bede Dem om. De maa lade mig sidde om Aftenen, da jeg er optaget hele Dagen; og naar jeg er i Atelieret, maa De love mig, at ingen anden faar Adgang."

Det sidste gik Perceval villigt ind paa; men det første gjorde han Ophævelser over. Det var umuligt at male ved kunstigt Lys, sagde han; men „Hr. Smith" var urokkelig.

„Jeg kan arbejde paa det om Dagen," sagde Perceval til sig selv.

Saa bestemte de, at Begyndelsen skulde gøres den følgende Aften.

„De maa lade mig selv bestemme, hvorledes jeg vil males," sagde „Hr. Smith", idet han rejste sig for at gaa.

„Naturligvis, Stillingen kan De selv bestemme. Farvel til Kl. 9 i Morgen Aften." Perceval iagttog Insektet gaa igennem Svingdørene ud i Martsaftenens klare Luft.

„Det er paa Ære grinagtigt! At tænke sig hans Portræt paa Akademiet," sagde Perceval til sig selv. Naar „Hr. Smith" gik, saa han meget mere ubetydelig ud, end naar han sad. „Enten maa det være en meget højtstaaende Person, eller ogsaa er det en indbildsk lille Nar. Naar nu blot Insektet viser sine Bideredskaber som i Aften" — Perceval tænkte paa det Øjeblik, da han havde set en Personlighed aabenbare sig bag den ubetydelige Maske — „hvis jeg kunde gribe det Udtryk, kunde jeg lave et storartet Hoved."

Modellen kom lige paa Klokeslaget. Han gik omkring i Atelieret og betragtede Malerierne paa Vægge og Staffelier. Det næsten fuldendte Portrat af Fru de Jongh Samuelson beundrede han især.

„De har ikke overdrevet, "sagde han; „det er en smuk Kvinde. Wotherspoon kan være stolt af sin Borgmesterinde. De siger, Pengene er tjent paa Støvler." Perceval havde ikke sagt noget om det. „Det forbavser mig ikke, at hendes Mand behænger hende med Diamanter; sikken en Hals og sikke Skuldre!" Den lille Mand maabede.

„Nu var det altsaa Stillingen," sagde Perceval.

„Ja, nu skal De se, hvad jeg har tænkt mig." „Hr. Smith" stod op paa Sokkelen, rettede sig i sin fulde Højde, foldede den ene Arm over Brystet, og med den højre Haand hvilende paa den bøjede Albue pegede han med en Revolver lige imod Malerens Hoved. „Den er ikke ladt," sagde han, da han saa Perceval fare tilbage i Skræk. „Hvad synes De om det? Bliver det ikke et Billede, der siger noget, hvad?"

„Latterligt," udbrød Perceval. „Tag for Guds Skyld den Tingest væk straks."

„Nej, der tager De fejl," sagde „Hr. Smith roligt. „De vil male dette Billede for at blive berømt, ikke sandt? De ønsker at vække Opmærksomhed hos Kritiken og hos Publikum. Hvad forlanger Kritiken og Publikum? Sensation, kære; Urimelighed, Nervepirring! En uudviklet Mand som jeg i en heroisk Stilling med en Revolver. Det er det bisarre i Kunst som i alt andet, der gør Indtryk paa vor Tids Mennesker. Det fængsler. Mal mig saadan, og Deres Lykke er gjort."

„Ja, ja da — forudsat at den ikke er ladt," sagde Perceval. „Det kan ikke nægtes, at Stillingen er besynderlig — jeg synes ikke om den — men lad os tage fat."

Aften efter Aften voksede Portrættet frem af Lærredet. Naar den lille Mand havde indtaget sin Stilling, var der en Værdighed over ham, som i høj Grad betog Maleren; han koncentrerede hele sin Dygtighed og Interesse i sit Arbejde. De sammenknebne Læber, Staalglansen i Øjnene, Armens udfordrende Stilling med Revolveren lige imod Tilskueren — alt var gengivet med naturtro Livagtighed.

„Og Fru Borgmesterinden, har hun været her i Dag?" var „Hr. Smith"s sædvanlige Spørgsmaal, naar han steg op paa Sokkelen. Han var ikke fri for at være ondskabsfuld, og hans Beundring for den fede, juvelbehængte Skikkelse paa Staffeliet gjorde Perceval rasende.

„Nej, men hendes Mand har. Han er begejstret for Billedet, han — — —"

„Forærer hende rimeligvis endnu flere Juveler, fordi hun er saa smuk. De har stadig ikke forandret Diademet?"

„Nej, jeg har arbejdet paa Dem hele Tiden. De havde Ret. Det bliver et storartet Portræt. Jeg kan ikke begribe, hvordan De fandt paa den Stilling. I Aften bliver jeg færdig. Det kan man kalde en Rekord, synes jeg. Paa Ære! Der er sikkert ikke malet mange Portrætter foran en Revolvermunding. At tænke sig — — —"

„I Aften er Pistolen ladt," sagde „Hr. Smith" koldt.

„Farceur!" lo Perceval. Han holdt nok af at vigte sig med sit Fransk.

„Jeg maa have det Diadem, Price," fortsatte

den lille Mand i samme rolige, monotone Tone.

„De maa have hvad?"

„Diademet. Fru de Jongh Samuelsons Diadem."

Haanden med Revolveren gjorde en svag, men betegnende Bevægelse, der understregede Ordene.

„Hvis De ikke giver mig det, ser jeg mig nødsaget til at tage det," vedblev han og steg ned fra Sokkelen, mens han stadig pegede paa den forfærdede Maler med Revolveren.

„Naa, De vil ikke?" sagde „Hr. Smith" og betragtede sit lamslaaede Offer med en Slags stille Morskab. „Det er maaske ogsaa bedre, jeg selv tager det. De er i saa Tilfælde fri for al Skyld. Jeg maa kun ulejlige Dem med Nøglen."

Perceval havde ingen anden Udvej end at udlevere ham den. Han saa sin Model pakke Diademet i et Silketørklæde og putte det i Lommen.

„Det er et Held, at De er en ordholden Mand, Price; De lovede, at ingen Uvedkommende skulde faa Adgang, og det har De holdt," sagde „Hr. Smith", da han havde bragt Kostbarheden i Sikkerhed.

Perceval vidste kun altfor godt, at der ingen Hjælp var at vente udefra. Det var Midnat, og ingen anede, at han arbejdede i sit Atelier paa den Tid. Han var absolut i sin bevæbnede Modstanders Vold.

„Og nu ser jeg mig desværre nødsaget til at forlade Dem," sagde den lille Mand ironisk, „for jeg maa være langt fra London, før den vaagner i Morgen tidlig. Skal jeg laase Skabet eller lade det staa aabent? Det bliver jo Dem, der maa fortælle Historien om Tyveriet, og det er bedst, vi gør den saa troværdig som mulig. For Fru de Jongh Samuelson behøver De ikke at sørge, hun har fuldt op af den Slags. Det er Deres Berømmelse, jeg tænker paa. De maa lade mig binde Dem til en Stol og kneble Dem; det vil give det Udseende af et natligt Indbrudstyveri.

Til Trods for den rolige Maade, Ordene blev sagt paa, var Mandens Holdning og Mine saa truende, at Perceval indsaa, det vilde være haabløst at gøre Modstand. Bunden og kneblet sad han og saa „Hr. Smith" gaa omkring i Atelieret og fjærne alt, hvad der kunde lede paa Spor efter ham.

„Jeg maa laase Dem inde," sagde han, da han var færdig; „men hør her, Price; Nøglen lægger jeg lige indenfor Gelænderet nedenunder. Ved Daggry kan De slide Deres Hænder fri, aabne Vinduet og kalde en tidlig Forbipasserende til Hjælp."

„Hr. Smith" gik hen til Døren og aabnede den.

„Farvel Price," sagde han deltagende. „Tro mig, jeg har ikke noget personligt mod Dem; men en Mand maa jo leve. Jeg lovede at tage mig af Deres Berømmelse, ikke sandt? Det skal jeg gøre. Og ikke alene paa Politistationen, som De mener for Øjeblikket. Endnu eet kan jeg gøre for Dem."

Dermed gik „Hr. Smith" tilbage i Atelieret, tog Pensel og Palet og malede et stort, hvidt S. D. paa Portrættet. Et Øjeblik efter var han gaaet.

* * *

Det var en bleg, forpjusket Person, der Kl. 11 den følgende Formiddag viste sig hos de Jongh Samuelson og bad om at faa Fruen i Tale. Kun den Omstændighed, at Tjeneren genkendte det respektable Navn paa det fremviste Visitkort skaffede dets Ejer Adgang til det Samuelsonske Modtagelsesværelse.

Den Fernis af Civilisation, der dækkede over den oprindelige Fru de Jongh Samuelson, var snart forsvundet, og fra Damens Læber kom der en Syndflod af Ord, som vilde have forfærdet de værdige Kvinder i Wotherspoon, der snart skulde beæres med hendes Portræt. Meget imod sin Mands Villie sendte hun Tjeneren hen efter Politiet, og da Betjenten kom, lod hun Perceval arrestere som beskyldt for at have stjaalet hendes Diamant-Diadem.

Det var forgæves, at Perceval beraabte sig paa sin Uskyldighed. Da han kom i Forhør, gik det først rigtigt op for ham, hvor stærke Beviserne var imod ham. Insektet havde planlagt Tyveriet saaledes, at alt tydede paa, at han var Tyven. Han havde været kneblet og bundet! Mon der nogensinde var passeret en lignende Historie, uden at der ogsaa havde været en kneblet og bundet Mand? Og var der andre Beviser paa Sandheden af hans Ord end en Stump Reb paa Gulvet og et sammenrullet Lommetørklæde? Saarene paa hans Haandled — — — „Aah," sagde de kloge Hoveder; „den Slags Saar kender vi!"

Den Politibetjent, som havde gjort Morgenrunde i Distriktet, forklarede, at et Vindue var blevet lukket op Kl. 6, og at en Mand havde raabt ud, at han var lukket inde og bad om at blive løsladt. Hvordan kunde det gaa for sig uden en Smed? Manden havde svaret — her gik der en sagte Fnisen gennem Forsamlingen — at han kunde finde Nøglen indenfor Trappegelænderet. Sagen var tydelig nok; Manden havde laaset sin egen Dør og selv gemt Nøglen — hvordan kunde han ellers vide, hvor den var — havde selv mishandlet sine Haandled og tilbragt hele Natten med at fabrikere denne Røverhistorie, der var lavet for at gøre Indtryk paa et godtroende Publikum. Og de vise Fædre takkede Himlen for, at Godtroenhed ikke var deres svage Side.

Øvrigheden indhentede derpaa alle mulige Oplysninger om Hr. Perceval Price, og da det viste sig, at han havde en uplettet Fortid, blev han løsladt mod at stille en Kaution paa 400 Pund.

Efter det gik Perceval hjem, og Nattens Rædsler, den uhyggelige Samtale med Fru de Jongh

Samuelson og de udstaaede Forsmædelser i Retten havde givet hans Nerver et saadant Choc, at han fik en Hjærnerystelse. Før han mistede Bevidstheden, bad han sin Tjener sørge for, at alle hans fuldendte Billeder blev sendt til det kgl. Akademi. Saa lukkede Mørket sig over ham, og i en hel Maaned var han uvidende om Verden og Verdens Mening om ham.

Aabningsdagen paa det kgl. Akademi faldt det Aar den 1ste Maj, og den 2den læste man følgende sensationsvækkende Overskrifter i alle Londons Blade:

Et Mysterium opklaret.
Portræt af en bekendt Forbryder.
Den mest eftersøgte Mand i Europa.
Øvrigheden identificerer S. D.-Portrættet.
Hvem er Hr. Perceval Price?

Og i et andet Blad stod der:

Var det et Komplot?

Perceval Price sad op i sin Seng og stirrede dumt paa de trykte Ord: „Hvem er Hr. Perceval Price?"

Han aabnede hastigt en anden Avis. Igen Ordene Perceval Price i fede Typer! Hvad var Meningen med det hele? Aah!

Diadem-Mysteriet opklaret.
Hr. Smee identificerer Portrættet.
Et glimrende Maleri af en bekendt Kunstner.
Simon Delaval, en verdensberømt Forbryder.

Perceval læste hurtigt Indholdet, mens alle Rædslerne fra hin ensomme Nat i Atelieret kom tilbage i hans Erindring. „Hr. Smith" havde altsaa ikke bedraget ham! Igennem ham havde han opnaaet den Berømmelse, han havde længtes efter. Endelig var det lykkedes ham at faa en verdensberømt Model. Perceval sendte Bud efter flere Aviser — alt, hvad der eksisterede af Dagblade i London. I dem alle var Maleriet Dagens Emne. „Et mesterligt Portræt" hed det et Sted. „Enestaaende originalt og dristigt" stod der i et andet Blad. I et tredie: „Vi maa komplimentere Hr. Price saa vel for hans Teknik som for Valget af Sujet." „Var der Forstaaelse imellem dem?" stod der i Smaabladene, og de mest fremmelige indeholdt Beskrivelser af Venskabet mellem Maleren og hans berømte Model.

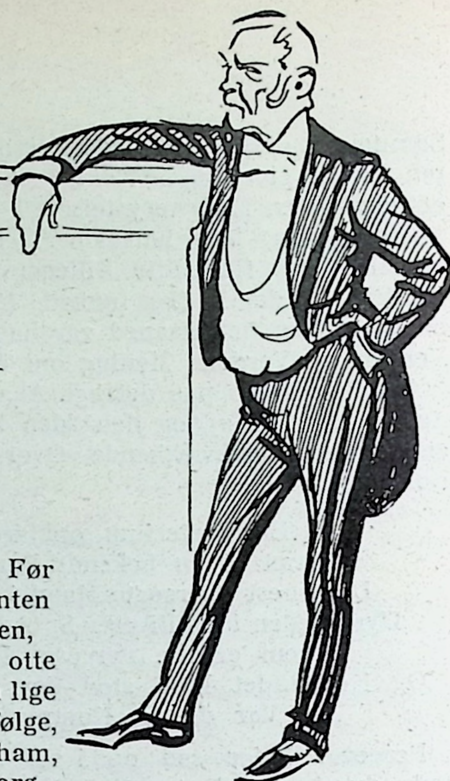
Price sank tilbage i Puderne; det var for meget for hans Nerver; Doktoren talte om et Tilbageslag, og Journalisterne, der formelig belejrede hans Døre, blev sendt utilfredsstillede bort.

Fru de Jongh Samuelson fik aldrig senere sit Diadem, og Simon Delaval blev ikke fanget; men nogle Maaneder efter trak en vis James Smith — alias mange forskellige Personer — sig tilbage fra Offentligheden for at nyde Privatlivets Fred i et Fængsel i New York, og Beboerne i Newport og Long Island sov roligt igen, efter at hans Paagribelse var bekendtgjort.

En af de første, som fik Adgang til Perceval Price, var Fru de Jongh Samuelson; hun var lige saa overvældende i sine Beklagelser, som hun havde været voldsom i sine Beskyldninger.

Den Tilfredsstillelse, hun havde af at se Folk stimle sammen foran hendes afspærrede Portræt, vilde have forsonet hende med Tabet af et helt Dusin Diademer. Hun havde opnaaet at blive en af Sæsonens mest omtalte Damer, hvad der var lige saa behageligt som uventet. Efter hendes Ønske købte Hr. de Jongh Samuelson det udmærkede „S. D. Portræt", som det stod benævnt i Kataloget, og det kom til at danne Kærnen i den fortrinlige Malerisamling, det Joseph Samuelsonske Hus i Wotherspoon med Rette er bekendt for.

Det siger sig selv at alle Folk i London skyndte sig at bestille et Portræt hos Perceval Price.

RIVALER

AF

JULES

Der er Middagsselskab hos Borgmesterens. Selskabet sidder i den store hyggelige og lavloftede Provinssalon og venter paa, at Fløjdørene ind til Spisestuen skal gaa op og Borgmesterinden komme ind og sige sit obligate:

„Maa jeg saa bede Dem gaa til Bords.“

De mest sultne af Selskabet synes allerede at kunne spore Duften af Borgmesterindens traditionelle Nytaarsgaas ind i Salonen.

Henne i Hjørnet under den store Palme sidder tre Herrer af Byens upper ten.

„Hvem skal føre Borgmesterinden tilbords iaften,“ siger den ene af Herrerne til den anden, der sidder ved Siden af ham i den lille Hjørnesofa. De smiler begge to skælmsk og ser hen paa den tredje, Oberstløjtnanten, der gengælder deres Smil ved at skubbe de buskede Øjenbryn selvfølgeligt op og ned over den blussende Pande.

Det er en kendt Sag, at Obertstløjtnanten, siden han for to Aar siden slog sig ned i Byen for at nyde sin Enkestand og sin Pension, med Voldsomhed har hævdet, at det er hans Rangs og hans Stands Ret at føre Værtinden til Bords ved de Middagsselskaber, han er med til. Han har iøvrigt haft Borgmesterinden til Bords de to Gange, han har haft Lejlighed til at beære de forløbne tvende Aars Gaasemiddage med sin Nærværelse. Saa det er en Selvfølge, at det er ham og ingen anden.

Derfor værdiger han heller ikke de to skælmske Bymatadorers utidige Henvendelse noget andet Svar end ovennævnte selvfølgelige Afvinken med Øjenbrynene.

Den gamle ugifte Toldforvalter, der sidder i Nærheden af den lille Gruppe, har hørt Spørgsmaalet og fulgt Oberstløjtnantens Bryn med et ondt Blik. Før Oberstløjtnanten kom til Byen, havde det i otte Aar været en lige saa stor Selvfølge, at det var ham, der førte Borgmesterinden til Bords ved denne højtidelige Lejlighed. Det krænker ham at være sat tilside for den militære Herre, og den gamle fredelige Mand føler med et, at Hævnfølelsen blusser op i ham.

Dørene gaar op, og Fruen viser sig:

„Maa jeg saa bede Dem gaa til Bords.“

Oberstløjtnanten rejser sig og skrider gravitetisk med fremkrummet Arm hen mod Fruen, men den lille Toldforvalter farer saa hurtigt som en Ilder forbi ham og bemægtiger sig bukkende den overrumplede Borgmesterinde.

Oberstløjtnanten lyner, tænker et Øjeblik paa at gøre Indsigelse, synker sit Raseri og sætter sig blodsprængt og kogende til højre for Bordenden, hvor Fruen har taget Plads foran den dampende Gaas med Toldforvalteren paa sin venstre Side.

Toldforvalteren smiler sejrsstolt tværs over Gaasen til Oberstløjtnanten.

Da Selskabet er kommet til Sæde, og der er indtraadt et Øjebliks Tavshed, siger Oberstløjtnanten med slet dulgt Harme og lysende Blik:

„Herr Toldforvalter, jeg kom dog til at sidde ved Siden af Gaasen.“

Og da hele Selskabet forbløffet drejer Ansigterne mod Værtindens Bordende, og Oberstløjtnanten indser, at hans Ord trænger til en undskyldende Forklaring, tilføjer han buldrende med en kavallermæssig Bøjning mod Borgmesterinden og et triumferende Sideskud til Toldforvalteren:

„Jeg mener selvfølgelig den stegte.“

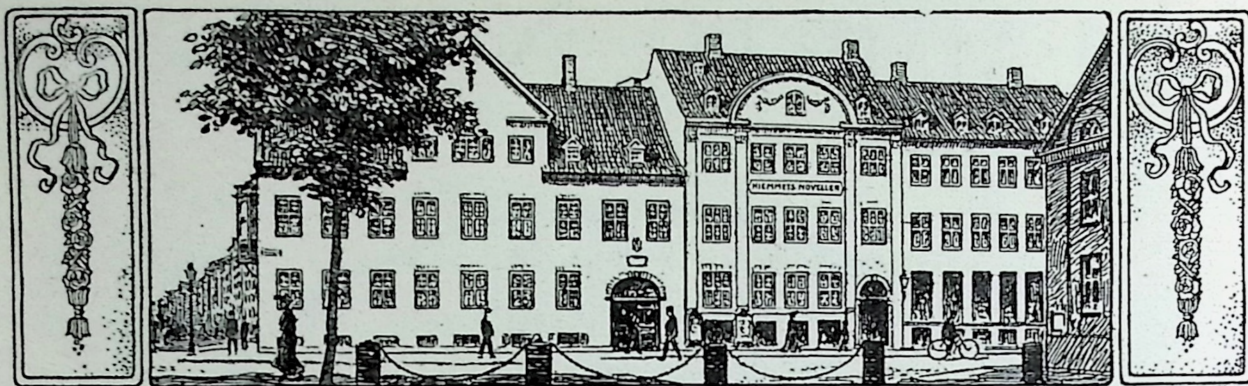

HJEMMETS NOVELLER

NR. 3 DECEMBER 1907 4. AARG.

DECEMBER

HJEMMETS NOVELLER

GAMLE ANDERSEN

AF JAKOB KNUDSEN

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

Mit første Indtryk af ham er fra en saa tidlig Alder i mit Liv, saa min Sjæl endnu kun var halvvaagen. Jeg seer ham som i Morgendrømme. Det er blot som enkelte Buestrøg paa Violinen, — endnu ingen sammenhængende Melodi.

Jeg seer ham, da han stod og pakkede Violinen ud af Kassen. Den laa indhyllet i et rødbroget Silketørklæde. Og da den ved en tilfældig Berøring gav Lyd, med sin underlig menneskelignende Stemme, blev den straks til noget levende. Det har vel nok været et Barn, jeg tænkte paa. Men denne Forestilling gik i hvert Fald bort, saasnart den kom ud af Kassen, og med en egen, uvilkaarlig Bevægelse straks smuttede ind under gamle Andersens højre Arm, og han klimprede med Tommelfingeren paa Halsen af den; — da blev den nemlig med det samme til et Dyr, vistnok en Abekat; thi denne hurtige, øjeblikkelige Smutten ind under Armen mindede om en virkelig Abekat, der havde været her i Taarnum Præstegaard for kort Tid siden sammen med en Italiener. Den havde ligesaadan haft en ilsom, uafladelig tilbagevendende Bevægelse, ganske vist ikke ind under Italienerens Arm, men op paa hans venstre Skulder. Den kunde — og skulde — gjøre mange Kunster; men inden man vidste et Ord af det, saa sad den atter og atter oppe paa Skulderen af Manden. Og paa samme Maade med Andersens Violin: ind under hans højre Arm, dér vilde den hen — og sidde og blive klimpret paa Halsen med hans Tommelfinger.

Gamle Andersen sagde om Violinen, at den var en Italiener, strandet noget sønden for Varde i mange Stykker. Dér havde han kjøbt den, — for han var selv fra Ølgod, — og saa havde han ladet den sætte sammen af en Instrumentmager i Lille Kongensgade i Kjøbenhavn. Det havde, tilligemed Violinen, kostet 12 Rigsbankdaler. Nu var den 600 værd — mindst, sagde han.

Nu kommer saa Moder ind i Dagligstuen, — Fader sidder henne i Sofaen. Hun har lige vadsket og tørret sine Hænder, kan jeg see, efter Arbejde ude i Kjøkkenet. Nu sætter hun sig ved det gamle Klaver af lysebrunt Pæretræ.

De skulde spille en Concert af en, der hed Bériot. Navnet udtalte gamle Andersen ikke paa Fransk, men paa Vestjydsk, med et meget eftertrykkeligt Pres paa første Stavelse. I hans Udtale mindede Navnet mig om den Herre Zebaoth.

Moder begyndte med en dyb Trommen

nede i Bassen, der blev gjentagen tre Gange:

og hun spillede længe alene. Men lige paa een Gang fløj Violinen fra sin Plads inde under Andersens Arm op under hans Hage, — det var helt som en Abekat, — men saa gav den sig i næste Øjeblik til at synge — — ja, hvor kom de Toner fra? for det kunde da hverken gamle Andersen eller Abekatten gjøre af sig, — — nu sad den i en Trille og gyngede, ligesom en Fugl paa en Gren, — saa fløj den lige op i Skyerne!

Jeg havde helt glemt, hvem det var, baade min Moder og gamle Andersen og Violinen, — men pludselig gik det i Stykker, og han gav nogle smaa, vestjydske Latterknyst: „Nej, nej, Fru Kollerup! — sn, sn, sn, sn, — nej, dethér det er sandelig forresten ritardando, De kan nok høre, jeg trækker'et ud, jeg trækker'et jo møj ud, sn, sn, sn, sn, — saa maa De bie efter mig. — See saa hér: dér kommer'et saa igjen a tempo."

„Skal vi saa begynde dér?"

„Nej, jeg troer sandelig forresten, det er

bedre, vi tager fra stor A; hvis De æt er kjed a'et, sn, sn, sn, sn."

Om de fik Concerten til Ende, veed jeg naturligvis ikke; men det, de kom igjennem af den, var en stor Oplevelse for os Tilhørere.

Min Fader gav sit Bifald tilkjende henne fra Sofaen: „Ja, — nu blot dette, at de kan skrive det, at de virkelig har Tegn til alle disse Kruseduller og Triller og Fløjt og Pip, hvad! — ja, er det dog ikke utroligt!"

„Jo, men det er jo Kunsten a'et," sagde gamle Andersen. „Og saa det, te de kan find' paa'et."

„Aa, det vil jeg sletikke tale om. Det er jo endnu meget større."

„Ja, for det er Geniet a'et," sagde Andersen.

„Og saa det, at der er nogen, der kan spille det," sagde Moder. „Ja, jeg mener: Violinspillet."

„Aa ja," sagde Andersen. „Det er jo det mere eller mindre Virtuosmæssige ved'et."

„Hm, hm, — ja, der skal meget til," sagde Fader, „aak, der skal meget til, forat det kan komme til at gaa."

„Ja, det er sandelig forresten jo, hvad man saa'en kalder Kræfternes Samvirken."

Jeg forundrede mig over, at det saadan var kjendt altsammen i Forvejen og havde haft Navn længe. — —

Saa blev der spist til Aften. Og var gamle Andersen en udmærket Gjæst, saa fik han ogsaa en sjælden Beværtning, syntes jeg nok. Men han var ogsaa helt glorød i Hovedet, enten af Undseelse eller af Anstrengelse efter Spillet. Han sagde forresten noget, kan jeg huske, om, at han led af Blodstigninger til Hovedet og Svimmelhed, og at han var meget bange for, det blev til en Blodprop en Gang og voldte hans Død. — Der var frisk-stegt Rødspætte paa Bordet, og desforuden en Mængde store og fortrinlige Radiser, og nyrøget Sild.

Siden den Aften har der for mig været forbundet en egen Stemning ved Duften af stegt Rødspætte — ikke om Middagen — men serveret som Aftensmad: Stemningen af, at en Flygtning, en Forfulgt bliver godt beværtet og behandlet paa det Fristed, hvor han er søgt hen paa Flugten for sine Fjender. — Det er ganske besynderligt, hvorledes en saadan Stemning den Aften har kunnet opstaa hos mig, thi det eneste, jeg husker om gamle Andersen fra denne Lejlighed, — foruden det, som allerede er fortalt, — er, at min Fader sagde til Moder inde i Sovekamret, hvor jeg dengang ogsaa laa: „Hvad Pengene angaar, maa han jo dog være godt stillet. Lærerlønnen paa Grandlev Seminarium er, saavidt jeg ved, 1500 Rdl. Og saadan en gammel, enlig Jydekarl bruger jo ikke meget."

Men Forbindelsen mellem denne Duft og denne Stemning er saa uopløselig for mig, saaat det endogsaa hændte mig, da jeg for et Par Aar siden læste Krapotkins Beskrivelse af hans Fangenskab og Flugt, at jeg syntes, Bogen lugtede af stegt Rødspætte. Ganske vist: hér kunde tænkes en anden Forklaring, thi det var et meget brugt Læseforenings-Exemplar.

* * *

Hvor højt jeg var oppe i Alderen ved hint Besøg af gamle Andersen i Taarnum Præstegaard, veed jeg ikke. Men da jeg var syv Aar, kom jeg selv til Grandlev Seminarium forat lære at spille Violin hos ham.

Det var en Solskinsdag i Oktober, at Niels Christian Rimmemand sejlede min Fader og mig til Fjordby, hvor der skulde være Vogn efter os fra Grandlev. Vi havde stærk Medvind over Fjorden. Bølgerne lagde sig saa brede frem foran Baaden, husker jeg; det saae ud, som om de gik hurtigere end vi; og saa gav det under Farten en hvislende eller perlende Lyd i Vandet, der mindede om Korn; jeg syntes, det var, ligesom vi sejlede i en bølgende Rugmark i Solskinsblæst. — Men alligevel var jeg noget vemodig, dels over Afskeden, dels fordi jeg havde ondt i Maven. Min Fader havde nemlig selv villet klippe mig til Turen. Han havde aldrig udført det Arbejde før og klippede saa under Kammen, hvorved jeg blev ganske skaldet og fik en Maveforkjølelse, som jeg beholdt alle de seks Uger, jeg var i Grandlev. — Dette har vel nok gjort sit til, at jeg fik et trist Indtryk af Grandlev i det hele og af gamle Andersen i Særdeleshed, thi jeg mindes ikke bestemte Op-

levelser, der ellers kunde begrunde det. Byens Navn kunde jeg nu hellerikke lide. Det mindede mig om Domprovst Jens Grand i „Erik Menveds Barndom“.

Gamle Andersen lod mig spille nogle Øvelser, der var skrevet med store, fede, hele og halve Noder. Det kan endnu undertiden hænde mig, at jeg seer de Øjne, som den Slags Noder ligner, og glemmer Nodeværdien. — Jeg kan ikke tro, at gamle Andersen har været god til at lære fra sig, eller ogsaa har jeg været mærkværdig tungnem, — for jeg blev ved at spille efter disse samme hele og halve Noder alle de seks Uger, jeg gik hos ham.

Een Ting var der, som jeg ikke kunde forstaa, og som undrede mig, — og gjentog sig meget hyppig, naar vore Spilletimer var til Ende. Da skulde gamle Andersen, paa visse Dage i Ugen, straks efter over paa Seminariet og have en Time dér. Men da var det næsten ikke muligt for hans gamle Søster, Enkemadam Hviid, som holdt Hus for ham, — at faa ham afsted. — Han gav sig gjerne til at lege med deres lille Grævlingehund, Vabbo, og det gjorde han i og for sig meget morsomt, men det havde alligevel noget pinligt ved sig, fordi jeg jo vidste, at han skulde afsted.

Det var saadan en mærkelig lille Hund til at skamme sig. Naar Andersen sagde til den: „Uv, uv, uv, Vabbo, endda, — hvad er det, Vabbo har gjort i Dag, uv, uv, uv, uv? — — — Umm, umm, — det er sandelig forresten noget galt noget, — Vabbo endda!“ — saa kunde Dyret helt folde sig sammen, helt krybe ind i sig selv. Halen kom naturligvis mellem Benene, Ørerne hang, og Hovedet sænkedes, og saa luskede den med det hele hen i en Krog af Stuen og skjulte sig der, saa godt den kunde. —

Jeg kunde godt mærke, at denne Leg ikke var helt ægte, som Morskab betragtet, og at Madam Hviids spøgende Opfordringer til ham om at gaa, hellerikke morede hende videre; — alligevel blev jeg dog meget overrasket, da hendes Stemme en Dag pludselig slog om, og hun graadhviskende sagde: „Gaa nu, gaa nu, Pe’er, det kan jo ikke hjælpe, Du skal jo derom!“ — — Da rettede han sig ligestraks og gik hurtig og tavs ud. Og jeg kunde godt see, at han var ikke fornærmet. Det kunde mere ligne, som om han vovede sig ud til en stor Fare eller saadan noget.

Saa endte nu ogsaa de seks Uger i Grandlev for mig — ikke just med en stor Desillusionering.

Lærer Westergaard, Andersens Nabo, hos hvem jeg logerede, kaldte mig en Formiddag, efter Postens Ankomst, ind til sig i Dagligstuen; han vilde tale med mig, sagde han. — Jeg havde i det hele et noget underfundigt Indtryk af min Vært, siden jeg en Nat, da jeg tilfældig laa i Værelse med ham, opdagede, at han havde tre Gange saa langt et Skæg stoppet under Halsbindet og Vesten

som det, man om Dagen saae paa ham. —

„Hvor mange Søskende er I hjemme?" sagde han til mig, da jeg stod derinde i Dagligstuen. — Det syntes jeg jo var et underligt Spørgsmaal af ham efter saa lang Tids Bekjendtskab. Det var noget, som alle Fremmede spurgte mig om herovre, — og saa: hvor gammel jeg var.

„Det veed Du da nok," svarede jeg.

„Jamen Du veed det vist ikke," sagde han og plirede med Øjnene hen til sin Kone, som sad derinde.

„Jo, vi er jo fem."

„Nej, I er seks."

Efter nogen Disput forklarede han jo saa, at der var kommen en Lille hjemme. — „Det er jo derfor, Du er bleven sendt herover. Fordi Din Moder trængte til, at der skulde være Ro i Huset."

„Nej," svarede jeg stødt, men noget usikker, „jeg er kommen herover, forat jeg skulde lære at spille paa Violin."

„Det kan jeg ikke tro."

„Jo."

„Har Du da faaet det lært?"

„Nej — —"

„Ja, seer Du det!" sagde min Vært og lo. „Og nu skal jeg hilse Dig fra Din Fa'er og Din Mo'er, at i Morgen kan Du faa Lov at komme hjem."

* * *

Jeg troer ikke, jeg hørte (eller saae) noget til gamle Andersen før omtrent tre Aar efter denne Tur. Da kom jeg en Søndag Eftermiddag i August ind i Dagligstuen hjemme, efter at have færdedes ene ude omkring siden Middag. Jeg havde ikke noget bestemt Ærinde; jeg var vist blot — uden at vide det — bleven ør af Sol og Blæst og Ensomhed og var kommen i Trang for Mennesker.

Der var nu mere af den Slags derinde, end jeg havde ventet eller ønsket. Foruden Fader sad derinde i Dagligstuen tre Fremmede, tre Seminarister fra Grandlev. — Jeg havde om Formiddagen seet dem hos vor Naboes, Bertel Thygesens, hvor der var to voksne Døtre, som godt maatte blive Skolelærer-Koner, og hvor derfor Seminarister var velkomne og følte sig godt tilpas. — Saa hørte de tillige min Fader prædike i Kirken. Det var maaske et Paaskud for dem til Turen.

Her i Præstegaarden, hvor de nu aflagde Visit, fik de kun Tobak og Kaffe. De sad alle tre med Faders Fremmedpiber i Munden. Paa Bordet, omkring hans Bly-Tobakskasse, laa en Del Tobak strøet efter deres Stopninger. Fader sad og sankede det op med Fingrene og kom det i Kassen igjen. — Jeg havde ikke Indtryk af, at han brød sig om disse tre unge Mennesker. Der kunde jo være megen Forskjel paa besøgende Seminarister fra Grandlev. Der var nogle derovrefra, som han satte megen Pris paa.

De to hér var forlegne, klodsede Karle, som man ikke vilde have mærket meget til, hvis de ikke havde siddet og pulset som to Tang-Blus af den Slags, Drengene tænder ude paa Holmene. — Den tredie var derimod selvtillidsfuld, kritisk og meget snakkende. Min Fader lod ham besørge omtrent hele Underholdningen selv.

„— — det er er det, der er saa rædsomt irriterende," hørte jeg ham sige, idet jeg kom ind, „at han er vist i Virkeligheden angst for os, og saa lader han, som om han var overlegen, — han gjør sig gal og bliver ofte ret uforskammet."

„Det er han i hvert Fald ikke af Naturen," sagde Fader. — Mon Fader ikke selv var vred, tænkte jeg, — han sagde det saa underlig truende. Men det lod i hvert Fald Seminaristen ikke til at mærke.

„Jeg kan godt fortælle et Træk til. Det er ret betegnende. Og netop hvor dette tautalogiske kommer endnu meget stærkere frem."

„Hør, naar De vil bruge fremmede Ord, Hr. Karlsen, skulde De dog udtale dem rigtig. Det hedder tautologisk," sagde Fader.

„Tautologisk, ja, tautologiske Vendinger. — Vi har — Sangen for, Dronning-Dagmar-Sangen: „Hun kom uden Tynge, hun kom med Fred, hun kom liden Bonde til Lise". — Tillad mig, Hr. Andersen, siger jeg saa: hvad er, hvad betyder Lise? Saa skulde De have set. Han blev fuldstændig stagnerende. Ildrød i Hovedet. Kunde ikke sige noget. Indtil endelig saa kom det, i

denne aldeles typiske, tautalogiske Form: „Lise, sn, sn, sn, sn, — det er sandelig forresten Lise.“ — Latteren blev almindelig. Andersen rasende. Afbrød Timen. Og næste Dag møder han ikke paa Seminariet. Det hedder sig, han er syg, — og Fakta er dette, at Manden er bange! Jeg har det aldeles authentisk: han er bange! Derfor la'e han i Sengen den Dag og næste Dag!“

Hr. Karlsen saa sig næsten triumferende om.

Der blev en længere Pause. Karlsen vilde vel ikke forstyrre Indtrykket af sine egne Ord, — og det varede noget, inden Fader sagde: „Men i det væsentlige er han jo dog en dygtig Musiklærer? Det anseer De ham vel ogsaa for?“

„Han har Gnisten, han har Gnisten. Naar man har hørt ham spille, saa veed man, hvad Musik er.“

„Ja, — saa skal jeg sige Dem Besked. De veed, jeg kjender Andersen noget. — Tænk Dem nu, at De selv er bleven Lærer, hvad der vel er Deres Hensigt, ved en eller anden Børneskole. Tænk Dem saa, at Drengene ingen Respekt har for Dem, maaske fordi De i saa høj Grad selv ligner en Dreng. De tamper løs paa Drengene, De skjælder ud, men det hjælper ikke. De andre er mange, faar hele Skolen paa deres Side, — De, Hr. Karlsen, er kun een. — En Morgen, før De skal ind paa Skolen, bliver De saa i Deres Ensomhed og Værgeløshed greben af Angst. De seer hele Deres Liv foran Dem som een forgjæves Kamp forat hævde Dem overfor Drengene, — De seer det mislykkes, endelig mislykkes ved denne Skole, og De føler, det vil næppe gaa bedre ved nogen anden, hvis De overhovedet kan faa Ansættelse andensteds efter at have lidt et saadant Nederlag i Deres første Plads. — Saa kommer De ind i Skolen. Drengene kan lige paa Øjeblikket fornemme, at deres Lærer er angst. Og al den Ondskab, som er i Børn og unge Mennesker, svulmer op og bliver mægtig i dem, og de giver sig til at drille deres angstsyge Lærer, til han bliver rasende — — og saa tilsidst flygter hjem og i sin Elendighed gaar i Seng af Angst for den næste Dag og for alle de Dage, som kommer. — See, nu vil jeg rette det pædagogiske Spørgsmaal til Dem, Hr. Karlsen: hvad er det for en Art af ungdommelig Ondskab, den, jeg her har beskrevet?“

„Det er altsaa en Slags Kaadhed, det er — — —“.

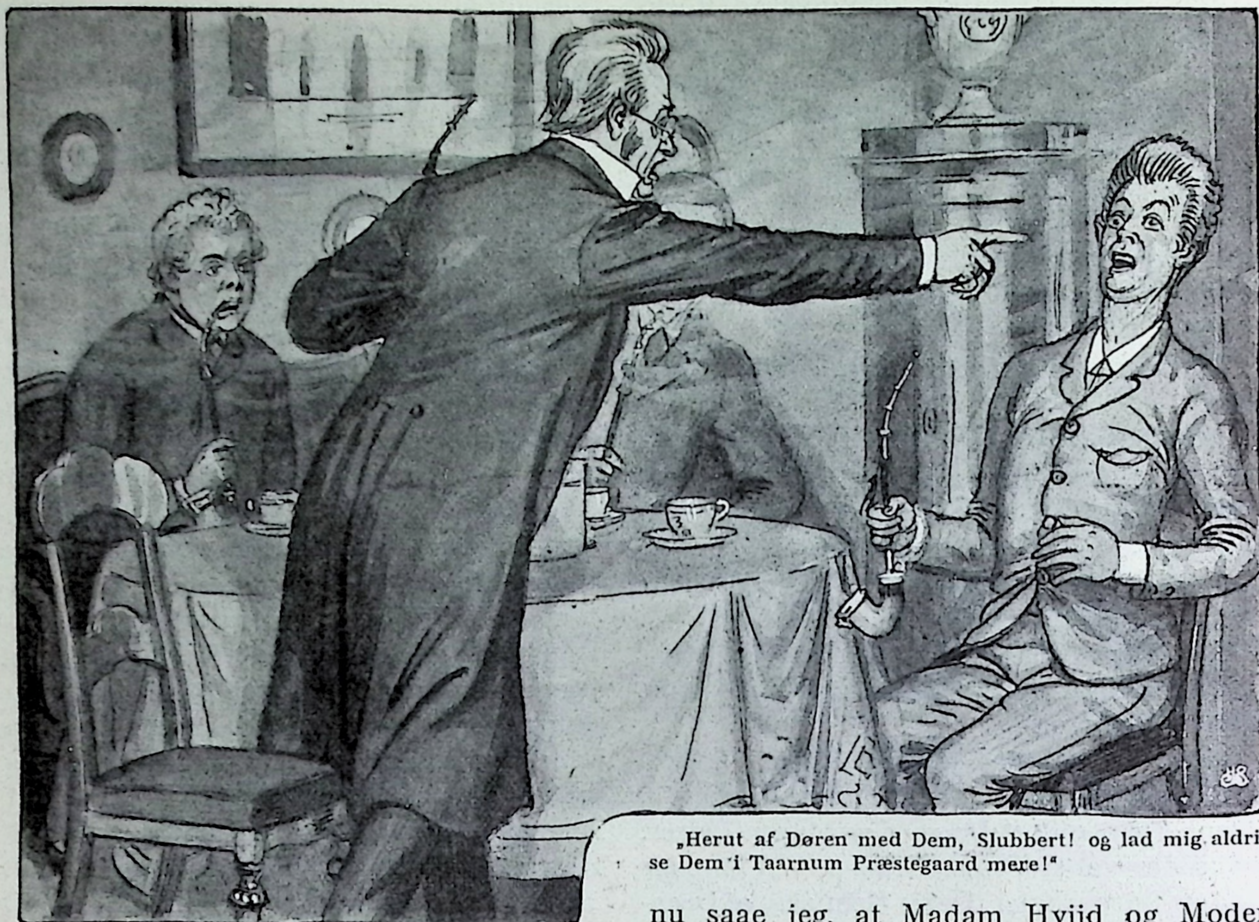
„Det er den Ondskab, som findes hos os Mennesker, saa længe vi kun veed om en Handling, at den er ond, men ikke derimod, hvor den gjør ondt paa os selv, — saalænge den altsaa ikke er bleven prakiseret mod os selv. — Det er ganske aabenbart det, De savner, Hr. Karlsen: De skulde mærke paa Dem selv i hvert Fald Følgerne af Deres Ondskab imod gamle Lærer Andersen. — Hvis vi nu ikke levede under civiliserede Forhold, hvor Banditterne jo er de eneste priviligerede, saa var Sagen saa grumme nemt ordnet; saa tog jeg min Egetræs-Spadserestok ude i Gangen og pryglede Dem igjennem, til De hverken kunde gø eller gabe.“ — Fader rejste sig op. — „Nu derimod er der jo ikke stort at gjøre. Nu maa jeg nøjes med at sige —“ Hans Stemme blev pludselig tordnende: „Herut af Døren med Dem, Slubbert! Skrub af! og lad mig aldrig see Dem i Taarnum Præstegaard mere!“

To Secunder blev Hr. Karlsen siddende, — og i disse Secunder var det, som der for mine Øjne faldt en Ham af ham, som om hele hans hidtidige Væsen blev til Maske. Saa foer han rædselslagen ud af Døren, ud i Gangen. I næste Øjeblik hørte jeg Gaardsdøren falde i efter ham.

Et helt Kvarter varede det, inden de forskjellige stumme Dragelser og Rørelser i de to andre Kroppe endelig fik dem slæbt tværs igjennem deres Undseelse, ud af Stuen.

Saa var det en Dag i November Maaned derefter, at det blev sagt — jeg troer, ved Middagsbordet — at gamle Andersen og hans Søster vilde komme til Taarnum Præstegaard om Eftermiddagen. Men det blev ikke sagt med den Fornøjelse, hvormed der ellers taltes om ham og hans Besøg, som nok havde været talrige — især før den Tid, jeg kunde huske.

Fader kjørte ned til Taarnum Brohoved efter de Fremmede, og da de kom, havde gamle Andersen kjøbt Østers dernede og

„Herut af Døren med Dem, Slubbert! og lad mig aldrig se Dem i Taarnum Præstegaard mere!"

havde dem staaende i en Kurv i Vognen. Jeg havde straks dannet mig den Forestilling, at de skulde ligne smaa Violiner, men det gjorde de jo sletikke. — Det var kun gamle Andersen og Fader, der nød dem ved Aftensbordet; Moder og Madam Hviid kunde ikke lide dem. Andersen og Fader havde Servietter bundne om Halsen, og jeg kunde forstaa paa det hele, at det skulde være en stor Nydelse; men alligevel saae de saa underlig alvorlige ud under Maaltidet, begge to; og Madam Hviid sad med sin The og holdt af og til Lommetørklædet for Øjnene. Jeg var saa optaget af Østerserne, saa jeg troede, det altsammen stod i Forbindelse med dem. Jeg kunde jo saa da see, at det i hvert Fald var en blandet Fornøjelse at faa Østers.

Efter Bordet spillede Andersen noget, der hed Prume's Melancolie, — det spillede han ene, uden Klaver-Ledsagelse af Moder. Det lød ogsaa forfærdelig melankolsk og dejligt, — og midt under Spillet lagde han Violin og Bue fra sig paa Klaveret, satte sig hastig ned paa en Stol og græd. Og nu saae jeg, at Madam Hviid og Moder gjorde det samme, og Fader, som havde Plads henne i Sofa-Hjørnet, var vist ikke langt fra det.

Saa sagde Fader, at vi Børn nok hellere maatte gaa i Seng nu. Og siden har jeg aldrig seet gamle Andersen. Han og hans Søster var rejst om Morgenen, før vi kom op. —

* * *

Kort før Jul kom der Brev fra Madam Hviid, at hendes Broder var pludselig død. — Fader var ovre i Grandlev til Begravelsen, skjønt han havde saa travlt med sine Juleprædikener. — Gamle Andersen havde staaet ved sit Tobaksbord, lige da han var kommen hjem fra en Time paa Seminariet, og havde villet stoppe sin Pibe. Og saa var han lige med eet bleven svimmel og var falden død om. Saadan var det gaaet til med hans Død.

Jeg kan huske, jeg tænkte paa hans Violin og paa Vabbo, — hvad der nu skulde blive af dem. — — — —

En Eftermiddag, nogen Tid efter Nyaar, sad jeg inde hos Fader i hans Stue og

læste over paa noget i Saxo's Danmarkshistorie, som jeg siden skulde læse højt for ham. — Jeg var endnu ikke rigtig kommen mig efter det, at Julen jo var til Ende, og Følelsen deraf smeltede noget sammen med Tanken om, at gamle Andersen slet-ikke var her i Verden mere.

Saa lød der den sædvanlige Skramlen til venstre i Huset, som kom, naar nogen aabnede Gaardsdøren, og en lille Tid efter gik da ogsaa Døren til Dagligstuen op, kunde jeg høre. Det lød famlende og uvant, — det kunde ikke være en af Husets egne; — nu rejste Fader sig ogsaa, gik hen og aabnede Døren fra sit Værelse til Dagligstuen.

„Goddag. De vil vel tale med mig. De kan komme herind," sagde han. — — — „Hvad! det er jo Seminarist Karlsen!"

„Jeg beder om Forladelse, fordi jeg kommer — —"

„Ja, den kan De vist let opnaa. Efter den Medfart, De fik sidst — — kan det jo ikke være helt for ingen Ting, naar De dog synes, De maa vende tilbage."

Nu kom den Fremmede ind i Stuen. Han saae meget mere alvorlig ud, end sidst han var her.

„Er det Hemmeligheder, De vil tale med mig om, saa kan Drengen gaa," sagde Fader.

„Nej — —"

Jeg var alligevel ved at rejse mig, men da Fader ingen Ting sagde, blev jeg dog til sidst, med nogen Uro i Kroppen, siddende.

Værsaagod at tage Plads der," sagde Fader og pegede. — — — „Ja, saa døde han da, den gamle Andersen ovre i Grandlev."

„Ja. — Det er om ham, jeg gjerne vilde tale med Præsten."

„Saa?"

„Og om hans Død."

„Ja, han døde jo pludselig. Andet har jeg ikke hørt derom."

„Jeg er saa bange for, at jeg — — skulde være Skyld i hans Død," sagde Hr. Karlsen og blev helt bleg.

„Naar De er b a n g e for det, saa kan der vel højst være Tale om, at De kan være A a r s a g deri. Og det er jo noget ganske andet."

„Jamen De sagde jo selv — den Gang, at det var en stor Ondskab, saadan som vi plagede ham."

„Det var det ogsaa. Men der var jo ingen af dem, som tænkte paa at slaa ham ihjel dermed. Hvis det paa en eller anden Maade skulde have haft hans Død til Følge, da er det en Tilfældighed, som ikke kan tilregnes Deres og Deres Kammeraters Ondskab."

Karlsen syntes at have ondt ved at sige mere.

„V a r der nogen saadan Forbindelse mellem — disse Drillerier fra Elevernes Side og saa gamle Andersens Død?"

„Det var nu kort før Julen, — da var det jo saa usædvanlig mildt i Vejret, og saa havde vi fyret altfor stærkt i Kakkelovnen ovre paa Klassen, før han skulde komme. Det vidste vi jo godt, at han vilde blive meget ulykkelig over, for han var jo saa frygtelig bange for at blive forkølet eller alt for varm. — Og saa fandt jeg paa, at vi skulde sige til ham, naar han kom derind og klagede sig for Hede, at vi lige tværtimod frøs, og vi skulde sidde med vore uldne Tørklæder om Halsen."

„Ja, det kunde jo blive en lystig Historie nok," sagde Fader.

„Saa kom han ogsaa og blev jo først vred over, som vi havde fyret, — men saa fik vi ham virkelig til at tro, at vi frøs og klaprede med Tænderne af Kulde, og at det var ham, der maaske havde Feber, og jeg lagde mere i Kakkelovnen, uden at han sagde noget til det. Men han svedte jo i Timen — forfærdeligt, og blev helt gloende rød i Hovedet. — Og saa kom han i Tanker om at hente Thermometret i den anden Klasse og hænge ind. Og saa steg det straks til 29 Grader."

„Reaumur?"

„Aaja. — Saa blev han meget vred, og dér gav jeg mig saa til at skændes med ham i denne Hede, og jeg var uforskammet og talte om hans Mangler som Lærer, at han kunde ikke holde Orden i Klassen, og at han kunde ingen Ting forklare — og detteher „sandelig forresten" og alt det. Saa syntes jeg tilsidst, det var, ligesom han ikke k u n d e sige noget, og saa gik han hurtig sin Vej. Og jeg havde ogsaa straks den Fornemmelse, at detteher var Synd,

for det var at mishandle en gammel Mand. Men jeg tænkte dog ikke videre ved det den Aften. — Men da jeg saa kom om i Seminarie-Gaarden om Morgenen, saae jeg, at der var Flag paa halv Stang baade ved Forstanderens Bolig og paa Skolen og omme hos Lærer Petersens. Saa spurgte jeg to af mine Kammerater, der kom forbi, hvad det var, — og de sagde, om jeg da ikke vidste, at gamle Andersen var død — — Aa, det var, ligesom jeg skulde synke i Jorden, — de sagde, at jeg ravede som en fuld Mand. Men de fik mig alligevel med ind til Timen. Og det var det allerforfærdeligste, — der fik jeg jo ogsaa at vide, at han var død lige straks efter, at han var kommen hjem fra den Time med os — — —" Her maatte Karlsen holde inde for ikke helt at miste Herredømmet over sin Bevægelse. Og da han prøvede et Par Gange lidt efter at tage fat igen, maatte han ogsaa opgive dét og sad saa helt stille.

Det, som Fader da svarede ham, kan jeg ikke huske tydelig fra selve Øjeblikket. Jeg erindrer blot, at Karlsens Øjne blev lysere, mens Fader talte til ham, og hans Ansigt ligesom opklaredes, — og saa, at han takkede Fader meget, da han noget efter rejste sig og gik. — Men jeg har senere, — ikke saa længe før min Faders Død, — spurgt ham, om han kunde huske, hvad det var, han dengang sagde til Karlsen, — og det er væsenlig herefter, jeg optegner hans Ord:

„Seer Du nu, Karlsen, — denneher Sag det er jo ikke af dem, der kommer for Under- eller Over- eller Højesteret. Alligevel verserer den Slags Sager ligesom for tre Domstole eller passerer tre Instanser i vort eget Indre. Og om den Rettergang vil jeg sige Dem noget, for skjønt det kun drejer sig om En selv, saa kan man dog bære sig baade ret og galt ad ogsaa ved den Procedure.

D e t f ø r s t e er da dette, at Sagen og alle dens Enkeltheder, alle dens Omstændigheder og Biomstændigheder myldrer ind paa os og vil bemærkes, vil noteres, — og det gjør jo ondt, naar Sindet er sygt og saaret; men det kan hos et alvorligt Menneske ikke være andet, det kommer ogsaa helt uundgaaeligt af sig selv. — Ligeledes melder der sig jo saadanne Spørgsmaal som: hvad maa det nu kaldes efter den fuldkomne Lov? eller hvad vilde Din Fader have sagt dertil? eller hvordan stemmer det med de eller de almindelig anerkjendte Leveregler? o. s. v. Ofte kan vi jo sletikke komme til nogen bestemt Besvarelse af disse Spørgsmaal. —

D e t n æ s t e er saa dette at faa afgjort vor egen Stilling — nu bagefter og i den kommende Tid — til Sagen: om der er noget, vi skal foretage os i Anledning af den? hvad vi skal kalde os selv nu efter detteher? om vi skal regne vort Liv for nu at være forspildt her paa Jorden? — om vi hellere skal se at glemme det hele? o. s. v. — Ja, overfor alt dette maa vi vide, at vi naaer aldrig til noget Resultat, hvis vi stadig bliver ved at staa og overveje og betragte alle hine Enkeltheder, som jo nu tilstrækkelig er indarbejdede i vor Bevidsthed ved den foregaaende Undersøgelse. Sindet kan sletikke samle sig til Beslutning, saalænge man har travlt med alt dette. — Nej, vi skal n u kun spørge om en eneste Ting: h v a d h a r D u L y s t t i l? Har Du f. Ex. Lyst til at lægge det hele til Side og saavidt mulig g l e m m e det altsammen? — Jeg vælger dette Tilfælde, fordi jeg tror, det svarer bedst og rimeligst til Deres. — H v a d h a r D u L y s t t i l? — Ja. — Denne vor Lyst rummer, i Følelses-Form, alle de foregaaende Overvejelser, — og er man et troende Menneske, da tør man tillige haabe paa, at Guds Aand er med i, bestemmer denne Lyst, naar den ellers er alvorlig. En Vantro kan jo ikke regne dérmed, men han har dog hellerikke andet i denne Instans at gaa efter end sin Lyst, — han vil blot faa at mærke, at han ikke kan stole paa dens Afgørelse; hans Samvittighed kan lettelig forkaste denne ved tredje Instans.

For nu kommer af sig selv d e t t r e d j e: Kan Du med denne Beslutning, som Du efter Din Lyst har fattet, — kan Du med den leve Dit sædvanlige Liv som før? Det vil jo for den Troende særlig sige: kan Du leve som før med Gud? Kan Du bede? — Ja, der maa vi atter vide een Ting: at vi maa ikke selv anstille denne Prøve ved saa at sige s a m t i d i g at betragte Sagen og

tillige prøve paa at bede til Gud. Nej, vi skal blot bede til Gud ganske som ellers; — og skulde det saa være galt fat med hin Beslutning, saa vil Gud selv forstyrre vor Bøn og med Magt drive os tilbage til Sagen, — altsaa til at begynde forfra. Men jeg tror egentlig aldrig, dét er hændet mig.

Og jeg troer bestemt, jeg tør sige: det vil han i Deres Tilfælde hellerikke gøre. Hvis De mener at have gjort modsat Erfaring, beroer det sikkert blot paa noget sygt, nervøst i Deres Sind. De vil faa Lov og Magt af Gud til at følge Deres Lyst og glemme. De vil sikkert ikke kunne lade være at bære Sorg for gamle Andersen, ikke om Hatten, men i Deres Hjerte — en Tid. Men det er jo kun i sin Orden, han var jo en god Mand. Men selve Sagen med dens Enkeltheder og Omstændigheder og dens ængstende Beskyldninger mod Dem selv vil De faa Magt til at lade ligge i Glemsel, for saa at vende Dem mod alt det andet, som bør og vil optage Dem i Deres Alder, — og for aldrig mere at pine Værgeløse."

Fader sad lidt og saa i Taushed paa Karlsen. Saa sagde han: „Ja, hvorfor skulde De ikke vide det? Jeg finder, at det, der er skeet, er en lykkelig Begivenhed. Gamle Andersen trængte til at dø. Han var træt, det gamle Barn. Og han faar det meget bedre, hvor han er, end han havde det her. — Og De — er jo begyndt at leve, det vil sige: at have Deres Lykke og Deres Glemsel, af Guds Naade. Noget bedre kan ikke times et Menneske."

EN HEMMELIGHED

AF

THOMAS KRAG

ILLUSTRERET AF SOPHUS JÜRGENSEN

PERSONERNE:

Fru Kammerherreinde Randolf.
Harald Randolf (hendes Søn) navnkundig Forfatter.
Carl Gjerlow, Læge, Harald Randolfs Barndomsven.
Magda Alver.
Jomfru Mo, Husholderske hos Harald Randolf.

(Stykket foregaar hos Harald Randolf.)

Scenen er Harald Randolfs Dagligstue. Stort, smukt Værelse. Dekorative Møbler. Paa Væggene Tæpper, Malerier, Vaaben. Tilvenstre (for Tilskuerne) Dør ud til Entréen. I Baggrunden Dør ud til Veranda og Have; denne Dør har store Glasruder, hvorigennem et stærkt Lys fra en solklar Vaardag falder.

Harald Randolf gaar frem og tilbage ved Tæppets Opgang. Jomfru Mo (en ældre Pige) kommer ind med et Brev, som han læser, og som virker ubehageligt paa ham. Det ringer. Han lytter. Lige efter kommer:

Magda Alver (ung, smuk, i Spadseredragt). Goddag Harald!

Harald Randolf (adspredt). Goddag Magda!

Magda. Naa — er Du ikke glad, fordi jeg kommer?

Harald. Jovist er jeg glad, kjære Magda.

Magda. Naa ja — det skulde ogsaa god være. (Ser opmærksomt paa ham). Er Humøret alligevel ikke godt idag, Harald?

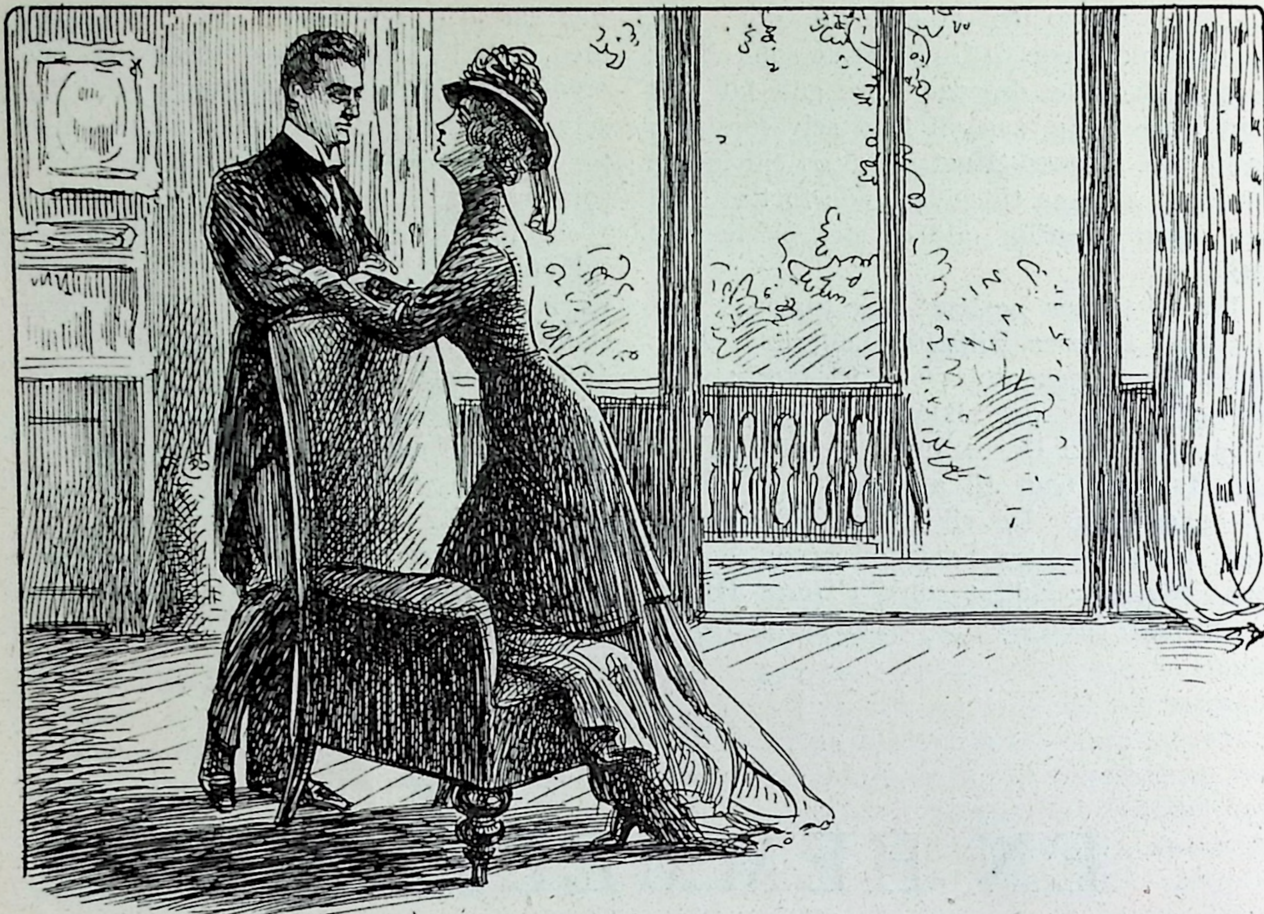
Harald. Aa, ikke saa svært godt, Du.

Magda. Er noget kedeligt kommen paa?

Harald. Nej, det kan jeg ikke sige... ikke just noget kedeligt ... Jeg fik ganske simpelt hen et Brev fra Overlægen... netop før Du kom...

Magda. Og hvad skriver han?

Harald. Han skriver, at jeg kan besøge Far i Dag... (ser paa Uret) det er snart Tiden, ser jeg...

Magda. Du maa tvinge Dig selv, Du maa ikke lade den gale Mand komme ind i vort Liv . . . selv om han er din Far. Vi vil have det Liv, vi har Ret til, Harald . . .

Magda. Skal Du se din Far i Dag igen? Aa, hvorfor det? Aa, gaa ikke, Harald, gaa ikke... Jeg ber Dig saa bønlig, gaa ikke... Du bli'r bare saa urolig, Harald. ... Gaa ikke!

Harald. Jeg kan ikke lade være, Magda.

Magda. Kan Du ikke lade være? Hvorfor kan Du ikke lade være? Du glæder jo ikke ham med det ... Han sidder der sløv og uden at kende Dig. Og Du bli'r bare opreven og elendig...

Harald. Jeg maa alligevel derhen... Jeg maa se Ulykken i Øjnene ...

Magda. Du maa tvinge Dig selv, Du maa ikke lade den gale Mand komme ind i vort Liv... selv om han er din Far. Vi vil have det Liv, vi har Ret til, Harald ... Ikke sandt, Du?... Vi kan glæde os over Livet (varmt) Du og jeg — vi to.

Harald. Jeg ved ikke, om vi har saa stor Grund til at glæde os over Livet, Magda. Vi ved jo aldrig, hvad der kan hænde. Tænk bare paa Far. Saa pludselig Ulykken kom...

Magda. Aa, han var skrøbelig bestandig, Harald. Det sagde Du jo selv saa tit.

Harald. Han var ikke skrøbeligere end mange andre. Gik omkring blandt os og tænkte og talte... sagde tit ganske skarpe Ting ...

Magda. Særlig om mig og Dig, Harald — mest om mig. Aa, slige smaa skarpe Hoder... saa tynde og magre i Grunden!

Harald. Hvorfor tænke paa det nu... (fortsættende) Tænk paa hans Skæbne: næsten pludselig umyndig... bæres hjælpeløs bort... uhelbredelig sløv... bæres ind i den store uhyggelige Vognen — huh! — Magda, den Vognen... jeg ser den endnu... Og jeg hører den rulle bort. Den rulled saa ækelt, saa haabløst.

Magda. Nu vil jeg sige Dig en Ting, Harald: Du maa ikke gaa om med disse Tankerne. Du maa ikke, Harald. Hører Du... Jeg ber Dig...

Harald. Jeg har forsøgt at blive dem kvit, Magda. Men de er ligesom Orme. De kryber ind overalt... uden en ved Ordet af det, er de der.

Magda. Jeg forstaar i Grunden ikke, hvorfor Du nu pludselig har faaet saa travlt med at tænke paa din Far. Du maa jo indrømme, kære Harald, at før, da han var frisk, var Du ikke meget optaget af ham. Og Du og han passed heller ikke sammen — det er sikkert og vist. Han saa stiv og bureaukratisk, Du bare Menneske og fuld af Liv.

Harald. Ja, det er ganske sandt. Jeg følte mig altid fremmed for ham... Men nu, siden Ulykken er hændt, saa føler jeg, at han har alligevel noget med mig at gøre... Tænk paa

det, Magda: jeg er hans Kød og Blod. Han, som sidder derinde i Mørket... og jeg — der er Forbindelse mellem os, forstaar Du?

M a g d a. „Forstaar Du?" — Hvad forstaar jeg? Hvad snakker Du, Harald?... Forbindelse? mellem Dig og ham?

H a r a l d. Det er vanskeligt at snakke ud om sligt, som en ræddes for bare at tænke paa. Men jeg burde vel sige det til Dig, Magda... saa Du kunde vide det... om noget engang skulde ske... som en ikke selv havde Magt over.... Saa havde jeg ialtfald varskoet Dig... Jeg er ræd for mig selv, Magda. Det, som nu hændte Far, er hændt før i hans Slægt (hastigt, med Gys) det kunde hænde en anden efter ham ogsaa.

M a g d a (i behersket Angst). Harald, hvad siger Du? Harald, Du ødelægger Dig selv ved disse Tankerne... Se paa mig, Harald! Du elsker mig — Gør Du ikke? Kan Du ikke glemme slige onde Tanker hos mig? Hvorfor tar Du mig ikke mere til Dig? Hvorfor kysser Du mig ikke mere? (hulker) Skal dette onde ogsaa dræbe Din Kærlighed til mig?

H a r a l d. Slig lys Kærlighed som min til Dig ... den er Livets Overskud. Den kan en bare føle, naar en har Liv og Magt ... Naar Rædslen kommer ind i ens Liv — saa kan den ikke rigtig brede sig som før ... Jovist elsker jeg Dig, Magda ... Men ikke som dengang. Jeg er saa træt mangen Gang.

M a g d a. Kom, lad os sætte os, Harald — lad os tale sammen. Jeg kender mig saa stærk. Ingenting kan komme nær os af ondt. Aa, Harald, Harald, jeg elsker Dig saa. Vær glad i mig igen.

H a r a l d. Du er saa rig, Magda. Du er saa fuld af Elskov og Liv. Netop derfor ved jeg ikke, om jeg tør tage imod det, som er Dit. Jeg er ikke sikker paa, at jeg har Ret til at leve Livet fuldt og helt sammen med Dig.

M a g d a (tonløst). Saa skulde alt være forbi, Harald.

H a r a l d. Jeg kan føle saa inderligt for Dig, men ikke det, jeg følte før ... Naar nogen er ræd for at falde i en Afgrund, saa forstaar han ikke dem, som klager over Elskov og Lykke og den Slags. Alt sligt forekommer ham saa fordringsfuldt. Han vil bare bede om det fattigste Liv ... men Liv, Liv! .... ikke Svælget! ikke Afgrunden! For Guds Skyld, Liv! Liv! (Pause) ... Slig føler jeg nu, Magda. Jeg kan ikke gi' Dig den Kærligked, Du fortjener .... og saa noget andet .... Du faar høre det ogsaa. Jeg kunde fortælle Dig det ved at sige Dig noget, jeg opleved forleden Nat ... Du kan jo kalde det Drøm, om Du vil ... Jeg syntes, at jeg var ude at køre. Og jeg kørte længe ... Vognen rulled, som Vogne plejer ... Men saa blev Rullingen værre ... det buldred i Ørene ... Og pludselig opdaged jeg, at jeg sad i den samme Vognen, som kørte Far bort ... den afskyelige Vognen ... aa jeg sled og rev og vilde ud ... Aa, den Angst da jeg vaagned! ... Da svor jeg paa, Magda, at jeg aldrig vilde sætte Barn i Verden ... Og den Ed vil jeg holde ... Ingen skal for min Skyld forbande sit Liv.

M a g d a (frem). Dette er Fejghed af Dig, Harald! Det høres jo saa nydeligt ud at være saa hensynsfuld. Men nu siger jeg det endnu engang: dette er Fejghed af Dig! Du gaar og plejer dette! Du ruger over Din Ængstelse istedetfor at kæmpe imod den.

H a r a l d. Fejghed? Aa, hvor Du er udmærket kæk og folkelig nu ... Bare Menneskene var lidt mere fejge i det Stykke! Saa leved der ikke fuldt saa mange Ulykkelige her i Verden ... Du har forresten vanskeligt for at snakke om dette, kære Magda. Det er saa inderligt let at dømme, naar en sidder der, frisk og tryg ... Naa, nu har Du alligevel faaet høre det hele. Naar alt kommer til alt, var jeg kanske mere modig end fejg. Det faldt ikke let at røre ved det ... ved det, som jeg næppe turde tilstaa for mig selv ... ved det, som jeg fandt ydmygende ligeoverfor Dig (Pause). Saa fik Du høre det ... Saa faar Du, som er saa kæk, og som ikke behøver at ruge over slige Tanker ... saa faar Du ... tænke Dig lidt om ... naar det gælder Dig og mig.

M a g d a (heftig ind mod ham). Harald, hør mig! ... Jeg traf Dig, og Du vakte mig til alt, som er dejligt ... Du gjorde mig til Kvinde ... Du gav mig alt ... Vi kan aldrig skilles, Harald! ... aldrig ... ved Gud! Der hvor Du er, der er Livet for mig ... jeg følger Dig ... jeg følger Dig overalt ... mod Lyset og mod Mørket ... hvor Du vil ... Jeg vil ikke andet end at være, hvor Du er ... Gaar Tiden, Harald, vi blir sammen. Skulde jeg sidde og vente paa Dig, til jeg blev gammel ... vi blir sammen! Vor Kærlighed skal bli' ligestor, hvordan saa vort Liv blir ... Jeg bare mener, at vi er to Mennesker, som fortjener at blive lykkelige ... Vi er, Harald! ... Derfor vil vi slaas som rasende for Lykken og for Livet, ikke sandt? ... Lov mig det, Harald ... Livet er saa dejligt ... Husker Du alt, vi har levet!

H a r a l d. Det ved Du, jeg husker. Og Du kan tro, jeg baade kæmper og skal kæmpe, Magda. Men en anden Ting er det: jeg maa vide, hvad Grund jeg staar paa. Jeg maa vide, hvor jeg kan staa trygt, og hvor jeg skal anspænde mig ... Du skal ellers nok se, at jeg skal være Mand for at føre Kampen igennem ... Netop derfor vil jeg besøge Far ... Ja, om jeg nu ikke gik derhen, vilde det hele være værre. Da vilde jeg tænke mere paa ham ... Jeg maa gaa nu .. nej, bed mig ikke, kære. Kom og følg mig lidt paa Vej ... Lad os gaa Havevejen ... Vejret er jo dejligt ...

M a g d a. Det er jo fuldt Foraar, Harald. Kanske Du glemmer det ogsaa.

H a r a l d. Jeg havde kanske nær glemt det, Magda! ... Javist, det er fuldt Foraar ... Saa dejligt Vejret i Grunden er. Det er jo sandt.

Carl Gjerlow kommer vist fra Landet i Dag (raaber ud) aa, Jomfru Mo, bed Gjerlow sidde en Stund, om han kommer mens jeg er ude ... jeg kommer snart tilbage.

(Scenen staar et Øjeblik tom. Da ringes der fra Entreen. Jomfru Mo gaar hastig over Scenen. Strax efter kommer:)

Fru Randolf (en smuk og fint udseende Dame i femtierne. Hun er træt og ser alvorlig ud). Goddag, Jomfru Mo ... Er min Søn hjemme?

Jomfru Mo. Nej, det var da uheldigt, Frue. Nu gik han netop ud ... Jeg tror, han gik Havevejen (gaar hen og ser ud efter Harald). Nej, nu er han vist alt væk.

Fru Randolf (lidt mistrøstig). Naturligvis gik han netop, som jeg kom. Jeg er jo altid saa heldig, Jomfru Mo. Ved De saa, hvor han gik hen?

Jomfru Mo. Jeg ved saamæn ikke, Frue. Men han kommer sikkert snart hjem. Han sagde det, da han gik. For han venter nok Doktor Gjerlow... Saa hvissom Fruen vilde vente ...

Fru Randolf. Nuvel, saa venter jeg en Stund. Hvordan staar det ellers til, Jomfru Mo?

Jomfru Mo. Aa, jo saamæn. Det staar jo, som det kan, Frue.

Fru Randolf. Hvordan har min Søn haft det de sidste Dagene? Begynder Humøret at bli bedre, Jomfru Mo?

Jomfru Mo. Aa, naar jeg skal sige som allersandest, saa synes jeg ikke, Herren har kviknet stort.

Fru Randolf. Saa, De synes ikke det, Jomfru Mo?

Jomfru Mo. Aaa nej, han kunde nok være muntrere, uden at det skaded ... Men det er jo heller ingen Skam for et Barn, at han tar Sorg over sin Far... Men nu ringer det saamæn! Det er nok Doktor Gjerlow, tænker jeg ... Undskyld, at jeg render min Vej, Frue!

(Doktor Gjerlow (ind i Værelset). Han er en Mand i Trediverne, stærke, aabne Træk. Han gaar hen til Fru Randolf og hilser dybt og venskabeligt).

Doktor Gjerlow. Goddag, Frue!

Fru Randolf. Goddag, kære Gjerlow. Undskyld at jeg blir siddende. Jeg er saa træt, Gjerlow.

Dr. Gjerlow. Kære, bliv bare siddende, Frue. Det er jo ikke saa underligt, om De er træt i denne Tid.

Fru Randolf. Har De truffet Harald nylig, Carl?... Aa ja, Gjerlow, jeg kalder Dem saamæn ved Fornavn ... naar det falder mig saa ... Det faar jeg nok Lov til ... De, som er Haralds Barndomsven.

Dr. Gjerlow. Kære Frue, det glæder mig, at De er venlig imod mig. Det kan De vel forstaa ... Jo, jeg har da truffet Harald nu og da den senere Tid ... og ikke saa sjældent ...

Fru Randolf. Jeg er bekymret for Harald, Gjerlow... han er saa nedtrykt i denne Tid. Synes De ikke?

Gjerlow. Jo, han er jo en Del nervøs i denne Tid ... Naa, vi faar haabe, at det hele er forbigaaende Nedstemthed, Fru Randolf.

Fru Randolf. Men bare det ikke varer for længe. Aa, Gjerlow — han var anderledes før ...

Dr. Gjerlow. Ja, De har Ret, Frue. Han var anderledes før. De kan tro, jeg savner min gamle Ven. Han var jo saa meget for mig.

Fru Randolf. Og De var meget for ham ogsaa. Herregud, I passed saa godt sammen, Carl.

Dr. Gjerlow. Jeg trængte ialfald til Harald. Det føler jeg nu. Bare jeg ser mig om i dette Værelse. Alle de gode Timer, jeg har haft her. Nu er her saa stille. Før var Luften herinde fuld af hans Væsen. Noget brændte herinde. En følte Livet intensere her end andetsteds.

Fru Randolf. Ja, han har Evne til at lade Folk føle stærkt. Det er netop sandt, Carl.

Dr. Gjerlow. Aa, jeg føler tydeligst nu, hvilken Livskraft han dengang ejed ... hvilken dyb Glæde han ejed over det Faktum, at han var et frit, stærkt Menneske.

Fru Randolf. Men kære Gjerlow... hvad skal vi gøre, for at han snart skal bli som før?

Dr. Gjerlow. Ja ... hvad skal vi gøre? ... Det er netop det, jeg gaar og tænker paa om Dagene.

Fru Randolf. For hvad i Alverden er det, han gaar omkring og ængster sig for? Han er jo saa frisk og stærk, hvad?

Dr. Gjerlow. Javel, Javel! (Tænker sig om, rejser sig og gaar heftigt frem og tilbage). Ja, paa en Maade er det jo bagvendt at han skal gaa og være ængstelig ... Ved De, hvad jeg har tænkt, Frue? ... Han ligner saamæn ikke sin Far, hverken i Sind eller Skind. Han har arvet Dem, Frue. Han er sin Mors Søn først og fremst. Han har Deres Kraft og Deres Følelse, Deres brede Overflod. Deres Mand var vist en meget korrekt og fin Herre, men lidt mager og lidt fattig som Menneske ... De forstaar, jeg taler som Læge! ... Kend saa, hvor lidt Harald har med ham at gøre. Hvor han fremviser ingen af Deres Mands Særheder. Hvor han er af en anden Natur, af et andet Temperament.

Fru Randolf. Ja, det har De fuldkommen Ret i, Gjerlow. Og det skulde Harald forstaa.

Dr. Gjerlow. Deres Mand var jo den mest konventionelle, den ængsteligste: For Guds Skyld, skru ikke Lampen saa højt, den kan explodere. For Guds Skyld, luk Vinduet, det trækker jo! For Guds Skyld, vær forsigtig med det og vær forsigtig med det ... Han kunde jo til Slut ikke lægge et Penneskaft fra sig ...

Fru Randolf (lidt reserveret). Naa ja —

han var noget konventionel ... det hang vel for en Del sammen med den Nøjagtighed, som hans Embedsmandsvirksomhed havde medført, Doktor Gjerlow.

Dr. Gjerlow. Naa, det er muligt. Men tænk saa paa Harald. Menneske først og fremmest. Menneske paa denne Jord. Glad i alt Liv, som glæder sig eller bløder. Glad i det Arbejde, som gir ham Brug for sine Evner. Føler med overalt. Aldrig smaalig, aldrig snobbet ... Nej, det er i Grunden bagvendt, at han gaar her og ængster sig. Hm, disse Digtere, Fru Randolf! De kunde alligevel ha' godt af en kold Spand Vand i Hodet nu og da ... Ja, De ved jo, hvor jeg elsker Haralds Kunst; men i Dag er jeg ikke sikker paa, at ikke Fantasien nu og da løber af med ham ... gir ham Forestillinger og Ideer, som uden videre Skade kunde været borte.

Fru Randolf. Arbejder han paa noget nu, Gjerlow? Ved De noget om han har Ro til det?

Dr. Gjerlow. Nej, Frue ... jeg tror ikke han arbejder paa noget nu. For Øjeblikket orker han vel ikke at binde Tankerne paa noget bestemt ... Ja, det er sørgeligt ... Naa, paa den anden Side tror jeg ikke, han bør anstrenge Tankerne formeget netop nu.

Fru Randolf. Husker De tidt før, Carl, hvor han var anspændt og ivrig, naar han rigtig var optaget af sit Arbejde?

Dr. Gjerlow. Aa ja, jeg husker det nok, kan De tro. Han arbejded som en rasende. Og alligevel var det bare som han øste ud af sig selv. Og det var det mærkelige med Harald: han stængte sig ikke inde. Aldrig leved han intensere end da ... Han gik paa Gaden, saa Byens Liv, han kom op til mig paa Operationsstuen, saa Sygdom og Lidelse, han gik altid, hvor Livet var stærkest. Jeg maa konferere med Røsten fra Menneskene, sagde han. Synes jeg, at mit Værk er blegt, naar jeg har været ude blandt Menneskene, duer det ikke; forstyrres nogen Kunstner af Livet, maa han varsgo sig selv. Han var jo altid ærgerlig, naar nogen talte om Digt som Modsætning til Handling. For ham var Digt Daad. Kunsten drak hans Blod ... endda han ligesom fik mere igen. Aa ... han sad tidt oppe hele Nætter. Jeg kom til ham en Morgen, han havde om Natten fuldendt sin Bog, samlet alle Straaler i Slutningen. „Jeg har aldrig levet vildere Nat end denne", raabte han, hele mit Liv kom til mig. Jeg har grædt og jublet. Jeg er endnu hed i Hodet." Og saa lo han: jeg gaar endnu omkring som et Rovdyr med blodigt Svælg ... Saa lo jeg ogsaa, vi spiste Frokost sammen ... han var fuldt vaagen ... han vilde gaa med mig paa Hospitalet ... han hørte med svær Interesse nogle interessante Tilfælde fra min Praxis ... Om nogle Timer skulde han træffe den Kvinde, han elsked .... Ikke sandt, Frue, denne Strøm af Liv, som vi, hans nærmeste, kender fra ham ... om den faar gaa i sit gode, brede Leje, saa er den blank og vakker ... Men blir der dæmmet op for den, ja saa kan den flyde udover og gaa i skæv Retning og bli grumset ... Jeg er derfor ræd ... Ja, jeg er ræd for Harald. Denne lille Tanke, han har paa Muligheden af en stor Ulykke, den vil rimeligvis kaste Skygge over hans Liv, gøre, at han aldrig nogen Gang blir rigtig glad ... Selv om han vil bli frisk i Bund og Grund ... saa vil han alligevel bli en mistrøstig Mand. Det er jo heller ikke lysteligt.

Fru Randolf. Nej, det har De Ret i, Gjerlow. Det er ikke lysteligt ... Hvad skal jeg gøre, hvad skal jeg gøre? (Det ringer).

Dr. Gjerlow. Der ringer det! Kanske er det ham, der kommer.

Magda (kommer). Undskyld, om jeg forstyrrer. — Jeg vilde se, om Harald var kommen tilbage.

Dr. Gjerlow. Fru Randolf, maa jeg forestille Dem for Frøken Magda Alver.

Fru Randolf. Goddag, Frøken Alver, Harald kommer vist snart ... (Hun rejser sig og gaar hen til Magda Alver). Jeg ved, at De elsker min Søn ... derfor vil jeg holde af Dem, holde meget af Dem, vil jeg ... De ser jo saa smuk og god ud.

Magda. Jeg har altid holdt af Dem, Fru Randolf ... naar andre snakked ondt om Harald og mig, var De altid god.

Fru Randolf. Kære, Kære, jeg vil kalde Dem Magda, ligesom jeg kalder Gjerlow Carl. I maa være hos mig nu, da jeg har det ondt. Min Gud ... om jeg bare ikke havde glemt at bede!

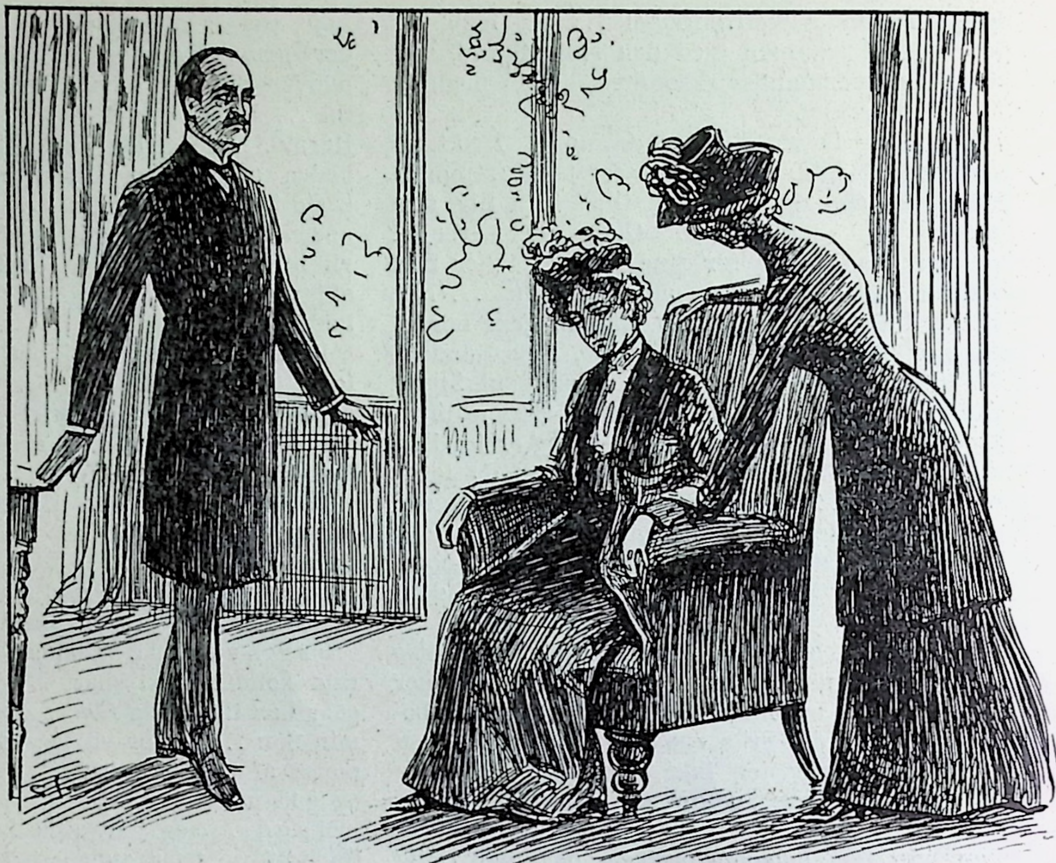
Magda. Men Doktor Gjerlow .... vil De svare ærlig og redelig: har Harald nogen virkelig Grund til at være nedtrykt.

Dr. Gjerlow. Kære Frøken Alver, der spørger De om noget, som ikke er let at svare paa. Nogen virkelig Grund? Ja, selvfølgelig kan han ha' nogen virkelig Grund. En anden Ting er det, at jeg bestemt vil hævde, at den største Ulykke i dette Tilfælde er hans egen Ængstelse.

Fru Randolf. Af alt det, De har sagt i Dag, Gjerlow, forstaar jeg, at det altsaa er Troen, som gør Harald saa stor Skade ... Troen paa, at han kan bli ulykkelig, naar Ulykken findes i hans Fars Slægt. Men, Doktor Gjerlow, dersom nu Harald ikke længer havde denne ulykkelige Tro ... hvad saa?

Dr. Gjerlow. Hvad? ... Hvad mener De, Frue? om han nu ikke ... troede ... at han var Deres Mands ... Søn?

Fru Randolf (rejser sig og gaar frem midt paa Gulvet, hun er meget bleg). Ja, Doktor Gjerlow! Spørgsmaalet er tydelig nok. Jeg spør: Den Mand, som sidder uden Bevidsthed, og som Harald ser sig ræd paa. Om han nu pludselig blev en fremmed for min Søn? Om Harald nu fik vide, at der ikke fandtes en Draabe fælles Blod i deres Aarer — hvad saa?

Fru Randolf. ... Men Doktor Gjerlow, dersom Harald nu ikke længer havde denne ulykkelige Tro ... hvad saa?

Magda (farer frem). Hvad mener De, Fru Randolf? Hvad mener De?

Fru Randolf. Jeg spørger Gjerlow! Jeg spørger ham som Læge og som Haralds gamle Ven.

Dr. Gjerlow. De spørger mig, Frue ... Ja, skal jeg svare, saa blir Svaret det, at alt vilde bli anderledes i det Øjeblik, Harald fik den Tro: at han ikke havde noget Blodfællesskab med Frederik Randolf. Hvorfor spørger De dog om dette, Frue? Er dette Tankeexperiment i Grunden til nogen Nytte?

Fru Randolf (kæmpende med sig selv). Jeg siger ikke dette ... saa ganske løsmundet ... Jeg ved, hvad jeg spørger om ... Javel, I ser paa mig begge ... Jeg er Kvinde ... Jeg er Mor ... Jeg elsker min Søn. Han er det eneste, jeg har ... det eneste, jeg har haft i hele mit Liv.

Magda. Fru Randolf! sig mere! De, som elsker Harald! sig mere!

Fru Randolf. Ja ... jeg skal nok sige mere. Jeg skammer mig ikke nu ... Jeg har ofret kanske lidt for meget for Agtelsen og Ærbødigheden her i Verden ... Nu kan alle gærne vide det ... at jeg har noget at sige ... en Hemmelighed ... som jeg troede skulde dø med mig. Nu faar den frem ... siden det er nødvendigt ... I kan høre det ... jeg skjuler det ikke ... Harald er ikke Søn af den Mand, han er bange for nu ... Jeg vil ingenting forklare ... Jeg kunde sige, at han er Søn af den eneste Mand ... jeg har elsket ... men jeg vil helst ikke sige mere ... det andet er vanskeligere ... at forklare ... der kom det frem, som er det vigtigste ... jeg angrer det ikke.

Magda. Dette maa Harald faa at vide saa snart, saa snart!

Fru Randolf. Han skal faa vide det. Det blir nok svært at faa sagt det ... Mor og Søn ... det er saa underligt!

Magda. Her gælder det først og fremst Harald, Fru Randolf. Aa, sig det snart! snart!

Dr. Gjerlow. Harald er Deres, Fru Randolf, og han vil altid være Deres! Kanske endda mere, naar De nu gir ham Livet paany.

Fru Randolf. Harald maa ikke svigte mig. Har han det Sind, jeg tror, saa gør han det ikke. Jeg kender ved mig selv, at jeg kan bære Tilstaaelsen.

Magda. Se, der kommer Harald! ... Aa, min Ven, Du ser ikke saa glad ud, som Du snart skal se ud. Kom, Doktor ... Vi gaar en Tur ... Gud, nu kan en dog se, at Solen skinner for Alvor.

Harald (kommer ind Havevejen). Er Du der, Mor? ... Er Du alene?

Fru Randolf. Ja, Harald, jeg er alene.

Harald. Jeg troede, at nogen var her. Har ikke Carl været her?

Fru Randolf. Jo, Carl har været her ... og Magda Alver. Jeg elsker dem begge to. De holder saa af Dig, Harald.

Harald. Ja, det tror jeg, de gør ... Hvordan lever Du, Mor?

Fru Randolf. Aa, Du ved jo — jeg har det ikke særligt godt.

Harald. Nej, nej — Du ser bleg ud.

Fru Randolf. Det gør jeg vist. Kommer Du fra Hospitalet?

Harald. Ja, jeg gør ... Jeg talte med Overlægen, Mor.

Fru Randolf. Naa, hvad sagde han?

Harald. Ikke noget godt.

Fru Randolf. Lidet Haab fremdeles?

Harald. Ikke Haab. Nærmest ikke Haab, Mor. (Sidder en Stund) Jeg tror, jeg kommer til at rejse bort en Tid, Mor.

Fru Randolf. Vil Du rejse, Harald ...? Naa ... hvor vil Du saa rejse hen?

Harald. Jeg har ikke bestemt Stedet endnu. Jeg tror, jeg vil op paa Landet etsteds. Højt op paa Landet.

Fru Randolf. Vil Du paa Landet? Hvad vil Du gøre der?

Harald. Jeg vil arbejde, Mor ... arbejde mig træt hver Dag.

Fru Randolf. Nej, vil Du arbejde, Harald. Det er jo dejligt, at Du har sligt Mod paa Arbejdet. Men vil Du nu paa Landet for at arbejde? Jeg troed, Du arbejded bedst i Byerne. Det har Du tidt sagt.

Harald. Du misforstaar mig, Mor. Jeg mente ikke, at jeg vilde arbejde med min Digtning. Jeg vil op paa Landet for at gaa løs med haardt Nævearbejde. Jeg vil slaas med Ploug og Hakke og Spade og Ljaa — alt sligt, forstaar Du.

Fru Randolf. Men ... hvorfor vil Du gøre alt dette? Tror Du, at Du duer til sligt Arbejde?

Harald. Aa jo — Du ved jeg er stærk. Jeg har seje Kræfter.

Fru Randolf. Javist — det har Du jo ... Men, men det høres noget mærkeligt ud. Vil Du bruge dette til Adspredelse? Tror Du ikke, Du blir ked af det.

Harald. Aa, Mor, jeg har nok ikke Raad til at bli ked af noget nu. Jeg vil gøre dette, for det skal være saa godt til at bli rigtig træt af ... saa en ikke sandser at tænke stort. Og saa skal det gi tung Nattesøvn, saa en ikke ligger vaagen eller drømmer ... Ja, for jeg har heller ikke været rigtig frisk den sidste Tid, ser Du. Jeg har ikke haft det ganske godt for alle disse Tankerne paa Far ... Du forstaar ... Uhyggen ved det hele.

Fru Randolf. Men, Harald, Du skal heller bli her i Byen, synes jeg. Du skal heller tage fat paa det store nye Arbejde, som Du var saa optat af og saa glad for.

Harald. Aa, snak ikke om det, Mor.

Fru Randolf. Det var jo saa godt, det Du fortalte, Harald. Husker Du ikke den Kvælden, Du snakked om det. Du havde netop ordnet det hele hos Dig. Du havde vundet over det, sagde Du. Du havde kastet det under Dig.

Harald. Aa, Mor, nævn ikke alt det. Den Bog blir aldrig til noget, Mor. Nu ved Du det.

Fru Randolf. Hvad siger Du?

Harald. Nej, jeg orker ikke, Mor. Jeg har nu bare et Maal: jeg vil bli en jævn rolig Mand. Fremfor alt rolig, Mor ... ingen onde Tanker ... ingenting, som ængster.

Fru Randolf. Men de onde Tanker skal ikke ængste Dig mere, Harald ... nej, de skal ikke! Og Du, som hører til midt blandt Menneskene, Du maa ikke for Alverden begrave Dig oppe i en Afkrog.

Harald. Aa, hvem ved. Kanske der kunde findes noget i Krogen ogsaa. Der bor tidt fine Mennesker i slige Kroge, Mor.

Fru Randolf. Aa, Harald, sligt er Talemaader. Du mener saamæn ikke for Alvor, at Du vil rejse Din Vej slig. Gud ved, hvem har sat Dig paa den umulige Ide. Aa, hvad skal jeg sige for rigtig at faa forklare Dig, at Du tar fejl.

Harald (rolig). Vil Du forklare mig, at jeg har taget fejl, Mor? ... Aa, det kan Du nok ikke! Jeg kan nok snarere forklare Dig altsammen. Du vil da se, at min Ide slet ikke er saa urimelig. Siden dette med Far skete, er jeg ikke ganske som før, Mor — kort og godt: Jeg vilde da engang for alle faa at vide, hvad jeg havde at rette mig efter, og jeg snakked med Overlægen derude, hvor Far er ... Han kendte jo nøje Fars Tilfælde og vidste om Tilfældet før i hans Familie ... (Pause). Jeg fortalte ham om min Uro, og jeg spurgte ham: Kan dette, som har hændet Far, hænde mig ... Ja, er der Rimelighed for, at det kan hænde mig? Han svarede: Jeg kan jo ikke stille Deres Horoskop. De kan bli og De blir rimeligvis en stærk, sund Mand.

Fru Randolf. Ja, der ser Du, Harald.

Harald. Saa tilføjed han: Men ingen Sygdom er saa svær at udrydde i en Slægt som haarde Nervesygdomme, og jeg kan jo ikke indestaa Dem for, at De ingen Spirer har ... Saa advared han mig mod mit Arbejde som Digter. Jeg maa advare Dem mod Deres nerveanstrengende og subtile Hjernearbejde ... særlig nu, da Deres Tanker har faaet denne sørgelige Retning, sagde han. Hvad mener De? spurgte jeg, skulde jeg ikke mere befatte mig med min Kunst, Hr. Doktor? Det maa De ikke forlange af mig. Jeg kan ikke ofre den. Jeg vilde sygne hen. Før maatte jeg følge den helt ind i Galskaben ... „Naa," svarede han. „Tror De, at De kan følge den helt ind i Sløvheden ogsaa? ... for der gaar Deres Slægts Nevrose" ... Aa nej ... saa heller alt andet ...! Naa, saa nævnte han som særlig godt Arbejdet oppe i Landet...

Fru Randolf (opreven og tvivlraadig). Aa, Harald, om vi kunde rigtig snakke sammen, og om Du vilde høre mig ... jeg skulde sige Dig saa meget ... og Du skulde aldrig bli bedrøvet ...

Harald. Aa, kære, stakkels Mor. Du har jo Sorg selv! Hvordan vilde Du saa trøste mig? ... Naa, en vænner sig vel til den Ting ogsaa ... at resignere ... Jeg synes alt, at Verden ikke kommer mig ved mere. (Standser ved Skrivebordet) Se, disse Papirer her. De blir snart gule ... Sligt Mod jeg havde paa den Bog ... Aa, der skulde staa saa meget: Venner og Uvenner og Elskov og Had og Mænd og Kvinder og Lykke og altsammen, som bobler ude i Livet —

det, som jeg elsked saa. Aa, Mor, Mor, — at jeg skal sige Farvel til altsammen!

Fru Randolf. Nej, Harald, Du skal ikke sige Farvel. Hør mig, Harald! Du skal ikke sige Farvel ... Harald, jeg er Din Mor, hører Du, Harald! Jeg elsker Dig mere end alt andet! mere end mig selv, mere end mig selv. Lad mig for Guds Skyld sige Dig noget ... Harald, hør Din Mor i en vanskelig Ting ... Hør, Harald ... jeg ... jeg har aldrig elsket Randolf ... Jeg har aldrig elsket Randolf ...

Harald. Hvorfor fortæller Du mig det, Mor? Det ved jeg desuden. Det saa jeg saa langt, jeg kan huske tilbage. Jeg begriber ikke, hvorfor Du gifted Dig med ham.

Fru Randolf. Aa, hvad skal tidt vi Mennesker gøre? Jeg var en skuffet Kvinde, da Randolf kom. Jeg vilde ha Fred.

Harald. Var Du træt, Mor? Men hvorfor siger Du alt dette til mig nu? ... dette om Dig og Far?

Fru Randolf. Du maa høre mig, Harald. Du maa gi mig en Stund, og saa høre mig. Det er saa vanskeligt at tale med Dig om dette. Men jeg maa tale med Dig ... jeg maa tale med Dig nu, Harald.

Harald. Kære Mor, tal til mig ... Du ved jo, at jeg vil høre paa hvert Ord, Du vil sige.

Fru Randolf. Saa faar Du høre mig, Harald. Jeg havde elsket en Mand. Han havde krænket mig ... naa, kanske jeg havde krænket ham ogsaa ... Vi var begge stridige ... og saa gik det som det gik: dumt, fortvivlet ... Men han var alligevel alt for mig ... Og da vi skiltes, sad jeg igen hos Far og Mor, som syntes jeg havde været ubesindig ... og jeg savned, og jeg blev haard og træt. Og saa traf jeg Randolf, og han var hensynsfuld, jeg vilde faa det roligt og godt hos ham, og vi gifted os ...

Fru Randolf (opreven og tvivlraadig). Aa, Harald, om vi kunde rigtig snakke sammen, og om Du vilde høre mig ... jeg skulde sige Dig saa meget ... og Du skulde aldrig bli bedrøvet.

Men saa kom han, han den anden. Han havde styrtet hjem fra en lang Rejse ... Men da var det for sent ... Og da jeg nu saa ham, blev jeg ræd ... jeg elsked ham, saa jeg blev bleg, naar de nævnte hans Navn ... Jeg blev ræd ... jeg bad Randolf rejse med mig ... Og saa kom Bryllupsrejsen ... Jeg fortæller Dig alt, Harald. Du maa forstaa alt. Vi tog Bryllupsrejsen, Randolf og jeg. Men endda jeg havde rejst fra ham, den anden, saa kunde jeg ikke bli kvit ham. Han havde besat mig ... Naar jeg kom til de dejlige Steder, saa jeg ham ligesom for mig: Her skulde han ha været. Her skulde vi ha gaaet sammen, han og jeg ... Og naar de store Orkestre spilled ... jeg syntes de spilled for ham og mig ... Da jeg kom hjem fra Rejsen med Randolf, var jeg saa færdig. Jeg var ikke stolt mere og ikke bange. Jeg vilde gærne træffe ham igen, som jeg havde tænkt paa. Jeg havde saa meget at sige ham ... Og jeg traf ham ... endelig ... og pludselig kunde jeg ikke mere — pludselig magted jeg ikke mere ... pludselig brast alt det haarde omkring mig — og jeg jubled til ham, Harald ... endda Jubelen var blandet med Graad ... Saa faar Du høre det, Harald: Jeg tilhørte ham! ja, jeg tilhørte ham! Du er hans Søn! Du er hans Søn (synker fuldstændig sammen).

Harald. Mor! Mor! hvad mener Du? Hvad siger Du? Mor! Mor! ... hvad ... hvad er det?

Fru Randolf (ser op paa ham). Ja, det er saa, Harald ... Du ved alt ... Du faar dømme mig ... Du ... faar gøre, hvad Du synes ... (fastere) Men det skal Du vide, at den Mand, hvis Blod Du har ... han var ikke svag og ikke sløv. Hans Blod var det stærkeste og rødeste i Verden ... Det skal Du høre af Din Mor ...

og hvad Du synes om mig ... og hvordan Du dømmer mig, jeg vil løfte Hodet alligevel ... fordi jeg har lidt saa meget ... og fordi Du er min Søn.

Harald. Mor . . . jeg begriber ikke . . . jeg begriber ikke ... er det sandt, Mor? ... Hvad siger Du? ... hvad siger Du? ... Er det sandt? ... er alt fra før ingenting ... det er saa underligt, Mor ... (Han støtter Hodet i Hænderne, løfter det omsider og betragter hende — stryger hende forsigtigt over Haaret) Nu tror jeg det! ... Nu forstaar jeg det! ... Du fine Mor, som altid var saa bleg ... Naar jeg husker tilbage ... saa ser jeg noget løfte sig ... ligesom et Barndomsminde. Jeg ser en Mand komme ind i Stuen, og jeg tror, at Du rødmed, Mor ... Du blev anderledes end ellers ... Jeg husker ham ... han snakked ikke stort, men jeg tror, han saa paa Dig ... Og han kyssed mig ... Og han saa paa mig med nogle stærke Øjne, jeg husker Øjnene hans ... Han løfted mig paa Armene ... Jeg sov tidt ind paa Fanget hans. Du underlige Mor!

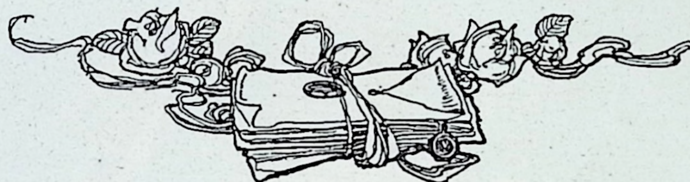
Fru Randolf. Tak, Harald, fordi Du er god! . . . Ja, hvad skal jeg sige andet? . . . I Mænd kan nok have frie Ideer ... og I kan nok elske de frie Kvinder, men en stakkers Mor maa aldrig ha fejlet ...

Harald (kaster sig ned for hende). Aa, Mor, Mor! Tak! Tak for alt! (Pause). (Det ringer. Dr. Gjerlow og Magda Alver ind).

Harald. Carl! og Du, Magda! ... (han omfavner dem) Hils paa Mor ... vær god mod hende! ... Sig dem det, Mor! De skal ogsaa vide altsammen ... Jeg kan snart ikke holde denne Jubel ud ... det er for stort!

Gjerlow. Synes Du ikke, Du burde ta' med mig paa Landet og hvile Dig lidt, min kære Ven?

Harald. Aa nej, Du! jeg er snart udhvilet nok. Nej, ikke paa Landet nu. Om Vaaren skal vi være i Byen. Vaaren er først Vaar i de store Byer. Alle Mennesker, som vil leve, er da bedre end Træerne ... Mændene, som vil erobre, Kvinderne, som vil elskes. Menneskekoret, som vaagner ... Mor, Carl, Magda, vi lever! vi allesammen lever!

DET VI HAR MISTET

EN JULESKITSE

AF

ANDERS J. ERIKSHOLM

ILLUSTRERET AF TH. IVERSEN

Frøken Soffy Uhrenfeldt sad i Skovridergaardens hyggelige Dagligstue og fantaserede paa Klaveret.

Det var i Mørkningen. Decemberskumringens Skygger fjælte sig i Krogene og bag Gardinernes Folder, som de kunde bedst. Ovndøren stod aaben, og gennem Jærnristen faldt et bredt rødt Ildskær hen over Gulvtæppet, strejfende en Bogrække i Hjørneskabet og Klaverets hvide Taster, der nynnede blidt som i fjærne Drømme under Trykket af Frøken Soffys lange, smalle Fingre.

Hun var ene i Stuen. Hun holdt af at sidde en saadan lun Mørkningsstund og drømme ved Klaveret. Tankerne blev til Toner, og de sang omkring hende, nynnede som en Bæk, rislede som en Kilde eller bruste som en Fos — alt som hendes Stemning skiftede.

Og medens Tonerne sagte randt og rislede ud i Mørket, sang Frøken Soffy ganske, ganske dæmpet:

„Jeg har ventet i Aarene lange,
jeg har ventet med Graad i mit Sind,
og jeg spurgte hver flyvende Sanger,
og jeg spurgte den farende Vind:
ak, kommer han ej, ak, kommer han ej,
skal aldrig mer mødes vor Vej...“

Hun gentog, lidt højere, de sidste to Linjer:

„Ak, kommer han ej, ak, kommer han ej,
skal aldrig mer mødes vor Vej?"

Frøken Soffy var ellers ikke sentimental. Men i Øjeblikket var hun det. Og hun skammede sig ikke for at tilstaa det — nu, da ingen hørte det.

For, Herregud, det var jo de Minder. De kunde saadan komme og sænke sig over én, bedst som det var. Og vifte med Vingerne, saa man blev helt sær til Mode og kom til at tænke paa meget og mangt ...

Ikke, at Frøken Soffy havde noget Slags ubehagelige Minder. Hun havde levet i et godt og smukt Hjems lyse Solskin, der aldrig var bleven formørket af nogen Skygge. Men der var Minder, der havde et Skær af Vemod over sig, og det var disse synderligen angenehmt at tage Foretræde i den skumringsfyldte Stue, medens Frøken Soffy sad ved Klaveret.

Historien var egentlig saa ganske simpel og ligefrem.

En lille Fjerdingvej fra Skovridergaarden, ved en Indskæring af Fjorden, havde Flaaden for en Del Aar siden anlagt en Øvelsesstation. Og de unge Marineofficerer, der havde adskillig Tid til Raadighed, var jævnlig Gæster, snart hos Skovrideren, snart hos hans Broder paa den nærliggende Forpagtergaard.

De Uhrenfeldter var gæstfri Folk, og de unge Officerer delte sig mellem de to Hjem.

Der var et Par, der kom hyppigere end de andre: den unge Løjtnant Sander og den noget ældre Premierløjtnant Jarmsted. Jarmsted blev efterhaanden en stadig Gæst i Forpagtergaarden, og en skøn Dag deklareredes Forlovelse mellem Jarmsted og Forpagterens Datter, Soffys Kusine Ella.

Soffy maatte smile, naar hun tænkte paa, hvor Ella var kommen stormende ned til hende, himmelhenrykt, en Morgen ganske tidlig, og havde fortalt om Forlovelsen. Du Gud og Skaber, det Pigebarn var saa lykkelig, som var hendes vordende Ægteherre allermindst Greve!

Men saa var d e t kommen — det, som Soffy ikke smilte ad.

Det var ved Middagen, Forlovelsesmiddagen. Forpagteren havde talt for de to unge, og Jarmsted havde takket, og en af hans Kammerater havde sagt nogle smukke Ord om de Uhrenfeldter. Saa rejste Jarmsted sig igen, og han løftede sit Glas og blinkede underfundigt til Frøken Soffy. Han haabede, sagde han, at den Tid ikke var fjærn, da en af hans Kammerater havde Æren at bortføre en anden ung Dame af de Uhrenfeldter!

Hvis Jarmsted havde tænkt sig dette som et Slags Galanteri mod Frøken Soffy, da tog han sørgelig fejl.

Blodet fo'r op i hendes Kinder, og med en Stemme, der klang ind i Festbruset som en Haglbyge paa en Sommerdag, udbrød hun:

„J e g ønsker helst en Godsejer!"

Der blev et Øjeblik en isnende Stilhed. Jarmsted, der ikke var helt færdig med sin Tale, blev saa forbløffet over Afbrydelsen, at han maatte slutte brat af. Men Skovrideren reddede Situationen ved at tale kvikt og muntert om den danske Marine og Danskens Vej til Ros og Magt.

Lidt efter, da Frøken Soffys Blik traf Løjtnant Sander, saa' hun, at han var meget bleg — og først da forstod hun selv Rækkevidden af sine egne Ord!

De var et Udslag af en opbrusende Hæftighed, og hun havde ment dem som Kvittering for en formentlig Taktløshed.

Men andet og mere havde hun ikke ment.

Der randt blaat Blod i de Uhrenfeldters Aarer. Blaat og hedt og hastigt rindende Blod. Frøken Soffy var for stolt til at taale den allermindste, om end en nok saa godmodige Indblanding i sine Sager.

Men nu saa' hun, hvad Løjtnant Sander tænkte — og maatte tænke . . .

Og kort efter hørte hun, at Løjtnant Sander var rejst til Siam — og skulde blive borte i tre Aar.

* * *

Dette var Historien, den ganske simple og ligefremme Historie, som Frøken Soffy kunde drømme over ved Klaveret en Mørkningsstund.

Og de Toner, der rislede ud i Stuen, og de Skygger, der fjælte sig i Krogene, de

talte allesammen til hende om Løjtnant Sander — den smukke unge Marineofficer, hun ved sin stolte og ubeherskede Optræden havde drevet i Landflygtighed.

For det var h e n d e s Skyld, han var rejst, det havde de sagt allesammen — Mama, Kusine Ella og Tante Charlotte!

Men nu var de tre Aar gaaet, og Jarmsted var bleven Kaptajn, og han og Ella havde forlængst holdt Bryllup, men sværmede endnu omkring hinanden som et Par nyforlovede.

Om Løjtnant Sander havde hun intet hørt, ikke det bitterste — havde heller ikke spurgt.

Men i Aften blev der kanske Tale om ham. Der skulde være Juleselskab i Forpagtergaarden. Jarmsted og Ella ventedes med Eftermiddagstoget, og Skovriderens var ogsaa indbudt.

Fruen var ovenpaa for at klæde sig om. Men Soffy lavede Mørkningsmusik for sig selv og var sentimental og drømte og nynnede:

„Ak, kommer han ej, ak, kommer han ej, skal aldrig mer mødes vor Vej?"

Mama havde en Gang sagt, at bagefter skønnede vi først rigtig paa det, vi har mistet — naar der ikke var Mulighed for at erhverve det tilbage!

Den Bemærkning var vist meget træffende, tænkte Soffy. Og hun smilte lidt ironisk ad sig selv, fordi Løjtnant Sander i den sidste Tid saa ofte havde været Midtpunktet i hendes Mørkningsdrømme.

Herregud — var det ikke altfor dumt at tænke mer paa den gamle Historie?

Det, vi har mistet! Ja, men Sander havde jo aldrig i egentlig Forstand skænket hende sin Kærlighed — altsaa kunde hun heller ikke have mistet den!

Og Tonerne, der nynnede ud i Mørket, de spottede og lo: Bare Drømme, Illusioner! sagde de. Hjærtekvide uden Grund! —

Paa én Gang blev Frøken Soffy revet ud af sine Drømmerier. Der flød et skarpt Lys ind i den halvmørke Stue, hvor hun sad, og i den aabne Dør stod Stuepigen Mine med en Lampe i Haanden.

„Frøken!" sagde hun. „Deres Mo'r be'r Dem komme op."

„Ja," sagde Soffy og blev siddende.

„Fruen bad mig sige, at De maatte skynde Dem, Frøken!"

Saa rejste Soffy sig og gik langsomt op ad Trappen.

I Forældrenes Soveværelse sad Moderen foran Toiletspejlet i lang Frisérkaabe. Hun var omtrent færdig.

„Men Soffy!" sagde hun. „Hvad bilder du dig ind?"

„Aa, jeg bliver nok færdig," sagde Soffy og gik ind i sit Værelse.

Men lidt efter hørte hun, at Faderen gav Stuepigen Ordre til at lade Jens spænde for, og da vidste hun, at det gjaldt om at skynde sig.

Moderen kom ind til hende. Hun var i lysegraa Silkekjole og tog sig statelig ud.

„Soffy," sagde hun. „Har Tante Charlotte fortalt dig, hvilke Gæster, der ventes?"

„Er det andre end de sædvanlige? Jarmsteds, vi, Godsforvalterens og Præstens?"

„Ja, den unge Kammerjunker paa Vernerslund kommer ogsaa!"

„Herregud!" sagde Soffy og gabede. „Det Skabilkenhoved!"

„Men Soffy!" sagde Fruen forarget. „Man skulde ikke tro, du var en dannet Pige!"

„Undskyld, Mama! Men hvor i al Verden falder det Tante ind at indbyde den Kammerjunker?"

„Jeg formoder, det er en Opmærksomhed imod dig."

„Da betakker jeg mig meget for den Art Opmærksomhed, Mama!"

Fru Skovrider Uhrenfeldt fæstede et Par skarpe graa Øjne paa sin Datter.

„Jeg forstaar dig ikke rigtig, Soffy," sagde hun. „Vilde det maaske ikke konvenere dig at blive Fru Kammerjunkerinde?"

Soffy smilte og rystede overgivent sit mørke Lokkehoved foran Spejlet.

„Aa jo, Mama! Det kunde nok konvenere mig, hvis ikke en saa dum og latterlig Person som Frits Verner til Vernerslund fulgte med i Købet!"

„Jeg maa bede dig moderere dine Udtryk en Smule, min Pige!" sagde Fruen skarpt.

„Aa, Mama! Hvor kan du tage den Sag

Tegning af *Louis Moe*

VJN

TER

alvorligt? Det kan da ikke være din Mening?"

„Hvorfor skulde det ikke være min Mening, Soffy? Jeg har Grund til at tro, at Kammerjunkeren nærer ret varme Følelser for dig. Og det vilde dog være en ganske pæn Stilling at blive Frue paa Vernerslund."

Frøken Soffy saa' hurtig paa Moderen, og derpaa paa sit eget Billed i Spejlet.

„Jeg tror overhovedet ikke, at jeg gifter mig, Mama," sagde hun.

Fruen tav, men der kom en stram Trækning om hendes Læber. Saa kom Skovrideren og sagde, at Jens ventede med Vognen. Og Soffy fuldendte i Hast sit Toilet og kaldte paa Mine, der skulde hjælpe hende at hægte Kjolen.

Da hun gik ned ad Trappen med en Aftenkaabe kastet over Skuldrene, tænkte Soffy paa hint Øjeblik, da hun havde udslynget de skæbnesvangre Ord:

„J e g ønsker helst en Godsejer!"

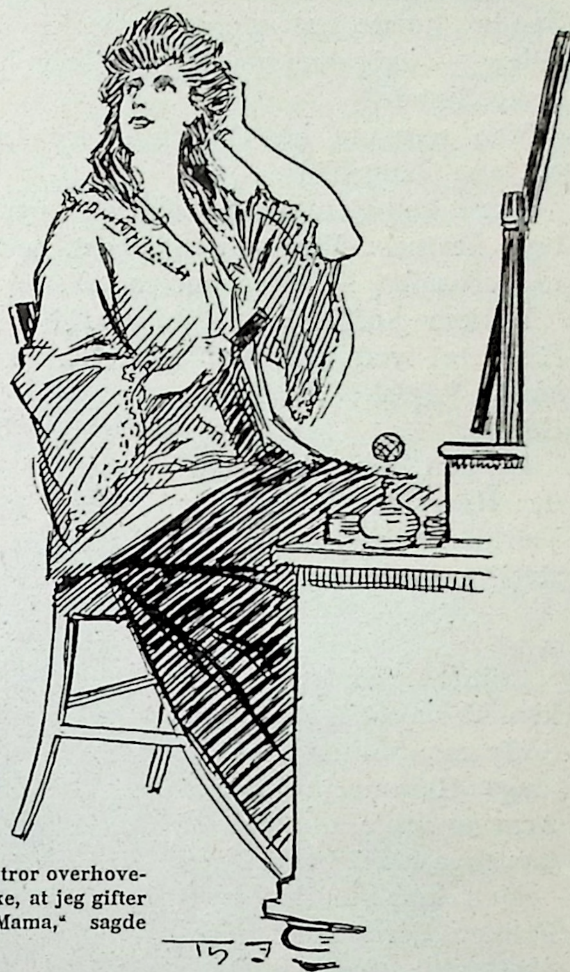
* * *

I Forpagtergaardens store og stærkt oplyste Dagligstue samledes Gæsterne.

Kammerjunker Verner var kommen, og han hilste Frøken Soffy med udsøgt Høflighed. Men Soffy ofrede ham kun et Smil og et Par Ord og gik saa videre.

Der stod en Herre derovre i Hjørnet og underholdt en smuk ung Dame, der sad paa Divanen. Men du milde Himmel, det var jo h a m — ham, Siameseren, Løjtnant Sander!

At Tante ikke med en Stavelse havde antydet, at Sander skulde komme her i Aften! Hun maatte jo vide det fra Ella

„Jeg tror overhovedet ikke, at jeg gifter mig, Mama," sagde hun.

— eller maaske havde Jarmsted taget ham med af egen Drift?

Soffy pressede uvilkaarlig sin Haand mod Hjærtet. Saadan som det bankede — aa, saadan som det bankede! Blot hun havde hilst paa ham — eller blot hun var bleven hjemme!

Løjtnant Sander havde staaet med Ryggen vendt imod hende. Men nu opdagede han hende, og han smilte og bukkede og spurgte, hvorledes hun havde haft det siden sidst. Han spurgte i en Tone, som om han egentlig ikke ventede noget Svar, og straks efter fortsatte han Samtalen med den unge Dame, der viste sig at være Kammerjunkerens Søster.

Og Frøken Soffy gik videre — hun havde Lyst til at gaa gennem alle Værelserne, om det lod sig gøre. Hendes Hjærte blev saa tungt, og hun tænkte paa sin lille vemodige Mørkningssang:

„Jeg har ventet i Aarene lange,
jeg har ventet med Graad i mit Sind . ."

Hvem havde hun ventet paa? Løjtnant Sander havde nok glemt hende for længe siden — hvis han da nogen Sinde havde elsket hende?

Men selv om han havde — tre Aar er en lang, lang Tid . . .

Meget kan glemmes og omskiftes, nye Indtryk fæstnes. Man smiler ad det, man før tog alvorligt — eller omvendt . . .

Frøken Soffy sank træt ned i en dyb Lænestol ved Siden af Ella, der sad og smilte forelsket til sin Hr. Gemal.

Og den Tanke slog hende: Hvor føler vi bagefter Værdien af det, vi har mistet!

* * *

Løjtnant Sander fik Frøken Verner til Bords, og Soffy maatte finde sig i at tage Kammerjunkerens Arm og smile ad alle hans tarvelige Vittigheder.

Men naar hun saa', hvor Frøken Verner sad og koketterede med Sander, brændte det af Harme og Graad i hendes Sind, og hun maatte tvinge sig til at sidde stille og smilende, som om ingen Ting var i Vejen.

Men efter Bordet trak Soffy sig tilbage til et af de bageste Værelser, og der sad hun ganske ene og drømte med aabne Øjne, da Sander en Tid efter traadte ind.

Han stod lidt, ganske stille, uden at sige noget.

Saa traadte han tæt hen til hende.

„Frøken Soffy," sagde han. „De er bleven saa forandret . . ."

„Synes De, Hr. Løjtnant?"

„Ja. De har næsten ikke sagt et Ord hele Aftenen. Før var De ikke saa stille!"

Frøken Soffy smilte.

„Man bliver ældre og alvorligere, Hr. Løjtnant!"

Han lod ikke til at lægge Mærke til hendes spøgende Svar.

„Frøken Soffy," sagde han. „Husker De en Aften, Deres Kusine sad ved Klaveret — da begyndte hun at nynne paa en lille Sang: „Jeg har ventet i Aarene lange, jeg har ventet med Graad i mit Sind . . ." Husker De det, Frøken Soffy?"

„Ja — og jeg sagde, at det lød saa væmmeligt sentimentalt!"

„Jeg har gaaet og tænkt paa den Sang, Frøken Soffy — i al den lange Tid, jeg har været borte. Særlig de Ord: J e g h a r v e n t e t . . ."

„Jeg har ogsaa tænkt derpaa, Hr. Løjtnant . ."

„Har De, Frøken Soffy? Er det virkelig sandt?"

„Jeg har sunget den Sang i Mørkningstimen — for mig selv ganske alene."

Det kom stille, næsten modvilligt, som en Tilstaaelse.

Men Sander bøjede sig ned over hende og greb hendes Haand.

„Frøken Soffy," sagde han, „tør jeg tro, at De — at De en Gang imellem har tænkt paa mig i Deres ensomme Mørkningstimer?"

Da smilte Soffy med sit mest straalende Smil, og hendes Haand laa fremdeles i hans.

„Jeg tør ikke nægte det," sagde hun. „En lille Smule har jeg tænkt paa Dem —!"

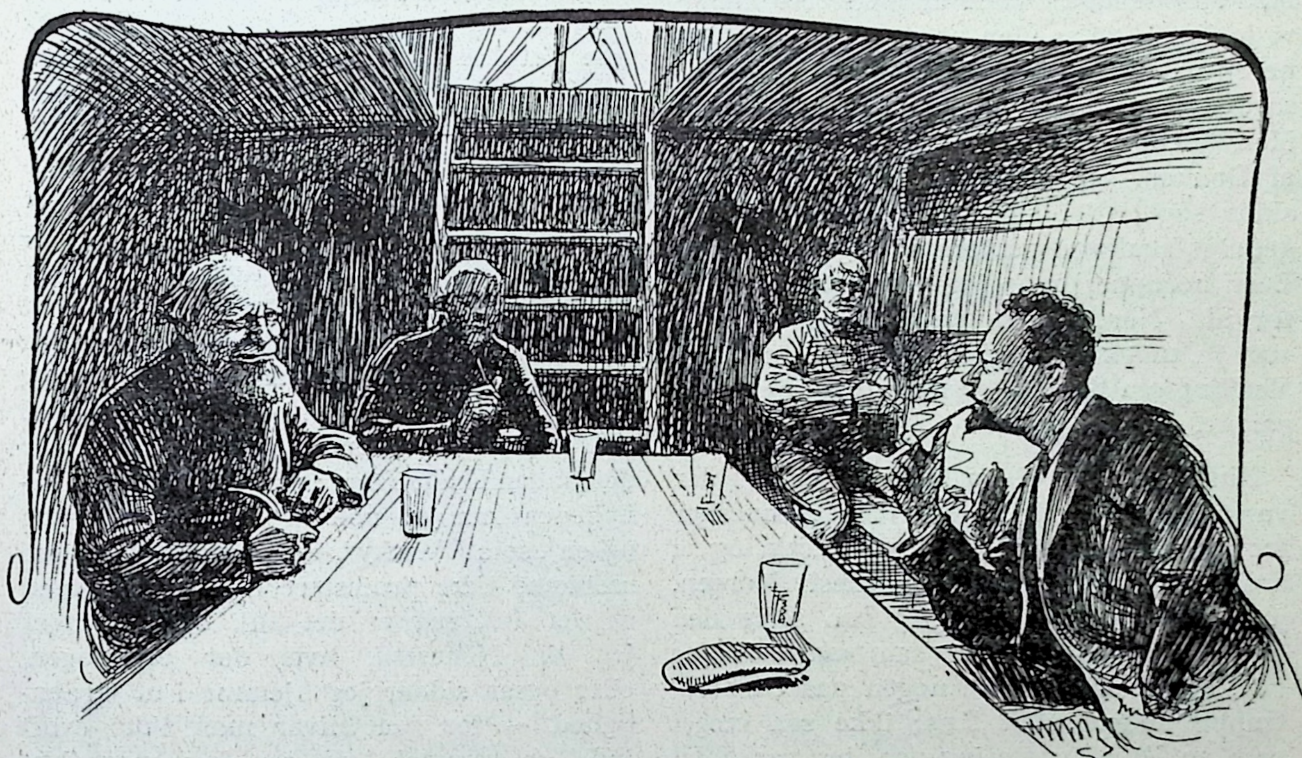
Sander havde sat sig ved hendes Side og drog hende tæt ind til sig.

„Men saa var det jo ikke sandt, Soffy, det, du den Gang sagde — om Godsejeren . . ."

„Maaske ikke — men . . ."

„Men —"

„Men jeg vidste ikke, at jeg holdt af dig, før den Gang jeg troede, jeg havde mistet dig!"

OGSAA EN JULEAFTEN

AF BØRGE JANSSEN

TEGNING AF SOPHUS JÜRGENSEN

Forude var Folkelukafet, og der drev jeg gærne hen hver Aften og fik mig en lille Passiar med de af Mandskabet, som havde Frivagt. Tobak fik vi, Toddy fik vi, og Historier fik vi ogsaa. De fleste af dem var maaske mindre paalidelige, men én af dem i alt Fald var sand nok, den fik jeg bekræftet, og den lader jeg nu gaa videre saadan paa det nærmeste, som jeg fik den fra Jens Christian af Læsøs egen skæggede, skraarandede Mund.

„Ser I," sagde Jens, „jeg har nu ha't mange

Juleaftener, mange go'e Juleaftener og mange skidte Juleaftener; men det er nu ligegodt mærkværdigt, at den, der var den mest skidt, ligegodt var den mest go'e. — — Hvad siger I, siger I det er noget Sludder, ja, nu ska' I høre, saa kan I jo se om det er Sludder eller ej!

Det var — jo, det var i 72 — vi laa og skulde ha' Kul i Barry. Et farligt Svineri var det; men se, det kommer jo ikke Historien ved. Det var altsaa Juleaften, og saa siger Skipperen, det var nu en flink Mand, ja, jeg tager op til Cardiff til Sømandstjenesten i Missionskirken, siger han, vi kan jo følges ad; hvem vil saa med? Naa, der var jo lange Ole og mig, og vi vilde i k k e med; men alle de andre vilde da med. Nu kunde vi jo ikke lide saadan at sige n e j til Skipperen paa hans redelige Spørgsmaal, og saa sagde vi j a og gik med de andre i Land. Men da Ole og jeg var kommet op til Enden af Dokken, saa siger jeg, ja, det var s'gu skidt sagt, Ole, siger jeg saadan ganske gedulgt, skal vi desentere os, jeg har en lille B a r heroppe, hvor jeg er godt kendt fra før af. Naa, Ole sagde ikke nej, og der var jo mørkt i Dokken, saa vi stak i en Vending om bag et Par Kulvogne; de andre raabte, men vi grinte!

Naa, saa kom vi op til Knejpen, og dér var jo nogle andre syndefulde Mennesker foruden os, og de drak, og vi drak, og vi drak og de drak — og — og næste Morgen, ja, det var altsaa nøjagtig paa selve den højtidelige Julemorgen, saa vaagnede jeg ved, at jeg sad ganske nøgen paa en Stentrappe undenfor et Hus; ikke saa meget som en Klud havde jeg paa, jeg var pillet af lige til Skjorten, og den eneste Paaklædning, jeg havde paa, var denne her store Avis „Times", som den Tyveknægt, der havde flaaet mig, havde lagt over mig! Gud, hvor jeg fros — og dér sad jeg saa ganske, som Vorherre havde skabt mig, mens de smaa Jomfruer gik efter Fløden til Morgenkaffen. Ja, det vil sige, jeg havde jo Avisen paa, Gud ske Lov da.

De kiggede, og jeg kiggede, og saa kom der en Policemand, der var saa rar at rulle mig ind i sin Overfrakke og køre mig paa Stationen. Jeg kom jo i Aviserne, forstaar I, og jeg kom ogsaa om Bord. Skipperen skældte ud og bandede, saa man da for Resten ikke skulde tro, at han havde været til Tjenesten i Missionskirken, og de andre, de viste mig alle de pæne Ting, Mumfedisser og Seler og Cigarer og Ravrør og Salmebøger, som de havde faaet til givendes af de rare Damer hjemme i Danmark; men jeg fik ingen Ting, hvilket jeg heller ikke havde fortjent, uden som en rygende Lungesyge, som jeg havde fortjent.

Og se, saa kom jeg alligevel til Cardiff; men det blev ikke i Missionskirken, men paa Sygehuset, og der laa jeg over en hel Maaned, inden jeg var Menneske igen — og i saadan en Maaned kan man jo tænke meget, og jeg tænkte paa, at jeg havde været en skidt Karl og Laband, at jeg havde spottet den hellige Julehøjtidelighed, og at jeg ikke havde lagt her, hvis jeg havde været et Guds Barn og var gaaet med til Tjenesten — ja, det tænkte jeg paa, og det er jeg blevet ved at tænke paa — og nu kan I tro, at jeg gaar hverken paa den ene eller den anden Knejpe mer; udenfor Julehøjtideligheden kan jeg nok ta' mig en lille Gin og en „small Wisky", og det kan Vorherre saamænd ikke protestere noget over; men er det Jul, saa er det Jul, og saa tager jeg til Tjenesten, hvis der er nogen, eller ogsaa sidder jeg hjemme i al Ordenlighed — for saa bliver man ikke svøft ind i en gammel Avis, saa faar man ikke Lungesyge, og saa faar man ingen ond Samvittighed; og saa — ja, saa er der ikke mere — uden som det, at I nu skal sige mig, om det var noget Sludder, at den mest skidt Juleaften, jeg har hat, har været den mest go'e Juleaften, jeg har hat, hva'? Naa, svar mig!"

RENÆSSANCE NOVELLE

AF

EMILIO RAVAGLIA

OVERSAT AF REGITZE WINGE

ILLUSTR. AF V. JASTRAU

Hornene gjalde, Klokkerne kime til Fest; gennem den gamle, florentinske Forstad Parrione surrer en forvirret Støj af Stemmer, Skrig og Leveraab. En regnbuefarvet Støvtaage sittrer lysende om det uroligt bølgende Hav af Hoveder, over hvilke Solen øser sit blide Guldskær, der, svøbende sig om Husene, gnistrer og funkler som et Fyrværkeri i de tusinde Ruders Glas, og hyller alt i en Glorie af Lys og Farver.

Her samler man sig om en Bod med Madvarer; hist morer en Bajads Hoben med pudsige Krumspring; længer borte intonerer en Skare Spillemænd paa Fløjte, Skalmeje, Cither og Horn en af Guitton d'Arezzos Sange, eller en sørgmodig Ballade af Messer Cino.

— Tilbage, tilbage! — raabes der med et, og Folket trænges tilbage til begge Sider af Gaden, mens Narrene, Gøglerne og Udskænkerne samle deres Sager sammen og afbryde deres Handel og Spil. Det er Kommunens Svende, der holder Orden paa Mængden.

— Tys! Vær stille! Der er han! Der er han!

Hurtigt flyver Raabet fra Mund til Mund; og, som en Hvedemark under Vindens Pust, bøje alle disse tusind Hoveder, bedækkede med Hætter og Fjerbaretter, sig frem mod samme Side.

Efter at have overvundet Fjenden drager Jacopo Buonaconti sejrrig ind i Florents.

Først i Følget ses Hornblæserne med de lange Sølvhorn, prydede med hvide Vimpler, i hvis Midte den højrøde Lilje gror; saa kommer Rettens Fanebærere i Carmoisinrødt og Guld, de tolv Ældste med rosenrød Kjortel og Hue af samme Farve; derefter Høvedsmændene og Fol-

— Bliv ved, Messer Jacopo! — raabe de adelige Yndlinge, der slutte Kreds om Sejrherren, i Kor.

kets Raad. Og omringet af en Flok Stavbærere med ædelstensbesatte Stave, rider Messer Jacopo frem paa en prægtig Araber-Stridshingst, der, næsten som var den sig sin Rytters Værd bevidst, stolt danser og kaster med Hovedet. Den tappre Hærfører bærer Laar- og Lægskinner af spejlblanke Staalskæl; hans Harnisk er udhamret med Guldarabesker, og under Hjelmen, der som Mærke bærer den guelfiske Ørn, bølger hans Lokkers gyldne Ringe. Paa to slanke Klepperter, dækkede med rige Skaberakker, og hvis Seletøj skinner og blinker, følger ham Lapo Ricciardi, hans trofaste Vaabendrager, og en ung Kvinde.

Med Hovedet bøjet ned over det hurtigtaandende Bryst, rider denne sidste gennem den tætte Folkehobs endeløse Rader, mens alle Øjne nysgærrig stirre paa hende, og sagte Spørgsmaal om, hvad hun vel kan have at skaffe i det prægtige Sejerstog, surrer omkring hende. Det synes hende, at den lange Vej aldrig skal faa Ende, at hine forskende Blikke aldrig skal ophøre at beskue hende; og hun vover ikke en Gang at løfte sine store, blaa Øjne for at se, om de mørke, taarnkronede Mure om den triste Bolig, der venter hende, endnu ikke ere synlige. Den simple, røde Dragt, der slutter stramt om hendes Skikkelse, fremhæver end yderligere hendes Ansigts Bleghed. Ikke en Taare løber hende ned ad Kinderne; ikke et Ord kommer over hendes Læber. Ene hendes Hjærne arbejder; hendes Tindinger banke, og hendes Tanker omtaages .... Hun ser sine Kære, Forældre og Søskende, fangne, saarede, eller dræbte, sit Fædreneslots Mure nedbrudte, og føler sine helligste og dyreste Minder bespottede eller tilintetgjorte.

Hendes forhadte Fjende, som med en Oldtidsguds Æresbevisninger blev modtaget i Florents, den unge Helt med den lange Løvemanke og de fine Træk, har endnu ikke faaet sin Blodtørst slukket, er endnu ikke tilfreds med at have lagt tusind Slægter øde i ubarmhjærtig Graadighed, hans fordærvede Sanser er ikke mættede ved tyve Borges Brand og en hel Bys Plyndring; han føler endnu Trang til at besmitte sine Hænder; for at gøre hans Sejr mere hel og hæderfuld, maa der ofres en Jomfru.

Den mørke Matelda, Vanni de' Fieschiernes skønne Datter, er bleven udvalgt til at være Offeret; hun, for hvem de navnkundigste Helte ved Turneringer og Ridderspil har kæmpet, skal nedstige til en Kurtisanes foragtede Stilling og med sine Ynder forsøde sin mægtige Overvinders mørke eller kedsommelige Stunder.

Ser Jacopos mest betroede Svende havde bortført hende fra hendes Fædrenehjem, og nu maa hun som Krigsbytte følge med i hans Sejerstog. —

Alt have Hornblæserne naaet Palazzo Buonacontis dystre Mure, mens Halen af det lange Tog endnu ikke er kommen gennem Porta della Carraia. Den vuggende Skov af Spær og Lanser, de vajende Hjelmbuske, de brogede Rustninger og Hestenes Pragtskaberakker straale og tindre i Solskinnet, der funkler i det mørke

Staal og synes at slaa Ild af Harnisker og Skjolde.

Fra Buonaconti-Taarnets Tinde lyder en rullende Trommehvirvel, mens Fanebærerne nedenunder paa Torvet vifter med deres Bannere.

Et eneste mægtigt, endeløst Raab bryder ud fra den jublende Mængdes tusinde Struber; og Festen, Sangene, Musiken begynder atter; Messer Jacopo er gaaet ind ad sin Borgport.

* * *

Det flakkende Skær fra Faklerne og Broncekandelabrerne deroppe under det guldtunge, kasetterede Loft oplyser Palazzo Buonacontis store Hal. Fra Væggenes øverste skuler Slægtens staalklædte Forfædre dystert ned, og svundne Tiders Borgfruer smiler smægtende.

Nede fra den mørke Gade stirrer Hoben nysgerrigt op mod den lange Række oplyste Vinduer og tror i hver Skygge, den ser aftegne sig mod dem, at skælne den blege Skønjomfru, der fulgte den sejrrige Helts Tog.

Omgivet af adelige Herrer, hvem han fortæller det heldigt tilendebragte Krigstogs forskellige Episoder, sidder Jacopo Buonaconti i en Armstol, paa hvis Ryg hans Slægtsvaaben er baldyret. En Vams af karmoisinrødt Fløjl sidder støbt om hans slanke Skikkelse; Hoser af samme Farve slutter stramt om hans Ben, og om hans Liv snor sig et bredt Bælte, besat med Ædelsten, og hvorfra Sliren hænger ned.

Den store Hal fyldes langsomt med Mennesker; og de guld- og sølvvirkede Dragter, de fint forarbejdede Diademer, de straalende Stene og Smykker forøger Glansen og Lyset derinde. Bøjede under de tunge Loftsbjælker synes Karyatiderne længselsfulde efter at stige ned for med deres laadne Poter at kærtegne de strænge Fruers rosenrøde Arme eller de alabasterhvide Halse, der sagte strejfes af Haarets langt nedhængende Lokker.

Hvert Øjeblik træder Hussvendene frem i Døren for at melde nye Gæster.

Til en kendt Melodis langsomt blide Toner begynder Riddere og Damer med skøn Ynde allerede at træde Dansen; Parrene flette sig ind mellem hverandre, skilles paany, for atter at mødes.

— Bliv ved, Messer Jacopo! — raabe de adelige Ynglinge, der slutter Kreds om Sejrherren, i Kor.

— Den Forræderhaand — forsætter denne — der vovede at løfte sig mod vort Florents, blev da hugget af! Som en Hund, dens Herre har tugtet, blev Messer Vanni med sin blodige Armstump hængende ned mod Jorden, ført hjem til sit Slot af min gamle Lapo, af Mino Ubertino og nogle Krigsfolk, til hvilke han, om han vilde blive i Live, skulde udlevere sin Datter Matelda. Aa, I skulde se hende, Venner! Hendes Øjne, der snart er blege som Himlen, snart stærktfarvede som den mest straalende Turkis, ligne Havet, nu i majestætisk Ro, nu i Oprør, altid dækkende over uudgrundelige Dybder ...

— Hvor er hun? Hvor er hun? — afbrød en Mængde Stemmer ham paa en Gang.

— Det lille, oprørske Vilddyr har nægtet at vise sig ved Festen i Aften og er lukket inde i sine Værelser; men vær ikke bange, hun skal nok blive tæmmet!

Langsomt er Dansemelodiernes bløde Toner bristede som i en Hulken. Ad en Dør i Hallens højre Væg træder en lille Mandsling ind, halt og puklet. Han bærer paa sit Hoved en sælsom, rød Baret, som han med en højtidelig Gestus tager af, idet han bukker for Selskabet; han er iklædt en mangefarvet Dragt, og har om Skulderen en elegant Mandola. En lille Tjener, der paa en Sølvbakke bærer et Ibenholts Skrin, indlagt med Elfenben og Perlemoder, følger ham. Den lille Mandsling er Ridolfo, Buonacontiernes Nar.

Med smaa, ilsomme Fjed triner han frem i Hallen og intonerer paa sit Instrument Trubadurkvad og Elskovssange af Jacopone da Todi og af Pistojeseren Lemmo. Og idet han derpaa lægger Mandolaen tilside, tager han Skrinet af Pagens Hænder, aabner det og uddeler efter Ser Jacopos Ordre med smigrende og vittige Ord Amuletter og kostbare Stene til alle de tilstedeværende Damer.

— Til Eder disse Perler, Madonna Dialta — siger han til en af dem. — Om deres Glans ikke bliver overstraalet af Eders Tænder, hvis Pragt er større end deres, vil de bringe Eders Sjæl Glæde! ...... Eder, Donna Imelda, byder jeg denne Brillant, hvortil Magen allerede funkler i Eders Øjne; ingen vil mer kunne modstaa Eder! ...... Og Beryllen, den himmelblaa Beryl, hvem vil have den? Den smælter Hjærtets Is, siger man.

— Giv mig den! — afbryder Messer Jacopo ham og vinker ad Lapo, der henne i Hallens Baggrund staar og stryger sin hvide Knebelsbart.

— Bring Matelda denne Amulet fra mig — hvisker han til ham — og sig hende, at jeg lader spørge, hvordan hun er til Sinds.

Musiken og Dansen begynder paany. Morgenrødens første Skær, der trænger ind ad Vinduerne, strides med Kærternes Lys, i hvilket de Dansende, med langsomt afmaalte Trin træde en Furlandana. — I et andet af Borgens Rum græder en spinkel ung Jomfru paa Knæ ved Foden af sin Seng ... Og udenfor paa Gaden synger en Mand af Folket, der iklædt sin grove Kjortel gaar forbi:

„Aa skønne Jomfru, du mit Hjærtes Lys..."

* * *

En bleg, byzantinsk Madonna paa Guldgrund hang over den Seng, foran hvilken Matelda laa paa Knæ. Et Par Stole, et Bord og en gammel Kiste var det triste Kammers eneste Bohave.

Mørket forjoges langsomt af Daggryet, og alle Omgivelser fik ny og fastere Omrids.

En Klosterklokkes blide Kimen besvaredes af andres skarpe og støjende Klemten; paa Taarntinderne afløstes Vagterne, og i Gaderne lød hastige Trin. I Horizonten aftegnede de oliventræskransede Høje sig mod den svagt rødmende Himmel.

Hvor længe havde Matelda siddet indespærret her? Mange Timer vare sikkert rundne. Paa Dagens Lys var Aftnens rødlige Straaler fulgt; saa havde Nattens lange, uhyggelige Skygger svøbt sig om alt, og nu meldte Morgenrøden atter en ny Dag.

Som vaagnede hun af en Drøm, løftede den unge Pige sit Hoved. To mørke Ringe om de azurblaa Øjne, hvori endnu en Taare glimtede, fortalte om en gennemvaaget Nat. Hendes forvirrede Blikke flakkede rundt i Værelset, hvilede et Sekund paa den taarnkronede By, der viste sig udenfor det dybe Vindu, og fæstede sig saa paa Billedet af den hellige Jomfru, der med sit evigt salige Smil skuede ned paa hende.

En smærtelig Følelse drog hendes Mundvige nedad; for første Gang trængte Tvivlen sig ind i hendes Sind. Den Gud, man fra Barnsben af havde lært hende at ære, og om hvis Godhed og Almagt hendes Moder havde fortalt hende, var altsaa blot et falsk og bedragerisk Genfærd.

Hvorfor hjalp han hende da ellers ikke? Hvorfor forsvarede han ikke hendes Uskyld?

Hendes Øjne blev haardnakket hængende ved det lille Billede, som om det kunde løse hende det evige Problem.

Tunge Skridt genlød nu i Buegangen udenfor hendes Værelse. Med et Rædselsskrig fo'r Matelda op og stod et Øjeblik, skælvende som et spinkelt Træ under Stormen. I næste Nu var hun henne ved Vinduet. Saa var det bedre, meget bedre at dø ...

— Tillader I, Matelda? — hviskede en Stemme. — Messer Jacopo har overdraget mig at byde Eder denne Gave og at spørge Eder ...

Lapo fik ikke talt ud; bristende i en fortvivlet Graad havde Matelda kastet sig for hans Fødder og omslyngede krampagtigt hans Knæ med sine fine Arme.

Fra det Øjeblik, hun var bleven bortført fra sin Faders Hus, havde den Gamles blide og ærværdige Ydre indgydt hende en Tillid, der i dette Fortvivlelsens Øjeblik fik hende til hos ham at søge en Ven og en Beskytter.

— Hav Medlidenhed med mig! — stammede hun hulkende og løftede sine store bønfaldende Øjne op mod ham.

Lapo saa' medynksfuld paa hende og strøg hende sagte over det opløste Haar.

— Forlad mig ikke, gode Gamle! Hav Medlidenhed med min Ulykke! Hjælp mig at flygte, at komme hjem til min Fader! Hjælp mig bort fra det Menneske, der vil styrte mig i Fordærv!

Stol kun paa mig.

— Vær rolig Matelda! Ingen har i Sinde at gøre Eder noget ondt. Hele Borgen venter kun paa Eders Ordrer; Ser Jacopo længes blot efter at opfylde ethvert af Eders Ønsker ...

— Nævn ikke hans Navn! Jeg hader ham! Han har revet mig bort fra min Fader og Moder ... Ak, min Moder! Hjælp mig tilbage til min Moder igen! Jeg skal hellige Eder hele mit Liv; alt skal jeg gøre for Eder, om I vil lade mig undfly. I skal blive hos mig altid; alt, hvad der er tilbage efter vort Hjems Ødelæggelse, skal være Eders, men lad mig komme bort, lad mig komme hjem igen ...

Ak, min Hjemstavns blide Banker, under Himlens uendelige Blaa! — blev hun ved, halvt som for sig selv. Paa Sommerdage, ved Bækkenes Bredder eller i de solblonde Kornmarker plejede jeg, sammen med mine Legesøstre, at sende Falke tilvejrs; og skønt var det at se dem skyde højt op i Luften og kredse rundt over vore Hoveder, for siden, kælne og lydige, at dale ned paa vore Hænder. Om Morgenen, naar Solen løftede sit Guldhoved op over Jorden, steg jeg op paa Borgens højeste Taarn og fremlokkede skønne Melodier, der svarede til Dagens Opstandelse, af min Luth. Hvor vid og klar var Synskredsen ikke! Af hver Blomst flettede jeg mig Kranse, ved hver Sang jublede jeg ...

Matelda brød af. Hun aandede tungt og hurtigt, og hendes Kinder var glødende røde. Lapo var derimod bleg; en dyb Rynke furede hans ærlige Pande, og en Skælven bevægede hans Læber.

— Ak, lad mig komme hjem til min Fader — bad den unge Jomfru atter. Frels mig fra Skændsel, fra hint Menneskes skændige Kys ... Bring mig hjem, gode Gamle! Jeg haaber alene paa Eder!

Saa angst som den Synder, der for Christi Fødder venter Forløsning og Tilgivelse, ventede Matelda, der stadigt, saare skøn i sin Smærte og Nød, laa paa Knæ foran Lapo, et Trøstens og Frelsens Ord.

Og bøjende sit hvide Hoved over hende, mumlede den Gamle med brudt Stemme: — Ingen skal vove at røre Eder! Stol kun paa mig.

* * *

I den allerede mørke Aften oplyste en lille Oliepraas' gulligt flakkende Flamme svagt et Værelse øverst oppe i Palazzo Buonaconti. En dyb Stilhed herskede deroppe; kun nu og da hørtes Skildvagternes Vaaben klirre; nede fra Voldgraven steg Frøkvækkets endeløse Digte op mod Himmelen.

Ved Bordet sad Lapo med Hovedet i Hænderne og Ryggen end mere bøjet end sædvanlig.

Hvad skulde han gøre? Hvordan skulde han slippe ud af den vanskelige Stilling, hvori det Løfte, som hans dybe Medlidenhed havde fravristet ham, bragte ham? Skulde han altsaa forraade sin Herre, sit Livs Behersker, og lytte til den Stemme, som tilraabte ham: frels den unge Pige!?

Var han en Mand eller ej? Kunde han ikke en eneste Gang i sit Liv frit handle efter sin egen Vilje? Eller skulde han, nu som altid, kun være Tjeneren, den ydmygt Lydende?

Hver Gang hans Hjærtes Stemme tav, viste Billedet af den unge Jomfru, der ene og forsvarløs overfor sin frygtelige Modstander anraabte om hans Hjælp, sig for ham; men hver Gang, han besluttede at befri hende, indtog hans Herres haarde, grusomme Træk truende hint første Billeds Plads.

— Ingen skal vove at røre Eder! stol kun paa mig! — havde han hvisket til den unge Pige, før han forlod hende; og stadigt randt disse Ord ham i Hu som et Løfte, en Ed, han ikke kunde bryde. Nej, han kunde ikke overlade hende til sin sørgelige Skæbne, hun, der med en saadan Tro og Lidenskab havde paakaldt hans Ære og hans Hjærte; denne rene unge Sjæl skulde ikke tabe sin Uskyld og sin Duft i Smudset.

Det var et overordentlig farligt Foretagende at lade hende flygte, og dets Udfald var usikkert; i alle Tilfælde var det den sikkre Død for ham selv ... Lapo smilte sørgmodigt ved Tanken om, at han dog sagtens kunde offre den blomstrende unge Pige de korte Aar, han havde tilbage at leve i. Han følte i sin inderste Sjæl en ubestemt, men tvingende Magt, der bød ham for enhver Pris at frelse den unge Fange. Og allerede var han ved at rejse sig for at gaa bort og udføre sit Forehavende, da Olielampens Flamme, ligesom bevæget af et hemmeligt Aandepust, gav sig til at vinke afværgende af ham ... Som var han blevet spaaet af en styg Troldkvinde, standsede den Gamle, paany grebet af Usikkerhed ...

Skulde han altsaa, som den ydmygt tro Tjener, han altid havde været, bestemme sig til Gunst for Ser Jacopo? Tusind Stemmer i ham hviskede: Usling! Kryster!

Hvad skulde han gøre? — „Ingen skal vove at røre Eder!" ... Ikke langt borte ventede den uskyldige unge Pige, hvem disse Trylleord, der udrev hende af hendes Angst og Kvide, havde gengivet Haabet ...

Med ungdommelig Kraft fo'r Lapo op, og stolt, med hævet Pande og faste Trin, gik han henimod Døren.

* * *

Drevne af Vinden jog sorte, uvejrstunge Skyer hurtigt afsted nordpaa, ligesom Sammensvorne, der i Nattens Mørke haste mod et hemmeligt Mødested. Nu og da skinnede en seglformet Maane nogle Øjeblikke paa en Stump sorteblaa, stjærneprikket Himmel, kastende hvide Lysbølger ned over Jorden. Stumme og ensomme stode Skovene paa Højdedragenes Toppe; kun nu og da hørtes en Raslen under Kastanjernes gule, sammenrullede Blade, eller den sørgmodige Vuggesang, som en lille Bjærgstrøm sang for den sovende Natur. Histnede laa Slettelandet, fuldt af Skygger og Skjul.

Som baarne frem af en hemmelighedsfuld Magt skrede Lapo og Matelda hastigt op mod Toppen. Den unge Pige bar over sit Hoved en hvid ulden Hætte, af hvilken hendes blege Ansigt kiggede frem, saa jomfruelig sart, at det mindede om et af Fra Paolino da Pistojas fine, smaa Madonnabilleder.

Histoppe kastede en Hytte en mørk Skygge ned over Skraaningen; i et Vindu sittrede et lille Lys, saa svagt som en Lygtemand. Det var

det Tilflugtssted, som Lapo havde valgt til den unge Flygtning.

Anna Maria, en Kvinde af et umaadeligt Legemsomfang og med rødligt, silkeblødt Haar, holdt her en Slags Smugkro, og hendes Hus, der laa paa Grænsen af det florentinske Territorium, var et Skjulested for alskens Smuglere og Røvere. I dets støvede og spindelvævsindspundne Rum planlagdes mellem et Spøgeord og en Slurk rød Vin af de fulde Bægre, mangen halsløs Gærning, mangt et Anslag mod den bestaaende politiske Orden.

Heroppefra saa' man om Vintren kun Sneens isnende Kaabe, om Somren det grønne Dalstrøg, omkranset af lave Bjærge; og ingen anden Lyd hørtes end en enkelt Skalmejes Toner, eller de blide Vekselsange, hvormed de unge Faarevogtersker fra Højdernes Toppe hilste hverandre.

Paa de vanskeligste Steder lod Lapo den Blændlygte, han bar, kaste en gul Lysstraale henover Jorden; saa lagde Mørket sig atter over Træerne og over de tavse Vandrende.

Maaske havde Ser Jacopo just i denne Stund begivet sig til Mateldas Værelser med det Haab at tæmme det lille, oprørske Vilddyr, som han havde kaldt hende; maaske vandrede han allerede, forbittret og ophidset med lange Skridt op og ned i Slottets tomme Sale, mens hans tro Svende, lig de Duehøge, der fra St.-Gothards Top flyve fra Dal til Dal, søgte efter de tvende Flygtninge.

Ved hver Lyd, ved hver Skygge, ved hver Fløjten fra Smuglerne fo'r Matelda sammen og klyngede sig gysende til Lapos Arm . . . Men kun faa Skridt skilte dem nu fra det længselsfuldt tilstræbte Maal: allerede traadte Anna Maria, ved Lyden af de sig nærmende Fodtrin, med sin tungt dinglende Bug frem i Husdøren for at modtage den unge Pige.

* * *

Midt paa Florents' Torv er Skafottet rejst. Med Møje tilbageholdt af beredne Krigsfolk strømmer Hoben mod Retterstedet som til et Festskuespil. Mænd og Kvinder af enhver Alder og Art skubbes og strides for at faa Plads i første Række.

Langsomt og tungt klemter Bargellos Klokke. Under Paladsvinduernes slanke Spidsbuer trænges tusinde blonde og brune Hoveder, og selv Tagene synes at maatte briste under den Menneskemængde, som, urolig og nysgærrig, er vældet helt derop.

Over Brystværnet paa den Loggia, hvor de guelfiske Hærførere ere forsamlede, bøjer Jacopo Buonaconti sit guldblonde Hoved frem.

Med en dump Brusen som fra et Hav i Oprør bølger og støjer Mængden, træt af den lange Ventetid. En skarp Piben udgaar fra en Gruppe Tilskuere; den besvares af tusind andre, skærende og bedøvende. Saa bliver alt roligt et Øjeblik, indtil Raabene og Støjen atter løfter sig, stærkere end før.

Pludselig ses alle Hoveder vende sig. „Der er han, der er han!“ gaar det hviskende fra Mund til Mund over hele Torvet og gennem alle de Gader, der støde op til det.

Langsomt vaklende, med vidtaabne Øjne og et smærtefortrukkent Ansigt, skrider Lapo frem mellem Bødlen og en Præst.

Ogsaa Ser Jacopos Mundvige fortrækker sig nervøst. Er det et Haansmil, et Udtryk for Nydelse, eller gnaver Samvittighedsnaget ham?

Samme Nat, som Matelda var flygtet fra Buonacontiernes Borg, var Lapo, efter at have bragt den unge Pige i Sikkerhed, af Ser Jacopos Folk bleven fanget i Appeninernes grønne Egeskove. Øjeblikkeligt slæbt for Retten var han bleven dømt til Døde. Paa de Tider var man, for, som det hed sig, „at indgyde Folket en sund Respekt“, ikke længe om at bringe en Dødsdom i Udførelse.

For den Dødsdømte gaves der, enten han saa var skyldig eller uskyldig, Fyrste eller Mand af Folket, Landsforvist eller Høvedsmand, kun et eneste Middel til Frelse, et vidunderlig skønt Middel: hvis en Jomfru, styrtende sig for hans

Fødder, vilde raabe ud mod den vilde, blodtørstige Folkehob: „Denne Mands Liv tilhører mig!" da var han frelst. Det, at den unge Kvinde i Kærlighed offrede sig, løskøbte ham, gengav ham Ret til at forsøge sig i Livet; og den Præst, der skulde bivaane Henrettelsen, fuldbyrdede i dens Sted paa staaende Fod Brudevielsen.

Mens Lapo gaar de faa Trin op paa Skafottet, lyser det et Nu op i hans matte Øjne; maaske gaar Billedet af den unge Jomfru, der frivilligt offrer sig, et Sekund igennem hans Sind. Men ak! Om hans gamle Pande bølger Haaret jo hvidt som Sne ...

Bargellos Klokke vedbliver at klemte, dumpt og uhyggeligt. Om et kort Øjeblik vil den ubarmhjærtige Øxe have gjort sin Gærning. Da opstaar pludselig, hist henne paa Torvet, en stærk Bevægelse i Folkehoben. Alle se den Vej. Med Haaret i Uorden, med vildt stirrende Øjne baner en Kvinde sig voldeligt Vej gennem Mængden. Ingen vover at stanse hende eller tale til hende; en sagte Mumlen gaar gennem Hoben.

Hvem er hun? En Æventyrfe, der med et Slag af sin Tryllevaand vil standse det dræbende Vaaben? Eller er hun den Kvinde, som tusinder af Dødsdømte forgæves har drømt om og ventet, den uskyldige unge Pige, som med sin egen Jomfruelighed løskøber den Dømtes Liv?

Med utrolig Hast naar hun frem gennem Mængden, trænger gennem Hestfolkenes Rader, stiger op paa Skafottet.

Forklaret af det store Offer, hun bringer, med Ansigtet straalende som under en Martyrglorie, kaster Matelda sig om Lapos Hals og raaber med en Stemme, der er skærende og brudt af Hulken: — Han er min! Han er min! ...

Og mens den gamle Mand og den unge Pige, fast omslyngede, samtidigt le og græde, løfter der sig fra Mængden, efter de første Øjeblikkes Forbavselse og Dødsstilhed, et Uvejr af Begejstring, af rasende, altoverdøvende Bifaldsraab, der som en Hædershymne stiger op mod Himlen.

FRU NELLY

AF

BO BERGMAN

ILLUSTRERET AF E. LANGE

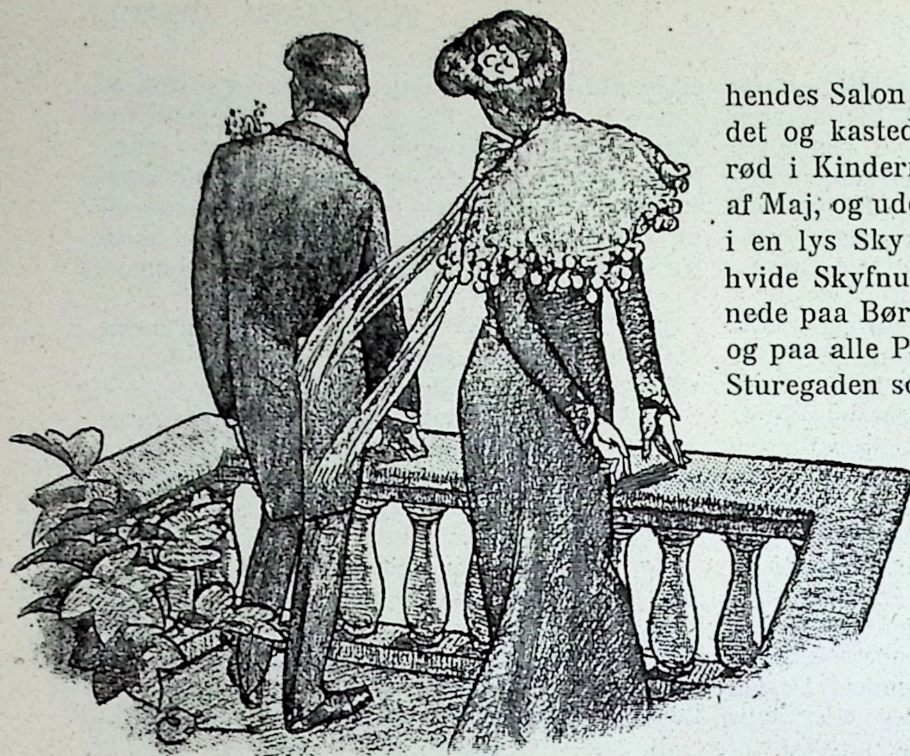
Hun var ikke ung og ikke gammel; det smukke, aabne Ansigt gav ingen Oplysning om hendes Alder. Et Par smaa Rynker ved Øjnene saas kun i stærkt Dagslys og naar hun var oprørt. Hænderne var hvide og fulde af Karakter, og naar hun lo, lignede hun Rubens Hustru. Det var Helen Fourments smilende, røde Mund og store Blik under Øjenbrynenes hvælvede Linjer.

Der havde været Sorg nok i hendes Liv. Manden døde tidligt, og for nogle Aar siden havde hun mistet sit eneste Barn — en Søn, hvis Fremtid havde forekommet som en solrig og aaben Slette. Hun blev ensom, Himlen lukkede sig for hende, alt blev slettet ud af hendes Liv, og da Lyset kom tilbage, tog det Tid at vænne sig til det nye Dagskær paa alting. Hun behøvede Tid til at forstaa, at hun endnu var tilbage og skulde fortsætte Livet. Men det gik tilsidst. Hendes fysiske Sundhed hjalp, og Dagene fyldte sig selv med alle de flygtige Beskæftigelser og paatvungne Interesser, der fanger en rig og hjælpsom Dame af hendes Klasse.

I Hjemmet levede de døde som usynlige Husguder. Men det var Sønnen, hun dyrkede fremfor alt. Hans Billede fandtes alle Steder og i alle Formater: et smalt Ansigt med Haaret i skraat Fald ned over en hvid Pande, og med Moderens Øjne, store, lysfyldte. Der var ikke noget dødsmærket over Drengen; han smilede ud for sig som mod en Verden, hvor alle smilede tilbage mod ham. Han havde været usædvanlig begavet; nu laa han paa en Kirkegaard i Génève, hvor Jorden har været barmhjertig mod saa mange landflygtige og fremmede, og ingen vidste, hvem han var.

Men hver Vaar kom en Kvinde dertil og saa til Graven og lagde Blomster paa den.

Sønnen havde haft en Ven under Opvæksten. Bengt Elert lignede den døde;

hendes Salon med den hvide Hue paa Hovedet og kastede sig i hendes Arme, hed og rød i Kinderne. Det var en Dag i Midten af Maj, og udenfor Vinduet laa Humlehaven i en lys Sky af spædgrønt, der svømmede hvide Skyfnug paa Himlen, og Solen skinnede paa Børneflokken, der legede i Sandet og paa alle Parasollerne, der vuggede langs Sturegaden som brogede Jætteblomster. De to gik ud paa Balkonen og stod og saa paa det altsammen og lo, fordi de var lykkelige og Livet altsaa var et Gode.

En Luftning kom og strøg sig mod deres varme Ansigter — endnu lidt haardt som et uvant Kærtegn, men fuld af Vaarens første Friskhed. Fru Nellys røde Mund lyste, og hendes Kinder havde en dyb og stærk Farve. Men Bengt var bleg. Hans Hænder brændte mod Balkongelænderet.

— Det er smukt, sagde han. Og han tilføjede med en Sænkning af Stemmen, som hun ikke havde hørt før: det skal blive mit.

— Hvilket?

— Det altsammen. Solen og Skyerne og Træerne og — det hele ....

Men han mente Kvinderne.

— Die Sonne begehrt man nicht, lille Bengt, lo Fru Nelly.

— Jo.

Hun saa paa ham og syntes pludseligt, at hun ikke kendte ham.

Et Par Dage senere rejste Fru Nelly ud paa sin sædvanlige Sommerudflugt til Génève og Sønnens Grav. Hun havde haft den Tanke at tage Bengt med sig, men noget, som hun ikke kunde gøre sig Rede for, holdt igen, og hun rejste alene. En Dag i styrtende Regn kom hun ud til Kirkegaarden; Gravstenen med det ene Navn paa laa smudsig og halvgemt under nedfaldne Blade. Hun fik den renset, lagde sine friske Blomster paa den og stod længe med Tankerne ved denne lille Plet Jord, der gemte alt det, der en Gang havde givet hendes Liv Mening og Sol. Men hun kendte ikke sig selv igen. Hvad var der i Vejen? De andre Gange havde hun haft en saa dyb

han havde samme Øjne og samme Haarlinje, samme lyse Smil, som drog Menneskene til sig, og denne Lighed havde vundet Nelly. Hun indbildte sig at kunne følge sin egen Søn i Vennen. Hun læste den dødes Ansigt i den levendes. Den flygtede Sjæl var kommet tilbage i et andet Menneske, det var som et Testamente. Af og til kunde hun blive halvt overtroisk, naar hun overraskedes af et Tonefald eller et Minespil, der havde glædet eller foruroliget hende hos Arne, den døde. Bengt blev Arne — en Arne, der voksede til Mand ....

Eberts Forældre døde, og Fru Nelly havde længe bekostet hans Opdragelse. Han boede ikke hos hende, men han gik og kom i Huset næsten hver Dag. Hun havde Glæde af ham, hun saa hans første Fortrolighed, hans første Drømme, hans første Brydninger indenfor den Virkelighed, han vilde gøre til sin, og som skræmmede ham, som den skræmmer alle unge og utaalmodige Sjæle. Hun blev Mor paany. Hans Lykke blev hendes, men hendes Sorger blev ikke hans, thi han var for optaget af sit, og med Ungdommens sunde Egoisme saa han kun sig selv i Spejl.

Og hun forstod ham og elskede hans Tyranni. Der findes intet sødere for en Kvinde end at tyranniseres af den, der skylder hende alt.

Saa en Dag kom han styrtende ind i

Fornemmelse af Arnes personlige Nærværelse; han havde været i Luften omkring hende, i den fugtige Duft fra Mulden, hvor hans Legeme opløstes, i Suset fra Træerne, i alt det, hun saa og hørte. Hans store Barneøjne havde let mod hendes fugtige Blik. Hans Stemme havde hvisket i hendes Hjerte. Hun havde følt sig som eet med ham.

Og nu? Det hjalp ikke, at hun sagde til sig selv, at Tiden tager Farven af alt, endog af den mørkeste Sorg, at Livet sletter ud og forynger. Det var ikke det, ikke alene det. Hun begræd ham lige meget endnu, men hun kunde ikke se ham længer.

— Lad mig bare faa hans Ansigt at se, hviskede hun i sær Forvirring.

Men hun saa intet.

Hun vendte tilbage til sit Hotel. Hun sad stum ved Table d'hôten, uden Appetit og uden Interesse for Bordfællerne. Det var den sædvanlige kosmopolitiske Faarehjord, der drives over Kontinentet. Og med en Smule maliciøs Glæde konstaterede hun blot, at Herrerne havde maskeret sig som russiske Revolutionære, og at Damerne anstrængte sig med deres Cigaretter. Den Smule Humbug vilde have moret hende mere, hvis hun kunde have faaet sine Tanker fra dette med Arne.

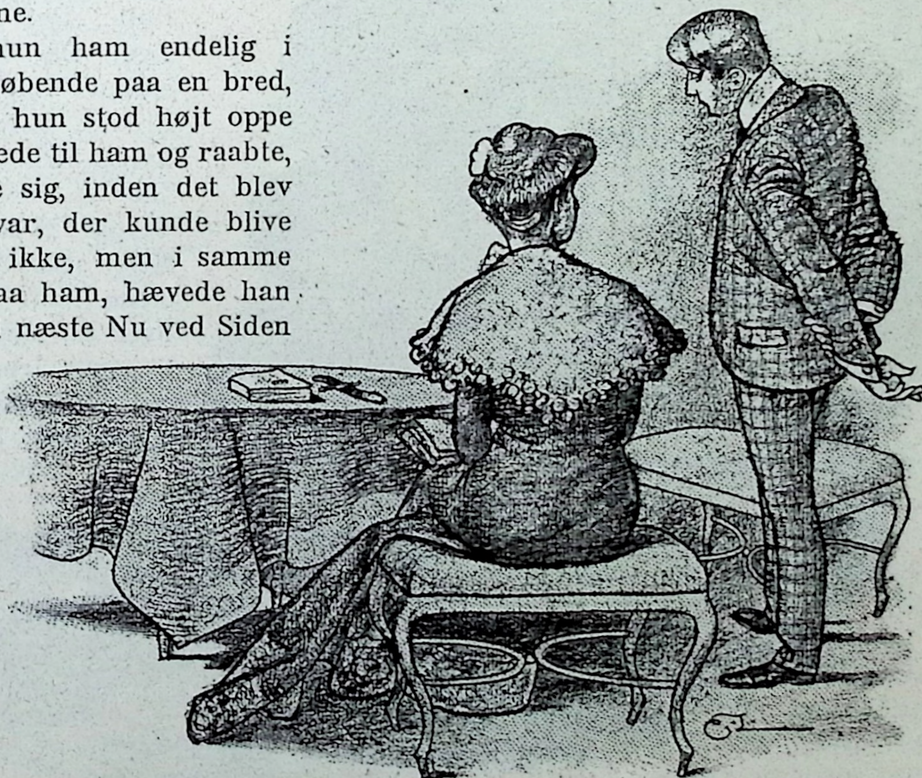
Om Natten saa hun ham endelig i Drømme. Han kom løbende paa en bred, solbeskinnet Gade, og hun stod højt oppe paa en Balkon og vinkede til ham og raabte, at han skulde skynde sig, inden det blev for sent. Hvad det var, der kunde blive for sent, vidste hun ikke, men i samme Øjeblik hun raabte paa ham, hævede han sig fra Jorden og var i næste Nu ved Siden af hende med Armene om hendes Hals. Da hun kyssede ham, mærkede hun, at det var en ung Mand, ikke en Dreng, og at Manden havde Bengts Træk. Det var Bengts blege Ansigt fra den smukke Vaardag, og han trykkede sine Læber mod hendes og kaldte hende ikke Mor, men noget andet. Og hun kunde ikke rive sig løs.

Hun vaagnede træt og forpint, med en Skamfølelse, som hun ikke kunde blive kvit. Hun begreb ikke sig selv. Det hele var jo nærmest blot til at le af — en Dumhed som alle andre Drømme. Men da det dagedes uden at hun fik det ud af sine Tanker, begyndte hun at føle sig urolig og nedstemt til Mode, og frygtede at der var noget i Vejen. Hun vidste, at hendes Alder havde sine Farer. Det, der plagede hende mer end alt andet, var det, at Sønnens Billede ikke vilde komme tilbage.

— Jeg har ikke glemt ham, gentog hun som om det gjaldt at overbevise en eller anden. Det er ham, der har glemt mig.

Hun havde altid gaaet og baaret paa en Forestilling om en Slags hemmelig Forbindelse med den døde, og nu var denne Forbindelse afbrudt. Saadan følte hun det i mindste, og hun led under det. To Ansigter smeltede sammen til et, og dette var Bengts, men et nyt Ansigt hos ham — det, som hun havde set et første Glimt af en smuk Vaardag paa en solbeskinnet Balkon ....

Den levende havde opslugt den døde. Hun

var bange for ham. Der var noget, som hun burde værge sig imod; men i næste Øjeblik lo hun af sin Barnagtighed og alt dette med Drømmen.

Der var ogsaa Stunder, da hun nød det. I Læ af Hotelhaven, midt i den hvide Sol kunde hun blive siddende med Bogen paa Knæene og smile meningsløst mod ingen Ting, og da kom Ligheden med Helen Fourment stærkest frem. Bengt havde skrevet et Par Gange — venligt og muntert, men slet ikke som han talte. Hun hørte ikke ham selv i Brevet. Det var, som om han gemte noget bag Linjerne, som om han var optaget af noget andet, noget mer end det, hun fik at vide.

Hvad havde han for? Var han forelsket? Maaske — hun smilede. I en lille Pensionatsfrøken med Fletning og Brystsukkerøjne og Idealer og Bjørnsons „Fortællinger "under Armen. Det var maaske urigtigt at hun ikke tog ham med ud. Det var maaske godt, om han luftede Latinen og det ontologiske Bevis. En Dag var hun paa Vej for at telegrafere til ham, men netop da stødte hun paa Svenskere, en bekendt Familje, i hvis Velvilje hun blev draget ind som i en sugende Hvirvel. Hun var iøvrigt selv taknemlig for at faa Selskab; det var ikke godt at gaa alene.

Og hun fulgte med Hvirvlen sydpaa, hele Bædeckerraden igennem. I Firenze fik hun Brev fra Bengt. Hun læste det i dampende Solbad paa Palazza Pretorios berømte Trappe en Dag, da Himlen ikke havde en Sky og Klokkerne ringede. Han vilde spille Helt og Konge og slynge sin Sjæl i skønne Vers ud mod Teatrets Gab, hvor tusinde Hjerter skulde banke i Takt med hans eget, skulde elske, lide og juble med ham. Og i sidste Akt vilde han dø, og Bifaldet skulde tone om ham.

Naturligvis fik han sin Vilje. Hun brød sig ikke om at dykke ned i alle hans Fremtidsvanskeligheder; først maatte hun have ham glad igen, det maatte gaa med det andet, som det kunde. Han var jo for Resten saa ung, og der var en Mulighed for at redde ham, hvis det skulde gaa helt paa tværs.

Saa begyndte han at gaa paa Elevskolen, og saa fik han sin første Rolle. Det var at aabne en Dør og sige: Der er serveret. Helten var endnu kun Kammertjener i blaa Frakke med Messingknapper og hvide Strømper. Men han sagde sit „der er serveret" som om Stykkets Ve og Vel beroede paa det, og Fru Nelly smilede bag Viften. Hun trøstede ham i hans første Skuffelse over en stum Kritik, og hun lod Teatrets Jean spille Percy og Hamlet og Mester Oluf i den lille gule Salon ved Sturegaden, hvor Publi-

kum altid morede sig lige godt og var lige ødselt med Bifaldet.

Det var lykkelige Dage. Men af og til kunde der blive stille mellem de to, og Fru Nelly overraskede hans Blik, der var stort og fugtigt og hvilede paa hende.

— Hvad ser Du paa, Bengt? sagde hun.

— Ikke paa noget. Han rødmede og vendte Øjnene bort.

Men straks efter sagde han:

— Jeg saa paa Dig, Tante. Du ser ud som en ung Pige ....

Fru Nelly lo, men hun hørte selv, at det ikke lød helt naturligt.

— Jeg tror, man spiller Komedie ....

Bengt bevægede ikke sit Ansigt; hans Blik var stift.

— Hvad gjorde Tante egentlig dernede?

— Jeg gik paa Musæerne.

— Var det morsomt?

— Nej.

— Hvorfor rejste Du da ikke hjem? Jeg havde det saa kedeligt. En Gang drømte jeg om Tante.

Nelly saa op. Hun følte Heden i Ørefipperne; hun var pludseligt kommet til at tænke paa sin egen Drøm.

— Og hvad drømte Bengt?

— Det taler jeg ikke om.

Og i samme Øjeblik blev han Dreng og sprang ud paa Gulvet. Han fik fat i Nelly og snurrede rundt med hende et Par Gange, til de faldt ned hver paa sin Stol og sad og lo af hverandre, lykkelige og dumme.

Da han var gaaet, blev hun staaende ved det aabne Vindue. Det var stjerneklart, og Humlehaven susede søvnigt. En Sporvogn hvinede forbi; der spruttede blaa Gnister fra Traadene.

Pludselig mærkede hun, at hun græd.

Det, hun frygtede, var kommet. Hun kunde intet skjule længer. Hun var i hans Magt. Han havde taget hende med sin Ungdom, sit store, hjælpeløse Blik og sine Hænder, der længtes efter at kærtegne. Hvad skulde der blive af hende? Det hele var jo Vanvid, Urimelighed, kun til at gemme sig for og rødme over. Hun var ni og tredive Aar og han næppe tyve. Arnes Legekammerat og Ven, som hun havde haft paa sine Knæ! Det blev en Komedie, hvis det kom ud; hun vilde komme til at løbe Spidsrod, og hun fortjente ikke bedre.

Aa, men hun elskede ham, elskede ham!

Han skulde ikke faa noget at vide. Det var ogsaa, som det hele havde været mod Naturen; hun havde aldrig hørt Tale om en Følelse som hendes: en Moders, der bliver en Elskerindes! Hun bluedes og stod lamslaaet.

Der gik Maaneder, og alt var i det ydre som før. Bengt kom som han plejede, men han havde faaet noget kantet og haardt over sine Bevægelser og sin Tale. Han var ofte nedslaaet, han skyldte det paa Teatret, hvor alt gik ham imod. Man vilde ikke lade ham komme frem; han serverede vedblivende The og aabnede Døre, han var ikke Skuespiller men Opvarter, der var ingen, der forstod ham, troede paa ham, eller saa, hvad han bar paa.

— Men det gør jeg, Bengt, sagde Fru Nelly. Jeg tror og ved, at det skal lykkes for Dig.

— Nej, nej ....

Han rystede paa Hovedet som et stridigt Barn. Saa komisk han var! Nelly sad og saa paa ham, og hun vidste ikke, om det var Latter eller Graad, alt det der arbejdede for at bryde løs i hende.

Og saa skete det.

Hun kunde ikke lade være. Hun m a a t t e tage det Hovede mellem sine Hænder og kysse det, hvor hun kom til, paa Haaret, paa Øjnene, paa Kinderne. Og hun hviskede Ord, som hun troede aldrig mere skulde komme over hendes Læber, og det var, som Ordene var blevet levende og havde faaet en hel ny Betydning.

Han var først skræmt. Ansigtet sluknede og de store Puddeløjne stod stive. Men saa kom Visheden over ham som et Ildbad, og han kastede sig ned foran hende og borede Hovedet mod hendes Knæ og stammede det, som alle andre har stammet før ham: meningsløse Bekendelser, Lovsange, Spørgsmaal, der ikke begærede Svar, det hele.

— Jeg elsker Dig, sagde han. Ingen er som Du. Jeg vil altid ligge saadan her. Og nu vil jeg dø. Men Du skal leve, nej, jeg ogsaa, vi maa leve begge og elske hver-

andre saa længe vi lever .... Aa, der findes intet som at elske. Nelly, sig, at Du holder af mig, at Du altid vil holde af mig, hører Du, altid ....

— Min stakkels Bengt. Hun strøg langsomt over hans Haar, som en Mor over sit Barns. Aa, jeg er gal, gal ....

Pludselig bøjede hun sig ned og kyssede ham i Nakken. Han hævede sit Ansigt, der flammede og bar to røde Mærker efter et Par Glasperler i hendes Kjole. De udstrakte Hænder lignede en bedendes.

Men i samme Nu saa hun ham ikke.

Hendes Blik havde fæstet sig ved Arnes Portræt paa Væggen, og dets stillestaaende Smil skræmmede hende som noget, der stod over Situationen — en Dom eller en Advarsel.

II.

Kære Bengt!

Dette Brev skulde have været skrevet længe før. Jeg har opsat det Maaned efter Maaned, jeg har opsat alting — selv den Sag, som jeg nu ikke længer har nogen Lyst til ....

Disse Linjer i Januar havde jeg jo ventet, men det var i alt Fald en sort Indkørselsport til det nye Aar. Hvad Du meddelte, vidste jeg allerede: at jeg havde mistet Dig, at alt var forbi, og at Du gik videre. Tro mig, Bengt, fra det første Kys, jeg gav Dig, stod min Skæbne klart for mig, og jeg sagde til mig selv, ikke en men ti Gange om Dagen: Naar Timen kommer, saa vis, at Du i hvert Fald har været værdig til det, der er gaaet forud. Takke og gaa.

Men saadan noget siger man blot — man gør det ikke, man kan ikke gøre det. Man siger det, naar man endnu staar midt i Solen, fordi man er saa fyldt af Taknemlighed mod alt det, der er, at man tror sig i Stand til enhver Opofrelse for den Elskede, endog til den at miste ham, hvor mærkeligt det end lader. Thi man tror ikke paa dette sidste.

Og saa er det der alligevel en skønne Dag, og man staar ikke længer i Solen. Armene falde, og Øjet forsøger at lyve. Det gaar ikke: Dommen er over En — — — Hvem snakker da om Forsæt? Tænker noget Menneske, der elsker, paa sin Værdighed? Hvis Nogen vil rive Hjertet ud af Brystet paa En, skal man saa neje og sige Tak og ikke forandre en Mine? Nej, man slaas for sit Liv, og Du var mit, Bengt!

Jeg har kæmpet for Dig, og jeg har kæmpet mod mig selv. Nu er det forbi, jeg orker ikke mere. Jeg har set hende, som Du elsker, og som elsker Dig. Hun er køn, og hun er ung, og alligevel havde jeg i det første Øjeblik den Tanke at tage Striden op, ikke blot mod mig selv, men ogsaa mod hende — — —

Der hændte en Ting her en Aften, der gjorde, at jeg afstod. Jeg begreb, at hun maatte være den stærkeste. Du har tilsidst slaaet igennem, Bengt, og har faaet Plads omkring Dig i din Kunst — jeg har set det Bladene, og i Forgaars overbeviste jeg mig med mine egne Øjne. Du spillede med hende. I hævede hinanden, I saa kun hinanden, Publikum var borte — I spillede ikke, I levede.

Underet var der.

Mod den, der har gjort Dig til Kunstner med sin Kærlighed, kunde jeg ikke stride. Jeg ved, at jeg var før hende, og at jeg ogsaa har givet Dig noget, Bengt, men det har Du glemt nu, og jeg bebrejder Dig intet. Den første Kvinde i en meget ung Mands Liv bliver sjældent elsket for sin egen Skyld, men for Kærlighedens, i Særdeleshed, hvis hun er saa meget ældre end han, som jeg er ældre end Du. Hun, den nye, den anden, den rette eller den urette, er altid paa en vis Maade den førstes Skyldner, og dog er det hende, der nyder Frugterne. Det er ikke sagt for at lægge din Elskede for Had. Jeg hader ingen, hverken Dig eller hende.

Dig elsker jeg, Bengt.

Men jeg vil ikke tænke paa det. Ak, hvis jeg kunde glemme det altsammen og blot mindes os to, som vi var inden nogen af os havde en Anelse om det, der ventede — den Gang, da jeg var gammel. Bagefter blev jeg for ung og Du for gammel, kæreste!

Nu er jeg ensom, og Du kommer aldrig mer. Og Arne heller ikke. Din Kærlighed har ødelagt ham for mig. Min Søn, som

jeg ejede endnu Aar efter hans Bortgang, som jeg hviskede og bad til, som jeg dyrkede som kun en Mor kan — han hører mig ikke længer. Jeg har mistet ham dybere end gennem Døden, og det er din Skyld.

Trods alt vil jeg takke Dig.

Tak for din Ungdom, din Glæde, din Sorg, dine kære Øjne, dine bløde Hænder, som Livet gjorde haarde, Tak for alle dine Kærtegn og alle dine Ord, som endnu dirre i mig.

Tak for alt det gode, Du har gjort mig. Og for alt ondt.

Farvel og Tak.

Nelly.

DET ALLER-HELLIGSTE

AF

CHRIS SEWELL

OVERSAT AF E. M. BORRIS

Gæsterne — to hundrede i alt — var gaaet. Det store Modtagelsesværelse, der af Misundere blev kaldt „Tronsalen", saa mægtigt ud i sin Tomhed.

Sara Bisgrove stod med den ene af sine slanke Arme hvilende paa Kaminens massive Marmorhylde, mens den anden hang yndefuldt ned langs Siden og viste et Haandled, der glitrede af Safirer.

Hun holdt sit Hoved, der var friseret efter parisisk Mønster, let bøjet, og hendes Pande, der daglig blev behandlet af en kyndig Masseuse, var skæmmet af en Rynke.

Sara Bisgrove talte lidt slæbende for at skjule, hvad der i gamle Dage havde lydt som en uheldig Provinsaccent.

„Wass," sagde hun til sin Broder, dog uden at se paa ham, „der er noget, som Du bør vide — noget, der har haft en ubeskrivelig, lammende Virkning paa mig."

Frk. Bisgrove valgte sine Ord godt — hun havde ikke for ingenting faaet en kostbar Opdragelse.

Hendes Broder, der var Kaptejn i et Parade-Regiment og i Besiddelse af alle denne Verdens Goder, undtagen netop Stamtavle, tændte en Cigaret og tog to smaa Drag af den.

„Hvad er det?" sagde han.

„Aftenen har været en Succes, ikke sandt?"

„Aldeles storartet."

Wass Bisgrove smilede; han havde en behagelig Erindring om et blidt Afskedstryk af en lille behandsket Haand. Haanden tilhørte Datteren af en fattig Adelsmand.

„Har det nogensinde slaaet Dig, at Far er den „rigeste Opkomling" i Verden?"

„Nej, — er han?" Hendes Broder smilede igen og saa stærkt interesseret ud. Rynken paa Søsterens Pande blev dybere.

„Det sagde Fru Minnowe i Aften — Du ved, hvor hendes Stemme er skingrende. Jeg gik ind i Vinterhaven for at søge efter min Vifte. Hun sad og talte med Hr. Michael Archer bagved den store Palmegruppe. Jeg kunde ikke lade være med at lytte. Hun talte aabenbart om Far og kaldte ham „den gamle" og lo meget — hun er Amerikanerinde, ved Du, og hendes Maade at være paa er temmelig fri."

„Hvorfor tog Du Dig det saa nær?" spurgte hendes Broder, øjensynlig forbavset. „Alverden

kalder ham „den gamle“ eller „den gamle Patron“.“

„Aah, det var slet ikke, hvad hun kaldte ham,“ sagde hans Søster; „det var, fordi hun tilføjede, at det var almindelig bekendt, at Kulgruberne kun var et Skalkeskjul, og at Far havde samlet sin Rigdom under meget mistænkelige Forhold — at han i Grunden burde være under Laas og Slaa.“

Wass for op, hans ærlige, nærmest grimme Ansigt var ildrødt.

„Gid Fanden havde hende!“ udbrød han; „hun er det mest ondskabsfulde Kvindfolk i London. Far har ikke Hjerne nok til at være en Charlatan.“

„Det har jeg ogsaa tænkt mig,“ sagde hans Søster koldt; „men hun sagde noget om — Falskmøntneri. Og ser Du, Wass, den Slags Folk har, enten de er Skandalemagere eller ej, altid et eller andet til Grund for deres Sladder, og — —“

„Og hvad?“

Wass havde glemt sin Cigaret, der var blevet graa i Spidsen. Han vendte sig om imod Søsteren med et vredt Ansigt.

„Det kom over mig som en skrækkelig Vished,“ hviskede hun, „Fars private Værelse — oppe i Taarnet — hvor ingen, ikke engang en Tjener, maa komme. Hvad bruger han det til?“

„Til Helvede med alt det Sludder,“ sagde Wass skarpt, „en Mand — og da især en gammel Mand, kan vel nok have sine smaa Særheder — hvis man overhovedet kan kalde det en Særhed, at han engang imellem føler Trang til at være alene.“

„Det er ikke det,“ sagde hun og gik hvileløs frem og tilbage, „det er den Kendsgerning, at han gemmer Nøglen — at ingen nogensinde, siden Huset er blevet bygget, har sat sin Fod derinde. Hvad skjuler han der?“

„Hvor Pokker kan jeg vide det,“ sagde hendes Broder irriteret.

„Han er ikke Samler.“

„Nej, det er han vel ikke.“

„Han har alt, hvad han kan ønske sig. Vi er — vi er alt i alt gode imod ham. Selvfølgelig kunde vi ikke lade ham vise sig en Aften som denne. Han vilde have spurgt Lord Blistonhaugh, om han ikke syntes, Luften herinde var noget „lummer“, og om man havde sørget godt for ham og været venlig imod ham, Gud ved, hvilke Bommerter han kunde have begaaet! Han er langt lykkeligere — i Baggrunden.“

„Ja, naturligvis, han er ganske umulig,“ indrømmede hendes Broder langsomt; „men jeg kan heller ikke tro, han er nogetsomhelst andet slemt — rare gamle Far!“

Sara stod fremme i Skæret fra Kaminen; Ilden lyste paa hendes skinnende Dragt.

Hun plejede at rose sig af sin Karakterstyrke og af den Dygtighed, hvormed hun havde lodset sin Broders mindre støtte Baad ind i den fine Verdens smulte Vande.

„Jeg vil have det opklaret,“ sagde hun. „Tænk, hvis der er noget galt, hvad vil Resultatet saa blive? Jeg har aldrig brudt mig om at leve paa et Bedrag, Wass.“

„Hvordan vil Du bære Dig ad?“ spurgte han nervøst.

„Gaa op i Taarnet nu,“ sagde hun bestemt. „Det vilde være mig umuligt at falde i Søvn med det i mine Tanker. Jeg vil skrige udenfor Døren. I sin Overraskelse og Angst vil han aabne den, og naar jeg først er kommet ind, skal jeg nok opdage, hvorfor han lukker sig inde. Selv om han er aldrig saa forsigtig, vil vi ved at overrumple ham finde et eller andet, der kan sige os, om Fru Minnowe har Ret eller ej.“

Wass Bisgrove saa mørk og forstemt ud.

„Synes Du ikke, det vilde være lidt lurvet blot at mistænke ham, især naar vi husker paa alt det, han har gjort for os og alt, hvad han har givet os?“ spurgte han uhyggelig til Mode.

Men Søsteren havde regeret over ham fra hans Blusedage; hun fik ogsaa sin Villie nu.

„Snik, Snak!“ sagde hun. „Det fører ingenting til at kæmpe mod en Mistanke. Hvis Sladderen har faaet frit Løb, vil hele London ikke tale om andet om nogle faa Dage; og hvad skal der saa blive af os?“

* * *

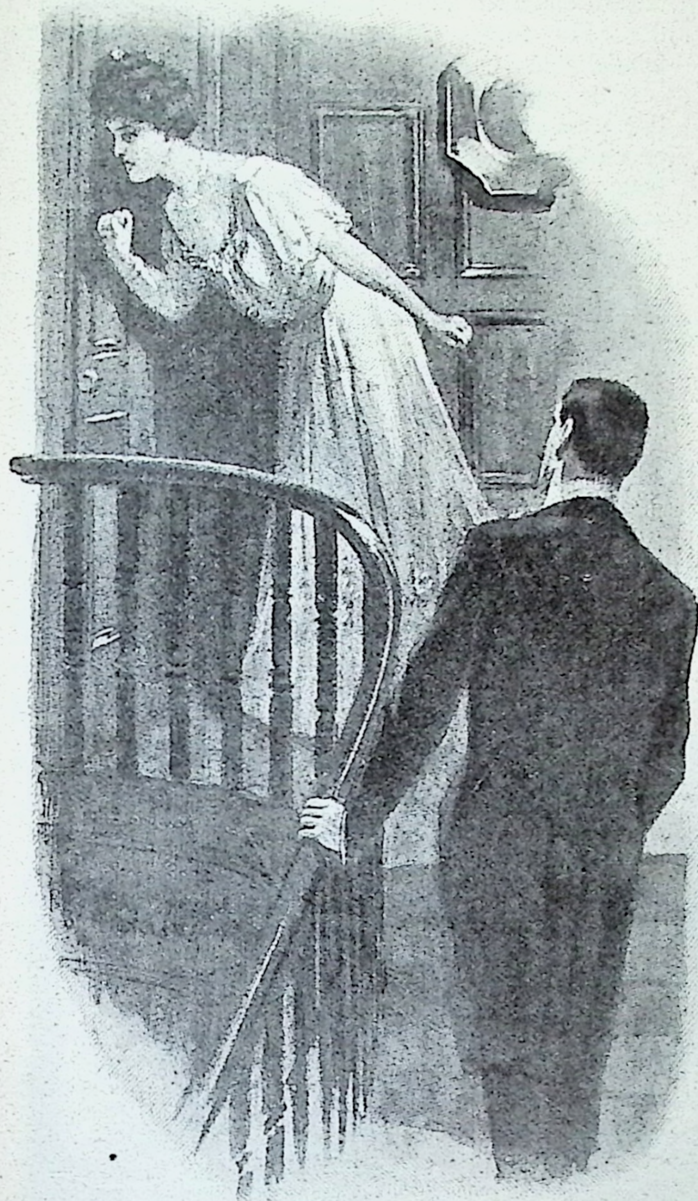
Den sidste søvnige Tjener var gaaet i Seng. Frk. Bisgrove havde sendt ham bort. Pigen, der ventede paa hende i det pragtfulde Soveværelse, havde hun ligeledes ladet gaa. Hun skulde tale med gamle Hr. Bisgrove om Forretninger, havde hun sagt.

Tjenestefolkene paa Scroolby nærede i al Hemmelighed megen Sympathi for den lille, plebejiske Mand, der trods de fine Klæder dannede en saa paafaldende Modsætning til sine Børns fornemme Udseende. De havde ogsaa ondt af ham; thi Frk. Sara styrede ham med en Jærnhaand, og han følte sig forfærdelig utilpas i den elegante Middagsdress, hun fik ham til at tage paa hver Aften. Han var ikke fri for at være bange for den nedladende Kældermester, hvis Sprog og hele Fremtræden stod saa uendelig højt over hans.

Frk. Bisgrove gik hurtigt op ad de tæppebelagte Trapper og langs de rummelige Korridorer, hvor hun tændte det elektriske Lys, til hun naaede det lille hemmelighedsfulde Værelse i Taarnet. Hun gav Tegn til sin Broder om at gaa sagte, da de nærmede sig Maalet, og han adlød, bandende ved sig selv.

Udenfor Døren standsede de for at lytte.

Først var alt stille; saa naaede en underlig spruttende Lyd deres Øren — en besynderlig, uhyggelig Syden og Snurren. Ind imellem lød den gamle Mands Stemme; men det var umuligt at skelne Ordene gennem den tykke Dør.

Udenfor Døren standsede de for at lytte.

Frk. Bisgrove, der altid var lidt theatralsk i sin Optræden, lagde sin ene ringbesatte Haand paa Brystet som for at standse en voldsom Hjertebanken, trak sine kønne Øjenbryn i Vejret og bevægede Læberne, som om hun fremsagde en eller anden besværgende Formular.

I Tankerne saa hun sin simple Fader i de fine Klæder, der aldrig passede ham, sidde bøjet over Forme og Digler i Færd med at stemple, slibe og pudse — kort sagt udøvende hele den afskyelige Haandtering. Naturligvis havde Fru Minnowe Ret; og hun og Wass havde været et Par blinde, godtroende Taaber.

Gamle Peter Bisgrove havde saa at sige kastet Kulstøv i Øjnene paa Folk, og der var ikke andet tilbage for hans Datter end at opdage den skrækkelige Sandhed.

Hun vinkede til sin Broder, der stod bleg og forpint under det elektriske Blus.

„Far!“ skreg hun pludselig med den virkningsfulde Voldsomhed, der havde gjort hende saa efterspurgt som et lovende Diletantemne i endog meget udsøgte Kredse; „Far! For Guds Skyld luk Døren op! Der er sket noget skrækkeligt!“

Ordene trængte ind i Værelset med skærende Skarphed, og hun understregede dem ved at dundre paa Døren.

Rædselsslagen og forvildet, som Datteren havde tænkt sig, og uden anden Tanke end en lammende Angst, for at Huset stod i Brand, skyndte den gamle Mand sig hen og aabnede Døren.

I næste Øjeblik stod hun og Broderen inde i den gamles Kammer. Men skønt Frøken Bisgrove saa ud som selve den tragiske Muse med vidt opspærrede Øjne og sammenknugede Hænder, var der ikke mindste Tegn paa Forbrydelse at opdage.

„Hvad er det, Sally — hvad er der i Vejen, Barn?“ spurgte Hr. Bisgrove aandeløs og greb om Datterens Arm saa det kostbare Armbaand satte Mærker i det hvide Kød.

Pludselig slap han og traadte et Par Skridt tilbage.

„For Gud i Himlens Skyld, se ikke saadan paa mig! Jeg glemmer — jeg er — jeg er ikke klædt paa, som jeg burde være,“ stammede han.

Men Sara stirrede stadig maalløs paa sin Far og fra ham paa Omgivelserne, der stod i fuldstændig Samklang med ham.

Peter Bisgrove, Millionæren med Kjole og Diamanter, var forsvundet, og i hans Sted stod slet og ret Grubearbejderen Peter Bisgrove. Hans bare Hals, hans jordplettede Klæder, Shaglugten fra den korte Kridtpibe — alt var som for ti, femten Aar tilbage i Tiden, skønt hans Børn havde sat Himmel og Jord i Bevægelse for at udslette den Tid.

Værelset var — Gud ved med hvor store Anstrengelser — indrettet fuldstændig som Grubearbejderstue. Over Ilden brasede en Kotelet. Den eneste Luksusgenstand i Værelset var et stort Maleri, der hang over Kaminhylden — det viste en jævn, matroneagtig Kone med et ungdommeligt Ansigt og iført Søndagshat og Shawl. For mange Aar siden havde hun været Peter Bisgroves Kone. Hans pludselige Rigdom havde været ensbetydende med hendes Død.

Utaalmodig stod han og ventede paa det Slag, som skulde komme, men for en Gangs Skyld havde hans Datter ikke Ordet i sin Magt, og det blev Wass, som paa en kejtet Maade sagde:

„Der er ingenting, Far — det var blot en Spøg for at overraske Dig i Dit Allerhelligste og opdage Dine Hemmeligheder. Ha! Ha!“

Gamle Bisgrove lo ikke med. Han saa lige med eet meget alvorlig ud og blev ligesom højere, hvor han stod.

„Naah, det var Grunden, hvorfor I kom!“ sagde han langsomt, „og skræmmede mig halvt fra Forstanden. Det skulde I ikke have gjort

Jeg gør ikke Indgreb i jeres Liv, og I kunde gerne havde ladet mig beholde mit i Fred. Det fører ikke til noget godt, og nu er Sally ked af det. Det var ikke ret meget, jeg bad jer om. I hele Huset blot eet Værelse, jeg kunde kalde mit eget."

„Men Far — —"

„Aah, jeg ved godt, hvad Du vil sige," afbrød den gamle Mand. „Hvordan jeg har faaet det skrabet sammen — denne lille Stump af mit gamle lykkelige Liv, før Pengene kom og gjorde det af med min gamle Pige, Gud velsigne hende! og førte mine Børn ind i en fin, straalende Verden, langt fra mig? Jeg har smuglet det ind, Stykke for Stykke — og hendes Billede deroppe — jeg vil slet ikke fortælle, hvormeget jeg har betalt en af jeres fine Kunstnere for at male det efter det gamle Fotografi, som blev taget paa en Bank-Fridag, og som I maaske har glemt og været glade for at glemme. Jeg kravler herop, naar jeg er træt og føler mig lidt ensom, for at ryge og snakke med hende" — her nikkede han til Maleriet — „og saa prøver jeg paa at bilde mig ind, at hun smiler til mig, og at vi er saa lykkelige, som Dagen er lang, og at Pengene, Tjenerne, Vognene og Sorgen og Savnet er lige saa mange onde Drømme... Jeg sad netop og læste højt for hende af Aftenavisen, da I kom, om en Mand i Amerika, som de kalder „Kokskongen", og hvis Rigdom med Lethed kan sige Sparto til min, og det siger jo ikke saa lidt nu", sukkede han. „Bare holdt han sig ikke paa den rette Vej men gav sig til at lave falske Mønter, og nu maa han betale Gildet... Det kan saamænd godt være, at jeg heller ikke havde holdt min Sti ren, hvis det ikke havde været for min gamle Pige — hvem ved? Hun sagde altid: „Efterlad Børnene et godt Navn, Peter; det vil betyde mere for dem end Dine Penge."

Den gamle Mand holdt inde og saa grandskende fra Datteren til Sønnen.

„Ja, nu har I opdaget mig," sagde han, „skønt ikke med min gode Villie; og hvad mon jeres fornemme Venner vilde sige?"

Sara sad med bøjet Hoved og brændende Kinder. For første Gang i sit Liv følte hun sig uendelig lav og lille.

Wass sprang op. „Ved Gud! de maa sige, lige hvad de vil," sagde han. „Det er Dig, som er en Gentleman og os, der er Snobber, og jeg beder Dig om Tilgivelse for dette og mange andre Ting. Kom, Sara!" Han tog Søsteren fast om Armen og trak hende med ud.

Og saa fik Peter Bisgrove Lov til at være i Fred i sit Allerhelligste.

JUL

AF

JULES

De var blevet gift i Oktober og havde været paa Bryllupsrejse sydpaa gennem Tyskland, Schweitz og Italien.

Der var jo gaaet lidt flere Penge til Bryllupsrejsen end de fem hundrede Kroner, Einar i Aarenes Løb møjsommeligt havde lagt til Side i samme Øjemed. Og det havde slet ikke været morsomt at sidde paa et Hotel nede i Milano og se sig nødsaget til at skrive hjem til en Ven for at laane Penge til Hjemrejsen. Og det var jo heller ikke saa morsomt nu at skulle sidde og tilbagebetale Pengene af en knap Maanedsgage.

Dette at skulle regne med hver Øre, han gav ud, var Einar ikke vant til. Og hun heller ikke. Han fordi han altid havde haft jævnt godt med Penge. Hun fordi hun aldrig havde haft flere, end hun kunde naa at give ud uden at regne.

Det smertede ham især, fordi han, mens de var forlovede, havde vænnet hende til smaa Opmærksomheder, i Form af Bøger, Blomster og lignende let tilgængelige Smaating.

Hende smertede det af samme Grund.

Paa Rejsen nede i Tyskland havde Einar lovet Anna at forære hende Heinrich Heines Digte, og Anna havde lovet Einar et lille Fotogravure efter Böcklins „De dødes Ø".

Anna havde altid ønsket sig Heines Buch der Lieder, som hun næsten kunde udenad hjemme fra, men naar hun havde haft Penge, havde hun altid anvendt dem til at købe noget for til Einar.

Derfor var hun aldrig blevet Ejer af Heine, skønt hun elskede ham.

Han havde altid baaret sig ligesaadan ad.

Derfor var „De dødes Ø" aldrig kommet til at hænge paa hans Væg, skønt han beundrede det.

Men da de kom hjem, blev der ikke Raad til at tænke paa Heine og Böcklin.

Der var andre Ting, der dukkede op i Einars og Annas Horisont, Ting, der havde Krav paa deres fulde Opmærksomhed. Anna var ikke synderlig anlagt for Økonomi, og hun havde vanskeligt ved at faa Husholdningspengene til at slaa til. Einar kunde nok regne, men da han vilde komme Anna til Hjælp med Revisionen af hendes Regnskaber, der iøvrigt mest lignede naive Underslæb, viste det sig, at naar han skulde anvende sine Formler paa saa fremmede Værdier som Kød, Ost, Pinde, svigtede de ganske.

Det hændte saaledes, naar de i Forening under meget Hovedbrud havde planlagt et Ugeindkøb og Varerne var komne ind ad Døren, at de kunde blive ganske forfærdede, naar de sammenlignede de modtagne Kvanta med deres virkelige Behov.

Naar de saadan stod sammen ude ved Køkkenbordet og talte efter og maalte og vejede i Haanden, og Einar saa, at der trods deres klogt udtænkte Indkøbsplan dog viste sig at være Ost til et halvt Aar, mens der kun var Kød til en tynd Fattighussuppe til en Dag, saa gik det ogsaa op for ham, at Husholdning er et Mysterium, der kan kræve hele et Menneskes Agtpaagivenhed og Omtanke.

Og saadan gik det til, at disse to Mennesker, der var gaaet ind i Ægteskabet i den Tro, at det var en yndig Drøm, en Maaned efter vaagnede til en ubarmhjertig Virkelighed, i hvilken Hovedpersonerne var Gulerødder og Knaposte, og hvor Tankerne syslede med Fjerdingspund og Kræmmerhuse, ikke som de havde tænkt sig, med overjordiske Lyksaligheder.

Men en Gang imellem kom de til sig selv ved Tanken om, at nu var det snart Jul.

Dybt inde bag Dagens materielle Stræb nærede de begge to det lønlige Haab, at Julen vilde aabne for de stængte Kilder, at de den Aften vilde glemme alt det stygge Mellemværende med Urtekræmmer og Spækhøker, og finde hinanden igen, som de var for nogle Maaneder siden, inden Husholdningssorgerne spandt deres unge Lykke ind i sit mørke Slør.

Anna var saa vis paa, at Einar for den Aften vilde sprede Skyerne for dem begge, og hun forstod ham saa godt, at hun vidste, hvordan han vilde gøre det.

I Pakken, der kom til at ligge til hende paa Julebordet, vidste hun allerede, hvad hun vilde finde:

Heinrich Heines Buch der Lieder.

Hun syntes, at den Tanke gjorde hende meget lykkelig, og i de Øjeblikke, hun hengav sig til den, glemte hun Maden og alt det andet, der var kommet imellem dem.

Samtidig brød hun sin lille Hjerne, der var blevet praktisk og beregnende af de første Maaneders Kamp for at faa det hele til at slaa til og faa det mest mulige ud af Pengene, med hvad hun dog skulde finde paa til ham.

Hun erindrede jo nok, at han den Gang — hun syntes, det var saa længe siden — havde ønsket sig det Billede, men siden den Tid havde han nok faaet et andet Syn paa Tingene — desværre — og han vilde vist blive vred, hvis hun gav sine Penge ud til unyttige Ting. Hun maatte se at finde paa et eller andet, han trængte rigtig til.

Juleaften kom. Saalænge de sad ved Bordet ved den magre Gaas, vilde Stemningen ikke rigtig indfinde sig. De sad begge to og tænkte paa, hvad Gaasen havde kostet Pundet og hvorlænge Gaasefedtet vilde vare, og hvor meget Smør, de kunde spare.

Men bag efter, da der var taget af Bordet, og Anna lukkede Dørene op ind til Dagligstuen, hvor det lille Juletræ stod tændt paa Bordet — —

Han gik hen til Bordet og tog sin Pakke op i Haanden og følte paa den.

Det var en Papæske pakket ind i Papir. Han kunde mærke, syntes han, at der var noget haardt i den — — en Ramme.

Saa havde Anna alligevel husket.

Da han vendte sig om imod hende, stod ogsaa hun med sin Pakke i Haanden.

Og hendes Øjne straalede af Glæde, da hun sagde:

„Jeg ved godt, hvad det er for en Bog."

Og han svarede igen:

„Jeg ved ogsaa godt, hvad der er i min Pakke, jeg kan føle det."

De kunde ikke lade være med at lægge Armene om hinandens Hals og se hinanden dybt ind i to straalende Øjne, inden de satte sig hver paa sin Side af Bordet og løste Pakkerne op.

„Husker Du Side 148?" spurgte hun, inden hun lukkede Bogen op:

„Hør' ich das Liedchen klingen,
Das einst die Liebste sang,
So will mir die Brust zerspringen
Vor wildem Schmerzendrang."

Hun bladede hen til Side 148 og ledte forbavset ned gennem Teksten.

Der stod: „Flødepeberodssauce — 10 Kvint fineste Smør smeltes — — —"

Det løb i et for hendes Øjne, og hun slog hastigt Bogen sammen og saa paa Bindet:

„Fru Constantins Kogebog."

Saa løftede hun bristefærdig Øjnene og vendte dem langsomt over mod ham.

Han havde aabnet Æsken og sad der og græd ned i de broderede Morgensko, som hun selv havde siddet og herset med, hver eneste Formiddag i en hel Maaned, mens han var paa Kontoret.

Og hun kunde ikke selv holde Taarerne tilbage. Det var gaaet op for hende, at de sad og tænkte de samme bitre Tanker begge to:

„Hun kunde dog gerne — — —"

„Han kunde dog gerne — — —"

Men da hun havde forstaaet det rigtigt, syntes hun paa en Gang, at Blodet strømmede til hendes Hjerte, og at hun pludselig blev ganske forskrækkelig lykkelig.

Hun rejste sig og gik hen og lagde Armen om hans Hals og sagde:

„Du skal faa „De dødes Ø" til din Fødselsdag."

Og han sagde med et straalende Ansigt:

„Jamen, jeg trængte jo saadan til et Par nye Morgensko."

Og det jublede i hende, da hun sagde:

„Jeg holder saa meget af Fru Constantins Kogebog. Den havde vi hjemme."

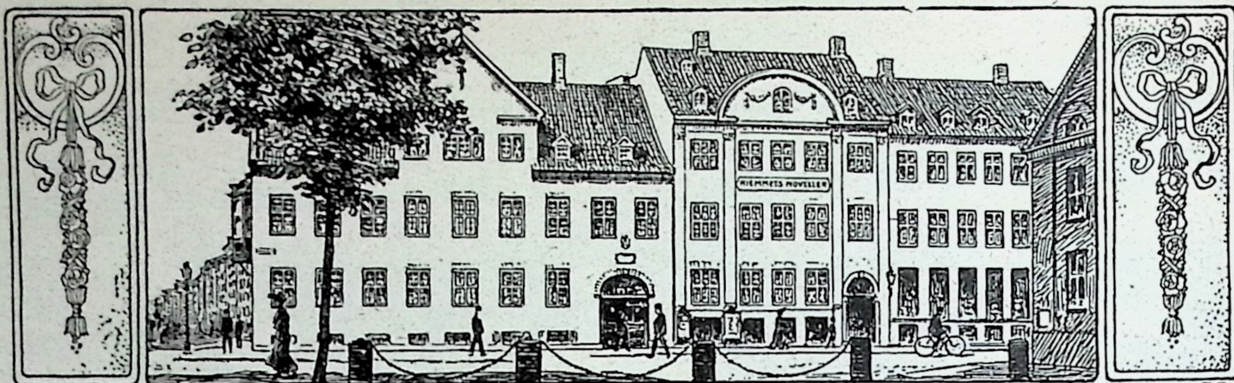
Lidt længere hen paa Aftnen, da Einar sad og betragtede de ligblaa Roser paa Morgenskoene, som han havde stillet paa Bordet foran sig, og hun med sin af stille Glæde skælvende Stemme læste højt for ham af Fru Constantins Kogebog, syntes de begge, at dette var den dejligste Juleaften af alle dem, de kunde huske.

HJEMMETS NOVELLER

NR. 4 JANUAR 1908 4. AARG.

JANUAR

HJEMMETS NOVELLER

EN KÆRLIGHEDSHISTORIE FRA GEORG DEN II'S TID

AF

PALLE ROSENKRANTZ

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

Det var i det Herrens Aar 1730, da længst højsalig Kong Georg den anden af Huset Hannover sad paa Englands Throne. Det var Fredsaar, men med den indre Ro stod det i det britiske Rige kun daarligt til. Paa Landevejene rundt i Riget og da særligt i Londons Nærhed huserede de saakaldte Highwaymen, om hvem de gamle Historier berette mange romantiske Frasagn, men som Tidens Borgere frygtede og hadede, og hvem Tidens Øvrighed, om den fik dem fat, hængte op i Thyburn ved deres Hals, til de døde.

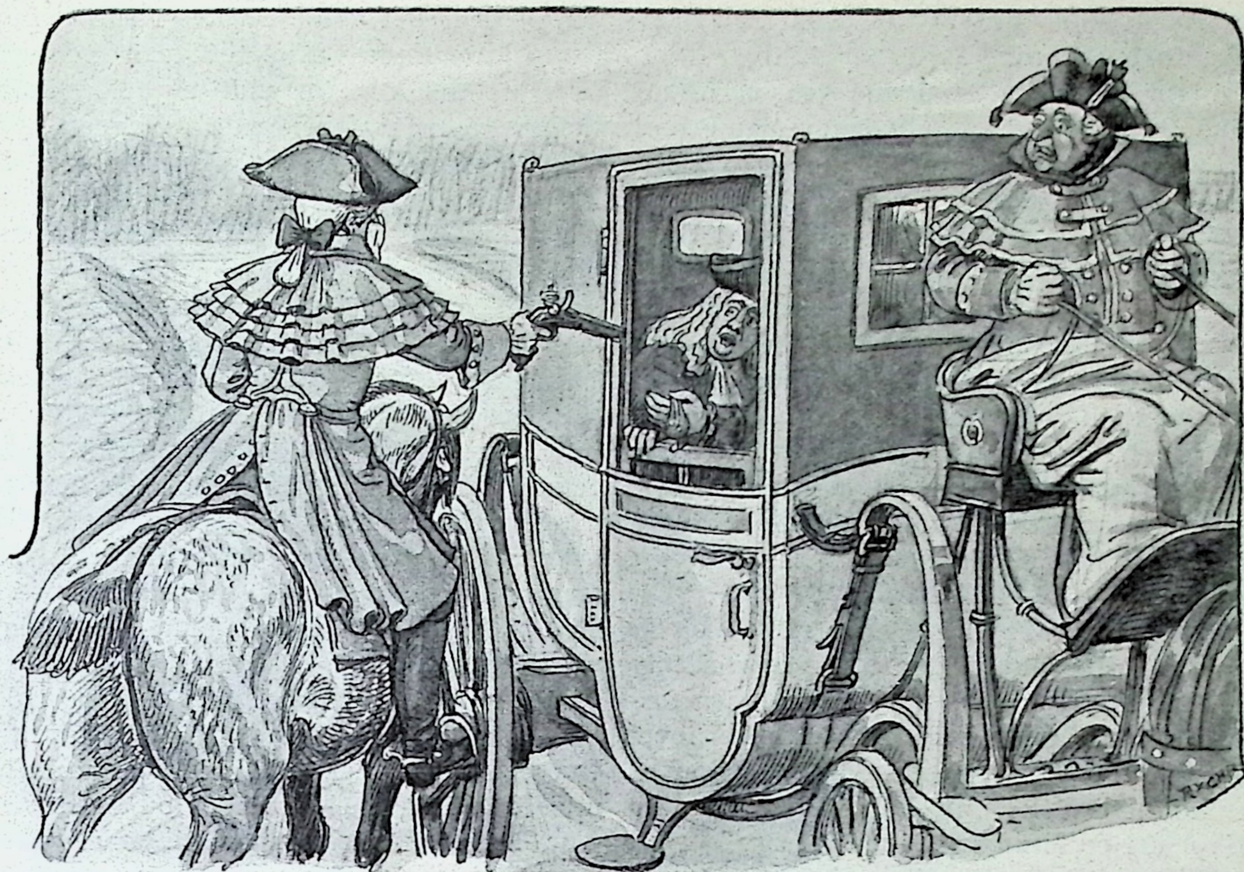
De drev deres Uvæsen i Grevskaberne rundt London, ja selv under Londons Mure, i Chancery Lane og i Westminster By. Men særlig galt var det paa Hounslow Hede, hvor nu de store Artillerikaserner og Krudtværker breder sig.

Hounslow Hede laa da vild og øde, og Vejen førte over den hegnet af Gærder og Træer, hvor den dyrkede Jord skulde skærmes mod det løsgaaende Kvæg, aaben og bølget, hvor Græsset voksede vildt mellem Buske og Lyng.

Hinsides Heden laa den lille Flække Denham, og der boede i de Dage den skønne Miss Evelyn Glory i sin Moders Hus. Det var en klar Dag i November, og Solen skinnede lystigt ind ad Vinduet i Miss Evelyns Stue. Selv stod hun lyttende ved Vinduet, hun ventede en Gæst. Det var hendes Fødselsdag, og han maatte komme.

Og han kom.

Der lød rappe Fodslag af en Hest paa Vejen, der gennem Byen førte forbi Miss Evelyns Hus med den lille Have, hvor sene Efteraarsblomster strakte Hals mod Solen. Han kom. En stor Graaskimmel stampede Jorden foran Laagen, og han svang sig af Sadlen, medens hans svære blaa, læggede Kappe stod om ham i Brus. Han bandt sin Hest ved Laagens Stolpe, rev sin trekantede Hat af Hovedet, og hans kønne

. . . og for at spare sig for videre Ulejlighed slog han Vinduet ned og rakte Highwaymanden de 12 Shilling i Sølv.

unge Ansigt blussede under den hvide Pudderparyk.

Hun smilede mod ham, og faa Sekunder efter knælede han for hendes Fod i den lille Stue, fra hvis Vægge ærværdige Ansigter med store Parykker stirrede ned fra ovale Rammer paa spinkle, hvidlakerede Møbler og et fint forgyldt Spinet.

Han kyssede hendes Haand, og hun løftede ham op til sig.

„William," sagde hun i et sødt Smil, „hvad bringer du mig paa min Fødselsdag?"

„Min Kærlighed," svarede han.

„Den har jeg jo allerede," smilede hun, — „hvad bringer du mig i Dag?"

„Intet," sagde han sørgmodigt, „Tiderne er daarlige. Som du ved, har jeg begyndt for mig selv. Min Principal vilde have mig helt for sig, vilde ikke dele mig med dig. Og derfor maatte jeg selv prøve. Det gaar, det skal gaa. Men jeg har ingen Ting, jeg kan ikke bringe dig Gaver nu. Vent, min Elskede, og jeg skal lægge en Verden for dine Fødder."

Miss Evelyn fortrak sit smukke Ansigt og traadte et Skridt tilbage.

„Du elsker mig altsaa ikke mere, William. —"

Han greb hendes Haand, men hun trak den hastig til sig.

„For din Skyld har jeg sagt Nej til rige og fornemme Friere, for din Skyld har jeg bedt min Moder lukke vort Hus Dør for en virkelig Baronet. Og saa kommer du, der siger du elsker mig, paa min Fødselsdag, uden at have tænkt paa en Gave til mig. Og saa vover du at sige, du elsker mig."

Den unge Mand blussede:

„Jeg har skænket dig alt, hvad du pegede paa, jeg har taget dig i Theatret, til Baller og Selskaber, mine sidste Penge har jeg givet ud for at skaffe dig de Ringe, du bærer, det Spinet, paa hvis Tangenter dine hvide Fingre leger. Evelyn, at du vredes paa mig er uretfærdigt, at du tvivler om min Kærlighed er blodig Synd."

Hun foldede sine Arme over Brystet.

„Du lyver, du elsker en anden, og paa

en anden eller du nu dit Guld. Du skal ikke fortælle mig, at du er fattig — du William Barkwith, som alle ved, er en af Lincoln-Inns dueligste Advokater. Du lyver. Du lovede mig et lille Diadem med Brillanter, du ved det, vi saa paa Haymarket, sidst vi var i London. Du bryder dit Ord. Og du er vel ikke saa fræk at forlange, at jeg skal holde mit Ord, naar du bryder dit. Gaa, William, gaa til hende, den anden, der nu modtager dine Gaver, naar du kun har Ord til overs for mig."

Miss Evelyn vendte sig for at forlade ham.

„Evelyn!" raabte han, „jeg besværger dig, jeg er fattig, men jeg vil kæmpe for at blive rig, og alt — alt, hvad du ønsker, vil jeg give dig."

Hun standsede paa Dørtærskelen og lo med en lille ond Latter. „Jeg bryder mig ikke om nye Løfter, Hr. Advokat, jeg forlanger det Diadem, der alt forlængst er lovet mig. Der er unge Mænd nok i London og i Middlesex, der vil holde deres Løfter, Hvor der er Villie, vil Evnen aldrig mangle."

William Barkwith blussede. „Jeg sværger at, om jeg skulde holde dette mit Løfte, maatte jeg blive Highwayman og røve Guldet paa Hounslow Hede; jeg kan ikke nu."

Miss Evelyn slog Nakken tilbage.

„Om du elskede mig, var intet Offer dig for stort. Dine buldrende Ord narrer mig ikke, din ynkelige, slappe Villie foragter jeg. Gaa."

Og den skønne Miss Evelyn slog Døren i for Næsen af sin Bejler.

William Barkwith ventede taalmodigt i det Haab, at Solen atter skulde skinne, men Solen dulgte sig bag Skyer, og den skønnes Moder kom og bad ham gaa, uværdig som han var til hendes fagre Datters Kærlighed.

William Barkwith gik, han løste sin Hest og svang sig i Sadlen med en dyr Ed.

Miss Evelyn stod ved Vinduet og lo listelig, medens Støvet hvirvledes op under de gungrende Hovslag, der tabte sig mod Hounslow Hede.

Goldsborough Griffin var en Godsejer fra Middlesex godt oppe i Aarene og tilpas velhavende. Han havde besøgt London i et Forretningsærinde og vendte nu hjem i sin egen Vogn, der tung og tæt raslede mod Hounslow Hede. Klokken var henimod fire, og det var begyndt at blive koldt. Griffin sad smaablundende i Vognen, hvis Ruder var trukne op. Paa Bukken sad nikkende en halvgammel Kusk, og de fede, velnærede Heste travede stille henad Hedevejen over faste Hjulspor.

Med et standsede Vognen med et Ryk, og Griffin saa op. Paa Vejen holdt en Rytter i en blaa Kappe. Hatten var trykket ned i Panden paa ham, og i Munden holdt han et Lommetørklæde, der skjulte Ansigtet. Mod Griffin pegede en Pistol. Griffin var alene og ubevæbnet. Han var ingen Helt og desuden ret sikker, fordi han vidste, at han ikke havde betydelige Summer hos sig. 12 Shilling i Sølv var alt, han førte tilbage fra London, og for at spare sig for videre Ulejlighed slog han Vinduet ned og rakte Highwaymanden de 12 Shilling i Sølv med en ærbødig Undskyldning, fordi han ikke kunde byde mere. Røveren lod til at være en dannet Mand, han gjorde ikke videre Ophævelse, tog Pengene og red bort ad London til.

Men i det samme kom en anden Rytter ogsaa paa en graaskimlet Hest sydfra imod Vognen. Griffin raabte ham an, forklarede ham Sagen, den anden, en ung og modig Mand, sporede sin Hest efter Røveren. Denne saa sig tilbage over Skulderen og forstod, at det gjaldt Livet. Den anden Hest var en Væddeløber øjensynlig, og Røveren drejede sin Graaskimmel af fra Vejen over Grøften mod en Skov, der laa et Bøsseskud fra Vejen. Nu forstod Griffin, der var vejkendt, at Røveren vilde ende i Lord Brentfords indgærdede Vildtpark, han forlod Vognen og ilede over Marken til Lordens Vildtgemmerhus, der laa i Parkens Udkant.

Og kort efter var Røveren sluttet inde i Parken fulgt til Fods og til Hest af en anselig bevæbnet Skare. Men den hjælpsomme Rytter blev borte i Parken.

Bag en Hæk saa Forfølgerne efter lang Søgen en Rytter paa en graa Hest. Skytten løftede sit Gevær mod ham og befalede ham at overgive sig. Men han gav sin Hest Sporerne og sprængte frem mod Skovbrynet. Det lod, som skulde han undslippe. Saa blæste Novemberblæsten hans Hat fra hans

Hoved; den vilde han ikke miste, han standsede og sprang af for at tage den op. Nu omringede Forfølgerne ham, Grøften og Hækken standsede ham i Flugten, han lod Hesten blive og kastede sig i en Grav for at naa over Gærdet ud i Mørkningen, der sænkede sig over Valpladsen. Han flygtede over Hækken og forsvandt for Forfølgerne i Parken.

Nogle Arbejdere, der vendte hjem fra Markarbejde, saa langt ude paa Marken en Mand, der flygtede og lod sin tyngende Kappe falde, og de forstod, at det var en Tyv, der søgte at undløbe sine Forfølgere. De satte efter den flygtende ud over Marken og Heden.

Der var for mange Hunde paa Harens Fod. Den forfulgte standsede, vendte en Pistol mod sin egen Pande og trykkede til, Pistolen klikkede. Han trak en anden Pistol, ogsaa den klikkede, Krudtet var vaadt af Gravens Vand. Nu stod Forfølgerne i Kreds om ham. Barhovedet, bleg og fortvivlet stod han der og strakte Hænderne bedende mod dem. Det var sandt, han havde den Eftermiddag standset en Mand i Vejen paa Hounslow Hede og fratvunget ham 12 Shilling i Sølv. Men dette var hans første Misgerning, saasandt der var en Gud i Himlen. Han var en hæderlig Mand, kun 22 Aar gammel.

Han knælede ned og bad dem alle for Jesu Vunders Skyld lade ham løbe. Aldrig, aldrig mere skulde han øve Uret mod nogen.

Men de greb ham og førte ham for Fredsdommeren, der, saa snart Dagen gryede, under Bevogtning sendte ham til London, hvor han blev indesluttet i Newgate Fængsel for at vente sin Dom efter lovlig Rettergang — den Dom, som var Døden ved Strikken i Thyburn.

Den Mand, der blev fremstillet for hans Herlighed i Old Bailey to Dage efter Begivenheden paa Hounslow Hede, var Advokaten William Barkwith af Lincoln-Inn. Hs. Herlighed kendte ham vel. Det var en af Londons mest lovende unge Advokater. Søn af en anset Mand i Cambridgeshire, var han kun 14 Aar gammel dimitteret i klassiske Studier. Hans Kundskaber i Latinen var straalende, i Græsken rent ud sjældne. Han talte fire levende Sprog, var velbevandret i Skønlitteratur og

skrev smukke Vers. Hos den berømte Advokat Lewis i Lincoln-Inn var han hurtig bleven første Medhjælper, han var en fortræffelig Jurist og havde netop i disse Dage forladt sin Principal for at begynde sin egen Forretning. Master Lewis gav ham det allerbedste Skudsmaal, kun maatte han i Sandhedens Interesse tilføje, at Master Barkwith i den allerseneste Tid havde ladet mangle paa behørig Flid, fordi han, greben af dyb Kærlighed til en ung Dame i Denham, skrev glødende Vers paa det Papir, der skulde beskrives med tørre Fakta i juridiske Akter. Dog ansaa Master Lewis det for helt utænkeligt, at William Barkwith skulde have gjort sig skyldig i en saa vanærende Handling som Røveri paa alfar Landevej.

Hs. Herlighed rystede sit værdige Hoved, saa Parykken dinglede, og idet han saa op paa den unge Mand, der stod for Skranken, foreholdt han ham med alvorsfulde Ord alt det, der talte imod ham, og opfordrede ham til at tale Sandhed og Sandhed alene.

William Barkwith talte:

„Eders Herlighed! Jeg er uskyldig. Den 13. November dette Aar red jeg rask over Hounslow Hede, jeg vendte tilbage til London fra et Forretningsbesøg i Denham. Omtrent midtvejs paa Heden saa jeg en Vogn, der holdt stille paa Vejen. En ældre Herre raabte mig an og pegede mod Nord, idet han i korte afbrudte Sætninger forklarede mig, at han var bleven overfalden af en Highwayman. Jeg saa en Rytter i det fjerne og satte efter ham for at hjælpe den Overfaldne til sit Gods igen. Rytteren drejede af fra Vejen og forsvandt i Lord Brentfords Park; jeg red efter ham og forvildede mig i Parken. Jeg mærkede nu, at man forfulgte mig, Folk til Hest og Fods var efter mig, en af dem pegede endog paa mig med sit Gevær. Jeg kendte ingen og forstod nu, at man ansaa mig for den bortflygtede Røver. Jeg vovede ikke at overgive mig til dem, da de saa aabenbart ansaa mig for Røveren, som ingen kendte, og den angrebne udtrykkelig havde sagt mig, at han ikke vidste, hvem Røveren var, ejheller vilde kunne genkende ham. Den angrebne var ikke blandt Forfølgerne. Som Advokat ved jeg, hvor let en Mand kan komme om Halsen for en falsk Anklage, netop i vore Dage, hvor Røveruvæsenet har naaet en Højde, der indgyder alle hæderlige Borgere Skræk. Jeg flygtede altsaa. Jeg maatte lade min Hest i Stikken og undløb ogsaa de første Forfølgere. Saa opdagede jeg, at nogle Arbejdere forfulgte mig. Jeg lod min Kappe falde, men da jeg saa, at jeg ikke kunde undslippe, og da jeg forstod, at disse Folk for at erhverve den Løn, der af Staten er udsat for Paagribelsen af en Highwayman, vilde gøre deres yderste, lod jeg dem tage mig, idet jeg stolede paa, at Ds. Herlighed vilde forstaa, at jeg, William Barkwith, ikke kunde begaa en Daad som denne. I Deres Retfærdigheds Hænder giver jeg min Skæbne, saasandt hjælpe mig Gud!“

Hs. Herlighed kløede sig under Parykken med en Elfenbens Kløpind og udsatte Sagen.

William Barkwith sad i Newgate Fængsel, rolig og fattet. Han skrev de skønneste Digte til Miss Evelyn Glory i Denham.

Og over al Landet lød Beretningen om hans sørgelige Skæbne, hans store Dygtighed og hans rene, sædelige Vandel.

Mr. Goldborough Griffin blev forhørt. Han vidnede, at han ikke havde kendt Røveren, ikke set hans Ansigt. Begge Ryttere havde redet graaskimlede Heste, han turde ikke paastaa, at William Barkwith ikke var den Rytter, han sidst havde talt med. Hans Kusk turde ikke heller nægte dette, han havde blot set de to Ryttere i faa Sekunder. Da Griffin havde sat Lordens Tjenere paa Sporet, havde han fortsat sin Rejse for ikke at komme for sent til sit Hjem, og de Folk, der havde overrasket Barkwith i Skoven, havde ikke set Røveren ved Vognen. Den første Gruppe af Forfølgere havde end ikke naaet Arbejderne paa Marken, inden de drog af med deres Bytte, og det var kun ved Barkwiths egne Ord, at det sloges fast, at han var den Rytter, paa hvem Lordens Vildtgemmer havde sigtet med sit Gevær.

Det gjaldt nu kun om at finde den anden Rytter. Med store Plakater paa Londons Gadehjørner, i Kroer og Kaffehuse eftersøgtes han med Iver, men han meldte sig ikke.

Og Godtfolk i London forstod saare vel, at han ikke traadte frem af det Mørke,

der omgav ham. Thi enten var han Røveren, og saa vilde det være for taabeligt af ham at byde sin Hals frem til Galgen. Eller ogsaa var han ikke Røveren, og i saa Fald skulde han for Skranken værge sig mod en af Londons dygtigste Advokater, hvem det yderligere maatte anspore, at han kæmpede for sin egen Hals.

Hvad Under da, at den anden Rytter paa den graa Hest forblev skjult i Vrimlen af agtbare og uagtbare Londonere. Endelig kom Sagen for Retten i Old Bailey.

Hs. Herlighed kløede sig vedblivende under Parykken, og Jurymændene talte frem og tilbage. Talrige Vidner traadte op og vidnede om William Barkwiths Fortræffelighed, hans tidligere Principal understøttede ham i hans Fængsel, og hele London tog hans Parti.

Ganske vist, William Barkwith havde Fejl, man vidste, at han elskede en ung Dame, og at hun stillede store Krav til ham. Han stiftede Gæld, en Kreditor havde endelig ladet ham vandre i Gældsfængsel for 10 Stl., han skyldte ham. Man vidste, at hans Liv i den seneste Tid ikke havde været exemplarisk.

Og dog!

Det Vidnesbyrd, der tyngede haardest i Vægtskaalen mod ham, var Arbejderne, de Mænd, der berettede, at han havde vendt Pistolen mod sin egen Pande. Saaledes vilde en uskyldig Mand ikke handle.

Men hertil sagde William Barkwith selv:

„Jeg vidste, at Pistolen vilde klikke, jeg gjorde det kun, fordi jeg frygtede, at disse Mænd optændte af Havesyge efter den udlovede Belønning vilde gøre mig Fortræd. Men naar de saa, at det var Alvor, vilde de indskrænke sig til at føre mig for Dommeren, om de ikke af Medlidenhed vilde lade mig løbe."

Hs. Herlighed rømmede sig:

„Hvorfor fortalte De saa, at De var Røveren, hvorfor bedyrede De ikke Deres Uskyld?"

Hertil svarede Barkwith:

„Ingen vilde have troet mig, jeg valgte at tilstaa mig skyldig for at blive taget i Sikkerhed under Lovens Varetægt. Jeg stolede paa den vidtpriste brittiske Retfærdighed, som jeg vil stole paa den til min sidste Stund." — — — —

* * *

Og efter nogen Tale Dommerne imellem, trak Juryen sig tilbage for at afsige Dommen.

William Barkwith ventede rolig og fattet, engelske Dommere kunde da ikke dømme en uskyldig, der var jo ikke Skygge af Bevis, ingen havde kendt de to Ryttere.

Da Juryen vendte tilbage, lød dens Dom i et Ord: „skyldig."

Og Hs. Herlighed satte en sort Hue paa sit Hoved og sagde:

„Fange, den Dom, jeg nu fælder over Dem, er ikke min, men den, som Englands Love foreskriver for enhver, der paa aaben Landevej strækker Haanden ud mod Næstens Gods, og den lyder saaledes, at De skal bringes tilbage til Newgate Fængsel, hvorfra De kom, og derfra til Retterstedet paa Thyburn for der at hænges ved Deres Hals, indtil De er død, hvorpaa Deres Legeme skal nedtages og ophænges paa Hounslow Hede i en Galge, andre ligesindede til Skræk og Advarsel, og Gud have Naade med Deres Sjæl."

William Barkwith blegnede, men stod rolig med spændte Muskler for sin Dommer.

Hs. Herlighed føjede til: „Og skal i Betragtning af Deres Ungdom og tidligere pletfri Livsvandel denne Lovens Straf derved mildnes, at De skal anbefales til vor Herre og ophøjede Souveræn Kong Georg af det Navn den anden, hans høje og kongelige Naade."

William Barkwith blussede.

„Jeg er uskyldig, "sagde han kort.

Hs. Herlighed pegede mod Døren: „Fange gaa — Englands Dommer dømmer ene Retten."

William Barkwith var dømt, og det var haard Straf for at tvivle i Ord paa hans Skyld.

Gud og Kong Georg være ham naadig, var alt, hvad Godtfolk sagde i den gode Stad London. Var han end uskyldig, som alle troede, saa kunde det ikke nægtes, at hans Straf vilde være andre en gavnlig Advarsel. Og til saadan trængtes der i de Dage haardelig.

Samme Dag, den uventede Dom ramte William Barkwith, modtog Miss Evelyn Glory i Denham et forseglet Brev fra Fængslet bestemt til hende alene og set af ingen anden. Det var skrevet, inden Fangen anede, hvor frygtelig en Dom, der ventede ham.

„Min inderlig elskede Evelyn!

Ingen Jury kan dømme mig — det skriver jeg dig, min inderlig elskede, for at du ikke skal ængstes for min Skæbne, nu du da vel maa vide, at jeg sidder heri Newgate Fængsel og venter paa at stilles for den Ret, der skal fælde Dom over mig. Ingen Jury kan dømme mig, thi endnu er der vel Retfærdighed i England, og for at der kan falde Dom, maa der kræves Beviser. Mod mig er ingen, ikke et eneste et. Den Mand, der blev udplyndret, saa ikke Røveren og tør ikke nægte, at jeg kan have været den anden Rytter. Min Forfølger kan ikke vide, hvem af de to Ryttere der var Røveren, og i min Besiddelse fandt man ikke en eneste af de røvede Mønter. Vær rolig, min elskede, ingen Jury kan dømme mig!

Jeg har vel Grund til at tvivle paa din Kærlighed, ikke sandt? Den Dag, du og jeg mødtes sidst; den Dag, Ulykken kom over mig, jog du mig bort med haarde Ord, Ord, der har bidt i min Hu i Fængslets ensomme Timer. Elskede Evelyn, om du end forskød mig, ganske slettede mit Navn af dine Tanker og Bønner, da vil du dog, og du alene være m i n e Tankers Beherskerinde, ene fylde min Sjæl. Og for at vise dig, at det er saa, at du og du alene er min elskede for Liv og Død, saa vil jeg sige dig hvad jeg dølger for alle andre. Jeg vil, at du skal vide alt, i din Haand stiller jeg mit Liv og min Velfærd for at vise dig, at paa dig, paa dig alene stoler jeg fuldtrøst.

J e g e r R ø v e r e n. Disse faa Ord kan jeg skrive, men udover dette magter jeg ikke at male i Ord, hvilken rædselsfuld Angst, der knuger mig til Jorden, hvilken Smerte, der tynger mit Hjerte. Hvad bryder jeg mig om mig selv. — Om de kunde dømme mig, hvad var mig saa Verdens Dom, hvad var mig Døden og alle dens Rædsler. Men dette: i k k e m e r e a t s k u l l e s e d i g, det er en Tanke, jeg ikke kan bære, og det at vide, hvilken Kval, jeg bereder dig, det er værre end al Verdens

Marter. Dine var Ordene — mit var Forslaget. Mit, mit alene, min elskede, du bød mig det ikke — jeg gjorde det selv. Jeg vidste jo, at du vilde det ikke. Ren er du, elskede, uden Dadel. Jeg er Synderen — jeg alene.

En er min Bøn til dig — Frifindelsen og Dommen vil være mig lige lette at bære, lige tunge, thi Gud ved, at jeg er skyldig til Døden. Lad det da være den sidste, den eneste Bøn til dig fra en uværdig Slave af den sødeste, den elskeligste blandt Guds Skabninger, at du endnu en eneste Gang besøger mig, for at jeg kan slutte dig i mine Arme til det lange Levvel, der bliver mit sidste Ord, før den Evighed tager mig, som strækker sin Arm mod mig, ikke efter Menneskers, men efter Guds Love, for det, jeg forbrød.

Lad mig se dig en Gang endnu, før jeg dør — leve Livet kan jeg ikke, ikke for hvad jeg forbrød mod dig og mod mig selv. Jeg vil ikke dø som en Forbryder, derfor tier jeg, jeg er en Forbryder, derfor kan jeg ikke leve.

Din elskede, din
William.

Hs. Majestæt Kong Georg den Anden skrev disse Ord: Ikke fordi der fattes Aarsag til at benaade den unge, forvildede William Barkwith, hvis Vandel til hint usalige Øjeblik har været god, men fordi Statens Sikkerhed kræver, at unge Mænd, der føres fra Dydens Vej og frækt driver Røveri paa Vort Kongeriges Landeveje, skal erfare, at Vi ikke er tilsinds at vise selv den bedste af dem Naade, bør det have sit Forblivende ved Dommen, og William Barkwith bør dø Døden, han har forskyldt. — Hermed ske Vor Kongelige Villie — — — —

Den 20. December 1730 stod Evelyn Glory i William Barkwiths Celle i Newgate Fængsel for at sige sin Elskede det sidste Farvel. De græd begge ved dette Møde, men de talte kun lidt; thi de var ikke alene. „Evelyn," sagde William, „jeg har sagt disse Mennesker Sandheden, som jeg har skrevet Sandheden til mine unge Fæller i Lincoln Inn. Jeg var selv en Retfærds Tjener, jeg vil ikke, at nogen skal tro, at jeg blev uskyldig dømt. Havde man frifundet mig, vilde jeg have tiet. Resten ved du. Døden har jeg forskyldt, og nu dør jeg gerne."

Hun lagde sin Arm om hans Hals og hviskede: „Min er Skylden, min alene, den Dag, du dør, dør ogsaa jeg."

Men han sagde: „Evelyn, forsynd dig ikke. Ren er du som en Engel. Lev og bed for mig, at vi maa mødes for Gud Faders Aasyn for evigt at være sammen."

Og idet han kyssede hendes Øjne, hendes Pande, hendes Læber og hendes Øren, hviskede han til hende:

„Elskede, om dette ikke er formasteligt, da beder jeg dig, vedbliv at være min — min alene, til Gud forunder os at mødes."

Hun trykkede sin Læbe mod hans i et taust Løfte, og de talte ikke mere, men rundt om dem stod de raa Mænd, hvis Lod det var at vogte Forbrydere. De nænnede ikke at skille de to ad, og ikke et Øje i Hallen var tørt.

Saa kom det sidste Øjeblik, det sidste Kys — — — —

William Barkwith blev hængt Fredag den 21. December 1730 i Thyburn, og Julemorgen ringede Klokkerne i Denham over Evelyn Glorys Lig. De sagde, hendes Hjerte var bristet.

DEN STILLE NAT

AF

VILHELM HEGELER

OVERSAT AF H. BUHL

ILLUSTRERET AF H. DOHM

Det var atter blevet Vinter, og da den Tid kom, da Lyden af Øksen, der fældede Træer til Julefesten, genlød i Skoven, mindede den Edmund om de gamle Sorger og trængte ind paa ham med en saadan Kraft, at den fik det dybe Saar til at bløde, og den smerteligste Græmmelse fortrak hans Ansigt, lige som dengang, han for et Aar siden ved Juletid havde mistet sin unge, blomstrende Hustru.

Den nagende Smerte var ikke blevet mindre hele det lange Aar. Foraar, Sommer og Efteraar havde paany mindet ham om hende, han havde mistet, men han var blevet roligere med Tiden. Livet var kommet ham imøde med sine tusinde ligegyldige Spørgsmaal, som man ikke kan lade ligge. Saaledes var der vaagnet andre Tanker ved Siden af den Ene. Den Klage, som genlød i hans Indre gennem de tavse Nætter, og medens de ensomme Dage sneg sig afsted, blev overdøvet af Hverdagslivets Summen.

Fabrikken havde beskæftiget ham mest. Lige ved den lille By, som var omgivet af mørke Granskove, ejede han en Savmølle, og paa den var der om Vinteren meget at gøre.

Til Tider var den Skovbæk, som drev Savskæreriet, stivnet af Frosten, og til andre Tider kunde den komme brusende med saadanne Vandmasser, at de ødelagde Hjulene. Men netop en af de Dage, hvor det kneb allermest, havde Edmund pludselig hørt Lyden af Saven — da var han bleven bleg, og hele det Aar, som laa imellem nu og dengang, var ligesom udvisket; Fortiden tog ham fangen, og endnu engang gennemlevede han den frygtelige Tid ved sin Hustrus Dødsleje.

Bogholderen kom hen til ham: „Det haster meget, der er telegraferet tre Gange.“ Men Edmund afbrød ham:

„Lad mig dog have Fred!“

Værkmesteren kom. „Vi maa have flere Folk, vore egne kan ikke overkomme Arbejdet.“

„Lad mig være fri!“

„Fabrikken kommer til at staa, dersom vi ikke faar Hjælp.“

Han forlod Kontoret og gik til sit ensomme Hjem, som han beboede med sin lille fireaarige Søn og en gammel Tjenestepige. Han gik ind i sit Værelse og satte sig i den store Lænestol, hvor hun saa ofte havde siddet paa hans Skød, hun maatte være ham ganske nær. Han saa paa Blomsterne i Vinduerne, det mørke Væld af Kamelier og Azaleer, som nu stod der støvede og uden Blomster. Hvor havde de blomstret, da Agnes passede og plejede dem. Derfra gled hans Blik hen paa det store Bogskab, som de paa deres Bryllupsrejse havde bragt med fra Florents. Mangen en Stund havde hun staaet foran det og ordnet Bøgerne. Hun var staaet op paa en Skammel og lænede Hovedet mod hans Arm. De læste begge meget, da de i den lille By ikke kom sammen med nogen, og naar han troede, at hele Skatten var udtømt, saa havde Agnes altid opdaget en ny Historie eller fundet en af de gamle Yndlingshistorier frem, som skulde læses endnu engang. Hvor klang hendes Stemme melodisk, medens den sitrede af tilbagetrængt Følelse, naar hun læste Theodor Storm højt. Hvor kunde hun le hjerteligt af Godfred Kellers „Folkene fra Seldwyla“, saa Taarerne løb ned ad hendes Kinder! Hun havde vist læst Historien om hans Lykkes Smed ti Gange, og hvergang var det en Fest, hvergang sprang hun op, omfavnede sin Elskede og jublede: „Som han dog kunde holde sin Lykke fast, den Fiffikus, den Gavtyv! Hvor han dog kunde holde den fast, den Pokkers Karl!“ — — — — Forbi — forbi altsammen. Der laa Støv paa Bøgerne, Laasen var ikke blank længere — Værelset laa dødstille hen uden en eneste opmuntrende Lyd.

Manden greb krampagtigt om Stolearmen, hans Bryst var nær ved at sprænges. Forbi Vinduet paa Landevejen kom en høj Fragtvogn kørende. Paa Vognen var Grantræer stablede op i et mægtigt Læs, Hjulene knagede, og Træernes grønne Masse skyggede et Øjeblik for Vinduet. Da kunde Edmund ikke længere holde det ud, saa vildt greb Smerten ham; han gik ind i det tilstødende Værelse, som engang havde været hans Hustrus, kastede sig paa Sengen, trykkede hendes Hovedpude mod sit Ansigt og vædede den med sine hede Taarer.

Ak, I Minder, hvorfor vil I ikke bort? Alle I hundrede Ting, hvorfor forsvandt I ikke med hende, som dog gav jer Liv?

Paa denne Pude hvilede hun engang sit Hovede, hendes mørke Haar bølgede over den hvide Kniplingssøm. Hvor inderligt hviskede alt:

„Husker Du det? Husker Du det, Mand? — naar Amplen udsendte det dæmpede, rosenrøde Skær.“

En bleg Straale af Vintersolen strejfede Puden. Saa kom han til at tænke paa, hvor mangen en

„Gaa!" raabte Manden forpint. „Jeg vil ikke høre paa Din Snak."

Morgen, han havde fanget de næsvise Solstraaler, naar de skinnede paa hans Hænder. Sagte havde han rejst sig og betragtet den Sovende. Et Marmorbillede kunde ikke være saa dejligt. Aldrig havde han paa de gamle Statuer set en Haand med saa fine, slanke Fingre. Og naar hun saa vaagnede; først aabnede hun Øjnene ganske lidt og lukkede dem igen, saa rejste hun sig op og trykkede ham til sig, saa tænkte hun sig et Øjeblik om og hviskede med Munden tæt til hans Øre: Stille, Skat! Saa skal jeg fortælle Dig, hvad jeg har drømt." Og saa kom der et Æventyr, hvori Edmund altid spillede Hovedrollen. Han havde reddet ti Menneskers Liv — han vilde ende som General, og Fyrsten vilde besøge dem. — Forbi — forbi — altsammen. Fjæle og Jord hvilede paa det dyrebare Hovede, det drømte ikke mere, de lystige Solstraaler ombølgede det ikke længere.

Han havde knuget Puden sammen og sønderrevet Kniplingen og laa og hulkede over den tomme Seng. Saa rejste han sig, og medens Timerne sneg sig hen, sad han snart her, snart der, og hvorhen han vendte Øjet, stirrede Minderne frem og talte om den Lykke, som havde været — og om det uerstattelige Tab.

Hen imod Middag bankede Pigen paa Døren og meldte, at Maden var paa Bordet.

„Lad mig være i Fred!"

Men den Gamle, som havde tjent hans Forældre og nok kunde tillade sig at sige et og andet, kom ind, og medens Sveddraaberne perlede paa det vrede Ansigt, buldrede hun løs:

„For min Skyld gerne! De behøver jo ikke at spise. Men lille Anton er sulten. Skal han nu igen spise ude i Køkkenet hos mig? — Det var nydeligt — og er det ikke Synd ikke at ville spise den gode Mad, naar man kan faa den. Det gaar nu ikke i Længden, Herre."

„Gaa Din Vej."

„Ja selvfølgelig gaar jeg. Jeg kan godt helt gaa min Vej. — Men det siger jeg Herren, det er Synd, som De gaar og bærer Dem ad. Paa den Maade skaffer De ikke den Døde tilbage, men De skal nok faa bragt det kære lille Barn i Jorden."

„Gaa!" raabte Manden forpint. „Jeg vil ikke høre paa Din Snak."

„Hvis De ikke hører, hvad jeg siger, desto

værre bliver det. Men engang maatte jeg nu tale ud. Og det siger jeg Herren, som det gaar nu, kan det ikke blive ved at gaa."

Imens sad den lille Anton ved Bordet og saa med længselsfulde Øjne paa Suppen. Han turde ikke begynde at spise, før hans Far kom. Han sad derfor og blæste Dampen bort og betragtede Bollerne, som svømmede i Suppen.

Endelig kom da Far og satte sig tilbords med et kort Nik. Da den lille var færdig med at spise, brast det pludselig ud af ham:

„Far, ved Du, at vi har Jul om otte Dage?"

Manden fo'r sammen og tilkastede Barnet et Blik, som udslettede dets glade Smil og fremkaldte et bedrøvet Udtryk.

Tavse sad de lige overfor hinanden; det var besynderligt, at Manden trods sine forgræmmede Træk havde noget ungdommeligt over sig, medens Barnet med den fine Rynke i Panden og den alt for sarte Ansigtsfarve saa langt ældre ud, end det var.

Efter Middagen lukkede Edmund sig atter inde, og de samme Lidelser tog igen Magten fra ham. Det blev Aften. Det blev Morgen. Da flygtede han fra sit Hjem. Men hvad hjalp det? Minderne fulgte ham ind i de dybe Skove. Ofte blev han grebet af en pludselig Tanke, og idet han saa paa sit Ur, kunde han mumle: „Idag, i dette Minut kom Lægen. Han gav mig Haab. Jeg troede ham, Nar, som jeg var! De er allesammen Bedragere."

— Netop paa den Tid, hvor man havde travlt overalt, stod Fabriken stille. Skovbækken sendte sin brusende Vandmængde over Hjulene, som var standsede; paa Kontoret sad Bogholderen, og foran ham ophobede sig stadigt større Bunker af Breve og Telegrammer. I den store Maskinhal var der øde og tomt, Maskinmesteren havde sendt Folkene ud for at hakke Isen op. Men Folkene bandede og knurrede, de mærkede jo nok, at der ikke var Mening i det Arbejde, saalænge Skaden paa Maskinen ikke var gjort istand.

„Herren driver den af," mumlede de, „han er ikke mer ved sin fulde Forstand, og det skal vi lide under." —

Ogsaa i Byen snakkede man om, at det vist ikke var rigtig fat med Fabrikanten. Hans Kones Død havde gjort ham helt underlig, og istedetfor at tage det smukt og kristeligt, opførte han sig som en gal Mand.

Man havde aldrig næret særlig venlige Følelser for ham og heller ikke for den Afdøde. Lykken havde staaet skrevet med altfor tydelige Bogstaver paa hendes unge Pande, hendes Øjne havde let altfor overmodigt. Det passede ikke Folk, hvis Tanker ikke naaede højere end til Jorden. De gamle Koner havde set efter hende og sagt, at Skæbnen nok engang skulde lære hende, hvad Livet egentlig var.

Nu kunde de vel være tilfredse, Skæbnen havde naaet de unge Folk og med eet dødeligt Slag tilintetgjort den unge Lykke.

Julenat kom, den stille, hellige Nat, den Nat, da Edmunds Hustru døde.

Ingen Stjerner skinnede, ingen Maane lyste gennem det tunge Graa, man saa kun den matte, hvide Sne. Stille, ustandseligt dalede den ned fra de tykke Skyer; det var saa stille, saa man troede at kunne høre dens sagte Dalen, naar den ene Flok klyngede sig til den anden for saaledes at væve det store Tæppe, som skjulte alt levende.

Allerede om Eftermiddagen havde Edmund forladt Huset og var med tungt Hjerte gaaet ud i Skoven. Han gik gennem de samme, dybe Kløfter, hvor han, for et Aar siden, var gaaet med Agnes, netop paa den Dag, da hendes Sygdom brød ud. Om Sommeren var her skyggefuldt og køligt, smaa Kildevæld rislede over Stenene, frodigt spredte Bregnerne deres lange Blade og Klokkeblomsternes Farve var langt dybere blaa end ude paa Engen.

Her havde han engang for Aar tilbage gaaet med sin Elskede paa en smuk Sommeraften. Det var i deres første unge Lykke og de havde spøgt og let, men tilsidst havde Granernes højtidelige Susen ogsaa stemt dem alvorlige. Disse vældige Træer, der stod der saa uforanderlige gennem Aarhundreders Løb, havde ledet deres Tanker hen paa den fjerne Fortid og paa Fremtiden. Stille var de gaaet videre. Paa en Høj foran dem viste der sig en Lysning, som var bevokset med unge Fyrretræer. Her havde de en vid Udsigt over Dalen og den lille By, fra hvis Tage en blaalig Røg steg i Vejret. Og hist — netop saa langt borte, at man ikke hørte Byens Støj, laa deres lille Hus ved Skovbækken, den Skovbæk, hvis Kraft han havde gjort sig til Herre over. Og medens de stod der, kom der en Længsel over dem, efter at maatte leve sig fast i denne Dal, vokse, som disse Træer voksede, og ikke lade sig fordrive af Tidens Storme. Længe sad de paa den varme, solbeskinnede Jord og saa hinanden i Øjnene.

Mellem Fyrretræerne havde Agnes opdaget en ensom lille Ædelgran, og da det var hendes Yndlingstræ, havde hun bedt Edmund om, at han, til Erindring om denne Time, vilde skære deres Navne i Barken. Netop i denne lille Gran, thi ung, som den, var jo deres Kærlighed, og ligesom Træet skulde denne altid slaa dybere Rødder, altid stræbe højere mod Solen ....

Han havde opfyldt hendes Ønske, og ofte, baade om Sommeren og om Vinteren, var de gaaet samme Vej. Og hvergang de kom forbi Træet, som under det tætte Grønne skjulte Tegnet paa deres Kærlighed, havde en inderlig Glæde fyldt deres Bryst.

Ogsaa efter at Barnet var bleven født, vedblev den Vej at være deres kæreste. Dog nu kunde Agnes ikke saa nemt komme hjemmefra. Folkene i Byen lo af disse purunge Forældre, som nu skulde agere Far og Mor, skønt de selv lignede et Par Børn.

Og Edmund var maaske ogsaa for ung. I hans

skinsyge Kærlighed havde han næppe kunnet forstaa, at Agnes ogsaa kunde holde af et andet Væsen. Men hun havde smilet stille og sagt, at hun nu holdt endnu mere af ham end før.

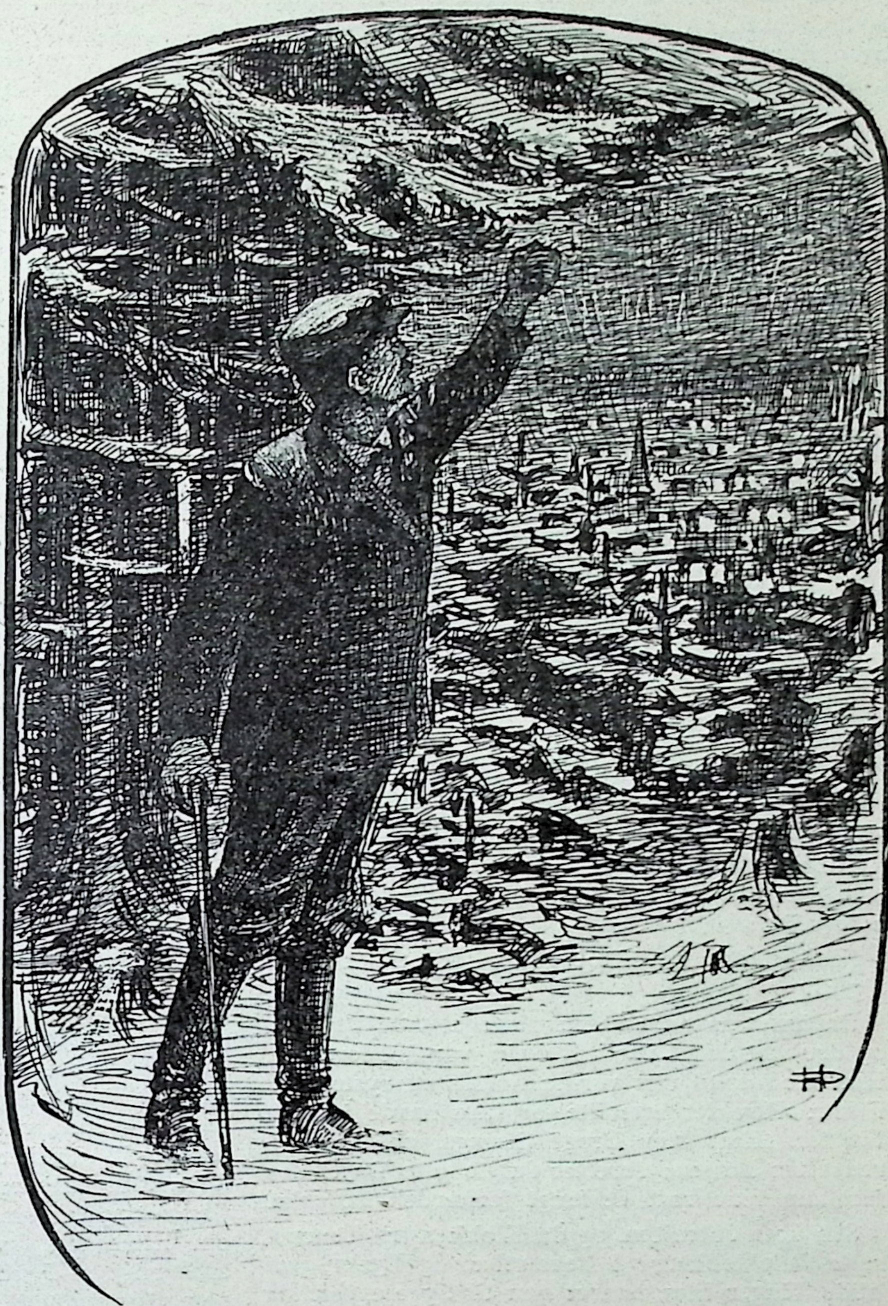
Alle disse gamle Minder fik de gamle Saar til at bløde medens Edmund i den stille Vinternat steg op af Vejen i Kløften. Ofte gled hans Fod i de glatte Hjulspor, men han satte sin tunge Stok fast i Jorden og kæmpede sig frem.

Som en Væg laa Sneen paa de bøjede Grene; saa tung var Byrden, at Grenen knækkede, naar han kom til at berøre den med Armen, og Sneen hvirvlede omkring ham som et hvidt Slør. Det var den eneste Lyd i denne Stilhed. Kun dengang han naaede Højen, fløj pludselig en Ravn hen over hans Hovede med tunge Vingeslag og forsvandt paa den anden Side af Skoven.

Edmund havde naaet Lysningen, længe stod han og stirrede ud i det Fjerne — et ensomt Menneske i det store Rum, saa satte han sig ned paa en Træstamme, og hans hede Taarer faldt ned i Sneen.

Paa dette Sted i Skoven, hvor det grønne Mindesmærke over deres Kærlighed voksede, havde Skæbnen tilføjet dem det første Slag.

Efter at have siddet hele Dagen inde — det var lige før Festen — havde de benyttet Tusmørket til at gaa en Tur i det Frie.

„Forbandet være den Nat, da Døden kom i mit Hus."

Den friske Kulde havde vakt alt deres Livsmod, og de hittede paa tusinde dumme Streger undervejs. Agnes dængede ham helt til med Sne, og da de mødte nogle Brændehuggere med et Læs Grantræer, havde hun raabt til Folkene: „Hvor har I vort Juletræ? Vi skal have det allersmukkeste."

Med en Gren, som hun havde fundet paa Vejen, havde hun slaaet ham og sagt: „Du skal have Prygl, fordi Du er en Ravnefar og lokker mig bort fra mit Barn. Se mig til ham, saadan en Fyr paa knap fire og tyve Aar, jeg troer, min Sandten, at Drengen er klogere end han."

Senere da de kom dybere ind i Skoven, greb hun hans Haand overvældet af Skovensomheden, og han begyndte at plage hende om, at hun skulde sige ham, hvad hun vilde forære ham til Jul. Da lo hun igen.

„En ny lille Dreng faar Du og en Pige med det samme."

„Det manglede bare," sagde Manden. „Saa havde jeg jo tre Konkurrenter, som skulde have Lov til at kysse din søde lille Mund, den vil jeg nok have for mig selv."

Men hun saa paa ham med et Blik, som lyste af den inderligste Kærlighed, og hviskede: „Aa, Edmund, jeg er saa rig, jeg har nok til jer alle."

Saa var de gaaet videre og uden at mærke det slaaet ind paa den gamle Vej, og hun bad ham gaa med hende til hendes Grantræ.

Han tog og bar hende næsten op ad den stejle Vej.

Men — da de traadte ud af Skoven, blev de

næsten aandeløse af Skræk. Hvor Fyrretræerne havde staaet, stirrede Træstubbene dem imøde fra den nedtrampede Sne. Og Granen var der ikke mere.

De fo'r sammen, som om de selv var blevet truffet af Øksen. Bedrøvede saa de paa den nøgne Mark. Al deres Glæde var borte. Glæden til Julefesten var forstyrret. De tænkte kun paa deres Grantræ, som var borte, som nu maaske tørredes hen hos fremmede Mennesker.

„Aa, de grusomme Mennesker!" klagede Agnes.

Han forsøgte at trøste hende, lovede at han til næste Foraar skulde skære deres Navne i en ny Gran, men da rystede hun paa Hovedet som grebet af en Anelse.

„Til næste Foraar! Hvem ved, hvor jeg saa er?"

Længe havde hun siddet hensunket i triste Tanker. Han vilde have hende med hjem; men hun vilde ikke. Det var blevet sent, og Stjernerne begyndte at skinne ned paa den tomme Snemark.

Da saa han, hvor bleg hun pludselig var blevet, og da han spurgte, sagde hun: „Ja, jeg fryser, jeg har vist forkølet mig, kom lad os gaa."

Hurtigt var de ilet ned ad den knudrede Vej. Da de kom hjem, havde hun først, uden at sørge for sig selv, bragt Barnet tilsengs.

Edmund blev vred og sagde, at hun dog skulde lade den forkælede Dreng vente, men hun svarede stille:

„Lad mig nu have Ro! Først Barnet, det hører sig til."

Da hun saa endelig havde taget tørt Tøj paa og drukket noget varm Rødvin, var det for sent. Hun stod opad den varme Kamin og rystede af Feber. Hovedet brændte, og hun havde iskolde Fødder. Hun blev bragt tilsengs, og Edmund red efter Lægen; derefter fulgte otte Dage, der forekom ham som et langt forfærdeligt Mørke.

Saa kom Juleaften, og da Klokken fra Taarnet satte Juleklokkerne i Bevægelse, og Lyden paa blide Vinger blev baaret hen til Sygesengen, da var hun sunket tilbage med et dybt Suk.

Hele Dagen havde hun ligget i Feber, ofte sad hun oprejst i Sengen, medens den tørre Hoste sønderrev hendes Bryst. Hendes Ansigt var rødt og opsvulmet, næsten ukendeligt, hun saa paa ham med forvildede Øjne uden at kende ham. Men om Aftenen da Lampen var blevet tændt, og hun pludselig havde aabnet Øjnene, da kendte hun ham og hviskede:

„Vær god ved Barnet!"

Det var hendes sidste lyse Øjeblik.

Faa Dage senere blev hun begravet. Slægtninge kom, og man lagde den Døde i Kisten. Alt dette huskede han ikke mere tydeligt. Kun et Øjeblik mindedes han med Gysen. Ligefør Kisten skulde føres bort, havde han staaet helt fordybet i sin Smerte, næsten uden at kunne sanse noget, og mekanisk vandrede hans Blik omkring ligesom for at finde noget, der kunde trøste ham. Da opdagede han paa en Gang sin lille Dreng, som lidt ængstelig, men dog fuld af Liv og Sundhed sneg sig gennem Stuen. Uden at tale havde Edmund set paa ham. Og Barnet var — som Børn, for hvem den største Smerte endnu er skjult — smilende traadt hen til ham ved Kisten og sagde, idet han pegede paa en Krans: „Se Far, Roser! Har man da ogsaa Roser om Vinteren?"

Da var det, som gik der et frygteligt Stik gennem Mandens Hejrte. Han havde glemt den Dødes sidste Ord og al Kærlighed til Barnet var uddød fra det Øjeblik.

Lyden af Klokkerne trængte sig langsomt og tungt fra Dalen op til ham. Edmund fo'r op. Da saa han Byen, som før laa i Mørke, straale i Lysglans. Fra hvert Hus bølgede Lys, hvis Straaler forenede sig og dannede en skinnende Lystaage.

Nu var Jesusbarnet igen steget ned til Jord, der var Fred paa Jord og i Menneskene en Velbehagelighed. Juletræer var tændt, Børnene jublede og allevegne herskede Lyksalighed. Men Manden stod oprejst paa den ensomme Skovhøj og idet han strakte Haanden ud som til en Forbandelse, raabte han i sin ulidelige Smerte:

„Forbandet være den Nat, da Døden kom i mit Hus."

Raabet blev kastet tilbage af de høje Snevægge, som en dump Mumlen. Saa var der atter stille. Edmund sad fordybet i sine Tanker, Sneflokkene faldt og blev hængende i hans Skæg, lejrede sig paa hans Bryst, paa Hatten og paa hans Ryg. Langsom faldt de, Fnug efter Fnug, lydløst dækkende alt, indhyllende alt med et hvidt Tæppe; intet Sted lod de en sort Plet tilbage, alt maatte være hvidt og koldt — som vilde den sige: Vær blot rolig, Mand! Vi dækker alting til, vi udsletter alle Spor af Menneskearbejde og Menneskesorg. Som Græsset spirer om Sommeren, som Løvet falder om Efteraaret, saaledes glider vi ned. Vi er afhængige af Fortiden og den evige Veksel ligesom Du, som alt. Vi er de hede Taarer, som Du engang græd, nu er de kolde. Vær blot rolig. Vi breder et Tæppe over dine Smerter, vi er en Pude, hvor din Sorg kan hvile, vi dækker de Døde til, saa de kan faa Ro. Du faar ogsaa Fred engang.

Manden sad ubevægelig som et Stenbillede, ganske hvid og ganske tildækket af Sne, næsten ikke til at skelne fra Omgivelserne. Lidt efter lidt holdt det op at sne. Skyerne skiltes ad og en klar Stjernehimmel funklede over den tilsneede Dal. Granerne strakte deres sorte Toppe ud af det hvide Tæppe. Der var Stjerner overalt, over Bækken, der sov under den glitrende Is, over Byen, som blev mørkere og mørkere, Stjerner over hele den vide Himmel.

Og nu gled Uhrviseren atter hen til den Time, da Edmunds Hustru var sunket sammen, og hans Hjerte begyndte at banke med vilde, angst-

„... Men saa maatte jeg jo holde Jul med Barnet. Det har jo ingen Mor — og heller ingen Far mere."

fulde Slag. For sine Øjne saa han Dødslejet, sin døende Elskede. Da bares de fjerne, klare Toner af den gamle hellige Julesalme blidt hen imod ham, og det syntes ham, at de paa deres Vinger bar hans Hustrus Sjæl op imod ham, op mod de lysende Stjerner. Den bitre Smerte mildnedes, Saaret holdt op at bløde — og Manden saa op, hans Øjne trængte gennem de klare Dybder.

„Agnes!" hviskede han, „Agnes, hvor er Du?" Han søgte hende paa den lyse Himmelhvælving, det var for ham, som svævede hendes lyse Legeme hist under Stjernerne.

Nu ophørte Klokkespillet, og alt blev stille. Mandens Hjerte, paa hvilket en hel Verdens Sorger havde hvilet, var blevet let. Han stod ubevægelig og saa opad, og søgte længselsfuldt at gennemtrænge Lyshavet med sit Blik, men intet Sted deroppe kunde han finde den Elskede. Dog blev han stadig lettere tilmode, han følte det evige Lys, som maatte komme derfra, hvor hun dvælede. Saaledes stod han længe. Saa vendte han sig for at gaa hjem, og i samme Øjeblik faldt et Stjerneskud. „Agnes!" raabte han henrykt — og da forekom det ham, som om den elskede Stemme endnu engang sagde: „Vær god ved Barnet."

Og medens han skred hjem gennem Skoven, blev den afdødes sidste Ord til en lang Prædiken for ham. „Vær god ved Barnet!" lød det inden i ham. Hun har baaret det, og Barnet har hendes Træk, hendes blide Øjne, og hen-

des Stemme. Det er Blod af hendes Blod og Sjæl af hendes Sjæl — og Du har forsmaaet det. Nar, — Daare, som Du er!“

Stille gik han forbi den slumrende Skovbæk og traadte ind i Huset. Med dyb Bedrøvelse tænkte han nu for første Gang paa, at der ikke havde været tændt noget Juletræ for hans Barn. Forladt havde det ligget i sin lille Seng og ikke kunnet begribe, hvorfor der kun var mørkt hos det.

Lydløst aabnede han Døren. Paa Gangen var der ganske mørkt. Kun gennem en Revne i Køkkendøren trængte der et Lysskær. Maaske sad den gamle Pige der ved Skorstenen og beklagede sig over ham.

Han traadte ind for at sige hende, at hun nu kun skulde gaa tilsengs og sove roligt, fra imorgen skulde Solen atter lyse paa Himlen, Kærligheden skulde vende tilbage til det øde Hjem og alt skulde blive anderledes, — men hans Fod standsede paa Dørtærskelen, og der kom ikke et Ord over hans Læber. Paa den Gamles Skød sad hans Barn, og dets trætte, men dog endnu store Øjne var fæstede paa et straalende Juletræ, som stod paa Skorstenen. De fo'r begge to sammen, da Edmund stod foran dem, uden Hilsen, uden at sige noget. Men den Gamle lod Barnet glide ned paa Jorden og gik med en truende Mine hen imod sin Herre.

„Dette her passer Dem maaske ikke?“ sagde hun sagte. „Vi havde længe haabet, at De dog skulde komme. Men saa maatte jeg jo holde Jul med Barnet. Det har jo ingen Mor, — og heller ingen Far mere.“

Med nedslaaet Blik hørte Edmund paa Bebrejdelsen.

„Du har Ret,“ svarede han. Saa gik han hen til Drengen og klappede ham paa det mørke Haar. „Kom, Anton, jeg vil ogsaa være med.“

De sad længe foran Lysene. Pigen var gaaet til Ro. Barnet var igen blevet muntert. Glad pludrede det op om alt muligt. Stille brændte Lysene ned; det ene efter det andet slukkedes. Da der kun var tre tilbage paa Træet og Krogene i Køkkenet laa i Mørke, sov Barnet ind.

Faderen bar det ind i Soveværelset, klædte det forsigtigt af og lagde det i den lille Seng. Længe sad han ved Sengen, medens Stjernerne lyste ind i Værelset, og den dybe Fred fra det sovende Barns Ansigt drog stille ind i Faderens Hjerte.

NOVEMBERNAT

AF

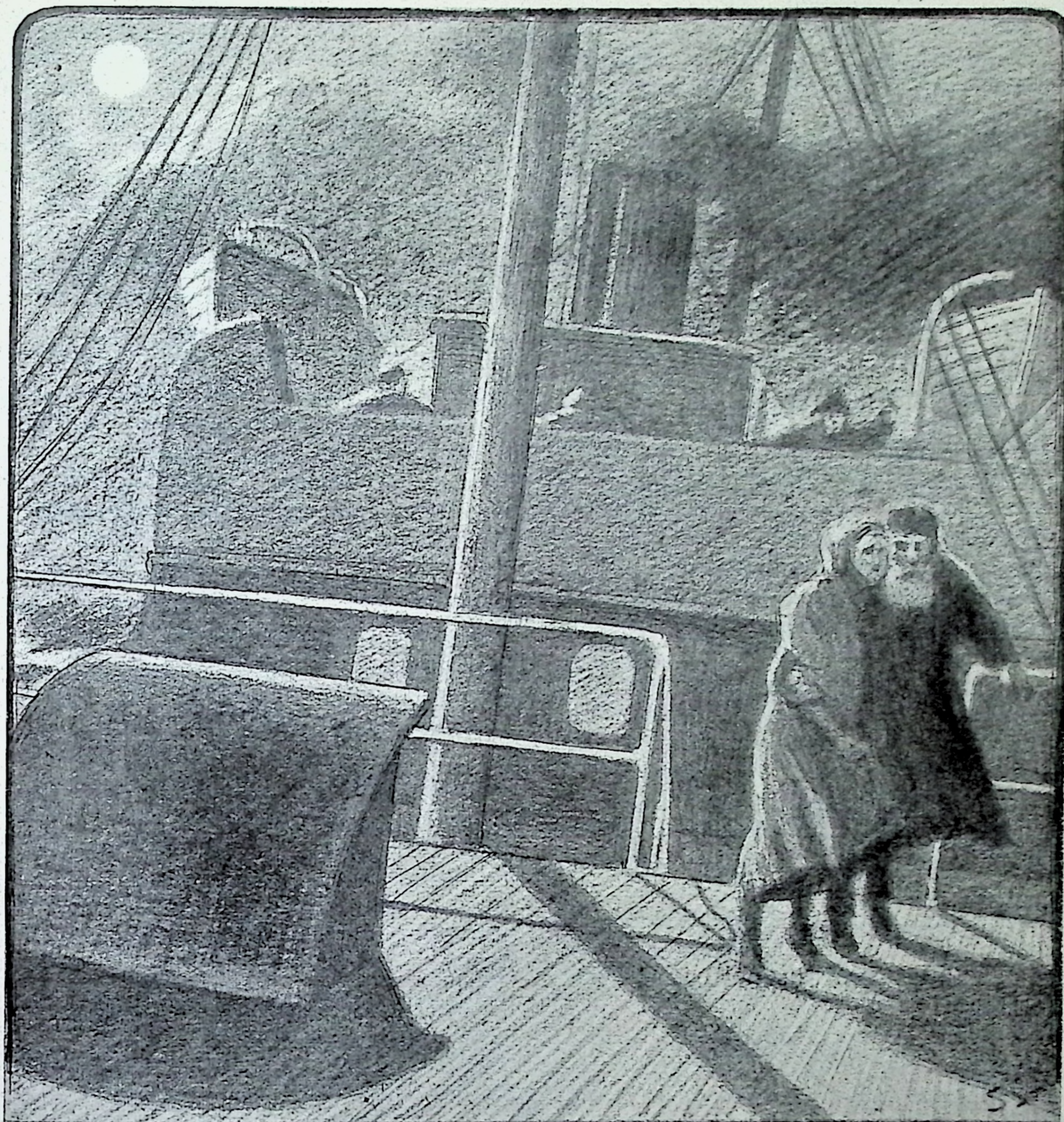
C. M. NORMAN-HANSEN

TEGNING AF SOPHUS JÜRGENSEN

I Mørket over Vandene blinker uroligt vippende Lysprikker hist og her, nu bliver de borte i en Snebyge, nu glimter de frem igen, det er Fiskerfartøjer, som ligger ude over Nordsøbankerne — ind imellem dem borer en Dampers skinnende Toplanterne sig Vej støt østover.

Vinden er imod — som en aldrig mindskende Stormbyge suser den fra for til agter gennem den smalle, overdækkede Gang mellem Damperens Maskinrum og Skibssiden. Den svage Flamme i Oljelanternen inde i Gangens inderste Krog flakker og oser, og i dens usikre Lys kan man lige skimte en gammel, hvidskægget Mand, der sidder lænet mod Maskinskottets varme Jærnvæg. Vinden fejer hans hvide Skæg op om hans indfaldne Tinding, og Saltet er stivnet til Skorper i alle Ansigtets Rynker og Fuger, og hans Hænder ryster af Kulde, medens han søger at dække, saa godt han kan, med sin pjaltede og lasede Kaftan over en ganske ung Pige, der ligger halvt klemt inde i Krogen, halvt hen over hans Knæ, indsvøbt i et slidt og hullet Sjal.

En Matros i Oljetøj kommer forbi ude fra Fordækket, han ser paa den gamle Mand med et Blik midt imellem Medynk og Foragt, thi de to, som sidder der i Maskingangens Krog, er Vraggods, som er bleven nægtet Tilladelse til at gaa i Land i engelsk Havn, fordi de ikke ejede de Penge, som efter Loven forlanges — Kaptajnen har derfor været nødt til at tage dem med tilbage til Riga, hvor han har faaet dem om Bord. Naar den Slags Ting hænder, har enhver

„Hallo, Du gamle Jøde dernede — hvad har Du der at gøre?"

Kaptajn Lov til at blive gnaven og ærgerlig, og Matrosen her har da ogsaa hørt, hvordan Kaptajnen har nedkaldt sine mest udsøgte Forbandelser over de skidne russiske Jøder — hvorfor Djævlen bliver de ikke hjemme hos sig selv?

Band ikke saa stygt, Kaptajn — denne gamle Mand og hans Datter har haft gode Grunde til ikke at blive der, hvor de før havde deres Hjem. De er blevne jagede med Stenkast ud fra deres By dybt inde i Rusland, de har maattet flygte hjemløse over Stepperne, og nu, paa dette Skib, som var deres sidste Fristed, faar de at føle, hvor uvelkomne, ubudne Gæster de er — til Afsky endda her ude paa det frie Hav, intet Sted er der levnet dem, hvor de kan søge Tilflugt og Ly.

Damperen gaar støt gennem Bølgerne, nu og da rammer en Braadsø mod Skibssiden og straks efter dukker Stævnen dybt ned og det hvide Skum lyser forude i den mørke Nat — den gamle Mand bliver siddende uden at røre sig og føler Mørket og den

isnende Kulde lægge sig over hans Tanker, medens han gumler paa nogle haarde Svesker, som Kokken om Bord har givet ham af Medlidenhed. Han bevæger Læberne under Saltskorpen, som dækker dem, og mumler i syngende Tone trøstende Ord til sin Datter, som ligger ubevægelig, halvt bevidstløs, i hans Skød:

„Mit Barn, Du har lidt alt for meget ondt — de har slaaet Dig til Blods og de har slagtet din Broder for dine Øjne — jeg ved, alt det kommer til Dig igen i dine Drømme — derfor tør Du ikke lægge Dig til at sove. For da lever Du den igennem igen, al Rædselen, Du ser Blodet og hører Skrigene og Braget, da de slog Døren ind til vort Hus, — og Angsten, da vi flygtede over de vejløse Stepper, for ude paa Vejene havde jo hver en, der mødte os, Ret til at kaste Sten efter os — og Jammeren, fordi de havde røvet alt, hvad vi ejede, fra os, saa vi maatte tigge vor Vej frem hos Fjender, der hadede os — før denne Nat har Du ligget som død i mine Arme og før denne Nat har jeg kaldt paa Døden for at fri os begge —

Slet alle de Minder ud, Barn, og tænk paa den Morgen, da vi endelig naaede frem til Byen ved det store Hav! Da smilede det blaa Hav os i Møde, og vi fik Mod og Kræfter paany ved at se det, saa lyst og venligt — saa helt anderledes end dette mørke og vilde Hav, der nu isner os ind i Sjælen!

Men glem, at jeg havde lovet Dig et bedre Land, som skulde stige frem for os op af dette mørke Hav! Det Land, vi naaede til, var mørkere og koldere end Havet selv — det var en ugæstfri Strand, hvorfra de jog os tilbage — hjemløse vender vi nu gennem Mørket tilbage til Mørket, der ruger over vort Hjemland, hvorfra vi er jagne og nu jages tilbage til — ind i Hadets og Foragtens og den grænseløse Elendigheds Mørke —“

Matrosen kommer gaaende tilbage gennem Maskingangen, han møder Styrmanden, der spejder ud i Mørket, og Matrosen siger:

„Det kuler mindre nu — Maanen er ved at komme frem, den skal nok æde Skyerne væk —“

Styrmanden svarer ikke — han har faaet Øje paa den unge Pige, der ligger i Skjul under den gamle Mands Kaftan, med det slidte Sjal om sig, og han bliver staaende under Lanternen og stirrer paa hende med et graadigt Blik, som faar den gamle Mand til at krumme sig helt sammen, for ligesom at skærme sin Datter mod de Rovdyrøjne, han ser flamme, og de Rovdyrkløer, han ser krumme sig imod hende inde fra Mørket under den flakkende Oljelanterne.

Længe efter at Styrmanden er gaaet agter igen, sidder han saaledes bøjet over den unge Pige, og stirrer ned i sin Elendigheds Dyb — han øjner ingen Bund deri, men til alle Sider ser han den endnu grænseløsere Elendighed, der lurer i Mørket, og fra den er der kun Dødens Redning for dem begge.

Men midt i Fortvivlelsen dukker Minder op fra den Tid, da han var sin Hjemstavns Patriark — fra Sabbatsdage, naar han med sin Søn og Datter ved sin Side vandrede gennem Ghettoens Gader med det lange, hvide Skæg, plejet og kæmmet ned over sin pelsbræmmede Kaftan, æret af alle — sin Slægts Ældste, sin Races Pryd og Stolthed — nu, midt i sin dybeste Ulykke føler han, at de gamle Dages Kraft bor i hans Sjæl endnu — derfor tør han vække sin Datter af hendes dødlignende Dvale, støtte hende og rejse hende op og føre hende ad den Vej, der baader dem begge bedst at vandre.

Med usigelig Rædsel i sine Øjne, men slap og uden klar Bevidsthed om, hvor hun er eller hvad der foregaar, lader hun sig lede gennem Maskingangen, ud paa det slingrende Fordæk — med sin ene Arm har den gamle hvidskæggede Mand haget sig fast til Rælingen, den anden Arm holder han om sin Datter, Vinternattens bidende Kulde isner igennem dem — men saa meget bedre — da vil det føles mindre ondt at glide ned i det kolde Vand —

Og den Gamle taler i den samme syngende Tone som før: „Retfærdige Gud, du Abrahams Gud, hør min Bøn: Giv mig Mod til at fuldføre det, som Du klart har vist mig er din Vilje, giv mig Mod til at gøre min Pligt — Se, jeg fører min Datter til Dig, som Jephta i gamle Dage førte sin Datter til Dig — modtag dette Jomfruoffer,

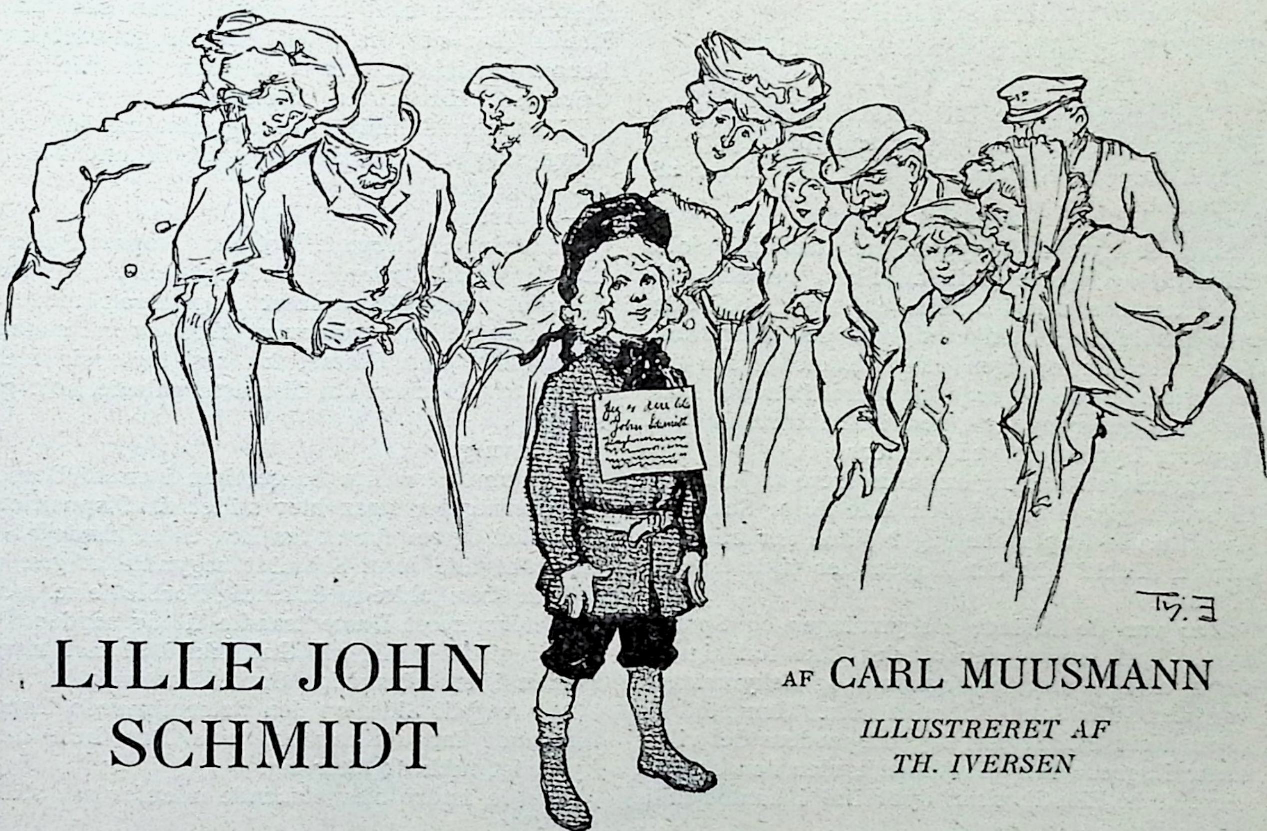
Du retfærdige og mægtige Gud — og vælg os fremfor andre Uskyldige, som i denne Nat er stedt i Fare paa de dybe Vande — lad Havet opsluge os i denne Nat i Stedet for dem, Du ellers havde udset til dets Ofre — og lad det suge os dybt, dybt ned, hvor der hverken er Storm eller Had eller Forfølgelse, ned i Havets Dyb, hvor den evige Stilhed er, og ingen Tid og ingen Omskiftelse — ned i den evige Stilheds Rige —"

Men Kaptajnen oppe paa Kommandobroen har faaet Øje paa de to underlige Skikkelser paa Fordækket og han prajer dem:

„Hallo, Du gamle Jøde dernede — hvad har Du der at gøre?"

Og da Ingen svarer, kalder han paa Styrmanden:

„Gaa ned og tag Dem af den gamle Hvidskæg og hans Datter — vi kan jo ikke have dem saadan ravende omkring dernede i Mørket ligesom Spøgelser! Sig det til dem og faa dem ned under Dækket — og om de ikke forstaar Menneskesprog, saa tag dem i Nakken og faa dem stablet ned i en Køje — det er min Sandten altfor galt, at man skal plages med saadanne Umælende om Bord — men saa længe, vi er paa Søen, er vi jo ansvarlige for, at de ikke kommer noget til. Saa snart vi vel har faaet dem i Land, saa har vi intet Ansvar længer — saa kan for mig Djævlen tage dem, naar og hvor han vil!"

LILLE JOHN SCHMIDT

AF CARL MUUSMANN

ILLUSTRERET AF TH. IVERSEN

Ved Hoboken Kaj laa „Oscar II" parat til Afgang.

Over Passagerererne var der en egen festlig Stemning, thi denne Gang rejste man ikke paa Forretning eller i andet prosaisk Ærinde. Man vilde hjem for at holde Jul i det gamle Land; for at kysse en Moder; for at vise en Fader, at man var blevet en Mand; for at hjemføre en Brud, der havde ventet trofast de lange Aar.

Derfor blev der let og grædt, vinket og taget Afsked paa en anden Maade end ellers, naar en af de store Udvandrerdampere løber ud, og derfor var der endnu mere Travlhed end ellers mellem alle disse Mennesker, der var venligere og høfligere og mere forekommende mod hinanden, end man plejer at være det i Yankeernes Land.

Endelig gled det store Jærnskrog langsomt og forsigtigt fra Kajen under udvexlede Hilsner og Tilraab. Man søgte Kahytterne for at indrette

sig som Bier i Kubens Celler; der rumsteredes med Ankerkættinger og Tougværk; der lød Kommandoraab, Signaler og Fløjten, og tilsidst faldt Alt i Form. Hver havde besørget sin Pligt, Roen listede sig over Sidene, og man begyndte at kigge sig om i Omgivelserne.

Pludselig søgte alle Blikke oppe paa Promenadedækket hen mod et bestemt Punkt.

Det var en lille Fyr paa knap sex Aar. Ingen havde tidligere lagt Mærke til ham. Det var, som om han var skudt op af Skibsplankerne. Han var klædt i en tynd Bluse af blaat Bomuldstøj med Læder-Bælte om Livet. Den skotske Hue med de flagrende Baand sad kækt bag ad Nakken paa det lyse, krøllede Haar, der indrammede et frejdigt Barneansigt, som tillidsfuldt rettede Blikket opefter med store, klare, blaa Øjne.

Den lille Mand stod saa kækt paa sine smaa Ben, som om han ejede hele det mægtige Skib, og dog havde han paa Brystet en Papplakat, paa hvilken der med store Bogstaver stod skrevet:

Jeg er den lille
JOHN SCHMIDT.
Jeg har ingen Penge til
at købe Billet for!

Jeg beder gode Mennesker om venlig at tage sig af mig, da jeg er saa lille, og passe paa mig til København, hvor jeg bliver afhentet.

Som et Lyn fløj Rygtet om den lille John Schmidt over hele Skibet. Først rundt i alle Kahytter, saa ned i Spisesalen, hvor Folk allerede havde faaet bænket sig ved det veldækkede Bord, derefter op igen paa Dækket og saa ned paa anden Plads og endelig videre til tredie Klasses Passagerer og helt ned i Maskinrummet til de sorte Fyrbødere ved Kedlerne.

Nysgerrige Ansigter dukkede frem af Krogene. Hvordan gik det med den lille John Schmidt? Hvad havde Kaptajnen sagt? Vilde der blive betalt en Billet? Var der Nogen, der vilde tage sig af ham?

Der var de tusinde Bekymringer og Spørgsmaal. Den eneste, der aldeles ikke lod sig anfægte af alle disse Spørgsmaal og Bekymringer, var den lille John Schmidt selv. Han stod og lo med sin Plakat paa Brystet, medens det viltre Haar flagrede for alle Vinde under den skotske Hue, hvis Elastik skar dybt ind i hans runde, bløde Hage.

Og han havde heller ingen Grund til Spørgsmaal eller Bekymringer. Alle Portemonnæer var allerede aabnede. En Hat gik rundt, og der kom baade Guld og Sedler og Smaapenge i den. Man sloges om at faa Lov til at være med i Indsamlingen, og inden der var gaaet et Kvarter, var den lille John Schmidt en Krøsus, der vilde kunne rejse baade frem og tilbage over Atlanterhavet og endda have en god Skilling i Lommen.

Men heller ikke det syntes at gøre større Indtryk paa den lille John Schmidt. Han sagde bare:

— Sulten!

Om en enevældig Czar havde udtalt dette Ord for sine ydmyge Tjenere, kunde det ikke have gjort større Virkning.

Herrer og Damer fløj mellem hverandre, ringede paa Stewarterne og krævede ind.

En bestilte Smørrebrød, en Anden en Bøfsteg, en Tredie var i Færd med at komme de to Andre i Forkøbet ved i en Fart at pakke noget Chokolade ud. Men han var ikke hurtig nok i Vendingen, thi en Fjerde greb resolut den lille John Schmidt og løb med ham ned i Spisesalonen.

Alle de Andre fulgte med, og lidt senere var der om Hjørnet af Bordet samlet et helt Opløb, der med Øjnene slugte den lille John Schmidt, som kun af og til stirrede op over Tallerkenen med store, forbavsede Glugger, indtil han endelig sagde:

— Tørstig!

Som en Bombe sprængte dette ene Ord hele Opløbet: Han skal ha'e Vand! Han skal ha'e Mælk! Han skal ha'e Vin! Er De gal, det kan Barnet jo ikke taale! Lad ham faa Skibsøl! Opvarter! Hurtigt en Skattefri!

Lille John Schmidt saa sig utaalmodigt omkring, slog saa med den knyttede Haand i Bordet og gentog:

— Tørstig!

Man trippede nervøst. Det var da ogsaa Pokker til Tid, det altid varede. Endelig! Den lille John Schmidt tømte Glasset i et langt Drag, medens hans leende Øjne vedblev at kigge over Randen.

Saa satte han Glasset fra sig, tørte sig med Bagen af Haanden om Munden, gabede højt og sagde:

— Søvnig!

I Triumf blev han baaret hen i en af Damekahytterne, der strax blev stillet til Disposition. Man sled og rev for at faa Lov til at klæde ham af, indtil lille John Schmidt begyndte at græde.

Dette fremkaldte fuldstændig Forbløffelse, men en determineret Dame traadte til og sagde:

— Jeg finder mig ved Gud ikke i, at man river saadan i det ulykkelige Barn. Lad mig!

Alle veg til Side, og den determinerede Dame forsvandt ind i Kahytten, hvis Dør hun omhyggeligt lukkede efter sig.

Alle de Andre blev staaende udenfor saa stille som Mus.

Der gik et Kvarter, saa aabnedes Kahytsdøren ganske sagte, og Damen gled lydløst ud:

— Hys! Han sover!

Derefter listede Alle sig forsigtigt paa Tæerne gennem Gangen for i Konversationssalonen at holde Krigsraad om, hvorledes man videre skulde forholde sig med den lille John Schmidt, der ganske ubekymret sov trygt og tungt med Armen under Hovedet.

* * *

Lille John Schmidt var bleven den store Udvandrerdampers Husalf.

Der var dannet en snævrere Komite med Fader- og Moder-Rettigheder og Pligter. Men alligevel var det umuligt at opnaa Enighed. Saa vilde den have ham, og saa vilde den have ham, især naar man skulde til Bords. Tilsidst greb saa selve Kaptajnen ind med fast Haand. Han dekreterede, at den lille John Schmidt skulde sidde ved Siden af ham.

Med den Ordning var Alle tilfredse, lille John Schmidt var jo Skibets Søn, som man i Romanerne havde hørt om Regimentets Datter, og saa fik han Plads for Enden af Bordet med eget Sølvbæger, der var en Present, og egen Serviet i et Baand med broderet Navn paa.

Kom han op paa Dækket, stolprede han om fra Skød til Skød og blev pakket ind som en Byldt i Shawler, eller kysset og krammet, indtil han sparkede af Utaalmodighed.

Lille John Schmidt var bleven forkælet og uartig. Interessen kølnedes lidt for ham ombord, hvad der aabenbart var ham i højeste Grad behageligt. Han fik nu Lov til mere end før at passe sig selv og lege, som han vilde, paa det store, blanke Dæk. Nyhedens Spænding var gaaet af ham, indtil det atter fløj paa Lynets Vinger fra Dæk til Maskinrum:

— Lille John Schmidt er bleven syg!

Stilhed lejrede sig over Skibet som over et Hjem, i hvilket det eneste Barns Liv er truet. Thi lille John Schmidt var bleven Barn ombord for alle dem, der ikke havde Børn, eller som tænkte paa Børn, som ikke var med. Det vil sige: de fleste af de Rejsende paa denne Tour.

Derfor talte man sagte ved Bordet og inde i Konversationssalonen. Hidsigt skød man Skylden paa hinanden. Drengen havde været for tyndt klædt! Drengen var bleven for stærkt pakket ind! Drengen var kommen for sent i Seng! Drengen var kommen for tidlig ud! Drengen havde været formeget paa Dækket! Drengen havde ikke været nok paa Dækket!

Dog, hvad nyttede det Altsammen, enten saa den Ene eller den Anden havde Ret. Doktorens Ansigt blev mere og mere betænkeligt, mere og mere bekymret, naar alle Passagerernes Blikke stirrede imod ham, og han sagde kun faa Ord.

Tilsidst sagde han slet Ingenting, men der var Taarer i hans Øjne, da han blev spurgt.

Lille John Schmidt var død. Han var sygnet hen og sovet ind, stille og rolig uden Smerte og uden Kamp som en Fugleunge, der er fløjet for tidligt fra Reden.

Døden har altid en egen gribende Magt paa Søen. Der er Uhygge ved at have Lig i Lasten. Men at dette Barn, der saa tillidsfuldt havde givet sig alle disse voxne Mennesker i Vold, at det skulde dø og nu ligge som et lille, koldt, afsjælet Legeme, det kunde man slet ikke forstaa, det vilde man ikke forstaa.

For det var jo lige op mod Jul!

Man havde en trykkende Fornemmelse, som om der var blevet tomt og øde paa det store, travle Skib. Ved Middagen sad man taus og skævede over til Pladsen ved Siden af den præsiderende Kaptajn. Ingen vilde sætte sig der.

Damer græd og pakkede de Smaating sammen, som de havde tænkt at give den lille John Schmidt som Julepresenter, naar han velbeholden var bleven afleveret. Herrerne pakkede med et Suk de blanke Skillinger ud, som de havde lagt i et særligt Papir i deres Portemonnæ.

Nede paa tredie Plads hørte man aldrig mere den falske Harmonika, som man saa ofte før havde bandet, men som man nu formelig længtes efter.

Og saa kom det store Sorgens Øjeblik, da lille John Schmidt skulde sænkes i Havet.

Det var en trist og graa Dag med Regnvejrstykning.

I et Døgn havde Liget ligget i det Kølerum, som brugtes til Kapel ombord.

Tømmermanden havde lavet en Kiste af uhøvlede Brædder og lagt Liget i den sammen med gamle Jærnriste fra Fyrhullerne, indsyede i Sejldug.

Om Kisten var der svøbt et

Dannebrogsflag, og den var smykket, saa godt Omstændighederne tillod det, med halvvisne Buketter, som Passagererne havde haft med, og Grønt, der var plyndret fra Bordopsatser og Planter i Salonen.

Klokken 12 om Middagen samledes man paa Mellemdækket midtskibs.

Der var Passagerer fra alle Klasser. Tyndtklædte, forkomne Emigranter, der slog et Slag hjem med smaa Penge, og pelsklædte, velsituerede Lystrejsende, der havde glemt den Tid, da man frøs og sultede. Men i dette Øjeblik følte man sig Alle som Mennesker og kun som Mennesker.

Flaget paa Stortoppen blev firet paa halv Stang; de taktfaste Stempelslag hørte op; Maskinen standsede, og sværtede Fyrbøderansigter dukkede op i Yderkanten af Forsamlingen.

Nu kom sex Kvartermestre i Gallauniform med Liget, og efter dem fulgte Kaptajnen og første Styrmand.

Kisten blev sat paa en Sliske mellem to ophøjede Rande, besmurte med Fedt.

Kaptajnen traadte frem og læste en Bøn, medens han selv og alle de Tilstedeværende blottede Hovedet.

Saa stemte man i med Salmen: „Lyksalig, lyksalig hver Sjæl som har Fred", og under dette blev Slisken flyttet hen tæt ved Rælingen.

To Par kraftige Næver greb fat i Sliskens ene Ende og løftede den i Vejret. Kisten begyndte langsomt at glide som et Skibsskrog, naar det løber af Stabelen. Saa foer Kisten ud i Luften som en flyvende Kuffert og dalede ned i en stor blød Bue. Man hørte en dump Lyd, som naar en stor Karpe slaar op i den tykke Andemad, og alle vidste, hvad denne Lyd betød.

Kun en Enkelt gik hen og stirrede over Rælingen. Men Kisten var forlængst gaaet til Bunds, takket være den tunge Jærnlast.

De taktfaste Stempelslag tog atter fat, og Damperen gled langsomt fremad, medens Flaget atter røg til Vejrs paa Stortoppen.

Aldrig havde Sorgen ved nogen Stormands Begravelse været saa ægte, som da lille John Schmidt blev sænket i Havet.

* * *

„Oscar II" nærmede sig sit Maal. Snart vilde Danmarks Kyst dukke frem, men ombord følte man ikke den jublende Glæde, med hvilken man havde ventet at ville hilse Hjemmet.

Jo nærmere man kom det, desto mere følte man sig trykket. Hvoraf? Ja, det betroede man ikke til hinanden og talte heller ikke derom, og dog følte Alle det paa samme Maade.

Lille John Schmidts barnlige Skikkelse spøgede rundt i Sovesalonerne.

Man saa hans stille, voxblege Ansigt for sig, saadan som han havde set ud, da han laa paa lit de parade for Passagererne, inden Tømmermanden havde faaet puttet ham i Kisten.

Og saa dukkede der et nyt Billede frem ved Siden af hans, et Ansigt med vage, ubestemte Træk. Var det en Broder, en Søster, en Tante — en Moder?

Eller var det maaske endog et Par gamle Bedsteforældre, der stod der ved Bolværket mellem de Ventende, naar „Oscar II" gled ind i Frihavnen.

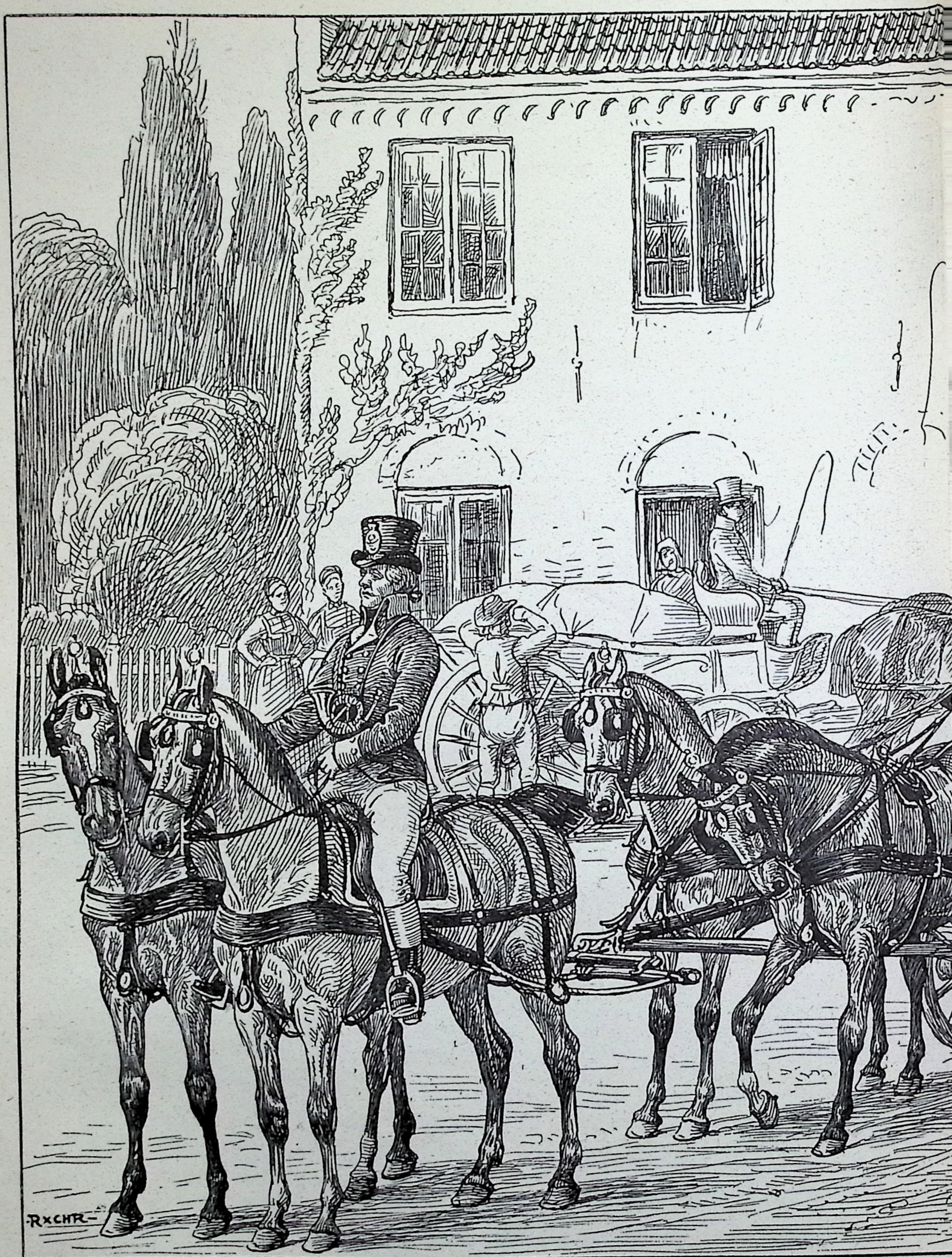
Hjærtet banker af Forventning! Man spejder, vifter og ler: Nu kommer lille John Schmidt fra Amerika. Saa følger en Række Spørgsmaal og tilsidst et sagte Svar: Lille John Schmidt er død, vi har sænket ham i Havet.

Der lyder Hulken og kvalt Graad, saa det skærer alle Julegæsterne i Hjærtet og blander Vemod i deres egen Glæde!

Ja, saadan maa det jo komme!

Enhver udmaler sig sit Billede efter sin Fantasis Styrke, og Farverne bliver mere og mere levende, alt som man ser Kronborgs Fæstning dukke frem i den klare Frostdag, og Juleskibet pløjer ned gennem Øresundet under de sidste Forberedelser til Landgangen.

Tegning af *Rs. Christiansen.*

En Bryllupsrejse fra Jylland

I. Afrejse

København for 100 Aar siden.

Hjemmet.

Saa lægger „Oscar II“ da til i Frihavnen under Hurraraab, Glædestaarer og Viften med Lommetørklæder.

Passagererne skynder sig hastigt fra Borde. Ikke blot af utaalmodig Længsel efter atter at sætte Foden paa Hjemlandets Grund, men ogsaa fordi der i enhver af dem er en skjult Angst for at være den, til hvem Spørgsmaalet bliver rettet: Har De ikke set en lille Dreng, der hedder John Schmidt?

Da man først er kommen ned paa Pladsen og har kysset og omfavnet glade Slægtninge og Venner, saa standser man atter med Foden paa Vogntrinet og ser sig tilbage for at erfare Tragediens sidste Kapitel.

Men det synes ikke at ville følge, og nu er dog næsten Alle fra Borde.

Saa træder Kaptajnen ud paa en af de høje Landgangsbroer. Hans Stemme skælver let, medens han med stærk Røst raaber ud over den Forsamling, der staar dernede, og i hvilken man i Eftermiddagens faldende Dæmring skelner mange udslidte og bekymrede Ansigter:

— Er der Nogen her, der venter en lille Dreng, som hed John Schmidt?

Som hed! Man aner en Ulykke og trænger sig tættere, medens man kaster Blikket fra den Ene til den Anden, og de velhavende Rejsende uvilkaarlig søger med Haanden mod Portemonnæen.

Men Ingen svarer.

Tre Gange gentager Kaptajnen Spørgsmaalet medens hans Stemme for hver Gang bliver højere og roligere.

Ingen svarer.

Kaptajnen gaar tilbage paa Dækket, og med et Lettelsens Suk siger han til første Styrmand:

— Den Gamle deroppe havde nok alligevel Ret.

Han vidste, at der ikke var Nogen, der ventede paa lille John Schmidt!

* * *

Der er gaaet tre Dage. Det er Juleaftens Eftermiddag. Stadig har Ingen meldt sig ombord i „Oscar II“. Saa sendes de Penge, som Passagererne havde indsamlet, til: Fattige Børns Juleglæde under Mærket: Glædelig Jul fra lille John Schmidt!

KREN POST

AF

MARIE PERMIN MØLLER

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

Han var døbt Kresten Paulsen. Det stod der i Kirkebogen, som Far havde i sit Værge. Men forøvrigt mindes jeg aldrig at have hørt ham benævne saaledes.

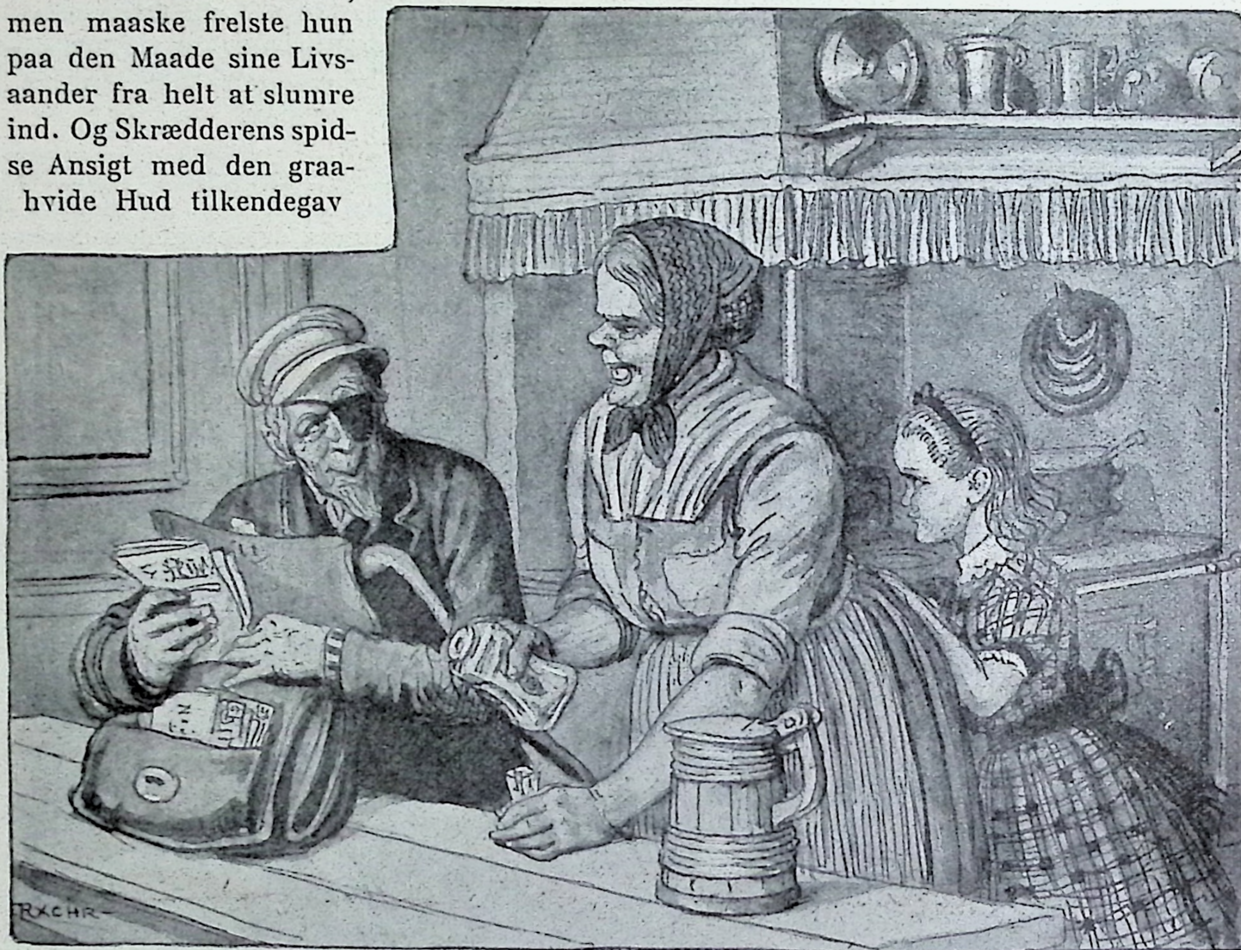
Da vi kom til Egnen, havde han allerede i mange Aar ernæret sig som Skrædder, og jeg husker nogle korte Besøg i hans Skrædderstue, naar Fars Garderobe trængte til smaa velmente Opstrammere, som Mor ikke selv kunde magte.

Det var med rædselblandet Nysgerrighed jeg — tæt klistret op ad Barnepigen - gled ind ad Døren til den lille 2-Fags Stue med det lerstampede Gulv og den store Alkoveseng, bag hvis blaastribede Forhæng Skrædderens Kone sagdes at opholde sig.

Men hun viste sig aldrig, og jeg dannede mig til sidst de mest vanvittige Forestillinger om denne Skrædderkone, hvis Konstitution vedblivende kunde trodse Stuens

forpestede Blanding af Menneskeuddunstninger, Ovn- og Sengevarme, Rugbrød, syrligt Øl, Spiritus og hede Pressejærn paa Uldstof. Hvis man kunde fæste Lid til Folkesnakken, saa dukkede hun kun en Gang imellem frem fra sit mystiske Opholdssted for at give „den lille Skrædder" et Livfuld Hug — og derpaa gled hun atter for en Stund over i Sagaen.

Grunden til denne hendes Kraftudfoldelse vidste man ikke, men maaske frelste hun paa den Maade sine Livsaander fra helt at slumre ind. Og Skrædderens spidse Ansigt med den graahvide Hud tilkendegav altid ved et vist malerisk oplivende Anstrøg, naar disse Energiudslag havde fundet Sted.

„Sku' de' vær' fra Kjæresten", grinede den lille Skrædder og vendte den sorte Klap om mod hende.

Derimod havde man intet som helst Bevis for, at den hvilende Sfinx nogen Sinde tog Næring til sig — men det gjorde hende blot end mere mystisk.

Hvad selve „den lille Skrædder" angaar, var jeg i min daværende Uskyldighedstilstand i Vildrede med, om han helt og uforbeholdent kunde henregnes til Menneskeslægten. Jeg havde aldrig set ham nede af Bordet, og da hans Ben laa sammenfoldede under ham, og som oftest ganske skjultes af de Stoffer, han sad og biksede med, mens han bevægede Armene og drejede Overkroppen uden at flytte sig saa meget som en Tomme, faldt det mig slet ikke ind, at samme Ben kunde betragtes under den gængse Synsvinkel, eller at man kunde stille de sædvanlige Fordringer til dem. Efterhaanden groede jeg fast i den Forestilling, at ligesom Konen altid opholdt sig i Alkoven, saaledes tilbragte Skrædderen baade Dag og Nat paa Bordet — thi at han godvillig skulde begive sig ind i det mystiske Rum bag de blaastribede, fandt jeg utænkeligt.

Da jeg var omtrent seks Aar, skete der pludselig en Omvæltning i disse mine Forestillinger; men Tingenes nærmere Sammenhæng fik jeg først senere Rede paa. Naturligvis har Far og Mor vidst Besked og fundet det altsammen naturligt; men i de

Tider passede Børn deres Leg og hørte kun halvt efter de voksnes Tale — derfor var der saa rart Spillerum for Fantasien!

Naa — men saa var det en Sommeraften henimod Skumringstid. Jeg stod uden for Porten og overvejede, om der endnu var Tid til at faa et Spil „Pind" med Hyrdedrengen, før jeg skulde i Seng. Hvem ser jeg da pludselig bøje af fra Kørevejen og langsomt og stavrende, som om Benene endnu var uvante med Bestillingen, bevæge sig hen mod Indkørselen til Præstegaarden — hvem andre end „den lille Skrædder"! Men i en ganske ny Skikkelse: I Stedet for Naal, Traad og Alenmaal havde han i Haanden en tyk Knortekæp, som han — let foroverbøjet — støttede sig paa; og i en Rem over Ryggen bar han en klodset sort, umaadelig „spændt" Lædertaske, der fik ham til at se ganske pukkelrygget ud. For det ene Øje hang en mægtig sort „Klap", der med et sort Uldbaand var bundet fast om Hovedet.

Jeg stirrede et Øjeblik paa ham — vantro og maalløs. Saa styrtede jeg som en besat ind i Gaarden, gennem Bryggerset og op i Køkkenet, hvor Petrea Kokkepige stod ved Ildstedet og var ved at dække Tørvegløderne til for Natten.

„Hwa' skaa'r dæ," vrissede hun og vendte sig sindigt, da jeg hæsblæsende fremstammede: Han kommer — Skrædderen — han gaar."

„Æ do bløw'en taavle," tilføjede hun, da jeg med et Hvin fo'r om bag hendes tykke Vadmelsskørter, i det Øjeblik Skrædderen nu stolprede op gennem Bryggerset og skrævede over det meget høje Trin op til Køkkenet.

„Go'avten," sagde han og sænkede den ene Skulder for at faa Remmen af Armen og Tasken ned paa Køkkenbordet.

„Go'avten igien," svarede Petrea og nærmede sig ham.

I sikker Forvaring bag hendes solide Bag vovede jeg mig helt hen til Bordet. Den lille Mand havde imidlertid aabnet Tasken og udtog nu Aviser og nogle Breve.

„Haar do nøj te mæ?" spurgte den bedagede Petrea og lo. Jeg vidste, at hun hverken kunde skrive eller læse Breve; alene derfor var hun interessant. Og saa havde hun en Datter paa min Alder — uden at have nogen Mand; og dette gav — i mine Barneøjne — den tykke, halvgamle Pige et Skær af Mystik, som endmere forhøjede det interessante.

„Sku' de' vær' fra Kjærresten," grinede den lille Skrædder og vendte den sorte Klap om mod hende.

„De' ka' Do siel vær'" — Petrea viste alle sine store, hvide Tænder og prikkede efter den lille Mand, der knap naaede hende til Skulderen — „Do Skrædderpirris!"

„Gi'r Do en Dram?" spurgte han og blinkede med det fri Øje, der var rødt og laa langt inde under Brynet.

Petrea rakte op paa Hylden over Bordet efter en lille, skaaret Glaskaraffe. Den havde engang pranget med Glasprop, men maatte nu nøjes med en Korktold.

Ved Anstrengelsen delte Vadmelslæggene i Pigens Skørt sig, og man skimtede en lagdelt Masse af grønt Vadmel, — sort Vatteret, — højrødt Uld — og længst inde noget ubestemmeligt i gulgraa Schattering.

Saa fik den lille sin Dram skænket op i et spidst Glas med Træfod. Han lagde Hovedet helt tilbage og ligesom rystede Snapsen ud af Glasset; og Klappen gled ved Bevægelsen helt om paa Tindingen og blottede et modbydeligt, ganske molesteret Øjeparti.

„Haar hon no væt der igien?" spurgte Petrea halvt skadefro og pegede paa Øjet.

„Hon haar wal saa," indrømmede den lille, og idet han derpaa atter anbragte Tasken over Ryggen, tilføjede han med en filosofisk Ro, der var en Sokrates værdig:

„I æ jo ett aalsammel Engel'."

Saa rakte han en tynd, ru Haand ud mod mig og sagde: „Hels Mor og tak hin' for Drammen!" — Men jeg borede mig med et Hyl ind i Petreas tykke Vadmels.

„Hov, hov," smaagryntede han, „kinder Do ett den gammel Post," — og mens han stavrede bort gennem Bryggerset, hørte jeg ham gentage den samme Sætning flere Gange med Tilføjelsen: jou, jou jou!

„Det er en fæl én," hviskede jeg og lyttede anstrengt efter ham, saalænge hans sømbeslaaede Træsko skrattede mod Bryggersets Kampestensgulv, „og hvorfor sidder han ikke mere paa sit Bord?"

„For no goer han Post," oplyste Petrea, og mere ved sig selv end til mig tilføjede hun: „Saa æ han da fri aa Kjællingen s a a læng'!"

Siden blev jeg fortrolig med hans Komme, og da jeg selv begyndte at skrive smaa Breve til fjerntboende Slægtninge, hændte det endog, at jeg ventede paa ham uden for Porten de to Dage, han „gik Post", for at høre, om han havde et Brev til mig „sæl" — for saa var det jo langt værdifuldere, end naar det laa indini Mors!

Men skønt jeg nu kunde betragte „Kre'n Post" som et „rigtigt" Menneske, var Mystikken dog endnu ikke helt fjernet fra det lille „Skrædderhus" — som det vedblivende kaldtes. „Kællingen" derinde i Alkoven spøgede stadig i min Hjerne — thi det var først mange Aar senere, at jeg forstod, hun havde været Kvartalsdranker. Men en skønne Dag traadte ogsaa h u n ud af Mystikken — om end hun aldrig helt blev „Virkelighed" for mig!

Vi fik uventet en Vognladning fremmede paa et Tidspunkt, hvor vor Hjemmebagning af Smaakager netop var sluppet op. Saa siger Mor:

„Stik op til Postens Boel — Du véd Skrædderhuset — og køb for 4 Skilling smaa Tvebakker og „Esser" for Resten!"

Da jeg gloede forfærdet og uforstaaende paa hende, blev Pengene stukket i min Haand, Straahatten kastet paa mit Hoved, og jeg selv sat ud af Døren med en kraftig Paamindelse om at rappe mig og ikke „staa og sove".

Nogen værre Gang end de 10 Minutters Vej til Skrædderhuset har jeg aldrig før eller siden gaaet — og dog ønskede jeg Vejen tifold længere!

Men jeg vovede ikke at vende om uden det forlangte — thi i hine idylliske Tider var de ældre endnu ikke naaede saa vidt i Kultur, at de respekterede Børnenes Vilje! Mit enfoldige Barnehjerte kunde derfor kun trygle Vorherre om at lade det blive et forfærdeligt Tordenvejr — for s a a turde jeg løbe hjem, da det var os forbudt at være ude i Tordenvejr.

Men Luften var klar og ren, og Huset blev mere og mere tydeligt.

Uden for Døren bad jeg „Fader vor" to Gange og i Tilgift „Nu lukker sig mit Øje". Saa lyttede jeg med Tungen stiv helt ned i Svælget — men der hørtes ikke en Lyd derindefra.

Jeg stirrede paa den blaamalede Dør, som om den skilte mig fra selve Helvede; og min opskræmte Fantasi hagede sig i dette frygtelige Øjeblik fast til et Billede, som en omrejsende Kolportør engang havde vist mig, og hvorpaa Helvede var fremstillet som en mægtig sort Gryde propfuld af smaa Børn. Nedenunder og op ad Siderne flammede karmesinrøde Ildsluer med citrongule Udløbere, og rundt om Gryden dansede Djævle med Horn og Hale og puffede med gloende Treforker Børnene tilbage i Gryden, saa snart de prøvede at kravle op.

Mine Lemmer var iskolde og tunge af Angest, og jeg begreb ikke, hvordan jeg skulde kunne gaa hen til den mørke Alkove og hviske mit Ærinde ind til den rædselsfulde bag Forhænget. Og jeg syntes, Mor maatte være bleven helt „sær", siden hun netop sendte mig herop til det fattige, ækle Hus efter Brød — noget, vi efter min Opfattelse maatte kunne faa langt finere paa én af de rige, pæne Bøndergaarde deromkring.

Jeg maa imidlertid være kommen til at trykke paa Jærnklinken, thi pludselig gik Døren op, og jeg tumlede ind i Stuen med et Rædselsbrøl.

I det samme rejste en Skikkelse sig ved den fjerneste Bordende; det var en høj, mager Kvinde, gammel og furet og iført Egnens Nationaldragt: snævre, højrøde Ærmer, et grønt, stramt Livstykke og lægget, mørkt Skørt. Haaret var skjult bag et sammenlagt, broget Tørklæde, der var bundet om Panden, bag om Hovedet og frem igen, saa Sammenknytningen dannede to smaa Horn lige over Panden. Et Par mægtige, spidssnudede, hvide Træsko med Blikbeslag og tykke Uldhoser af ublegt Garn fuldstændiggjorde Toilettet. Thi Briller bar hun ikke. Der var heller ingen Kat i Stuen, men paa Bordet foran hende laa en stor Bog med Metalspænder og vældigt Tryk.

Hun stirrede paa mig, men det var, som om de skarpe, graa Øjne med de røde Rande saa' igennem mig uden at se mig. Jeg stod

som hypnotiseret, thi dette var saa helt anderledes, end jeg havde ventet.

Saa fangedes min Opmærksomhed pludselig af en stor, hvid „Dækkekurv“ midt paa Bordet — dér, hvor Skrædderen plejede at sidde, og hvor Malingen endnu bar Mærker efter ham. Kurven var til Dels dækket med et Stykke hvidt Tøj, men jeg kunde skimte forskelligt Bagværk — og nu mærkede jeg ogsaa Duften af det. Men Kvinden for Bordenden sagde stadig ingenting. —

Jeg vovede at liste min Haand over paa Bordet og anbringe Pengene dér.

„Mor skulde ha' for 4 Skilling Tvebakker og Esser for Resten,“ sagde jeg, og jeg troede, jeg hviskede, men min Stemme lød højt i Stilheden og forøgede min Angest.

Uden et Ord eller en Bevægelse i sit Ansigt langede Konen ud efter Pengene — trak derpaa Kurven hen til sig, søgte det forlangte ud og puttede det i en Pose, som hun rakte ud imod mig.

Der var ikke andet for — jeg maatte nærmere for at tage den. Jeg skurede min venstre Haand langs Bordkanten for ligesom at have et Holdepunkt, fik Posen i højre og vilde just baglæns trække mig tilbage til Døren, da Konen med et Stød strakte en knoglet, haard Haand ud og med krumme Fingre greb om min Haand, der stadig hvilede paa Bordpladen.

Jeg er ganske overbevist om, at jeg ikke kan dø af Skræk — thi ellers var jeg sunken om paa Stedet. Jeg mærkede, at mine Fingre blev trykket sammen om noget haardt og dog fugtigt — saa var min Haand atter fri, og som en udbrudt Galejslave fo'r jeg gennem Rummet, ud af Døren og ned ad Vejen.

Jeg mærkede, at mine Fingre blev trykkede sammen om noget haardt og dog fugtigt . . .

Men fra Stuen hørte jeg ikke en Lyd. —

Først da jeg var lige ved Præstegaarden, tænkte jeg paa at aabne min fastknyttede Haand: dér laa et stort, rødt Bolsje, halvsmeltet og maset ud over hele Haandfladen. De resterende fastere Dele, som jeg manglede Mod til selv at spise, puttede jeg i Munden paa min mindreaarige Broder — og høstede desaarsag stor Ros for min Uegennyttighed. Da jeg derpaa slikkede Haandfladen, fortrød jeg rigtig nok min Gavmildhed — men det tav jeg med! -

Senere hen, da jeg naaede til at faa Karakterpenge, hændte det af og til, at jeg paa egen Konto omsatte 1 Skilling eller to

i Post-Boels Bolsjer; men Handelen foregik altid i dybeste Tavshed: Jeg viste Pengene, udpegede, hvad jeg vilde have og fik det udleveret — alt uden generende Tidsspilde.

Om jeg troede, hun var døvstum, erindrer jeg ikke — maaske syntes jeg blot, hun var mærkelig. Og saa hørte jeg, at hun blev kaldet „missionsk" — og da jeg ikke vidste, hvad det var, har jeg maaske troet, der fulgte Tavshed med! —

Den eneste Gang, jeg har hørt hende tale, var, da hun nogle Aar senere kom ned i Præstegaarden for at melde, at Kre'n Post, hendes Mand, den foregaaende Aften paa Vejen fra Købstaden var faldet i Grøften og næste Morgen bleven fundet som Lig.

Da hun forlod Fars Studereværelse, hvorfra der en Times Tid havde lydt høj og indtrængende Tale, hørte jeg hende sige:

— Ja, ja, Hr. Pastor, men fuld wa' han jo lie'godt aalti' aa de' siist' — saa a trou'r no for viss, te han æ „gangen til Helvede"!

AF

PEDRO ANTONIO DE ALARCON

OVERSAT AF C. B. FRIIS

ILLUSTRERET AF V. JASTRAU

I.

Den første Maj kommer Mursvalen," siger man i Spanien siden Verdens Skabelse, og virkelig præcis denne Dag vender den tilbage fra sin Vinterrejse i Afrika til vor Jord eller snarere til vor Luft. Men det, som ingen indtil Dato har sagt, er, at aldrig havde man set Svalerne vende tilbage til Tarragonas Mure og tage deres gamle Reder i Besiddelse paa en skjønnere, mere straalende, mere duftfyldt Dag end den første Maj 1814.

Det himmelblaa, spejlblanke Hav synedes ikke som Jordens afsluttende Grænse, men som Begyndelsen til den uendelige Evighed. Markerne modtog smilende Solens Kærtegn og gjengjældte dem med overdaadige Blomster, som lovede rige og herlige Frugter. Luften selv var som gennemtrængt af Kjærlighed til Livet, og de lune Vinde

bølgede som Foraarets duftende Aande, der allerede længtes mod sin Forening med Sommeren.

Men Foraarets jublende Glæde var ikke det eneste Særtegn for denne uforglemmelige Dag. Mennesket, som frydede sig over Trækfuglenes Genkomst og Blomstermaanedens Begyndelse, havde ogsaa en dyb og taknemmelig, en moralsk og patriotisk Følelse af Gjenoprejsning og ny Blomstring. Det var knap fjorten Dage siden, at Freden igjen sænkede sig over Spanien efter sex Aars uophørlige Kampe. Uafhængighedskrigen, det Heltedigt, hvori vore Forfædre spillede Hovedrollen, var endelig sluttet. Napoleons Generaler var flygtet med deres Hære og deres Tronprætendent for at berette Nationernes Behersker, at det vilde være Vanvid at tænke paa at overvinde det spanske Folk. Der var paa hele Halvøen ikke en fremmed Soldat.

Vort blødende, mishandlede Fædreland udhvilede sig under Solens varmende Straaler, som en Reconvalescent, der for første Gang forlader det Leje, hvor han i lang Tid kæmpede mod Døden. Ophøjede — højtidsfulde Øjeblik! Klokkerne kaldte igjen de troende til de nedbrændte, ødelagte Kirker. Røgen steg igjen mod den klare Himmel fra de blodstænkte Arner — de gamle, glade Folkeviser lød igjen i den tavse Aftenluft — de udmattede Borgere nedlagde Vaabnene og vendte tilbage til deres Arbejde, trøstende sig over Tabet af Sønner, Brødre og Fædre, i Tanken om at have bevaret den Jord, som havde set dem fødes, og som skulde se dem dø. Alt var, med et Ord, hellig Sorg og ophøjet Glæde fra San Sebastian til Cadiz — fra Coruna til Gerona; alle kunde berette om Heltebedrifter fra Provinserne, Byerne og Landsbyerne, som i Forening havde kæmpet for at afkaste det fremmede Aag — alt var Tak til Gud for Sejren, hellig Ihukommelse af de døde og Haab om igjen at kunne opbygge Landet og Byerne for der at leve gladere og bedre Dage end Fædrelandets heltemodige Martyrer.

II.

Bemeldte Morgen gik en køn ung Mand og en lige saa køn ung Kvinde, klædte med god men passende Smag for Folk af den besiddende Middelklasse, ud fra Santa Domingo Kirken i Tarragona, hvor de lige var blevet viede.

Den Præst, som havde forenet dem, gik saa stolt og glad mellem de to forelskede Ægtefæller, som om deres Lykke havde været hans Værk.

Og de skyldte ham meget. Clara og Manuel havde mistet deres respektive Familier d. 28. Juni 1811, da General Suchet tog Tarragona med Storm. Senere, ved Krigens Slutning 1813, kom Suchet paa sin Flugt gjennem samme By og ødelagde dens Fæstninger og nogle private Boliger, blandt hvilke det Hus, som beboedes af den Sagfører, som opbevarede Skøderne og Beviserne for de Ejendele, som endnu var blevne i Manuels Besiddelse; denne var paa samme Tid flygtet bort fra Byen med Clara og hendes Moder. Paa to frygtelige Dage blev mere end Halvdelen af Tarragonas Befolkning dræbt, og da den forældreløse Knøs vendte tilbage for at gjøre Fordring paa sit Hjem og sine Ejendele for at huse de to hjemløse Kvinder, var det ham umuligt at identificere sig og bevise sin Ret til sine Forældres Efterladenskaber. Noget efter vendte imidlertid den hæderlige gamle Præst tilbage til den ødelagte By; han havde kendt Manuel siden hans Fødsel, han havde døbt ham og lært ham at læse — han havde nemlig været Sognepræst i Tarragona i mange Aar — og i Kraft af den ærværdige Faders Vidnesbyrd blev Manuel, som allerede var bragt til Tiggerstaven, rig paa en eneste Dag.

Faa Uger efter stod hans Bryllup med Clara; hvad hendes Moder angaar, vil vor korte, men historisk sande Beretning give fuld Besked.

III.

„Naa — lille Børn — sig mig saa, hvad der er i Vejen!“ sagde Præsten, idet de gik ud af Kirkedøren.

„Hr. Pastor,“ sagde Clara bedrøvet, „vi har en Hemmelighed at betro Dem —“

„En Hemmelighed? men kjære Børn, I skriftede jo i Morges.“

„Ja — Senor,“ svarede Manuel lige saa bedrøvet, „men vor Hemmelighed er ingen Synd —“

„Naa — ja, saa er det jo en anden Sag.“

„I det mindste ikke vor Synd,“ stammede den unge Kone.

„Jeg kunde jo nok tænke, at der maatte være noget galt, naar I henvendte Jer til mig gamle Stakkel. — Naa, lad os saa høre.“

„Tal Du!“ sagde Clara til sin Mand.

„Ja, kom med! Morgenen er saa smuk — lad os gaa en lille Tur, hen til Stedet, hvor det skete.“

„Hvilket Sted —“

„Vent lidt — kom blot med,“ sagde Clara og trak den gamle i Kappen.

Han gav efter for de unges Ønske, og de gik ud af Byen.

Omtrent et Tusind Skridt fremme standsede Manuel ved Bredden af Floden Francoli og sagde:

„Her var det!“

„Nej, nej!“ svarede Clara, „det var længere henne!“

„Det er rigtig — det var henne ved den Omdrejning, hvor der nu sidder en Kvinde!“

„Tys — det er maaske min Moder!“

„Hvordan — Din Moder.“

„Ja, jeg tror det. I Morges gik hun som sædvanlig ud uden at tillade, at nogen ledsagede hende. Det maa ikke forbavse Dem, Hr. Pastor, De véd, at min stakkels Moders Hoved er svagt. Siden hin Nat er hendes Forstand ofte formørket.“

De var efterhaanden komne hen til en Kvinde, som havde sat sig paa Jorden ved Flodbredden, og som med stive Blikke stirrede ned i Francolis flygtende Bølger.

Han gav efter for de unges Ønske og de gik ud af Byen.

Det var en ældre ærværdig Dame med et strengt, magert Ansigt, sorte Øjne, hvidt, fyldigt Haar — kort sagt en catalansk Moder, lige saa energisk som blid, lige saa kærlig som stolt.

„Hvilken smuk Dag, Moder," sagde Clara for at vække hende op af hendes dybe Tanker, idet hun kyssede hende.

„Hvilken frygtelig Nat!" svarede den stakkels forstyrrede.

„Hør engang, Hr. Pastor, hvorledes det gik til," begyndte Manuel, idet han maatte gjøre Vold paa sin Bevægelse og fjernede Præsten noget fra de to Kvinder.

IV.

„Her," fortsatte Manuel og pegede paa Floden, „i disse Bølger, som har været farvet af saa meget uskyldigt Blod i de sidste fem Aar — hviler et Offer for Spaniens Uafhængighed; han døde femten Maaneder efter sin Fødsel — men ham skylder de to Hjærter, som De har sammenføjet for stedse, deres Liv og Lykke. Om Claras Moder vil jeg ikke tale — vel skylder ogsaa hun ham sit Liv, men det havde været bedre for hende, om hun var død med ham. Hør nu, hvorledes Ulykken skete."

„De forbavses, Fader, ved at høre, at han i saa ung en Alder kunde gjøre saa meget for sin Familie, det forstaar jeg — jeg selv forundres ikke alene — jeg dør af Skam — men som det skete den Nat — var jeg selv —" her viste Manuel Præsten sin venstre Haand, som var frygteligt vanziret af et stort og dybt Ar. „Femten Maaneder, ja, han døde femten Maaneder gammel, men om hans Liv var kort, var det ikke omsonst — mange kan leve lange Aar uden at udrette saa meget — Gud har taget ham op blandt sine Engle — eller maaske blandt Heltene og Martyrerne.

De véd, hvor ulykkelig d. 28. Juni 1811 var for Tarragona. De var, ved jeg, Fange fra d. 4. Maj og saa' ikke al den Rædsel, som kom over Byen. De saa' ikke fem Tusind Spaniere dø paa ti Timer; De saa' ikke Huse og Kirker brænde; De saa' ikke værgeløse Oldinge og svage Kvinder myrdes; De saa' ikke Jomfruernes Blufærdighed, Mødrenes Ære og Nonnernes hellige Løfte krænkes; De saa' ikke, hvorledes Rov og Drukkenskab blandedes med Elskov og Nedslagtning; De saa' kort sagt ikke en af de store Heltegjerninger af Verdensbeherskeren, vort Aarhundredes Helt — Halvguden Napoleon.

Jeg saa' det! alt! Jeg saa' de syge blive slæbt ud fra deres Dødsleje indsvøbte i deres Lagner som i Ligklæder og dø mellem de fremmede Soldaters Hænder paa Tærskelen til det Værelse,

hvor de havde nydt den sidste Olie. Jeg saa' her paa Vejen en halshugget Moder, hvis spæde Barn endnu diede det døde Bryst. Jeg saa' den bagbundne Ægtefælle overvære det ægteskabelige Lejes Profanation, medens skrigende Børn jamrede i al denne Rædsel; jeg saa' Fortvivlelsen og Uskyldigheden begaa Selvmord; jeg saa' Ugudeligheden spotte selv Ligene — aah — forbandet være de fremmede Vaaben!

Min Fader og mine Brødre omkom hin ulykkelige Dag — Held være med dem. Jeg selv var alvorlig saaret og unyttig i Kampen; jeg søgte Tilflugt i Claras Hjem.

Fuld af Frygt og Bæven havde hun staaet ved Vinduet, i Angst for mit Liv og udsættende sig selv for Fare, medens hun passede paa, om jeg ikke skulde komme gjennem Gaden.

Jeg slap ind i Huset, men jeg blev forfulgt; Soldaterne fik Øje paa hende — og hun var saa smuk.

Et raat Glædeshyl og en brutal Skoggerlatter hilste hende. Et Øjeblik efter lød Øxeslag mod Døren, og Ilden knitrede allerede — vi var fortabte.

Claras Moder, som bar det stakkels Barn paa Armen, som nu hviler i disse Bølger, søgte sammen med os sin Tilflugt i en Brønd eller Cisterne, som fandtes i Gaarden; den var meget dyb, og paa Grund af lang Tørke var den fuldstændig tør.

Denne Cisterne, som paa Bunden var temmelig omfangsrig, og til hvilken man ad en underjordisk Trappe kunde naa ned fra Huset, lignede oventil en almindelig Brønd med et Sving og en Spand, som man kunde sænke ned for at optage Vandet.

Det omtalte Barn, som hed Miguel, var Claras Broder og yngste Søn af den stakkels Moder, som Franskmændene nylig havde gjort til Enke.

Nede i Brønden var vi i Sikkerhed. Ingen kunde tænke, at vi var paa dette Sted, eller at dette Sted i det hele taget existerede. Fra oven lignede Cisternen som sagt en almindelig Brønd. Franskmændene maatte tro, at vi var flygtet bort over Tagene paa de omliggende Huse.

Vi hørte dem sige det, idet de under frygtelige Eder hvilede ud i den kølige Gaard, i hvis Midte Brønden befandt sig.

Ja, vi var frelste. Clara forbandt mit Saar; hendes Moder havde lagt den lille ved Brystet, og jeg, der rystede som i Feber ved Overgangen fra Varme til Kulde, syntes, at alt var godt og smilede.

Franskmændene var imidlertid blevne tørstige og forsøgte at hæve Vand op af Brønden.

Tænk Dem for Rædsel og Skræk.

Vi trykkede os sammen i det ene Hjørne for at give Plads for Spanden, at den kunde støde mod Bunden.

Vi aandede næppe.

„Den er tør," sagde en af Franskmændene.

„Der er vel Vand oppe—" sagde en anden.

„Nu gaar de!" tænkte vi alle tre.

„Hvis de nu var dernede!" lød det paa Spansk.

Det var en Overløber, ja, kære Fader, det var en Spanier, som voldte vor Ulykke.

„Sikken en Idé!" blev der svaret paa fransk, „de kunde ikke være komne der ned i den Fart."

„Naa — maaske!" svarede Forræderen.

De vidste ikke, at man kunde komme ned i Cisternen ad den omtalte skjulte Gang, hvortil Døren, som var beliggende i Stueetagen i et mørkt Rum, var vanskelig at opdage. Vi havde imidlertid begaaet den Uforsigtighed at lukke Indgangen til Brønden i Laas, og vi kunde umuligt aabne den, uden at de rustne Hængsler vilde gjøre stærk Støj.

Forestil Dem den Frygt og det Haab, hvormed vi lyttede til denne Samtale, som vore Forfølgere førte lige ved Brystværnet omkring Brønden, medens vi sammentrykkede i Krogen kunde skjelne Omridset af dem i den smalle Lysstribe, som den øverste Aabning lod trænge ned til os. Hvert Minut var som et Aarhundrede. Og saa — begyndte Miguel at græde!

Men næppe havde han udstødt den første klagende Lyd, før hans Moder kvalte den Stemme, som kunde forraade os alle, ved at presse Barnets Ansigt haardt mod sit Bryst.

„Hørte I det?" var der en, der raabte.

„Nej," svarede en anden.

„Lad os lytte!" sagde Spanieren.

Det var tre frygtelige Minutter.

Miguel kæmpede for at faa Luft, men jo mere han anstrængte sig, des haardere trykkede Moderen det lille Hoved ind mod Brystet.

Vi hørte snart efter, at han var falden til Ro.

„Det maa have været et Ekko," sagde de, idet de fjernede sig.

„Ja — maaske," lød Spanierens Stemme.

Saa gik de alle. Lyden af deres Skridt tabte sig hen over Gaardens Sand mod Udgangen.

Vi vare frelste! — men for hvilken Pris!

Miguel græd ikke — kæmpede ikke.

Han var død!"

V.

„Hr. Pastor, Hr. Pastor!" raabte Moderen, idet hun afbrød Manuel, „sig, at det er Usandhed — sig, at han lyver! jeg har ikke dræbt mit Barn — det var dem, som dræbte ham; han dræbte sig selv — han døde for at redde os alle! Hellige Fader, tilgiv mig — jeg er ikke nogen slet Kvinde, jeg har jo mistet min Forstand af Sorg over mit Barn — jeg er ingen slet Moder!"

„Hr. Pastor," sagde Clara, „vi har ført Dem he rud, for at De skulde velsigne de Bølger, i hvilke vi sænkede min Broders Lig, da vi flygtede bort om Natten — Den Fare, hvori vi svævede, lod os ingen Tid til at begrave ham."

„Tror De ikke, kære Fader, at Miguel nu er i Himlen?" spurgte Manuel, idet han tørrede Taarerne af sine Øjne.

„Jo, mine Børn,“ svarede Præsten, „jo — i Guds og vort Fædrelands hellige Navne! Græd ikke,“ han vendte sig mod Moderen, „Gud velsigner den Sorg, hvorunder De lider, som han har velsignet det lille Barn, der bragte Dem den! I Himlen skal De mødes med ham — og med Deres Sjæls evige Glæde. Og I to, som nu kan blive saa lykkelige allerede her paa Jorden, glem aldrig, at Eders Lykke er kjøbt med en andens Lidelse — og lid saa selv i Taalmod, om Eders Medmenneskers Lykke fordrer det.“

Saaledes talede Præsten — og i Foraarssolens Straaler, blandt de blomstrende Enge, under Fuglenes Sang, under hele Naturens Jubel velsignede han det Sted, hvor Francolis Bølger var bleven det Barns Grav, der havde været sin Slægts Skytsengel.

JERNHUNGER

AF

KAPTAJN J.

ILLUSTRERET AF SOPHUS JÜRGENSEN

Han sad og saa ned ad sine gamacheprydede Ben. De gule Lædergamacher var ikke saa elegante, som da han imorges trak dem paa i Hytten ved Landingspladsen, hvor han havde ligget Natten over, efter at have set Damperen, der havde bragt ham herop i Urskoven, vende Stevnen nedad og piske Vandet bagud med sit store Agterhjul.

Saa saa' han rundt paa Negrene, der sad i Rundkreds omkring ham i passende Afstand med Ryggen mod Buskene. Han følte sig lidt ilde til Mode ved for første Gang under sin tre Maaneder lange Rejse nede fra Atlanterhavet at være alene mellem disse ukendte Folk, hvis Sprog han ikke forstod, og han trak Øjnene til sig og saa ind mellem Buskene og op mellem Træerne, der stod og ragede frem over den tykke Underskov med sine lodne, lianbehængte Stammer og krogede, orkidebesatte Grene.

Klokken var halvtolv. Han havde marcheret hurtigt i fire Timer, var hed og vaad af Sved og Mudder og følte Blodet banke i sine Tindinger.

Han trak Brevet, han havde modtaget oppe fra den hvide i Bokata, frem og læste det igennem en Gang til. Det var en simpel Velkomsthilsen til Regionen og nogle for Rejsen nyttige Oplysninger. Men der stod en Ting i det, som han ikke havde forstaaet igaar, og som han heller ikke nu forstod.

„Pas paa undervejs, at de ikke stjæler Deres Jern,“ stod der.

Han havde jo ingen Jern. Det var da en underlig Bemærkning. Mon det alligevel skulde være sandt, at han skulde op og afløse en gal Mand.

Boyen var ifærd med at dække et lille Bord til ham paa en Kuffert. Saa meget kunde han da gøre sine Omgivelser begribeligt, at han vilde spise. Han havde lært det ombord at spise hed: kulia. Og Kokken havde lige været henne og spurgt: Kawa?

Han havde nikket bekræftende med Hovedet. Han vidste nemlig ogsaa, at Kawa betød Kaffe. Og nu sad Kokken derhenne paa et lille Stykke ryddet, brun Skovbund og tændte Brændeild og satte Vand over.

I Grunden befandt han sig ganske vel. Her var dejligt frisk efterhaanden som han blev afkølet, og han mærkede de fugtige Klæders Kølighed paa sin Krop. Men det var ubehageligt, at de sorte sad og gloede paa ham, og at han ikke kunde gøre sig forstaaelig for dem.

For et Øjeblik siden havde den sorte Sergent set hen paa ham, og han havde som en Slags Tilnærmelse, en lille Antydning af, at han var et Menneske, sagt: Pyh og viftet sig med Lommetørklædet for Ansigtet, og Sergenten havde grinet og sagt: Æhæh.

Det betød saadan noget som:

„Det er rigtignok varmt.“

„Ja, den brænder.“

Det var jo en besværlig Maade at samtale paa, men han havde alligevel en fjern Følelse af, at nu havde han stiftet Bekendtskab med Sergenten.

Sergent Mako var kommet ned fra Posten Bokata, der laa ti Dages Rejse oppe i Landet, med en halv Snes Soldater, tredive Bærere, en Boy og en Kok for at hente den ny hvide ved Landingspladsen nede paa den lille Flod. Han havde set hundrede hvide Mænd som ham her gaa i Land paa den fremmede Strand og se ubehjælpsomme ud, med en Solhjelm, der sad forkert, og med ganske nye Klæder. Og skønt hans Øjne altid havde hængt ved de nye Klæders skiftende Snit, vidste han dog, at det ikke var dem, der skaber Manden. Man kunde ikke se paa Klæderne, om Manden vilde blive syg og rejse ned igen, om han skulde dø, eller om den stumme, kejtede Europæer var af dem, der allerede et Aar efter vilde leve imellem Landets Indbyggere, som om han altid havde været der. Han kendte alle disse nye Mænds Mimik og Gestus udenad paa Fingrene. Han kendte ogsaa den indledende Viften med Lommetørklædet, dette den europæiske Kulturs sære Attribut, og han havde mer end en Gang sat det samme forstaaende Grin op.

Alt det vidste den hvide Mand ikke. Han kunde endnu ikke tænke sig tilbage gennem sorte Mænds Tanker. Han saa kun de vilde Ansigter, og da Sergenten grinede ham imøde, tænkte han ved sig selv, at Grinet ikke var et Menneskegrin, skønt han forstod, det skulde være venligt. Overhovedet faldt det ham ikke ind, at disse Vildmænd med de kantet smidige Abebevægelser og den sælsomt forvredne Tale kunde tænke.

Han vilde gerne vide, hvor langt et Stykke Vej, der var tilbage af den Dags Etape, og han sad og ledte efter Ordet, der betød: langt. Det forekom ham, han havde hørt det, men han fandt det ikke, og det generede ham at gøre Spørgsmaal med Hænder og Ansigt. Det var saa uvant.

Boyen havde lagt et Stykke hvidt Tøj over Kufferten, der tjente ham til Bord. Det skinnende hvide med Solklatterne fik ham til at smile, og den kolde Høne, der nu blev sat frem, og den varme Kaffe, hvis hjemlige Duft slog ham i Næsen, fik ham til at glemme alt omkring sig.

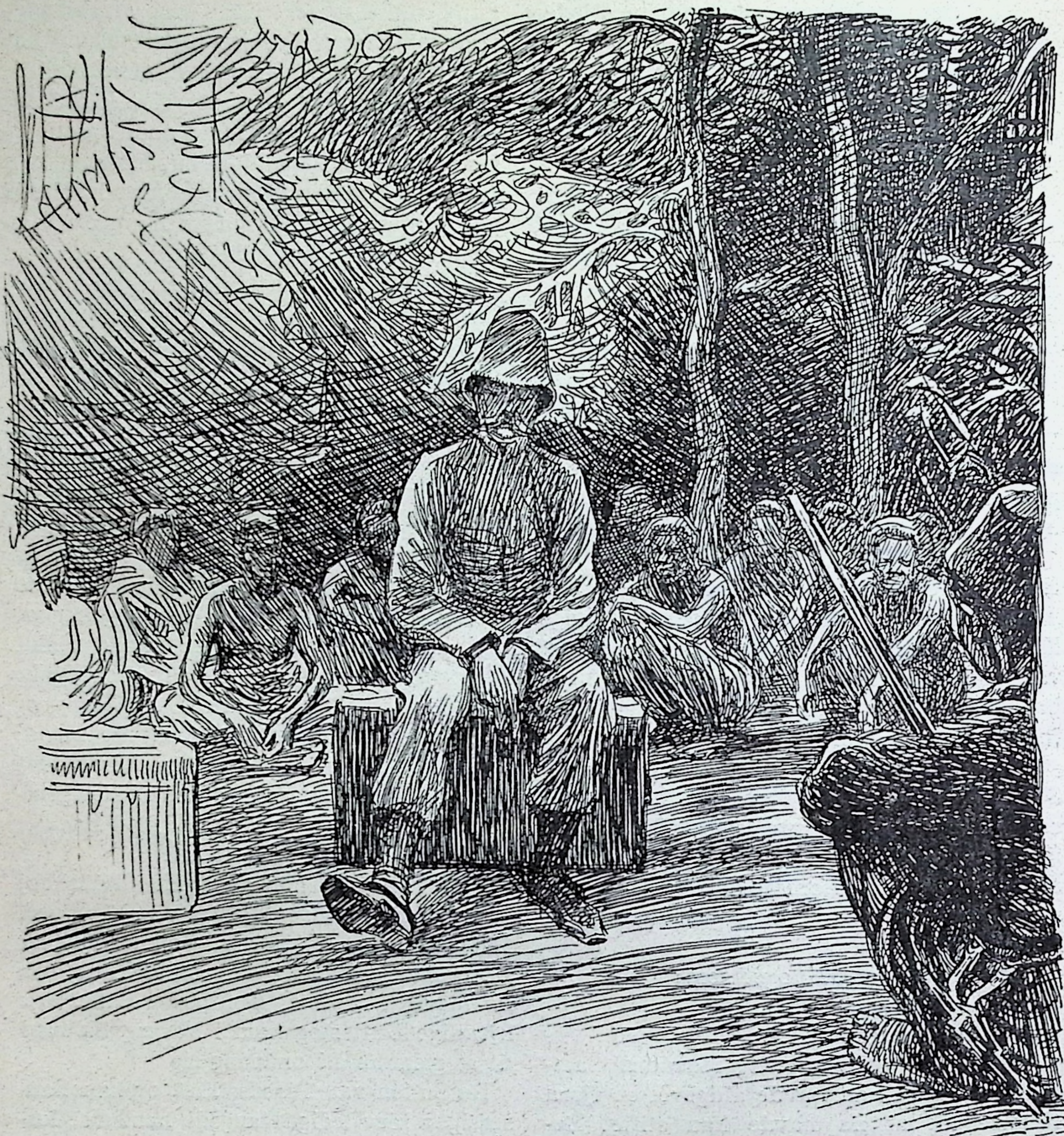
Da Sulten var tilfredsstillet, og hans Sanser igen blev ledige, fangede hans Øre løsrevne Ord af Samtalen i Kredsen, og der var et af dem, der helt kaldte ham tilbage til Virkeligheden:

„Efeko,“ var der en, der sagde.

Og et andet Sted i Kredsen blev der svaret:

„Efeko.“

Han genkendte Ordet. Om Formiddagen var han passeret gennem en Landsby. Nogle gamle Negre og et Par yngre, som han ansaa for at være Byens Høvdinge, var kommet ham i Møde og havde sagt en hel Del Ting til ham, som han intet forstod af. Han havde siddet imellem dem og

Han sad og saa ned ad sine gamacheprydede Ben . . .

anstrængt sig for at finde et lille Støttepunkt i Form af et kendt Ord i denne hastigt flydende Lydforvirring, og han havde forekommet sig selv uendelig dum og latterlig.

Af alle Lydene havde han kun faaet fat i Ordet:

„Efeko."

Hver Gang den ordførende havde nævnt det, gentog de andre det allesammen. Selv de Smaaklynger af nøgne Negre, der holdt sig i Afstand fra ham, gentog det højt.

Han tog Mod til sig og overvandt Ubehaget ved at spørge:

„Efeko neni — hvad er Efeko?"

En af Soldaterne pegede paa en stor Kniv, han gik med i Bæltet ved Siden af Bajonetten. Sergenten smilede og pegede paa sit Geværløb. En af Bærerne, der sad i Nærheden, stak ham sit Pilebundt hen under Næsen, pegede paa de smaa blanke Jærnspidser og sagde:

„Det."

Den hvide oversatte ved sig selv:

„Vaaben".

Hvorfor taler de saa meget om Vaaben? Vil de indfødte have vore Vaaben? Vil de slaa mig ihjel? Er det maaske en Krigserklæring? Eller er det maaske blot saadan en vild Erkendelse af, at vore Vaaben er bedre end deres. Eller er det maaske et Velkomsttegn, at tale om andres Vaaben? Eller har de maaske erklæret, at de ikke vilde bruge deres Vaaben mod de hvide og Soldaterne?

Sergenten kunde se paa den hvide, at han ikke havde forstaaet, men sad og grundede, og da de blaa Øjne igen naaede hen til ham, stak han sin Bajonetskede frem og pegede demonstrativt paa den blankpudsede Jerndob.

Den hvide lo og nikkede:

„Ja, jeg har forstaaet,“
og for at overbevise Sergenten løftede han sin Kniv fra Bordet.

Sergenten udstødte en vrinskende Latter, der fik de hvide Tænder til at skinne vildt, og sagde:

„Æhæh,“
men han troede dog ikke, at den hvide var ganske med.

Af alle de Problemer, der mødte den hvide paa den ti Dages March op til Bokata, fik dette størst Interesse for ham: Efeko, denne mystiske Værdi, der alt som Dagen gik forrykkedes og ændredes.

I Begyndelsen holdt han fast ved den, fordi han tænkte sig Muligheden af, at den indeholdt en uklar Krigserklæring. Og ganske vist var han ikke bange, men at blive snigmyrdet her i en sort Urskov med sine ti Soldater, det var dog ikke Meningen med at gaa ud paa Eventyr.

I den Landsby, hvor han laa Natten over efter den første Dagsmarch, gentog den samme Historie sig. En gammel, hvidhaaret Neger holdt en lang Tale til ham. Den gamle stod og pludrede med krummet Ryg og fremstrakte Hænder som en Tigger, og Pete mitano — saaledes kaldte Soldaterne ham efter hans fem Løjtnantsgaloner — følte sig ganske beskæmmet ved at opdage en lønlig Sorg i den gamles stikkende Øjne. Den gamle tog en Kniv fra en Mand, der befandt sig bag ham. Han viste den til Pete mitano, og det var ganske vist en mærkelig Kniv. Skaftet var stort, men Bladet var slidt og saa lille, at det i Øjeblikket var Pete mitano ubegribeligt, hvad saadan en Kniv kunde tjene til.

Sergenten traadte til og forklarede uden Resultat.

De samme Taler og Bønner gik igen i alle Landsbyerne, og Pete mitano vænnede sig af med at bekymre sig om Negrenes bedende Blik og bønlige Klagen og tænkte ved sig selv, at det var ingen Nytte til, han brød sit Hoved med den Sag, han vilde jo faa Besked paa det hele, naar han kom op til Bokata.

Han selv følte sig efterhaanden saare vel tilpas og ønskede efter nogle Dages Forløb, at denne Rejse maatte vare en Evighed. Trætheden var gaaet af ham. Om Morgenen stod han op, før Solen havde faaet Tid til at forstyrre Landsbyernes dybe Morgenfred, og han følte sig i Stand til at gaa i en Uendelighed uden Hvile, og om Eftermiddagen, naar han gjorde Holdt for Natten, var han ikke engang udaset. Alt, der hændte ham, var nyt. Det var nyt for ham at gaa ad den friske Skovsti og se op mellem Trækronerne, ane en Stump blaa Himmel mellem Løvet eller suge Solens dæmpede Lys ind i sit Øje fra et Hul mellem Træerne. Naar Underskoven veg ned mod Sumpene, og han saa langt mellem nøgne Træstammer, vældede der en Jubel op i ham, saa han fik Lyst til at synge og raabe til Negrene foran ham og bag ved. For Skams Skyld gjorde han det ikke. Det var nyt for ham at vade gennem de store Sumpe, hvor Bregner og Palmer dannede Tuneller over Kolonnen, og hvor lange Sugerødder, snorlige som spændte Strænge, hang ned i Sumpen omkring ham, helt oppe fra Trækronerne, og hvor Orchideer og Svampe klatrede op ad de gamle Træer.

En Gang imellem skød han en Abe eller en Fugl. Han gav i Reglen Byttet til Folkene, der nu kaldte ham Buma n'deke — Fugledræberen, et Navn, hvis aristokratiske Klang han endnu ikke selv kendte.

Under Marchen lærte han mer og mer af Sproget. Hver Dag fik et nyt mystisk Ord praktisk Betydning for ham. Han følte sig ogsaa mere hjemme mellem Folkene efterhaanden som han fik Lejlighed til at gøre

dem smaa Glæder og se deres straalende Ansigter.

En Dag kom der en fed Vildso styrtende gennem Kolonnen tværs over Stien. Skønt han var dybt inde i en lykkelig Fantasi om dunkel Urskov med gyldne Solsøjler, i hvilken hans egen Skæbne antog gigantiske Former og Farver, og skønt han i Grunden slet ikke var Jæger, fik han dog Dubletten snappet fra Drengen, der gik bag ham, og inden nogen af Soldaterne havde faaet en Patron i Bøssen, var han i et Spring efter Vildsoen inde i Buskene.

Da Skuddet et Sekund efter faldt, og Soen væltede en Snes Alen fra Stien, løftede der sig et vildt Henrykkelsens Brøl, og da Buma n'deke lidt efter stod over sit Bytte, forbavset over sit Held, og saa rundt paa alle de leende Ansigter, der omgav ham, begyndte han at begribe, at skønt han ikke kunde tale Sproget ret godt, var han dog ved at blive Soldaternes og Bærernes Helt.

Vildsoen blev skaaret i Stykker, og hver Mand fik sit Stykke dryppende Kød, der omhyggeligt blev pakket ind i Blade, snøret sammen med Lianer og hængt ved Livremmen eller lagt i Kurvene.

Efter denne Begivenhed, som ingen af de tilstedeværende glemte, fik Buma n'deke sit Navn byttet med et andet, endnu mere velklingende: Buma n'sombo — Vildsvinedræberen, det Navn han altid senere bar, skønt han aldrig oftere fik Ram til et Vildsvin.

Da Kolonnen drog videre, løb der en øredøvende Pludren fra den ene Ende af den til den anden, og Buma n'sombo forstod af Gestus og Bevægelser, at det var hans Bedrift, der diskuteredes. Det smigrede ham.

— Skønt han drog afsted i en Rus af Lykke, gik det dog op for ham, at Landet, han rejste igennem, var fattigt. De indfødte var mindre og magrere, end dem han havde set i Flodlandsbyerne paa Oprejsen. Hytterne, de boede i, var daarlige og forfaldne, enkelte var helt raadne med hullede Tage og knækkede Stolper. Og hver Gang, han tænkte over dette, fik hans Formodning om, at denne Tingenes Tilstand, hverken var naturlig eller normal, et lille Stød fremad.

En Eftermiddag, da han sad i en Landsby foran den lille Bambushytte, hvor han havde indrettet sig for Natten, kom Sergent Mako tilfældigt forbi hans Plads.

Han pegede ud over Markerne og rystede medynksfuldt paa sit sorte Hoved.

„Meget smaa — meget lidt."

Han gjorde en Bevægelse, som om han kastede noget ind i sin aabne Mund, og fortsatte:

„Sult — ingen Mad."

Buma n'sombo tænkte paa de fattige Hytter og de magre Folk og begreb, at der ikke var Føde nok i Landet.

Var Jorden ufrugtbar? tænkte han. Var der Uaar? Havde de ingen Sæd?

„Hvorfor?" spurgte han.

„Efeko."

Sergenten stak sin Bajonetskede frem, og Buma n'sombo, der langsomt havde lært sig til at forstaa Udtrykkene i de mørke Øjne, syntes, at han saa et Glimt af blussende Frygt i Sergentens Blik.

Og det gik pludseligt op for ham, at Efeko maatte være Jern.

Jern!

Havde de ingen Jern?

„Meget, meget lidt," sagde Sergenten og tav, som om han var bange for at have sagt for meget.

— — —

I de nærmeste Dage fik Buma n'sombo noget at tænke paa.

Midt her inde i den fremmede Urskov havde han gjort en Nyopdagelse, og han følte hele dens kriblende Vellyst gennemstrømme sin af tusinde nye Indtryk bestormede Fantasi. Under den hastige March gennem Skoven vrimlede Billederne, de nære og de fjerne, frem for hans forbavsede Øje.

Jernhunger!

Existerede der i Verden en mærkelig Sygdom, der hed Jernhunger? Han søgte til Bunds i dette nye Mysterium, og han anvendte al sin nyvakte Energi paa at komme til Klarhed. Han faldt ikke længer til Ro over Frokosten i Skoven. Han tog sig heller ingen Hvile om Eftermiddagen i Etaperne. Han vilde lære Sproget straks for at forstaa. I Stedet for at nyde Velværet og Trætheden sad han nu med sin Notebog i Haanden, og Sergenten og Folkene stod

omkring og nævnede ham Navnene paa Tingene. Selv under Marchen gik han og læste og lærte udenad og indskrev nye Ord, som han opsnappede af Soldaternes Samtale. Og om Natten laa han vaagen og talte det fremmede Sprog med sig selv.

Efter to Dages og to Nætters Forløb kunde han saa nogenlunde, til Negrenes store Forbavselse, gøre sig forstaaelig og forstaa.

Naar han nu i Landsbyerne hørte Ordet, det evindelige Efeko, var det ikke som for faa Dage siden et mystisk Begreb, en sindssyg, umælende, dyrisk raa og uklar Vildmandsidé.

Det var Jern, intet andet.

Ordet begyndte at faa Klang i hans Øre, Gentagelsens besnærende Argumentation. Undertiden lød det for ham med selve Guldets forføriske Mening.

„Hvor er da Jeres Jern?" spurgte han en Dag. „Har I aldrig haft noget?"

„Umaadelig meget," sagde de. „Det er borte."

De fortalte ham lange Historier om, hvorledes Nabostammen havde forladt sin Hjemstavn og var draget Vest paa, hvor den havde nedsat sig i et fremmed Land, med hvis Befolkning den laa i evindelig Kamp. Den Vej gik Jernet. I flere Aar havde de unge og krigslystne udvandret mod disse Egne. De havde stjaalet Vaaben og Redskaber og var rendt med dem.

Og der var ingen Jernsten i deres Land, og nu sled de paa de resterende Stumper af de gamle Knive og gemte dem under Sengene om Natten, og det hændte endnu, at en eller anden stjal en Kniv og gjorde sig usynlig mod Vest.

„Hvor fik I Jeres Jern fra i gammel Tid?" spurgte Buma n'sombo.

De pegede hemmelighedsfuldt mod Nord, og en af de gamle sagde stille:

„Vejene er lukkede."

„Har den hvide i Bokata ingen Jern?"

De tav, mørke og skulende. Kun en Dreng, der stod et Stykke derfra bag et Palmetræ, svarede:

„Meget."

Og de andre saa derhen med Forfærdelse. Buma n'sombo kom i Tanker om Brevet fra Bokata og saa Sergenten ind i Øjnene. Mako saa bort.

Da Buma n'sombo mod Aften sad alene i sin Stol, syntes han, at han sad paa en Plet paa Kloden, hvor Jernet havde en anden Betydning end alle andre Steder, og han tænkte sig her under Skoven nogle hundrede Kvadratmile Land, som Jernet søgte bort fra, og som blev skaldet og magert og blodfattigt.

I den Time, han sad her og grundede i den nedgaaende Sols røde, fantastiske Skær, blev denne Tanke om Jernet til noget gigantisk, der steg op til ham fra et nyt Væld i hans Sjæl. Han vidste næppe længere selv, hvor den Tanke var kommet fra, men det stod ham klart, at Befolkningens Livskraft nagedes af et frygteligt Savn, af en snigende Sult, hvis Navn han aldrig før havde kendt.

Hungeren, den skrækkelige, for ham ukendte, og dog i al sin fjerne Nyhed saa let forstaaelige Urhunger efter Jern.

Nu forstod han alt det, de gamle og Høvdingene i Byerne havde betroet ham i de lange Taler. Der var intet uforstaaeligt i dem længer. De havde jo kun forklaret, at Stæderne affolkedes og døde af raa, knugende Jernhunger.

Hans søgende Tanke vred sig og sprang som et skælvende Dyr. Han, der intet Naturfolk kendte, saa pludselig raa Folkeslag trænge sig sammen om Jordens Jernkilder, hungrende mod kommende Aartusinder.

Emnet greb ham med ustyrlig Voldsomhed. Hvordan var det med Jernet hjemme i det gamle Europa? I Europa raabte man jo paa Guld.

Det svimlede for ham, saa han blev bange.

Han syntes, han sank i sin Stol, mens Palmeskoven derovre svøbte sine slanke Stammer i ufattelig dunkel Glød fra den svindende Sol. Han saa Jorden rulle forbi sig i Rummet svøbt i en sitrende Taage af Jernklang. Han saa Nationerne puge Jern sammen, for at betrygge deres Skæbne. Jern i mægtige bjærghøje Hobe, der sank i Jorden. Han saa dem som kæmpemæssige Magneter suge Malmen ud af andre Folkeslags Klipper. Han syntes, Folkenes Kamp blev en Kamp om at rane til sig af Jordens Jern, at Menneskenes Slid var dette ene, at slæbe umaadelige Tyngder af Jern

ind over Grænserne, han saa Nationer vokse ud af Tiderne paa Jernsokler.

Og her i dette Land var der blevet Ebbe, fordi Jernet gik sin usynlige Gang, bort gennem Skoven, følgende sin skjulte Drift mod de fjerne Kolosser.

Han syntes, han havde fundet en stor Opgave. Skaffe disse Mennesker Jern nok til Livets Ophold.

Hvor meget behøvede de? Hvor skulde han faa det fra?

Det grundede han paa de følgende Dage, og han tog den Beslutning straks, naar han kom til Bokata, at tale med den hvide om Sagen, gøre ham delagtig i det, der havde grebet ham selv og fyldt ham med stadig voksende Begejstring.

* * *

Men det gik anderledes til, end Buma n'sombo havde tænkt sig. Da han kam til Posten, laa der Brev til ham fra Postchefen, Løjtnant Moron. I Brevet meddelte han Buma n'sombo, at han maatte bort i administrative Anliggender. Han bad ham slaa sig til Ro i Bokata og afvente hans Tilbagekomst om nogen Tid. Buma n'sombo syntes, det var mærkeligt, at Moron netop skulde være nødt til at forlade Posten i Dagene for hans Ankomst. Men han fik en Slags Forklaring paa denne Mærkelighed af de sorte i Posten, der fortalte, at Moron havde ladet sig bære bort i Hængekøje Dagen før, at han havde været meget syg, og at det ikke var sjældent, at Moron gjorde den Slags Udflugter, naar han var syg.

Der var ikke andet for Buma n'sombo at gøre end at sørge for at faa Tiden til at gaa og beherske sin Utaalmodighed. Han gik til Exercits om Formiddagen, og Eftermiddagen fordrev han med at gaa omkring paa Arbejdspladserne eller med Spadsereture i Plantationerne og den nærmeste Omegn.

Paa disse Spadsereture havde han ofte lagt Mærke til et lille Murstenshus uden Vinduer, der laa afsides i Udkanten af en Bananplantage. Det stod yderst paa en stejl Klippeskrænt, hvorfra man mellem Træstammerne havde Udsigt over et stort Morads. Lige ved Foden af Skrænten løb der en lille, klar Bæk, den samme, Buma n'sombo havde set bag Vagten. Buma n'sombo havde en Dag lagt Mærke til, at skønt Afstanden fra Vagten til det lille Hus var henved tre hundrede Meter, og Skrænten var skovklædt, kunde man dog se fra det ene Hus til det andet. En Dag, da den Tanke, at Posten fra denne Side maatte være næsten uangribelig, faldt ham ind, belavede han sig netop paa at stige nedad Skrænten for at vade gennem Bækken hen til det lille afsides Murstenshus, for i sin Ledighed at give efter for en krigersk Gættetrang til at finde et muligt Angrebspunkt, da en af Soldaterne fra Vagten kom løbende og holdt ham tilbage. Buma n'sombo spurgte, hvad der var paa Færde, og Soldaten viste ham, at hele Skrænten var overfyldt med spidse Træpigge, der var omhyggelig skjulte i smaa Huller under det visne Løv.

Det var en af de Ting, der vakte Buma n'sombos Opmærksomhed.

En anden Ting forekom ham ogsaa mærkeligt. Paa den lille Veranda, der omgav Huset i Bananplantagen, sad der altid to gamle geværbevæbnede Negre, tilsyneladende simple Landsbyfolk. Buma n'sombo forstod ikke, hvorfor det lille Hus var saa skarpt bevogtet, og han vægrede sig ved at spørge for meget, inden Løjtnant Moron kom og satte ham ind i Forholdene.

En Dag, da han kom gaaende gennem Bananplantagen hen i Retning af Huset, kom han ved en Omdrejning af Vejen til at gaa bagefter en gammel halvnøgen Neger, der bar en halv Snes store, nysmeddede Arbejdsknive i en Kurv paa Ryggen. Den gamle gik hen mod Huset og Buma n'sombo fulgte ham hurtigt, drevet af Nysgerrighed.

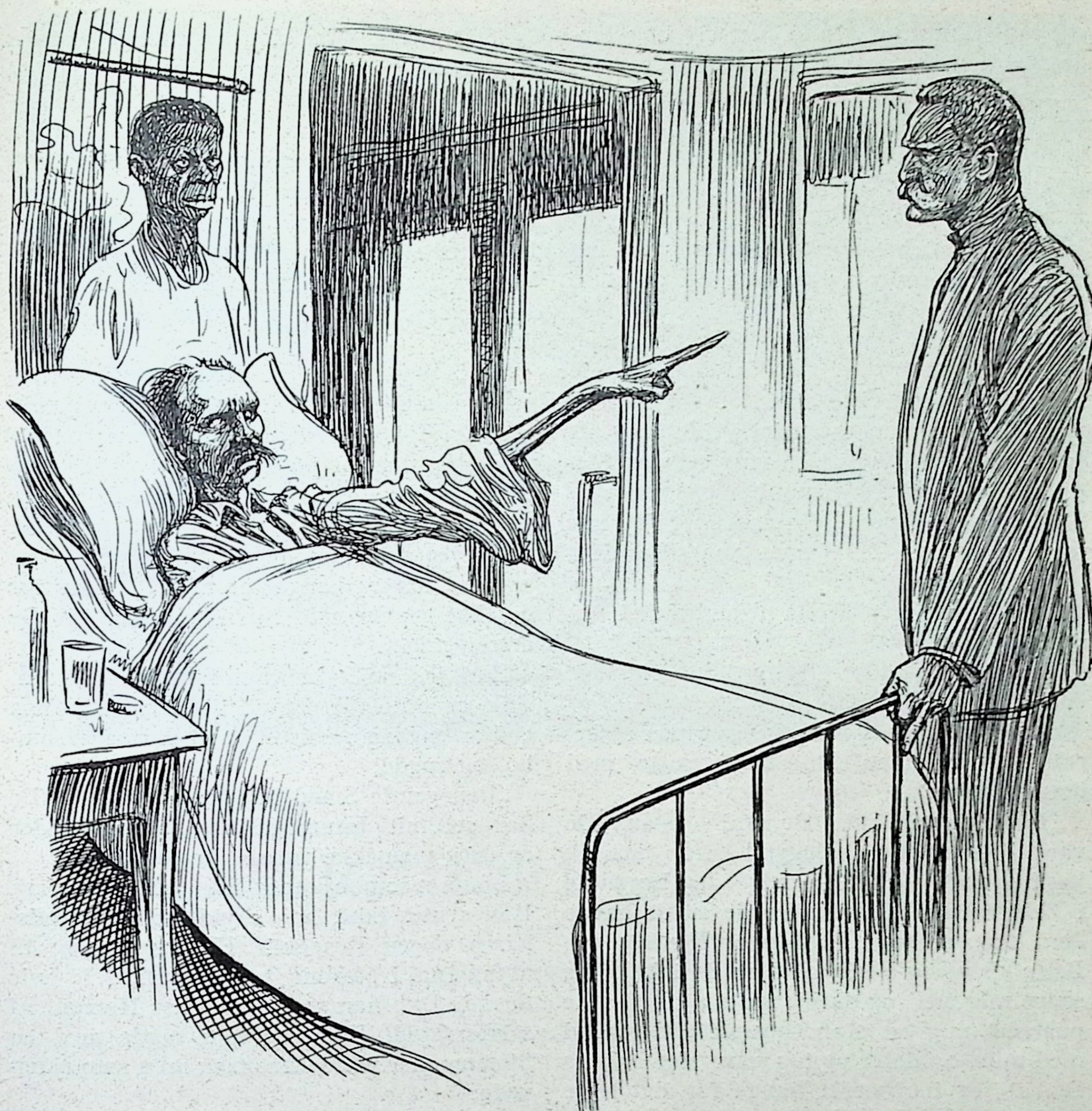
„Hvem er Du?" spurgte Buma n'sombo.

Den gamle satte sin Kurv ned paa Jorden foran Døren, vendte sig mod den hvide og sagde, idet han slog sig paa sit magre Bryst:

„Jeg er Kinema, Høvding over alle Smedene. Jeg kommer med nye Knive."

En af de gamle Skildvagter trak et Knippe Nøgler frem, lukkede Dørens tre Hængelaase op, og Buma n'sombo traadte ind.

Rundt om paa store Hylder langs Væg-

Idet Buma n'sombo kom ind ad Døren strakte Moron en nøgen Benradarm hen mod ham . . .

gene laa Knive, Økser og Hakker i hundredevis. Buma n'sombo saa sig om i al denne uventede Rigdom, og da han igen kom ud i Solen fra den klamme Jernlugt, sagde han bestyrtet til sig selv:

„Nu ved jeg, at Løjtnant Moron er vanvittig."

Nogle Dage efter, da han kom tilbage fra en lille Jagtudflugt, fortalte man ham, at Moron var kommet tilbage; saa tynd som en Finger, sagde Negrene, døende. Han løb til hans Hus og blev ført ind i Soveværelset.

Den syge laa i sin Seng, og Buma n'sombo blev slagen med Rædsel, da han saa ham. Morons Kranium saa ud, som det dækkedes af et Lag sammenrynket, gult Pergament, de halvbrustne, vidtopspilede Øjne laa dybt inde i uforholdsmæssig store Øjenhuler, og Brystet gik paa ham med Dødsens Hast.

Idet Buma n'sombo kom ind ad Døren, strakte Moron en nøgen Benradarm hen mod ham, pegede ham lige op i Ansigtet og sagde hæst:

„Jeg ved godt, hvad De tænker paa, men De tager fejl."

Skønt Buma n'sombo indsaa, at han stod

overfor en døende, følte han sig dog fornærmet over denne Modtagelse.

„Ved De maaske," fortsatte Moron i voldsom Anstrængelse, hvormeget Jern en Neger behøver til sit Underhold? Jeg ved det nøjagtigt. — Hvis han faar 50 Gram formeget, benytter han det til at myrde med."

Buma n'sombos Forfærdelse steg, da han saa, at det lyste gyseligt inde fra de store Øjenhuler.

„Det er mig, der har erobret Landet. Det har kostet Blod. De vilde slaa mig ihjel. Og de kunde slaas. Det var Krigere. Og har man nogensinde villet give mig Soldater nok til at værne mig selv og Statens Interesser. Nej, man har overladt mig til mig selv. Tror De maaske, at jeg har været grusom. Nej, men naar Du eller jeg skal dø —"

Han pegede igen Buma n'sombo op i Ansigtet

„— saa bliver det Dig og ikke mig. Jeg vil ikke dø."

Buma n'sombo gjorde Forsøg paa at berolige ham, men Moron fortsatte med døende Iver:

„Lad mig tale ud. De skal forstaa. De var altfor stærke i Begyndelsen. Saa fik jeg den Idé, der frelste mig. Jeg begyndte i Tide, mens de endnu troede, at de havde Jern nok, at købe Vaaben og Værktøj for Bomuldstøj og Perler, og da de ikke vilde sælge mig mer, og da jeg følte, at jeg havde paataget mig en stor Opgave, gik jeg ud med mine Soldater og tog selv. Hvad! Tror De, at jeg har været bange for det fejge Pak? Jeg! — Ved De saa, hvad de kaldte mig? Jernstjæleren, kaldte de mig. Og saa begyndte de at flygte mod Vest med Jernet, da de havde forstaaet, at jeg alligevel var den stærkeste. Alle de, der havde Vaaben, flygtede. De, der er tilbage, bliver nok, hvor de er. De er vaabenløse. Og jeg har taget alle Smedene fra dem. De arbejder nu for mig her i Porten. De smeder Vaabnene om til Redskaber. Forstaar De?"

Han havde i Talens Hede rejst sig halvt op i Sengen, men faldt nu om som en Benhob med sit sugende Blik i Buma n'sombos.

„Men hvorfor gemmer de alle de Redskaber her. Befolkningen sulter jo?" sagde denne.

„Hvis jeg giver dem Redskaber nu, bliver de alligevel til Vaaben. De Djævle skal først kues ned af Hungersnød. Saa vil de forstaa, at jeg er Herre, og saa kan de faa Redskaber. Tror De endnu, jeg har været bange, de fire Aar, der er gaaede, siden jeg rykkede ind i Landet. Nej, det er dem, der er bange for mig. Derfor tør de ikke nævne mit Navn. Derfor vil De dræbe mig."

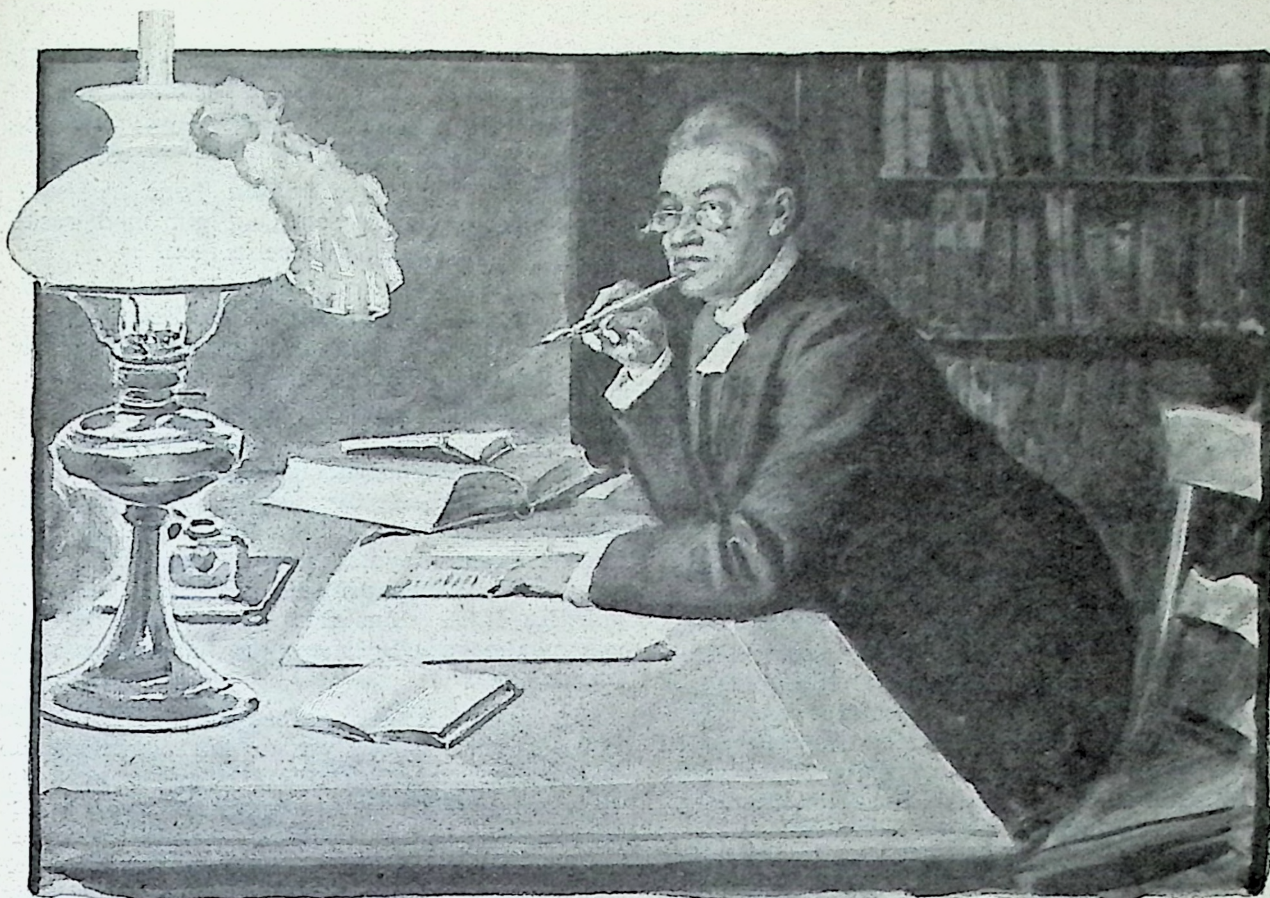
Han laa stille et Øjeblik med brustent Blik og rallende Bryst. Saa vendte han endnu engang Ansigtet mod Buma n'sombo, og sagde:

„Den gamle Smed har fortalt mig, at De har set mit Jernmagasin. Alt, hvad der er deri, maa ikke røres. Det er mit!"

Buma n'sombo kunde ikke længer dy sig. Han syntes ikke, han skyldte denne Dødskamp nogen Respekt. Han tvang sig til at se ind i Morons taagede Blik, i hvis døende Dyb han saa et hinsides Helvede af selvforskyldt Kval, og han sagde med en Stemme, der vilde være fast, men som skælvede:

„Det er min Pligt at sige Dem, at De tager fejl. Det er mit."

Moron hørte det næppe. Hans Blik var allerede døet ud i Buma n'sombos, og hans Bryst var gaaet i Staa.

BARMHJERTIGHED

AF

HJALMAR WERNBERG

TEGNING AF NILS LARSON

Den unge Hjælpepræst sad ved Skrivebordet i sit Arbejdsværelse, fordybet i Tanker. Han var sysselsat med at udarbejde sin Prøveprædiken, den Prædiken, der maaske for en stor Del skulde afgøre den næste, efterstræbte Forfremmelse paa hans gejstlige Løbebane.

Han skrev paa sidste Side. Om mindre end fireogtyve Timer skulde han med højtidelig vibrerende Stemme oplæse den fra Prædikestolen i den By, hvor han nu havde tilbragt tre Aar af sit Liv og erhvervet sig mange Sympatier for sit elskværdige Væsen.

Han kunde jo allerede desaarsags være sikker paa mange Stemmer. Men han havde dygtige Medbejlere, der stod over ham baade i Alder, Kundskab og Rang, maaske ogsaa i Begavelse.

Ved Prøveprædikenerne de foregaaende Søndage havde Kirken været propfuld, baade i Stole og Gange, og de Indtryk, de havde gjort paa Menigheden havde unægtelig været stærke. Der var ingen Tvivl om, at hans egen Prøveprædiken vilde faa stor Betydning. Fremstillingen vilde blive diskuteret og kritiseret som ingensinde før. Hans Venner vilde anvende den til hans Fordel, hvis den skulde lykkes mod Forventning, de andre Kandidaters Tilhængere vilde anvende den som Vaaben imod ham, hvis han ikke gav alt, hvad han kunde give. Den vilde blive refereret i Bladene og gransket i Kaffeselskaberne.

Derfor var Dagen imorgen en vigtig Dag, og hans Højmesseprædiken sikkert den omhyggeligste, han hidtil havde udarbejdet. Han havde arbejdet paa den længe, og han var tilfreds med, hvad han havde skrevet. Men med selve Afslutningen var det gaaet særdeles og uventet langsomt, sidste Blad var endnu tilbage. Og

dog var det maaske disse sidste Sætninger, som skulde sætte Kronen paa det hele, tilspidse Opmærksomheden og efterlade det direkte, maaske det dybeste Indtryk.

Han følte sig ængstelig over, at den endnu ikke var færdig. det var jo i den ellevte Time. Og han manglede for Øjeblikket Beaandelsen, den dybe Inspiration, som han behøvede. Han var blevet en Del nervøs; kom han ikke til at sove roligt i Nat, vilde hans Stemme maaske lyde en Smule svag imorgen.

Emnet for hans Prædiken, det til hvilket Dagens Tekst gav en direkte Anledning, var det smukke og indholdsrige Ord: Barmhjertighed, og han havde søgt at skrive en Forklaring over det, fyldt lige saa meget af praktiske Vink som af almenmenneskelig storskaaren Humanitet.

Præstens Arbejdsværelse laa stille og afsondret. I dette Øjeblik vilde den mindste uventede Lyd have forstyrret ham. Han sad stille med Hovedet mellem Hænderne og Albuerne paa Bordet, eller han vandrede frem og tilbage i Stuen med lange Skridt, søgende efter den rette Tankegang og de rette Udtryk. Mod Ruderne smældede Lyden af en let Blæstregn fra den mørke Høsthimmel, men denne ensformigt tonende Lyd forstyrrede ham ikke.

Da hørtes pludselig en kort men skarp Ringning paa Entreklokken. Denne Ringning var i højeste Grad uvelkommen. Pastoren havde haabet at kunne være i Fred Lørdagaftten. Hvem kunde det være, der kom paa Besøg paa denne Tid, Klokken var jo over syv. Han havde givet sin Husholderske Ordre til, hvis der skulde komme en eller anden Besøgende, bestemt at sige, at han paa Grund af overvældende Arbejde ikke kunde tage imod.

Ved Lyden af Klokken standsede han pludselig midt paa Gulvet, irriteret ved Afbrydelsen, og utaalmodigt ventende paa at høre Husholderskens Skridt i Entreen fra Køkkenet. Men nej, han hørte dem ikke. Hun maatte tilfældigt være gaaet ud.

Efter et Minuts Forløb gentoges Ringningen. Det virkede frygtelig ubehageligt paa Præstens Sindsstemning. Han var mindst af alt oplagt til at give sig i Tale med nogen. Hvem kunde det være, der var saa ihærdig? Han kunde ikke udholde den Tanke muligvis at høre paa en Ringning til. Med nervøse Skridt gik han ud i Entreen og aabnede heftigt Døren til Gangen.

Derude i den matte Gasbelysning stod der en gammel Tigger, en smudsig og elendig Skikkelse, og mumlede noget utydeligt mellem de blaa Læber.

Den unge Præst havde sikkert et ganske godt Hjerte, men i den urolige Sindstilstand, han nu var i, virkede Tiggerens Frækhed, at ringe to Gange, som en altfor kraftig Udfordring. Og dette tilintetgjorde for Øjeblikket alle Sympatier hos Pastoren, som for Resten af Princip var imod al Slags ukontrolleret Tiggeri.

Uden at høre videre paa den gamles kunstig-ynkelige Mumlen, udbrød Pastoren heftigt:

— Nej, nej, jeg kan ingenting give — — — De kan faa Mad en anden Gang — — Farvel!

Med disse, i en højst gnaven Tone fremsatte Ord slog Præsten Døren i og gik med raske Skridt ind i sit Arbejdsværelse igen.

Han satte sig nervøst ned ved Skrivebordet, greb Pennen med en beslutsom Bevægelse — den rette Afslutning kunde vel findes, han skulde vel heller ikke sidde her hele Natten.

Han skrev det ene Ord efter det andet, langsomt, eftertænksomt. Men nej, det vilde ikke lykkes! Det gik daarligere end før. Synet derude havde i højeste Grad oprørt ham, han vidste knapt hvorfor eller paa hvad Maade. Men i hvert Bogstav syntes han, at den gamle Tiggers furede Ansigt grinede imod ham med sin ynkelige Mine. Hans Ængstelse over Prædikenen maatte virkelig have gjort ham overmaade følsom!

Han rejste sig igen og begyndte at spadsere. Hver Gnist af Arbejdslyst var borte, syntes han. Det var et grænseløst Uheld. Hans Pande var hed af Uro. Om han tog sig en lille Spadseretur for at blive afkølet! Denne Tanke førte en endnu stærkere med sig, Tanken om den gamle, usselt klædte Tigger, som nu slæbte sig frem dernede langs Husvæggene i Regnen. Havde han ikke afvist ham for brutalt? Det gav et Stød i ham, han havde handlet urigtigt. Den gamle havde ikke kunnet læse hans Visitkort — — — han havde ikke vidst, hos hvem han ringede paa — — — eller maaske havde han netop vidst det? — — — men han havde i det mindste ikke haft nogen Anelse om, hvor han forstyrrede med sin ihærdige Klokkeringen — — — maaske sultede han iaften — — —

Med en mere rolig og befriet Mine og med adskillig hurtigere Bevægelser gik Præsten ud i Entreen, tog Overfrakke og Hat paa og gik skyndsomt ned ad Trappen.

Han forstod, at den gamle Tigger ikke kunde være kommet langt, som han slæbte sig afsted paa sine uformelige Ben. Da han var kommet ned paa Fortovet, saa Præsten spejdende ned mod begge Ender af Gaden. Derhenne ved en Gaslygte opdagede han Konturerne af en Skikkelse, der lignede den, han søgte. Han rettede sine Skridt mod ham.

Den gamle stod kraftesløst lænet mod Gaslygten. Det var et bedrøveligt Syn, og det kunde ikke være Forstillelse, thi han havde ingen Anelse om, at han blev iagttaget i den næsten folketomme Gade. Det var Alderdom, maaske Sygdom, maaske skrigende Nød og Sult. Der bredte sig en Stemning af virkelig Anger over Præstens Sind.

Da han kom hen til Lygten, tog han hurtigt sin Portemonnæ op og trykkede en Sølvmønt i den forbavsede Tiggers Haand:

— Se der! Gaa nu hen og skaf Dem lidt Mad og noget varmt at drikke — De fryser jo — — —

Uden at høre efter den gamles Taksigelser, fortsatte han sin Gang rundt i de nærmeste Gader, inden han gik hjem, afkølet og styrket af Spadsereturen.

Saa snart den unge Præst var kommet ind i sit Arbejdsværelse, slog han sig ned ved Skrivebordet og skrev paa kort Tid, uden Afbrydelse, de sidste vigtige Afslutningslinjer til den næste Dags betydningsfulde Prøveprædiken — den, der handlede om Barmhjærtighed.

AUTOMOBILET

AF

JULES

Martha og Hjalmar har været gifte i tre Aar. Det er Marthas robuste Kvindelighed, der fra Begyndelsen af dette Ægteskab har haft Overvægten.

Det er hende, der har bragt Formuen, Villaen, Indboet, Forbindelserne og det hele.

Hvad har Hjalmar bragt?

En lille luset Stilling i en Bank!

Er det noget at bringe!!

Hvis Hjalmar saa endda havde været en Mand, man kunde gaa og se op til i tre Aar, hvis han havde kunnet sige Aandrigheder, været overlegen overfor andre Mænd, saa de gik og var gale i Hovederne paa ham. Hvis andre Kvinder havde gjort Kur til ham, saa Alverden kunde se, hvorledes han elskede hende alene, eller hvis han bare var lidt berømt eller lignende.

Men nej! Der er min Sandten ingen, der bliver gal i Hovedet paa Hjalmar, eller forelsker sig i ham eller berømmer ham.

Ganske vist bliver der sagt om ham, at han er et godt Menneske, en god Kammerat og en dygtig Bankassistent.

Men hvad vil det sige?

Det manglede bare, at han ogsaa skulde være ond og slaa Klatter i Bøgerne, foruden det andet som han ikke gør.

Der har været mange Kurrer paa Traaden mellem Martha og Hjalmar.

Mange!

Traaden mellem dem er i Grunden kun en eneste lang Kurre.

Og det er altid hende, der faar det sidste Ord, saavel som det ogsaa i Reglen er hende, der begynder med det første.

Knyr han, saa knuser hun ham ned med Villa, Indbo, Forbindelser ogsaa videre.

Men Martha skal nu alligevel ikke gaa og tro, at Hjalmar er slet saa dum, som hun har bildt sig ind i de tre Aar, og at han lader sig byde alt.

Nej, det skal hun ikke! Aldeles ikke!

Lige siden, det er blevet Hjalmar klart, at han ikke er Herre i sit eget Hus, har han pønset paa Midler til at ændre denne vanærende og utaalelige Situation.

Marthas treaarige urokkelige Hjemmevanthed i det ægteskabelige Paulun, hendes ubestridelige Talegaver, hans egen mærkelige og ydmygende Tilbøjelighed til at snakke hende efter Munden, netop naar han er fuldt og fast besluttet paa at sige hende imod, hans Følelse af at være sunket ned fra sin uafhængige Stilling som ung ugift Mand til at blive et Stykke handigt Redskab i sin Kones Haand, — alt det har saaret Hjalmar og bragt ham til Fortvivlelsens, for ikke at sige Forbrydelsens Rand, uden Marthas Vidende.

Tidt og ofte, naar han er gaaet hjem fra sit Kontor, stolt og skælvende, har han svoret ved sig selv at foranstalte et lille Opgør med Martha. Men ogsaa disse Dages Harme har han maattet synke overfor hendes Overlegenhed, og denne Harme har forøget Baalet i hans Indre.

Saa kom Historien med Automobilet.

Automobilet har været paa Tapetet mellem Martha og Hjalmar et helt Aar. Det var Marthas største Ønske at faa et Automobil. Et Automobil giver Anledning til at præsentere sig i nye opsigtsvækkende Toiletter paa Boulevarderne, i Parkerne, ved Badestederne. Derfor har Martha plaget Hjalmar for at faa ham til at anskaffe et Automobil, for hendes egne Penge, selvfølgelig. Hjalhar jo ingen, Stakkel!

Men Hjalmar synes, at det ikke passer sig for ham at køre i Automobil, naar Direktørerne i

Banken kører i Sporvogn, og desuden ved han, at Martha er dødsensangst for Automobiler.

„Du tør jo ikke engang køre i Automobil," sagde han til hende.

„Jo, naar det kører ganske langsomt," svarede hun.

Og nu har Hjalmar endelig maattet bøjet sig for Overmagten. For tre Maaneder siden har han anskaffet sig et Automobil, og hun har allerede anskaffet sig tre—fire nye Automobiltoiletter.

Dog var det Automobilet, der blev Hjalmars Redning, og maaske Marthas ogsaa. Det har vist sig, at heller ikke i Automobilet passer de sammen. Hjalmar ynder at sætte Farten op til det halsbrækkende, formodentlig for at døve sin sjælelige Pine, men naar Martha er med, maa han køre ganske utaalelig langsomt, thi Martha er dødsensangst og bliver syg, hvis Farten øges blot en lille Smule.

Det er denne Angst og Marthas lidenskabelige Hang til at vise sig og udfolde sin Toiletteprägt, der har befrugtet Hjalmars forpinte Hjærne med en Idé.

En Dag, da de staar iført deres Automobildragter, og netop skal ud en Tur, kommer der en af de sædvanlige Kurrer paa Traaden, og det ender med, at Martha siger:

„Jeg er dog vel, skulde jeg mene, Herre i mit eget Hus."

Hjalmar mærker en ildsprudende Vulkan skyde op inden i sig. Men han tager sin Beslutning og smiler galant, idet han spænder Forlæderet fast omkring hende. I samme Øjeblik gør Automobilet et Spring fremefter, saa Martha uvilkaarlig gjør baglænds Smidighedsbøjning, og et Par Sekunder efter suser det ud ad Landevejen i rasende Fart.

„Men Gud! — Hjalmar!" raaber hun.

„Hold Mund!"

„Vil Du dræbe os!" skriger hun lidt efter.

„Jeg sagde hold Mund!"

Det gaar i rygende Fart ud ad Landevejen, og Martha sidder halvdød af Forfærdelse og har opgivet det hele. Saa siger Hjalmar, idet han øger Farten til det mest mulige:

„Jeg vilde gerne vide en Gang for alle, Martha! Tror Du, at det er Dig, der er Herre her i Huset, eller at det er mig?"

„Det er Dig — det er Dig!" skriger hun.

„Er Du vis paa det?"

„Ja, jeg er, Hjalmar."

Han sagtner Farten lidt endnu:

„Ganske?"

Og da hun betænker sig, lader han det løbe et Stykke frem, og hun raaber:

„Jo, jo, Hjalmar."

Det var denne Køretur, der genoprettede den ægteskabelige Ligevægt mellem Martha og Hjalmar. Hjemme, indenfor de fire Vægge, glemmer Martha aldrig mere, at Hjalmar i Virkeligheden slet ikke er den ubetydelige Person, hun har troet. Hun glemmer aldrig, at Automobilets Fart er ganske afhængig af hendes egen daglige Stemning. Er hun blid, er Automobilet fredeligt som et Lam. Er hun ubehersket, er Automobilet som en brølende Løve.

Og det nytter ikke, at hun en Dag, naar hun har været ubehagelig overfor Hjalmar, ikke vil med ud den Dag.

Automobilet har en forbløffende Hukommelse, der lig et usynligt Taxameter fører Regnskab over, hvad hun er det skyldig.

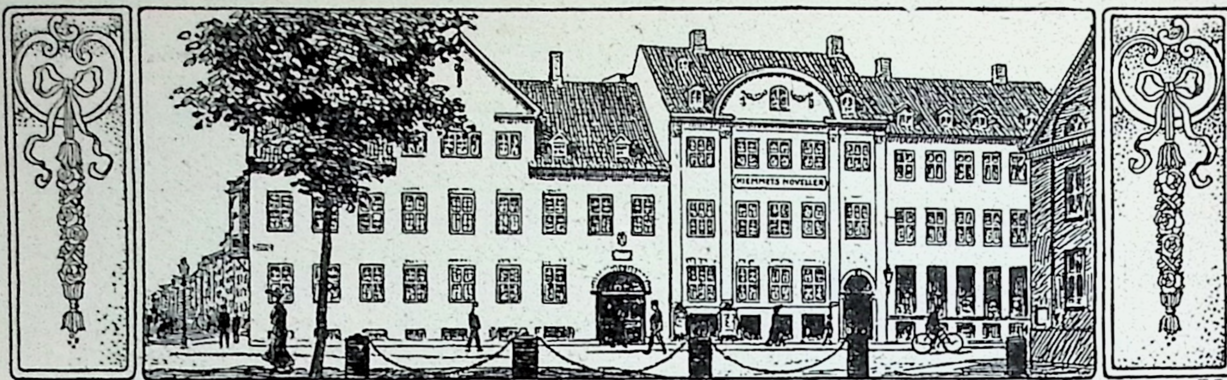

HJEMMETS NOVELLER

NR. 5 FEBRUAR 1908 4. AARG.

FEBRUAR

HJEMMETS NOVELLER

ARSÈNE LUPIN I FÆNGSEL

AF

MAURICE LEBLANC

ILLUSTRERET AF TH. IVERSEN

Enhver Rejsende, som kender Seinens Bredder, har ikke kunnet undgaa at lægge Mærke til det ejendommelige, lille Slot paa Vejen fra Jumièges til Saint-Waudrilles Ruiner. Det hørte til Malaquis Lehn. Slottet hæver sig stolt paa en Klippe midt i Floden og forbindes med Landevejen ved en hvælvet Bro. De skumle Taarne glider ligesom umærkeligt over i Granitunderlaget, der former sig som en enorm Masse, løsrevet fra et eller andet Bjærg og kastet herhen ved en mægtig Naturrevolution. Ved dens Fod skvulper den store Flods rolige Vande mellem Sivene, og Vipstjærterne vugger sig paa Stenenes slibrige Toppe.

Malaquis Historie er haard som dets Navn, mørk som dets Skygge. Den handler kun om Kamp, Sejr, Overfald, Rov og Mord. I Egnen omkring Provinsen Caux, hvori Slottet ligger, fortælles endnu med Gysen de Forbrydelser, der har fundet Sted paa Borgen. Man beretter om sælsomme Sagn og hvisker om den berygtede, underjordiske Gang, som i fordums Tider forbandt Abbediet i Jumièges med den Ridderborg, som Carl den Syvende havde skænket sin smukke Veninde Agnes Sorel.

I denne gamle Røver- og Ridderborg bor nu Baron Nathan Cahorn, Baron Satan, som han tidligere blev kaldt paa Børsen, hvor hans dristige Spekulationer i Løbet af en svimlende kort Tid indbragte ham kolossale Rigdomme. De forarmede Ejere af Slottet Malaquis maatte for at opretholde Livet sælge Forfædrenes gamle Besiddelser, hvor Baronen nu har installeret sine pragtfulde Samlinger af Møbler og Malerier, Fajance og Billedhuggerarbejder. Han lever ganske ene med tre gamle Tjenere. Intet Menneske faar Lov til at komme derind. Ingen har nogensinde i de gamle, dekorerede Sale beundret de tre Rubener, han ejer, de to Watteauer, hans Bedepult, udskaaret af Jean Goujon, og hans mange andre Rarieteter, som han efterhaanden med uhyre Bekostning har anskaffet sig paa de store Auktioner.

Baron Satan har kun én Frygt. Han frygter ikke for sig selv, men for de Skatte, han har samlet med en mægtig Lidenskab og en Amatørs hele Skarpsindighed, som end ikke de snedigste Marchandisere kunde rose sig af at have narret. Han tilbeder disse Skatte, tilbeder dem, som Gnieren sine Penge og vaager over dem med en skinsyg Elskers alt fortærende Lidenskab.

Hver Aften ved Solnedgang bliver de fire jærnbeslagne Porte paa hver sin Side af Broen og Hovedgaarden lukkede og stængede. Ved den mindste Berøring kimer de elektriske Klokker gennem Stilheden. Fra Seinens Side er der intet at frygte. Klippen gaar stejlt op.

En Fredag i September kom Postbudet som sædvanligt til Syne paa Brohovedet. Og som

sædvanlig var det Baronen, der aabnede Porten paa hans stærke Banken.

Han undersøgte Manden saa omhyggeligt, som om han ikke i mange Aar havde kendt dette godmodige, fornøjede Ansigt med de troskyldige Bondeøjne.

„Det er stadig mig, Hr. Baron," sagde Manden smilende, „det er skam ikke en anden, som har taget min Frakke og min Kasket paa."

„Man kan aldrig vide det," mumlede Cahorn.

Postbudet overrakte ham en Stabel Aviser og tilføjede:

„Jeg har ogsaa noget mere i Dag, Hr. Baron."

„Noget mere?"

„Ja, et Brev.... og tilmed et recommanderet."

Ensom og venneløs, som Baronen var, hændte det yderst sjældent, at han modtag Breve, og det forekom ham ogsaa straks at være et saa daarligt Varsel, at han blev helt urolig til Mode. Hvem var denne hemmelighedsfulde Korrespondent, som vilde forstyrre hans Ro?

„Der skal kvitteres, Hr. Baron."

Bandende kvitterede han, tog saa Brevet, ventede til Postbudet var forsvundet ved Omdrejningen af Vejen, gik et Par Gange frem og tilbage, støttende sig mod Broens Rækværk og rev først da Konvolutten op. Den indeholdt et Ark Papir, forsynet med følgende Adresse: „Santéfængslet, Paris.". Han kastede et Blik paa Underskriften: Arsène Lupin og læste bestyrtet:

„Hr. Baron!

I Galleriet, som forbinder Deres to Saloner, hænger et glimrende udført Maleri af Philippe de Champaigne, som behager mig i høj Grad. Deres Rubens falder ogsaa i min Smag, ligeledes Deres mindste Watteau. I Salen til højre bemærker jeg et Skab, som har tilhørt Ludvig den trettende, Gobelinerne af Beauvais, det lille Bord i Empire, signeret Jacob, og Renaissancehylden. I Salen til venstre alle Glasskabets Juveler og Miniaturbilleder.

For denne Gang vil jeg lade mig nøje med disse Ting, som jeg tror er lette at afsætte. Jeg beder Dem derfor lade dem forsvarligt indpakke og sende i mit Navn (Porto betalt) til Banegaarden i Batignolles inden otte Dage.... i modsat Fald maa jeg selv paatage mig at flytte dem Natten mellem Onsdag den 27de og Torsdag den 28de September. Og selvfølgelig vil jeg da ikke indskrænke mig til de opgivne Genstande.

Undskyld den lille Forstyrrelse, jeg forvolder Dem, og modtag paa Forhaand min ærbødigste Tak.

Arsène Lupin.

P. S. De behøver ikke at sende mig den største Watteau. Skøndt De i Auktionshuset har betalt tredive Tusind Francs for den, er den dog kun en Kopi; Originalen er blevet brændt under Direktoriet af Baras ved et Orgie, hvad De vil kunne se ved at slaa op i Garats Memoirer.

Jeg bryder mig heller ikke om Ludvig den femtendes Ordenskæde, hvis Ægthed forekommer mig tvivlsom."

Dette Brev gjorde Baron Cahorn helt forstyrret. Underskrevet af enhver anden vilde det maaske nok have foruroliget ham, men af Arsène Lupin!

Som en stadig Avislæser, der havde fulgt med alt, hvad der skete i Verden af Tyveri og Forbrydelser, var han ikke uvidende om den djævelske Indbrudstyvs Bedrifter. Han vidste, at Lupin, arresteret i Amerika af sin Fjende Ganimard, var under Laas og Lukke, medens hans Proces stod paa — men alligevel! — Han vidste ogsaa, at man kunde vente sig alt af ham. Desuden, dette nøjagtige Kendskab til Slottet, til Maleriernes og Møblernes Plads var et farligt Indicium. Hvem kunde have underrettet ham om Ting, som Ingen havde set?

Baronen løftede Hovedet og betragtede Malaquis mørke Skygge, dets stejle Fodstykke, det dybe Vand, som omgav det, og trak paa Skuldrene. Nej, der var absolut ingen Fare. Ingen i Verden kunde trænge ind i hans Samlingers ukrænkelige Helligdom.

Ingen, det var en afgjort Sag, men Arsène Lupin? For Arsène Lupin existerede der ikke Porte, ikke Broer, ikke Mure! Til hvad Nytte var de mest optænkelige Hindringer, de snildeste Forsigtighedsregler, naar Arsène Lupin havde foresat sig at naa et Maal?

Samme Aften skrev han til Republikens Prokurør i Rouen. Han sendte ham det modtagne Trudselsbrev og forlangte Hjælp og Beskyttelse.

Svaret lod ikke vente længe paa sig: den omtalte Arsène Lupin sad for Øjeblikket fængslet i La Santé, hvor han blev skarpt bevogtet, og da han som Følge deraf var ude af Stand til at skrive, maatte Brevet være en Mystifikation. Alt beviste dette, Logiken og den sunde Fornuft, saavel som Kendsgerningerne. Desuden havde man for Forsigtigheds Skyld ladet en Grafalog foretage en Undersøgelse af Skriften, og han havde erklæret, at til Trods for visse Ligheder, var Skriften ikke Anholdtes.

„Til Trods for visse Ligheder", Baronen havde ikke Tanke for andet end disse forfærdelige Ord, som i hans Øjne rummede en Tvivl, der var tilstrækkelig til at lade Øvrigheden tage Affære. Hans Frygt voksede yderligere. Gang efter Gang læste han Brevet. „I modsat Fald maa jeg selv paatage mig at flytte dem." Og den nøjagtige Dato: Natten mellem Onsdag den 27de og Torsdag den 28de September!....

Mistroisk og indesluttet som han var, havde han ikke vovet at betro sig til sine Tjenere, paa hvis Hengivenhed han ikke ubetinget turde stole. Men for første Gang i mange Aar følte han Trang til at tale med en eller anden og søge Raad. Paa Øvrighedens Udtalelse stolede han ikke og nærede heller ikke noget Haab om at forsvare sig med sine egne Hjælpemidler, af hvilke Grunde han derfor saa smaat tænkte paa at tage til

„Min Herre, det plejer ikke at være Kutyme i Forvejen at sende Meddelelse til de Mennesker, man vil udplyndre".

Paris og anraabe en eller anden gammel Politimand om Assistance.

To Dage forløb. Da han den tredie sad og læste i sin Avis, fo'r han pludselig op med et Glædesskrig. „Reveil de Caudebec" indeholdt følgende Notits:

„Vi har i snart tre Uger haft den Glæde at have i vor Midte Politiinspektør Ganimard, en af Opdagelsespolitiets Veteraner. Hr. Ganimard, hvis sidste Bedrift, Arsène Lupins Arrestation, har skaffet ham evropæisk Berømmelse, udhviler sig her efter sit anstrengende Arbejde og fordriver Tiden med at fiske."

Ganimard! Der var den Hjælp, Baron Cahorn søgte! Hvem kunde bedre end den listige og taalmodige Ganimard tilintetgøre Lupins Planer.

Baronen betænkte sig ikke et Øjeblik. Sex Kilometer skilte Slottet fra den lille By Caudebec. Han tilbagelagde dem med hurtige Skridt som en Mand, der besjæles af Haab om Frelse.

Efter forskellige frugtesløse Forsøg paa at opspore Politiinspektørens Adresse, styrede han sine Skridt mod „Reveil"s Kontor, der laa midt for Kajen. Han traf Forfatteren af Notitsen, som, idet han nærmede sig Vinduet, udbrød:

„Ganimard? ham er De sikker paa at træffe ved Kajen med Medestangen i Haanden. Der har jeg gjort hans Bekendtskab, idet jeg tilfældigt læste hans Navn, der var indgraveret paa hans Medestang. Se, kan De se den lille Olding dernede under Træerne paa Promenaden?"

„I Frakke og Straahat?"

„Netop! En morsom Type, alt andet end indladende, tværtimod!"

Efter fem Minutters Forløb naaede Baronen den berømte Ganimard, præsenterede sig og søgte at indlede en Samtale med ham. Da dette aldeles ikke lykkedes, gik han lige løs paa Sagen og forklarede ham Situationen.

Den anden hørte efter uden at røre sig og uden at tabe den Fisk af Syne, han havde Kig paa, derpaa drejede han Hovedet om mod Baronen, maalte ham fra Top til Taa med et dybt medlidende Blik og sagde:

„Min Herre, det plejer ikke at være Kutyme i Forvejen at sende Meddelelse til de Mennesker, man vil udplyndre. Særlig kunde Arsène Lupin ikke falde paa at begaa en slig Bommert."

„Men ...."

„Min Herre, hvis jeg nærede den mindste Tvivl, vilde Udsigten til endnu en Gang at støde sammen med den kære Lupin, overvinde alle mine Betænkeligheder. Desværre er den unge Mand under Laas og Lukke."

„Men hvis han undslipper ....?"

„Man undslipper ikke fra La Santé!"

„Men han ...."

„Hverken han eller nogen Anden."

„Men ...."

„Naa, hvis han undslipper, saa meget desto bedre, saa napper jeg ham igen. Imidlertid kan De roligt lægge Dem til at sove paa Deres grønne Øre og forstyr endelig ikke min Fangst."

Samtalen var forbi. Baronen vendte hjem, forholdsvis beroliget ved Ganimards Sorgløshed. Han prøvede Laasene, udspionerede Tjenerne og otte og fyrretyve Timer forløb, medens han overtalte sig selv til at tro, at hans Frygt var som grebet ud af Luften. Nej, Ganimard havde Ret, man underrettede ikke i Forvejen Folk om, at man vilde bestjæle dem.

Dagen nærmede sig. Tirsdag Morgen den 26de var der endnu intet sket. Men ved Tretiden ringede det, og en Dreng bragte et Telegram:

„Endnu ingen Varer paa Batignolles Banegaard. Forbered alt til i Morgen Aften.
Lupin."

Baronen blev atter aldeles forstyrret i Hovedet og det i en saadan Grad, at han spurgte sig selv, om han ikke hellere skulde give efter for Arsène Lupins Fordringer.

Han skyndte sig over Hals og Hoved til Caudebec. Ganimard fiskede paa samme Sted som sidst, siddende paa en Feltstol. Uden et Ord rakte Baronen ham Telegrammet.

„Og hvad saa?" spurgte Inspektøren.

„Hvad saa? Det er i Morgen!"

„Hvilket?"

„Indbrudet! Plyndringen af mine Samlinger!"

Ganimard lagde sin Medestang fra sig, vendte sig om imod ham med korslagte Arme og brølede i en utaalmodig Tone:

„Bilder De Dem virkelig ind, at jeg skulde beskæftige mig med en saa latterlig Historie?"

„Hvad forlanger De for at tilbringe Natten mellem den 27de og 28de September paa Slottet?"

„Ikke en rød Øre! lad mig i Fred!"

„Bestem selv Prisen, jeg er rig, meget rig."

Dette brutale Tilbud forbløffede Ganimard i den Grad, at han mere roligt tog til Orde:

„Jeg har Ferie for Øjeblikket og har ikke Ret til at blande mig i ...."

„Ingen skal faa det at vide. Hvad der end sker, forpligter jeg mig til at bevare Tavsheden."

„Ah Bah, der sker intet."

„Det vil Tiden vise! Tre Tusind Francs, er det nok?"

Inspektøren tog sig en Pris Tobak, tænkte sig om og henkastede overlegent:

„Lad gaa! Jeg siger Dem blot paa Forhaand, at de Penge er kastede ud af Vinduet."

„Det er mig ligegyldigt."

„I saa Tilfælde .... Forresten kan man ikke være sikker paa noget som helst, naar Talen er om den Djævel til Lupin! Han kan have en hel Bande til sin Disposition .... er De sikker paa Deres Tjenestefolk?"

„Det tror jeg nok."

„Stol ikke paa dem. Jeg vil sende et Telegram til to af mine Venner, deres Nærværelse vil være mere betryggende for os .... og forsvind nu, at man ikke skal se os sammen. Paa Gensyn i Morgen Aften Klokken ni!"

Dagen efter, paa den af Arsène Lupin fastsatte Dato, eftersaa Baron Cahorn sin Vaabensamling og gik sig en Tur i Omegnen af Malaquis. Intet mistænkeligt var at opdage.

Om Aftenen Klokken halvni sendte han sine Tjenere bort. De sov i en anden Fløj af Slottet med Facade ud mod Vejen. Da han først var alene, aabnede han sagte de fire Porte. Efter nogle Minutters Forløb hørte han Skridt, der nærmede sig.

Ganimard forestillede sine to Hjælpere, store kraftige Fyre med Tyrehalse og Kæmpehænder, og udbad sig derefter visse Forklaringer. Efter at have faaet Besked om Lokaliteterne, lukkede og barrikaderede han omhyggeligt alle Dørene, gennem hvilke man kunde trænge ind i de truede Saloner. Han inspicerede Murene, løftede Gardinerne til Side og installerede sine to Ledsagere i Midtergalleriet.

„Nu ingen Dumheder! Vi er ikke kommet her for at sove. Ved den mindste Støj, saa luk Vinduerne ud til Gaarden op, og kald paa mig. Hav ogsaa Opmærksomheden henvendt paa Floden. En ti Meter stejl Klippe er en Bagatel for Djævle af den Kaliber."

Han laasede dem inde, tog Nøglerne i Lommen og sagde henvendt til Baronen:

„Og nu til vor Post!"

Til at tilbringe Natten i havde han valgt et lille Rum, som var anbragt i den omsluttende Mur mellem de to Hovedindgange og som i gamle Dage havde været Vægterens Opholdsrum. Et Kighul vendte ud mod Broen, et andet mod Gaarden. I en Krog fandtes Mundingen af en Brønd.

„De sagde jo, Hr. Baron, at denne Brønd var den eneste Indgang til den underjordiske Gang og at den i Mands Minde har været tilmuret."

„Ja."

„Med mindre der altsaa existerer en anden Udgang, som er ukendt for alle andre undtagen Arsène Lupin, hvad der vel maa betragtes som tvivlsomt, kan vi være ganske rolige."

Han stampede i Gulvet, slog om sig som i Krampe halvt sindssyg af Raseri og Sorg.

Han stillede tre Stole til Rette, lagde sig magelig paa dem, tændte sin Pibe, og udbrød med et Suk:

„Hr. Baron, for at gaa ind paa et saa elementært Stykke Arbejde, maatte jeg i Sandhed have en ubetvingelig Lyst til at kunne tilbygge en Etage paa det lille Hus, hvortil jeg en Gang i Tiden agter at trække mig tilbage. Jeg vil fortælle Historien til min kære Ven Lupin og han vil tage sig en hjærtelig Latter over Dem."

Baronen fandt ingen Anledning til at le. Med hver Nerve spændt til det yderste, lyttede han ud i Stilheden med stigende Uro. Fra Tid til anden bøjede han sig over Brønden og stirrede ængstelig ned i det gabende Dyb.

Klokken slog elve, tolv og ét.

Pludselig greb han Ganimard i Armen og Inspektøren var i samme Øjeblik lysvaagen.

„Hør!"

„Ja."

„Hvad er det?"

„Det er mig, der snorker."

„Nej, nej, hør . . ."

„Ja, det er et Automobils Horn".

„Hvad skal vi gøre?"

„Hvad vi skal gøre? det er kun lidet sandsynligt, at Lupin skulde komme farende i et Automobil for at tage Slottet med Storm. I Deres Sted, Hr. Baron, vilde jeg lægge mig til at sove . . . som jeg har den Ære at gøre igen. Godnat!"

Det blev den eneste Allarm. Ganimard kunde i Fred og Ro genoptage sin afbrudte Søvn, og Baronen hørte ikke andet end hans dybe, regelmæssige Snorken.

Ved Daggry traadte de ud af deres Celle. Morgenen var kølig og klar, en højtidelig Stilhed hvilede over Slottet. Cahorn straalede af Glæde, Ganimard var stadig lige rolig, og saaledes gik de sammen op ad Trappen. Ikke en Lyd. Ikke Spor af mistænkeligt.

„Hvad sagde jeg, Hr. Baron? Jeg burde egentlig ikke have taget imod det . . . jeg skammer mig næsten . . ."

Han tog Nøglerne frem og traadte ind i Galleriet.

Paa to Stole sad de to Hjælpere og sov i en sammenbøjet Stilling og med slapt nedhængende Arme.

„Saa skulde da ogsaa . . ." bandede Inspektøren.

I samme Øjeblik udstødte Baronen et Skrig.

„Malerierne! — Skabet!"

Han stammede, rallede, strakte Haanden ud mod de tomme Pladser, mod de nøgne Vægge, hvor Sømmene sad, hvor de unyttige Snore hang. Watteauen forsvundet! Rubens bortført! Gobelinerne nedtagne! Glasskabet tømt for dets Juveler!"

„Og Ludvig den Sejstendes Kandelaber! — Regentens Kæde! — og min Madonna fra det tolvte Aarhundrede!"

Han løb fra det ene Sted til det andet, forvildet, fortvivlet. Han mindedes de Priser, han havde givet for sine Ting, lagde Tabet sammen, opdyngede Chiffer paa Chiffer i en Pèle mèle, i uforstaaelige Ord, afbrudte Sætninger. Han stampede i Gulvet, slog om sig som i Krampe, halvt sindssyg af Raseri og Sorg. Man kunde godt have anset ham for en ruineret Mand, der nu ikke havde andet tilbage end at skyde sig en Kugle for Panden.

Hvis noget i det hele taget kunde have været i Stand til at trøste ham, saa maatte det have været Synet af Ganimards Forbavselse. Stik modsat Baronen stod Inspektøren uden at røre sig. Han var som lamslaaet, og som i en Døs undersøgte han Sagerne. Vinduerne? Lukkede. Laasene paa Dørene? Urørte. Ikke en Revne i Loftet. Ikke et Hul i Gulvet. Alt var i den skønneste Orden. Det Hele maatte være blevet udført metodisk, efter en nøje udtænkt Plan.

„Arsène Lupin . . . Arsène Lupin," mumlede han sønderknust.

Pludselig kastede han sig over sine to Hjælpere, som om Vreden endelig maatte have Luft, rystede rasende i dem og skældte dem ud. De vaagnede aldeles ikke.

„Fanden ogsaa!" udbrød han, „skulde de maaske være . . .?"

Han bøjede sig over dem, én efter én, og iagttog dem opmærksomt: de sov, men deres Søvn var ikke naturlig.

„De har faaet noget ind at sove paa," sagde han til Baronen.

„Af hvem?"

„Af ham, for Fanden ... eller af hans Bande, der dirigeres af ham. Det er nu hans Maade. Hans Haand er med i Spillet."

„I saa Tilfælde er jeg fortabt, og der er intet at gøre."

„Nej, der er intet at gøre."

„Men det er afskyeligt, det er gement!"

„Indsend en Klage."

„Til hvad Nytte?"

„Det er da altid et Forsøg værd for Pokker ... Øvrigheden har Midler i Hænde ..."

„Øvrigheden! Se paa Dem selv — i dette Øjeblik, hvor De i det mindste kunde søge efter et Indicium, opdage et eller andet, ikke saa meget som rører De Dem af Pletten."

„Opdage noget, naar Talen er om Arsène Lupin! Nej, min kære Baron, Arsène Lupin efterlader sig aldrig noget Spor. Jeg er nær ved at tro, at det var med Vilje, han lod sig arrestere af mig i Amerika!"

„Jeg kommer da til at give Afkald paa mine Malerier. Det er min Samlings Perler, han har røvet fra mig. Jeg vilde give en Formue for at faa dem igen. Dersom man ikkke paa anden Vis kan faa dem tilbage, vil han maaske være tilbøjelig til at sælge mig dem igen."

Ganimard betragtede ham forstenet.

„Det var et forstandigt Ord. De gaar vel ikke fra det igen?"

„Nej, nej, nej. Men hvorfor?"

„Jeg har en Idé."

„Og den er?"

„Den kan vi tale om, hvis den retslige Undersøgelse ikke fører til noget Resultat . . . nævn blot ikke et Ord om mig, hvis De ønsker, at min Plan skal lykkes."

„Desuden har jeg ikke noget at prale af," tilføjede han mellem Tænderne.

De to Hjælpere kom lidt efter lidt til sig selv paa samme sløve Maade som Folk, der vaagner af en hysterisk Søvn. De aabnede Øjnene forbavset og søgte at besinde sig. Da Ganimard udspurgte dem, kunde de ikke huske det mindste.

„Men I maa da have set en eller anden?"

„Nej."

„Tænk Jer om."

„Nej, nej, vi har ingen set."

„Og I har ikke drukket noget?"

De tænkte sig om, og den ene svarede:

„Jo, jeg har drukket lidt Vand."

„Af den Karaffel der?"

„Ja."

„Jeg ogsaa," erklærede den Anden.

Ganimard lugtede til Vandet, smagte paa det. Det havde hverken nogen særlig Lugt eller Smag.

„Naa," udbrød han, „vi spilder kun Tiden. Problemer, der er udtænkt af Arsène Lupin, løser man ikke paa fem Minutter. Men Gudsdød! jeg sværger paa, at jeg skal nappe ham igen. Spillet er hans for Øjeblikket, men min Tur kommer ogsaa!"

Samme Dag indsendte Baron Cahorn en Klage over Arsène Lupin, Fange i La Santé for det usædvanlig dristige Tyveri.

Denne Klage fik Baronen ofte Anledning til at fortryde, naar han saa Malaquis oversvømmet af Gendarmer, af Prokurøren, af Opdagelsesbetjente, af Journalister og af alle de Nysgerrige, der trænger sig ind overalt, hvor de ikke har noget at gøre.

Affæren vakte uhyre Opsigt. Den gjorde dybt Indtryk paa Grund af sine besynderlige Omstændigheder. Arsène Lupins Navn opflammede Indbildningskraften i en saadan Grad, at de mest fantastiske Historier fyldte Bladenes Spalter og vandt Tiltro hos Mængden.

Arsène Lupins første Brev blev offentliggjort

i Echo de France (Ingen fik nogensinde at vide, hvem der havde meddelt Texten). Det Brev, hvori Baron Cahorn var blevet underrettet om den Ulykke, der truede ham, satte Sindene i Bevægelse. Man hengav sig til de mest fabelagtige Gisninger. Man mindedes den berygtede, underjordiske Gang. Og Politiets Undersøgelser gik i samme Retning.

Man gennemrodede Slottet fra øverst til nederst. Man undersøgte hver Sten, studerede Paneler og Kaminer, Spejlrammer og Loftsbjælker. Ved Faklernes Skær undersøgte man de vældige Kældere, hvor Malaquis Ejere i fordums Tider ophobede deres Ammunition og deres Forraad. Man sonderede Klippens Indre. Alt forgæves. Der fandtes ikke nogen hemmelig Gang.

„Det kan maaske have sin Rigtighed," svarede man fra alle Sider, „men Møbler og Malerier forsvinder ikke af sig selv. De maa ud gennem Døre eller Vinduer, og de Mennesker, som bærer dem bort, kommer ligeledes ind og ud gennem Døre eller Vinduer. Hvad er det for Mennesker? Hvorledes er de kommet ind, og hvorledes er de kommet ud?"

Overbevist om sin egen Afmagt henvendte Politiet i Rouen sig til det parisiske Opdagelsespoliti, og Politidirektøren Hr. Dudouis sendte sine bedste Tropper i Ilden. Han opholdt sig endog selv i otte og fyrre og tyve Timer paa Malaquis, men uden bedre Held.

Først da sendte han Bud efter Inspektør Ganimard, hvis Tjenester han saa ofte havde haft Lejlighed til at anerkende.

Ganimard lyttede i Tavshed til sin Chefs Beretning, rystede paa Hovedet og sagde:

„Jeg troer, man er inde paa et fejl Spor ved at gennemsøge Slottet. Løsningen maa søges andetsteds."

„Hvor da?"

„Hos Arsène Lupin."

„Hos Arsène Lupin! Det er det samme som at indrømme hans Andel i Sagen."

„Det gør jeg ogsaa. Ja, hvad mere er, jeg betragter den som givet."

„Det er jo Vanvid, Ganimard. Arsène Lupin er i Fængsel."

„Ja, Arsène Lupin er i Fængsel. Jeg ved, at der bliver passet omhyggeligt paa ham, men selv om han havde Haandjærn paa, Lænker om Benene og Knevel i Munden, saa vilde jeg dog ikke skifte Mening."

„Hvorfor saa paastaaelig?"

„Fordi Arsène Lupin ene af Alle er i Stand til at sætte et saadant Værk i Scene og faa det til at lykkes, som det er lykkedes."

„Fraser, Ganimard!"

„Som imidlertid er Sandhed. Men hvorom alting er, saa lad det faa en Ende med alle disse meningsløse Undersøgelser, som alligevel ikke fører til noget Resultat. Vor Ven benytter sig ikke af den Slags Kneb, han er ingen Aarsunge."

„Naa, men hvad er saa Deres Opfattelse af Sagen?"

„Foreløbig kun den, at jeg anmoder om Tilladelse til at tilbringe en Timestid hos ham."

„I hans Celle?"

„Ja. Paa Hjemrejsen fra Amerika har vi talt meget sammen, og jeg tror at kunne sige, at han nærer en vis Sympathi for den Mand, der har kunnet arrestere ham. Hvis han uden at kompromittere sig kan give mig de ønskede Oplysninger, vil han ikke betænke sig paa at spare mig for en unyttig Rejse."

Klokken var lidt over tolv, da Ganimard blev lukket ind i Arsène Lupins Celle. Arsène, der laa paa sin Seng, løftede Hovedet og udstødte et Glædesskrig.

„Det var virkelig en Overraskelse! Er det Dem, kære Ganimard?"

„Ja, det er mig."

„Jeg har ønsket mig mange Ting her i det Tilflugtssted, jeg har valgt mig, — men jeg har ikke haft et mere brændende Ønske end at faa Dem at se igen."

„De er altfor elskværdig."

„Nej, nej, jeg nærer en dyb Agtelse for Dem."

„Det er mig en Ære."

„Jeg har altid hævdet: Ganimard er vor bedste Detektiv. Han er næsten — der kan De høre, hvor ærlig jeg er — han er næsten ligesaa god som Sherlock Holmes. Men det gør mig virkelig ondt, at jeg ikke kan byde Dem andet end denne Skammel. Ikke saa meget som en Forfriskning! Ikke en Gang et Glas Øl! Undskyld, at jeg udfylder min Rolle som Vært saa slet."

Ganimard tog smilende Plads, og henrykt over at have faaet Anledning til at tale, vedblev Fangen:

„Du godeste Gud, hvor jeg er glad over at kunne fæste mine Øjne paa en ærlig Mands Ansigt. Jeg har faaet mere end nok af alle disse Spioner og Snushaner, som mindst ti Gange om Dagen ransager mine Lommer og min beskedne Celle for at forvisse sig om, at jeg ikke pønser paa Flugt. Det er Pokkers, saa Øvrigheden beskæftiger sig med mig!"

„Det gør den Ret i."

„Nej, jeg vilde være lykkelig, hvis man blot lod mig leve i Fred i en eller anden lille Afkrog af Verden."

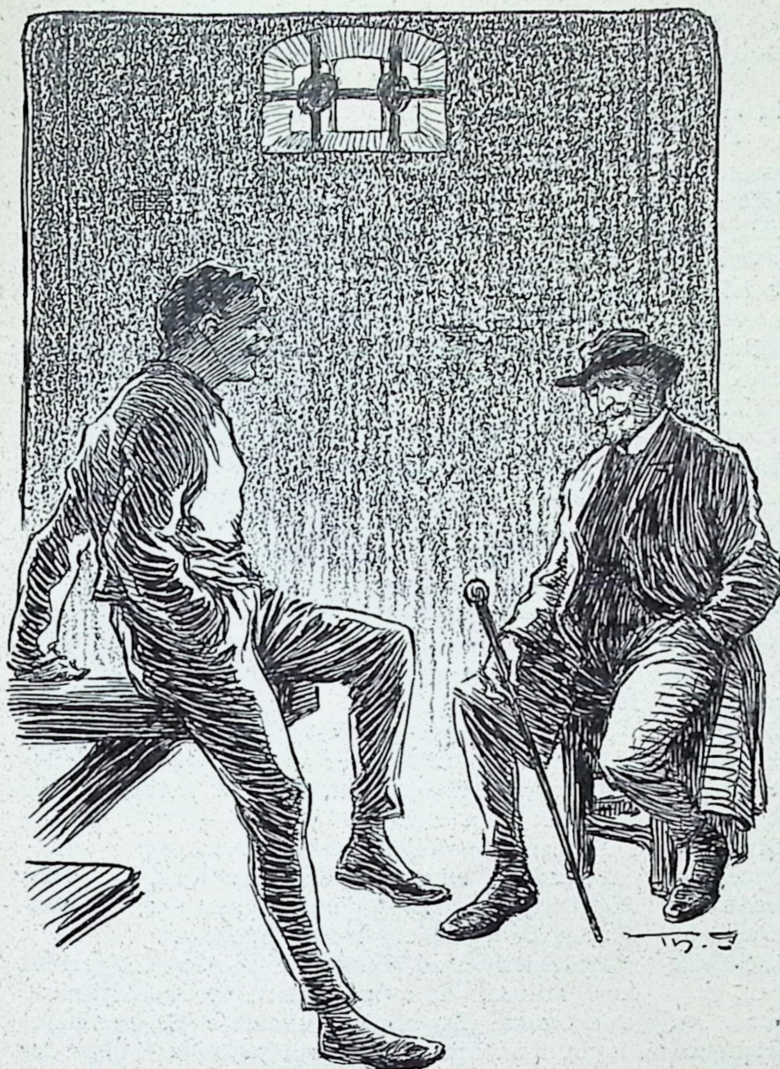
„Af Andres Renter?"

„Ja, ikke sandt? Det er det nemmeste. Men jeg sidder her og snakker, siger den ene Dumhed efter den anden, og De har maaske travlt. Til Sagen, Ganimard! Hvad skylder jeg Æren af Deres Besøg?"

„Affæren Cahorn," erklærede Ganimard uden Omsvøb.

„Holdt! Et Øjeblik — jeg har saa meget at huske paa. Jeg maa først i min Hjærne finde Mappen med Sagen Cahorn . . . aah, nu har jeg den! Sagen Cahorn, Malaquis Slottet, Nedre Seine . . . to Rubener, en Watteau og nogle mindre Genstande."

„Ja, hele Historien er af meget ringe Betydning. Der existerer heldigvis bedre. Men det

Skulde jeg opgive min Plan og renoncere paa de Skatte, jeg attraar, fordi Slottet, som gemmer dem, er utilgængeligt.

lader til, at Sagen interesserer Dem. Tal, Ganimard."

„Behøver jeg at forklare Dem, hvor langt Undersøgelsen er fremme?"

„Nej tak. Jeg har læst Aviserne i Morges. Jeg tillader mig endogsaa at sige Dem, at De ikke gaar frem med Stormskridt."

„Det er netop af den Grund, at jeg henvender mig til Deres Velvilje."

„Jeg staar ganske til Deres Disposition."

„Sig mig først: Affæren er blevet ledet af Dem?"

„Fra Begyndelsen til Enden."

„Brevet? Telegrammet?"

„Er fra Deres ærbødige Tjener. Jeg har vist endnu Modtagelseskvitteringen."

Arsène aabnede en Skuffe i et lille Bord af hvidt Træ, som tilligemed Sengen og Skamlen udgjorde Cellens hele Møblement, fremtog to Stykker Papir og rakte dem til Ganimard.

„Aah!" udbrød denne, „jeg troede, De blev skarpt bevogtet og nøje undersøgt. Og dog læser De Aviser, samler paa Postkvitteringer —"

„De Mennesker er saa dumme! De sprætter Foret af min Vest, ransager Saalerne i mine Støvler, undersøger Murene i dette Rum, men Ingen af dem er faldet paa den Idé, at Arsène Lupin skulde være taabelig nok til at vælge saa ligefremt et Skjulested. Det er netop det jeg har beregnet."

„De er en morsom Fyr," udbrød Ganimard, der morede sig kosteligt, „De tager helt Vejret fra mig. Naa, fortæl mig saa Historien."

„Tag den med Ro. Indvi Dem i alle mine Hemmeligheder . . . afsløre mine smaa Tricks . . . det er saa sin egen Sag."

„Har jeg gjort Uret i at regne paa Deres Velvilje?"

„Nej, Ganimard, og naar De endelig vil —".

Arsène Lupin gik et Par Gange frem og tilbage i Cellen, standsede pludselig og spurgte:

„Hvad mener De om mit Brev til Baronen?"

„Jeg mener, De vilde more Dem lidt, søge Galleriets Bifald."

„Naa saaledes! søge Galleriets Bifald! jeg forsikrer Dem, Ganimard, jeg havde bedre Tanker om Dem. Indlader jeg mig nogensinde paa slige Barnagtigheder, jeg, Arsène Lupin! Troer De, jeg vilde have skrevet dette Brev, hvis jeg havde kunnet udplyndre Baronen uden at skrive? Men fatter De da ikke, De og alle De andre, at dette Brev er det uundværlige Udgangspunkt, Fjederen, der sætter hele Maskineriet i Gang? Kom lad os begynde med Begyndelsen og lad os sammen forberede hele Indbrudet paa Malaquis, hvis De vil."

„Jeg er lutter Øre."

„Lad os tænke os et Slot, der er forsvarligt lukket og barikaderet akkurat ligesom Baron Cahorns. Skulde jeg opgive min Plan og renoncere paa de Skatte, jeg attraaer, fordi Slottet, som gemmer dem, er utilgængeligt?"

„Selvfølgelig nej."

„Skulde jeg forsøge et Angreb som saa mange Gange før i Spidsen for en Flok Eventyrere?"

„Det vilde være altfor barnagtigt."

„Skulde jeg da lumskeligt snige mig derind?"

„Umuligt."

„Tilbage bliver der da efter min Mening kun et Middel og det er at lade Ejeren selv indbyde mig til Slottet."

„Det Middel er meget originalt i hvert Fald."

„Og meget let. Lad os antage, at bemeldte Ejer en Dag modtager et Brev, som underretter ham om et Komplot, der er smeddet imod ham af en vis Arsène Lupin, en berygtet Indbrudstyv. Hvad tror De saa, han vil gøre?"

„Han vilde sende Brevet til Prokurøren."

„Som vil le ham ud, eftersom bemeldte Lupin sidder under Laas og Lukke. Fuldstændig for-

virret i Hovedet vil den stakkels Mand søge Hjælp hos den første den bedste, ikke sandt?"

„Utvivlsomt."

„Og hvis han tilfældigt læser i en Avis, at en berømt Opdager er paa Besøg i Omegnen —"

„Saa vil han henvende sig til Opdageren."

„Ganske rigtigt. Men paa den anden Side — i Forudanelsen om dette uundgaaelige Skridt, har Arsène Lupin bedt den dygtigste af sine Venner om at indstallere sig i Caudebec, træde i Forbindelse med Redaktøren af Reveil, den Avis, Baronen abonnerer paa, fortælle Redaktøren, at han er den berømte Opdager, og —"

„Redaktøren forkynder i Reveil den omtalte Opdagers Nærværelse i Caudebec."

„Rigtigt; der kan da ske to Ting: Fisken — jeg mener Cahorn — bider ikke paa Krogen, og der sker intet. Eller ogsaa, og det er den mest sandsynlige Hypothese, han kommer styrtende over Hals og Hoved. Og i saa Tilfælde beder min Cahorn en af mine Venner om Hjælp imod mig selv."

„Mere og mere originalt."

„Selvfølgelig nægter Pseudo Opdageren ham først sin Hjælp. Nu kommer Arsène Lupins Telegram. Den forfærdede Baron henvender sig atter til min Ven og byder ham saa og saa meget for hans Hjælp. Bemeldte Ven gaar ind paa Tilbudet, medtager to Fyre af vor Bande, som om Natten, medens Cahorn er under Opsigt af sin Beskytter, fjærner en vis Mængde Genstande gennem Vinduet og lader dem ved Hjælp af Tove glide ned til et hurtigt sejlende, lille Skib. Det er simpelt og enkelt som Lupin selv."

„Det er vidunderligt!" udbrød Ganimard, „og jeg kan ikke noksom rose Planens Dristighed og Detaillernes Sindrighed. Men jeg kender blot ingen saa berømt Opdager, at hans Navn alene var tilstrækkelig til at tiltrække og paavirke Baronen i den Grad."

„Der er imidlertid én og kun én."

„Hvem er det?"

„Den berømteste af alle, Arsène Lupins personlige Fjende, kort sagt, Inspektør Ganimard."

„Mig?"

„Ja, Dem, Ganimard. Og det morsomste ved det Hele er, at De, hvis De rejste til Malaquis, og Baronen bestemte sig til at tale, vilde ende med at opdage, at det var Deres Pligt at arrestere Dem selv, som De har arresteret mig i Amerika. Hahaha! Hævnen er sød: jeg lader Ganimard arrestere af Ganimard!"

Arsène Lupin lo af fuld Hals. Inspektøren bed sig ærgerligt i Læben. Spøgen forekom ikke ham slet saa morsom.

En Vogters Komme gav ham Tid til at fatte sig. Manden bragte Arsène Lupins Mad, som af særlig Gunst blev hentet fra en nærliggende Restauration. Efter at have sat Bakkken paa Bordet, trak han sig atter tilbage. Arsène satte sig tilrette, brækkkede Brødet midt over, tog et Par Mundfulde og vedblev:

„Men være rolig, min kære Ganimard, De tager ikke derned. Jeg vil aabenbare Dem en Ting, som vil forbavse Dem: Affæren Cahorn er lige ved at gaa i Orden."

„Virkelig?"

„Lige ved at gaa i Orden, siger jeg Dem."

„Det var mærkeligt, jeg kommer lige fra Politidirektøren."

„Og dog er det Tilfældet. Ved Hr. Dudouis maaske bedre Besked end jeg med de Ting, der angaar mig? Jeg siger Dem altsaa, at Ganimard — undskyld! — at Pseudo Ganimard staar paa en meget god Fod med Baronen, hvad der er den fornemste Grund til, at denne endnu intet har røbet. Baronen har overdraget ham den meget delikate Mission at handle med mig og det er mest sandsynligt, at Baronen i Øjeblikket atter er kommet i Besiddelse af sine kære Skatte. Til Gengæld tager han sin Klage tilbage. Der er altsaa intet Tyveri mere og Politiet maa følgelig opgive — — —"

Ganimard betragtede Fangen forundret.

„Hvorfra ved De alt det?" afbrød han ham.

„Jeg har lige modtaget det Telegram, jeg ventede."

„Har De modtaget et Telegram?"

„For et Øjeblik siden, kære Ven. Af Høflighed har jeg ikke villet læse det i Deres Nærværelse. Men hvis De tillader —"

„De gør Nar af mig, Lupin."

„Værs'god, min kære Ven, slaa forsigtigt dette Æg i Stykker, og De vil da selv kunne konstatere, at jeg ikke gør Nad af Dem."

Mekanisk adlød Ganimard og slog Ægget itu med Kniven. Et overrasket Skrig undslap ham. Den tomme Æggeskal indeholdt et Stykke blaat Papir. Paa Arsènes Opfordring foldede han det ud. Det var et Telegram eller rettere sagt en Del af et Telegram, idet Afsendelsesstationens Navn var revet af. Han læste følgende:

„Handlen sluttet. Modtaget Hundrede Tusind Kugler. Alt vel!"

„Hundrede Tusind Kugler?" gentog han.

„Ja, Hundrede Tusind Francs. Det er ikke ret meget, men Herregud, det er sløje Tider... og jeg har store Omkostninger! Hvis De anede, hvilke Udgifter, jeg har ... man lever jo ikke for intet i en Storstad!"

Ganimard rejste sig. Hans daarlige Humør var sporløst forsvundet. Han betænkte sig nogle Sekunder, gennemgik i Tankerne hele Affæren for muligvis at finde et svagt Punkt. Derpaa udbrød han i en Tone, hvori han ærligt lod sin Beundring skimte igennem:

„Død og Helvede! der existerer ikke mange som De, ellers kunde vi ligesaa godt pakke sammen!"

„Man maa adsprede sig," svarede Arsène Lupin med paataget Beskedenhed, „benytte sin Frihed... saa meget mere som Kupet kun kunde lykkes, mens jeg var i Fængsel."

„Hvad for noget!" udbrød Ganimard, „Deres Proces, Deres Forsvar, Forhøret, skulde alt det ikke være tilstrækkeligt til at adsprede Dem?"

„Nej, eftersom jeg har bestemt mig til ikke at overvære min Proces.“

„Det forbavser mig at høre.“

„Jeg agter ikke at overvære min Proces,“ gentog Arsène Lupin bestemt.

„Virkelig ikke?“

„Kære Ven, De troer da vel ikke, at jeg vil suge paa Labben ret længe endnu her i dette elendige Hul. De fornærmer mig. Arsène Lupin bliver ikke et Minut længere i Fængsel, end det behager ham, ikke et Minut længere, siger jeg Dem“.

„Det vilde maaske have været mere fornuftigt slet ikke at være gaaet herind,“ bemærkede Inspektøren spydigt.

„Herren behager at spøge? Herren har nok glemt, at han har haft den Ære at medvirke ved min Arrestation? Vid en Gang for alle, min kære Ven, at ingen, hverken De eller nogen anden, havde kunnet lægge Haand paa mig, hvis ikke en meget stor Interesse havde optaget mig i det kritiske Øjeblik.“

„De forbavser mig.“

„Der var en Kvinde med i Spillet, Ganimard, en Kvinde, jeg elskede. Fatter De alt, hvad der ligger i den Kendsgerning at være optaget af en Kvinde, man elsker. Alt andet var mig ligegyldigt, forsikrer jeg Dem. Det er Grunden til, at jeg er her.“

„Temmelig længe, forekommer det mig.“

„Jeg vilde først glemme hende. Le ikke: Eventyret var henrivende, og jeg bevarer det endnu i øm Erindring... jeg er desuden lidt nervøs! Livet pulserer saa stærkt i vor Tid. Man er nødt til en Gang imellem at trække sig lidt tilbage til Privatlivets Fred og dette Sted er som skabt til det Brug.“

„Lupin, Lupin, De driver Deres Spøg for vidt.“

„Paa ingen Maade,“ forsikrede Lupin, „vi har Fredag i Dag. Næste Onsdag vil jeg ryge min Cigar has Dem, rue Pergolèse, Klokken fire om Eftermiddagen.“

„De skal være velkommen, Arsène Lupin.“

De trykkede hinandens Hænder som to gode Venner, der kender hinandens Værd, og den gamle Politimand nærmede sig Døren.

„Ganimard!“

Han vendte sig om.

„Hvad er der?“

„Ganimard, De glemmer Deres Ur.“

„Mit Ur?“

„Ja, det har forvildet sig ned i min Lomme.“

Lupin rakte ham det med en Undskyldning:

„Tilgiv mig .... en daarlig Vane .... Fordi man har taget mit fra mig, behøver jeg ikke at berøve Dem Deres. Desuden har jeg et Kronometer, som jeg ingen Grund har til at beklage mig over, da det fuldt ud tilfredsstiller mine Fordringer.“

Han fremtog fra Skuffen et stort Guldur, vægtigt og smukt og forsynet med en tung Kæde.

„Fra hvilken Lomme stammer det?“ spurgte Ganimard.

Arsène Lupin undersøgte skødesløst Initialerne.

„J. B..... Hvem Pokker kan det være?... Aah jo, nu har jeg det, Jules Bouvier, min Forhørsdommer, en elskværdig Mand — — —“

DEN HAARDE VINTER

AF

CHRISTEN BUNDGAARD

ILLUSTRERET AF SOPHUS JÜRGENSEN

Mange vil endnu erindre den haarde Vinter, vi havde i Begyndelsen af Halvfemserne. Den begyndte efter den første Søndag i Advent, siger de gamle, der holder Rede paa de Ting, og blev ved til de fyrretyve Riddere. Det frøs, saa Jorden knagede, det var en Vinter med Frost og Sne og Blæst uden Ophør. Den pillede Kødet af Fattigfolk og af Dyrene, der rendte paa Marken. Rævene aad med Begærlighed den Gift, Folk satte ud for dem, og hvor de gik og brækkede Strykninen op, sloges Kragerne om den giftige Opkastning. Harerne lod sig fange og bide ihjel af den usleste Køterhund, der kom dem paa Sporet, og Agerhønsene blev et let Bytte for Katte og Slumpeskytter. Spurvene, der som bekendt ikke falder til Jorden uden den himmelske Faders Vilje, laa rundt omkring ihjelfrosne paa Sneen.

Jeg husker, at de gamle ude paa Fattiggaarden, som den Gang endnu var stærkt befolket, havde faaet saadan en Mani for at hænge sig. De frøs, og de sultede vel ogsaa. Saa havde en hængt sig. Og nogle Dage efter var der en til, der listede Løkken om Halsen. Den lamme An Kjestin og Kokgrete havde altid rakket hinanden til for Gud og Mennesker, men da den ene var væk, kunde den anden heller ikke finde sig

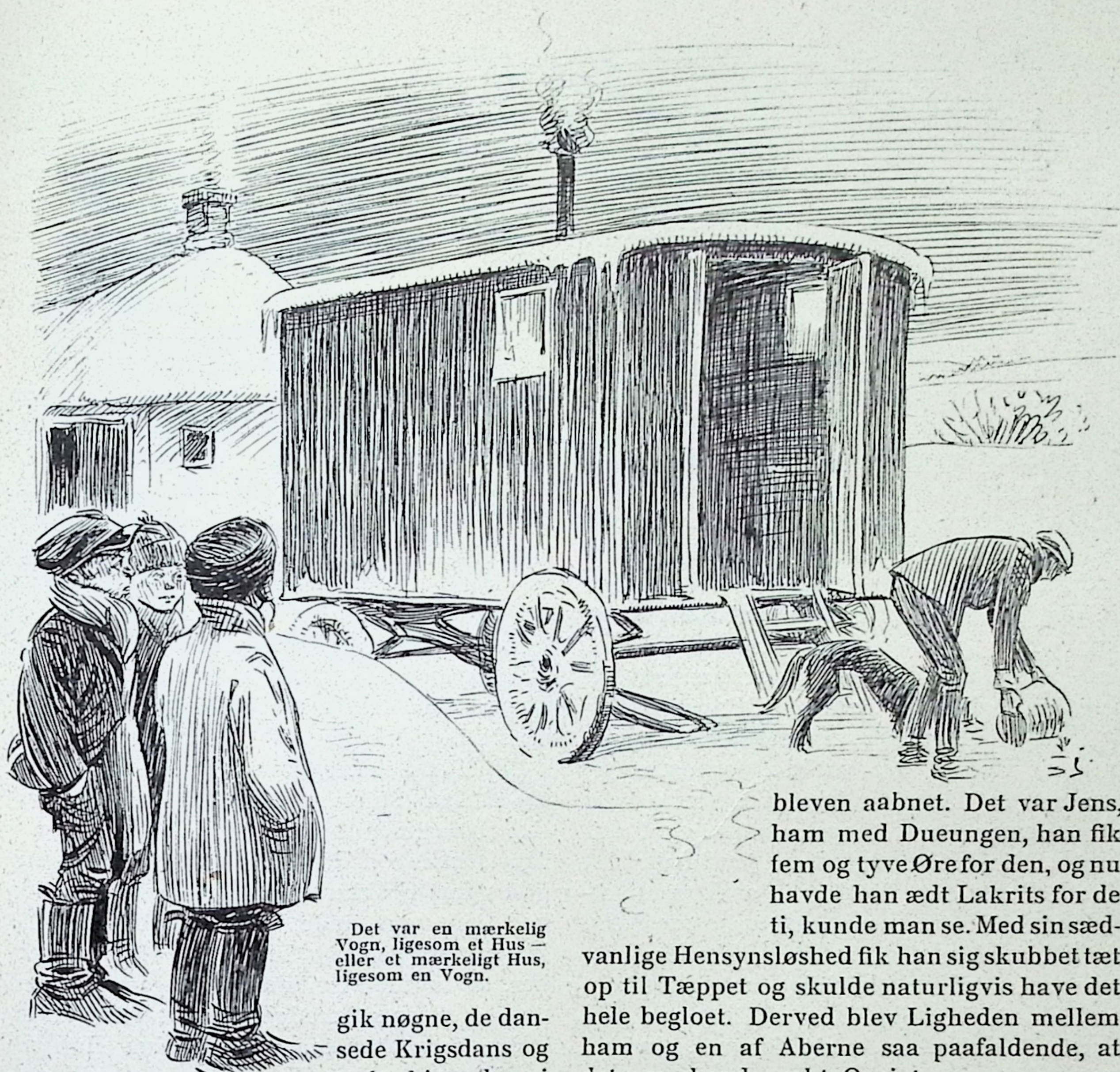
i det længer. Det grasserede ligefrem. En klyngede sig op i Sengebaandet, en anden gjorde en Stump Reb fast i et Dørhaandtag eller ved en Bjælkeende. Bestyreren maatte gaa og skære dem ned. Naar vi, der dengang var Knægte paa en halv Snes Aar, kom omkring den store Have ved Fattiggaarden, gik vi altid og keg saa besynderligt op i Pilene. Det var nemlig Knap-Kjesten kommen op at hænge en Dag, da Jens Jakobsen kom kørende forbi med en Kasse Fisk. Jens Jakobsen fornam i Bukselommen, men han havde glemt sin Kniv. Saa maatte han tage i Strikken og rykke, og der hang saa han og Kjesten og dinglede. Kjesten hang jo ved Halsen. Denne Historie gav mig den første Ide om Hængning, og jeg har altid senere opfattet denne Dødsmaade som den mest tragiske af alle.

Det var en ret begivenhedsrig Vinter. I et Fjerdingaar var der ufremkommeligt overalt, og Verden syntes at have forandret sig, at være bleven et øde Sibirien, men netop derfor kunde det mærkværdige ske. Selv Husene syntes mystiske, og ude paa Marken laa Gaardene i Snedriver til op over Staldvinduerne. For hver Gang der kastedes Sne, blev Voldene langs Landevejen højere og højere. Der var Tider, hvor det var til at fryse fordærvet. Den gamle Holmtrine sad i en lille Stue og fyrede med Tørv i et Monstrum af en Bilæggerovn, det var det eneste Sted, der var til at nære sig. Hun fyrede den op saa rød som en Tromle, og saa sad hun ved Siden af i Halmstolen og kartede.

Men det var altsaa, hvad der skete engang i Løbet af den langsommelige Tid. En Dag kom jeg og Naboens Dreng med hver sin Skovl paa Nakken; vi støvlede af Sted som føre Karle i noget Fodtøj af mærkelige Dimensioner. Vi havde været ude at gøre et eller andet Forsøg. Vi ser da Skalle-Peters Jens komme løbende, slikkende sig op under Næsen med Tungen; han var noget af en Vindsluger og kunde ikke holde Næsen tør. Han fortalte uden Forsøg paa Selvbeherskelse, at der holdt en Zigøjnervogn henne ved Smedien. — Derefter stilede Jens og Peter og jeg, der alle tre var Venner af store Tildragelser, Kursen mod Smedien. Og der fik vi at se det sære Syn, at Mennesker kunde bo i en Vogn. En Vogn med Vinduer og et bitte Skorstensrør ovenud. Det var en mærkelig Vogn ligesom et Hus — eller et mærkeligt Hus ligesom en Vogn. Vi gisnede over Fænomenet, da vi gik hjemad, og følte os i vort Inderste forberedt paa store Begivenheder.

Disse udeblev heller ikke. Allerede Dagen efter var det vitterligt for hele Byen, at der skulde forevises Cirkuskunster i Salen, d. v. s. en Storstue i et gammelt Stuehus, der var blevet staaende efter en udflyttet Gaard. Om Aftenen skulde der straks finde en Premiereforestilling Sted, hvorpaa Indbyggernes Opmærksomhed henledes ved Opslag paa Smediedøren og paa alle Byens fire Telefonpæle. Yderligere opildnedes Interessen ved Udbredelse af røde Reklamesedler, som Børnene havde med hjem fra Skolen, og hvori Direktøren højagtelsesfuldt indbød et højtæret Publikum til sine Forestillinger, hvor Monsieur den og den (hvis Navn ikke lod sig udtale) vilde optræde i effektfulde, sensationelle og uovertrufne Glansroller. Entre 15 Øre. Det var ikke til at staa for. Søren, der sad øverst i Skolen og var fantasiløs, mumlede noget om Løgn, men vi andre Sangvinikere overdøvede ham. Selvfølgelig, og det kunde da enhver forstaa, at hvad man læste og kunde se paa Tryk for sine Øjne, det var Sandhed . . . Naa! Da Skalle-Peters evig snottede Jens havde stavet sig igennem det af Plakaten, der var dansk, erklærede ogsaa han sig tilfreds med Indholdet. Penge havde han ikke, snøvsede han, men han havde en enøjet Dueunge hjemme i Kassen, den vilde han sælge. Og vi gik ned og saa' paa den.

Om Aftenen rykkede saa det højtærede Publikum med højt spændte Forventninger ind i Salen og tog de reserverede Bænkepladser i Besiddelse. Der var nemlig med Kridt skrevet Tal paa Bænkene, hvor man kunde sætte sig. Det varede imidlertid ikke længe, inden enhver satte sig paa de Tal, han fandt for godt, og da der var fire Gange saa megen Plads, som der var Brug for, gjorde det jo ikke noget. Det var knagende koldt, Frosten var trukken igennem paa Væggene, og det skreg i Sneen, naar nogen gik udenfor. Men paa Tæppet, der var hængt for en Krog af Salen, skinnede Ækvators glødende Sol i sin fulde Glans. Negerne

Det var en mærkelig Vogn, ligesom et Hus — eller et mærkeligt Hus, ligesom en Vogn.

gik nøgne, de dansede Krigsdans og stak hinanden i Maverne med Spyd, saa de gik forover med et forgræmmet Udtryk i Ansigterne, det saa ellers farligt nok ud dette her; men det var jo i Afrika og ikke i Jylland, at det gik saadan til. Aberne og Kvælerslangerne var jo ogsaa i Afrika i al deres Mærkværdighed. Ja, havde man selv været i Afrika, det havde været noget andet. Saa skulde lange Søren ogsaa have faaet et Spyd i Maven, og man skulde danse den værste Corobbori i Skrædderens Hvidkaal. Skolelæreren kunde man binde til en Palme og ofre ham; og Jens Peter Olsen, naar han kom med Pisken, kunde man nemt skyde en forgiftet Pil igennem Brystet. Det var nok ikke saadan at komme til Afrika, skulde de blive belært om. Her kunde de sagtens allesammen; men i Afrika, naar det gik løs paa Livet!

Det trak iskoldt ind ad Døren, som var bleven aabnet. Det var Jens, ham med Dueungen, han fik fem og tyve Øre for den, og nu havde han ædt Lakrits for det, kunde man se. Med sin sædvanlige Hensynsløshed fik han sig skubbet tæt op til Tæppet og skulde naturligvis have det hele begloet. Derved blev Ligheden mellem ham og en af Aberne saa paafaldende, at det nær havde vakt Opsigt.

Forestillingen, der efter Programmet forudsatte fjorten Personer, besørgedes af tre. Direktøren traadte blaafrossen ud fra Troperne. Han begyndte med en Hat og noget Papir, hvilket i og for sig var meget godt, men da det forudsatte en anden Retning af Fantasien, varede det noget, inden den rette Stemning kom frem. Imidlertid aad han Blaar og trak Femører ud af Folks Næser, dog ikke af Skalle-Jenses. Efter Direktøren fremførte en Mand i lysegraa Sommerfrakke to dresserede Hunde, der efter at have faaet nogle Rap af en Kæp bekvemmede sig til at hoppe et Par Gange igennem et Tøndebaand. — Det kunde Andreas's Hund gøre, saa tit det skulde være, det var ikke noget at give Penge for at se. Han naaede ikke højere i sine øvrige Roller og var kun Genstand for meget beher-

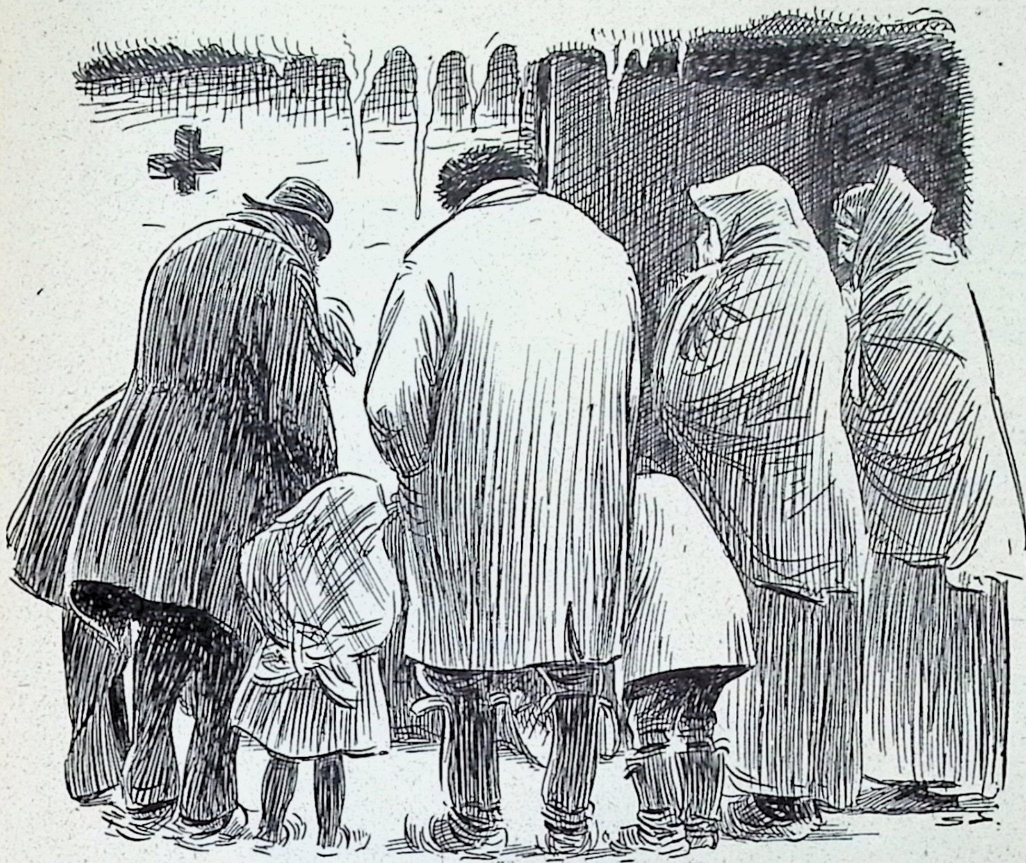
sket Applaus. Saa kom der endelig noget, der var værd at lukke Øjnene op efter. Det var en femten, seksten Aars Dreng, der vendte Mølle ind paa Scenen, han var iført grønt perleskinnende Trikot med store, glimrende Stjærner af Guld- og Sølvpapir paa Brystet. De nøgne Arme og Knæ var nubrede af Kulden, men da han først kom til at arbejde, fik Huden snart en varmere Kulør. Han slog Kraftspring og gik paa Hænderne. Han slog et dobbelt Kraftspring paa et Tæppe, der var bredt ud paa Gulvet, og gik igen baglæns ned paa Hænderne, saa Ryggen stod spændt som en Bue. Han bøjede sig endnu mere sammen, som skulde Skindet revne og Ribbenene springe i Stumper mod Loftet. Han blev til et helt Vidundermenneske, som ingen havde set Mage til. Jeg kunde høre Jens Peter Olsens Kone bag ved mig sidde og sige: St..st..st..st.. uafbrudt, hun var bange, at han skulde brække Armene og Benene. Det var da for galt, at et Menneske skulde saadan spøge med sit Helsen, der var det fornemmeste, man havde. Selv var jeg ogsaa kommen til at spekulere over noget, som jeg hidtil havde antaget for Løgn, fordi jeg havde hørt det af Gammelmette, nemlig at Komediantspillere altid knækkede Ryggen paa de Børn, de fik, saadan at de kunde bukke Enderne sammen. Ved en ufrivillig Tankegang kom jeg til at forestille mig Mette oppe paa Scenen. Hun bøjede sig forover, hvilket var meget nemt, da det var hendes naturlige Stilling. Hun slog en lille Kuldbøtte, hvilket hun ogsaa kom godt fra, hun var jo næsten kun Hovedklæde og Strikketklæde og Skørt. Hun gik paa Hænderne — nej, Gammelmette, hold nu op med den! Men saa vilde hun vise os dette her med at gaa bagover og staa paa Hænderne. Det vilde selvfølgelig gaa galt. Gammelmettes Ryg var noget af det stiveste og krummeste, der kunde tænkes. Men hun trak ufortrødent Vejret og begyndte at gaa bagover. Det strikkede Klæde var bundet over Armene, dem kunde hun ikke bevæge mere end et Kvarter fra Kroppen, og da hun fik Hovedet op i den Stilling, hvori almindelige Mennesker gaar med deres Hoveder, saa' jeg hende allerede mimre haabløst og fortvivle. Da hun endnu blev ved at gaa bagover, slap Benene fra hende, og hun laa der paa sin krumme Ryg, kavende med Kløerne i Luften som en Oldenborre.

Nu sang han deroppe, Akrobaten. Det var vel et eller andet Sludder af en Revysang, men det gjorde et vidunderligt Indtryk paa mig dengang. Denne Stemme, der skingrede og skrattede i Overgang, slog undertiden ud i Rummet med Toner, der fremkaldte en Tindren mod de raa og fugtige Vægge og et mærkeligt Genskin i vore Øjne. Jeg erindrer endnu tydeligt Aftenen, Stuen, Belysningen, den lille Flok Landsbyunger paa Bænkene og Komediantspilleren i det grønne Trikot og med Guldstjærner paa Brystet. I den kolde Luft saas hans Aande fra Næseboerne, Pupillerne udvidede sig besynderligt, Guldstjærnerne funklede i Skæret fra Petroleumslamperne. Maaske var det kun et tilfældigt Indtryk; maaske har man, blandt alle Sindets fjærne Rørelser, virkelig gennem dette stakkels Gøgl fornummet den første svage Klingren fra Verdens store Orkester.

Det lille Selskab blev i Byen. De lejede sig et Par Stuer et Sted men var forøvrigt undertiden borte i flere Dage eller i ugevis paa Tourné. Af og til saas Manden i den graa Frakke eller Bernhardt, saaledes hed den unge, inde hos Købmanden. De købte mest Brød og Smør og Pølse og Sukker, de lavede vist ikke Middagsmad. Men de var ellers skikkelige. Direktøren var en ældre Mand, han saa ret gentil ud. Han gik i Diplomatfrakke; Folk havde aldrig set, om han var i noget indenfor den. Han havde været gift med en af Altenborgerne, fortalte han. Saa—aa, jo, de gamle Folk kunde nok huske Altenborgerne. — Ja, saadan kunde det jo gaa.

Men det kneb nok for dem at leve. Og hen midt i Januar var Frosten saa umenneskelig haard. En Eftermiddag skulde de af Sted til Glerrup, men det havde begyndt at sne, og Direktøren maatte blive hjemme, han kunde ikke holde til Strabadserne. De andre to gik; der var fem Fjerdingvej dertil. De var inde at købe en halv Julekage, den fik de i noget Papir i Lommen. Der var allerede et Lag nyfalden Sne til over Fødderne, og det klampede.

Om Aftenen var der Forestilling i Glerrup. Men da den sluttede, og Folk fik sig stridt udenfor, var der ingen, som kunde

Man kom til at tænke paa en Kalv, som man finder død i Stien om Morgenen og smider uden for.

han kom til Live igen og holdt derfor Overkroppen i Vejret nogen Tid. Men der klemtes kun derved et Par Bobler ud af Munden paa ham.

Bernhardt var saa stiv, at hans optrukne Ben ikke lod sig rette; han blev lagt udenfor ved Døren, da der ikke var Plads inde. Han saa' mærkelig ud. Haaret laa imod Stenene, og Ansigtet var skævt, som om han var traadt i Hovedet. Man kom til at tænke paa en Kalv, som man finder død i Stien om Morgenen og smider uden for. Naar man vendte ham, vendtes hele Kroppen paa en Gang.

Direktøren var blese, hvor der var Vej, eller hvor der var Sti. Hverken Grøft eller Mark eller Hus eller Træ lod sig skelne.

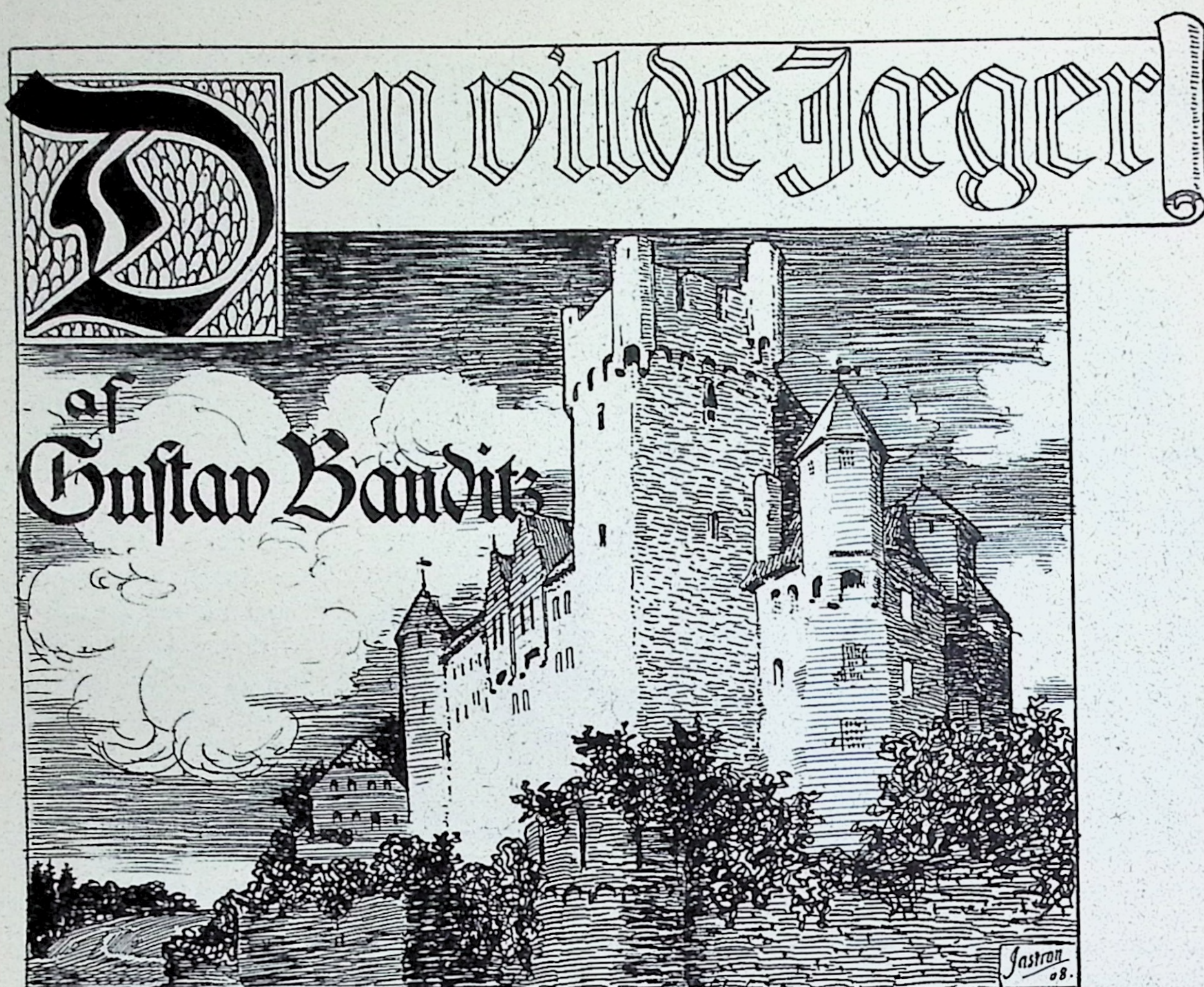
Om Morgenen sneede det endnu, og der var tyve Graders Frost. Da husker jeg, at mens vi sad ved Kaffen, hørte vi en Mand stampe Sneen af sine Træsko eller Træskostøvler ude i Gangen. Og han kom ind og trak sine Vanter af og viklede et Tørklæde bort fra Ørerne og Munden. Og han sagde, at Manden i den graa Frakke og Bernhardt laa henne i Skoleladen og var frosne ihjel.

De sad i en Bunke Avner. Manden, der tærskede, saa' dem, da han kom med Lygten. Han tog ved dem, men de var stive. Folk fik dem lagt ind hos Naboens, dèr sprættede de Klæder og Støvler af dem. Det viste sig, at Manden under den lysegraa Sommerfrakke ikke havde andet end sin bare Skjorte, og da den blev aabnet, saa' de Utøj sidde som smaa mørke Prikker paa hans hvide Krop. Da Varmen havde tøet ham lidt op, gav han til alles Bestyrtelse et Gisp og et Spjæt. De troede, at

ven hentet. Det var en Ynk at se det Menneske. Han troede han kunde blæse Liv i dem. Han fik en Ske til at lukke Munden op paa dem med, og saa lagde han sig ned og pustede sin varme Aande ind i deres bløde Gab. De blev kørte op i den ene af hans Stuer begge to, og Sognet kostede to Kister til dem.

Det var ikke nemt at komme i Jorden i de Dage, men i Hjørnet ved Kirkelaagen var der en tom Kalkgrav, og i den var der rigelig Plads. Der blev saa de to Komediantspillere sat ned. Noget Jord blev brækket løs og raget ned over dem; Direktøren stod imens med Hatten i Haanden. Det gav en Lyd i Kisterne, da de prøvede at træde Jordknoldene lidt sammen. Samme Dag kørte han alene med Vognen ud ad Landevejen, ved hvis Sider Sneen laa kastet op i Volde. I Frostvejret kunde Hjulenes Knirken høres langt borte.

Det var den Vinter i Begyndelsen af Halvfemserne, der var saa haard ved de Fattige — da de havde saa ondt ved at klare sig.

ILLUSTRERET AF V. JASTRAU

Det var paa Herregaarden Adlersburg i Thüringen for circa tre og tyve Aar siden! Der var Jagt, stor Jagt hos Friherre Ernst August von Solschwitz — min gamle Ven og Studiekammerat fra de unge Dage.

Jeg har saa ofte haft Lyst til at nedskrive mine Minder fra hin Jagt — der adskilte sig saa sørgeligt fra alle de andre Efteraarsjagter, jeg før og siden har været med til paa Adlersburg; men hidtil er det bleven ved Beslutningen, og først nu, saa mange Aar efter bleven til Virkelighed. Minderne staar dog lyslevende for mig, som var de kun et Aar gamle. Og heller ikke er der gaaet noget Efteraar hen, uden de blev opfriskede paa Adlersburg mellem min Ven og mig, og Flaget blev hejst paa halv Stang den syttende October fra „Riddertaarnet"s Spir. —

— Jeg har altid elsket Thüringen!

Thüringen er rigtig Stedet for den gode, gamle tyske Romantik, finder jeg — Thüringen og Schwarzwald. Dér er de store gamle Skove, Skove, der virkelig lukker sig efter En med deres dybtgrønne Løv, naar man vandrer ind i dem, Skove, der gemmer paa, hvad de hører og ser, og som ikke fortæller videre, hvad de er Vidne til — enten det saa er et Møde mellem to elskende, eller den natlige Jæger, der trodser Loven og Faren og søger at redde sig en Buk af Herremandens Flok.

Ja, Skoven er tavs. Den ryster maaske en Gang imellem paa sit hæderkronede Hoved, og Aaen, der risler igennem den over mossede Stene, kan, som en anden Slange i Paradiset, hviske Den, som af den ene eller anden Grund forvilder sig for langt ind mellem Stammerne, et Ord i Øret om, hvad Forskel der er paa godt og ondt — hvis han da ellers forstaar at lytte til Naturens Stemme paa rette Maade. —

— Ja, Skovene i Thüringen — om Sommeren saa dunkle og mørke som den bundløse Sø, og om Efteraaret saa lyse og spraglede, saa røde og gule — jeg elsker Jer og længes efter Jer det hele Aar!

Da jeg derfor det omtalte Aar henad Eftermiddagen i Slutningen af October kom til Adlersburg, var jeg i det prægtigste Humør.

Foruden mig var der flere andre Jagtgæster. Min kære Ven Ernst August og hans smukke,

elskelige Frue, Louise Marie, havde mange Venner, og deres største Glæde var at samle disse om sig, naar der holdtes Fest paa deres Herresæde.

Der var Friherre Ulrik Günther von Solschwitz, min Vens Fætter; der var Baron Karl von Hohlendorff og Lieutenant, Grev von Altendorff fra Berlin; og saa den rige Grev von Felsenstein. — Grev von Felsenstein! Den mest ridderlige og elegante Adelstype, jeg nogensinde har set. Han var ikke helt ung længer — over halvtreds Aar — men han kunde føre sig, som kun faa — og han havde et Humør, der saamænd var tilstrækkeligt til seks Uhlanlieutenanter. Hans Hoved var prægtigt. Ørnenæsen over den velplejede, elegant hængende Knebelsbart, de fornemme Øjenlaag, og den kække, lodrette Fure mellem Øjenbrynene gav ham d e t, at man saa', han hørte til en af de rigtige, en af de gode, gamle Slægter, der endnu tror, at Friedrich Barbarossa sidder i sit Küffhäuserbjerg i Türingerwald og venter paa, at hans gamle Fædreland skal komme i Fare og Fortræd, for at han kan komme med sit store, tunge Sværd at ave Fjenden — en af de Slægter, hvis Mænd altid vilde være rede til at ofre alt for at faa Lov til at følge gamle Friederich Barbarossa, naar han blot kaldte.

Saadan var Grev von Felsenstein, og jeg havde altid i Ærbødighed været hans specielle Ven. —

— Grev von Felsenstein holdt af et godt Glas Vin, og som Aarene var gaaede, var Lysten dertil just ikke bleven mindre. Og da jeg denne Dag kom til Adlersburg og ved Middagsbordet netop sad lige ved Siden af ham, lagde jeg Mærke til, hvormegen Rhinskvin — hans Yndlingsvin — han drak.

I Selskabet var ogsaa et Par Damer. Foruden Værtinden var der Baron von Hohlendorffs Gemalinde — og saa den Dame, som denne Fortælling vil omhandle i Særdeleshed: Enkegrevinde Magda von Grathenburg, den trediveaarige Enke efter Herren til Grathenburg og Stahl, hvilke store Godser er Nabogodser til Adlersburg.

Hun var en fortryllende Skabning, nærmest i sydlandsk Manér. Hendes dybe, mørke Øine syntes man stadig man maatte erindre, og dog, stirrede hun saa paa En, syntes man alligevel altid, de var deiligere, end de sidst havde været. Hendes fine, buede Næses Fløje havde noget enestaaende dristigt i Tegningen, og som vidste de det selv, pointerede de Linieskønheden ved ofte at være i Vibration. Og hendes Mund og Tænder — ja, det nytter ikke at nævne Enkeltheder, for saa blev man ved — Grevinde Magda var saadan, at Mænd maatte attraa hende, og Kvinder anerkende hendes Skønhed.

Og hvem der havde tabt sit ædle Hjerte for hendes Fod, der lyste elfenbensfarvet gennem Silkestrømpen, det var Grev von Felsenstein. Det var alt en offentlig Hemmelighed paa Egnen.

Men man var dog i stærk Tvivl om, hvorvidt hun vilde bønhøre den aldrende Mand. Alt een Gang havde hun jo været gift med en Mand, der var langt ældre end hun selv — hendes afdøde Mand var halvfjerds, da han døde — og selv var hun livsglad og sagdes at elske alt, hvad der hørte Ungdommen til. Og Grevens Rigdomme mentes ikke at kunne spille nogen Rolle for hende, da de Godser, hun havde arvet efter Manden, var nogle af de rigeste paa Egnen, hvorimod hun inden sit Ægteskab havde været henvist til at leve af en tarvelig Klosterappanage. —

— Grevinde Magda havde tilbords den unge Grev von Altendorff. De sad overfor os, og jeg lagde Mærke til, at Grev von Felsenstein — hvor interesseret han end var i Samtale med mig — hverken havde sit Øie eller Øre fra det omtalte Par. Og Skinsygen blev vædet med en Asmannshäuser, der havde ligget i Kælderen alt i min Vens Bedstefaders Tid.

Efter Middagen, der havde været rig og smagfuld, sad vi i den store Hal, hvor der i Kaminen var tændt et stort Baal af Fyrrestammer, der knitrede og flammede, medens det kastede et rødt, trolddomsagtigt Skær over vore Ansigter, som vi sad dér i en Rundkreds om Baalet.

Og Talen var fornøjelig, som altid paa Adlersburg. — Thüringerskovene har deres gamle Sagn, og, som saa mangen anden Gang, faldt Talen paa disse — og altid var da Sagnet om „den vilde Jæger fra Haklenberg“ Genstand for Hovedinteressen.

Sagnet om Ridder Kuno fra Haklenberg, en af de mest forvovne og mest udholdende Jægere, man vidste at nævne.

Det var ham, der jagede Hinden, mens dens Kalv løb ved Siden, ham, der med sit store Følge huserede over den arme Bondes Ager og smældede med Pisken, naar de usle Bønderbørn var ham i Vejen — ham, der var alles Skræk og Rædsel i ti Miles Omkreds. —

— Men saa var det en Dag — en smuk Søndag Formiddag — at Bønderne, da de gik til Kirken, havde set ham fare afsted paa sin springende Hest, fulgt af sine Jægere og Drenge, men ikke, som sædvanlig, alene foran sin Stab. Nej, han blev ledsaget paa sin venstre Side af en Fyr i en lang, flagrende Kappe af ildrødt Tøi, og han var stadig et Hestehoved foran Ridderen, og han ansporede ham, kunde man se, til at ride frem. Men paa den anden Side red en Mand med klare Øine og — i Modsætning til den anden — et fromt Blik; han havde en lyseblaa Kjortel og red en hvid Hest, mens den røde Mand havde en kulsort. Og Manden i den blaa Kappe søgte at holde Ridderen tilbage og pegede hen paa Kirken, der laa højt paa Skrænten.

Men det hjalp ikke. Over Gærder og Hegn, gennem høje Hvedeagre, over Sæd og Haver foer Banden, forfølgende en forskræmt Hind, der havde givet sin Kalv Die, mens Morgenduggen faldt. — Og gennem den store Skov red Banden — hei, hop, over Hængedynd i Mosen, gen-

nem Krattet, stadig frem. Men Hinden var hele Tiden forrest. — Manden i den blaa Kjortel, som nogle vilde vide havde haft store Vinger paa Ryggen og var en Engel sendt fra Vorherre selv, trak tilbage i Ridderens Vams. Men den røde Mand med det spidse Skæg, som var Den, Thüringerbonden ikke gerne nævnede ved Navn, tog tilsidst Ridderens Hest ved Bidslet — og saa gik det raskere frem — stadig afsted — indtil de kom til Skovens tykkeste og mest vildsomme Dal, tæt ved, hvor nu Grathenburg, Grevinde Magdas Ejendom, ligger.

Derinde boede en gammel from Eremit, som havde dannet sig en Bolig i en lille Klippehule, over hvilken et Krucifix var anbragt.

Og Hinden styrtede frem og segnede ned for Eremittens Fødder. — Han, der sad og læste i sin Bibel, reiste sig op og løftede sit Krucifix, lige i Retning af Jægerens Ansigt, og tordnede ham et „Holdt" i Møde. Hestene standsede og stejlede, men saa sank Ridderens Hest i Knæ, faldt til Jorden og strakte sin Mule hen for Eremittens Fødder. Ridderen tumlede af Sadlen, den gode Engel forsvandt, og den røde Forfører red bandende og sværgende bort.

Og Bønderne saa' aldrig mere Ridderen paa Borgen. Han var sporløst forsvunden.

Men i Jævndøgnsnætterne, naar Stormen raser og Løvet hvirvles af Træerne, da kan den enlige Vandrer i Skoven høre Hundeglam og vilde Jægerraab og Hestevrinsken, og sommetider ses ogsaa en Skare Jægere fare afsted gennem Skoven. — Det er den vilde Jæger, der gennem Tiderne, som et uhyggeligt Skovspøgelse, farer afsted. Naar han kommer til det Sted, hvor i sin Tid Eremittens Bolig var, standser han; Hesten falder, og Synet forsvinder. Men derhen gaar heller ikke den Thüringerbonde med sin gode Villie. —

— Saadan sad vi og talte om Skovenes Mystik, drak den gode gamle Rhinskvin og saa' paa Baalet, hvor Thüringerskovens Graner blev til Aske. —

— „Ja, og Den, der en Jævndøgnsnat ved Efteraarstide ser den vilde Jæger, ham vil der times en stor Begivenhed!" — sagde Grevinde Magda. — „Han skal snart til sit eget Bryllup, eller hans Død er nær forestaaende — saa melder Sagnet — men der er vist ikke mange, der vilde holde af at tage den Post — rent bortset fra Uhyggen, der klæber derved, og i Kulde og Storm om Efteraaret er der neppe rart ved „Eremittens Hule" om Natten." — Grevinde Magda saa' sig om i Kredsen, og hendes Blik kom tilsidst til at hvile paa Grev von Felsenstein. —

Straks var der ingen, der svarede; vi drak vort Glas ud og fik det fyldt igen.

Men saa brød Grev von Felsenstein Pavsen. „Og hvorfor ikke? — Jeg tog gerne den Vagt; jeg tilbringer gerne en Nattetime ved „Eremittens Bolig". Den brave Jæger behøver ikke at frygte den vilde Ridders Genfærd." —

Og han saa' sig om i Kredsen og drak atter sit Glas ud.

Der blev ikke talt i et Par Minutter. Endelig smaalo Grevinden, mens hun sendte Greven et fyrigt Blik. — „Ja, det kunde jo være rart nok at faa det opklaret, om der virkelig er Nattesyner ude i den store Skov. Jeg vilde virkelig sætte Pris paa at faa at vide, hvad der kan husere i min Skov ved Nattetide." — „Og imorgen Nat Klokken tolv staar jeg paa Post ved „Eremittens Hule"," sagde Greven og reiste sig i det samme, idet han bukkede stramt for Selskabet, og officersmæssigt tog med højre Haand op til Panden — „Men saa trækker jeg mig ogsaa tilbage. Klokken gaar til tolv, og Jagten begynder i Morgen Klokken syv. Godnat! — Og den gamle Kavaler gik ovenpaa for at sove den gamle Rhinskvin ud.

Den næste Dag var en straalende Jagtdag. Hornet lød friskt i den mangefarvede Skov. Solen skinnede festligt mellem de store Bøge- og Egestammer, og gyldne Blade dalede dirrende gennem Luften, lysende en sidste Gang, som aldrig før, inden de blev til Jord igen. I Moserne stod Rørskovene saa høje, og imellem dem var der vildsomme Gange og Stier, hvor man saa' en hel ny Verden røre sig. Guldsmedene svævede omkring, og de sidste Sommerfugle flagrede. De store Frøer plaskede forfærdet ned i Vandhullerne, naar nogen nærmede sig, eller skjulte sig i Elletrunterne. Og Birken viste sit dirrende, fine, lyse Væv mod den blaa Himmel, over hvilken lyse, hvide Skyer sejlede som stolte Fartøjer over Havet i fint Vejr.

— Jagtfrokosten fandt Sted i en dertil indrettet Pavillon, beliggende paa et Højdedrag, med prægtig Udsigt over Adlersburg, der spejlede sit høje Taarn i Søen, som kransede den gamle Borgs Voldsider.

Damerne kom tilstede til Frokosten.

Grevinde Magda red en kulsort Hest, ledsaget af sin Broder, Baron Doberen, der samme Dag var ankommen til Grathenburg. Sammen med ham var tillige Prins Moritz af Huset Kraftstein.

Vi andre havde den ganske Formiddag kun hengivet os til Jagtens Glæder — der for os alle var den kæreste Idræt — og Gaarsdagens Aftaler var end ikke bleven nævnet mellem nogen af os.

Damernes Ankomst forandrede dog hurtigt dette.

Grevinde Magda havde alt fortalt sin Broder om Grev Felsensteins Tilbud — og denne stod selvfølgelig ved sit Ord.

„Ja," sagde han til Baron Doberen, „Deres Søster, Hendes Naade Grevinden, ytrede, at hun vilde sætte Pris derpaa!" — og han bøjede sig chevaleresk for sin Hjerterdame.

„Ja, men De tilbød det selv først, kære Greve!"

lo Grevinden — „men jeg er Dem virkelig Tak skyldig derfor", — og hun sendte igen Greven et funklende Blik, saa det formelig lyste op i den gamle Riddersmands Ansigt.

Men Lieutenant Altendorff var forstemt den Dag; han havde ogsaa skudt fórbi to Gange til en Buk samme Formiddag, og Grevinde Magda saa' ikke til den Side, hvor han var.

Ellers var hele Selskabet i den ypperligste Stemning. Og da Hornsignalet igen lød efter Frokosten, samledes Jægerne glade om Forstmesteren, der kom med Skytterne og Jægerne.

Grevinde Magda havde Lyst til at overvære en Jagt, og da Grev von Felsenstein tilbød hende sin Jagtstol for at overvære den fra dette Stade, og hun tog imod den, kendte hans Glæde selvfølgelig ingen Grænser.

Men Grev von Altendorff saa' jeg knytte sin ene Haand, og hans Pande furedes. Saa gik han hen til Overjægeren og fulgtes med ham i ivrig Samtale til sin Plads, ind gennem Skoven.

— Men for mig var det, som den gulnede Skov ikke mere glimtede i gyldne og lyse Farver. Efter at Grevinde Magda var kommen derud, saa' jeg kun, den var falmet.

Det var ved Frokosten bleven bestemt, at hele Selskabet skulde spise til Middag paa Grathenburg hos Grevinde Magda, thi der var man nærmere Eremittens Bolig, som kun laa circa en halv Times Ridt derfra, — hvorimod der var tre Gange saa langt til Adlersburg.

Vi kom saa ved Sekstiden til Grathenburg, hvor vi fik en overdaadig Middag, og hvor alt var indrettet paa det kostbareste.

Grevinden blev selvfølgelig ført til Bords af Prins Moritz, men ved hendes anden Side sad Grev von Felsenstein. Og jeg lagde Mærke til, at han i stærk Grad havde en større Passion end gammel Rhinskvin — selv naar han kom fra en anstrengende Jagtdag.

Programmet lød forøvrigt paa, at alle skulde blive paa Grathenburg indtil over Midnat, for at afvente Grev von Felsensteins Tilbagekomst fra hans Nattevagt ved Eremittens Bolig, hvorhen han skulde ride Klokken halvtolv, ledsaget af von Solschwitz og mig.

Vi havde bestemt at afhente ham igen Klokken et.

De fleste af Herrerne tog nærmest hele Historien overlegent, trak paa Skuldrene og mente, det var Narrestreger. Kun Grev von Altendorff lod mærkelig nok til at tage det mere fra den alvorlige Side, og fortalte en hel Del Spøgelsehistorier, — Historier, der var forefaldne paa hans Faders Slot, og som aldrig var bleven opklaret paa naturlig Maade.

Om det var for at skræmme Greven eller hvad Meningen var, forstod jeg ikke.

Men jeg maa bemærke, at Greven paa ingen Maade lod til at være nervøs.

Henad Klokken elleve blev Grev von Altendorff mere tavs og klagede over Hovedpine — han var snublet over en Trærod om Formiddagen i Skoven, fortalte han, og havde stødt Hovedet ubetydeligt. Grevinde Magda tog sig lidt mere af ham og badede hans Pande med Køllnervand — dog syntes han ikke, det lindrede meget.

Tiden nærmede sig imidlertid, hvor vi skulde afsted. Og da endelig Øjeblikket kom, hvor det meddeltes os, at Hestene var sadlede, og vi tog Afsked, hørte jeg Grev von Felsenstein sige til Grevinden, idet han bukkede dybt for hende og kyssede hendes Haand:

„Og ser jeg det overnaturlige, tager jeg det for et godt, og ikke ondt Varsel!"

Og Grevinden smilede til ham.

Lidt efter red vi ud af Borggaarden, fulgt af en Rideknægt, der skulde tage sig af Grev von Felsensteins Hest, mens han tilbragte Midnatstimen alene ved Eremittens Bolig.

Natten var mørk, og da vi kom ind i Skoven, kunde vi knap finde Vej og havde maattet opgive det hele, hvis ikke Rideknægten havde været saa forsynlig at tage en Lygte med.

Luften var stille, og vi hørte kun af og til en Ugle skrige oppe fra Trækronerne, eller Natravnens Kaglen fra Moserne.

Vi red tavse, og ikke uden en vis alvorlig Stemning.

Ingen kan vel sige sig helt fri for at være greben — mer eller mindre, alt efter de forskellige Omstændigheder — af en Smule af Overtroens dunkle Magt. Og naar en Gang imellem Nymaanen fik Lejlighed til at stikke sit Horn frem gennem Skyerne, og kastede et svagt Elverlandslys over Engene og Sumpene — i en af hvilke vi endda et Øjeblik saa' noget, vi mente maatte være en af de mystiske Lygtemænd — saa behøvedes der ikke saa megen Fantasi for at fremkalde noget overnaturligt.

„Eremittens Bolig" var en mindre Kløft ind under en lille Klippe.

Foran var en aaben Plads, og saa kom Skoven — ellers Sump og Skov til alle Sider.

Da von Solschwitz og jeg trykkede von Felsensteins Haand, medens vi tog Afsked med ham her, var det med en vis Alor til Trods for, at von Felsensteins Stemme lød muntert og roligt. Men i hans Haandtryk var der dog et svagt Eftertryk — saadan som der kan være det mellem to elskende, og som naar Mænd trykker hinanden i Haanden, og der menes mere end en blot selskabelig Formsag.

von Solschwitz og jeg red saa til Skovløberhuset, der laa ti Minutters Gang derfra, hvor Skovløberen ventede paa os, for at vi kunde oppebie Nattetimen der.

Hjemme paa Grathenburg, hørte vi senere, da vi kom hjem, var Stemningen bleven animeret. Champagnen havde afløst Rhinskvinen, og hele Selskabet var blevet mere utvungen.

von Altendorff var dog bleven saa utilpas, at han maatte trække sig tilbage. Smerterne i Hovedet var rent ud utaalelige, og han fik anvist et Værelse ovenpaa. Men det øvrige Selskab morede sig lige godt, og et Hazardspil — noget, Grevinde Magda ikke kunde sige sig helt fri for at nære en vis Lidenskabelighed for — var kommen i Stand. Lidenskaben maatte forøvrigt høre til Familien, da det var en bekendt Sag, at Grevinde Magdas Broder havde ruineret sig i Nizza.

— von Solschwitz og jeg havde det forøvrigt efter Omstændighederne godt i Skovløberhuset. Ved en god Pibe Tobak og et Bæger hjemmebrygget Most fik vi en hyggelig Passiar — saadan som en Passiar netop kan være mellem to Venner en Midnatsstund, naar Tilliden styrkes, og Tungebaandet løsnes. Tiden løb fra os, og Gøgen i Uret slog et, inden vi anede det.

Hurtig kom vi afsted med Lygten foran os og naaede „Eremittens Bolig".

Grev von Felsenstein sad paa samme Sted, hvor vi havde forladt ham.

Først da vi kom helt hen til ham, rejste han sig, og ved Lygtens Skær saa' jeg, at han var ualmindelig bleg.

„Svar mig," sagde han, og Stemmen rystede lidt, „var jeg fuldtud nøgtern, da I red herud med mig?"

Begge bekræftede vi det, hvilket ogsaa maatte siges at være Tilfældet.

„Ja, kort og godt, saa har jeg ogsaa set dem, Rytterne, ikke hørt dem — ikke andet end et Sus — de gled forbi der ad Vejen — der var flere — hvormange véd jeg ikke. Men de var der."

Han udtalte Ordene stødende og snappede de sidste Ord af; og gik saa hen til sin Hest, som han besteg.

Og vi red tavse hjemefter.

Jeg var egentlig ikke saa lidt betagen. Paa Greven kunde man tydelig mærke, at der virkelig var hændet ham noget, han ikke kunde forklare sig. Han var gammel Soldat, havde ingen Kællingehjerne og havde tilmed den Dag været yderst tilbageholdende overfor Vinen. — Havde han virkelig været Vidne til Skovens allerdunkleste Hemmeligheder?

— Som sagt, vi red tavse gennem Skoven. Da vi nærmede os Grathenburg, standsede pludselig von Felsenstein sin Hest med et Ryk, og vi andre fik ogsaa vore standsede, da Greven gjorde Tegn, at han vilde tale til os.

„Mine Venner," sagde han, „ja, I mine sande Venner, le ikke af mig; tro ikke, jeg er gal, men jeg saa' det, tydeligt og rigtigt. Og jeg kan ikke andet end tage det for et godt Varsel — husk, hvad Grevinden sagde" — og han saa' op til Grathenburg — „hun, den skønne og ædle — at den vilde Jæger varslede Fryd eller Sorg, Brudefærd eller Død. Jeg tror paa hende, og hun bliver, hvis hun vil, min Brud — eller jeg tager min Død derover."

Og vi red atter videre og hørte snart Hestenes Sko paa Grathenburgs Stenbro.

Vi tre kom ind til det muntre Selskab, som kom vi fra en anden Verden.

Med Mystikkens graa, tunge Kappe om os, var vi som andre Væsener blandt Grevinde Magda og hendes Gæster, der i Øjeblikket for største Parten kun tænkte paa Spøg og Vin, Spil og Erotik.

Grev von Felsenstein blev jo saa under Latter udspurgt, og da han virkelig, hvad jeg maaske ikke i hans Sted havde gjort, straks fortalte, hvad han havde oplevet, blev Lystigheden endnu større.

„Ja, Durchlaucht!" sagde endelig Grevinden med et Smil til Prinsen, som hun havde under Armen, „sig saa ikke, at vi ikke har Helte mere i Tyskland — Spøgelsehelte — men Greve! De maa ikke se saa bleg ud, drik et Glas Vin!" og selv tog hun et Glas, men stødte det mod Prinsens, inden hun drak.

Forøvrigt brød man snart op. Den næste Dag skulde jo Jagten fortsættes fra Morgenstunden.

Og saa kom den næste Dag. Den sørgeligste Jagtdag i mit Liv, den, jeg aldrig glemmer, og ikke heller nogen af de andre Jagtfæller glemmer. En Jagtdag, hvor der ikke alene blev fældet ædelt Vildt, men hvor ogsaa en ædel, nobel Mand faldt for aldrig at rejse sig mere.

Da Grevinde Magda med Prinsen, Broderen, Grev Doberen og von Altendorff, der jo havde tilbragt Natten paa Grathenburg, kom til Jagtselskabet i Pavillonen, var de leende og røde i Hovedet og havde stadig ironiske Spørgsmaal til von Felsenstein.

Dennes Eventyr den foregaaende Nat havde selvfølgelig hele Formiddagen været Genstand for megen Samtalen, og der var bleven talt for og imod. Men Grathenburgerne tog det blot fra den gemytlige Side, og særlig von Altendorff var den mest forvovne med sine Smil og spydige Ord.

Tilsidst spurgte Grev von Felsenstein opbragt og rent ud, hvad da Meningen var, om de tvivlede paa hans Ord, eller om de vilde eller kunde forklare hans Eventyr.

„Ja, det véd Gud, vi kan," lo Grevinden; „kære Greve, vi har haft lidt Spøg for, eller rettere, det er Grev von Altendorff, der har det — han har med et Par Skytter arrangeret en lille „vild Jagt" ude ved „Eremittens Bolig", mens De sad der — det hele er gaaet ganske naturligt til — men Herregud, Greve, det er dog ikke noget

Grev von Felsenstein sad paa samme Sted, hvor vi havde forladt ham.

at se saa alvorlig ud for — vi maa da have Lov til at spøge lidt i denne trivielle Verden!"

Det var smerteligt at se Greven, mens han fik Sandheden at vide om, hvordan hans Livs højeste Ideal havde været med til at drive Gæk med ham. Han var bleven voksbleg, og Furen mellem hans Øjenbryn voksede og blev dybere. Saa vendte han sig til Grev Altendorff, der lidt forlegen stod og drejede paa sit Overskæg — det havde aabenbart ikke været dennes Mening, at Historien skulde kendes af von Felsenstein.

„De er en dum Dreng, der fortjener at faa af min Ridepisk!" udbrød han harmfuldt og vilde til at sige noget mere, men bed sig i Læben, vendte sig og gik.

Men dermed kunde det jo selvfølgelig ikke ende. Lidt efter kom Baron Doberen hen til Grev von Felsenstein med Grev Altendorffs Kort. Og Grev von Felsenstein bad ham hilse og sige, at han var parat til straks at duellere paa Pistoler.

von Solschwitz og jeg blev von Felsensteins Sekundanter. Og da vi en Timestid senere mødtes i en Granlund med Grev von Altendorff og hans to Sekundanter, var vi enige om, at ingen af de to Modstandere vilde tage noget Hensyn til den anden. De mødtes med et saa hadefuldt Blik til hinanden, som man heldigvis kun sjælden ser Mage til.

Og straks ved det første Skud styrtede von Felsenstein, ramt i Hjertet.

Godsets Læge, som var tilkaldt, erklærede med det samme, at det kun drejede sig om Minutter.

„Saa varslede altsaa „den vilde Jæger" min Død!" hviskede han med et bittert Smil.

Han bad mig hilse en Broder, han havde, som den Gang var min Regimentschef, og døde, vist uden synderlige Smerter, i mine Arme.

— Men Grev von Altendorff var ogsaa bleven ramt, og det paa en Maade værre. Han mistede det ene Øje og fik en Hjærnebetændelse, som han aldrig kom til at forvinde.

Grevinde Magda følte sig selvfølgelig en Del rystet over Begivenhederne, og rejste kort efter fra Grathenburg.

Senere blev hun gift — Prins Moritz blev den lykkelige. Men Parret kom aldrig til Grathenburg.

Jeg derimod er ofte kommen tilbage til Adlersburg.

Men aldrig uden at mindes min gamle Ven, Grev von Felsenstein.

Naar jeg vandrer i den gule Skov mellem nedfaldende Blade, naar store Flokke af Rødkælke og Stillidser sværmer omkring, naar Rønnebærrene svulmer i det rødeste rødt, mindes jeg hans friske Humør.

Og naar Stormene raser og pisker Træernes Kroner, og Skyerne driver rastløse hen over Him-

melbuen, tænker jeg paa hans triste Endeligt.

Grathenburg staar øde og ubeboet, og Ejeren vil gerne sælge det.

Ved „Eremittens Bolig“ fandt jeg Aaret efter Begivenhederne en lille rusten Revolver, med et F. graveret under en Grevekrone, lige ved den Sten, jeg husker von Felsenstein sad paa. Jeg undrede mig over, hvorfor han ikke havde skudt den af ind i den „vilde Jæger“s Bande, da den drog forbi.

Den vilde Jægers Saga er endt nu, men derimod véd Skovløberen og Skytten at fortælle, at man sommetider ved „Eremittens Bolig“ kan se en Mand ved Nattetide, der venter paa sin Fjende.

Saalænge Skovene staar, de store Skove, med dirrende Varmetaage over Engene, med blaalige Skygger og dunkelgrønne Dybder om Dagen og med Ugleskrig og Mosekonebryg over Sumpene om Natten — saalænge vil det mystiske og fantastiske bestaa, og den Thüringerbonde vil om Aftenen, mens han skutter sig ved Arnen, fortælle om, hvad der kan hænde den ensomme Skytte som gaar i Maaneskin under tusindaarige Egekroner.

JANKO

AF

HENRYK SIENKIEWICZ

OVERSAT AF OLE FRANK

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

Svag og skrøbelig kom han til Verden. De kvindelige Faddere, der var forsamlede om Barselkonens Seng, rystede paa Hovedet af Moder og Barn. Smedens Kone, som var den klogeste af dem, begyndte at trøste den syge paa sin Maade:

— Vær kun rolig — sagde hun — jeg skal tænde en indviet Kærte; thi det gaar slemt ned ad Bakke med Dem, bered Dem paa at forlade denne Verden, jeg skal sende Bud efter Præsten, saa at De endnu en Gang kan faa Forladelse for Deres Synder.

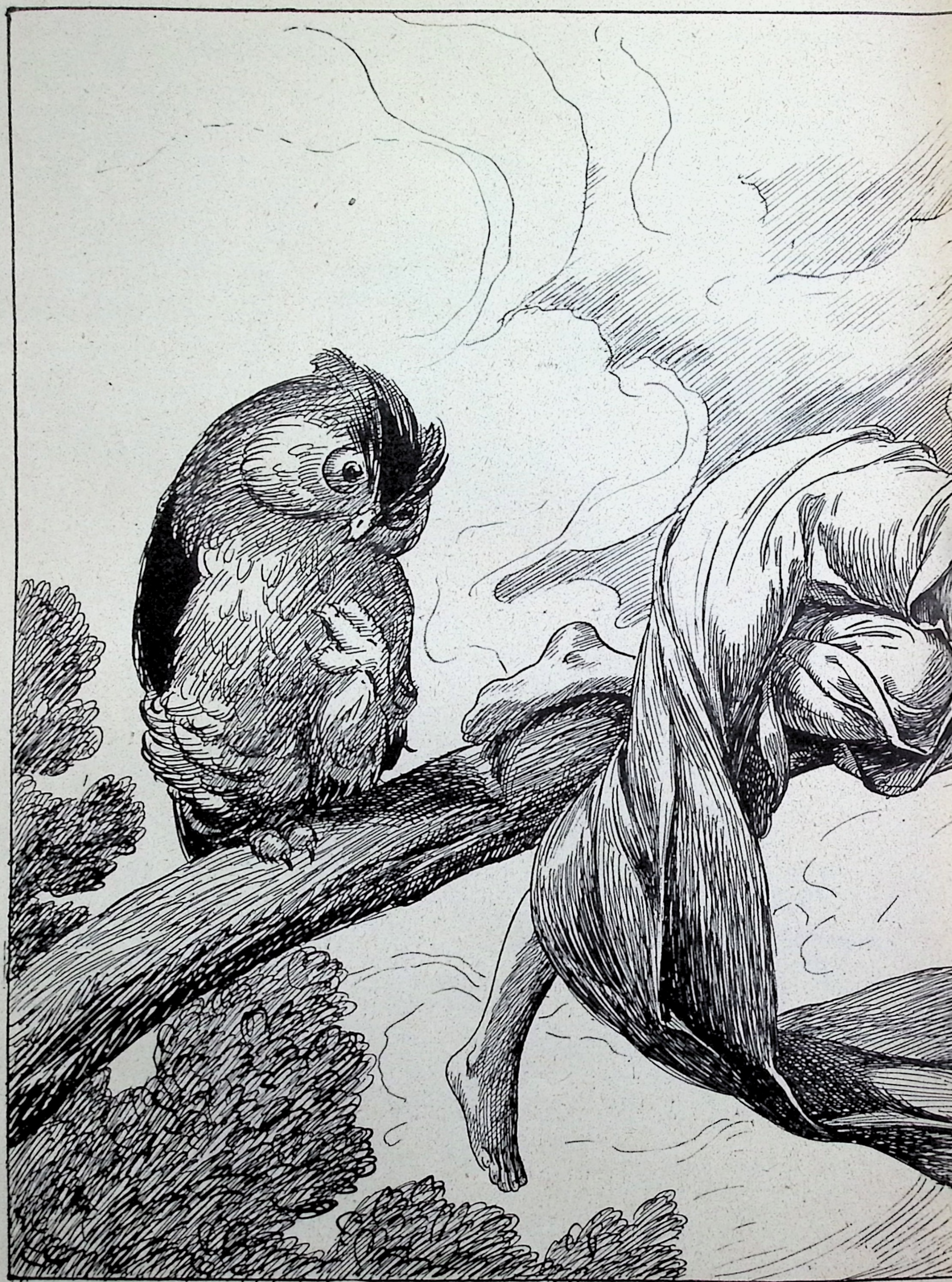
— Men hør! — sagde en anden — Drengen maa straks døbes, han lever ikke til Præsten kommer, og det vilde være ilde, om han som udøbt skulde gaa igen her ved Nattetid.

Med disse Ord tændte hun en indviet Kærte, tog Barnet, bestænkede det med Vievand, og sagde:

— Jeg døber Dig i Faderens, Sønnens og den Helligaands Navn og giver Dig Navnet Jan, og nu, Kristensjæl, far derhen, hvorfra Du er kommen — Amen!

Men den lille Kristensjæl havde slet ingen Lyst til at forlade det skrøbelige Legeme og fare derhen, hvorfra den var kommen; tværtimod, den begyndte at sparke med sine smaa Ben, saa godt den kunde, og græd ganske sagte.

Der blev sendt Bud efter Præsten, han kom, forrettede sin Pligt og gik igen; den syge kom sig, og en Uge efter gik hun atter paa Arbejde. I Drengen var der kun ringe

Tegning af *Louis Moe.*

Alfen·og·de

forlibte·Ugler

Livskraft, han syntes næppe at aande, men da han gik i sit fjerde Aar, kukkede Gøgen om Foraaret nogle Gange over Taget, og dermed forsvandt Sygdommen; det gik bedre, og han naaede saa taaleligt sit tiende Aar. Han var mager og solbrændt med oppustet Mave og indfaldne Kinder, den hørfarvede, næsten hvide Haartop faldt ned over et Par klare, stirrende Øjne, der saa' ud i Verden, som om de saa' uendelig langt bort. Om Vinteren sad han og krøb sammen ved Kakkelovnen og græd stille af Kulde, sommetider ogsaa af Sult; thi det hændte, at hans Mor hverken havde noget at putte i Kakkelovnen eller i Gryden. Om Sommeren løb han omkring i en stumpet Skjorte med et Tørklæde om Livet og en Straahat paa Hovedet; Hørtoppen stak hist og her ud af Hatten, og Hovedet holdt han i Vejret som en Fugleunge. Moderen, en fattig Indsidderske, der levede fra Haanden i Munden ligesom Svalen under det fremmede Tag, holdt maaske nok af ham, men hun slog ham ofte og gav ham Øgenavne. Da han var otte Aar gammel, maatte han som Hyrdedreng hjælpe med at passe Kvæg, eller ogsaa blev han, naar der intet spiseligt fandtes i Hytten, sendt ud i Skoven for at finde Champignons. At han ikke blev ædt op af Ulve var et rent Guds Under.

Fyrretræerne, Bøgene, Birkene, Droslerne, alt sang og spillede i hele Skoven.

Han var ikke særlig opvakt og puttede, som Bønderbørn tidt gør, Fingeren i Munden, naar nogen talte til ham. Folk spaaede ham ikke noget langt Liv og endnu mindre, hans Moder, at hun nogensinde skulde faa Glæde af ham; thi til Arbejde duede han ikke. Det er ikke godt at sige, hvorfra han havde det, men der var en Ting, han havde stor Lyst til, det var til Musik. Han lyttede til hver Tone, og jo større han blev, des mere tænkte han paa Musik. Gik han med Hjorden i Skoven eller med Kammeraterne efter Bær, kunde han vende hjem uden et eneste og sige stille:

— Aah, lille Mor, det spillede saa dejligt i Skoven! —

— Ja, jeg skal spille for Dig, kan Du tro, vent bare! raabte Moderen og spillede for ham med Grydeskeen.

Drengen skreg og lovede ikke mere at høre efter, men tænkte alligevel paa, hvor smukt det havde spillet i Skoven.

Hvem og hvad var det, som sang og spillede? Ja, vidste han det? Fyrretræerne, Bøgene, Birkene, Droslerne, alt sang og spillede i hele Skoven. Ogsaa Ekkoet. Ude paa Marken sang Græsstraaene, og bag ved Hytten svirrede Spurvene, saa Kirsebærtræerne vaklede! Om Aftenen hørte han alle mulige Stemmer, som man kun hører dem ude paa Landet, og han tænkte ved sig selv, at hele Landsbyen spillede. Blev han sendt paa Arbejde for at vende Neg, troede han at høre Vinden spille i Greben. Men saa' Formanden, at han stod ledig med Haaret kastet tilbage for at lytte efter Vinden, der spillede i Trægreben, tog han sin Livrem og bragte ham til Besindelse med den. Folk kaldte ham Janko Spillemand! .... Om Foraaret løb han tidt hjemmefra og skar Fløjter ved Bækken. Om Natten, naar Frøerne kvækkede, og Vagtlerne slog, naar Rørdrum-

merne brummede i Kæret, og Hanerne galede bag Indhegningerne, da kunde han ikke sove, men laa og lyttede, og Gud alene ved, hvad Slags Musik han fik ud af det altsammen.... I Kirken turde hans Moder ikke tage ham med; thi naar Orgelet spillede, og Sangen begyndte, blev Drengens Øjne taagede og matte, eller ogsaa lyste og straalede de, som om Genskinnet fra en anden Verden forklarede dem.

Vægteren, der om Natten gik frem og tilbage i Landsbyen og holdt sig vaagen ved at tælle Stjernerne paa Himlen eller snakke sagte med Hundene, saa ofte Jankos hvide Skjorte, naar han i Mørket løb hen til Kroen. Men Drengen gik ikke ind i Kroen; han blev staaende udenfor, trykkede sig op mod Muren og lyttede. Derinde dansede de „obertas" (en littauisk Bondedans); fra Knøsene lød det „U-ha!" derpaa hørte man Støvletrampen og saa Pigestemmer, der sang: „Og hvad nu?" Violinerne spillede ganske sagte: „Maden venter, Vinen blinker, snart med fyldte Glas vi klinker", og Bassen brummede andægtig: „Som Gud gav, som Gud gav." Vinduerne straalede af Lys, og det var, som om hver Bjælke i Kroen gav Lyd, og Janko lyttede.

Hvad vilde han ikke have givet for at eje en Violin, der sagte spillede:

„Maden venter, Vinen blinker,
Snart med fyldte Glas vi klinker."

Saadan en Slags syngende Træ! Men hvor fik man det fra? hvem lavede det? Hvis han blot engang maatte holde en Violin i Haanden! Godt var det, at han havde Lov til at lytte, og saa stod han da og lyttede saa længe, til Natvægterens Stemme lød bagved ham:

— Vil Du se, Du kommer hjem, Din Plageaand!

Saa først løb han hjem til Hytten, paa de bare Fødder, og bag sig hørte han Violinerne stemme i med: — Maden venter, Vinen blinker, snart med fyldte Glas vi klinker — og andægtig brummede Bassen: — som Gud gav, som Gud gav! —

Han var lykkelig, naar han kunde høre Violinspil, enten det var ved Høstgilder eller til Bryllupsfest. Saa krøb han bag Kakkelovnen eller var stum Dagen igennem, men i Skumringen lyste hans Øjne ligesom Kattens. En Dag lavede han selv en Violin af et Stykke spaltet Træ og nogle Hestehaar; men den spillede ikke saa smukt som Violinerne i Kroen; det lød saa sagte, saa fint som en lille Mus eller som Myg. Alligevel spillede han fra Morgen til Aften, skønt han fik saa mange Knubs, at han snart saa ud som et stødt, umodent Æble. Men det laa nu eengang til hans Natur. Han blev stadig mere mager, kun Maven saa lige oppustet ud; Haaret blev tættere, og Øjnene blev mere stirrende og saa ud, som om de var fyldt med Taarer til Randen; hans Kinder og Bryst blev mere og mere indfaldne ....

Han lignede ikke andre Børn; mest af alt lignede han sin Violin, der klang næsten uhørligt. Meget tidt led han Sult; før Høsten levede han næsten udelukkende af raa Roer og af sin Længsel efter at eje en Violin.

Men denne Længsel bragte ham ikke noget godt.

Lakajen paa Godset havde en Violin og spillede nu og da i Mørkningen for at gøre Indtryk paa Kammerjomfruen. Janko sneg sig sommetider gennem Buskadset i Haven hen til Anretterværelsets aabne Dør for at lytte til Musikken eller for i det mindste at kaste et Blik paa Violinen. Den hang paa Væggen lige overfor Døren. I Drengens Blik laa hele hans Sjæl, naar han saa paa denne Helligdom, der syntes ham det kostbareste i Verden, som han næppe var værdig at berøre. Han blev grebet af en angstfuld Længsel efter at føle paa den med sin Haand eller i det mindste betragte den i Nærheden ... Ved den blotte Tanke bankede det stakkels lille Barnehjerte af Salighed.

En Aften var der ingen i Anretterværelset. Herskabet opholdt sig i Udlandet, Huset stod tomt, Lakajen var for det meste sammen med Kammerjomfruen paa den anden Side af Huset. Janko stod skjult af høje Planter og saa gennem den vidtaabnede Dør paa sine Ønskers Maal.

Fuldmaanen stod paa Himlen. Maanestraalerne faldt gennem Vinduet ind i Stuen og brødes paa den modsatte Væg. Snart naaede de Violinen og belyste den i hele dens Omfang. I det tætte Mørke saa det ud, som om der straalede et Sølvskær ud fra den. Janko stod som blændet; alt saa han ganske tydeligt: de svajede Sider, Stren-

gene og den bøjede Hals. Skruerne lyste som St. Hansorme, og Buen hang ved Siden af som en Sølvkvist...

Alt var saa smukt og vidunderligt, og Janko stirrede mere og mere ivrigt. Han krøb sammen mellem Buskene, støttede Albuerne paa de magre Knæ og saa ufravendt med aaben Mund paa det samme Punkt. Snart bandt Angsten ham til Stedet, snart drev en ubetvingelig Magt ham fremad. Var det Trylleri, eller hvad var det?... I Lysskæret saa det ud, som om Violinen kom nærmere, som om den svævede hen til ham. ...Af og til slukkedes Glansen for saa igen at straale stærkere. Det var det rene Trylleri! Vinden susede sagte i Træerne og hviskede i Buskene; Janko syntes, at en Stemme sagde:

— Gaa blot, Janko; der er ingen derinde... gaa blot! ...

Det var en lys, varm Nat. I Herskabsparken begyndte Nattergalen at synge; den fløjtede snart sagte, snart højt: „Gaa, kom, tag den!" Den ærlige Nattehejre kredsede tyst over Barnets Hoved og raabte: „Nej, Janko, nej!" Hejren fløj bort, men Nattergalen blev, og i Buskene hviskede det stadig tydeligere: „Der er ingen derinde!" Violinen straalede paany....

Den lille, krummede Skikkelse sneg sig ængsteligt og forsigtigt nærmere, mens Nattergalen blev ved med at synge: „Gaa! kom! og tag!"

Den hvide Skjorte er lige udenfor Døren. De mørke Planter skjuler den ikke mere. Paa Tærskelen hører man det korte Aandedræt fra Barnets syge Bryst. Et Øjeblik og den hvide Skjorte er forsvunden, kun en lille, nøgen Fod dvæler endnu paa Tærskelen. Forgæves flyver den ærlige Nattehejre forbi og raaber: „Nej! nej!" Janko er allerede inde i Værelset.

Frøerne i Dammen begyndte at kvække højt, som om de pludselig var blevet forskrækkede, derpaa blev det atter stille. Nattergalen holdt op med at fløjte, og Buskene hviskede ikke mere. Janko var krøbet nærmere, men paa eengang greb Angsten ham. I Skjul af Buskene havde han følt sig hjemme, som det vilde Dyr i Tykningen, og nu var han til Mode, som om han var fanget i en Fælde. Hans Bevægelser blev hurtige, og han trak Vejret kort og pibende inde i Mørket. Et svagt Kornmod, der kom fra Øst til Vest, oplyste endnu engang Værelset og Janko, der med løftet Hoved sad paa Hug foran Violinen. Kornmodet forsvandt, Maanen var bag en Sky, og der var hverken noget at se eller høre.

En Tændstik blev strøget paa Væggen, det blev lyst...

Først efter en lille Stund lød en sagte, bedrøvelig Tone gennem Mørket, som om nogen uforvarende havde rørt ved en Streng — og pludselig hørtes en grov, forsovet Stemme, der henne fra en Krog vredt spurgte:

— Hvem der?

Janko holdt Vejret, men den grove Stemme spurgte igen:

— Hvem der?

En Tændstik blev strøget paa Væggen, det blev lyst, og saa.... Aah Gud! Saa hørte man Forbandelser, Slag, Barnegraad, Raab og Hundegøen; der kom Lys i Vinduerne og Larm i hele Huset.

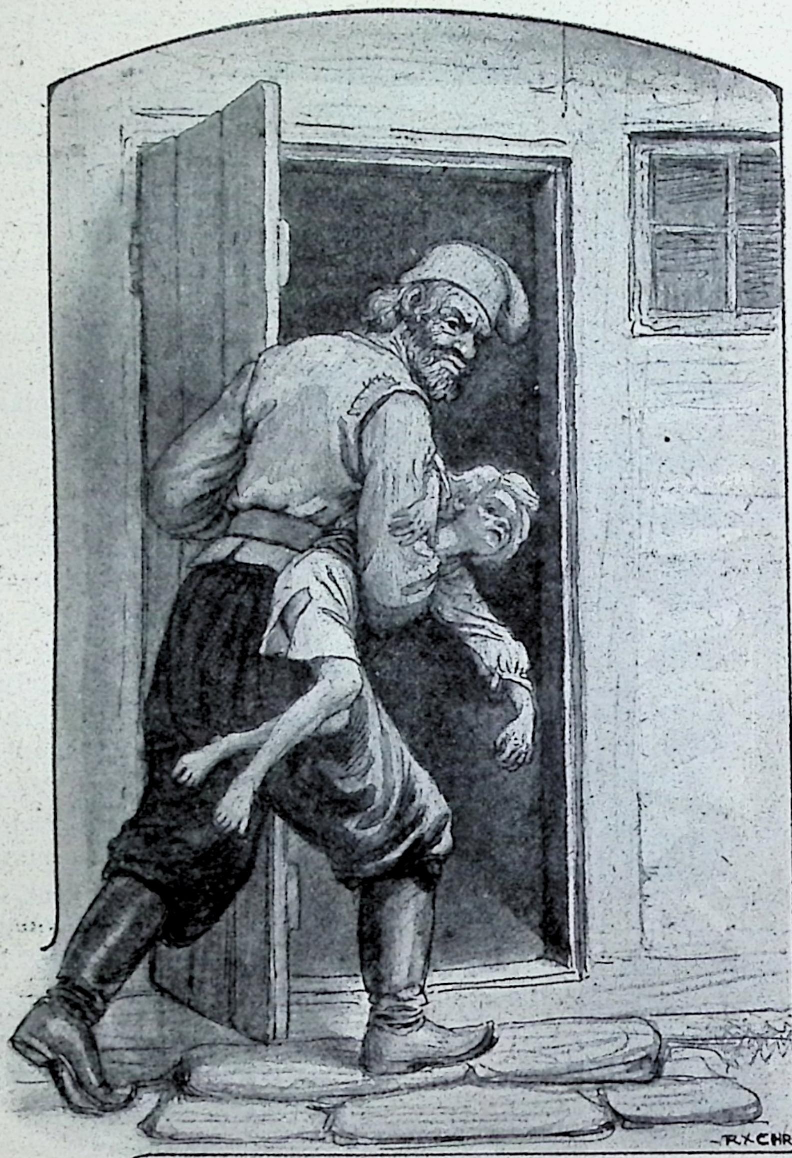
Allerede næste Dag stod Janko for Retten i Landsbyen.

Skal han straffes for Tyveri?... Natur-

vis. Den stedlige Dommer og Rettens øvrige Haandhævere saa paa ham, som han stod foran dem med Fingeren i Munden og med Øjnene stive af Skræk, lille, udtæret, snavset, forslaaet, uden at have Rede paa, hvor han var, og uden at forstaa, hvad man havde for med ham. Hvad skal man gøre med saadan en elendig Skabning, der blot er ti Aar gammel og knapt kan holde sig paa Benene? Skal man sætte ham i Fængsel, eller hvad skal man stille op med ham? Man vil dog til syvende og sidst vise Skaansel mod et Barn. Natvægteren kan jo tage ham og give ham Ris, for at han ikke skal stjæle igen, og dermed er Sagen afgjort.

— Dette kendes for Ret!

Der gik Bud efter Stach, Natvægteren.

Stach nikkede, tog Janko under Armen, som en Kattekilling og bar ham hen til Skuret.

— Tag ham og giv ham en Huskeseddel med Riset!

Stach nikkede med sit dumme Dyrehoved, tog Janko under Armen som en Kattekilling og bar ham hen til Skuret. Enten forstod Barnet ikke, hvad det drejede sig om, eller ogsaa var han angst for at tale; han lukkede ikke Munden op, men saa sig omkring som en forskrækket Fugl. Vidste han, hvad der skulde ske? Først da Stach lagde ham ned inde i Skuret og trak Riset frem, skreg Janko:

— Lille Mor! — og efter hvert Slag raabte han: — Lille Mor! lille Mor! — men for hver Gang svagere, til han efter saa og saa mange Slag tav og ikke mere kaldte paa Moderen. Den stakkels sønder slaaede Violin!

Og Du onde, haardhjertede Stach! Hvem slaar et Barn saaledes? Drengen var i Forvejen saa lille og svag med en saa uendelig ringe Livskraft.

Moderen kom omsider til og tog Drengen med sig; hun maatte bære ham hjem. Den næste Dag stod Janko ikke op, og paa den tredie sov han stille hen paa sit haarde Leje under det grove Hestedækken.

Svalerne kvidrede i Kirsebærtræet, som voksede udenfor Vinduet, en Solstraale faldt igennem Ruden og lagde en gylden Glans over det forpjuskede Barnehoved, over Ansigtet, fra hvilket hver Blodsdraabe var forsvunden. Det var, som Solstraalen dannede den Vej, Barnets Sjæl skulde gaa. Godt for ham, at han i det mindste i Dødsøjeblikket betraadte den brede solbeskinnede Vej; i Li-

vet maatte han vandre ad tornefulde Stier. Det udmagrede Bryst hæver sig endnu svagt, og Barnets Ansigt viser, at Lyden fra Yderverdenen, der trænger ind gennem det aabne Vindue, endnu naar hans Bevidsthed. Det var Aften, Pigerne kom fra Høbjergning og sang: „I det grønne, i den liflige Duft af Hø!“ og nede fra Bækken lød Spil af Skalmejer. For sidste Gang hørte Janko, hvordan det sang og klang i Landsbyen. Paa Hestedækkenet ved Siden af ham laa hans hjemmelavede Violin.

Pludselig forklaredes Barnets døende Ansigt, og de blege Læber hviskede:

— Lille Mor?....

— Hvad vil Du, min Dreng? — spurgte Moderen med graadkvalt Stemme.

— Lille Mor! Den gode Gud giver mig nok en rigtig Violin i Himlen!

— Ja, mit Barn, det gør han sikkert! — svarede Moderen; mere kunde hun ikke sige; den haarde Skal om hendes Hjerte brast pludselig, hun stønnede i Smerte: „Min Gud, min Gud!“ og faldt med Ansigtet ned paa Dragkisten og græd som en vanvittig eller som et Menneske, der ikke mere kan forhindre Døden i at tage det dyreste, det ejer.....

Og hun kunde ikke mere redde ham. Da hun igen løftede Hovedet og saa paa Barnet, var den lille Spillemands Øjne aabne, men ubevægelige, og Ansigtet var stivnet i Døden. Solstraalen var forsvunden...

Sov i Fred, Janko!

* * *

Den følgende Dag vendte Herskabet hjem fra Italien, ogsaa den unge Frøken og hendes Bejler. Kavaleren sagde:

— Quel beau pays que l'Italie.

— Og saa er det jo et Folk af Kunstnere. On est heureux de chercher la-bas des talents et de les protéger .... — tilføjede den unge Frøken.

Over Jankos Grav susede Birkene.

DØDSSEJLEREN

AF

KRISTIAN ELSTER

TEGNING AF SOPHUS JÜRGENSEN

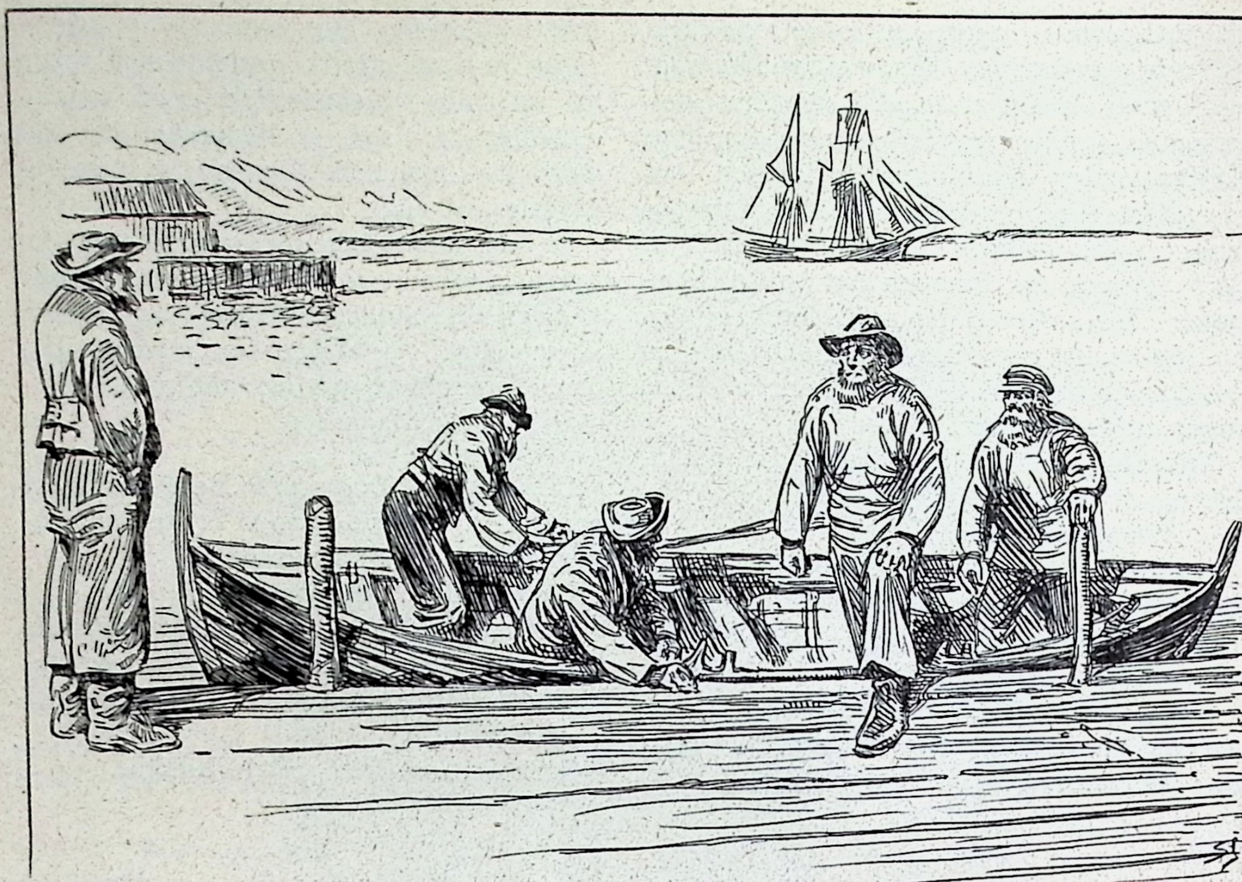
Og havet det synger i stille og blæst
og leker med bølgerne blide;
det strækker sig dovent til solskinsfest
og vokser mod fuldmaanetide.
Det krummer sin ryg mod den stenede strand
og slaar den med bølgerne stride;
det skælver urolig i synsviddens rand,
det brummer derude i brændingens brand;
— snart er det vist fuldmaanetide.

En blank og stille septemberdag omkring aaret 1850 kom der en skonnert langsomt drivende ind til en liden by. Folk stod langs stranden og undred sig over, hvor den kom fra. Skuden drev for sagte vind ind mod skjærene. Endnu var ikke et liv at opdage ombord. Drev den lidt længere, vilde den snart kjøre sig fast. Skal tro, om hele mandskabet laa og sov ombord —?

Folk undret sig saa længe, til nogen tog en baad og rodde didud. De paa land saa dem klyve ombord. Og lidt efter saa de skuden bli manøvreret ind i havnen. Ankeret faldt og saa kom baaden tilbage.

Langsomt rodde de og med sikre aaretag. De sad bøiet paa tofterne som gamle mænd. Og da de gik iland, var de hvide om kinderne, og de gik med aabne og sorte munde og tørre læber.

Der blev ikke talt meget med en gang. Det var, som folk var ræd for at høre; men da det var fortalt, jog nyheden som jaget hvisken mellem de smaa huse, den gjemte sig om dagen, men sneg sig frem i skumringens skygger og vokste om kvelden til en ræd storm.

Derude laa skuden og vugget sin hemmelighed, medens maanelyset sank blødt over skrog og rær. Og smaa bølger mumlet og lullet og sukket saa sært rundt den.

— — Den lille bys øvrighed gik ombord. Med smaa, rædde skridt trippet de omkring paa dækket. Blege og forbauset saa de paa hinanden. Dette laa udenfor alle lovelige og ulovelige tilfælde.

Alt ombord fandt de i den skjønneste orden! Intet manglet, intet havde lidt end den ringeste skade. Hver baad hang paa sin plads. Seil var sat og beslaaet, som det skulde være. Og rigeligt var der ombord af vand og proviant. Der var intet, som kunde være anderledes. Det var bare det, at der var ikke et menneske ombord.

Inde i kahytten var bordet dækket. Maaltidet var øiensynlig pludselig blit afbrudt. I de fleste talerkner var øst suppe. Skimlet, brungrøn ertesuppe. Kjød og flesk stod ved siden. Saa var d e t hændt, det ufattelige, og saa var maaltidet blit afbrudt for ikke siden at bli gjenoptat.

Øvrigheden søgte under og over dækket. De stirret sig dumme paa baadene, som hang der, de skulde. Ikke én var borte! Ikke et redningsbælte var væk.

Saa rodde de iland igjen. De kjendte sig saa kolde i ryggen, der de sad og saa mod stranden. Og saa afgav de indberetning, og der blev gravet og spurgt.

Men paa den ganske jord var der ingen, som kunde gi besked.

— Skuden blev solgt og ophugget, skjønt den var ganske ny. Hvem vilde vel vove livet med en slig dødsseiler! — — —

— — Sent en kvæld mange aar efter kom der en gammel mand til byen. Ingen kjendte ham og han ingen. Det var sligt lyst maaneskin den kveld, han stod paa bryggen og en af sjauerne sa til den anden: „Se han der — han kunde ha været skipper paa dødsseileren!“

— Hans hud var gulbleg, slig som gamle folks pleier at være, hænderne var store og bevokset med lyserødt haar. Det tjavsede skjæg var aldrig i ro, munden mimret og hagen skjalv. De smaa farveløse øine var halvt lukket; han saa ud som en, som endnu havde noget uopgjort med sig selv.

Han hørte gamle folk fortælle om døds-

seileren, og hans øine lukket sig. Han skjød ryg og krummet sig som mod et uveir. Men han sa aldrig noget.

— — Saa en dag — han følte sig klein — var det, han fortalte, hvordan det var gaaet for sig. — —

— De var gaaet ud i det blankeste, fineste veir. Han var med som letmatros. Men han vidste ikke hvorledes — de var ikke glade tilsinds. De likte sig ikke ombord paa skuden. Ikke fordi der var noget slig bestemt at si paa den. Kapteinen likte sig heller ikke. Kosten var god, skuden bra nok, men de likte sig ikke, de gik og rystet paa hodet til hinanden. Sligt er ikke til at forklare.

Som sagt, — det var blinkende fint veir med maaneskin om nætterne. Det var like under fuldmaane.

Der var ingen, som kunde si, hvorledes det var begyndt. Som en hvisken ved roret i maaneskinsnætterne. Det mumlet sig frem af havets sugen langs skibssiden. Der blev aldrig talt højt om det. Nei to og to sad de og hvisket.

De kunde ikke se efter. Men der var en luge under lasten, som ikke var forsvarlig lagt. Mod den presset vandet sig og seg ind. Og en dag vilde den sprænges og saa — — —

Hvorledes de var kommet paa det, husket han ikke. Men da en havde nævnt det, vidste de alle, at den luge var galt lagt.

Hver dag forbi var en dag nærmere døden.

De kunde staa og se udover sjøen i den blanke dag — og pludselig sprang sveden frem paa panden, — de syntes, de kjendte plankerne gi sig under dem, nu revnet skuden, nu var det forbi!

Som sagt, — høit talte de ikke om det, det gik med hvisken forover og agterover.

— En nat sad han forud, han kunde ikke faa sove. De seilte lige lukt ind i det skjælvende blanke maaneskin. Der fosset hvidt lys om stavnen, skuden hævet sig og sank dybt ned i det urolige skin, og der sprang gnistrende lys høit over stavnen og op til ham.

Skuden hævet sig, sank, hævet sig, sank, hævet sig — —

Pludselig var det, som pusten stoppet. Han kjendte ikke sig selv, der han sad. Han stirret anspændt frem mod det sorte, som steg op i det hvide —

Steg op —!?

— Han var drivende vaad af sved.

— Var det ikke saa, — hævet den sig ikke mindre for hver gang? Nu steg vandet i skuden fod for fod! Og lavere og lavere hævet den sig af sjøen. Snart vilde den staa paa næsen og grave sig dybt, dybt ned i det helvedes, glødende, iskolde hvide lys!

Herre Jesus — de forgik!

Han sprang agterud til manden ved roret. Og straks saa han det samme.

De vilde rope om hjælp; men de kunde ikke. De blev siddende tæt sammen den nat og vente, — nu synker skuden, nu synker skuden —

Men den klarede sig den nat ogsaa.

Den næste dags middag stod han træt og forvaaget og saa udover. Han tænkte ikke længer, han var ikke ræd længer; han bare længtet efter, at d e t skulde komme.

Nedunder sad de andre og aad middag — tause og blege.

Da skar der sig ind i sollyset en stor, sort skygge, — en brig. Det var livet, det var frelsen, som stod der i lyset.

Han rev kahytdøren op, han skreg ned. Og idetsamme var de alle oppe og omkring ham. De fik nødsignal op, de græd af glæde. Baad blev sat ud fra det fremmede skib. De kom ombord, de kunde ikke tale for rædsel og fryd.

De stod paa det fremmede dæk og saa deres egen skude bli til en liden prik ude paa det uendelige hav. Og de saa, hvor stevnen hævet sig mindre og mindre for hver gang.

— — — Det skib, de kom ombord i, forliste en uges tid efter. Han blev reddet — den eneste — ved et lune, et tilfælde. Saa havde han flakket omkring derude, indtil han traf en landsmand, som fortalte om „dødsseileren“.

Saa brød han op.

Han vilde hjem og dø der, hvor skuden var kommet til land.

MARQUIS'EN

AF CARL EWALD

TEGNING AF SOPHUS JÜRGENSEN

Jeg traf ham første Gang en tidlig Morgenstund, jeg gik min Tur.

Han sad udenfor en Villa, hvor han, som jeg siden hørte, ikke boede. Han var sort, gulbuget, langbenet, med oprette Øren og kuperet Hale. Han var stor, smækker og stærk, saa saadan ud, at enhver maatte lægge Mærke til ham.

Han havde Mundkurv paa, hvad der gav hans Fysiognomi noget ejendommeligt stærkt. Han lignede en Adelsmand af høj Byrd og ukuelig Fornemhed, men uden Penge.

Da jeg havde staaet lidt og beundret ham, rejste han sig, strakte sig, gik langsomt hen til mig, lettede Bagbenet og besørgede et lille Ærinde paa min Støvle.

Det siger jeg nu ikke noget til. Hvad var en Støvle for ham? Desuden havde jeg intet gjort for at vinde hans Agtelse. Og jeg har al Tid godt kunnet lide Dyr, der haaner Mennesker.

Nogen Tid efter traf jeg ham samme Sted og havde et Stykke Sukker med i Lommen til ham. Han aad det med en Mine, som var jeg en Forpagter, der betalte ham en skyldig Afgift.

Nu lagde jeg hver Morgen min Tur der om ad, og han sad der al Tid.

Jeg gjorde hvad jeg kunde for at faa at vide, hvor han hørte hjemme, men ingen kunde sige mig det. De vidste bare, at han sad der hver Morgen. Ingen havde sét ham andre Steder. Han havde Halsbaand paa med Polititegn, men ikke noget Navn.

Han fik sit Stykke Sukker hver Dag. Efterhaanden rejste han sig og gik mig i Møde, naar han saa mig komme, men kun et Par Skridt og al Tid med stor Værdighed.

Jeg fandt paa at blive staaende oppe ved Vejhjørnet, hvor han godt kunde se mig. Han saa mig ogsaa, stod og stirrede, men gik ikke nærmere. Anden Dag kom han Halvvejen og fik ingen Ting. Tredje Dag kom han helt op og fik Sukkeret.

En Morgen beholdt jeg mit Sukker i Lommen, klappede ham venligt og traskede saa videre ud ad Landet til. Han betragtede mig skarpt, gøede rasende, men løb ikke efter mig.

Men næste Dag stod han paa Hjørnet igen. Jeg viste ham Sukkeret, han løb med og fik det et Stykke henne.

Fra nu af fulgte han mig hver Dag, hvor langt det saa var, lige til han fik sit For.

Tidt satte jeg mig paa Grøftekanten og saa paa ham. Saa lagde han sig paa Vejen foran mig og saa paa mig igen med sine gule Øjne.

Jeg kaldte ham Marquis'en og han lærte hurtigt at kende sit Navn. Naar jeg kaldte, kom han, men al Tid tøvende, lod mig klappe sit blanke Skind og sit Hoved og tage sig under Hagen.

Han lod det ske. Men aldrig rørte han sin Halestump til den mindste Logren.

Jeg siger ikke noget til det. Kan man forlange af en ædel Hund, at den skal logre med Stumpen for de Mennesker, som huggede Halen af?

Og aldrig saa snart havde han faaet Sukkeret, før han stak af.

En Dag vi sad sammen i Skovbrynet, faldt det mig ind, at tage hans Mundkurv af.

Jeg havde Lyst til at se hans Ansigt uden den. Og jeg risikerede ikke noget ved det, for han løb jo aldrig, før han havde faaet Sukkeret.

Saa gjorde jeg det . . . og hvor var han køn . . .

Jeg tog Sukkeret frem og holdt det i min Haand. Han saa paa det . . . saa paa mig . . . saa paa Haanden.

Saa for han op, puffede Sukkeret til Side med Snuden, bed mig et dybt og blodigt Saar i Haanden og løb sin Vej. Siden har jeg ikke sét ham

REJSEKAMMERATER

AF

ELISABETH KUYLENSTIERNA-WENSTER

ILLUSTRERET AF T. HEURLIN

Kanaldamperens Dæk propfuldt af muntre Turister. Trængsel paa Landgangsbroen. Raab af Karamel- og Avissælgere. Viftninger mod Land. Ridderholmen studeret gennem Kikkerter af interesserede Fremmede. Stockholmerne selv vidste lidet om deres Bygninger, de rejste til andre Byer og udviklede deres Kultursans.

Blandt alle de glade Ansigter sad Kamrér Elof Heggle som en Spurv i Tranedans. Naturligvis havde han udset sig den bedste Plads, bredt det brogede Silketæppe resolut over Knæene og lagt en Forsvarsvold af Aviser op omkring sig paa begge Sider. Men han følte sig alligevel ikke rigtig tilfreds. Maaske var det dumt, at han havde ladet sig overtale til at gøre Anvendelse af sin Ferie. Det havde han aldrig brudt sig om før. Kontorstolen og han var i Tidens Løb blevet næsten uadskillelige. Men i Sommer havde det begyndt at krybe saa underligt i alle hans Ledemod, og Hovedet blev tungt og faldt som et Blylod ned over Bøgerne. Heggle talte med Lægen, og denne ordinerede: Hvile og Luftforandring snarest!

Og nu befandt Patienten sig her, gul i Huden, rynket omkring Øjnene, rystende paa Hænderne. En udslidt Gamling kaldte han sig selv, mest for at blive modsagt. Men for Øjeblikket var der ingen, der blot tog saa megen Notits af ham, at de saa til hans bekvemme Krog. Han fik Lov at være i Fred.

Aa, Herre Gud, hvor det var dejligt ikke at blive forstyrret; hvis han havde sluppet for at se Folk ogsaa, kunde man maaske have kaldt det for en Rekreationsrejse. Der var Strømkæntring i hans Tanker, thi mens han indbildte sig, at det var hans faste Overbevisning, at han vilde være alene, sad han og saa sig om efter en Bekendt øjensynlig lysten efter at veksle et Par Ord om Vejr og Vind. Det vilde vist mest komme til at ligne et hidsigt Bjæf fra et Hundehus, men kort og haard var han altid. Saadan havde Kontoret gjort ham.

Baaden lagde ud. Heggle betragtede ironisk de viftende Lommetørklæder og hørte mod sin Vilje de blide, hjertelige Afskedsord.

Pludselig gav det et Sæt i ham. Der i Kurvestolen lige overfor hans egen sad en Herre, sandsynligvis en halv Snes Aar ældre end hans selv, men med den samme ironisk overlegne Mine i sit magre Ansigt, som han med en vis Skamfølelse var overbevist om, at han i Spejlet vilde have mødt paa sit eget. De ranglede Ben skjultes halvvejs af et Tæppe, og Rejsehuens Bagskærm var slaaet ned, saa at Manden saa ud, som han bar en Slags Hjelm.

En kedelig Passager, tænkte Heggle, og hans Ærgrelse voksede, da han kom i Tanker om, at Præsentation var overflødig. De havde truffet hinanden adskillige Gange i Hovedstaden paa flere af de Steder, hvor Ungkarle bilder sig ind at føle Velvære. Det var en Politiker, Medarbejder ved et stort Blad. Hörnblad hed han og var Doktor phil.

Hysterisk rystende som en altfor vældig Kropsmasse, der er udsat for heftig Sindsbevægelse, bakkede Damperen ud og kom saa nær ved søndre Mälarbred, at det saa ud som om et Hop op paa Stranden ikke vilde have udkrævet nogen særlig stor Dristighed. Efter at den paa den Maade ligesom havde skubbet Stockholmsluften af sig,

gled den med stille Værdighed ud af den ene snævre Krog efter den anden, til den endelig kunde øge Farten der hvor Mälaren laa vid og blaa mellem smilende, villaklædte Bredder.

Overalt ombord pristes det smukke Vejr. Man gjorde sig bekendt med hinanden for at kunne dele sin Nydelse med nogen, og Samtalen og Latteren blev livligere, — et Sur af smaa honningsøgende Insekter kunde man sammenligne dem med. Menneskene, der var sluppet bort fra Hverdagsstræbet, havde travlt med at finde Rejsefærdens duftende Blomster.

Legenden om Kungshatt berettedes vel for tusende Gang af Kaptajnen, der elskværdigt underholdt sig med et dansk Turistselskab; tæt bag dem lyttede en lille, graaklædt Dame, der saa ud til at være Lærerinde — ikke saadan en alt for glatkæmmet og korrekt En, men en god og venlig lille Sjæl, som Skæbnen havde stillet paa Katedret i de unge Aar, og som nu mindede om en sejg og hærdet Mosplante i en Klipperevne: hun havde slaaet Rod der, dér blomstrede og visnede hun.

Blandt alle de glade Ansigter sad Kamrér Elof Heggle som en Spurv i Tranedans.

Det var en stolt Drøm, denne Rejse virkeliggjorde for hende. Siden hun var en fri og frejdig ung Pige havde hun ikke rejst længere end til Haga eller Vaxholm med Moderen og Søstrene, men i Aar havde hun følt en saa forunderlig Lyst efter the wide, wide world, at mange Aars Sparepenge maatte ud af den brune Bog, blot for at gøre en eneste kort Sommermaaned til en Fest. Moderen og Søstrene havde fulgt hende ned, med Taarer i Øjnene, halvt ængstelige for at sende den yngste ud paa egen Haand. Aarene var løbet bort, umærkeligt, de huskede knapt, at „Pigebarnet" fyldte sine fyrretyve til Efteraaret.

Kamrér Heggle og Doktor Hörnblad havde nu med et halvt Blik fra hver Side konstateret forudstiftet Bekendtskab, men de nærmede sig ikke hinanden. Tvære, med den indre Lede som en Gift i Kroppen, sad de der og iagttog stjaalent hinanden.

De havde ogsaa observeret den ensomme tredje paa Dækket: „den lille graa". Man maatte være Kvinde for at hoppe saadan frem og tilbage og kigge paa alting. Hun saa ikke ud til at have Tid til at sætte sig. Saa nu var hun paa den Side og kiggede paa Linasundet. Heggle vovede en ægte Havanna paa, at hun vilde staa paa Hovedet over Rælingen i Södertälje for at skaffe sig en Pose af disse afskyvækkende Kringler.

Hörnblad blev meget overrasket, da den lille graa vendte sig mod ham og begærede en Oplysning, rødmende som en Skolepige over sin Dristighed, men alligevel med noget saa venligt og frimodigt i de blaa Øjne, at Doktorens Bas blev mindre tordnende, end man skulde vente.

Jo, det er i vor Tid, tænkte Heggle, at Kvinderne gaar og tiltaler fremmede Mandfolk, men hun kunde jo nok have henvendt sig til en anden end den Idéjæger der. Han gravede sig ned i Aviserne som en Muldvarp i sin underjordiske Gang og strakte Benene langt fra sig.

En lille treaarig, som havde alt for travlt med at lege, snublede over Kamrérens Fødder og laa der, sparkende og skrigende.

Inden Moderen naaede derhen, kom den lille graa til og trøstede Barnet. Hendes Stemme var varm og blød, hendes Hænder smaa og hvide.

Heggle brummede et mut:

— Undskyld!

— Aa, vi slog os ikke saa slemt, sagde hun glad i Babyens Navn, og Heggle kunde se, at hun mente: Det er Synd at gøre Vrøvl med Dig, Din gamle Stakkel!

Han rejste sig for at finde en anden Plads. Der maatte vel findes en Krog, hvor man kunde sidde i Fred. Han passerede Hörnblod, som sagde i Triumfatortone:

— Goddag, Herr Kamrér, gratuler mig til min ypperlige Plads.

— Aa, hvorfor! En eller anden uopdragen Unge finder vel ogsaa hen til Doktorens Ben.

Heggle gik op paa øverste Dæk, arrig over, at Solen stegte, i Stedet for at lyse „tilpas“. Her fandtes i Øjeblikket et elskende Par og tre punchdrikkende Herrer, saa man kunde haabe at være sin egen Herre og undgaa Invasioner.

Södertälje passeredes, Baaden gled stille mellem Kanalens grønklædte Bredder og lod Pilenes smaa dirrende Grene kærtegne sig som bløde Fingre. Saa var man ude i Søen, hvor Luften blev stærkere og fyldigere.

Gongongen ringede til Middag, og man løb paa Dæk og Trapper. Det saa ud, som man ventede sig en glad Fest dernede i den rummelige Spisesalon.

Heggle gjorde sig ingen Hast, og Hörnblad havde øjensynlig heller ikke været presseret, thi han rejste sig netop fra sin bekvemme Stol, da Kamréren kom ned ad Trappen.

— Vi gør maaske hinanden Selskab ved Bordet, spurgte han.

— Ja, det kan vi jo.

Hverken Spørgsmaal eller Svar var særlig indbydende, men de følte sig i Øjeblikket tyngede af Deres Ensomhed. Den flakkede tungsindigt og fremmed omkring her ude i det frie blandt Mennesker i Feststemning.

Blandt alle de mange dernede overraskede de to Herrer sig selv med stjaalent at søge efter den lille graa. De sagde det ikke til hinanden, men hun var kommet dem nærnere end nogen af de andre af Rejsekammeraterne, fordi de genkendte hende fra deres egen Hverdag; der havde hun ligestillede, som man knapt betragter som Kvinder, men som Husdyr, i Banken og paa Redaktionen.

Herrerne talte stift og formelt om det russiske Spørgsmaal, om Bankaktier og om Stockholmssnak, præcis som de plejede hele Aaret rundt. Heggle drak Rødvin og Hörnblad Sodavand. Begge havde de fuldt op at betale deres Regning af, men de talte den sammen Øre for Øre og regnede nøje Drikkepengene ud i Procent af Summen.

De kendte intet til den lyse Tilfredsstillelse, som en god Middag i fortræffeligt Selskab giver, men kom op paa Dækket til deres Cigarer, stadig lige sure.

Der sad den lille graa ved et Glas Mælk og en Pose Teljekringler og saa straalende glad ud. Hun havde set saa meget smukt, og hun havde tænkt saa meget morsomt under Indtagelsen af sit frugale Maaltid, men lidt svensk-dumflov blev hun, da Herrerne fik hende at se — de kom først af alle Middagsgæsterne, — og ved en altfor hurtig Bevægelse væltede Glasset og sloges til smaa ondsindet glimtende Glasskaar. Kringleposen gjorde det Selskab, og som fint Sand lagde Smulerne sig i den spildte Mælk.

Smilet forsvandt fra den lille graas Ansigt, og hun saa ud som: „Nu har Mors egen Pige baaret sig rigtig slemt ad!“

Heggle vidste ikke hvorfor, men han brød ud i en hjertelig Latter. Den gurglede sig uvant frem fra hans Strube, men friskede ham saadan op, at han pludselig følte Blodet bevægeligt og varmt i Aarerne.

Hörnblad kæmpede mod sin Lyst til at le. Dette var jo egentlig ikke noget, der angik ham, men naar han saa paa Kamrérens stramme Ansigthud, der foldede sig og rynkede sig i modvillige Furer, fik Munterheden Overtaget, og han skrukkede et indestængt, halvt muggent:

— Ho, ho, ho!

Den lille graa betragtede dem bestyrtet, men med et forstod hun. De havde Behov for at le, disse to ensomme, som det havde gjort hende saa ondt for under Rejsen. Hun havde set paa dem som paa to udgaaede

Træer. Nu sporede hun en Skiften i grønt, en Livsmulighed i denne upassende, drengeagtige Munterhed.

Hendes ret tynde smalle Læber skiltes, og der stod nu de tre udslidte, træge gamle Mennesker og lo som uvorne Børn.

Dermed var Isen brudt. Efter at Præsentationen med Frøken Eva Bridd var overstaaet, samledes de ved en Kop Kaffe.

Frøknen fremtog en ængstelig lille Portemonnæ og vilde betale selv, men fik ikke Lov. Herrerne syntes begge, at de stod i Gæld til hende. Hun havde været en Slags Lægedom for deres sløje Livsaander. De følte sig næsten lykkelige. Hvorfor?

Heggle grundede over dette Følelsesfænomen, da han om Aftenen lagde sig i sin kvalme Kahyt, men kom ikke til noget andet Resultat end, at han længtes efter Morgenen, for at faa mere at høre om „Mor og Pigerne derhjemme", om alt det lille i den store Verden.

Doktoren grublede ikke. Han var ikke anlagt for det. Han svøbte Tæpper og Sjaler tæt om sig og sov straks ind.

Om Morgnen mødtes de tre igen paa Dækket, det vil sige, hun var der før dem og hilste med sit barnligt lyse Smil:

— Idag bliver det endnu herligere end igaar!

Om Eftermiddagen talte de om Ægteskabet. Hörnblad erklærede ligeud:

— Gifter man sig efter det fyldte tredivte Aar, er man en Nar. Før den Tid maa det betragtes som en ulykkelig Ungdomsoverilelse.

Kamréren var slet ikke af samme Mening, men han holdt paa, at man skulde have kendt den udkaarne mindst ti Aar, inden der knyttedes noget Baand.

Eva syntes ikke at være særlig interesseret i Emnet. Det var ikke aktuelt syntes hun.

Hele Dagen havde de tre været sammen og var bleven mere bekendt med hinanden, end man ellers bliver en lang Vinter igennem. Naar de nu tænkte paa, at de tidligt næste Morgen skulde skilles, blev det trangt inden i Heggle; den lille graa havde stænket Sol i hans Tanker, vakt Minder fra for længe siden.

De to Herrer skulde til det samme Badested paa Vestkysten, Tilfældet havde maget det saa, og de gjorde hinanden Selskab helt til Göteborg.

Efter at Præsentationen med Eva Bridd var overstaaet, samledes de ved en Kop Kaffe.

Eva skulde af forinden.

De sad længe oppe om Aftnen og snakkede, til Slut lidt sentimentalt, og da Eva kom ind i sin Kahyt havde hun Hjærtebanken over sin første Oplevelse med Mænd. Aldrig havde hun troet, at det skulde hænde paa Rejsen.

Hvor Dækket forekom Heggle tomt, da han trampede det igen efter Frokosten. Baaden var blevet forsinket ved den sidste Havn, og Rejsen begyndte at blive uudholdelig lang.

Hörnblad havde placeret sig i Kurvestolen, kantet, sur og gulgraa, og Kamréren saa paany sine kommende Aar ligesom karikerede i Doktorens Gestalt. Nu havde de ingen Ting at sige til hinanden længer. De saa til hver sin Kant, halvt skyldbevidste.

En Dreng falbød Prospektkort.

Heggle købte „Stegeborg i Maaneskin". Han skulde sende det til den lille graa med Tak fra Rejsekammeraten.

Doktoren skelede til Kamréren, rystede paa Hovedet til Drengen, der netop rakte

sine Prospekter frem, og kiggede igen paa gamle Heggle.

— Ho, ho, ho! kom Latteren inkvisitorisk.

Men i Göteborg købte han et Kort og afsendte det straks. Han var kommet til at tænke paa, at man maaske ikke behøvede at være helt gal for at gifte sig efter de fyldte tredve.

Aldrig havde Heggle passet sig som han gjorde den Sommer. Allerede Kanalrejsen havde foryngct ham og efter sex Ugers Badeophold saa han helt kry ud.

Han gik med raske Skridt ned gennem Kurhotellet den sidste Morgen før sin Hjemrejse. I Læseværelset sad Hörnblad.

— God Morgen, Kamrér. Har De læst om vor Rejsekammerat...?

— Den lille graa! Hvad er der med hende?

— Hun staar som forlovet her i Avisen.

— Er det sandt!

— Jamæn er det saa.

De saa et Sekund skarpt paa hinanden. Hörnblad brød Tavsheden og sagde ironisk:

— Vi spekulerede vist allerede paa hende, men man skal ikke være to om et Kvindemenneske, min kloge Kollega, ho, ho, ho!

— De var jo principielt imod Giftermaal?

— De ogsaa, hvis jeg husker rigtigt, men ser De, Rejsekufferten er som Eventyrets flyvende Kuffert, den har et andet Indhold end det dagligdags. Det skal vi huske paa en anden Gang.

Heggle lo bittert:

— En anden Gang! En Gang har jeg rejst, en Gang, Doktor! Det er nok til at lære sig selv at kende.

Og han stirrede paa Eva Bridds Forlovelsesannonce, som om den havde været en Luftspejling ved Solnedgang.

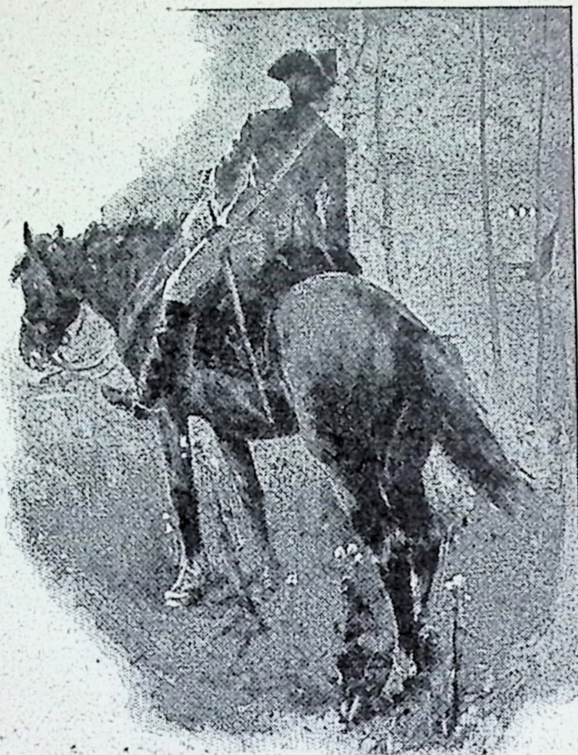

O'LEARY TIL BALLYNABARAGH

AF

ELLIS PEARSON

OVERSAT AF E. M. BORRIS

Den første April i Aaret 1776 betroede General Sir Henry Clinton mig nogle Depecher, der hurtigst mulig skulde overrækkes Lord Cornwallis. Indholdet var mig ubekendt. Den fjerde April befandt de sig endnu i min Besiddelse, og jeg havde ligesaa lidt Haab om at faa dem afleveret, som jeg havde Rede paa, hvor jeg var. Sagen forholdt sig saaledes:

En Time efter at jeg havde faaet udleveret Depecherne, forlod jeg den brittiske Lejr og drog nordpaa; man mente, at jeg vilde finde Lord Cornwallis og Resten af hans Hær en Dagsrejse borte i den Retning. Jeg var forberedt paa, at det ikke var Barneleg, men havde ikke tænkt mig Forholdene, som de virkelig var — hele det mellemliggende Land i Hænderne paa Rebellerne og hver Mand, Kvinde og Barn en Rebel.

Da jeg havde redet et Par Timer, blev jeg jaget bort fra min Vej af en Afdeling Rebeller, og aldrig saa snart var jeg undsluppet dem, før jeg stødte paa en anden Afdeling, der jog mig tilbage. Paa den Maade gik det i tre Dage, og om Aftenen den fjerde April havde jeg ikke mere Anelse om, hvor jeg befandt mig, end Kong Georg selv vilde have haft, og jeg ønskede inderligt, at jeg sad godt og vel paa Ballynabaragh. Een Ting vidste jeg med Vished, og det var, at et Kompagni fjendtlige Dragoner var paa Spor efter mig ikke langt borte; men da en tæt, hvid Taage var ved at komme op, begyndte jeg at haabe, at de vilde opgive Forfølgelsen. Hele Dagen havde de jaget mig, som et Hundekobbel jager sit Bytte, og det var et rent Guds Under, at jeg ikke var fanget. Nu da Solen gik ned bag Bjergene i Vest, sad jeg i min Saddel paa Toppen af en græsbevokset Skraaning og bandede min Skæbne.

Jeg var i den sorteste Sindsstemning. Jeg var stiv af Kulde; mine Klæder var gennemblødte; thi det havde øset Spande ned; jeg var sulten, da jeg knapt havde smagt Mad, siden jeg forlod Lejren; og jeg var træt, saa træt, at jeg næppe kunde holde mig oprejst i Saddelen; og desuden var jeg redet vild.

Men jeg er en af O'Learyerne til Ballynabaragh, og det er vor Stolthed, at vi ikke opgiver en Ting paa Halvvejen; tilmed stod min Ære paa Spil. Derfor holdt jeg stille et Par Minutter og overvejede, hvad der var at gøre; men da det ene syntes lige saa forkasteligt som det andet, lod jeg Pet gaa igen paa Lykke og Fromme og haabede paa Tilfældet; mit Haab blev heller ikke beskæmmet. Jeg kunde vel have redet en halv Snes Minutter, da Pet løftede Hovedet, trak Vejret dybt og spidsede Øren.

„Oho! nu sker der noget," sagde jeg til mig selv og anspændte mine Øjne og Øren til det yderste; og halvandet hundrede Alen længere fremme opdagede jeg saa forude genem Taagen et svagt Lysskær fra et Hus; samtidig kom vi ind paa en grusbelagt Kørevej, og et Øjeblik efter holdt jeg min Hest an foran Huset.

Jeg kunde have raabt højt af Glæde; thi et Hus var det samme som Mad og Hvile. Men saa slog det mig, at jeg maaske gjorde Regning uden Vært, og at Huset kunde være fuldt af Rebeller, der rimeligvis vilde give mig et varmere Velkommen, end jeg syntes om. Jeg besluttede derfor at være forsigtig og stod just i Begreb med at stige af Hesten for at undersøge Huset nærmere, da en Dør gik op, og en Mand

traadte ud. Lyset faldt lige paa mig, og han opdagede mig straks og gik henimod mig. Atter sagde jeg til mig selv: „Nu sker der noget," og lagde Haanden paa min Pistol.

Han hilste som en gammel Soldat. „Det er Kaptajn O'Leary," sagde han til min store Forbavselse. Paa Ære! Jeg var saa overrasket, at man kunde have pirret mig over Ende med en Fjer. Hvorfra Manden kendte mit Navn begreb jeg ikke; men efter at have stirret maabende paa ham et Øjeblik, sagde jeg: „Ham og ingen anden," steg ned og kastede Tømmen til ham. Han raabte paa en anden Tjener, der kom og førte Pet bort.

„Sørg godt for hende," sagde jeg.

„Vær saa god at følge mig, Sir," sagde den første og viste mig ind i Huset. „Frøken Mary venter paa Dem." Jeg maabede igen et Sekund og kneb mig selv haardt i Armen for at se, om jeg drømte; thi jeg kendte ingen Frøken Mary, i det mindste ikke i dette forbandede Land.

Vi gik igennem en stor Hal med Egetræespaneler, og da vi kom til en Dør, aabnede min Fører den og meldte „Kaptajn O'Leary", og jeg traadte ind.

„Nu kommer Frøken Mary," tænkte jeg og væbnede mig med alt mit Mod.

Og ganske rigtigt, fra en Stol ved Kaminen rejste en Dame sig op; hun var ung og smuk, det saa jeg ved første Øjekast — jeg har altid haft et skarpt Blik, naar det gjaldt en Kvinde — jeg bukkede, og hun kom henimod mig med fremstrakt Haand. „Velkommen til Stafford House, Kaptajn O'Leary," sagde hun.

Jeg plejede at rose mig af altid at have Svar paa rede Haand; men dene Gang lod det til, at jeg rent havde mistet Talens Brug. Jeg stirrede et Øjeblik dybt forbavset paa hende, til hendes Smil bragte mig til Besindelse igen.

„Frøken," sagde jeg og bandede min svigtende Tunge, „De er meget venlig mod en fremmed."

Hun viste sine Tænder i et Smil.

„Men Kaptajn O'Leary," sagde hun, „Godfrey har fortalt os saa meget om Dem, at vi slet ikke betragter Dem som en fremmed."

Det er godt; at jeg er i Besiddelse af Aandsnærværelse; ellers vilde jeg have gjort mig selv til Nar. Jeg var lige ved at gentage Navnet Godfrey og skottede hen mod Døren Hvem i Guds Navn var Godfrey? Hun lagde Mærke til min Uro, men tog den for noget andet.

„Ja," sagde hun; „han var ked af, at han ikke kunde være her og tage imod Dem; men der er Spektakler paa vort Gods i Virginia, og han maatte tage derned i Morges. Hvornaar han kommer tilbage, ved vi ikke."

Jeg aandede friere efter dette; thi det fremgik tydeligt, at jeg blev taget for en anden O'Leary. Jeg mumlede noget om, at det var beklageligt og takkede samtidig min Helgen for hans Fraværelse.

Pludselig fik jeg Øje paa mit eget Spejlbillede og blev blussende rød af Skam. Jeg skal love for, at jeg gjorde en net Figur: Et tykt Lag Snavs dækkede mit Ansigt og mit Haar, og mine Klæder var drivende vaade. Jeg lignede mere et Fugleskræmsel end en irsk Adelsmand og en af Kong Georgs Officerer.

Hun maa have læst mine Tanker; thi hun ringede.

„Undskyld," sagde hun, „men De trænger vist til at skifte Dragt." Jeg bukkede, og da Tjeneren kom, bad hun ham om at vise mig til et Gæsteværelse.

Der fandt jeg et Sæt brunt Tøj, der passede mig, som om det var syet til mig, og mens jeg klædte mig om, kom min Selvtillid tilbage. „Michael," sagde jeg til mig selv; „Du har haft Lykken med Dig, min Ven — det vil sige, hvis Godfrey ikke kommer hjem." Men paa eengang huskede jeg paa den anden O'Leary, man ventede, og Haarene begyndte langsomt at rejse sig paa mit Hoved. „Skal jeg gaa eller blive?" spurgte jeg mig selv og stod ubeslutsom, til en behagelig Stegelugt fra Køkkenet naaede min Næse og bestemte mig til at blive. Jeg ønskede inderligt, at min Navne maatte fare vild i Taagen, blive skudt eller hvadsomhelst i Stedet for at vise sig i Stafford House, og derpaa kom jeg i Tanker om, at de Klæder, jeg havde paa, rimeligvis tilhørte samme O'Leary, og at jeg ved at søge i Lommerne maaske kunde finde et eller andet, der kunde give mig Oplysninger. Det slog til; thi i en af Lommerne fandt jeg et Brev, der begyndte: „Kære Patrick" og var en Indbydelse til at besøge Stafford House; det meddelte ogsaa, at Søster Mary var vendt hjem fra England, og det var undertegnet Godfrey Stafford.

Jeg følte mig lettere til Sinds. Nu vidste jeg i det mindste, at mit Navn var Patrick, og at Damen nedenunder var Mary Stafford. For det Tilfælde, at den virkelige Patrick skulde melde sig, stak jeg en Pistol ind paa Brystet, og nynnende en munter Melodi gik jeg ned i Dagligstuen, hvor jeg fandt en anden Dame sammen med Frøken Mary.

Jeg bukkede, og Mary præsenterede mig for sin Moder.

„Frue," sagde jeg med mit mest udsøgte Buk, „jeg er Deres ærbødigste Tjener." Hun ønskede mig velkommen paa en saa venlig Maade, at jeg blev meget skamfuld; men da Middagen i det samme blev meldt, bød jeg hende Armen, og ført af Mary forlod vi Værelset.

Jeg lod Maden vederfares fuld Retfærdighed; thi det var et Maaltid for Guder. Og jeg havde Held med mig hele Tiden, da Samtalen, som rimeligt var, drejede sig om Krigen, og jeg der kunde tale frit uden at frygte for at røbe mig.

Men da Fru Stafford spurgte: „Hvorledes staar Sagerne paa vor Side?" var jeg et Sekund i Knibe, fordi jeg ikke vidste, paa hvad Side de stod. „Slet!" sagde jeg prøvende og skottede hen til dem. Det viste sig at være et heldigt Skud.

Fru Stafford rettede sig og udbrød: ‚Slet!‘ siger De; men da vi sidst hørte, havde General Washington slaaet de engelske paa Flugt.“

„De er altsaa Rebeller, mine Damer,“ tænkte jeg ved mig selv, og højt løj jeg med den mest uskyldige Mine: „Siden da, Frue, har General Clinton gjort det samme mod os.“

Øjnene spillede i Hovedet paa Frøken Mary, og jeg forstod, at hun ikke var ked af mit daarlige Nyt.

„Det glæder mig,“ udbrød hun og slog Hænderne sammen.

Fru Stafford rynkede Panden og sagde til mig: „De maa vide, Kaptajn O'Leary, at Mary er Royalist med Liv og Sjæl.“ (I Stilhed tænkte jeg, at det var glædeligt, og at jeg maaske kunde faa Hjælp fra hende, hvis noget skulde komme paa).

„Det er hendes Ophold i England, vi maa tilskrive Skylden derfor,“ sagde Fru Stafford videre; „men hør, hvad er det?“

Jeg lyttede og kunde tydeligt høre Vaabenklirren og Hestetrampen. Lidt efter blev der dundret paa Døren. Jeg følte efter Pistolen paa mit Bryst; thi jeg antog, at det var Patrick O'Leary; dog var der mere end een; det kunde jeg høre paa Lyden af Hovene.

„Undskyld“, sagde jeg, „hvem er det, der ønsker at tale med Herr Stafford“.

Tjeneren kom ind, og idet han saa skarpt paa mig, sagde han, at en Adelsmand og nogle Soldater ønskede at tale med Hr. Godfrey Stafford.

„Jeg vil gaa ud til dem,“ sagde Mary og stod i Begreb med at forlade Værelset, da jeg traadte hen til hende og bad om Tilladelse til at følge hende.

„De kan maaske faa Brug for mig,“ sagde jeg.

Hun saa uforstaaende paa mig, men nikkede, og vi gik hen til Døren, hvorfra der lød en heftig Ordveksling.

Jeg undersøgte Ansigterne saa godt jeg kunde ved det svage Lysskær og saa til min Forbavselse, at det var de samme Folk, der havde forfulgt mig hele Dagen. Sammen med dem var der en fremmed, som talte og gestikulerede voldsomt. Hans Stemme forraadte, at han var Irlænder.

„Med Deres Tilladelse,“ sagde jeg til Frøken Mary og traadte udenfor, saadan at Lyset faldt paa min Ryg, mens mit Ansigt var i Skygge.

„Undskyld,“ sagde jeg, „hvem er det, der ønsker at tale med Hr. Stafford?“

„Det gør jeg og helst straks,“ sagde den fremmede vredt.

„Og hvem er De med Forlov?“ spurgte jeg, mens jeg sagde til mig selv: „Der har vi altsaa Patrick.“

„Dumrian,“ udbrød han hidsigt, „jeg har allerede sagt mit Navn til en af jer. Hent Din Herre straks.“

Jeg fik den største Lyst til at le, fordi han i Mørket antog mig for en Tjener, men benyttede mig af Lejligheden til at sige i en forbitret Tone:

„De tager fejl, min Herre, jeg er ingen Tjener. Mit Navn er O'Leary, og jeg har den Ære at være Kaptajn i —“. Jeg gik med Villie ikke længere, og han raabte pludselig: „De lyver, De lyver. Jeg er Kaptajn O'Leary.“

„Saah!“ sagde jeg, „ja, saa maa der være to af det Navn.“

„Men han afbrød mig atter og sagde fnysende: „De lyver. De lyver!“

„Stille, stille,“ sagde jeg beroligende; „hvem er jeg da, min Herre?“

„Maaske Hans Majestæt Fanden selv,“ raabte han, „men ikke Kaptajn O'Leary.“

„Jeg er bange for,“ sagde jeg roligt, „at De enten er fuld eller gal. Jeg gentager, at jeg er Kaptajn O'Leary.“

„Og,“ raabte han, idet han skar Tænder, „jeg gentager, De lyver! Men hvor er Godfrey Stafford?“

Frøken Mary traadte frem.

„Jeg er hans Søster,“ sagde hun koldt. Min Broder er bortrejst; og jeg tror, De tager fejl. Denne Herre er Kaptajn O'Leary, som er paa Besøg hos os.“

Det var et guddommeligt Syn at se hans Ansigt; og havde jeg ikke været saa stærkt i Vinden, vilde jeg have skoggerlet. Et Smil var

det mig umuligt at tilbageholde, og Soldaterne gav sig til at fnise. Han saa fra den ene til den anden uden at forstaa noget og udbrød:

„Det var som Fanden!"

Pludselig kom jeg til at tænke paa Brevet i min Lomme, tog det op og rakte det til Sergenten.

„Sagen forholder sig saaledes," sagde han, „vi har været paa Spor efter ham hele Dagen, fordi vi antog, at han var Overbringer af Depecher til de engelske" (hvor nær han var Sandheden, vidste han ikke), „men Gang paa Gang slap han fra os, og da vi endelig fik fat paa ham for en Time siden, sagde han, at han var Kap-

Det var imod mine Principper at gøre det, men jeg havde ikke noget Valg...

„Læs det, Sergent," sagde jeg, „det vil sige Dem, hvem der er Kaptajn O'Leary."

Det var et glimrende Paafund; thi efter at have læst det og leveret mig det tilbage, lagde han Haanden paa Patricks Skulder.

„Kom," sagde han, „hvem De end er, Kaptajn O'Leary er De ikke."

Derpaa vendte han sig til Mary, og med en Ridderlighed, jeg ikke havde tiltænkt Rebellerne, bad han hende undskylde Forstyrrelsen.

Men jeg, der nu følte mig sikker i Sadlen for det første, bad ham afgive nærmere Forklaring.

tajn O'Leary og skulde hertil. Men da vi ikke troede ham, førte vi ham med os og har nu Bevis paa, at han har løjet."

Patrick og Mary lyttede opmærksomt til Historien. Det gjorde jeg ogsaa for den Sags Skyld, og da han var færdig, sagde jeg:

„Det er godt, Sergent. Jeg skal rapportere det, naar jeg kommer til Lejren." Det lod til at fornøje ham svært, og jeg vedblev:

„Pas godt paa ham, for hvem ved, om det ikke er en Spion."

„Der er ingen Fare for, at han skal slippe bort, Herre," sagde han.

Patrick saa mig stift ind i Ansigtet. „Slyngel!" tordnede han, og jeg bukkede dybt til Svar. Derpaa red Kompagniet hurtigt bort, og jeg trak Vejret frit igen.

Mary og jeg vendte tilbage til Fru Stafford. Ingen af os talte paa Vejen; men jeg saa, at hun var meget tankefuld. Jeg forklarede Aarsagen til Forstyrrelsen for Fru Stafford, der fandt det hele ganske uforstaaeligt; kort efter klagede hun over Hovedpine og trak sig tilbage.

Mary havde hele Tiden kastet stjaalne Blikke hen paa mig, og da Fru Stafford var gaaet, saa jeg, det spillede i hendes Øjne og sagde til mig selv: „Micky, min Ven, nu kommer det."

„Det var en mærkelig Historie, han diskede op med," sagde hun og saa vist paa mig; men jeg holdt mit Ansigt i de rette Folder og svarede meget roligt:

„Det er jo muligt, han er stødt paa en eller anden, der har vidst, jeg skulde hertil, men jeg kan ikke tænke mig, hvem det skulde være," sagde jeg tankefuldt.

Hun nikkede, og lidt efter kom det ganske en passant: „Og hvad var det for et Regiment, De sagde, De var ved?"

Jeg havde ikke talt om nogetsomhelst Regiment og lo ved mig selv, da jeg svarede: „Jeg er ved Generalstaben, Frøken."

Hun bed sig i Læben; derpaa smilede hun, og da besluttede jeg at tage Tyren ved Hornene og gaa til Bekendelse; thi jeg var paa det rene med, at hun vilde opdage mig. Jeg gik hen og stillede mig med Ryggen mod Døren.

„Frøken," sagde jeg; „jeg overgiver mig."

Hun sprang op og udbrød med gnistrende Øjne og glødende Kinder: „De er altsaa ikke Kaptajn O'Leary!"

„Paa min Ære, jeg er Kaptajn O'Leary," sagde jeg.

„Oh!" og hun saa skarpt paa mig.

„Men ikke Patrick O'Leary," tilføjede jeg.

„Ja saa!"

„Og hvis De vil sætte Dem ned igen, skal jeg forklare mig."

Hun tøvede et Øjeblik, satte sig derpaa ned, og jeg fortalte, at jeg var Michael O'Leary til Ballynabaragh og Kaptajn i den engelske Hær, at jeg var redet op til Huset og der af en Tjener havde faaet at vide, at jeg var Kaptajn O'Leary, hvad der var sandt, og endvidere, at jeg var ventet, hvad jeg derimod ikke havde vidst. Hun lo af dette sidste, og jeg forstod, at hendes Vrede var gaaet over og bad om hendes Tilgivelse, som jeg ogsaa fik.

Det øgede min Dristighed, og jeg sagde:

„De er heller ikke selv uden Skyld, Frøken."

„Hvorledes?" spurgte hun overrasket.

„Fordi De modtog mig saa venligt," sagde jeg og kyssede hendes Haand.

Hun blev rød og sagde i Samtalens Løb, at det glædede hende, jeg ikke stod paa Rebellernes Parti, hvad der atter gav mig Anledning til at kysse hende paa Haanden. Saa talte vi om mit Hverv, og jeg fik at vide, at jeg var 10 Mil fra den engelske Lejr, og 6 fra Rebellernes.

Ved den sidste Oplysning saa Mary pludselig meget betænkelig ud, og efter at have stirret paa mig et Øjeblik, løb hun hen til Døren og trak voldsomt i Klokkestrengen.

„De maa straks herfra," udbrød hun.

Jeg saa dumt paa hende.

„Straks," stammede jeg.

„Ja," sagde hun bestemt, „nu maa de jo have opdaget Fejltagelsen og sendt — aah! hør! der er de."

Og ganske rigtigt, at dømme efter den stærke Hamren paa Døren maatte de være der.

Jeg saa mistrøstigt paa hende; her havde jeg ønsket mig selv til Lykke med mit Fristed og glædet mig til en fornøjelig Aften, og saa var jeg blot i en endnu værre Knibe end før. Det lod til, at Frøken Mary tænkte det samme; hun slog Hænderne sammen og sagde: „Hvad i al Verden skal vi gøre?"

Jeg stod og ønskede, at jeg selv vidste det, da jeg kom i Tanker om, at Depecherne var i mine Klæder ovenpaa, og idet jeg trak min Pistol frem, styrtede jeg hen til Døren. Men da jeg rakte Haanden ud for at aabne den, hørte jeg en Kommandostemme raabe:

„Hold Vagt ved alle Døre; ved Gud, han skal ikke undslippe!" Det var Patrick O'Learys Stemme.

Jeg saa paa Frøken Mary, og hun saa paa mig. „Nu kniber det for Alvor," sagde jeg.

Medens jeg talte, klarede det op i hendes Ansigt, og hun greb mig i Armen. „Nej," sagde hun, „hurtigt." Hun trak mig hen til Sofaen, hvor vi havde siddet, og sagde: „Kryb derunder." Det var imod mine Principer at gøre det; men jeg havde ikke noget Valg; thi jeg hørte Fodtrin i Hallen og med en Grimasse kravlede jeg under og gjorde mig flad imod Væggen med Pistolen parat i Haanden. Det var tydeligt, hun havde noget for, og jeg ønskede inderligt, det maatte lykkes.

Hun gik hen til Døren og aabnede den. „Denis," kaldte hun. Jeg hørte Fodtrin og derpaa hendes Stemme sige: „Kaptajn O'Leary er gaaet, Denis; gaaet, forstaar Du; sig det hurtigt til de andre."

Derpaa gik hun tilbage i Værelset, satte sig paa Sofaen og bredte sin Kjole ud.

Atter hørte jeg ude fra Hallen Fodtrin, der kom ind i Værelset. Jeg løftede Hovedet og saa, det var en Mand i Ridestøvler, men jeg kunde kun se ham til Knæene. Stemmen sagde mig imidlertid straks, hvem det var. Det var Patrick O'Leary. „De er Frøken Stafford?" spurgte han.

Mary rejste sig. „Ja, jeg er Mary Stafford," sagde hun koldt, „sig mig, min Herre, hvad betyder denne Anmasselse?"

„Jeg er Kaptajn O'Leary," sagde han, „og jeg

er her for at arrestere en Mand, der agerer under mit Navn."

„Agerer!" udbrød Mary. „Var han da ikke Kaptajn O'Leary?"

Patrick lo. „Ikke mere, end De er Frøken Stafford," svarede han. „Men vær saa god at sige mig, hvor han er."

Mary gik hen og trak i Klokkestrengen. „Jeg

Da greb jeg min Pistol om Løbet, gjorde pludseligt et Spring og slog ham oven i Hovedet.

skal spørge," sagde hun og fortsatte til Tjeneren, der kom ind: „Denis, bed Kaptajn O'Leary om at komme."

„Kaptajn O'Leary er taget bort, Frøken," svarede han.

„Taget bort!" raabte Patrick. „Hvornaar? Hvor længe er det siden? Hurtigt!"

„Det er vel en halv Time siden, maaske lidt længere," lød Svaret.

Patrick sprang hen til Døren. „Sergent," raabte han, og jeg hørte hastige Trin nedad Trapperne. „Et godt Fund," sagde Manden, da han kom ind, og jeg hørte Papirraslen. Jeg skar Tænder. „Mine Depecher," sagde jeg til mig selv og forbandede min Uagtsomhed.

„Depecher!" raabte Patrick, „hvor fandt De dem?"

„Ovenpaa," svarede Sergenten. Patrick vendte sig til Mary. „Undskyld," sagde han, og jeg hørte derpaa begge Mændene gaa igennem Hallen og opad Trapperne i stor Skyndsomhed.

„Luk Døren, Denis," sagde Mary, da de var udenfor Hørevidde; saa bøjede hun sig ned til mig. „Kom hurtigt ud, Kaptajn O'Leary," sagde hun, og jeg lod mig det ikke sige to Gange.

„Hvor er de andre Soldater, Denis?" spurgte hun.

„De er alle inde i Huset undtagen en, som passer Hestene."

„Og Hestene?"

„De er foran Huset, Frøken."

Hun vendte sig om mod mig. „Nu maa De se at slippe bort, Kaptajn O'Leary," sagde hun og gik hen og aabnede et Vindue. „Gaa ud her," fortsatte hun; „Forsiden af Huset er ved første Drejning til højre. Der er Hestene med kun een Mand til at passe paa dem."

Jeg saa hende ind i Øjnene. „Jeg forstaar," sagde jeg, „og jeg takker Dem. Men før jeg sprang ud, spurgte jeg: „Maa jeg komme tilbage, naar Krigen er forbi?" Hun svarede ikke straks, men da jeg var kommet nogle faa Alen bort, hørte jeg hende sige ganske sagte: „Ja, De maa komme," og med de Ord i Øret sneg jeg mig langs Muren. Et Øjeblik efter kom jeg til Hjørnet og saa Hestene og en Mand, der holdt dem i Tømmerne. Jeg krøb forsigtigt langs Muren og holdt mig i Skyggen, til jeg blot var faa Skridt fra Manden. Da greb jeg min Pistol om Løbet, gjorde et pludseligt Spring og slog ham oven i Hovedet. Han styrtede om uden en Lyd, og et Sekund efter sad jeg paa en af Hestene og sprængte afsted sydpaa.

Taagen var lettet, og det var klart Maaneskin. Jeg kendte Retningen og kom hurtigt fremad. Jeg havde vel redet fem Mil, da jeg hørte Hestetrampen bagved mig, og da jeg vendte mig, saa jeg et Dusin Soldater komme efter min i strakt Karrière. Men jeg sporede min Hest, og da jeg igen saa tilbage, var Afstanden imellem os større. Dog forfulgte de mig saa langt som en Mil udenfor Lejren og sendte mig en Afskedssalut, inden de gjorde omkring.

Det var med Frygt og Bæven, jeg begav mig hen til Lord Cornwallis' Telt, hvor jeg fik Foretræde, saa snart jeg var meldt. Hans Herlighed sad ved Bordet. „De er Kaptajn O'Leary," sagde han.

„Ja, Mylord," sagde jeg.

„Hvad i Alverden bestiller De da her?" udbrød han derpaa, ildrød i Ansigtet.

Jeg stirrede paa ham med aaben Mund og troede et Øjeblik, at Manden var gal.

„Jeg blev sendt hertil med Depecher, Mylord," svarede jeg.

„Det ved jeg," raabte han, „hvor er de?"

Jeg fik Kuldegysninger ned ad Ryggen, men løftede Hovedet og sagde: „Det gør mig ondt, Mylord, men de er i Fjendens Hænder."

Han sprang op og brølede. „Det gør Dem ondt, siger De, men det er jo netop der, de skal være, Mand. Hvorfor sagde De ikke det straks?"

Jeg begreb ingenting. „Men Rebellerne har dem, Mylord," sagde jeg.

„Og Rebellerne maa beholde dem," raabte han. Meningen var netop at mislede dem dermed. Sagde Clinton ikke det til Dem? De har udført Deres Hverv udmærket, Kaptajn, endda uden selv at vide det," og med en Haandbevægelse tilkendegav han, at Audiensen var forbi.

Jeg gik ud af Teltet som i Søvne. Jeg syntes, jeg havde vovet mit Liv for intet. Jeg, Michael O'Leary til Ballynabaragh, havde man brugt til et Narreærinde. Ved Gud, det var frækt. Jeg følte Vreden koge i mig og tænkte et Øjeblik paa at gaa over til Rebellerne, hvor en Mand som jeg maaske vilde blive paaskønnet. Jeg havde risikeret Livet for ingenting, og ingenting havde jeg vundet. Men alligevel! Havde jeg ikke vundet noget?

Man vil spørge efter Frøken Mary Stafford. Hun er ikke længere Frøken Stafford, men Fru O'Leary og sidder ude i Haven med Patrick, Michael, Godfrey og lille Mary, mens jeg nedskriver disse Erindringer.

TROLDEN

AF

JULES

Otto sad ved sit Skrivebord og stak med Pennen i Skriveunderlaget, trist og modfalden. Han længtes ganske grusomt efter Sigrid.

Det var nu ogsaa lige haardt nok saadan 3 Maaneder — skriver tre Maaneder — efter Brylluppet at maatte undvære sin Kone — Kone det lød saa underligt — hun blev sgu aldrig Kone — — — — at maatte undvære sin Kone i 8 Dage — skriver.

Mon de ikke ogsaa nok derhjemme i Præstegaarden kunde have konfirmeret den forkælede Søster uden Sigrids Bistand — Kællingeri! Barnagtighed! Sgu!

Han saa ned paa Brevet:

„Min egen kære elskede og dybt savnede lille Englekone!"

Mer stod der foreløbig ikke. Og der kom heller ikke til at staa mer lige straks. For Otto faldt i Tanker igen. Det var dette Eventyr om Trolden, som havde spøgt i Hovedet paa ham, siden Sigrid fortalte det første Gang. Gud ved, hvorfra hun i Grunden havde faaet den barnagtige Ide, altid at sætte sig til at fortælle det dumme Eventyr, naar han syntes, det hele saa aller sortest ud.

Bare han ogsaa kunde holde dette forbistrede sorte Humør nede. Det var, ligesom det ogsaa smittede hende.

Aah, Gud fri os! Sikken en Verden vi lever i. Se nu den store Blækplamase der paa det nye Mahogni-Skrivebord. Tilintetgørelse og Undergang over hele Linjen.

Den Plamase kom saamæn aldrig af igen. Aldrig.

Denne her modbydelige Trold! Det Eventyr var vist af Sigrids egen Tilvirkning. Han havde da aldrig hørt det før. Det var en Hustrold, sagde hun. Og der var mange af dem, der gik udenfor og lurede. — Sikke noget Vaas! — Otto kiggede hen til Døren. — Gud ved, om hun selv troede paa Trolde. Dette her med Barndommen ovre paa Heden og alt det Bras, man vidste sgu aldrig.

Hvordan var det nu han saa ud, dette lyssky Bæst, deres Hustrold. Otto blev helt ilde ved det, som han sad der i Lampelyset og udmalede sig Uhyret.

Hans Hud var ligesom blegrødt Regnormekød. Føj! Han havde et stort, tykt, rynket Hoved med smaa kulsorte, stikkende Øjne og fremstaaende, mimrende Bryn som en gammel Abe. Otto hummede sig i Stolen. Haaret og Skægget var rødgult, og paa Brystet, ned ad Armene og helt ud paa de fugtige Fingre — uhah! — nedad de krogede og knudrede Ben, helt ud paa de store, bløde, indadvendte Fødder og ud paa Tæerne sad der tykke, lyserøde Dun.

Føj for den lede! At hun kunde faa saadan noget i sin Mund. Det var saamænd intet Under, at hun var saa dødsensangst for, at den Trold skulde røre ved hende, at hun ikke kunde falde i Søvn den halve Nat efter, og at hun var syg hele den næste Dag.

Kvindfolk! Børn! Ærk!

Han dyppede Pennen.

Men hvad var det!

Der var noget, der rumsterede ganske sagte bag Haandbøgerne, der stod i Række inde under Hylden paa Skrivebordet. Otto lænede sig hed i Kammen frem over Bordet for at kigge om bag Bøgerne. Hvad i Alverden var det for noget, der sad der paa Kanten af det yderste Bogbind?

Han saa det jo ganske tydeligt med sine egne Øjne — en lille, bitte, bitte fin og levende Menneskehaand, saa hvid og smidig. Den lignede —

Og dernede ved Hjørnet af Bindet paa Bordpladen!

Sigrids lille Sko, saa lille, saa lille, knapt tre kvart Tomme lang. Se hvor sagte den gled frem, og se nu den lille bitte Stump af Svikkelstrømpen forneden og den spindelvævsfine Kjolekant.

Otto havde Aandsnærværelse nok til at spytte paa Fingeren og føle paa sin Pande. Den spruttede ikke.

Men lige paa en Gang, Du Alstyrende! Hvem smutter frem fra Bogrækken, danser hen over Bordet og kaster sig plat ned paa Maven, hen over Kanten af hans Skriveunderlag, og ler ham lige op i Ansigtet med en lille klingrende Latter, saa fin, som kom den fra en ganske lille Sølvklokke.

Sigrid selv! Sigrid, knap 6 Tommer lang!

Otto m a a t t e tro sine egne Øjne og maabede.

„Gud, hvor Du sidder og ser dum ud!" raabte hun med en uendelig fin lille Stemme, der lød ganske som en spæd og spinkel Genlyd af hendes egen virkelige. Og saa lo hun igen med den lille Sølvklokke og sparkede i Vejret med Svikkerne, akkurat som hun slet ikke var en gift Kone.

„Hvordan er Du kommet her?" plumpede det ud af ham.

„Det er en mærkelig Maade at ønske mig velkommen paa," sagde hun, rejste sig op og hinkede paa et Ben hen over Bordet, satte sig paa Foden af Blækhuset med Hænderne foldede om det optrukne Ben og kiggede omkring paa Bordet.

„Fy, sikkken en stor Plamase, Du har slaaet paa det nye Bord, Din Gris," sagde hun, og da hun saa, at han endnu sad og maabede af Forbavselse, tilføjede hun:

„Tror Du, jeg kan springe over den?"

Otto blev helt trist ved det lille Kræ:

„Nej, det tror jeg ikke, Du kan."

Hun løb hen til Kanten af Skrivebordet, stormede frem med smaa bitte Trip-Tramp og Skørterne flagrende om sig, saa det susede, som naar en stor Sommerfugl kommer flyvende, satte af og kom over.

„Tror Du, jeg kan hoppe over den?" spurgte hun helt forpustet.

„Ne—j—æh."

Hun stillede sig op foran Plamasen, samlede Skørterne om sig, talte: Evan — To—van — Tre —van og hoppede. Det lykkedes.

„Tror Du, jeg kan hinke over?" spurgte hun.

Otto rystede melankolsk paa Hovedet.

Hun hinkede, og det lykkedes hende lige akurat at komme over ved at falde ned i en meget uæstetisk Stilling med Foden indad og Hovedet nedad.

Saa vendte hun sig om mod ham med Hænderne i Siden og saa bedrøvet paa ham:

„Du ler jo ikke engang — Du skal være glad," sagde hun.

Otto syntes, det var rasende trist at sidde der og længes saa forfærdeligt efter sin Kone, den rigtige, hende, der var 2 Alen og 6 Tommer højere end den lille Græshoppe der.

„Jeg kan ikke," sagde han.

Sigrid saa meget sørgmodig ud. Hun satte sig badous ned paa Bordet og sagde:

„Saa fortæller jeg Historien om Trolden."

Men hun kom ikke videre. Der lød pludselig et Brøl, et meget lille, men uhyggeligt Brøl. Og Otto følte sit Hjerte slaa voldsomt, da han med et saa en lille bitte lyserød Trold med hjulede Ben og helt fuld af lyse Dun paa Bryst, Arme og Ben komme stampende i Løb henne fra Bøgerne, lige Bus paa Sigrid.

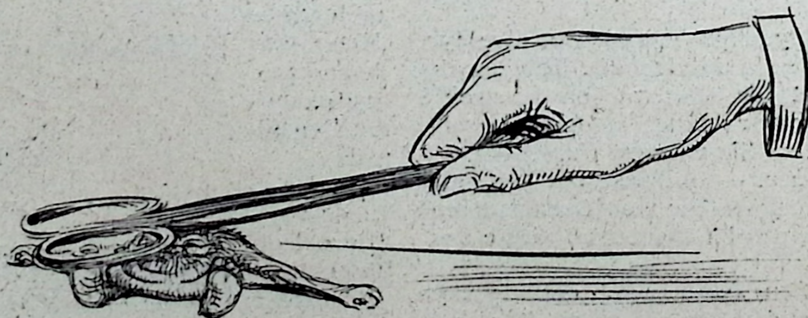
Sigrid opløftede et skingrende Skrig, sankede op og styrtede afsted. Trolden var lige i Hælene paa hende, og det klaskede ordentligt i Bordet af hans Fødder.

„Ska' Du gøre Grin med mig!" raabte Trolden efter hende. „Ska' Du spøge med Troldmanden!"

Otto glemte ganske at sidde og hænge med Hovedet. Han blev aldeles rasende, greb Papirsaksen og knaldede den lige i Krukken paa Trolden, der faldt død om med Hovedet nede i Maven.

Sigrid var væk. Og Troldens afsjælede Krop forsvandt af sig selv, hvor mærkeligt det end lyder. Men Otto sad længe og rystede af Sindsbevægelse med Saksen i Haanden. Da han blev lidt roligere, spekulerede han paa, hvor mange Aars Tugthus, han kunde faa for den Trold, og da han havde siddet og summet sig en halv Times Tid og var blevet ganske beroliget, fortsatte han Brevet til Sigrid:

„Jeg har selvfølgelig for længe siden forstaaet, hvad Du mente med den Trold. Men jeg troede jo ikke, at det var en rigtig levende Trold. Nu har jeg set ham. En væmmelig Jækel var det. Han var lige ved at gramse paa Dig; saa masede jeg ham. Vi maa til at passe vældig paa, at der ikke kommer en til ...."

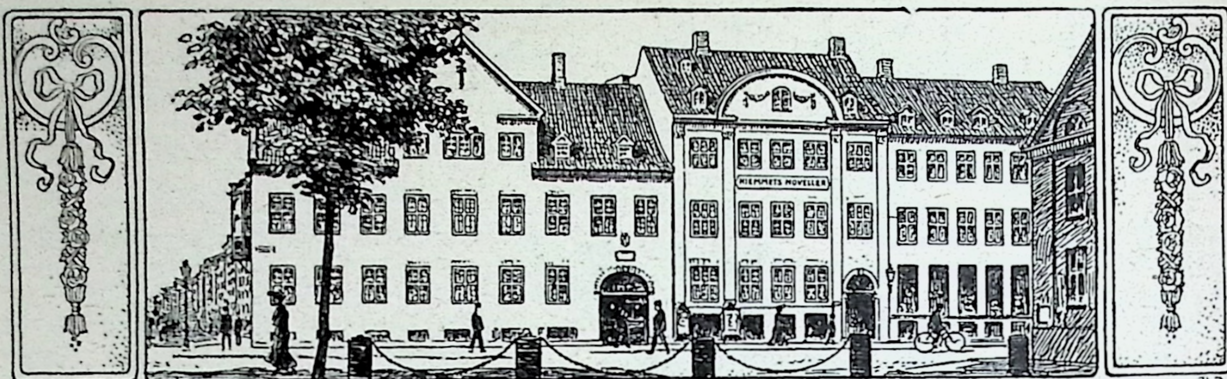

HJEMMETS NOVELLER

NR. 6 MARTS 1908 4. AARG.

MARTS

HJEMMETS NOVELLER

TROLDDOMSMIDLET

AF

GABRIELE d'ANNUNZIO

OVERSAT AF REGITZE WINGE

ILLUSTRERET AF V. JASTRAU

Naar Mastro Peppe de Sieri ved Middagstide midt paa Byens Torv nøs sine syv Gange, satte alle Pescaras Indbyggere sig til Bords og begyndte at spise. Straks derpaa tog alle Kirkeklokkerne til at ringe tolv. En almindelig Munterhed bredte sig i Folks Huse.

Mange Aar igennem gav Mastro Peppe dagligt Pescaras Indvaanere dette lystighedsvækkende Signal, og hans berømmelige Nysens Ry bredte sig over hele det omliggende Land. Endnu lever Erindringen derom i det gode Folk, og vil, fæstnet i et Ordsprogs Form, vistnok længe vedblive dermed.

I.

Mastro Peppe var en noget trivelig Smaaborger, just ikke skøn af Krop, med et Ansigt, der lyste af velnæret Dumhed, med Øjne som en Spædekalv og med usædvanlig store Hænder og Fødder. Og da han havde en meget lang og kødfuld Næse, der var usædvanlig bevægelig, og et Par meget svære Kæber, lignede han, naar han lo eller nøs, en af hine Snabel-Sælhunde, hvorom Søfolkene beretter, og som paa Grund af deres Fedme bævrer ligesom store Klatter Gelée. Ogsaa hine Sælhundes Dovenskab besad han, deres langsomme Bevægelser, deres pudsige Manerer og deres Kærlighed til Søvn. Han kunde ikke gaa fra Skyggen ind i Solen eller fra Solen ind i Skyggen, uden at en uimodstaaelig Trang til Luft brød løs gennem hans Mund og Næsebor. Den Støj, som herved frembragtes, hørtes, særligt paa de Tider, hvor der var stille i Byen, langt væk; og da den frembragtes paa regelmæssige Tidspunkter, tjente den som Tidsangivelse for alle Byens Borgere.

I sin Ungdom havde Mastro Peppe haft en Handel med Mel og Makaroni; her var han vokset op i en salig Sløvhed mellem skønne Guirlander af nedhængende Makaroni, under Melsigternes og Kværnhjulenes ensformige Snurren, i den lune Luft fuld af Melstøv. I en moden Alder havde han indgaaet Ægteskab med en vis Donna Pelagia fra Castelli; og fra den Tid havde han opgivet Melforretningen og givet sig til at forhandle Køkkentøj og Husgeraad af Ler og Fajance, Krukker, Krus og Tallerkener, disse brogede og blomstrede Stel, hvormed de castellesiske Pottemagere opliver Abruzzernes Borde. Mellem dette Lertøjs landlige, næsten lithurgiske Former, der Aarhundreder og Aarhundreder igennem aldrig havde forandret sig, levede han et beskedent og ligefremt Liv, stadigt nysende. Og saasom hans Kone var gerrig, greb og overvældede Gerrigheden ogsaa efterhaanden hans Sjæl.

Paa den højre Flodbred besad Mastro Peppe en lille Jordlod med tilhørende Hus; den laa

netop der, hvor Strømmen danner et Knæ, og hvor Terrænet som et grønt Amfiteater løfter sig op over Vandet. Derfor gav Jorden her, i Stedet for Korn og Vindruer, fornemmelig Haveurter i rige Maader; Frugthaven bugnede, og under det store Egetræ, hvorfra Agernene neddryssede i Tøndevis, fededes aarligt en dejlig Gris. Hvert Aar i Januar Maaned tog derfor Mastro Peppe og hans Kone et Par Dage over paa Ejendommen for ved Sankt Antonius' Gunst (hans Højtid faldt just i de Dage) at forestaa Slagtningen og Nedsaltningen af Grisen.

Men nu hændte det en Gang, at Mastro Peppe, da hans Kone ikke var rask, tog alene over for at bivaane Svinedrabet.

Liggende paa et stort Bord blev Dyret, som to, tre Daglejere holdt, slagtet med en meget skarp Kniv. Dets Hvinen skar gennem det stille Flodlandskab, men blev svagere og kvaltes tilsidst i det varme, purpurrøde Blod, der vældede frem af det gabende Saar, mens den store Krop bevægede sig i de siste Trækninger. Det nye Aars Sol drak Taagen fra Flodbredden og den fugtige Jord. Med grum Tilfredshed saa' Mastro Peppe, hvorledes Svinets Banemand Lepruccio med et glødende Jærn udbrændte det slagtede Dyrs i Fedt begravne Øjne, og han frydede sig ved Tanken om alt det meget Flæsk og over al den dejlige Skinke, han snart skulde nyde.

Den ombragte Gris blev i Armene løftet op til Krogen paa en Slags Trægalge, hvorpaa den blev hængt ved Bagbenene og med Hovedet nedad. Saa sved Folkene med Bundter af brændende Rør alle Haar og Børster af den; de lyse Flammer knittrede, næsten usynlige i det stærke Dagskær. Tilsidst gav Lepruccio sig med en blinkende Klinge til at barbere den sortladne Grisekrop, som en anden af Mændene imidlertid overhældte med kogende Vand. Huden, der lidt efter lidt blev ren og fik en svag rosenrød Bleghed, røg i Solen. Og Lepruccio, der havde et rynket, fedtet Ansigt som en gammel Kvindes, og tommelange Guldørenlokker i Ørene, kneb Læberne sammen og rakte og strakte sig, alt som han arbejdede, snart paa Benene og snart paa Knæene.

Da Værket var fuldbragt, beordrede Mastro Peppe, at Folkene skulde bære Svinet ind i Huset. Aldrig havde han, i de tidligere Aar, skuet underfuldere Masser af Flæsk; og han beklagede i sit Hjærte, at hans Kone ikke var tilstede for ogsaa at fryde sig derved.

Just da (det led nu ud paa Eftermiddagen) traadte Matteo Puriello og Biagio Quaglia, to af hans Venner, ind ad Døren; de kom fra Don Bergamino Camplone, en Præst, der gav sig en Del af med Handel, og hvis Ejendom laa i Nærheden. Det var to lystige Fyre, rige paa gode Indfald, hengivne til et noget uordentlig Levned og kære efter al Slags Plaser; og da de havde hørt om Griseslagtningen og om Donna Pelagias Fraværelse, kom de, i Haabet om et eller andet muntert Æventyr, for at friste Mastro Peppe.

Matteo Puriello, kaldet Ciávola, var en Mand paa en fyrretyve Aar, som gærne gik paa ulovlig Jagt, som var høj og mager med lyst Haar, gullig Ansigtsfarve og en strid Knebelsbart, der var afskaaret som en Børste; hans Hoved lignede en Trædukkes, paa hvilket der endnu var blevet lidt af tidligere Tiders Forgyldning tilbage. Hans runde Øjne, der var levende og bevægeligt urolige som visse løbende Dyrearters, lyste som to ny Mønter. Og hele hans Person, der altid var klædt i en bestemt Slags jordfarvet

Klæde, lignede i sin Holdning, sine Bevægelser og med sin gyngende Gang hine lange, nordafrikanske Hunde, der tager Harerne i Løb hen over Sletterne.

Biagio Quaglia, kaldet „den Restaurerede", var derimod middelhøj, nogle Aar yngre, rød i Ansigtet og fuld af Knopper som et Mandeltræ om Foraaret. Han havde den besynderlige Abe-Egenhed uden at røre Ansigtsmusklerne at kunne bevæge Ørerne og Pandens og Hovedets Hud; og han besad en saa smidig Færdighed i at omskabe sit Ansigt, en saa lykkelig vokal Efterlignelsesevne; han forstod saa hurtigt at gribe Menneskers og Tings latterlige Sider og genfremstille dem med en eneste Gestus eller med en eneste Sætning, at man ved alle muntre Gilder i Pescara kappedes om at indbyde ham. Hans Øjne glimtede som en Væsels; hans Hoved var bedækket med en Art Dun, der mindede om dem paa en fed Gaas, som vel er pillet, men hvoraf Dunene endnu ikke er svedne.

Da nu Mastro Peppe saa' disse to Venner komme, modtog han dem med gæstfri Lader og sagde:

— Hvilken god Vind fører jer hid?

Og da høviske og glade Hilsener var udvekslede, tilføjede han, idet han drog Vennerne med sig ind i det Værelse, paa hvis Bord Vidundergrisen laa:

— Hvad siger I til denne Stadsgris! Hvad?

De tvende Venner beskuede i stum Beundring Grisen. Den Restaurerede gav nogle ejendommelige Smæk med Tungen mod Ganen. Ciávola spurgte:

— Hvad vil du nu gøre med den?

— Jeg vil salte den — svarede Mastro Peppe med en Stemme, i hvis Fedme al hans Glæde ved Udsigten til Fremtidens Lækkerbidskener dirrede.

— Vil du salte den? — sagde den Restaurerede. — Salte den! Hør, Ciávola, har du nogensinde hørt noget saa dumt, som saadan at lade sig Lejligheden slippe af Hænde?

Mastro Peppe saa' befippet med sine Kalveøjne fra den ene af sine Venner til den anden.

— Donna Pelagia plejer jo ellers altid at holde dig i Ørene — vedblev den Restaurerede. — Da du nu denne Gang er fri for hende, saa sælg Grisen og lad os more os for Pengene.

— Jamen Pelagia! Hvad tror du da, hun vilde sige? — mumlede Mastro Peppe, hvem Tanken om Konens Vrede fyldte med en umaadelig Forfærdelse.

— Herregud, du siger blot, at Grisen er bleven stjaalen! — sagde den blonde Ciávola med en utaalmodig Bevægelse.

— Og hvordan skulde jeg komme hjem med den Besked? Pelagia tror mig aldrig! Hun jager mig ud og slaar mig! I véd ikke, hvordan Pelagia er!

— Fy, Pelagia! Fy, Donna Pelagia! — vrængede de to Fristere i Munden paa hinanden. Og efterlignende Peppes klynkende og Pelagias skarpt skingrende Stemme, gav den Restaurerede straks en Scene tilbedste, i hvilken Peppe blev udskældt og riset som et lille Dukkebarn.

Dinglende af Latter vankede Ciávola rundt om Bordet, hvorpaa Grisen laa, mens den Udlete, greben af en voldsom Nysetrang, strakte Hænderne ud mod de andre, maaske for at standse Forestillingen. Vinduesruderne klirrede, saadan en Støj gjorde det. Den synkende Sols Straaler faldt skarpt ind over de tre forskellige Menneskeansigter.

Da den Restaurerede omsider var færdig, sagde Ciávola:

— Naa, ja, lad os saa gaa vores Vej.

— Hvis I . . . I vil maaske spise til Aften med mig? — kom det ud af Mastro Peppes sammenknebne Mund.

— Nej, mange Tak, smukke Ven! — afbrød Ciávola ham og vendte sig mod Døren. — Sut du paa Pelagia og salt din Gris!

II.

De to Venner gik langs med Flodbredden.

Langt borte glimtede Barlettas saltlastede Baade, som prægtige Krystalbygninger; fra Montecorno bredte en blid og klar Rødme sig ud i den kolde Aftenluft og spejlede sig i Flodens blanke Vande.

Pludseligt standsede den Restaurerede og sagde til Ciávola:

— Hør, Ciá, skal vi stjæle Grisen i Nat?

Ciávola sagde:

— Ja, men hvordan?

Den Restaurerede svarede:

— Det skal jeg nok sige dig, naar bare Grisen bliver liggende, hvor vi saa' den ligge.

Ciávola sagde:

— Godt da, saa lad os gøre det. Men hvad saa bagefter?

Den Restaurerede standsede atter. Hans smaa Øjne straalede som to Karfunkler; hans røde, blomstrende Ansigt mellem de faunagtige Øren sitrede i et Henrykkelsesgrin. Kort og godt sagde han:

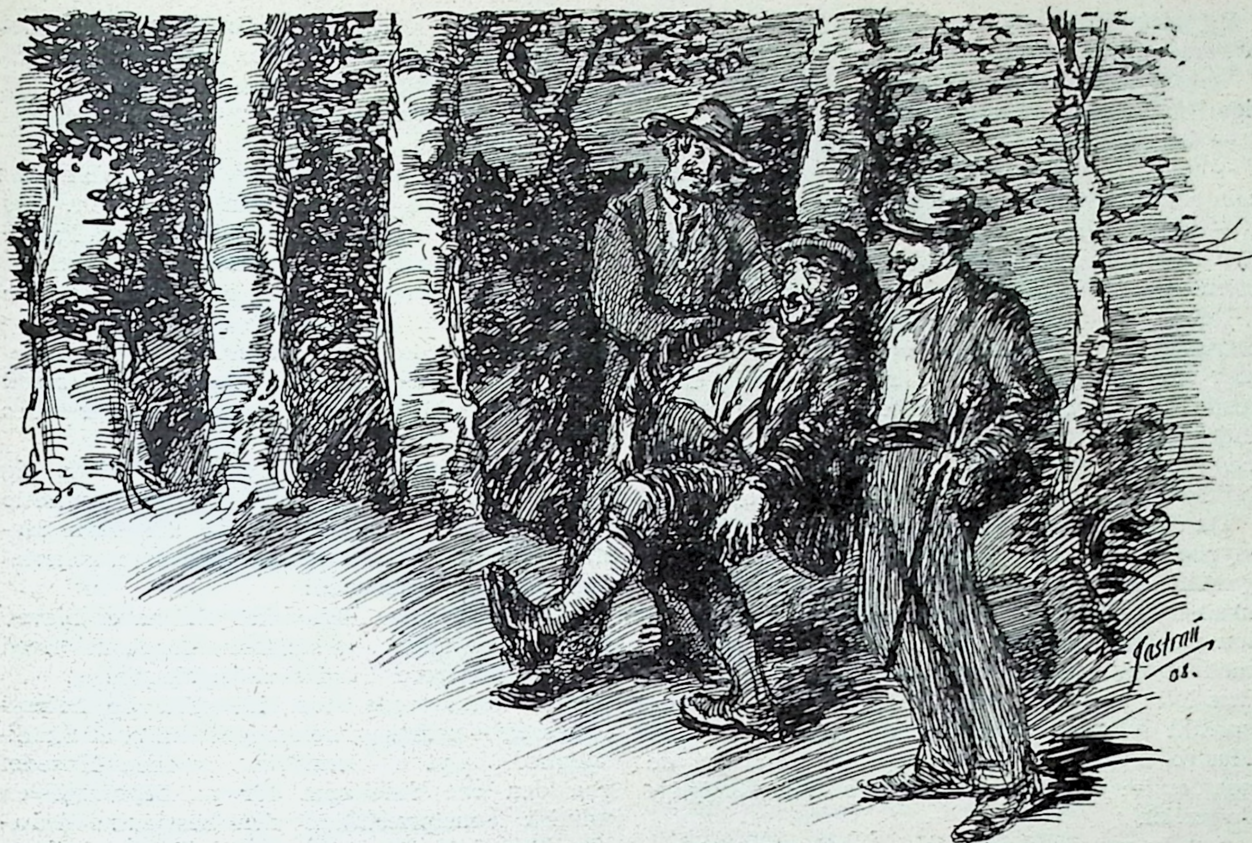
— Lad mig om det.

I det Fjærne opdagede de nu Præsten, Don Bergamino, der kom dem i Møde, sort mellem Vejens nøgne, sølvgraa Popler. Saa saare de bleve ham va'r, fremskyndede de deres Gang henimod ham, der ved Synet af deres skælmske Miner smilende spurgte:

— Hvad godt nyt?

Med faa Ord betroede de to Venner deres Plan til Don Bergamino, der under megen Munterhed gav den sit Bifald. Og den Restaurerede tilføjede med sagte Røst:

— Men nu maa vi gøre vore Sager snedigt. De véd nok, at Peppe er bleven gerrig, siden han er bleven gift med den grimme, gamle Hejre til Donna Pelagia, og Vin holder han meget af. Altsaa, ser De, gaar vi først ned og indbyder ham til at gaa med os hen paa Assaus Værtshus. De, Don Bergamino, giver Vin til os alle og betaler hele Tiden. Peppe drikker saameget,

Uh, sikken en Mængde Dominikanermunke!

han kan, naar han ikke selv skal ud med Skillingerne, og faar sig en god én paa Lampen. Saa kan vi bedre faa gjort vore Sager bagefter.

Ciávola prisede højligt den Restaureredes Visdom, og Præsten lovede at staa dem bi. Saa fulgtes de ad til Mastro Peppes Hus, der laa i et Par Bøsseskuds Afstand, og da de var nærved, raabte Ciávola:

— Halløj, Peppe! Vil du med over paa Assaus Kro? Her er Præsten; han byder os paa et lille Bæger.

Mastro Peppe var ikke længe om at komme ud til dem, og alle fire begav de sig nu i Gaasegang ned ad Stien, skæmtende og svagt beskinnede af Nymaanen, der just stod op. I Aftenstilheden lød nu og da en kaldende Miauen fra Katte, der var ude paa Kærlighedsstien. Den Restaurerede sagde:

— Hør, Peppe! Det er Pelagia, der kalder paa dig!

Ovre paa den venstre Flodbred glimtede Lysene i Assaus Kro og spejlede sig i Vandet. Eftersom Flodens Løb paa dette Sted sædvanligvis var meget roligt, holdt Assau en lille Baad til at sætte Krogæsterne over. Ved de Nyankomnes Raab satte den sig ogsaa i Bevægelse og kom tværs over det lysende Vand for at sejle dem over. Da de alle fire under venskabelig Støj og Latter var komne ombord, fik Ciávola med sine lange Ben Jollen til at vippe og knage, for at kyse Mastro Peppe, der, paavirket af Flodfugtigheden, tog til at nyse af alle Kræfter.

Men oppe om Krostuens Egetræsbord blev Vennernes Støj og Latter end mere højrøstet. Alle skænkede de i for den Forførte, hvem de spoloresiske Vinjers dejlige, højrøde, lidt skarpe Druesaft, der, rig paa Smag og Farve, snurrende en Smule paa Tungen, under nydelsesfulde Kluk gled ned gennem Svælget.

— Nok en Karafel! — beordrede Don Bergamino og slog Knytnæven i Bordet.

Assau, der var laaden som et Dyr lige op under Øjnene, og hvis Ben var krogede, bragte de rubinfarvede Karafler, Peppe sang paa en Vise, hvis bakantiske Ord vare i højeste Grad fri, og slog Takten dertil ved at støde Glassene mod hverandre. Med en alt lallende Tunge og med Øjne, der allerede svømmede i Vinens eventyrlige Salighed, fremstammede han halvt uforstaaelige Lovtaler over sin Gris's Dejlighed og holdt Præsten fast ved det ene Ærme for at faa ham til at høre efter. Over dem hang aflange Kranse af gulgrønne Urter; de daarligt passede Olielamper osede.

Det var endnu tidligt paa Natten, da Vennerne, ved den nedgaaende Maanes Skin, lod sig sætte tilbage over Floden. Da de gik ned til Baaden, var Mastro Peppe lige ved at falde i Dyndet, saa usikre var hans Ben og saa uklart hans Syn.

Den Restaurerede sagde:

— Lad os gøre en god Gærning. Lad os følge ham hjem.

Og hjem fulgte de ham, holdende ham under Armen, op ad Stien mellem Poplerne.

Ved Synet af disses Stammer, der lyste hvidligt i Maaneskinnet, stammede den Drukne:

— Uh, sikken en Mængde Dominikanermunke!

— Ja — sagde Ciávola — de er ude at tigge sammen til Sankt Antonios Fest!

— Hør, Lepruccio, Lepruccio! — fantaserede den Drukne videre — syv Ruller Salt slaar saamænd ikke til. Hvad skal vi dog gøre?

Udenfor hans Husdør skiltes de, og de tre Sammensvorne gik deres Vej. Ved stort Besvær steg Mastro Peppe op ad Trappen, stadigt fablende om Lepruccio og Saltet. Og uden at erindre, at han havde ladt Døren staa aaben dernede, kastede han sig tungt paa Sengen for øjeblikkeligt at daane hen i Søvnens Arme.

Da Ciávola og den Restaurerede var blevne styrkede ved Don Bergaminos Aftensbord, begav de sig, forsynede med visse krogede Redskaber, forsigtigt ud paa deres Ekspedition. Himlen var nu, efter Maanens Nedgang, overprikket med straalende Stjærner, og en lille kold Nordenvind jog om i Nattestilheden. Tause og spændt lyttende listede de to Venner hen mod Mastro Peppes Hus; nu og da standsede de spejdende; Ciávola anvendte al sin forsigtige Jægerlist.

Da de naaede deres Maal, kunde den Restaurerede næppe tilbageholde et Glædesudbrud ved Synet af den aabne Dør. En dyb Stilhed herskede i Huset, hvor det eneste, man hørte, var den Sovendes dybe Snorken. Ciávola gik først op ad Trappen, fulgt af den Restaurerede. Ved det svage Skær, der fra Stjærnehimlen faldt ind gennem Vinduerne, opdagede de straks det ubestemte Omrids af Grisen paa Bordet midt i Værelset. Med uendelig Forsigtighed løftede de den i Vejret og bar den, under Opbydelse af alle deres Armkræfter, sagte ud. Saa stod de stille og lyttede. Pludseligt galede en Hane; andre svarede fra Omegnens Hytter og Gaarde.

Med Grisen paa Skuldrene begav de to lystige Tyve sig stilfærdigt og inderligt leende ned ad Stien. Det forekom Ciávola, at han kom fra en Krybskytteudflugt med mageløst Jagtudbytte. Eftersom Grisen var saare tung, var de overordentligt forpustede, da de naaede Præstens Hus.

III.

Den næste Morgen vaagnede Mastro Peppe, da han havde sovet Rusen ud. Han blev liggende og strakte sig lidt, lyttende til Kirkeklokkerne, der hilste Dagen for Sankt Antonios Fest. Allerede i den allerførste Opvaagnings Uklarhed følte han Besidderglæden ved Grisen og nød forud den Fornøjelse, det skulde blive at se Lepruccio sønderdele og salte det fede Svinekød.

Dreven af denne Tanke stod han op og gik ud paa Trappeafsatsen, gnidende sine Øjne for bedre at kunne se Grisen i Kammeret ligeoverfor. Men paa Bordet, hvorudover den jomfruelige Morgensol leende kastede sine første Straaler, var kun nogle Blodpletter at skue.

— Grisen! Hvor er Grisen? — skreg den Bestjaalne med hæs Røst.

En rasende Ophidselse greb ham. Han løb ned ad Trappen, opdagede den aabne Dør, slog sig for Panden, fo'r hylende ud i Gaarden, kaldte Daglejerne sammen og spurgte dem alle, en for en, om de ikkke havde set Grisen, om de ikke havde taget den. Han skældte og jamrede sig og fik stadigt vredere og vredere Svar. Det bedrøvelige Skænderi kunde høres i lang Afstand og naaede endog Ciávolas og den Restaureredes Øren.

Roligt og fredeligt begave disse tvende sig da, for ret at nyde Forestillingen og fortsætte Gavtyvestregerne, op mod Huset. Saa saare Mastro Peppe fik Øje paa dem, udbrød han, smærteovervældet og grædende:

— Jeg ulykkelige Menneske! Grisen er bleven stjaalen fra mig! Jeg stakkels Menneske, hvad skal jeg dog gøre, hvad skal jeg dog gøre?

Den Restaurerede stod lidt stille og betragtede med Øjnene sammenknebne, halvt af Skalkagtighed, halvt af Beundring og med Hovedet paa den ene Side som for at bedømme en mimisk Kunstpræstation, den bestjaalne Griseejer. Idet han derpaa nærmede sig, sagde han:

— Ja, det kan jo ikke nægtes, at du spiller den udmærket!

Peppe, som intet forstod, løftede sit Ansigt, der var helt overfyldt af Taarer.

— Ja, denne Gang giver du virkelig Gavtyven godt! — fortsatte den Restaurerede med en vis venskabelig Fortrolighed.

Peppe, der stadig intet forstod, løftede atter Ansigtet, og Taarerne standsede i hans forundrede Øjne.

— Men sandt at sige troede jeg nu ikke, du var saa durkdreven — begyndte den Restaurerede atter — Bravo, Bravo! Det glæder mig, at du er det!

— Men hvad er det dog, du siger? — spurgte den hulkende Mastro Peppe. — Hvad er det dog, du siger! Aa, jeg ulykkelige Mand! Hvordan skal jeg dog bære mig ad med at komme hjem!

— Bravo, bravo! Det er udmærket! — opmuntrede den Restaurerede ham. — Bliv bare saadan ved! Skrig og hyl og græd! Riv dig i Haaret! Saadan! Skrig, saa det kan høres! Saa alle Folk maa tro dig!

Peppe græd.

— Jamen jeg siger dig jo, at den er stjaalen! Aa, du gode Gud, jeg stakkels Menneske!

— Hæng i, hæng i! Du maa ikke holde op! Jo mer, du skriger og hyler, jo bedre bliver du troet. Bliv ved! Mer endnu!

Ude af sig selv af Ærgrelse og Smærte udbrød Peppe, bedyrende sit Udsagn:

— Det er Sandhed, jeg siger! Gid jeg maa dø straks, om Grisen ikke er stjaalen fra mig!

— Hør til det stakkels uskyldige Lam! — kvækkede Ciávola drillende. — Men Peppe, hvordan Pokker skal vi bære os ad med at tro dig, siden vi i Gaar Aftes saa Grisen ligge derinde paa Bordet! Sankt Antonius har kanske givet den smaa Vinger at flyve bort med!

— Aa, Sankt Antonius hjælpe mig! Det er, som jeg siger!

— Jamen er det virkelig muligt?

— Vist er det saa!

— Vist ikke nej!

— Jo, siger jeg dig!

— Nej!

— Jo, jo, jo, det er! Uh! Gid jeg var død. Jeg véd ikke, hvordan jeg skal komme hjem! Pelagia tror mig aldrig, og selv om hun tror mig, giver hun mig aldrig Fred! . . . Aa! Gid jeg var død!

Hæng i, hæng i! Du maa ikke holde op! Jo mere Du skriger og hyler, jo bedre bliver det troet. Bliv ved!

— Jaja, saa vil vi tro dig — sagde nu den Restaurerede. — Men husk, Peppe, at det var Ciávola, der i Gaar gav dig Ideen til den lille Spøg. Nu manglede det blot, at du baade skulde pudse Pelagia og os paa en Gang! Du var snedig nok til det . . .

Men her tog Peppe paany til at græde og skrige op i et saa vanvittigt Anfald af Smerte og Fortvivlelse, at den Restaurerede medlidende vedblev:

— Jaja, vær saa stille, saa tror vi dig. Men hvis det virkelig forholder sig, som du siger, saa maa vi finde en Maade at faa Sagen opklaret paa.

— Hvad for en Maade? — spurgte Peppe, hvis Ansigt klarede op midt i Graaden, og i hvis Sjæl Haabet atter gryede.

— Hør nu — foreslog den Restaurerede. — En af Folkene her omkring maa jo være Tyven, for han er vel næppe kommen rejsende hertil fra Bagindien for at stjæle din Gris. Vel, Peppe?

— Nej, naturligvis ikke — indrømmede denne sidste, der med Næsen i Vejret snøftede Graaden i sig.

— Naa, altsaa . . . . Hør nu godt efter! — sagde den Restaurerede, der frydede sig over sit Offers godtroende Opmærksomhed — siden Tyven altsaa næppe er kommen rejsende hertil fra Bagindien for at hente din Gris, maa det jo være en af Omegnens Folk, der har taget den. Ikke, Peppe?

— Jo, jovist . . . .

— Hvad skal vi nu altsaa gøre? Vi maa samle alle de Fyre sammen og saa prøve et eller andet hemmeligt Middel til at opdage Tyven. Find Tyven, saa har du Grisen.

Mastro Peppes Øjne straalede af Attraa; han traadte nærmere, thi Hentydningen til Trolddomsmidlet tiltalte hans medfødte Tro paa det Overnaturlige.

— Du véd nok, at der er tre Slags Hekseri til, det hvide, det røde og det sorte, og du véd ogsaa, at vi i Pescara har tre Fruentimre, der udøver Kunsten: Rosa Schiavona, Rosaria Pajara og la Ciniscia. Du maa selv vælge.

Peppe tænkte sig et Øjeblik om. Saa valgte han Rosaria Pajara, der nød et stort Ry som Troldkvinde, og som tidligere havde udøvet vidunderlige Ting.

— Naa, frisk Mod altsaa — endte den Restaurerede — der er ingen Tid at spilde! For din Skyld, ene og alene for at gøre dig en Tjeneste, skal jeg gaa til Byen og faa, hvad der behøves. Jeg skal tale med Rosaria, lade hende give mig Midlet og være her tilbage inden Middag. Giv mig saa nogle Penge.

Peppe tog tre Carliner op af sin Bukselomme og rakte dem tøvende frem.

— Tre Carliner! — raabte den Restaurerede uden at tage dem. — Tre! Der maa i det mindste ti til!

Ved at høre dette fik Pelagias Mand sig en ny Forskrækkelse. — Hvad for noget! Ti Carliner for et Trolddomsmiddel! — mumlede han og søgte med skælvende Hænder i sine Lommer. — Her har du otte. Flere har jeg ikke!

— Godt — svarede den Restaurerede tørt. — Nu skal jeg se, hvad jeg kan gøre med dem. Gaar du med Ciávola?

Følgende Stien under Poplerne vandrede de to Kammerater nu hastigt ad Pescara til, den ene bagved den anden, mens Ciávola af og til dunkede Vennen i Ryggen for at vise sin Hen-

rykkelse. Da de naaede Byen, begav de sig ind til en Apotheker, der hed Don Daniele Pacentro, og som var deres Ven; der købte de Krydderier og Apothekervarer, hvoraf de bagefter lod lave Kugler saa store som Nødder, vel dækkede med Sukker og smukt glasserede. Just da Apothekeren havde gjort dem færdige, vendte Ciávola, der i Mellemtiden havde været borte, tilbage med et lille Kræmmerhus tørre Hundeekskrementer; og af disse Ekskrementer bad han Apothekeren lave tvende smukke Kugler, ganske Mage til de andre i Ydre, men først dækkede med et Lag Aloe og dernæst helt beklædte med Sukkerglassur. Apothekeren opfyldte hans Ønske og forsynede dem, for at disse to Kugler kunde kendes fra de andre, efter den Restaureredes Raad med et lille Mærke.

Nu vendte de to Skælmer tilbage ad den Vej, de var komne, og naaede Mastro Peppes Hus ved Middagstid. Den Bestjaalne, der gik og ventede dem med Længsel og Ængstelse, saa næppe Ciávolas lange, tynde Skikkelse dukke frem mellem Træerne, før han raabte:

— Naa, hvordan gik det saa?

— Alt er i Orden — svarede den Restaurerede i en triumferende Tone, idet han fremviste den lille Æske med det magiske Sukkergodt. — Nu skal du, siden det i Morgen er Sankt Antonios Fest, og Bønderne heromkring allerede begynder at fejre den i Dag, byde dem allesammen op i din Gaard og give dem et Glas Vin. Du har vistnok en Flaske gammel Montepulciano. Den maa du ud med i Dag. Og naar de saa alle er forsamlede, skal jeg nok sørge for at sige og gøre alt det, der skal siges og gøres.

IV.

Da Vejret var dejligt og mildt, og Mastro Peppe havde ladet kundgøre, at han vilde traktere med Vin, stillede de omkringboende Bønder og Landarbejdere et Par Timer efter ved hans Hus. Ude i Gaarden laa store Halmdynger, som i Solen antog en prægtig Guldfarve; rundt om dem kækkede en Flok Gæs, hvide, dovne, med brede, orangefarvede Næb; nu og da mærkede man Lugten fra Kvægfolden. Roligt snakkende og spøgende, ventede de Indbudne paa deres Vin. De fleste var bøjede og vanføre af det haarde Arbejde; nogle havde Ansigter, der var rødlige og rynkede som forgemte Æbler, og Øjne, der var blevne blide af aarelang Taalmod eller ondskabsfulde af aarelang Strid; andre havde spirende Skæg, og bar i deres Bevægelsers Bøjelighed Ungdommens Ynde og i deres Klædedragts Pyntelighed Forelskelsens Omhu tilskue.

Ciávola og hans Kammerat lod ikke længe vente paa sig. Holdende Bonbonsæsken i den ene Haand, befalede den Restaurerede, at de alle skulde stille sig op i en Rundkreds; selv stillede han sig i Midten og holdt, ikke uden en vis Alvor i Stemme og Bevægelser, en lille Tale.

— Hør nu, Godtfolk, — sagde han. Der er vist ingen af Eder, der ved, hvorfor Mastro Peppe de Sieri har bedt jer herop i Dag!

En dyb Forbavselse aabnede ved denne besynderlige Indledning alle Gæsternes Munde; og Glæden over den lovede Vin forvandledes til en urolig Venten. Taleren fortsatte:

— Men eftersom der kan ske noget grimt, og I muligvis kunde beklage jer over mig, vil jeg sige jer, hvad det gælder om, før vi gør Forsøget.

Tilhørerne saa med forvirrede Miner hverandre ind i Ansigtet, og vendte saa deres nysgerrige og usikre Blikke mod Æsken, som Taleren holdt i Haanden. Da den Restaurerede gjorde en Pause for at iagttage Virkningen af sine Ord, udbrød en af dem utaalmodigt:

— Naa? Hvad saa mer?

— Nu skal I straks høre, Godtfolk. Der er i Nat blevet stjaalet en Gris, der skulde saltes ned, fra Mastro Peppe. Hvem Tyven er, vides ikke, men her fra Nabolavet maa han være; for han er vel ikke kommen rejsende hertil fra Bagindien for at stjæle Mastro Peppes Svin!

Enten det saa forvoldtes af det vittige Argument med Bagindien, eller af den lune Sol, begyndte Mastro Peppe at nyse. Bønderne trak sig noget tilbage; Gaaseflokken spredtes forfærdet, men en syvfoldig Nysen genlød i Gaardens landlige Fred. De forsamlede Bønder begyndte at le, men blev efter nogle Øjeblikkes Forløb, paany alvorlige. Den Restaurerede vedblev, stadig med dyb Alvor:

— For at opdage Tyven har Mastro Peppe besluttet at give jer denne gode Konfekt at spise, og et Glas af en gammel Montepulcianovin at drikke, som han netop har taget frem i Dagens Anledning. Men en Ting maa jeg imidlertid sige jer: Saa saare Tyven faar en Sukkerkugle i Munden, bliver den saa bitter, saa bitter, at han er nødt til at spytte den ud. Vil I forsøge? Eller vil Tyven, for at komme lettere fra det, hellere vedgaa det og skrifte hos Præsten? Svar mig, Godtfolk.

— Vi vil spise og drikke! — svarede de forsamlede Bønder enstemmigt. Og en ubestemt Bevægelse bredte sig mellem disse jævne Folk. I hvert Øje tegnede sig et Spørgsmaalstegn. Og enhver af dem stræbte naturligvis ved en ligeglad Mine at vise, at hans Samvittighed var i Orden.

Nu sagde Ciávola:

— I maa stille jer op i en lang Række. Ingen maa kunne skjule sig.

Og da alle var stillede op, tog han Flaske og Glas og begyndte at skænke og byde om, mens den Restaurerede fra den anden Ende langsomt tog fat paa Uddelingen af Sukkerkuglerne, som under Bøndernes kraftige Tænder knustes og forsvandt paa et Øjeblik. Da han naaede til Mastro Peppe, tog han en af Hunde-Sukkerkuglerne og gav ham den, og fortsatte

saa sin Uddeling uden at lade sig mærke med noget.

Mastro Peppe, som indtil da havde staaet med sine store Øjne opspilede for at opdage den Skyldige, puttede hastigt, med næsten slikvorn Begærlighed, sin Sukkerkugle i Munden og begyndte at tygge. Pludselig trak det øverste af hans Kinder sig op mod hans Øjne, hans Mundvige og Tindinger blev fulde af Rynker, hans Næsehud slog Krøller, hans Hage vred sig lidt; alle hans Ansigtsmuskler drog sig sammen i en fælles, ufrivillig Rædselsgrimasse, og en Slags synlig Gysen løb ham fra Nakken ned over Skuldrene. Og da hans Tunge ikke kunde udholde Aloens Bitterhed, og en uovervindeligModstand fra Maven steg op og lukkede hans Svælg, blev den Ulykkelige nødt til at spytte.

— Men Mastro Peppe, hvad er det? — spurgte Tulespredei Passeri, en gammel Gedehyrde, der var grønlig og haaret som en Sumpskildpadde.

Ved Lyden af denne barske Stemme vendte den Restaurerede, der endnu ikke var færdig med at dele ud, sig om. Men da han saa hele Mastro Peppes Person vride sig, sagde han i en velvillig Tone:

— Naa, den Sukkerkugle var maaske lidt for haard. Værsgod! Her er en anden. Ned med den, Peppe!

Og med to Fingre puttede han den anden Hunde-Pille ind i Munden paa Peppe.

Staklen tog imod den og gjorde, da han saa Gedehyrdens skarpe og mistænksomme Blik hvile paa sig, en sidste Anstrængelse for at udholde den bedske Smag; han hverken tyggede eller sugede paa Sukkerkuglen, men holdt den ganske ubevægelig paa Tungen. Men eftersom Varmen og Væden i hans Mund optøede den, kunde han ikke mer holde det ud; hans Læber fortrak sig som før, hans Næse fyldtes med Saltvand, og store Taarer begyndte, som rebelske Perler, at springe fra hans Øjne nedover Kinderne.

— Halløj, Mastro Peppe, hvad er det, I gør? skræppede Gedehyrden atter op, og viste i et skadefro Grin sine hvidlige, tandløse Gummer. — Hvad skal det betyde?

Alle Bønderne forlod deres Plads i Rækken og omringede Mastro Peppe, nogle med Haanlatter, andre med vrede Ord.

Landbefolkningens brutalt og pludseligt vaagnende Stolthed og Æresfølelse, dens urokkelige Overtro gav sig Luft i et Uvejr af Skældsord.

— Hvorfor havde du kaldt os herop? For at kaste Skylden paa en af os med et falsk Trolddomsmiddel? Eller for at drive Gæk med os? Eller hvorfor? Det er du kommen daarligt fra! Tyv, Løgner, Hund, Søn af en Hund, Søn af en Skøge! Os vil du skyde Skylden paa! Vi burde slaa Glassene itu paa din Skalle, du Søn af en Skøge! Ved Christi Blod... !

Og efter at have knust Glas og Flasker spredtes de ad, raabende de sidste Skældsord op nede fra Poppelstien.

Ene tilbage i Gaarden blev da Ciávola, den Restaurerede, Gæssene og Mastro Peppe. Forvirret, skamfuld og rasende, endnu med Aloens bedske Smag i Munden, kunde denne sidste ikke faa et Ord frem. Med et grusomt Blik stod den Restaurerede og iagttog ham, mens han, ironisk rystende paa Hovedet, støttet paa Hælen, vedblev at slaa Taaspidserne mod Jorden. Og med et ubeskriveligt Udtryk af Fryd kluklo Ciávola:

— Ha, ha, ha! Bravo, Bravo, Peppe! Du har alligevel gjort det godt. Sig os nu blot, hvormeget fik du saa for Grisen? Ti Dukater?

REGIMENTETS BARN

AF

C. M. NORMAN-HANSEN

ILLUSTRERET AF SOPHUS JÜRGENSEN

„Djævleblændt skarpe Øjne den Dame har, ikke den mindste Smaating, uden hun finder den og gør sine Bemærkninger om den — hun er skrappere end ti militære Besigtigelseskommissioner tilsammen!"

Det er vor Kaptajn ombord, der letter sit Hjærte paa denne Maade, efter at han ærbødig har ledsaget Hendes Naade Oberstinden ned ad den lange, glatte Landgang, der fører fra Damperens Dæk ned til Isen, hvor hendes Slæde venter. Hendes Naade Oberstinden har været ombord hos os sammen med sin grimme, lille kinesiske Hund, for at inspicere vore underste Dæk og med egne Øjne se efter, om alt er i Orden til den lange Troppetransport fra Vladivostok til Sortehavet. Men Hendes Naade Oberstinden behøver slet ikke dette arrige Kreatur for at sætte sig i Respekt — hun er en kraftig, før Dame, som gaar frem med Soldaterskridt i sine svære skindforede Støvler, om Armen har hun det røde Korsbind, og hele Krigen igennem har hun ledsaget sin Mand som frivillig Sygeplejerske ved Feltlazaretterne. Et indtagende Smil lyser over hendes brede, venlige Ansigt og hendes Stemme lyder paa en Gang saa blød og saa kæk og opmuntrende — men vi skal høre mere om hende siden.

Vi har lykkelig og vel indskibet et Par Troppeafdelinger, paa tusind Mand hver, vi har lettet Anker og er passeret gennem det farlige Bælte, hvor de glemte Miner flyder omkring, og damper nu udefter mod det aabne Hav. Jeg sidder i Røgesalonen sammen med nyfundne russiske Venner, og vi fortæller hverandre Historier over Skakbrædtet, medens vi røger Cigaretter dertil.

Denne Fortælling begynder i Officerernes Kvarter, langt borte, inde i en mandschurisk Fan-tsé. Udenfor raser en rygende Sandstorm, men Officererne har tætnet alle Sprækkerne i Fan-tséens Vægge med deres Krigskort, som var det bedste, man havde, til at holde Støv ude — og nu, da Freden lige er sluttet, er der jo heller ingen bedre Anvendelse for dem. En af Væggene er tillige klistret over med kulørte Billeder fra gamle Tidsskrifter og med Karrikaturer tegnede i Kvarteret — disse Karrikaturer er lidet smigrende for Hærens senest udnævnte Øverstbefalende, de er tegnede af Regimentets Barn for at illustrere hans Yndlingspaastand, at Imbeciliteten i Hæren altid tiltager opefter, fra den menige Soldats indskrænkede Forstand opefter til selve Overgeneralens — men, ser De, Regimentets Barn havde nu Frisprog overalt!

Regimentets Officerer ligger, saa lange de er, paa Maatterne over Fan-tséens Træbænke, Tristheden og Sløvheden, som følger med Støvstormens Halvmørke, er over dem allesammen, den ene gider ikke mæle et Ord til den anden, og kun Regimentets store Grammofon, der er hæs som en Ravn efter en Vinters og to Somres Felttog, synger om og om igen den fortærskede, men stadig lige yndede Sang: „O du schöne, o du schöne, o du schöne Dorothee!"

Pludselig gaar Fan-tséens Dør op, en Støvsky vælter ind og fremkalder et almindeligt Indignationsudbrud fra alle Bænkene, men saa snart man kan se, hvem den Indtrædende er, hører alle op med at bande, og hist og her sendes der ham endda et træt Smil. Thi det er Regimentets Barn, som er kommen.

Han træder sagte ind, med sin sprukne og bulede Balalejka under Armen, og endnu med Rester af en munter Melodi paa Læberne. Han kommer fra sit sædvanlige Besøg ude i Løbegravene, hvor han holder af at sætte sig til at spille for Soldaterne og faa dem til at synge og danse dertil — nu har han kæmpet sig frem gennem Støv-

Pludselig gaar Fan-tséens Dør op, en Støvsky vælter ind og fremkalder et almindeligt Indignationsudbrud fra alle Bænkene. — — —

stormen til Officerernes Fan-tsé for ogsaa at bringe Liv i disse bedrøvelige Omgivelser. For han bringer Glæde med sig, hvor som helst han viser sig, Glæden ligesom følger i hans Fodspor, al hans eget Liv er Glæden, og han føler det inderlig saadan, fordi han ved, at Livet er blevet ham foræret som en Gave.

Barnet er Regimentets yngste Officer — saa ganske ung, og køn og slank, svarer han aldeles til det Kælenavn, hans ældre Kammerater har givet ham. Under Tilbagetoget fra Mukden blev han haardt saaret — han og hans Balalejka blev ramt af Splinterne fra en og samme Granat. Han blev baaret bort fra Slagmarken og optaget i det sidste af de retirerende Ambulancetog, og til Slut laa han i et af de Feltlazaretter, hvor Hendes Naade Oberstinden gik sin daglige Runde med sin altid lige arrige Hund, der præcis ligner de kinesiske Stenløver udenfor Pagoderne — bagefter var disse lange Sygeuger en fornøjelig Tid at tænke tilbage paa, ogsaa for den Sags Skyld, at alt godt, der fremdeles møder ham, ja, hele Livet, han har foran sig, for ham er en Gave, han har faaet givende, bestemt til at nydes og bruges til Glæde baade for ham selv og alle hans Medmennesker.

Nu finder vi ham da siddende paa Bænken i Officerernes Fan-tsé, spillende baade sine egne og deres Yndlingsmelodier paa sin trestrængede Balalejka, der ligesom han selv har faaet en dybere og alvorligere Tone nu end den havde, før Granatstumpen splintrede den. Da — midt i en smeltende Ukraine-Vise aabnes Døren igen, en ny Støvsky blæser ind og denne Gang bander Officererne af deres fulde Hjerte, for nu er det Rolf Blaaskægs svære Korpus, med hans sorte, filtrede Skæg helt ned over Brystet, der viser sig i Døraabningen. Men med Et stilner Ederne af, ti bagved Rolf Blaaskægs brede Skikkelse opdager de noget, som ingen paa lange Tider har set i Lejren — en lille fintbygget, helt sortklædt ung Kvinde.

Hun er Enke efter en af deres Kammerater, som faldt i Slaget ved Liaoyang. Nu, da Freden saa længe har været i Vente, har hun rejst de tusinde Mile gennem Sibirien for at se det Sted, hvor hendes Mand er falden. Nu har hun endelig fundet hans Regiment — og naturligvis blev Rolf Blaaskæg den heldige Kantøffel, hun først traf paa!

Øjeblikkelig bliver der holdt Krigsraad i Fantasien, og der bliver forholdsvis Enighed om, at Vejen sydefter nu, da Freden er undertegnet, vel kan betragtes som nogenledes sikker, dersom en af Regimentets Officerer kan ledsage Damen til Slagmarken ved Liaoyang — og enstemmig valgt dertil blev naturligvis Regimentets Barn.

En uforglemmelig Rejse blev det, først i en tohjulet, knagende og hvinende mand-

— — — saa til Hest paa stridhaarede Ponyer, hen over et trist Landskab med øde Marker, med lavthængende sortgraa Skyer — — —

schurisk Kærre, saa et lille Stykke i et langsomt krybende Jærnbanetog, forbi det Sted, hvor Barnet en Vinterdag var blevet baaret fra Slaget med saa ubegribelig lidt Blod i Kroppen, at han aldrig forstod, han var sluppen levende derfra — saa til Hest paa stridhaarede Ponyer, hen over et trist Landskab med øde Marker, med lavthængende sortgraa Skyer og kun en smal Stribe klar lyserød Himmel i Vest, hvor Solen var gaaet ned. Det hele saa' saa trøstesløst ud, som om Jord og Himmel var to Skaller af en kæmpestor Musling, der kun aabnede sig en Smule der, hvor den smalle Lysstribe lyste ude i Horisonten.

Og denne samme knugende Tristhed fulgte dem, indtil den unge Enke og hendes Ledsager en Aften naaede til en Høj udenfor Liaoyangs Mur, hvorfra de kunde overse Slagmarken, og han viste hende, hvor omtrent deres eget Regiment havde havt Stilling under Kampen. Da brast den unge Kvinde i Graad, lænede sig til den unge Officers Skulder og hulkede:

„Saa trist et Land at give sit kæreste Liv hen for —"

Og saa, med et Gys:

„Hvor her er koldt — jeg fryser helt ind i Sjælen!"

Hun græder, indtil det er, som om hun har grædt alle sine Taarer bort, og Barnet tager sin mishandlede Balalejka frem for at trøste hende og spille hendes Sind til Ro med alle de Melodier, han holder mest af. Den Aften spiller han hende i Søvn, og om Natten falder Vinterens første Sne og sletter det forbigangnes Spor ud, og Morgenen bryder frem med Sol over skinnende hvide Høje og Dale. Da griber den samme Tanke den unge Kvindes Sind: nu, hun har afsluttet sin Pilgrimsfærd til det Sted, hvor hendes Mand faldt, nu er hendes Liv indtil denne Dag afsluttet og forbi — fra denne Dag er der givet hende et nyt Liv at leve!

Og Hjemrejsen blev helt anderledes end Rejsen mod Syd, Vintersolen skinnede glad og klar Dagen igennem over deres Vej over Sneen, og hver Aften sang og spillede han for hende i Fan-tsérne, og hun begyndte at stemme i med sin bløde Stemme til hans melankolske Melodier og vemodige Kærlighedssange.

Da de endelig naaede deres Rejses Maal, Byen Kharbin, hvor Barnets Regiment var beordret hen for Vinteren, kunde der ikke blive Tale om at skilles. De blev da sammen i et lille nybygt Træhus nær ved den kinesiske Bydel, og deres Samliv blev med al Højtidelighed og Glæde anerkendt af Barnets Officerskammerater ved en pragtfuld Champagnesouper, de gav til Ære for det unge Par — Held og Lykke for dem i alle deres Levedage!

Det var ved den samme Tid, der fra alle Sider strømmede en stadig voksende Flod

af Soldater og Reservister, som ingen havde ret Rede paa, fra alle den spredte russiske Hærs mange Troppeafdelinger ind til Kharbin — trængt sammen blev de ind i Regeringsbygningerne og ind i Kinesernes Huler. De snu Kinesere narrede baade Skjorter og Støvler fra dem og foragtede dem derefter saa dybt, som kun Kinesere kan foragte — saa drak de, og eftersom Dagene gik og den ene Dag blev koldere end den anden, raabte de højere og højere paa at blive hjemsendte, nu da Freden var sluttet og de intet mer havde her i de kinesiske Djævles Land at gøre. Og sammen med Reservesoldaterne kom mange af de undslupne Fanger fra Sakhalin ind i Byen, til det snart var umuligt at vide, om de Mænd, der drev i Sneen i deres pjaltede Faareskindspelse, var udbrudte Fanger eller hæderlige Soldater fra noget af de opløste Regimenter.

Saa kom den Vinterdag, da Mytteriet brød ud i Kharbin. Med Et blev alle disse Sjæle indeni de slidte Faarepelse grebne af et ganske pludseligt, ustyrligt Raseri, de brød ind, hvor de vidste, der var Brændevin, alt slog de itu og drak og drak, saa gav de sig paa Vej mod de Huse, hvor de vidste, Officererne boede og havde deres Kvinder. Der brød de ind, de lod udbrudte Sakhalinmordere gaa forrest, for de vidste, hvordan sligt skulde gaa til —

Den Vinterdag sad Regimentets Barn inde i sin hyggelige lille Stue og spillede Balalejka for sin Elskede. Med Et lyder der Skrig og Raab gennem den klingre Frostluft udenfor, han hører mange Menneskers tunge Trampen over den haardtfrosne Sne, men han kan intet se gennem de opfrosne Ruder. Saa hører han Skud, ikke som naar der skydes paa Kommando, men Skud i Skud, og Skrig og Raab igen, og lange klagende Hyl —

Hvad er der paa Færde — hvad det end er, har Barnet ingen Grund til at ængstes. Andre af Officererne kunde maaske være bange for deres egne Soldater, men han, der har spillet for dem i deres Snehytter og Løbegrave, han, der saa ofte har sunget med dem til deres Dans, og klappet dem paa Skuldren og spøgt med dem — hans Folk vilde give deres eget Liv for ham, hvis det blev forlangt! Han er saa sikker, at han ikke et Øjeblik føler Tanke af Frygt hverken for sig selv eller for hende, han har at værne om — lad dem saa hyle og skrige som løsslupne Djævle derude!

Og han taler om alt dette for hende, for at hun ikke skal ængstes, men hun skælver i hans Arme — nu farer hun voldsomt sammen og skriger højt, hun ser den frosne Vinduesrude splintres — den er knust af en Soldats Bøssekolbe, og straks efter stødes Døren voldsomt op, og Mænd, ingen af dem kender igen, med blodskudte Øjne og Fraade halvt frosset i deres filtrede Skæg, stormer ind i Stuen.

Barnet træder dem rolig i Møde med sin Revolver i Haanden: „Hvor tør I trænge ind i mit Hus saadan? Kender I mig da ikke? Har jeg ikke saa mangen god Gang spillet for jer og hjulpet jer over mange kedsomme Timer? Har vi ikke kæmpet sammen i Krigen og altid været trofaste Venner? Gaa da ud af mit Hus — gaa ud af mit Hus og lad os være i Fred!"

Men de, som er trængt ind, svarer kun med et Hyl: „Af Vejen med dig og ti stille! Her, just her vil vi ind, hvor der er Kvinder — vi vil have Kvinder!"

Da bliver Barnet bleg. Han er nu trængt op i det fjærneste Hjørne af den lille Stue, og de forreste Mænds Rifler er løftede mod ham, parate til at knuse ham med Kolberne. Der er kun Et tilbage for ham at gøre — og han gør det. I det yderste Øjeblik presser han Revolverens Munding mod sin Venindes Tinding, trykker løs, og i næste Sekund affyrer han Revolveren mod sit eget Hoved.

Ude paa Gaden, tværs igennem Skrig, Eder og Knald af Skud, lyder et arrigt Hundeglam, og en svær, firskaaren Kvindeskikkelse med det røde Kors' Kendetegn paa sit venstre Kaabeærme baner sig Vej gennem de ophidsede Soldaters tætte Mylr. Det er Hendes Naade Oberstinden, som lige uforfærdet her som da hun gik i Granatregnen ved Mukden, nu haster frem til Barnets Hus for at redde ham og hans Veninde.

Men hun kommer for silde.

ELSDYRET

AF

ASTRID EHRENCRON-KIDDE

Oppe paa Aasen over Hallandssletten gaar Vejen træls og knudetung tilvejrs; det er en brystknugende Vandring indover mellem Hedeflader af Tørvesmuld, indtil man naar den brede Aasryg, saa har man Fred lige ud ad jævn Jord en halv Mils Vej, før den atter kaster sig nedad gennem Birkeskov og Enebærkrat, til den naar den skaanske Slette.

Men indefter til højre gaar Stierne, smalle og endnu knudetungere af Sten og Sandbund. Snart gennem kratlavt Egepurl og Birkeyngel, hvor Lyngbunden stiger fra Ankel til Knæ, og hvor Sletten dybt nede under En slaar sit endeløse Skakbræt ud af sorte Lunde og Agergult, og hvor endnu dybere nede Strandskovenes takkede Tag staar som hakket igennem af en mægtig Skyharve, mens allerdybest under det alt Havet aabner sig med sit Skumspy, der er smaat og prikket som hvide Maagepletter paa den blyblaa Farve. Og snart gennem Fyrreskoves lukkede Lande, hvor Gravkulden slaar En paa Kinden fra de udgaaede Stammers golde Søjlekolonnader, hvor Egernets røde Hale løber som en Budfakkel mellem Grenenes Benradenet.

Derinde et Sted, hvor Jordsmonnet er højt og Skoven staar lav, ligger Gaarden Tvehøga. Den er rød, af Træ og den dyre Mønjemaling, og den har lave og brede Vinduer i hvide Rammer, og en udskaaren Egetræsdør, der synes at have hørt hjemme i en gammel og sær Landsbykirke — Forfædrenes femte Led maa vide, hvor den er kommen fra.

Nu er der Gardiner for Vinduerne, og røde Pelargonier i Karmen, og hver Lørdag er Trætrinene op til Indgangsdøren benhvide af Skuring og nystrøget med Sand og ramt duftende Enebærkviste. Dem er her nok af mellem Lyngen og Sortebærrene nede i Kratbunden.

Men i Aartier havde denne Gaard staaet øde — Jorden havde skøttet sig selv, høstet og gødet og atter saaet sine egne Frø, som den nu kunde bedst, og Ukrudt og Sæd og Zirblomst havde mænget sig i en Kasteopløsning, som stundede Jorden tilbage mod sin Skabelsesperiodes første Mørketilstand.

Ingen vilde træde over Gaardens Tærskel eller æde af dens Mulds Frugter. Og altsammen blot for den lange, smalle Træplankes Skyld, der sidder som et Led i den svære Tværbjælke, der danner Husets Forside, og hvori der staar skaaret med dybe og uudslettelige Bogstaver, blodrøde mod den brunlige Mønjefarve: „Förbannat vara Tvehögagaard, så länge verlden står.“

I et Aarhundrede har den Bjælkes Tynge ligget over Gaardens Indgangstærskel, dybt hugget af Harmens og Fortvivlelsens stærke Haand af den Ejer, hvis to unge Sønner, der var ene paa Gaarden, blev dræbte i deres Senge paa een Nat af to farende Svende, som de havde ydet Værtspligt og Ly under en Stormnat. Den tunge Kiste i deres Kammer havde de brudt op — slaaet sønder med Øksehug, ingen hørte dem fra Længerne gennem Stormbulderet og Regnpisket — og røvet Pengene og slæbt de tunge Klæder ud i en Dynge i Gaarden.

Det var vel et Aarhundrede siden alt det skete — kun Faderens dybe Forbandelse før han stængte sin Gaard, over den, der satte Fod paa dens Tærskel, truede endnu op gennem Aarene.

Og saa langt, Aasens Folk kunde huske tilbage, havde da disse Forbandelsens Porte staaet lukkede og ormstukne her i Ensomheden, kun Lyngen var uforfærdet brudt gennem Gærdet og havde slaaet Rødder helt ind til Trætrappens øverste Trin.

Saa var det, nu sidste Sommer, at den endelig blev beboet igen.

Den Mand, som aabnede Døren og gik over dens Tærskel med sin Søn og en ældgammel Slægtning, ham havde alt Forbandelsen rammet saa godt, som den formaaede. Han havde intet at frygte mere og led Ensomheden bedst.

Hustruen havde han mistet ved Drengens Fødsel, og Drengen selv, den eneste — — —

Det var sket en Aften for henved et Aars Tid siden, dengang Faderen endnu ikke var en helt slagen Mand, men levede paa sin gode og frugtbare Ejendom, hinsides Aasen, nede paa den skaanske Slette.

En Aften henimod Jul var det, at han havde sendt sin tiaars Søn, Torsten hed han, op til Drejeren paa Aasvejen, en halv Mils Vej fremme, for at høre om en Rok, han havde bestilt i Julegave til sin gamle Faster, og som tøvede med at komme.

Det kunde vel være henimod Femtiden, men Himlen var uskyet og Drengen var ikke mørkeræd. Desuden laa Sneen over Vejknuderne og lyste, og hang flagetæt som Blegetøj over Grøftens Smaagraner og Porsekrat.

Men som han var kommen godt frem, hændte det endda, at der drev Skyer opover og Blæsten rejste sig, just som han var naaet op til det Sted, hvor Högaskog staar murtæt med Graner langs Aasvejen. Og med kun den ene Fjerdingvej bag sig gik han ind i et snepiskende

Uvejr, saa Vandet drev ham ind i Ansigtet og blindede ham, og Stormen hug ham frem og tilbage, saa han kun med Møje kunde redde sig fra den dybe Grøft og Hjulsporene, der trak sig som haardt spændte Snore under Vejens Snedække.

Da søgte han i et Spring, mens han endnu kunde faa Syn over, hvor han var, indover Vejgrøften og borede sig gennem Fyrregrenenes Net for at søge Læsted til Stormen og Uvejret drev over. Han sprang og snublede, kravlede og løb, endnu forvirret af Vandblindheden og Fygevindenes Kast. Da mærkede han med eet, at hans Fod gled ud i et dyndet og gyngende Morads. Han saa tilvejrs efter noget at gribe fat i — en gold, men svær og takket, udgaaet Gren hang lige over hans Hoved. Men saa var det, just idet han greb fat om den for at svinge sig over — at den stærke Gren begyndte at bevæge sig. Den løftede og løftede, den flyttede og slingrede ham fra Side til Side. Angst for at slippe, og i Dødsens Skræk for denne døde Gren, der blev levende under hans Hænder, klamrede han sig fast, til Huden flaaedes mod dens Takker — da lød der en dyb og rasende Brølen — et langt hvidligt Hoved med to forunderligt klare, angste og bedrøvede Øjne bøjede sig ned over hans Ansigt — og i et Kast blev Drengen slynget i en Bue langt over mod Skovens Udkant ind mellem Aasvejens Granmur — — —

Han vidste det aldrig siden, hvordan han var kommen op og hjemover til Faderens Gaard.

Men siden den Aften i den sneøde Gravskov, hvor Elsdyret i rasende Smerte og Angst over hans Tag, havde kastet ham fra sig, var Drengen sær.

Han gemte sig sky for Mennesker og undveg i Spring ind i Skoven, naar nogen kom forbi ham paa Vejen, hvor han gik op og ned udenfor Huset timevis med slingrende Kast fra den ene Side af Vejen til den anden, mens han spillede paa en sær gammel Klapfløjte, som han havde fundet i Fasterens Skrammelkiste paa Loftet. Og han havde faaet en underlig stangende Skulen med Hovedet og et sky og bedrøvet Blik i de lysebrune Øjne, naar fremmede saa paa ham.

Folk paa Aasen kaldte ham „Elsdyret", og det hændte undertiden, at et uvidende Barn raabte det efter ham fra en Dør, naar han duknakket og fløjtespillende vandrede nedover forbi Aasens spredte Smaahuse.

Hans Hoved var blevet for svagt efter det voldsomme Stød, til at han kunde sættes paa Lærebænk igen sammen med de andre Drenge; derfor lærte Faderen ham med varlig Omhu det allernødvendigste, som han behøvede at vide. Og det gled kun langsomt og som gennem mange vanskeligt gennemtrængelige Lag ind i hans Bevidsthed.

Men Torsten havde mange og sære Syner, mest naar han var ene. Han kunde med eet se Hustaget løfte sig, eller Smaaskoven om sig blive levende og vandre omkring; og han kunde se Lyngen strække sig og den laadne Harefodsplante løbe som graa Rotter hen mellem Enebærrisene. Han kunde ogsaa paa klare Aftener se Stjernerne vende sig som Øjne i et Ansigt, og hele Landet om ham forskubbe sig som Tasterne paa Fasters gamle Klaver. Lægen mente, at det var en Fejl i hans Synsnerve, men gamle Folk sagde, at Drengen var maanesyg.

Men alleroftest og helst drømte Torsten Syner om Elsdyr.

Han kunde længes efter at se dem — det var hændet saa ofte i gamle Dage, naar han gik ene, at der kunde komme eet eller flere spaserende ud fra Högaskog og gaa tværs over Aasvejen — nu, da Faderen aldrig slap ham af Syne længere Strækninger ene, havde han aldrig truffet paa noget mere. Han længtes, saa han tilsidst syntes, at han blev uhjælpeligt ene paa Jorden, om han aldrig skulde se Elsdyr mere; han droges mod dem, som man kan drages mod slægtsnære Mennesker, som man har hørt skal leve i fjærne Lande, og som man føler det unaturligt, at man ikke kan faa at se.

Saa var det nu sidste Sommer, en klar og stille Høstaften, at Faderen skulde ned til Købmanden i Karup, der ligger hinsides Aasen, nede hvor Hallandssletten begynder.

Han tog Drengen med sig, og de gik hjemmefra vel henimod Syvtiden, da var Solen saa nær af Himlen og Svalen allerede falden, thi det var sent i August. De gik Haand i Haand hen over den brede Aasryg; klar og gylden bredte den gennemsigtige Aftenhimmel sig ud over Tørvefladerne til begge Sider, som en gyldenvinget Dagsommerfugl, der flimrer over en sort og tung Nattesværmer.

Længere tilbage stod Högaskogens Murstammer forkullede mod Solen; en Fuglekile, uendeligt højt oppe, dalede og steg som Kolerafluers Stænk mod den ubesmittede Luft.

Længere nede, hvor de uopdyrkede Jorder begyndte, stod Høet endnu i Stak som store Guldfingerbøl paa Markens blege Stubbebund — og helt dybt under dem begyndte Hallandsslettens Uendelighed at krybe frem med sine gule og mørke Tavl, der næsten stod som sort og hvidt i det sidste, skarpe Ovenlys.

Men før de naaede helt ned til det lange graa Træhus, inde der, hvor Aasens Kløftvej ender, havde Mørket drysset det alt ind om dem, at intet ondt skulde kende Gaard og Hus i Landet, og komme det nær, mens det sov. Det var, som udgik alt Mørket fra Karup Kirkes sorttjærede Spir, der gav al Farve fra sig og selv krøb ind i den uldne Skumring, som det havde skabt om sig.

Udenfor Købmandens Hus stod den hvide Tremmebænk, der var halt i det ene Ben og brøstfældig i Ryggen — Faderen bad Torsten sidde og hvile, mens han gik ind og talte med Manden.

Drengen tog sin Klapfløjte frem og gav sig til at spille.

Men alt som han saa', begyndte det at lysne om ham, blaat og metalkoldt, — og oppe over Aasryggen saa' han nu Maanen komme sejlende som en stor blank Frugt paa en mørk Havflade.

Det blev saa lyst, alt om ham — de hvide Jasminer i Havehækken, Tremmerne i Bænken — den lange, sørgmodige Vejstang med de sorte Bogstaver paa de to flade Trævinger. Bag Stangen laa de blege Stubbemarker og til den anden Side Pløjejordernes sortviolette, hvor Taagerne steg og sank som Aandedræt i Kulde. Op over Aasen Ungskovens og Enebærkrattets ujævne Trappe, og helt oppe den høje og vildstride Fyrreskov.

Men da skete det, at han saae een af disse Fyrrer løsne sig — dens Trætakker roede frem forbi Maanen, som den langsomt bevægede sig ned over Aasskrænten — og han saae nu, at det var et stort Elsdyr, der kom vandrende frem og nedad, hvidt i det hvide Maanelys, med sine Takkers Grene skinnende blanke og kolde som Sølv i Blaalysningen. Og een for een løftede de sig nu frem af Skovtykningen deroppe og kom vandrende ned over Skrænterne — deres Takker syntes et Øjeblik at røre selve Maaneskiven i Forbistrejfet som kulsorte Nattegrene, der blændende strøg forbi.

Men ogsaa ud af Taagen over de afmejede Agre østpaa kom de flokkende nu, det var, som formede de sig ud af disse sære og vaklende Dampe, der hang som revne Slør i Stubbenes Pigbund.

Og langsomt slingrende paa deres sky og lange Ben, og med dinglende Hoved og søgende Muler, med drejende Takker skarede de sig foran Bænken, hvor Drengen nu sad med Fløiten stum af Undren. Men ikke bange — aa Gud nej — hvad var dog det — han syntes jo, at det var, som hørte han hjemme iblandt dem, hjemme hos deres blanke og bedrøvede Øine, deres bange Trin, deres sky og søgende Blik — — —

Nu vendte Flokken sig og begyndte langsomt at vandre bort over Stubbemarkernes Øde bag Vejstangens sorte Linie.

Da rejste Drengen sig som i en villieløs Drøm og fulgte — —

Den sorte Vejstang ved Vejen saae ham, hvor han vaklede bort over Stubbenes Straatæppe. Nu og da vendte han sig og kaldte i Fløjten, som havde han Følge efter sig, som han skulde holde sammen paa — og gik saa atter langsomt videre — saa tabte Vejstangen ham af Syne Øst ude, hvor Strandskovene tog ham og slugte ham med deres Mørke . Men dérinde greb den lyse Birkegrind midt over Vejen ham og holdt Øje med hans Vandring, til han atter skiltes fra den langt, langt forude, hvor Skovstien endte som et rundt Kighul i Løvet.

Dér saae de yderste Graner ham i den blygraa Morgendæmring, stadig smaanynnende paa sin Fløjte vandre ned mod Havet. Efter ham drev Nattens Damp i lette Spindeltaager, som drog han selve Nattens Klædebon af Jorden og vandrede bort med det for at drukne det i Havet.

Nu stod han mellem de yderste Marehalmstuer — han vendte sig og kaldte paa sin Fløjte. I det samme saae han tydeligt Havet løfte sig, som Lag, der bares frem paa Lag — det steg og steg, til det naaede hans Hals. Og han saae paa dets Flade som i et stort Spejl, Elgflokkens Hoveder nikke mod ham dernede fra.

Da løftede han Hænderne og vandrede ud i det graakolde, gyngende Vand — han fornam det, som var Bølgerne store, svale Vinger, der blidt duvede ham op og ned, frem og tilbage. Efter ham drev Nattens forrevne Slør og skylledes bort under Havet.

Den stride Søhalm kunde følge ham, til han synede ikke større end en Haglkugle i sin mørke Vadmelsdragt — saa dukkede den under og forsvandt som et Maalskud i Havet.

EN HESTEHANDEL

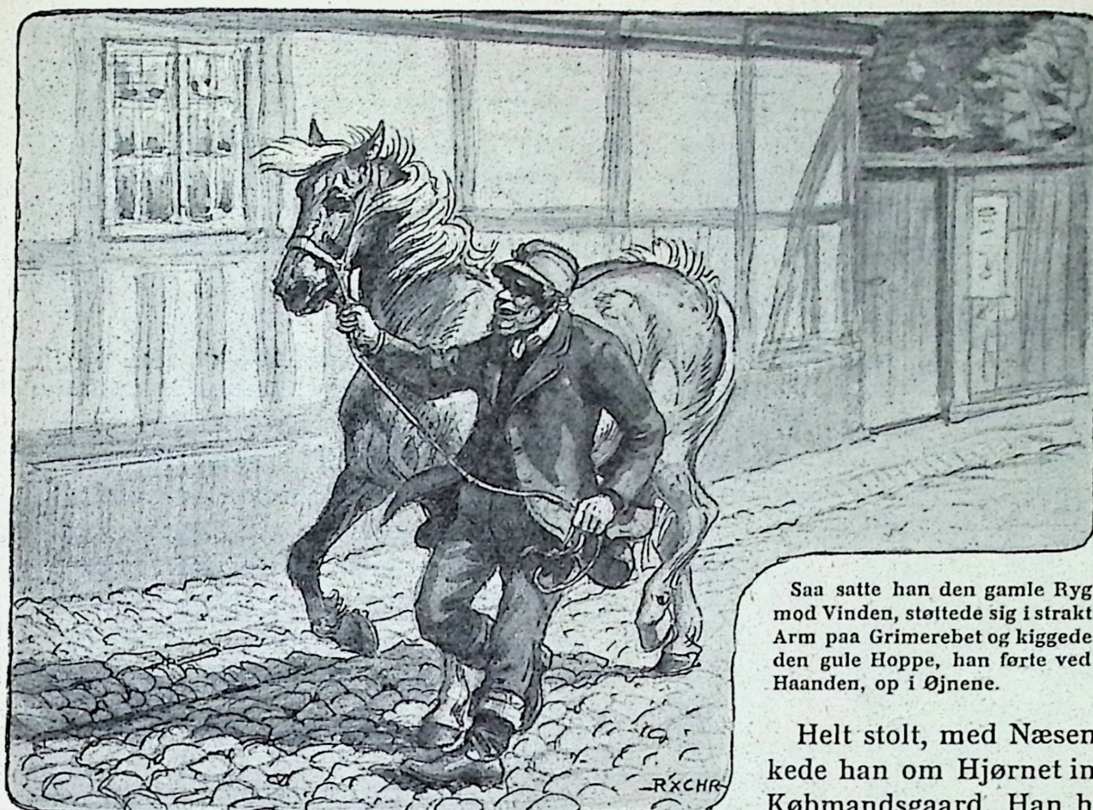
AF

JENS JYDE

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

En frisk Sommervind, mættet med Saltvandsduft og Solskin, kom fejende udefra henover Havnepladsen og op i den snævre Gade.

Et Stykke oppe mellem de lave Husrækker fik den Tag i en lang, blond Hestehale og et Par blaa Frakkeskøder. Det morede den aabenbart at faa Halen til at brede sig som en Fjerbusk hen over Hestens Agterparti, og de gamle blaa Vadmelsskøder til at buldne ud som en Faldskærm, og det lod heller ikke til at genere dem, som Morskaben gik ud over. Den lille, hjulbenede Bondemand, som den blaa Vadmels

Saa satte han den gamle Ryg mod Vinden, støttede sig i strakt Arm paa Grimerebet og kiggede den gule Hoppe, han førte ved Haanden, op i Øjnene.

tilhørte, dansede et lille Stykke henad de knoppede Brosten, saa det gav Lyd af hans sinkebeslaaede Hæle, vendte et gammelt lystigt Ansigt bagud og sagde:

„Hov, hov!"

Saa satte han den gamle Ryg mod Vinden, støttede sig i strakt Arm paa Grimerebet og kiggede den gule Hoppe, han førte førte ved Haanden, op i Øjet med et fortroligt Grin, ligesom han vilde sige:

„Det blæser, Blisse."

Han havde lige købt Hesten af en svensk Pranger nede ved Havnen, en halv Time efter, at den var bleven losset i Land. Det var derfor ikke saa underligt, at han var himmelglad, og at hans lille, vævre Skikkelse straalede af Venlighed hver Gang et nyt Vindstød angreb ham i Ryggen.

Der var al Grund til at være glad.

Hesten var ærligt de fire hundrede Kroner værd. Man vidste heldigvis, hvor man skulde købe sit Kram.

Til at begynde med syntes Manden jo nok, den saa lidt fornem ud. Og naar han saadan kiggede op i dens blanke, urolige Øjne, fik han en svag Fornemmelse af, at han maaske var en lille Smule for ligefrem overfor den. Men han søgte at raade Bod herpaa ved beroligende Talemaader og fristende Løfter:

„Saahaa", sagde han, „saahaa — Blisse! Vi to skal nok komme ud af det — det skal vi nokke — Blissæh. Nu skal Du faa Havre — saahaa!"

Helt stolt, med Næsen i Sky, sparkede han om Hjørnet ind i den store Købmandsgaard. Han hilste flot paa Svenden, der stod ovre i Bagdøren og raabte ufornødent højt paa Karlen — — —

Føj for den lede!

Der stod jo den tykke Kresten Pranger, skrævende midt i Gaarden og klaskede sig med Kæppen paa sine langskaftede Støvler.

Uha!

Det var jo da ikke nødvendigt, at Kresten straks fik at vide, at han havde gjort en Handel med den svenske Pranger. Man kunde blive helt ilde ved at se ham staa der og glo ondt paa Dyret.

Kresten Pranger saa virkelig fæl ud, som han stod der, stor og tyk, rød og overlegen og fikserede Bondemanden og hans Hest.

„Hvad Pokkeren er det for et Øg, Du har lagt Dig til, Mads?" raabte han og frembragte en fed Latter helt nede under Flippen.

„Aa, der er vel ikke saa farligt meget ved hende," svarede Mads undvigende, idet han skyndsomt trak ind i Stalden med Hesten.

Prangeren blev staaende paa samme Plet og nidstirrede dem. For Resten, tænkte han ved sig selv, er det jo lidt udenfor almindelig Forretningspolitik, at man lader sig mærke med noget som helst, naar det drejer

„Hvad Pokkeren er det for et Øg, Du har lagt Dig til Mads?" raabte han.

sig om en Hest — men det var jo netop saadant et Dyr, han havde Brug for i Øjeblikket.

Det samme syntes Kresten Pranger altid, naar han saa en pæn Hest.

Den kunde brillant gaa i Spænd sammen med Søren Haurhøjs gule Vallak. Kresten holdt meget af at have pæne Spand gaaende omkring paa Gaardene. Det styrkede Geschäften, og det holdt Liv i Folks Handlelyst.

Jo, Søren Haurhøj skulde have den — lad os sige for fem Hundrede Kroner. Det kunde blive et pænt Spand, naar Haurhøj havde fedet paa dem i Somrens Løb. Det Spand skulde Kresten Pranger nok faa elve —tolv Hundrede for igen.

Kresten Pranger havde det som oftest saadan med Omegnens Hesteejere, at naar en Bonde kom kørende til Byen med et Par brune, saa kunde det godt hænde lidt senere paa Dagen, naar han var et Rend inde i Købmandens Stald for at se Krybben efter, at Baasen var tom, og at Kresten Pranger lod sige ved Svenden eller ved Karlen, at Manden maatte undskylde, Kresten havde netop haft Brug for et Par brune, og at han nok skulde komme med et Par andre inden Aften, saa Manden kunde komme hjem igen.

Det var jo altid lidt skamfuldt overfor Konen hjemme paa Gaarden, naar man om Aftnen kørte op foran Stuehuset med et Par ubekendte, der baade kunde være sorte, og røde og blaa, og Konen sagde:

„Næste Gang bliver de nok grønne."

Saa meget desto mere gjaldt det om at rose dem, og saa meget desto bedre var Forretningen for Kresten Pranger.

Og der var det ved det, at de Heste, man fik i Bytte, ganske vist ikke altid var i slet saa god Stand, som dem, man blev skilt af med, men Kresten Pranger betalte altid lidt i Bytte, og man lagde ikke Mærke til, at han paa denne snedige Maade havde gratis Fodring til et hundrede Heste omkring paa Gaardene hele Aaret rundt.

Iøvrigt kunde det ikke nytte at gøre Vrøvl, man maatte meget hellere, selv om man i Øjeblikket følte sig lidt misligholdt, gøre gode Miner til slet Spil, thi var man gode Venner med Kresten, kunde man alligevel til syvende og sidst være vis paa, at man havde Heste efter sit Hovede. Det troede man da.

Og Kresten var jo en dygtig Mand, som man nødig vilde støde. Han havde erhvervet sig stort Ry for at forædle Hestebestanden i mange Miles Omkreds. Det var ligesom alle de gode Dyr holdt til paa samme Egn som han, mens alle de daarlige udvandrede sydpaa til de store Markeder, hvor de udenlandske Opkøbere huserede.

Kresten kendte ogsaa godt sin egen Betydning, og derfor kreperede det ham, at Mads, der altid havde været en egensindig Rad og et stort Fjols, nu havde taget sig selv til Rette og havde været i Komplot med den forløbne svenske Pranger, der en

Gang imellem havde Held til at komme til Byen med en manerlig Hest.

Det kunde maaske blive vanskeligt nok at faa ham skilt af med den. Tage den uden videre, det mente Kresten dog vilde overstige hans Autoritet.

Mads stod inde i Baasen og klappede den gule og frydede sig over, hvor ivrigt den tog til sig af Havren. Men samtidigt skulede han uroligt ud gennem Stalddøren.

Der stod han ude endnu den fordømte Pranger og gloede som en uvan Tyr. Det blev vist ikke nemt at slippe ud forbi ham. Se, som han stod og gloede. Han havde vel faaet ondt i Øjnene af hans gule. Den Kalurius! Men Mads skulde ikke tiere lade sig snyde af Kresten Prangers Rævestreger.

Og den Ting var sikker, at Kresten kom ikke og snappede hans Heste ud af Stalden. Nu vilde han gaa lige over til Laus Jensen for at faa sin Kaffe inden Hjemturen, og derovrefra kunde han sidde og se Stalden.

Men han skulde jo ud, og der var ingen anden Vej end gennem Døren. Mads kastede et sidste selvopmuntrende Blik hen til Hesten og gik ud af Stalden, idet han raabte en højrøstet Bemærkning hen til Karlen, saa Kresten da kunde høre, han ikke var forknyt.

Det var hans Hensigt i Forbifarten at hilse Kresten med et flygtigt Farvel, og skynde sig lige ind ad Laus Jensens aabentstaaende Bagdør.

Men det gik ikke saa nemt.

„Du har svært Hastværk," sagde Kresten, der var blevet staaende i samme Stilling med de strambuksede, langskaftede Ben strittende ud til Siden under den buede Mave.

„Ja, Kresten, jeg skulde jo se at blive færdig og komme hjem" — med min Hest — var han lige ved at tilføje, men han greb sig i det. Det var nok ikke værdt, at han selv førte Talen ind paa den.

„Naa — ja, saa Farvel, Kresten," tilføjede han hurtigt.

„Sludder," sagde Kresten, „nu gaar vi ind og faar den Kaffe."

„Nej, jeg skal skynde mig — jeg skal hjem."

„Gu' har Du Tid, Du skal jo alligevel ind og ha' din Kaffe."

Mads kunde godt have sparet sig den Ulejlighed at sige imod. Det nyttede ikke, at han fandt paa Udflugter, Kresten tog ham fra oven af, og trak ubarmhjertigt af med ham.

I den tætte Tobakstaage inde i Laus Jensens store, lavloftede Skænkestue, sad der fuldt op af snakkende og raabende Bønder, spredte omkring ved en halv Snes Smaaborde.

Kresten lod til at kende dem alle.

Han raabte muntert gennem Taagen til de fjerneste, gav Haandslag til de nærmeste og puffede til dem, der stod ham i Vejen, mens han saa hurtigt, hans brede Krop tillod det, lodsede Mads hen i et Hjørne af Stuen, hvor hans gennemtrængende Blik havde opdaget et ledigt Bord.

Her placerede han Mads inde i Krogen mellem Bordet og Væggen, mens han stillede sin egen Stol saadan for Aabningen, at Mads var ganske indespærret.

Kresten slog i Bordet, saa de efterladte Blikbakker med Kopper og Glas dansede, og raabte paa Kaffe og Kognak.

„Jeg skal ikke have Kognak," sagde Mads.

„Er Du bleven Afholdsidiot?" spurgte Kresten medlidende.

Den lange, blege Opvarter kom snigende gennem Taagen og serverede de attraaede Drikkevarer, øjensynlig inspireret af blind Respekt for den brøsige Pranger.

Mads sad og spekulerede paa, om han ikke skulde afslaa Kognakken aldeles bestemt. Men han syntes alligevel ikke, at han vilde udsætte sig for endnu en Skose fra Kresten, og desuden vilde han jo dog gerne have den. Iøvrigt skænkede Kresten i Kopperne og i Glassene, uden at skænke den Sag videre Omtale.

De klinkede og drak, og Kresten lagde sine tykke Arme over Kors paa Bordet, gloede Mads lige i Synet og gav sig til at konversere ham paa det bedste:

„Hvordan gaar det hjemme paa Gaarden?" spurgte han.

„Joh — godt."

„Du har nok faaet en ny Stuebygning, hører jeg."

„Jah — joh."

„Naa — det har Du."

„Jah."

„Hvad har den kostet?“

„Aa — det ved jeg ikke saa lige.“

„Naa, ikke saa lige — det var da komisk — ikke saa lige!“

Kresten lod sig ikke gaa paa af Svarenes tilbageholdne Knaphed. Den lod tværtimod til at opmuntre ham, og han spurgte videre om alt muligt, om Gaarden, om Bestanden, om Jorden, alt sammen imellem hinanden, og Mads følte sig mere og mere ilde tilpas overfor alle disse hastigt kredsende Spørgsmaal, hvis Mængde aabenbart voksede med hans egen Ulyst til at besvare dem, og som forvirrede ham og fik ham til at svede.

Men Prangeren spurgte med en saadan Ihærdighed, at Mads tilsidst maatte til at være lidt mere meddelsom, skønt han havde en indre Fornemmelse af, at Prangeren sad og flaaede ham levende. Og Mads følte sig mindre og mindre tryg overfor den snaksomme Pranger, for hver Gang han næsten stik imod sin egen Vilje sad og anstrængte sig for at give et nogenlunde redeligt Svar paa disse Spørgsmaal, der svirrede i Luften som Oldenborrer og puffede ham baade for og bag.

Det var nu ogsaa den mest durkdrevne og underfundige Person den Pranger. Som han kunde sidde der og holde Folk hen med Snak. Han skulde jo hjem. Nu var jo den Kaffe heldigvis ogsaa snart drukket, saa trak han af hjem med den gule, og saa kunde Prangeren jo sidde her og kigge efter dem begge to.

Og imellem Prangerens Spørgsmaal steg Billedet af den gule Hoppe frem for Mads' indre Syn, og han gentog ganske bestemt for sig selv, naar der blev et lille Slip i Krestens Videbegærlighed:

„Jeg sælger hende ikke.“

„Maren edeme gør jeg ej.“

Kresten hældte atter i Glassene uden at spørge; han klinkede, og Mads tænkte indvendig, at han kunde jo gerne tage de Par Kognakker med, naar Kresten endelig vilde spendere — — —

Men nu skulde den lede da ogsaa — — — nu bestilte Prangeren mere Kaffe!

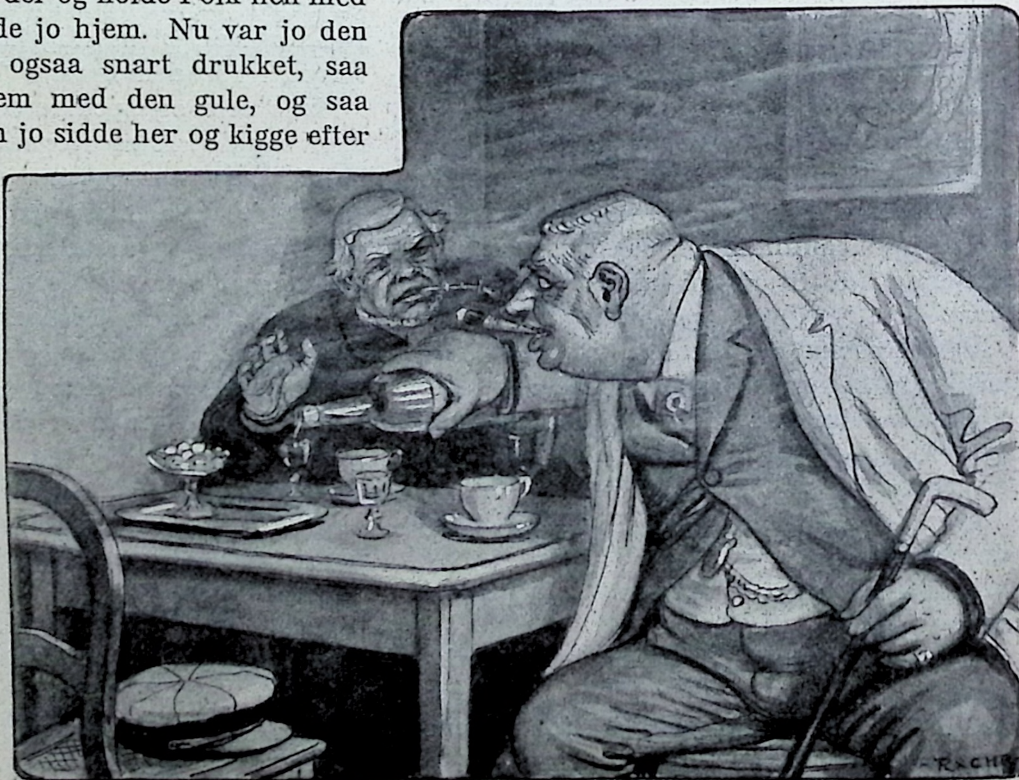
Mads blev hed om Ørene, da Kresten, under et langt tilintetgørende Foredrag om Hesteavl, fyldte hans Kop en Gang til, men den dampende Kaffe fristede — og Kognakken, der blev skænket til — og den næste ogsaa.

— Kresten havde standset sin Tales uimodstaaelige Strøm og sad og saa ud af Vinduet. Mads fulgte Krestens Blik, der ligesom kastede Lys ud gennem Ruden.

Udenfor paa Gaden holdt en forspændt Vogn, og Svenden inde fra Butikken var just ifærd med at stoppe Faareskindstæppet ind om Benene paa Bondemanden, der sad paa Bukken med Linerne i Haanden.

„Tykkes Du ikke, det er en slem Skumpkarre, Per Vrangsted har faaet sig der,“ sagde Kresten med et Nik ud over Vognen.

Mads, der havde siddet og følt Jorden

gynge under sig, maatte og skulde hente Styrke i en selvstændig Anskuelse:

„Nej, jeg synes, det er en knøv Vogn,“ svarede han med sammenrimpede Øjenbryn.

„Ja, det har Du Ret i,“ sagde Prangeren.

Mads drejede Hovedet med et lille Ryk, og da Øjnene lidt efter fulgte med, spejdede de mistænksomt ind i Krestens. Men Krestens Øjne straalede uantastet af Mads Benovelse, hen over Køretøjet derude, som to Lyskastere, og Mads kunde ikke saa meget som skimte, at den Rævepels af en Pranger sad og godtede sig ved sig selv over Virkningen af sin Selvmodsigelse.

Lidt efter saa det nærmest ud som Kresten begyndte at kede sig. Han lagde sig bagover i Stolen, gabede gentagende og gav sig til at klaske sig af al Magt med sin Kæp paa de lange Støvler og lod iøvrigt til at være mere optaget af, hvad der foregik ved de andre Borde, end ved hans eget.

Mads sad og stred med Kognakkerne.

Det var Krestens Kæp, der havde gjort ham opmærksom paa, at han begyndte at skele.

Det saa for Resten ukristelig lumsk ud med den Kæp, som den dansede forvirret ned over Støvleskafterne. Det lignede mest et ordentlig Lav Tæsk.

Hvad mon han nu sad og pønskede paa i sit forslagne Hoved, den Pranger. Han spekulerede vel nok paa at overlumske ham paa en eller anden snedig Maner.

Den Snyder og Bedrager!

Hjærtet hoppede i Livet paa Mads, da Kresten igen vendte sig om mod ham.

Nu kom det vist — om den gule.

Men der kom ingenting. Det var bare en af Krestens sædvanlige Henvendelser, der for Resten var lumsk nok, paa den Maade, den blev fremsat.

„Hvordan har Din Kone det?“ spurgte Prangeren langsomt og ligegyldigt, mens han fikserede Mads skarpt.

Mon der alligevel skulde ligge en skjult Fælde der. Mads betænkte sig, men da han ikke kunde indse, hvorfra Slaget skulde komme, sagde han trevent.

„Joh.“

„Saa,“ sagde Kresten, hældte i Glassene, klinkede og vendte igen Ryggen til Mads for at indlede en højrøstet Samtale med Folkene ved et Par af de andre Borde, mens han lod Mads passe sig selv.

Mads følte sig noget ensom og forknyt og ønskede, han var langt borte. Men han vidste ikke, hvordan han skulde bære sig ad med at komme afsted. Rejste han sig, saa vilde Kresten vende sig om og se paa ham med et infamt Grin, og saa var det ligesom han selv havde erkendt, at han var den lille, eller at han var bange, og det skulde han sgu nok vise, at han ikke var.

Derfor blev Mads siddende.

Kresten vendte sig kun om til Bordet for at skænke i Glassene, og Mads sad og blev mere og mere fuld, og hans Grunden over Midler til at slippe ud af Kniben, blev mere og mere vag og haabløs. Det hele løb rundt for ham, og den eneste rigtige klare Tanke, han havde tilbage, var den, at han og Kresten sad og stred en ond og haardnakket Strid om en dejlig gul Hoppe .

Derfor var det heller ikke saa underligt, da Kresten igen for en Gangs Skyld lagde sine fede Arme over Kors paa Bordet, saa ham lige ind i Ansigtet og lod falde et Par opmuntrende Ord, at det busede ud af Mads:

„Jeg sælger ikke min Hest!“

Mads skød ved disse Ord Hagen ret frem over Bordet og saa vældig bestemt ud, men dette for Mads ret fremmede Udtryk æltede sig hurtig ud i et ganske skævt og fjollet Grin, da han saa efter Virkningen, som hans kraftige Ord skulde have frembragt paa Krestens store Fuldmaaneansigt.

Kresten saa ud, som han var falden direkte ned fra Skyerne.

Forbavselsen fik ligefrem hans Øjne til at svømme, hen over Bordet, ned ad Mads, op i Loftet, spørgende, uforstaaende og himmelfaldne. Det saa næsten ud som han skulde tænke sig rigtig meget om, før han ganske kunde fatte, hvad det var for en Hest, Mads mente.

„Sælge Din Hest! Sælge Din Hest! Nej, det skal Du da heller ikke.“

Og da Mads blev siddende med aaben Mund og ikke vidste om han skulde blive ved med at grine eller han skulde se lige

saa forbavset ud som Kresten, tilføjede denne:

„Herregud! Du har jo lige køft den!"

I hele tre Kvarter sagde Kresten ikke mere til Mads. Men hvor optaget han end var af Samtalen med de andre Gæster, saa havde han dog stadig et Øje med Mads Kognaksglas. Det fik ikke Lov til at staa tomt længe. Kresten rakte hjælpsomt sin venstre Haand ud mod Karaffen og fyldte i, uden at afbryde Samtalen og uden at flytte sig paa Stolen, og Mads drak for at hente Styrke og Klogskab.

Det lykkedes i Stilhed Mads igen at samle al sin landflygtige Tænkeevne i den Overbevisning, at det vilde dog være dumt at sælge den gule. Og derfra kom han nogenlunde let til den Slutning, at hvis han absolut skulde sælge den, saa vilde han da mindst have fire hundrede og halvtreds for den.

Og paa en Gang stod Beslutningen igen helt klart for ham i al sin Simpelhed:

Han solgte den ikke!

Mareme nej! Han solgte den ikke!

Det var han da Gudskelov Mand for at vise!

Han rejste sig og sagde, roligt syntes han:

„Ja, saa skulde vi vel til at gaa."

Kresten ænsede ham knapt. Han kiggede blot skraat over Skulderen for at se, om han nu ogsaa spærrede Aabningen mellem Bordet og Væggen helt, saa Mads ikke kunde slippe ud.

Mads kom med en velovervejet Bemærkning til, og en til, men Kresten Pranger druknede dem ihjel i sine rullende Lattersalver, der fik Tobaksrøgen til at skvulpe under Loftet og de drikkende Bønder til at sprække af Grin.

Mads betænkte sig endnu en Stund. Saa sank han atter ned paa sin Stol med en sørgmodig Følelse af, at det var umuligt for ham at gøre sig bemærket mellem alle de Mennesker. Og mens han sad der, ganske overladt til sig selv, og hans taagede Blik opfangede de leende og talende Ansigter, som lysende røde Klatter i Tobakstaagen, voksede denne sørgmodige Ensomhedsfølelse hos ham, og den blev endnu værre, da han opdagede, at han, trods det, at han anspændte sig til det yderste, ikke rigtig kunde forstaa, hvad man lo af og hvad man talte om.

Mon den nemmeste Maade at komme ud af Pinen paa dog ikke var at faa gjort Kresten god igen. Han saa' svært bøs ud fra Ryggen.

Mads bøjede sig frem mod ham og sagde dæmpet og usikkert:

„Vil Du have en Kop Kaffe til, Kresten?"

Kresten sagde brøsigt, uden at vende sig:

„Du har jo ikke drukket af endnu."

Mads dumpede forskræmt tilbage paa Stolen og summede sig.

Han grinede indvendig.

Det var nu en farlig snedig Karl, den Pranger, saadan som han kunde faa alle de andre til at lytte og le.

Og der var alligevel noget gemytligt ved at sidde her og se paa Krestens Ryg og hans tykke, brune Nakke. Det hele hoppede og bævrede saa pudsigt. Mads fik en inderlig Lyst til at være med i Laget, og til at slaa den fede Pranger rigtig gemytlig paa Skulderen og sige:

„Hvor meget byder Du for Dyret?"

Hvad mon han vilde sige, naar han fik den stukket ud.

Lidt efter, da Kresten endelig vendte sine Lyskastere langsomt om mod Mads, for at at se, hvor vidt han var kommet i sine Betragtninger, hummede Mads først Øjnene væk, men straks efter tog han Mod til sig, grinede durkdrevent og slog akavet i Luften efter Krestens Skulder.

Kresten sænkede Skulderen, og Mads slog forbi og svang Haanden lige ned i Bakken med Kaffekopperne, hvis Indhold løb ned over ham. Han mærkede det dog ikke selv, men brølede højt:

„Vil Du købe min Hest, Pranger?"

Ved den Bemærkning blev Kresten saa indigneret, at det gav et Skvat gennem hele hans Krop.

„Hør nu en Gang, Mads," sagde han, „nu skal Du høre Fornuft. Hvad er det for en forfløjen Ide, Du har faaet, med absolut at ville sælge din Hest. Hvorfor vil Du nu absolut med Vold og Magt tvinge mig den Rallike paa. Jeg har jo nok forstaaet, at Du har siddet hele Eftermiddagen og luret paa at prakke mig den paa."

Tegning af *Sophus Jürgensen.*

Kgl. Skuespillerinde Fru

(Tegnet

Emma Thomsen i sit Hjem.

(...err Naturén).

„Vil Du da ikke købe den?" spurgte Mads modfalden.

„Nej, ikke om jeg kunde faa den for to Kaffepunser!"

„Du skal faa den billigt."

„Kæreste, bedste Mads, jeg har sgu ingen Brug for den — Prangeren vred sig som en Orm — hvad skulde Du have for den Krikke?"

„Fire hundrede og halvtreds."

Kresten var lige ved at falde ned af Stolen af Grin, og Mads saa tvivlraadig ud over Stuen, der drejede rundt som en Mølle.

„Fire hundrede og halvtreds!" vrælede Kresten. „Hør, Mads. Jeg har jo da af og til handlet med Heste før — den er ikke det halve værd."

Mads stirrede forvildet paa Kresten. Han havde uhjælpelig tabt Slaget.

„Er den ikke?" sagde han.

„Nej, Søren hule mig er den ej."

Mads gumlede paa den. Men Kresten blev alvorlig. Det var ligesom en ganske ny Følelse havde arbejdet sig op i ham fra hans Sjæls Dyb.

Han lagde sin Haand paa Mads' Arm og sagde fortroligt og sagte:

„Ja, ja, Mads. Nu skal Du heller ikke sidde og blive altfor ked af det. Jeg kender det fra mig selv. Naar man absolut og bestemt vil af med en Hest, saa vil man af med den. — Jeg har ikke Brug for den Hest, men naar Du nu absolut vil af med den, saa er vi jo da gamle Venner, og jeg er jo ikke den Mand, der træder tilbage, naar det drejer sig om en Venskabstjeneste. Det skal man ikke. — Jeg kunde jo sagtens stikke Dig et Par Hundrede Kroner for den Hest, og saa lade det være forbi. Men det vil jeg ikke. Jeg vil være ærlig overfor Dig, siden Du henvender Dig saa frimodigt til mig, gamle Ven. Jeg har absolut ikke Brug for den, og havde det været en hvilkensomhelst anden, saa havde jeg sagt nej og atter nej. Men som sagt en ærlig og regederlig Venskabstjeneste, den er man jo altid rede til. Du skal faa to hundrede og halvtreds kontant, hundrede Kroner om en Maaned og to nye Kaffepunser med det samme. Saa har Du oven i Købet gjort en god Handel. — Værsgod, der har Du min Haand, Mads."

Krestens Øjne var blevet helt fugtige. Mads græd af Taknemlighed og lagde sin lille, knortede Næve inden i Prangerens Vennehaand.

Kresten hidkaldte et Par Vidner, talte Penge op og gav Lidkøb.

Da det var i Orden, forlod han Stuen.

Men Mads sad og gav Kaffe til langt ud paa Natten.

HVAD GUD HAR ADSKILT —

AF

V. W. O. RAVN

ILLUSTRERET AF TH. IVERSEN

I.

Hurraerne bragede løs efter Præsidentens Tale, og alle Deltagerne i Festen drak Glas med hinanden. Festen holdtes til Ære for de nys udnævnte M. B'er, d. v. s. medicinske Kandidater, ved London Universitet.

Præsidenten havde sluttet sin Tale saaledes: „Blandt de Herrer, jeg her i Aften lykønsker til deres vel overstaaede Examen og til den Titel, De nu har Ret til at føje til Deres Navn, vil jeg ganske særlig nævne vor Ven, Boota Pieris, der saa overlegent har bevist sin Dygtighed ved sin Examen, og hvis Interesse for og Deltagelse i vort Klubliv og vor Sport vi alle kende og har nydt godt af. Naar han nu drager tilbage til sit Hjemland for at optage en Læges Gærning blandt sine Landsmænd, følger alle vore gode Ønsker ham, og vi er overbeviste om, at han blandt de dér bosiddende Englændere vil vinde ikke alene den største Agtelse for sine Egenskaber og sin Dygtighed som Videnskabsmand men ogsaa vil vinde sig mange Venner, ligesom han har gjort

her. Jeg føler mig overbevist om, at enhver Englænder derude vil føle sig stolt ved at kunne kalde ham sin Ven.“ —

Den lille slanke Singhalesers Øjne skinnede af Stolthed og Glæde. Han følte nu, at han endelig havde overskredet det Svælg, der fra hans tidligste Barndom havde skilt ham fra den beundrede hvide Race. Han følte, at han havde overvundet den Foragt, hvorunder han havde lidt, fra han først begyndte at forstaa. Han mærkede den nagende, brændende Følelse af Harme, over at blive regnet for et lavere Væsen end den hvide Mand, svinde bort, og han tænkte nu ikke mere paa al den Møje, det havde kostet ham at naa dette Maal, der i mange og lange Aar havde været hans Livs Stræben. Hans Øjne lyste med Lykkens Glans, da han rejste sig op for at takke for Ordene, der havde været henvendt til ham. Han talte om den Venlighed, han havde mødt hos den store Nation, i hvis Midte han befandt sig, om den Tillid, han nærede til den; han kaldte hver Englænder sin personlige Ven og lovede at vie sit Liv efter Ævne til at befæste Englands Anseelse blandt sine Landsmænd, at lære dem at se deres bedste Ven i den hvide Mand, hvis Retfærdighed og Højmodghed de altid kunde stole paa. Han talte om den Omsorg, England drog for sine farvede Undersaatter, til hvilke han med Stolthed henregnede sig selv; om den Lighedfølelse, der overfor disse besjælede de Mennesker, der hørte til denne store Nation, og han endte med at forsikre om sin egen og sine Landsmænds Loyalitet overfor England og med at udbringe et Leve for den engelske Nation.

Atter drønede Bifaldet løs, og Pieris maatte drikke med Alle. De kappedes om at komme til at hilse paa ham.

Han følte sig paa Lykkens Tinde. Han tænkte paa Gladys, hvis Jaord han Dagen iforvejen havde faaet, og han saa Fremtiden ligge for sig i et rosenrødt Skær. Han fremtryllede i sin Erindring sit Hjemlands smukke Egne, udmalede i sin Fantasi sit tilkommende Hjem, hvor han, den mørkebrune Mand, skulde omgive den hvide Kvinde med Indiens Luxus og have Ret til at vise hende al den Ømhed og Kærlighed, som hans rige Hjærte indeholdt. Han var tilfreds med sig selv og med hele Verden. Verden laa ham aaben, og han drømte Drømme om det Reformationsværk, han vilde udføre blandt sine Landsmænd: Hvorledes han skulde lære dem at hæve sig op til Englændernes Niveau, hvorledes han skulde lære dem at tiltvinge sig deres Agtelse, ligesom han selv havde gjort. Han følte sig som Banebryder, som den, der skulde aabne Øjnene paa den store Mængde, og han tvivlede intet Øjeblik om, at han var den rette Mand hertil. I Aften havde han jo vundet det første Slag paa Vejen, der førte til Maalet.

II.

Dr. Pieris blev kun kort Tid i sin Hjemstavn. Ceylon tiltalte ham ikke mere. Han søgte forgæves at gøre sig gældende mellem de indflydelsesrige Evropæere i Colombo, men han mærkede hurtigt, at man ikke søgte hans Selskab. Man besvarede hans Visitter første Gang, og derefter undlod man at gjøre det næste Gang, idet man nøjedes med at udtale en hastig Undskyldning, naar man mødte ham tilfældig. Han havde strax begyndt at praktisere i Colombo, men han talte ingen af de bedre Evropæere mellem de Patienter, der søgte ham. Hovedparten af hans Patienter bestod af Halvkaster og af den Bærme af Evropæere, der findes overalt i Østens Byer, og som bestaar af havarerede Individer og den lavere Klasse af Italienere, Grækere og Franskmænd, isprængt Elementer af tysk og engelsk Oprindelse. Selv sine egne Landsmænd, som han fra Begyndelsen havde nærmet sig med Tryghed, følte han blive sig mere og mere fremmede. Han mærkede, at de betragtede ham med Mistro og Usikkerhed. Selv hans Familje nærmede sig ikke mere til ham med den Tiltro og Aabenhed, som havde hersket, før han drog til London. Han følte, hvorledes hans overlegne Dannelse mere var en Hindring end det modsatte mellem dem for et aabenhjærtigt Forhold, navnlig var hans Forbindelse med Gladys en stadig Kilde til Anstød. Hvorfor havde han ikke valgt en af Landets Døttre til sin Hustru, saaledes som hans Fader og Forfædre havde gjort. Hvor kunde han vente, at en Englænderinde vilde vise ham den Underdanighed, som det anstod sig, at en Singhalesers Hustru skulde vise sin Mand. Og kunde hans Fader og Moder vente hos hende at finde den Ærbødighed, hvorpaa de havde Krav fra deres Svigerdatter. Havde han glemt den Overlegenhed, hvormed Englænderne altid behandlede de Indfødte? Havde han glemt, at et Halvkastebarn blev skyet af Englænderne, der ikke vilde lade deres Børn lege med det, og at det maatte døje Spot selv af de Indfødte paa Grund af dets blandede Blod?

Pieris søgte at overvinde disse Betænkeligheder ved Modargumenter, men Ingen vilde lytte til hans Fremstilling. Han mødte ingen Tiltro, naar han fortalte, at han havde omgaaedes den hvide Mand som Kammerat og Ven, og man lyttede med Mistro til hans Fortælling om, hvorledes han var bleven hædret paa Universitetet. Han følte, at Gladys Stilling som hans Hustru vilde være utaalelig i Ceylon, og han kunde dog ikke opgive hende. Han valgte derfor den eneste Udvej, der stod ham aaben. Han pakkede sine Sager sammen og rejste bort fra Landet for at bane en ny Vej for sig og sin tilkommende Hustru. —

Pieris valgte Bangkok som den By, hvor han lettest troede at kunne trænge igennem. Og han havde først gjort det efter lange Overvejelser. Fandtes der et Sted, hvor den brune Mand stod paa lige Fod med den hvide, maatte det vel være det Land, der regeredes af den brune Mand. Sine Ideer om at være Banebryder for en bedre Forstaaelse og et stærkere aandeligt Samkvem mellem de to forskellige Racer havde han lagt hen.

Begejstringen, der havde grebet ham ved Universitetsfesten, var slukket af Mangel paa Næring, men i dens Sted opfyldtes han af en brændende Ærgærrighed efter at blive regnet for ligestillet med de Hvide. Han følte jo tydelig den hvide Races Overlegenhed, skønt han heller ikke var blind for dens Mangler. Og han vidste jo fra Barns Ben af, at den var den herskende. De brune Folkeslags Ladhed havde tilladt de Hvide at overfløje dem i enhver Retning, skønt den østlige Civilisation var meget ældre end den vestlige, og han tænkte efter sine sidste Erfaringer ikke mere paa at hæve sine Landsmænd op til de Hvides Niveau, det erkendte han for at være Aarhundreders Arbejde, men han vilde nu blot frigøre sig selv for den Klasseforskel, der herskede mellem de to Folkeslag, han vilde tvinge de Hvide til at glemme, at hans Hud var brun. —

Pieris begyndte at praktisere i Bangkok, og vandt hurtigt Indpas hos de formaaende Siamesere, og selv Evropæere talte han mellem sine Patienter. De hørte ganske vist kun til den fattigere Del af den evropæiske Koloni, men Pieris' Praxis havde dog antaget et ret anseligt Omfang, og han indrettede saa sin Bolig til Hjem for Gladys. Han modtog hende i Singapore, og efter at Vielsen var fuldbyrdet dèr, rejste de til Bangkok som Mand og Hustru.

Hjemmet, Pieris havde indrettet, stod ikke i nogen Maade tilbage i Retning af Bekvemmelighed og Elegance for de bedste Evropæer-Bungalows. Den store skyggefulde Veranda var møbleret med magelige Langstole, elektriske Vifter var anbragte paa bekvemme Steder, medens indfødte Tjenestefolk lydløst sørgede for Betjeningen. Mangotræer og Kokospalmer kastede Skygge rundt om Huset, og fra Verandaen kunde man se ned paa en Græsplæne, hvor en Tennisplads var afmærket.

Gladys var henrykt ved sin nye Bolig. Det var ud paa Eftermiddagen en Maanedstid efter hendes Ankomst til Bangkok, og hun laa nu paa Verandaen i en Langstol og døsede. Bogen, hvori hun havde læst, var gledet ud af hendes Haand, og den elektriske Vifte, der var anbragt paa et lille Bord tæt ved, var drejet mod hende og snurrede rundt med sin søvndyssende Lyd, medens den sendte en kølende Luftstrøm over mod hende. En Del Breve, hun havde modtaget fra Hjemmet, laa efter Gennemlæsningen henkastede paa Bordet ved Siden af Viften, og hun gennemgik halvt i Drømme den sidste Tids Begivenheder. Hun tænkte paa Rejsen ud, paa Brylluppet i Singapore og den fire Dages Rejse derfra til Bangkok. Og Ankomsten. Den havde dog været noget af en Skuffelse. Bangkok var jo en grim By, navnlig var de Værfter, hvor Damperen lagde til, ikke egnede til at give et fordelagtigt Indtryk af Byen. Den lange snavsede Gade, der var Hovedaaren for Trafiken, heller ikke. Og saa havde hun følt sig noget ensom. Der var Ingen, som havde modtaget dem ved Ankomsten. Men det havde jo ikke kunnet være anderledes. Landet var jo fremmed for saavel hendes Mand som hende. Han havde ingen Familje dér lige saa lidt som hun. Og naar hun tænkte rigtig efter, vilde hun vel egentlig ikke have sat Pris paa at blive modtaget af hans Familje. Hun kendte jo ikke engang noget til deres Maade at modtage Slægtninge paa. I Colombo, hvor Skibet, hun kom med, opholdt sig en Dag, havde hun set mange gamle Singhaleserkvinder, og de saa' ikke tiltrækkende ud. De fleste havde sorte Tænder, og Rynkerne gav déres Ansigter et mere uhyggeligt Udseende end gamle Evropæerinders. Den mørke Hud misklædte dem, syntes hun. Man kunde jo ikke vide, om de havde vasket sig. Sæt, at hendes egen Svigermoder saa saadan ud, og sæt, at hun saa havde kysset hende ved Ankomsten. Hu, ha! Nej, hun var egentlig ganske tilfreds med, at Pieris havde valgt at opslaa sin Bolig i et andet Land end sit eget. —

Hun lyttede, men rejste sig ikke op. Det var hans Skridt over Havegangen. Nu kom de op ad Trappen. Hun laa med lukkede Øjne og mærkede ham komme nærmere, indtil han bøjede sig over hende og kyssede hende. Hun aabnede Øjnene og slog sine Arme om hans Hals.

„Hvor har jeg dog længtes efter Dig," sagde hun og gengældte hans Kys.

„Har Du, lille Stakkel?" spurgte han smilende.

„Ja, jeg føler mig saa ensom, naar Du er borte saa længe ad Gangen."

„Har Du da slet ingen Visitter haft?" spurgte han deltagende.

„Nej, endnu har her ikke været et Menneske andre end de Siamesere, der kom forleden, og som jeg slet ikke kan tale med, og saa den Reporter fra „Gazetten", og som Du sagde, intet godt Rygte havde. De Andre, der har gjort Visit her, kalder Du alle for anden Klasses Mennesker, og det kan jeg ogsaa se, at de er, men hvorfor kommer her ingen af den gode Klasse?"

Pieris saa' ud over Haven, der laa badet i den nedgaaende Eftermiddagssols Straaler. Han kneb Øjnene sammen, som om Lyset generede ham.

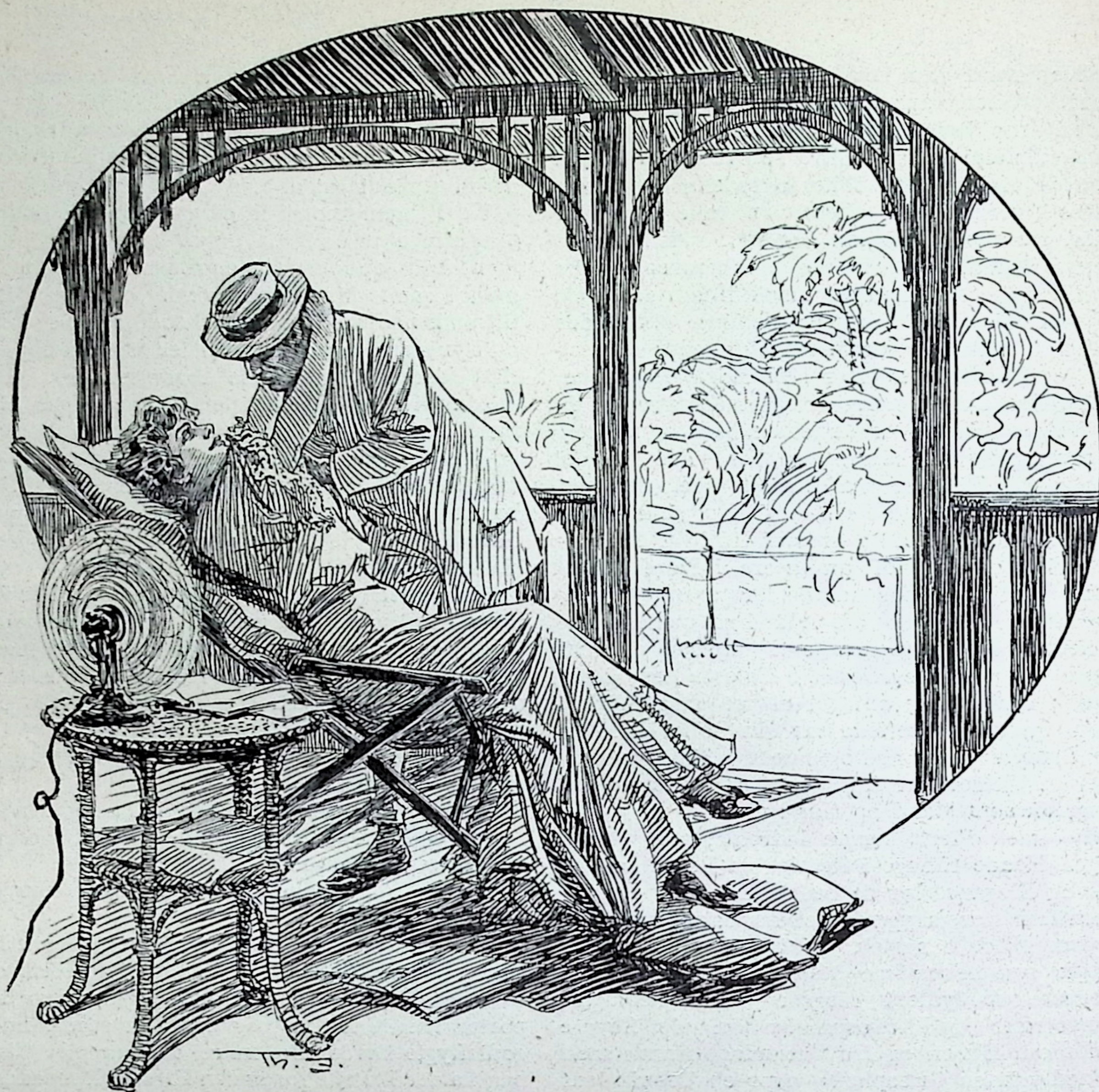
„De kommer nok, naar Du giver lidt Tid," svarede han endelig.

„Tror Du? Jeg ønsker saadan, at her vil komme nogle Damer. Jeg trænger til at have nogle Veninder. Kan Du ikke forstaa det, Pieris?"

„Jo, jeg kan, min kære Pige, og Du lærer jo nok nogle at kende, naar Du blot giver Tid, som jeg siger Dig."

„Jeg vilde ønske det; men hvorfor kan vi ikke gaa ud og gjøre Visit hos nogle af dem, ellers lærer jeg dem jo aldrig at kende."

„Det kan vi ikke, fordi det er Skik herude, at de først maa besøge os, før vi besøger dem. Det har jeg jo fortalt Dig, og derefter maa vi rette os. Ellers vil Folk finde os uopdragne, og Du vil saa ingen Visitter faa. Jeg har imidlertid bedt en Forretningsven af mig spise til Middag hos os i Aften. Han er ugift, og derfor kan jeg gjøre det; det er Prokurator Thompson. Det vil sikkert more og oplive Dig at tale med ham."

„Ja, jeg føler mig saa ensom, naar Du er borte saa længe ad Gangen."

Et glad Smil gled over Gladys Ansigt; hun rejste sig op og tog hans Arm.

„Tak skal Du have," sagde hun og lænede sig mod ham. „Du er saa god mod mig."

Pieris saa' ned paa hende og smilede. Det var et halvt bedrøvet, halvt bittert Smil.

„Men Du maa gjøre Din Dragt i Orden, til han kommer. Om en Time, Kl. 7, kan vi vente ham," sagde han og strøg sin Haand hen over hendes Haar.

Gladys gik hurtigt ind i Soveværelset for at klæde sig om, og Pieris stod lænet til Verandaens Gelænder og stirrede ud i Haven, hvor Dagslyset svandt mere og mere fra Træer og Gange.

Han var dybt hensunken i Tanker og stod længe i samme Stilling. Fra Spisestuen lød Klirren af Tallerkener og Knive og Gafler op til ham, medens „Boyen" var i Færd med at dække Bordet.

Mørket var nu helt faldet paa, og Pieris blev vækkket af sine Tanker ved, at Boyen kom op og drejede op for det elektriske Lys paa Verandaen og i Stuerne.

Han strøg sig med Haanden over Panden og sagde henvendt til Boyen:

„Dæk Bordet til tre."

Boyen forsvandt for at efterkomme Ordren, og Pieris satte sig i en Stol og beskæftigede sig med Aviserne.

Klokken var syv, da Gladys kom ud fra Soveværelset i en hvid Dragt, der klædte hende fortræffeligt, og Pieris gengældte hendes straalende Smil.

„Tager jeg mig ud?" spurgte hun og stillede sig foran ham.

„Du ser henrivende ud, og jeg tror, at Smilet er kommet igen paa Dit Ansigt. Det klæder Dig dog bedst," svarede han og tog hendes Haand i sin.

„Jeg glæder mig ogsaa saa meget til i Aften, det har været saa trist for mig før," sagde hun med et undskyldende Blik til ham.

Han tilkastede hende et hastigt Sideblik og saa' derefter paa sit Uhr.

„Han kommer lidt sent," sagde han lidt efter, „Klokkken er et Kvarter over syv."

Nogle Minutter forløb i Tavshed. Saa gik Gladys ned i Spisestuen for at se efter, om Bordet var dækket tilfredsstillende. Hun kom tilbage og mønstrede Dagligstuen, rettede paa Puder og Ting, for at den kunde tage sig rigtig godt ud.

Pieris saa' atter paa Uhret og trommede derefter med Fingrene paa Bordpladen. Han følte sig utaalmodig.

Nede ved Havelaagen hørte han en Stemme, der raabte:

„Boy! — Boy!"

Boyen løb ned ad Vejen til Laagen og kom tilbage med et Brev.

„Brev til Doktoren," sagde han og rakte det til Pieris.

Pieris brød det og læste. Gladys var kommen ud til ham og stod med Ængstelse i sit Blik foran ham.

„Du skal da ikke i Sygebesøg?" spurgte hun.

„Løgn!" udbrød Pieris og kastede Brevet paa Bordet.

Gladys greb det og læste en Undskyldning fra Thompson, der skrev, at han pludselig havde faaet uopsættelige Forretninger.

„Hvad kan det være?" spurgte Gladys.

„Ingenting, han har ikke Forretninger paa denne Tid af Aftenen," svarede han.

Gladys stod lidt med Brevet i Haanden. Saa hævede hun Hovedet og spurgte langsomt:

„Du mener, at han vil ikke komme til os?"

Pieris svarede ikke. Han stod tavs og saa' ud i Mørket. Lidt efter drejede han Hovedet og saa' paa Gladys. Han forstod ikke det, han saa' i hendes Ansigt. Det var Skuffelse, men der var tillige noget haardt i Udtrykket og noget, som om hun havde gættet en Gaade, der længe havde beskæftiget hende. —

„Lad os saa gaa ned og spise," sagde han endelig. —

Der blev ikke vexlet mange Ord ved Bordet. Pieris sad Resten af Aftenen med en Bog, og Gladys læste atter og atter sine Breve.

Det var, som om noget var kommet dem imellem. Noget, hvorom de ikke kunde tale.

Og tavse gik de til Ro den Aften.

III.

To Aar var henrundne.

Pieris sad i en Stol paa Verandaen, medens Gladys stod ved et Bord og forsøgte at ordne nogle Blomster i et Glas.

I et Hjørne af Verandaen sad en indfødt Ayah paa Gulvet foran en siamesisk Vugge, der som en Gynge hang ned fra Loftet, medens hun i langtrukne Toner sang for et et Aars Barn, der slumrede i Vuggen, som hun bevægede frem og tilbage ved Hjælp af en Snor, der var fastbunden til den.

Gladys Kinder var blevet blege i den forløbne Tid, og ved Mundvigene havde der lejret sig et skarpt Træk.

„Ja, naar Du ikke føler Dig rask," sagde Pieris, „saa maa Du jo rejse en Tur hjem. Jeg har ikke i Sinde at tvinge Dig til at blive her, naar Du selv mener, at Du trænger til en Luftforandring, men jeg synes, at der er nærmere Steder, hvor Du kan opnaa det, end England. Du maa dog huske paa, at Barnet endnu daarligt kan taale saa lang en Sørejse. Hvad mener Du for Exempel om Hongkong?"

„Du lader ikke til at finde det meget nødvendigt, at jeg rejser," svarede Gladys bittert.

Pieris gjorde en utaalmodig Bevægelse.

„Jeg foreslog jo blot Hongkong i Stedet for England," sagde han, „det er jo nærmere, og da Du paastaar, at Du maa have øjeblikkelig Luftforandring, saa faar Du den jo hurtigere ved at rejse til Kina end ved at rejse til England."

Gladys svarede ikke, og Pieris vedblev:

„Men det er jo heller ikke Grunden."

Gladys hævede Hovedet og saa' paa ham med et haardt Blik.

„Du mener altsaa stadig, at jeg ingenting fejler?" spurgte hun.

„Nej," svarede han, „enhver kan se paa Dig, at Du har tabt baade Farve og Humør, men det kommer af Utilfredshed og ikke af legemlig Svækkelse, det kan jeg som Læge sige Dig."

„Som Læge!" sagde Gladys haanligt.

„Ja, som Læge," gentog Pieris. „I Dit Fædreland blev jeg hædret for min Dygtighed."

„Aa, hjemme feterer man alle Indfødte fra Indien; herude er Forholdet det omvendte."

Pieris saa' bedrøvet paa hende:

„Du har til en vis Grad Ret," svarede han, „om end de Indfødte vist ikke beundrer Dine Landsmænd saa meget, som Du tror."

„Men hader dem desto mere," indskød Gladys.

„Ogsaa dertil kan jeg svare: Ja, til en vis Grad, men Skylden ligger hos Dine Landsmænd."

„Naturligvis maa Du give Dem Skylden."

„Det kan vist ikke nytte at tale mere derom," sagde Pieris, „det har vi jo erfaret saa mange Gange."

„Jo, det kan nytte," svarede Gladys vredt, „og jeg vil sige Dig, at jeg holder ikke dette Liv ud længer."

Hun gjorde et Ophold, som om hun ventede paa hans Svar, men han tav. Derpaa vedblev hun:

„Du maa dog kunne forstaa, at jeg trænger til at have min Omgangskreds blandt hvide Mennesker, men her kommer ingen. Ingen har gjort Visit hos os, og de Damer, jeg har truffet ved offentlige Fester, hilser mig knapt, naar jeg møder dem igen. Jeg har gjort Visit hos nogle af dem, men de besvarer ikke mine Besøg. Den Foragt, de viser mig, er utaalelig. — Aldrig bliver vi inviterede til nogen af dem, og til Dine indfødte Venner føler jeg mig for god til at gaa."

„Netop," afbrød Pieris hende. „Du føler Dig for god til at omgaaes Mennesker af min Race, selv om de er mere velopdragne og dannede end Folk af Din egen. Du skammer Dig over, at Din Mand er en Singhaleser, men i sin Tid i England havde Piben en anden Lyd."

„Mind mig ikke mere om den Tid," sagde Gladys heftigt, „havde jeg haft den Erfaring, jeg har nu, havde jeg aldrig taget Dig, men Du benyttede Dig af min Mangel paa Kendskab til Forholdene hernede. Det var fejgt gjort af Dig."

„Fejgt?" gentog Pieris forbavset, „det er en af de faa Beskyldninger, jeg hidtil ikke har hørt af Din Mund."

„Ja, fejgt var det," paastod Gladys ophidset. Jeg hørte forleden paa Væddeløbsbanen, at to Herrer, der stod bag ved mig, beklagede, at jeg var bleven lokket herud. Og det er ikke den eneste Gang, jeg har hørt noget lignende. De medlidende Blikke, man tilkaster mig, gør mig syg. — Og Barnet. Ingen ser paa mig og Barnet uden at lade mig se, at de beklager baade mig og det — fordi dets Fader er farvet.«

Pieris rejste sig heftigt og greb sin Hat for at gaa. Inden han gik ned ad Trappen, vendte han sig mod Gladys og sagde:

„Du kan rejse, siden Du ønsker det, men Barnet bliver hos mig, til Du kommer tilbage."

Otte Dage senere rejste Gladys alene til England paa Besøg. —

Han sad i lang Tid med Papirerne i Haanden og stirrede hen for sig.

Pieris fortsatte sin vante Dont. Han havde skrevet flere Gange til sin Hustru men endnu intet Svar modtaget.

En Dag omtrent et Fjerdingaar efter Gladys' Afrejse fandt han to Breve paa sit Bord, da han kom hjem.

Det ene var fra Gladys. Han aabnede det og læste:

„— — — — Du maa kunne forstaa, at Forholdene derude var utaalelige for mig. Dine Landsmænd kunde jeg ikke omgaaes, og mine egne vilde ikke omgaaes mig. Jeg var udstødt af min egen Race, det var kun de havarerede Evropæere, der vilde omgaaes os; i Selskabet, som jeg hjemmefra havde Krav paa at tilhøre, blev vi ikke modtaget. Ingen vilde vide noget af os at sige, selv de Evropæere, vi traf sammen med hos de højere Siamesere, lod, som om de ikke kendte os, naar de mødte os igen. De holdt jo kun gode Miner med Siameserne, fordi disse havde Magten, og de levede af dem, men os foragtede man. Du paastod, at jeg ikke var legemlig syg, men Du tog fejl. Al den Foragt og Medlidenhed, hvorfor jeg var udsat, havde gjort mig virkelig syg, og hvis jeg skulde vende tilbage dertil, vilde jeg dø.

Selv vort Barn var foragtet, fordi det havde blandet Blod i sine Aarer. Ingen har Respekt for en Halvkast. Det var Synd at sætte det i Verden, og Synden er mere Din end min, for Du burde jo have vist hvad Lod, der vilde tilfalde Dit Barn. — — — Jeg kan ikke fritage Dig for Skylden i den hele Ulykke. Du, som kendte Forholdene fra Dit eget Land, burde ikke have lokket mig med søde Ord. Du kunde jo ikke være uvidende om den Maade, hvorpaa Folk betragter et saadant Ægteskab som det mellem Dig og mig, og havde Du været en hæderlig Mand, havde Du ikke forledt mig til at tro anderledes. Jeg har nu kun én Bøn til Dig, som jeg tror, Du ikke vil afslaa. Det er, at Du vil give Dit Samtykke til den Skilsmisse, som jeg har ansøgt om. Jeg har talt med min Fader og min Familje derom, og vi er alle enige om, at det er den eneste Vej ud af et Forhold, der jo maa være lige pinligt for os begge. Min Sagfører sender med samme Post et Brev, der indeholder de fornødne Dokumenter, som Du blot behøver at underskrive og tilbagesende mig. Hans Brev indeholder ogsaa en Erklæring fra mig, hvori jeg giver Afkald paa vort Barn — — —"

Pieris brød det andet Brev; det indeholdt Dokumenterne, Gladys havde skrevet om.

Han sad en lang Tid med Papirerne i Haanden og stirrede hen for sig. Henne i Hjørnet af Verandaen hang Vuggen, hvori hans og Gladys Barn laa. Ayahen sad lænet mod Rækværket og var falden i Søvn.

Mørket begyndte at falde over Haven; i Spisestuen hørte man Boyen klirre med Tallerkener

og Glas, medens han dækkede Bordet til sin Herre. Han kom op i Dagligstuen og paa Verandaen og tændte Lys.

Pieris vaagnede af sine Drømmerier og rejste sig. Han gik hen til sit Skrivebord, greb en Pen og satte sit Navn under Dokumentet. Derpaa forseglede han det og gav Boyen Ordre til at bringe det paa Posthuset straks den næste Morgen. —

Nogle Dage senere rejste Pieris fra Byen og tog sin Datter med sig. En Kommissionær havde faaet Ordre til at sælge alle hans Effekter og sende Pengene til en nærmere opgiven Adresse.

Det var alt, hvad Bangkok vidste om ham.

IV.

En Aften et Par Maaneder senere sad Prokurator Thompson paa sin Veranda og talte med sin Ven, Lægen Stone, der lige var kommen fra Indien.

I Samtalens Løb sagde Thompson:

„Der var for nogen Tid siden en Dr. Pieris her i Byen. Han var en Singhaleser og havde giftet sig med en Evropæerinde. Har Du hørt om ham?"

„Pieris," gentog Stone; „ja, jeg kendte ham meget godt. Jeg gik paa London-Universitet sammen med ham. Han var udmærket begavet og gjorde stor Lykke ved sin Eksamen der."

„Hm," svarede Thompson, „da var det anderledes her. Ingen kunde jo omgaaes dem; det var jo Vanvid af ham at gifte sig saaledes; og af den unge Dame ogsaa. Det gik jo heller ikke her. Det endte da med, at hun rejste fra ham og Barnet og vist lod sig skille fra ham. Imidlertid er han forsvunden med sit Barn, og man mener, at han er taget til Ceylon. Engang i Begyndelsen, han var her, inviterede han mig til Middag hos sig. Jeg var lige ved at gaa derhen for hendes Skyld, men betænkte mig heldigvis i sidste Øjeblik."

Stone pustede tankefuldt Røgskyer ud af sin Cigar.

„Gud ved, om Du gjorde rigtig deri," sagde han.

„Hvad mener Du med det?" spurgte Thompson og saa' paa ham.

„Jeg mener, at maaske havde det set anderledes ud, om Du var gaaet."

„Snak," svarede Thompson kort og tømte sin Whisky-Soda.

„Hør engang," sagde Stone og rejste sig halvt op i Langstolen, „Du ved, jeg er født i Indien og har talt Hindustani fra Barn af. Lige før jeg tog her til Bangkok foretog jeg en Rejse gennem Punjab og Gangesdalen til Calcutta. Du ved, at Ophidselsen mod det engelske Herredømme i Indien er stor for Øjeblikket, og Agitationen mod os drives stærkt. Overalt holdes Møder, hvor den ene fanatiske Taler efter den anden optræder. Det morede mig at gaa hen at høre paa disse Talere, der talte i det Frie, om end det ikke altid var forbundet med Behageligheder for en Europæer at være blandt de ophidsede Hinduer. I Lucknow saa jeg en Aften en indfødt Taler, der henrev sine Tilhørere til det ene Bifaldsraab efter det andet. Jeg var kommen tæt hen til Forhøjningen, hvorpaa han stod, og kunde høre hvert Ord, han sagde, klart og tydeligt.

Mange Taler af disse Folk har jeg hørt, men ingen, der var saa logisk i sine Slutninger og saa slaaende i sine Argumenter som denne. Men heller ingen, der aandede et saa dybtfølt Had til os Englændere og vort Styre, som den.

Taleren drejede engang Hovedet hen mod mig, og jeg saa', at han genkendte mig."

Stone standsede og lænede sig atter tilbage i Stolen.

„Han genkendte Dig," sagde Thompson interesseret. „Og kendte Du ham? Hvem var han?"

Stone saa' ud over Haven og pustede en Røgsky fra sig.

„Det var Dr. Pieris," sagde han.

DEN USYNLIGE HAANDE

AF

M. Mc. DONNELL-BODKIN

Toget sagtnede Farten og rumlede langsomt ind paa Suberton Station.

„Deres Billetter, værsgod tag Billetterne frem!"

Travle Mænd i Uniform løb frem og tilbage paa Perronen, og Kupedørene blev revne op og slaaede i.

„Billetterne!"

„Gud fri os! Hvad er det!"

Den monotone Klang i Konduktørens Stemme brød over i et Raab, da han smækkede Døren op.

Thi dér laa en død Mand i en Klump paa Gulvet.

Stendød, uden Tvivl. Ingen levende Krop kunde ligge slængt hen som den. Der var store Blodstænk paa det hvidgraa Ansigt, og Konduktøren saa', da han bøjede sig lidt hen over Liget, at en Del af Hjerneskallen var slaaet ind. En modbydelig, kvalmende Lugt fyldte Kupéen.

Synet og Lugten var nær ved at faa Konduktøren til at besvime, men han var en koldblodig Mand. Han laasede Kupédøren og skyndte sig hen til Stationsforstanderen. Det var paa høje Tid. Toget var ved at sætte sig i Bevægelse, men Stationsforstanderen styrtede ved Konduktørens Melding ud paa Perronen og standsede det.

En pludselig Uro udbrød mellem de Rejsende. Der havde for kort Tid siden været et Toguheld paa Linjen, og Folks Nerver var endnu spændte.

Som en Løbeild fløj det fra Vogn til Vogn, at en Mand var fundet død i en af Kupéerne, og den nysgerrige Mængde strømmede ud paa Perronen og hen imod den skæbnesvangre Vogn, men Stationsforstanderen satte Ryggen mod Kupédøren og holdt Folk tilbage.

„Gaa tilbage til Deres Pladser," raabte han til dem, „ellers kommer De ikke med. Vi rangerer denne Vogn ud straks og sender Toget afsted."

Men Folk pressede paa for at faa et Glimt at se af Rædslen inde i Kupéen, pressede paa, som om det gjaldt et glimrende Skue, Kvinderne endnu værre end Mændene. Trods Stationsforstanderens Anstrengelser lykkedes det adskillige Næser at trykke sig flade mod Kupéruden, og gysende Rædselsmumlen blandedes med halvkvalte Udbrud af nysgerrig Væmmelse over det frygtelige Syn i Kupéen.

En høj, ung Mand stod ud af en første Klasses Rygekupé i den forreste Del af Toget. Det var en køn Fyr at se paa, med straagul Mustache og lyse, blaa Øjne — en støt og flegmatisk Dandytype. Han gjorde sig ikke den Ulejlighed at give sig til at støde og puffe som de andre, men slentrede langsomt, med Monoklen skinnende i Øjet, hen til Stedet, hvor Stationsforstanderen stod og værgede den skæbnesvangre Kupé.

„Undskyld," sagde han høfligt, „mit Navn er Albert Malwood. Jeg er kommen i Tanker om, at det maaske er min Onkel. Maa jeg se?"

Paa et Vink fra Stationsforstanderen skaffede en af Portørerne Plads, saa Herren kunde komme hen til Vinduet.

Et Blik var nok. Monoklen faldt ud af Øjet, og hans Ansigt var blegt, da han vendte sig fra Vinduet, men det var udtryksløst som før.

„Der gættede jeg rigtigt, Stationsforstander, det er min Onkel. Jeg bliver her og ser, hvorledes det gaar."

Han tog rolig Plads paa en af Træbænkene paa Perronen, og søgte med Fingre,

der skælvede svagt, en Cigaret ud af sit Etui.

Vognen, i hvilken den døde Mand laa, blev hurtig koblet fra. Men det tog næsten en halv Time, før Toget med sin Ladning af ophidsede og utaalmodige Rejsende igen begyndte at rasle ud af Stationen.

Forud for dem var der blevet sendt en Notits med deres Antal og et Brev med Beskrivelse af hver enkelt, adresseret til Endestationen i London. To af Scotland Yards dygtigste Mænd modtog Toget ved dets Ankomst, og alle Passagererne blev udspurgte og nøje undersøgte — alle undtagen en.

En høj, flot Mand, som havde været en af de ivrigste til at presse sig frem til Vinduet paa Suberton Station, lykkedes det, ved et Tilfælde eller med Hensigt, at slippe uset gennem Londonner Politiets aarvaagne Kreds.

Før Toget forlod Suberton Stationens Perron, havde Stationsforstanderen telegraferet efter Instruktioner til Bestyrelsen og i mindre end et Kvarter faaet til Svar:

„Poul Beck kommer ned med næste Tog for at undersøge Sagen.“

Stationsforstanderen havde aldrig hørt tale om Poul Beck, men Albert Malwood kendte ham.

„Jeg har truffet ham en Gang,“ drævede han, „en rask lille Fyr i vide Bukser. Jeg vilde ikke have troet, han var Opdager, men de siger, at han er vældig dygtig.“

Da Poul kom fra London en Time senere, overraskede han Albert Malwood ved straks at genkende ham.

„Sørgelig Historie med Deres Onkel, Herr Malwood, meget sørgelig.“ Hans Stemme var yderst konventionel.

„Selvfølgelig, er det meget sørgeligt, og alt det,“ sagde Albert, og hans lyse blaa Øjne blinkede nervøst, og jeg er meget bedrøvet over den gamle, der altid var saa god imod mig. Men jeg nægter ikke, at der er Ting, der trøster mig. Jeg tror, han har efterladt alt, hvad han ejede, til mig.“

Det lød hjerteløst, og den skikkelige Stationsforstander stirrede vredt paa ham. Men der behøvedes ikke Øjne saa skarpe som Poul Becks for at se, at det var Komediespil, og at den unge Mand følte dyb Bevægelse over sin Onkels Død.

„Pas paa, Herr Malwood,“ sagde Poul Beck, „at De ikke bliver mistænkt for at have dræbt Deres Onkel. De ved, at det er Dem, der har mest at vinde ved hans Død.“

„Jeg har ikke Spor af Lyst til at passe paa,“ svarede Malwood ligegyldigt; „hvis det behager Publikum at mistænke mig, saa er de velkomne.“

De tre var sammen naaede hen til Kupédøren, der skjulte det gyselige Mysterium. Poul Beck snøftede undersøgende, da han lukkede Døren op.

En Bølge af uren Luft slog ham lige i Ansigtet.

„Asa fetida," sagde han. „Hvorfor i Alverden drak han Asa fetida?"

„Jeg tror, han holdt af den modbydelige Lugt, der er ved det Stads. Og dog hadede han Tobaksrøg; det var derfor jeg kørte i en Rygekupé," sagde Nevøen.

Poul Beck saa ikke ud til at høre efter. Han var travlt beskæftiget med at undersøge Vinduesglasset og Dørens Træværk. Men han fandt aabenbart ikke noget mærkeligt der, og traadte varsomt ind i Kupéen.

Den døde Mand laa i en Klump paa Gulvet. Der var et skrækkeligt Saar i Hovedet, øjensynlig frembragt ved et Slag med et eller andet tungt Vaaben, der havde været ført med umenneskelig Kraft, thi Hjærneskallen var slaaet ind som en Æggeskal.

„Han var alene i Vognen, siger De?" spurgte Poul Beck.

„Ganske alene," svarede Stationsforstanderen. „Her er Konduktøren, der fandt ham."

Manden kom frem. Han var lidt kejtet og øjensynlig bange for Poul Beck og hans Spørgsmaal. Det var ikke let at vide, hvor de førte hen.

„Saa De under Sæderne, min Ven?"

„Ja, der var ikke en Mus i Kupéen."

„Det tænker jeg heller ikke, der var."

„Den anden Dør var laaset," faldt Stationsforstanderen ind, „men begge Vinduerne var nede. Jeg har haft Manden her staaende ved Døren, lige siden Vognen kom ind. Intet er rørt."

Poul Beck nikkede bifaldende. Han undersøgte Kupéen nøje, med Lommetørklædet presset mod Næseboerne for Stanken. Der laa en Taske i Nettet, og en Bog laa aaben med Bladene nedad, paa et af Sæderne. Ellers var der intet andet i Kupéen end Liget, der laa henslængt paa Gulvet.

Poul Beck undersøgte den døde Mand med paafaldende Varsomhed, efter at han først havde lukket de stirrende Øjne.

Stationsforstanderen, der var en tyk, selvsikker Mand, blev utaalmodig under den langvarige Tavshed:

„Han maa have slaaet sit Hovede, da han faldt — et Anfald, eller noget lignende."

Han havde talt hviskende til Nevøen, men Poul Beck hørte det og pegede paa det frygtelige Saar.

„Det er ikke et Fald, der har gjort det," sagde han; „ingen almindelig Mand kunde gøre det. Der var to Mænds Styrke i det Slag, hvem der saa førte det."

„Men hvordan?" spurgte Nevøen. „Kupéen var tom; der var ingen, der kunde slaa."

„Det er netop, hvad jeg skal til at finde ud af," sagde Poul Beck.

„Den Gaade ser mig noget indviklet ud," svarede den anden. „Jeg ønsker Dem Held til at løse den."

„Tak skal De have," sagde Poul Beck med Alvor.

„Han og jeg var altid gode Venner," tilføjede Malwood efter et Øjebliks Forløb, som om han vilde bøde paa sin letsindige Tale. Det stive Udtryk var forsvundet fra hans Ansigt, og han var øjensynlig stærkt bevæget, da han vendte sig fra Kupévinduet og gik alene op langs Perronen.

Røveri kunde ikke have været Hensigten med Forbrydelsen. Den gamle Mands Penge var i hans Lommer, hans Ringe sad paa Fingrene, og hans tunge Gulduhr i hans Vest.

Poul Beck rettede sin Opmærksomhed mod Uhret. Lommen, det laa i, befandt sig under Liget, saa han maatte forsigtig vende det, for at komme til. Uhret maatte være stødt haardt mod Gulvet; thi Fjedren var sprunget, og Uhret var gaaet i Staa. Poul Beck var ikke den Mand, der lod sig nøje med en overfladisk Iagttagelse. Det varede derfor ogsaa et helt Minut, inden han var ganske overbevist om, at her intet Bedrag var med i Spillet, og at Fjedren virkelig var sprunget og Uhret virkelig gaaet i Staa ved selve Faldet.

„Jeg har Held med mig," sagde han til Stationsforstanderen.

„Har De allerede fundet et Spor?" spurgte Malwood, der var kommet tilbage.

„Et Par," svarede Detektiven.

„Jeg har fundet alt, hvad jeg bryder mig om at finde her,“ tilføjede han et Øjeblik efter.

„Der skal vel holdes Forhør, antager jeg?“ sagde Albert Malwood. „Ja, jeg er et rent Barn i den Slags Sager — har aldrig haft et Mord i Familien før.“

Poul Beck saa et Øjeblik skarpt paa ham. Den virkelige Følelse, man læste i Malwoods Ansigt stod i besynderlig Modstrid med hans Tales dumme Flothed.

„Selvfølgelig skal der holdes Forhør. Hvor vilde De for Resten helst have, det skulde være — i London?“

„Nej, ikke i London, hvis det kan undgaas. Hvorfor ikke paa hans eget Gods i Oakdale; Familiens Begravelsesplads er lige ved. Desuden vilde jeg gerne, saa godt som muligt, holde den nederdrægtige Sag udenfor Bladene.“

„Jeg mener ikke, der kan indvendes noget herimod,“ sagde Poul Beck efter et Øjebliks Tavshed. „Kan De sende Liget tilbage med et Ekstratrog?“ sagde han derefter henvendt til Stationsforstanderen.

Stationsforstanderen nikkede. „Det kan jeg godt. Jeg tænker, jeg bliver kaldt op for at give Oplysninger, saa kan jeg ordne det med det samme.“

„Ja, det kan De,“ sagde Poul Beck, der vidste, at Manden ingen Oplysninger kunde give om den Sag.

„Imorgen altsaa, Klokken to,“ sagde Albert Malwood. „Kan det passe?“

„Jeg er bange for, at det ikke kommer til at passe. Der er Formaliteter, der skal iagttages. Vi maa sætte os i Forbindelse med Øvrigheden og alt det. Jeg tænker, vi maa sige iovermorgen.“

„Naa, altsaa iovermorgen. Ja, jeg er utaalmodig for at faa Forretningen overstaaet.“

„Forretningen vil ikke være overstaaet,“ indvendte Poul Beck blidt, „før jeg griber Morderen eller Mordersken, hvad det nu er.“

„Hvis De nogensinde gør det.“

„Jeg har den Tro, at jeg gør det.“

„Det er udmærket, alt sammen. Imidlertid kan vi slaa et lille Slag ned til Oakdale,“ sagde Malwood.

En halv Time efter var Poul Beck og Albert Malwood paa Vej til Oakdale i en første Klasses Kupé i Ekstratoget. Den gamle Godsejer Malwoods Lig vendte tilbage til Fædrenehjemmet i en Godsvogn.

Albert Malwood røg uafbrudt Cigaretter og talte om Mordet med træg Forundring.

„Kunde det ikke være et Selvmord,“ gisnede han.

Poul Beck svarede et bestemt „Nej“ hertil. „Der var intet Vaaben af nogen Art i Kupéen,“ forklarede han, „Slaget dræbte øjeblikkelig. Det var et Slag, som den gamle Mand ikke kunde føre, selv om han havde svunget et tungt Vaaben med al sin Kraft. En Smeds Hammer ført med en Smeds Arm kunde have gjort det. Regn ikke med Selvmord, Herr Malwood.“

„Men hvordan —?“ begyndte Malwood igen, men blev afbrudt af Togets Skramlen ind paa Stationen og en Portørs Stemme, der raabte: „Oakdale!“

„Der har vi vor Station,“ sagde han helt muntert til Poul Beck. „Jeg har telegraferet efter en Vogn.“

Vognen, en høj, spinkel Gig, forspændt med en amerikansk Traver, ventede, og de to Mænd kørte sammen ad Oakdale til. Den lade Malwood viste sig at være en udmærket Kusk. Med Haandled af Staal førte han den stærke, haardmundede Traver, og de fløj med Automobilfart hen ad en bugtet Landevej, der var beplantet med store Elme.

Det var en stille Solskins Eftermiddag, men deres egen Fart fik Luften til at vifte dem køligt i Ansigtet. Vejens Stigning og Fald viste dem momentane Glimt af et smukt og rigt Landskab, med mange kønne Huse, der tittede frem mellem Træerne.

Poul Beck, der var en stor Beundrer af Naturen, var øjensynlig optaget af Landskabets rolige Skønhed, mens Albert Malwood ligegyldigt røg den ene Cigaret efter den anden, tilsyneladende glemmende baade det store Dyr, der trak i Tøjlerne, Detektiven, der sad ved hans Side, det muntre Landskab, de fløj igennem og det gyselige Mysterium, der vedrørte ham selv saa nøje.

De havde kørt næsten et Kvarter i Stilhed og var kommet godt og vel en Mil hen ad Vejen, da Poul Beck sagde:

„Jeg maa til London imorgen i vigtige

Forretninger. Jeg kan være tilbage til Forhøret iovermorgen."

Malwood nikkede.

„Hvordan gaar Togene?" spurgte Poul Beck.

„De kan naa Morgentoget, naar De spiser Frokost tidlig, det samme, min stakkels Onkel og jeg tog med idag. Der er et Hurtigtigtog, der bringer Dem hertil fra London henved Kl. 12, Dagen efter. Lad os sætte Forhøret til Kl. 2."

„Det passer udmærket," sagde Poul Beck velvilligt.

Nu blev Vejen en lille Smule bredere og en stor Indkørsel af drevet Jern saas til venstre. Hesten blev bragt til at standse saa hurtigt, som det havde været et Automobil.

„Luk op!" raabte Malwood, og en gammel Kone, der var rød i Ansigtet som et Æble og køn at se paa, kom ud af den rødtagede, gotiske Portnerbolig, der laa skjult af Roser, og drejede den store Nøgle om og aabnede den tunge Port med gammeldags Artighed.

Poul Beck var forbavset over Parkens Størrelse og Pragt. Egene, der havde givet Stedet dets Navn, flankerede Alléen i en statelig Dobbeltrække, et lille Stykke inde i Græsset. Grupper af Egetræer prydede Plænen og gik i nogen Afstand over i en Skov. Kaniner hoppede hen over Græsset mellem Træerne. Hist og her viste Raadyrenes yndefulde Skikkelser sig i Skovens Udkanter, og nu og da fløj en Fasan støjende op fra Underskoven, som om den vilde rykke de tætte Buske op med Rode.

Hesten løb i et Sus gennem den lange Allé og satte sig næsten paa Bagbenene paa den store, grusede Plet, nedenfor den høje Stentrappe, der førte op til en massiv Dør, der aabnede sig af sig selv ved Vognens Ankomst.

Nyheden om Ulykken var kommet før dem. Det saas tydeligt i Tjenernes Ansigter, som de stod der ved den aabne Dør under Portalen med de høje, slanke joniske Piller af graa Kalksten, iførte spraglede Liberier, der kontrasterede stærkt mod den mørke Baggrund. Endnu tydeligere saas det paa den høje, middelaldrende Mand, der stod bag Tjenerne i den store, firkantede Hal.

Poul Beck studsede ved, at det pludselig forekom ham, at han kendte det Ansigt. Han kendte det, og han kendte det dog ikke. Det lignede nøjagtig den myrdedes Ansigt fra Jernbanekupéen. Ligheden laa ikke saa meget i Form og Træk, som i den mærkelige Overensstemmelse i Udtryk, der findes mellem Folk, mellem Mænd og Koner, mellem Brødre og Søstre, Tjenere og Herrer, der har levet sammen i nøje Forbindelse med hinanden.

„Jennings, Kældermesteren," sagde Malwood, der havde fulgt det undersøgende Blik i Detektivens Øjne. „Har boet sammen med Godsejeren, som Mand og Dreng i over halvtredsindstyve Aar. Sær gammel Fisk, har aldrig selv brudt mig om ham."

Poul Beck fangede det hastige Øjekast, som Jennings sendte sin nye Herre fra sine rynkede Bryn, og tænkte ved sig selv, at Følelsen nok var gensidig.

„Jeg vilde gerne tale et Ord med Kældermesteren," sagde han, „hvis der er Tid."

„Masser af Tid," sagde den unge Mand dovent, „vi spiser til Middag om en Time."

Poul Beck fandt Kældermesteren forsigtig, nærmest gnaven, til at begynde med. For Detektivens skarpe Blik var det tydeligt, at Manden tyngedes af en eller anden dyb Sindsbevægelse, i hvilken Sorg og Vrede kæmpede om Herredømmet. Men han var et af de Mennesker, hvis Følelser ikke er stærkt udviklede. Selv om han sørgede over sin Herre, med hvem han havde levet saa længe og saa fortroligt, viste han i det mindste ikke noget ydre Tegn paa Sorg. Men der var faa Mænd — eller Kvinder for den Sags Skyld ogsaa — der kunde modstaa Poul Becks geniale Overtalelsesevne.

„Sæt Dem ned, Herr Jennings," sagde han. De var alene i et lille Studereværelse til højre for Hallen. „De ved, at jeg har faaet den Opgave at finde ud af, hvem der har myrdet Deres Herre."

Jennings satte sig, men i et helt Minut sagde han ikke et Ord. Poul Beck ventede taalmodigt.

„De maa vist opgive Deres Plan," sagde Kældermesteren til sidst. „Den Mand, der

har begaaet den Forbrydelse, har vist ikke til Hensigt at lade sig fange."

„Jeg ønsker Deres Hjælp," fortsatte Poul Beck blidt. „De behøver ikke at fortælle mig, at De holdt af Godsejeren; jeg ved det, og jeg ved ogsaa, at De vil hjælpe, hvis De kan."

Kældermesteren nikkede.

„Havde Godsejeren ogsaa til Hensigt at tage til London idag?" spurgte Poul Beck.

„Nej, jeg er ganske sikker paa, at han ikke havde. Han vilde have sagt det til mig."

„Hvad fik ham til at tage afsted?"

„Et Brev, han fik ved Frokosten. Det var skrevet med en Dameskrift, og Godsejeren lukkede det ligegyldigt op, som om han ikke kendte Haandskriften. Men det tog hans Opmærksomhed ved den første Linie. Hans Ansigt blev rødt og hvidt, mens han læste, og han havde Taarer i Øjnene. Han sad et Minut med Brevet aabent foran sig, og tænkte. Saa saa han ud til at tage en Bestemmelse. „Læs det, Albert," sagde han, og rakte det over det lille, runde Bord til sin Nevø. Herr Malwood læste det langsomt paa sin rolige Maade. Han røbede ikke mere Sindsbevægelse, end han vilde have gjort ved at læse en almindelig Avisartikel.

„De maa tage ind til London med det samme," sagde han pludseligt, „det er Deres Pligt."

„Jeg har aldrig i mit Liv set en Mand saa glad, som Godsejeren var i det Øjeblik. Han sprang op fra sin Stol og rakte Haanden tværs over Bordet til Herr Albert. „Du er den bedste Dreng i Verden, Albert," raabte han, „og den mest rettænkende. Det har jeg altid troet, nu er jeg sikker paa det. Jeg skal nok sørge for, at Du ikke mister noget ved det, min Dreng. Du har Ret. Du har Ret. Jeg vil tage afsted med det samme. Du har gjort det meget let for mig. Jennings, sig til dem om at holde Kalechen klar til Morgentoget."

„Hvem beholdt Brevet?" spurgte Poul Bech.

„Herr Albert. Jeg saa ham stikke det i Lommen, da jeg gik ud af Stuen."

Det blev mere og mere øjensynligt, at Jennings hadede den unge Mand og vilde vække Mistanke mod ham, hvis han kunde.

„Da jeg kom tilbage til Spisestuen gennem det Rum, vi befinder os i nu," fortsatte han, „saa jeg Herr Albert staa ved Skrivebordet der i Krogen. Han gik derfra over til det store Medicinskab paa den anden Side. Godsejeren har altid haft et Medicinskab. Han var jo ved Medicinen, før han fik Godset, og holdt af at kurere paa Beboerne. Herr Albert stod foran Medicinskabet med Ryggen til mig, da jeg gik ind til Godsejeren.

„Skynd Dem, Jennings," raabte Herren, „ellers naar vi ikke Toget. Jeg har været en gammel Dumrian, min Ven, men Sagerne er gaaet i Orden tiltrods for det."

„Jeg har aldrig set Godsejeren se bedre eller lykkeligere ud nogensinde. Fem Minutter senere saa' jeg ham stige ind i Kalechen. Herr Albert fulgte ham. Det var det sidste, jeg saa til min gamle Herre — det sidste, jeg nogensinde vil faa at se af ham."

Den gamle Mands Stemme skælvede.

Poul Bech var ifærd med at undersøge Skrivebordet. Han vendte sig til Kældermesteren med det sympatetiske Blik, der saa ofte skaffede ham Folks Fortrolighed.

„Det var et grusomt Mord, Herr Jennings," sagde han. „Kunde De ønske at fange Manden, der udførte det?"

„Ja, og hænge ham," raabte Jennings i et pludseligt Udbrud af Vildskab. Maaske vilde han have, at Poul Beck skulde presse ham angaaende hans Mistanke, men Poul Beck fortsatte roligt sin Undersøgelse af Bordet.

Det var i fuldkommen Orden. Brevene var pænt arrangerede i Bunker med Brevpressere over. En Bunke Breve fangede dog hans Opmærksomhed. Den var faldet om paa Bordet. Han tog et Par Breve og saa dem igennem. Saa vinkede han til Jennings.

„Havde Deres Herre flere Brevpressere end disse to?" spurgte han.

Jennings blev forbløffet.

„Det har jeg ikke lagt Mærke til før nu," sagde han; „jo, der var en Brevpresser til, den største af de tre — en sort Marmorklods med en Broncefigur oven paa."

„Ja saa," sagde Poul Bech og gik hen til

Medicinskabet. Ogsaa der var alt i den bedste Orden. Godsejeren havde øjensynlig været en pertentlig Mand. Proppen paa Asa fetida Flasken havde været oppe og var sat i igen. En Tredjedel af Indholdet var borte.

Poul Beck tog Proppen op og holdt Flasken hen under Næsen paa Kældermesteren, der fnøs af Væmmelse.

„Har De nogensinde vidst, at Godsejeren lugtede til det Stads?“

„Nej, aldrig,“ spruttede han med Overbevisning.

„Tak, Herr Jennings, saa kan det være nok. Jeg skal ikke gøre Dem mere Ulejlighed.“

„Middagen vil være færdig om en halv Time,“ sagde Jennings og blev igen forvandlet til den beherskede Kældermester, da han saa paa sit solide Gulduhr. „Skal jeg vise Dem Deres Værelse?“

Der blev ikke gjort nogen Hentydning til Mordet ved Middagen, hverken fra Værtens eller Gæstens Side. Den unge Malwood var uden Tvivl en Mand med dybere Følelser, end man efter hans affekterede Udseende og Manerer skulde tro. Det saa ud, som han undgik selve Tanken om Ulykken, og Poul Beck respekterede hans Følelser i Stilhed.

Detektiven var oppe i god Tid næste Morgen, endnu før Malwood var ude af Sengen. Han spiste en solid Frokost for sig selv, fik ved Jennings Bistand Traveren spændt for, og var paa Jernbanestationen halvanden Time for tidligt til Toget.

Han spildte dog ikke sin Tid med at vente. Først havde han en venskabelig Samtale med Stationsforstanderen. Derefter tog Poul Beck med en Tilladelse fra Stationsforstanderen i Lommen en Tur ud langs Banelinjen, der fra Byens Udkant løb ud mellem to høje og jævne Skraaninger.

Poul Beck gik langsomt, med Øjnene søgende mod Jorden. Han gik omtrent en kvart Mil langs den ene Side uden at finde noget.

Saa gik han over Sporene og vendte tilbage paa den anden Side. Han var naaet Halvvejen tilbage til Stationen, da han opdagede nogle hvide Papirlapper, der laa ved Siden af Sporene. Det havde øjensynlig regnet, da de var blevet kastede ud af Kupevinduet, thi i Stedet for at være drevne bort med Vinden, laa de lige ved Siden af hinanden.

Poul Beck knælede ned og samlede Stykkerne omhyggeligt i Haanden. Hans Hænder og Øjne var øvede gennem lang Brug, og det lykkedes ham hurtigt at samle nogle af Stykkerne og læse noget af Indholdet. Det var næppe et Dusin Ord, men det var nok. Han læste tilsyneladende kun, hvad han havde ventet at faa at læse, thi han aftørrede hurtigt Papirstykkerne med sit Silkelommetørklæde og lagde dem varsomt ned i sin mægtige Lommebog.

„Jeg har Held med mig,“ sagde han til sig selv. „Resten maa være let at finde.“

Resten var virkelig let at finde. Tre hundrede Alen længere henne fandt han, halvt skjult af Græsset, en lille Sprøjte af den Slags, som Apotekerne sælger, og som Børn holder af at lege med. Stemplet var af Kautchuk, Røret af sort Ben.

Poul Beck lugtede til den. Den lugtede af Asa fetida.

Denne Del af Poul Becks Arbejde var tilsyneladende forbi, thi han gik lige tilbage til Stationen, stoppede sin Pibe, købte en Morgenavis, gav sig til at ryge og læste Avisen med Velbehag, særlig de politiske Nyheder, til hans Tog en halv Time efter utaalmodigt stampede ind paa Stationen.

Der var en første Klasses Kupe reserveret for ham.

Med et lystigt „God Morgen, Togføreren har faaet Besked. Det skal nok være i Orden,“ fulgte hans nye Ven, Stationsforstanderen, med ved Siden af Kupédøren, til Toget løb fra ham.

Poul Beck tog sit Uhr frem, da Toget kom udenfor Stationen. „Fem og tyve Minutter,“ sagde han, stak Uhret i Lommen igen og tog atter sin Avis frem. Men fem og tyve Minutter senere lagde han den igen til Side og tog Uhret frem paany.

Han saa paa Skiven, mens Minutterne gik, et for hver Fjerdingvej.

„En! To! Fre! Fire!“ Ved det fjerde Minut sprang Poul Beck op fra Sædet og trak i Nødsignalet. Bremseren tog voldsomt i Hjulene, og efter nogle klirrende Ryk stod Toget stille.

Alle Hovederne hang ud af Vinduerne, da Poul Beck sprang ned fra Vognen og

gjorde et Tegn med sit Lommetørklæde til Togføreren.

Næsten i samme Øjeblik satte Toget sig i Bevægelse, og den lange Række af Vogne med stirrende Øjne i alle Vinduerne gled forbi den uforstyrrelige Poul Beck.

Toget var forsvundet bag en Kurve i det fjerne, før han gjorde en Bevægelse. „Det maa være paa samme Side,“ sagde han, mens han gik langsomt langs Linjen med Blikket rettet mod Jorden.

Denne Gang varede Undersøgelsen kun kort. Han havde beregnet Stedet med Nøjagtighed. Ikke hundrede Alen fra det Sted, han havde standset Toget, fandt han en tung Brevvægt — en poleret sort Marmorklods med en lille Broncefigur oven paa.

„Der ender det,“ sagde Poul Beck; „nu maa jeg finde Pigen og tage hende med tilbage.“

Et andet Hold Rejsende forbavsedes lidt efter ved at blive Vidne til, at deres London-Expres standsede midt paa Banen for at optage en enlig Passager, der sad og ventede paa det paa en Bænk ved Siden af Linjen, som en Bondemand, der venter paa en Deligence ved en Korsvej. —

— — —

Da Poul Beck kørte til Oakdale for at være til Stede ved Forhøret den næste Dag, var han ledsaget af en køn, mørkøjet ung Kvinde, der var høj og velskabt, men saa mager og træt, som om hun havde anstrængt sig ved Hjernearbejde eller havde vaaget meget.

Hendes blege Ansigt var roligt, indtil hun fik Øje paa Malwood; da formørkedes det af et pludseligt Skær af Vrede eller Frygt, eller begge Dele.

„Et vigtigt Vidne,“ sagde Poul Beck fornøjet og gjorde sig ingen videre Ulejlighed for at præsentere dem for hinanden.

Malwood for sin Del syntes at være lige saa veltilpas og ligeglad som altid. Ingen tilfældig Tilstedeværende vilde have troet, at der netop skulde holdes Forhør over Mordet paa den Onkel, der havde været en Fader for ham.

Trods hans stille Maade havde Malwood været utrættelig for at gøre alt rede til Forhøret, saa hurtigt og saa roligt som muligt. Dog ikke saa roligt, som han kunde have ønsket. En Londonavis havde paa en eller anden Maade faaet fat i Nyheden og havde sendt en Referent der ud.

Forhøret begyndte paa Slaget. En halv Time efter Poul Becks Ankomst var Juryen taget i Ed, og Vidneafhøringen begyndte. Formanden fortalte, hvorledes Liget var blevet fundet. Doktor Hudson beskrev Saarets Natur. Han mente, at Døden var fremkaldt ved et Brud paa Hjerneskallen, med Tillæg af adskillige svære medicinske Navne. Saaret, beedigede han, var frembragt ved et voldsomt Slag med en tung Genstand. Han betonede særlig Slagets frygtelige Kraft; det havde knust Kraniet som en Æggeskal. Døden maatte have været absolut øjeblikkelig.

Jennings, Kældermesteren, gentog Historien, han havde fortalt til Poul Beck, om Brevet og den pludselige Rejse til London.

Ingen offrede den megen Interesse. Man ventede paa Detektiven fra London, som, efter hvad Rygtet sagde, havde fundet et Spor.

Da Poul Beck traadte ind i Vidneaflukket, rettede de to Politibetjente sig op som for en Overordnet. Malwood henne i den anden Ende af Værelset og Pigen, der sad lige ved, drejede begge deres Ansigter mod ham. Reporteren fra London spidsede sin Blyant i begge Ender.

Begyndelsen af Poul Becks Vidnesbyrd var nærmest formel. Nysgerrigheden forøgedes, da han fortalte om sin Undersøgelse paa Jernbanelinjen. Han fortalte, hvorledes han havde fundet Papirstumperne. Sprøjten og Brevvægten blev fremlagte.

„Den døde Mands Uhr,“ sagde han, „viste mig ikke alene Klokkeslettet men ogsaa Stedet, Mordet var blevet begaaet paa. Da Toget næste Dag passerede det samme Sted i samme Sekund, stod jeg ud og fandt, hvad jeg ventede at finde.“

„Jeg antager, Herr Beck, at De har gemt de Papirstumper. Havde de nogen Forbindelse med Sagen?“

„Tilvisse,“ sagde Poul Beck. „Det var Stumperne af det Brev, der fik Godsejeren til at foretage sin skæbnesvangre Rejse. Jeg har bragt Brevskriveren med mig fra London.“

Alles Øjne vendte sig med gysende Nys-

gerrighed mod den unge Pige. Var det Sporet? Var hun Morderen?"

„Skal jeg læse Brevet, min Herre?" spurgte Poul Beck.

„Hvis De kan."

„Jeg har sat Stykkerne sammen og vil række det over til Juryen, naar jeg har læst det op. Det er skrevet med en Dameskrift, meget klart og ikke langt."

Min Herre — begyndte det — Tilgiv, at jeg skriver. Deres Søn ved intet derom. Han er meget syg, jeg frygter døende. For en Tid siden fik han løst Arbejde ved Bladene, og vi levede som vi bedst kunde. For tre Uger siden blev han syg, og efter den Tid begyndte vi at lide Nød. Den Smule, vi tjente, gik til Føde for ham og Medicin. Men han og jeg sulter. Hvis De har et Hjerte, kom saa og frels Deres eneste Søn. De slog Haanden af ham, fordi han giftede sig med mig trods Deres Vilje. Vi var dumme nok til at tro, vi kunde leve vort eget Liv. Jeg indrømmer, at jeg har tabt, og jeg giver ham tilbage til Dem. De har sejret; De kan vise Medlidenhed. Jeg gaar min Vej for bestandig. Jeg kan klare mig selv som Guvernante, som jeg gjorde, før jeg mødte Deres Søn og elskede ham. Jeg sværger aldrig at ville gense min Mand og min Dreng, hvis De vil frelse dem. De behøver ikke at være bange for at møde mig. Jeg skal forlade Huset, naar De kommer. Men for Guds Skyld, kom straks, ellers er det for sent.

Deres hengivne
Annie Malwood.

„Jeg gik efter Adressen," fortsatte Poul Beck med ensformig Røst, mens Juryen undersøgte Brevet, „og jeg traf Foranstaltninger til bedste for den unge Herr Malwood, der er saa meget i Bedring, at jeg kunde bede hans Hustru følge mig hertil."

„Jeg besøgte ogsaa Familjens juridiske Konsulent og fik at vide, at Godsejeren havde gjort sin Søn arveløs ved et Testamente, der var oprettet kort efter hans Søns Giftermaal. Godsejeren efterlod alt, hvad han besad, til sin Nevø Albert Malwood."

„Alt det er meget interessant, Herr Beck," sagde Formanden lidt overlegent, „men det staar næppe i Forbindelse med Hensigten med vor Undersøgelse."

„De maa undskylde, men jeg tror det gør," indvendte Poul Beck blidt.

„De maa altsaa have dannet Dem en eller anden Mening om, hvorledes Forbrydelsen er gaaet for sig?"

„Det har jeg. Det hele er overordentlig simpelt. Morderen sprøjtede Asa fetida ind i Kupeen, hvor Godsejeren sad. Stanken tvang den gamle Mand til at stikke Hovedet ud af Vinduet. Morderen drev ham fra Kupeen ved Siden af Brevvægten i Hovedet. Togets Fart af tredsindstyve Miles i Timen, plus Kraften, der laa i Kastet, fremkaldte det voldsomme Brud af Hjerneskallen. Den gamle Mand tumlede tilbage i Vognen, hvor Konduktøren fandt ham. Brevvægten faldt ved Siden af Sporene, hvor jeg fandt dem."

Formanden og Juryen stirrede paa Poul Beck med aabne Øjne og aaben Mund. Den pludselige og simple Forklaring af Mysteriet tog Vejret fra dem.

Selv den ubevægelige Albert Malwood kom i Affekt. Han udstødte et lille Overraskelsesskrig og rejste sig halvt i Sædet, men faldt straks igen tilbage i Stolen, der i Dødsstilheden knagede under ham. Alle havde en Følelse af, at der vilde komme noget mere. Den hede Luft, det overfyldte Rum dirrede af Spænding. En stor Humlebi brummede ind gennem Vinduet, fløj i store Kredse rundt i Værelset og summede ud igen, inden Formanden paany tog til Orde.

Poul Beck ventede, rolig som sædvanlig. Men Formanden stammede og gispede og hans Stemme var tør og hæs af Nervøsitet. Hans Spørgsmaal var meget lidt formelt.

„Har De dannet Dem nogen Idé om, hvem Morderen er, Herr Beck?"

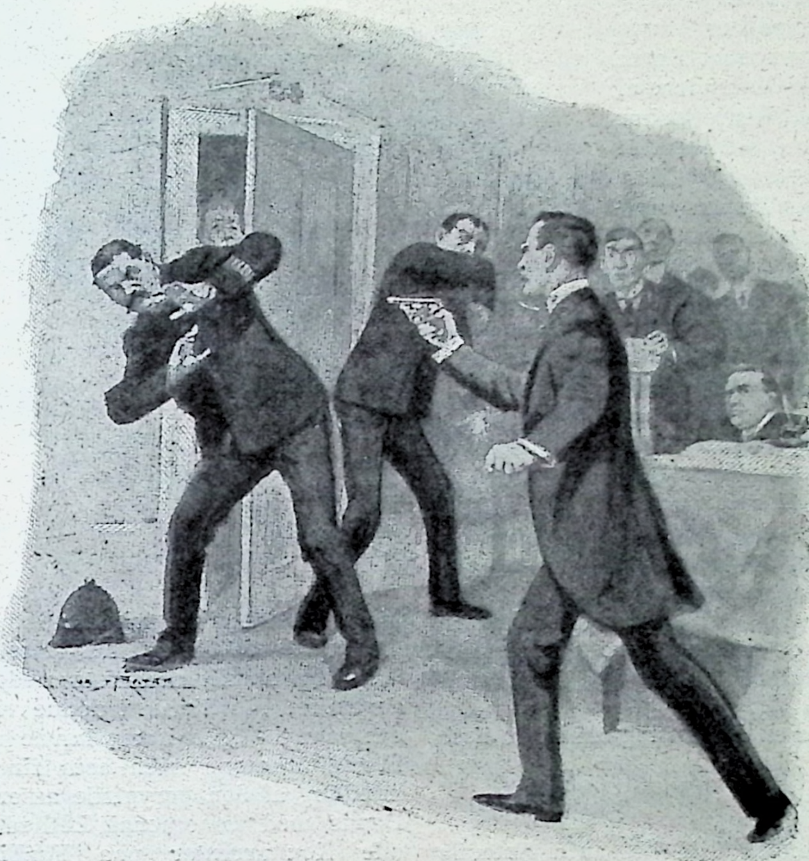
„Al Tvivl er udelukket," sagde Detektiven ganske langsomt, idet han fæstede sine Øjne paa Albert Malwood, der sad og faldt sammen i Stolen.

„Morderen er den Mand, i hvis Interesse det laa for enhver Pris at forhindre Godsejerens Forlig med Sønnen; Manden, der

tog Brevet, Sprøjten og Brevvægten her, som rejste i den forreste Kupé i Godsejerens Vogn, der —“

Albert Malwood vendte sig pludselig mod sin Anklager med en Revolver i Haanden. I samme Øjeblik, Skuddet glimtede, lod Poul Beck sig glide ned fra sin Stol og Kuglen slog ind i Spejlet bag ham.

Morderen skød ikke noget andet Skud. Han hævede Pistolen, fra hvis Løb Røgen endnu bølgede svagt, og løb mod Døren. Mængden veg til Side for ham; Politiet, som det blege og vilde Ansigt berøvede Modet, sprang af Vejen. I et Øjeblik var han forbi dem, og de satte efter ham. Men Poul Beck var den første. Han var lige i Hælene paa Morderen gennem Korridoren og Hallen. Udgangsdøren stod aaben. Men Malwood snublede over Dørtrinet og faldt mod Kanten af det nederste Trappetrin i Farten. Med et Knald slog hans Hoved mod Kanten af det nederste Trappetrin. Han rullede ud paa Grusetsomen skudt Kanin; han gennemrystedes af en Skælven fra Hoved til Fod, og laa saa ganske stille med Ansigtet mod Himlen.

Poul Beck var paa Siden af ham i samme Sekund.

„Det hele er forbi,“ sagde han til de to Politibetjente, der forpustede kom til. „Døden har selv dømt ham.“

JOCKEYERNES KONGE

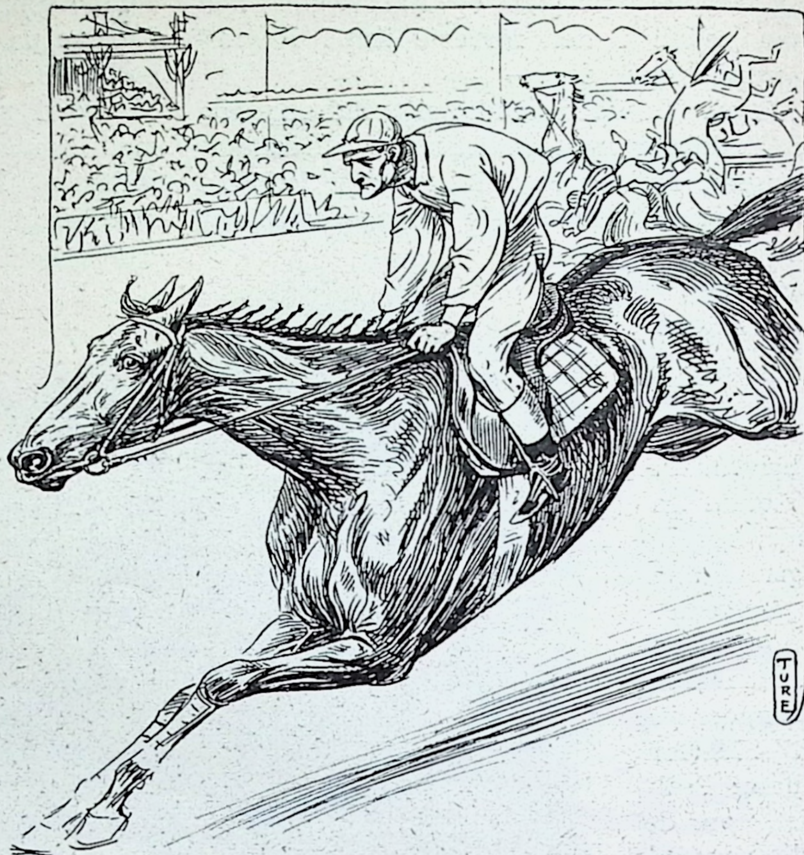
AF

HJALMAR WERNBERG

LLUSTRERET AF TURE

Kunstberiderne, Tiggerne og Tyvene har deres Konger — hvorfor skulde ikke ogsaa de smaa forkrøblede og gulbrune Professional-Jockeyer have d e r e s. De lyser som Meteorer et Par Aar eller tre, deres Navn er paa Massernes Læber, deres Billeder i alle Sportsbladé, Hesteejerne kappes om at engagere dem, og de fortjener en Ministers Aarsgage om Maaneden.

Men ofte falder de lige saa dybt og lige saa hurtigt, som de er steget. Champagneflaskerne eller en ulykkelig Hændelse kan hurtigt afbryde deres Karrière, en Tilfældighed kan bringe dem ud af Form, Opdagelsen af et uærligt Ridt kan have til Følge, at de forvises fra Banerne — og en Uge efter er deres Navn glemt af det af Spillelidenskaben beherskede Publikum.

Ejendommeligt nok er Fladløbs-jockeyerne dobbelt saa godt lønnede som de, der rider i Forhindringsløbene, og imellem de første findes de allerfleste af de „store Jockeyer". Og dog er det jo forbundet med langt større Risiko og Fare at bestige en Springer end en Fladløbshest, især paa en Bane som den i Boulogneskoven beliggende Auteuil-Hippodrom, hvis utroligt brede Vandgrave og „irske Volde" kræver smaa Vidundere af Hest og Rytter. Men Fladløbet har noblere Aner og finere Glans . . .

Kræver Fladløbet en vis Kunst paa Hesteryggen, saa fordrer Forhindringsløbet i Stedet for en fabelagtig Udholdenhed og Styrke, ligesom en Jockey i disse Løb aldrig kan stige til Hest uden at være vidende om, at Vanførheden og Døden — den sidste dog meget oftere end den første — lurer paa ham fra Starten til Maalet.

Naturligvis er det derfor, at ogsaa Forhindringsbanernes Jockeyer har og har haft sine „Konger", kronede af Styrkens, Dygtighedens, Eventyrlighedens og Guldglansens lysende Nimbus — og at den lurende Livsfare netop for dem, i et eneste skæbnesvangert Sekund, kan afslutte deres Løbebane i Livets stolteste Øjeblik.

Nedenstaaende er en Fortælling om en af disse „Konger".

* * *

Det var sidste Søndag i Maj Maaned, Anteuils aarlige Sejrsdag, paa hvilken „Grand Steeple-Chase" — en Pris paa 150,000 Francs kontant og et Kunstværk til 20,000 — stadigt samler en talrig Flok af Frankrigs bedste Fuldblodsspringere, der i Reglen kappes med nogle Berømtheder, der er kommet over fra England.

Denne Søndag indleder den saakaldte store Sportsuge, der slutter med „Grand Prix" paa Longchamps. Hele Paris diskuterer da ikke andet end sine „Favoriter", alle Samfundsklasser gribes af Sportsdilirium og — Spillelidenskab.

Aarets Grand Steeple havde længe været imødeset med den allerstørste Interesse. Bladene havde bebudet den sandsynlige Tilstedeværelse af to sejrvante engelske Heste — hvoraf den ene „King John" hidtil var uovervunden — samt af en verdensberømt Storhed fra en indisk Stald, der otte Dage i Forvejen havde løbet med nogle franske Heste paa en mindre Hippodrom. Lørdag Aften stadfæstede Aviserne, at de alle tre skulde deltage, og fra Boulevard-Restauranterne til Portnerrummene diskuteredes Chancerne med glødende Interesse.

Mod denne glorieomhyllede Trio stillede de franske Stalde ikke mindre end ti udsøgte Fuldblodsheste, Spidserne fra Aarets Forhindringsløb. Og blandt disse straalede et Navn over de andre: „La Sirène", denne vidunderlige Hest, der som to- og treaarig havde mislykkedes paa Fladløbsbanerne, men som fireaarig, efter Behandling af den berygtede amerikanske Træner Dawis med fænomenal Lethed havde besejret alle Konkurrenter paa Forhindringsbanerne; denne mirakuløse Hoppe, der øjeblikkelig tog et Forspring paa tyve Hestelængder, der jagede som en Fugl over Hække, Barrikader og Vand, for stadigt at sejre uden Slutkamp, i let Galop, fem Hestelængder foran de andre.

Den Søndag skulde La Sirène sætte Kronen paa sin Karrière ved at hjemføre Grand Steeple-Prisen og være den første til at besejre de frygtede udenlandske Konkurrenter. Man vidste, at den vilde blive Favoriten, paa hvilken de svimlende Summer skulde sættes — med lille, men sikker Gevinst.

Dog var der en Risiko, maaske en temmelig stor. Løbet var over 6500 Meter, et Par tusind Meter længere end noget andet Løb, og det var et Spørgsmaal, om La Sirène kunde holde lige saa godt ud, som den kunde springe.

I en Snes „klassiske" Løb havde den allerede indbragt sin lykkelige Ejer et Par hundrede tusind Francs. Men det var ikke Hesten alene, der havde faaet Æren derfor — den maatte den dele med sin Rytter. Det var den store Jockey Wright, der stadig havde redet den. Han var kendt saa vel for sin glimrende Dygtighed,

som for sin voldsomme Uforfærdethed og sin vilde Energi. I de to sidste Aar havde han — og ingen anden — været „Jockeyernes Konge“, den, der stod fremmest uden Rivaler med langt de fleste Sejre.

Han var en Mand paa fem og tyve Aar, født i England, men havde siden sit tiende Aar været ansat ved de franske Stalde, en interessant Fyr med skarpt markerede Træk, brun Hud, mørke Øjne og en velskabt Pygmækrop med Muskler af Jern og Led af Staal, hensynsløs i sin Optræden, men med klog Opfattelse og virtuosmæssig Smidighed, naar det gjaldt at vælge en Plads og klare en Hindring, eller presse sig frem i en rasende Spurt.

Han var vokset sammen med La Sirène. Der var noget af et Djævleridt i den vilde Fart, med hvilken de sommetider stormede frem under Massernes Jubel. Maaske havde der aldrig før i Frankrig været et saa populært Par som dette, i hvert Fald ikke et, der havde været saa sejrrigt. Det eneste, det saa ud til, at deres Konkurrenter kunde gøre sig Haab om, var en Styrtning; men hidtil var det ikke sket.

* * *

Grand Steeple var det fjerde Løb paa Programmet. De tre første forløb uden synderlig Interesse.

Da de tretten Kapløberes Numre og Jockeyernes Navne sattes op paa Tavlerne, gik der for hvert Brædt en Mumlen gennem Folkemasserne, der i stegende Solskin fyldte de store Græsplæner. Denne Mumlen steg og Raabene blev stærkere, da de udenlandske Hestes Numre hejsedes; men da „La Sirène“s Nummer og Navnet Wright saas, gik der en Storm af Raab, en Bølge af Bevægelse over Sletten.

Tyve Minutter efter passerer den lange Række af Kapløbere i en imponerende farverig Linje frem foran Tribunerne, hvis Midtpunkt dannes af Præsidentpavillonen, der ogsaa er optaget idag. Selvfølgelig rettes Nysgerrigheden for Størstedelen mod den berømte franske Hoppe, der rides i stramme Tøjler af den ikke mindre berømte Jockey, der var klædt i de velkendte Farver, hvid Skjorte og ildrødt lysende Hue.

Nogle Minutter endnu, og Starteren løfter sit Flag. Hesteflokken sætter sig i Bevægelse. Som sædvanligt tager „La Sirène“ Forhindringerne lettere end de andre, og ved den tredje Hæk har den et godt Forspring. Den indiske Hest er den nærmest. Sidst kommer „King John“, hvis Jockey aabenbart holder Hesten tilbage. Den anden Engelskmand er, tilligemed en af de franske Heste, falden allerede ved den første Hæk, har brækket Benet og er hurtigt blevet ført udenfor Banen.

Auteuil-Banen danner en vældig Sløjfe, men Løbets første Omgang er cirkelrund. La Sirène er stadig den forreste, den flyver næsten frem over Barrikaderne og Jordvoldene. Ved den brede Vandgrav foran Tribunerne falder de to franske Heste. Wright holder af en eller anden Grund La Sirène tilbage, og den indiske Hest, med sin Jockey i sort Skjorte med Guldtresser, jager hurtigt frem i Têten. Omplaceringen ledsages i nogle Øjeblikke af en øredøvende Larm. Er La Sirène allerede træt?

Men ved den farlige „irske Vold“ ruller den indiske Hest rundt med Benene i Vejret og drager tre franske Heste med sig i Faldet. De falder i en sammenfiltret Klump, mens et Forfærdelsens Skrig fejer hen over Sletten. Ved et Under er La Sirène blevet reddet — eller rettere ved Wrights mesterlige Manøvre og fabelagtige Smidighed. „Leve Wright,“ lyder det fra alle Kanter, og som et Svar paa disse Raab slipper han La Sirène frem med slappe Tøjler, og Favoriten skyder atter lynsnart frem i Têten, langt foran de øvrige.

Farten gaar videre, stærkere og stærkere. Man hører Hestenes Pusten, ser de brogede Skjorter flimre i Solskinnet. Nogle Øjeblikke hviler der næsten Dødsstilhed over Masserne, men den afbrydes af en djævelsk Larm, naar der indtræffer en eller anden uventet Placering, eller en af de smaa bitte Hueprikker forsvinder mod Jorden.

Som sædvanligt ved disse lange Løb om høje Priser, hvor Farten fra Begyndelsen til Enden er ualmindelig stærk, decimeres Deltagernes Antal for hvert tusind Meter. Men denne Gang er det værre, end det plejer at være. Nu fører Wright La Sirène frem i et Stræk, som om han efterhaanden vilde ryste de andre af sig, for i Slutløbet, som en Jockeyernes Napoleon, ensom at ride over den bløde Græsmaatte, hvor Modstanderne styrtede.

For anden Gang gaar Ridtet over Tribunernes Vandgrav. Nu er der kun tre stridende tilbage. La Sirène i Têten, halvtredsindstyve Meter bag den Engelskmanden, den hidtil uovervundne, og tyve Meter bagefter en fransk. Spændingen er drevet op til sit højeste. La Sirène synes endnu at være i Besiddelse af sin fulde Kraft, men den engelske Hest, som i Halvdelen af Løbet har holdt sig sidst, nærmer sig nu, næsten umærkeligt, men sikkert og beregnet, Meter efter Meter. Dog er der ingen, der tror paa Muligheden af, at den kan indhente den franske Hoppe paa det Stykke, der er tilbage. Wright lader sig ikke lure! Han kender La Sirène som sig selv, og han skal nok beregne Afstanden! „La Sirène vinder! ... La Sirène vinder!“ lyder det allerede sejerssikkert fra hundrede og tusinde Struber, baade fra dem, der har vovet Penge paa Favoriten, og fra dem, der nærer patriotiske Følelser. Det er jo en Kamp mellem to Nationer. Det gælder, om Frankrig eller England skal bære Sejren hjem.

Endnu nogle hundrede Meter, og saa et Par Sekunders Gravstilhed, der efterfølegs af et Helvedeshyl, der ryster Atmosfæren, mens Folke-

massen staar ubevægelig, som om den var blevet forstenet.

Wright er faldet! Han faldt ved Vandgraven midt i Sløjfen. Hesten staar paa Benene, skummende af Sved, skælvende af Rædsel og Nervøsitet. Paa Jorden ser man Jockeyen, liggende paa Ryggen som bedøvet, mens han endnu holder fast ved Tøjlerne med den ene Haand...

Nogle Sekunder efter suser Engelskmanden forbi i et heldigt Hop. Efter ham jager Franskmanden under Rap af Pidsken, halvdød af Anstrængelse. Skal den naa frem og i Stedet for Favoriten redde den franske Ære?

Men nu ser man pludselig den hvide Skjorte begynde at røre sig. I et Blink er Wright paa Benene igen, med et voldsomt og kæmpestærkt Ryk trækker han den stejlende Hoppe ind til sig, og inden den aandeløst ventende Mængde har naaet at tænke en Tanke, er Jockeyen atter i Sadlen. Man ser den ildrøde Hue som en Streg i Luften, mens Armen med Ridepidsken snurrer rundt som et Hjul.

Det er næppe muligt at beskrive den Spænding, der nu følger. De to Heste havde faaet et Forspring paa et Par hundrede Meter, og at indhente dem grænser aabenbart til det umulige, eftersom der kun er det sidste Sving og det lige Opløb tilbage.

Men La Sirène flyver fremad som en Stormild, dens Hove synes næppe at berøre Jorden, det er, som den følte Massernes Angst, den ligger som et Baand over Græsset, drevet frem af Wright, der rejser sig i Stigbøjlerne og staar ludet fremover i en Bue.

Det umulige sker. Den sidste Hindring bliver taget af de tre Heste i samme Sekund, og med beundringsværdig Dygtighed, parret med heroisk Styrke, lykkes det Wright under Massernes øredøvende Jubel, henne ved Maalet at kaste Favoriten en halv Hestelængde frem foran Engelskmanden, der sejrede over den anden Hest med en Længde.

Ja, Sejren var sikkert først og fremmest Jockeyens, og da Wright red den stakkels udpumpede La Sirène ind paa Saddelpladsen, bragede Bifaldet fra Tribunerne og Sletten som maaske aldrig før. Han var Jockeyernes Konge.

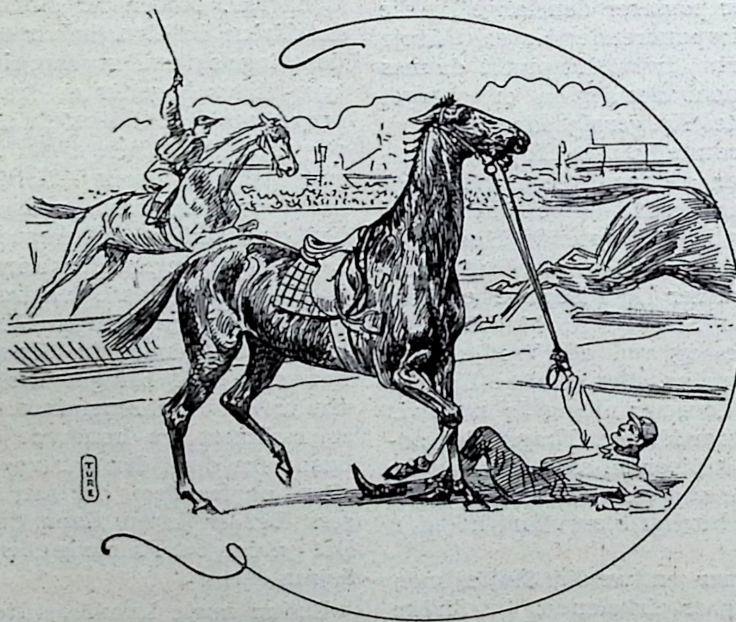
* * *

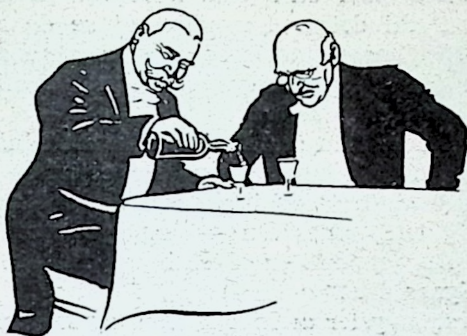
Dagen efter stod den sejrende Jockeys Billede i de fleste af Paris' Dagblade — men henved fjorten Dage efter fik han sin Dødsrune i Bladenes Sportsrubrikker.

Paa den Bane, hvor han to Søndage i Forvejen hyldedes som en Gud, blev han nu, to Uger efter, i Dagens første Løb, da han havde det Uheld at falde ved Tribunens brede Vandgrav, truffet i Hovedet af en Hestehov.

Han red ikke La Sirène — Hoppen var iøvrigt kaput, den havde anstrængt sig for meget og kunde aldrig senere deltage i et Løb — men en Debutant, der tilhørte den samme Stald, en nervøs og uregerlig Hest, der kastede sig blindt til Siden og i Faldet trak med sig en hel Skok Heste, af hvilke en gav Jockeyen Wright et Spark i den bageste Del af Hovedet, saa han bevidstløs maatte bæres ind i Ambulancen. Under Lægeledsagelse kørtes han i Automobil til et Hospital i Byen, men døde om Natten uden at være kommet til Bevidsthed.

„Jockeyernes Konge“ døde i sin Navnkundigheds Glans for et Hestespark, to Uger efter sit Livs største Triumf. Det er et underligt Arbejde, Jockeyernes.

BARNET

AF

JULES

En gammel hyggelig Provinskafé med moderne Udstyrelse og elektrisk Lys. Amtmanden og Obersten, to hvidhaarede, elegante Pebersvende i Kjole, kommer ind fra Spisesalen i ivrig, men hviskende Samtale. De sætter sig i den høje Panelsofa i Hjørnet og stikker Hovederne sammen.

„Jeg forsikrer..." siger Obersten.

„Umuligt!" siger Amtmanden.

„Paa Ære."

„Umuligt — vi drak den jo til sidste Draabe."

„Lad os sende Bud efter Værten."

Der gaar Bud efter Værten, der kommer og stiller sig foran de to Herrers Bord. Disse letter sig i Sæderne og giver den gamle Mand Haanden.

„Kan De huske Herr Hansen," siger Obersten.

„Ork ja, Herr Oberst."

„Det er mange Aar siden vi to Pebersvende sad her om Aftenen. Ja, nu har Tilfældet jo ført os sammen igen paa vore gamle Dage her i den samme By. Der er løbet mange Romtoddyer i Stranden siden den Tid..."

„Ja, ha, ha," siger Hansen.

„Men hør," Obersten sænker Stemmen, Amtmanden rykker nærmere og Hansen bøjer sig lyttende nedover Bordet, „det er min Fødselsdag idag. De had—de en Gang en gammel Jamaica Rom..."

Hansen ser op i Loftet og tænker sin Kælder igennem. De to Herrer æder sig fast i Hansens opadvendte Blik, og Obersten haler utaalmodig Hansen ned over Bordet og hvæser:

„Har De den endnu?"

„Jeg tror det." —

„Han troede det," siger Obersten, da Hansen er gaaet for at undersøge Kælderen. „Kan Du forstaa, at man ikke ved aldeles bestemt, om man har saadan en Flaske Jamaica Rom i sin Kælder eller ej?"

„Jeg tror ikke, han har den," siger Amtmanden. Han er Skeptiker af Princip.

Der er en Dør, der smækker henne i Kaféen. Det er ganske rigtig Hansen, der kommer med en Flaske, der ser ud, som den havde ligget tusende Aar i en Landevejsgrøft.

„Det er den sidste."

„Den sidste!"

I de to Herrers Ansigter breder der sig et Par overjordiske Smil, der kun midlertidigt viger Pladsen for et Udtryk af Angst og Spænding, da Hansen med djævelsk Koldblodighed begynder at bore en Proptrækker ned i den møre Prop.

„For Guds Skyld," siger Obersten.

„I Himlens Navn," siger Amtmanden.

De udstøder et Lettelsens Suk, da Proppen med et svagt Svup glider op af Flaskehalsen. Flasken gaar paa Omgang fra Amtmandens Næse til Oberstens.

„Det er den," siger Amtmanden.

„Det er min Salighed den," siger Obersten.

Hansen trækker sig tilbage i beskeden Bevidsthed om, at hans videre Assistance ikke tiltrænges. De to Herrer drikker det første Glas, som Hansen har iskænket, før han gik. Deres Ansigter afspejler skjulte Verdners Lyksaligheder, mens Gulddraaberne rinder ned gennem de gamle Ganers syngende Mylr af lækre Minder, og de to Herrer falder i Trance.

Obersten vaagner først:

„Han havde den min Salighed endnu."

Amtmanden kommer ogsaa til sig selv og siger:

„Ja, det maa jeg sige — det maa jeg virkelig sige."

Obersten, der er den modigste, rejser sig halvt i Sofaen, tager med begge Hænder om Flasken og hælder skælvende af Sindsbevægelse i Glassene. De drikker atter, vender det hvide ud af Øjnene og synker hen.

Da Obersten kommer tilbage igen, siger han:

„Skal vi tage den med hjem til mig. Jeg er jo Fødselsdagsbarn."

Det bliver de enige om; Obersten kalder paa Værten og spørger ham, hvormeget de skal give for Flasken. Hansen regner i sit Hovede med Renter og Rentes Rente tilbage gennem Aarhundrederne.

„Ti Kroner."

Amtmanden er lige ved at sige „Ikke mer," og Obersten havde nær sagt „Det var sgu billigt," men de kommer heldigvis i rette Tid i Tanker om, at man skal tænke paa sig selv, og de siger næsten samtidigt:

„Det var for Resten dyrt."

Flasken bliver pakket ind i en Avis, og Herrerne faar Overtøjet paa.

„Hvem skal bære den," siger Obersten.

„Det kan Du bedre," siger Amtmanden. „Du er jo bedre til saadan noget...."

Obersten tager forsigtig Flasken og lægger den blidt i sin venstre Arm.

„Pas paa," siger Amtmanden, „den ligger skævt."

„Uf!" siger Obersten. „Du gør mig helt nervøs!"

Og da de kommer udenfor, og Obersten glider i det glatte Føre, siger han aldeles arrig af Sindsbevægelse:

„Men jeg vil sige Dig, jeg bærer den ikke hele Vejen."

„Jo, Du maa skam, Du ved jo, min Arm — Gigten — skvulpede den?"

„Ja, Gu' skvulpede den — saahaa! — saahaa!" siger Obersten.

Og Amtmanden, der ikke alene er en stor Skeptiker, men som desuden altid har været bange for at tage paa skrøbelige og kostbare Ting, og som derfor er helt oprømt ved Tanken om, at Obersten nok alligevel bærer Flasken helt hjem, faar Lyst til at bryde Situationens Alvor med en Morsomhed, han har paa Læben:

„Man skulde tro, Du havde faaet et lille Barn, Oberst."

Obersten staar stille paa Fortovet, indædt og forbitret, thi det er harmeligt at se de andres Sorgløshed, naar man selv staar alene med Ansvaret. Han lægger den højre Haand beroligende paa Flasken og siger:

„Hør, kære Amtmand, vi har kendt hinanden, fra vi var helt unge, men der er visse Sider af din Karakter, jeg ikke kan blive klog paa. Oprigtig talt, synes Du — jeg spørger Dig — synes Du, at det er Øjeblikket til at spøge nu? Synes Du?"

Obersten ryster af Indignation, og Amtmanden føler sig beskæmmet:

„Jeg mente..."

„Mente, mente, mente, jamen vær da saa i det mindste saa god ikke at forstyrre mig, saalænge jeg gaar her og bærer.

„Jamen..."

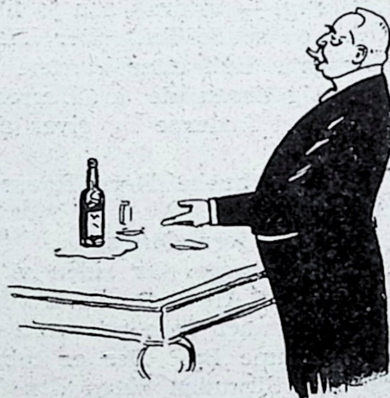
Obersten stamper i Jorden:

„Den kan ikke taale det — det er Synd for den!"

De to Herrer genvinder først helt deres truede Sindsligevægt, da den snavsede Flaske lykkelig og vel er havnet paa Bordet i Oberstens Rygeværelse.

Da maatte ogsaa Obersten indrømme, at det var ligesom de havde bragt et levende Væsen med hjem.

„Se Barnet," sagde han med dæmpet Stemme, „se hvor den er dejlig beskidt.",

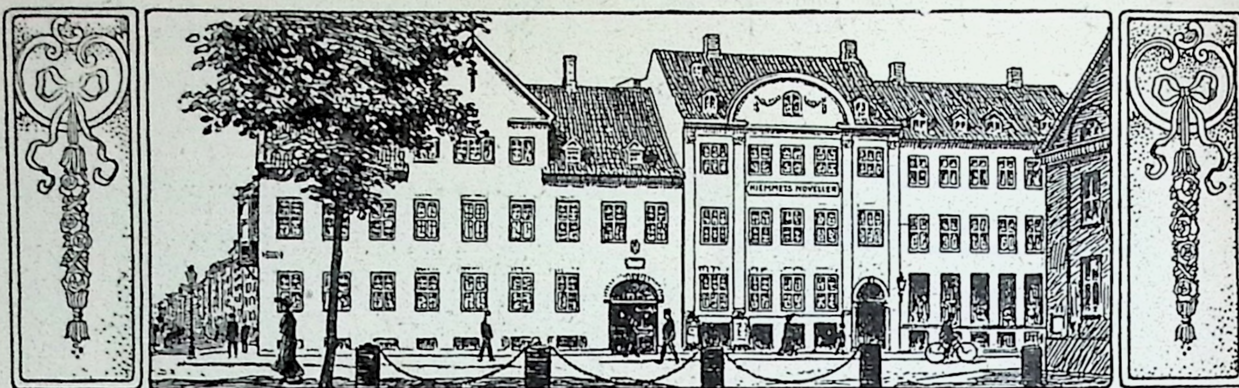

HJEMMETS NOVELLER

NR. 7 APRIL 1908 4. AARG.

APRIL

HJEMMETS NOVELLER

STRØM

AF

MARTIN ANDERSEN NEXØ

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

Jeg var arbejdsløs, og det var Vinter. Der var ingen Mulighed for at klemme sig ind i den lille Bys Funktioner, naar man først var skudt ud. Den gamle Havn laa fuld af aftaklede Skuder, som havde lagt op for Vinteren; Arbejdet paa den ny Havn var stanset af Frosten. Der var lukket af allevegne.

Saa dyrkede jeg Indskrænkningens Kunst. Der er ingen Ende paa, saa meget man i fornødent Fald kan lægge af — og dog være til. Til sidst er man jo heller ikke noget levende Væsen, men en Spire, der ligger og venter paa det gunstige Øjeblik til at vaagne op.

Jeg var Vidne til adskillig Nød den Vinter, men i min Sløvhedstilstand rørte det mig ikke stærkere. Min Medfølelse med de sultende havde jeg ogsaa afhændet — for ikke at komme til at bære Vaaben mod mig selv.

Det eneste, der kunde ruske lidt menneskeligt Liv i mig, var, naar min Nabo, Dykkeren Strøm, rasede mod Mørket. Han havde sit gode Udkomme, men selve det forfærdelige var over ham; gennem den tynde Bræddevæg kunde jeg høre ham slaas vanvittigt med Forbandelsen og de usynlige Hævnere. Haarene rejste sig paa mit Hoved, mens jeg laa lyttende i Mørket, og jeg glemte min egen haandgribelige Elendighed over denne forfærdelige Gru, der slog op fra det bundløse ubekendte.

I Juledagene kom min Broder vandrende fra en af Smaabyerne paa Nordlandet. Han var blevet fyret og stod uden en Øre i Lommen, og saa tænkte han, at jeg — — — Han lo paa en egen indvendig Maade, da han saa min Tilstand — en Latter, der kunde være lige saa god som nogen Graad.

Saa lagde vi Raad op. Hjem kunde det ikke nytte at ty; det skulde naturligvis kun være et Julebesøg, men naar den Gamle hørte, at vi var arbejdsløse, vilde han simpelt hen jage os paa Porten — af Frygt for ikke at blive af med os igen. Der var rimeligvis ogsaa Smalhans derhjemme.

Vi havde en meget velhavende Onkel boende i Byen; han hørte til de Hellige og havde ofte forsøgt at vinde os for Sekten, vort timelige Velfærd havde han aldrig interesseret sig for. Jeg hadede ham nærmest; men min Broder, der var af et blø-

dere, mere smidigt Gemyt, havde ikke noget imod at besøge ham. Vi vidste omtrent, naar de spiste til Middag i Helligdagene — det maatte falde midt imellem de to Bønnemøder. „Det kan jo ikke gavne dig, at jeg ogsaa sulter," sagde min Broder undskyldende, „og hvis jeg kan se mit Snit, skal jeg nok stikke lidt i Lommen til dig." Han var Godmodigheden selv og smilede opmuntrende til mig, mens vi udvekslede Klæder, saa han fik det bedste af mine og jeg det daarligste af hans. Vi plejede aldrig at slæbe om med mere, end vi gik og stod i.

Han kom tilbage med en tom Mave. Men han havde hørt dem spise fra Stuen ved Siden af, og vidste bestemt, at det var Flæskesteg og Rødkaal. Og de hilste venligt paa ham, da de kom fra Bordet, og mindede ham paa deres stille Maade om at søge til Guds Hus. Det var jo let at se paa hans Forfatning, at han trængte til en Haandsrækning. „Havde jeg bare kunnet gøre mig gode Venner med Pigen, saa skulde jeg paa fem Minutter have faaet fat i en Humpel af Flæskestegen," sagde han slukøret. „Men de passede paa, de Bæster — de kender mig jo." Der var ikke Spor af Praleri i det.

Det kunde jo dog være, at deres Opfordring indeholdt et maskeret Løfte om Aftensmad. Og da der ikke var morsomt at sidde paa det kolde Kammer, delte vi igen Klæderne mere ligeligt og gik til Forsamling.

Modgangen havde isoleret mig. I Enrum kunde jeg staa for en Del uden at knække sammen; men Varmen og alle disse forskellige hemmelige Kræfter, der udstraaler fra en Forsamling Mennesker, fik mig hurtig til at falde sammen som en Klud. Jeg laa under for en hel Række Anfald af Bevidstløshed; hvert Anfald varede kun kort, for min Broder kneb mig haardt i Benet hver Gang og sendte mig et vredt Blik. Og lidt efter faldt jeg hen igen, det var mig ganske umuligt at staa imod. I Mellemrummene hørte jeg en tyk Summen og saa min Broder sidde og lytte med aabne Miner og et lyst ekstatisk Udtryk, og jeg havde en dunkel Fornemmelse af, at jeg var et Bæst, der kun var skabt til at forspilde alle Udsigter. Saa slugtes jeg igen af denne Tomhedstilstand, der ikke engang rummede Antydningen af en Drøm. Saa fuldstændig udvisket af Tilværelsen har jeg aldrig været før og aldrig hvilet saa grundigt ud. Da Mødet var forbi, forekom det mig, at alting nu først skulde begynde — paa bar Bund.

Onkels kom hen og hilste venligt paa os, og andre Hellige fulgte deres Eksempel. Der var noget ved det, som havde de gennemskuet os og gav os Tilgivelse; Guds Langmodighed med de frække lyste ud af deres milde fromme Ansigter, mens de fulgte os til Dørs. Jeg følte tydeligt, hvor vi lignede to slunkne Hunde, der luskede af Vejen, skamfulde over vort Uheld; jeg havde Lyst til at snappe dem i Benene.

Hjemme var der koldt, og jeg havde ingen Petroleum. Saa krøb vi i min Seng og laa og underholdt hinanden med fælles Minder, mest fra Barndommen. Der var fornøjelige Begivenheder nok at dvæle ved — og triste ogsaa; de havde det tilfælles, at de allesammen løb ud i Prygl. Det vakte til dybere Eftertanke, og pludselig udbrød min Broder:

„Man kan nu sige om den Gamle, hvad man vil, men en god Opdragelse gav han os. Han lagde skam ikke Fingrene imellem."

Ind imellem vaandede Strøm sig derinde. Lyden kom ind gennem Bræddevæggen som en syg bønfaldende Tuden fra et mægtigt Dyr, der sad i Klemme et Steds i Mørket. Hver Gang vred min Broder ubehageligt paa sig. „Hvad er det dog med ham — kan du ikke faa ham til at holde op?"

„Han ligger og slaas med Mindet om en Kvinde og et lille Barn — nogle han har myrdet i sin Ungdom vel! Dette her er ikke slemt; sommetider er han helt vild."

Min Broder holdt ikke af det og dunkede vredt i Væggen; han havde en instinktmæssig Uvilje mod alt, hvad der smagte af Samvittighedsnag. Saa tog han sin lette Passiar fat igen, han havde denne lykkelige Evne til at snakke sig fra alting — ogsaa i Forholdet til sig selv — og fylde Tomheden med sin Sorgløshed. Og jeg laa og hørte efter med ét halvt Øre, mens mit eget arbejdede uanfægtet videre under Overfladen; saaledes havde jeg vænnet mig til ham allerede som Barn.

Der var ikke en Plet inden for min Ver-

Guds Langmodighed med de frække lyste ud af de milde, fromme Ansigter . . .

han altid blev mere eller mindre forlovet med de Piger, han kom i Berøring med; men det trykkede ham for øvrigt ikke, da de aldrig frembar Krav paa ham. Paa den anden Side vilde

den, der ikke var afsøgt de hundrede Gange, som sultne Rotter støvede mine Tanker rastløst omkring og besnuste alt lige til Snavset; hvergang de sank haabløst hen, jog den brændende Fornemmelse i Indvoldene dem op i det ørkesløse Arbejde igen. Tilsidst var min Hjærne som skrabet for Ævne, det kørte blot idiotisk i den over alle de traadte Spor; mit Hoved var den forpinte Tumleplads for visse Forestillinger, der snurrede mekanisk, hensigtsløst — og ikke var til at stanse. Og ind i det hørte jeg min Broder ligge og skabe ny Beskæftigelser og knytte os til dem med et optimistisk „hvis". Hans lyse Sind gik helt over i Delirier. Rundhaandet som altid tog han mig rigeligt ind i dem; men jeg vidste bittert, at de kun havde Virkelighed for ham selv. Han var født med Udveje ud af alting. Saadan som han var udrustet, løsagtig og ligeglad, helt fyldt af sig selv under den varmhjærtede Overflade, havde han mange flere Hjælpekilder. Han stod Forsynets Hjærte nærmere, og det undrede mig ikke, at han pludselig fik en Ide, der hævede h a m ud af Vanskelighederne og lod mig tilbage.

Der var en Pige, han havde truffet løseligt engang i Sommer og halvvejs forlovet sig med. Det var en Skæbne ved ham, at

det være ham selv den letteste Sag af Verden at knytte hvilken som helst af sine Forbindelser igen og føre den videre paa en naturlig Maade; for ham var der altid Bro dér, hvor han havde brudt af. Hun her boede i Aakirkeby, og hendes Fader var Værtshusholder og velhavende. Hvad var vel rimeligere, end at han benyttede Julen til at tage op og præsentere sig for Svigerforældrene.

Jeg følte mig pinligt ensom i hans Selskab og havde ikke noget imod at blive af med ham. „Du præsenterer dig vel ikke som arbejdsløs?" spurgte jeg bekymret.

Han saa stort paa mig. „Jeg har taget mig en Ferie, du," svarede han roligt. „Maaske nedsætter jeg mig ogsaa som Mester deroppe."

Jeg kunde roligt lade ham gaa, han var i bedre Hænder end mine. De gode Værtshusholderfolk vilde blive tossede af Begejstring for ham, Pengeskuffen vilde aabne sig af sig selv, og han vilde trave rundt med Svigerpapa for at se paa Værksted og Byggegrund, mens Pigebarnet syede Udstyr. Og saa en Dag —! Han fik mine Sko, der var bedre end hans, og hvad der ellers kunde fikse op paa ham. Jeg havde jo ikke Brug for det til at ligge hjemme og stirre op i

Loftet, og det galdt for ham om at gøre et godt Indtryk. Naturligvis sendte han Bud efter mig snarest muligt! Jeg troede paa alt, hvad han sagde, saalænge jeg saa ham i Øjnene; og bagefter var jeg ligeglad. Saa trykkede han min Haand og stak af; og jeg morede mig igen med at ligge og høre Tomheden synge.

Jeg havde boet Dør om Dør med Dykkeren et Aarstid og var fortrolig med hans Anfald, kun Aarsagen kendte jeg ikke og spurgte heller ikke efter. Dette var jo Skæbnen, og over for den fritter Fattigmand ikke. Men i disse Dage laa han stærkere under end før. Maaske havde Elendigheden hulet mit Sind ud og gjort det til en altfor klinger Sangbund; men der var i sig selv mere. Det var, som den almindelige Nød slog sig ind i hans dumpe Graad mod Forbandelsen, skønt han havde sit gode Udkomme; saa forfærdeligt tuder ogsaa Hunden, naar Sot og Mørke gaar sammen over Landsbyen. Det oprev mig frygteligt, saa jeg maatte glemme mit eget og gribe ind. Naar han om Aftenen blidt begyndte paa sin Sang om den Landflygtige, veg min Sløvhed for en pinagtig Feber, der sled smærteligt i mit Skrog, fordi der intet var at tumle med; og som hans Kamp steg derinde, laa jeg i vanvittig Spænding og foregreb Rædslerne, til jeg sank sammen badet i Sved.

En Nat maatte jeg gribe ind, jeg kom tids nok til at hindre ham i at klynge sig op ude paa Loftet. Han saa ud, som han vilde slaa mig ihjæl; det er ufatteligt, hvor jeg i min afkræftede Tilstand fik Myndighed fra til at tage Rebet fra ham og føre ham ind. Men der skete noget med mig selv i det samme — et Gennembrud til Mands Myndighed kunde jeg kalde det. Jeg havde paataget mig Ansvaret for et andet Menneske og kunde ikke længer lade det bero ved, at Strøm var under Skæbnen; jeg maatte selv vide Besked.

„Hvorfor vil du lægge Haand paa dig selv?“ sagde jeg vredt.

„Fordi der sidder en ung Kvinde og et lidet Barn, som tuder mig Ørerne fulde med deres Anklager bestandig,“ svarede Dykkeren sløvt. Hans smukke, skæggede Hoved hang ned paa Brystet.

„Hvad har du gjort dem da?“

Strøm hævede Hovedet og saa famlende paa mig, hans Udtryk var raadløst og bedende, som søgte han Hjælp hos mig til at rede sine Tanker: „Ja, hvad har jeg gjort dem, sig du mig det! Andet end godt har jeg aldrig villet dem; og ak, saa sidder de dog hen — en vakker Kvinde og et lidet Barn.“ Saa overvældede Sorgen ham, og længere kunde han ikke komme.

De følgende Aftener skyndte han sig hjem fra Havnen uden at have drukket og søgte ind til mig med sit Nag. Han var kommet ud over det menneskefjendske og kunde sidde hos mig hele Aftenen; der var noget ved hans Hengivenhed, der virkede paa mig som en Hunds stumme Tryglen. For det meste tav han, men en Gang imellem brød uforskyldt Taknemmelighed ud af ham.

„Jeg er glad for dig, du,“ sagde han en Aften — „her har jeg gaaet i Aarevis og aldrig betroet mig til noget Menneske. Fra den Dag jeg forlod de to i Hytten deroppe i Smaaland, har jeg været en ensom Mand.“

„Hvorfor sveg du dem saa da?“

Strøm virrede med Hovedet: „Jeg sveg dem vist ikke — det er ondt at sige det! Jeg skulde kanske lade to saa vakre Skabninger bo hele deres Liv i en jordløs Hytte og slide sig op paa Herregaardene? — naar der ude omkring er saa meget godt i Behold for den, som tør vove Pelsen! Det er svært at forlade sin unge Kvinde og et lidet Barn, du! Du fatter aldrig, hvor skøn Mathilde var i sin Vækst; som en Blomst i Vaar var hun, skønt det var paa andet Aar, vi var gift, og sit Haar kunde hun sno flere Gange om Halsen paa mig. Hun gjorde det dengang, jeg drog hjemmefra ogsaa — for at holde paa mig, du; men Barnet lo bare med sine blaa Øjne. Saa drog jeg ned til Havnebyerne og slog mig paa Dykkerhaandværket; der skal et godt Bryst og en haard Krop til at holde Luftpumpningen og det kolde Vand ud, og Strøm havde begge Dele. Han var nok ikke den, som klynkede og lod sig hale op hvert Øjeblik, fordi der gik Skræk i ham! Sommetider kan man føle det dernede paa Havbunden, som var man forladt af Gud og Mennesker og skulde aldrig faa Del i Lyset og den glade Dag mere. Saa er det, de rykker som besat i Linen, og vil op — bare op; og de deroppe ved Pumpen

tror jo, der er hændt en Ulykke. Men Strøm gav fan i alting, for han havde en vakker Kvinde og et lidet blaaøjet Barn hos sig, forstaar du, og det var bare at tjene Penge til dem. Dengang Havnen er færdig, staar han ogsaa med en net Skilling at sende hjem, for det er jo Aftalen, at Mathilde hun skal forvalte Pengene. Og saa du — saa —" Strøm gjorde en fortvivlet Bevægelse ud i Luften og tav; han stirrede saa hjælpeløst frem for sig.

„Hvad saa da, du Strøm?"

„Hvad saa da?" Dykkeren bed om sin sprukne Haand og lo hulkende — „ja, sig du mig det! Kan nogen forklare, at man paa en Studs forglemmer to saa vakre Skabninger? Dèr sidder de trofast og venter, og Strøm slider, saa det løber sort for Øjnene paa ham, og har dem i Tankerne altid. Saa gaar han ned ad Gaden og skal fly Pengene ind paa Posthuset — ak, Satan, Satan, hvor er det underligt! — Nej, her kommer Strøm her, med halvandet Hundrede Kroner paa Lommen! Vil nogen drikke! — Strøm giver ud, han! Til Helvede med Skillingerne, hele Verden skal komme og drikke — Strøm kan vel skaffe flere! Og saa gaar saadan en Djævel rank i Solskinnet og trakterer til alle vide Verdens Sider, jo mer jo bedre, bare Pengene kan faa Ende. Men de to, der sidder hjemme og venter trofast — og kanske sulter — dem har han svedet ud. Kan nogen kæmpe mod den Slags da?

Bagefter? — ja, hvad var der vel saa andet end at slukke Skammen og spæde Rusen op, til det værste drev over. Og saa fat paa en frisk! Jeg tog fra Havn til Havn — overalt, hvor jeg hørte der var Dykkerarbejde, og Strøm var der altid Brug for. For han hyttede ikke sit Skind, ser du, men gik paa i Arbejdet, han havde jo de to at slide for. Og hvad hjalp det saa, naar han ikke kunde taale at have Penge paa Lommen? Saa gik Suset ham til Hovedet, og han glemte dem, som sidder i Stilheden. Jeg kom til Jylland ogsaa og laa og dykkede efter Vrag paa Andel, der var gode Penge i det. Og en Overgang var vi nede ved Hollands Kyst og gravede et Krigsskib ud af Sandet. Jo længer væk jo bedre, ser du — jeg pintes jo altid! Skriv hjem, sagde Formanden; han laa selv og smurte Breve sammen til sin Kone hveranden Uge. Men jeg har ikke haft Pen mellem Fingrene siden min Barndom; og hvad har man at male ned, naar det

ikke er Dødsfald? Kan Papiret forklare, at Strøm bestandig tænker paa dem og sparer sammen, naar han ingen Penge skikker?"

„Rejs hjem til dem da," sagde jeg. „Dette her fører jo ikke til noget."

„Komme hjem lige saa tomhændet som jeg drog ud, og gaa og se paa, at Mathilde slæber Barnet ud paa Herregaardsarbejde — efter alt det, jeg har lovet dem? Nej, nej, du! — Nu begynder jeg forfra, for nu gaar det; paa Lørdag har jeg 25 Kroner i Overskud og kan sende, hvis du vil staa mig bi. Nu skal du ikke tro ondt om mig heller, for nu er det Alvor! Du har jo Magt over mig ogsaa."

Min Indflydelse paa ham strakte alligevel ikke til. Han mødte ikke ved Posthuset Lørdag Aften, som Aftalen var; først sent paa Natten kom han hjem og havde sat alle Pengene over Styr. „Du Skomager!" raabte han allerede paa Trappen — „op med dig, du, vi skal have os en Bid Brød og en Snaps. Du er maaske ikke sulten, hva'? Sig bare til, hvis du hellere vil skælde ud end have noget at æde."

Vist var jeg sulten. Jeg havde haft lidt at bestille de sidste Dage og satte alt i Mad, men Sulten var ikke saadan at fordrive. Den havde ædt sig nogle Gange tværs igennem mig, frem og tilbage, og sad som kold Luft i Knoglerne; endnu har jeg ikke faaet alle Hulrummene fyldt efter, skønt det er nogle Aar siden.

Der var slemt i Strøms Hule. Madvarerne flød Dag og Nat paa det bare Bord, mellem Tobak, en Skægkop og en Bønnebog; han gjorde aldrig rent eller luftede ud; Sengen smed han sig i, som den stod fra alle foregaaende Nætter, for det meste med Klæderne paa. Jeg kan endnu lugte den kvalmende fede Os derinde — af Sovekammerdunster og sur Sved og billige Madvarer; men som jeg aad! Og Strøm stod og sejlede frem og tilbage og opmuntrede mig med en fjollet Latter; i sin Omtaagethed forfulgte han energisk den Forestilling, at Munden skulde stoppes paa mig. Han frygtede Skænd som et Barn.

Det blev en trist Tid, da først Rusen var drevet over. Strøm drak ikke, men klyngede sig des mer til mig, Aftenen ud og halve Nætter tog jeg Tørnen med ham for at overdøve Anklagen fra den unge Kvinde og det spæde Barn. Vi kørte frem og tilbage paa det uden at komme af Stedet, Strøm havde mistet Sansen for Afstandene i sit Liv, og det paavirkede mig vel ogsaa. Men en Aften, jeg sad og var træt af den bestandige Tærsken, gik det ørkesløse op for mig, underlig nok, at jeg ikke før havde stejlet over det stillestaaende i hans Elendighed.

„Din Datter maa jo snart være voksen nu, hun lider nok ingen Nød, skal du se," sagde jeg afgørende. „Kanske har hun sig alt en Hjærtenskær."

Strøm løftede Hovedet og saa idiotisk paa mig; han blev ved at stirre, Udtrykket forskød sig; det kom stærkt i hans Blik og brast pludseligt igen — som paa en døende. Saa fik han Luft i en uhyggelig Latter: „Ak, din Djævel, du er god, du, Strøm! tyve Aar har du slusket hen — hvad Nød har det saa! Det var en Perial det, som forslaar! Skal du nu træde ud af Bjærget, du, og finde, at din egen Datter har sølvgraat Haar? — — Nu faar du undskylde, du Barneunge Skomager, men nu tager Strøm sig en Snaps, en gudsforbasket stor Snaps! Og saa vil han hen og sove og drømme om sin lille Pige med de blaa Øjne. Skulde hun være voksen, du siger? Javist, en og tyve er hun jo nu. Naa skidt, hun skal faa Pengene sendt alligevel — paa Lørdag du! hun kan vel altid bruge et Par Skilling til Stads. — Og Kællingen — jøs, hvor hun er blevet gammel! River hun Hovedet af mig, naar jeg kommer hjem, du tror?"

Strøm lagde Hovedet paa Armene og brød ud i en hjælpeløs Hulken. Jeg lagde Haanden paa hans Skulder og vilde tale ham til Fornuft, men han slog mig i Siden med knyttet Haand: „Skrup af, din Djævel, er du kanske Bodsprædikant." — —

Fra den Dag var Strøm en anden. Han sloges ikke længer med Mørket, men gik hverdagsmæssigt til og fra sit Arbejde som enhver ellers. Han var heller ikke saa ivrig i Arbejdet længer, men kunde godt tage sig en Blaamandag, naar jeg foreslog en Tur ud. „Hvorfor skal man gøre sig Livet saa surt, vi faar jo nok Føden som hidtil, baade de andre to og jeg," sagde han. Der var endnu en Uro i ham, en Drift efter at faa fastslaaet i alle Enkeltheder, at det virkelig

forholdt sig saaledes med de to. Han var træt af sin lange besynderlige Ungdomskamp for den unge Kvinde og det lille Barn, og frygtede for, at det hele skulde komme igen; i Fællesskab gennemgik vi alle de Forandringer, der maatte være foregaaet med de to i Smaaland. Kun faldt det ham aldrig ind, at de kunde være døde.

Saa snart Isen brød, vilde han rejse hjem til dem. „Jeg har været en god Torsk, du," sagde han — „her har jeg gaaet og flæbet over noget, som ikke var. Der lader sig vel leve uden at sulte ihjæl derhjemme ogsaa! — Naar bare hun ikke river Hovedet af mig, Kællingen."

„Der er Bid i hende, hva'?" sagde Strøm fornøjet.

Jeg var bange for, at han skulde komme hjem til altfor store Forandringer — de kunde jo være døde — og fik ham overtalt til at sende lidt Penge om Lørdagen; han indsaa ikke rigtig Nytten af det. „Fan, de har jo klaret sig godt mig foruden," sagde han. — — Der var alligevel en egen stille Glæde over ham, da det var besørget. „Nej, at det ikke var besværligere, du Strøm," gik han og mumlede paa Vejen hjem fra Posthuset og smaafløjtede hen for sig. Det var en lidt sen — og lidt fattig — Løsning af Problemet i hans Liv; og der blev ved at ligge et Skær over ham af en indre lille Lykke.

„Saa er Mathilde jo fem og fyrre nu," kunde han pludselig sige og falde i Tanker. „Gad vidst, om hun har redt sit smukke Haar af sig!" Ellers var der ingen Bekymringer i ham.

Ugen efter fik han Brev fra de to. „Her skal du bare høre, du," sagde han stolt:

„Du har været troløs imod os, og vi har spurgt fra Aar til Aar, hvilket Svin du har været. Jeg har ogsaa skæmmet mig, men hvis er Skylden uden din, som lod mig sidde hen i min Ungdoms Vaar i Stedet for at blive hjemme og tage om mig med dine Hænder. Ellers har vi med Guds Hjælp faaet Føden uden dig; men vil du komme hjem og være ordenlig, er her Plads for dig ogsaa. Din Datter har faaet et Barn, jeg har ikke kunnet vogte hendes Ære —"

„Der er Bid i hende, hva'?" sagde Strøm fornøjet. „Hun skriver som en Præst, og sandt er det hvert evige Ord. Og Barnet du — skal tro, om det er en Tøs med blaa Øjne? Jeg skal vel tjene gode Penge til den Lille — endnu er der Kraft i Strøm. Men nu vil jeg hjem, for Satan staar i den store Verden, den hvirvler en bare ud. — Du skulde ogsaa bryde op, du har ikke godt af at gaa her og flyde."

„Jeg rejser ogsaa snart — jeg fattes bare Penge."

„Penge, se her du," Strøm tog en Tikrone op.

„Nej, den skal du gemme til dem derhjemme, Strøm."

„Dem derhjemme — det er ogsaa sandt, du. Fan til kort Hukommelse."

Og saa tog Strøm med Dampskibet.

LOVEN

AF

AGNETE LÆSSØE

ILLUSTR. AF V. JASTRAU

Omkranset af violblaa Skraaninger og fjerne, snedækte Tinder, hævede Mount Jacko sig i ensom Majestæt. Om Bjergets Midte snoede sig en hvid Vej, der førte til Simla; men øverst stod en tæt og tavs Skov af mægtige Deodarer, der skjulte et lille, fattigt Tempel.

Udadtil var det hvidkalket og bar et Par simple Søjler. Templets Inderste havde ingen set uden Fakiren og hans unge Discipel Manu. Men en let Røgelseduft og Skæret fra en evigbrændende Lampe naaede gennem den mørke Døraabning ud til Pilegrimmene, der bragte Offer af Jasminer og Gyldenlak, Skaale med Ris og Ghi, Frugt og desuden megen Majs til de hellige Aber.

Disse færdedes i Hundredevis i Deodarernes Toppe, og kom paa et Raab fra deres Plejefader, Fakiren, myldrende frem, samledes foran Templet, skændtes og sloges om den udstrøede Majs og forsvandt, naar alt var borte, lydløst som Aander.

Siden Disciplen Manu var kommen til Templet, havde Aberne ogsaa lært hans Stemme at kende, og navnlig Mødrene, som hver bar en hjælpeløs Unge i Favnen og derved hindredes i at rane deres Part af Føden, flokkedes tillidsfuldt om ham og modtog endog forsigtigt Majsen af hans Haand.

Det var ved Solnedgangstid, at Manu, Disciplen, en Aften strejfede om mellem de rødgyldne Fyrrestammer i Skovens tiltagende Dunkelhed. En hvid Dragt og en lille rund, sort Hue fremhævede hans kloge Ansigts fine Hindutype. Hans Blik søgte de tusind sarte Farvetoner, som skimtedes mellem Naaletræerne. Verden — en Verden af Bjerge — laa udbredt for ham tværsover den dybe Dal ved Jackos Fod. Hans Tanker bevægede sig i en Sfære, som ved sin Ophøjethed harmonerede med de dystre, dejlige Omgivelser. Det var Ordets, Lovens Verden, i hvilken han gennem sin gamle Mester, Fakiren, blev indviet.

Men en Bjergstrøms Rislen afbrød hans Tankegang, og han mærkede, at han var tørstig.

Et Øjeblik efter stod han, skjult af en Stamme, tæt ved Kilden, og glemte sin Tørst over det Syn, han saa.

Paa en mosgroet Klippe, som sprang frem halvt i, halvt udenfor Strømmen, sad en ung Pige, næsten et Barn at se til — et Barn med et lille fint, brunt Ansigt og bare Fødder, der under det rødbræmmede Skørt dyppede sig i Vandet. Hendes sorte Øjne var fæstede paa den synkende Sol bag Snetoppene, og syntes at genspejle de glødende Straaler.

I nogle Øjeblikke var der tyst omkring dem; Stilhed sænkede sig over Jorden under Himmelkongens Bortgang.

Saa vendte hun sig pludselig om og smilede. De røde Læber skiltes over smaa, blinkende Tænder, og hun lo, tyst og sagte.

„Hvorfor skjuler Du Dig, O Yngling fra det hellige Tempel?"

Forbavset traadte han frem, glemmende Lovens strenge Forskrifter. Han sagde intet, men stod tavs paa den anden Bred og saa betaget paa hende.

„Tror Du ikke, jeg saa Dig, da Du kom, og vidste, Du blev staaende? — Du kender ikke mig, men jeg — jeg kender Dig, O Manu — og ved Du hvordan?"

Han rystede paa Hovedet. Hun lo igen:

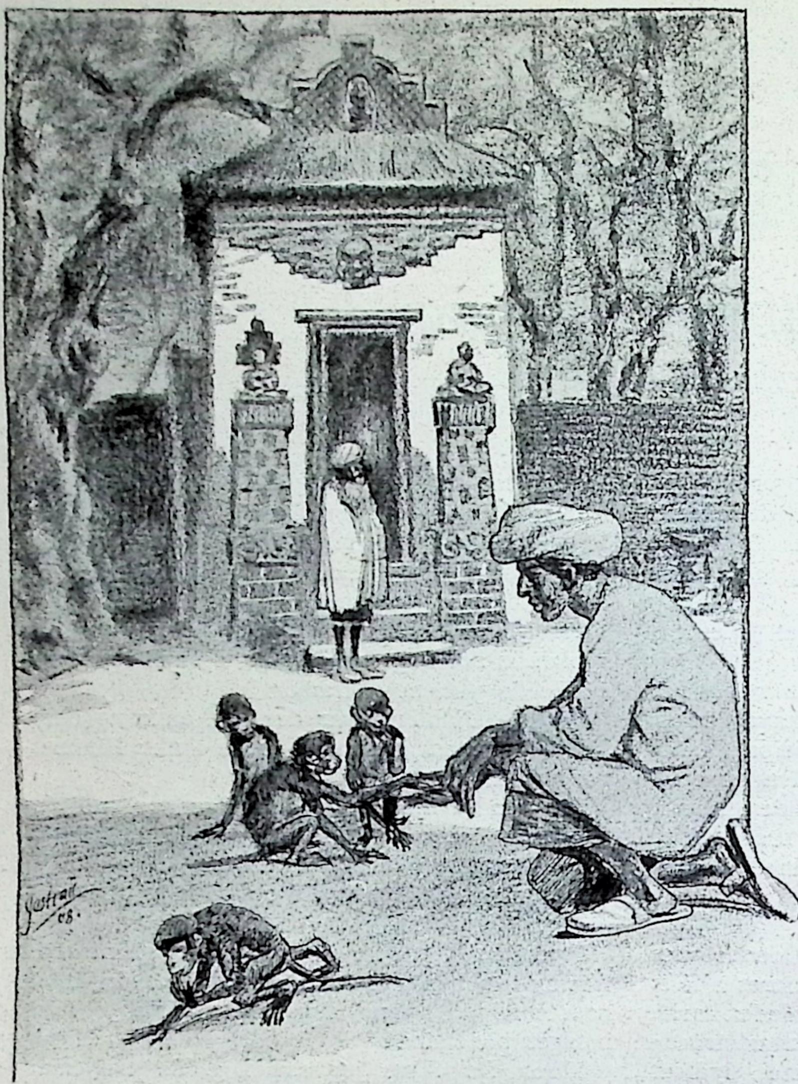
„Tør Du ikke tale? — Da er den gamle Fakir, Din vise Guru, ikke saa tavs. — Naar han kommer til Landsbyen og faar sig et Drag af Hukaen med de gamle under Pipåltræet!! Jeg, Amra, sad i Træet, men de saa mig ikke! Og da hørte jeg, at Dit Navn var Manu, og at Du — er det sandt — Dit hele Liv har tjent i Templet i Srinagar, indtil Du kom her som Discipel hos vor hellige Fakir. Er det sandt?"

Da hun intet Svar fik, svingede hun utaalmodig med de smaa, ringbesatte Fødder og fortsatte trodsigt:

„Og jeg saa Dig, da jeg bragte Majs til Tempelaberne. De flokkedes om Dig, og Du sørgede for de svage, de smaa og de gamle. Du var rank og høj og god, og Dine Øjne lignede Stjerner — og saa —"

„Og saa?" hviskede han imod sin Vilje. — Mørkets Slør var draget over Bjergkløfterne og samlet i tætte Folder under Klipperne. Højt under Himmelhvælvingen var det gennembrudt af Stjerner, som tændtes i Tusindvis, én efter én.

„Saa" — hun lagde Hovedet lidt paa skraa og

Hun stod med udstrakt Arm og Smil om Munden, et Skær af Ømhed i de straalende Øjne, der fangede hans.

„Kom!" sagde han.

Hans Vilje stred mod den dragende Magt i hendes Blik.

Saa gjorde han en Bevægelse, som for at træde ud paa de glatte Stene, men blev staaende.

„Hvor kan Du følge en Sandhed, Du ikke kender?" hviskede hun. „Og kun jeg kan lære Dig Loven, den som er Sandhedens Kilde!"

Hendes daarende Blik, den bløde, bedende Stemme betog ham som Drømmenes koglende Magter. Et Væld af ukendte Følelser bølgede gennem hans Sjæl, og det forekom hende, at Skæret i hans mørke Øjne pludselig blev til Ild.

Over den smalle Strøm greb han hendes Haand og saa' paa hende, saa stærkt og tvingende, at hun blev bleg, men hun tog ikke Øjnene fra ham.

„Er Din Lov af Sandhed?" spurgte han — „og kan Du lære mig den?"

„Af Sandhed — til Liv — —" sagde hun sagte.

I et Nu var han ved hendes Side, endnu med hendes Haand i sin og Blikket ufravendt i hendes.

„Nu?" spurgte han.

Hun smilede:

„Livets Lov læres ikke med Ord!", svarede hun. „Det vil Du forstaa, naar min Lov bliver Din!"

„Hvorledes kan det ske?"

Det kom ham aldeles uventet, da hendes bløde Arme med ét laa om hans Hals og hendes Kind, saa let som en strejfende Rose, mod hans.

Det svimlede for ham — han vilde frigøre sig, men tog hende i Stedet for i sine Arme og holdt hende fast og tæt ind til sig.

„Nu forstaar jeg!" hviskede han med Blikket dybt i hendes dejlige Øjne. „Du er min Lov! Uden Dig har min Sjæl ikke Liv, — og Loven kan ikke være til Død, men til Liv!"

I det usikre Lys fra Stjernerne og Nymaanen saa' han Lykken malet i hendes blussende Kinder og straalende Smil.

Men med ét blændedes hendes Øjne af Taarer, hun tog Armene fra hans Skuldre og bøjede Hovedet:

„Sig, Manu, hvad Du tror om mig — hvem mener Du, jeg er?"

„Hvem?" spurgte han forbavset. „Du er min. — Hvad mere er der?"

„Der er dette —" sagde hun lavmælt. — „Var Du ikke ædel af Sind, maatte Du tænke meget —

sænkede Øjnene — „saa vilde jeg, at min Vilje skulde drage dig —"

„Din Vilje?" Han kendte Ordene som et Ekko af Loven, og traadte nærmere til Bredden:

„Du mener?"

„Er ikke Viljen Vejen — til det højeste?" spurgte hun.

„Loven er Vejen —" svarede han tøvende.

„Ja, Loven — men kun én er Loven — Kærlighedens Lov. Og den kender Du ikke — men jeg vil lære Dig den, at Du maa blive Mand! Til nu har Du blot været Discipel —"

„Ja!" sagde han pludselig med Strenghed: „Discipel er jeg — Lovens Discipel, og Loven er Vejen. Men ikke Din Lov —"

„Den kender Du ikke!" udbrød hun og sprang op, saa hun stod paa Klippen.

Hun pegede paa den smalle, blinkende Strøm imellem dem:

„Se, som Strømmen skiller os, saaledes skiller Din Lov Dig fra Erkendelsen — fra Sandheden." Hun strakte sin Haand ud imod ham: „Kom hid — og lær!"

Han traadte hastig et Skridt tilbage:

„Loven har Forbud endogsaa mod at se paa — at tale med en Kvinde! Jeg har overtraadt —"

meget andet. — Men — da var Du jo ikke den, Du er — min Herre!"

Hun løftede Hovedet stolt igen og saa paa ham:

„Du, den eneste, jeg har elsket — den eneste, medens Bjergene staar og naar de falder!"

Han smilede og tog begge hendes Hænder i sine.

„Troede jeg vel andet, Amra? Om Du ikke var ren som Gaurisankars Sne, kunde Du ikke have lært mig Din Lov. Se, til nu har jeg ladet mig føre af andre — af dem, som lagde Vejen til Rette for mig fra jeg blev født, at min Forsagelse maatte sone Fædrenes Synd. Men nu træffer jeg mit eget Valg. Du har lært mig den evige Sandhed, den, som er Aanden i Lovens Bogstav. Og for den — for Dig —" hun følte hans Hænder brænde som hans Blik, der søgte hendes — „for Dig giver jeg mit Liv, om det end koster min Sjæl!"

„Ikke Din Sjæl! —" hviskede hun og stansede, med Øjnene stift fæstede paa noget mørkt, der klamt og bugtende gled fra en lav Gren henover hendes Skulder.

Han fulgte hendes Blik og saa Døden i Øjnene. I næste Nu laa Karaiten knust mod en Klippe, og han stod uskadt.

Men med et lille Suk gemte hun sig i hans Arme. Han løftede hendes Hoved og saa' i stum Fortvivlelse ind i de slørede Øjne, vidste uden at sanse, at Giften var trængt ind i hendes Skulder for nær ved Pulsaaren og Døden derfor kun Minutter borte.

Lidt efter lagde han hende stille ned paa Mosset ved Foden af en gammel Deodar, stod saa som en Stenstøtte og stirrede paa de stivnende Træk, rene og alvorsfulde i Døden.

Han følte en Haand paa sin Skulder, men vendte sig ikke om.

„Min Søn — se, Du er straffet; kom nu med mig!"

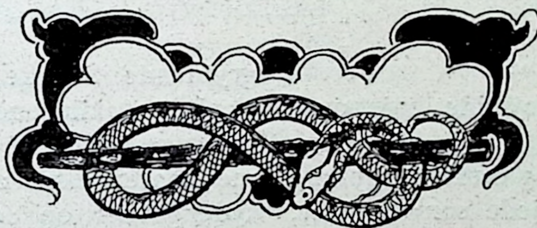
Det var den gamle Fakir, der talte med streng Stemme, men bagved laa en næsten umærkelig Skælven.

Manu vendte sig pludselig og saa' ham fast ind i Øjnene:

„Min Fader, jeg er ikke straffet," svarede han alvorligt. „Thi jeg véd, og I véd, at jeg har ikke gjort Uret. Men nu vil jeg følge Eder — og Loven. Nu véd jeg, hvad Livet er. — Nu kan jeg forsage det."

Den gamle Lærer gik med bøjet Hoved bort gennem den natdunkle Skov, og hans Discipel fulgte ham, rank, skønt hans Blik var mørkt.

Deodaren bredte sine tunge Grene ud over en stille Skikkelse, som laa paa Mosset ved dens Fod. Og Bjergene gemte tavse paa en Hemmelighed under de gyldne Stjerner.

ANATOLE

AF

KAPTAJN J.

ILLUSTRERET AF SOPHUS JÜRGENSEN

Hvad var det!

Rozzi, der havde siddet bøjet over sin Tallerken og lyttet til Holms Aftenpassiar, slap Kniv og Gaffel og sprang op, saa hans Skygge fejede som en stor, sort Fugl ud over Verandaen.

„Bliv siddende," sagde Holm. „Det er bare Anatole."

Italieneren satte sig langsomt ned igen og saa fra Holm over den rygende Oljelampe hen paa Declercq, der sad til venstre for Holm paa den anden Side af Bordet, og smilede.

„Anatole?" gentog Rozzi.

„Stille — hør!" sagde Holm.

Holm og Derclerq sænkede lyttende Kniv og Gaffel, og Rozzi vendte sig om mod Messens aabne Side og saa ud i Mørket. Han saa ikke andet end de underste beskinnede Blade af Orangetræerne nedenfor Verandaen.

Nu kom den igen nede fra Floden, denne gryntende Snorken, der fik Rozzi til at skælve af kildrende Lyst til at ligge paa Lur med en Riffel og høre tunge Dyr komme knasende ud af Mørket. Den lød saa tydeligt her op ad den mørke Skraaning og samlede sig saa voldsomt under det tørre Bambustag, at man skulde have troet, den blev frembragt af Skildvagten foran Huset.

„Det er jo en Flodhest — er der Flodheste helt heroppe?" spurgte Rozzi og heftede sine sorte Øjne, der var glubske af Nysgerrighed, paa Holm.

„Det er Anatole," sagde Holm leende.

Declercq lo ogsaa, og Rozzi maatte le med, for at hans Iver ikke skulde kompromittere ham over for de andre to.

„Declercq," sagde Holm, „De har kendt Anatole før mig, fortæl De."

Declercq saa over paa Rozzi, der sad og flyttede sit Blik fra den ene til den anden for at komme paa Spor efter Byttet, der gemte sig bag alle disse spøgefulde Omsvøb.

„Anatole er en meget gammel Bekendt. Der er ikke et Barn her omkring, der ikke kender ham," sagde Declercq, og som for at bekræfte hans Udsagn gentog den lille Negerdreng, der stod bag hans Stol og vartede ham op, Navnet, han havde genkendt mellem de franske Ord:

„Natol."

„Der kan De selv høre. — Anatole kommer og inspicerer Posten to—tre Gange om Aaret. Det har den gjort, saa længe jeg har været her i Busanga. Og den kommer altid bag paa os i Mørket, som en anden ond Samvittighed. Derfor har vi opkaldt den efter den gamle Distriktskommissær, der døde, og som ogsaa en Gang kom her og gjorde os forskrækkede midt om Natten.

I Reglen bor Anatole en Snes Kilometer længere oppe ad Floden sammen med syv andre Flodheste, der en Gang for mange Aar siden har forvildet sig herop, nede fra den brede Del af Floden. Som oftest bliver den her kun i en eller to Dage for straks at vende tilbage til Familjen deroppe, men naar Højvandet er her, saa kommer den for at blive tre Uger eller en Maaned. I den Tid bor den paa en Banke lidt oven for Posten.

Nu kan vi snart vente den op i Grønthaven."

Det gav et lille Sæt i Rozzi.

„I Grønthaven?" gentog han.

Italieneren var kommet op til Busanga for et Par Dage siden. Han skulde blive der en Maanedstid for at forberede sig til en lille Kortlægnings - Ekspedition gennem Landet ovre paa den anden Side af Lulufloden. Og han havde allerede set saa meget af Posten, at han vidste, at Grønthaven kun laa tredive Meter bag Huset, de sad i.

„Paa Ære," sagde Declercq. „Den begynder altid med en Aften, naar det er blevet mørkt, at lade sig drive skraas over Floden fra et Sted her lidt ovenfor Posten. Derude i Strømmen ligger den saa og kigger op til os, og naar den i Løbet af et Par Aftner har forvisset sig om, at her ingen er, der gider spilde sin Nattesøvn for at ligge paa Lur efter den, saa begynder den at gaa i Land om Natten, i Reglen mellem tolv og tre, for at spadsere omkring og forsyne sig med Føde i Markerne og i Grønthaven. En Gang har den været helt her henne og har traadt Trappen op til Messen i Stykker."

„Er den stor?" spurgte Rozzi.

„Jeg har aldrig set den, men efter hvad Negrene siger og efter Sporene at dømme er det en Kæmpekarl."

„Declercq mener, at Anatole staar i et vist hemmelighedsfuldt Forhold til den nye Distriktskommissær," indskød Holm.

Rozzi lo distrait. Han sad og tænkte paa, at han straks, naar han kom fra Messen, skulde have aabnet en af sine Patronkasser, den med de eksplosive Kugler, som han endnu ikke havde haft Anvendelse for.

„Ja," sagde Declercq hviskende, med Ansigtet helt nede ved Tallerknen, „den spionerer. — Ved De, hvad Anatole har opdaget for nogen Tid siden. — Skydebanen her i Posten gaar lige ud til Floden, og Anatole plejer at gaa i Land for Enden af den. Som De ved, skal Skydebanen være 400 Meter efter Reglementet, men vor har aldrig været mer end 330. Der ligger et Morads, der skal fyldes og en Høj, der skal gennemskæres for at forlænge den, og det har vi endnu ikke haft Tid og Mandskab til.

Det er det, Anatole har opdaget. Den gik om Natten og skridtede Banen af fra den ene Ende til den anden, og da Kommissæren kom, saa skulde den selvfølgelig maales, og skønt jeg gjorde mig al mulig Umage for at maale forkert, saa endte det dog med at Kommissæren konstaterede, at vor Skydning paa 400 Meter altid havde foregaaet paa 330.

Og man kan jo ikke godt tænke sig, at det er andre end Anatole, der har gjort Kommissæren opmærksom paa Fejlen.

Saadan er den."

„Har De aldrig gjort Jagt paa den," spurgte Rozzi, der stadig søgte ind til Sagens Kerne.

„Nej," sagde Holm, „om Natten sover vi."

„Men om Dagen?"

„Om Dagen arbejde vi. Det ved Anatole meget godt."

„Er der heller ingen af de sorte, der har skudt paa den?"

„Jo," svarede Holm, „men ikke i den senere Tid. I de sidste Aar er Anatole i Negrenes Øjne blevet større og større og

mere og mere fryglindgydende. I Øjeblikket er den omtrent saa stor som Gedestalden der henne, og dens Øjne skinner som to Ildkugler. De fleste er vis paa, at Anatole ikke er nogen anden end selve Verdens onde Ophav, forklædt som Flodhest. Det er derfor, at Kuglerne ikke bider paa den. Iøvrigt skal man vogte sig for at skyde efter den. Der var flere Børn, der døde i Posten i sin Tid, da der blev gjort Jagt paa den."

„Tror Folkene virkelig paa det?" spurgte Rozzi.

„Ja, de fleste af dem."

„Og de andre?"

„De ler af det — og tror det ogsaa."

Maaltidet var forbi og Boyerne tog af Bordet, men Holm hældte Vin i Glassene, og de sad en Stund tavse og iagttog Skyggerne, der flagrede hen over Dugen fra den rygende Lampe.

„Maa jeg skyde den Flodhest?" spurgte Rozzi henvendt til Holm. Han rystede lidt i Mælet og knyttede uvilkaarligt de brune, haarede Hænder, der laa paa Bordet.

Holm saa skeptisk hen paa Declercq og denne sagde over til Rozzi:

„De faar aldrig fat i Anatole."

„Jeg faar den."

„Vi tør vist ikke," sagde Holm.

Rozzi lo, men Hjertet hoppede i Livet paa ham, og han havde en Fornemmelse af, at han burde lægge en Morsomhed i Vægtskaalen for at faa sit Ønske opfyldt.

„Hvis jeg gør det af med Anatole, saa løber den da i hvert Fald ikke mere med Sladder til Kommissæren."

Holm rynkede Brynene og saa ud, som han kæmpede en lille indre Kamp med sin Pligtfølelse. Saa løftede han sit Glas og sagde:

„Skaal, Rozzi, De har overbevist mig. Det er ganske vist urigtigt at modarbejde sine Foresatte, men — De maa have den."

Rozzi lo, stille, indadvendt. Ikke fordi der var blevet sagt noget morsomt, men fordi han glædede sig til en af Dagene at hilse paa Anatole.

Den næste Morgen, da de tre hvide mødtes i Messen til Morgenkaffen, var det første, Declercq sagde, efter at han havde sagt Godmorgen:

„Den har været der i Nat. Den er heller ikke bange for Dem, lader det til."

Rozzi stirrede ud af Øjnene, som han vilde æde nogen:

„I Nat!"

Det var ærgerligt.

Da Kaffen var drukket, gik Rozzi straks hen i Grønthaven. Der stod store, dybe Spor i de bløde Bed, og en bred Snude havde skubbet Salaten og Radiserne op i store Bunker.

Den Formiddag gik Rozzi omkring og undersøgte Anatoles Spor og saa paa Terrainet. Den var ganske rigtigt gaaet i Land for Enden af Skydebanen, havde fulgt denne helt op til Skoven, var løbet tilbage i lange Bugter paa Kryds og tværs over sit eget Spor, som om den havde villet vildlede nogen, var drejet hen over et Hjørne af Maniokmarken, hvor den havde væltet sig rundt paa Ryggen, tilsyneladende for at ødelægge saa mange af Buskene som muligt, og var slaaet ind paa Vejen, der førte vinkelret paa Skydebanen opad Skraaningen til Posten, hvor den havde spadseret om i Grønthaven i nogen Tid, hvorefter den, ifølge Udsagn fra en af Skildvagterne, ved Totiden, var galopperet tilbage samme Vej, den var kommet, saa det havde rystet i Jorden.

Rozzi, der ikke havde nogen Tjeneste i Posten, anvendte Resten af Dagen til at se sine Vaaben efter, fylde sit Patronbælte og tage sit Jagtudstyr frem af Kufferterne. Ved Bordet om Aftenen mødte han i blaat Lærred, brune Lædergamasker og tykke gule Støvler.

Holm trykkede ham vemodigt i Haanden og sagde:

„Herregud, at Anatole skulde ende paa den Maade."

Rozzi fortalte ved Bordet, hvorledes han havde ordnet det hele. Lige ved Vejen, i Nærheden af Grønthaven, stod der en høj Termittue. Der vilde han postere sig ved Tolvtiden, og han havde aftalt med to af Skildvagterne, at de skulde tage Stilling med passende Mellemrum, længere nede i Marken. Naar Flodhesten havde været oppe i Grønthaven og gik tilbage igen, skulde Rozzi give den de første Skud, og de to Soldater, der imidlertid skulde være

gaaede frem til Vejen, skulde efterhaanden sende den Indholdet af deres Albinirifler, hvis ikke Rozzis Kugler i Forvejen havde umuliggjort Anatoles Tilbagetog ned mod Skydebanen.

„Vil De ikke være med?" spurgte Rozzi.

„Nej, det kan slet ikke nytte noget," sagde Holm. „Vi andre, der kender Anatole, ved, at det ikke kan nytte. Den har allerede lugtet Lunten. Den kommer ikke."

Men den kom alligevel.

Rozzi sad paa sin Post fra Klokken tolv. Han havde taget sin tykke Kappe udenpaa Jagtdragten. Det var bælgmørkt. Han forsøgte at finde en Stilling, der dels var nogenlunde magelig, dels fri nok til at tillade ham at føre Riflen til Kinden, uden at gøre den mindste Støj. Tilsidst fandt han sig til Rette paa en løsreven Knold fra Termittuen med det højre Knæ hvilende paa Uldtæppet, som han havde taget med for Nattefugtighedens Skyld.

Han sad og lyttede efter Lydene i Bælmørket. I det for ham nye Terrain havde han vanskeligt ved at skelne dem fra hinanden og bestemme, hvor de kom fra. Endnu værre var det med Synet. Han kunde lige akkurat skelne den gule Lervej med de to Rækker Bananer foran sig.

Det, han saa bedst, var de visne nedhængende Blade paa Bananerne paa den anden Side af Vejen, og Rozzi mente, at naar Anatoles Hoved gled forbi disse lysere Steder, vilde han nok kunne skimte det. Han prøvede at sigte fra det ene Banantræ til det andet. Sigtekornet kunde han ganske vist ikke se, men han øjnede det blankpolerede Løb i hele dets Længde.

Han havde to ladte Rifler hos sig. Den ene holdt han i Haanden. Den anden laa paa Tæppet ved Siden af ham, støttet mod hans Knæ. Han vilde skyde det første Skud mod Bananen, der stod i tyve Grader Vinkel tilhøjre for ham. Naar han havde skudt, vilde han kaste Riflen, gribe den, der laa ved Siden af ham og sende det andet Skud skraat bagfra ind i Hovedet paa Anatole — hvis den kom saa langt. Det vilde for Resten blive vanskeligt at se den, naar den først var passeret vinkelret foran ham. Der var saa mørkt tilvenstre, og der var ingen Mulighed for at øjne det ringeste, skønt Rozzi stirrede sig Øjnene ud af Hovedet. Undertiden syntes han, at han var ganske stokblind. Vilde han trække Blikket ud af Mørket for at finde de lysere Steder igen, saa fulgte Mørket rundt med Øjnene, og han var helt glad, naar de visne Bananblade igen dukkede frem af Mulmet.

Mens Skyggerne kom og forsvandt i Rummet, gik Tiden, og Rozzi begyndte at fryse, og Kuldegysningen førte ham i Tanken tilbage til en natlig Bjørnejagt i de hjemlige Alper — eller — — — —

Rozzi tog sig i Distraktion op til Hovedet og blev forskrækket ved at høre Ærmet gnide mod Siden af Kappen.

Var det Alperne? Var det der, han havde været paa Bjørnejagt?

Det var mærkeligt, han ikke kunde huske det nu. Men han havde ogsaa en Gang været paa Jagt i Pyrenæerne, og han erindrede ikke, om det var der eller i Alperne, han havde siddet med den hvide Snemark foran sig og ventet paa Bjørnen.

Jo, nu huskede han, det var mens han laa i Turin — det var i Alperne.

Da Rozzi kom tilbage til sin Termittue fra denne lille Udflugt, syntes han, han kunde skimte Sne foran sig, og det forekom ham, det var Snekager, der hang ned langs Banantræerne derovre.

Han rystede af Kulde.

Det blæste koldt ned ad Bakken, og hans Kappe var pjaskvaad udvendig af Duggen.

Men Rozzi turde ikke røre sig og kunde næsten heller ikke, saa stiv var han blevet i Ryg og Ben. Gaa vilde han ikke.

Hellere dø paa Stedet.

Det fo'r i ham for hver Lyd, der naaede hans anspændte Øre.

En Gang imellem hørte han er sær, summende Lyd nærme sig langt borte fra, en ukendt Lyd, der svøbte sig omkring alle Nattens andre Lyde, forvirrede dem og gjorde dem ukendelige.

Hver Gang, den kom igen, spurgte han sig selv, om det skulde være Anatole.

En Gang syntes han, han hørte en vild Knurren ovre i Skoven. Men da han fik besindet sig, opdagede han, at det var en Bille, der snurrede tæt forbi hans Øre.

Og hveranden Gang, naar Sjakalen skreg

nede i Krattet, peb og smertede det inde i Hovedet.

Rozzi gjorde den højst foruroligende Iagttagelse, at hans Syn og Hørelse løj. Hvad mon der gik af ham.

Han havde siddet og tabt Riflen uden at mærke det, og nu, da han vilde tage den op igen, maatte han sidde og rode længe efter den. Mon Flodhesten skulde være gaaet forbi, uden at han havde set den. Rozzi syntes paa en Gang, der blev dødsstille om ham, og endnu mere bælgravende mørkt.

Ud paa Morgenstunden kom Anatole.

Og han saa en stor Skygge glide ud af Mørket foran sig, og hans Pegefinger lukkede sig af sig selv om Aftrækkeren...

Rozzi hørte oppe i Atmosfæren, eller dybt nede i Jorden eller langt borte i en anden Verdensdel en masende Lyd, som han ikke forstod. Og han saa en stor Skygge glide ud af Mørket foran sig, og hans Pegefinger lukkede sig af sig selv om Aftrækkeren, og der fo'r et vildt snorkende Uvejr forbi ham.

Det var alt, hvad Rozzi senere huskede om sit første Sammenstød med Anatole.

De to Soldater havde ikke hørt Skuddet. De sov sammen i et Hul i Marken. Men de vaagnede ved at høre et Spektakel som om alle de døde Sjæle, der ellers flyver omkring som flagrende Skygger under Nattehimlen, havde legemliggjort sig i en Flok brølende Kæmpeelefanter, med fosforagtigt skinnende Øjne ligesom Leopardens, og nu kom susende gennem den høje Maniok som en Hvirvelvind og kastede dem højt op i Luften.

Saadan forekom det dem i hvert Fald at være gaaet til. Men de vilde ikke overdrive. Derfor indskrænkede de sig til at fortælle Kammeraterne, at Anatole nu var blevet saa høj som Løjtnant Holms Hus, og at den havde Øjne saa store som Brændebaal.

Iøvrigt troede de, at Anatole var død, thi de havde hørt, hvad der ogsaa bekræftedes af Sporene, at den havde styrtet sig ned ad den tredive Meter høje Skrænt og var gaaet i Vandet med et overnaturlig højt Plump.

Bagefter, da Forskrækkelsen var gaaet over, havde de vovet sig hen til Rozzis Plads, og der havde de til deres Skræk fundet ham, sammenkrøben og rystende, ude af Stand til at tale.

De bar ham op i Stationen og sendte Bud efter Declercq.

Rozzi laa i fire Dage med Feberhallucinationer uden at komme til sig selv, og Holm maatte tage alle hans Vaaben ud af Stuen for at han ikke skulde gøre Ulykker. Saa rasende var han. En Nat, da Declercq, der plejede ham, var faldet i Søvn i sin Stol, listede Rozzi sig ud af Huset i det blotte Linned, og han blev først fundet en Time senere ved Termittuen, hvor han havde siddet paa Lur efter Anatole. Det var den værste Feber, man havde haft at bakse med i Busanga længe.

Da han var kommet nogenlunde til sig selv, sad han endnu to Dage i Lænestolen, indsvøbt i et Dækken, med mørke Pupiller og blegt Ansigt, uden at aabne Munden. Men den syvende Dag, da Holm med paatagen Lystighed kom og spurgte:

„Naa, Rozzi, hvordan gaar det?"
lettede Italieneren sig halvt modvilligt i Stolen, strøg sig med Haanden over Panden, der endnu bar Spor af Feberens klamme Skygge, og svarede:

„Den Satans Flodhest."

Da blev Holm saa glad, at han maatte danse.

„Den Satens Flodhest," gentog han.

Det betød:

„Rozzi er frelst. Rozzi dør ikke."

Der flimrede et Smil over Roggis Ansigt, og han blev fra nu af bedre. Men helt rask blev han ikke før et Par Dage efter, da de igen sad sammen i Messen ved Aftensmaaltidet og den velkendte Snorken atter lød op til dem nede fra Floden.

Holm og Declercq saa paa een Gang op paa Rozzi, og Holms Vemod var denne Gang lidt mere paalideligt, da han sagde:

„Jeg havde endda glædet mig til, at den gamle Skurk havde knækket Halsen i Faldet."

Men Rozzi kom til at ryste, saa hans Kniv og Gaffel klirrede mod Tallerknen.

„Ja, vent," sagde han „vent — —"

Den Nat sad Rozzi pakket ind i Tæpper paa Messens Veranda og ventede, men Anatole havde aabenbart forudset det, den kom ikke.

Næste Nat var den der igen, men da var Rozzi atter gaaet til Sengs med en lille Feber.

I de fjorten følgende Dage gik det saadan, at Rozzi spildte sin Nattesøvn hveranden eller tredje Nat, til ingen Nytte. De andre Nætter laa han og baksede med Feberen, mens Anatole morede sig nede i Markerne.

En eneste Nat, da Rozzi sad og ventede paa den nede ved Termittuen, havde han det Held at høre den komme masende op ad Vejen. Men da den var naaet halvt op til Posten, hørte Rozzi den pludselig udstøde et lystigt Suk, gøre omkring og galoppere ned til Floden.

De Dage, Rozzi var rask, gik han i den brændende Sol nede i Markerne og snusede i Anatoles Spor, og ærgrede sig helt blodrød over slet ikke at kunne finde det mindste System i Anatoles natlige Spadsereture.

Og det blev en staaende Morgenvittighed, naar man spurgte til hinandens Befindende, at tilføje:

„....og Anatole?"

Rozzi svarede altid paa den ved at lade Øjnene glide ud i det fjerne og skyde Skuldrene i Vejret, som om det i Grunden var ham ligegyldigt.

Men de andre havde paa Fornemmelsen, at Rozzi ikke kunde faa Anatole ud af Hovedet, og at han, hvis det ikke snart kom til en Afgørelse imellem dem, vilde blive rigtig syg, og at det vilde faa lange Udsigter med hans Kortlægningsarbejde. Derfor foreslog Holm ham en Dag at gaa i en af Kanoerne med sin Boy og en halv Snes Roere hver Morgen og opsøge Anatole der, hvor han holdt til om Dagen.

Rozzi blev forbavset over, at han ikke selv havde fundet paa det før, og han tog nu afsted hver Morgen efter Kaffen. Naar han kom op til den lille sivbegroede Sandø i Flodkrumningen oven for Posten, gik han i Land og fulgte den sandede Strandkant uden om Sivene hele Øen rundt. Han gik selv med den ene Riffel i Haanden og Boyen kom bag efter med den anden og Patronerne, mens Kanoen fulgte deres Bevægelser nogle faa Meter ude i Floden. Der var altid friske Spor af Anatoles tunge Fødder, og Rozzi gjorde gentagende Forsøg paa at trænge ind gennem de brede Aabninger, Anatole havde trampet i den 3—4 Meter høje Sivskov. Disse Aabninger pegede alle ind mod Midten af Øen, men inden for Sandstrimlen, der omgav den, var Mudderet saa dybt, at det var umuligt for ham at komme frem.

„Gaa ikke, gaa ikke," sagde Negrene i Baaden, naar de laa stille udenfor og saa Rozzi synke ned til Brystet i Bunden af de halvmørke Tunneler.

Og Rozzi skummede af Raseri hver Gang, han efter timelange Forsøg maatte opgive og vende tilbage til Baaden, dækket med sort Mudder op til Halsen, — mens det var han overbevist om — Anatole laa paa en tør Plet inde i Sumpen og lo ham ud.

Men en Dag, da Kanoen langsomt inde fra Flodbredden gled ud mod Spidsen af den lille Ø, pegede den forreste Mand i Baaden over mod Øen, og Rozzi saa et hundrede Meter foran Stævnen paa det langsomt flydende Vand, de sorte Næseknubber, der betød, at Anatole dog til syvende og sidst nu var kommet sin Dødsfjende paa nærmere Hold, end den efter al Sandsynlighed satte Pris paa.

Rozzi kunde tydelig se de to Næseboer

bevæge sig paa Vandet, og det svimlede et Øjeblik for ham ved at tænke sig Anatoles tre—fire Meter lange, tunge Krop i Forlængelse af dem hen under den spejlblanke Vandflade.

Han kastede Riflen til Kinden og holdt Vejret, mens Negrene sad musestille i Bunden af Kanoen. Et Øjeblik stod han og fulgte Baadens Vuggen. Saa trykkede han til og pustede ud.

Kuglen plaskede lige foran Anatoles sorte Snude, og Vandet, der sprøjtede op, var rødt af Blod.

Anatole dykkede under, svingede i en Bue bag Spidsen af Øen og hævede et Minut efter sin kæmpestore, vaadtglinsende Gummikrop over Vandet og vadede ilsomt op imod Sivene.

Rozzi lod Baaden løbe ind mod Øen, og da Anatole kom op paa den anden Side, havde han Dyret lige overfor sig, og han kunde se ind i dens vældige, blødende Gab, som den spilede op mod sine Angribere, mens den tradskede gennem det lave Vand og hen over Sandstrimlen.

Rozzi sendte den en ny Kugle ind i Svælget, inden den forsvandt i Sivene.

Da Baaden naaede ind til Øen, vinkede han til Boyen, at han skulde følge ham med den anden Riffel, sagde til Negrene om at ro Baaden uden om Spidsen af Øen hen til det Sted, hvor Anatole var gaaet i Sivene og sprang i Land.

Negrene raabte efter ham, at han skulde vende om og gaa i Baaden igen, men Rozzi havde ingen Hørelse i Øjeblikket. Han havde kun en alt beherskende Følelse af, at nu skulde det være. Han listede sagte Bajonetten, som Drengen rakte ham, paa Geværet, uden at gøre sig Rede for, hvorfor han gjorde det, og gik langsomt langs den sandede Strandkant, spejdende ind mellem Sivene.

Da han kom til det Sted, hvor Anatole var forsvunden, kiggede han ind.

Anatole sad derinde i Hullet med hele Bagkroppen i Mudder og gloede fast paa ham, tyve Meter fra ham.

Rozzi var ikke nervøs længer. Han gengældte de smaa Øjnes vrede Blik for at vise Anatole sin Foragt og hviskede:

„Gamle Spion."

Anatole svarede med atter at aabne sit frygtelig blodige Gab med de kæmpemæssige Tandbrokker.

Og Rozzi sendte den sin Kugle ind i den blottede Gane.

Anatole stod i et plaskende Svup paa alle fire med Øjnene i hans, tavs og truende, og Rozzi strakte sin højre Haand bagud efter den ladte Riffel.

Der var ingen.

Rozzi saa i Strejfet, da han drejede Hovedet, at Drengen stod og stirrede angst paa ham ude i Baaden, der gled om Øens Spids op imod ham.

Et Øjeblik beredte han sig paa at høre sine Knogler knase inde i den blodige Kværn, der kom susende imod ham i et Sprøjt af sort, stinkende Mudder.

Saa blinkede Bajonetten ham til Hjælp, han samlede al sin Kraft i et Spring bagud til Siden, og Anatoles Tænder klappede sammen om en Mundfuld tom Luft, der hvor han havde staaet.

I samme Aandedræt kastede han sig fremad med hele sin Krops Vægt og stødte Bajonetten ind gennem Anatoles Øje, hvor den blev siddende.

Dyret satte Snuden ned i Sandet med en saadan Fart, at den vældige Krop rev Stranden op i ti Meters Længde og rullede langt ud i Vandet. Der blev den liggende med de fire Ben i Vejret. Rozzi var blevet revet om ved Sammenstødet, og Geværet, som Anatole havde flaaet ud af hans Hænder, laa i Strandkanten med splintret Skæfte. Et Par Sekunder efter skurede Kanoen mod Land lidt længere henne, og Rozzi rev Bøssen fra Boyen, der kom styrtende, rædselslagen, og sendte endnu Anatole et Par velrettede Skud for at være sikker paa, at den ikke længer forstyrrede hans haardt prøvede Sjælero.

Da de bragte den glædelige Nyhed til Busanga, at Anatole laa deroppe med Benene i Vejret, blev der straks sendt Folk op for at partere den, og om Eftermiddagen var der stor Køduddeling i Posten.

Den eneste, der ikke fik sin Ration, var Rozzis Boy. Han var blevet afskediget paa Stedet.

Om Aftenen blev der serveret Flodhestebøf i Messen.

Men det blev kun en Skueret. Anatole var blevet ved med at være lige saa haard efter Døden, som den havde været i levende Live.

„Ondskabsfuld til det sidste," sagde Holm, da Stumperne af den faldne Fjende blev baaret ud af Messen.

Til alt Held havde Declercq, der stod for Menagen, været saa forsynlig at lade stege et Par Høns. Saa var der ingen, der led Nød.

Næste Dag tog Rozzi for Alvor fat paa Forberedelserne til sin Kortlægnings-Ekspedition, og tre Dage efter satte han over Lulufloden med 25 Soldater og 30 Bærere.

Men hans Minde vil leve saa længe som Anatoles i Busanga, og baade han og Anatole vil blive større og større, for hver Gang Historien bliver fortalt paany.

DET OVERNATURLIGE

AF CARL EWALD

TEGNING AF V. JASTRAU

Bedstemor skulde ha stort Middagsselskab. Hun gik og gjorde i Orden, satte frem og tørrede af og stillede til Side sammen med Jomfru Jørgensen, der havde været hendes Faktotum, lige siden hun blev gift.

Der var jo ikke en Desserttallerken, de synede den jo i alle Ender og Kanter, ikke et gammelt Stykke, det fik jo sin Historie fortalt igen. De slog Hænderne sammen i Rædsel over et Skaar, ingen af dem før havde set, udstødte høje Veraab over Pigerne og berømmede en vis Marie, som havde tjent i Huset en Gang for mange Aar siden og vist sig umulig at erstatte.

Bedstemor var en udmærket Dame og smukkere end nogen anden, jeg har set. Men hun havde jo sine Grænser. Alt, hvad der hed Tal f. Ex. eller havde noget med Regning eller Udregning at gøre, begreb hun ikke og lærte aldrig at klare sig med det.

Hun var sig sin Svaghed fuldt bevidst, men holdt ikke af, at nogen hentydede til den. Og hun vilde absolut ikke finde sig i, at nogen af dem, der tjente hende, var hende overlegen i det Stykke.

Det var sikkert ogsaa Hovedgrunden til, at Jomfru Jørgensen var Fixstjernen paa hendes Husholdningshimmel. For hvis Jørgensen kunde tælle til fem, saa kunde hun afgjort ikke længere.

Bedstemor satte sig træt paa Kanten af en Stol.

„Generalinden skulde s'mænd unde sig en Hvil," sagde Jørgensen. „Nu gaar jeg og henter det sachsiske."

Men det var ikke tænkeligt, at Bedstemor kunde hvile sig, naar det sachsiske Porcellæn var paa Farten. Det var det kostbareste Huset ejede.

Hun tog en Stabel Tallerkener og gik ind i den lange, mørke, snævre Gang, der gik mellem Spisestuen og Skabværelset. Hun kunde høre Jørgensen komme med det sachsiske nede i den anden Ende.

„Bi nu, at der ingen Ulykke skér, Jørgensen," raabte hun derned. „Nu holder De Dem til venstre og jeg mig til højre. Saa tæller jeg, og naar jeg siger t r e, gaar vi rask forbi hinanden."

„Naar Generalinden siger tre," sagde Jørgensen.

Bedstemor talte med høj Røst:

„En . . . to . . . tre . . ."

Der lød et forfærdeligt Brag.

Bedstefar kom farende i sin Slaabrok og lo, saa Taarerne trillede paa hans Kinder, da han forstod, hvad der var sket.

Men Bedstemoder lo ikke. Og det gjorde Jørgensen heller ikke.

De to stod, hver med sin Stump Stearinlys og stirrede paa Skaarene og paa hinanden.

„G i k De til venstre, Jørgensen?"

„Ja, det ved den levendeste Gud . . ."

Bedstemor havde ikke troet nogen anden end Jørgensen.

Og alt som Aarene gik, og hun mindre og mindre begreb, hvordan den gruelige Ulykke kunde være passeret, dukkede Tvivlen bestandig op igen, hver Gang Jørgensen var der.

Saa blev Bedstemor først urolig, saa stille og tavs, indtil hun pludselig satte sine Øjne skarpt i Jørgensens.

„Gik De til venstre, Jørgensen?"

„Det gjorde jeg, saa sandt jeg haaber at blive salig."

Bedstemor sukkede dybt og opgav at trænge til Bunds i Mysteriet.

„Ja, der er mere mellem Himmel og Jord, end et Menneske drømmer om," sagde hun.

„Ja, det har Generalinden da saa evig Ret i," sagde Jørgensen.

VERDENS HJERTE

AF

E. WALTER HÜLPHERS

TEGNING AF E. BERGGREN

Erko Tuntuni havde længe været underlig til Sinds, som gik han og grublede over noget tungt. Men hvad kunde han have at gruble over, han, der havde den bedste Gaard ved Søen, en Gaard, hvis Enge drev af Smør, og hvis Agerland duftede af nybagt Kage paa lang Afstand. En flink Hustru, hvis Tunge ikke blev hvassere for hvert Barn, hun fødte, havde han. Hun havde født fire Børn, tre Piger og en Dreng, alle velskabte og raske. Den ældste Pige var fem Aar, og den yngste, der lige var kommet, det var Drengen. Erko blev han døbt, han skulde hedde ligesom Faderen, og hans Moder havde syet: „Fars Kæledægge“ med rødt Uldgarn paa hans Hagesmæk. Erko havde ønsket ogsaa at faa en Dreng, og da den sidste kom, og var en Dreng, da blev Erko glad, tog ham op i sine Hænder og sagde:

„Se, det er Fars Kæledægge.“

Der fandtes aldeles intet at gruble over for Erko, han var i sin bedste Alder, kun to og fyrretyve Aar gammel, var frisk og stærk af Krop og havde aldrig, det man kunde mindes, været rigtig syg. Han troede paa Herren som de andre og sad hver Søndag med Hustruen og det ældste Barn i Kirken. Alle Mennesker talte godt om ham, han gjorde jo selv saa meget godt. Men alligevel var han paa en eller anden Vis pludselig blevet grublende.

„Meget vil have mere.“

Nej, ikke Erko Tuntuni. Han havde erklæret, at han ikke taalte Mennesker, der stræbte efter meget, at han selv havde nok, og at han vilde drive sin Gaard i Fred. Men noget var der, som nagede ham.

Foraarsarbejdet var overstaaet, en Mand faar tænkt saa meget, naar han gaar bag Ploven, Fure op og Fure ned ad Bakkerne. Himlen er straalende blank, Snehætterne gnistrer mod Fyrrenes grønne og mod de blaabrune Løvtræer. Nedenfor ligger Vandet sort og blankt og bredt, og selve Fuglekvidret, der er saa lystigt, at det bliver til Skrig, forøger kun Stilheden. Fure op og Fure ned, som Erko havde gaaet i tredve Aar! En Mands Tanker er mange, naar han gaar bag Ploven.

Aftnen efter, at han havde stillet Ploven bort, opførte han sig ret besynderligt. Han svarede paa noget helt andet end det, man spurgte om, var meget bleg, klavrede op paa Loftet, hvor der i Almindelighed ingen Mennesker kommer, og blev borte en hel Time. Da han kom ned igen, var han helt støvet paa Bukserne, som havde han krøbet omkring paa Knæene, men han saa i hvert Fald rolig og tilfreds ud, og saa kunde det vel være det samme, hvad han havde taget sig for.

Dagen derpaa tilbragte han ude, men hvor, kunde ingen sikkert komme i Hu. En Karl havde set ham gaa med et Reb op mod Kulmilerne, han havde forundret sig over, hvad han skulde have et Reb med sig derop for. Men ingen ved, hvad en Mand kan ville med et Reb, naar man ikke spørger.

Da han kom hjem, var han stille, men man skal ikke fæste sig meget ved det, eftersom Erko sjældent plejede at tale meget. Men da han skulde til at lægge sig, bad han om, at der maatte blive redt en særskilt Seng til ham. Ellers plejede Erko som Skik er at sove i Kammeret hos Hustruen. Men skønt det forbavsede hende, spurgte hun ikke, men redte Sengen i det Rum, der altid stod færdigt til at tage imod fremmede. Og uden at Erko sagde noget, som fæstede sig synderlig i Mindet, gik han ind og lagde sig og sov helt ud paa Morgenen den følgende Dag.

Først henimod Frokost stod han op af Sengen og kom ud i Køkkenet, hvor Bordet allerede stod dækket. Da var han graa i Huden og rødkantet omkring Øjnene, som om han havde sovet daarligt, men Hustruen spurgte heller ikke nu, hun tænkte ved sig selv, at det vilde Erko ikke synes om. Han holdt ikke af, at man gjorde ham Spørgsmaal.

„Du skal ikke spørge," plejede han at svare, „vil jeg tale om noget, saa gør jeg det af mig selv, ellers ikke."

Han spiste lidt og gik straks ud, gik en Tur rundt om Engene, som han plejede, og Hustruen og Pigerne gik ud i Bryggerset, hvor de havde Vadsk. Da hun kom ind hen mod Middag, for at begynde at gaa i Gang med Maden, var Manden allerede i Stuen. Han stod henne ved Ildstedet med Hænderne paa Ryggen og saa over mod Vuggen, hvor den ældste Pige sad og passede den lille. Men da Hustruen begyndte at arbejde ved Ildstedet, gik han stiltiende hen til Vinduet, og stillede sig der og saa ud.

Naar en Mand stiller sig saadan, saa tænker han enten ikke, eller ogsaa tænker han meget. Hvad Erko tænkte den Gang, det ved man jo ikke, men man kunde tænke sig til det senere. Nu sagde han kun, da han vendte sig, hvad hun ogsaa gjorde, fordi Tonen lød saa underligt:

„Jorden, Jorden!"

Hun saa da, at han var hvid i Ansigtet som et Lig, og blev forskrækket ved Tanken om, at han var blevet syg, og spurgte om det forholdt sig saa.

Han saa blot paa hende, ikke som om han var blevet forstyrret i en Tankegang og var fortrædiget derover, men som om han var blevet grebet af Vrede, saa han næsten kunde have slaaet hende. Hustruen erindrer, hvordan hun drog Skuldrene i Vejret, som man gør, naar man venter et Slag. Men han slog ikke, han lo blot og gik skyndsomt ud.

Hustruen var nu ganske sikker paa, at det ikke var rigtig fat med Mandens Helse.

„Han er syg," tænkte hun, „han gik og blev svedig ude paa Ageren, og bagefter kom han ind og drak saa meget koldt."

Hun havde lagt Mærke til, at han havde drukket usædvanlig meget den sidste Tid, næsten umaadeligt.

„Han har Feber," tænkte hun, „han burde bestemt have noget varmt og stærkt."

Hustruen gik hele Dagen og grublede paa, hvorledes hun skulde komme med sit Forslag uden at støde Manden. Erko holdt ikke af Spiritus, næppe nok, naar der var fremmede, kunde han formaa sig selv til at røre ved det, skønt han ikke havde noget imod at andre gjorde det. Men saa kom Erko, og hun syntes, han selv kom hende imøde, som han stod der og pludselig begyndte at tale om Døden. Der var ikke egentlig noget i det, han talte blot saadan i al Almindelighed, som det let kan hænde for en Mand, der staar og ser ned paa et spædt Barn og føler sig selv svag og syg. Hustruen mente da, at han skulde passe paa, ikke drikke saa meget koldt. Lidt varmt og stærkt, det havde han jo givet hende mod Feber og Forkølelse.

Først havde Erko set saa forbavset og spørgende paa hende, og bagefter gned han sig haardt over Panden med Bagsiden af Haanden. Men saa skoggerlo han, haardt og underligt, og vendte Ryggen til, som om han vilde gaa, men standsede i Døren og kom tilbage.

„Ja, maaske," sagde han, „nu gør det ingenting. Kom med det!"

Glad bryggede Hustruen ny Kaffe, og satte Glasflasken med Brændevinen frem, og Erko drak.

Han drak en Snaps, han drak to. Forundret saa Hustruen ham hælde den tredje op. Ikke et Ord sagde han, men sad foroverbøjet og stirrede stift ned paa Bordet, og vuggede nu og da langsomt med Kroppen.

Pludselig rejste han sig og stillede sig op og stirrede paa Hustruen, saa hun følte sig ængstelig. Munden var knebet sammen, men skjalv, som om han kæmpede med Graad, og Øjnene.... Saa pegede han paa Bakken og bad Hustruen stille den ind i Gæsteværelset, han vilde ligge derinde i Nat ogsaa.

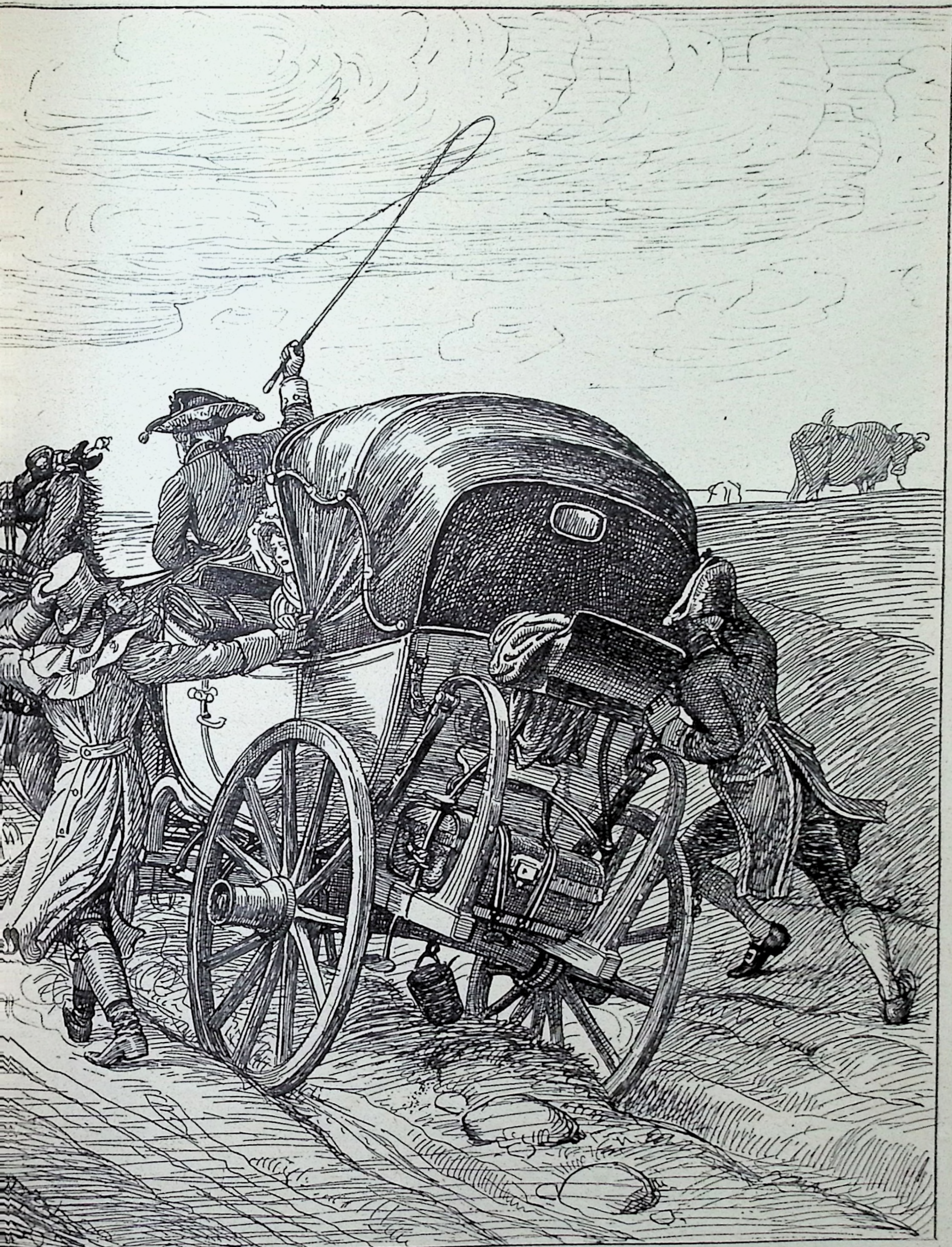
„Den her ogsaa?" Hustruen løftede Brændevinsflasken.

Tegning af *Rasmus Christiansen.*

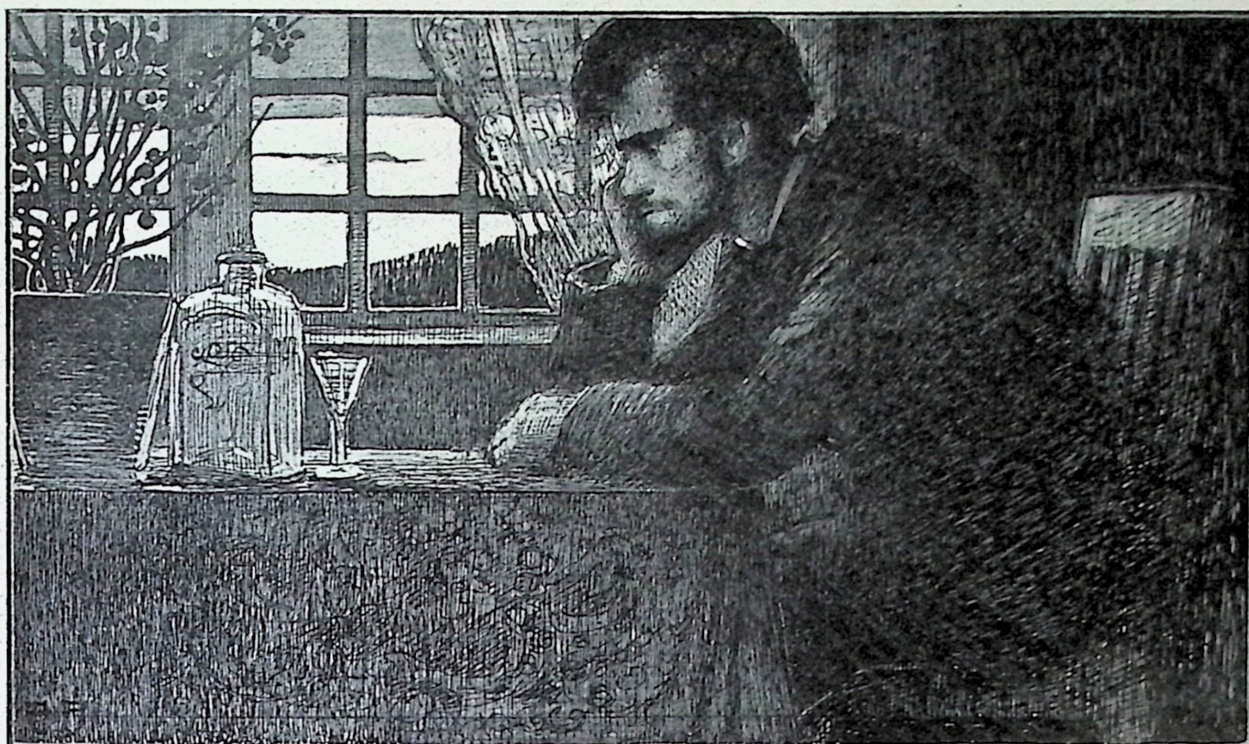
En Bryllupsrejse fra Jylland t

II. Besvæ

København for 100 Aar siden.

llige Veje.

„Ja, den ogsaa," svarede han. „Jeg skal jo se at faa det rigtig varmt!"

Hustruen satte Brændevinsflasken ned paa Bakken, hun var glad ved, at Manden tog saa godt til sig; det var jo godt, om han tog rigtig meget, desto før blev han rask, men det forbavsede hende, at han gjorde det ganske af sig selv, han, der ellers var saa meget mod Brændevin.

Da Hustruen havde stillet Bakken fra sig i Gæsteværelset, vilde hun gaa, men han holdt hende tilbage.

„Kunde Du ikke gøre Sengen i Stand, inden Du gaar, jeg havde tænkt mig at lægge mig og tage det i Sengen."

Hustruen tænkte ved sig selv, at hun havde været glemsom, siden hun ikke selv havde foreslaaet det. Det gjaldt om rigtigt at rede Sengen, saa han kunde komme i Sved, saa blev han hurtigere frisk. Hun gjorde Sengen i Stand, mens han sad og drak i Stilhed, og da hun var færdig, vendte hun sig om imod ham for at spørge, om han ikke havde Lyst til at lægge sig nu. Men da saa hun ham sidde med Panden mod Bordet og Hænderne sammenfoldede over Issen, som han plejede at sidde i Kirkebænken, naar han bad. Hustruen vidste ikke, hvorfor hun netop kom til at tænke paa Kirkebænken, men den skød op for Øjnene af hende, skønt Brændevinsflasken stod der mod den blaa Porcelænskande. Kirkebænken kom i hvert Fald i hendes Tanker, og hun syntes, Manden sad og bad. Der var jo intet ondt i det — Erko var en meget gudfrygtig Mand og bad ofte, og grebet af Højtidelighed gik Hustruen hen til Manden, faldt paa Knæ, bøjede sit Hoved mod hans Knæ, foldede Hænderne og bad selv, bad inderligt og stille, og en stor Følelse af Fred kom over hende.

Da hun mærkede Mandens Haand paa sin Skulder, saa' hun op, og da hun mødte hans Blik, syntes hun, det var roligt og glad, hvorfor hun smilede til ham og rejste sig.

„Hvem bad Du for?" spurgte han sagte, og begyndte at stirre ned paa Bordet igen som før derude.

Hustruen svarede, at det var for ham, for at Gud skulde lade ham blive rask og stærk igen.

„Du skal ikke bede for mig," sagde Manden, „Du skal bede for Dig selv og Børnene!"

„For Dig ogsaa, Erko!"

Da havde han pludselig skudt hende fra sig og bedt hende gaa, men da hun kom til Døren, havde han forandret Mening.

„Fio-Lis," sagde han, „tror Du at ogsaa Hanna er ansvarlig for sine Gerninger."

Det troede Hustruen ikke:

„Hun staar endnu under Tugt, Herren regner ikke et lille Barn, som intet ved!"

„Ja, saadan er det, det var blot det, jeg vilde vide."

Og Hustruen syntes ikke, at der laa noget besynderligt i det Spørgsmaal, saa højt som Tuntuni elskede sine Børn. Han vilde have gaaet i Ilden for dem, det var jo ofte, som det kun var for dem, han levede. Kun paa dem, tænkte han hele Tiden; hvorledes han skulde indrette det for dem, og da den yngste kom, den, der oven i Købet var et Drengebarn ....

Midt om Natten, da alle sov, var Hustruen vaagnet ved, at nogen rørte ved hendes Tæppe, og hun havde rejst sig i et Sæt for at raabe, men det var Erko. At han havde givet sig til at gaa oppe, han, der skulde ligge stille og indpakket! Hun gjorde Plads til ham, men han bøjede Knæ og lod Hovedet synke mod Sengekanten; der var mørkt i Værelset, hun følte med Haanden over hans Hoved. Der fo'r nu og da en Frysning gennem ham og Tænderne klaprede.

„Men Erko," sagde Hustruen da, „Du kan ikke sidde her og fryse ...."

Han afbrød hende straks:

„Det er ikke det, Fio-Lis, det er," og saa kom hans Spørgsmaal saa besynderligt, at Hustruen blev skræmt:

„Tror Du, det kan være sandt, at den, der kommer ind i Helvedes Ild, aldrig mer kan forløses ud af den, men skal blive der til evig Tid?"

Hustruen svarede, at det maatte jo være saadan, eftersom det stod skrevet i Guds Ord.

Da rejste han sig og gik ind til sig selv. Og snart efter havde han slukket Lyset. Hustruen havde kunnet se det gennem Nøglehullet.

Om Formiddagen den følgende Dag, mens Hustruen og Pigerne var sysselsatte med Vadsken ude i Bryggerset, slog han alle sine fire Børn ihjel med en Kødøkse og kørte direkte til Lensmanden og angav sig selv for Mord.

— — —

En tung Økse dræber ved første Slag, i det mindste, naar det gælder svage Børn. Tuntuni erklærede, at de døde øjeblikkeligt, uden en Lyd. Siden han var Yngling, havde han ofte ført Øksen ved Slagtningen paa Gaarden, og han havde været fuldkommen kold og rolig i det afgørende Øjeblik. Da han først en Gang havde fattet sin Beslutning, kunde han jo ikke være andet end kold og rolig. Var vor Frelser ikke det?

I Fængslet og for Undersøgelsesdommeren var han kold og rolig, overmenneskelig kold og rolig. Hans Mandighed virkede forfærdende, men Forfærdelsen føltes ikke som noget usympatetisk, det dræbende Slag forekom ikke saa forfærdeligt som et sædvanligt Myrderi plejer, man fik snarere en Fornemmelse af en herlig og god Naturkraft, der var brudt ud af en Beholder, hvis Vægge var rejst af daarligt skikkede Bygmestre, og som havde hærget Mennesker, kvalt dem eller brændt dem ihjel, alt for de uduelige Bygmestres Udueligheds Skyld.

Dommeren, der havde haft med Retssagen at gøre, en god og samvittighedsfuld Dommer, der tilsidst friede Tuntuni for Ansvar, fordi, som det hed, han havde begaaet Mordet under Indflydelse af religiøst Vanvid, kunde ikke blive Mindet om denne Sag kvit, men gik længe og grublede over den. Han mindedes Finnens Ro foran Dommerbordet, mindedes, at han ganske vist svarede kort og barsk, men klart og sammenhængende paa de Spørgsmaal, han stillede ham under Rettergangen. Han kunde ikke paa nogen Maade faa i sit Hovede, at den Mand ikke var normal. Havde ikke ogsaa Lægen, der var tilkaldt, i sin Udtalelse paa Tro og Love erklæret, at Mandens Forstand ved Undersøgelsen ikke alene maatte anses fuldgod, men endog overtræffende de flestes, som levede under samme Livsvilkaar som han, deroppe under Fjældskrænterne.

„Fejlen," havde Doktoren sagt, privat til Dommeren, „Fejlen ligger ikke i hans Hjerne, heller ikke i hans Hjerte, nej, den ligger i Sneen. I Sneen skal vi søge den!"

Optaget, som Dommeren den Gang var af at gennemgaa Protokollen, havde han ikke lagt videre Mærke til Doktorens Ord, men han erindrede sig dem tydeligere siden:

„Fejlen ligger i Sneen!"

For at frelse sine Børn fra Helvedes Pine, mens de endnu var smaa og uansvarlige for deres Gerninger, slog Tuntuni dem ihjel med en Økse og gik selv ind i Helvedes evige Ild. Af Kærlighed til sine Børn gjorde han det, fuldt bevidst om alt, hvad der vilde hænde ham selv, gjorde han det. Den Mand var ikke umenneskelig, men han var heller ikke hverken Djævel eller Gud. Men hvad var han da?

„Han har gaaet for meget alene og grublet,“ hagede han sig fast i, „saa forstaar man.“

Nej, Undersøgelsesdommeren forstod ikke, hvor meget han end anstrængte sig for at føre alle Ræsonnementer tilbage til Vanvittighedserklæringen, syntes han dog stadig her at støde paa en Fejl. Og Doktorens Sne, hvad havde Doktoren ment med sin Sne?

En Dag gik han hen til denne og bad om en Forklaring. Doktoren holdt et langt Foredrag om „Verdens Hjerte“. Det var noget om Rusen, der stiger op af Ødemark og Jord, den Tid, det er Vaar. Han talte om Selvtilintetgørelsens Lykke, om dansende Bakkustog, straalende Sol og gennemsigtig Luft, talte om tudende og dansende Dervischer, om tudende pelsklædte Skarer, der tilintetgør sig selv i Raabet fra deres fattige Liv til deres Gud, om Byernes hysteriske Tungemaalstalere og Dansere. „Alt det,“ sagde han, „er kun forskelligartede Ytringer af den samme Ting, og Ulighederne afhænger kun af Klimaforholdene.“

Dommeren forstod ingen Ting.

„Hvad nu denne Tuntuni betræffer,“ sluttede Doktoren, „saa antager jeg, at han har gaaet mere alene end andre Mennesker, desuden har han levet i et for haardt Klima, gaaet i for meget Sne, og samtidig har han ligget alt for nær ved Verdens Hjerte, nogen anden Forklaring kan jeg ikke give Dig.“

„Driver Du Spot med mig?“ spurgte Dommeren forbavset.

„Vist ej,“ svarede Lægen, „Ensomhed er yderlig Følsomhed, Sne er Raahed, noget, der lugter af Huder og Skind af haarede Dyr....“

„Men Verdens Hjerte, er det en ny Sygdom eller en ny Religion?“

„Nej, vist er det ikke, det fandtes længe før Ægyptere og Babyloniere, det var maaske det første, der var til.“

„Ja, men hvad er det da, det er jo kun det, jeg vil vide!“

„Ja, hvem kan vide? Men fornummet det har vi i hvert Fald allesammen. Har Du aldrig nogensinde en Nat hørt Din Hustru slumre ved Din Side, dybt og stille, mens Du selv laa med vidtaabne Øjne og stirrede op i Mørket. Du har da følt Alverdens Herlighed mødes med Alverdens Angst og Kval inden i Dig og samtidig forstaaet begge. Ser Du, da har Du hørt Slagene fra Verdens Hjerte.“

Dommeren gik.

Inden i ham gik der lange Bølger af sort Taage, mod hvilken han syntes at se endnu mørkere Skygger af Mennesker røre sig som om de var til Dans. I en af dem syntes han at genkende Tuntuni, Finnen, der af Kærlighed ihjelslog sine Børn.

AF

HOLGER RYGAARD-HANSEN

ILLUSTRERET AF POUL KRONEMANN

Han laa allerede, saa lang han var, paa Sædet, da jeg traadte ind i Sovekupéen, og det første, jeg saa, var et Par uhyre Støvlesaaler, der strittede til Vejrs i Halvmørket og lignede Bladene paa en Dampskibsskrue. Han saa slet ikke til den Side, hvor jeg var, saa jeg havde god Tid til at tage ham paa Kornet. Han var for Resten ikke til at tage fejl af; alene Hænderne havde været nok til at røbe ham. Han havde foldet dem over Maven, og det var et Par store, grove Arbejdsnæver, af dem, der baade kan snappe og holde fast. De havde denne ubestemmelige brungule Farve af Solbrand og Maskinolje, som ingen Reklamesæbe kan skylle af, og Aarerne stod spændte og knyttede i dem som et Croquis af en Bjærgknude. Et Par saadanne Sliderhænder kan være en Æressag. Og naar man ser dem i Forbindelse med et skotsktærnet Slips og ægte Diamanter, med opsmøgede Benklæder og Lakstøvler, og navnlig med et blegt, glatbarberet Ansigt, der er fortrukket af Energi, Dyspepsi og Malaria, saa har man sin Mand for sig: Svensk-Amerikaneren, der er paa Besøg i det gamle Land.

Vi var alene i Kupéen, og saa snart Toget havde sat sig i Gang, begyndte vi at gøre os det mageligt: Støvlerne paa Gulvet, Flippen i Bagagenættet, Jakken paa Væggen og Tegnebogen under Hovedpuden. Dér laa vi i vore Filte og kigede op paa den tilslørede Lampe, medens Stockholmer-Nattoget halede os op gennem den skandinaviske Halvø. Jeg sov ikke, jeg lider altid af lidt Rejsefeber. Amerikaneren sov heller ikke. Han laa med Hænderne under Hovedet og drømte vaagent. Vi havde endnu ikke vekslet et Ord med hinanden, og det gjorde vi ikke de første tre Timer.

Det var midt om Natten, medens vi holdt ved en lille Station, at han vendte sig om imod mig.

— Sir!

— Yessir!

— Sover De?

— Nej!

— Kan heller ikke sove. Det er saa underligt at komme hjem. Det er tre og tyve Aar siden, jeg rejste fra gamle Sverige. Tre og tyve Aar, Sir. Jeg troede allerede, jeg var groet fast derude, da det begyndte at rykke i mig. Jeg gik og drømte om Kammeraterne ... og Djurgårdslandet ... og Saltsjöbaden ... og Upsala. Mest Upsala. Jeg er Student, skal De vide. Det kom paa mig i de sidste Par Aar. Saa længe jeg gik og drev for Lud og koldt Vand, var der naturligvis ingen Stunder til at længes. Bare Raad til at huske paa Føden og varm Kaffe med Boller i de haarde Chicago-Vintre. Og senere ... i de lange Aar, da jeg sled som en Hest og faldt sammen som en Klud hver Aften ... da gjaldt det bare at sove, naar man var fri. Men nu ... jeg var blevet min egen Mand med Hus ved Mi-

chigan og Folio i Banken, og saa kom det. Jeg gik saa længe og tænkte paa det gamle Land, at jeg til Slut maatte her hjem. Bare et trip, you know. Jeg kom med „Oscar II." i Morges, og det første Menneske, jeg mødte, det var Kalkunen, der sad paa en Bænk midt paa Kongens Nytorv og snakkede med en fuld Kælling i graat Sjal og skæv Hat. Jeg kendte ham igen paa den røde Halsklud. Der er intet Menneske i de fem Verdensdele, der binder en rød Halsklud som han. Saa snart jeg saa Kluden skinne i Solen, sagde jeg til mig selv: nu er du hjemme, for dèr sidder Kalkunen. Men saa blev jeg tvivlende, for hvorledes skulde det gaa til, at han sad i København med en fuld Kælling midt paa lyse Formiddagen. Jeg sprang ud af Drosken og gik hen til ham. Jo nærmere jeg kom, desto sikrere blev jeg. Det var Kalkunens Halsklud. Og da jeg saa kom hen til ham, saa kendte jeg ham jo ... du gode Gud, det var sørgeligt at se paa. Jeg stod foran ham og græd, saa Folk grinede af mig, og han sad og gloede op paa mig og kendte mig ikke, og Kællingen begyndte at skære Tænder ...

Han havde vendt Ansigtet om imod mig, og jeg saa, at hans Øjne var rødrandede som af Graad eller Whisky eller begge Dele. Nu og da spændte Ordene Ben for hinanden, saa jeg tror ikke, det var Bedrøvelse alt sammen.

— Vi havde været Kammerater i Upsala, Kalkunen og jeg — fortsatte han, og jeg blev egentlig ikke klog paa, om det var mig eller Lampen deroppe, han snakkede med. — Vi var fire, og vi holdt sammen i tykt og tyndt. Den Gang regnede man endnu med en Over- og Underklasse. Det gør man maaske endnu, men det rager mig ikke, for jeg er amerikansk Borger. Vi var tre af Overklassen: to Embedsmandssønner, fine og dygtige Gutter med Ridehest og Familie-Traditioner. Den ene var Jurist, den anden Filolog, og de sidder nu i Landets Embeder som gode Herrer og Rigens Mænd. Den tredje var jeg: min Far var Skibsrheder i Stockholm. Jeg troede selv, han var en rig Mand, til han en skøn Dag slog en mægtig Koldbøtte, og Familien, for at slippe saa billigt som muligt, skillingede sammen til en Amerikabillet og sendte mig, et Flødeskæg, et Frøkenpus, en Greenhorn til den nye Verden. Underklassen mellem os var Kalkunen. Han havde faaet Navnet for sin evindelige røde Halsklud, som altid flagrede med et Par lange Ender ned over Brystet. Ellers var han ikke saa nøje med sin Paaklædning ... naar det var Regnvejr, stak han Strømpefødderne i et Par gamle Galosker. De var ikke saa store, at han kunde faa dem uden paa Støvlerne, og Støvlerne var der ingen Saaler i. Men en Knop var han. Han var Søn af en Landsbysnedker i Dalarne, og han fik hundrede Kroner i Terminen fra Hjembygden til at spæge sit Kød for. Otte Dage efter at han havde faaet dem, havde han købt Svovlsyre og Ledningstraad og Værktøj og tekniske Tidsskrifter for hver Hvid ...

Nu havde jeg Amerikaneren fast i den første Røverhistorie, thi der findes ingen polyteknisk Højskole i Upsala, og det paapegede jeg saa høfligt som nødvendigt; men saa rejste han sig op paa Albuen, og hans anstrængte Øjne skinnede som rødglødende Bøsseløb.

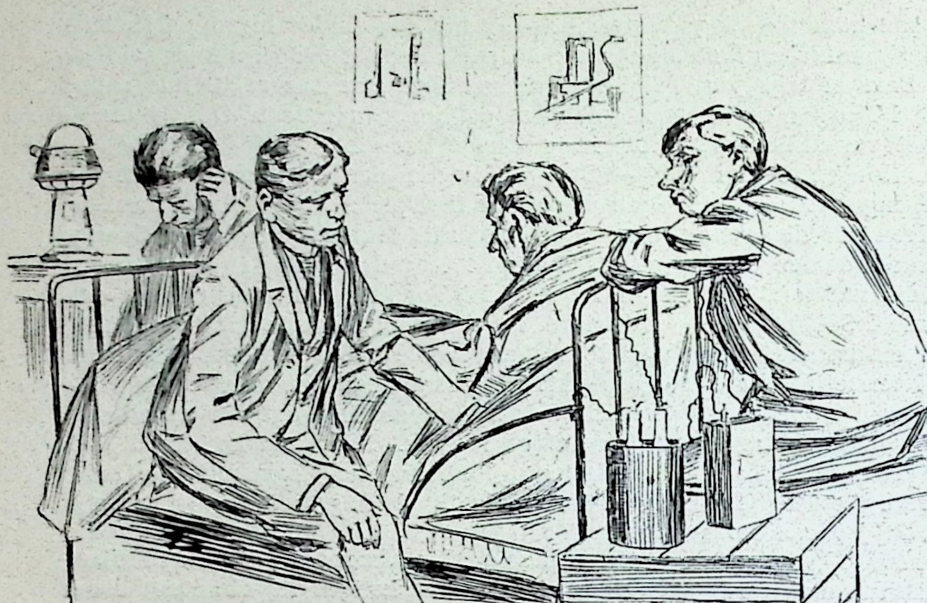
— Det var jo det, der var hans Ulykke, Sir. Han var sendt til Upsala for at blive Præst, og han var det største tekniske Geni, som Sverige har frembragt ... og det er dog et Felt, hvor vi kan være med i Vognen. Han konstruerede den elektriske Ovn, før noget andet Menneske under Solen bare havde tænkt paa den. Men hvad hjalp det? Folk trak paa Skuldrene ... Professorerne kaldte ham en Døgenigt, det var al den Opmuntring, han fik. Naar han kom med sine Tegninger og Beregninger, formanede de ham til at holde sig til sit Fagstudium. Og saa gik han ... en Edison ... hjem paa Hybelen og gav sig til at læse om Nebukadnezar, der gik paa fire. Han blev ikke Menneske igen, før vi andre havde budt ham paa Sexa og drukket ham fuld som en Høne. Saa voksede han igen, fik Ideer, byggede op, skabte en Vidunderverden af alle Elektricitetens og Teknikens Hjælpekilder. Vi andre kunde bare lytte til. Vi hadede ham, fordi han var dygtigere end vi. Men vi elskede ham ogsaa, knock me down ... Vil De ryge? —

Jeg oplyste ham om, at det ikke er tilladt at ryge i Sovekupeerne.

— Tilladt! Tilladt! I Europæere skal altid have et Reglement for Næsen til Vederkvægelse for Jeres Slavenatur. Hvis De vil gøre mig Selskab — og det var derfor, jeg spurgte Dem, Sir — saa gad jeg se den Æsel, der vil forbyde mig at ryge. Togpersonalet, siger De? Jeg ved ikke, om De er en praktisk Mand, men De har i hvert Fald ikke Rede paa, hvad man kan udrette med en blank Tokrone. Please, Sir ... tag nu ... det er en god Cigar, amerikansk Cubaimport, 35 Dollars for Hundrede ...

Vi tændte og fyldte paa nogle Minutter Kupeen med de herligste blaa Skyer. Dybt inde fra Taagen lød min Ledsagers Stemme:

— Men saa en vakker Dag ... der maa have været en gammel Kælling, der har løbet med Sladder ... for der kom et Brev hjemme fra til Kalkunen. Det var Provsten, der havde skrevet det. De var naturligvis et helt Aktieselskab deroppe, der spekulerede i ham, men Provsten var Formand for Konsortiet. Hans Højærværdighed havde hørt, at hans Protegé i højeste Grad forsømte sine teologiske Studier, at han var kommet i daarligt Selskab — det var os, det, Sir — at han var i Gæld og mere af samme højærværdige Tønde. Da han saaledes havde sveget de Forhaabninger, man havde stillet til ham, havde man ... læg Mærke til dette drabelige m a n, der altid dukker op, naar et Mandfolk skammer sig som en Hund for at skrive Jeg ... saa havde man altsaa besluttet at indstille yderligere Understøttelser og lade ham sejle sin egen Sø. Kalkunen kom samme Aften og viste os Brevet. Vi var som sædvanligt samlede hos Filologen,

Vi satte Ledningstraadene til Jernsengen og aabnede for Strømmen.

Middag, der skulde forsøde os Afskeden. Kalkunen vilde først ikke tro sine egne Øren, men da han omsider forstod, det var Alvor, begyndte han at tudbrøle og faldt os om Halsen alle tre, saa Enderne af den røde Halsklud flagrede os om Ørene...

Næste Dag gik vi til Jøden og rejste Pengene paa vore Forældres gode Navn og Indtægter. Bagefter fik vi fat paa en Assurance-Agent, der gav os et Skøde paa Kalkunens dyrebare Liv. Vi betalte første Kvartal af Præmiesummen, men Forsikringen traadte først i Kraft tredive Dage efter Indbetalingen. Bagefter bød Agenten paa Sexa, saa vi fik en fornøjelig Aften ud af denne alvorlige Dag. Vi drøftede den Hæder, Kalkunen skulde bringe over vort Fædreland, til langt ud paa Natten. Og vi følte i vort stille Indre, at Mediceernes Tid ikke var omme.

der havde en to Værelses Lejlighed, hvor han dels laa paa Sofaen og læste Brandes og Kierkegaard, dels inventerede sit Lager af tomme Punsch-Bouteiller. Vi blev alle meget stille og bryggede os en ny Toddy ... det var hundekoldt den Aften, kan jeg huske. Vi indsaa nemlig, at vi vilde miste Kalkunen, og det gjorde os ondt. Ikke fordi hans Penge blev inddraget hjemme fra ... de havde som sagt akkurat rækket til at holde ham med Svovlsyre, Ledningstraad og Klemskruer, og vi andre, der repræsenterede tre af Landets solideste Navne, havde skrevet paa Veksler for ham for op mod to Tusinde Kroner ... men fordi det vilde være meningsløst af ham at blive i Upsala længere. Vi drak meget Punsch den Aften, og Kalkunen, som var nervøs, og som havde levet af tørt Brød og Kartofler de sidste otte Dage ... han kom aldrig af sig selv og sagde til, naar han var blank, det var os andre, der maatte passe paa ham ... han blev noget fuld og maatte bæres ind i Sovekammeret. Medens han sov, holdt vi Raad, og vi blev enige om, at vi vilde rejse et Laan til ham paa tusinde Kroner og sende ham til polyteknisk Højskole i Stockholm. Da vi var blevet enige om det, vækkede vi ham og fik ham ind i Stuen. Filologen, der var Æstetiker og veltalende, holdt en smuk, lille Tale. Han mindede om vore store Mænd, lige fra Gustav Vasa til John Ericsson. Han talte om Geniets Trængsler, saa Vandet stod os i Øjnene. Han udbredte sig historisk og filosofisk om Kammeratskabet, og han fremlagde til Slut den Overenskomst, vi havde sluttet. Juristen var ikke en Mand af mange Ord, men han indflettede det Forbehold, at Kalkunen til vor Sikkerhed skulde livsassurere sig for tre Tusinde Kroner; de to skyldte han os i Forvejen, det tredje fik han udbetalt ved Afrejsen til Højskolen. Jeg, der var Forsamlingens Ceremonimester og Festarrangør, udkastede endelig Programmet for den

Jeg ved ikke, om disse opulente Dage har været for meget for Kalkunens spartanske Indvolde. Naar man har trænet sin Mave til Rugbrød og Kartofler, tror jeg nok, at det falder lidt tungt med Smørgaasbord og Genever, Oksefilet og Champagne og Kaffe med Punsch. I hvert Fald blev han syg et Par Dage efter, alvorlig syg. Lægen sagde, det var Tyfus. Vi holdt Raad og blev enige om at skiftes til at vaage hos ham om Natten. Lægen mumlede noget om Smittefare, men Kalkunen var vor Kammerat. Og han var et Geni, selv om han var Underklasse ....

Vi gjorde, hvad vi kunde, men Kalkunens Tilstand blev værre og værre. Efter tre Ugers Forløb var han afpillet som en Reje og havde højere Feber end nogensinde før. Lægen sagde, at han gjorde det ikke tre Dage til. Vi telegraferede efter en Professor fra Stockholm. Han hersede med ham i tre Dage. Saa erklærede han, at den Syge havde ikke fire og tyve Timer at leve i.

Det blev en dyster Raadslagning, vi holdt den Aften, og vi drak ingen Toddyer.

— Saa længe der er Liv, er der Haab, sagde Filologen. — Vi skylder vort Land og Videnskaben at gøre vort Yderste.

— Livsforsikringen forfalder om tre Dage, sagde Juristen. — Kan vi holde Liv i ham i to og halvfjerds Timer, tjener vi tre Tusinde Kroner.

— Vi bør forsøge med Kraftfoder og grinagtige Historier, sagde jeg. — Det er den Vej, Naturen anviser til Livets Forlængelse.

Næste Morgen indkvarterede vi os paa hans Værelse og begyndte paa den vidunderligste Kur, nogen Patient har været ude for. Betænk vel, Sir, at det var en dødsdømt Mand, vi havde for os.

Vi havde alt at vinde og intet at tabe. Og vi stred for Sverige, for Videnskaben og for de tre Tusinde Kroner.

Vi fyldte ham med Østers og Champagne, saa Øjnene stod stive i Hovedet paa ham. Vi satte raa Æggeblommer i Munden paa ham og skyllede dem ned med gammel Bourgogne. Vi sad ved hans Hovedgærde og fortalte ham alle de Historier, der findes i Verden, lige fra den om den hellige Josef til Historien om Cecil Rhodes og Telegrammet i Hajmaven. Kalkunen var fra Dalarne. Han havde aldrig hørt en grinagtig Historie før. Naar vi havde været sammen, havde vi haft andet at tale om. Hans stakkels syge Sjæl vred sig af Latter. Det var en hel ny Verden, der dukkede op for ham. Da vi saa Virkningen, kørte vi løs. Naar den ene var læns, tog den næste fat. Der gik to Døgn paa den Maade, og Kalkunen levede endnu. Saa sagde Juristen, der var den skarpsindigste:

— Jeg tror, disse Historier tager paa hans Kræfter. Vi bør styrke ham med lidt Elektricitet. Vi skylder vore Forældre at holde Liv i ham et Døgn endnu.

Kalkunens Værelse var fuldt af Tør-Elementer, Batterier og elektriske Apparater. Vi satte Ledningstraadene til Jærnsengen og aabnede for Strømmen. For Resten fortsatte vi med Historier og Champagne. Da de næste fire og tyve Timer var omme, tilkaldte vi Lægen og bad ham konstatere, at Kalkunen var i Live. Lægen undersøgte ham nøje. Han var ikke saa kæphøj som før. Han sagde, at Feberen var i aftagende. Her var sket et Mirakel, som han ikke forstod et Guds levende Ord af.

Nu var Sejren gaaet os til Hovedet. Vi havde reddet Assurancesummen; nu vilde vi ogsaa redde Kalkunens Liv. Vi var segnefærdige af Træthed, men vi fortsatte Kuren i otte og fyrretyve Timer endnu. Vore Hjærner surrede, som om vi var drukne. Vi var det maaske ogsaa, men husk paa, at vi havde ikke sovet i fem Døgn, Sir. Vi gravede gamle, mugne og mølædte Historier op af Forglemmelsen for at holde Kanonaden vedlige, Historier, saa forslidte, at Israeliterne fortalte dem i Ørkenen for at slaa Tiden ihjel. Da de fem Døgn var gaaet, var Kalkunen uden for al Fare, og vi havde reddet hans Liv. De kan tro mig, om De vil, og De maa kalde mig en forbandet Bastard af en Nigger og en Dago, om jeg lyver, men otte Dage efter sad han frisk og rødkindet blandt os med en flunkende ny rød Klud om Halsen. Og atter otte Dage efter rejste han til Stockholm for at begynde paa Højskolen.

Et Par Maaneder efter var det, at min Far og Skibsrhederiet ramlede over Ende, og jeg blev sendt til Amerika. Jeg fik nok at gøre med at tænke paa mig selv. I Begyndelsen var der ikke Raad til Frimærker. Senere ikke Tid til at skrive. Jeg hverken hørte eller saa noget til Kalkunen, før jeg i Dag fandt ham midt paa Kongens Nytorv. Der var ingen Tvivl om, hvorledes det var fat med ham. Han var down, i aller højeste Grad down, Sir. Lige til freelunch og tilfældig Sjov. Det varede jo noget, inden han kendte mig, men omsider klarede det jo op.

— Du kan gaa med mig hen og tage en drink, sagde jeg. — Men jeg vil ikke have Fruentimmeret der med mig.

Han stod og skuttede sig, og jeg kunde se, han var sulten.

— Du maa hellere give mig noget at spise, sagde han.

— Jeg er ikke sulten, sagde jeg, — og jeg vil ikke fodre dig af som en Hund. Du er min Kammerat, og derfor vil jeg tage en drink med dig. Bag efter kan du gaa hen og faa noget at spise. — Og saa stak jeg ham fem og tyve Dollars.

Vi gik hen paa en Bar, og Opvarteren gloede jo lidt paa os, for Kalkunen passede jo ikke helt til Spejlene og Forgyldningen. Men da jeg bestilte Whisky og viftede ham om Næsen med Dollarsbundterne, blev han jo skikkelig og lod os i Fred.

— Hvorledes er du kommet saa langt ned, sagde jeg. — Og hvem var den fulde Kælling med den skæve Hat?...

— Det var en kær Veninde, sagde han.

— Er du forfalden? sagde jeg.

— Nej, sagde han, men om du er min Ven, saa giver du mig et Ølglas af denne liflige Brændevin.

Det var jo altid et Fingerpeg, og jeg forlangte et Ølglas og fyldte det med Whisky. Da han havde tømt det, slikkede han sig om Munden og sagde:

— Hvorledes jeg er kommet saa langt ned? Og det spørger du om? Du, som har hjulpet med dertil ligesom alle de andre. I skulde altid holde mig under Armene... understøtte mig... hjælpe mig frem... I, med Jeres forbandede Beskytter-Instinkter. Hvorfor blev jeg ikke som Dreng sparket ud paa Landevejen? Hvorfor lod I mig ikke sulte og fryse i Upsala? Hvorfor lod I mig ikke gaa for den, jeg var, og hugge mig frem med mine egne Næver? Saa var der maaske blevet noget af mig. Men I behandlede mig som et Pattebarn, I vænnede mig til at have nogen om mig, der t r o e d e paa mig, I holdt mig oppe med Kammeratskabet, men I lærte mig aldrig at gaa alene. Da jeg skulde klare mig paa egen Haand, faldt jeg sammen som en Klud. Og derfor sidder jeg nu der, hvor jeg sidder...

Han sad lidt og gloede paa mig, medens Spiritus'en løb som store Taarer ud af hans Øjne. Saa sagde han:

— I kunde have ladet mig dø den Gang. Det var alligevel et skidt Liv, I reddede mig til.

— Vi mente det jo godt, sagde jeg.

— I mente det godt, ja. Men vil du give mig et Ølglas Brændevin til, saa vil jeg drikke et Pereat og raabe: Ned med Kammeratskabet!

Men saa rejste jeg mig og sagde:

— Jeg vil ikke give dig mere at drikke, og du kan for mig gaa over til din Kælling der ovre. For naar det er din Mening om Kammeratskabet, saa har vi to ikke mere at snakke om...

Medens jeg sagde saadan, mærkede jeg, hvordan Længslen efter det gamle Land gik af mig. Jeg havde gaaet derude og længtes efter alt det bløde og hjærtevarme, som er Hjemmet. Alt det, vi ikke kender derude, hvor hver Mand er sig selv nok. Og nu saa jeg, at det er netop det, der svækker os og lægger os øde... det er det, der gør os ødsle med vore dyreste Goder... baade Malmen og Skovene og Menneskene... mest Menneskene. Der gaar for mange down her hjemme... og det var ikke det, jeg var rejst hjem for at se.

— — — —

Amerikaneren rejste sig halvt og saa ud af Vinduet. Det var begyndt at lysne. Der gled et Smil, et næsten barnligt Smil, over hans Ansigt:

— Se, Sir — sagde han blødt. — Det er alligevel det gamle Land. Se Birkene... og de smaa Søer der... og Træhusene deroppe paa Aasen... og der, Sir, se, Flaget...

Han gabede, lod Skruebladene glide ned paa Gulvet og rettede sig op:

— Der er vist aabent i Restavrationsvognen. Skal vi gaa ind og forsøge at faa en Æggeblomme med Cognac. Det er saa sundt paa Morgenstunden....

Poul Beck.

LADY MADCAPS BRUDEGAVER

AF

M. Mc. DONNELL-BODKIN

Det var et lystigt Selskab, der var samlet paa Alwood, Lord Marchals store, smukke Herresæde, der laa midt ude i det vilde Land med fem Mil til nærmeste By paa alle Kanter. Stik imod al Tradition skulde hans Højærværdigheds Datter Winifred, mere populært kaldet Lady Madcap, giftes med Roland Parker, en af de alleryngste og kønneste af Amerikas Mangemillionærer. Bryllupsgaverne var kommet strømmende ind i stadig øgende Mængde i en Maaned eller to, og et af de store Værelser paa Alwood straalede som en Butik i Bond-Street, saa stor var Samlingen af Sølv og Guld og glimrende Juveler, thi den glade Lady Madcap var den mest populære Pige paa den Kant af Landet.

Først den foregaaende Dag var Roland Parker kommen til Gaarde i sin nye Motor en halvfjerds Hestes Mercèdes, som han kørte med ekscentrisk Tankeløshed, og hans Komme gav selvfølgelig Lystigheden paa Alwood nyt Liv.

Det trak længe ud den Aften, for de unge i Dansesalen og for de gamle ved Bridgebordene, og Mørket begyndte at svinde over i Sommerdagningen, før det store Hus var kommet til Ro.

Da de alle var borte, hørtes pludseligt et vildt Skrig og lidt efter det skarpe Knald af et Pistolskud, der klang gennem Dagningens Stilhed. I et Øjeblik var alle paa Benene og Huset summede som en Bisværm i Oprør. Som ved et Trylleslag var de store Gange og Korridorer fyldte med en snakkende og støjende Menneskemængde. Kvinderne var i Morgendragter, Mændene i Pyjamas, barfodede og barhovedede. Alle styrtede de som efter Overenskomst mod Værelset, hvor Bryllupsgaverne laa.

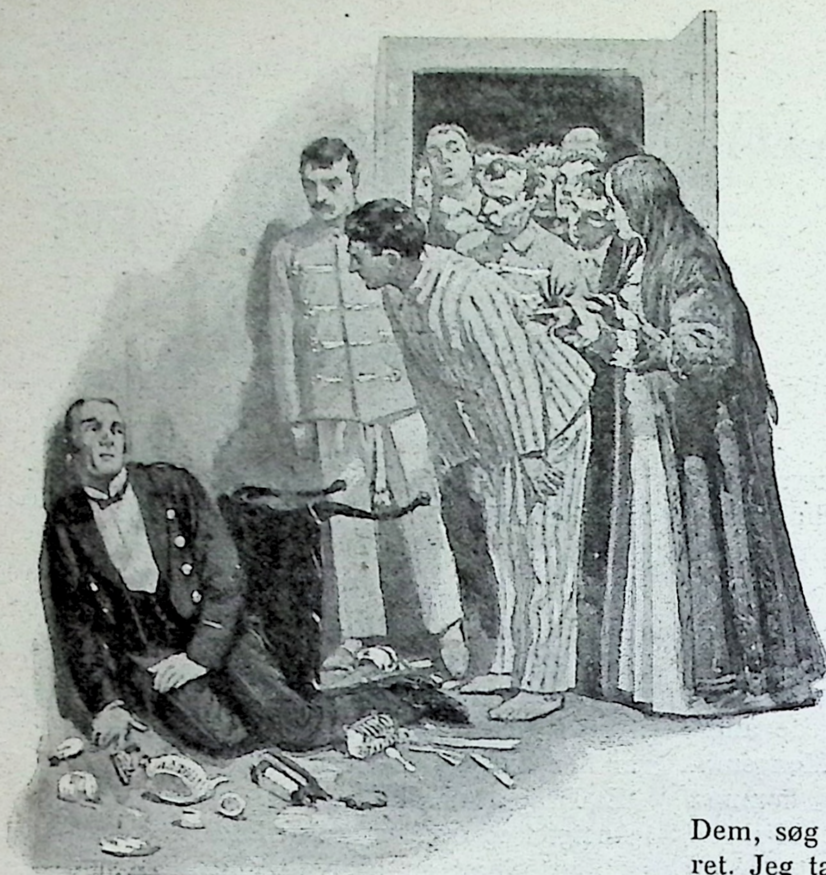
Den unge raske Roland Parker førte an. Inden et Minut, efter at Skuddet var faldet, havde han sin Haand paa Dørgrebet. Men Døren vilde ikke gaa op. Han sprang et Par Skridt tilbage mod den forsamlede Menneskemængde og slængte sig med al sin Kraft mod Døren, saa Fyldingen gav efter, og han styrtede paa Hovedet ind i Mørket. I et Nu var han paa Benene igen.

Et Drag af den kølige Natteluft slog ham i Ansigtet og fra den anden Ende af Værelset hørte han en svag Stønnen. Roland følte sig for med Hænderne og fandt Knappen til det elektriske Lys. Et skærende Lys fra en Snes Lamper faldt ud over Værelset i samme Øjeblik de andre kom til med Øjne, der skinnede af Ophidselse.

I Værelset var alt Forvirring, Bordene var kastede omkuld, og det, der havde ligget paa dem, flød ud over Gulvet. I et Hjørne laa Tjeneren, der var sat til at holde Vagt om Natten, stønnende, blødende, med fortrukkent Ansigt. Bordet ved Siden af ham var væltet, hans Revolver laa paa Gulvet, og ved Siden af den en knust Champagneflaske, hvis Indhold skummede ud over Tæppet

Roland havde været med i den spansk-amerikanske Krig. Et Blik sagde ham, at Tjeneren var mere bange, end han var saaret. Manden fortalte sin Historie i korte Gisp. Han kunde ikke nægte, at han havde taget sig en Smule Champagne for at drikke sin unge Ladys Skaal. Bagefter maatte han være faldet hen i en Døs, af hvilken han pludselig vaagnede op ved at se en Mand, der sagte gik fra Bord til Bord med en sort Taske.

Under Overraskelsen havde Tjeneren saa rejst sig og givet sig til at raabe, hvorpaa

I et Hjørne laa Tjeneren, der var sat til at holde Vagt om Natten, stønnende, blødende, med fortrukkent Ansigt.

Tyven uden et Øjebliks Tøven vendte sig mod ham og affyrede sin Revolver.

„Jeg har en Fornemmelse i mit Ben, som det var brændt med gloende Jern," klagede Manden. „Jeg tog fat i Bordet og det væltede sammen med mig. Saa gik Lysene ud, og et Øjeblik efter blev Døren brudt op."

Det var let for Roland at se, hvordan Tyven var kommet ind, og hvordan han var sluppet bort. Vinduet stod aabent og under det stod en Stol. Da han stak af, havde han knust en Rude, hvoraf Stumper laa og glimrede paa Tæppet.

„Vi har ham," raabte Lord Marchal triumferende. „Han kan ikke undslippe. Vinduet vender ud til Haven og Haven til Gaarden. Portene er lukkede. Gaardmuren er for høj til at komme over uden Stige, og Stigerne er allesammen laasede inde om Natten. Fyren er fanget i en Fælde."

Imidlertid var den stakkels Lady Madcap gaaet fra Bord til Bord med smaa Udbrud af Bedrøvelse.

„Aa se," klagede hun, „den Skurk har taget alle mine pæneste Ting, kun Guld og Juveler."

„Den sorte Taske er det nok Umagen værd at slæbe paa," kommenterede Lord Marchal.

„Og den vil blive tung at bære. Guld vejer til," indskød Roland, der øjensynlig havde taget Kommandoen. Han havde allerede forbundet Tjenerens Saar med et Lommetørklæde og havde faaet ham afsted og i Seng.

Nu vendte han sig mod de forsamlede halvpaaklædte Mænd, der stod og ventede paa Besked om, hvad de skulde foretage sig. Kvinderne havde trukket sig tilbage, da det elektriske Lys havde afsløret deres Paaklædnings Ufuldkommenhed.

„Det bliver Deres Sag at fange Tyven," raabte Roland, „skynd Dem, søg efter ham i Haven og i Vognskuret. Jeg tager afsted til Politistationen."

„Der er tre Mil til den," indvendte Lord Marchal.

„Det er tyve Minutter for Motoren," svarede Roland lystigt, „om en Time er jeg her igen med Politiet."

Da Rolands store Motor lidt efter brummende og skælvende fløj hen ad Avenuen i det graa Morgenlys, traadte en ung Pige pludselig midt ud paa Vejen og spærrede for den med oprakte Arme. Roland tog i Bremsen, saa Hjulene pløjede dybe Furer i Vejens Grus.

„Død og Pine! Du her, Winnie?"

„Ja, jeg er." Hun kom helt hen paa Siden af Vognen.

„Men, kære Pige, Du kan ikke komme med, kan Du nok forstaa."

„Du mener vel, min Ven, at Du ikke kan tage afsted uden mig."

„Det kan jeg godt. Hvorfor ikke?"

„Du skal afsted til Politistationen."

„Ja, jeg skal."

„Du kender vel Vejen?" sagde hun med et skælmsk Smil.

„Den kan jeg spørge om," stammede Roland, der ikke havde faaet fat i Sagens Kærne.

„Spørg Træerne! Spørg Stenene! Du mø-

der ikke en levende Sjæl paa Vejen. Vær nu ikke saa tosset. Flyt Dig lidt paa Sædet, jeg skal nok vise Dig Vejen?"

Før han havde faaet Tid til at gøre flere Indvendinger, var hun sprunget op ved Siden af ham, og den store Vogn fo'r summende ned ad Avenuen og gennem den store Smedejærns Port ud paa Landevejen.

„Til højre!" raabte Lady Madcap og satte sig mageligt til Rette mellem Puderne.

Hun roste sig af, at hun kunde klæde sig paa, og klæde sig godt paa, i syv Minutter. „Ti, naar jeg driver," sagde hun. Og nu havde hun retfærdiggjort sin Selvros, thi den fikse blaa Motordragt sad udmærket. Hendes Kinder var bedækkede med en frisk Rødme, og hendes brune Øjne lyste af Iver. Hun saa godt ud, og hun vidste det.

„Lige ud!" sagde hun, satte sine Hattenaale godt fast og kastede et blaat Motor-Slør over Ansigtet „som en Sky for Solen", som Roland bemærkede.

Det var en dejlig Køretur, betroede de hinanden. Morgenens friske Kølighed, svanger med sød Duft af Hvidtjørn, svævede om dem, og Fuglene vaagnede og begyndte at kvidre i de tætte Hække. En stærk Byge var faldet om Natten og havde dækket det hvide Støv med et tyndt Dække af graa Mudder, gennem hvilket Motoren gled uden en Lyd.

Roland og hans Kæreste lod deres Hjerter lukke sig op i den voksende Dag. Lady Madcap glemte næsten sine tabte Juveler, og Roland syntes, at den Tur var billig købt med den Smule Diamanter. De sad unødvendig nær ved hinanden, skønt Forsædet paa den store Vogn saamænd var bredt nok, og Roland havde kun en Haand paa Styrehjulet, mens de skød frem paa de lige Vejstrækninger eller susede paa to Hjul gennem Kurverne. Det var maaske heldigt, ingen færdedes paa Vejene.

Det blev mere og mere lyst, og en rød Solstribe brød pludselig frem over en fjern Høj, da Motoren med et Sæt standsede foran Mundingen af den Allé, der førte op til Politistationen. De sprang begge to ud og lod Motoren staa paa Vejen.

Alléen snoede sig mellem høje Hække, der var hvide af Tjørneblomster, op ad den stejle Skraaning, paa hvilken Politistationen laa med Slyngplanter helt op til Taget i landlig Fred.

Skønt det var tidligt, var Beboerne allerede oppe. De hørte Lyden af Stemmer og klatrede op ad Skraaningen.

„Ja, Herr Beck," raabte en høj, lystig Stemme, „den Bæk er saa fuld af Foreller som nogen her i Grevskabet og i Grevskabet ved Siden af. Prøv den dybe Dam under det gamle Elmetræ. Der er en stor Forel, der ikke er et Kvint mindre end fem Pund. Jeg havde den paa Krogen sidste Søndag for fjorten Dage siden, og den sprængte min Snøre, som om det var Sygarn. Godmorgen og Held til."

En svær Mand med et venligt Ansigt kom hurtigt forbi dem i Alléen med Fiskestang i Haanden og Fiskenet over Skuldren, og de saa lige et Glimt af Politisergenten i Døren, der halvt paaklædt sendte sit venskabelige Godmorgen efter ham.

I næste Øjeblik fik Sergenten paa sin Side Øje paa dem og stirrede paa dem med vidtopspilede Øjne, overrasket.

„Godmorgen, Frøken," stammede han. „Er der noget, jeg kan være til Tjeneste med? Jeg ventede ikke at se — beder Dem undskylde —" Hans Fingre famlede haabløst ved Knapperne, hans Tunge glemte at fuldføre Sætningerne.

Lady Madcap var venlig mod ham, men hun havde Hastværk.

„Det gør mig ondt, at jeg maa forstyrre Dem," sagde hun, „der er begaaet et Tyveri paa Alwood. Alle mine Gaver er blevet stjaalne. Vi behøver Dem og Deres Folk for at fange Tyven straks. Motoren venter nede paa Vejen."

Sergenten var sig selv igen i et Øjeblik, men det var noget mere end almindelig professionel Iver, der lyste i hans Øjne, og hans første pludselige Udbrud gjorde hans Gæster næsten lige saa forbavsede, som han selv havde været, da de kom.

„Deres Naade har Held med Dem. Halløj, Tom!" raabte han hen til en halvtpaaklædt Underordnet, „kan De skynde Dem! Løb efter Herr Beck, og spørg ham, om han vil være saa venlig at komme tilbage et Øjeblik. Sig ham, at det er noget for ham, noget meget vigtigt."

„Undskyld mig, Frøken," sagde Sergenten

lidt mere roligt til den forbavsede Pige, mens Tom satte afsted i hurtigt Løb efter Fiskeren, „naar jeg sagde, at De havde Held med Dem, saa mente jeg ikke, at det var et Held, at De mistede Deres Brudegaver. Men De har haft Held til at løbe paa en Mand, der, hvis nogen kan, nok skal fange Tyven. Jeg var en Gang sammen med ham i en Sag — et pudsigt Mordtilfælde var det — og vi mistænkte allesammen den forkerte Mand, før han kom. Men Herr Beck stavede det sammen saa let som A. B. C. Han er lige saa dygtig, som der bliver fortalt om ham, Frøken."

Konstablen maa have taget fejl af Vejen, thi det varede et helt Kvarter, inden han vendte tilbage med Fiskeren paa Slæbetov.

„Herr Beck," sagde Sergenten, idet han afbrød sin Lovtale over den store, venlige Mand, da denne vendte tilbage. „Her er Lady Winifred Marchal, som ønsker Deres Hjælp i en Tyverisag. Frøken, det er Herr Poul Beck, Verdens dygtigste Detektiv."

Poul Beck afværgede Komplimenten ved en Bevægelse med sin store Haand. „Den heldigste er bedre, Sergent," sagde han, „den heldigste," og den store Detektiv rødmede virkelig.

„Mit Held er til Deres Naades Tjeneste," tilføjede han bukkende.

„Men Deres Fiskeri, Herr Beck, og den store Forel under den gamle Elm? Vi hørte, hvad Sergenten sagde, da vi kom herop, forstaar De."

„Den store Forel maa vente," sagde han, „naar der er større Fisk, der skal fanges. Der er ingen Tid at spilde, Frøken."

Den unge Pige saa en Skiften i Detektivens Ansigt, et pludseligt Glimt i hans Øjne. Han havde talt til hende, men mens han talte, saa han spørgende paa Roland.

„Min fremtidige Mand," sagde Lady Wimfred yndefuldt. „Han kender det hele. Fortæl ham det, Roland."

Roland fortalte Historien paa Amerikanernes korte og klare Maade, og Poul Beck lyttede opmærksom, uden Spørgsmaal eller Kommentarer. „Han var fanget i en Fælde, forstaar De," sluttede Roland, „der er ingen anden Udgang fra Haven end den ind til Gaarden."

„Og fra Gaarden?"

„Der er ingen."

„Hvordan kom De da ud?"

„Jeg kørte ud gennem Porten i min Motor, selvfølgelig."

„Netop," sagde Poul Beck tørt.

Roland saa ud til at være forbavset over disse Spørgsmaal og Svar fra Poul Beck. „Lad os ikke tabe Tid," sagde han ivrigt. „Jeg skal bringe Dem til Alwood, saa hurtigt, som Vognen kan bære os. Tager De med?"

„Lad os først gaa ned til Vognen, i hvert Fald," sagde Poul Beck roligt, „saa kan vi altid se."

Motoren, med sine lyserøde Marokkoskinds Puder og store Messinglamper, der stirrede ud i Solskinnet i besynderlig Kontrast til Hækkenes grønne og hvide, vakte Detektivens Beundring.

„En fin Vogn," sagde Poul Beck med Kenderens hurtigt dømmende Opfattelse. Saa gik han bagom den, standsede og bøjede sig ned over det graa Lag Mudder paa Vejen mellem Motoren og Hækken.

„Som jeg tænkte," sagde han kort. Han havde øjensynlig fundet, hvad han søgte. Han rettede sig op og gjorde Tegn til Roland.

„Se," sagde han og pegede.

Roland, Sergenten og den unge Pige bag dem saa opmærksomt paa det Sted, han pegede paa, men alle seks Øjne saa kun Vejens graa Mudder.

Poul Becks Pegefinger rørte næsten ved Vejen. De saa da to smaa Mærker, omtrent en Alen fra hinanden, to smaa Halvcirkler med Striber tværsover, den ene lidt svagere end den anden.

„Det er Spidserne af et Par Sko med riflede Gummihæle," forklarede Poul Beck rolig. „De har bragt Tyven og hans Taske med Dem fra Alwood, Herr Parker — under Bagsædet paa Deres Motor."

„Det mener De da vel ikke," raabte Roland: „Sikken en Skurk! Bare vi endda havde fanget ham."

„Det var heldigt, De ikke gjorde det," sagde Poul Beck. „Fyren havde en Revolver hos sig, og han vidste hvordan, han skulde bruge den."

Han kastede et hurtigt Blik paa Lady

Madcap, der stod med opspilede Øjne, af Skræk over denne besynderlige Opdagelse.

Roland fangede Blikket, og hans brune Kind blegnede ved Tanken om, hvad der kunde være hændet.

„Hvad skal vi saa gøre?“ sagde han endnu ivrigere for at faa begyndt.

Poul Beck svarede med et Spørgsmaal, rettet til Sergenten. „Hvor langt er der til den nærmeste Jernbanestation?“

„En god Mil i lige Linie.“

„Hvornaar gaar det næste Tog?“

Sergenten saa paa sit Uhr.

„Om fem og tredive Minutter gaar der et Hurtigtog til London,“ svarede han.

„Der er endnu Tid,“ raabte Poul Beck lystigt. „Op alle tre! Holdt! Et lille Øjeblik for at blive helt sikker.“

Han gik over Vejen, stak Hovedet og Skuldrene gennem Hækken, undersøgte Græsset bag den og vendte straks tilbage til Vognen. „All right,“ sagde han, „Fyren er kommen afsted.“ Og da han klavrede op ved Siden af den unge Pige paa Bagsædet, tilføjede han: „Saa, Herr Parker, direkte til Jernbanestationen, lad den løbe.“

Roland kludrede lidt med Starten, og der gik et Minut til Spilde, inden de kom afsted. Men den store Vogn fik snart Farten op.

Den skarpe Vind, der blæste i deres Ansigter, steg til en Storm mod Vognens Fart.

De havde ikke kørt en halv Fjerdingvej, da Poul Beck lod Motoren standse for at opsamle en let, graa Klædeshue, der laa paa Vejen.

„Hvorfor lader Ejeren den ligge der, monstro?“ spurgte Lady Winifred nysgerrig, da Poul Beck med Huen i Haanden vendte tilbage til Vognen.

„Den er blæst af over Hegnet,“ forklarede Poul Beck kortelig. „Han ønsker ikke at efterlade sig Fodspor paa Vejen ved at løbe efter den.“

Et Minut efter blev Maskinens regelmæssige Stød afbrudt af en krampagtig Sprutten, og den standsede langsomt, skælvende gennem sin store Krop som et sygt Dyr. Poul Beck snappede Værktøjsposen og var ude af Vognen og inde under den i et Øjeblik.

Han kom hurtigt ud igen med Vesten indsmurt i Mudder og et sort fedtet Stænk tværs over Ansigtet.

„Færdig,“ raabte han til Roland, „det var en Flue, der var kommen ind i Benzinrøret og stoppede det til.“ Han viste en lille, støvet Klump paa sin Pegefinger. „Der skal smaa Ting til for at standse en halvfjerdsindstyve Hestes Motor.“

Allerede mens han talte, satte Vognen sig langsomt i Bevægelse.

Men Forhindringerne var endnu ikke overvundne.

Da de fo'r rundt i en af de lange Landevejskurver, udstødte Roland pludselig et Raab og bremsede. Men det var Poul Beck, som, idet han lænede sig frem, fik Vognen kastet til Side, lige i yderste Øjeblik. Forhjulene standsede lige tyve Skridt fra en Mand i en let Cykledragt, der laa barhovedet næsegrus paa Vejen, med en knust Cycle ved Siden af sig. En sort Taske var bundet fast til Styret paa Maskinen.

„Der har vi ham,“ raabte Roland triumferende, idet han stak Haanden ned i den sorte Taske og fremdrog et lille Guldbæger og et Juveletui, som laa midt i en Bunke Underbeklædningsgenstande.

„Stakkels Mand, er han død?“ spurgte Lady Madcap.

Poul Beck bøjede sig over den liggende Mand og lagde Haanden paa hans Hjærte.

„Nej, han er ikke død, Frøken, han dør heller ikke,“ sagde han alvorligt, „men det har været lige ved.“

„Det er ikke nogen Bicycle-Ulykke, Herr Parker,“ tilføjede han, „det ligner mere et Mordforsøg. Der er intet, som kunde vælte Cyclen her paa den jævne Vej. Maskinen er brækket itu med Vilje, den er kastet omkuld, og der er blevet trampet paa den.“

„Men vi har dog faaet fat i den rigtige Mand,“ paastod Roland.

„Ikke Spor,“ sagde Poul Beck. „Den stakkels Fyr er kun et uskyldigt Offer.“

„Men Huen og den sorte Taske, Herr Beck, og Tingene, jeg fandt i den.“

„Huen er blevet stjaalet af Tyven,“ forklarede Poul Beck, „den sorte Taske og de faa Ting er efterladte af Tyven. Se her, den Hue, jeg fandt paa Vejen, er tre Numre for stor til den stakkels Fyrs Hovede. Vi har at gøre med en dygtig og farlig Mand,

Herr Parker. Jeg kan se, hvad der er hændt, lige saa godt, som om jeg havde været Øjenvidne. Vor Mand havde Brug for en Hue, og han vilde lede Forfølgelsen paa et andet Spor. Her var en Lejlighed. Han har raabt til Cyclisten og formodentlig angivet, at han var saaret, og da den tossede Samaritan her er staaet af for at hjælpe ham, har han slaaet ham ned. Se, det Slag her i den højre Tinding. Det er gjort med en Ring. Se Bulen, Manden har faaet i Hovedet, da han faldt paa Vejen. Se paa Sporet her, hvordan Skurken har trukket ham fra Kanten midt ud paa Vejen, mens han samtidig har dækket sine egne Fodspor."

„Et kønt Stykke Arbejde," fortsatte Poul Beck, „det er virkelig et kønt Stykke Arbejde, og det hele efter øjeblikkelig Indskydelse. Her er mere Bevis." Poul Beck opsamlede en lille spiralformet hvid Klud, der var gennemtrukket af Blod. „Manden har skaaret sin Finger paa Vinduesglasset. Det her har han forbundet sig med."

Men end ikke mens han remsede disse hurtige, skarpe Sætninger op, var Poul Becks Hænder ledige. Han havde bragt Cyclisten tilbage til Græsrabatten paa Siden af Vejen, lagt ham til Rette, og tvunget nogle Draaber Brandy og Vand ind mellem hans sammenpressede Tænder. Det varede ti Minutter, før Manden gav det mindste Tegn til, at han begyndte at leve op. Et svagt Suk fik hans Læber til at dirre, og en let Rødme skød op i hans Kinder.

„Nu kommer han sig," raabte Poul Beck, der utaalmodig havde siddet og passet paa ham. „Vi vil overlade ham og Brandyflasken til Dem, Sergent. Han kommer nok over det, og vi kommer igen om tyve Minutter og bringer ham til Politistationen." Han tog sit Uhr frem. „Gud fri os, det bliver for sent. Spring op, Herr Parker, og lad den løbe! Full spead! Blæse være med Reglementet! " De fo'r ned ad en lang Skraaning og jog op ad den næste Bakke i et Sus.

Det var for sent! Toget gled ud fra Stationen, da Motoren med et Sæt standsede foran Indgangen.

Poul Becks Ro var forsvundet. I et Sekund var han ude af Vognen og inde paa Perronen, hvor han havde en ivrig Samtale med Stationsforstanderen.

„De har en Tyv i Toget," sagde han, „og en Mordkandidat! Telegrafer om at standse det ved næste Station. Det er en lille, senestærk Mand med Cycletaske og en Hue, der er tre Numre for lille til ham, han har en Diamantring paa den venstre Haand, og en skaaret Finger, der er forbundet med en Strimmel Lommetørklæde. Staa dog ikke der og se paa mig, Mand! Telegrafer!"

Stationsforstanderen fo'r afsted som et Skud, men kom tilbage et Øjeblik efter med et ærgerligt Ansigt.

„Traaden er skaaret over," gispede han.

Poul Beck knurrede som en Hund, hvem et Kødben bliver snappet væk fra.

„Det kunde jeg have tænkt mig," brummede han, „den Fyr har ikke villet regne med Tilfældigheder. Har De lokaliseret Bruddet?"

„Nej. Det er et eller andet Sted nær ved Stationen."

„Han maa være klatret op paa Telegrafpælen en Fjerdingvej eller to herfra og har sandsynligvis brækket Isolatoren ned. Det vil tage for lang Tid at finde Bruddet og samle Traaden. Hvor langt er der til næste Station?"

„Syv Mil," svarede Stationsforstanderen. „Det er en stor By, Warmington. Ser De, hvis jeg havde vidst det i Forvejen, saa kunde jeg —"

Stationsforstanderen fik aldrig sagt, hvad han kunde have gjort, thi Poul Beck var ude ved Siden af Motoren, før han fik fuldendt Sætningen.

„Manden er borte," raabte han, „og Traaden er skaaret over. Hvor meget er det, Deres Maskine er? Treds Heste, ikke sandt?"

„Halvfjerds," sagde Roland indigneret.

„Saa kan vi gøre det, Herr Parker. Vil De betro mig Deres Vogn i et Par Timer? Jeg vil forsøge at indhente ham."

„De kan godt faa Vognen," sagde Roland kort, „men jeg gaar med. Jeg vil se, hvordan den Ting spænder af."

„All right. Vær saa god at staa ud, Frøken Winifred. Vi kommer tilbage og henter Dem."

„Nej," sagde Lady Madcap.

„Men, Winnie,“ begyndte Roland.

„Spild ikke Tid med at snakke frem og tilbage, min Herre. Jeg flytter mig ikke et Skridt. De kan ikke trække mig ud af Vognen, og De kommer for sent, hvis De staar der og taler.“

„Naar hun vil, saa maa hun gerne,“ sagde Poul Beck og sprang op.

„Jeg tager Bagsædet denne Gang,“ sagde Roland. „Kom her hen, Winnie, og hold Dig tæt til mig. Saa, Herr Beck!“

Vognen svingede let om Hjørnet og satte Kursen ud ad den flade Landevej. Langt borte saas en tynd Stribe hvid Røg mod Morgenhimlens blege blaa. Toget havde faaet en halv Mils Forspring. Som en vælig Hest for slappe Tøjler satte den store Motor saa pludseligt afsted, saa de to bag i gjorde et Hop i Sædet, og den unge Pige udstødte et lille Hvin.

„Lad være, Roland, lad være med at klemme mig, jeg er ikke Spor af nervøs, det er storartet!“ raabte hun.

Motorens Fart øgedes. Den fløj frem. Vinden, som de havde bag, da de startede, voksede til en vild Storm forfra. I Taage saa de den graa Landevej glide hen under de susende Hjul som en utænkelig hastig Vandstrøm. Hækkene paa begge Sider, rasede forbi dem som lange grønne Mure. De skimtede en stejl Bakke langt borte. I et Nu var de oppe paa Toppen af den, og fo'r ned ad Skraaningen paa den anden Side.

Hvad var det for en sort Klat langt ude paa Vejens graalig vage Streg? Før de kunde klare sig det Spørgsmaal, røg de forbi en Bondevogn med en taaget Fornemmelse af en Mand, der rystede sin Pisk efter dem. Hurtigere og hurtigere! Hjulene rullede ikke længere, de sprang som Mynd'er i lange Spring, efterladende afbrudte Sporstumper paa Vejens graa Skorpe. En Gang, da de fløj over den skarpe Kant af en Stensætning, mærkede de det store Monstrum fare lige frem i Luften som en springende Hest og lande med et Bump fem Skridt længere fremme.

Den tynde Røgstribe, der var forsvundet lidt efter Starten viste sig igen svagt ude i Horisonten, da de som en Stormvind fo'r op ad en høj Bakkeskraaning. De føg saa hurtigt afsted, at det saa ud, som de skulde fare ud i Rummet over Bakketoppene. De tabte Røgen af Syne, da de rutsjede ned i en Dal, men de saa den igen, længere og tykkere, da Terrainet atter hævede sig. Vejen drejede, og de løb tre Fjerdingvej parallelt med Jernbanelinjen.

Røgstriben er nu næsten lige foran dem og ganske nær. Den fremadsusende Vogn vinder ind paa Toget, mer og mer, til den er paa Højde med den bageste Waggon. Langsomt haler de sig frem langs Toget, skønt Motoren skyder en Fart af tredive Mil i Timen. De naar tilsidst Maskinen og de passerer den netop, da en Drejning af Vejen endnu en Gang fører dem bort fra Toget.

„En halv Mil endnu! Vi naar det“, gispede Poul Beck, og Ordene blev blæst tilbage til de andre med Lufttrækket. Men lige efter Ordene fulgte der et Udbrud af Vrede.

Vognen løb om et Hjørne paa to Hjul, de to andre svirrede i Luften. Vejen laa lang og lige foran dem, men det vrede Udraab fra Styreren fremkaldtes af Synet af en Jernbanedæmning, der skar Vejen lige foran ham. I samme Øjeblik han lukkede Munden op, faldt de lange Jernbomme med en Raslen ned tværs over Vejen, for at spærre af for det frembrusende Tog.

Poul Beck tog i Bremsen, Vognen raslede og rystede ned ad den jævne Skraaning mod Bommen, stridende mod sin egen voldsomme Fart. Det varede saa længe inden Bremsen fik fat, at Motoren ramlede mod den stærke Staalbom og bøjede den.

Poul Beck var ude af Vognen i samme Øjeblik, som om dens pludselige Standsning havde skudt ham ud af den, og han sprang over Bommen ned paa Jernbanelinjen. Et højrødt Silkelommetørklæde flagrede i hans Haand.

Den frembrusende Maskine udstødte et langt Advarsels- og Trudselsskrig, men Poul Beck veg ikke fra sin Plads, og Toget standsede.

„I Lovens Navn“, hviskede Poul Beck sagte til den forbavsede Lokomotivfører, da han løb forbi ham. „De har en Mand i Toget, der er eftersøgt for Indbrudstyveri

og Mordforsøg. Jeg skal straks faa ham ud og give Dem Signal igen."

Hovederne kom frem i alle Vinduerne, og Stemmer raabte til ham. Men Poul Becks hurtige Øje saa kun et Ansigt. Det var en bleg ung Mand i et første Klasses Kupevindue. Han bar en Hue, der var for lille. En af Fingrene paa den Haand, der støttedes paa Vinduesrammen var forbunden med en Strimmel blodig Linned. Paa en anden Finger glimrede der en Diamantring.

„Er der sket noget?" raabte Manden til Poul Beck. „Der er vel ingen Fare?"

„Stor Fare," brummede Poul Beck, „kom straks ud."

Manden rakte efter en Cykletaske, der laa ved Siden af ham og aabnede Døren med Tasken i Haanden.

Men da han saa, at ingen andre var gaaet ud, tøvede han og vilde vende tilbage til sin Plads igen.

Men et pludseligt Greb i hans Krave halede ham og Tasken og det hele paa Hovedet ud af Kupéen og kastede ham om paa Ryggen. Poul Beck gav Tegn til Lokomotivføreren, og Toget gled videre under utaalmodig Snøften og forsvandt om en Bøjning.

I det Øjeblik styrtede Lady Madcap og hendes Kæreste over Linjen.

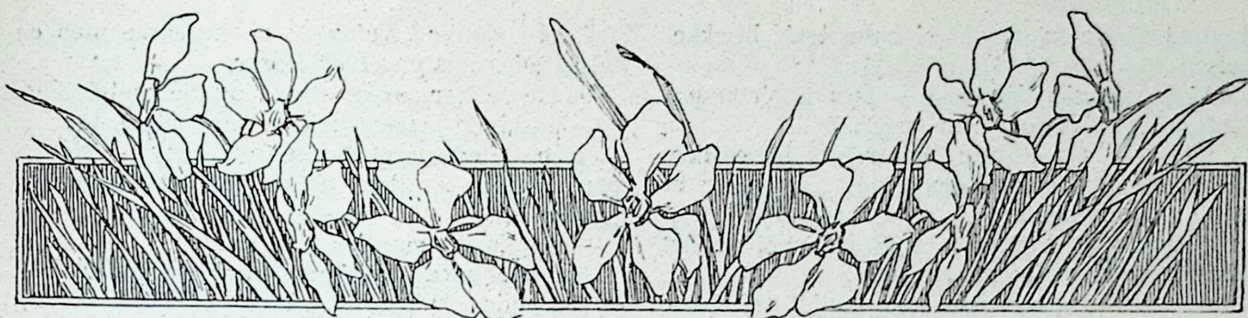
Manden rejste sig op og vendte sig rasende mod Poul Beck.

„Det er et Overgreb," hvæsede han, „De har begaaet en infam Fejltagelse, og De skal komme til at betale det dyrt. Her er mit Kort."

„Lad det fare," sagde Poul Beck roligt og greb med sin Jernnæve om Mandens venstre Haandled, samtidig med, at han halede Fyrens højre Haand, der allerede klemte om Revolveren, frem fra Brystlommen. Vaabnet faldt til Jorden, da Poul Beck tvang hans to Haandled mod hinanden.

Et Staalglimt, et Smæk og Haandjernene sad, hvor de skulde.

„Det hele er ordnet Frøken," sagde Poul Beck blidt. „Jeg tænker, De kan finde Deres Smaating i Cykletasken."

LAPANE & Co.

AF

MICHEL PROVINS

OVERSAT AF J. AARBYE

Et Avtomobil af det bekendte Mærke Lapane & Co., der er berømt hele Verden over, og som har vundet første Præmie ved Udholdenhedsløbet i Asnieres. Gummiringe, garanterede mod Sprængning, fra Firmaet Kypet, ligeledes anerkendt i hele Verden.

I Avtomobilet sidder et parisisk Ægtepar, Jules og Aline Bedillon, begge i en hæslig Dykkerdragt af imprægneret Lærred og vældige, udbuede Avtomobilbriller.

En tæt Støvsky, en øredøvende Tuden, en kvælende Benzinos — det er Hr. og Fru Bedillon, der farer af Sted med en Fart af halvtres Kilometer i Timen paa Vejen mellem Paris og Dreux. Træerne farer forbi, som i en Djævledans, Landsbyer dukker op og forsvinder som Aandesyner.

Aline følger aandeløs paa Kortet og i Rejsehaandbogen det vilde Løb og kaster af og til et hastigt Blik paa de Vejvisere, de farer forbi som en Stormvind.

Jules sidder bleg og som hypnotiseret, med Hænderne krampagtig omklamrende Styret, skælvende af Angst ved hver Omdrejning, hver Bakke, hver Forhindring.

De nyder begge Naturens Skønhed.

Af og til henkaster de en kort Bemærkning til hinanden.

Aline. — Trehundrede Meter længer fremme dyb Rende med Vandafløb! ... Der maa viges til Side! ... Stejl Bakke med stærke Svingninger!

Jules. — Motoren skraber!

Aline. — Der maa være noget i Vejen med den!

Jules. — Nej ... det er Benzinen, der ikke er tynd nok ... Hvor hurtigt kører vi?

Aline. — Toogfyrre! ...

Jules. — Det er jo Sneglefart! ... Jeg havde paa Fornemmelsen, at vi ikke kom af Stedet!...

Aline (ved de første Huse i en Landsby). — Her staar et kommunalt Opslag: „Tolv Kilometer i Timen!"

Jules. — Det angaar ikke mig! Skulde man saaledes sagtne Farten hvert Øjeblik, kunde man jo ikke køre hurtigere end Toget!

Aline (medens de farer af Sted over Stok og Sten). — Nu gaar det bedre igen! .... Hvad gjorde Du ved Motoren?

Jules. — Intet.

Det giver et voldsomt Stød, og Avtomobilet gør et lille Sidesving.

Jules. — Idiot af en Hund! ...

Aline. — Blev den kørt over?

Jules. — Selvfølgelig!

Aline. — Det dumme Dyr! Saa tager den sig nok bedre i Agt en anden Gang!

Landevejen er ganske lige, og de sætter fuld Kraft paa. Pludselig opdager de en Kærre, forspændt med et Æsel, og tuder i Signalhornet.

Jules. — Du skal se, Bæstet gaar saamænd ikke til Side! ... Nej, det tænkte jeg nok!

Bondekonen, som sidder paa Kærren, er blidelig indslumret. Hun vaagner ved Avtomobilets Tuden og trækker i Tømmerne, det forskrækkede Æsel gør et Spring til Siden, og Vognen vælter ned i Grøften.

Jules (rasende). — Havde det været et Par Sekunder længer, inden den gamle Heks var

kommet af Vejen, havde vi naturligvis brækket Halsen!

Aline (vender sig om). — Der ligger hun i Grøften! ... Det har hun godt af!

Jules. — Næste Gang kører hun heller ikke af Vejen. Det morer den Slags Mennesker at drille Avtomobilisterne.

Aline. — Saa, der er en Flok Faar! ... Det bliver ikke nemt at passere den!

Jules. — Det er snart ikke muligt at komme frem! ... (Han sagtner Farten. Maskinen hvæser og puster ved Bremsningen. Til Hyrden). — Hør, De der! ... Kan De ikke skynde Dem lidt at komme af Vejen! ... Jeg har travlt!

Hyrden (med et Skuldertræk). — Naa, De har travlt? ... De naar nok alligevel at knække Halsen! ...

Med en langsom Bevægelse jager Hyrden de forreste Dyr til Side.

Jules. — Det Fjols! ... Han jager dem til venstre! (Ude af sig selv sætter han Fart paa og vælter det bageste Faar omkuld.)

I nogle Minutter farer Avtomobilet atter af Sted uden Forhindringer. Ejerne er begejstrede. — Et Knald, en Punktering, Maskinen farer op i en Stenbunke og tilbage paa Vejen. De bremser af alle Kræfter, Motoren giver efter, Maskinen staar stille.

Jules (kaster sig ned paa Grøftekanten, meget bleg). — Saa for Satan!

Aline (forfærdet). — Det var da godt, at vi slap helskindet derfra! ...

Da de begge mærker, at deres Stemme skælver, tier de. De gaar rundt om Maskinen og betragter omhyggelig den punkterede Gummiring. Klokken er elleve. Julisolen kaster sine brændende Straaler ned over den støvede Landevej. I hundrede Meters Afstand ligger en skyggefuld, lille Skov, men der kan de ikke naa hen. De maa reparere Maskinen paa Stedet, i femogfyrretyve Graders Varme. Frakken kastes, Værktøjet tages frem, og der arbejdes, saa Sveden driver ned i Strømme. Efter en Times Forløb har de faaet den punkterfri Gummiring, til trehundrede Francs, erstattet med en anden, og Jules og Aline betragter nu med Kendermine Motoren. De beføler Cylinderne, undersøger Vand- og Benzinbeholderne og prøver at tænde. Alt er igen i Orden. De drejer paa Styrehjulet, de drejer igen, Maskinen gør Modstand. De drejer treoghalvtresindstyve Gange uden Resultat. Mekanismen virker ikke mere.

Jules. — Nu kan jeg ikke mere! ...

Aline (synker sammen). — Jeg er saa syg! ... Jeg ved ikke, hvad jeg fejler ... det er der, i Maven ...

Jules. — Du er selvfølgelig sulten! Klokken er jo halv et.

De ser sig om, for første Gang. Henne ved Udkanten af Skoven ligger en henrivende Villa, overvokset med Roser i Espalier, hvorfra der er Udsigt ud over den solbelyste Dal. Ved Enden af Haven ud mod Vejen er en Terrasse med en Balustrade, omslynget af Roser.

En Herre har længe staaet og betragtet dem. — Maskinen nægter nok at gøre Tjeneste?

Jules (med saaret Forfængelighed). — Nej ... men jeg begriber ikke, hvad der er i Vejen med den.

— Jeg kunde maaske hjælpe Dem?

Den Fremmede kommer nærmere hen til de to Rejsende. Udbrud af Glæde og Forundring: „Darfeuil" — „Bedillon!" Der udveksles hjertelige Haandtryk.

Bedillon. — I tyve Aar har vi ikke truffet hinanden! ... Det var en mærkelig Tilskikkelse af Skæbnen!

Darfeuil. — Jeg kendte Dig ikke straks.

Bedillon. — Jeg er jo ogsaa en Del forandret. Det er Du slet ikke. (Præsenterer.) Det er min Hustru. (Til Fruen.) Hr. Darfeuil er en gammel Skolekammerat af mig.

Darfeuil (til Aline). — Jeg haaber, Frue, at De vil gøre mig den Ære at være min Gæst? Jeg kan næsten ikke beklage Deres Uheld, da det giver mig Anledning til at se Dem hos mig.

Aline (fornøjet). — Jeg modtager med Glæde Deres Indbydelse, Hr. Darfeuil, vi er saa overtrætte.

Jules. — Min Hustru er nær ved at dø af Sult ... og jeg da for Resten ogsaa!

Darfeuil (byder Fruen Armen). — Hvis en Ungkarlefrokost ikke forekommer Dem altfor utiltalende? ...

Jules. — Du frelser ligefrem vort Liv!

Darfeuil (peger med et ironisk Smil paa Avtomobilet). — Jeg sender en Hest ud efter det ... den kan trække det hjem til mig.

Efter at de første Retter er fortærede i Tavshed med en glubende Appetit, faar Bedillons Munden paa Gled.

Jules (ser op paa Uret). — Hvis der ikke var tilstødt os noget, kunde vi have tilbagelagt vore hundredeoghalvtresindstyve Kilometer før Frokost ... Ikke fordi jeg beklager det ... Jeg er tværtimod meget glad over det ... Det er jo et Held uden Lige, at vi punkterede i Din umiddelbare Nærhed.

Darfeuil. — Ja, et Held for mig ... thi for Dig og Din Hustru er dette jo et meget beskedent Tilflugtsted!

Aline. — Paa ingen Maade! ... De bor jo dejligt! Store, lyse Værelser, højt til Loftet ...

Jules (ser sig om). — Kostbare gammeldags Møbler.

Aline. — Og en Have, der jo er et helt Feæventyr, med alle de skønne Blomster!

Darfeuil. — Her er tarveligt og hyggeligt, medens Du med Din store Formue ...

Jules. — Formue? ... Jeg har virkelig ingen Formue.

Darfeuil. — Det maa Du da have, naar Du har et Avtomobil til femten tusinde Francs, som aarlig koster Dig i det mindste titusinde at holde.

Jules. — I Paris har alle Folk Avtomobil! ... Hvis man ikke har det, bliver man anset for en Stymper! Det er nu en Gang blevet Skik og Brug ... Og saa er det sundt ... Jeg havde netop nu et Par Dages Ferie, og saa sagde jeg til min Hustru: „Lad os tage en Tur til Brest ... Saa faar man da frisk Luft" ... Du begriber ikke, hvor herligt det er, saaledes at fare af Sted.

Darfeuil. — Jo, det saa jeg jo før.

Jules. — Før ... det havde ikke noget at sige ... et lille Uheld ... Saa længe man ikke bliver slaaet ihjel paa Stedet... Naar Du tænker, at vi efter Saint-Cyr kørte med en Fart af femogtres Kilometer i Timen! ...

Darfeuil. — Turen fra Paris til Brest og tilbage igen koster Dig altsaa, den punkterede Ring iberegnet, tusinde Francs med et rundt Tal.

Jules. — Ja omtrent.

Darfeuil. — Hvis I ofte gør den Slags Udflugter, maa Du da være rig.

Jules. — Nej, gamle Ven, det er langtfra. Jeg har femten tusinde Francs i Renter af mine Penge om Aaret, og saa gør jeg lidt Forretning hist og her ...

Darfeuil. — Hvilken Slags Forretning?

Jules. — Hvad der falder for! ... Naar blot man tjener Penge derved. Alle Kneb gælder. Men det er jo ikke altid, man har Held med sig, og Penge skal der tjenes, kan Du nok indse. Naar man skal holde Avtomobil, have en Lejlighed til seks tusinde Francs, Telefon, en dyr Dameskræderinde og Modehandlerinde, der heller ikke er billig, saa skal der noget til. Og man maa jo følge med Tiden!

Darfeuil. — Men hvis man nu ikke kan?

Jules. — Saa bærer man sig ad som jeg! Saa laaner man, man spiller lidt, og saa holder man det gaaende en Tid ... Naturligvis er der Dage, hvor det ser sort ud ...

Aline. — Og man har mest Lyst til at tage Livet af sig!

Jules. — Men det gaar over igen, og saa ser man det hele i et Rosenskær! ... Det gaar, saa længe det kan!

Aline. — Jeg synes, at man maa helst leve i kort Tid, men leve godt!

Darfeuil. — Kalder De det at leve godt, Frue?

Jules. — Man lever i en vis Spænding, og det er en Nydelse!

Darfeuil. — Med en Revolver i Baghaanden?

Jules. — Ja, hvad! Dø skal man jo en Gang alligevel. Saa har man i hvert Fald den Tilfredsstillelse, at man har levet.

Darfeuil (ser vist paa ham). — Synes Du virkelig det?

Jules. — Ja. Men hvad har Du egentlig taget Dig for i de sidste tyve Aar?

Darfeuil. — Jeg har ogsaa levet... men paa en anden Façon.

Aline. — De ligger paa Landet her?

Darfeuil. — Nej, jeg bor her hele Aaret og har boet her, lige siden jeg blev færdig med mine Studeringer. Kort Tid efter mistede jeg begge mine Forældre. Siden har jeg boet her alene.

Aline. — Alene! Herude paa Landet! Det maa være skrækkeligt!

Jules (skælmsk). — Det tager kun to Timer at komme til Paris herfra.

Darfeuil. — Jeg tager aldrig derind!

Aline. — Kommer her da ingen hos Dem?

Darfeuil. — Jo, nogle Naboer... Folk, der, ligesom jeg, sætter Pris paa den friske Luft, de fri Omgivelser og den lille Plet Jord, de ejer ....

Jules. — Det maa være Mennesker, som tilhører en svunden Tid.

Darfeuil. — Aldeles ikke. De er lige saa moderne som Du og jeg. Saa har jeg ogsaa andre Venner... Arbejderne og Husmændene, der sammen med mig virker for, at jeg faar det mest mulige ud af min Landejendom.

Jules. — Driver Du selv Jorden?... Uh, ha! Slide i et helt Aar for at tjene en Franc paa en Kalv eller et Faar, og nogle faa Francs paa en Høst, der er afhængig af, at der hverken er for megen Regn eller Tørke, eller Frost, Uvejr og Misvækst.

Darfeuil. — Jeg finder det højst interessant at kæmpe mod alle disse Naturkræfter, og at følge Dyrs og Planters Vækst og Udvikling. Man har ganske anderledes Glæde af de Penge, man tjener paa den Maade, end hvis man tjente dem i en Forretning, eller vandt dem i Lotteriet.

Jules. — For mig vilde Værdien være den samme, paa hvilken Maade jeg end fik dem, og ret meget kan Du vist nok ikke have i Overskud.

Darfeuil. — Mere end jeg behøver! Jeg har en Indtægt paa henved tolv tusind Francs.

Aline. — Saa meget! Men hvortil bruger De da dem?

Darfeuil. — Som De ser, holder jeg af at leve godt. Jeg ventede ikke Gæster og dog tror jeg, at Frokosten var baade god og tilstrækkelig.

Jules. — Den var aldeles storartet!

Darfeuil. — Og dog bestod den kun af, hvad min Have og min Hønsegaard har kunnet frembringe. Den Frokost havde mindst kostet halvtredsindstyve Francs i Paris. Mig koster den kun en Bagatel, og saa har jeg endda den Tilfredsstillelse, at mine Grøntsager og min Frugt er friskplukket og ikke hengemt og opfrisket, som i Paris.

Aline. — Men saa er der da ogsaa Vedligeholdelse af Ejendommen?

Darfeuil. — Det er der naturligvis, men det bliver ikke store Summer. Jeg har ikke mange Fornødenheder og giver ikke mine Penge ud af Forfængelighedshensyn eller Snobberi som Pariserne, der ødsler svimlende Summer paa

deres pragtfulde, men usunde Lejligheder, deres Avtomobiler, Dameskræderinder, Juvelerer, Teatre, Væddeløb, Restaurationer o. s. v. Det er denne Væddekamp, mod et unyttigt Maal, der forgifter Tilværelsen, bringer en evindelig Uro og Higen med sig, og tilsidst tager Livet af de Mennesker, længe før Tiden.

Jules. — Det er nogle besynderlige Ideer, Du har!

Aline. — Man mærker nok, at De ikke følger med Tiden.

Darfeuil. — Deri har De maaske Ret, Frue.

Jules. — Du ser virkelig for sort paa Tingene, gamle Ven. Men det forundrer mig ikke, for hvad skal Du i Grunden tage Dig for, naar Du er færdig med at tilse Dine Dyr og Planter? Tiden maa falde Dig lang!

Darfeuil. — Tværtimod, den kan aldrig slaa til!

Jules. — Men hvad bestiller Du dog?

Darfeuil. — Jeg læser, skriver og tænker!

Jules. — Du bliver mosgroet! Og hvilket Udbytte har Du egentlig deraf?

Darfeuil. — Det Udbytte, Du stadig søger, uden at finde det: Lykken! ... Eller, hvis „Lykke" forekommer Dig at være et for stærkt Udtryk, saa kald det Glæde over Tilværelsen. Den føler jeg. Jeg nyder denne Følelse af Fred og Ro; jeg er ikke saa forjaget og bekymrer mig ikke om den Dag i Morgen. Jeg nyder Nuet og finder, at det medbringer saa mange Tanker og synes, at der omkring En er saa meget at se, som I med Eders Febrilskhed og Trang til Luksus ikke har Tid til at bemærke. Man skal forstaa at nyde, uden at forsluge sig, man skal søge en Tilfredsstillelse i, hvad man har, uden stadig at hige efter det ny, det ukendte!

Jules. — Det lyder meget kønt, alt det, Du der siger, og skønt Dine Læresætninger tiltaler mig i høj Grad, maa vi dog nu bryde op.

Darfeuil. — Tilbring Din Ferie her hos mig.

Aline. — Det er umaadelig elskværdigt af Dem, men det kan vi ikke! ... Vi skal i Brest træffe nogle Venner, som er taget over Nantes.

Jules (gaar hen til sit Avtomobil). — Vi maa tværtimod sætte fuld Kraft paa fra nu af og til i Morgen. Nu gælder det om at udfinde, hvad der er i Vejen med Maskinen.

Aline. — Prøv paa at dreje Styret en Gang rundt.

Jules. — Det kan jeg jo gerne.

Han drejer paa Styrehjulet. Avtomobilet stønner, hvæser og er i Gang med det samme.

Jules (straalende). — Det er storartet! Sikken en Maskine!

Darfeuil. — Hvad var der saa i Vejen med den i Formiddags?

Jules. — Ja, kan Du sige mig det?

Bedillons ifører sig Dykkerdragterne og Brillerne. Febrilske for at komme af Sted springer de op i Avtomobilet.

Darfeuil. — I har ikke en Gang været rundt i Haven!

Jules. — Det har vi ikke Tid til denne Gang! ... Farvel og Tak for i Dag! ... (Med en voldsom Hvæsen og en Os af Benzin farer Avtomobilet af Sted). — Vi besøger Dig en anden Gang!

Darfeuil (ene). — Ja, næste Gang I punkterer!

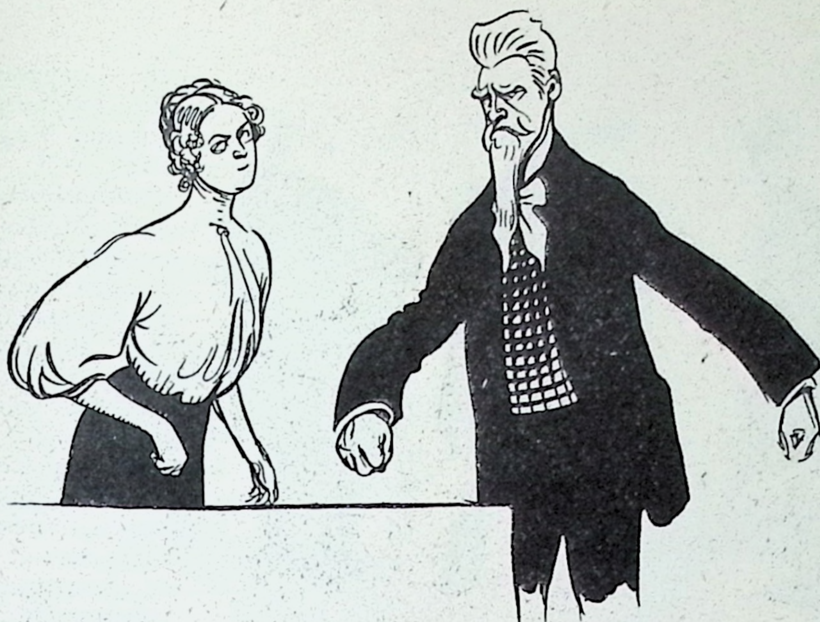
Der ses nu kun en Støvsky i det fjerne.

Jules (til Aline). — Han var en Original!

Darfeuil sidder paa Terrassen mellem alle Roserne og ser ud over det solbeskinnede Landskab. Langt ude i Horisonten ses det bortfarende Avtomobil som en sort Prik.

Darfeuil (med inderlig Overbevisning). — De er komplet gale!

DET LILLE HUS

AF

JULES

Denne Roman foregaar i en lille By ovre paa Jyllands Vestkyst. Byens Navn skal kun diskret antydes: det begynder med et bekendt Forbogstav og ender med en af de sædvanlige Endelser.

Arkitekt Møller havde giftet sig i en ung Alder, mens han endnu kun tjente fra Haanden og i Munden. I de første Aar, da de boede i København, havde det virkelig til Tider været rigtig skralt. Og de havde for tidligt faaet Børn. Det vil sige Børnene var ikke kommet for tidligt. De var saamænd gode nok, og de skulde saamænd ikke have Skylden. Men de kunde gerne være kommet lidt senere. Saa havde Møller og Ida faaet Tid til at lægge sig lidt Penge til Side, og alt det sædvanlige, som Folk kunde have gjort, hvis at, og saa videre.

Men en Dag satte Møller sin store, benede Arkitektnæve i Bordet og sagde, at nu skulde der sgu en Forandring paa det, saadan og saadan, og det hele.

Og Ida, der godt kunde lide at se sin Mand gal i Hovedet, rejste sig med en stor, glad Skælm i Øjet, lagde Barnetøjet, som hun sad og syede paa, til Side, gik hen til Møller og satte en meget mindre og meget blødere Næve i Bordet ved Siden af hans og sagde, at det skulde der sgu, saadan og saadan.

Og det kom der. Møller og Ida og Børnene — der var tre Smaapiger paa syv, sex og fem Aar — pakkede hele Butiken sammen, truede ud ad Fjerdesalsvinduet mod den utaknemlige Stad, der ikke bedre havde forstaaet, og alt det, og kørte med Toget over til Byen med det hemmelighedsfulde Forbogstav og Endelsen.

Og der begyndte Møller at bygge. Det vil sige, han begyndte foreløbig at bygge med Hænderne i Lommen og fortæredes af en nagende Længsel efter Mursten og Tømmer.

Ganske vist var der jo nok Mursten og Tømmer i Byen. Men der var ogsaa Haandværkere, som Tingene havde sorteret under fra Verdens Skabelse.

Det var der. Og de havde som sagt været der længe.

Men var der nogen, der havde haft Bud efter Herr Arkitekten — Hm — Udraabstegn? Hvad vilde han? Fulgte man maaske ikke med Tiden, fordi man boede ved Vesterhavet? Hvabehar? Vidste man maaske ikke, at disse Arkitekter — Hm — Udraabstegn — ikke kunde bygge Huse? Kunde i det hele taget udenforstaaende! lære at bygge Huse?

Historien — selve Byens Historie beviste det modsatte.

Købmand Olsens Hus henne paa Torvet! Hvordan var det? Og var det maaske ikke bygget efter Tegning af en Arkitekt? Hvordan laa Stuerne i det Hus? Hvordan kom man ud af den ene Stue og ind i den anden i det Hus? Og hvordan kom man fra den anden ind i den ene? Og hvordan var Materialet? Og Dørene og Vinduerne og Ovnene? Hva?

Der var foreløbig ingen Stemning for Møllers Kunst i Byen. Men Møller tabte ikke Humøret; Ida og Børnene og han selv blev magre af for lidt Mad. Men han vidste godt, at det var Tegn paa, at han var en stor Kunstner.

Han sænkede Niveauet lidt, fik bygget en ny Staldlænge til Herregaarden udenfor Byen og gav Tegninger til et Par mindre Huse, der blev bygget af en ganske ung Haandværksmester, der troede paa Kunsten, og som de ældre Mestre derfor ansaa for at være fordrukken.

Møllers Huse var, som Mestrene med ironiske Smil sagde til Folk, byggede „i Stil". Men det vilde nok vise sig, at de var ubeboelige, Indretningen, Dørene, Materialet, det hele!

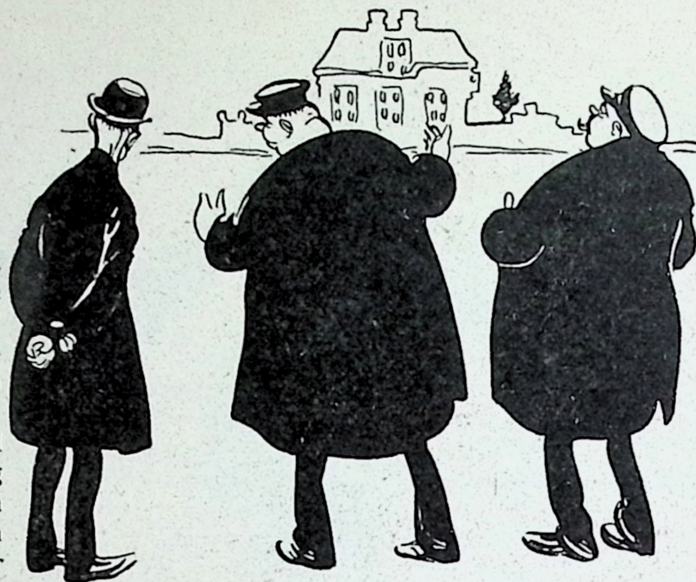
Og den professionelle Indignation blev til Byindignation. I Syforeningen sagde en af Damerne:

„Røgen!"

„Og Ydermurene!" sagde en anden.

„Og Dispositionen!" sagde en tredje, og hendes Smag kunde man stole paa.

Møller var stadig den personificerede Forekommenhed overfor Byens Borgere, men en Gang imellem, naar han kom hjem, maatte han stikke Hovedet ind under Tæpperne i sin Seng og raabe de gyseligste Skældsord af sine Lungers fulde Kraft.

Men den Maade at være gal i Hovedet paa syntes Ida ikke rigtig om. Derfor blev hun en Dag meget glad, da Møller efter lang Tids Forløb igen satte sin store Næve i Bordet paa den rigtige gamle Maade.

Saadan og saadan — og alt det, og saadan blev det.

Det var noget med en Far og Svigerfar og Banken i Byen og den Slags. Og lige paa en Gang havde Møller købt al Sandjorden langs Stranden nord og syd for Byen, for 7 Øre Alen.

Hvad var den af? Vilde Møller til at handle med Sand?

Et halvt Aar efter stod der et Tusind Alen nord for Byen, lige midt i Sandet og med Næsen stik mod Vestenvinden, en lille hvid og rød Villa med Have om. Den flyttede Møller og Familje ind i, skønt det fra alle Sider blev beediget, at den var og blev ubeboelig.

Alt i alt, man var kommet til det spændende Sted i Romanen.

Folk der i Byen havde ellers altid spadseret sydpaa, nu spadseredes der ad Vejen nordpaa. Jævne, praktiske Folk stillede sig op paa Vejen og rystede paa Hovedet ned mod Huset. Den ene sagde:

„Den er kold om Vintren og varm om Somren."

Den anden sagde:

„Den flyver i Havet til Efteraaret."

Den tredje sagde:

„Den synker i Sandet til Sommer," og han havde Forstand paa det, vidste man.

De fine Folk skævede i forbigaaende ned til Huset, saa man tydeligt kunde se, de slet ikke var nysgerrige. Den ene sagde:

„Ja om Somren! Men om Vintren! Sneen, naar den kommer!"

Den anden sagde:

„Ja om Foraaret! Men om Efteraaret! Vestenstormene!"

Den tredje sagde:

„Ja de Voksne! Men Børnene, der skal i Skole!"

Den fjerde sagde — og hans Erfaring var dybere — det var kendt:

„Ja Børnene! Men de Voksne! Ensomheden!"

Samme Foraar averterede Møller Villagrunde til Salg à 1 Kr. pr. Kvadratalen og begyndte samtidig at bygge et stort Badehotel. Og der kom Folk fra København og købte Villagrunde nord og syd for Byen. Og Byens Folk gjorde den skæbnesvangre Opdagelse, at det var blevet fint at købe Jord af Møller og faa ham til at bygge en lille, hyggelig Kottage nede i Sandet. Og de kunde ikke længere se deres egne Haandværkere lige i Øjnene, thi de gik i Djævlens Sold og forskrev sig til Møller pr. Slutseddel og Købekontrakt.

Men Haandværkerne sad om det store Bord henne paa Hotellet og sagde:

„Vi kender det! Det gaar ikke! Det ramler! Det synker i Jorden! Det flyver i Havet! Det farer til Himmels! Røgen slaar ned! Røgen slaar op! Folk vil dø af Lungebetændelse! Verden vil gaa under til Paaske!"

Maaske er det for tidligt at glæde sig over, at disse Profetier endnu ikke er gaaet i Opfyldelse. Der er i hvert Fald forløbet tre Aar siden, Møller byggede sin Villa, og der er endnu ingen Ulykke sket.

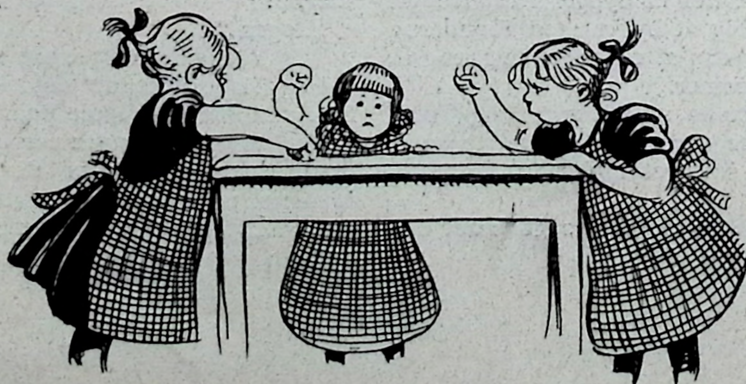
Villaen staar endnu nøjagtigt paa det samme Sted. Ikke en Tomme har den flyttet sig. Dens Beboere er endnu ikke kvalte af Røg eller døde af Lungebetændelse. Stormen har endnu ikke løftet de tre Smaapiger op i Luften og ladet dem falde ned med Benene i Vejret, og de er aldrig blevet fundne ihjelfrosne under Sneen paa Vejen til og fra Skole.

Inde i Huset er der allerede saa hyggeligt som i en gammel Professorbolig. Og Ida sidder derinde og fortæller de tre Smaapiger om den Gang, Far slog i Bordet og sagde saadan og saadan.

Og de har allesammen lært ham Kunsten af.

Thi naar Møller nu staar bøjet over sit Tegnebord, og han pludselig ser Idas og Smaapigernes fire smaa Næver banke i Papiret foran sig, saa er det ligemeget, hvad de forlanger.

Saadan bliver det.

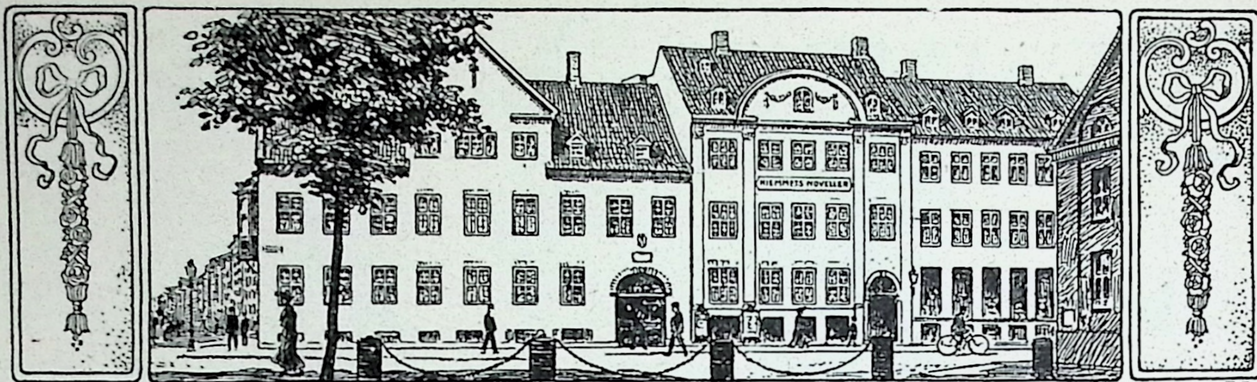

HJEMMETS NOVELLER

NR. 8 MAJ 1908 4. AARG.

MAJ

HJEMMETS NOVELLER

Johan Skjoldborg.

KRÆN HVOSSER

AF

JOHAN SKJOLDBORG

TEGNING AF RS. CHRISTIANSEN

Fra min tidligste Barndom husker jeg ham der hjemme paa Hannæs. Den Gang var han allerede graahaaret.

Alene at se ham var noget, jeg higede efter. Hans Guldringe med Ankrene, der glimtede i hans Øreflipper, syntes jeg var en sjælden fin Prydelse; der var ingen af de andre derhjemme, der havde Mage til; den Slags Ting var kun for de vidtbefarne. Saa gik han i Sømandspjekkert af det fineste blaa Stof, og om Halsen havde han knyttet et strikket Klæde, der straalede i mangfoldige, gloende Farver, og hvis lange Frynser hang neden ud af Pjekkerten.

Den Gang bar de fleste derhjemme til daglig Klæder af barket Faareskind, saa han var alene for Paaklædningens Skyld en mærkelig Fremtoning i Skindtrøjernes og Skindbuksernes By.

Men hvad der naturligvis gjorde ham mere interessant var, at han havde faret Jorden rundt mere end én Gang; efter et Slagsmaal i Hamborg var han imidlertid bleven døv og maatte derefter holde sig til Landjorden.

At han havde været i China, Australien, Brasilien og mange andre æventyrlige Lande, maatte jo vække en vis Stemning blandt Folk, der betragtede en Rejse til Thisted som en Begivenhed. — Og saa alle de Frasagn, der gik om hans Bedrifter.

Naar derfor Kræn Hvosser viste sig i vor Landsbys Gader, vakte han Opmærksomhed.

Jeg kom i lidt nærmere Berøring med ham, fordi han saa godt som aldrig gik vor Dør forbi. Fik jeg Øje paa ham langt borte, forlod jeg min Leg og fulgte i Afstand efter ham til vort Hus. Naar han drejede derind, var jeg lykkelig, men hvis han en enkelt Gang fortsatte videre, saa' jeg langelig efter ham, og jeg sad med Sorg i Hjærtet. Det var nemlig det forunderlige, det sjældne, det pragtfulde i Livet, der gik forbi; og

da han boede i Nabosognet, saa' jeg ham ikke til Hverdags. Han virkede som Æventyr paa mig. Han var Næring for mig.

Jeg sad i en Krog af Stuen og lyttede til hans Fortællingers mærkelige Susen. Jeg stirrede paa hans kraftfuldt udprægede Ansigt med den lange Næse og det stærke Blik under de store Øjenbryn. Hans Røst var som Vejr og Vind i fri Luft, og saa frygtløs modig. Hans Tale var ikke Smaasnakken eller Pludren fra Landsby-Hønsegaarden, hvor man frygtagtig krøb i Skjul for enhver sort Sky paa Himlen. Han var en fremmed, forunderlig Fugl, der var dalet ned imellem os, en Ørn, en Havørn.

Han fortalte om Livet paa Havet, om Æventyr i fremmede Lande; altid var der Fare paa Færde, hvor han havde været med; tit havde han slaast paa de vilde Kyster saavel som i Havnestædernes Kipper.

Og saa bøjede han sig, krummede sin Hals, for at vi tydeligt kunde se Arrene efter de ti Knivstik, Mærker fra saadanne Strabadser.

For mig var det Bedrifter, og han var en Helt, der intetsomhelst frygtede paa den hele Jord. Han turde vove alt; han gik ikke og pylrede og vilde bjærge sig; han var ikke som de andre.

Enkelthederne i hans Fortællinger er sivet bort i min Erindring. Den Magt, han udøvede, laa maaske ogsaa særligt i hele Indtrykket af en Mand, hvis Øjne kunde le og lyne paa ualmindelig Vis, et Menneske med Ild og Temperament, en Mand, der kunde og turde give sig hen — blandt de Mennesker, der gik saa adstadige, saa træge og stive bag en vedtagen Skikkeligheds Maske.

Man kaldte ham raa. Men han brækkede Landsbyens Skranke ned for mig, naar jeg lyttede til hans Fortællinger. Han aabnede Verden for mig.

Han var nok barsk og ru af Væsen, men jeg mindes tydelig den godmodige Grundtone gennem hans Bulder. Humør havde han altid.

Da i 47 Rygtet om de udbrudte Rendsborgslaver naaede Hannæs, deroppe nordenfjords, fik alle Smedene travlt med at sætte primitive Spyd paa lange Stager, — jeg har selv set disse Vaaben ligge gemt oppe i Kirketaarnet mange Aar efter.

Herremanden og Præsten ledede Hæren. Kræn Hvosser var naturligvis ogsaa med, det var rigtig noget for ham.

„Hr. Pastor!" raabte han kamplysten. „De er for korte disse her Pigge!"

„Hvorledes det, Kristen Hvosser?"

„Jo, for da der skal være saa mange Slaver, saa burde de (Piggene) være saa lange, at man kunde ta' 3 paa Gangen!"

Folk rystede paa Hovedet. Men Kræn Hvosser svang sit Spyd og ventede muntert paa Kampen. —

Da han paa Sessionen mødte med et Par blaa Øjne, og Sessionsherrerne spurgte, hvordan det var han saa ud, svarede han frejdig: „Jeg har været saa uheldig at løbe imod et Par knyttede Næver!"

Saadan var der saa meget at fortælle efter ham. Han var altid frisk i Ord og Tale, og der var ingen Ting, der kunde faa ham til at blinke.

En Gang ved en Legestue forlangte han en Svejtrit. Men Spillemanden var noget ligegyldig, han mente ikke, det gjaldt med saadan noget; i hvert Fald spillede han en anden.

I samme Øjeblik fo'r Kræn Hvosser hen til ham, rev Buen ud af Spillemandens Haand og brød den i Stykker over hans Hoved, hvorefter han smed Stumperne hen i en Krog.

Alt stod stille med det samme. Enkelte begyndte at tale Kræn Hvosser til Ro, men det virkede som Brænde til Baalet.

Han raabte som en vild:

„Er der nogen her, der vil gi' en halv Pæl, skal I den Onde lyneme faa Løjer at se!"

Han kastede Frakken.

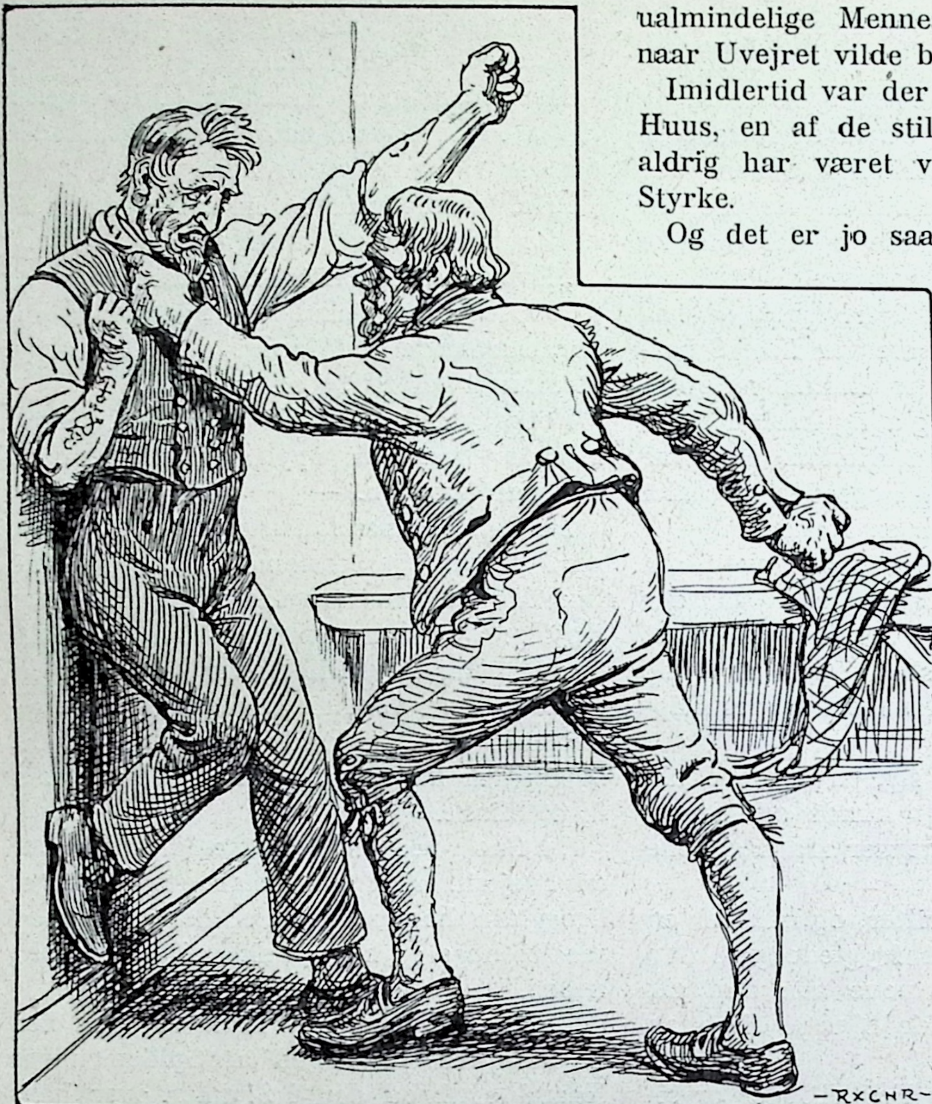
Karlene hummede sig tilbage i Krogene, og Pigerne ilede ud i Forstuen, nogle helt ud i Gaarden.

Han smøgede Skjorteærmerne op som en Svend, der skal til at slagte.

„Aa Herregud!" klagede Pigerne. „Dette her ender da vist forskrækkeligt. Aa, Herregud!"

Der var én, der fik et lyst Indfald: „La' ham endelig ett faa fat æ Knyw!"

Og dette gik fra Mund til Mund ind gennem Stuerne.

„Det er bedst vi daanser en Daans med hveranner først", svarede Kren Huus ....

ualmindelige Menneske, og spændte paa, naar Uvejret vilde bryde rigtig løs.

Imidlertid var der gaaet Bud efter Kræn Huus, en af de stille, stærke Mænd, der aldrig har været ved Grænsen af deres Styrke.

Og det er jo saadan her i Verden, at der er Høg over Høg.

Huus'en kom langsomt ind ad Døren, som om det ikke var noget, der hastede. Folk gik til Side for ham, og en underlig Mumlen gik gennem den tætte Skare.

Kræn Huus var var ikke regnet noget ellers, fordi han var fattig og noget doven. Men i dette Øjeblik saa alle op til ham som det sikre Værn for den hjemlige Rede. Han repræsenterede noget, da han bredfodet trinede ind i Storstuen.

„Go'awten, Kræn Hvosser!" sa' han.

Da Kræn Hvosser saa, hvem det var, knurrede han mellem Tænderne som om han kendte ham fra en tidligere Lejlighed. Men straks efter rejste han Børsterne og raabte vildt: „Vil Du ha' dine Indvolde at se!"

„Det er bedst vi daanser en Daans med hveranner først," svarede Kræn Huus fremdeles lige rolig. Derpaa greb han ham i Brystet med den ene Haand og satte ham mod Væggen, saa det gylpede i hans Liv.

Saa tog han ham under Armen og bar ham bort som en Bylt:

Der var alligevel noget aparte skønt ved den Tid. — —

Alt, hvad der blev fortalt om Kræn Hvosser, bevægede sig paa Yderspidserne, ligesom hvad han selv fortalte og ligesom hans Handlinger. Derfor var der et vældigt Udsving i hans Nærhed; han virkede centrifugalt i det lille Samfund, der klumpede

„Gem æ Knyw, for Kræn Hvosser er gal!"

Bordskuffen blev ryddet, Brødkniven blev taget ned fra Bjælken over Bordenden, hvor Kurt plejede at stikke den op, naar han havde skaaret af Grovkagen, som stod i Bænkekrogen. Alle skærende Redskaber blev fjælede. Helt ud gennem Køkken og Bryggers hviskedes:

„Gem endelig æ Knyw, for Kræn Hvosser er gal!"

Oppe i Storstuen fægtede han med de nøgne Arme. Folk saa efter ham, bøjede sig vege som Siv for Blæst. Han fyldte Stuen med en Storm af Eder og voldsomme Ord, himlede op om alt det onde, der nu skulde ske.

Alle stod paa Spring, saa de nemt kunde flygte, men alligevel fasttryllede af dette

sig forskrækket sammen i Rædsel for det ukendte.

Saa var han den første Jæger i mange Miles Omkreds, han kunde dreje, lave Spinderokker. Han kunde for Resten lave, hvad det skulde være; han restavrerede Prækestolen i vor Kirke, og jeg tror saa galt, at han malede Engle i Felterne.

Naar han kom gennem Byens Gader og var svirende, skræmmede han alene ved sin Stemme Kvinderne paa Flugt ind i Husene, bag hvis Ruder deres Ansigter straks efter forsigtig viste sig. Mændene føjede ham eller krøb i Skjul bag Døre og Lemme, hvor de stod og kiggede som Mus i deres Huller.

Dette morede ham sikkert.

Han blev anset for en voldsk og raa Person, naar han havde Drammen.

„Det er forskrækkeligt, at saadan én maa gaa løs!“ sa' Folk.

Men jeg er ham taknemlig, fordi han satte min Fantasi i Bevægelse.

Jeg var aldrig bange for ham. Jeg kunde ta' hans Haand, hvordan han saa var, og da kunde han se paa mig saa dybt og saa mildt, at jeg ikke har glemt det siden. Jeg turde ha' gaaet gennem Ild og Vand med min Haand i hans.

Jeg glemmer ikke hans blaa Sømandspjekkert, hans brogede, gloende Halsklæde med de lange Frynser og hans Guld-Ørenringe.

Ikke hans Fortællinger om fremmede Lande og Have. Ikke hans Røsts Susen. Ikke hans Mod og Dristighed, at han turde være forskellig fra de andre.

Heller ikke det, at han lærte mine Tanker at flyve.

Han var en fremmed, underlig Fugl, der var dalet ned i vor Hønsegaard, en Ørn, en Havørn.

DEN NYE SANG

AF

ARTHUR SCHNITZLER

OVERSAT AF H. BUHL

ILLUSTRERET AF V. JASTRAU

Det er ikke min Skyld, Hr. Breiteneder ... vel, det kan ingen sige!“

Karl Breiteneder syntes, disse Ord kom langt borte fra, og vidste dog, at den, der udtalte dem, gik lige ved Siden af ham — ja, han mærkede endog Vindunsten, som svævede om Ordene. Men han svarede ikke. Det var ham umuligt at indlade sig paa Forklaringer; han var saa træt og saa rystet af den Nats frygtelige Begivenheder, og han længtes kun efter at være alene og efter frisk Luft. Derfor var han heller ikke gaaet hjem, men foretrak at spadsere ud i den friske Morgenluft, gennem den mennesketomme Gade, ud i det Frie, ud mod de skovbevoksede Bakker, som langt borte steg frem af den lette Majtaage. Men den ene Kuldegysning efter den anden gennemfo'r ham fra Hoved til Fod, og han mærkede ikke noget til den velsignede Friskhed, som plejede at gennemstrømme ham, naar han kom ud i Morgenluften efter en gennemvaaget Nat. Han havde hele Tiden for sine Øjne, det frygtelige Billede, som han var flygtet for.

Manden ved Siden af ham maatte nyligt have indhentet ham. Hvad vilde han opnaa af ham? ... hvorfor forsvarede han sig? ... og hvorfor netop lige overfor ham? ... Han havde jo ikke tænkt paa at gøre den gamle Relay en Bebrejdelse, skønt han meget godt vidste, at han bar Hovedskylden for det, som var sket. Han saa paa ham fra Siden. Hvor saa han dog ud, dette Menneske! Den sorte Frakke var krøllet og plettet, en Knap manglede, og de andre var fryndsede i Kanten. I Knaphullet sad en Stilk med en vissen Blomst. Igaaraftes havde Karl set Blomsten, da den var frisk. Smykket med den samme Nellike havde Kapelmester Relay siddet ved sit klaprende Klaver og havde besørget Musikken til Truppen Ladenbauers forskellige Præstationer, som han nu i snart tredive Aar havde gjort det. Det lille Værtshus havde været ganske fuldt, Stole og Borde havde staaet helt ud i

Haven, thi igaar havde man paa de store gule Plakater med de røde og sorte Bogstaver kunnet læse: „Første Genoptræden af Frøken Marie Ladenbauer, kaldet den „hvide Drossel", efter hendes Helbredelse fra en svær Sygdom."

Karl trak Vejret dybt. Det var blevet helt lyst, og han og Kapelmesteren var ikke længere de eneste paa Vejen. Bagved dem, fra Sidevejene, ja endog oppe fra Skoven, kom Spadserende dem imøde. Først nu faldt det Karl ind, at det jo var Søndag. Han var glad over, at han ikke havde nogen Forpligtelse til at være i Byen, skønt hans Fader vel ogsaa idag, som tidligere, havde tilgivet ham, at han en Søgnedag forsømte sit Arbejde. Den gamle Drejerforretning i Alsergaden gik foreløbig ogsaa uden ham, og hans Fader vidste af Erfaring, at Breitenederne altid i rette Tid besluttede sig til at tage Reb i Sejlene. Historien med Marie Ladenbauer havde rigtignok altid været ham imod. „Du kan jo gøre, som Du vil," havde han engang ganske mildt sagt til Karl, „jeg har ogsaa været ung... men i Pigebørnenes Familie kom jeg nu aldrig! Det holdt jeg mig for god til." Havde han lyttet til Faderens Ord — tænkte Karl nu — saa havde han været sparet for meget. Men han havde holdt saa meget af Marie. Hun var en godmodig Pige, hun holdt sig til ham, hun var uden mange Ord, og naar hun, Arm i Arm med ham, gik ud at spadsere, saa vilde ingen tænke, at hun hørte til dem, som havde oplevet en hel Del. Iøvrigt gik alt lige saa anstændigt til hos hendes Forældre som i ethvert borgerligt Hus. Lejligheden var pænt holdt, der stod Bøger paa Hylderne; den gamle Ladenbauers Broder, der var ansat i Magistraten, kom ofte paa Besøg, og saa talte man om mange alvorlige Ting: Politik, Valg og Kommunalanliggender. Om Søndagen spillede Karl mangen en Gang Tarok deroppe, enten med den gamle Ladenbauer, eller med den gale Jedek, som om Aftenen, iført Klownkostyme, spillede Valse og Marscher paa Glas og Tallerkenrande, og naar Karl vandt fik han uden videre Pengene udbetalt, hvilket ikke altid hændte ham saa regelmæssigt paa hans Kafé. I Vinduesnichen, foran hvilken der hang Glasbilleder med Landskaber fra Schweitz, sad den høje blege Fru Jedek, som om Aftenen deklamerede kedelige Digte; hun passiarede med Marie og nikkede næsten uafbrudt dertil. Men Marie sad lige overfor Karl, hilste ham spøgende med Haanden eller satte sig hen til ham og saa ham i Kortene. Hendes Broder var ansat i en stor Forretning, og naar Karl gav ham en Cigar, saa gjorde han straks Gengæld. Ofte bragte han sin Søster, som han holdt meget af, søde Sager fra Konditoren i Byen, saa hun kunde have lidt at gnaske paa, og naar han sagde Farvel, tilføjede han med halvt tillukkede Øjne: „desværre har jeg lovet mig andet Steds hen." Rigtignok var Karl helst alene med Marie. Og han tænkte paa en Morgen, da han var gaaet den samme Vej med hende, som han nu gik, over imod den sagte susende Skov, som laa deroppe paa Bakken. De havde begge været trætte, thi de kom lige fra Kaféen, hvor de havde siddet hele Natten sammen med Folkesangerselskabet; nu lagde de sig under et Bøgetræ ved Engkanten og sov ind. Først i Sommermiddagshedens Stilhed vaagnede de, gik endnu længere ind i Skoven, snakkede og lo hele Dagen uden at vide hvorfor, og først sent om Aftenen fulgte han hende igen til Byen til Forestillingen . . . . .

. . . og naar hun, Arm i Arm med ham, gik ud at spadsere, saa vilde ingen tænke, at hun hørte til dem, som havde oplevet en hel Del.

Af saadanne kære Minder var der mange, og de to levede lykkeligt videre uden at tænke paa Fremtiden. I Begyndelsen af Vinteren blev Marie pludselig syg. Lægen havde forbudt ethvert Besøg, da Sygdommen viste sig at være en Hjærnebetændelse eller noget lignende, og enhver Ophidselse her maatte undgaas. Karl gik i Begyndelsen dagligt til Ladenbauers for at høre til hende; senere, da Sygdommen trak ud, hveranden eller tredie Dag. Engang sagde Fru Ladenbauer ved Døren: „Idag maa De nok komme ind, Hr. Breiteneder. Men lad mig se, at De endelig ikke røber Dem." „Hvordan skulde jeg røbe mig?" spurgte Karl, „hvad er der hændet?" — „Ja, for Øjnene er der desværre ingen

Redning." — „Hvorledes det?" — „Hun er næsten blind... ja, Gud hjælpe hende, det er Følgerne af Sygdommen. Men hun ved endnu ikke, at det er uhelbredeligt... Tag Dem nu sammen, saa hun intet mærker." Karl stammede et Par Ord og gik. Han var pludselig blevet bange for at se Marie igen. Han tænkte paa, at det, han elskede mest hos hende, var hendes Øjne, de havde altid været saa klare og havde altid let ham imøde. Han vilde gaa derhen imorgen. Men han gik ikke, heller ikke den næste og heller ikke den tredie Dag, og stadigt udsatte han Besøget. Han satte sig for, at han først vilde se hende, naar hun havde lært at finde sig i sin Skæbne. Saa traf det sig, at han skulde gøre en Forretningsrejse, som Faderen længe havde ønsket. Han kom langt omkring, var i Berlin, Køln, Leipzig og Prag. Engang sendte han et Kort til den gamle Fru Ladenbauer, paa hvilket der stod, at han straks efter sin Hjemkomst vilde besøge dem, og han bad Marie være venligt hilset. — Om Foraaret kom han tilbage, men til Ladenbauers gik han ikke. Han kunde ikke beslutte sig dertil... Naturligvis tænkte han ogsaa fra Dag til Dag mindre paa Marie og satte sig for helt at glemme hende. Han havde jo ikke været den første og ikke den eneste. Han hørte heller sletikke noget om hende, beroligede sig mere og mere og af en eller anden Grund bildte han sig mangen en Gang ind, at Marie levede paa Landet hos nogle Slægtninge, som han ofte havde hørt hende tale om. Saa førte Tilfældet ham igaaraftes — han vilde have besøgt nogle Bekendte der i Nærheden — forbi det Værtshus, hvor Selskabet Ladenbauer plejede at give deres Forestillinger. Helt fordybet i sine Tanker, som han var, vilde han gaa forbi, men da faldt hans Øjne paa den gule Plakat, han forstod, hvor han var, og der gik ham et Stik igennem Hjertet, førend han havde læst et Ord. Men, da han saa de sorte og røde Bogstaver for sig: „Første Genoptræden af Marie Ladenbauer, kaldet „den hvide Drossel", efter hendes Helbredelse", da blev han staaende som lammet. Og i samme Øjeblik stod Relay ved Siden af ham som vokset op af Jorden: det hvide, pjuskede Hoved ubedækket, den lurvede, sorte, høje Hat i Haanden og en frisk Blomst i Knaphullet. Han hilste Karl: „Nej, hvad ser jeg, Hr. Breiteneder. De beærer os engang igen med Deres Nærværelse. Frøken Marie vil jo blive ude af sig selv af Glæde, naar hun hører, at hendes tidligere Ven endnu interesserer sig for hende. Stakkels Skind, vi har gaaet meget igennem med hende, men nu har hun jo fundet sig lidt tilrette." Han snakkede endnu en hel Del, og Karl rørte sig ikke, skønt han helst vilde have været langt borte. Men pludselig vaagnede der et Haab hos ham, og han spurgte Relay, om Marie dog slet intet kunde se, om hun dog i det mindste ikke kunde se, om hun dog i det mindste ikke kunde skimte. „Skimte?" svarede den anden, „hvad tænker De paa, Hr. Breiteneder!... Hun ser ingenting, slet ingenting." Han raabte med en besynderlig Glæde. „Alt er kulravende sort om hende... Men De kan se, Hr. Breiteneder, det har altsammen sine gode Sider, om man saa maa sige — og en Stemme har Pigebarnet, smukkere end nogensinde!... Nu kommer De jo selv til at høre det, Hr. Breiteneder — og god er hun — god, som Dagen er lang! Langt venligere end hun tidligere var. Naa, De kender hende jo — ha, ha! — Ja, der kommer idag flere, der kender hende..., naturligvis ikke saa godt som De, Hr. Breiteneder; for nu er det jo forbi med visse Historier, men de kommer jo ogsaa nok igen senere. Jeg har kendt en, der var blind, og hun fik Tvillinger, ha ha ha." „Se bare, hvem jeg har her," sagde han pludselig, og Karl gik med ham hen foran Kassen, bag hvilken Fru Ladenbauer sad. Hun var bleg og opdunset og saa paa ham uden at sige et Ord. Hun gav ham en Billet, han betalte og vidste næppe, hvad der skete med ham. Men pludselig udbrød han: „De maa ikke sige det til Marie, for Guds Skyld, Fru Ladenbauer, ikke sige det til Marie, at jeg er her!... Hr. Relay, De maa heller ikke sige hende det!"

„Lad det nu være godt," sagde Fru Ladenbauer og forsynede de andre, der kom til, med Billetter.

„Jeg skal ikke sige et Muk," sagde Relay. Men siden vil det blive en ordentlig Overraskelse! De kommer da med? Stor Fest — ha ha! Jeg anbefaler mig, Hr. Breiteneder." Og han var forsvundet. Karl gik igennem den den store Sal og ud i Haven, der laa lige op til, der satte han sig tilbage ved et Bord, hvor to ældre Mennesker, en Mand og en Kone, havde taget Plads. De talte sammen, betragtede den nye Gæst og nikkede bedrøvet til hinanden. Karl sad og ventede. Forestillingen begyndte, og Karl hørte de gamle, kendte Ting igen. Kun syntes alt ham saa besynderlig forandret, fordi han ellers aldrig havde siddet saa langt fra Tribunen. Først spillede Kapelmester Relay en saakaldet Ouverture, af hvilken kun enkelte haarde Akkorder trængte sig hen til Karl, saa optraadte en ungarsk Pige, Ilka, i lyserød Kjole, med Sporer paa Støvlerne, hun sang ungarske Sange og dansede Czardas. Derefter fulgte en humoristisk Oplæsning af Komikeren Wiegel-Wagel; han optraadte i en siskengrøn Frakke og meddelte, at han lige var kommet fra Afrika. Han fortalte en Bunke tossede Æventyr, som sluttede med, at han giftede sig med en gammel Enke. Saa kom en Duet mellem Hr. og Fru Ladenbauer, begge i Tyrolerdragt. Efter denne kom den lille naragtige Jedek i en snavset, hvid Klowndragt, han viste først sine Jonglørkunster, tumlede med opspilede Øjne om mellem Folk, som om han søgte nogen; saa stillede han Tallerkener i Rækker foran sig, og hamrede med en lille Træstok en Marche paa disse, ord-

nede derefter nogle Glas og spillede med fugtede Fingre paa Randen af Glassene en lille vemodig Vals.

Alt imens saa han op mod Loftet og smilede saligt. Saa var han færdig, og Relay huggede atter løs paa Tangenterne saa det klang. En Hvisken trængte sig igennem Salen ud i Haven, Folk stak Hovederne sammen og pludselig stod Marie paa Tribunen. Faderen, som havde ført hende derop, var straks forsvundet, og hun stod alene. Og Karl saa hende staa deroppe med de udslukte Øjne i det søde, blege Ansigt, han saa ganske tydeligt, hvorledes hun først kun bevægede Læberne og saa smilede lidt. Uden at vide det, var han sprunget op fra sin Stol, støttede sig mod den grønne Lygtepæl og var nær ved at skrige af Medlidenhed og Angst. — Og nu begyndte hun at synge. Med en ganske fremmed Stemme, sagtere, meget sagtere end ellers. Det var en Sang, som hun altid havde sunget, og som Karl i det mindste havde hørt halvtredsindstyve Gange, men Stemmen lød vedblivende saa besynderlig fremmed, og først da Refrainet kom: „Den hvide Drossel" kaldte man mig i Hjemmet og hvor jeg kom!" troede han at kunne genkende Klangen i Stemmen. Hun sang alle tre Strofer, Relay akkompagnerede hende, og som han plejede, saa han ofte strengt op paa hende. Da Sangen var endt, brød Bifaldet løs, højt og vedvarende. Marie smilede og nejede. Moderen gik de tre Trin op paa Tribunen, Marie greb i Luften og søgte Moderens Hænder, men Bifaldet var saa stærkt, at hun straks maatte synge sin anden Sang, som Karl ogsaa havde hørt de halvtredsindtyve Gange. Den begyndte: „Idag vil jeg drage paa Landet med min Skat," og Marie kastede Hovedet saa lystigt tilbage og vuggede saa let i Hofterne, som om hun virkelig endnu kunde drage paa Landet med sin Skat, kunde se den blaa Himmel, de grønne Enge og danse i det Frie, som Sangen fortæller. Og saa sang hun den tredie, den nye Sang.

„Her er vist en Beværtningshave," sagde Hr. Relay, og Karl fo'r sammen. Det var nu klart Solskin; som et lyst Baand strakte Landevejen sig ud i det uendelige; rundt om var der lyst og venligt.

„Der kunde man sætte sig ind," vedblev Relay og faa et Glas Vin, jeg er saa grusom tørstig — det bliver varmt idag."

„Mon det bliver varmt!" sagde en Stemme bag ved dem. Breitneder vendte sig om... Saa, var han nu ogsaa løbet efter ham?... Det var den gale Jedek; man havde aldrig kaldt ham andet, men det var utvivlsomt, at han snart vilde blive fuldstændig sindssyg. For et Par Dage siden havde han truet sin blege Kone paa Livet, og det var ufatteligt, at man lod ham gaa frit omkring. Nu sneg han sig i sin dvergagtige Lidenhed hen ved Siden af Karl; ud af det gullige Ansigt stirrede et Par opspilede, unaturlig lystige Øjne ud i det blaa, paa Hovedet havde han den i Byen velkendte graa, bløde Hat med den slidte Fjer, og i Haanden havde han en tynd Spadserestok. Og nu hoppede han pludselig foran de andre ind i den lille Værtshushave, satte sig paa en Bænk, som stod op ad det lave Hus og slog heftigt med Stokken paa det grøntmalede Bord for at kalde paa en Opvarter. De to andre fulgte ham. Langs med det grønne Havegitter strakte Landevejen sig videre op mod nogle smaa triste Villaer og tabte sig derefter i Skoven.

Opvarteren bragte Vin. Relay lagde den høje Hat paa Bordet, fo'r sig med Hænderne gennem det hvide Haar, gned, som det var hans Vane, sine glatragede Kinder med begge Hænder, skubbede Jedeks Glas tilside og bøjede sig over Bordet henimod Karl. „Jeg er dog ikke nogen Dumrian, Hr. Breiteneder. Jeg ved dog, hvad jeg gør!.... Hvorfor s k u l d e det saa være min Skyld?... Ved De, til hvem jeg har skrevet Viser i mine yngre Dage? ... til Matras! Det er dog ikke Smaating! og de gjorde Opsigt! Tekst og Musik af mig. Og mange af dem er lagt ind i andre Stykker!"

„Lad bare det Glas staa," sagde Jedek og lo i Skægget. „Ikke sandt, Hr. Breiteneder," vedblev Relay og skubbede igen Glasset bort fra sig. „De kender mig dog og ved, at jeg er et ordentligt Menneske! Der findes aldrig en Uanstændighed i mine Viser, aldrig et uartigt Ord! ... og de Viser, som gamle Ladenbauer i sin Tid blev dømt for, de var af en anden!... Og nu er jeg otte og treds, Hr. Breiteneder, det er ikke saa lidt! og ved De, hvor længe jeg har været i det Ladenbauerske Selskab?... Da levede Edvard endnu, han, som har grundet Selskabet. Og Marie har jeg kendt fra hun blev født... Ni og tyve Aar har jeg været hos Ladenbauers — til næste Marts har jeg Jubilæum... Og jeg har ikke stjaalet mine Melodier — de er af mig — allesammen af mig. Og ved De, hvor mange Aar, man i den Tid har spillet paa det Hakkebrædt?... Atten! Ikke sandt, Jedek?..."

Jedek klukkede hele Tiden sagte, med opspilede Øjne. Nu havde han skubbet alle tre Glas hen foran sin Plads og begyndte at stryge Randene ganske let med Fingeren. Det lød fint, lidt rørende, som fjerne Obo- eller Klarinettoner. Breiteneder havde altid beundret denne Kunst meget, men i dette Øjeblik kunde han ikke taale Klangen. — Ved de andre Borde begyndte man at høre til; nogle nikkede fornøjet, en tyk Herre klappede i Hænderne. Pludselig satte Jedek alle tre Glas bort, lagde Armene overkors og stirrede ud paa den hvide Landevej, paa hvilken der stadig vandrede flere Mennesker op mod Skoven.

Det flimrede for Karls Øjne, og det var ham, som om alle disse Mennesker dansede og svævede bag Spindelvæv. Han gned sin Pande og sine Øjne og søgte at komme til sig selv. Han kunde jo ikke gøre for det. Det var en

skrækkelig Ulykke — men det var jo ikke hans Skyld! Men pludselig rejste han sig, thi naar han tænkte tilbunds i Sagen, var det, som skulde hans Bryst sprænges. „Lad os gaa," sagde han. „Ja, frisk Luft er Hovedsagen," svarede Relay.

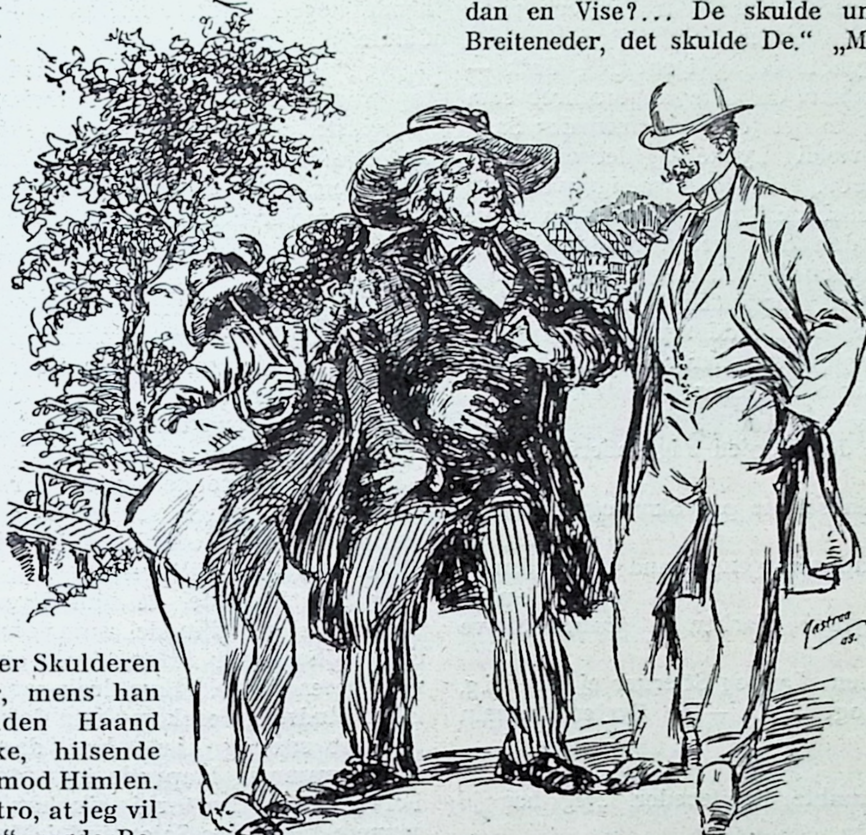
Jedek var pludselig blevet ondskabsfuld, ingen vidste hvorfor. Han stillede sig hen foran et Bord, ved hvilket der sad et fredeligt Par, slog omkring sig med sin Stok og skreg med høj Stemme: „Nu skulde Fanden spille mere paa Glas — til Helvede med det Hele!"

De to fredelige Mennesker saa forlegent op paa ham og vilde berolige ham, de øvrige lo og ansaa ham for fuld.

Breiteneder og Relay var allerede ude paa den hvide Landevej, og Jedek, som nu igen var rolig, kom svingende efter dem. Han tog den graa Filthat af, hængte den paa Stokken og holdt Stokken med Hatten over Skulderen som et Gevær, mens han med den anden Haand gjorde groteske, hilsende Bevægelser op mod Himlen. „De maa ikke tro, at jeg vil undskylde mig," sagde Relay med klaprende Tænder. „Det har jeg aldeles ingen Grund til! Aldeles ikke! Jeg har haft den bedste Hensigt, og det vil enhver gi' mig Ret i. Har jeg ikke selv indstuderet Sangen med hende?... Jo, vist har jeg det! Endnu dengang, hun sad med tilbundne Øjne i sit Værelse, har jeg indøvet den med hende... og ved De, hvorledes jeg faldt paa den Idé? Det er en Ulykke, tænkte jeg, men alt er da heller ikke tabt. Hendes Stemme har hun og det kønne Ansigt... Det sagde jeg ogsaa til hendes Moder, som var helt fortvivlet. Fru Ladenbauer, sagde jeg, der er ikke noget tabt endnu — De skal bare se! Og nutildags, hvor man har disse Blindeinstituter, hvor hun endog med Tiden igen kan lære at læse og skrive... Og saa har jeg kendt En — et ungt Menneske, han blev blind, da han var tyve Aar. Han drømte hver Nat om det dejligste Fyrværkeri, om alle mulige Belysninger."

Breiteneder lo højt. „Er det Deres Alvor?" spurgte han.

„Hva' behager!" svarede Relay vredt, „hvor vil De egentlig hen? Skal jeg maaske ta' Livet af mig?... Hvorfor skulde jeg det? Jeg har minsæl haft Ulykke nok i denne Verden! — Eller troer De, at det er et Liv, Hr. Breiteneder, naar man engang har skrevet et Theaterstykke, som jeg, da jeg var ungt Menneske, og saa er man til Slut saa vidt, naar man er otte og treds, at man for et Par elendige Skillinger akkompagnerer de hæse Tøse paa saadan en eelendig Klimpekasse, og skriver Kupletter til dem... Ved De maaske, hvad jeg faar for saadan en Vise?... De skulde undre Dem, Hr. Breiteneder, det skulde De." „Men man spiller dem dog paa et Orgelværk," sagde Jedek, som nu ganske alvorligt og manerligt, ja næsten elegant, gik ved Siden af dem.

„Nej," sagde Jedek og bukkede høfligt, „jeg tog mig den Frihed, Herr Breiteneder . . . .

„Hvad vil De egentlig have af mig?" sagde Breiteneder. Det var ham pludseligt, som om de to forfulgte ham, og han vidste ikke hvorfor. Hvad kom de Mennesker dog ham ved? Relay talte videre. „Jeg vilde hjælpe Pigen til en ny Eksistens!... Forstaar De, en ny Eksistens!... Netop med den nye Sang!... Netop med den... Er den maaske ikke køn, hva'... Er den maaske ikke rørende?..."

Den lille Jedek holdt pludselig Breiteneder fast i Frakkeærmet, hævede Pegefingeren paa den venstre Haand som for at paabyde Opmærksomhed, spidsede Munden og fløjtede. Han fløjtede Melodien til den nye Sang, som Marie Ladenbauer, kaldet „den hvide Drossel", havde sunget iaftes. Han fløjtede den ligefrem fuldendt; det hørte ogsaa med til hans Kunstfærdigheder.

„Melodien har ikke gjort det," sagde Breiteneder. —

„Hvorledes det?" raabte Relay. — De gik alle hurtigt, ja løb næsten, skønt Vejen gik op ad Bakke. „Hvorfor mener De det, Hr. Breiteneder?... Er Teksten Skyld deri, tror De?... Ja, Herre Gud, men der staar jo ikke andet i Teksten, end hvad Marie selv vidste? Og i

hendes Værelse, hvor vi indøvede den, har hun ikke grædt en eneste Gang. Hun sa'e: „Det er en bedrøvelig Sang, Hr. Relay, men køn er den!... Køn er den, det sa'e hun... Ja, selvfølgelig er det en bedrøvelig Sang, Hr. Breiteneder; men det er jo ogsaa en bedrøvelig Skæbne, hun har haft. Saa kan jeg da ikke gaa hen og skrive en lystig Vise til hende?..."

Landevejen gik ind i Skoven, Sollyset faldt ned mellem Grenene; fra Buskene lød Tilraab og Latter. De gik nu alle tre ved Siden af hinanden, saa hurtigt, som om den ene vilde løbe bort fra den anden.

Pludselig begyndte Relay igen: „Og Folk — for Fanden — har de ikke applauderet som gale?... Jeg vidste det jo forud, med den Sang vilde hun gøre vældig Lykke! Og det var hende ogsaa en Glæde... hun lo formelig over hele Ansigtet, og den sidste Strofe maatte hun synge om igen. Og den er ogsaa rørende! Da jeg rigtig tænkte over den, fik jeg selv Taarer i Øjnene — De ved, fordi den hentyder til den anden Sang, som hun altid synger..." Og han begyndte at synge, eller snarere deklamere, saa Rimene lød som Orgeltoner:

„Hvor forekom dog Verden mig underskøn dengang
da jeg saa Solen skinne paa Skov og Blomstervang,
da jeg hver Søndagmorgen, Haand i Haand med min Ven
gik gennem gyldne Marker til grønne Skove hen.
Nu skinner Solens Lys og Stjerner ej for mig,
og Kærlighed og Lykke — de flygted fra min Vej.

Hold op!" raabte Breiteneder, „jeg har jo hørt den!"

„Er den maaske ikke køn?" sagde Relay og svang Hatten.

„Der er ikke mange, der nutildigs kan skrive saadanne Viser. Fem Gylden har gamle Ladenbauer givet mig... det er mit Honorar, Hr. Breiteneder. Og saa har jeg endda indstuderet den med hende."

Og Jedek hævede Pegefingeren og sang ganske sagte Omkvædet:

Ak, kan man sig dog tænke en større Ve,
at jeg nu aldrig mere skal Foraaret se..."

„Altsaa hvorfor spørger jeg!... raabte Relay. „Hvorfor?... Straks efter var jeg jo dog hos hende derinde... Ikke sandt, Jedek?... Og hun sad med et lykkeligt Smil og drak sit Glas Vin. Jeg klappede hende paa Hovedet og sagde til hende: „Der kan Du se, Marie, hvor godt Folk syntes om den Sang? Nu kommer her nok Folk ud fra Byen; og Sangen vil gøre Opsigt... Og Du synger den aldeles brillant... og hvad man nu ellers staar og siger ved saadan en Lejlighed... Og Værten kom ogsaa ind og lykønskede hende. Og Blomster fik hun, ja, ikke fra Dem, Hr. Breiteneder... Og alt var i den bedste Orden... Altsaa, hvorfor skulde mine Viser dog være Skyld deri? Det er jo Vanvid."

Pludselig stod Breiteneder stille og greb Relay i Skulderen. „Hvorfor sagde De til hende, at jeg var der?... Hvorfor gjorde De det?... Havde jeg ikke bedt Dem om ikke at sige hende det?"

„Lad mig dog være fri! Jeg har ikke sagt hende noget. Hun maa have hørt det af de Gamle."

„Nej," sagde Jedek og bukkede høfligt, „jeg tog mig den Frihed, Hr. Breiteneder. Fordi jeg vidste, at De var der, saa sagde jeg hende, at De var der. Og fordi hun saa ofte spurgte efter Dem, da hun var syg, saa sagde jeg: „Hr. Breiteneder er her... han har staaet henne bagved Lygten, sagde jeg til hende og han morede sig storartet!"

„Saa?" sagde Breiteneder. Han følte, hvorledes hans Strube blev snøret sammen, og han maatte vende Øjnene bort for det stirrende Blik, som Jedek fæstede paa ham. Udmattet lod han sig synke ned paa en Bænk, som de kom forbi og lukkede Øjnene. Han saa sig igen siddende i Haven og hørte den gamle Fru Ladenbauers Stemme sige: „Marie sender Dem en venlig Hilsen, og spørger, om De ikke vil komme ind til os efter Forestillingen?"

Og han huskede, at han lige med eet var blevet saa vel tilmode, som om Marie havde tilgivet ham alt. Han drak sin Vin og lod sig give en bedre. Han drak saa meget, at hele Livet pludselig forekom ham lettere. Ligefrem fornøjet saa og hørte han de sidste Numre af Programmet, klappede som de andre, og da Forestillingen var forbi, gik han i godt Humør gennem Haven og Salen ind i Værtshusets bedste Stue til det runde Bord i Hjørnet, hvor Selskabet plejede at samles efter Forestillingen. Nogle af dem sad der allerede, Jedek med sin Kone, en Herre med Briller, som Karl ikke kendte — alle hilste ham og syntes forbavsede over at se ham igen. Pludselig hørte han Maries Stemme bagved sig: „Jeg finder nok derhen, Mor, jeg kender jo Vejen." Han vovede ikke at vende sig, men der sad hun allerede ved Siden af ham og sagde: „God Aften, Hr. Breiteneder, hvorledes har De det?" Og i dette Øjeblik huskede han ogsaa, at hun i sin Tid, til et ungt Menneske, som havde hørt til hendes intimere Venner, senere havde sagt „De" og „Hr." Saa spiste hun sin Aftensmad, som man havde skaaret i Stykker og sat hen foran hende, og hele Selskabet var glad og lystigt som om intet var hændet. „Det gik jo godt", sagde den gamle Ladenbauer, „nu kommer der vist bedre Tider." Fru Jedek fortalte, at alle havde fundet Maries Stemme langt smukkere end tidligere, og Hr. Wiegel-Wagel løftede sit Glas og raabte: En Skaal for hende, som atter er ble-

ven rask. Marie holdt sit Glas ud i Luften, alle klinkede med hende, og Karl stødte sit Glas mod hendes. Da forekom det ham, at hendes udslukte Øjne ligesom sænkede sig i hans, som om hun kunde se dybt ind i ham. Maries Broder var der ogsaa, meget elegant klædt, og han bød straks Karl en Cigar. Den lystigste af dem alle var Ika; hendes Tilbeder, en ung Mand med et bekymret Ansigt, sad ligeover for hende og underholdt sig ivrigt med Hr. Ladenbauer. Men Fru Jedek havde ikke taget sin gule Regnfrakke af, og sad og saa hen i et Hjørne, hvor der ikke var noget at se. To eller tre Gange kom Folk fra Sidebordene til og lykønskede Marie; hun svarede paa sin stille Maade som tidligere, som om ikke det mindste var forandret, og pludselig sagde hun til Karl: „Men hvorfor er De saa tavs?" Nu først mærkede han, at han havde siddet der en hel Time uden at sige et Ord. Nu blev han pludselig livligere end alle de andre og tog Del i Underholdningen; kun til Marie sagde han intet. Relay fortalte om den herlige Tid, da han havde skrevet Viser til Miss Matras, gav Indholdet af en lille Farce tilbedste, som han havde forfattet for fem og tredive Aar siden, og spillede selv alle Rollerne. I Særdeleshed som bøhmisk Musikant vakte han stor Munterhed. Klokken et brød man op. Fru Ladenbauer tog sin Datters Arm, alle lo og skraalede... det var helt besynderligt. Ingen fandt mere noget bedrøveligt i, at Verden var fuldstændig mørk omkring Marie. Karl gik ved Siden af hende. Moderen spurgte ganske naivt om alt muligt: Hvorledes det stod til derhjemme, hvorledes han havde moret sig paa Rejsen, og Karl fortalte hurtigt om alt, hvad han havde set, især om de Theatre, og de Koncerter, som han havde besøgt, og han undrede sig kun hele Tiden over, hvor sikkert Marie fandt Vejen, og hvor roligt og glad hun hørte til. — Saa sad de alle i en Kafé, i et gammelt tilrøget Lokale, som paa denne Tid var helt tomt, og den ungarske Ilkas tykke Ven trakterede Selskabet. Under den Larm og Støj, der herskede, var Marie rykket helt hen til Karl, ganske som saa ofte i tidligere Tid, saa at han mærkede Varmen af hendes Legeme. Og pludselig følte han endog, hvorledes hun berørte hans Haand og klappede den, uden at sige et Ord. Han vilde saa gerne have sagt noget til hende... et eller andet kærligt og trøstende — men han kunde ikke ... Han saa paa hende fra Siden, og atter syntes det ham, som om der var noget i hendes Øjne, der gennemskuede ham; men det var ikke et Menneskeblik, men derimod noget uhyggeligt fremmed, som han ikke tidligere havde kendt, — og han blev grebet af en Rædsel, som om det var et Spøgelse, der sad ved Siden af ham... Hendes Haand skælvede og gled sagte bort fra hans og hun hviskede ganske sagte: „Hvorfor er Du bange? Jeg er jo dog den samme." Det var ham umuligt at svare, og han talte straks efter med de andre. — Lidt efter raabte pludseligt en Stemme: „Men hvor er Marie dog?" Det var Fru Ladenbauer. Nu blev de andre ogsaa opmærksomme paa, at Marie var forsvundet. „Hvor er dog Marie?" raabte de andre. Nogle rejste sig, den gamle Ladenbauer stod ved Døren i Kaféen og raabte ud paa Gaden: „Marie, Marie!" De var alle forskrækkede og talte i Munden

paa hverandre. En sagde: „Men hvor kan man dog i det hele taget lade hende rejse sig og gaa alene bort?“ Pludseligt lød et Raab ude fra Gaarden til Huset: „Bring Lys!... Kom med en Lygte!“ og een raabte: „Jesus Maria!“ Det var igen Fru Ladenbauers Stemme. Alle styrtede gennem Kaféens lille Køkken ud i Gaarden. Tusmørket indhyllede Tagene. Omkring Gaarden til det lave Hus løb en Svalegang, og over dennes Rækværk stod en Mand i Skjorteærmer bøjet med et brændende Lys i Haanden og saa ned. To Kvinder i Natdragt kom frem bagved ham, en anden Mand løb ned ad en knagende Stige. Det var, hvad Karl først opfattede. Saa saa han noget, der flimrede for hans Øjne, og een holdt et hvidt Kniplingstørklæde op og lod det atter falde. Karl hørte nogen tale ved Siden af sig: „Der er ikke mere noget at gøre... hun rører sig aldrig mere... Hent dog en Læge! Er der ikke noget, der hedder Redningskorps?... En Vægter! en Vægter!“... De talte alle i Munden paa hverandre, nogle løb ud paa Gaden; een Skikkelse fulgte Karl uvilkaarligt med Øjnene: det var den lange Fru Jedek i den gule Kaabe, hun pressede fortvivlet begge Hænderne mod Panden, løb bort og kom ikke tilbage... Bagved Karl trængte Folk paa. Han maatte støde dem tilbage med Albuerne for ikke at falde over Fru Ladenbauer, som knælede paa Jorden og holdt begge Maries Hænder i sine, hun bevægede dem frem og tilbage og skreg: „Tal dog!... saa tal dog!“... Nu kom der endelig nogen med en Lygte; det var Portneren, i brun Slaabrok og Tøfler; han lyste hen over den liggendes Ansigt. Saa sagde han: „Sikken en Ulykke! Hun maa være faldet med Hovedet lige her ved Brønden.“ Og nu saa Karl, at Marie laa udstrakt lige ved Brøndens Stenkant. Manden i Skjorteærmerne kom ud paa Gangen: „Jeg hørte noget buldre, det er ikke fem Minutter siden!“ De saa alle op paa ham, men han vedblev at gentage: „Det er ikke fem Minutter siden, da hørte jeg noget buldre herude...“ — „Hvordan mon hun egentlig er fundet derop?“ hviskede nogen bag ved Karl. „Ja, hvad mener Du,“ svarede en anden. „Huset kender hun jo, hun har famlet sig ud af Køkkenet, saa op af Trappen og saa ud over Rækværket — det er jo ikke saa vanskeligt.“ Saaledes hviskede det rundt omkring Karl, men han kendte ikke engang Stemmerne, skønt det var lutter Bekendte, der talte, og han vendte sig heller ikke om. Et eller andet Sted i Nabolaget galede en Hane. Karl var tilmode, som om han drømte. Portneren stillede Lygten paa Kanten af Brønden; Moderen raabte: „Kommer der dog ikke snart en Læge?“ Den gamle Ladenbauer løftede Maries Hoved ivejret, saa at Lygtens Skær faldt lige paa hendes Ansigt. Nu saa Karl ganske tydeligt, hvorledes Næseføjene rørte sig, hvorledes Læberne bevægede sig krampagtigt, og de aabne døde Øjne saa paa ham akkurat som før. Han saa nu ogsaa, at det Sted, hvorfra man havde løftet Maries Hovede, var rødt og fugtigt. Han raabte: „Marie! Marie!“ Men ingen hørte ham, og han hørte heller ikke sig selv. Manden oppe paa Svalegangen stod endnu stadig der og lænede sig ud over Gelænderet, de to Kvinder stod ved Siden af ham, som om de overværede en Forestilling. Lyset var gaaet ud. Den violette Morgendæmring laa over Gaarden. Fru Ladenbauer havde lagt Maries Hovede til Hvile paa det hvide Kniplingstørklæde. Karl stod ubevægelig og stirrede ned. Det var lige med et helt lyst. Han saa nu, at Maries Ansigt var fuldstændig roligt, at intet bevægede sig deri, uden de Blodsdraaber, som langsomt fra Haaret sivede ned over Panden, over Kinderne, over Halsen ned paa den fugtige Stenbro, og han vidste nu, at Marie var død...

Karl aabnede Øjnene som for at bortjage en ond Drøm. Han sad alene paa Bænken ved Vejkanten, og han saa, hvorledes Kapelmester Relay og den gale Jedek ilede afsted den samme Vej tilbage, som de nys havde tilbagelagt sammen.

De to syntes at tale ivrigt med hinanden med fægtende Hænder og vældige Bevægelser, Jedeks Spadserestok tegnede sig som en fin Linie mod Horizonten; stadig hurtigere ilede de afsted fulgt af en let Støvsky; men deres Ord blev borte i Luften. Rundt om straalede Landskabet, og dybt nede laa Byen, diset og dirrende i den glødende Middagssol.

Christen Bundgaard.

DEN GAMLE KRO

AF

CHRISTEN BUNDGAARD

ILLUSTRERET AF SOPHUS JÜRGENSEN

Naar man med Banen rejser Landet igennem, har man atter og atter for sig Synet af de smaa Stationsbyer, der skyder saa levende op overalt, hvor man kan faa Toget standset i to Minutter. En Flok sammenløbne Huse, der staar og trykker sig ved Omgivelserne og gaber ufærdige og kedelige paa hverandre, ser saa halvciviliserede og hjælpeløse ud, at man faar Lyst til at jage dem ind til den nærmeste By, hvor de høre hjemme. Men undertiden staar de ogsaa ret frejdige i Geled med afstukne Gader og skinnende Skilte som en Koloni af foretagsomme Nybyggere, der har slaaet sig ned her som Kulturens Blænkere og ryddet sig en Plads mellem Skov og Mark. En egen Art Landstationer har jeg set ved en nordjysk Privatbane. Der havde Stationerne assimileret sig med de gamle Landsbyer, hvori de var bleven lagt. Der laa Gaardene og bredte sig mellem Forretningshusene og Nybygningerne, og de, der havde noget at sige i Byen, det var ikke disse tilflyttede Handelsfolk og Spekulanter, men det var selve de gamle Bønder, paa hvis Jord det hele var opstaaet.

Ved en af disse Stationer stod jeg en Aften af Toget og fandt ikke helt ukendt Vej op gennem Byen, og ud forbi de sidste Huse, der, hvor Landet atter aabnede sin store Drømmefavn, hvis sært levende Mystik og hjemlige Tiltrækning man aldrig helt frigør sig for, naar man nu engang er født derude, hvad der saa end i de skiftende Tider er gaaet En i Blodet. Der groese Græsset endnu i Grøfterne som før. Og Gaarde og Huse laa lige saa afsides og fjærnt ved Vejene som i de Tider, før Banen kom, da der var to Mil til nærmeste Station, og man kun kom til Byen en Gang hvert halve Aar foruden til Mortens- og Mikkelsdagsmarkederne. Her laa i den dæmrende Aften disse Steder fra en dyster og forborgen Tidsalder. Her laa som dengang Herregaarde omkring ved Smaaskovene, og som dengang voksede her Krat i Kærene, thi her paa denne gamle Egn lod man det helst gro, som Vorherre vilde.

Og saaledes, vidste jeg, strakte Egnen sig langt imod Nord. De samme Høje og Sænkninger, de samme Moser og Krat. Helt op til min Hjemstavns Gaarde og Hytter. Thi jeg var født paa denne Egn og var dog saa fremmed der som nogen, som den, der er kommen derfra som Barn og ikke har været der siden. Der var min Slægt uddød, der var den gaaet i Jorden efter Aarhundreders Arbejde. En af de sidste var en gammel Hestehandler, en gammel Bondepranger, hvis overlegne Kendskab til Heste og aldrig fejlende Dom om Principperne for Avl og Opdræt blev Grundlaget for hele den danske Hesteavl.

Slægterne er døde, og Maanen lyser saa underligt ned paa disse Steder, hvor et andet Liv rører sig. Og fra den hvilende Nat rejser gamle, glemte Tanker og tilbagetrængte Forestillinger sig imod mig, og jeg vandrer under det skinnende Lys af Maanen dybere og dybere ind i en anden Tidsperiode, ind hvor de ældgamle Traditioner endnu lever uforstyrret.

Her laa ved Vejen en ensom Kro, som Tiden var løben fra. Banen havde trukket Trafiken og Forretningen til sig, nu kom her nok sjældent fremmede. Denne før

Her laa ved Vejen en ensom Kro, som Tiden var løben fra.

saa befærdede Vej var falden hen i gamle Hjulspor, og paa Husenes Straatage grinede der Huller saa store, at man kunde se lige ind til Lægterne.

Jeg standsede og hilste God Aften. Der gik et gammelt Menneske og puslede ved den lyse Ladevæg. Inde i den tomme Stue stod Kromanden selv med Ryggen mod Disken og længtes efter sin Seng. For en Ordens Skyld plejede han at holde ud, til Fragtvognen var kommen forbi, fik jeg at vide, men da jeg saa' til Klokken, var det allerede ved Sengetid. Og den Gamle kom skrævende ind. Han havde den prægtigste Brændevinsdonner, som nogen kunde ønske sig at gaa i Seng og sove paa. Han var saa fuld, som et Menneske kan blive, der drikker fra Morgen til Aften, den ene Dag med den anden. Saa tæt tildrukket, som man kun bliver det gennem et Livs Øvelse og Indsigt i, hvor meget man kan taale, og hvad man taaler bedst. Han var ældgammel og tyk og halvblind. Da han fornam, at der var et fremmed Menneske derinde, famlede han frem med en slatten Haand til Hilsen, og ravede derpaa videre ind i Huset et Steds, hvor han skulde ligge.

Jeg talte endnu lidt med den yngre Mand derinde. Han sagde ikke stort, men gav paa en beredvillig Maade de Oplysninger, jeg kunde ønske. Skønt det naturligvis ikke kom mig ved, kunde jeg ikke lade være at tænke over, at der var noget underligt tungt og haardt over Manden, noget, der paa en eller anden Maade havde givet hans kraftige Skikkelse et ganske særegent Præg. Da jeg ønskede at komme til Sengs, kaldte han paa et halvvoksent Pigebarn, der med et Lys og en Kande Vand fulgte mig op til et Kammer i den anden Ende af Huset.

Da hun var gaaet, slog jeg Vinduet op. Jeg skal altid, hvorledes Vejret er, have Vinduerne op, hvor jeg sover, men her var Luften saa gammel og indelukket, at det var ganske særlig nødvendigt at faa luftet ud. Det var, som der ikke havde været Mennesker her i lange Tider. Og da jeg kom i Seng, var Dynerne saa tunge og klamme, at jeg maatte rejse mig igen og tage noget mere Undertøj paa. Saa laa jeg og halvdrømte en Stund, til der lidt efter lidt kom en fremmed Følelse over mig, en dunkel og mørk Forestilling om noget, der var sket engang, en gammel, gammel Historie, noget jeg havde hørt, eller tænkt. Det var, som om noget rejste sig, som om Luften pludselig blev angst og trykkende, som om der hvilede en Forbandelse over Huset. Jeg saa' ud i Kammeret, det var ganske smalt, og jeg husker endnu alting tydeligt. Lige overfor Sengen stod et gammelt Vaskebord, hvoraf Malingen var afslidt. Derpaa et Blikfad og Kanden med Vand og et Stykke Sæbe paa en Underkop. Saa stod der noget mørkt længere henne ved Væggen, som jeg ikke kunde se, hvad var. Vinduet, der vendte ud til Haven, sad lavt nede. Man kunde med Lethed springe eller skræve lige igennem det ind i Kammeret.

Jeg vilde have det lukket, skønt jeg maatte skamme mig for mig selv over det; jeg var ganske febrilsk efter at faa fat i Haspen og faa det trukket til. Der nede i Haven

Og saa hurtig han kunde skænke, slog han to hele Drammer i sig og en lille klar bagefter, og satte saa Sagerne hen.

saa' det ud, som om Maanen hang gammel og rusten i Toppen af et Træ. Og Træerne og de enlige Buske stod og dirrede sagte i det sære Lys, som om den samme stive Gru var over dem og Jorden. Som stod der en Rædsel lænet til den hvide Husgavl deromme.

Den ganske Nat kunde jeg ikke frigøre mig for denne skumle Følelse, der laa og lurede dybt inde uden at kunne komme til Klarhed. Selv min Søvn blev som en spøgelseagtig Hensynken i uhyggelige Forestillinger.

Da jeg vaagnede om Morgenen, var Vejret slaaet om til Regn og stærk Blæst, og jeg var ret daarlig tilmode, da jeg gik ind for at faa nogen Frokost. Jeg hilste paa Manden og den halvvoksne Pige fra om Aftenen og paa Konen, der gik omkring med ophæftet Skørt uden at sige noget. Der var over dem alle noget, der paany bragte mine natlige Forestillinger til Live. Som havde disse Mennesker set noget engang, der havde været frygteligere, end hvad andre Mennesker havde set. Noget, som havde gjort dem stumme og haarde, gjort dem sky i deres daglige Færden og Tænken og ængstelige i deres Blikke sammen med andre. Mens jeg spiste min Frokost, spiste de ogsaa derinde men ved et langt Bord i den anden Ende af Stuen. Der blev ikke talt.

Da jeg havde spist, sad jeg og nød en Kop meget daarlig Kaffe. Og imens kom den Gamle ind. Han havde sovet Rusen af sig, men Gud fri os, hvor var han rusten. Han hostede langt nede i Halsen, men kunde ikke faa det igennem. Han holdt sig med begge Hænder ved Disken, mens han sank sine Opstød, og han famlede forgæves med Fingrene for at faa knappet den fedtede Lærredsvest over Maven. Den Yngre var gaaet ud, da den Gamle viste sig, og det saa ud, som om den Gamle raadede for Sagerne. Han ragede imellem Flaskerne paa Hylden og fandt halvt i Blinde, det han skulde have. Det var Brændevin sat paa Malurt i en gammel Karaffel. Og saa hurtig han kunde skænke, slog han to hele Drammer i sig og en lille klar bagefter, og satte saa Sagerne hen.

Men det var mærkværdigt, som det hjalp paa ham, nu blev han en hel Karl. Han hostede igennem. Skidtet løsnede sig i Skorper langt nede i Halsen, og han overspyttede Gulvet. Han satte sig ved Bordet og forlangte sin Mellemmad. Og da han havde siddet og gumlet lidt i den, begyndte han at stirre og opdagede, at der var Folk til Stede, og saa hilste han helt morgenfrisk.

Ude fra Regnvejret kom der en Herre ind med en Mappe under Armen. Han hilste sirligt med Hatten og satte sig og bestilte Kaffe og Cognak. Straks han fik det, drak han en Snaps og skænkede en anden op. Derefter stoppede han sig en Shagpibe og

kom saa frem med sin Mappe, der indeholdt et Kunstalbum, som han anbefalede i velvalgte Ord, halvt snakkende med sig selv, halvt henvendende sig til den Gamle.

No' — ja' — sagde den Gamle imellem og hostede videre i sit gamle Spyt.

No' — ja' — — drævede den anden efter og drak. Fem-seks Cognaker drak han til den Kop Kaffe. Han havde intet Hastværk. For hver Snaps han tog, anbefalede han paany sit Album. Først ganske stilfærdigt, efterhaanden benyttende Eder og Kraftudtryk for det meste dog henvendt til sig selv. Den Gamle hverken hørte eller saa. Bag de bulede Øjne pulserede Livet svagt, der var lang Vej ind til hans Forstaaelse. Jeg vilde just til at gøre Kunstagenten opmærksom paa dette, da der pludselig kom Bevægelse i Gamlingen, det dæmrede i Øjnene, deres Hinder blev mere gennemsigtige, og han hvegede omkring i alle Retninger med Hovedet. Der drævede en anden gammel Røst ude i Gangen: Hva'e.... Æhe....

Godaw! Godaw!... Sæt Dig... Sæt Dig, Jens Piesen. — Den Gamle blev saa levende. Han humpede hen og fandt Karaffelflasken. Nu skulde de Fannen ta dem have en Kaffepuns. Jens Piesens Mave var indskrumpen og Ansigtet knebet sammen, men han var en Hund efter Kaffepuns, kunde man se.

De sad og knystede i Kopperne som et Par gamle Katte, der slikker Fløde. De saglede og snakkede med Æh'e og Hva'e — noget gammelt Snak fra langt tilbage, som ingen kendte nutildags, og som de heller ikke selv kunde rede ud tilsidst. De snakkede om Folk, der var døde for tredive Aar siden, og om Gaarde og Markveje, der ikke nu eksisterede, og om en Herredsfoged, hvis Navn i umindelige Tider havde været dødt og glemt paa Egnen. I Øster og Vester snakkede de, den ene, saa det løb rundt for den anden, og hele Verden baade før og nu gik i Vilderede for dem over de totre stive Knaatter, de sad og destillerede. De begreb ikke hinandens Dræven længere. — — Ja'e... Hi-ja'e — brægede de, mens de utydeligt skimtede hinanden, men alligevel syntes, at de var de to eneste virkelige Mennesker, der var til.

Albumsmanden sad og faldt i Staver over deres gamle Sludder. — Imellem tog han sig i det og mumlede: Idioter. Gamle Pjatho'der. — — Af og til lod han en Bemærkning falde til mig om Bøndernes Kultur, Bøndernes elendige Kultur; de havde ikke Sans for Kunst og ikke Idé om det fine Forlag i København. Saa drøftede han med sig selv, om han skulde gaa op til Kammerraadinden i Dag, der var han sikker paa en Bestilling — men hvad havde han saa i Morgen? Høh. Og han faldt igen sammen i Betragtninger over de to gamle Fortidslevninger, der sad og lugtede til Spirikummen, mens Ubevidstheden og Ælden taagede i Stuen — mens Tiden langsommeligt listede sig frem som Fragtvognen ad Landevejens trælsomme Spor. Eller fo'r af Sted med Banen eller de elektriske Traade langt, uendeligt langt borte, hvor alting var Løgn og Æventyr.

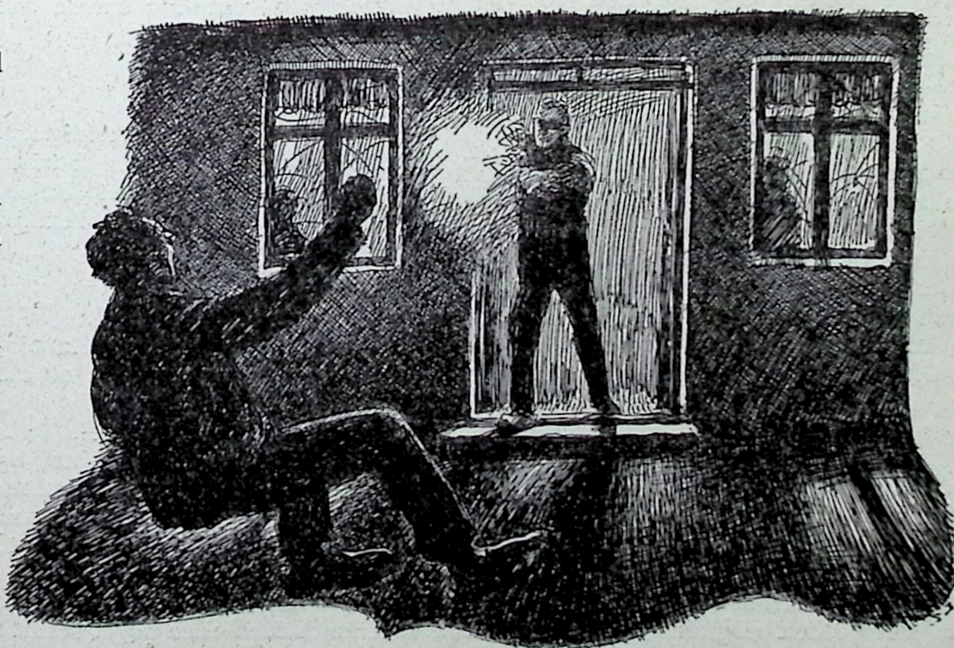
Saa begyndte Manden med Albumet igen at mumle, og han sagde noget, der paa én Gang forklarede, hvorfor dette Sted ikke var som andre Steder — der ramte min Erindring, saa den pludselig lod mig begribe, hvorfor Ælde og Mørke rugede saa sælsomt her. Thi her standsede Tiden fra før ved en Blodgerning, som den havde ført med sig, og hvis Forbandelse og Gru den aldrig kunde tage bort igen. Jeg lod Manden fortælle, det han vidste, og det var ikke meget, men da jeg lidt efter vandrede bort fra den gamle Vejkro, samlede jeg selv i min Erindring Begivenheden sammen.

Og Begivenheden var denne. En Efteraarsaften var der kommen nogle Herregaardskarle til Kros. De sad der til ved Midnatstid, men begyndte da at gøre Larm og vise sig uregerlige, de skraalede og slog med Dørene, som om Huset skulde væltes; tærskede i Bordene med Kæppe og slog Flasker i Stykker. Den unge Kromand, den Gamles Svigersøn, maatte saa ind at slaa ned imellem dem. Han kom i Skjorteærmer, og da de saa' det, var der straks nogle, der smed Frakkerne. De fleste stimlede ud, men en fem-seks Stykker tog imod ham, de havde prøvet den Slags før. Først drev de til hverandre med Spark, saa vankede der Nævedask, som naar Heste langer løs med Bagskoene, der faldt Slag, saa det kvaskede i Kæbebenene, og Blo-

det flød. Saadan tørnede de frem og tilbage inde i Krostuen. Der brødes Ben af Stolene, og Disken væltedes. Men ud maatte de, hele Banden. De sidste to-tre Stykker, der havde klamret sig til ham, slog han af sig mod Dørkarmen og sendte dem ud, saa de stejlede paa deres Hals.

Men saa rejste der sig et Helvede derude, et Raseri, der næredes af Mørket, der hidsedes ved at fare om imellem hinanden og skrige og bande. De greb, hvad de kunde faa i Hænderne, de fo'r omkring og hylede desto højere, fordi de intet kunde se. Der maatte ske noget, hvis de ikke skulde blive gale.

Da klang der en Sten gennem en Rude. Det var Forløsningen, det gik som et Skrald gennem Hovederne paa dem — og i næste Nu susede det med Sten mod Huset. Det klirrede med Sten i Stuerne, buldrede med Sten, haglede med Sten. Der var ikke en hel Rude Huset rundt, og det drønede med Kasser og Tønder mod Vinduessprosserne. De brød paa for at komme ind, de rendte Storm mod de stængede Døre med Planker og Granstænger, som var der ingen Redning, som maatte selve Murene give efter tilsidst for al denne Vold. De arme Folk derinde flygtede fra Stue til Stue sanseløse af Angst. Kromanden havde en Slagel i Haanden, hvormed han holdt dem fra Vinduerne. Han sprang undertiden helt frem til et Vindue og raabte, men han overdøvedes af Larmen derude fra og dreves tilbage med Stenkast. Det gik saa vidt, at de sad paa Knæerne derinde og bad Gud hjælpe sig. Men udenfor strakte Natten sig vidt og langt og øde.

Da Klokken var mellem tre og fire, var man naaet til Katastrofen, nu maatte det have en Ende, dersom de skulde vedblive at være Mennesker. Kromanden tog sin Bøsse ned (i disse Skov- og Jagtegne findes der en Bøsse i hver Mands Hus) og sprang med den i Haanden ud i Døren. Han sigtede, men ingen kunde høre, hvad han sagde, og Bøssen gik af med et bragende Skrald i Mørket. Og da det var sket, var der saa stille og ensomt som ellers ved denne Tid, naar alle Mennesker laa og sov i deres Senge, ikke et Suk hørtes, ikke et Blads Dirren. Men Natten laa saa tyst og tung over den gamle Egn, hvor der nu endelig var sket et Udslag af Driften i den henglidende Tid. Og den syntes at have hvilet saaledes her evindelig som et sort Begær, en mørk Forventning. Det sitrede svagt som et Skær af Maanen eller Skyen, men paa Vejen laa der en Klump, en Hob af et Menneske, det laa paa Armene i Blodet fra sit eget Underliv; en af Karlene, der havde faaet begge Løbene i Kroppen paa næppe to Favnes Afstand.

Fra dette nedskudte Menneske paa Vejen stammede Tungsindet og Uhyggen, som hvilede over den gamle Kro og over Menneskene der paa Stedet, skønt Manden retslig blev frifunden i den uhyggelige Drabssag.

„LUSITANIA"S REKORD

AF

LARSEN SKANDS

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

Naar jeg først nu fortæller om de Tildragelser, der knytter sig til Kæmpeskibet „Lusitania"s første Fart over Oceanet, Tildragelser, der bære Vidnesbyrd om forblindede Menneskers grænseløse Ondskab og djævelske Opfindsomhed, naar jeg har tiet indtil nu med Afsløringen af den snedigste og gyseligste Forbrydelse, der nogensinde har været planlagt, da er det fordi min Tunge har været bundet, til Politiets Undersøgelser af denne, Kriminalhistoriens interessanteste Sag, var sluttede.

Forbrydelsen er nu fuldt oplyst, og en Geværsalve har, i „Schlüsselburg"s trange Fængselsgaard, sendt de forhærdede blinde til Hades. Den jordiske Retfærdighed naaede dem alle.

Kun een slap bort. Een har unddraget sig Menneskenes Dom. Hovedmanden for den forbryderiske Bande undkom, og vil aldrig blive stillet for nogen anden Domstol end den himmelske.

Herren være ham en naadig Dommer.

Om nogen Synd kan sones, da sones den af ham, den ulykkelige Forbryder, der er fængslet paa Bunden af Oceanet.

Midt ude i Atlanterhavet, paa et af de Steder hvor det er dybest, begravet i svajende, tusind Fod høje Tangskove, ligger en Kugleboje.

Hvis man formaaede at kaste et Blik ind gennem dens runde fodtykke Spejlglasruder, vilde man se et Menneske ligge derinde. Et Menneske, som maaske er Verdens største Forbryder, og som i hvert Fald er overgivet til den rædselsfuldeste af alles Skæbner i Verden.

Hvad var vel hans Kammeraters sidste Sekunder foran de ladte Rifler, deres Smerte, da det hede Bly fo'r ind i deres Kroppe, flængede Hjærterne, mod hans langsomme Tilintetgørelse i Evighedens Kulde og Vanviddets Tavshed. Og dog er hans Pinsler endnu intet mod den nagende Rædsel, der vil gribe ham den Dag, da Mørkets Dæmoner finder Vej til hans trange Fængsel.

Endnu er der lyst dernede i Bøjen.

— Endnu skinner Lyskeglerne ud over den forrevne Havbund, belysende de mægtige, undersøiske Skove. Dybvandskrybet samles om Lyset. Han ser deres gule, vortede Buge slæbes hen over Ruderne, hører Kæmpeøglerne kravle paa Panserpladerne. —

Endnu er der lyst, men en Dag vil Lyset langsomt slukkes, og Mørket vil sænke sig over ham.

— Vore Forestillinger holder op, vi begriber intet mere. Vore Tanker rystes i et Gys, og vi lader ham ene — dernede — med Dybets Rædsler — — —

Naar jeg ovenfor har givet mig hen i en enkelt Detaille af min Beretning, da er det sket for at give Læseren et Forhaandsbegreb om de Rædsler, min Ven James Price gennemgik hin Nat paa Atlanterhavet, da „Lusitania" skulde sænkes med Mand og Mus.

Rædsler, der netop voksede til deres overmenneskelige Højde, fordi James Price anede, at de v i l d e komme og gik sin Skæbne i Møde, mens Nervøsiteten og Angsten voksede Time for Time.

Det at staa paa Skibsdækket, føle dets svage Dirren som et Varsel om den store Eksplosion, der skal tilintetgøre ham og de mange Hundreder, der er ombord, Følelsen af, at hvert Stempelslag uhjælpeligt fører ham nærmere mod den store uafvendelige Desintegration, d e t krængede op i hans inderste Væsen, saa at han, da Katastrofen var der, pludselig følte en afklaret, koldblodig Resoluthed, der før havde været ham fremmed.

Dersom ikke de smaa Tilfældigheder, hvorom Offentligheden er vidende, beviste, at min Beretning om „Lusitania"s første Rejse var sand og uden Overdrivelse, vilde den ikke blive troet, saa sælsomt lyder den.

Min Ven James Price var Elektroingeniør og havde en pæn lille Stilling paa et stort skotsk Skibsværft.

Han traf et Par Gange sin Chefs Datter. Price saa godt ud, og hun saa godt ud, og en Dag, da Solen skinnede fra en høj Himmel, og Fuglene sang og alle Mennesker var glade, eller i hvert Fald burde have været det, stillede min Ven James Price i Smoking hos sin Chef, og begærede, — ikke Lønforhøjelse eller Forkortelse af Arbejdstiden eller noget som helst andet, kun — hans Datter.

To Dage efter sad James hjemme paa sit Værelse med 3 Maaneders Gage i Lommen — smidt ud.

Den Dag skinnede Solen ogsaa — paa alle andre end Price og hans lille Pige, ja hun var hans lille Pige, og det skulde han en skønne Dag, naar Solen atter skinnede, gøre denne Skibsbygger begribeligt.

Skibsbyggeren var lidt tungnem, det vidste Price godt, han forstod næsten ikke andre Argumenter end „Sterling".

James indsaa derfor, at han maatte skaffe sig saa meget af denne gyldne Vare, at han med tilstrækkelig Bravour kunde demonstrere sine Ønsker.

Otte Dage efter tiltraadte han Pladsen som tilsynsførende Ingeniør ved „Lusitania"s traadløse Telegraf. Saa fik Tiden vise —

Han vilde se at slippe i Land i Amerika og saa mase paa derovre, der var jo Dollars nok for en driftig Mand. — James gloede frækt og dristigt ud i Fremtiden.

Det skulde imidlertid ikke gaa min stakkels forhaabningsfulde Ven ganske, som han havde tænkt sig. —

Price bordede „Lucitania" samme Dag, som den skulde tiltræde sin første Tur over Oceanet.

Han besaa hurtig den moderne indrettede Telegrafstation, Sætteriet og Trykkeriet, hvorfra Skibsbladet skulde udgaa, og gik derefter ned i Maskinrummet.

James hørte ikke til de Ingeniører, hvis Studium og Livsbane er bestemt og omhyggelig tilrettelagt af Forældrene, før de fødes, og som dvask og apatisk giver sig i Lag med at bygge Maskiner, fordi de tilfældig har lært det. Disse Teknikens Snyltere, der ligesaagodt og ligesaa gerne kunde være endte som Præster eller Jurister eller noget hvilket som helst andet, havde hans fulde Foragt. James Price var Ingeniør af Guds Naade. Han havde slidt og slæbt, arbejdet sig ind i det Studium, fordi han v i l d e, fordi han formelig f ø l t e for Begrebet Maskine, fordi han fandt, at denne Skabergerning var stoltere end alle andre, satte alt andet i Skygge. Han hørte ofte, med et indolent Smil, Politikere, Journalister, Kunstnere i enhver Branche, tale om Kultur og Fremskridt, og han anbragte altid i Tanken disse pludrende Væsener med samt deres store Opgaver i Livet, ved Siden af en gigantisk, brølende Dampmaskine; han saa dem, med stive, angste Barneblikke, stirre paa denne materielle Genialitet, der kunde knuse og smadre dem alle selv om deres Lommer struttede af Stil og Kunst og Fremskridt, — i et eneste Stempelslag. Det var selvfølgelig forkert set af James Price, men han kunde ikke, eller vilde ikke, se anderledes paa Tingene.

Hans Hjærte svulmede ved Synet af „Lusitania"s Maskiner, Øjnene lyste, Blikket blev skarpere for hvert Skridt, han gik i det mægtige Maskinrum. Han kendte hver eneste lille Del i Maskinen, forstod hvorfor de var der, og hvad de skulde udrette, alle disse utallige, lystrende Lemmer, Staalmuskler, i den store Organisme. Han gik rundt dernede, snusende i Vejret som en Jagthund, befølte, kærtegnede alt det blanke haarde Staal, der for uindviede syntes at ligge i Kaos. Det svimlede for ham, da han stod paa Maskinmesterens Manøvreplads, ved Synet af alle disse utallige Haandtag, Maskintelegrafer og Telefoner, hvorigennem Kæmpedyret tøjledes. Han fulgte de mægtige Damprør, der hængte med tykke Isoleringsbandager, førende den overhedede og højspændte Damp til Maskinerne.

Kedlerne, de automatiske Kedelfyr, Trykmaalerne, de skinnende Kobberrør, alt var baseret paa den mest ubændige Kraftudfoldelse, noget der skruede og skurede sig frem og vilde frem, og kom frem, hvor alt andet sloges tilbage og forgik.

Tiden blev til intet for ham dernede, og da han omsider atter stod oppe paa øverste Promenadedæk, var der givet Signal til Afgang.

Der var ingen blandt de mange Tusinder, derinde i Land, som vinkede til h a m, men han blev alligevel staaende, medens Bugserbaaden langsomt drejede „Lusitania"s Forende ud fra Kajen.

Netop da en svag Dirren gennem det store Skrog forkyndte, at Maskinerne begyndte at arbejde, kom en stor Transportautomobil tilsyne i Folkevrimlen. Selve Automobilen var fuldstændig skjult af en kæmpemæssig Bøje, som laa paa den. Det var en af de nylig opfundne Redningsbøjer, der flyder i Vandet som en Pære med Stilken nedad, og, hermetisk tillukket som den er, bærer sine Passagerer uskadte gennem selv den mest oprørte Sø.

Den skulde øjensynlig ombord i „Lusitania".

Automobilen kørte helt ud til Kajen, henne hvor Agterskibet endnu ragede lidt ind over Land.

En David blev drejet ud, og et Øjeblik efter hang Bøjen i den.

James Price forbavsede sig selv ved ikke at kunne frigøre sig for en underlig meningsløs Følelse af Ubehag og Ængstelse ved Synet af den store røde Bøje, der hang og dinglede i Agterdavidden som en moden Pære, der er hængt op i sin Blomst.

Der var noget uhyggeligt og hemmelighedsfuldt over den, syntes han, uden at kunne klargøre sig, hvad det bestod i. „Nonsens," sagde han til sig selv. „Nervøsitet, let forklarlig Nervøsitet, ikke andet" — og han forsøgte at henlede sin Opmærksomhed paa alle andre Ting.

— Han saa' ned paa de Tusinder, der vinkede et sidste Farvel til Skibet, saa' op i Luften, paa Kajen, paa Røgen, der bulnede ud af Skorstenene, det hjalp intet. Blikket søgte ned agter, til den forbandede Bøje, der var kommen jagende i sidste Øjeblik og endnu hang svingende som et Pendul i Davidden.

Da fik han en Ide, gik ind i Telegrafruffet og afsendte en Depeche til „The girl over all girls", og derinde hengav han sig til Mindet om hende, for hvis Skyld han nu stævnede en uvis, lunefuld Skæbne i Møde. —

Han knyttede Næverne, ho — ho —, jo, han

skulde tjene Penge. Hej! hvor han skulde tjene Penge, i en Fart ja, og komme hjem igen.

Han mærkede sig Havnen med Kajerne og Kranerne, hvis mørke Silhouetter tegnede sig mod Aftenhimlen. — —

— Og over alt dette glemte han Bøjen. —

„Lusitania" fjernede sig mere og mere fra Landet, der efter kort Tids Forløb laa som en sort Streg i Synskredsen.

Der udveksledes stadig Depecher mellem Skibet og Land, og Forbindelsen vedligeholdtes Natten igennem.

James Price opholdt sig mest i Telegrafrummet og kunde konstatere, at Apparaterne virkede tilfredsstillende. Kun nu og da gik han ned paa Dækket, og hen paa Aftenen gik han helt agterud, hvor Bøjen hang.

Davidden var endnu ikke blevet drejet ind, saa Bøjen hang stadig ud over Vandet, han kunde derfor ikke se den paa nært Hold.

Pludselig saa' han et Lysskær i et af dens Koøjne. Han følte en Kuldebølge jage ned ad sin Ryg, skulde hans onde Anelser slaa til, var der et eller andet skjult i Bøjen?

Tanken fo'r igennem ham, mens han stirrede paa Koøjet, der nu igen var mørkt og sort. Han saa sig uroligt om; han var ene paa Agterdækket. Passagererne var gaaet til Køjs, kun en enkelt gik hist og her paa det lange Promenadedæk.

Ja, var han ene? Sad der ikke dèr henne ved Redningsbaaden et Menneske? Var der ikke noget, der bevægede sig? Var der ikke et Par stikkende Øjne, der lyste i Mørket?

Aah! blev han gal? — — —

Han turde ikke være derude, og uden at vide hvorfor næsten løb han tilbage til Midterskibet.

Da han atter stod ved Telegrafen, kastede han endnu et Blik agterud. Han følte Vandet sive op i de stirrende Øjne. — Dèr henne fra Redningsbaaden rejste sig en Skikkelse, som nu langsomt gik over imod Bøjen.

James gik ind i det oplyste Telegrafruf.

Mørket gjorde ham bange, det hjalp ham ikke, at han ræsonnerede, han var bange. Han vidste, at der vilde ske et eller andet, inden de naaede Land. Han kunde ikke gøre sig fri, bestandig vendte Tanken tilbage, bestandig lød det for hans ringende Øren: „Der sker noget ombord, der sker noget allerede nu." Han vilde ikke give sig hen til det, greb det sidst ankomne Telegram: God Lykke, stod der. —

Ja, god Lykke, James følte for første Gang i sit Liv Frygt for noget, han ikke vidste, hvad var, og saa' angst ud i Natten, gennem hvis Mørke Skibet flængede sig Vej.

Han turde bogstaveligt ikke gaa alene ud paa det mørke Dæk, men ventede, indtil Telegrafisten afløstes, og fulgtes saa med ham ned i deres Lukaf.

Han sov ikke meget den Nat, først hen paa Morgenstunden faldt han i en urolig Søvn, af hvilken han vækkedes af anden Styrmand, som meddelte ham, at Skibets fornemste Passager, den russiske Storfyrst Wladimir havde udtalt Ønsket om at se den traadløse Telegraf, og at det var overdraget James Price at forevise den for Fyrsten med Følge.

Price stod op og tænkte over den indholdsrige Gaarsdag, medens han klædte sig paa. Han lo ved Tanken om sin natlige Frygt, der havde gjort ham, Friluftsmennesket, Sportsmanden, den sundeste af alle sunde, bange for en tom, skikkelig Bøje, hvis Ruder genspejlede Lyset fra et eller andet Sted i Skibet, en Skræk, der havde bragt ham til at løbe som en Kælling for en stakkels Dækspassager, der havde ligget og frosset under en Redningsbaad.

Det var dog for latterligt. —

Det løjerlige var imidlertid, at han, da han efter endt Toilette atter begav sig agterud for at se nærmere paa Uhyret, igen følte den samme Rædsel fare igennem sig.

Davidden var nu drejet ind og Bøjens nederste Del fastsurret til Dækket.

Han gjorde Vold paa sin Angst og undersøgte Bøjen paa det nøjeste.

Den var ualmindelig stærkt bygget. Yderbeklædningen bestod af Panserplader. Koøjnene var af meget tykt Spejlglas, og saavidt han kunde se gennem disse, maatte Bøjen være forsynet med dobbelte Vægge. Paa den nederste Del fandtes nogle høje, smalle Revner, i hvilke der var anbragt en Del ganske tynde Staalplader, der i Form mindede om Fiskegæller. Foroven var der anbragt en Platform, omgærdet af et lavt Rækværk, og i en korsformet Bøjle hang øverst oppe en temmelig stor Klokke, hvis Knebel var bundet fast.

Det var de Opdagelser, James gjorde paa sin første Undersøgelsesekspedition.

Tidspunktet for Storfyrstens Besøg nærmede sig, og James gik derfor op i Telegrafen.

Et lige ankommet Telegram fra hans Kæreste satte Humøret op, saa at han var i Form, da den store Russer, fulgt af sine to uundværlige Opdagere, ankom.

James underholdt ham paa Tysk og forklarede ham Telegrafens Virkemaade saa populært som muligt. Han modtog et Haandtryk og et erkendtligt Blik af Storfyrsten, da Forevisningen var endt, og havde saa god Tid til at spekulere over den mystiske Bøje.

Price forsøgte atter at gøre det hele til intet, lo ad sig selv, men kom stadig tilbage til sine bange Anelser. For at gøre en Ende paa sin Tvivl gik han, efter at have dineret, atter agter ud. Der var ligesom den foregaaende Aften kun et Menneske ude paa Agterdækket. Da James saa, at det var en vagthavende Dæksmand, gik han beroliget hen til Bøjen. Hans Iagttagelser afbrødes af en Lyd fra dens Indre. Det lød, som om et Stykke Jern kunde være faldet ned inden i den. —

Nu troede han paa Blinket fra i Aftes, Lyset i Koøjet og alt.

Der v a r noget i Vejen med den Bøje, han vilde dø paa det.

James havde pludselig Følelsen af, at nogen saa paa ham, og da han hurtigt vendte sig, saa han Dæksmanden staa bag ved sig med et skulende Blik og med den ene Haand famlende i Bukselommen.

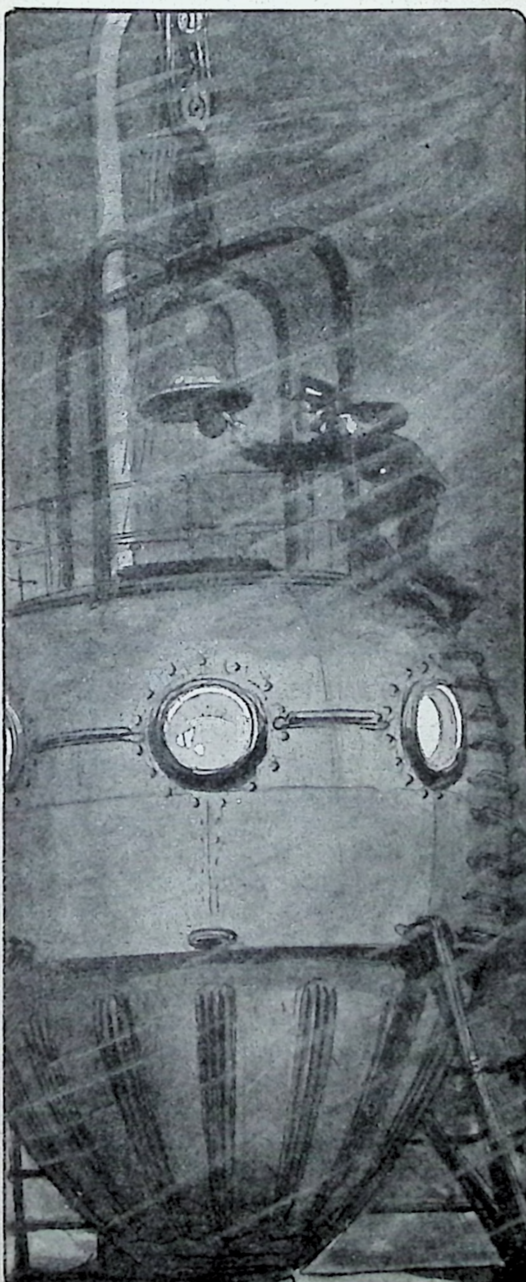
„Har De Vagt her?" spurgte Price.

„Ja," svarede Dæksmanden.

„Har De Vagt ved Bøjen?"

„Jeg har Vagt paa Agterdækket," svarede han tvært og gik forefter.

Mens han endnu vendte Ryggen til Bøjen, lagde Price hurtig Øret til dens Væg. Han blev ikke forbavset over at høre Stemmer derinde. Han kunde ikke høre, hvad der blev sagt; det var et fremmed Sprog, der taltes, han hørte kun en halvhøj Mumlen. Da Dæksmanden vendte sig, gik James hurtig bort fra Bøjen og forefter. Lige-Aftenen forud vendte han sig om oppe ved Telegrafen og saa Dæksmanden staa lænet op mod Bøjen. Det lod sig ikke nægte. Der var noget galt ved den Bøje og den Dæksmand. Hvad det var vidste Price ikke, men inden han fik Klarhed over, hvad det var, vilde han ikke indberette til Kaptajnen; risikere at blive grint ud, det vilde han ikke.

Verdens største Skib skyder sig, drevet af 70,000 Hestekraft, hen over Havet, der begynder at sortne i den frembrydende Nat. Det blæser lidt op, og det blæser vist Orkan et Sted paa Kloden. Søen er i Dag begyndt at gaa i lang, tung Dønning, og „Lusitania" jager fremad i lange Duvninger. Storfyrst Wladimir, som skal til Amerika efter Guld til den russiske Hær, sover roligt bevogtet af de to Støvere, Opdagerne. Forbi deres Revolvere, over deres Lig gaar Vejen til Czarens Slægtning og betroede Udsending. Hans Mission er farlig, men farligere end alt andet er den lille Guldkapsel, der hviler paa hans Bryst. Den rummer den hemmelige Cifferkode, som kun Czaren og Storfyrsterne kender og ejer. Aldrig lægger de den fra sig. I en Silkesnor hænger den paa det blotte Bryst Dag og Nat. Utallige Gange har Nihilisterne forsøgt at bemægtige sig denne Kejserslægtens Hemmelighed, men endnu er det ikke lykkedes. — Fra Kommandobroen stirrer natvante Øjne ud i Mørket, ud over de lange Søer, der begynder at sætte Skum paa Ryggene. Skum, der i Lanternernes røde og grønne Lys haster agter ud med en sivende Lyd.

Søens ensformige Hvislen mod Forskibet vokser og bliver til hvinende Slag som af en tusindsnertet Pisk, og agterude hænger Bøjen, inden i hvilken der tales et sagte, hviskende Sprog, der er ondt og fremmed.

Oppe i Telegrafen sidder en Mand med Øjne, der er rødrandede af Stirren ud over det hemmelighedsfulde Hav, hvis Uro vokser. —

Helt nede i Bunden af Skibet, tyve Meter under Vandet, standser en sværtet Kullemper i Arbejdet, han lytter et Øjeblik, synes at høre noget dikke som et Ur helt nede mellem Spanterne, men griber saa igen sin Lempemukkert og slaar i Kullene, saa de heder. —

— „Lusitania" med sin dyre Last borer sig ind i Natten. —

Fremad gaar det. — Rekorden skal sættes.— „Lusitania", vakre Havdyr, hurtigste Springer i Verden, jag fremad, — din Skæbne nærmer sig, — din Tid er kort!

Næste Dag kulede det. Lange Atlanterhavssøer rendte til „Lusitania" med fraadende Grin.

Vandet syder og bobler i Skibets Kedler, den overhedede Damp fyger gennem de mægtige Damprør og slaar drønende ud i Cylindrene. —

„Lusitania" stanger ned i Søerne, rejser sig med Fraaden drivende ned fra Ankerklydsene. Som en tirret Tyr smider den sig fremad.

Det var ikke Vejr til at komme agterud den Dag, og James holdt sig inde i Telegrafen.

Ved Aftenstid balancerede 1ste Styrmand forbi. James raabte ham an: „Sig mig, er der stillet Vagt paa Agterdækket ude ved Bøjen?"

Styrmanden saa forbavset paa ham: „Vil Telegrafingeniøren fordrive Tiden med at anbringe Vagter?" spurgte han spottende.

„Nej, Styrmand, men der er noget galt ved den Bøje, der er Folk i den, og der er noget galt med en af Dæksfolkene ogsaa, han holder til derude ved Bøjen baade Dag og Nat, og da jeg i Forgaars spurgte ham, svarede han, at han gik Vagt derude."

„Der er ikke stillet nogen Vagt der, den Sag maa vi have undersøgt i Morgen," svarede Styrmanden og gik.

„I Morgen, i Morgen!" gentog James for sig selv. „Det bæres mig for, at saa er det for sent."

Telegrafisten saa forbavset op paa ham: „Hvad mener Ingeniøren, er der noget galt?" spurgte han.

James svarede ikke, men spurgte, naar Afløsningen kom.

„Om et Kvarter," lød Svaret.

„Har De en Revolver?" spurgte James.

„Revolver?" Telegrafisten saa forbavset paa ham.

„Ja, det er Alvor dette her. De er en rask Mand; naar Afløsningen kommer, maa De gaa med mig agterud, det er et Helvedes Vejr, men det faar ikke hjælpe, vi skal derud."

Telegrafistens Forbavselse voksede, han troede nærmest, at Price var ved at blive gal. „Ja, jeg har en Revolver liggende i Skuffen her, men den er ikke ladt, og jeg har ingen Patroner."

„Hvad Kaliber?" spurgte James.

„5,75."

„All right, det er samme Kaliber som min." James satte et Par Patroner i hans Revolver, og da Telegrafisten blev afløst, gik de begge agterud til Bøjen.

Det lyste nu ud af alle dens Koøjne.

James trak sin Kniv, og efter at have givet Telegrafisten Ordre til at skyde løs paa den første, der nærmede sig, klatrede han op paa Bøjens Platform, skar den fastbundne Klokkeknebel løs og lod sig igen glide ned paa Dækket.

Da dette, forøvrigt meget vanskelige Arbejde, var besørget, fulgtes de tilbage til Midterskibet. James takkede Telegrafisten for hans Assistance og gik atter ind i Telegrafen.

Ved halvti Tiden kom der pludselig Liv i Apparaterne.

James gik nervøst over til „Modtageren" og nedskrev selv Depechen.

Han stirrede og stirrede, vilde knap tro de Ord, der langsomt dannedes paa den glidende Papirstrimmel.

Hans værste Anelser bekræftedes nu:

Lusitania Nihilister arresterede i London Tilstaaelse tre Nihilister ombord i Lusitania Storfyrst Wladimir dræbes med Gasbomber Cifferkode røves Helvedesmaskine anbragt eksplodererer i Nat Kl 10—30 anbragt bag det fje

Her standsede Depechen.

James stirrede som afsindig paa Modtagerapparatet, det tav. — Ikke en Lyd hørtes.

Ikke en Bevægelse.

Hans Fingre gled famlende hen over det blanke Metal, hvis Hamren havde forkyndt ham „Lusitania"s Dødsdom. Ordene var jo bleven Dødsdom, fordi Redningen, de elektriske Bølger, der indeholdt de frelsende Ord, som fortalte, hvor Helvedesmaskinen var anbragt, var drevne forbi, hen over „Lusitania"s Modtagertraade, uænsede, uopfattede.

De Sætninger, som slyngedes ud i Mørket og Orkanen af Liverpools Afsenderstation, jog videre Kloden rundt.

Frelsen fløj afsted, som en sneblændet Fugl, der ikke kan finde sin Rede.

Det skulde altsaa være saaledes. —

Den gasforgiftede Storfyrstes Lig og Tretusind levende Mennesker skulde altsaa koldblodigt sænkes, naar det matemaitsk eksakt beregnede Tidspunkt indtraf. Saaledes var det bestemt i en af Nihilismens Huler i St. Petersburg. Tyveriet af Cifferkoden, Nøglen til Czarens hemmelige Depescher, skulde skjules, ellers var den intet værd, — og tretusind uskyldige Mennesker skulde undgælde.

De kommende Tiders Rædsler passerede Revy for James, han saa for sit indre Blik, hvad der vilde ske.

Paa Slaget 10,30 vil den svage Dikken, der har lydt nede ved Kølen, Døgnene igennem, pludselig ophøre, der vil gaa nogle Sekunder, saa vil en lille blaalig Gnist vokse frem paa en Platinspids nede i den morderiske Kasse. Gnisten vil danse nogle Øjeblikke paa Spidsen, og saa — vil den springe gennem Lunten og forsvinde. En lille bitte Glød i Lunten, ikke større end en Naalespids, vil langsomt udbrede sig, i et Nu er den forvandlet til en rød Flamme, som hurtig æder sig frem og nærmer sig Dynamiten. —

Nu er den helt henne ved den lille sorte Patron, det bliver atter mørkt, endnu et Par Sekunder, et dumpt, dødt Drøn nede under Kullene, en svag Sitren dirrer gennem det store Skrog, og gennem „Lusitania"s dødelige Saar, gennem de flængede, udbøjede Plader sluser Vandet ind.

Luften syder og koger højt over Havet, som var alle Universets Djævle slupne løs og sang det Ondes Sejrshymne over det synkende Skib.

Tegning af *Rasmus Christiansen.*

En Bryllupsrejse

III. Med Smakken fra Aarhus til Kallu

r 100 Aar siden.

dlborg. — Udkig efter engelske Kapere.

Drøn paa Drøn fra Vragets Indre, og en Ildregn op gennem Skorstenene forøger Rædslerne, Kedelsprængningerne river nye Flænger i det mishandlede Skib, Vandet stiger fra Dæk til Dæk, „Lusitania" synker dybere og dybere. Søerne mødes allerede over Agterdækket. —

— James strakte afværgende Armene ud for sig, han saa i Tanken Braadsøerne gøre Ende paa de Ulykkelige, der i Redningsbøjerne kæmper for Livet. Nogle Hundrede har klamret sig fast paa Forskibet, som løftes højt over Vandet.

— — Pludselig afbrødes hans Drømmesyner af et Bump ude paa Dækket, lige udenfor Døren, han greb sin Revolver og sprang ud og saa' Dæksmanden fra Agterdækket løbe forbi med noget blankt i Haanden.

James fyrede paa ham uden at ramme og saa ham forsvinde i Mørket agterude.

Om det var Knaldet fra Revolverskuddet, eller det var Kulden udenfor paa Dækket, der gav James Sindsligevægten tilbage, saa at han i et eneste Nu forvandledes og følte en Ro, han ikke havde kendt i de Timer, han havde været ombord i „Lusitania", det ved han ikke selv. Han har fortalt mig, at det, han tror, der gav ham Koldblodighed, var, at han hørte sin Stemme tale fuldstændig roligt til den endnu intetanende Telegrafist. Han mærkede i det Øjeblik, at hans Underbevidsthed arbejdede og havde arbejdet uafbrudt siden hans første Undersøgelse af den mystiske Bøje, og at den gennem ham, som en Aand gennem det kataleptiske Medie vilde udføre de Handlniger, som netop skulde udføres og give Frelsen.

„De maa straks," sagde James til Telegrafisten, „faa fat i Skibslægerne; Storfyrsten og hans Opdagere er bedøvede af Gas, der er ingen Tid at spilde, hvis de skal reddes."

Da Telegrafisten var forsvundet hen ad Dækket, gik James op til Kaptejnen paa Kommandobroen. Han sagde intet, men pegede blot op mod Toplanternen, i hvis Skær de begge saa de tynde blanke Modtagertraade piske og svirre oppe i Luften, langt ude til Læ.

„Telegrafen virker ikke mere, Forbindelsen er afbrudt," sagde James langsomt.

„Naa, er de blæst over?" spurgte Kaptejnen.

„Klippede over," svarede James og fortalte ham roligt, hvad der v a r sket, og hvad der v i l d e ske om en Time. „Vi maa altsaa," sagde James tilsidst, „have fat i de Mennesker, som er i Bøjen. Kun de ved, hvor Helvedesmaskinen er anbragt."

Kaptejnen havde tvivlende hørt paa James' Beretning, men Telegrammet, som James viste ham, og de overklippede Traade, lod jo ingen Tvivl tilbage. Han stod et Øjeblik og saa' ind i Kompasset, hvis oplyste Skive sitrende drejede sig frem og tilbage, og sagde saa: „Ja, vi maa have fat i Bøjen, — men hvor er den? De Djævle er naturligvis gaaet fraborde i den."

„Vi faar se ad," svarede James og begyndte at gaa ned ad Trappen, som førte til Dækket. Kaptejnen gik tøvende efter.

Klamrende sig fast til Rælingen kæmpede de to Mænd sig ud ad det slingrende Agterdæk.

Hvad de havde forudset, var sket. Davidden var drejet ud — og tom.

Bøjen var borte. —

Kaptejnen, som uforberedt var bleven slaaet ind i den Kamp, han følte den kommende Time vilde bringe, opfattede først lidt efter lidt Situationens store Alvor.

Hans Liv havde været en uafbrudt Række Kampe paa Katastrofernes Rand. Dødens Fysiognomi var ham gammelkendt. Han havde i de taagede Nætter set dens grinende Kranie ude over Vandene, stirret den ind i dens tomme Øjenhuler — og aldrig følt sig bange. Han havde altid vidst, hvad han kæmpede imod og kendt sine Vaaben, — men denne Kamp, dette Dødens Snigløb, følte han sig afmægtig overfor og mærkede, at Rædselen arbejdede sig op og lagde sig over hans Tanker i et knugende Tag, der holdt dem fast.

Sekunderne, der uhjælpeligt svandt hen, uden at han øjnede, hvorledes de skulde udnyttes, gav ham en krampagtig febrilsk Iver, der til Slut udløstes i en hjælpeløs Stirren paa James, — som om han alene var i Stand til at finde den reddende Løsning.

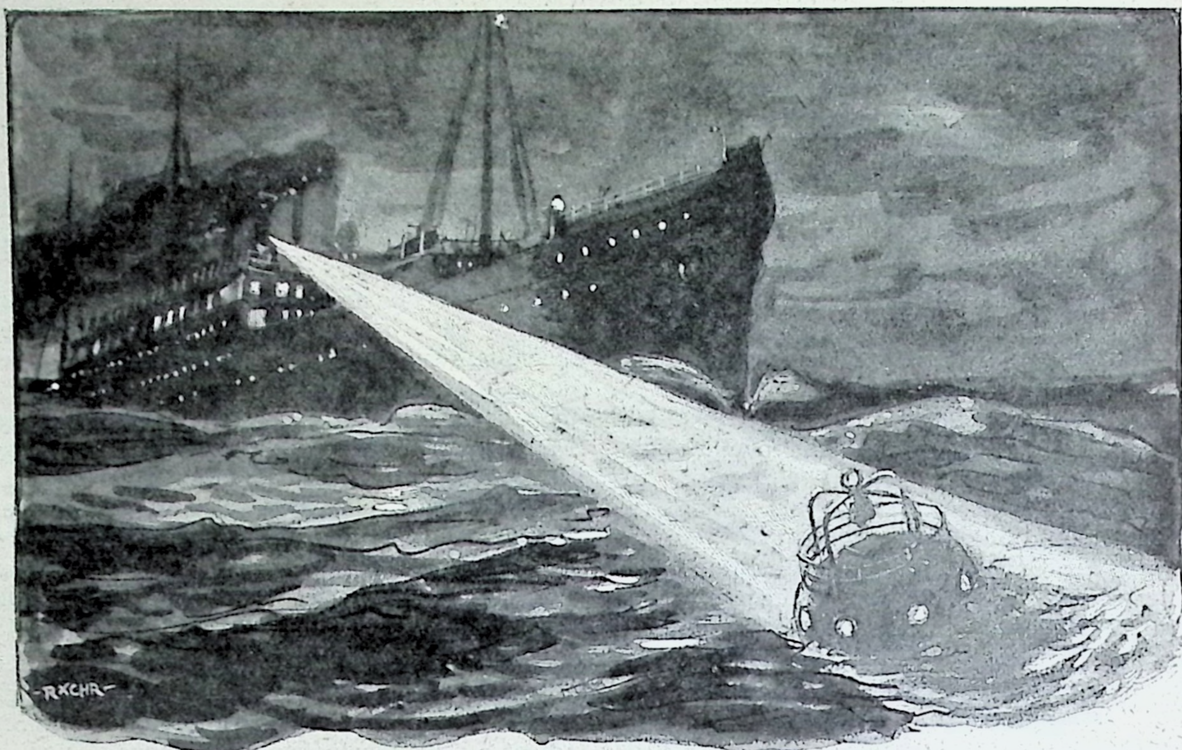
James stod med sammenbidte Tænder og beregnede Chancerne.

Koldt og klart regnede han med de Sekunder, de havde at arbejde i, — og kom til et Resultat.

To Minutter efter luffede „Lusitania" op mod Vejret, og gik Kompasset en halv Gang rundt. Kursen, der havde været holdt W. S. W., blev efter en hurtig Raadslagning mellem James og Kaptejnen ændret, og med 28 Knobs Fart fo'r „Lusitania" Øst paa.

James gik ved Beregningen af den nye Kurs ud fra den Forudsætning, at Bøjen først var gaaet overbord, efter at han havde skudt paa Dæksmanden. Der var forløbet 27 Minutter, siden Skuddet faldt, og „Lusitania" var stadig gaaet frem med fuld Kraft. For at finde Bøjen maatte de altsaa gaa tilbage med fuld Kraft i 27 Minutter og derefter „falde af" i Vindretningen. James stolede da paa, at de vilde kunne høre Bøjens Klokke, naar de kom i Nærheden af den. Klokken maatte lyde kraftigt i den voldsomme Sø. Da Klokkeknebelen var indrettet saaledes, at Bølgeslaget direkte bevægede den ved et mekanisk Slagværk, havde Nihilisterne naturligvis først, da Bøjen laa i Søen, opdaget, at Klokkeknebelen var skaaren løs, og da var det for sent at surre den. Ethvert Forsøg paa at aabne Lugen vilde have til Følge, at Bøjen øjeblikkelig fyldtes af Braadsøerne.

James saa paa Uret, det manglede 3 Minutter i ti. De havde altsaa kun 33 Minutter tilbage, i den Tid skulde de finde Bøjen, faa den ombord, aabne den, pine en Tilstaaelse ud af Anarkisterne, hente Helvedesmaskinen og gøre den uskadelig. Det var umuligt, indsaa James, ganske umuligt.

„Lusitania" var ikke længere et Skib, der sejlede, det forvandledes til et smidigt Dyr, der sprang fra Sø til Sø . . .

Han gik hen til Kaptejnen, som selv havde taget Roret. „Vi maa have mere Fart, Kaptejn."

„Mere Fart," Kaptejnen saa ud over Forskibet, der kløvede Søerne, saa at Skummet drev i en Røg over Fokkemastens Flagknap. „Mere Fart," gentog han.

James saa paa ham og sagde saa roligt: „Ja, mere Fart, vi maa sprosse Ventilerne. Dette her gaar for langsomt, vi naar det ikke."

Kaptejnen rev Fløjten ud af Talerøret, der førte ned til første Mesters Manøvreplads. Et kort Hvin lød i Røret og besvaredes dernede fra. Uden nogen Forklaring gav han den bestyrtede Maskinmester Ordren: „Spros alle Sikkerhedsventiler og fyr!"

Virkningen sporedes øjeblikkelig. —

„Lusitania" var ikke længere et Skib, der sejlede, det forvandledes til et smidigt Dyr, der sprang fra Sø til Sø, huggede i Spring paa Spring ned over de fraadende Skumrygge.

Den knivskarpe Stævn flængede sig fremad, saa at Vandet stod som Mure langs Forskibet.

Kølen løftedes i Luften og begravedes med øredøvende Brag i de væltende Vandbjerge.

Skruernes buldrende Torden lød fra Agter til For.

„Lusitania" dirrede og skjalv i Krampe, jog over Vandene gennem det snefyldte Uvejr. —

Verdens hurtigste Skib føg afsted med sprossede Ventiler, gloende Kedler og Maskiner, der hvinede.

— James tog Tiden ved Loggen, de havde vundet 7 Minutter og vandt stadig. —

Vildere og vildere blev Farten, Trykket voksede i Kedlerne. Trykmaalernes Visere hoppede opad i lange Spring, indtil de ikke kunde komme længere, saa stod de bøjede og hamrede mod Stoppestifterne. Der østes stadig Kul paa, Kul, Kul, mere Kul.

Dampen hylede gennem Rørene, buldrede ud i Maskinerne, hurtigere, hurtigere.

Det er ikke Maskiner længere, det er hidsede Helvedesgiganter; Stempelstænger, Plejlstænger, Krumtappe, alt er forsvundet, og et eneste hedt, lysende Staalglimt fylder Maskinrummet.

Mestrene holder med dirrende Hænder Manøvrehaandtagene, lyttende til Fløjtetonen fra Maskinen; højere og højere steg den, hvorlænge kunde det vare ved, hvorlænge holdt de overhedede Kedler til dette Vanvid. — — —

— — Der lød et Klinger fra Maskintelegrafen. Viserne drejede sig ned i et Ryk, huggede frem og tilbage og standsede paa „Stop".

Bøjen var funden.

James havde hørt svage Klokketoner nede i Læ, nærmere og nærmere var de komne, Lysprojektørens hvide Kegle tændtes og hoppede søgende hen over Søerne og standsede ved noget rødt, der nu og da kom til Syne paa Bølgebjærgene.

„Lusitania" drejede langsomt ned mod det.

Et Par Minutter efter hang Bøjen atter i Agterdavidden, og „Lusitania" gik uden at spilde et Sekund atter for fuld Kraft W. S. W. mod New York. — Rekorden s k u l d e sættes.

Idet Kaptejnen gav Ordre til at dreje Davidden ind over Dækket, lød der inde i Bøjen 2 Skud efterfulgt af et halvkvalt Skrig, dens øverste Luge aabnedes, og en blødende Skikkelse, i hvem James genkendte Dæksmanden fra Agterdækket, kom hurtig til Syne i Aabningen. Han steg op paa Platformen, lod Blikket glide hen over de

Mennesker, som stod rundt om Bøjen og sagde saa henvendt til James: „Lover I mig Livet?“

„Hvad saa!“ svarede James.

„Saa skal jeg hente Helvedesma—.“ Mere fik han ikke sagt.

To Hænder, lænkede sammen med Haandjern, var pludselig kommen til Syne over Bøjens Lugekant. Den højre Haand holdt en Revolver af amerikansk Browningtype, der lød tre Skud, hurtig efter hinanden, og Dæksmanden sank sammen paa Platformen uden at give en Lyd fra sig.

James fulgte med stirrende Øjne Begivenhedernes Gang, — mærkede, at Redningen langsomt gled bort.

Nu var der kun et at gøre. De maatte have fat i ham, den lænkede, som havde skudt.

„Der er fem Skud i en Browning, der faldt 2 Skud, da vi drejede Davidden,“ James talte som en Søvngænger, „og der faldt tre Skud nu, han har altsaa ikke flere, to Mand maa straks op i Bøjen og hente ham, hurtigt.“

Logikken i James' Ræsonnement var ikke helt paalidelig, men den gav dog to Mænd Mod til at klatre op paa Platformen.

James gav derefter en tredie Ordre til fra Slaggeelevatoren og hente en Spand glødende Kul. „Om jeg saa skal svide det ud af ham,“ mumlede han for sig selv.

Da de to begyndte Nedstigningen i Bøjen, lød en svag hæs Stemme dernede fra: „Helvedesmaskinen ligger bag ved det fjerde Skot, tæl ud fra det store vandtætte Kedelskot, den ligger ved Lugen i Dørket.“

James saa paa Uret: 11,25. Der var fem Minutter endnu; han styrtede selv afsted.

Fem Minutter! Kaptejnen stirrede paa sit Ur. — Fem Minutter, fem, fire et halvt, fire et halvt — fire, han naaede det ikke, det var umuligt. Tre et halvt — tre et halvt, det v a r umuligt. — Fandt han den? — Nu var det jo for sent at gaa derned, — hvorfor gik han ikke selv med? — hvorfor? — to Minutter, — Herre Jesus, han naaede det ikke, — et Minut, — nu var der kun et Minut, — Herren være dem alle naadige, — et Minut, trekvart Minut. — — — —

James Price — der var han.

James løb agterud med en lille Kasse i Armene. Med et Kast slyngede han Kassen overbord agterud i Skruevandet.

Kaptejnen saa atter paa sit Ur, om et kvart Minut vilde Dynamitten eksplodere.

Sekundviseren hoppede videre. —

Nu! — —

De stirrede alle udover Havet, og pludselig skød der en Søjle op derude i Mørket, et hult Drøn, en svag Dirren i Skibet — og „Lusitania“ var frelst. —

Kaptejnen og James saa en Stund hinanden i Øjnene, og der fulgte et dvælende Haandtryk af to Mandshænder, som tavst og inderligt udtrykte det, Læberne nægtede at sige. —

— Da James kom ned i sit Lukaf, følte han en lammende Træthed, der nødte ham til at gaa til Køjs, lidet anende, at han skulde blive der, indtil „Lusitania“ atter laa i Liverpools Havn.

Ud paa Natten fik han Feber, han laa og raabte udstandselig paa en eller anden med et underligt skotsk Pigenavn, og saa sagde han „Sterling“, andet kunde James ikke sige.

Underligt nok, at han netop sludrede om Sterling, han kunde jo ikke vide, at Storfyrsten, som Lægerne til Slut havde faaet Liv i, hos Kaptejnen havde deponeret 200,000 Pund Sterling til Deling mellem James og ham, men hans udviklede „Anelse“ havde maaske i Feberen snakket op om det.

Han fik det først at vide, da hans Nerver efter et to Maaneders Ophold paa en Nerveklinik i Liverpool var komne saa vidt i Ro, at han kunde taale denne nye Rystelse.

Næste Gang, „Lusitania“ kom tilbage til Liverpool, besøgte Kaptejnen James Price og fortalte ham, hvad der videre var sket, efter at han var gaaet til Køjs.

De to Matroser, af „Lusitania“s Besætning, som efter James Ordre var stegne ned i Bøjen, fandt to Mænd dernede. Den ene var saaret og laa i en Blodpøl paa Gulvet. Den anden, som havde Haandjern paa, sad stirrende tomt ud i Luften og rørte sig ikke.

Den saarede bragtes op og kom straks under Lægebehandling.

Efter hans Udsagn var saavel han selv, som den dræbte Dæksmand underkøbt af den tredje, uden helt at kende den Forbrydelse, de skulde deltage i. Først da de i Bøjen havde forladt „Lusitania“ fortalte den tredje, Anarkisten, dem Historien om Helvedesmaskinen. Han forudsatte det sandsynlige, at Bøjen vilde blive opfisket af et eller andet Skib og maatte jo straks sikre sig, at de alle tre afgav samme Forklaring om „Lusitania“s Skibbrud, og til al Lykke var han saa uforsigtig at røbe Helvedesmaskinens Skjulested for dem.

Deres Forfærdelse og Skrupler over den Misgerning, de havde været ham behjælpelig med at udføre, kom for sent. — Nu var der intet at gøre. —

— Først da de gennem Koøjnene havde set „Lusitania“ nærme sig, var Tanken om at frelse Skibet dukket op, de havde begge kastet sig over Anarkisten og lænket ham med et Par Haandjern, som fandtes i Bøjen. Det var alligevel lykkedes den overlistede Forbryder i et upaaagtet Øjeblik at faa sin Revolver frem, og idet Bøjen svingedes ind over „Lusitania“s Dæk, havde han skudt og saaret dem begge.

Kaptejnen, som ansaa Bøjen for det sikreste Fængsel til den lænkede Nihilist, lod Lugen lukke og overlod ham til sine Betragtninger.

Da der foruden Kaptejnen og James kun var Storfyrsten, hans Opdagere, Lægerne, Telegrafisten og nogle faa Dæksfolk, der vidste noget om det natlige Drama, lykkedes det at hem-

meligholde for Passagererne, hvor nær Lusitania havde været sin Undergang.

Der var jo enkelte af dem, som den følgende Dag forbavsedes ooer, at den store røde Bøje, som Dagen før havde hængt flunkende ny i Davidden, nu var skrabet og bulet og havde en gabende Rift i Yderpladerne, en Lækage, den havde faaet under den natlige Bjærgning, men der var ingen, som tænkte videre over det.

Næste Dags Morgen modtog Kaptajnen Meddelelse om, at der i Løbet af Natten var hændt noget paa Agterdækket.

Han gik derud. Davidden var drejet ind over Dækket og surret ligesom den foregaaende Dag, — men Bøjen var atter forsvunden.

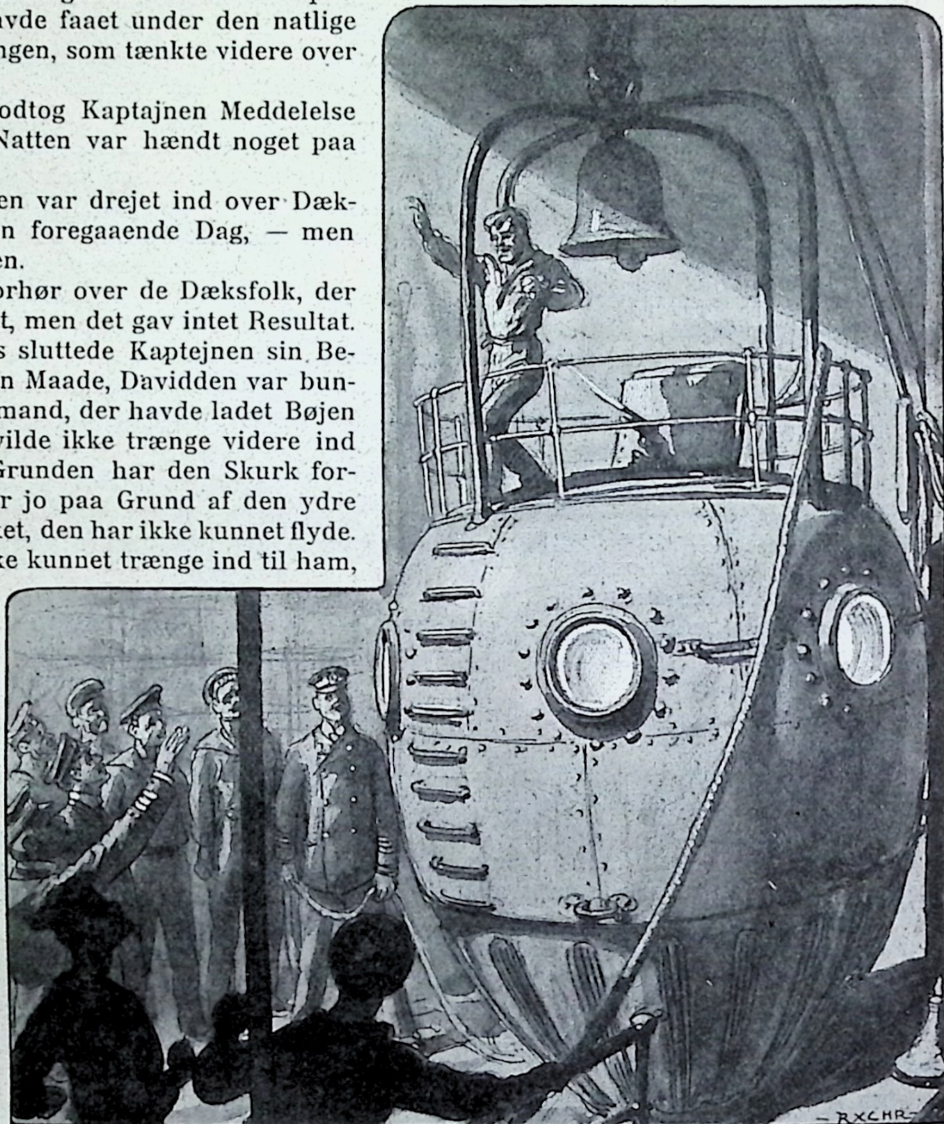
Han afholdt et kort Forhør over de Dæksfolk, der vidste, hvad den indeholdt, men det gav intet Resultat.

„Jeg kunde se," saaledes sluttede Kaptejnen sin Beretning til James, „paa den Maade, Davidden var bundet fast, at det var en Sømand, der havde ladet Bøjen gaa over Bord, men jeg vilde ikke trænge videre ind paa Dæksfolkene, for i Grunden har den Skurk fortjent sin Skæbne. Bøjen er jo paa Grund af den ydre Beklædning lækkede, sunket, den har ikke kunnet flyde. Vandet har ganske vist ikke kunnet trænge ind til ham, da den inderste Beklædning var tæt, men han er jo bleven kvalt af den langsomt fordærvede Luft."

James havde hørt paa Kaptejnens Fortælling med spændt Opmærksomhed; da han tav, sagde han: „Kaptejn, den Mand har fortjent sin Skæbne, siger De. — Sikkert har det Umenneske fortjent den haardeste Straf, men, naar jeg nu siger Dem, at han lever endnu og vil leve i aarevis dernede, hvor han ligger, vil De alligevel sige, at han har fortjent sin Skæbne? Han kvæles ikke, som De tror, Luften vil stadig fornyes og være frisk i Bøjen, og han vil, lænket som han er, ikke kunne skaffe sig den Død, der vilde være ham en Befrielse. Han vil leve og blive ved at leve dernede paa Bunden af Atlanterhavet, indtil han om nogle Aar dør af Sult."

Kaptejnen saa spørgende paa ham. „Umuligt," sagde han langsomt.

„Læs selv." James rakte ham et Udklip af „Times".

To Hænder, lænkede sammen med Haandjern, var pludselig kommen til Syne over Bøjens Lugekant . . .

OPSIGTSVÆKKENDE INDBRUDSTYVERI!
Opfinderen, Ingeniør Blackes Redningsbøje stjaalet!

Man vil erindre den geniale Opfinder, Ingeniør Blackes sidste storslaaede Opfindelse, den aandende Redningsbøje.

Alle de i den senere Tid opdukkede Redningsbøjer var i mer eller mindre Grad ubrugelige fordi Luftfornyelsen i Passagerrummet var mangelfuld. I uroligt Vejr maatte alle Luger holdes lukkede, og Redningsbøjens Passagerer havde da Valget mellem enten at kvæles eller at drukne.

Ingeniør Blacke løste for nogen Tid siden den vanskelige Opgave at skaffe Bøjen frisk Luft, idet han udvandt Luften af Vandet ved Hjælp af et gællelignende Apparat. Apparatet, som virker aldeles automatisk og sikkert, vakte den største Opmærksomhed overalt i den civiliserede Verden. At Bøjen desuden var udstyret med alle den moderne Tekniks Fuldkommenheder, er det overflødigt at bemærke. Bøjen, som har været opbevaret i et Skur i Harwich, skulde for nogle Dage siden sendes til den store Industriudstilling i Glasgow, men Arbejderne, som skulde besørge Transporten, fandt Skuret aabent og tomt. Politiet mener at have fundet et Spor, som vi dog ikke her tør røbe. — —

„Altsaa lever Forbryderen endnu og vil leve fremdeles, takket være Blackes Genialitet. Der er sørget for hans Fremtid, i Bøjen er der stuvet Proviant til tre Mand i et Aar," sagde James. „Han vil leve — og hvilket Liv!" —

Tanken om den ulykkelige, forhærdede Stakkel, der med lænkede Hænder maa henslæbe Resten af sit Liv i det trange Fængsel paa Bunden af Atlanterhavet, fyldte dem med tung Sørgmodighed.

Det var, som følte de i et enkelt Nu, den store Stilhed, der herskede dybt nede i Mørket, hvor den Ensommes vanvittige Skrig kvaltes mellem Bøjens polstrede Vægge.

Kaptejnen sad en Stund tavs, saa rakte han James sin Haand og gik stille bort. — — —

— James' Indtryk af de overstaaede Rædsler sløvedes, efterhaanden som Tiden gik. Han bedredes Dag for Dag, og en Maaned efter, at den her beskrevne Samtale fandt Sted, stod der atter en ung Mand i Smoking i den rige Skibsbyggers Kontor.

„Sterling," sagde han.

James spildte aldrig Tiden med overflødige Ord, og de faa, han fandt paa ved den Lejlighed, havde en absolut overbevisende Virkning paa Skibsbyggeren.

James er nu gift og, efter eget Sigende, gift med den sødeste Pige i Verden. Det paastaar jo alle nygifte Mænd, men for James' Vedkommende er jeg tilbøjelig til at tro paa Vrøvlet. — Han har i hvert Fald fortjent hende.

ET BANKRUN

AF

RANDOLPH LICHFIELD

Se engang efter, hvad det er for en Uro, George," sagde John Carshaw ærgerligt henvendt til sin Søn, der delte Direktionsværelset i Uppletown Bank med ham; og han rev sin Pincenez af og gned sig aandsfraværende i Ansigtet med den ene Haand.

„Det er Markedsdag idag," svarede George, som om det forklarede Sagen.

„Se efter alligevel," gentog Gamle John, som den ældre Interessent i Banken kaldtes af alle sine Venner, skønt han lige netop havde fyldt fem og halvtreds og var sund og frisk.

Georges Skrivebord stod længere fra Expeditionslokalet end Gamle Johns, der befandt sig lige indenfor Forbindelsesdøren. George lyttede efter Støjen, som hans Fader havde lagt Mærke til, rejste sig lidt utaalmodigt og gik til Døren. Idet han aabnede den, maatte han vige tilbage for Barrington, Kassereren, der styrtede ind og slog Døren i efter sig.

„Det ser ud som et Run," sagde Barrington i en sagte, men bevæget Tone. „Det er et Run."

„Hvad er et Run, Mand?" brast det ud af George.

„Hvad skal det sige?" sagde Gamle John skarpt, idet han satte Pincenez'en fast paa Næsen og sprang op. „Et Run paa Uppletown Bank? Nonsens! Umuligt!"

„Det er begyndt," svarede Barrington og stirrede ængsteligt fra Fader til Søn. „Jeg siger ikke, at det er alvorligt endnu, og det er for tidligt at profetere. Men det er begyndt. Det begyndte med Whelpley, der blev efterfulgt af Bright, Miss Martin og Grassley, og det bliver stadig ved. Herr White staar derude og vil tale med Dem."

„White? Vis ham ind! Vis ham ind!" raabte Gamle John vredt. „Det er latterligt. Stop lidt, Barrington! Har De hørt noget? — Rygter eller Sladder, der kan lede Dem — —?"

„Jeg slutter kun af Kendsgerningerne og Ansigterne; jeg har intet hørt," svarede Kassereren, mens han atter lukkede Døren, som han havde aabnet. „Tegnene er ikke til at misforstaa, Herr Carshaw, skønt jeg aldrig fra mine fyrretyve Aars Erfaring — —"

„Lad det fare!" raabte Gamle John. „Vis

den ondskabsfulde Byggespekulant ind her og lad os prøve min Erfaring."

Barrington fo'r ud af Kontoret og slog Døren i efter sig.

„Han vil sikkert foraarsage et Run, hvis han bliver ved paa den Maade!" sagde George hidsigt. „Han ryster over hele Kroppen."

„Du maa maaske hellere tage hans Plads, hvis der bliver et Run; han er angst," svarede Gamle John. „Kom nu og se ligegyldig ud — skynd Dig! White er omtrent den værste Kunde, vi kan vente os i Øjeblikket."

Netop som de satte sig, gik Døren op, og en stor fjendtligt udseende Mand traadte tungt ind til dem.

„Godmorgen, Herr White," sagde Gamle John høfligt, idet han rejste sig halvt og rakte Haanden frem, mens George nikkede til den indtrædende for tilsyneladende straks at genoptage sit Arbejde. „Regn! — stadig Regn, hvad? Det er godt for Landmændene, men hvordan passer det Deherrer Bygmestre — skidt, hvad? Sid ned. Og hvad kan vi gøre for Dem i Dag? Ønsker De maaske at gøre et lille Laan til en Forandring? Vi er til Deres Tjeneste, hvis Sikkerheden er god; her er fuldt op af Penge i Øjeblikket."

White, en egensindig Herre, med afgjorte Meninger, kunde ikke faa sin Sag fremført før Bankieren gjorde en Pause.

„Jeg vilde gerne gøre op," sagde han barsk og rømmede sig.

„Gøre op —?" gentog Gamle John let overrasket. Saa saa' han skraat op med et skarpt Blik og sagde med lav Stemme: „Ønsker De at tale privat med mig?"

„Nej," sagde White unødvendig højt. „Jeg ønsker at gøre op."

„Godt, godt. Men — er De blevet ramt af et eller andet?"

„Nej, jeg er ikke, og jeg bryder mig heller ikke om at blive det — jeg —"

„Jeg tænkte, at De maaske var i Pengeforlegenhed, siden De taler om at gøre op. I saa Fald kunde vi jo have arrangeret os med Dem."

„Nej, jeg bryder mig blot om, hvad der er mit," sagde White arrigt.

„Det er virkelig et meget beskedent Ønske, Herr White," smilede Gamle John og vendte sig nervøst i Stolen. „Hvis Ingen forlangte mere — George! Sig til Herr Barrington, at Herr White ønsker at gøre op for nærværende, og at han skal slutte hans Konto af i Eftermiddag. De forlader vel ikke Byen før i Eftermiddag, Herr White?"

„Jeg forlader ikke Banken, før jeg har faaet mine Penge," svarede Entreprenøren.

Gamle John saa spørgende paa sin Søn, som om han var i Tvivl, om han havde hørt rigtigt.

„Herr White ønsker, at den skal sluttes straks," sagde han elskværdigt.

„Aa, naa saa! Det er lidt uheldigt en travl Dag som idag. Se efter selv, George, og send Barrington ind til mig. Vil De gaa med min Søn, Herr White."

Lidt forlegent gik Entreprenøren gennem Døren, som George Carshaw venligt holdt aaben for ham.

Et Øjeblik efter kom den blege, forvirrede Kasserer skyndsomt ind.

„Jeg er bange for, det er galt fat," stønnede han; „Banken er fuld af Kunder, der vil gøre op; vi kan ikke tilfredsstille dem."

„Hvem har bedt Dem om at tilfredsstille dem?" svarede Gamle John. „Gaa langsomt til Værks, foretag Udbetalingerne uden Hastværk eller Overilelse — ophold dem i det hele taget saa meget som muligt, uden at faa Udseende af at gøre det. Konferer hver Konto med et halvt Dusin Bøger, og — —"

„Jeg mener ikke det, men Kunderne i Banken repræsenterer i Øjeblikket mere Guld, end Banken har, og hvis de alle sammen forlanger Guld — —"

„De kan ikke forlange Guld! Sedler er lovligt Betalingsmiddel, og hvis de afslaar dem, saa indlader vi os ikke paa at afslutte Konti."

„Og gør Sagen værre."

„Er den sædvanlige Forsyning af Guld til Markedsdagen kommet?"

„Ja, den er, men det er alt for lidt til at dække den usædvanlige Efterspørgsel; og Klokken er endnu ikke tolv — Runnet er kun i sin Begyndelse. Mit ærbødige Raad er, at indstille Udbetalingerne, til vi kan faa en frisk Forsyning."

„Pokker i Vold med Deres Raad! Ind-

stille Udbetalingerne? Paa en Markedsdag? Almægtige Himmel! Tænk paa Bankens Kredit!"

„Det bliver før eller senere uundgaaeligt."

„Nonsens! Taabelighed! Det vilde ruinere os — ruinere os! Gaa ud, Barrington, og betal langsomt ud. Gør alt muligt for at vinde Tid. Luk den ene Halvdel af Indgangsdøren, saa at kun en Person kan komme ind ad Gangen — gør det lidt snedigt. Tilbyd dem allesammen Sedler, og hvis de forlanger Mønt, saa giv dem en Del af Beløbet kontant, men kun efter langsom og omhyggelig Aftælling. Det maa tage femten til tyve Minutter at afslutte hver Konto, uden at det kommer til at se utilbørligt ud. Send Herr George ind til mig og se paa en diskret Maade at finde ud af, hvad der har foraarsaget Runnet."

„Jeg skal gøre mit bedste," sagde Kassereren modfaldent, „men det ser slemt ud."

Da han forlod Værelset, saa Gamle John et Glimt af den lille Klynge Kunder i Expeditionslokalet — kun et Glimt, men han hørte deres Raaben, og det var nok til at overbevise ham om, at Situationen virkelig var saa alvorlig, som Barrington sagde.

Et Minut efter, mens han skridtede frem og tilbage i Værelset, kom Sønnen ind.

„Hvad i Alverden er Meningen med at sende mig ud og kalde mig ind igen? Tror Du, det skal indgyde de Idioter Tillid at se mig fare frem og tilbage mellem Dig og dem?" udbrød den unge Mand. „Barrington har Ret, det er et Run, og det er først begyndt. Hvad skal vi gøre?"

„Om en Maaned vilde det ikke have haft nogen Betydning," mumlede Gamle John, med en kort, utaalmodig Haandbevægelse.

„Hvad mener Du?" raabte George stakaandet.

„Du maa jo vide — Du har set, hvorledes det hele er gaaet til; jeg har gjort Dig til min Fortrolige og handlet efter at have hørt Din Mening."

„Aa, Gud hjælpe os!" stønnede George og blev hvid. „Det har slet ikke slaaet mig! Du mener vore Forpligtelser overfor —"

„Jeg mener," afbrød Faderen, „at hvis vi ikke kommer over dette Run, saa vil Bankhuset Carshaw, Son & Craven høre op med at existere. For det nærværende Øjeblik er vi insolvente. Du ved det ligesaa godt som jeg!"

„Og der er nok ogsaa en anden, der har gættet rigtigt!" svarede den unge Mand. „Selvfølgelig ved jeg det! Men jeg tænkte ikke paa det. Saa er det sandsynligvis ude med os — vi er kaput, Far. Men — men om en Maaned vilde vi være i Stand til at betale tyve Shillings paa Pundet, foruden vor egen Gevinst!"

„Er vi en Maaned længere henne nu!" raabte Faderen og kastede sig i sin Stol. „Hvad vilde det sige, om vi kunde betale tyve Shillings eller to Pence, naar Dørene var lukkede og Banken slugt af fallerede Byggeforetagender? Vi har ikke gjort noget ulovligt, selvfølgelig, men med dette Run for Øje er det klart, at vi ikke har været tilstrækkelig forsigtige. En Bank modtager sit Liv fra den offentlige Tillid, og den tilintetgøres af lukkede Døre. Se her! Vi taber skæbnesvangre Øjeblikke! — Du maa gaa til D. & C. Banken og tale med Grineson og faa ham til at hjælpe os. Du kan tilbyde ham disse C. P.'er som Sikkerhed, og kom tilbage med hver Cent, Du kan rejse hos ham. Det er til hans Fordel, at vi kommer igennem det her, og han ser nok straks, at Faren kun er forbigaaende. Du kan naa 12.27 og være her igen ved Tretiden."

„Hvis jeg træffer ham," sagde George, der greb sin Frakke og sin Hat.

„Du maa faa fat i ham. Imidlertid skal jeg finde paa Raad til at holde Situationen gaaende."

„Det vilde hjælpe paa Tilliden, hvis Du var ved Skranken," sagde George blidt, mens han trak Overfrakken paa.

„Jeg gaar derud nu," svarede Faderen og rejste sig. „Du kan godt være aabenhjertig overfor Grineson, han vil straks forstaa, at Faren kun ligger i Runnet. Gaa hellere ud den anden Vej," tilføjede han og tøvede netop, som han skulde til at forlade Værelset.

„Jeg skal nok klare det, Far. Og — jeg vilde blot — jeg er ked af, at jeg forløb mig overfor dig før. Jeg mente det ikke."

„Det er godt, min Dreng," svarede Gamle John og smilede taknemlig for det lille Bevis paa sønlig Hengivenhed i saadant et Øjeblik.

„Stakkels Mand!" mumlede George, idet

han hurtigt tog Obligationerne fra Pengeskabet. „Det vilde dræbe ham, hvis Banken ramlede og blev undersøgt nu og fik saa uheldigt et Lys over sig. Men han skal nok holde den gaaende, til jeg kommer tilbage, hvis nogen levende ellers kan gøre det. Han er ligesaa kløgtig som ti Advokater."

Han snappede sin Hat oppe fra Pengeskabet og skyndte sig gennem en lille grøn Filtdør ud i en snæver Passage, der førte fra Bagsiden af Banken ud til Gaden, og løb til Jernbanestationen.

* * *

Gamle John skred ind i Afdelingen bag Skranken med sin sædvanlige muntre Mine. Der kom en let Overraskelse i hans Blik, da han bemærkede Tilstedeværelsen af tyve, tredve begærligt udseende Kunder.

Han udvalgte sig en af de mest ængstelige Herrer bag Skranken og gik hen mod ham.

„God Dag, Herr Casson," sagde han smilende. „De har travlt idag, lader det til. Jeg haaber, at man ikke har ladet Dem vente? Det er snarere — —"

„Jeg har maattet vente," sagde en bister lille Mand over Herr Cassons Skulder. „Jeg har været her i tyve Minutter paa det Uhr og kan ikke faa nogen til at expedere mig. Det ser ikke godt ud."

„Nej, og jeg!" raabte en kvindelig Stemme, helt skingrende. „Expeder mig — —"

„Herr Barrington, hører De, hvad Deherrer siger?" spurgte Gamle John i en mildt bebrejdende Tone og vendte sig til Kassereren, der med Assistance af en af de fem tilstedeværende Assistenter var i Færd med at konferere Tallene i en lille Bog med Tallene i en stor Bog.

„Det gør mig ondt, men jeg tager dem saa hurtigt, jeg kan," svarede Kassereren over Skulderen.

„Men tyve Minutter!" protesterede Gamle John, smilende baade til Casson og til den bistre Mand. „Tid er Penge, og her skal vi gøre Penge, ikke sætte dem til." Han rakte Haanden ud efter Cassons Bog. „Lad mig se? Selvfølgelig maa vi nødvendigvis konferere — konferere Deres Konto. Hvad — æ—? Hvor mange Penge ønsker De at hæve? Har De leveret Cheken?"

„Nej, jeg vil gøre op," sagde Casson kort.

„Lige saadan her! Jeg har faaet nok og hørt nok," lød en skingrende Kvindestemme.

„Vær bare rolig, Fru Andrews — det er Fru Andrews, er det ikke? Ja, jeg syntes nok, jeg skulde kende Deres Ansigt. Jeg husker, jeg har set Dem som Kunde ved den gamle Skranke, der gik tværs over dér, hvis De erindrer, da jeg selv var Skoledreng, og min Fader var ældste Indehaver. Vær bare rolig, kære Frue, De skal faa Deres Penge. Men De maa undskylde, at det varer lidt, forstaar De."

„Der er en hel Del udenfor, der venter paa at komme ind," sagde en Mand, der stod med Ryggen til den dobbelte Dør, der førte ud til Gaden.

„Kan en af de unge Herrer ikke expedere os? Vi bryder os ikke om at blive opholdt her, til Banken ramler?" raabte en Stemme fra Baggrunden.

Blodet steg op i Gamle Johns Ansigt, og det glimtede i hans Øjne.

„Hvem De end er, min kære Herre, saa vil De ikke være i Live, naar Uppletown Bank ramler," svarede han igen halvt udfordrende, halvt gemytligt. „Men hvis det er det, De er bange for, saa lad os bare se, hvor dybt vi maa dykke ned i Hvælvingen for at tilfredsstille Deres Forlangende."

Han trak sin Frakke af, tog en Pen op og stak den bag Øret paa en Maade, der anskueliggjorde den største Lyst fra hans Side til at faa fat i alle Kundernes fremrakte Bøger paa en Gang.

„Kom, mine Herrer!" raabte han og snappede Bogen fra Herr Casson, hvem han havde skubbet langs Skranken hen til Barringtons Plads. „Det er omtrent tyve Aar siden, jeg optraadte som Kasserer her, men der er Liv i de gamle Ben endnu. Hvor meget? Godt." Han talte syv og tyve Sedler og nogle Mønter ud fra Kassererens Skuffe og skød dem tværs over Skranken. „Værsgod og passer saa hurtigt som muligt," sagde han bydende og tilføjede saa højt, at enhver kunde høre det: „Kom saa, Herr Barrington, betal ud, betal, det er lige meget med at konferere, naar der kun er Tale om at slutte."

Barrington udbetalte et hundrede og syv og firsindstyve Pund og sukkede hørligt.

Han syntes, at Gamle John forkortede Bankens Liv ved at gaa stik imod sine egne udtrykkelige Ordrer. Men Bankieren tænkte anderledes. Han handlede som han gjorde for at genoprette Tilliden, og haabede, at en stadig Strøm af tilfredsstillede Kunder, der kom ud af Banken med deres frelste Spareskillinger, vilde dæmpe Uroen, mens det i Øjeblikket, af Støjen udefra og de gentagne Forsøg paa at komme ind i Banken, kunde sluttes, at Folkene paa Gaden drog de uheldigste Slutninger af Expeditionens Langsomhed.

Gamle John tog mod Ordre fra fem Kunder for forskellige Beløb, inden Casson havde faaet sig klemt gennem Mængden hen til Døren. Han lagde Mærke til, at Casson havde den største Vanskelighed ved at komme ud paa Grund af Presset ude fra.

„Værsgod og gør Plads der, gør Plads!“ raabte han utaalmodigt. „Luk den anden Halvdel af Døren op, hvis en eller anden vil være saa venlig!“

Gamle John betalte ud og betalte ud, men Begæret var stadigt det samme.

„I Guld, sagde jeg,“ protesterede en Mand, som Barrington vilde betale med Anvisninger.

„Jeg kan ikke i Guld! Hvorfor er Sedler ikke gode nok?“ vrissede Kassereren, paa Bunden, af hvis Skuffe der kun var en sparsom Beholdning af Guldstykker tilbage.

„Sedlerne er udmærket gode“, indskød Gamle John affejende, idet han udbetalte en Snes Stykker til en anden Kunde. „Anvisninger paa Englands Bank! Men hvis De foretrækker Guld, skal jeg sende Bud ned i Hvælvingen.“

„Jeg foretrækker Guld, jeg bad om Guld,“ var det standhaftige Svar.

„Godt, naar Englands Bank ikke er solid nok for Dem, saa forbavser det mig ikke, at denne Bank ikke er det,“ sagde Gamle John tørt. „Hassel,“ raabte han skarpt til en Assistent, „kom med mig.“

„Skynd Dem nu,“ sagde en Kunde til ham, der havde afslaaet Seddelpengene. „Det er jo lige meget, om De faar Sedler eller Guld, naar De blot faar Deres Penge.“

Gamle John ventede ikke paa at faa Svaret at høre, men skød Assistenten ind i Direktionsværelset.

„I Gaarden staar der en halv Sæk Sand, Hassel," sagde han. „Se at faa den bragt herind."

Sækken blev hentet, og der blev tømt nogle Poser Guldmønter fra Pengeskabet oven paa Sandet.

„Snor og Lak!" forlangte Gamle John.

Klukkende ved sig selv over Chefens List søgte Assistenten de to Ting frem, og Sækken blev bundet til og omhyggelig forseglet.

„Men hvad vil der ske, hvis vi kommer ned til Sandet?" spurgte den unge Mand.

„Maaske bliver det ikke, før min Søn kommer tilbage," svarede Gamle John haabefuldt. „Hjælp mig nu ind med den, men ikke for hidsigt." Han kaldte paa Portneren, og de baksede Sækken ind i Expeditionslokalet. De lod den dumpe ned paa et Sted, hvor den kunde ses uden at ses for godt, og da Bankieren lod sit Blik glide hen over sine utaalmodige Kunder, faldt hans Blik paa den kønne Camilla Shorthouse, hans Søns Forlovede.

Hun stod presset foroven mod Skranken, hendes velkendte Ydre havde aabenbart skaffet hende Vej gennem Mængden; da hun mødte Gamle Johns Blik, veg hendes kølige Mine for et lyst Smil.

„Aa, Herr Carshaw, hav Medlidenhed med mig!" udbrød hun med en høj Stemme, der undskyldtes af den øredøvende Summen af de mange Røster omkring hende, skønt disse sænkedes, da hun tog Ordet. „Jeg har ventet — jeg vilde gerne indbetale det her, og jeg skal skynde mig. Det er lige meget med Kvittering nu, jeg ser, De har travlt."

Hun skød en stor Pakke Sedler og en Haandfuld Guld tværs over Skranken.

Det lysnede i Gamle Johns Øjne, da han saa den understregede Varme i hendes Smil.

„Det er udmærket, Frøken Shorthouse," sagde han og gav hendes Haand et let Tryk, idet han modtog Sedlerne. „Jeg skal sende Kvitteringen til Dem med Posten."

„Tak, det er brillant," svarede hun, hvorefter hun vendte sig om og passerede gennem Klyngen, der aabnede sig for hende, slagen med Forbavselse.

Gamle John lod Indskuddet ligge paa Skranken længe nok til at alle kunde se det, og tog det saa op og kastede det ned i Skuffen. Men den Tanke slog ham, at det maatte forekomme at være en utilbørlig Maade at gøre Forretninger paa, og han tog Pengene frem igen og talte dem efter. Ved at blade Sedlerne igennem, opdagede han, at Bunken indeholdt et Lag Silkepapir for at gøre den tykkere. Han fattede øjeblikkelig Meningen. Hun havde bragt alle de Penge, hun kunde faa fat paa i Øjeblikket, og havde lagt Silkepapiret inden i, for at det det skulde se ud som et stort Indskud. Hun havde hørt om Runnet og var øjeblikkelig kommet ham til Hjælp.

Det var en Pige efter hans Hjerte! Men hvis Banken ramlede, saa vilde hans Søns Forbindelse med hende sikkert blive hævet af hendes Fader, der var stolt som bare Pokker, og som med en haardnakket konservativ Mands Had til al Handelsvirksomhed vilde anvende den Skandale, der let kunde blive Følgen af deres sidste uforsigtige Spekulation som Retfærdiggørelse og Grund for et Brud.

Gamle John var selv stolt og ærekær — paa Bankens Vegne. Der undslap ham et dybt Suk, og han kastede Indskuddet ned i Skuffen igen og vendte sig rask for at aabne for Guldsækken.

Barrington, der lige havde udbetalt sin sidste Møntbeholdning, hjalp ham.

„Hvad er det?" spurgte han hviskende, da deres Hoveder mødtes over Sækken.

„Rødt Guld, Barrington, virkeligt, rødt Guld," hviskede Gamle John. „Staa ikke i Vejen for den, lad Idioterne se."

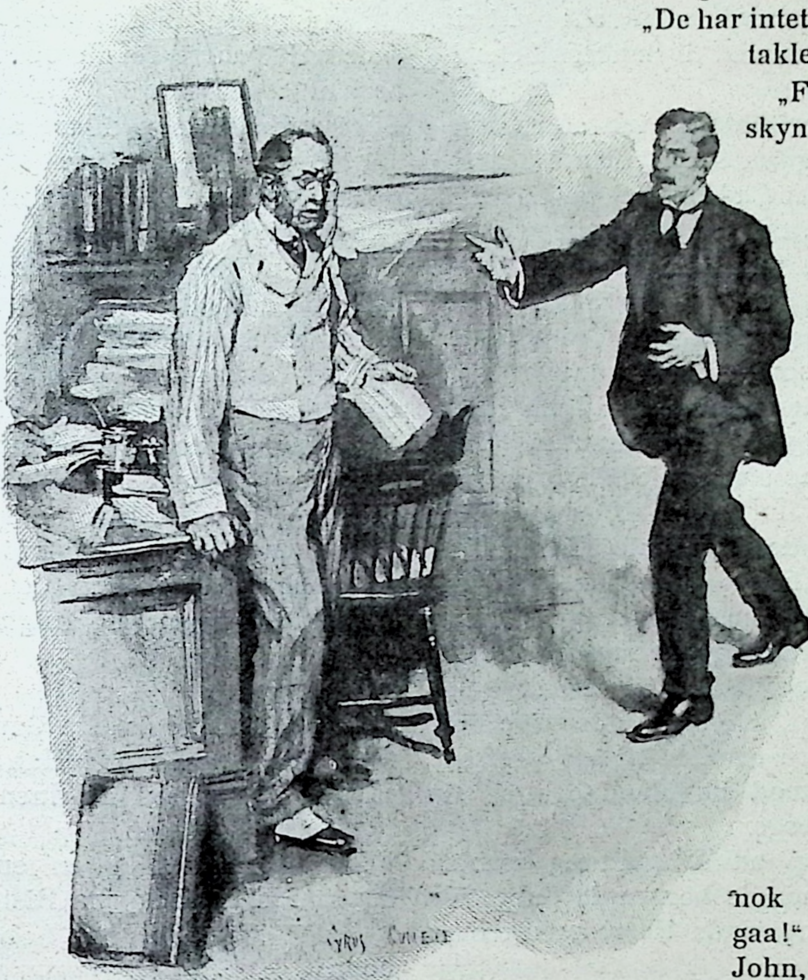
„Den List gaar ikke," mumlede den pessimistiske Kasserer.

Men den Omstændighed, at den fulgte lige efter Frøken Shorthouses opsigtsvækkende Tilsynekomst, gjorde dog, at den virkede saa godt, at tre af de begærlige Kunder, som den tilsyneladende havde gjort stærkt Indtryk paa, kun udtog en Del af deres Tilgodehavende, hvad de endog gjorde halvt skamfulde, mens to andre forlod Banken uden at hæve en Skilling.

Men nogle enkelte af de andre var øjensynlig mistænksomme overfor Guldsækken, og ved at presse sig frem for at faa deres Penge, vendte de igen Floden mod Banken; og skønt Gamle John og Barrington arbejdede langsommere og langsommere, jo

mer de nærmede sig til Enden af Guld- og Seddelbeholdningen, maatte de dog falde tilbage paa den lille Sølvreserve, da Klokken var lidt over to. De stod da paa Nippet til at se Banken styrte sammen for Sparernes Fordringer, da der kom et Telegram til Gamle John.

Instinktet sagde ham, at det var fra hans Søn, og da han tænkte sig, at det maaske indeholdt en Melding, der kunde knække ham, bragte han det ind i sit eget Kontor for at aabne det. Barrington fulgte ham ængstelig, uden at tage Hensyn til at han herved forøgede Vreden hos Kunderne, der blev rasende utaalmodige over Opholdet, og i dette saa et Tegn, der uden Tvivl forudsagde Bankens uopholdelige Fallit.

„Naa, hvad siger han, hvad siger han?“ spurgte Kassereren ude af sig selv, idet han næsten rev Telegrammet ud af Haanden paa Bankieren.

„Naa, hvad siger han, hvad siger han?“ spurgte Kassereren ude af sig selv, idet han næsten rev Telegrammet ud af Haanden paa Bankieren.

„Han er kommet for sent til Toget,“ stønnede Gamle John, „han har faaet Kontanterne, men Toget er kørt fra ham. Han har lejet en Motor og kommer ad Landevejen.“

„Saa er det ude med os!“ raabte Barrington afsindig. „Vi kan ikke holde ud en halv Time endnu, og han — —“

„Jeg ved, vi ikke kan,“ sagde Chefen træt og saa sig tankefuldt om.

„Med mindre De udsteder en Bekendtgørelse om, at Forretningen er afbrudt for en Time eller saa; lad os afbryde, Hr. Carshaw, lad os afbryde.“

„Det kan vi ikke gøre, vi vil blive fuldstændig diskrediterede.“

„De har intet Valg. Hør Spektaklet derude!“

„For Gudsk Skyld, skynd Dem tilbage til dem!“ raabte Gamle John, da Spektaklet ved Skranken tog til.

„Det er haabløst!“

„Gaa — nægter De? Gaa nu ind til dem straks og hold det gaaende i ti Minutter, saa skal jeg redde Situationen.“

„Men hvordan, hvordan?“

„Gaa, jeg skal nok sige Dem det, gaa!“ raabte Gamle John, idet han bogstavelig skubbede Kassereren hen til Døren. „Hold Modet oppe i ti Minutter, saa skal jeg klare det og redde Banken.

Barrington huggede i yderste Forvirring Døren i efter sig. Gamle John vaklede, hvid og rystende. Han samlede Papirerne sammen paa sit Skrivebord og lukkede dem sammen med Bøger og Dokumenter fra en Reol ind i Pengeskabet.

Han greb et Lys, gik ud gennem den lille grønne Filtdør og steg ned i Kælderen, hvis fjærneste Del fik et svagt Lys fra en gammeldags Rist i Gadens Stenbro.

Skønt det var Skik i Banken at omtale

denne Kælder som Hvælvingen, var den hverken konstrueret for eller benyttet til Bankbrug; i Forkælderen, til hvilken Gamle John skyndte sig, blev der aldrig opbevaret andet end Skrammel, hvorimod der i den bageste Kælder stod et gammelt Pengeskab, i hvilken de udskrevne Bøger gemtes. Det store Pengeskab i Gamle Johns Kontor ovenover havde endnu altid vist sig tilstrækkelig rummeligt til Bankens Beholdning af Kontanter.

Skramlet i Forkælderen var af en ubeskrivelig Art, og laa stablet hen i den inderste Krog under Gaden. Det var til denne Dynge, at Bankieren holdt Flammen af sit dryppende Lys, mens han lyttede til de mange Fødders Stampen og Skraben en halv Alen over sit Hoved.

Det saa ud som Ilden ikke vilde tage fat. Atter og atter holdt Gamle John Flammen til forskellige Steder af Bunken. Hans Haand rystede og han aandede kort og hurtigt. En svag Jamren af Utaalmodighed og Skræk over det desperate Middel, Omstændighederne havde drevet ham til at anvende, slap over hans Læber, og i samme Øjeblik rejste en Røgsøjle sig fra en bølgende Flamme og fik ham til at hoste voldsomt. Angst for, at han skulde blive hørt af dem, der stod ovenfor Risten, pressede han Haanden mod sin Mund og trak sig skyndsomst tilbage.

Paa Vejen op ad Trappen og gennem sit Kontor standsede han nogle Gange for at faa Vejret og vinde Herredømme over sig selv igen.

„Gud hjælpe Banken," mumlede han, idet han aabnede Døren og traadte ind i Ekspeditionslokalet.

Barrington standsede i sit Forsøg paa at hamle op med Kunderne, for at kaste et spørgende Blik paa Bankieren, men Gamle John saa til den anden Side. Med saa rolig og forretningsmæssig en Mine, som han kunde præstere, og med hele sit Væsen koncentreret for at fange det magiske Skrig, der skulde frelse Situationen, tog han en af de mange fremrakte Bøger, der bølgede imod ham for at henlede hans Opmærksomhed paa sig.

„Det brænder!"

Raabet kom fra Gaden, men alle hørte det, og man ventede stakaandet paa at høre mere.

„Ild! Det brænder! Ild!"

Kunderne vendte sig under en fælles Indskydelse mod Døren, og idet de gjorde det, var der En udefra, der skød den op og raabte:

„Banken brænder!"

„Vær rolige, allesammen! Tab ikke Hovederne!" raabte Gamle John. „Gaa stille, der er ingen Fare. Hill, Whiteman og Bruce," raabte han til tre af Assistenterne, „Barrington, red Bøgerne!"

Der herskede almindelig Forvirring. Alarmskriget blev gentaget af Kunderne, mens de puffede til hinanden for at komme ud paa Gaden, hvor det atter blev gentaget af et halvt hundrede kraftige Røster.

„Red Bøgerne!" raabte Gamle John igen, da Personalet begyndte at klavre over Skranken. „Bruce! Whitemann, kan De ikke høre, red Bøgerne! Bring dem over til Raadhuset og tab dem ikke af Syne."

Hver enkelt af de kridhvide og forskrækkede unge Mænd greb den Bog, der laa nærmest ved ham og fulgte de flygtende Kunder.

„Ild! Ild!"

„Kom med!" hviskede Gamle John hæst, „der er ingen Fare." Han greb den forvirrede Barrington i Armen og trak ham med ud paa Gaden.

En Røghvirvel og en enkelt slikkende Flamme skød frem fra Risten.

„Løb efter Sprøjten," befalede Gamle John.

„Der er gaaet Bud efter den," svarede en Betjent, der skød sig Vej gennem den ophidsede Mængde. „Det ser ud som en ondskabsfuld Streg, Herr Carshaw."

„Aa, det tror jeg ikke," svarede Bankieren hæst. „En, der har tændt sin Pibe, maa have tabt en Tændstik derned. Se efter, at Ingen kommer ind, mens Hr. Barrington og jeg sikrer os nogle vigtige Papirer."

Lyden af den sig nærmende Dampsprøjte forhøjede yderligere Situationens Uro i det Øjeblik, da Gamle John skubbede den forskrækkede Kasserer ind i Huset igen.

„Ingen andre end Brandmændene maa komme ind," raabte han til Politibetjenten og forsvandt gennem Svingdøren.

„Det var et fortvivlet Middel, Hr. Carshaw," ytrede Barrington spagfærdigt idet han fulgte Bankieren ind i Privatkontoret.

„Der skal et fortvivlet Middel til for at redde en fortvivlet Stilling. Med mindre der hænder min Søn en Ulykke undervejs, eller han er blevet opholdt længe før han har faaet fat i en Motor, er Banken frelst — frelst ved Hjælp af en lille Røgsky! Som Sagerne staar, behøver vi ikke genoptage Forretningen før om et Par Timer."

„Saa er vi over Banktid."

„Naar det drejer sig om Bankens Kredit er der ikke noget, der hedder over Banktid, før Indskydernes Fordringer er tilfredsstillede. Kom med. Vi maa slukke Ilden, før den gør for megen Skade."

Han skyndte sig ud i Gaarden, hvor han fyldte et Par Brandspande af en Vandtønde og løb i Forvejen ned i den røgfyldte Kælder, hvor han og Barrington slukkede Ilden.

Da de kom tilbage til Gamle Johns Kontor, befandt de sig Ansigt til Ansigt med et halvt Dusin Brandfolk, som var kommet ind ad den anden Dør.

Carshaw erklærede, at han og Kassereren havde slukket Ilden, men Brandofficeren var ikke tilfreds hermed. Han gik ned i Kælderen med to af sine Folk for at overbevise sig selv om, at alt var slukket, mens de andre fire Brandmænd gik ud paa Gaden.

„Vi maa slaa en Bekendtgørelse op om, at paa Grund af den foreløbige Forvirring er det ikke muligt — hør!"

„Det er Dampsprøjten, der brummer," sagde Barrington.

„Snak!" raabte Gamle John og løb til den grønne Filtdør. „Det er min Søn."

Da han slog Døren op, styrtede George Carshaw ind.

„Kommer jeg for sent?" spurgte han forpustet. „Jeg faldt i en Politifælde i Weavley. Jeg kørte for hurtigt. Sig ikke, at Du har standset!"

„Nej, nej!" raabte Gamle John og Barrington paa en Gang.

„Fik Du dem?" tilføjede Bankieren.

„Ja, de er i Vognen. Men — —"

„Ikke flere „men"er nu, min Dreng! Gudsketak!"

Gamle John faldt slapt ned i sin Skrivebordsstol, da Brandfolkene kom ind i Kontoret.

„Det var hurtigt overstaaet, Hr. Carshaw," sagde Brandofficeren lystigt. „Men det kunde være blevet alvorligt, hvis det var hændt om Natten. Disse Rister — —"

„Ja," afbrød Gamle John. „Jeg skal have den ombyttet med Glas. Barrington, skriv en Bekendtgørelse om, at vi aabner igen for Forretninger om en halv Time, og send Portneren ind. Jeg har aldrig set Byen i saadan en Forvirring."

Det fik han heller ikke at se mere, uden maaske den Dag, da Bankforretningen blev flyttet over i den smukke Bygning paa Markedstorvet, hvor den findes i Dag.

GOLGATHA

SKITZE FRA DEN FRANSK-TYSKE KRIG

AF

OCTAVE MIRBEAU

OVERSAT AF OSCAR OLAFSSON

Himlen var efterhaanden begyndt at lysne i Horisonten, hvis Linier stedse skarpere og skarpere tegnede sig imod et blaanende Skær. Det var endnu stadig Nat ...... Egnen henlaa endnu i Mørke; men man følte, at Dagen snart vilde bryde frem. Kulden begyndte at blive bidende, Jorden knagede under Skridtene, og Fugtigheden krystalliserede sig i Træernes Grene ... Nu og da blev Himlen oplyst af et matgyldent Skær, der stedse blev stærkere og stærkere, og fra de dybe Skygger fremtraadte langsomt enkelte Omrids, der dog endnu var utydelige og udviskede, Slettens uigennemtrængelige Mørke forvandledes til et dunkeltviolet Skær ...

Pludselig opfangede mit Øre en Lyd ... først ganske svagt, som Lyden af fjerne Trommehvirvler ... jeg lyttede med bankende Hjærte ... efter et Øjeblik holdt det atter op ... Hønsene kaglede ... Efter nogle Minutter begyndte det igen, og denne Gang stærkere og nærmere ... Patara! Patara! Paa Landevejen fra Chartres hørte jeg Hestetrampen ... Halvt ubevidst bandt jeg mit Tornyster paa Ryggen og forvissede mig om, at mit Gevær var ladt ...

Jeg var bleven meget vaagen ... mit Hjærte bankede hæftigt, og Blodet suste igennem mine Aarer ...

Hovslagene maatte være meget nær ved mig; thi det forekom mig, som om jeg hørte en Hests Prusten og Klangen af klirrende Staal ...

Patara! Patara! ... Næppe havde jeg faaet Tid til at dukke mig ned bag en Eg, førend en stor Skygge dukkede op foran mig paa Landevejen, omtrent tyve Skridt borte fra mig ... en Skygge, der blev staaende ubevægelig som en Rytterstatue af Bronce. Og denne Skygge, der mægtig og imposant hævede sig i hele sit Omfang mod den østlige Himmels Lysskær, var forfærdelig! Helé Skikkelsen forekom mig overnaturlig ... ret som om den, uden Maal og Grænser, voksede ud i eet med Himlen! ... Han bar en preussisk Pikkelhue og en lang, sort Kappe, under hvilken Brystet hvælvede sig stort og bredt. Var det mon en Officer eller en menig Soldat? Jeg vidste det ikke; thi jeg kunde ikke skelne nogen Distinktion paa den mørke Uniform ...

Hans Ansigtstræk, som i Dæmringen først forekom mig ubestemmelige, traadte efterhaanden tydeligere frem. Han havde blaa, meget klare Øjne, et lyst Fuldskæg og en rank, ungdomsfrisk Holdning. Hans Ansigt aandede Kraft og Godhed, og der laa et ejendommeligt Udtryk deri — et Udtryk af Sjælsadel og Kækhed blandet med Vemod, der betog mig. Den flade Haand var støttet mod Sadlen ... han holdt stille og skuede ud over Landet, der laa foran ham, medens Hesten nu og da skrabede i Jorden med Hovene og blæste store Dampskyer ud igennem de sitrende Næsebor ...

Det var øjensynlig, at denne Preusser var kommen hertil som Forpost for at undersøge Terrainet og vore Stillinger, og uden Tvivl efterfulgtes han af en hel Hær, der kun ventede paa denne Mands Signal for at styrte sig ind over Sletterne! ... Ubevægelig og sikker i mit Skjul iagttog jeg ham. Sandelig — det var en smuk Mand; i rige Strømme bruste Livet igennem dette Kæmpelegeme ...

Han saa stadig ud over Landskabet, og jeg syntes, at han betragtede det mere som Digter end som Soldat ... Jeg opdagede, at hans Øjne sløredes ... Maaske glemte han, hvorfor han var kommen — og gav sig hen under denne uberørte og sejrrige Morgens Skønhed ...

Himlen var bleven gyldenrød — den flammede nu i herlig Pragt ... de vaagnende Marker syntes at strække sig og glide langsomt, den ene efter den anden, ud af deres rødnende og blaanende Taageslør, der bølgede frem og tilbage som Florstriber — bevægede varsomt og blidt af usynlige Hænder ...

Slanke Træer og smaa Straahytter steg frem af Taagen, og et stort Herresædes Dueslag, hvis nye Tegltag begyndte at glinse, dukkede sine hvide Kegler i Østens brændende Purpurglød ...

Ja, denne Preusser, der var draget ud med Mordertanker, holdt nu sin Hest an, dvælende og tavs ... dybt bevæget og betaget af den nyfødte Dags Herlighed — hans Sjæl var, for nogle Minutter, kun fyldt med K æ r l i g h e d!

„Maaske han er Digter," — sagde jeg ved mig selv — „en Kunstner; det maa være et godt Menneske, siden hans Sind formaar at røres."

Og jeg saa og fulgte i hans Ansigt alle de Følelser, der besjæler et bravt Menneske ... denne Sitren og Andagt ... alle et bevæget Sinds fine og bevægelige Reflekser ...

Jeg var ikke bange for ham mere! Tværtimod — jeg følte mig paa en besynderlig og uimodstaaelig Maade dragen imod ham — og jeg maatte med Magt krampagtig holde mig fast ved Træet for ikke at ile hen til dette Menneske ...

Jeg havde saa gerne villet tale med ham — jeg havde Lyst til at sige ham, at det er godt og dejligt at betragte Himlen saaledes, som han gjorde det, og at jeg holdt af ham for denne hans Ekstases Skyld ...

Men hans Ansigt formørkedes pludselig — og en dyb Vemod slørede hans Øjne ...

Ak, den Horisont, mod hvilken han saa, den laa saa langt, langt borte. Og bag den laa en anden, og bag den laa der igen en! — Og alt dette maatte først erobres! ...

Hvornaar kom mon endelig den Stund, hvor han ikke mere behøvede at tvinge sin Hest frem over fremmed Jord ... hvor han ikke mere behøvede at bane sig Vej igennem Tings Tilintetgørelse og andre Menneskers Død ... hvor han ikke længere behøvede at dræbe, og ingen mere behøvede at forbande ham ...

Uden Tvivl tænkte han ogsaa paa, hvad han havde forladt ... paa sit Hjem, paa sine Børns glade Latter ... paa sin Hustru, der bad til Gud for ham, og ventede paa ham ...

Skulde han mon nogensinde mere gense hende? Jeg er overbevist om, at han i dette Øjeblik i sine Tanker tilbagekaldte de mindste Enkeltheder, de fortroligste, barnlig-sødeste Minder fra sit Liv derhjemme ... en Rose, som han en Aften har plukket og stukket i sin Hustrus Haar ... den Kjole, hun havde paa, da hun tog Afsked med ham ... et blaat Baand paa sin lille Datters Hat ... en Træhest ... sin Yndlingsplads nede ved Floden ... en Papirkniv ... Alle Minderne fra hine velsignede Glæder blev nu atter levende for ham ... og med den overordentlig stærke Visionsevne, som de Mennesker besidder, der er langt borte fra deres Hjem, omfattede han nu med et eneste, modløst Blik alt det, der før havde udgjort hans Livs Glæde ...

Og Solen brød frem — i dens Guldskær strakte de store Sletter sig endnu længere bort, og den nu saa fjerne Horisont syntes Øjet at være endnu længere borte ...

Jeg følte Medlidenhed med denne Mand — jeg elskede ham, ja, jeg sværger, at jeg elskede ham! — Men hvorledes k u n d e det da ske? ... Der blinkede og knaldede et Skud — og samtidig saa jeg igennem Krudttaagen en Støvle i Luften... en Kappes flagrende Flig — — og en sort Hestemanke flygte hen ad Vejen, som en forrykt ... derefter lydløs Stilhed ...

— En Sabels Klirren .... et Legemes tunge Fald ... Lyden af en rasende Galop — alt dette havde jeg fornemmet ...

— Men nu lydløs Stilhed ...

Mit Gevær var varmt ... Krudtrøgen strømmede ud af det ... jeg lod det falde til Jorden .... Var jeg bleven Bytte for en Hallucination? ... Nej! ... Af den store Skygge, der som en Bronce-Rytterstatue var dukket op paa Vejen, var der nu kun et lille sort Lig tilbage ... et Lig, der laa med korslagte Arme og med Ansigtet boret ned mod Jorden ...

... Jeg maatte tænke paa den stakkels Kat, som min Fader en Gang dræbte — just som den med lysende Øjne fulgte en Sommerfugls Flagren i Luften ...

Jeg havde ganske vanvittigt, uden klar Bevidsthed, dræbt et Menneske ... et Menneske, som jeg holdt af ... et Menneske, med hvis Sjæl min egen Sjæl for et Øjeblik siden havde tænkt og følt... et Menneske, som jeg havde truffet Ansigt til Ansigt med den opgaaende Sols lysende Herlighed — dybt hensunken i sit Livs ædleste og reneste Drømme ...

— Jeg havde maaske dræbt ham i det Øjeblik, hvor han sagde til sig selv: „Og naar jeg nu kommer hjem igen ..."

— — Hvordan var det gaaet til?

— Hvordan?

Mit Hjærte var fra det første Øjeblik fløjet ham i Møde — og var han bleven angreben af andre Soldater, saa vilde jeg have forsvaret ham ... h a m, jeg nu havde myrdet! I to Spring var jeg ved hans Side ... jeg kaldte paa ham ... han svarede mig ikke ...

Min Kugle var trængt igennem hans Hals, inde under Øret — og Blodet randt med en gurglende Lyd fra en sprungen Aare, bredende sig til en rød Pøl, der allerede var ved at størkne i hans Skæg...

Med skælvende Hænder løftede jeg ham en Smule op, Hovedet svajede frem og tilbage og faldt livløst og tungt ned ... jeg befølte hans Bryst, der, hvor Hjærtet var: det slog ikke mere ...

Saa løftede jeg ham helt op, idet jeg støttede hans Hoved mod mine Knæ, og pludselig saa begge hans Øjne op mod mig ... begge hans store, klare, bedrøvede Øjne, der syntes mig at leve ... disse Øjne saa paa mig — uden Had, uden Bebrejdelser ...

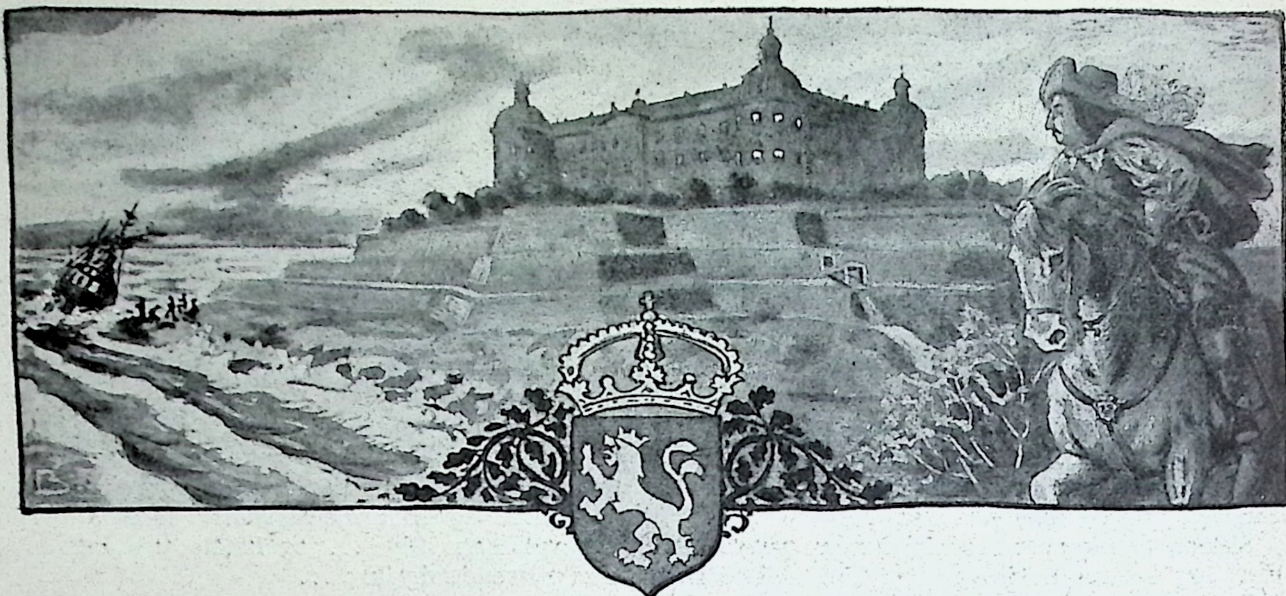
Jeg troede, jeg skulde falde i Afmagt ... men idet jeg samlede mine sidste Kræfter, omslyngede jeg med overmenneskelige Anstrengelser Preusserens Legeme, trykkede det fast ind til mig — pressede mine Læber imod hans blodige Ansigt, fra hvilket der hang lange, purpurfarvede Slimtraade ... og jeg kyssede ham — ude af mig selv af Sjælekval ...

— — — — Hvad der skete efter dette Øjeblik, det er jeg mig ikke klart bevidst ...

Jeg ser atter Røgen ... de snedækkede Marker ... de evigt brændende Ruiner ... de natdystre, af Hallucinationer ledsagede Flugtmarcher ... den frygtelige Trængsel og Støden paa Vejene... jeg ser atter Ligvognene, fyldte af lemlæstede Lig, som vi ved Morgengry sænkede i den frosne Jord, idet vi sagde til os selv: „I Morgen kommer Turen til dig."

Jeg ser atter — ved Siden af Kanonerne — de store, stive, af Granater flængede Hestelig, over hvilke vi styrtede os om Aftenen, for at slaas om de blodige Stykker, som vi saa slæbte hen til Teltene og slugte som hungrige Ulve ...

— — Og jeg føler endnu Dødens store, dunkle Skygger, der sænkede sig over vore Sind og vore Sjæle, som et evigt og uigennemtrængeligt Mørke — som en Nat, der aldrig faar Ende ...

BORGMESTEREN PAA BORGHOLM

AF

OSWALD KUYLENSTIERNA

ILLUSTRERET AF B. PALME

En Morgen tidligt paa Sommeren 1654 red Pfalzgreve Karl Gustaf alene ud gennem en af Portene paa Borgholm Slot. Han tog Vejen nordpaa.

Det havde blæst en stærk Storm om Natten, men om Morgenen havde Vinden lagt sig, og Solen begyndte at titte frem. Prinsen red tankefuldt frem ad Vejen.

Da han kastede Blikket ud mod Havet, fra hvilket store Stormbølger endnu slog mod Stranden, saa han de brækkede Master paa et strandet Fartøj. Besætningen havde bjærget sig i Land. Da Prinsen blev Mændene var, styrede han sin Hest fra Landevejen ned mod Stranden. Han nærmede sig dem i Skridt, uden at nogen saa ham.

De skibbrudne sad sorgtyngede og modfaldne og betragtede Vragstumperne, som Havet havde kastet op paa Land. Men midt imellem dem sang og dansede en Mand lystigt, med Luten i sin Haand. Han forsøgte med sit glade Lune at vække de andres faldne Mod og faa dem til at glemme Ulykken. Til sidst maatte de alle le, og mange af dem glemte for en Stund deres Bedrøvelse.

Karl Gustaf red hen til de skibbrudne, talte venligt til dem og sagde dem, hvem han var. Nogle Bønder var nu kommen til Stedet, og til dem gav Prinsen Befaling om indtil videre at give de skibbrudne Herberg, men Manden, der havde danset og sunget mellem dem, tog han med sig tilbage til Slottet.

— Hvem er Du, der har et saa glad Sind, selv under Omstændigheder som disse, spurgte Prinsen den fremmede, der med højbaarent Hoved og Luten paa Ryggen gik ved Siden af hans Hest paa Landevejen.

— Lars Sanger er mit Navn, svarede Manden. Jeg har intet at sørge over, thi jeg har reddet den eneste værdifulde af mine Ejendele, nemlig denne her, sagde han og slog med Haanden paa Lutens Bund.

— Og for Resten, hvorledes skulde det gaa i denne Verden, om ingen kunde le og synge? Hvem skulde da kunne trøste dem, der græder?

De taltes ikke meget ved undervejs, men

Prinsen iagttog Manden med Opmærksomhed.

I Borggaarden steg Karl Gustaf af Hesten og bad den fremmede følge med sig op i den Vaaning, som han havde ladet sætte i Stand til sig i det ufuldførte Slots nordre Del, hvorfra han kunde se det store Farvand til Stockholm. De traadte tilsammen ind i et stort Værelse, paa hvis Vægge der hang en Række Hjortegevir og andre Jagttrofæer. I et Hjørne af Værelset stod en Jordglobus, i et andet hang en Rustning.

I den store Kamin brændte en Ild, og foran den stod Prinsens tro Livtjener og stadige Følgesvend Bengt Traver, sysselsat med at pudse Klingen paa et af de mange Sværd, der hang paa en af Væggene.

— Se her, Bengt, sagde Prinsen, hvilket Vraggods, jeg har fundet paa Stranden. Det var altsaa et Fartøj, der forliste derude i Nat. Du havde Ret, da Du troede at høre et Nødskud løsnes. Du kan tro, han her er en mærkelig Mand.

Prinsen fortalte nu, hvorledes han havde fundet Lars Sanger og tilføjede:

— Her ser Du altsaa, min kære Bengt, Lars Sanger, en Mand, som ikke lader sit gode Lune nedstemmes af saadanne Smaating som et Skibbrud. Sørg nu for, at han kan varme sig ved Ilden og laane en af mine Livfrakker.

— Jeg takker Deres fyrstelige Naade for den Ære, som vederfares mig, svarede Manden og bøjede sig som en Hofmand, — i mange Slags Klædninger har jeg været klædt, men endnu aldrig har jeg akslet en Tronarvings Frakke.

Foran Kaminen aftog Lars sin dryppende Trøje og iførte sig den fyrstelige Frakke, som var af violfarvet Fløjl med forgyldte Knapper.

Det var en ung Mand, næppe mer end tyve Aar, med et frimodigt Ansigtsudtryk og en højvoksen Gestalt. Hans Haar hang i uordnede mørke Lokker ned over Skuldrene.

Efter at han havde iført sig Prinsens Frakke, var hans første Omsorg at se efter om Luten, der hang over Skulderen i et lyseblaat Silkebaand, ikke havde lidt ilde ved Skibbruddet. Han lod sin Haand glide over Strængene, for at prøve om de havde mistet Tonen. Det var en ædelt formet Haand. Han slog et Par Akkorder an paa Luten, og de lod den i slige Ting vel forfarne Prins forstaa, at Manden var Mester i sin Kunst.

— Lars Sanger, Du behøver et Glas Vin til at styrke Dig paa efter Skibbrudets Vidərværdigheder, sagde Prinsen, skænk i et Bæger af min Tokayer, Bengt Traver, og byd den til min skibbrudne Gæst.

Bengt aabnede et Skab og fremtog en Flaske af Sølv og et lille Bæger. Han gik derefter hen til den fremmede, hældte Vin i Bægeret og rakte dette til ham.

Lars Sanger tog Bægeret, men inden han førte det til sine Læber, løftede han det med de Ord:

— Jeg drikker paa Eders fyrstelige Naades Velgaaende. Gid Himmelen maa belønne Eder for den Velvilje, I har vist os, som Neptuns Vrede har kastet i Land paa Eders fagre Ø.

Med disse Ord tømte han Bægeret til Bunden.

— Men sig os først, sagde Prinsen, hvorledes gik det til, og hvoraf kom det, at Eders Fartøj drev ned mod Øland?

— Jo, svarede Manden, vi havde forladt Dalarø Havn i godt Vejr. Vor Kurs gjaldt først Kalmar; derfra skulde vi gaa til Wolgast. I Begyndelsen gik alt godt.

Men om Natten kom der en stærk, nordvestlig Storm. Vor lille Skude blev læk, og Pumpen maatte stadig holdes i Gang. Det ene Øjeblik slyngedes Fartøjet himmelhøjt i Vejret, det andet sænkede det sig dybt ned i Afgrunden mellem Bølgerne, saa at vi hvert Øjeblik ventede, at Søen skulde opsluge baade Skibet og os. Med stor Møje lykkedes det os at binde Styrmanden fast, saa at han ikke kunde skylles over Bord.

Stormen gik mer og mer over til Nord og blev heftigere og heftigere. Stormasten gik, og vi blev slyngede mod Land. Resten kender min naadige Herre.

— Ja, sagde Prinsen, saa har Neptunus pludselig og uventet gjort Dig til min Gæst.

— Her ser Du mit Slot. Det skal blive et nyt Heidelberg. Er det ikke ganske godt beliggende? Jeg tror, at Verden ikke har mange Steder, der af Naturen ere saa godt dannede til Plads for en Fyrstebolig som

dette. Ved Du, hvor højt der er fra Vandfladen til Slotsfoden?

— Lige saa højt som fra Slottet til Vandet.

— Der er 60 Alen. Men se ud gennem Vinduet.

Der ser Du Kirken i Kalmar Stad. Der er tre Mil dertil. Og der i Nord ser Du en sortblaa Klippe stikke op af Havet. Det er den tidt besungne Jomfru.

— Jeg kender hende. Det var det Scylla, som vor Skipper undveg, for i Stedet at falde i det Charybdis, hvor vi forliste.

— Jojo. Det kan ogsaa stundum have sin Farlighed at undfly Jomfruer. Kong Johan III, min Moders højsalig Farbroder, begyndte at bygge Slottet. Jeg naar at fuldføre det.

— Jeg saa, tog Lars til Orde, paa Vejen hid, hvorledes Bønderne og en Hob Fanger arbejdede paa en stor og høj Mur.

— Meningen med den er at gøre en Indhegning for Hjortene, saa at de ikke kan ødelægge Kornmarkerne. Jagten er min eneste Fornøjelse her paa dette mit Forvisningssted. Naar jeg ikke længer maa planlægge Bataljer, anordner jeg Hjortejagter. Ja, jeg afdiger ogsaa Moser og planter Skov. Du forstaar, naar man ikke maa arbejde for Samtiden, maa man gøre, hvad man kan, for Fremtiden.

— Ja, svarede Lars, i næste Aarhundrede kommer de gode Ølandsboere til at sove i i Skyggen af de Ege, som Eders Højhed har plantet.

— Næppe, sagde Prinsen smilende.

— Og hvorfor ikke?

— Det er Grankogler, jeg saar. Jeg plejer selv at lede Arbejdet og tale med Bønderne. Det er et frimodigt Folk. En Dag, da jeg skulde skifte Skyds i Långerum førte en Bonde sin Hest frem, som han sadlede til mig, og sagde til Dyret: „Hest! Betænk nu, hvad for en høj og stor Person, Du skal bære, og vær derfor ydmyg." Hesten faldt paa Knæ. Artigere Dyr har jeg aldrig set, men saa havde ogsaa Bonden indøvet ham i at falde paa Knæ, saa snart man vilde sidde op.

Ellers falder hverken Folk eller Fæ paa Knæ for nogen her paa Øen.

— Der er kommet en Skrivelse under Eders Højheds Fraværelse, sagde BengtTraver i det samme og rakte Prinsen et forseglet Brev.

Karl Gustaf tog det, brækkede Seglet og sagde:

— Det er fra Lorens von der Linde. Det skal blive morsomt at se, hvad han skriver.

Prinsen brød Brevet og begyndte at læse dets Indhold. Mens han læste, nærmede han sig Bordet, paa hvilket han havde lagt sin Ridepidsk og sine Handsker. Uden at tage Øjnene fra Papiret, greb han med en harmfuld Gebærde Ridepidsken og sagde halvt for sig selv:

— Det er Lorens, som indrapporterer, hvad min højtelskede Kusine og allernaadigste Dronning behager at sige om mig i mit Forvisningssted.

Han kastede Brevet fra sig paa Bordet og gik en Stund frem og tilbage over Gulvet.

— „Den tykke Borgmester paa Borgholm", udraabte Karl Gustaf forbitret og slog med Ridepisken et Slag mod Støvlen — det er saadan, hun nu behager at kalde mig. Hvorfor gav hun mig netop Øland som Lehn? Der laa en særlig Ondskab heri. Denne Ø er jo kendt for sine smaa, tykke Ølændinge — — —

Og dog var der en Tid, da jeg elskede denne Kvinde — — —

Da hun endnu var et Barn, lovede hun mig sit Hjærte og sin Haand. Under Krigen i Tyskland bar jeg indsyet i min Livfrakke et af hendes Breve, hvori hun skrev: „Min Kærlighed er saa stærk, at den blot kan overvindes af Døden".

Nu er hun blevet en anden. Hun har næppe nogen anden Tanke, end hvad der drejer sig om hendes egen Person. Paa den sidste Tid udtrykker hun sig som saa: „Du bør komme i Hu, at jeg er mig selv alt for meget skyldig til at lade nogenting i Verden forstyrre min Ro."

Hendes tidligere Løfte har hun taget tilbage. Hun gav mig Feltherrestaven i Tyskland i Stedet for sin Haand og Tronfølgen i Stedet for sit Hjærte.

— Men der tales jo om, at hun vil nedlægge Kronen, tog Lars til Orde.

— Bah, svarede Prinsen. Hun gør aldrig, hvad hun siger. Hvad betyder min Arveret til Kronen?

Hun er fire Aar yngre end jeg og kommer sikkerligt til at overleve mig.

— Uventede Ting kan hænde, svarede Lars.

— Nej, jeg bygger min Livstidsresidens paa Borgholm. Der nede, tilføjede Prinsen, idet han pegede ud gennem et andet af Vinduerne, kan Du se Slotskapellet. Det skal blive mit sidste Hvilested — — —

Men endnu lever jeg, Lars Sanger.

Endnu rinder mit Blod varmt. Endnu kan jeg føre en Klinge, om Skæbnen nægter mig et Scepter.

Jeg vil drage ud i fremmed Land, dølge min Herkomst og mit Navn og søge som gemen Officer med Sværdet i Haand at vinde mig et Navn. Jeg vil gaa i Felten mod Østrigere, Spanioler, Tyrker, lige meget mod hvem.

— Den Slags gaar nok ej saa let, indvendte Lars. Kender jeg min naadige Herres fyrstelige Blod ret, saa er det for stolt til ret lang Tid at trives under ringe Vilkaar.

Eders fyrstelige Naade har alt for længe været Prins til under en simpel Adelsmands Kappe at kunne leve og lide, kanske til og med behøve at krybe omkring en andens Fødder — — Den, der er født til Løve, kan aldrig lære at vifte med Svandsen som en Hund.

— Du har maaske Ret, Lars Sanger, men lad os forsøge at glemme disse Viderværdigheder, som Skæbnen viser mig. Der gives Lægemidler, som kunne, i det mindste for en Stund, dysse sultne Løver i Søvn. Lad Bordet dække, Bengt!

Lad fremsætte, hvad mit Spisekammer formaar. Jeg vil søge Glemsel i mit Bur og i denne ilanddrevne fremmedes Selskab. To Lakajer i gult Livré og en ung Pige, som bar Ølandspigernes hvide Dragt, dækkede hurtigt Bordet. De fremsatte et Vildsvinehoved og en Hjortesteg paa Sølvfade, og stillede Stenkrus med Øl paa Bordet.

Begge Lakajerne var arrede og vejrbidte. Man saa, at de havde været Soldater, thi de førte sig ikke paa samme Vis som Tjenere, opdragne til at staa bag deres Herres Stol. Men den unge Pige, i hvis blonde Haar, der efter Stedets Skik var indflettet brogede Baand, bevægede sig med koket Geskæftighed.

Hans Højhed satte sig til Bords med Lars paa sin højre Side. Bengt Traver skar for af Stegen og hældte op af Øllet. Lars, som viste sig at være en alsidig Mand, førte Talen hen paa den store, tyske Krig, paa den westphalske Fred og Fredskongressen i Nürnberg. Der havde Prinsen været Sverrigs Repræsentant, der havde han staaet midt i den europæiske Storpolitiks mest indviklede Rænkespil, der havde han givet det berømte Festmaaltid, som var blevet omtalt saa vidt og bredt og som gengaves af Kobberstikkerens Naal. Karl Gustaf beskrev for sin Gæst det prægtigt dækkede Bord med Fasanerne og Kalkunerne i i deres Fjerskrud, de store Guirlander med Frugter og Blomster, som hang under Loftet, samt Vandspringet med vellugtende Vand, som stod midt paa Bordet. Han lo endnu ved Tanken om den Skræk, som Karl Gustaf Wrangel indgav de tyske Hofraader, da han om Natten med tredve Musketerer drog ind i Salen og løsnede den ene Salve efter den anden.

Men mens han talte, blev han forstemt og hensank en Stund i Tanker. Derefter sagde han med et alvorligt Tonefald: — Det smager godt dette hjemmebryggede, brune Ølandsøl, men Vinen, som i Nürnberg ved Festmaaltidet paa „Den svenske Løve", sprudlede som Kaskader ud blandt Folket — den Vin havde en højere Farve.

Derefter vendte han sig til Bengt Traver med Ordene:

— Lad alle Lys her i Salen tænde, Bengt.

Lakajerne og den unge Pige udførte tavse Prinsens Befaling.

— Her bliver jo ikke daarlig oplyst, hvad, Lars, sagde Pfalzgreven.

Men Du skulde have set det Fyrværkeri, som jeg for fire Aar siden lod afbrænde i Nürnberg. Noget stateligere er aldrig blevet set i hele det hellige, romerske Rige.

— Jeg er ked af, svarede Lars, at jeg ikke allerede ved den Tid befandt mig paa Tysklands Jord.

— Disa, raable Prinsen, hæld i til min Gæst!

Pigen adlød stiltiende.

Da hun gik forbi, tog Prinsen hende om Livet.

— Hun er ret tækkelig, sagde han til Lars paa Galanteriets Sprog, paa fransk. — Du forstaar den Slags, Lars, det ser jeg. Men jeg siger Dig: Amalia af Hessen, nu Prinsesse af Taranto, og Louise Marie af Gonzaga-Nevers, nu Dronning af Poba, som jeg bragte min Hyldest i Hôtel de Ram-bouillets Sale, i Frankrigs Hovedstad, de var Skønheder af en anden Slags. Jeg siger Dig, to af Verdens skønneste og mest spirituelle Kvinder have vist mig deres Bevaagenhed.

Lars bøjede sig dybt og svarede med en fransk Artighed i Tidens Stil.

De begyndte atter at tale om Krigen.

— Du ved, jeg havde en Gang en Kommando — — — — ja, det var en af de største Kommandoer en Feltherre nogensinde har haft. Jeg var Generalissimus for den svenske Hær i Tyskland i den store Krigs sidste Aar. Og nu har jeg en Armé bestaaende af tre Mand. Bengt Traver, raabte Prinsen, hvis Ansigt begyndte at farves rødt, bring Hæren i Slagorden!

Bengt Traver stak et Par Hellebarder, som han tog ned fra Væggen, i Hænderne paa Lakajerne. Derefter opstillede han dem, stillede sig selv foran dem, og drog et Sværd, med hvilket han havde bevæbnet sig. Paa Bengt Travers Kommando hilste begge Lakajerne ved at støde Skaftet af Hellebarderne i Gulvet. Selv skuldrede Bengt Traver.

— Ja, her ser Du, Lars, hvad en Generalissimus har tilbage af sin staaende Armé. I Køkkenet har jeg min Landstorm, men den byder jeg ikke op i Kvæld.

— De høje Herrer, som styrer og raader i dette Land, var i stor Tvivl, om de skulde give mig Overbefalingen i Tyskland. Jeg var i deres Øjne ikke tilstrækkelig svensk. Jeg ikke svensk — — — Var Kong Karl IX ikke min Morfar, og var den store Kong Gustaf II Adolfs Søster ikke min Moder? Havde jeg ikke i tre Aar i Torstensons Skole lært mig Krigen, og i hver Batalje vovet mit Liv for dette Land? Er jeg ikke født og fostret i Sverige? Og jeg skulde ikke være svensk — — — Se paa den Frakke, Du bærer, Lars! Du ser, at det ene Hjørne er afrevet, det blev taget bort af en Kugle under det mindeværdige Slag ved Jankowitz. Den Dag mistede mit kurlandske Rytterregiment næsten alle sine Officerer. Tre Kugler berørte mig. En fog Skodet bort der, en klippede et Stykke af mit Haar af, og en tredje gennemborede min Hat. Du kan selv se — — — Der paa Væggen hænger Hatten, den skal Du bære paa dit Hoved i Nat.

— Arméen kan rykke ind, sagde Prinsen til Bengt og satte den gennemskudte Hat paa Lars' Hoved, mens Lakajerne atter ophængte deres Hellebarder. Men selv vil jeg iføre mig min Rustning, føjede han til, idet han vendte sig mod Bengt Traver.

— Det er længe siden Eders Højhed havde den paa, indvendte Bengt.

— Det gør ingenting, svarede Prinsen, just nu vil jeg prøve den.

Bengt gik efter Livharnisket og forsøgte at spænde det om Prinsen, men det passede ikke, thi Karl Gustaf, der havde været en slank Yngling, da Rustningen tilvirkedes, gav nu Grund til Dronning Kristinas ondsindede Smædenavn „Den tykke Borgmester paa Borgholm".

— Jasaa, mit Harnisk passer mig ikke længere, udraabte Prinsen forbitret. Du skal den Dag i Morgen, hører Du det, Bengt, bestille et nyt hos Vaabensmeden i Kalmar.

Mens Rustningen blev prøvet, var en af Lakajerne kommet ind med et nyt Brev; Prinsen aabnede det hastigt.

— Et nyt Brev fra Lorens — — — Hvad kan han have at meddele mig.

Mens han læste det, bredte der sig en Rødme, som ikke kom af Vinen, over hans Ansigt. Hans Øjne fik en anden Glans. Beslutsomhed og Handlekraft stod at læse i hans i Almindelighed saa lidt heltemæssige Ansigt.

— Lorens skriver til mig, at Dronningens Tronafsigelse nu er en afgjort Sag, at en Rigsdag er sammenkaldt i Upsala, og at han sender et Fartøj fra Stockholm for at hente mig, saa snart han har faaet fuld Vished for, at Rygtet taler sandt.

— Nu gryr Morgenen til en anden Dag, Lars. Du har været Vidne til min nødtvungne Uvirksomheds mørke Vinternat. Du har hørt mig tale om mine Minder fra tidligere Bedrifter, Du har mønstret Stumperne af min første store Armé, Du har set

mig prøve Rustningen fra mine Ungdomsaar, den, der ikke længere passer mig. Det var det tydeligste Bevis paa, at jeg her paa Øen er blevet en tyk og uvirksom Mand, som intet andet udretter end at jage og pokulere, eller ser paa, hvordan andre slæber Sten til en Bygning. Men nu, Lars, er denne Tid forbi, selv efter den længste Vinter kommer der en Vaar. Tag Din Lut frem og syng en Sang om Vaarens og Bedrifternes Tid.

Lars greb Luten, men tav først en Stund, mens han lod Fingrene glide over Strængene. Saa begyndte han at synge, han sang en Sang, som han digtede i samme Stund, om Sønnerne af Midvinternat og Midsommerlys, om hvordan, alt siden Hedenold, under den lange Vinterhviles daadløseTræghed de svenskes mangehaande Fejl trivedes under sodet Bjælke. Han sang om Lediggangens skændige Straadød, for hvilken vore Fædre bad Guderne om Forskaanelse. Han sang om den Glemsel, som Mjøden giver. Han sang om den Tid, da Mjødkarrene voksede saa høje, at de blev tilstrækkelig store til, at en svensk Konge, en Høvding over Odins Land, som Sagaen fortalte, kunde drukne i deres vindløse Vover. Han sang om Mørkets og Kuldens Nilhejmsnat.

Men evigt varer, saaledes sang han, ej Vintrens Vælde, ej den længste af Nilhejmsnætterne. Der kommer en Vaar, Isen skal smelte og Dagen tage til. Da skulle Træerne knoppes, og Freja og Nanna atter klæde Jorden i blomstrende Pragt. Da er alt det lave glemt, da er Lysets og Bedrifternes Tid atter kommen. Da støder Vikingerne de lange Skibe ud fra Strandens hvide Sand. Da tændes brændende Offerbaal over alt Landet.

Mod vaarblaa Himmel løftedes tusinde Luer. For Sejer ofrede man da i Sveriges Land. Og Vikingerne drog ud at erobre ukendte Lande, at vinde Ære og Bytte, at opbygge nye Verdener.

Da Lars havde sunget sin Sang til Ende, hørtes et Kanonskud ude fra Havet.

— Det er et Fartøj, som kaster Anker, sagde Prinsen. Man hørte et nyt Skud. — Tæl dem, Lars, fortsatte Karl Gustaf. Lars talte.

Imens hældte Prinsen af en længe forvaret, ædel, sydlandsk Vin i to høje, slebne Glaspokaler, der hidtil havde staaet ubenyttede paa en Hylde. Da Lars talte fire Skud, dobbelt svensk Løsen, kastede han den gennemhullede Hat op i Luften og raabte: — Det er Lorens von der Lindes Skib. Det er kongelig Salut! Vivat Rex Carolus Gustavus!

AANDERNE

AF

JULES

Boghandler Boldt og Fru Boldt var meget forskellige.

Og det var i et og alt Boldts Skyld. Lad os straks stemple ham. Saa er det gjort.

Boldt gik med lakerede Morgensko, før han blev gift, og blev ved med det, efter at han var blevet gift. Fru Boldt havde gaaet med meget elegante amerikanske Sko, før hun blev gift. Da hun var blevet gift, begyndte hun at gaa med Pampusser.

Det var Forskellen paa Herr og Fru Boldt, den dybere.

Og det var Boldts Skyld, at han ikke udjævnede den Forskel straks. Han var jo dog Manden og kunde have købt sig et Par Pampusser selv.

Boldts Gang var fast uden at være tung. Thi Hælene paa Morgenskoene var en ubetydelig Kende slidte. Den var hyggelig som gamle Minder, gode Bøger og fin Tobak.

Fru Boldts Gang var lydløs, ikke svævende lydløs, men lydløs paa en Maade, saa man troede, man havde mistet sin Høresans, naar hun gik En imøde over Tæpperne, eller som om hun var uden Underkop, eller som om hun gik paa Gænger.

Fru Boldt var en Kone, ret som en Kone bør være. I Boldts Ungkarledage var der aldrig blevet støvet af i Krogene, og han havde gaaet omkring i alle Stuerne og givet dem Liv. Omkring i Hjørnerne stod der en gammel Atmosfære, der kom af Støvet, som laa stille i deres lune Skygge, af gammel Duft af fin Tobak, af lange ensomme Monologers mangfoldige Stemninger, af gode Bøger og af venskabelige Tanker.

Inde i disse Kroge sad Aanderne og lyttede efter Skridtene over Tæpperne.

Naar Boldt gik frem og tilbage paa Gulvet om Aftenen og om Søndagen og tænkte paa alt det, han aldrig havde set, og som han dog kendte, saa kom de frem og krøb efter ham og trak hans Morgensko ned i Hælene, og de svævede omkring ham og gjorde Stuerne til uendelige Verdener.

Saa var det, Fru Boldt kom. I Begyndelsen, da hun gik i de amerikanske Sko inde i Stuerne, var Aanderne endnu tillidsfulde, men da Pampusserne kom frem, fattede de Mistanke.

En Dag sagde hun:

„Pyh, her lugter gammelt!"

Da skjalv Aanderne i Krogene, og Boldt følte et Stik i sit Hjerte.

Og Fru Boldt satte Stuepigen til at støve af og støvede selv af.

Fru Boldt blev synsk. Hun kunde se et Støvgran i ti Alens Afstand. Hun undede sig aldrig mere en rolig Time, thi naar hun endelig var kommet til at sidde, saa saa' hun pludselig med sin indre Sans et Støvgran, der laa og fløð i en Krog, og fo'r op.

Boldts Paradis, hans store dejlige Dagligstue, hvor alt det, han elskede højst i Verden, var bunket sammen, blev lukket, og kun aabnet for den daglige Afstøvning. Det Rum, fra hvilket Hyggen tidligere var strømmet En imøde, som et Pust fra en anden Verden, stod nu og gøs af Kulde, og Aanderne skreg af Angst, og Boldt hørte det, og Fru Boldt hørte det ikke.

Fru Boldt blev grebet af Afstøvningens Hovmod. Hun saa ned paa de andre Kvinder i Byen, fordi hun vidste, at der laa Støv bag deres Møbler.

I sine ensomme Stunder, naar Fru Boldt var ude, sad Boldt og græd med Aanderne, der var magre og forfærdede, og klyngede sig ind til ham for at faa lidt Varme.

Men Boldt havde ingen Varme mere, den havde han sat til, den var støvet bort. En Dag gik han til Sengs og lagde sig til at dø.

Fru Boldt sad ved hans Seng, da han udaandede. Hun lukkede hans Øjne til, støvede hans Pande af med sit Batistes-Lommetørklæde, knuste en ensom Taare og tænkte paa, om Stuerne nu ogsaa var propre til Begravelsen, og om Gardinerne kunde gaa an.

Men Aanderne skreg:

„Vi vil ha' Boldt igen. Væk med Fru Boldt!"

Men Fru Boldt hørte det ikke.

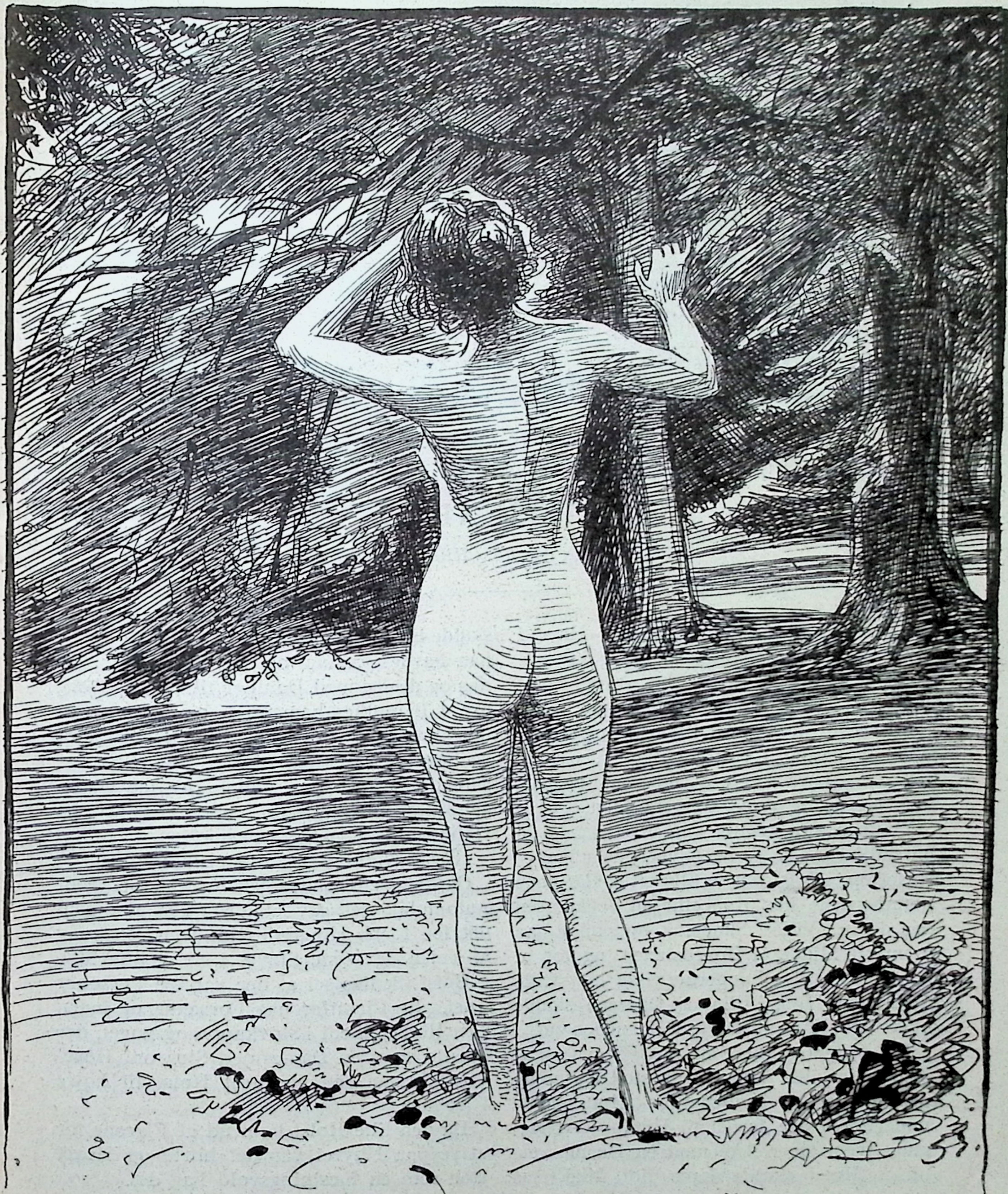
Hansen blev begravet. Aanderne sad i Krogene og tæredes hen af evig Angst for Fru Boldts Støveklud. Naar de hørte hendes pudelette Gang over Tæpperne, fo'r de skræmte op i Loftet.

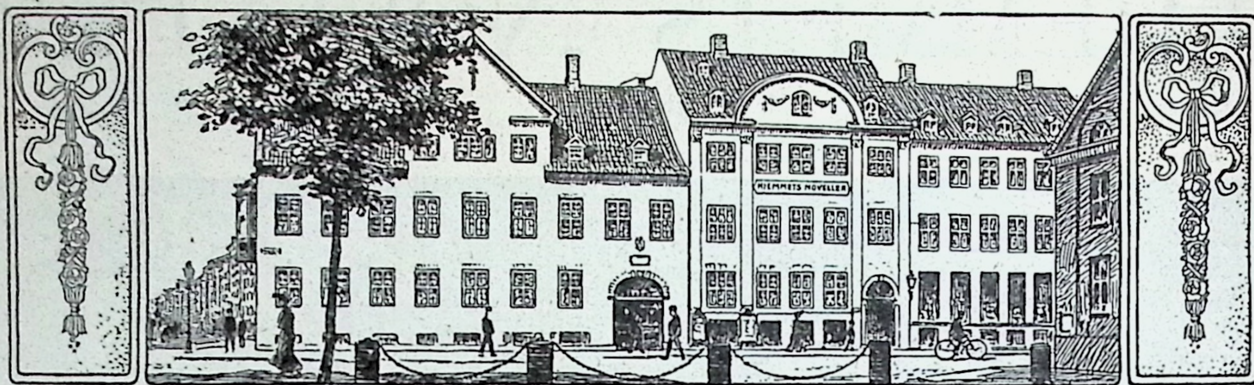
Da den sidste Aand var død sagde Fru Boldt: „Nu lugter her ikke mere gammelt."

HJEMMETS NOVELLER

NR. 9 JUNI 1908 4. AARG.

JUNI

HJEMMETS NOVELLER

DET RØDE AUTOMOBIL

LØJTNANT HOLSTS OPLEVELSER. VII.

AF

PALLE ROSENKRANTZ

TEGNINGER AF RS. CHRISTIANSEN

Holst stod i Kancelliraadens Have i Buderup ved Skørping og kiggede op mod Himlen. Jo, Vejret holdt nok. Det var en dejlig tindrende Sommermorgen med Dug i Blomster og Blade, med Fuglesang i Krat og Træer, og det hele var bare i Færd med at vaagne, strække sig og være morgenvenligt.

Klokken var nemlig kun 5 og det er jo lidt tidligt for en Københavner, naar han er staaet op. Holst havde tilbragt et Par gode Sommerdage hos Kancelliraad Jockumsen paa dennes Villa i Skørping, nu skulde han hjem til Sliddet i Hovedstaden, og for at faa frisk Luft i Lungerne vilde han trille hjem paa Hjul. Ulla og Drengen skulde blive hos Kancelliraadens Maaneden ud.

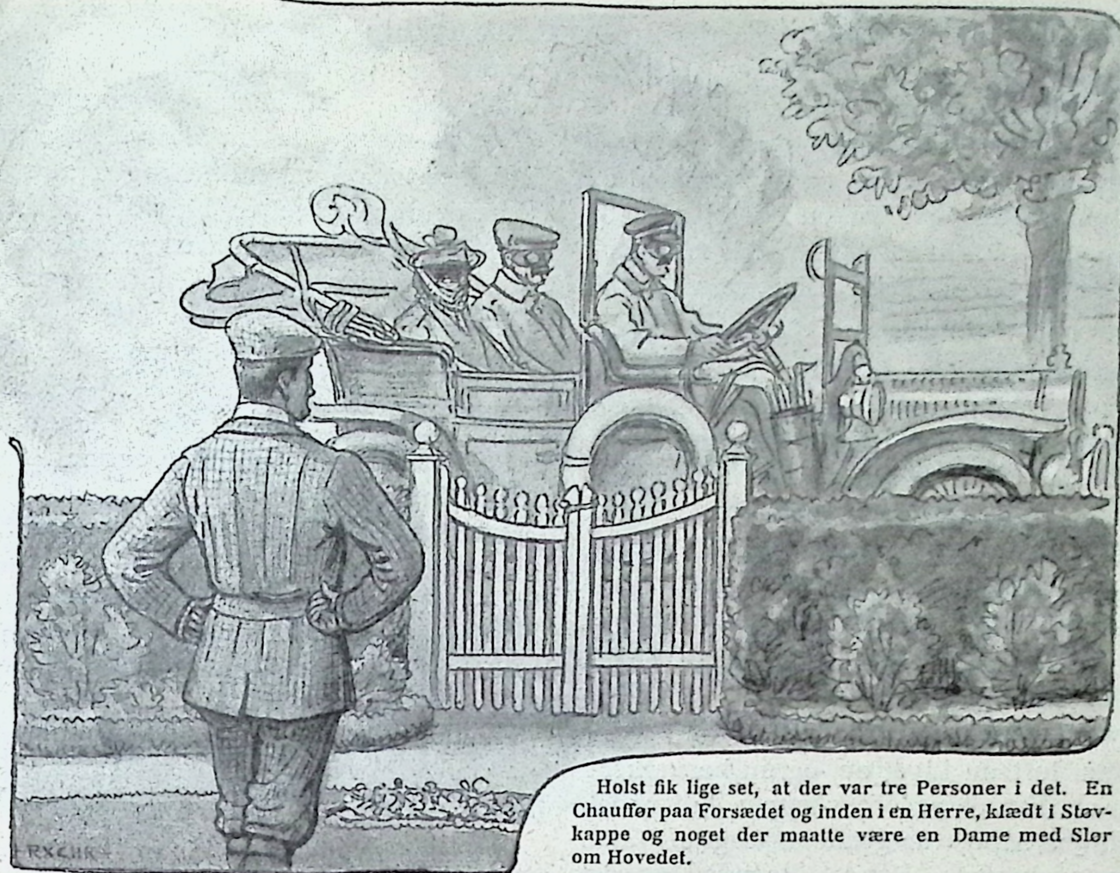
Holst stod og rakte sig paa Plænen foran den sirlige lille Villa. Ulla stod i Vinduet paa Kvisten og krøllede sig. Hun maatte undertiden tage Jernet til Hjælp — Herregud, hvem tager ikke mod en Haandsrækning. Holst skulde have lidt Mad, saa skulde han afsted paa Cykle til Hobro, hvor han havde Ærinde, og saa videre til Aarhus og derfra med Damper til Kallundborg osv. I Parenthes bemærket den mest anbefalelsesværdige Rute til Jylland, naar blot de benyttede Vikingeskibe kunde blive erstattede af Transportmidler, der laa Opdagelsernes Aarhundrede noget fjernere og Opfindelsernes noget nærmere. —

„Eigil," udbrød Ulla — „se blot!"

Og henover Landevejen for et stort, rødt Automobil, det gav et Vræl fra sig, som det for forbi, slingrede lidt i en Drejning af Vejen og rejste Støvet i en vældig Sky.

Holst fik lige set at der var tre Personer i det. En Chauffør paa Forsædet og inden i en Herre, klædt i Støvkappe og noget, der maatte være en Dame med Slør om Hovedet. Damen sad nærmest Holst til højre i Vognen.

Da den lille Holst kom ud af Fjerene for at se paa Uhyret var det borte og Støvet stod som en Fæstningsvold bag det.

Holst fik lige set, at der var tre Personer i det. En Chauffør paa Forsædet og inden i en Herre, klædt i Støvkappe og noget der maatte være en Dame med Slør om Hovedet.

Saa meldte Kancelliraadinden Kaffe, og Holst skyndte sig til Maaltidet.

Rold Skov er en af de faa rigtige Skove i Danmark.

I gamle Dage var den fuld af Røvere, og derom er der meget at læse baade hos Blicher og i mange andre gamle Bøger. Skoven ligger lige midt mellem Aalborg og Hobro, og er i mange Henseender mærkelig. Køn er den ogsaa, som kun danske Skove kan være det, med ligelig Blanding af Eg, Bøg, Gran, med Moser og Søer, omgivne af Krat med blomstrende Lyng og andet meget mere dejligt.

Landevejen fra Aalborg til Hobro gaar midt igennem Skoven, og ad den trillede Holst paa sin Cykle den samme svale Sommermorgen sydefter imod Hobro. Vejen er ret jevn, bred og god, tør var den ogsaa, det havde kun regnet lidt den Sommer, og Holst gled fremad, mens han tænkte paa de kære, der blev tilbage i Villaen og forresten lod Tankerne flyve som Bier flyver af Kuberne ved Sommertid. Han var snart midtvejs, et godt Stykke inde i den egentlige Rold Skov, den sydligste Del af det store Skovkompleks Syd for Skørping.

Vejen var her lidt bakket, den gik paa en Dæmning over en Mose og over en Stenkiste, hvorunder der flyder en Bæk, der rinder ud i Lindenborg Aa eller Rold Aa, som den ogsaa kaldes. Holst standsede med et Ryk. Fyrretyve Alen foran ham saa han paa Skrænten af Vejen væltet med fire kluntede Hjul i Vejret det store røde Automobil.

Der laa det som en stor rød Farveklat slængt hen paa maa og faa i Underskovens Grønne. Det laa med alle fire i Vejret — musetodt, og der var ingen Liv at se.

Mon de alle tre skulde have knækket Halsen?

Holst satte Farten op, og faa Sekunder efter stod han paa Vejen ved det væltede Automobil.

Resultatet af hans Undersøgelse var følgende: Automobilet var væltet i Svinget ud over Skraaningen, men det var faldet stille over paa Siden og øjensynlig væltet, mens der kørte Fod for Fod. Intet var knækket eller bøjet, det laa stille over paa Siden, efter Omstændighederne meget mageligt. Af Passagererne var kun Damen til Stede.

Ogsaa hun var stille.

Hun laa lidt udenfor Vognen nede paa

Skraaningen opad mod Skoven, og da Holst traadte hen til hende, bemærkede han, at Blodet flød ned ad hendes Slør paa venstre Side af Hovedet. Han bøjede sig over hende. Hun var død —, og hun var død af et Stykke Bly, der fra en Pistolmunding var trængt nogle Tommer ind i hendes Hoved fra Egnen omkring Tindingen.

Det saa ud som et Mord.

Hun kunde ikke fortælle noget, og de to andre Passagerer var ikke at øjne.

Holst stod raadvild et Øjeblik bøjet over den Døde. Saa undersøgte han hendes Ansigt, idet han tog Sløret helt tilside. Hun saa ud til at være omkring de 30 Aar, taget lidt rundt, med et bredt, vulgært Ansigt, der var tilsølet af Blod. Hun var lille af Vækst, ret svær, og Klæderne var udsøgt elegante og gode.

Mer end Velstand tydede det hele paa.

Holst løftede Liget op, og nu bemærkede han, at Ærmet paa Støvkappen lidt neden for højre Albu, var gennemtrængt af Vand, ligesom dyppet i Vand. Haanden og det øvrige af Ærmet var derimod helt tørt. Holst studsede, thi paa den Plet, hvor Liget laa, var Jorden helt tør, kun ganske svage Stænk af Dug i denne korte Skovbund. Der stod Graner netop i det Sving.

Det kunde Holst ikke forstaa. Og hun, den døde, kunde jo intet forklare. Holst lagde Liget forsigtigt tilbage paa Grønsværet og rejste sig for at spejde over Vejen.

Det var stille, og inde i Buskene lød muntre Fuglestemmer medens Solen tittede mellem Bøgene paa Østsiden af Vejen. Den maatte kunne have fortalt Holst noget, om den havde villet.

Men Solen er klog, den siger ikke, hvad den ser.

Holm spejdede.

20 Alen længere Nord paa, der hvor Bækken under Stenkisten skar Vejen, laa der midt paa denne en lille Genstand, der blinkede. Holst var kørt den forbi, fordi hans Blik var hæftet paa Automobilet og hans Tanker rettede paa dets Passagerer.

Holst ilede derhen. Det var en Pistol — en Browning Revolver af ret stort Kaliber. Der sad fem Skud og en affyret Patron i den. Holst stak den til sig. Det var Forklaringen paa Skudsaaret i den fremmede Kvindes Hoved.

Her maatte det altsaa være sket.

Men hvor var de to andre Passagerer.

Holst saa sig om, endnu ingen at se paa Vejen, og der var vel en halv Mil til Landsbyen Rold, Syd for Skoven; Nordpaa var de ikke gaaet, saa havde han mødt dem.

Hvad var det?

Nede i Grøften ved Vejen under en Bunke Træ ved Bækken laa der én. — Det var Chaufføren, og hans Hoved var knust med et Slag af en Todtenschläger eller et andet stumpt Instrument.

Heller ikke i ham var der et Pust af Liv.

Han var faldet paa sin Hals, ligesom slængt ud over Vejkanten, det Sted imøde, hvor han tilfældigvis vilde havne. Han laa som en henslængt Bylt. Underlig slapt og blødt.

Knust Hoved — død øjeblikkelig. Dødsstivhed afbrudt ved et Fald over Vejkanten af det henslængte Legeme.

Det var hvad Holst i en Fart kunde regne ud.

Han fortsatte Undersøgelsen paa Stedet. Lidt længere nordpaa, hvor Bækken flød, laa nogle hvide glinsende Sten; han bøjede sig uvilkaarligt og tog en af dem op. Den var plettet med Blod.

Den og et Par af de andre lige i Kanten af Bækken, hvor Vandet rislede fredeligt pludrende.

Saa hørtes Rumlen af en Vogn sydfra, den standsede i Vejsvinget, og Holst var hurtigt oppe paa den hvidgraa, støvede Vej.

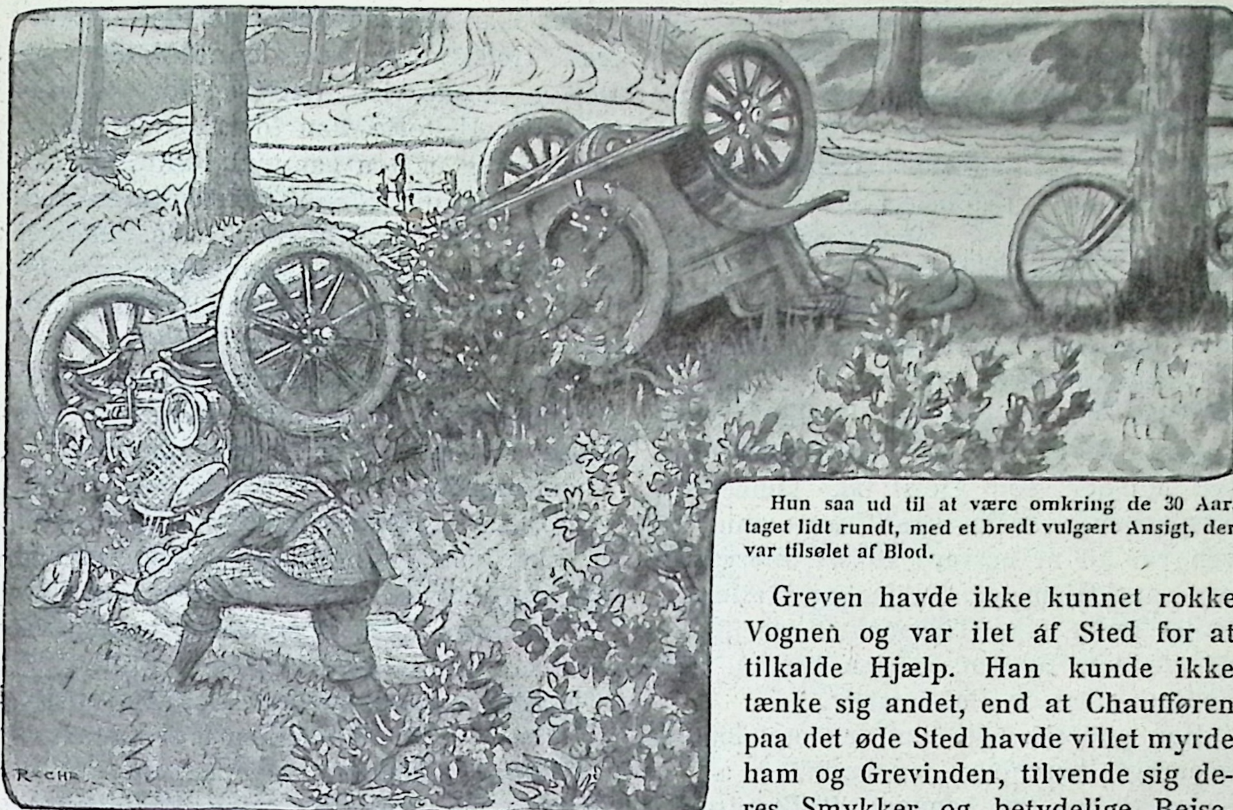
* * *

Henne ved Automobilet stod tre Mænd. Det var to danske Arbejdsmænd — Skovarbejdere, der øjensynlig var kørt ud for at hente Skovning — og en lille slank Tysker, der gestikulerede ivrigt og søgte at gøre sig forstaaelig.

Holst traadte hen til dem.

Tyskeren lod til at være henrykt over at træffe en Mand, der forstod og talte hans Sprog, og Holst fik hele Historien.

Det var Greve Henckersdorff fra Westphalen, der var paa Bryllupsrejse med sin Hustru, én Amerikaners Datter fra Chicago.

Hun saa ud til at være omkring de 30 Aar, taget lidt rundt, med et bredt vulgært Ansigt, der var tilsølet af Blod.

De havde tilbragt nogen Tid i Sverrig ved Trollhättan, og i Göteborg havde de faaet et Telegram, der kaldte dem hurtigt til Bremen for at afsejle til New York. De havde overnattet i Aalborg, og var tidligt om Morgenen kørt sydpaa. Saa var det, det forfærdelige var sket midt i Rold Skov. Der var gaaet et lille Brud eller saadant paa et Tændrør, og Chaufføren var staaet af for at erstatte det. Manden var Italiener og havde fulgt Parret fra Milano, hvor Automobilet var købt.

Pludselig havde han taget Revolveren frem og affyret et Skud mod Greven. Det havde imidlertid ramt Grevinden, og Greven havde saa hurtigt som Lynet knust Hovedet paa Banditen med en Todtenschläger, der hængte foran Sædet parat til Brug. Grevinden aandede endnu, og for hurtigt at faa Lægehjælp, havde Greven efter at have ladet Liget af Manden ligge i Grøften, hvor det var faldet, besteget Forsædet og sat Vognen i Bevægelse. Ved Vejknæet var den imidlertid, da han var uøvet Chauffør, gledet ud over Vejkanten og væltet ned i Grøften, hvor den laa.

Grevinden var bleven slængt ud over Vognkanten, og hun var saa død.

Greven havde ikke kunnet rokke Vognen og var ilet af Sted for at tilkalde Hjælp. Han kunde ikke tænke sig andet, end at Chaufføren paa det øde Sted havde villet myrde ham og Grevinden, tilvende sig deres Smykker og betydelige Rejsekasse, for dernæst at begive sig Syd paa med Automobilet.

Grevinden var Datter af en Mangemillionær John A. Waistcoat i Chicago.

Holst paahørte Forklaringen og lod Greven gentage den. Den lød ret plausibel, men den tilfredsstillede ham ikke helt. Han forklarede paa dansk de to Skovarbejdere, hvem han var. De gloede lidt op og ned ad den københavnske Opdagelsesbetjent, men tog iøvrigt Situationen med jysk Sindighed. De regnede nærmest ud, hvilken Extraindtægt Episoden kunde bringe dem.

Holst spurgte efter den nærmeste Vej til Bælum og Terndrup, hvor Jurisdiktionens Øvrighed havde Sæde. Saa gav han dem Ordre til at lægge Dunkraft under Vognen, og det lykkedes de fire Mænd efter tre Kvarters anstrængt Arbejde at bakse Vognen op paa Vejen. Der kom i denne Tid ingen Vejfarende forbi.

Holst forstod sig paa Automobiler, og det lykkedes ham at konstatere, at Vognen intet fejlede. Saa lod han de to Lig anbringe i Vognen og gav den ene Mand Ordre til at sætte sig op paa det lille Sæde i Vognen. Den anden skulde køre til Terndrup og melde sig hos Herredsfogden.

Greven stod og saa paa disse For-

beredelser. Han blev lidt forundret, da Holst meddelte ham, at de maatte køre Nord paa; men Holsts bestemte Optræden afskar Diskusionen og efter at Holsts Cykle var bleven anbragt paa Arbejdsvognen gik det nordefter og derpaa østeri ad Vejen til Bælum. Holst sad ved Rattet og benyttede Tiden til at udspørge Greven.

Denne var meget lidt meddelsom, og udover det, Holst allerede havde faaet at vide, oplyste han meget lidt. Det slog Holst, at han ikke var særlig fortvivlet over sin unge Hustrus Død, der var overhovedet noget ved Manden, som Holst ikke kunde lide. Besynderligt var det ogsaa, hvor uvillig Greven var til at besvare Holsts Spørgsmaal om hans Hjemsted, Stilling og Livsførelse. Holst fandt ikke Tidspunktet belejligt til at meddele Greven, at han befandt sig i Selskab med en Politimand.

Han underkastede blot det forefaldne en grundig Overvejelse, og besluttede sig til saasnart han var kommen til Terndrup at foretage et Par Undersøgelser paa egen Haand.

* * *

Herredsfogden i Terndrup var en middelaldrende, stille Mand, han havde siddet en Række Aar i Embedet, der ikke gav ham særlig meget at bestille. Af Naturen var han venlig og beskeden og noget religiøs. Barnløs Enkemand var han tillige. Han hørte paa Holsts Fortælling og benyttede ham som Tolk, da han vel forstod Tysk, men talte Sproget daarligt. Han var paa Forhaand stemt for at acceptere Grevens Forklaring og slutte Forhøret efter de foretagne Lægeundersøgelser. Det var altid ubehageligt at have internationale Sager, og Greven havde legitimeret sig tilstrækkeligt med Pas og øvrige Papirer.

Holst udbad sig en Samtale med Herredsfogden paa Tomandshaand, og Forhøret blev i denne Anledning udsat. Distriktslægen havde fuldendt Ligsynet og var i Færd med at udarbejde sit visum repertum.

Holst sad i Herredsfogdens gammeldags møblerede Studereværelse i en rar højrygget Lænestol, medens Husets Herre gik op og ned ad Gulvet og røg temmelig stærkt paa sin lange Weichselrørspibe.

„Jeg kan ligesaagodt sige det straks,“ sagde Holst. „Jeg tror, denne Mand lyver. Der er ganske vist intet i og for sig utroligt i den Historie, han fortæller; men den minder mig om en gammel Kriminalhistorie, jeg har hørt før, og den endte med, at den Person af de tre medvirkende, der overlevede Episoden, Køretøjets Ejer, som her Grev Henckersdorf, ved det offentliges Foranstaltning blev et Hoved kortere.“

Herredsfogden standsede og pustede en svær Røgsky fra sig. „De mener da ikke Mand, at Greven har myrdet sin Kone og Chaufføren?“

„Jo,“ sagde Holst, „det er min Mening, og jeg skal kortelig sige Herredsfogden, hvorfor jeg tror det. Den Fremstilling, Greven har givet af Begivenheden, passer ikke til de Undersøgelser, jeg har anstillet.

Greven har forklaret, at Chaufføren stod paa højre Side af Vognen og reparerede Tændrøret. Derefter skød han med en Revolver, der bærer Grevens Initialer, fra højre Side ind mod Greven og ramte Grevinden, der sad til venstre for Greven. Jeg skal hertil bemærke, at da jeg saa Vognen i Skørping i Morges, sad Grevinden tilhøjre for Greven.“

„De kan have byttet Plads,“ indskød Herredsfogden.

„Det er muligt, skønt ikke sandsynligt,“ fortsatte Holst. „Men vigtigere er det, at Skuddet er affyret fra venstre Side af Vognen og trængt ind i Grevindens venstre Kind. Hun har, da hun er bleven saaret, forsøgt at slippe ud af Vognen og er da faldet ned over Vejkanten, ned ved Bækken, hvor hendes Kappe er bleven vædet af Bækkens Vand og Stenene ved Bækken blevet vædede af hendes Blod. Det lader sig konstatere paa Stedet, som Herredsfogden vil se, naar vi kommer derud, og om dette Intermezzo har Greven slet ikke talt.“

Herredsfogden tyggede eftertænksomt paa Pibespidsen, men sagde ikke noget.

„Hertil kommer,“ fortsatte Holst, „at Chaufføren er bleven dræbt med et Slag, der har ramt ham, medens han vendte Ryggen til — saaledes stiller det sig i hvert Fald for mig — og dernæst er hans Fingre tilsølede og indsmurte i Olie og Fedtsub-

stanser, medens Haandtaget paa Revolveren er ganske tørt og umulig kan have hvilet i hans Haand."

„Jeg maa derfor henstille til Hr. Herredsfogden, at De straks anholder Greven og lader ham underkaste en Visitation, der maaske kan bringe mere til Veje. Jeg er overbevist om, at han har dræbt baade Konen og Chaufføren og villet undfly med Vognen, men ved tilfældig Kejtethed er bleven stoppet i Farten. Til Overflod har jeg under Kørslen hertil konstateret, at han særdeles godt forstaar sig paa at køre et Automobil, og at han lyver, naar han for Dem og mig har paastaaet det modsatte. Jeg fik Idéen da vi kørte hertil og satte ham paa Prøve ved visse kejtede Manøvrer, som han straks opdagede, og instinktivt vilde rette."

Herredsfogden tænkte over Sagen, og Enden paa Overvejelsen blev, at Greve Guido v. Henckersdorff, født i Oppendorff i Westphalen, nu bosat i Chicago, blev belagt med Arrest og indsat i Ting- og Arresthuset i Terndrup som sigtet for at have gjort sig skyldig i Mord paa sin Hustru, Mary Ann v. Henckersdorff og Chaufføren Titio Goldoni. Af mistænkeligt fandt man ved den ved hans Arrestation foranstaltede Visitation paa hans Person kun to Telegrammer. Det ene, dateret nogle Dage forud, var fra Chicago og lød saaledes: „Mr. Waistcoat suddenly dead. Armstrong." Det andet dateret Gøteborg, Dagen forud, lød saaledes: „Wir sehen uns in Havre Mittwoch. Küsse Lieschen."

Det sidste Telegram var afleveret poste restante i Aalborg, begge var adresserede til Greven.

* * *

Hvad Holst tog sig af, det gjorde han grundigt og solidt. Det var oprindelig kun det ubetydelige Indicium, at den dræbte Grevindens Ærme havde været vædet af Bækkens Vand, og at der fandtes Blodspor paa de hvide Kalksten ved Bækken, der havde vakt hans Mistanke. Men paa dette spinkle Grundlag voksede en Række Indicier op, der krævede Fuldstændiggørelse, særlige Undersøgelser og Rejser, og bragte et Materiale til Veje, der kunde have fyldt en hel Roman. Medens Greven sad tænderskærende i Terndrup Arrest uden at være foreholdt noget af det, der kunde berettige de Skridt, der var foretagne mod ham og uden at forstaa Arrestationen, voksede under Holsts kyndige Haand Materialet mod ham og blev fra Formodning til fældende Vished. Holst blev stillet til Herredsfogdens Disposition, og Arbejdet mellem de stille, besindige Embedsmænd og den ivrige unge Politimand skred meget hurtigt fremad mod et Resultat, der overtraf deres Forventninger.

Og da Grev Guido v. Henckersdorff endelig efter en Maaneds Forløb stilledes for det afgørende Forhør, var der om ham oplyst følgende:

Han var født i Oppersdorff i Westphalen den 17. Oktober 1865, hans Fader var Ritmester og forarmet Godsejer. Selv havde han gjort Tjeneste som Løjtnant i Kavalleriet, men var bleven afskediget efter Dom paa Grund af en Vekselaffære. Derefter var han først i Halvfemserne udvandret til Amerika og havde efter mange Omskiftelser faaet Plads paa en Rideskole i Chicago. Det var i denne Stilling at han havde lært Mary Ann Waistcoat at kende og den rige, unge Amerikanerinde havde forelsket sig i den elegante Ridelærer. De var bleven gifte mod hendes Faders Ønske. Hun var eneste Barn, og Faderen var Enkemand. Hun havde sat sin Villie igennem, og hun, der var meget lidt smuk, havde tiltraadt sin Bryllupsrejse med sin fornemme Husbond. De havde gennemrejst Frankrig og Italien, og der havde de anskaffet sig Automobilet med Chaufføren Titio Goldoni, der overalt, hvor han havde tjent, havde det bedste Vidnesbyrd og efterlod Enke og Børn i en lille Landsby paa Posletten.

Greven havde allerede paa sin Bryllupsrejse givet sin unge Hustru adskillig Grund til Klage, og det var kommen til heftige Scener imellem dem. Det kunde konstateres, at hun havde truet med Skilsmisse og med at ophæve et reciprokt Testamente, der var bleven oprettet imellem dem. Rent galt var det bleven i Gøteborg, hvor Greven havde truffet en tidligere Bekendt, en Cirkusdame ved Navn Elisabeth Krauss, der havde optraadt som Skolerytterske ved

en Cirkus i New York, hvor Greven i sin amerikanske Sturm- und Drangperiode havde gjort Staldtjeneste. — Den unge Dame var bleven standset paa sin Rejse til Havre, og da hun ikke turde benægte, at hun havde truffet Aftale med Grev Henckersdorf om at træffe ham og rejse med ham til New York, blev hun efter diplomatiske Forhandlinger med de svenske Myndigheder udleveret og indsat i Arresten i Terndrup, hvor den verdensberejste Dame næppe nogensinde havde ventet at blive stillet Ansigt til Ansigt med jordisk Retfærdighed. Grevindens Fader var død, medens Parret opholdt sig i Gøteborg, Datteren var eneste Arving og — da det reciprokke Testamente endnu stod ved Magt, var Grev Henckersdorff sin Hustrus eneste Arving og Arving til Papa Waistcoats Millioner!!!

Denne kortelig resumerede Forhistorie var mere end graverende for den fængslede Adelsmand, og hvad der ellers kunde erfares om ham, stillede ham ingenlunde i et bedre Lys. Men selve det, der fremgik af Undersøgelserne vedrørende det røde Automobil, var endnu mere fældende.

Og dog fastholdt Greven paa ethvert Punkt den Fremstilling, han straks havde givet af det passerede. Han havde ikke omtalt sin Svigerfaders Død, det kom jo ikke de fremmede ved, han benægtede at have anstillet sig som ukyndig i at køre Automobil og han hævdede bestemt, at Chaufføren efter det dræbende Slag var tumlet ned i Vejgrøften, medens hans Hustru var segnet døende tilbage i Sædet. Hvad Mademoiselle Krauss angik, saa indrømmede han, at han kendte hende, men hævdede, at han fra Bremen, hvor Billetter alt var bestilte telegrafisk til ham og Grevinden paa en Amerikabaad, vilde sende hende Meddelelse om sin Afrejse. Han benægtede bestemt, at der forelaa Aftale mellem ham og Cirkusdamen af nogen Art, og selv da han konfronteredes med hende, beholdt han sin rolige, kølige Optræden og sin gennemførte Benægtelse.

Distriktslægens og Stiftsfysicis Undersøgelser bekræftede i et og alt Holsts Hypothese, og det dokumenteredes, at Skuddet var affyret fra saa kort Afstand, at det kunde anses for givet, at der var skudt inde fra Vognen.

Men om Tilstaaelse var der ikke Tale.

Holst gik ned i Arresten ved Aftenstid for at foretage et sidste Forsøg paa at overvinde Grevens Modstand. Han holdt personlig ikke af disse udenretlige Forhør, men der var ikke andet at gøre.

Greven var tilknappet og kølig, Holst ganske rolig og høflig.

Hr. Greve, sagde han efter nogen Tale frem og tilbage, jeg vil ikke skjule for Dem, at Deres Sager staar meget slet. Alt taler imod Dem, og De vil sikkert blive dømt paa Indicierne, der er optaarnede imod Dem. Deres Dom vil være Døden, og jeg nærer ingen Tvivl om, at den vil blive eksekveret, her foreligger alle Betingelser derfor. En aaben Tilstaaelse er det eneste, der kan redde Deres Hals — dømt bliver De i hvert Fald.

Greven smilede. — De anser mig for et Barn, Hr. Politiofficiant. Jeg har set adskilligt mere af Verden end De nogensinde faar at se og har været i adskillige Situationer, der krævede betydelig Omtanke. Mod Uheld lader sig ikke kæmpe, det ved jeg — men saa stor en Taabe, at jeg skulde udlevere mig selv til Bødlen — det er jeg ikke. Selv om jeg havde myrdet min Kone, vilde jeg aldrig tilstaa, og nu, da jeg ikke har myrdet hende, er der saa meget mindre Grund dertil. De kan altsaa spare Dem alle Forsøg paa at overliste mig. Jeg beder Dem blot lade mig i Fred. Vil man dømme mig, faar man gøre det, man har Magt til det. Desuden er min Kones amerikanske Slægtninge stærkt interesseret i min Domfældelse, og Deres Domstol lader sig vel ogsaa købe.

Holst bevarede sin kølige Ro. I Danmark er Retfærdighed aldrig tilfals. Jeg skal yderligere sige Dem, at jeg er parat til at modtage enhver Forklaring af Dem, der diskulperer Dem. Er De uskyldig, skal De blive løsladt, om saa alle Verdens Carnegier og Goulder havde Interesse i Deres Domfældelse. Men Sagen er den, at Deres blotte Benægtelse ikke er nok, fordi Deres Forklaring er urigtig. Læg vel Mærke til mine Ord. Det, der fælder Dem, er ikke alt det, der taler imod dem, det er blot to Punkter.

Det første, at Chaufføren ikke har holdt Pistolen i sin Haand. Det andet, at Deres Hustru har ligget i sit Blod tæt ved Bækken, der har vædet hendes Ærme.

Det gav et Sæt i Greven.

Kan De bevise det? spurgte han hæst.

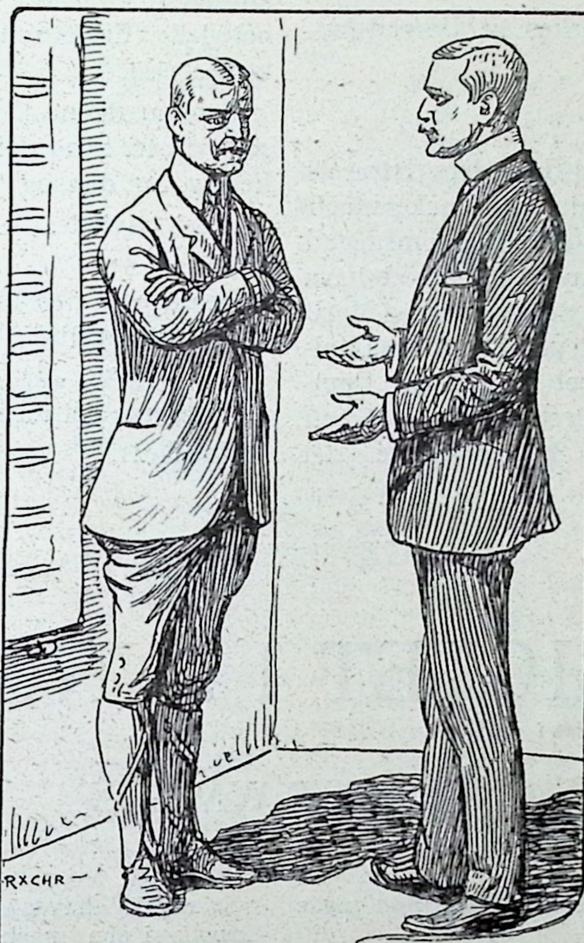
Ja, sagde Holst, det er konstateret af mig. Og De maa erkende, at det forholder sig rigtigt. Altsaa: det dækker Deres Udflugter ikke. Goldoni har ikke skudt Deres Hustru, og hun har været ude af Vognen før den væltede.

Der blev en lang Taushed.

Saa sagde Greven pludselig med skarp Betoning paa hvert Ord: Min Hustru har dræbt sig selv. —

Skudt sig i venstre Tinding med højre Haand, sagde Holst tvivlende.

De vil let kunne faa konstateret, at min Hustru var keithaandet. Vi kom i Skænderi, og hun greb Pistolen fra Forsædet og skød sig. Hun ramte ikke rigtig straks og da Vognen standsede med et Ryk, gjorde hun sig fri af mit Greb og naaede ud over Vogndøren hen til Vejkanten, hvor hun ganske rigtig faldt som De siger, ned paa Stenene ved Bækken.

Hvorfor har De ikke fortalt dette før? spurgte Holst.

Det kan jeg ikke benægte, sagde Holst, det vilde være et ypperligt Standpunkt for Dem at indtage, hvis det ogsaa gjorde Rede for det Slag, der har knust Hovedet paa Chaufføren.

Det var Selvforsvar, sagde Greven. — Titio var min Hustru hengiven som en Hund og hadede mig; den varmblodige Italiener fo'r løs paa mig for at kvæle mig; han maa have troet, at jeg havde myrdet min Hustru. Jeg greb til Todtenschlägeren og ramte ham oven i hans bøjede Hoved. Jeg slog for haardt, og det gør mig ondt, men jeg havde ikke Tid til at overlægge Følgerne og tænkte desuden mest paa min Kone. —

Holst tav.

Greven betragtede ham smilende — De vil i det mindste indrømme, Hr. Politiofficiant, at det efter den Forklaring vil falde svært at dømme mig til Døden. Jeg er villig til at gentage det til Protokollen, naar De ønsker det.

Hvorfor har De ikke fortalt dette før? spurgte Holst.

Fordi De, Hr. Politiofficiant, har foreholdt mig Deres værdifulde Opdagelser. Jeg opfandt min første Historie, fordi den gav mindst Anledning til Skandale og var sikrest for mig selv. Jeg siger nu Sandheden, tilstaar et Drab, om end i Nødværge, fordi jeg ser, at den første Forklaring er uholdbar. Det vil ikke falde svært for min Defensor at oplyse, at jeg gentagende Gange har forhindret min Hustru i Selvmordsforsøg — hun var saa jaloux, det Skind. — Og ærlig talt, De tror næppe selv paa, at man nu vil have saa travlt med at hugge Hovedet af mig. — Vel?

Og Cirkus-damen? spurgte Holst.

Har jeg bestilt til Havre for at slippe fra hende. — Hun keder mig!

Holst tyggede paa det. Han maatte erkende, at Grevens Forklaring kunde være sand, hans Løgne var forstaaelige og Anledningen til, at han fremkom med den sidste Forklaring, var rimelig. Han fortrød ikke, at han havde talt om de fældende Indicier, han vilde jo blot have Vished. —

Han vendte sig for at gaa.

Greven stod smilende med korslagte Arme og betragtede ham.

For Satan — mon den Mand løj. —

Holst gik, han havde en lang Samtale med Herredsfogden, der blev noget betænkelig ved Sagen, og Greven blev taget i Forhør igen. Her afgav han den samme Forklaring, der omhyggelig blev protokolleret.

Men ikke troet, hverken af Herredsfogden eller Holst.

* * *

Ved Hellum Hindsted Herreders Extrarets Dom blev Greve Guido v. Henckersdorff af Herredsfogden og tiltagne Meddomsmænd dømt efter Straffelovens § 190 til at have sit Liv forbrudt som skyldig i overlagt Mord paa sin Hustru og Drab paa Chaufføren Goldoni. — Viborg Overret stadfæstede Dommen, men ved Højesteret fik Sagen et helt andet Udfald. Den hæderværdige Ret dømte, at man ikke kunde forkaste Arrestantens Forklaring, der lagdes til Grund for Dommen, og Greven blev kun straffet med en ringe Straf for at have overskredet Grænserne for Nødværgeretten. —

Hans Defension, der blev foretaget af en ung Højesteretssagfører, var et Mønster paa et Forsvar, der indbragte sin Mand en betydelig Anpart i afdøde John A. Waistcoats Millioner. — Frk. Lieschen Kraus fik en betydelig Erstatning for uforskyldt Varetægtsarrest.

Men var denne Dom rigtig for dens Øjne, som vidste, hvad der virkelig var sket? Retfærdig var den og fuldt forsvarlig. —

Holst tvivlede. — Og Læserne, tvivler de ogsaa:..?

Den eneste, der kunde vide Besked, havde Grund til at tie — det eneste Vidne var tavst, det var „det røde Automobil".

Og kunde det da ikke tale?

Maaske!!!

ANSIGTET I JUNGLEN

AF

GILBERT WATSON

Naa, kom saa med den Historie," sagde jeg.

„Hvilken Histoie?" gabede Nye.

„Den jeg saa i Dit Ansigt, da Penfold lod haant om Spøgelser i Aften."

Nye saa paa mig. Det var forbi med hans Søvnighed. Han flyttede sig uroligt, lod sine Hænder løbe ned ad sine Bukseben og trak dem op igen. Han rejste sig pludseligt, gik hen til den aabne Dør og stirrede ud i Maaneskinnet. Et fjernt Løvbælte laa som en Banjostræng af Sølv, skinnende hvidt mod det blaasorte Rum. Det mindede mig i min Egenskab af Forstmand om Dagens Arbejde. Jeg kunde se Skovlinjens Bugtning under Nye's Arm, da han lænede sig mod Dørstolpen. Den svage Klapren af Hestehove, der fjernede sig — det sidste hørlige Tegn fra de to Mænd, der var redet tyve Mil for en Rubbert Bridge — var døet bort, og kun Løvets Hvislen og Frøernes dæmpede Kvækken forstyrrede den store indiske Nats Slummer.

Satan, der havde ligget udstrakt i sin fulde Længde i den mørke Krog, der sædvanligvis optoges af mine Bøsser, rejste sig, spankede hen til Døren og stak sin Snude i sin Herres Haand. Det er uhyggeligt at mærke en Hunds kolde og vaade Snude, hvis man ikke har ventet det, og jeg undskyldte Nye's Ed, men det Sæt, det gav i ham, forundrede mig højligen. Hans Nervesystem var aabenbart i Uorden, hvad der ikke er til at undres over, i Betragtning af, at han uafladelig var ifærd med at rulle Cigaretter. Vi i Distriktet kaldte Satan hans „fortrolige", thi de var sjældent hver for sig. Hvor Manden gik, fulgte Dyret. Det var et kolossalt Bæst, lysebrunt med sorte Pletter, der naaede ham til Hoften, en Buldog med en Blanding af Grand Danois.

„Naa," raabte jeg, „begynder Du ikke snart?"

„Jeg vil hellere lade være," sagde han kort.

„Hvorfor?"

„Jeg forsøger paa at glemme det."

„Ja, selvfølgelig," sagde jeg lidt skuffet, „hvis det gør Dig — —"

„Nej, det gør ikke," afbrød han vrippent. „Hvem sagde det?"

Men saa skiftede han Tone og sagde:

„Tilgiv mig, gamle Ven, alene Tanken om det sætter som en skarp Knivsæg til mit Nervesystem. Og dog — —," han standsede, tyggede paa sin Mustache og sagde saa i en lavere Tone: „maaske det vil gøre mig godt at fortælle det."

„Det er en god Ide!" raabte jeg bifaldende. „Eftersom Du sover her i Nat, har vi Masser af Tid. Whiscyen staar ved Siden af Dig, men lyt til mit Raad, hold op med at ryge for i Nat."

Selvfølgelig begyndte han straks at rulle en ny Cigaret mellem sine tobaksgule Fingre — det lignede ham — og begyndte saa, efter at have tænkt sig om et Øjeblik, som følger:

I.

Sidste Regntid var det et Aar siden. Jeg var paa Rejse gennem den nordvestlige Del af mit Distrikt. Jeg havde været paa Benene i en Fjortendagestid. Du kender det — man sidder og sveder paa en Stol, og uddeler europæisk Retfærdighed til en siddende Kreds af Supplikanter, som havde meget bedre af at undvære den. De lyver, og Du lytter. Din Hjerne snurrer, og dog skal Du se ud ligesom Salomon, for de Tiggere tror paa en andens Retskaffenhed, skønt de ingen har selv. Naa, jeg havde rejst hele Dagen, og da Natten faldt paa, befandt jeg mig i en Tragt, hvor Junglen var saa tæt som Haarene paa Dit Hovede. Landsbyen, som jeg vilde naa, laa paa den anden Side. Jeg kunde se, at Bærerne var udasede, og for at gøre Sagen endnu mere lystig, begyndte et Uvejr at trække op. Ved Gud! Det var varmt, hver Bevægelse fik mig til at svede. Stien, vi fulgte, var kun en Kløft i Mørket. Naar jeg anspændte mit Blik og saa hen over mine Bæreres ludende Skuldre, kunde jeg næppe skælne dens Retning — som en graa Skakt i det sorte. Den bløde Trasken af Mændenes Fødder og gamle Satan, der gispede ved Siden af mig, var de eneste Lyde. Junglen var dødsstille. Pludselig raabte Abdul Khan paa mig. Jeg tror ikke, Du har set Abdul Kahn, og af en god Grund. Han var en Slags Livtjener og Ordonnans i een Person, var sine sex Fod og to Tommer høj og vilde være gaaet i Døden for at tjene mig.

„O, Herre! Vi naar aldrig Khel i Nat," sagde han.

„Vrøvl," svarede jeg. „Vi skal naa det."

Jeg kunde høre ham snøfte i Mørket. Satan og han var som to Brødre, naar det drejede sig om Lugten."

„Regnen kommer," sagde han og fortsatte sin Vej uden flere Ord.

Da vi var omkring den næste Drejning, saa vi Lysene fra en Landsby. Jeg vidste ikke, der var en Landsby der — den staar ikke paa noget Regeringskort, jeg har set. Det var en elendig Samling Hytter. Den skarpe, tørvlugtende Røg snoede sig rundt om den som en Tyv. Selvfølgelig kom Høvdingen ud, fulgt af et Dusin indfødte, der alle hilste mig og svor, at jeg var Inkarnationen af alle Dyder. Det var for mørkt til rigtigt at se dem, men Du kender den Støj, de gør. Mens de snakkede i Kor, kom der et Tordenskrald, og Heden syntes at forøges. Jeg havde været irritabel hele Dagen. Jeg har det paa den Maade i Regntiden, forstaar Du.

„Hvor kan jeg flytte ind?" spurgte jeg paa indfødt Maal.

De svarede ikke, men begyndte at hviske sammen.

„Himmelfødte," sagde den gamle Høvding til sidst, „Du er vor Herre. Alt, hvad vi har, er Dit. Er Du ikke vor Fader og vor Moder. Men her er der ingen Dâk Bungalow, og vi kan ikke tilbyde Dig en Seng i Nat."

Manden sank blideligt ned i Støvet.

„Hvorfor ikke?" spurgte jeg.

„Pesten er hos os."

Han talte i en Slags Hvisken, som om han frygtede for at vække nogen, og fra den lille Gruppe Landsbyfolk løftede der sig en svag bekræftende Klagen.

Der var noget angstfyldt over dette Skue i den stillestaaende Nat. Jeg kunde forstaa, at Døden havde været flittig, thi den skarpe Røg drev imellem os, og jeg forstod, det var Pustet fra Ligbrændingen.

„Hvor kan jeg gaa hen?" spurgte jeg.

„Lad Herren gaa til Fortet," foreslog en Stemme.

Der lød en høj, uoverensstemmende Mumlen.

„Hvilket Fort?" spurgte jeg.

Høvdingen lod sin Stemme lyde over Larmen.

„O, Beskytter af de fattige!" klagede han. „Giv ikke Agt paa den tomme Blære, men fortsæt din Rejse til Khel. Paa tre Timer kan Du naa dertil."

„Hvilket Fort?" gentog jeg.

Han vred sig; jeg saa kun utydeligt hans Gestus.

„Der er intet Fort, Manden lyver."

„Du lyver selv," afbrød jeg. Thi jeg var blevet utaalmodig over Mandens Kryben. „Sig mig straks, hvad det er for et Fort. Uvejret er over os om to Minutter."

Mens jeg talte, glimtede der et Lyn. Det kom lodret og flængede det sorte Dække som et flammende Knivblad. Det belyste Høvdingen — hans Hænder var foldede, som om han var et Barn, ifærd med at sige sin Aftenbøn — og ligeledes den elendigt udseende Mængde, der stod foran deres besmittede Hytter. Gennem den Blindhed, der fulgte, rullede Tordenen. Den rungede ondt. Luften over os skælvede og sank tilbage i Ro.

„O, Herre!" jamrede den skælvende Stemme. „Der er virkelig et Fort. Jeg løj for Dig, som Du har sagt, men med Forsæt. Det ligger kort herfra, men hvis Du er klog, saa foretrækker Du Stormen."

„Hvorfor?“ spurgte jeg.

„Det onde holder til der. En Ting, som ikke maa nævnes. Ulykker kommer over den Mand, som ser det. Gud ved, at jeg taler sandt.“

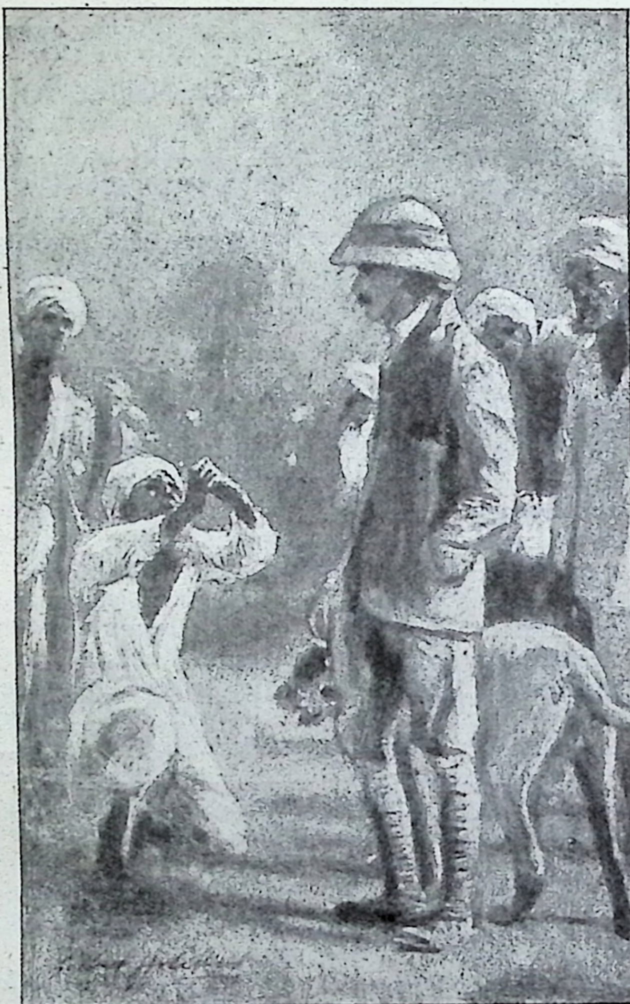
Han appellerede til Mængden. De bekræftede hans Ord. Fyren var øjensynlig en Kujon. Af hans Stemme kunde jeg forstaa, at han skælvede. Jeg besluttede mig til at søge til Bunds i Sagen.

„Kan en af Jer vise mig Vejen?“ spurgte jeg.

Talsmanden krøb nærmere.

„O, Himmelfødte!“ hilste han. „Hør for Din egen Skyld. Gaa ikke derhen. Hvad jeg ved, ved jeg. Og hvem skulde vide bedre Besked end jeg? Lever min Broder, Roti Ram, ikke i mit Hus, en Byrde til Dagen idag? Han er som en Patteunge, trods sine tre Snese Aar. Har har ikke engang Forstand paa at aftørre Spyttet, som falder i hans Skæg. Han har set det. Siden da tør ingen Mand født af en Kvinde passere i et Bøsseskuds Afstand fra Murene. Det siges,“ han sænkede Stemmen, „at selv de stumme Ting i Skoven er bange for at nærme sig. Den sorte Buk og Vildsvinet flygter fra dets Skygge, selv i Middagsheden. Kun Junglen tør leve der. Junglen og det, jeg ikke maa nævne.“

Han fortsatte med dette poetiske Nonsens i ti Minutter, og efter hver af de latterlige Beretninger kvækkede Mængden bag ham hørligt. De var alle af samme Mening, hver levende Sjæl var slagen med Frygt. Ikke én af dem vilde gøre et Skridt. Jeg tilbød en Belønning for en Fører, fordoblede den, tredoblede den til ingen Nytte. Den ene trak sig tilbage bag den andens Ryg. Jeg tror ikke, en hel Sæk Rupier vilde have gjort nogen Forskel. Alt, hvad den Skurk af en Høvding vilde gøre, var at angive Retningen, og endogsaa det var ubestemt nok. Mens han viste os den med en skælvende Finger, jog endnu et hvidt Dobbeltlyn ned over os, og under Bulderet, som fulgte, klaskede der en stor, varm Vanddraabe paa min Næse. Den afgjorde Sagen. Jeg raabte til Abdul Khan, at han skulde følge mig med min Sæk, og fulgt i Hælene af Satan tradskede jeg afsted ind i Junglen.

„Det onde holder til der. En Ting, som ikke maa nævnes. Ulykker kommer over den Mand, som ser det. Gud ved, at jeg taler sandt.“

II.

Da vi først var borte fra Lysningen, var vi nærmest som Naale i en Høstak. Stien var ikke alene snæver, men havde øjensynlig ikke været i Brug i lange Tider. Der var for Øjeblikket ingen store Træer, der voksede paa den, men der var spærret af alle Slags Smaavækster. Slyngplanter snoede sig om mine Ben og rev i mine Benklæder. Usynlige grønne Ting svippede mig i Ansigtet. Giftige Vækster, ligesom store nøgne Snegle, kvasede under mine Støvler. Nu og da gjorde Lynene det blindende Mørke til en hemmelighedsfuld blaa Labyrint. Og saa, før man kunde faa Tid til at blinke, flagrede det bort, og alt var mørkt som i en Brønd. En Gang, da der kom flere Lyn efter hinanden, var der noget broget, der hvislede og snoede sig frem mellem mine Fødder og gled ind i Buskene. Satan vilde være sprunget efter, men jeg stoppede ham.

Vi gik afsted, idet vi huggede og sled os Vej gennem det levende og det døde, thi Halvdelen af Genstandene var kvalte af den anden Halvdel. Det havde været nederdrægtig varmt under aaben Himmel, men mellem disse sammenfiltrede Vækster var der fuldstændig kvælende. Der var ikke en Mistanke af Brise. Lugten af fugtig vegetabilsk Forraadnelse slog En i Næsen.

Vi gik, men der var intet Tegn til noget Fort. Lidt efter lidt listede der sig en Tvivl om, at der overhovedet var nogen Mening i denne Parforcejagt, ind i mit Sind.

Jeg husker, at vi havde gjort Holdt. Jeg var netop ifærd med at kløe mine Ben, thi den prikkende Hedefornemmelse pinte mig uudholdeligt, da Mørket splittedes af en frygtelig Flamme, der øjeblikkelig efterfulgtes af et Bulder, der var nær ved at sprænge mine Trommehinder. Noget ganske nær ved os maatte være blevet ramt, thi der kom et Brag efterfulgt af en høj, knagende Lyd, og Luften omkring os fyldtes med Røg.

I Øjeblikket troede jeg, at jeg var blevet slaaet til Idiot. Saa opfattede jeg svagt Abdul Kahns Stemme, der raabte:

„Der! Sahib, der!“

Jeg gjorde Forsøg paa at se, men saa ingenting, blændet som jeg var af Lynet.

Manden passerede foran mig, løftede med begge sine Hænder en tung Gren, men i den graa Skummelhed fra Aabningen bagved saa jeg noget, der saa ud som en Ruin. Den var indesluttet paa alle Sider af Junglen og kvalt i Ukrudt.

Idet jeg passerede gennem Aabningen, kiggede jeg op mod Murene. Stenene var blevet skubbet til Side af frodig Vegetation. Der syntes at være et Taarn og en Mængde Kupler og Buer, men der var meget lidt tilbage af dem. Stedet havde øjensynlig været forsynet med Skydeskaar til Kanoner, men Aabningerne var alle stoppede af Ukrudt. Det hele havde Udseende af at være tusind Aar gammelt, og Stilheden var saa dyb som i en Grav.

Jeg ventede og lyttede. Abdul Khan gjorde det samme. Selv Satan stod stille. Der var noget afskyeligt over Stedet, men jeg kunde ikke sige, hvad det var. Mens vi stod der og stirrede op paa Murene og ventede paa det næste Lyn, genkaldte jeg mig Høvdingens Ord:

„Kun Junglen tør leve der, Junglen og det, som jeg ikke maa nævne.“

Abdul Khan trak mig igen i Ærmet.

„Det er ikke nogen Plads for os, Sahib,“ hviskede han. „Vi er levende Mænd.“

Det fik mig til at tage mig sammen, og jeg bad ham om at gaa Pokker i Vold og tilføjede, at det ikke var min Agt at gaa tilbage. Han henvendte sig med nogle slaviske Bønfaldelser til sin egen Guddom. Det taler til hans Fordel, at han ikke løb sin Vej, men Abdul Khan var en Gentleman inde under sit dunkle Skind. Saa vadede vi videre, jeg foran, han bagefter, med Ukrudtet helt op til Brystet.

Som jeg havde ventet, var Indgangen helt omme paa den anden Side. Det tog nogen Tid at finde den, for den var næsten ganske tilstoppet af et stort Tulipantræ. De glimtende Lyn skinnede paa de store højrøde Blomster, saa man ikke kunde se andet end, at de var Pjalter dyppede i Blod. Oven over den hang de nøgne, blegede Ender af en død Slyngplante som hvide, snoende Snoge. Naa, og Du tror maaske, jeg ser Syner? Gør Du? Ved Gud, hvis Du havde været der, vilde Du ogsaa have set Syner. Der var noget ved det Fort, der kunde sætte en Bøffels Indbildningskraft i Bevægelse.

Bygningen havde været godt bygget. Der var en Vindebro, men hvis der havde været en Grav, saa var den blevet fyldt op for længe siden, for det var et helt Vildnis af Ukrudt. Murene var meget solide, der manglede ikke en Tomme i sex Fod. Indgangen havde en Slags halv Kuppel, halv Hvælving over sig. Under Tulipantræet var der Rester af en Port, kobberforgyldt, intet mindre, og udskaaret med snurrige Hinduguder. Det forundrede mig, hvorledes alt det kunde være blevet begravet dybt i Junglen.

Naa, vi gik indenfor. Gaardsrummet var aabent mod Himlen, men der var Ruiner af et Stykke gammelt Galleri i den ene Ende, som lovede Ly. Jeg gik over imod det og sagde til Abdul Khan om at skynde sig og koge min Aftensmad.

„Aftensmad!“ udbrød han.

„Selvfølgelig,“ raabte jeg. „Tror Du, jeg vil gaa i Seng uden Aftensmad?“

Han vred sine Hænder.

„O, Herre, vær barmhjertig. Der er ingen Aftensmad. Det er min Fejl. Jeg har glemt den. Men maaske kan den skaffes ved at spørge i Landsbyen.“

Jeg tøvede. Skulde jeg lade ham gaa? Sulten afgjorde Spørgsmaalet.

„Skynd Dig,“ sagde jeg. „Men staa ikke og snak med den gamle Æsel af en Høvding. Jeg giver Dig tyve Minutter til at være tilbage i.“

„Den himmelfødte skal blive adlydt.“ Han hilste og vendte sig for at gaa, men jeg standsede ham.

„Hør her,“ tilføjede jeg, „se at finde ud af den Historie med Aanden, der spøger i disse Ruiner. Du kan fortælle det til mig, naar jeg har spist. Nu afsted og løb saa hurtigt, Du kan.“

Et Glimt viste mig hans forsvindende Skikkelse med den hvide Talar og den grønne Turban. Mørket faldt pludselig ind igen, og jeg var alene.

III.

Jeg har set en hel Del tropiske Uvejr i mine Dage, men intet, der kan slaa det der. Regnen kom endelig. Den faldt som Ladestokke. Spektaklet var bedøvende. Jeg kunde høre i den sorte Nat, hvorledes den tærskede Løvet over Kvadratmile Jungle. Og hele Tiden var der ikke en Vind, der rørte sig, eller en Lyd, med Undtagelse af Bulderet af faldende Vand.

En mærkelig vaad Lugt begyndte at trænge sig frem. Gaarden blev en Sø. Smaa Strømme valsede forbi paa deres Vej til Skoven. Støjen, de gjorde, var et Slags rindende Accompagnement til Regnens store Solo. Mit Ly var snart oversvømmet. Vandet steg stadig. Tilsidst kunde jeg mærke det plaske mellem mine Fødder. Satan holdt ikke af det. Han begyndte at trykke sig tæt ind til mig, og jeg mærkede, at han stak sit grimme Hovede ind under min Jakke; det var den tørreste Plads, han kunde finde. „Gode, gamle Dreng,“ sagde jeg, men, lige meget, jeg havde Lyst til at følge hans Exempel.

En Tanke slog mig. Jeg havde bemærket en Dør, der ledede ind til det indre af Fortet. Jeg samlede mine Ting sammen, kaldte paa Satan og vadede tværs over Gaarden.

Jeg naaede Indgangen og fandt, at den var tør, thi den stod noget over Gaardens Niveau. Selvfølgelig var der bælgmørkt derinde, thi i det Øjeblik havde Tordenvejret brummet og knitret sig længere bort, skønt Regnen endnu faldt, som om den aldrig vilde høre op. Idet jeg famlede mig ind, tændte jeg en lille Lanterne, som jeg

fører med mig i min Taske, og da det var gjort, undersøgte jeg Omgivelserne.

Jeg fandt, at det var en stor Hal. Gulvet var brolagt med Fliser af sort og hvidt Marmor, der var knækkede hist og her og grønne af Mos og Meldug. Murene var af Marmor og dækkede med kunstige Malerier, uhyggeligt udseende Dyr, altsammen udført i Maling og kostbare Sten. Panelværket — jeg har Grund til at huske det Panel — var det eneste, som ikke var ornamenteret. Det var af fuldt, hvidt Marmor og naaede omtrent saa højt som til Knæet. Der var ogsaa en Søjlerække, slanke, hvide Kolonner, bedækkede med Snitværk, der løb rundt i Rummet, omtrent halvanden Alen fra Ydermuren og bar Midterbygningen med dens Mængde af smaa, sirlige Spidsbuer. I Midten var der et Badebassin ned i Marmorgulvet; de to Trin, der ledede ned i det, var solide nok til at bære en Elefant. Højt oppe var der Rester af Farver, som viste, hvorledes der havde set ud for længe siden, Rester af Guldskallen paa Søjlehovederne, violetrøde, bleggrønne og lyseblaa Blærer, pletvis hen over Træloftet. Selvfølgelig var det hele forfaldent, men ikke saa meget, som man skulde tro, naar man forstod, at Bygningen havde været forladt i lange Tider.

En Ting lagde jeg især Mærke til. Der var en besynderlig indfødt Lugt, en blandet Lugt af Palmeolje og Røgelse, der var paafaldende. Rummet havde noget kuldegysende ved sig, der fik mig til at ryste til Trods for Nattens Hede. Den lille Lanterne pegede kun med sin gule Finger paa et Sted af Gangen, alt eftersom jeg vendte mig. Jeg lod den langsomt glide rundt i Hallen, lod den krybe op ad det døde, hvide Panelværk og de udenlandske Dyr paa Væggene, flimre hen over de gyldne Søjlehoveder og danse omkring mellem Søjlernes dybe Udskæringer.

Bygningen var tom og bar som en Haandflade. Du vil maaske sige, at det ikke er til at forundres over. Men det var netop det, der forbavsede mig. Det m æ r k e d e s ikke, som om der var tomt. Mens Lyset langsomt gled rundt, havde jeg en nederdrægtig Fornemmelse af, at jeg ventede at se nogen, og jeg var uudsigelig glad ved ingen at se. Saa bestemt var den Følelse hos mig, at jeg vil være hængt, om jeg ikke undersøgte det hele en Gang til, og listede mig rundt paa Tæerne, som om jeg var bange for at lade mig bedrage af mine egne Fodtrin.

Jeg havde næsten tilendebragt denne anden Inspektion, da jeg fik Øje paa noget sort paa en hvid Marmorflise. Jeg tog det op. Det var en tung Ankelring, lavet i et Stykke, en Kvindeprydelse. Den var slidt tynd paa de to Sider, som ved Gnidning. Den var selvfølgelig næsten sort af Alder og Vejr, men jeg kunde se, at den var af Sølv. Jeg saa længe paa den, drejede den rundt atter og atter, og spekulerede paa, hvem den Kvinde kunde have været, hvor længe siden det var, at hun havde levet, hvorledes hun havde mistet sin Ankelring, og hvorfor hendes Paarørende ikke havde taget den i Besiddelse. Mens jeg var ifærd med at undersøge den, kom Følelsen af ikke at være alene over mig endnu stærkere end før. Det var, ligesom den hang sammen med den gamle Ankelring. Jeg vilde ønske, jeg kunde fortælle Dig, hvad jeg følte. Det krøb forbandet i mig. Jeg holdt det ud et Øjeblik, men saa kunde jeg ikke længer. Jeg hev den fra mig, og den faldt til Gulvet med en klingende Lyd.

Lyden var forbløffende. Jeg antager, at det var paa Grund af den Maade, Stedet var bygget, det lød, som om et Dusin Ankelringe var blevet kastede. Jeg stod bumstille, stirrende hen paa den og lyttede til Ekkoerne. Ringen laa der og saa ganske harmløs ud, og dog vilde jeg ikke have rørt ved den igen, ikke for en Maaneds Løn. Men paa en Gang fik det absurde i Situationen mig — en Englænder, der stod der med Hjærtet i Halsen og stirrede paa en død Kvindes Ankelring — til at le. Men jeg løftede mig paa Taaspidserne i det samme og listede mig sagte tilbage til Døren.

Jeg kunde ikke begribe, hvad i Alverden der var blevet af Satan. Han havde fulgt mig, da jeg gik over Gaarden, men jeg havde ikke set ham siden. Regnen faldt endnu. For Spektaklets Skyld kunde jeg godt have været i en Baad paa Søen, thi den Maade, Regnen piskede det staaende Vand i Skum paa, lød ikke som jeg befandt mig midt i Indien.

„Satan!" kaldte jeg sagte. „Satan!"

Et svagt Hyl svarede mig. Min Opmærksomhed fordobledes. Jeg havde aldrig hørt Satan hyle paa den Maade før, og for at sige Sandheden, jeg holdt ikke af det. Lyden kom udefra Regnen. Jeg drejede Lanternen, saa Lyset faldt ud gennem Døren, og ved Gud! Jeg fik et Stød. Der stod Satan og spejdede ind. Han krøb sammen, hans Børster strittede, og hans Hale stod saa stiv som en Klinge. Hans Øjne var halvt ude af Hovedet; det gule i dem skinnede i Lyset. Jeg har set det samme Udtryk en Gang før i en Mands Øjne, før vi hængte ham, og jeg bryder mig ikke om at se det igen. Det mærkeligste var, at han slet ikke saa paa mig, men paa noget forbi mig i Rummet bag min Ryg. Jeg drejede mig og kastede Lyset hen over Marmorgulvet og de malede Dyr paa Væggene. Der var ingenting.

„Kom her, Satan," smigrede jeg.

Hunden hylede igen og daskede med Halen for at vise, at ahn hørte. Men hans Øjne flyttede sig ikke saa meget som en Tomme. Regnen piskede ned paa ham, og han stod i Vand, noget, han i Almindelighed hadede, men han syntes ikke at lægge Mærke til det.

„Kom ind straks," befalede jeg.

Jeg kunde have været en Moskito, mere Notits tog han ikke af mig. Saa blev jeg vred. Jeg løb ud i Regnen og greb ham ved Halsbaandet og forsøgte at hale ham op ad Trinene. Han satte sig imod af alle Kræfter. Jeg fik det store

Læderhalsbaand halvvejs ud over Ørerne paa ham, men han havde plantet Forbenene i Vandet, og han var stærkere end jeg. Der skulde mindst have været en Elefant for at flytte ham, og jeg indsaa, at ingen Magt i Verden kunde overtale ham til at gaa ind i Rummet.

Jeg brødes endnu med ham, da noget hvidt vadede ud af Mørket. Det kom over os saa hurtigt, at mit Hjerte hoppede.

„Gid Fanden havde Dig, Abdul!" raabte jeg. „Hvad i Alverden mener Du med at komme og gøre mig forskrækket paa den Maade?"

„Tilgiv, o, Herre," mumlede han, men han udtalte Ordene, som om han ikke tænkte paa dem. Hans sorte Øjne var fæstede paa Indgangen. Jeg vil være hængt, om de ikke mindede mig om Satans. Han frembød et besynderlig hedensk Skue, som han stod der. Hans grønne Turban drev som en Vandtud, og hans tilsølede Dragt klaskede ind til Benene paa ham. Lyset skinnede paa hans vaade Ansigt. Hans Mund stod aaben.

„Naa, hvad venter Du paa at faa at se?" spurgte jeg ærgerligt.

Han fo'r sammen og tvang sine Øjne til langsomt at flytte sig fra Døren.

„Intet, Sahib," hviskede han, men jeg kunde tydelig se, at han løj.

„Hvad har Du faaet at spise til mig?" spurgte jeg.

Som Svar rakte han mig en Kurv, han havde baaret under sin Kappe.

„Bring det indenfor," sagde jeg.

Han flyttede sig ikke.

„Hører Du," gentog jeg. „Gaa ind med det."

Jeg holdt mine Øjne fæstede paa hans Ansigt. Dets Udtryk var besynderligt. Han var den lydigste Tjener, jeg nogensinde har haft. Han gjorde alt, han gik, hvorhen det skulde være. Men nu tøvede han for første Gang.

„Abdul," sagde jeg alvorligt.

„O, Himmelfødte!" bad han. „Tilgiv din Tjener. Din Vilje er Loven. Men jeg tør ikke gaa derind."

Det var grov Opsætsighed. Skulde jeg lade baade Hunden og Manden trodse mig. Jeg er nederdrægtig stædig, naar noget kommer mig paa tværs, og skønt jeg selv i Øjeblikket ikke følte mig oplivet over Stedet, saa vilde jeg dog ikke vise det. Men jeg tror, jeg glemte min Beslutning i Øjeblikkets Hede.

„Du gaar ind," sagde jeg rasende, idet jeg pegede paa Døren, „eller ogsaa vil jeg vide Grunden."

Han sendte mig et Blik. Frygten i hans Øjne forsvandt ikke, men der kom et Udtryk af en Slags „Kismet" i dem. Det fik mig til at føle, at jeg var et Bæst, men jeg vilde ikke gaa fra, hvad jeg havde sagt, især ikke over for en Indfødt. Han gjorde en Gestus, som om han vadskede sine Hænder. Saa gik han med Hovedet hævet op ad Trinene, forbi Lanternen, ind i Mørket. Jeg fulgte ham.

Da jeg naaede ham, var min Vrede forbi, og der var noget i Mandens Ansigt, der gjorde mig eftertænksom. Jeg kunde se, han vidste mere end jeg.

„Har Du hørt Historien?" spurgte jeg, idet jeg skruede Lanternen op.

Han sagde, at han havde hørt den, hvorefter jeg bad ham om at fortælle mig den, og sagde til ham, at jeg vilde lade ham gaa op i Landsbyen, naar han havde lavet min Aftensmad. Han smilede, et besynderligt, haabløst Smil, som jeg huskede senere.

Jeg satte mig ned med Ryggen mod en Pille, han stod foran mig, helt værdig, trods sin tilsølede Kappe. Vandet drev af os og randt ned i Marmorbassinet. Det var ganske stille, thi Regnen var hørt op, og kun Vandets svage Gurglen hørtes. Hvad Junglen angaar, var den dødsstille. Abdul Khan talte.

IV.

Jeg vil forsøge at fortælle Dig Historien. Jeg vil forsøge at fortælle Dig den i dens sære, blomstrede Sprog. Jeg tænker, jeg kan, thi et halvt Menneskeliv mellem Indfødte har gjort mig til en halv Indfødt. Du maa tænke Dig Abdul Khan staaende der, ganske dryppende. Hans Mahogniansigt og hans krøllede Skæg skinnede i Lyset fra Lanternen, og hans store Skygge slyngedes ret bag ham, tværs over Marmorgulvet, op ad det høje Panel og op til de ugudelige Dyr, der teede sig vildt paa Væggene. Han stod ganske stille, mens han talte, og hans Stemme hævede sig ikke under Fortællingen men nu og da kastede han et Blik fra Øjekrogen til Skyggerne bag Pillerne.

„Himmelfødte," sagde han, „dette Fort tilhørte en Gang Nawab, en mægtig Mand, af stor Rigdom. Det var længe, længe siden, da Høvdingens Bedstefader endnu var en Dreng. Det fortælles, at Nawaben en Gang tog afsted alene paa en Rejse. Stor var den Fest, der forberedtes for den hjemkommende. Han havde befalet det. Da han, til den fastsatte Tid, kom ridende ud af Junglen, blev Natten lys af Skæret fra mange Fakler. Han kom ikke alene. Ved hans Side red en Kvinde. Det blev bemærket, at han ikke agtede paa Glædesraabene, men hældede sig mod hende, som Mændene hælder mod Kærligheden, der ses for første Gang gennem Begærets Øjelaag. Hun var vidunderlig smuk, men alle forundredes over at se hende ride saadan aabent og utilsløret ved Siden af Herren. Hvorfra kom hun? spurgte den ene efter den anden, da de to red frem i Fakkellyset. Men ingen kendte Svaret.

Efter dette blev alt forandret i Fortet. Kvindens Ord blev Lov, og Nawaben var som en, der er forhekset af det onde Øje. Han vilde ikke længer jage, eller tage Del i nogen Slags Fest, men vilde sidde her — i dette Rum — og se hende danse. Mænd talte om hendes Dans med stanset Aandedræt, den var som ingen

dødelig Kvindes Hendes Fødder var smaa, meget smaa, og lette under Bevægelsen som Maanestraaler. Naar saa Badets Time nærmede sig, bortjog han alle tilstedeværende, og Lyden af hendes Latter hørtes udenfor, som Sølvklokker i en stille Time.

Ingen er saa velsignet, Sahib, at han ikke har hemmelige Fjender, og den nye Favorit blev som sædvanlig en Torn i Kødet paa de tilsidesatte. Det blev hvisket, at hun var en letfærdig Kvinde. Hvem ved det? Det er saa længe siden. Og er ikke Sandheden at ligne ved en Aal, der snor sig i en Sækfuld Snoge? Den forgiftede Hvisken kom fra Kvindernes Rum. Den hørtes i Korridorernes Stilhed, til den tilsidst naaede Nawabens Øre. Mens han udspionerede hende, fandt han hende en Nat i fortrolig Samtale med en Slave. For en Kvinde i vort Land er dette nok til, at hun har fortjent Døden. Men hun kom langt borte fra, utilsløret, og sikkert var vore Skikke ikke som hendes. Slaven blev druknet i Graven. Men de, der saa Nawaben, sagde, at hans Jalousi var et bullent Saar, der trodsede Lægekunsten.

Han blev ved at skærpe sit Sværd og prøvede det ofte paa sin Haandflade. Saa kaldte han Kvinden til sig. Det var i dette Rum. „Dans!“ sagde han, og hun dansede. Han vogtede paa hende, hans Hage sank ned i hans Haand, hans Tænder gnavede i hans Underlæbe. Slaverne trykkede sig sammen i en Krog som en Flok forskræmte Faar. Hvert Øje fulgte hende, mens hun dansede, og det huskedes senere, at hun alene intet ondt syntes at ane. „Nok!“ raabte Nawaben med en frygtelig Stemme, og han jog alle undtagen Kvinden ud af Rummet. Lyde, der var besynderlige og fulde af Angst blev hørte, mens Mænd lyttede med blege Ansigter. En Kvindes Stemme, der lo, en Mands, der hævede sig i Raseri, et Skrig, der hurtigt fulgtes af et andet, og endnu et — og mere Latter, men denne Gang vild og skrækkelig — en Mands Latter.“

Hvert Øje fulgte hende, mens hun dansede, og det huskedes senere, at hun alene intet ondt syntes at ane.

Da Abdul Khan sagde dette, drejede han sit Hovede for at lytte og stirrede urolig ind i Skyggerne. Natten var ganske stille. Paa en Gang fo'r jeg sammen. Der kom en Lyd i min Nærhed, som jeg ikke kunde gøre mig klar. Et eller andet — jeg kunde ikke sige, at det kom fra noget bestemt Sted — og saa svagt, at jeg ikke var sikker paa, om jeg hørte det eller ikke. Men Khan fornam det ogsaa, det vil jeg sværge paa. Jeg tror, han hørte det længe før jeg. Jeg drejede mig nervøst og stirrede ind i Skyggerne. Der var intet, som rørte sig. Det slog mig, at vi begge lyttede med aabne Øren. Det var meningsløst! Hvad mig angaar, saa kom jeg hurtigt i den Tilstand, i hvilken en Mand kan udmale sig alt.

„Er det Enden paa Historien?“ spurgte jeg, idet jeg barsk afbrød Stilheden.

„Nej, Sahib," svarede han med rædselsslagen Stemme, „der er mere endnu. Kvinden blev aldrig set siden. Ingen ved, hvad han gjorde med hende, men hendes Skrig blev længe ved med at være en Nattemare for dem, som lyttede. Det bliver sagt, at han begravede Liget med sine egne Hænder under Gulvet i dette Rum. Gud ved det! En Ting er sikker, at hun er her endnu, og at hun bringer Ulykke til alle dem, der ser hendes Ansigt. Den Himmelfødte kan ryste paa Hovedet, men det er sandt. Nawaben døde gal. Han levede her mange Aar, som et Dyr, ganske alene, thi ingen turde holde ham ved Selskab. Hans Lig blev fundet af Roti Ram, Høvdingens Broder. Det laa paa Kanten af Badet. Man tænker, at det var paa det Sted, han pinte Kvinden. Roti Ram begravede det i Junglen og kom saa tilbage for at søge efter Rigdommene. Det var bedre, om han aldrig var bleven født, thi da Natten faldt paa, saa han Ansigtet, og raver sanseløs omkring til denne Dag. Der er en anden Historie om en Sahib, en af Din Race, som slog Lejr her, overrasket af Mørket. Det vides ikke, hvad han saa, men han flygtede skyndsomt før Dagning."

Der blev en Pause. Abdul Kahn rejste sig i sin fulde Højde, og i hans Øjne kom der igen det besynderlige „Kismet"-Blik. Det var det tungsindigste, mest haabløse, jeg nogensinde har set.

„Hvad mig angaar," fortsatte han alvorligt. „Jeg tilhører den Himmelfødte. Det var hans Vilje, at jeg skulde komme her, det kan være, han er Skæbnens Finger. Sidste Nat drømte jeg en Drøm, der varslede ondt: Der var et Mørke foran mit Ansigt, i hvilket jeg ikke kunde se. Gud alene kender Meningen. Det kan være, at min Tid er kommen. Ingen Mand kan flygte for Skæbnens Sværd!"

V.

„Hvad er Du bange for?" sagde jeg vredt, thi jeg var opirret paa mig selv, fordi jeg følte Deltagelse for ham.

Han saa omkring sig, som om hans Ord kunde blive hørt af nogen, og kom et Skridt nærmere.

„Jeg frygter Galskaben," hviskede han, idet han lænede sig imod mig, mens han talte, og jeg kunde se, han mente det.

„O, Sahib!" fortsatte han. „Jeg har en Kone og en lille Søn. Mange Gange bedre at de skulde dø, end at de skulde se mig som Roti Ram i Nat."

Han rystede og fo'r med sin brune Haand hen over Øjnene. Over ham og bagved ham kunde jeg se et malet Dyr. Det holdt sit Hovede paa den ene Side og betragtede ham med sine onde Øjne, som om det virkelig lyttede Abdul Kahn ventede uden at tale. Han saa ud som en Mand, der imødeser noget, men ikke nøjagtigt ved, naar det kommer ham nær. Det var ganske stille. Vandets Gurglen udenfor blev svagere. Han tog sig sammen med en Anstrengelse.

„Det skal finde mig rede," sagde han langsomt, som om jeg havde spurgt ham.

„Hvad vil Du gøre?" spurgte jeg, idet jeg forsøgte at tale ligegyldigt.

Som Svar pegede han paa en lang Kniv, han bar i sit Skærf. Jeg stirrede paa det morderisk udseende Blad, der stak frem fra de røde Folder. Det var en grufuld Idé. Selvmord er meget godt, naar man halvvejs har forbrudt sit Hoved, men han var saa frisk, som Du er i Aften, og saa koldblodig som en frossen Agurk. Det eneste løjerlige ved ham var, at han syntes at vide mere end en hvid Mand, skønt jeg ikke kan sige Dig, hvordan det hang sammen.

Vi saa paa hinanden i Tavshed. Det besynderlige ved Situationen gøs igennem mig, det gamle Fort i Junglen, vi to Mænd, der hviskede i det svage Lys, det „noget" der, som ingen anden end Satan kunde se, og Aftensmaden i Kurven, som vi begge havde glemt.

Den samme Tanke slog ned i ham, da jeg saa paa ham, og han blev Tjener igen. „Sahiben vil spise?" sagde han høfligt. Jeg havde ikke mere Appetit end en syg Kat, men jeg sagde: „Selvfølgelig."

Vi saa os omkring sammen efter et Sted at lave Mad. Vi fandt en Dør, næsten lige overfor Indgangen, der førte ind i et lille Rum. Det havde været benyttet til Madlavning, for der laa Brænde omkring, og en ituslaaet Lergryde laa paa Siden som om nogen havde efterladt den i Skyndingen. Jeg forlod ham der og gik tilbage til det store Rum.

Jeg satte mig ned igen paa Hjørnet af Bassinet, men jeg var hvileløs. Fortællingen blev ved med at plage mig. Jeg har i Almindelighed ikke megen Indbildningskraft, jeg er for sund til det, men der, lige paa det samme Sted vil jeg være hængt, om jeg ikke kunde se det hele for mig, især den gamle jaloux Nawab, der bed sin Underlæbe, og Kvinden, der dansede paa hans Befaling. Jeg grublede endda over, hvordan han havde pint hende, om hun havde kæmpet meget, mens hun skreg, og om hendes Blod næsten havde dækket Bunden af Badebassinet for min Fod. Den sidste Tanke besatte mig saadan, at jeg undersøgte Marmorfliserne med min Lanterne, men de fortalte mig intet. Det eneste, jeg fandt, var en Tudse, der sad paa Hug i et Hjørne, og saa ud, som den havde været der i Aarhundreder.

Jeg lænede mig over Badet, da Støjen, jeg syntes, jeg havde hørt før, fik mig til at løfte Hovedet og holde Vejret. Det syntes at være hos mig i Rummet, skønt jeg ikke kunde forstaa hvor. Det kom i Virkeligheden først fra et Sted, saa fra et andet, og undertiden standsede det helt. Det var en mærkelig Lyd, en aandeagtig Ringlen som af en Klokke, og dog ikke som en Klokke. Jeg kunde ikke blive klog paa det. Der er ikke noget, der er mere irri-

terende end en Lyd nær ved En, som man ikke kan blive klog paa.

Da jeg saa rundt i Rummet, fik jeg Øje paa Satan. Han var krøbet op ad Trinene og stod med Hovedet inde i Hallen. Jeg glemmer ikke let hans Fjæs. Hans Øjne var baade hypnotiserede og skrækslagne. Han blev ved med at stirre ind, ikke paa et Sted, men her og der, som om han fulgte dette „noget". Der er ingen Tvivl om, at han hørte Lyde oven i Købet, thi han spidsede Øren. Men det var mere, hvad han saa, end hvad han hørte, der drev ham de Trin op og fastholdt ham der mod hans Vilje.

Den ringende Lyd blev højere. Naar den nærmede sig mig, fulgte Hundens Øjne den langs Panelværket, og naar den fjærnede sig, drejede hans Hoved sig om Dørstolpen, til han stirrede paa noget lige bag min Ryg.

Jeg betvang mig selv og holdt ud til dette to Gange. Men saa var jeg ikke Mand for at staa imod længer. Rystende over hele Kroppen fo'r jeg op. Jeg lagde Mærke til, at naar Lyden kom rundt til Indgangen, trak Satan sig tilbage, og satte sig paa Bugen, lydløst snærrende, men naar den var passeret forbi ham, kom han et Trin nærmere, med hver Børste paa hans Krop strittende af skrækslagen Nysgerrighed. Det gav mig noget at tænke paa.

Idet jeg løftede Lanternen, drejede jeg Lyset mod det nærmeste Stykke af Panelet, og ventede. Abdul Khan gjorde ikke mere Støj i det tilstødende Rum end en død Mand. Jeg spekulerede paa, om han ogsaa lyttede. Der kom ikke saa meget som en Hvisken fra Junglen. Jeg kunde høre Satans Aande, thi Dyret var i en Tilstand af voldsom Ophidselse. Af hans Øjne kunde jeg se, at „Tingen" bevægede sig i Skyggen bag Pillerne. Ringningen havde varet ved hele Tiden. Da jeg rettede Lanternen mod Panelet, lød det længere borte, men hvert Øjeblik kom det nærmere. Jeg vilde have givet meget for at kunne springe ud i Junglen for aldrig at sætte min Fod paa det forbandede Sted igen.

„Tingen", hvad det saa var, sneg sig omkring i Rummet, saavidt jeg kunde dømme, nær ved Gulvet, lige ved det hvide Marmorpanel.

De var smaa og nøgne, og det mærkeligste var at de dansede.

Jeg stod næsten i Midten af Hallen. Da det var lige til venstre for mig, havde jeg Lyst til at kaste Lyset hen paa det, men jeg gjorde det ikke, thi jeg havde besluttet at vente. Det kom nærmere og nærmere. Jeg hørte ikke en enkelt Lyd, men flere. Det, at vide, at det var saa nær ved, og at jeg dog ikke var i Stand til at se det, fik det til at isne i min Krop. Der gik en Evighed, og jeg begyndte at tælle aandeløst, men før jeg havde talt til ti, forlod det Skyggen og bevægede sig ind i den brede, gule Lysstribe.

Store Gud! Jeg skal aldrig glemme det Øjeblik. Der var noget, som alligevel kunde ses. Jeg venter ikke, at Du skal tro mig, men hvad jeg saa, var dette: to Fødder, der var huggede af, lige over Anklerne. De var smaa og nøgne, og det mærkeligste var, at de dansede, lige som om hele den døde Kvinde var der. Det hele blev fuldstændig klart for mig nu. Støjen, jeg havde hørt, var Klangen af Sølvankelringene, der dinglede omkring de mishandlede Benstumper.

Jeg saa Abdul Khans Ansigt, forvredet af Skræk. Hans Øjne var fæstede paa noget, der ikke var paa Jorden, noget over min Skulderhøjde. Et Øjeblik stirrede han, som var han blevet til Mahogni; saa strakte han sine Hænder i Vejret som en druknende Mand, faldt ned paa alle fire, og kravlede baglænds bort i Mørket. Der var noget absolut dyrisk i den Maade, han gjorde det paa. Det menneskelige syntes som fejet bort af hans Ansigt, og der blev kun vanvittig Rædsel tilbage. Det tog mig et helt Minut, før jeg kunde tage mig sammen. Saa fulgte jeg ham med Lanternen i Haanden.

Manden var krøbet tilbage i det tilstødende Rum, som om hans eneste Tanke var at komme saa langt bort som muligt. Jeg kastede Lys ind i Rummet. Han var krøbet sammen i den fjerneste Krog, hans mørke Øjne stod frem af deres Huler. Hans Kniv var faldet fra Bæltet, og laa paa Gulvet udenfor hans Rækkeevne, men han tænkte ikke paa den. Jeg talte til ham, men han svarede ikke. Jeg vilde have trukket ham frem, men da jeg gjorde et Skridt frem imod ham, spyttede han efter mig. Saa krøb han endnu længere ind i Krogen og be-

gyndte at hyle. En dyrisk Lyd, der gjorde mit Blod koldt.

Det var til ingen Nytte at plage ham. Jeg kunde intet gøre. Jeg tilbragte Resten af Natten i den vaade Forgaard med Satan, og ved det første Tegn til Daggry flygtede jeg fra Stedet, for aldrig, haaber jeg til Gud, at se det igen.

* * *

Nye brød pludselig af og tørrede sit Ansigt.

„Og Abdul Khan?“ spurgte jeg.

„Abdul Khan? Aa, den stakkels Djævel havde Lykken med sig, naar alt kommer til alt. De husede ham i Landsbyen i et Par Nætter. Han fik Sygen der, og var færdig paa en Uge.“

„Han kom ikke til Fornuft?“

„Nej, han døde gal. Han vævede til det sidste om et Ansigt, som han sagde, stirrede paa ham fra Mørket. De maatte spænde ham til Sengen, for hvis han kom løs, krøb han under den. Hibbert, den Mands Død er jeg Skyld i.“

Nyes Stemme skælvede af Selvbebrejdelse.

„Nonsens,“ svarede jeg. „Hvordan kunde Du vide, hvad der vilde hænde.“

Jeg skulde ikke have tvunget ham til at gaa ind. Jeg var dum, uvidende, og derfor mistroisk. Det er skrækkeligt, hvad vi undertiden er for nogle Fæhoveder.“

Han faldt hen i mørk Tavshed. Efter faa Minutters Forløb vendte han sig pludselig mod mig og raabte:

„Jeg ser ham hver Nat.“

„Hvem?“ spurgte jeg forbavset, for han skød Ordene ud imod mig med nervøs Kraft.

„Abdul Khan;“ med en Stemme, der skjalv, skønt han anstrængte sig for at skjule det, fortsatte han, „han ligger paa alle fire i et Hjørne af min Stue; hvis jeg gaar hen mod ham, kravler han baglænds — han kravler baglænds, paa alle fire, lige igennem den faste Væg.

Han var ganske ophidset. Det lignede ham saa lidt at fare frem paa den Maade, at jeg stirrede overrasket paa ham. Den Slags Ting forekom mig meningsløse. Dog havde jeg ondt af ham, og Satan ogsaa. Dyret lagde sit grimme Hovede paa sin Herres Knæ, og saa op paa ham med et Udtryk som — naa! hvis det ikke var menneskeligt, var det i det mindste et Gran mere deltagende end noget, jeg før har set.

„Hør nu, gamle Ven,“ indvendte jeg, „det her gaar ikke. Du er overanstrængt, det er, hvad der er i Vejen med Dig. Det er dette forbandede Klima. Tag seks Maaneders Orlov. Efter hvad jeg ved, har Du ikke været hjemme i de sidste syv Aar. Og hør engang, hold op med at ryge Cigaretter.“

Han lo, den mest uhyggelige Lyd, jeg nogensinde har lyttet til. Jeg kendte ham for godt til at tro, at han vilde følge mit Raad, og dog gjorde det mig ondt, da han lidt efter med Satan stolprende i Hælene paa sig forlod Stuen, at se ham rulle en ny Cigaret mellem sine nikotinfarvede Fingre.

Stakkels Nye! Jeg har ikke set ham siden. Jeg kunde have forudsagt Enden. En Mand kan ikke ad infinitum blive ved med at se noget, som gaar baglænds bort fra ham, ret gennem fast Murværk. Der kom en Nat, da hans Tjenere fo'r op af Søvne ved en uhyggelig Støj. De løb ind i Nyes Stue og fandt ham paa alle fire, kradsende med sine blodige Negle paa Muren. Satan stod Vagt over ham og hylede. De vovede ikke at lægge sig imellem, thi Hunden vilde ikke tillade nogen at røre ved dens Herre. Den stakkels Fyr døde en Uge senere i Madras' Galehus. Jeg var skrækkelig opreven over det den Gang, for han var en flink Fyr og en af de bedste Bridgespillere, jeg har truffet. Det er alt.

KEJSEREN KOMMER

AF

BØRGE JANSEN

TEGNING AF V. JASTRAU

Carl den Femte, af Guds Naade romersk Kejser, til alle Tider Herre over Germanien, Hispanien, begge Sicilier, Jerusalem, Ungarn, Dalmatien, Kroatien og alle Landene hinsides Havet, Konge, Erkehertug af Østerrig, Hertug af Burgund, Greve af Habsburg, Flandern og Tyrol, Bærer af syv Kroner, den germanske, Castiliens, Arragoniens, Napolis, Siciliernes, Nederlandenes og den lombardiske Jærnkrone, vil paa denne Dag holde sit Indtog i den af ham naadigst elskede Stad Brüssel.

Og elsker han den, da elsker dens Borgere og Borgersker ham; for den, Gud giver et Embede, giver han og' Forstand til at forvalte det, og da Kejseren havde faaet saa mange Embeder, havde han og' faaet en grov Hoben Forstand. Thi var han from mod Spanierne, klog mod Italienerne og bred mod de brede Flamlændere. Og nu beprydede disse Flamlændere deres Huse med Faner og Frydetegn. Saa stænger de deres Boder, hvornæst Husbond og Madmoder, Geseller og Drenge vandrer af Sted mod Porte de Hal, hvorfra Toget skulde komme, og hvor alle Stykker skulde løsnes. Og da Borgerne, men dog særdeles Borgerskerne var brede, og da alle Gyder og Gænger var smalle, er det let at tænke, at der var stor Trængsel. Men allerstørst var den dog ved Burgunderhertugernes Borg; thi der havde Sangerlavet „Tornebusken" og Stadens andre Lav stillet sig med Bannere samt Lavstegn. Og Bannerne, som lyste i mange Farver, var gode at faa Forstand af; thi var her at se paa Urtegaardsmændenes Banner den gode Adam, som nok var Jorderigs allerførste Urtegaardsmand, paa Bundtmagernes Johannes den Døber; thi han havde jo gaaet med Kamelhaarskjortel; paa Nøglesmeddenes St. Peder, paa Kammagernes Magdalena, der havde saa langt et Haar, at hun derfor sikkert havde brudt mange Kamme sønder og saadan var blevet en god Kunde; og Bødkerne havde Noaks Kontrafej; thi Noak planted jo Vin paa Marken og forskaffed derved senere al Verdens Bødkere ret en artig Gevinst.

Men Slagterne, som intet Banner har, har gjort en Pølse, der maaler 200 brabantske Alen, og som bæres af 20 Svende i hvide Kitler og med blanke Økser.

Lige fra Porte de Hal og til Borgen holder Bysvende i nyeste Mundur, Hælvten gul, Hælvten rød, en Vej aaben, eller de

søger det hvert Fald; thi Trængselen er stor: Bissekræmmere skriger, Bissemunke prædiker, farende Svende og Studenter ser deres Snit i den rare Trængsel til at tage Pigerne om Livet; hist paa Hjørnet staar en Skælm i „den spanske Tønde", her kommer Bysvendene dragende med to trættekære Kvinder, som gaar i samme Halsbræt for at lære at forliges.

Folk leer og kommer med drøj Skæmt, da falder med ét alle Stadens Klokker til Slag, ude ved Porte de Hal giver Stykkerne Generalsalve, og nu har man andet at tænke paa end trættekære Kvinder.

Tys! — Musik? — Pavker! Trompeter!

Alle rækker Hals, Bysvendene sætter Spydstagerne paa tværs og trykker de tykke flamske Maver ind — langt dér henne fænger Solen i Farver og Fjer, i Hestes bølgende Skabrakker og i Trompeters Messing, Vivatraab klinger, Klokker ringer, Hatte farer til Vejrs: Kejseren kommer!

Men først fremrider Trompetister og Pavkeslagere. Fra Trompeter og Pavker flagrer lange gule Duge med den sorte flakte Ørn og Kejserens Valgsprog Plus ultra, og det drøner og skratter, mens Heste danser, og Jomfruer skriger. Saa løfter sig en Skov af Lanser; det er Kejserens Livvagt i gult og rødt, Pludderbukser, mægtige Fjerhatte, Lanserne ret til Vejrs fra højre Stigbøjle — saa gnistrer det end mere i Solen: det er det gyldne Skinds Riddere, alle paa sorte Heste og med gyldne Rustninger, i Hænderne holder de højt løftet Kejserens Faner: Leons Løver, Castilliens Taarne og den flakte Ørn — saa fem hvide Hingste, Kejserens Haandheste, der føres af røde Fodermarsker — paa Siderne Pavkeslagere og Trompetister, der hamrer og blæser løs, for se, dér kommer Kejseren!

„Vivat, vivat!"

Han er spinkel og bleg, Haar og Skæg tyndt og rødligt, under slappe Laag blinker kloge blaa Øjne, tidt slaar han ud med den smalle, fine Haand. Paa Hovedet har han i de syv Kroners Sted en Baret med hvid Fjer. Over Brystet en Vams med Guldbroderi og det gyldne Skinds Kæde, over Skuldrene en Kappe af Silkedamask, graa Hoser med Guld, Juveler paa Dolk, paa Tøjler og Bøjler; den skarlagenrøde Kappe ligger ud over Hingstens brede, hvide Ryg.

Ved hans Side rider Enkedronning Marie af Ungarn, som i hans Sted regerer Nederlandene, og dernæst følger de to danske Prinsesser Christine og Dorothea, Christiern den Andens Døtre, som opdroges her i Nederlandene hos deres Herre Morbroder Kejseren, indtil deres kære Fader atter en Gang, om Gud og Kejseren vil, faar sine Riger og Lande tilbage. Unge, glade og ret lystige er de, saa det er let at se, at de intet ved om, hvad Skæbne, deres Herre Morbroder har tiltænkt dem begge, den ene som den gamle Hertug af Sforzas Frue, den anden som den end ældre Pfalzgrev Frederiks Ægteviv.

Næst Frøkenerne kommer saa mange statelige Herrer, den højeste og skønneste af dem alle har ej Øjnene fra Prinsesse Christines skønne gyldne Haar. Han har bølgende Skæg over den sorte Fløjelsvams. Det er Kejserens Hofmaler, den store Kunstmester, Pfalzgrev Tiziano Vecellio fra Cadore, nys i Barcelona af sin kejserlige Ven gjort til Pfalzgreve, Ridder og Medlem af det kejserlige Konsistorium; og derfor klirrer Sværd ved hans Side, derfor lyser gyldne Sporer paa hans Støvler og gylden Kæde paa hans Bryst.

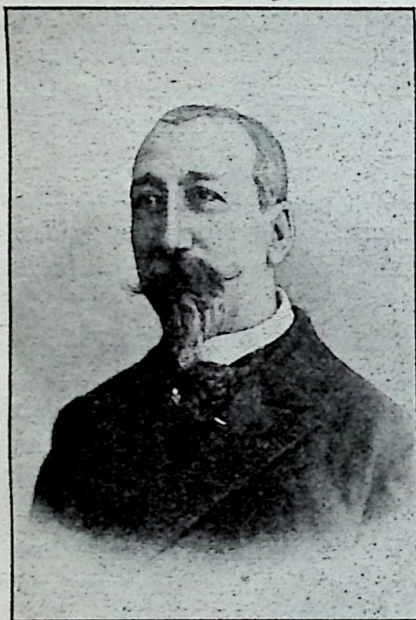
Saa er der alle de spanske Herrer og Damer i sort, hvide Pibekraver, korte Kapper — dér Hertugen af Gandia, Vicekongen af Catalonien Francesco Borgia og hans skønne, blege Frue Eleonore de Castro; Kejserens Kapellan Anthon Berges, Skriftefaderen Broder Juan i Munkekutte, den store Feltherre Davalos del Vasto og hans skønne Frue Maria af Arragonien, den pavelige Kardinal-Diakon Hippolit af Medici med Slægtens røde og blaa Apothekerkugler paa Hestens Skabrak, saa Hofmesteren Luys Quixada, Generalstatholderen over Holland Zeeland og Utrecht, Greven af Hoogstraten, Adolf af Burgund, Herren til Bevern og Veer samt andre af det store Raad, alle efter Rang og Stand — og dér Kansleren Granvelle og hans Søn Kardinal-Biskoppen af Arras, som just ej ser biskoppelig ud med ungarsk dystergrøn Snorevams, røde Pludderbukser, Turban med Fjer og blinkende Krumsabel.

Folk rækker Hals, svinger Hattene og raa-

ber vivat; thi den tapre Biskop kommer just fra de ungarske Lande, hvor han i den straalende Mundur har kæmpet mandelig mod den lede Tyrk, som i de Dage vilde lægge Evropa og hele Kristenheden øde.

Saa følger Kejserens Hofnar med en stor gul Moppe, alle Regentindens Hofmænd, Hofsinder og Smaadrenge, saa Kammersvende, Dørsvende, Stalddrenge, Fodermarsker med Hundreder af Haandheste; men ingen har mere Stunder at se til dette Trods; ad Gyder og Gænger skyder man Snarvej til Borgen for at høre „Tornebusken" synge; men de færreste naar længere frem end de lige kan se Lavenes brogede Bannerduge blive svungne, saa St. Peder og Noak blinker til hinanden i Solen — dernæst ses noget, som lig en mægtig Slange bugter sig hen over Hovederne: det er Slagterne, som kaster deres Pølse til Vejrs.

Og rundt fra alle Sider, nede fra Torvet, oppe fra Bislag og Vindver, Luger og Tage raabes vivat, Trompeter skratter, Pavker drøner, Kirkeklokker klemter, saa det nytter ej, hvor højt Tornebuskene skriger, og hver én rækker Hals for at faa alting med, ja, om det er de to trættekære Kvinder, som Bysvendene trækker rundt med, saa glemmer de at skændes og staar nu og rækker Hals hver gennem sit Hul i det fælles Halsbræt.

Anatole France.

DE DØDES MESSE

AF

ANATOLE FRANCE

TEGNING AF SOPHUS JÜRGENSEN

Følgende Historie blev fortalt mig af Kirkebetjenten ved Sainte Eulaliekirken i Neuville d'Aumont, da vi paa en smuk Sommeraften sad i et af Lysthusene udenfor „Den hvide Hest". Vi drak en Flaske gammel Vin til Minde om et meget velhavende Lig, som han samme Morgen havde fulgt til Graven med al mulig Honnør.

— Min afdøde Fader var Graver. (Det er Kirkebetjenten, der fortæller.) Han var altid i godt Humør, rimeligvis ifølge den Stilling, han indtog, thi det er en bekendt Sag, at Folk, der har deres Arbejde paa Kirkegaarde, i Reglen er meget gemytlige og fornøjede. Døden har ikke noget afskrækkende for dem — de tænker aldrig paa den.

For mit Vedkommende, da forsikrer jeg Dem, Herre, at jeg gaar lige saa rolig ind paa en Kirkegaard om Natten, som jeg gaar ind i et af Lysthusene her udenfor „Den hvide Hest". Møder jeg tilfældigvis et Spøgelse, anfægter det mig ikke i mindste Maade, da jeg formoder, at det rimeligvis har noget at gaa efter, lige saa vel som jeg.

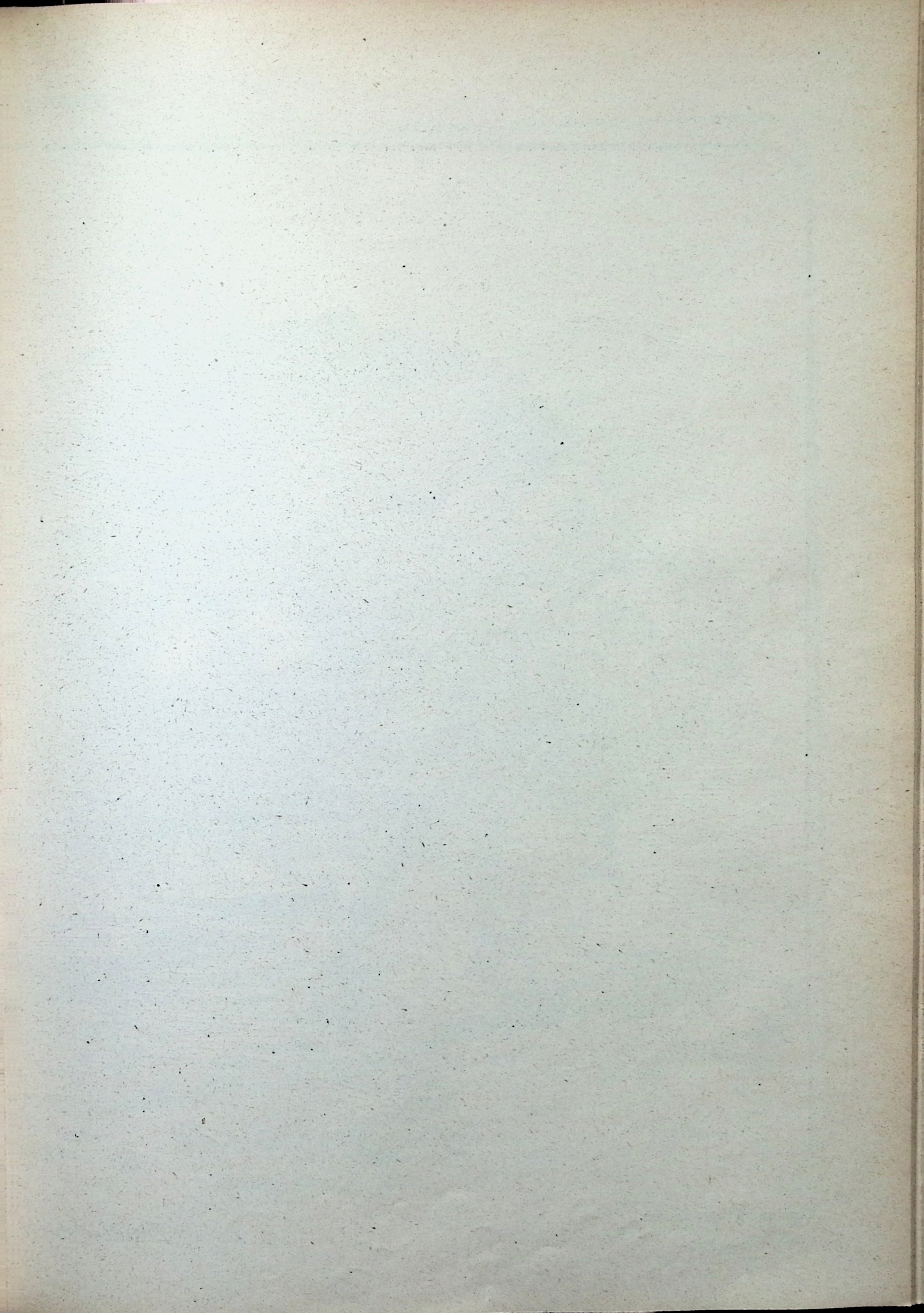
Jeg kender de Dødes Karakter og Vaner, og i den Retning ved jeg mange Ting, som Præsterne ikke en Gang har Rede paa. Hvis jeg fortalte alt, hvad jeg har set, vilde De vist blive højlig forbavset — men Folk kan ikke taale at høre alt, hvad der er sandt, og skønt min Fader nok holdt af at fortælle en Historie en Gang imellem, har han dog ikke røbet en Tyvendepart af, hvad han vidste.

Derimod gentog han i det uendelige de samme Fortællinger, og saa vidt jeg mindes, har han nok over hundrede Gange fortalt, hvad der hændte Catherine Fontaine.

Catherine Fontaine var en gammel Frøken, som han kunde huske, han havde set, da han var Barn.

Det skulde ikke forundre mig, om der her paa Egnen endnu findes to, tre Oldinge, der mindes, at de har hørt Tale om hende, thi skønt hun var fattig, var hun vel kendt og paa en fordelagtig Maade.

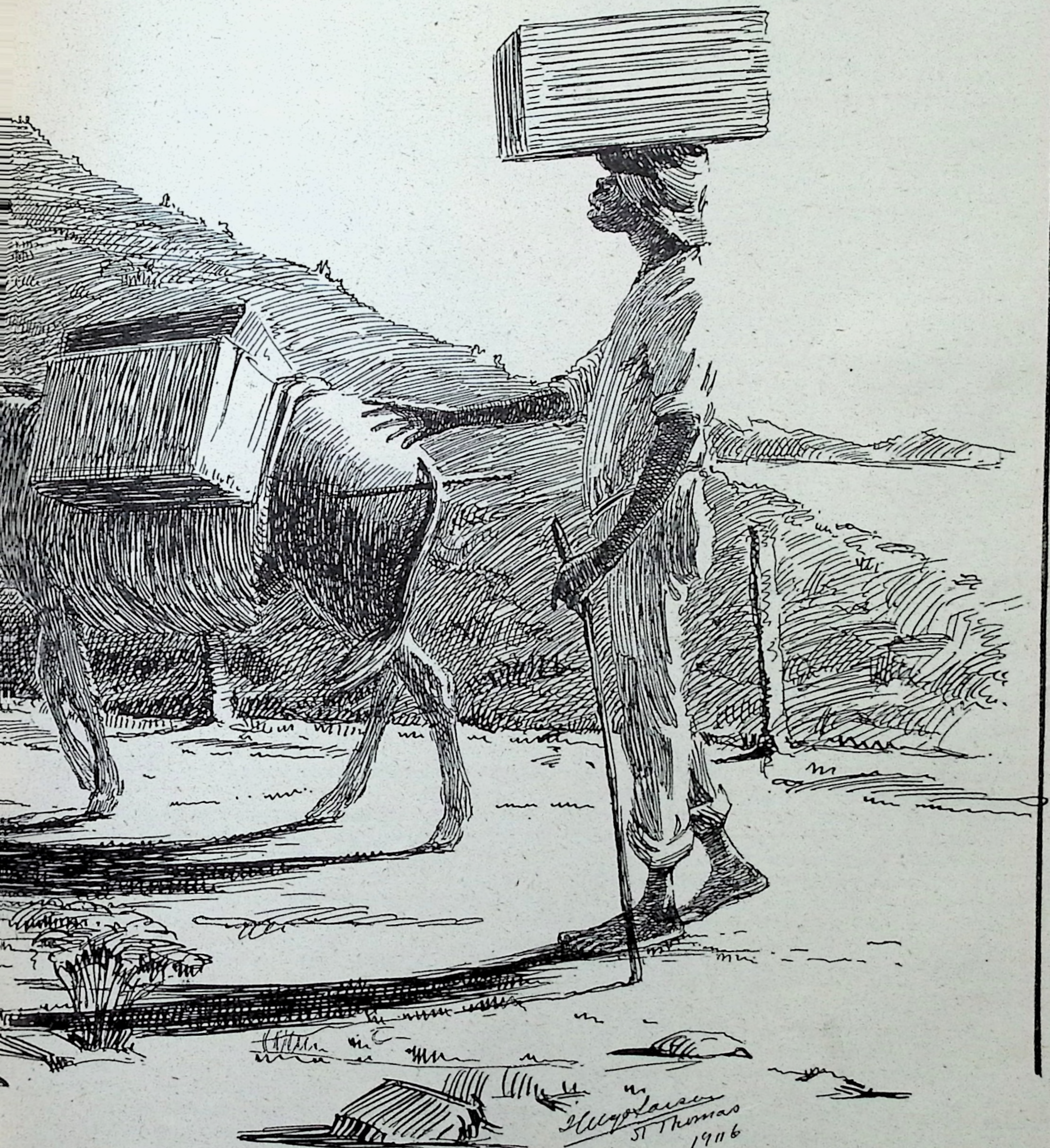
Hun boede paa Hjørnet af Nonnegaden i den lille Karnap, De kan se derhenne paa det gamle, halvt sammenstyrtede Hus, der vender ud

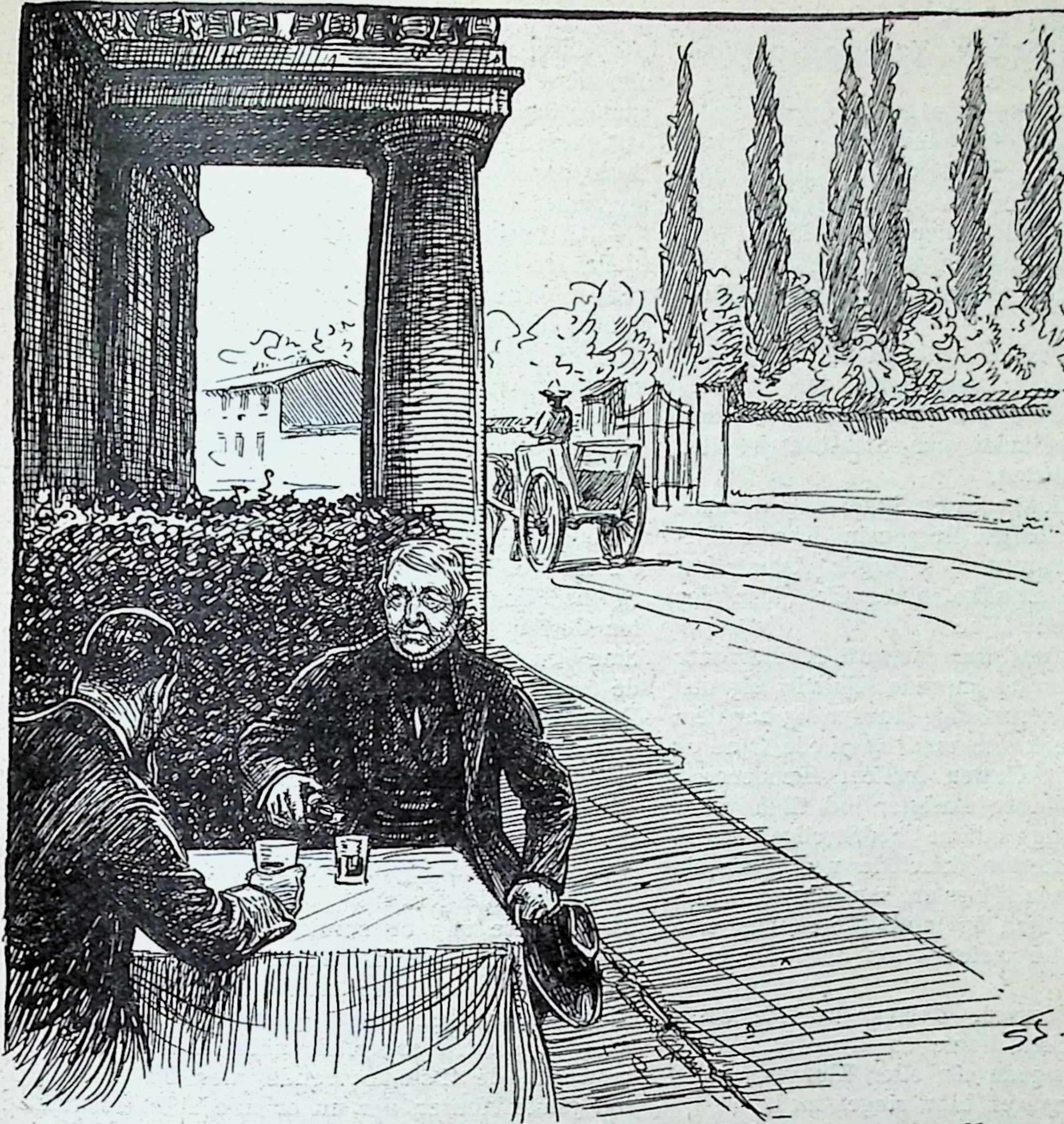

Tegning af *Hugo Larsen.*

Landevejsbilled

...ra St. Thomas.

Vi drak en Flaske gammel Vin til Minde om et meget velhavende Lig, som han samme Morgen havde fulgt til Graven med al mulig Honnør.

drøvet ud, og fordi hun paa sin Finger bar en Ring, hvor Guldsmeden havde anbragt to smaa sammenføjede Hænder — en af den Slags Ringe, som Forlovede i gamle Dage udvekslede med hinanden.

Men nu skal jeg fortælle Dem, hvorledes Sagen forholdt sig.

Catherine Fontaine levede sit Liv i Fromhed og Gudsfrygt. Hun var en flittig Kirkegænger, og hver Morgen, Klokken sex, gik hun, hvorledes Vejret end var, hen til Messen i Sainte Eulaliekirken.

Men en Decembernat, da hun laa og sov

mod Ursulinersøstrenes Klosterhave. Paa Karnappen findes der Figurer og Indskrifter, som er halvt udviskede, men Pastor Levasseur, den afdøde Sognepræst ved Sainte Eulaliekirken, forklarede, at der stod paa Latin, at K æ r l i g h e d e r s t æ r k e r e e n d D ø d e n. Naturligvis menes der den guddommelige Kærlighed, tilføjede han.

Catherine Fontaine boede ganske alene i sin lille Lejlighed, og man havde aldrig hørt Tale om, at hun havde Slægt eller Venner.

Hun var Kniplerske, og De ved maaske, at i tidligere Tid var Kniplingerne her fra Egnen i stort Ry.

Der blev sagt, at da hun var atten Aar, havde hun været forelsket i den unge Ridder af Aumont-Cléry, og at hun havde været hemmelig forlovet med ham.

Men det troede hæderlige Folk ikke paa; de sagde, at det var en Ammestuefortælling, der var bleven opdigtet, fordi Catherine Fontaine mere lignede en Dame, end en ung Pige af Arbejderklassen, fordi hun trods sine hvide Haar endnu var meget smuk, fordi hun altid saa be-

i sit lille Værelse, vaagnede hun pludselig ved Lyden af Kirkeklokker. Da den fromme Catherine ikke var i Tvivl om, at det var til Morgenmesse, der blev ringet, klædte hun sig paa og gik ned paa Gaden, hvor det var saa mørkt, at hun ikke kunde se de omliggende Huse, og ikke det mindste Lysskær viste der sig paa den bælgmørke Himmel. Der herskede en saadan Dødsstilhed, at man ikke en Gang hørte Hundeglam i det fjerne, og at man følte sig langt borte fra alle menneskelige Skabninger.

Catherine Fontaine, der kendte hver Sten, hun satte Foden paa, og som kunde have gaaet til Kirke med lukkede Øjne, var snart naaet hen til Hjørnet af Nonnegaden og Sognegaden, der, hvor der foroven i et Træhus er udskaaret et Kors i en stor Bjælke.

Derfra kunde hun se, at Kirkedørene stod aabne, og Vokskerterne sendte deres klare Lys helt ud paa Gaden. Hun fortsatte sin Gang og da hun havde overskredet Dørtærskelen, befandt hun sig i en talrig Forsamling, der helt fyldte Kirken. Dog kendte hun ingen af de tilstedeværende, og det forbavsede hende at se,

at de alle var klædte i Fløjl og Brokade, med Fjer i Hatten og Kaarde ved Siden, som det var Brug i gamle Dage.

Der var Riddere med høje, guldknappede Stokke i Hænderne og Damer med Kniplingssæt paa Hovedet, hvori der var stukket mægtige Kamme, der dannede som et Diadem. Ridderne førte Damerne ved Haanden, der holdt Viften hen for de sminkede Ansigter, saa man kunde se den pudrede Pande og en Skønhedsplet i Øjenkrogen!

De gik alle i Rækkefølge hen og stillede sig paa Plads, uden at man hørte den mindste Støj, og medens de gik, hørte man hverken Lyden af deres Skridt paa Stenfliserne eller deres Klæders Raslen.

I Sideskibene flokkedes en Skare unge Haandværkere i brune Kofter, Bombasins Knæbenklæder og blaa Strømper; de lagde Armen om Livet paa unge, smukke, blussende Piger, der gik med nedslaaede Øjne.

Henne ved Vievandskarrene satte Bønderkoner med røde Skørter og snørede Kjoleliv, sig ned paa Gulvet, som sagtmodige Husdyr, og bag dem stod unge Bønderknøse med opspilede Øjne og drejede forlegent Hatten mellem Hænderne.

Og alle disse tavse Ansigter lod til at være optaget af en og samme bedrøvelige Tanke.

Catherine Fontaine knælede ned paa sin vante Plads og saa' Præsten, samt de to underordnede Præster gaa op mod Alteret, men hun kendte hverken Præsten eller hans Medhjælpere.

Nu begyndte Messen. Det var en stille Messe, hvor man hverken hørte en Lyd fra alle de Læber, der bevægede sig, eller Klangen af den Klokke, der forgæves blev ringet med.

Catherine Fontaine havde en Følelse af, at hendes mystiske Sidemand saa paa hende, og havde en Vis Magt over hende; næsten umærkeligt drejede hun Hovedet, betragtede ham og genkendte den unge Ridder af Aumont-Cléry, som havde elsket hende, og som var død for femogfyrretyve Aar siden. Hun kendte ham igen paa et lille Mærke, han havde under det venstre Øre, og først og fremmest paa den Skygge, hans lange mørke Øjenvipper lagde ned over hans Kinder. Han var iført den samme røde Jagtdragt med Guldtresser, som han bar den Dag, hun første Gang mødte ham ude i Skoven ved Saint Leonard, hvor han bad hende om noget at drikke, og derefter tog et Kys. Han havde fuldstændig bevaret sin Ungdom og sit smukke Udseende, og naar han smilede, saa' man hans friske hvide Tænder.

Catherine hviskede ganske sagte til ham:

— Ædle Ridder, I, der var min Ven, og hvem jeg skænkede min Tro og Ære, over Eder nedbeder jeg Herrens Velsignelse! Mon det staar i Hans Magt at bringe mig til at angre, hvad jeg forbrød i min Ungdom, thi selv nu, da mit Haar er blevet hvidt og Døden nærmer sig med raske Skridt, fortryder jeg dog ikke, at jeg gav Eder mit Hjerte og min Kærlighed. Min elskede afdøde, ædle Herre, sig mig, hvem alle disse Mennesker fra gammel Tid, der bivaaner denne stille Messe, kan være?

Ridderen af Aumont-Cléry svarede med en Røst, der var svagere end et Aandepust, og dog renere end Krystal:

— Catherine, disse Mænd og Kvinder er alle Sjæle fra Skærsilden, der har fortørnet Gud ved at glemme Ham over deres jordiske Kærlighed, ligesom vi gjorde; men Herren har dog ikke helt udstødt dem, fordi deres Synd, ligesom vor, var uoverlagt.

Medens de, skilt fra den, de elskede her paa Jorden, renses af Skærsildens lutrende Flammer, lider de Adskillelsens Kvaler, og denne Lidelse er for dem den frygteligste af alle.

De er saa ulykkelige, at en Engel fra Paradis har Medlidenhed med deres Kærlighedskvide, og med den Højestes Tilladelse forener Engelen derfor én Gang om Aaret i en sen Nattetime Ven med Veninde i deres Sognekirke, hvor de faar Lov til, Haand i Haand at bivaane de Dødes Messe.

Dette er Forklaringen herpaa.

Hvis det nu i Nat er tilstedet mig at møde Dig her, før din Død, Catherine, da er dette ikke sket uden Guds Tilladelse.

Og Catherine Fontaine svarede:

— Jeg vilde gerne dø, o, ædle, afdøde Herre, for at blive ung og smuk igen, som den Dag, jeg gav Eder at drikke ude i Skoven.

Medens de saaledes talte ganske sagte med hinanden, gik en meget gammel Munk rundt med et stort Kobberfad, som han rakte ud mod alle de tilstedeværende, der en efter en lod gamle Mønter, der nu er ude af Kurs, falde ned deri. Der var Dobbeltdalere, Sletdalere, Gylden, Dukater og Halvdukater, Jakobus'er, engelske Gulddukater og Rosenobeler, og alle disse Pengestykker faldt ned i Fadet, uden at det gav Genlyd.

Da Munken rakte Kobberfadet ud mod Ridderen, lagde han en Louisdor deri, men den gav lige saa lidt som de andre Guld- og Sølvmønter nogen Klang fra sig.

Derefter stansede den gamle Munk foran Catherine Fontaine, der søgte i sin Lomme uden at finde den mindste Kobbermønt. Da hun imidlertid ikke vilde undlade at give sit Kirkeoffer, tog hun den Ring af sin Finger, som Ridderen havde givet hende Dagen før sin Død, og kastede den i Kobberfadet. Idet Guldringen faldt ned deri, gav den en dump Klang, der lød som et mægtigt Klokkeslag, og ved den stærke Lyd forsvandt Ridderen, Munken, Præsten, Hjælpepræsterne, Damerne, Ridderne og hele Forsamlingen. Vokskerterne slukkedes, og Catherine Fontaine blev ene tilbage i Mørket.

— — — — — —

Da Kirkebetjenten havde endt sin Fortælling paa denne Maade, drak han en stor Slurk Vin

af sit Glas, blev siddende et Øjeblik i dybe Tanker og fortsatte derpaa saaledes:

— Jeg har fortalt Dem denne Historie saaledes, som min Fader mange Gange har fortalt mig den, og jeg tror, at den er sandfærdig, fordi den er overensstemmende med alt, hvad jeg har bemærket angaaende de Dødes Skikke og Vaner.

Jeg har lige fra min Barndom haft meget at gøre med de Døde, og jeg ved, at de altid vender tilbage til deres gamle Kærlighed.

Naar en gerrig er død, flakker han altid om Natten hvileløs rundt om de Skatte, han i levende Live har skjult. Han vogter godt paa sit Guld, men al den Ulejlighed, han gør sig, skader ham ofte langt mere end den gavner ham, thi det hænder ikke sjældent, at man ved at undersøge Jorden, hvor et Spøgelse holder til, finder de Penge, han har nedgravet der.

Paa samme Maade kommer afdøde Ægtemænd om Natten og hjemsøger deres Hustruer, naar de har giftet sig igen, og jeg kan nævne Dem adskillige, der, efter at de var døde, har passet bedre paa deres Ægtefæller, end medens de levede.

De sidste er absolut dadelværdige, thi naar Retten skal ske Fyldest, er det dog ganske urimeligt, at de Døde er jaloux.

Hvad jeg her fortæller Dem, er mine egne Iagttagelser, og jeg mener, at man skal tage sig i Agt, naar man gifter sig med en Enke.

For Resten er den Historie, jeg nylig fortalte Dem, bevist paa følgende Maade:

— Om Morgenen efter denne besynderlige Nats Oplevelser, fandt man Catherine Fontaine liggende død i sin Seng.

Og Schweizeren ved Sainte-Eulaliekirken fandt i Kobberfadet, der bruges ved Kirkeofringerne, en Guldring med to sammenføjede Hænder paa.

For Resten hører jeg ikke til den Slags Folk, der fortæller Historier, som ikke er tilforladelige.

Skal vi saa ikke forlange en ny Flaske Vin!...

SPILLEREN

AF

PAUL SARAUW

Det var i Gaar Eftermiddags i Skumringen, da jeg tilfældigvis befandt mig i en af de store Kaféer paa Raadhuspladsen, at mine Øjne faldt paa en Avis, der laa paa Bordet ved Siden af, hvor jeg sad.

Det var en tysk Avis, der var smidt skødesløst og uordentligt paa Bordet af den, der sidst havde læst i den. Den havde i og for sig ikke i fjærneste Maade nogen Interesse for mig, men alligevel var der et uforklarligt Instinkt, der drev mig til at række mig fremover og gribe den. Endnu inden jeg havde den i Haanden, vidste jeg, at denne fremmede, ligegyldige Avis indeholdt noget, der paa en eller anden Maade angik mig.

Det stod nederst paa anden Side. Jeg fandt det straks uden at søge efter det. Det var et Telegram fra Dunkerk — ikke mere end et Par Linier, og det var trykt med smaa, lidet iøjnefaldende Typer. Nyheden var ikke engang god nok til skudt Corpus.

Der stod:

„I Spillebankens Park har en Arbejdsmand i Morges fundet Liget af en Mand, der har skudt sig en Kugle ind gennem Øret og øjensynlig er død øjeblikkelig. Selvmorderen, en midaldrende Mand, var ret velklædt. Der fandtes hverken Penge eller Værdipapirer paa ham, men i hans Tegnebog laa en Del Visitkort og et Brev med Udskriften: „Til min Søn". Visitkortene oplyste, at den afdøde var Konsul Hans Schultz fra Berlin."

... Konsul Hans Schultz, jo, jeg huskede Navnet. Den, der bar det, fortalte mig engang en af de sørgeligste Historier, jeg nogensinde har hørt, èn svag Karakters triste og mørke Roman. Skæbnen havde engang bragt denne Mand paa min Vej ligesaa tilfældigt, som den nu vakte hans Navn tillive i min Erindring og med det den Som-

mernat, da Konsul Hans Schultz fortalte mig sit Livs Tragedie.

Ja, det var en Sommernat... den første, jeg har tilbragt i Ostende. Om Eftermiddagen var jeg kommen med Expresloget fra Brüssel, og ud paa Aftenen var jeg sammen med den Ven, jeg besøgte, gaaet ind for at se paa Livet i den store verdensberømte Kursal.

Da vi traadte ind, var Koncerten lige færdig og Ballet begyndt. Par efter Par gled henover Gulvet til Tonerne af en ny fransk Vals, der netop havde besejret Paris og derfra hele Europa. Der blev talt alle Jordens Tungemaal i denne straalende Sal, og der var Kvinder fra alle Jordens Lande. Der var ogsaa Mænd, men det var, som om de druknede blandt alle disse Kvinder, mellem alle disse voldsomme Farver, der blændede og forvirrede Øjet. De syntes at kappes med hinanden i Farvepragt og Dristighed og Ublufærdighed, de virkelige Damer fra Storbyernes Saloner og de blege, rødlæbede Demimonder med Øjne som skarpe Fyr under de sorte, ægyptiske Bryn.

Inde bag en Dør, som var bevogtet af tre fede, kjoleklædte Herrer bag en Slags Disk, laa Sillesalen, den berygtede, sørgelige Spillesal, som af Hensyn til Politiet gik under Navnet „Privatklub".

Gik det livligt til i Balsalen, saa gjorde der det ikke mindre i Spillesalen, som har givet Stof til saamange Romaner baade i Bøgerne og i det virkelige Liv.

Der sad mange Mennesker ved de lange Borde, mange besynderlige og ejendommelige Mennesker, i hvis Ansigter man kunde læse som i en aaben Bog, og som fortalte sælsomme Historier om mørke Laster og ubændige Lidenskaber. Det var, som om Spillet fik dem til at kaste den Maske, hvormed Mennesker ellers tilhyller deres sande Aasyn. De var nøgne, ubarmhjertigt blottede, alle disse Ansigter, der enten blussede af Havesyge og Pengetørst eller var hvide og fortrukne af Had mod den Skæbne, der ikke vilde bønhøre dem..

Mit Øje faldt paa ham, saasnart jeg traadte ind, og jeg maatte se paa ham, hvormeget jeg end gjorde Vold paa mig for at lade være. Det var, som om en hemmelighedsfuld Magt drev mig tilbage til ham, hver Gang jeg fjernede mig fra det Sted, hvor han sad.

Det var en høj, slank Mand med graasprængt Haar og et regelmæssigt Ansigt, der vilde have været smukt, hvis det ikke havde været ligesom hærget af en eller anden voldsom Lidenskab, der havde sat sine dybe, forfærdelige Spor. Og saa var det blegt . . . saa blegt, som jeg aldrig havde troet, at noget menneskeligt Ansigt kunde være. Det var, som om hver Blodsdraabe for evigt havde forladt det.

Pludselig rejste han sig, og hans Ansigt fik et endnu mere forpint Udtryk end før. Han stod et Øjeblik med bøjet Hoved, som om han beskæftigede sig i Tankerne med en eller anden smertelig Erindring, og hans Øjne havde saa bedrøvet og fortvivlet et Udtryk, at jeg kom til at ryste af Sindsbevægelse, jeg ved ikke hvorfor.

Jeg gjorde min Ven opmærksom paa ham og skulde lige til at spørge ud om ham, da han pludselig kom hen imod os.

Min Ven traadte ham i Møde, og da den Fremmede saa ham, var det, som om han vaagnede op af en Søvn. Han vekslede et Par venlige Ord med min Ven, som vinkede ad mig og præsenterede ham for mig som Konsul Hans Schultz.

Han rakte mig venligt Haanden og svarede høfligt paa de ligegyldige Spørgsmaal, jeg gjorde ham; men lidt efter antog hans Ansigt det samme underligt sørgmodige Udtryk.

Han greb mig næsten krampagtig i Armen:

— Hvis De og Deres Ven ikke har noget at forsømme med det, saa gaa med mig. Jeg maa have frisk Luft, ellers kvæles jeg, og jeg trænger saadan til at tale med nogen! Jeg bliver vanvittig, hvis jeg skal være herinde et Minut længere!

Vi fulgte ham ud af Spillesalen, og snart efter stod vi paa den lange brolagte Promenade, der løber langs med Strandbredden.

Side om Side, saa langt Øjet rakte, laa de store Restauranter med deres oplyste Vinduer. Summen af glade Stemmer, Latter og Musiktoner trængte ud gennem de aabne Døre, og gennem Ruderne saa man kjoleklædte Herrer og frimodigt nedringede

Damer sidde ved Borde, der oplystes af smaa Glødelamper med grønne og blodrøde Silkeskærme.

Himmelen, der før havde været oversaaet med Stjerner, var med et bleven sort som Sod, og skønt vi befandt os i Begyndelsen af August, var det saa mørkt, at vi næppe kunde skimte Havet, der laa faa Alen tilhøjre for os. Men vi kunde høre det! Derude fra Mørket lød det som lange klagende Suk, der skabte en underlig Uhygge og Melankoli, der lidet stemmede med den muntre Solskinstemning, jeg om Eftermiddagen havde set herske her paa den samme Strandbred.

Vi havde gaaet tavse i lang Tid, da den Fremmede pludselig begyndte at tale. Jeg for uvilkaarligt sammen. Hans Stemme lød saa sært uhyggeligt. Det var, som om det slet ikke var ham, der talte; men som om Stemmen kom derude fra Mørket og det sukkende Vand.

— Der bliver paastaaet, begyndte han, at enhver Daarskab, der begaas her i Verden, begaas for en Kvindes Skyld. Men det er ikke sandt! Jeg ved det, det er ikke sandt! Der findes Lidenskaber, der kan gøre en Mand tusinde Gange afsindigere end Elskov til en Kvinde; der er Tilbøjeligheder, som underkaster os et langt grusommere Tyrani, et langt ubarmhjertigere Aag. Der findes Sygdomme, der kan faa os til at glemme alt, vore Børn, vore Hustruer, vor Ære, vor Menneskeværdighed.

Ja, jeg ved det. Jeg har selv følt det, og jeg føler det endnu. For blot fem Aar siden, fandtes der vist ikke noget Menneske, der levede sit Liv under heldigere Betingelser end jeg. Jeg var en misundelsesværdig Ægtemand, en lykkelig Fader, jeg var agtet og æret af mine Medmennesker, og nu ... har jeg mistet alt; endogsaa Agtelsen for mig selv. Og det er min egen Skyld, ene og alene min egen Skyld. Jeg har set Ulykken nærme sig, Skridt for Skridt, og jeg har kunnet afværge den! Men jeg gjorde det ikke, fordi jeg var for svag!

Svag .... ja, fra min tidligste Ungdom har jeg haft en svag Karakter. Jeg mangler Rygrad, Selvstændighed, og jeg har lidt bittert under det. I Heidelberg, hvor jeg af min Formynder var sendt hen for at tage juridisk Eksamen, fik mine Kammerater hurtigt fuldstændigt Herredømme over mig og førte mig paa daarlige Veje. Skønt det var min Natur inderligt imod, lod jeg mig forlede til at deltage i Udskejelser, som jeg altid bagefter bitterligt fortrød. Men det var mig umuligt at staa imod, og jeg var sikkert bleven fuldstændig opslugt af dette vilde Liv, der udtømte mine Kræfter og mine beskedne Pengemidler, hvis jeg ikke til alt Held havde truffet en ung Pige, som jeg forelskede mig i.

Da jeg opdagede, at jeg var genelsket, friede jeg og fik Ja. Faderen, der var en hovedrig Mand, gav sit Samtykke paa den Betingelse, at jeg fuldendte mine juridiske Studier med et godt Resultat, og i det følgende halve Aar sled jeg som en Hest, indtil jeg kunde opfylde Betingelsen.

Vi blev gift, og vort Ægteskab var uendelig lykkeligt. Ingen Mand kunde faa en kærligere og bedre Hustru, og jeg elskede hende med en grænseløs Hengivelse, der steg, da hun skænkede mig en Søn. For et Par Aar siden blev jeg — takket være min Svigerfaders Forbindelser — udnævnt til tysk Konsul i Newcastle, og da min Svigerfader kort efter døde, saa jeg mig pludselig i Besiddelse af en meget betydelig Formue.

Jeg følte mig rig som en Krøsus, rig paa alt, hvad der gør Mennesker lykkelige. Men jeg burde have lært af hin Oldtidskonge, at Menneskelykke er kort som en Vinterdag, og at Natten, der følger efter er lang som en Evighed.

Nogle Maaneder efter min Svigerfaders Død blev min Hustru angrebet af en Brystbetændelse, og Lægen raadede os til at ombytte Newcastles klamme Taage med Sydfrankrigs milde Luft, og saasnart jeg havde opnaaet et halvt Aars Orlov, tog vi mod Syd.

Vi besøgte mange sollyse Egne, og vi lærte mange henrivende hvide Smaabyer at kende paa Højdedragene ved Middelhavet. Men det blev Monaco, der vandt vort Hjerte.

Vi kom dertil paa den Tid, hvor Blomsterne staar i Flor. Aldrig har jeg set en saadan Farvepragt. Hele Kysten var som en blomstrende, duftende Have, og hver ny Dag, der brød frem, var en ny herlig

Indvielse i Tilværelsens hemmelige Salighed.

Saa var det en Aften — vi havde vel været i Monaco i en Ugestid og havde bestemt at slaa os til Ro der foreløbigt — at min Hustru fik det fortvivlede Indfald, at hun vilde se den berømte Spillebank i Monte Carlo, som laa en Milsvej fra, hvor vi boede.

Jeg føjede hende, skønt jeg følte med mig selv, at denne Aften paa en eller anden Maade vilde faa en skæbnesvanger Betydning for en af os, eller for os begge.

Og jeg tog ikke fejl! Jeg tog naturligvis ikke fejl!

Vi var saa glade som to Børn, den Aften. Sorgløse og ubekymrede, som om vor Lykke var evig som Stjernernes Lys, begav vi os paa Vej, og da vi kom ind i Spillesalen, morede vi os med at se de spillendes Iver, som vi aldeles ikke forstod.

Saa var det, at jeg fik den Ide, den djævelske Ide, at sætte mig ved et af Bordene. Jeg vilde vove et ganske ubetydeligt Beløb, tyve Francs eller halvtreds, bare for at prøve Spillet; af ren og skær Nysgerrighed.

Ti Minutter efter havde jeg vundet tusind Francs. Jeg var ganske forbløffet og overrasket over mit Held, som jeg slet ikke havde gjort Regning paa, og Spillet, der før kun havde vakt min Nysgerrighed, begyndte at interessere mig levende.

Jeg gjorde større og større Indsatser, og Heldet fulgte mig, jeg vandt næsten hele Tiden, og Seddelbunken foran mig voksede til min uskrømtede Tilfredshed.

Min Hustru, der i Begyndelsen havde moret sig over Spillet og glædet sig over mit Held, begyndte at blive utaalmodig, da Tiden gik, og jeg ikke gjorde Mine til at rejse mig, men tværtimod blev mere og mere optaget af Spillet.

Optaget ... ja, jeg var mere end det. Jeg var beruset, besejret, voldtaget af Spillet. Jeg mistede fuldstændig min Selvbeherskelse; mine Kinder blussede, mine Hænder rystede, og Krupierens Stemme, der forkyndte Resultaterne, fik mit Hjerte til at hamre af Glæde eller traf mig som Dolkestød. Jeg glemte alt andet; der eksisterede intet andet for mig end Spillet!

Min Hustru var grædefærdig og syg om Hjertet, men jeg hørte ikke paa hende. Spillets Vanvid tilslørede min Hjerne. Jeg var begyndt at tabe, og min Hustrus Ord gjorde mig rasende. Jeg kunde have myrdet hende, fordi hun forstyrrede mig, hun var mig i Øjeblikket en fuldstændig fremmed, ligegyldig Person.

Hun maa have læst i mit Ansigt, hvad jeg følte, for hun forlod mig pludselig og gik hen i en Krog, hvor hun sad bleg og tavs, indtil Banken lukkede, og jeg kom og hentede hende.

Jeg saa, da jeg gjorde op, at jeg havde vundet tredive tusinde Franc.

Vi fulgtes hjem uden at sige et Ord nogen af os. Det var, som om noget fremmed og koldt havde stillet sig imellem os og kvalte den Fortrolighed, der ellers bandt os til hinanden.

Den næste Morgen vaagnede jeg med en uklar Fornemmelse af, at jeg havde været ond mod min Hustru, og jeg bad hende om Tilgivelse for min egenkærlige Opførsel.

Hun lod sig let formilde, og vi tilbragte en munter og sorgløs Dag sammen. Men henimod Aften kom der en uforklarlig Uro over mig. Jeg forsøgte at bekæmpe den, men det var mig umuligt, og tilsidst greb jeg min Hat og forlod Huset under et eller andet intetsigende Paaskud.

Min Hustru saa efter mig med et ubeskrivelig sørgmodigt Blik, som jeg aldrig vil glemme. Det fik mit Hjerte til at krympe sig, men jeg gik alligevel. Jeg kunde ikke lade være.

Den Aften tabte jeg titusinde Francs.

Og saadan blev det ved, Aften efter Aften. Hver Morgen vaagnede jeg angergiven og ulykkelig. Jeg lovede min Hustru under dyre Eder og Forsikringer, at jeg aldrig skulde sætte mine Fødder i Spillesalen mere. Men naar Aftenen kom, glemte jeg alle Eder og Forsætter og forlod min Hustru og mit Barn, for at spille.

Hun vilde have, at vi skulde rejse bort fra Monaco, men jeg satte mig imod det. Jeg kunde ikke mere undvære den Pirring, som Spillet gav mig. Det var bleven en Nødvendighed for mig, en Stimulans, som jeg ikke havde Kraft til at unddrage mig. Kun ved Spillebordet var jeg lykkelig, kun der levede jeg op, og jeg havde ikke Tanke

for andet end at give min Lidenskab Næring.

Det kom tilsidst saavidt, at jeg var fuldstændig sløv overfor min Hustrus Fortvivlelse. Hendes bebrejdende, sorgfulde Øjne, hendes stumme Jammer lod mig kold og udeltagende. Mit Hjerte var gledet fra hende, det var besat, hærget af Spillets Vanvid.

Doktoren kom en Dag til mig og forlangte en Samtale under fire Øjne. Det var min Hustru, han vilde tale med mig om. Hun havde faaet et betænkeligt Tilbagefald, sagde han, et mærkeligt Tilbagefald. En eller anden hemmelig Sorg maatte tynge hende, ellers kunde han ikke forklare denne Tilbagegang, efter at alt havde tydet paa, at hun var ganske helbredet. Vi skulde være meget forsigtige, sagde han, ellers kunde det ende med en Katastrofe.

En hemmelig Sorg ... ja, jeg vidste det godt. Jeg kendte Navnet paa det Onde, der gnavede hendes Hjerte. Jeg kunde have gjort hende glad og rask og lykkelig igen, hvis jeg havde villet. Jeg kunde have afværget den Katastrofe, som Doktoren talte om. Men jeg gjorde det ikke, Gud tilgive mig.

Jeg sad paa den Tid i et, rent ud sagt, besynderligt Uheld. Hver Aften tabte jeg uhyre Summer. I Løbet af et Par Maaneder havde jeg bortspillet to hundrede tusinde Kroner ved det grønne Bord. Men jeg kunde ikke holde op, jeg kunde ikke holde op, om det saa gjalt Livet.

Katastrofen udeblev ikke.

En Eftermiddag, da jeg kom hjem fra en kort Spaseretur, kom Pigen styrtende ud til Havelaagen med et forstyrret Ansigt. Paa hendes usammenhængende Ord kunde jeg forstaa, at der var noget galt paa Færde, og beklemt om Hjertet løb jeg ind.

Paa Dagligstuegulvet fandt jeg min Hustru liggende. Jeg knælede ned ved Siden af hende og løftede hendes Hoved op mellem mine rystende Hænder.

Hendes Øjne var lukkede, og hendes Ansigt hvidt .... forfærdende hvidt. For første Gang lagde jeg Mærke til, hvor forgræmmet hendes Ansigt var, og hvor smalt og udtæret det var blevet i de sidste Maaneder. Men det, der rystede mig dybest, var de store Bloddraaber, der piplede frem mellem hendes Tænder og farvede hendes hvide Kjole rød. Det saa ud som røde Rosenblade, der var drysset henover hendes Bryst.

Lægen kom lidt efter, og da han havde undersøgt hende, udfærdigede han uden et Ord Dødsattesten og rakte mig den.

Min Hustru var død, og det var mig, der havde dræbt hende.

Grædende kastede jeg mig ned ved Siden af Sengen, hvor hun var bleven lagt. Jeg var fortvivlet over min Slethed, jeg lovede mig selv aldrig at sætte mine Ben i en Spillesal mere. Nu vilde jeg kun leve for min Søn, bringe ethvert Offer for at gøre Livet lyst og lykkeligt for ham, for at sone min hjerteløse Adfærd overfor den Kvinde, jeg havde lagt i Graven. Ja, jeg lovede mig selv det, og jeg svor den helligste Ed paa det.

Samme Aften tabte jeg i Spillesalen femtentusinde Francs.

Behøver jeg at fortælle Dem mere. Behøver jeg videre at udrede den Skændsel, som min Karaktersvaghed, min ulyksalige Mangel paa Vilje har bragt over mit Hoved. Hver Eftermiddag laasede jeg mig inde i min Stue og tog min lille Søn paa mine Knæ og prøvede paa at glemme min Forbandelse ved at se ind i Barnets uskyldige, trofaste Øjne, der var som et Spejlbillede af hans Moders. Men naar Aftenen kom, tabte Barnets Øjne deres Herredømme over mig og en Magt, der var tusinde Gange stærkere end min svage, elendige Vilje, drev mig derhen, hvor ......

Saa gav jeg mig min Skæbne i Vold. Jeg har skilt mig af med Barnet, som jeg elskede højere end mit Liv; men jeg vilde ikke have, at han skulde være Vidne til sin Faders Skændsel, naar han blev saa stor, at han kunde skønne og forstaa. Jeg har faaet anbragt ham hos en af hans Mors Slægtninge, som har adopteret ham paa den Betingelse, at jeg fraskrev mig enhver Ret til ham og aldrig opsøgte ham mere. Og jeg gik ind paa det, jeg, hans egen Fader!

Siden har jeg flakket om i Europas Spillehuse som et viljeløst Offer for en frygtelig Lidenskab, som jeg aldrig kan frigøre mig for, og som engang vil lade mig dø ligesaa uværdigt, som jeg har levet.

— Han tav pludselig, og trods Mørket kunde jeg se hans Ansigt fortrække sig i Smerte og Rædsel.

Vi var imidlertid kommen tilbage til Kursalen og stod nu foran den store Marmortrappe, og oppe bag den store Glasdør, saa vi Lysene i den mægtige Bygning slukkes et for et.

ET RENDEZ-VOUS

AF

H. M. NORDLINDH

ILLUSTRERET AF GUNNAR WIDHOLM

Den unge Digter Per Vingquist havde den Dag anlagt et grønt Kostume af noget extravagant Snit, et rødt Slips med gule Prikker og en Mine af overlegen og dæmpet Oprømthed med et Stænk af Diabolik. I dette Kostume og med dette Udseende sad han nu i Spisestuen og drak sin Morgenthe. En Avis laa udbredt foran ham, men han læste ikke. Hans Blik hvilede uafbrudt paa en ung Dame, der sad ved Pianoet og spillede. Han fandt hende fortryllende. Det bløde, blonde, lokkede Haar, den skalkagtige Subretteprofil, Barmens ungdommelige Kækhed, altsammen gjorde det et saa pludseligt og overrumplende Indtryk paa ham, at han maatte beherske sig for ikke at liste sig bag paa hende, bøje sig ned over hende og kysse hende. Højst kuriøst, at han næppe havde lagt Mærke til hende før.

Hun var en god Veninde af hans Søster, var Gæst i Familjen og skulde blive Julen over. For en Uge siden eller saa var hun kommet og havde straks fyldt Hjemmet med sin muntre Snak og en vis behagelig Duft af fornem Landlighed. Den første Aften havde han skændtes med hende paa en Maade, som lovede godt for Fremtiden, men siden havde han ganske forsømt hende. Ganske simpelt glemt hende. Og det var jo ikke saa meget til at undres over, thi han havde netop udgivet sin anden Digtsamling, og hans Tid var delt mellem ret frugtbringende Forsøg paa at faa Forfatterhonoraret fastslaaet og mindre frugtbringende Forsøg paa at finde Anmeldelser i de yderst forsømmelige Blade. Nu havde han imidlertid opdaget hende, og samme Morgen havde Posten bragt ham to storartede Kritikker, foruden et lille hemmelighedsfuldt Brev, ogsaa et Resultat af Digtsamlingen. Det var Gennemlæsningen af disse tre Aktstykker, der havde bestemt hans Mine for den Dag, dæmpet munter og en Smule diabolisk.

Digteren havde drukket sin Te, og da den lille Dame ved Pianoet ikke saa ud til nogensinde at ville holde op med sine Øvelser, gik han ind i sit Arbejdsværelse for endnu engang at studere den lille mystiske Epistel.

Han læste:

„Herr Forfatter!

Tillad en Beundrerinde at takke Dem for Deres Digtsamling: „Røde Skyer". I Løbet af de sidste kolde Decemberdage har jeg læst disse Vers, saa bløde og duftende, som om de var flettede sammen af Blomster, og jeg har længtes efter Vaaren og Sommeren. Jeg elsker dem meget, og jeg kan allerede en Del af dem udenad.

Men sig mig, hvorfor vil Digtere altid gøre sig ældre, end de er? Hvorfor lader de, som om de var gamle og lede ved Livet, og som om Ungdom og Kærlighed og lignende laa saa langt bag dem. De skriver f. Eks.:

I min ungdoms junidagar
lekte jag i diktens hagar
och som gossen fjärlar jagar
jagade jag täcka rim.
Ljufva kvinnor, knappast drömda
stodo ren bak träden gömda,
hastigt vunna, hastigt glömda
under sol og fågelstim.

Men jeg har set et Portræt af Dem, og jeg vilde sværge paa, at De ikke er mere end 25—26 Aar, og det er vel ikke en Alder, fra hvilken man har perspektivisk Udsigt over sin Ungdom. Jeg er sikker paa, at der endnu her og der staar smaa Kvinder gemte ved deres Vej. Jeg beder Dem, læg den blaserede Mine af!

Men De maa jo tro, at jeg er vanvittig, naar jeg skriver saadan til et vildt fremmed Menneske. Og sandt at sige bliver jeg altid lidt tosset af at læse Poesi. Det er som om Baand, der ellers binder mig, bristede, og jeg træder ud i en anden Verden, en Verden med friere og gladere Love. Livet er fuldt af Kærlighed og Ømhed, Luften er fyldt af lette Melodier, og naar jeg om Aftenen gaar gennem de tilsneede Gader, aner jeg et Eventyr bag hvert Hushjørne. Naar jeg er i denne Sindsstemning, synes jeg om at vandre om paa maa og faa, blandt alle disse fremmede og hastigt glidende Skikkelser. Og at staa foran Butikkernes oplyste Vinduer! I et Vindue i Det nordiske Kompagni ved Biblioteksgaden findes der en henrivende Udstilling af ægte Kniplinger, der ligner stive, formfuldendte Sonnetter, og andre, der er rimfri, graciøse og viltre, smaa Stemningsdigte. Hver Aften Klokken otte plejer jeg at staa udenfor det Vindue. Maaske De ogsaa sætter Pris paa Kniplinger?

M. B.“

Den unge Digter læste Brevet igennem uden at faa stor Interesse for det. Han vidste allerede af Erfaring, at det ikke lønnede sig at lægge megen Vægt paa den Slags smaa Billetter. De følger i Sporene paa en Digtsamling med betydelig større Præcision end Andmeldelserne og var oftest skrevne af overspændte Frøkner, der for længe siden havde blomstret af. Men her havde han i hvert Fald øjensynligt at gøre med en intelligent Kvinde, og Stilen tiltalte ham. Der var noget at spekulere paa.

Inde i Spisestuen havde den unge Dame afsluttet sine Øvelser, og i Stedet for Skalaerne perlede der en lille Melodi frem, mild og skælmsk.

Per Vingquist stod ved Vinduet og stirrede ud paa det graahvide Snevejr. — Maaske jeg i hvert Fald skulde gaa derhen, tænkte han, og samtidig forsøgte han at genkende den smilende Melodi, der syntes at synge om skalkagtig Elskov og om en Sommernats duftende Svaling.

— Endelig kommer den Stund — da jeg vover at kaste mig — i min ømme Elskers

Arme, — lød nu de smægtende muntre Toner fra Spisestuen.

— Aa, Figaros Bryllup, Susannes Arie.

Melodien lød gækkende og kæk gennem den bistre Vinterdag.

— Ikke netop et Vejr for ømme Møder, tænkte Poeten.

Vinduet, han stod ved, vendte ud mod Agerlandet. Huset var stillet som en Udpost for Byen mod Sletten og Snestormen, som hvirvlede frem fra Nord, slog imod dets Mure som mod en Klippe ved Havet. Hele Marken var hyllet i en hvid, brusende Taage, Træerne og Skovene var forsvundne, og man kunde godt tro, at man stod ved Stranden, ved Havets Strand. Man kunde næsten vente sig pludselig at høre en Sirene brøle ud af dette bevægelige Kaos, eller at se et stormdrevet Fartøjs Masterstikke op, der hvor Vindstødene lettede en Smule paa de levende Snegardiner. Den vilde Blæst stormede mod Huset, og rasende over Modstanden slyngede den Sneen i hvirvlende Kaskader højt op i Luften som Skummet af knusende Braadsøer, som Stænk af Brændinger.

— Min Elskede — skynd Dig til Mødet — Natten os kalder — — lød Sangen.

Og Poeten Vingquist saa ikke længer Vinteren. Han saa en Park med mørke, hemmelighedsfulde Træer. En Svane gled spøgelseagtigt stille over Kanalens sorte Spejl. Mellem Bladene skimtedes en Marmorvenus. Luften bevægedes af lune Vindpust, og Blomsternes Dufte ilede over Græs og Stier som hede, søgende Elskere.

Og endnu med Tankerne ved Brevet besluttede han: Jeg gaar derhen, jeg gaar sikkert derhen.

— Naturen aander kun Kærlighed, kun Kærlighed — —

— Klokken otte — Det nordiske Kompagni, indpræntede han i sin Hukommelse.

* * *

Dagen slæbte sig afsted med uendelig Langsomhed. Ude af Stand til at læse, endnu mere ude af Stand til at skrive sad Per Vingquist i sin Gyngestol og røg Cigaretter eller vandrede frem og tilbage med nervøse Skridt. Nu og da tog han Brevet frem, læste et Par Linjer i det og puttede det atter til sig, arrig over sin egen Utaalmodighed. Søsteren og Frøken Ebba var ikke til at have med at gøre. De havde lukket sig inde med deres Julegavearbejde og gav sig til at skrige op, hvis man bankede paa deres Dør.

Efter Middagen, da han havde røget sin Cigar, gik han ned i Salonen i Haab om at en eller anden vilde gøre ham Selskab. Der var tomt, men paa Bordet brændte Lampen under den gule Silkeskærm. Han slog sig ned i et mørkt Hjørne og døsede hen. Udenfor førte Stormen hele Tiden nye Hære af Flager til Angreb mod Ruderne.

Efter en lille Stund kom de to unge Piger ind. De flyttede Lampen hen til Bordkanten og slog sig ned med deres Arbejder. De havde øjensynlig ikke lagt Mærke til hans dunkle Tilværelse i Sofahjørnet. I Halvslummer saa han deres Profiler, bøjede mod hverandre.

— Hvor de ser søde og uskyldige ud, tænkte han uden at ryste Døsigheden af sig. Her sidder de og syr Julegaver til mig, til det værker i deres smaa Fingre, og her ligger jeg og spekulerer paa de letsindige Eventyr, der venter mig.

De unge Piger løftede Hovederne, som om de havde hørt hans Tanker. De smilede til hinanden uden at sige noget og bøjede sig atter.

— Mon jeg skulde drømme, tænkte Per. I hvert Fald er det en smuk Drøm. Hvor min Søster ser godt ud! Og altid er hun blid og venlig, men jeg er ofte vred og i daarligt Humør. Hun holder vist meget af mig, og hvis hun vidste, at jeg skal ud paa Eventyr i Aften, vilde hun vist blive meget ked af det. Og den anden lille! Hvor hun ser mild og kvindelig ud!

Nu løftede Frøken Ebba hastigt sit lille lokkede Hovede.

— Men tænk, hvis han ikke kommer, sagde hun og saa ængsteligt paa Søsteren.

— H a n, svarede Søsteren hurtigt og lo til, han er saa glad ved sig selv, at man kunde lokke ham ti Mil med Halvdelen af de Komplimenter, som vi har ødslet paa ham.

Og saa lo de begge.

— Hvad er det, de taler om? tænkte Per i sin Halvslummer. Saa blødt og melodisk de ler!

Nu talte Ebba igen:

— Men tænk, hvis han ikke kommer præcist. Og i denne Snestorm.

— Aa snak, han kommer fem Minutter før. Men hvis man havde vidst, at det skulde blive saadant et raat Vejr, kunde vi jo have narret ham til Birger Jorks Passage i Stedet.

— Ja, men saa havde vi jo ikke kunnet anvende den Vending med Kniplingerne.

Per var med et blevet lysvaagen. Stille og uset listede han sig ud af Stuen. Udenfor standsede han. Ubevægelig stod han og drog Vejret. Han følte det, som han skulde kvæles.

— Jasaa, tænkte han, de vilde holde Grin med ham, have ham til bedste. Nette Piger! Og dette i den hellige Juletid, da Fred og Kærlighed skulde raade! Men jeg skal hævne mig, mumlede han med knyttede Næver.

Han lignede en af disse forfærdelige Jætter i Eventyrbøgerne, som har for Vane at røve smaa Børn og æde dem med god Appetit.

Han gik ud i Forstuen og fik Frakke og Hue paa.

Hævn! mumlede han endnu en Gang og skyndte sig ud i den stormfulde Aften.

* * *

Doktor Johannes Ahlrot sad i sit vanlige Hjørne i Kafé Vinterstjernen — Sofaen længst til højre i det inderste Lokale. Han havde lige gennemgaaet Aftenbladet og reglementsmæssigt skyllet de sidste magre Nyheder ned med den sidste Slurk af den første Toddy. Tiden var altsaa kommet til at begære „Allehanda" og mere varmt Vand. Der fandtes intet, som antydede, at denne Aften skulde faa et andet Forløb end alle Vinterens andre Aftener. Klokken otte vilde et Par Kammerater fra Læreanstalten komme og holde ham ved Selskab, Klokken halv ti vilde man rejse sig, strække Benene og vandre ind i Spisesalen o. s. v.

Doktor Ahlrot havde et noget aparte Ydre. Det hændte ofte, at Personer, som kom for at slaa sig ned i det inderste Lokale, vendte om og valgte en anden Plads, naar de mødte et Blik fra den frygtindgydende Fremtoning. Størstedelen af den brede Sofa optoges af hans gigantiske Skikkelse, og Mavens pompøse Halvklode støttedes mod Bordets Marmorskive. Det røde og temmelig ukæmmede Haar faldt ned over en knudret Pande, de udstaaende, hvælvede nærsynede Øjne havde et ejendommeligt stikkende og skrækindjagende Blik bagved de tykke Briller, den ualmindelig vel udviklede Næse talte om Interesse for alle Livets materielle Nydelser, og Kinderne, røde og svulmende, skjultes næsten af et endnu rødere, uklippet og tjavset Røverskæg. Han lignede en stakkels forfalden Satyr, en Faun, der er blevet civiliseret og har faaet Briller, og ingen, som ikke kendte ham, kunde ane, at der i dette Hylster boede den frommeste, blideste, fordringsløseste Skolelærersjæl, som nogensinde har aspireret til Paradisets Fred efter Livets Konjugeren og Deklineren.

Doktor Ahlrot sad altsaa og ventede paa „Allehanda" og sin anden Toddy, da Digteren Per Vingquist stormede ind, slængte Frakke og Hue op paa Knagerækken og slog sig ned lige overfor ham.

— Nej, se Goddag, unge Geni, hilste Ahlrot. Hvi kommer du som et Stormvejr og forstyrrer min Fred?

Men Per Vingquist støttede Albuerne paa Bordet, trykkede Hagen ned i Hænderne og saa ham skarpt i Øjnene.

— Johannes, sagde han, Du maa gøre mig en Tjeneste.

* * *

Det store Handelspalads ved Storeplan stod med alle sine straalende Udstillingsvinduer indsvøbte i en Hvirvel af Sne. Der var næsten folketomt paa Gaderne. Kun nu og da kom en Fodgænger med bøjet Hoved og Hænderne i Lommerne stridende mod Stormen. To unge Damer gik frem og tilbage paa Fortovet. To røde, forfrosne Næsetipper stak frem af Pelsværket. Fra Tid til andet standsede de og stampede med deres smaa Støvler. Saa begyndte de at gaa igen, meget hurtigt og stadigt frem og tilbage udenfor det samme Vindue. Og i Vinduet fandtes der en Udstilling af Kniplinger.

Blæsten drev alleslags Løjer med dem. Den anfaldt dem forfra. Saa de maatte bøje Hovederne frem, som om de vilde stange, og saa de rendte mod Lygtepælene, blindede og forpustede. Den kastede sig over dem bagfra og tvang dem til at flygte, lænede bagover, med bøjede Knæ og smaa trippende Skridt. Den løftede paa deres Kjolekant og kastede Sne op under den. Den hittede paa tusinde Spillopper. Men de holdt ud paa deres Post. Det saa ud, som om de gik og ventede paa nogen.

Der var ogsaa en anden, der trodsede Uvejret den ruskede Vinteraftenen. Paa Fortovet lige overfor spadserede, ligeledes frem og tilbage, en vældig Skikkelse, indsvøbt i en kolossal, graa Ulster og mod denne vandrende Søjle syntes Stormen intet at formaa. Han promenerede saa roligt, som om han befandt sig i sin egen Stue. Frem fra den opslaaede Frakkekrave stak der et frygteligt Hovede med oppustede Kinder, rødt og vildt Skæg og et Par udstaaende, stirrende, skrækindjagende Øjne. Efter en lille Stund flyttede han over til det Fortov, hvor de unge Piger stred mod Blæsten, og fortsatte sin Spadseretur der.

— Saa Du? Sikken en skrækkelig Fremtoning! sagde den ene unge Dame til den anden.

— Ja, og saadan som han saa paa os ogsaa!

— Tænk, at han ikke kommer! Jeg tror, vi maa gaa hjem.

I samme Øjeblik stod den rødskæggede Skikkelse foran dem. Han lignede en af disse forfærdelige Jætter i Eventyrbøgerne, som har for Vane at røve smaa Børn og æde dem med god Appetit.

Han saa ned paa de smaa Piger med sine græsselige Øjne, tog til Huen og sagde med rullende Basstemme:

— Jeg tror, at Kæresten er forsinket. Vil Frøknerne ikke tage til Takke med mit Selskab i Stedet, saa gaar vi til Berns og drikker lidt Punsch.

De unge Piger stod et Øjeblik stive af Skræk for dette Blik, lamslaaede af Forfærdelse. Saa udstødte de paa en Gang et lille Skrig og løb deres Vej, saa hurtigt de formaaede, med Hænderne famlende efter hinanden.

Doktor Johannes Ahlrot blev næsten endnu mere forskrækket end de unge Damer. Aldrig i Verden havde han kunnet ane, at han vilde gøre et saa forskrækkeligt Indtryk. Han havde tøvet længe, inden han gav efter for Per Vingquist Bønner, men hvis han havde anet — — —! Han maatte gøre, hvad han kunde for at sone sin Fejl. Og han løb efter de flygtende, saa godt hans Fedme tillod.

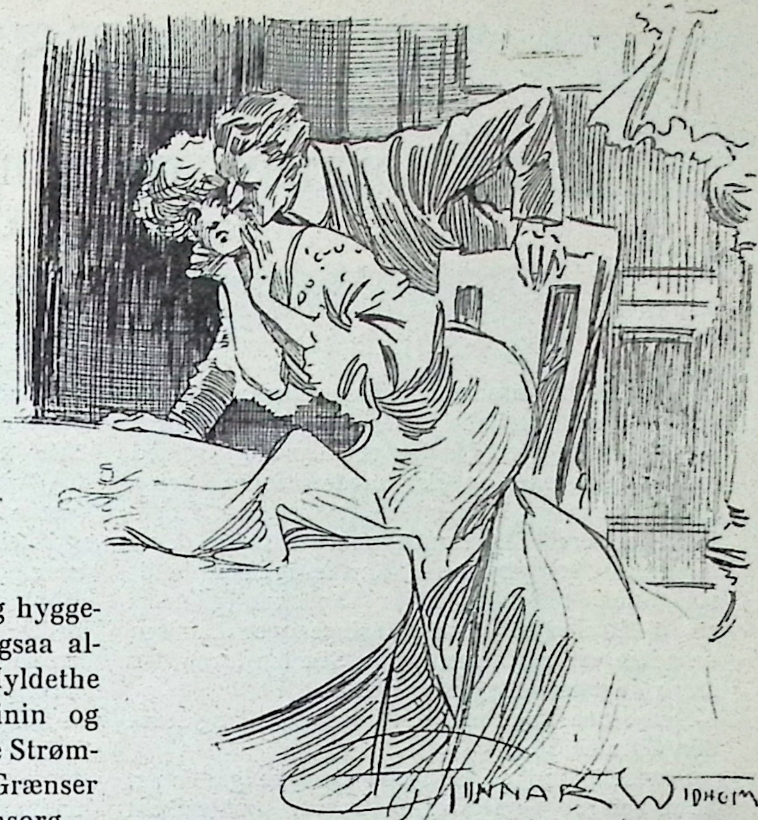
— Undskyld mig, mine Damer, raabte han, mit Navn er Doktor Ahlrot, og jeg er en god Ven af — —

Men hans beroligende Ord hørtes ikke gennem Stormen. De to unge Piger saa kun, at den forfærdelige Gestalt forfulgte dem, og glidende i Sneen. snublende i Kjolerne, næsten skræmte fra Vid og Sans flygtede de hurtigere endnu.

* * *

Den Aften hædrede Per Vingquist Supeen i Hjemmet med sin Nærværelse. Hans Søster og Frøken Ebba lod vente paa sig. Endelig kom de. De var stakaandede, oversneede og øjensynlig rystede. Per tog imod dem. Han var idel Deltagelse. Hvorfor kom de saa sent? Der var vel ikke hændt dem noget Uheld. Maaske var de blevet kolde om Fødderne? De saa' saa underlige ud. Men de unge Piger svarede ingen Ting, men lukkede sig inde paa deres Værelser for at faa tørre Klæder paa, og derinde fra hørtes snart hæftige Nysninger og Snøftninger, i Stedet for den sædvanlige kvidrende Latter.

Omsider satte man sig til Bords. De unge

Damer havde et alvorligt og sørgmodigt Udseende. Deres smaa Næsetipper var røde og skinnende og Øjnene var rødkantede, og nu og da vekslede de et Blik, i hvilket der endnu sad et Glimt af Forskrækkelse. Men Per var i et udmærket Humør. Han talte om det urigtige i at være sent ude om Aftenen, saadan en stormfuld Aften som i Aften i Særdeleshed. Man kunde jo saa let forkøle sig, og der var saa mange andre Farer, der lurede paa unge Piger. De skulde følge hans Exempel. Han havde tilbragt Aftenen ved en Bog og en Cigar og haft det rigtig hyggeligt hjemme. Og han havde det ogsaa aldeles udmærket. Han ordinerede Hyldethe og Cognac og varm Mælk og Kinin og Aspirin, han rekommanderede tykke Strømper og Vat, og der fandtes ingen Grænser for hans Deltagelse og for hans Omsorg.

Frøken Ebba løftede et Par Gange Hovedet og saa paa ham med et stort, tavst Blik.

— Ser man det, tænkte Per, hun begynder allerede at angre, at hun har villet drive Spot med en saa hjertensgod og vellvillig ung Mand. Det her bliver bestemt en meget hyggelig Jul.

Efter Supeen var Per alene med Ebba i Forværelset. Søsteren var gaaet ud i Køkkenet for at koge Punsch. Det kunde de virkelig behøve. Lille Ebba sad og syede med dybt bøjet Hoved og smaa, nervøse Bevægelser.

Per gik, som det var hans Vane, frem og tilbage med Hænderne paa Ryggen, men i hvilken Ende af Stuen, han end befandt sig, vendte han stadig Ansigtet mod Ebba. Han syntes, hun var saa sød med sin lille misfornøjede Mine, at hans Øjne ikke kunde slippe hende.

— Hvorfor ser De hele Tiden saadan paa mig? spurgte hun uden at løfte Hovedet, og idet hun forsøgte at give Stemmen et fortørnet Tonefald. Men hun kom i Stedet for til at le; et lille forlegent Latteranfald.

— Aa, jeg gik blot og saa efter, om De ikke vilde begynde og le snart, sagde Per oprømt. Jeg har ikke hørt Dem le siden i Formiddags.

Og uden at han selv rigtig vidste, hvordan det var gaaet til, havde han i næste Øjeblik bøjet sig ned over hende og kysset hende, kysset hende paa Kinden, lige ved den lille nedadtrukne og misfornøjede Mundvig.

I næste Sekund vandrede han atter op og ned med lange Skridt, med Hænderne paa Ryggen, fløjtende en Arie af en ukendt Mester. Søsteren var kommet.

Da hun var forsvundet igen uden at have mærket noget, kastede han et stjaalent Blik paa Ebba for at regne ud, om hun var meget vred. Og da det ikke saa ud til at være altfor farligt, satte han sig lige overfor hende, saa hende strengt og leende i Øjnene og sagde:

— Ja, jeg tilgiver Dem for denne Gang, men næste Gang, De vil møde mig, maa De komme uden Skærmbrædt.

TO RUNESTENE

AF

DETLEV VON LILIENCRON

OVERSAT AF VIBEKE SALICATH

ILLUSTRERET AF V. JASTRAU

Hvilken Vrimmel af Mennesker og Hunde, Heste og Falke! Her lod grinende Negre Falke med Hætter paa flyve op og ned fra Pegefingrene, og hist havde leende Krigere slaaet Kreds om èn, der fortalte Historier. Nogle snørede deres Skoremme, andre løsnéde deres Hjelmrem, som trykkede. En tørstig Mand holdt sin aabne Mund hen under Vandstraalen, mens en anden lod sin Hund springe over Landsen .... Der var en Stimen og en Stimlen foran den store Teglstens Bagerovn i Ribe.

Den store Teglstens Bagerovn var Kong Gorm den Gamles Slot.

Pludselig lød en Gongons skrækkelige Toner. Som ved et Trylleslag indtraadte umiddelbart derpaa Ro og Stilhed. Enhver blev staaende i den Stilling og i den Bevægelse, han just var ifærd med. I alt Fald saa det saaledes ud. Kun Hestenes Nikken og Skraben, Hundenes Gøen, Vandets Pladsken og Birketræernes Susen vedblev at være levende i denne pludselige Stivnen.

Den hundredaarige Kong Gorm den Gamle var traadt ud af Taarnet og stod nu paa den kæmpemæssige Marmortrappe. Et sagte Vindpust legede med hans snehvide Skæg, der næsten naaede ham til Knæene, og viftede det til Side, saa hans Læderkøllert kom tilsyne. Om hans Skuldre flagrede den lange mørkeblaa Kappe. En Sælhundeskinds Hætte, der stod i en mærkelig Modsætning til to Paafuglefjer, der var fastgjort paa den, omsluttede Kongens endnu friske Ansigt og lod næppe Pande og Øjne fri. Ved Bæltet hang et eneste Vaaben, en Hammer af Sten.

Den gamle Hersker vinkede til højre og til venstre for at vinke den Skare Børn tilbage, som leende, raabende og jublende vilde trænge sig frem til ham.

Folket kaldte Kong Gorm for Alfader, thi over hundrede Børn kaldte han sine. Enten han nu ikke kendte Ægteskabet eller holdt det for højst ubekvemt, saa havde han fra sin tidligste Tid plukket Blomsterne, hvor han havde havt Lyst. Mens han aldrig tog sig af sine talrige Koner, holdt han dog af Børnene — selv i sin høje Alder havde han Børn — saalænge indtil de blev ti Aar, saa slap han dem ud i Verden.

Ved Aftenstide traadte han undertiden ind i Legestuen, hvor der ofte var en hel Rede fuld af Drenge og Piger. Hvis de sloges og skændtes, kunde han staa i Døren og se fornøjet paa dem. Sommetider havde han en lang Jagtpisk med, som han holdt skjult paa Ryggen.

Var nu Skænds- og Slagsmaalet paa Højden, slog han midt ind i Bunken og lo, til han fik Taarer i Øjnene, naar Børnene ikke saae Pisken, og i den Formening, at det var en af de andre, der slog saa haardt, sloges endnu værre. „Den af mine Børn, der kan slaa alle de andre til Jorden, skal være min Efterfølger!" Dette var den gamles Løfte om Arv.

Kong Gorm var vedbleven at være Hedning; en Gang sendte Biskop Odingar sine Præster op til ham i Ribe for at omvende ham. Men Præsterne havde dengang sagt til den allerede da hvidhaarede Konge, at han en Gang som en forklaret Engel skulde synge Hosianna for Gud den Almægtige. Derover var Gorm bleven som helt ude af sig selv af Raseri: „Hvordan? Hvadfornoget? Jeg — en forklaret Engel? Og synge — ikke andet end synge for Gud, den Almægtige? Nej, Mjød vil jeg drikke oppe i Valhal, omfavne mine Forfædre, kysse Valkyrierne og tale om Kampe og Slagtummel, det vil jeg, naar jeg skal lukke mine Øjne her paa Jorden." Og Præsterne kunde sige, at de var lykkelige, da de atter sad velbeholdne i Hamborg. Der havde ikke manglet meget i, at den vrede Konge havde offret dem til sin Guddom Pui-Pui ved at lade dem kaste i Gudens Flammesvælg. Ganske vist havde Kong Gorm, da Præsterne drog bort, begivet sig op i et Taarn for derfra at dræbe dem med Stenkast. Men ingen Sten havde ramt. Aabenbart havde Guds Moder bredet sin Kaabe ud over de Guds Mænd.

Den store Guddom Pui-Pui havde Gorm erhvervet paa et Røvertog til den nordafrikanske Kyst. I ethvert Fald havde han stolpret rundt mellem Karthagos Ruiner med sine Mænd og fundet Uhyret. Maaske var det Guden Moloch selv. Jernbæstet spærrede sit tandløse Gab højere op end to Mands Højde, saa at man magelig kunde kaste et Menneske ned i dets Bug. Forneden i Benene var der Rister, hvor der blev tændt en prægtig Ild, hvis Flammer slog ud af Gabet og Øjenhulerne. I Karthago havde Moloch slugt mange Børn, nu maatte han sluge de fornemme Fanger, hvormeget de end vægrede sig og bed deres Angribere i Fingrene. Saa dog — herind med dem!

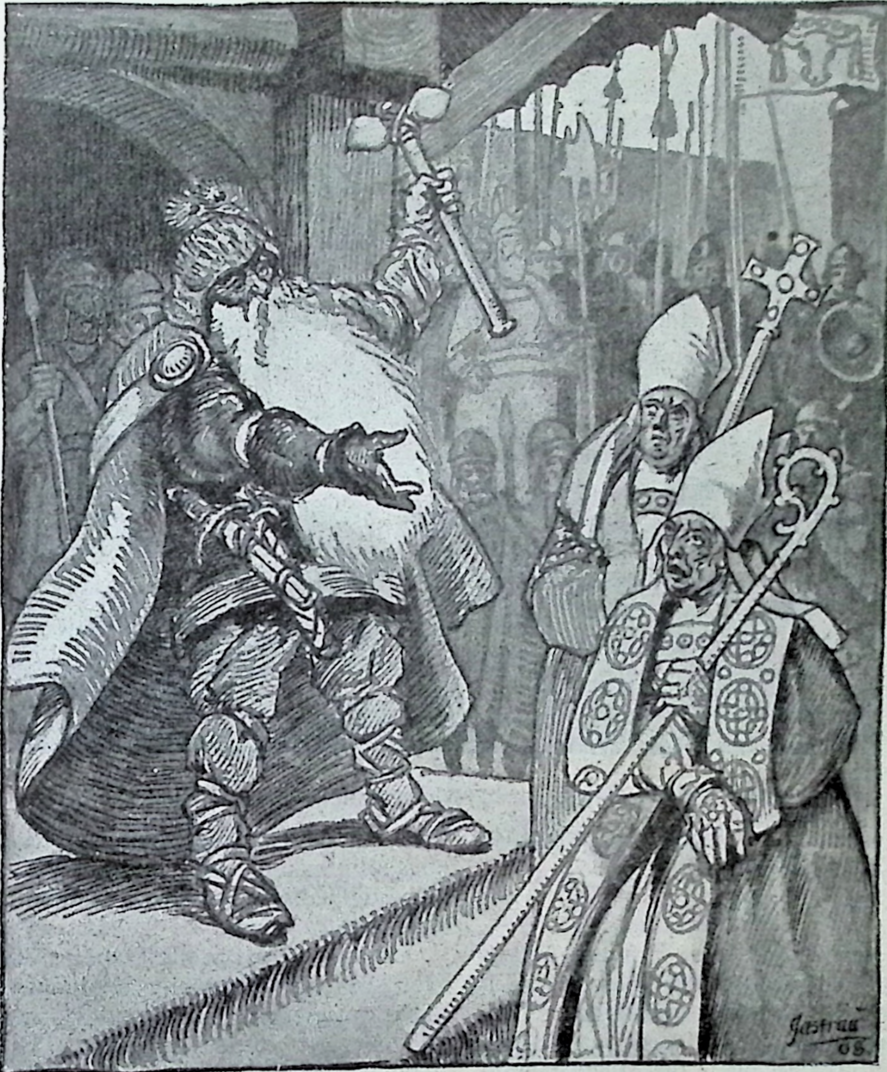
Det var ganske besynderligt, at den gamle Gorm ærede Guddommen Pui-Pui saa højt. El-

lers længtes han dog kun efter Valhals Glæder. Men saaledes var det nu engang.

Da de slæbte Guden ud af Karthagos Ruiner, vidste Kongen straks, hvorhen han vilde lade Kolossen bringe, nemlig til sin stærke Borg Dragasten.

Og snart stod ogsaa Pui-Pui paa Dragasten. Vilde Præsterne nu straffe Kongen eller forlange noget af ham, saa stillede en af dem sig ind i Guddommen og svang Fakler ud af Øjenhullerne. Det forfærdede den gamle. Men var Kongen af en eller anden Grund vred paa Pui-Pui, saa fik den nogle dygtige Rap af Hundepisken.

I hele treogfyrretyve Aar havde over to hundrede tusinde Slaver, som Kong Gorm tog med, hvor han fandt dem, hver Dag tømret og bygget paa Dragasten. Bag dem stod der, ligesom da Babelstaarnet blev bygget, Fogeder og Opsynsmænd med Piske. Udbrød der Sot, hvad gjorde saa det? De Døde blev straks erstattede med andre.

Der havde ikke manglet meget i, at den vrede Konge havde ofret dem til sin Guddom Pui-Pui . . .

Et mærkeligere Menneske end den jydske Konge Gorm den Gamle har vist aldrig levet paa Jorden. Selv en Cæsar, en Alexander, en Shakespeare, Friedrich eller Napoleon har Naturen aldrig forlenet med hinanden saa modsatte Anlæg allerede fra Vuggen, som den havde skænket Nordboen Gorm. Han var despotisk og dog den bedste, mest blødhjærtede Sanger og Harpespiller. Han var listig som en Slange og forslagen i Statskunst (han bedrog, hvor han kunde) og tillige den tappreste i Kamp; den mest erfarne, nøgterne Regnemester, og dog af et fantastisk, inderlig fantastisk og dybt poetisk Sind. Saaledes var Kong Gorm.

Kun èn Gang har en saadan Poet levet paa den cimbriske Halvø. Ellers har det altid været: Risengrynspølse og Træsko og Træsko og Risengrynspølse.

For at trodse Vesterhavet og vise Flod og Ebbe sin Overlegenhed, havde Gorm ladet Dragasten bygge paa den nordfrisiske Kyst. (Maaske er Skt. Salvatorkirke paa Pellworm en sidste Rest af den uhyre Bygning, selv om Pellworm dengang endnu hørte til Fastlandet, og der endda var to Mil ud til Vandet mod Vest). Og vel netop paa dette Sted, fordi han maatte tro, at han bedst herfra kunde gøre Strejftog paa alle Have.

Med Trækul paa hvide Birkeborde ridsede han Tegningerne. Ti Aar hengik, før de svære firkantede Grundpiller var nedrammede, saaledes at Floden ikke kunde føre dem bort.

Disse Piller lod han belægge med Sten, og paa dette Underlag rejste han sin Borg, Taarn paa Taarn, Stokværk paa Stokværk. Paa Sydlod han omtrent en hel Egeskov slæbe derhen. Damme, Kornmarker, Haver, alt skulde der være. Titusind Mænd arbejdede Dag og Nat med at køre Jord. Dette Kæmpeslot lod Kongen forbinde med Fastlandet ved en jævnt opadstigende Vindebro, der kunde trækkes op paa tyve forskellige Steder.

Al Verdens Skatte var opstillede i Borgen. I en af Gaardene stod den frygtelige Pui-Pui ved

Muren. Et Forsøg paa at plante Figen og Oliven her var naturligvis mislykket. Derfor fik Pui-Pui de behørige Pisk.

Naar Borgens Mandskab saa ned til Pillerne, der var over hundrede Fod dybt nede, saa slog Bølgerne i Brændingen højt op imod dem. Dernede paa Vandet gyngede de bredmavede Piratbaade, bundne ved Ringe i Murværket.

Mod Vest, højt over alle Tinder og Murkroner, hævede sig et svært firkantet Taarn sammensat af engelske Kvadersten. En stor Bronzedrage slog sine Klør om det. Op i Taarnet turde ingen Dødelig komme, Kongen alene stod her oppe mellem Skyerne. Her samtalte han med Fader Odin om alt. Og i disse Timer glemte han ganske Pui-Pui.

Efter Ankomsten til Dragasten raadspurgte Kongen næste Nat Guddommen . . .

* * *

Kongen gik ned af den store Trappe. For anden Gang lød Gongonen. Og der blev atter Liv.

Alle vidste, at de skulde i Leding, men hvorhen det kunde ingen sige. Thi den gamle Dansker kom først tilsyne lige i det sidste Øjeblik. Men først — og det vidste enhver — gik Toget til Dragasten, hvor Kongen vilde raadspørge Pui-Pui. Langs Vejen dertil maatte alle Høvedsmænd i Riget staa opstillet, og hver af dem medbringe tusind Krigere.

En brogetklædt Neger ledte en mælkehvid Ganger med Purpurdækken frem til Gorm den Gamle. Kongen havde allerede sat den venstre Fod i den arabiske Stigbøjle og taget fat i Hestens Manke med den venstre Haand, da han kaldte paa sin Staller Beng Bingsen: „Glem ikke England og Sverrig. Bered alt til et sidste stort Tog mod Tyskland.“

Mens Beng Bingsen kyssede Kongens Fod i Stigbøjlen, svang denne sig i Saddelen, som en attenaarig Yngling, og sprængte straks derfra i Galop. Efter ham red Følget, der var sammensat af Folk fra alle mulige Lande, og iklædt den herligste Farvepragt. Ved Bøjningen af Vejen — kun en lille Bondepige, der havde stukket Fingeren i Munden, var Tilskuer — kyssede det sidste Par i Rækken, en ung Svend og en ung Pige, hinanden.

Ved hver halve Mils Vej meldte de opstillede Høvedsmænd sig med deres Folk til Kongen og sluttede sig til Toget, der blev større og større.

Efter Ankomsten til Dragasten raadspurgte Kongen næste Nat Guddommen, der stod omplantet af Fakler, som kastede et skummelt Lys over Omgivelserne.

Gorm lagde Hænderne overkors henover sit lange hvide Skæg og sagde: Store Gud, Du vèd, at af alle Smaakonger er det kun Kanupa og Sillkraskalli, der endnu ikke er mig skatskyldige. Mod dem drager jeg nu i Leding. Vil jeg besejre dem?“

Ud af Pui-Puis brede Læber slikkede en Tunge. En Præst var gaaet op i Guden og foretog denne Bevægelse med en rød Klud. Saa svarede han, og det lød dumpt og hult: „Du skal besejre Smaakongerne Kanupa og Sinkraskalli, hvis Du lover mig at udrydde Kristendommen.“

„Det lover jeg!“

Den næste Dag drog han mod begge Underkongerne, besejrede og dræbte dem i et haardt Slag. Asfrida, Kanupas Hustru, flygtede til sin Broder Biskop Odingar i Hamborg for at samle en ny Hær og tage Hævn over Gorm den Gamle.

Mens Asfrida var i Hamborg, fandt Gorm den Gamle en Runesten ved Haddeby (Slesvig). Paa denne Sten stod der indgravet:

sun: sin: auk: knubu:
asfrithr: karthi: kuble:
thausi: aft: siktruck:

(Asfrida og Kanupa rejste denne Gravsten over deres Søn Sigtryg.)

Rasende besluttede Gorm den Gamle at ødelægge Stenen. Han lod tre kæmpestore Fyrre-

træer fælde og stillede dem i en Trekant med Toppene imod hinanden. Saa lod han lægge stærk Bast om Stenen og lod den hejse op til Fyrretoppene. Underneden havde han ladet lægge Sten. Da Runestenen var hejst helt op, løste en Mand, som var klatret derop, Basten, Stenen faldt med et Brag ned paa de underliggende Sten og sprang i to Stykker.

Imidlertid ilede Asfrida til med en stor Hær og jog efter en haard Kamp den gamle Konge paa Flugt.

Stolt og Hævn-mættet befalede hun sin Runemester at riste en anden Runesten. Paa denne angav hun sin Søn som Konge:

Asfrithr: Karthi: Kuble:
thausi: tutir: uthinka:
rs: aft: siktrink: kunuk:
sun: sin: auk: knubu:

(Asfrida, Odingars Datter satte denne Gravsten til Minde om sin og Kanupas Søn Kong Sigtryg.)

* * *

I vild Flugt var Kong Gorm ankommen til Dragasten. Han kunde aldeles ikkke forvinde denne Skændsel. Da alle Vindebroer om Borgen var bleven trukket op, lod han lægge Tjære, Blaar og Spaaner overalt i Borgen. Derpaa gik han hen til Guden og gennempiskede ham. Og da dette var sket, blev Pui-Pui fra Muren styrtet ned i Vandet, saa det sprøjtede højt op.

Men Kong Gorm gik op i sit Taarn. Heroppe fra gav han Tegn, at de skulde tænde. Da Røg, Flammer og Skrig trængte op til ham, kastede han sin Hammer langt ud i Vandet.

Med opløftede Hænder og flagrende Haar saae de forbidrivende Skyer Kongen staa der indtil Flammerne slog helt sammen om ham.

Nattehimlen var blodrød.

Den første af ovennævnte Runestene blev for ikke længe siden funden i Nærheden af Slesvig, den anden tilfældigvis ved Ombygning af en Kaserne. Det skyldes den dygtige Runestenskender Friherre Rochus v. Liliencron at have bragt Sammenhængen mellem Stenene for Dagen.

EN HUNDEVAGT

AF

H. BØLLING

ILLUSTRERET AF H. DOHM

Den sidste Rand af Solskiven var forsvundet i Oceanet bag de flammende Skybanker, der fik Vesthimlen til at gløde og farvede Havet luende kobberrødt.

Ene midt paa den uendelige Vandflade hastede den store Fragtdamper hviléløs af Sted, slingrende og duvende i de mægtige Atlanterhavsdønninger.

Ombord paa Damperen var der tilsyneladende øde og stille. Ingen Travlhed, ingen Arbejden nogensteds paa Dækket.

Paa Kommandobroen tegnede Styrmandens høje Skikkelse sig skarpt imod den lyse Aftenhimmel. Han stod med korslagte Arme og stirrede mekanisk frem for sig, ud over det rødmende Hav, hvor ingen Sejler, ingen Røg fra nogen anden Damper var at se Horisonten rundt.

Af og til kastede han et hurtigt Blik paa Kompasset, bag hvilket Rorgængeren med smaa knirkende Tag i Rattet styrede Damperen mod dens fjærne usynlige Maal.

Skruens ensformige Brusen og med Mellemrum den skarpe Raslen af en Askespand, der tømtes, var de eneste Lyde i Aftenens milevide Stilhed.

Jeg havde sat mig midtskibs paa Lugekarmen for at nyde Synet af den pragtfulde Solnedgang, da 1ste Mester, træt og varm, dukkede op fra Maskinrummet. Han nikkede flygtigt til mig og gik hen til Lønningen, hvor han i dybe Drag indaandede den friske, salte Havluft.

1ste Mester hørte ellers til dem, der aldrig forsømte Lejligheden til en lille Passiar, og

„Alvorlig! ja det maa De nok sige, Doktor! der gaar den Grønskolling til Assistent hen og lukker Fødehanen til den ene Kedel . . .“

svarende Halvdel af hans Ansigt var vansiret af store, grimme Ar. Ofte havde jeg tænkt paa at spørge ham, hvornaar og hvorledes det var sket. Nu lod der aabenbart til at være en Lejlighed, hvor jeg kunde faa min Nysgerrighed tilfredsstillet.

„Sæt Dem her hen, Mester! og faa Ild paa en af mine fine Cigarer, De ved nok dem, jeg fik af Fysikus paa St. Thomas! og lad mig saa faa den Historie med det samme!“

Han tog imod Cigaren jeg rakte

det undrede mig derfor, at han blev staaende tavs og tilsyneladende fordybet i Tanker.

Jeg følte mig selv oplagt til en Passiar i den smukke Aften og betænkte mig derfor ikke paa at rive ham ud af hans Betragtninger.

„De ser saa alvorlig ud, Mester! er der gaaet Dem noget imod?“

Han vendte sig smilende om imod mig. De sunde, hvide Tænder lyste i det kønne kulsværtede Ansigt.

— „Alvorlig! ja, det maa De nok sige, Doktor! der gaar den Grønskolling til Assistent hen og lukker Fødehanen til den ene Kedel. Ved en „Fejltagelse“ — som han sagde. En rar „Fejltagelse“! Havde jeg ikke havt Øjnene med mig, saa havde han min Salighed sprængt hele Kassen i Luften! Jeg har en Gang før været i en Maskine, hvor der var lukket for Vandet til den ene Kedel, og jeg ønsker ikke at opleve det oftere. Naa, den Gang klarede jeg Situationen i yderste Øjeblik, men det kostede mig rigtignok Synet paa mit ene Øje!“ —

Jeg vidste, at 1ste Mester var blind paa det højre Øje, og jeg havde set, at den til-

ham, og satte sig paa Lugekarmen ved Siden af mig.

Luften var lun, men frisk og ren, og ovenpaa Dagens glødende Sol var det en Nydelse at føle Aftenens forholdsvise Svalhed.

I Troperne varer Skumringen kun kort. Solnedgangens Farvepragt var slukket, Havet bølgede graat og uroligt, og i Øst tændtes allerede de første blinkende Stjærner.

1ste Mester havde faaet tændt Cigaren og pustede med en Kenders Velbehag de duftende Røgskyer fra sig.

„Det var paa en af mine første Rejser som Maskinassistent“ .... begyndte han.

„Jeg sejlede den Gang med en stor Fragtbaad, der gik mellem Rio og København. Vi var for hjemgaaende med en Ladning Kaffe og Tobak og kunde vel være en halv Snes Etmaal fra Land.

Som Assistent skulde jeg have Vagt sammen med 1ste Mester. Han var et prægtigt Menneske, human og elskværdig imod sine Undergivne, og aldrig saa’ vi et gnavent eller misfornøjet Ansigt. Men en Fejl havde han. Han var doven og holdt mest af at ligge paa Sofaen i sit Lukaf og læse Romaner.

Naar han og jeg skulde have Vagt sammen i Maskinen og der var gaaet en halv Times Tid, saa plejede han at se sig omkring med et smilende Ansigt og sige: „Ja, nu gaar jeg ovenpaa et lille Øjeblik. De kan jo nok passe Maskinen saa længe?“

Det „lille Øjeblik“ varede rigtignok som oftest til Vagten var forbi.

Naa, uden at rose mig selv, saa kunde han ogsaa roligt gøre det, for trods min Ungdom var jeg samvittighedsfuld og paapasselig, og De ved nok, Doktor: med det forøgede Ansvar kommer der ogsaa forøget Dygtighed.

Jeg var altsaa vant til saa godt som altid at passe Maskinen alene og paa egen Haand. Den Nat, jeg nu skal fortælle Dem om, skulde 1ste Mester og jeg have Hundevagten i Maskinen, altsaa fra 12—4.

Nu havde vi netop under Opholdet i Rio faaet et helt nyt Sæt Fyrbødere ombord. Det var en sjælden udsøgt Samling Banditer, rigtige Typer paa en stor Havnebys værste Bundfald og Bærme.

Den mest frastødende af dem alle var en kæmpestor Neger — „sorte Jack“ kaldte hans Kammerater ham — med et brutalt og dyrisk, af Drik og Laster præget Ansigt. Vi fik senere at vide, at han lige var kommet ud af Tugthuset, hvor han havde siddet i 5 Aar for Drab. Han drak som en Svamp, men alligevel havde han Kæmpekræfter, og arbejde for to, det kunde han.

Naar han stod i Fyrrummet, nøgen til Bæltestedet, og Ilden fra det flammende Kulbaal under Kedlen belyste hans sorte, atletiske Skikkelse og det raa, frastødende Ansigt, kom man uvilkaarligt til at tænke paa Satan i egen Person.

Da jeg den Nat kom ned i Maskinrummet, var 1ste Mester der allerede, men som sædvanligt gik der ikke mere end en halv Times Tid, før han forsvandt op i sit Lukaf, overladende til mig at passe Maskinen Resten af Vagten. Havde han haft nogen Anelse om det, der skulde ske i de følgende Timer, saa havde han næppe lagt sig til at sove med saa rolig en Samvittighed, som han gjorde.

Jeg vil ikke paastaa, at jeg blev hyggelig til Mode, da jeg opdagede, at den ene af de to Fyrbødere, der skulde passe Fyringen den Vagt, netop var „sorte Jack“.

Lige fra han kom ombord havde jeg følt en instinktmæssig Modbydelighed for ham, og den Nat forekom han mig endnu mere uhyggelig end ellers.

Der var et vildt Udtryk i hans Øjne og en underlig Uro og Rastløshed over hans Bevægelser, som jeg den Gang ikke straks fattede Grunden til, men som de følgende Begivenheder desværre snart skulde bringe Forklaringen paa.

Jeg ved ikke hvorfor, men jeg havde den Nat hele Tiden en uforklarlig Følelse af en truende Ulykke. Jeg var nervøs og ilde tilpas, og jeg var ked over, at 1ste Mester havde ladet mig alene tilbage i Maskinen.

Den første Times Tid gik imidlertid uden at der hændte noget særligt, og jeg glædede mig allerede til, at Vagten skulde gaa heldigt til Ende som sædvanligt, da jeg hørte et højrøstet Skænderi inde fra Fyrpladsen.

Jeg kunde høre Negerens Eder og skingrende Stemme, og den anden Fyrbøders beroligende Tiltale.

Jeg stod netop oppe paa Gelænderet, ifærd med at smøre Krumtappen.

Pludseligt lød der et halvkvalt Skrig, der efterfulgtes af en uhyggelig Stilhed.

Anende en Ulykke vilde jeg springe ned fra Gelænderet for at tilkalde Hjælp, men inden jeg kom saa vidt, følte jeg mig grebet bagfra og med et voldsomt Ryk revet bagover.

I Faldet slog jeg Hovedet saa haardt imod Gelænderets Jærnstang, at jeg mistede Bevidstheden.

Da jeg atter kom til mig selv igen, fandt jeg mig liggende paa Gulvet med bagbundne Arme og sammenbundne Fødder. En Olieklud omkring en Tot Tvist var stoppet ind i Munden paa mig for at forhindre mig i at skrige.

Foran mig stod „sorte Jack“, og ved første Øjekast blev det mig klart, at han havde faaet et Anfald af Delirium. Med de blodskudte Øjne stirrede han vildt frem for sig og han var øjensynlig stærkt hallucineret. Han bandede og talte uafbrudt og slog om sig med sine nøgne, muskuløse Arme, fægtende med indbildte Skikkelser

Den Flaske Whisky reddede den Nat, mit og alle de øvriges Liv.

fløj „sorte Jack" ind paa mig og sparkede mig brutalt over Ende igen.

Der gik en ret høj Sø den Nat, og Skibet slingrede og duvede stærkt.

Det er mig endnu den Dag i Dag en Gaade, at han — under sin Tumlen omkring i Maskinrummet — ikke faldt over i Maskinen og blev revet i Stumper og Stykker.

Fra Stedet, hvor jeg laa, kunde jeg se Maskinuret. Klokken var 2 og der var altsaa endnu 2 Timer tilbage af Vagten.

Der var næppe nogen Udsigt til, at 1ste Mester vilde komme

rundt omkring. Mit Hoved smærtede mig voldsomt, og det varede adskillige Minutter, inden jeg rigtig blev klar over Situationen.

Min første Tanke gjaldt naturligvis Maskinen. Den arbejdede tilsyneladende støt og sikkert, men da jeg kastede et Blik hen paa Kedlernes Vandstandsglas, gav det et Sæt i mig af Forfærdelse.

Vandstanden i det ene Glas var betydeligt lavere end i det andet! Et Blik paa Kedelskoddet forklarede mig hurtigt Aarsagen dertil. Han havde lukket Fødehanen til den styrbords Kedel!

Nu maa De vide, Doktor! at naar der lukkes for Vandtilførslen til en Kedel, saa vil der uvægerligt ske en Eksplosion, naar Vandet i Kedlen er fordampet.

Prøv at forestille Dem min Stilling!

Bundet og kneblet, ude af Stand til at røre et Lem eller til at skrige om Hjælp, og med Udsigten til en Kedeleksplosion, der vilde sende Skuden til Bunds med Mand og Mus! Jeg gjorde en fortvivlet Anstrængelse for at komme op, men øjeblikkeligt

ned i Maskinen igen før Vagten var forbi, og paa Dækket var der kun Styrmanden og Rorgængeren paa Broen, og Udkigsmanden forude.

Og ingen af dem anede Uraad! Ingen af dem havde nogen Forestilling om den Fare, som Skibet og de alle svævede i.

Inde fra Fyrpladsen hørtes ikke en Lyd og jeg tænkte med Gru paa den anden Fyrbøders Skæbne. Laa han ogsaa bundet og kneblet, eller var han maaske dræbt?

Paa Vandstandsglasset kunde jeg se, at Vandet sank lavere og lavere i Kedlen, og aldrig har jeg syntes, at Minutviseren paa Uhret flyttede sig saa hurtigt som den Nat.

Jeg turde ikke røre mig af Pletten, for „sorte Jack" vogtede paa mig som et Rovdyr paa sit Bytte og for løs paa mig ved den mindste Bevægelse jeg gjorde.

Nu havde 1ste Mester et lille privat Skabsrum, hvor han havde forskellige Ting staaende.

Blandt andet stod der ogsaa en næsten fyldt Flaske Whisky, og til alt Held fik „sorte Jack" Øje paa denne.

Den Flaske Whisky reddede den Nat mit og alle de øvriges Liv.

Han greb den begærligt, satte den for Munden og tømte den til sidste Draabe.

Jeg kunde regne ud, at der nu maatte være gaaet et godt Kvarters Tid efter at der var lukket for Kedlen, og mere end en halv Time vidste jeg, at det ikke vilde tage, førend Vandet i Kedlen var fordampet og Eksplosionen finde Sted.

Der maatte og skulde lukkes op for Vandet, men hvorledes skulde jeg faa det gjort?

Min Hjærne arbejdede for at finde en eller anden Udvej, men Sagen forekom mig saa haabløs, at jeg snart opgav ethvert Haab om Redning.

Men nu begyndte den stærke Whisky heldigvis at gøre sin Virkning. Jeg kunde se paa ham, at han mere og mere mistede Herredømmet over sit Legeme, og da Skibet tog en stærk Overhaling for en Sø, mistede han Ligevægten og faldt om paa Gulvet. Han gjorde et Par forgæves Forsøg paa at rejse sig igen, men døddrukken som han var bleven, sank han helt sammen, og et Øjeblik efter kunde jeg paa hans snorkende Aandedræt høre, at han sov fast.

Fødehanen til Kedlen var anbragt paa Kedelskoddet, der dannede Væggen mellem Fyrpladsen og Maskinrummet. Det var vel én 5—6 Alen fra det Sted, hvor jeg laa, men i min hjælpeløse Forfatning vilde det ikke blive nogen let Sag at komme derhen.

Det dunkede og værkede i mit Hoved af det voldsomme Slag, jeg havde faaet, og min højre Arm smærtede mig stærkt. Det viste sig senere, at Armen var brækket lige over Haandleddet.

Jeg saa paa Uhret. Der var ingen Tid at spilde, og jeg begyndte møjsommeligt at arbejde mig hen over Gulvet.

„Sorte Jack" laa i Vejen for mig, og hvor nødigt jeg end vilde, maatte jeg hen over ham. Jeg følte med Modbydelighed hans whiskystinkende Aande i mit Ansigt, og to Gange mærkede jeg, at han greb fat i mine Klæder. Men sanseløs som han var, lykkedes det mig let at rive mig løs og komme videre.

Endelig naaede jeg hen til Keddelskoddet, hvor jeg sank sammen, overvældet af Smærter og halvkvalt af Knebelen i Munden.

Hvorlænge jeg laa saaledes, ved jeg ikke. Formodentlig har det kun været nogle faa Minutter, men det forekom mig som en lille Evighed. Jeg følte mine Kræfter svinde mere og mere, og jeg havde ondt ved at samle mine Tanker. Maskinens taktfaste Stempelslag og den døddrukne Negers Snorken lød ligesom langt, langt borte fra. Gennem det aabne Maskinskylight hørte jeg ligesom i Drømme Styrmanden praje en af Folkene. Jeg kunde høre dem le og tale sammen, men til min Fortvivlelse fjærnede de sig igen et Øjeblik efter.

En underlig Sløvhed og Ligegyldighed greb mig. Jeg ønskede næsten, at Eksplosionen vilde komme, saa at det hele kunde være forbi i en Fart, men Tanken om det store Ansvar, der hvilede paa mig, fik mig til endnu en Gang at tage mig sammen.

Fødehanen var anbragt paa Skoddet i c. 2 Alens Højde, men hvorledes skulde jeg med bundne Hænder og Fødder faa den lukket op?

Og dog maatte det gøres inden ret længe.

Inde fra Kedlens Indre kunde jeg høre den ildevarslende dybe Brummen, der skyldtes det voldsomme Lufttræk i de nu glødende Kedelrør.

Hvert Øjeblik kunde Eksplosionen komme. Da fløj der en Idé igennem mit Hoved. Med Anspændelse af alle mine Kræfter lykkedes det mig at faa mig stablet op paa Benene, lænet ind imod Skoddet.

Min Tanke var at lade mig falde over imod Hanen, for maaske paa den Maade at faa den lukket op.

To Gange forsøgte jeg, men begge Gange uden Resultat. Jeg opnaaede kun at skrabe mit Ansigt imod Skoddet, og Smærten i min Arm var saa voldsom, at jeg var nær ved at besvime.

Højere og højere brummede det i Kedlen, og jeg kunde høre de uhyggelige knækkende Lyde fra det overhedede Metal.

Endnu en Gang kom jeg paa Benene og stod vaklende og dinglende op imod Skoddet.

Skibet bevægede sig stærkt i Søen og jeg havde vanskeligt ved at holde Balancen.

Pludselig gled mine sammenbundne Fødder paa det oljede, glatte Gulv, jeg styrtede brat forover, og med Ansigtet tørnede jeg saa voldsomt imod Fødehanen, at den

aabnedes og Vandet sydende og hvislende strømmede ind i den rødglødende Kedel.

Det sortnede og flimrede for mine Øjne, alting løb rundt for mig, og jeg blev liggende paa Gulvet uden Bevidsthed.

Da jeg igen kom til mig selv, laa jeg i Køjen i mit Lukaf, og Styrmanden sad og badede mit forslaaede, blødende Hoved."

1ste Mester tav og kastede den udrøgede Cigarstump ud over Lønningen.

„Men Resten af Historien? ..... spurgte jeg, ... „hvorledes gik det senere? hvem fandt Dem?"

„Ja, Resten er snart fortalt. Da der ingen var til at passe Maskinen, har det rimeligvis ikke varet ret længe, førend Krumtappen er løbet varm. Naar det sker, og den ikke straks smøres, saa „skriger" Maskinen, som vi kalder det.

Styrmanden paa Broen blev mistænkelig ved at høre den vedholdende „Skrigen" fra Maskinen og purrede 1ste Mester, der straks skyndte sig derned.

Han fortalte mig senere, at han i første Øjeblik ikke kunde se en Haand for sig, fordi Maskinrummet var opfyldt af en kvælende, stinkende Os af sveden Olie. Saa snublede han over „sorte Jack", og da han dernæst fandt mig liggende bevidstløs, bundet og kneblet, fik han tilkaldt Hjælp i en Fart.

De næste 8 Dage laa jeg i Køjen med en voldsom Feber, og mine Feberfantasier drejede sig uafbrudt om Fødehaner, Eksplosion, „sorte Jack" og Whisky. Det var først, da jeg helt kom til mig selv igen, at jeg kunde fortælle, hvorledes det hele var gaaet til, og hvilken Fare vi alle havde svævet i.

„Sorte Jack fik Haandjærn paa, og han blev senere sendt over til sin Hjemstavn igen, hvor han rimeligvis sidder i Tugthuset endnu. Da vi kom til København blev jeg straks ført til Hospitalet og i hele 2 Maaneder var jeg under Lægebehandling. Det voldsomme Slag, jeg havde faaet, da mit Ansigt tørnede imod Fødehanen, havde beskadiget Synsnerven, og det lykkedes da heller ikke Lægerne at redde Synet paa mit højre Øje."

„Og den anden Fyrbøder?" .... spurgte jeg, „hvorledes var det gaaet ham?"

„Ham fandt de liggende død inde paa Fyrpladsen. „Sorte Jack" havde knust Hovedet paa ham med Kulhammeren!"

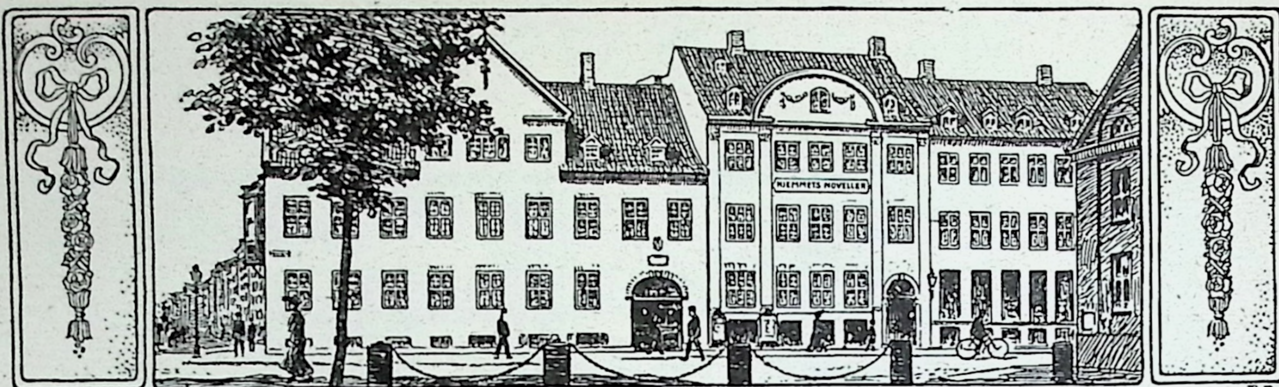

Hjemmets Noveller

NR. 10 JULI 1908 4. AARG.

JULI

HJEMMETS NOVELLER

BRØNDGRAVERE

AF

JEPPE AAKJÆR

ILLUSTRERET AF H. DOHM

Jeppe Aakjær.

Jørgen Plits Gaard laa paa en Banke, og han havde derfor altid haft et farligt Mas med at skaffe Vand til sine Kreaturer. Var det et Aar, det slog ind med Tørke, kunde Vandtønden kjøres frem og tilbage mellem Gaarden og det fjærne Kjær saa lang Dagen var, hvad der bragte et uhyre Spild af Tid og Arbejde. Jørgen Plit sukkede tidt i Stilhed over sin haarde Lod og forbandede den Kvægpande blandt sine Forfædre, der havde lagt Gaarden paa denne Sandbakke uden først at undersøge om der var tilstrækkeligt Vand i Bunden. Der var dog dem, der vilde sige, at i gammel Tid havde Brønden givet Vand nok, og at det først var efter den intensive Dræning rundt om paa Naboejendommene, at den havde begyndt at lække. Sin Grundskade fik Brønden dog først den Dag, da Jørgen Plits nærmeste Nabo Movns lod s i n Kjelde sænke fire Alen, saasom alle Ulykker gjærne skulde komme fra den Kant; fra det Øjeblik var det, som om Jørgens Brønd stod langsomt og forblødte, mens Movns'es altid var pladderfuld af det lifligste Vand, som et Høved kan drikke. Skulde man nu ikke tro, at det gik til ved Hexeri og Fandens Kunster? Man sa' jo nok, at Movns havde fundet den fælles Vandaare. Pyt med den Snak! Jørgen Plit vidste nok, hvad d e t var for en Vandaare; men Gud bevare h a n s Mund!

Saaden stod Sagerne gjennem flere Aar; da rygtedes det, at der ovre i et andet Herred fandtes en Mand, der var saa meget farlig til „at vise Vand". Skjønt der var en 14—16 Timers Kjørsel frem og tilbage, besluttede Jørgen sig dog til at hente ham med Heste og Vogn. Han havde omgivet denne Kjørsel med stor Hemmelighedsfuldhed, og nu sad „Troldmanden" just bænket i Jørgens bedste Stue og tog for sig af de gode Retter, som Jørgen Plit havde ladet sætte for ham. Vanddoktoren var en Mand omkring de 70, klædt i Vadmel fra Top til Taa; skjønt det var en daanende hed

Sommerdag, sad han nu ved Bordet med et svært sort uldent Klæde flere Gange viklet om Halsen. Han fjærnede det akkurat saa meget fra Munden, at han kunde putte Maden ind, og naar han tog Snapsen med den højtidelige Alvor, der var knyttet til hele hans høje ranglede Person, saa det næsten ud, som om han siede den gjennem Mundklædet. Et Par smaa Kobberørenringe dækkedes næsten helt af de lange strittende Haar fra Øregangen, og paa Højrehaands Langfinger bar han en stor anløben Gigtring.

Han klagede over, at han nu snart blev for stiv til saa lange Ture; han havde hjulpen mange, nu maatte man snart hjælpe sig uden ham. Da han havde renset Gummerne og drukket af Ølkovsen, hvori en Række fede Fluer tog Svømmetag, skuppede Jørgen Tobakskassen over til ham. Troldmanden stoppede med stor Værdighed; ved det fjerde Sug af Piben sa' han:

„Nu gjælder det om, en faar fat i en Woll' *)!"

Jørgen gjorde strax Mine til at springe op og hente den.

„Nej," sa' Troldmanden afværgende, „den skal a nok sjel find'. Og du skal agte paa, at du ett ser efter, hvor a gaar hen."

Med disse Ord rejste Troldmanden sig i en Sky af Fluer og forlod Stuen.

Kort efter stod han og Jørgen Plit sammen ude paa Bakken bagom Gaarden. Vandtroldmanden holdt en myg Pilevaand fastklemt i sine knyttede Hænder; nu gjaldt det om at agte paa Kvistens mirakuløse Tegn. Vandmanden bøjede sin lange Skikkelse og skød sig hen ad Jorden i sære bugtede Zigzagvridninger uden et Øjeblik at gi Slip paa Kvisten. Jørgen fulgte efter i ærbødig Afstand. — „Kan du se! Nu svinger den!" raabte Troldmanden i vild Exstase. Jørgen styrtede frem for at iagtta' Fænomenet. „Kom et f o r nær!" vrissede Vandmanden, „du kunde gjærne komme til at forstyrre den."

Han ønskede ikke at blive set alt for nøje paa Fingrene. „Se! Se! Vær nu stille!" raabte Vandmanden. „Det er, som skulde den trække begge mine Hænder af Led!" — Hans Læber begyndte at mimre noget uforstaaeligt Abrakadabra, mens han bøjede Pilen nærmere og nærmere mod Jorden. Paa engang skreg han som i Vaande: „Aa, nu kommer den; a ka' ett hold'en, om det saa var mit Liv om at gjøre. Der har du den! Der er, fandenmæ, lig' æ Plads!"

Jørgen havde ikke kunnet holde sig i Skindet længere; han var styrtet til og saa, at Pilevaanden laa i Mandens Haand som en Ting, der anstrænger sig for at bøje begge Ender sammen, mens den pegede energisk mod et bestemt Punkt i Ageren.

„Er Vandet der?" hviskede Jørgen Plit og saa halvt i Rædsel ind i Troldmandens fordrejede Ansigt, der havde Spændingens store Sveddraaber mellem Skjægstubberne.

„Ja," svarede Troldmanden, „der er saa meget Vand, at hverken du eller dine Kreaturer skal komme til at tørste saa møj nys."

„Men hvordan skal a nu faa det op?" spurgte Jørgen Plit.

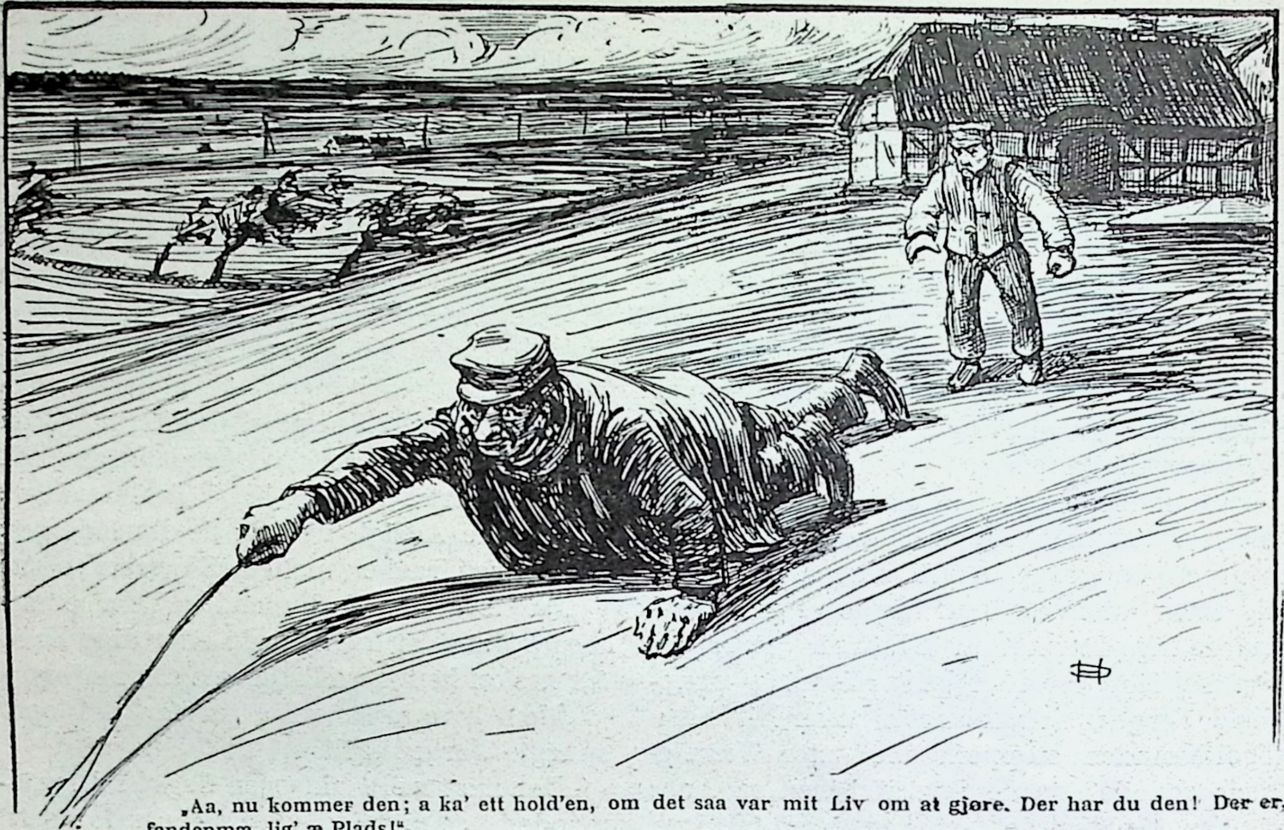
„Det maa være din egen Sag!" sa' Troldmanden. „I dit Sted vilde a bore for det."

Dermed var Vandmandens Mission endt, og han blev kjørt tilbage med god Belønning og under talrige Taksigelser.

Med Vandmandens Erklæring om rige Vandaarer i Undergrunden var der bleven vakt en farlig Drøm i Jørgens primitive Sind. I Søvn og Vaagen tænkte han kun paa at løfte denne Skat, der vilde fordoble hans Gaards Værdi og gjøre ham til en misundt og en Lykkens Pamfilius mellem alle hans Standsfæller. Den tykke Movns vilde da være den første, der revnede af Ærgrelse. Hvor Jørgen Plit senere færdedes om hjemme eller i Marken, glimtede denne Springsvandsstraale for hans Øjne. Naar han en hed Sommerdag gik og asede i Sandet bag efter den dryppende Vandtønde, og Billedet af hin rislende Vandsøjle, der skulde frigjøres ved Boret, stod for hans Øjne, kunde han af bar Utaalmodighed løbe ind imod Hestens Side og give den et forsvarligt Rap af Tømmen. Han kunde fantasere Nætterne ud, fare op af Søvne og raabe: „Det løber, det løber!" men blev der saa set nøjere til, var det bare ham selv, der havde gjort Sengen vaad.

Saa en Dag foran Høst rygtedes det i den lille Landsby, at nu kom der Brønd-

*) Blød Pilekvist.

„Aa, nu kommer den; a ka' ett hold'en, om det saa var mit Liv om at gjøre. Der har du den! Der er, fandenmæ, lig' æ Plads!"

gravere til Jørgen Plits. Jørgen selv havde den Dag været oppe, før Fanden fik Sko paa, for at komme tidligt nok afsted; og henover Middag kom han saa kjørende tilbage med „hele Molevitten"; en Støvsky røbede ham, forinden han naaede ind mellem den lille Bys straatakte Gaarde. Alle var paa Tæerne rundt om ved Husgavlene for at faa et første Glimt af disse mærkelige Mennesker, som der var gaaet saa mange Sagn om, før de kom, og som skulde kunne faa Vand til at sprudle frem paa de goldeste Steder. Der var to føre Karle, som sad ret umageligt mellem Bunker af Jærnstænger bag i Vognen — foruden selve Boremesteren, der sad i Agestolen hos Jørgen Plit og nu og da lettede paa Hatten hen imod Husgavlene, for at vise sin højere Dannelse. Folk holdt sig reserverede, næsten fjendtlige, mens Vognen passerede forbi. Ungerne krøb ind mellem de Voxnes Ben og gloede sig Øjnene ud af Hovedet. De ligegyldige skrævede ud paa Benene og spyttede favnelangt over Vejsporene. „Det vil, fandenmæ, blive Jørgen Plit en dyr Spas!" Men der var andre, i hvem Misundelsen allerede rørte sig kraftigt; de frygtede for, at Jørgen Plit skulde sejre og distancere dem alle over en Bank. Hvis det nu skulde kunne la' sig gjøre at skaffe Vand op til Jordoverfladen ad denne lette og bekvemme Vej, hvor var det saa ikke dumt, at de ikke selv havde begyndt. De kunde jo komme bag efter. Jotak! Det var jo da bleven sagt fra alle Sider, at der var næppe nogen Udsigt til, at mer end én kunde faa Springvand. Deres Brønde laa paa én og samme Aare, sa' man; saa det kunde meget godt være, at de alle løb tomme den Dag, det lykkedes Jørgen Plit at finde Grundaaren. Det vilde rigtignok være nydeligt, om de skulde blive nødte til at gaa til den Stodder og bede om Vandhjælp. Han, som hidtil havde maattet gaa og øse Vandet op af deres Sumper og Vældhuller som et andet Fattiglem. De maatte holde Øje med den Karl; det gik ikke an, at han fik Lov til at rende saa langt forbi dem, ja, kanske ramme dem føleligt eller endogsaa ruinere dem.

Under saa onde Varsler holdt Brøndgraverne deres Indtog hos Jørgen Plit, og jo længere Arbejdet skred frem, jo dybere blev Sammenrottelsen.

Til at begynde med mærkede Jørgen ikke til noget Fjendskab. Han var saa op-

taget af sin skjønne Forhaabning, at han ikke sansede nogetsomhelst andet. De første tre—fire Dage gik hen i den skjønneste Harmoni. Boremaskinens Hjul surrede som en Ten, og Staalboret sank dybere og dybere i de løse Jordlag. To Hestespand gik ustandselig mellem Gaarden og Kjærene med de fyldte Vandtønder; thi meget Vand maatte der til, om Boret skulde gjøre sin Virkning og Foretagendet krones med Held. Jørgen kjørte selv den ene Vandtønde; han syntes, at dette Arbejde pludselig var bleven saa interessant; han gik ved Siden af Vognen og nynnede; engang imellem løb han helt umotiveret ligesom i Kaadhed ind imod den nærmeste Hest og gav den et let Klask med den flade Haand, og engang, da han paa Hjemvejen mødte Hyrdedrengen, søgte han leende at kildre ham over de bare Ben med Svøbesnoren. Knægten begreb slet ikke, hvad der pludselig gik af hans strænge alvorlige Husbond.

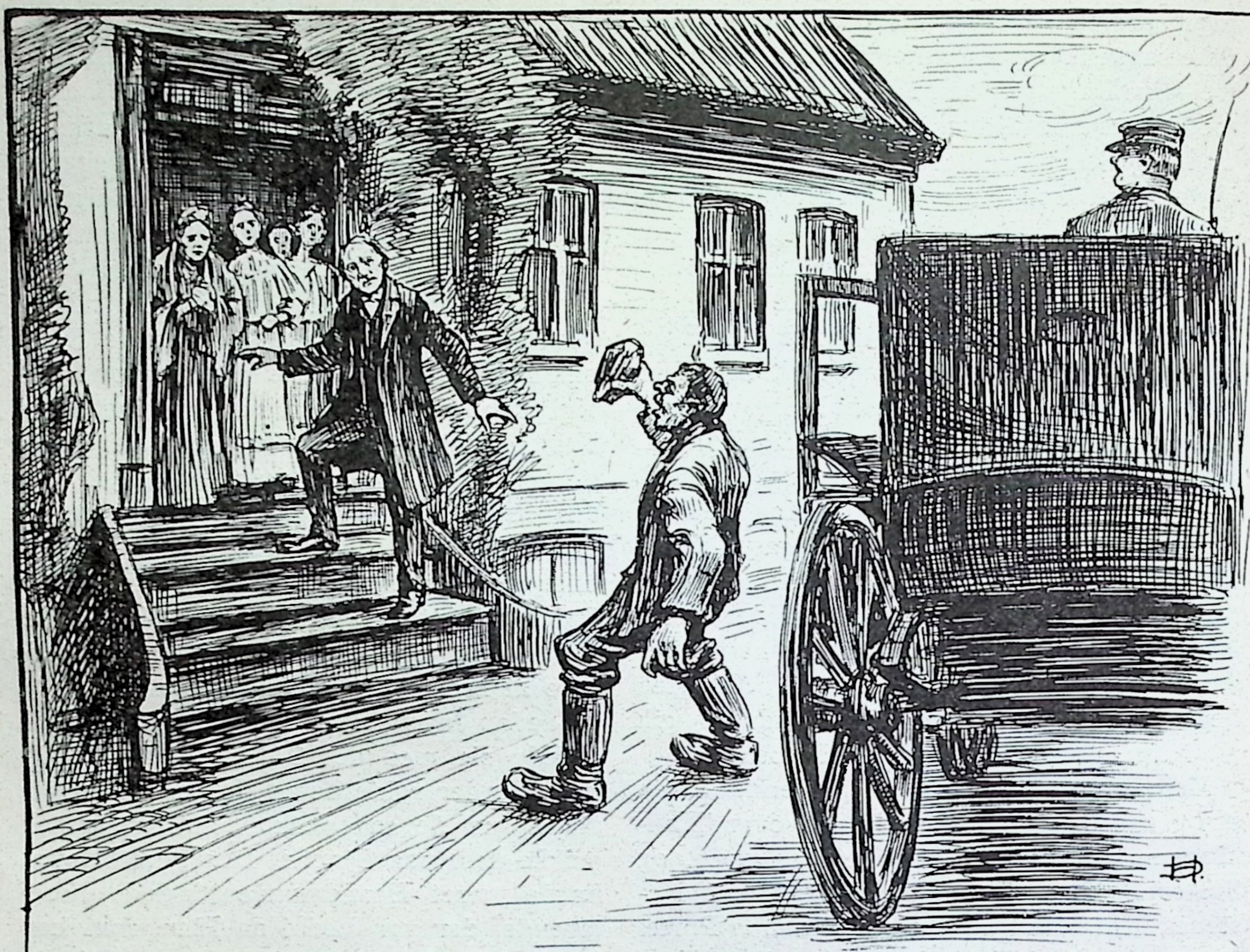
Med alt dette var Vejret henrivende; Solen strøg med gylden Haand hen over Mønningens fløjelsbløde, grønne Mostæppe, og Svalerne jog i skridende Flugt foran Hestenes Muler ind ad Gaardens aabne Porte. Jørgen kjørte i Tanken frem mellem Kaskader af springende Væld.

Da indtraadte det første lille Uheld; Boret havde naaet en Sten; Vandet fik en blaa kornet Farve. Boret sløvedes uden rigtig at komme videre. I to Døgn sank det kun nogle Tommer. Jørgens Humør sank meget mere. Thi nu var Vandbeholdningerne i Kjæret snart udtømte; saa skulde han til at bede om Vand hos Naboerne; det længtes han ikke efter. Nu trak hans Sindsstemning modsat Vej af, hvad den tidligere havde gjort. Hestene fik ikke mere Klap, men regulære Stryg; han snød sin Næse paa en egen skuffet Maade skraat ud i Sandet, hans Ryg fik en sær sørgmodig, jordvendt Hældning, som paa hans allerbitreste Vandringer med Vandtønden, og engang, da Karlen gjorde et forkert Greb, vanked der et Ørefigen.

Boret vedblev at gjøre døde Hug i den spærrende Sten; Boremesteren maatte indstille Arbejdet et Døgns Tid, mens han i nærmeste Kjøbstad kunde faa udbedret sit ødelagte Værktøj. Af denne Stands benyttede hans Hjælpere sig til at søge til Kros. Her blev de pludselig et Rov for Intrigen. Alle Byens Folk vilde ha' Lov til at gi' dem Omgange. Under Venskabs Maske fik man dem til at fortælle om det paabegyndte Værk, og de udkrammede deres uforgribelige Mening om dets Fare for Omgivelserne. Jo mere Øl, der løb i dem, jo mere brovtende og stormundet blev de. De udtalte den Formening, at naar de havde boret, saa kunde alle de andre gaa hjem og lægge sig. Brøndene vilde staa tomme ind ad en Kant; ingen Tvivl om den Ting! Saa kunde de andre enten betle sig Vandet til hos Jørgen Plit eller selv forsøge at bore det frem af Jorden, som han havde gjort — eller var ifærd med. For der var næppe Tvivl om, at han vilde sejre; Vandkikkeren havde jo været der, og han plejede ikke at rende med en halv Storm.

Saadan brovtede Brøndkarlene, mens de tyllede sig med det Øl, som alle de villige Hænder rakte dem. Ud paa Eftermiddagen var de saa drukne, at man kunde prikke dem paa Øjnene. Den tykke Movns havde været Hovedmanden i dette Foretagende, der var Led i en Plan, som han havde lagt for at komme Jørgen Plit og hans Boreværk paatværs. Boremesteren og hans Folk skulde gjøres latterlige og umulige; derved vilde hele Forsøget falde bort af sig selv.

Nu havde den ene af Brøndgraverne pralet af en Strid, som han havde med Stedets Præst, den myndige Provst Møller. Brøndgraveren var en flot Karl og en stor Don Juan, der med sit fyldte 24de Aar allerede var naaet til det tredje Alimentationsbidrag. Nu var det nok galt igjen, denne Gang med en Pige af selve Gaardmandsklassen; Provsten, der tillige var Stedets Kommuneformand, havde svoret sit „sandt for Herren" paa, at han „nok skulde sætte Gjordene paa den Hvalp"; og nu var han allevegne ude efter ham med Stikbreve, om han vilde behage at møde i Præstegaarden snarest, for at de i Enrum kunde afgjøre deres Mellemværende. Ogsaa denne Eftermiddag havde Brøndgraveren faaet et Provstebrev, som han til Selskabets uhyre Moro sad og viftede med mellem Ølflaskerne. — Provsten troede, han skulde kujonere

Provsten havde allerede gjort det første Skridt ned ad Stentrappen, da Vogndøren sparkes op, og Brøndgraveren vælter ud i hele sin tilsølede Mundering.

ham, men han vidste nok ikke, hvem han havde med at gjøre! Brøndgraver Anders Peter Andersen, Dæ'len vælte mig! Født 1869 — af fattige Forældre — ganske vist; men ikke desto mindre: Karl for sin Hat, selv om den sad skjævt! Var der nogen af de tilstedeværende, der nærede Tvivl om Anders Peter Andersens Kvalifikationer? Dragon Nr. 748, Randers. Hvadbeha'e. Vilde de behage at føle paa hans Armmuskler; det var Kraft æde ham ikke det bare Lammekyd. Provsten skulde lige bare komme; han kunde nok trænge til et Par Flade; det skulde være ham en Fornøjelse at fremstille et rigtig Stykke lækkert Bankekjød af saadan et gammelt overmæsket Flommesvin.

Nu skød Movns sin tykke Vom ind over Bordet mellem Flaskerne og raabte hen mod Praleren:

„Aa, din Staakkel! Det er ingen Sag at sidde i Ovnen og bande Kongen. Du er en Kryster. Du tør sgu ett mød' hos Provsten."

„Hvad tør jeg ikke!" raabte Brøndgraveren fortørnet. „Godt! Jeg møder endnu i Eftermiddag. Kan jeg faa en Vogn?"

„Du kan sgu faa to, om du vil ha' det," sa' Kromanden, der nu mærkede, her var Penge at tjene. „Men hvad Vogn skal det være?"

„Den flotteste, du har!" svarede Brøndgraveren.

„Ja, det bliver jo saa den lukkede." —

Kort efter holdt det begjærede Kjøretøj for Krodøren. Den beskjænkede Brøndgraver blev puttet ind, Vogndøren smækket i, og ud ad Landevejen gik det med susende Fart.

En halv Time efter svingede Vognen op for Præstegaardens høje Trappe. Den guldgalonerede Kusk, der var godt instrueret hjemmefra, løsnede et drabeligt Piskeknald, der gav skarpt Ekko rundt om mod de lave, hvidtede Huslænger.

Den myndige Provst Møller blev ikke lidet forbavset ved at finde en herskabelig Vogn foran Stordøren; i en Fart fik han sine Damer allarmeret, og med bare Hoveder og Ansigterne lagt i de forbindtligste Folder stod de nu der paa den høje Trappe en hel Armé — Provsten med Ordensbaandet i Knaphullet, den sirlige lille Præstefrue, der lige havde faaet Tid til at kaste en fix Frynseshawl om sig, og endelig 3—4 Døtre med guldkammet Haarsætning og hvide Forklæder. Provsten havde allerede gjort det første Skridt ned ad Stentrappen, da Vogndøren sparkes op, og Brøndgraveren vælter ud i hele sin tilsølede Mundering. Et Øjeblik stod Provstefamiljen som en Række Saltstøtter, himmelfaldne over denne Frækhed.

„Jeg melder mig, Deres Gefærlighed!" fremhikkede Brøndgraveren med en slatten Gebærde mod Huen, som en vag Reminiscens fra Dragontiden. I det samme havde Provsten med alle sine Damer rutschet tilbage gennem Indgangen. Døren knaldedes haardt i, og Nøglen drejedes om. Brøndgraveren kom atter med Fuldmandsbesvær ind i Vognen og kjørte i Imperatorstilling tilbage til Kroen.

Her havde man heller ikke ligget paa den lade Side. Den tilbageblevne Brøndgraver, der var lige saa tildrukket som sin Kollega, havde udtalt nogle forblommede Ord om, at han kunde ønske at hilse paa nogle Slægtninger, en enligtboende Familie uden for Landsbyen. Villige Hænder var øjeblikkeligt parate til at yde den ønskede Haandsrækning. Et fiffigt Hoved i Selskabet fik i Kommission at lede Stymperen hen, hvor han ønskede.

„Men nu maa du sgu vide at opføre dig som et dannet Menneske; for det er minsæl ordentlige Folk. Gjør derfor, som a be'r dig: Saasnart du er kommen indenfor Døren, skubber du dig ind paa Bænkenden; længere tvivler a paa, du kan holde den gaaende."

Skjælmen ledte nu sit Offer ind i Forstuen og fik ham stivet af op imod Væggen, imens han selv aabnede Døren ind til Dagligstuen.

„Saa!" sa' han og gav ham et let Skub ind over Dørtærsklen. „Og Gud være med dig!"

Da Brøndgraveren var skubbet indenfor, vilde han efter Ordre sætte sig paa Bænken. Men her sad alt Husets gamle Aftægtskone. Brøndgraveren maatte derfor længere frem i Stuen. Hans svære Rus tillod ham ikke at standse, da han var kommen i Slyng, men førte ham gjennem Stuen i hele dens Længde og videre gjennem den aabenstaaende Kjøkkendør, hvor han snublede over Vandspanden og styrtede om med Næsen ned i Askegraven. Da Husets overraskede Beboere fik ham drejet omkring, var han helt ukendelig af Sod og Snavs, hvorfor han skyndsomst blev hevet ud af Bagdøren, hvor Skjælmen, der havde været belavet paa en saadan Udgang, paany hankede op i ham og fik ham slæbt tilbage til Kroen.

Da Boremesteren vendte tilbage fra Kjøbstaden, fandt han hele Foretagendet skandaliseret ved sine Hjælperes Opførsel. Alle Vegne, hvor de viste sig, blev de mødt med Skoggerlatter; Knægterne hylede efter dem paa Gaden, og selv de Voxne stenede dem med Øjnene, naar de viste sig uden for Arbejdspladsen.

Men heller ikke Borearbejdet havde den rette Fremgang. Grunden viste sig at være altfor stenet og den ulykkelige Jørgen Plit kunde ikke skaffe tilstrækkeligt Vand til Arbejdets Fortsættelse; da saa Boret en Dag brast og blev siddende i Borehullet, havde han kun Valget mellem at standse det hele eller begynde forfra med et nyt Borehul. En Fortvivlelse nær foretrak Jørgen at ta' de Skuffelser og det økonomiske Tab, som fulgte af den hele Historie. Han besluttede sig da til at kjøre det hele paa Porten. Han valgte Natten, for at det kunde vække den mindst mulige Opsigt.

Boringslysterne var for bestandig dræbte i den lille By. — Da Bjærget ikke vilde komme til Muhammed, maatte Muhammed komme til Bjærget, og faa Aar efter flyttede Jørgen Plit da sin Gaard ned i Dalen; saa havde han dog Vand i Truget med de øvrige.

Men endnu mange Aar efter taltes der med Haanlatter om de taabelige Brøndgravere og Maaden, hvorpaa man havde pudset dem af.

LØJET – – –

AF

BERTHA VON SUTTNER

OVERSAT AF H. BUHL

TEGNING AF SOPHUS JÜRGENSEN

Bertha von Suttner.

Ah, allerede der, Baron Lasfeld? Det var rart…"

„Ja, undskyld, kære Frue — jeg ved godt, at jeg er kommet uforsvarlig tidligt; men det var min Hensigt, om muligt, endnu at træffe Dem alene."

„Har De maaske noget vigtigt at betro mig?"

„Vigtigt som Liv og Død …"

„De forskrækker mig —"

„De maa være forberedt paa endnu værre Ting."

„Værre end hvad?"

„End det utroligste, ufatteligste, mest uforskammede —"

Fru Oktavie Rizzo var traadt ind i sin Salon i den Overbevisning endnu at finde den tom. Hun ventede de Gæster, som var bedt til Middag Klokken seks, og den havde først lige slaaet et Kvarter. At befinde sig Trekvarter tête à tête med Lasfeld — det kunde blive trykkende! Det, at han viste sig saameget for tidligt, var hende ogsaa paa anden Maade uvelkomment, da hun havde bestemt at benytte den Tid, der var tilbage, til at gennemgaa noget Musik, som hun skulde spille Klaverstemmen til samme Aften.

I Rizzos Hus blev der givet megen og meget god Musik. Den unge Bankierenke søgte at formaa alle de Kunstnere, som gav Koncerter i Wien, til privat at spille hos hende; naar der ikke var fremmede Virtuoser, saa var der altid nogle blandt det talrige og fremmede Selskab, som indfandt sig paa Fruens Modtagelsesaftner om Mandagen, der enten selv gav noget til bedste eller foredrog større Musiknumre sammen med den talentfulde Værtinde.

Fru Rizzo var seks og tyve Aar gammel og gjaldt for en af Wiens smukkeste Damer. Dertil en meget betydelig Formue — saa man vil ikke undres over, at hun altid var omgivet af en Skare Friere.

Hidtil havde Baron Lasfeld, en Ven af hendes afdøde Mand, ikke spillet denne Rolle; men Indledningen af hans Tale og en vis Bevægelse i hans Træk lod den unge Frue formode, at der nu ogsaa vilde komme et Ægteskabstilbud fra den Side. Hun sukkede, som man sukker, naar man giver efter for noget aldeles uundgaaeligt, og satte sig.

„Lad mig saa da høre, hvad De har at sige," sagde hun og havde allerede det afslaaende Svar i Beredskab under en Form, som hun allerede havde brugt ved lignende Lejligheder: „Jeg føler mig meget smigret ved Deres ærede Tilbud, og De var den eneste, jeg kunde vælge, dersom jeg ikke bestemt havde besluttet at beholde min Frihed."

Lasfeld begyndte:

„Det er nu otte Aar siden, jeg havde den Lykke at lære Dem at kende og blive Deres Ven…" Han standsede.

„Behøver vi at gaa saa langt tilbage? og vil De ikke hellere vedblive at være min Ven i otte eller seksten Aar til? Hvorfor netop idag afbryde Tingenes Gang ved at anstille Betragtninger over den Tid, der er gaaet."

„Hvorfor afbryder De mig, Frue? det, som jeg vil sige Dem, er svært nok i Forvejen at faa sagt."

„Man kunde maaske helt lade være med at sige det?"

„Nej, naar jeg engang har fattet en Beslutning —"

„Aa, saa ligner De deri aldeles mig. Ufravigelig, ikke sandt?"

„Jeg har længe overvejet, har kæmpet og tøvet — endelig blev jeg enig med mig selv om, at jeg m a a t t e tale."

„Som det synes, kæmper og tøver De endnu, kære Lasfeld, De kommer jo ikkke længere end til Indledningen. I et helt Kvarter har De nu gort Dem Umage for at forberede mig paa det, der skal komme, men der kommer Ingenting. Jeg synes nu, at De skal lade det blive derved. Jeg vedbliver paa den Maade at være i Spænding, og De bliver fri for en Opgave, der synes at være meget vanskelig."

„Vanskelig, men aldeles uundgaaelig …"

„Aldeles uundgaaelig? før sagde De uhørt, utilladeligt, uforskammet, hvad er det dog for en Mængde Ord med U, og saa er det Hele vel ufornuftig Galskab."

„Forhaabentlig. Vil De nu høre. Sagen angaar rigtignok slet ikke mig. Vel har Venskabet sine Rettigheder, dog føler jeg, at jeg her vilde misbruge dem …"

„Det vil jeg bede Dem ikke gøre."

„Jeg er ikke Deres Formynder og heller ikke

Deres Skriftefader. De har Deres fuldkomne Frihed til at handle, som De har Lyst til, og behøver ikke at aflægge Nogen Regnskab —"

Oktavie lyttede spændt. Samtalen med Lasfeld havde pludseligt taget en hel anden Vending, end den hun formodede; og som det syntes, vilde der ikke komme et Frieri, men derimod en eller anden Bebrejdelse eller Beskyldning. Hun holdt en Tanke-Revu over sin Samvittighed, og hvem føler sig ganske dadelfri. Hun rødmede.

„De kan," vedblev Lasfeld, „bortgive Deres Hjerte og Deres Haand til hvem, De har Lyst til, uden at jeg eller nogen anden er berettiget til at gøre Indsigelser derimod; jeg allermindst, thi De ved, hvor frit jeg tænker i Kærligheds-Anliggender og i det Hele taget; jeg er ikke et Menneske, der plages af Skrupler, men naar saadan en Pjalt, saadan en elendig Karl som denne Violinfusker ..."

„Hvem? er det maaske Hr. Isidor Schroll? Hvor kan De tro?"

„Jeg troer endnu slet ingen Ting. Den Omstændighed, at jeg taler med Dem om Sagen, beviser, at jeg er i Tvivl, og at jeg haaber, endnu i Tide at kunne advare Dem. At De sværmer for det Menneske, er mig forlængst klart, men forhaabentlig er De endnu ikke saa vidt ... sig mig oprigtigt —"

„Jeg finder simpelt hen alle Deres Insinuationer og alle Deres Spørgsmaal uforskammede, min kære Lasfeld. Det er godt, at De før huskede mig paa, hvor længe vort Venskab har bestaaet, ellers kunde jeg nok tage Dem Deres utilbørlige og fuldstændig ubegrundede Udtalelser temmelig ilde op."

„Ubegrundede? De vælter en hel Stenbunke fra mit Hjerte."

„Desuden — hvis jeg havde villet forelske mig i den udmærkede Musiker, som tilmed er et meget smukt Menneske, saa behøvede jeg hverken at indhente Deres eller nogen andens Tilladelse dertil."

„Saa, nu har De væltet Stenbunken tilbage igen! De finder denne blege Violinprins køn og forbeholder Dem Retten til at gøre ham lykkelig? Principielt set indrømmer jeg Deres Selvstændighed, jeg sagde jo forud, at Sagen ikke kom mig ved —"

„Hvorfor kaldte De den da saa vigtig som Liv og Død?"

„Simpelt hen fordi, den afgør min eller den musikalske Ynglings Død."

„Hvorledes mener De det?"

„Jeg mener, at mit Liv er ødelagt, naar jeg ved, at De elsker en anden — og det en saadan anden — og — dersom De ikke elsker ham, saa fortjener denne unge Skurk at blive skudt ned af min Haand — da han saa har løjet ved at prale med sin Lykke."

Fru Rezzo springer op fra sin Stol:

„Hvad for noget. Har Hr. Schroll haft den Uforskammethed?"

„Ja, min Naadige, og en Æreløshed er det i begge Tilfælde — om det er sandt eller ikke sandt — at gøre sig til af en Dames Gunst. Derfor besværger jeg Dem i Deres Stoltheds og Deres Værdigheds Navn, i Deres Skønheds og Yndes Navn, De, som burde gøre en af de Bedste af os lykkelig, jag denne Uværdige bort fra Deres Nærhed."

„Det er umuligt ... jeg kan ikke tro det ... der maa foreligge en eller anden Misforstaaelse ... for jeg sværger Dem til, Lasfeld — sværger ved min Stolthed og ved min Ære: jeg har hverken ved et Smil eller ved et Blik givet dette Menneske endog den fjerneste Ret til at haabe.."

„De gør mig lykkelig! Denne bagtaleriske Pralhans maa straffes — overlad De det til mig."

„Dog vel ikke en Duel? Det var frygteligt..."

„For hvem vilde De i dette Tilfælde skælve?"

„For begge — ogsaa for min egen Ære. Skulde en Duel virkelig finde Sted, og mit Navn nævnes, saa vilde jeg da i Verdens Øjne have haft ikke een, men to Elskere."

„I Verdens Øjne, ja, det er sandt ... Dog her ved jeg en Udvej: Giv mig Deres Haand, saa faar jeg Ret til at optræde paa Deres Vegne og beskytte Dem."

„Min Haand? Nu frier De til mig? Og dersom Hr. Schroll nu ikke havde løjet?"

„Saa havde De nu aflagt falsk Ed, og det er umuligt!"

„Jeg takker Dem for denne Tillid. Men denne Tillid fortjener at besvares med Tillid: Edvard Schroll er mig ikke ligegyldig .... ja endnu mere, jeg elsker ham lidenskabeligt, men jeg gentager min Ed: jeg tror aldrig, at jeg med et Blik har forraadt mig ligeover for ham, og ikke den ringeste Gunstbevisning kan han, som jeg hemmeligt elsker, gøre sig til af — sig mig for Himlens Skyld — hvad har den Ulyksalige dog sagt?"

Lasfeld kunde ikke svare, thi i dette Øjeblik traadte flere Gæster ind, og Værtinden maatte gaa dem imøde og udveksle de sædvanlige Velkomsthilsner. Lidt efter lidt fyldtes Salen, og Oktavie fandt ikke mere nogen Lejlighed til at optage den afbrudte Samtale med Lasfeld. Ogsaa ved Bordet kom han til at sidde langt fra hende. Fru Rizzo sad mellem to ældre dekorerede Herrer, og det kostede hende ikke lidt at vedligeholde Samtalen med dem og de andre Gæster. Hendes Tanker var saa opfyldt af det nylig oplevede, saa hun neppe kunde forstaa et Ord af al den Tale, der summede om hendes Øren.

At Schroll skulde have pralet med hendes Kærlighed! Hun kunde ikke blive den Tanke kvit — en Kærlighed, som hun aldrig havde forraadt ham — som hun kun — nu huskede hun det — havde betroet en Ugdomsvendinde; skulde Schroll eller Lasfeld have hørt noget gennem hende? Og Lasfeld som Frier, det var hende ogsaa en ganske ny og ejendommelig Tanke .... Hvad om hun dog bestemte sig

„De bliver!" raabte hun, „jeg befaler det. Gentag her for den Anklagede den Beskyldning, som De har forebragt imod ham."

„Nu fortæller De mig, hvorledes Sagen hænger sammen."

„Hvilken Sag — naa, De mener den med Schroll!"

„Naturligvis — jeg maa dog vide —"

„Hvorfor skal vi gaa i Detailler, hvilket dog kun kan være pinligt for Dem. Er Kendsgerningen Dem ikke nok?"

„Jeg maa dog først kende den —"

„Tvivler De maaske paa, hvad jeg har sagt?"

En Straale af Haab for ved disse Ord gennem Octavies Hjerte. Den Tanke var ikke falden hende ind — men det var jo muligt; maaske havde Lasfeld løjet. Det vilde jo rigtignok være en Nederdrægtighed, men ikke større end den, som Isidor Schroll var blevet beskyldt for.

„Ja, jeg ved ikke, Lasfeld," sagde hun højt, „dersom af to Mennesker den ene eller den anden maa have gjort sig skyldig i en Løgn —"

„Saa forudsætter De hellere dette om et Menneske, der er Dem ligegyldigt, end om een, der er Dem saa dyrebar."

„Deres Løgn vilde i hvert Tilfælde være den mest tilgivelige, da De maaske havde brugt den for at sætte mig paa Prøve eller rømme en Medbejler af Vejen, hans derimod vilde være en saa bundløs —"

„Utaknemmelighed!"

„Hr. Schroll har ikke noget at takke mig for. Jeg ser, at nu tvivler De paa min Sanddruhed. Desto mere maa De kunde forstaa, at jeg fordrer Beviser for, hvad De har sagt."

Men Lasfeld blev igen forhindret; en af de tilstedeværende Damer kom hen til Octavie og drog hende ind i Samtalen.

Snart efter begyndte de Gæster at komme, som altid indfandt sig til de Rizzoske Musikaftner, og Værtinden maatte sige et venligt Ord til hver.

Hun følte sig stadigt mere trykket og ængstelig tilmode, thi nu kunde hvert Øjeblik Edvard Schroll træde ind. Hvergang Døren gik, følte den unge Kone, hvorledes hendes Sindsbevægelse tog til — og paa sine Følelsers Styrke — Tvivl. — Vrede — Frygt — og Haab mærkede hun — skønt hun før troede, at hun hadede ham — at hun elskede den unge Kunstner heftigere end nogensinde.

Nu traadte han ind. Oktavie blegnede, vendte Ryggen mod Døren og flygtede ind i Sideværelset.

for ham? Ved en Ægtefælles Side vilde hun ikke mere være udsat for den Slags Ting; Pligtfølelsen vilde forhindre hende i at kaste sit Hjerte bort til den første den bedste Musiker (ak, i dette Tilfælde var den første den bedste), som hun nu i Bevidsthed om sin Frihed havde gjort. Nu hadede hun denne Schroll . . . han fortjente Straf, og det var i Sandhed godt, om hun havde en Mand, som aabenlyst vilde kæmpe for hende . . . .

Hun saa over til Lasfeld. Ak — han havde dog slet ikke noget tiltrækkende i sit Udseende; ikke noget i sit Væsen, som vakte det Ønske hos hende at hvile i hans Arme, med eet Ord ikke noget af det, der betog hende og drog hende til ham, hvem hun nu hadede! Og han vilde komme der i Aften — ogsaa det var hende en Kval . . . . Hvorledes skulde hun blot kunde taale at se ham? At spille den Duet, som var ansat paa Programmet? Det kunde der ikke være Tale om.

Endelig var Middagen forbi. Da Herrerne var kommet tilbage fra Rygeværelset, vinkede Værtinden Lasfeld hen til sig:

Schroll havde snart indhentet hende. Det var jo hans Pligt at hilse paa Værtinden. Denne opfyldte dennegang ikke den konventionelle Pligt, hun rakte ham ikke som ellers Haanden med et venligt Smil, men vendte ham igen Ryggen, efter at have besvaret hans Hilsen med en næsten umærkelig Hovedbøjning og gik derefter hen til et Bord, hvor der blev spillet Kort, og hvor hun med tilsyneladende Interesse fulgte Spillets Gang.

Edvard Schroll blev bestyrtet staaende paa samme Sted, og en dyb Rødme steg op i hans Kinder. Først efter en Stund gik han tilbage til det første Værelse og gav sig til at blade i Noderne.

Man begyndte at udføre de paa Programmet staaende Numre. En Klavervirtuos spillede en Polonaise af Chopin. Derefter sang en bekendt Altstemme nogle Sange, saa kom Schroll.

Han havde kun spillet nogle Takter, saa gik Værtinden tilbage til Salen.

Hun kunde ikke andet. Hans vidunderlige Spil drog hende uvilkaarligt. Hun blev atter blød om Hjertet; den, der kan spille en saadan Violin, kan ikke begaa en saadan Nederdrægtighed; man kan ikke være en Slyngel og en ophøjet Kunstner paa en Gang . . .

Efter at Stykket var endt under Tilhørernes jublende Bifaldsstorm, gik Oktavie hen til den unge Mand, og idet hun saa ham ind i Øjene, sagde hun:

„Tak, De har spillet vidunderligt.“ Og med sagte Stemme tilføjede hun: „Gaa her igennem Salen og ind i det lille blaa Værelse, saa kommer jeg.“ Derefter fjernede hun sig hurtigt.

Atter rødmede den unge Kunstner dybt, men dennegang var det af glad Overraskelse.

Under det næste Nummer — det var en Duet for Baryton og Sopran — opsøgte Oktavie sin Ven Lasfeld. Hun fandt ham ved Buffetten spisende Frugtis. Hun slog ham let paa Skulderen med Viften:

„De er mig endnu en Forklaring skyldig — følg mig.“

Lasfeld satte sin Tallerken hen: „Som De befaler, naadige Frue.“

Oktavie gik foran. — „Vil De komme herind,“ sagde hun og aabnede en Dør. Lasfeld traadte ind efter hende. Lænet til Kaminen stod Schroll.

„Saa,“ sagde Oktavie, „her er vi alene. Dette Værelse huser een Forbryder — hvilken af de to, vil vise sig — og En, som vil dømme.“

Schrolls Ansigt udtrykte den højeste Forbavselse, medens Vrede og Forlegenhed prægede Lasfelds Miner. „Ærede Frue,“ sagde han, jeg nægter at vidne i denne besynderlige Retsforhandling, som, — ja undskyld, at jeg siger det — ikke ligner Deres sædvanlige Takt. Tillader De, at jeg bortfjerner mig — han vendte sig for at gaa.

Oktavie gjorde en bydende Bevægelse: „De bliver!“ raabte hun, „jeg befaler det. Gentag her for den Anklagede den Beskyldning, som De har forebragt imod ham.“

„Det er til ingen Nytte — han vilde nægte, og af os to, tror De jo dog den, De elsker. Modtag min Lykønskning, Hr. Schroll.“

Endnu engang forsøgte han at gaa, men dennegang spærrede den unge Kunstner ham Vejen og holdt ham fast.

„Stands, Hr. Baron. Jeg maa fordre en Forklaring. Hvad har De beskyldt mig for? og med hvilken Ret lykønsker De mig til noget, som jeg ikke har det ringeste Haab om at opnaa?“

„Uskyldig — jeg vidste det jo!“ raabte Oktavie triumferende.

Lasfeld stod en Stund med nedslagne Øjne, saa vendte han sig med et dybt Suk mod Schroll, som om han havde fattet en Beslutning:

„At De ejer den Lykke, har Fru Rizzo selv sagt mig —“ Schroll udstødte et sagte Glædesudbrud — „og det, jeg havde beskyldt Dem for .... lige meget: jeg tager min Anklage tilbage .... I Krig og Kærlighed er enhver List tilladelig... Jeg har villet gøre Dem umulig hos Fru Rizzo — men — det er fuldstændig mislykkedes. Nu tillader De vel begge, at jeg gaar?“

Paa et Vink af Oktavie slap Schroll Baronen — og denne gik uden at tilføje et Ord.

Fru Rizzo sank ned i en Lænestol, hendes Kinder glødede, glødede af Glæde over, at Schroll ikke havde begaaet den omtalte „Forbrydelse“, af Harme over, at Lasfeld havde bagtalt Schroll saa afskyeligt, af Skam, fordi hendes Kærlighed var opdaget . . . .

Den unge Mand traadte et Par Skridt nærmere. Ogsaa han var i højeste Grad trykket af Situationen. Kunde det være muligt, at hun, som han uden Haab tilbad, virkelig havde valgt ham? . . . Og hvad skulde han sige, hvilket Spørgsmaal kunde han gøre hende? . . . .

Han var kommet helt hen til hende og lagde, stadigt uden at sige noget, Armen paa Lænestolen, hvori hun sad. Hun vidste heller ikke, hvorledes hun skulde begynde Samtalen. Hun bøjede Hovedet tilbage og saa ham ind i Øjnene. Deres straalende Blikke mødtes, og et sollyst Smil gled over begges Læber — de behøvede ikke mere at søge efter Ord; thi saa tydeligt og forstaaeligt som ingen Stavelse af det menneskelige Sprog, saa sødt berusende og begejstrende, idet det løste enhver Tvivl, stillede enhver Længsel og satte Alt, hvor det skulde være, saaledes blev det første Kys vekslet mellem disse to.

Oktavie sprang op. „Kom,“ sagde hun med straalende Øjne, „kom, min Edvard, lad os gaa tilbage til Salonen — nu staar vort Nummer paa Programmet.“

SPRINGET

AF

VILHÄLM NORDIN

ILLUSTRERET AF GUNNAR WIDHOLM

Regnen bryder som Styrtesøer ned over den gule Hovedbygnings brudte Tegltag, bruser mod de smaarudede Vinduer, pidsker Gaardens Elme- og Asketræer og synes at ville ødelægge Stedets fornemste Prydelse, den snorlige, velpassede Have.

Men Uvejr formaar ikke meget paa Gamle Kristinero, saalænge Obersten lever, hvis det da ikke netop skulde være at forynge.

Og Oberst Dalman lever sikkert længe endnu, skønt han er fyldt fem og halvfjerds. Stormene og Aarene har ganske vist formaaet at mærke ham uudsletteligt under de skinnende Stenkulsøjne og de har naaet at strø Frosthvidt i Haar og Mustache, men det er ikke lykkedes dem at tære paa Kindernes Farve eller at tage Disciplinen af Soldaterryggen.

Nu sidder han i Rygeværelset, ved Kaffen, og ryger kort Pibe. Det ene Ben har han lagt op i Vinkel paa det andets Knæ, saa at den brede Marchstøvle synes i Højde med Bordkanten. Lige overfor ham pulser en rank, ung Mand med Kendermine paa en tyk Cigar, og ved Vinduet sidder Adoptivdatteren Ella og blader stille i et illustreret Hæfte.

— Naa, hvad er det for noget interessant Ella har der?

Den krigerske Gamle er blevet ked af at sidde og nikke til unge Kurt, der mellem Røgskyerne sidder og snakker om allehaande selvfølgelige Ting.

— Jeg ser i Studio, Far, svarede Ella med

sin bøjelige Altstemme, men hun rørte sig ikke.

— Jasaa, Studio.

— Ser Billeder, indskød Kurt.

Kort Tavshed.

Derpaa afbrudt som før:

— Naa, har Du ikke noget at vise den Gamle?

Nu hævede Ella Hovedet og rettede sit store Fløjlsblik mod ham.

— Det sad jeg netop og tænkte paa.

Men hun lagde Hæftet til Side, og gik hen til ham med tomme Hænder.

— Jeg sad netop og tænkte paa at vise Dig noget, Far, sagde hun og standsede foran ham, høj, rank og ukunstlet.

Paa en Gang forbavset og beundrende tindrede Stenkulsøjnene mod hende:

— Gjorde Du? — Naa?

— Ja, jeg er her straks igen.

Det var som en Skygge, der gik forbi den høje Armstol. Saa blødt bevægede hun sig. En Dør lukkede sig lydløst efter hende.

Den Gamle tog Piben bort og forsøgte at forme Munden til en Fløjten, men det mislykkedes.

— Æhum! sagde han. — Sikken et Vejr!

— Ja, det er et Vejr, supplerede Kurt. — Det kan sætte En Fluer i Hovedet.

— Hvad behager?

Stenkulsøjnene skød Spydspidser ud i Stuen.

— Jeg tænkte paa Ella, Farbror, undskyldte den unge Mand.

— Jasaa! paa Ella — det gjorde jeg ogsaa! Og saa?

— Jeg mente...

— Mente! mente! . . . Naa, undskyld, jeg er vist alligevel gammel.

Obersten rejste sig raskt og begyndte at marchere.

Æhum!

Det dundrede i Grangulvet.

— Æhum!

Urkædens Berlokker piruetterede voldsomt paa den blomstrede Vest.

Naa, Du er allerede her igen — —

Ella kom tilbage, lydløst som hun var gaaet.

I Hænderne bar hun en Genstand, der var dækket med et hvidt Flor, og som kunde se ud til at være et Standur eller lignende.

Hun gled hen til Bordet og stillede sin tildækkede Byrde fra sig.

— Det her vil jeg vise Dig, Far, sagde hun og løftede Floret af. — Det var bare det her.

Den gamle Oberst gjorde Holdt foran det afslørede.

Saa satte han sig.

— Jasaa, jasaa, det er ikke gaaet af Dig endnu.

Han lagde Hænderne paa Knæene og bøjede sig forover.

— Men det var som Pokker!

Han løftede højre Haand og slog sig med Kraft paa Knæet.

Hesten er jo levende! Og Kvinden med! Jeg forstaar mig paa begge Slags! — hm . . . Naa ja, Du er jo ikke noget Barn længer, min Pige. — Men hvad staar der? „Springet“. Rigtigt! Spring er det, Spring hver eneste Stump! Ud over Kløften! . . .

Og Obersten havde Ret.

„Springet“ var Spring helt igennem, fra Hestens stramme Lændemuskler til den nøgne Rytterskes flagrende Haar.

Det var et Kunstværk.

Men unge Kurt havde en anden Mening:

— Du maa ikke have forstaaet mig, Ella. Jeg sagde dog en Gang, at jeg ikke mere vilde vide af Griller.

Han rejste sig op, med Hænderne i Bukselommerne og Cigaren i Munden.

Ella rødmede heftigt, blev mørk som Blod — og Plastelin er en fristende blød Substans.

Med et eneste krammende Greb ødelagde hun sit Værk — det første i hvilket hun havde formaaet at lægge sin Sjæl, i hvilket hun havde genkendt sig selv — —

Der laa det — lemlæstet — dødt!

Hun tog sig til Brystet; Smerten vilde kvæle hende.

Og det havde **han** bragt hende til, denne Mand, der ikke var nogen Mand — — — som hun i et kritikløst Øjeblik troede var en Mand, men som næppe nok, naar hun overvældede ham med sine Ømhedsbeviser, havde saa megen Varme i sig, at — — —

Hun fattede sig saa hastigt, at Læberne blev hvide, og vendte sig mod den unge Mand:

— S p r i n g e t e r d o g g j o r t.

Og til den Gamle:

— Tak for Kaffe, Far.

Saa gled hun atter skyggeagtig blødt forbi den høje Armstol.

— Vel bekomme — — —

Obersten nikkede adspredt.

— Vel bekomme — — —

Og han saa i Grunden ud til at være tilfreds.

VITELLI

ET EVENTYR

AF

KAPTAJN J.

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

Skønt Vitellis Væsen tilsyneladende var et kalejdoskopisk Mylder af spraglede Luner, præges hans Handlinger dog af Symbolets mystiske Dobbelthed og en indre Hensigts dybere Sammenhæng.

Han var et Søndagsbarn, og skønt han var fyldt tyve Aar, da han kom ud til Congo, levede han endnu omgivet af Syner og fantastiske Ting, som andre ikke saa, og som hos ham fulgte af, at hans Fantasi og hans Sansning fra Drengeaarene var blevet skærmet af nænsomme Hænder i en fjærn europæisk Hedes poetiske Ensomhed, saa længe, at der under hans Opvækst havde dannet sig en anden Forbindelse mellem det indre og det ydre i hans Liv, end det sædvanligt er Tilfældet med Mennesker.

Kammeraterne lagde ikke Mærke til hans Abnormitet i Begyndelsen. Desuden ser man ikke det usynlige, og de yngre havde endnu Skolen i for frisk Minde til, at de overhovedet skulde indlade sig paa at tro andet end det, de foreløbig saa med deres egne Øjne, og de ældre, der havde siddet saa længe oppe i Urskoven, at det, de saa, tilsidst var blevet det eneste, de ikke troede paa, fik ikke straks Færten af Vitelli.

Vitelli var selvfølgelig til at begynde med herude Grønskolling ligesom enhver anden, men det varede ikke ret længe, thi han passede ikke til at gaa omkring og være overset og blive betragtet med den aandsfraværende Nedladenhed, som i de fleste Begynderes Øjne giver Ejerne af de slidte og falmede Galoner det hemmelighedsfulde, som blandt andre Ting er værd at stræbe efter her i Verden, ogsaa i Centralafrika.

Men det varede ikke saa længe, som det plejer at gøre, inden man begyndte at høre efter Vitellis gebrokne franske Tale, og det hændte meget tidligt paa hans korte Løbebane herude, at en og anden af de prøvede, der troede paa alt andet end det, han saa med sine Øjne, pludselig spidsede Øren, og paa en Gang fik en Følelse af, at der bag Vitellis Tale foregik mere end det, de franske Ordbrokker dækkede over.

Der var ogsaa dem, der midt i deres Fyraftens Fred kunde føle et voksende Ubehag og begribe, at det var Vitelli, der var Fredsforstyrreren, som han sad der tilbagelænet i sin amerikanske Lænestol med Øjnene oppe i Bambusloftet og føltes som et Problem, der vil løses, og bliver mere levende, jo tættere Skumringen svøber sig om det og slører dets svindende Omrids, i Stedet for at lade Aftnens milde Skygger falde i Ro over sig.

Der skete jo ellers intet saadan en Aften. Men det er i høj Grad generende, naar man tænder sin Cigaret og lader sig synke ned i Stolen, og der ellers intet er, der kan forstyrre, at føle, at Manden, der sidder lige over for En, er midt i store Begivenheder, og at der stadigt foregaar uberegnelige Ting inden i ham.

Saadan mærkede man Vitellis Selskab, allerede da han havde været nogle Maaneder i Øvredistriktet. Hvis man var følsom, det vil sige, hvis Livet oppe i Skovens Kroge havde skrællet Hammen af Ens Sanseorganer.

De yngre, hvis Nerver endnu ikke havde faaet Tid til at grave sig ud til den nye Form for Virkelighed, der omgav dem, og som endnu gik

og famlede med uldne Sanser, der var bestemt til europæisk Brug, havde ikke den samme Opfattelse af Vitelli som de, der bærer de falmede Visdomstegn paa Uniformsærmet.

Foreløbig saa de i ham kun en Kammerat, der maaske nok var en rask Fyr, men alligevel et Nummer for barnlig.

Og dog virkede det ogsaa uhyggeligt paa dem, naar man var sammen de mørke Aftner, og de ubrugelige Sanser blev endnu mere hjemløse, og Vitelli sad i Kredsen med skinnende Øjne og røde Kinder, og han krummede Haanden bag Øret og hørte fjærne Trommesignaler og monotone Krigssange, der glødede under sine ensformige Strofer.

Mørket kunde skælve af Uhygge, og der var ikke andre end Vitelli, der fik Fred saadan en Aften. Han havde altid Fred, trods alt det, der stred og tumlede i hans Fantasi, eller hvor det nu var.

De andre saa deres Revolvere efter, inden de stak dem ind under Hovedpuden, naar de gik i Seng. Men om Morgenen sagde de til sig selv med glemsomme Smil, at Vitelli var et Barn, og at han plagedes af Feberfantasier.

Og dog gik de og anede, at Vitellis Naivitet var af en ualmindelig Art.

Vitelli voksede umærkeligt, som en vag Form, man ikke fatter, før en tilsyneladende Tilfældighed en Dag gør den levende for alle. Og han drog med sig frem af Urskovens og Sletternes Gemmer en ny Verden, som stod og faldt med ham.

Hans Handlinger gik hen over Provinsen som en Skypumpe, der rejser vandrende Søjler mellem Jorden og en mørk og brølende Himmel.

Men om Provinsen kom til at staa i lys Lue, fordi der skulde vokse en Feltherre frem af Vitellis stormfulde Drengesind, eller om Skæbnen havde sendt ham, fordi Krigen allerede længe havde ligget og ulmet rundt om i Krogene og søgte Befrielse — det Spørgsmaal er lige saa vanskeligt at løse som selve det afrikanske Spørgsmaal i sin Helhed.

Der er ingen, der kan afgøre, om det er Hvirvelskruen fra oven, eller det er Jordens Tyngde, der bygger de svingende Himmelstøtter.

Maaske er der en og anden af de gamle med de falmede Galoner og de nye Sanser, der tror at vide det, men ham er der ingen, der vil lytte til hjemme i Europa, hvor Folk stadig gaar med nye Galoner, og kun benytter sig af de gamle Sanser.

Vitelli selv var ikke i Vilderede. Det kommer man aldrig, naar man kun gaar ud fra en absolut given Ting.

Det givne er, at, naar man staar i Spidsen for et Kompagni Likwangolasoldater, saa skulde det da være mærkeligt, om man ikke fik Brug for dem. Vitelli havde studeret Krigshistorie paa sin Maade; han havde maaske ikke engang undersøgt, hvordan det ene hang sammen med det andet, men han var kommet til det Resultat, at for at faa Krig drejede det sig blot om at have Soldater. Sandsynligvis er der heri, som i alt andet, der vedrørte Vitelli, en skjult Sandhed.

Vitelli var kommet herud af tre forskellige Aarsager, fortalte han efterhaanden til Kammeraterne.

Kammeraterne smilede af dem alle tre. Ikke fordi nogen af dem i sig selv var latterlig, set fra et fagligt Standpunkt, men fordi man af mange forskellige Grunde hverken bør være altfor aabenhjertig eller gaa for meget i Detaljer, særligt naar det drejer sig om Aarsagerne til, at man i en vis Periode slider snørklede Veje i en fjern Urskov i Stedet for den Asfalt, man er født til.

For det første vilde Vitelli gerne tjene nogle Penge. Det er jo den Slags Ting, man ikke siger højt. For det andet vilde han gerne have en Tapperhedsmedalje eller et Kors. Den Slags intime Ønsker burde man jo ogsaa gemme for sig selv. For det tredje vilde han gerne have et Saar. Ganske vist, det pynter jo, men det Ønske er lidt for risikabelt og lidt for naivt.

Men Vitelli var som sagt ikke saa dum, som de troede. Hvis det laa i de andres Interesse at tilsløre Aarsagen til deres Tilsynekomst paa den sydlige Halvkugle, saa laa det ti Gange saa meget i hans.

De tre Aarsager bundede alle sammen i en fjerde, der laa dybere, og som var Hovedaarsagen og Hovedhemmeligheden i Vitellis Liv.

Denne Hemmelighed havde to blaa Øjne.

De blaa Øjne var dybere og mere blaa end alt det andet blaa og dybe, Vitelli havde skuet i sin Fantasis dybeste og blaaeste Dybder.

Saadan havde Vitelli det inderst inde.

Hans krigerske Sjæl hvirvlede ned gennem Rummet mod to blaa Øjnes himmelskuende Dyb.

De to blaa Øjne var hans Svaghed og Styrke.

Det var den bærende Hensigt i alt, hvad Vitelli foretog sig herude, en Gang, naar han kom hjem, at kunne træde frem i deres straalende Lys, med Ordnen paa Brystet, Lommen fuld af Penge og en prikkende Vellyst i det tilgroede Ar.

Saa gik det nok at faa sagt det, der endnu i hans ensomme Øjeblikke, naar han prøvede paa at formulere det for sig selv, blev siddende ham i Halsen.

Inderst inde i hans brogede Sjæl, midt mellem alle dens mylrende Billeder, bar Vitelli paa sin Storheds skjulte Aarsag. Negrene vilde ikke være blevet forbavsede over den, hans egne Likwangolasoldater vilde rimeligvis have forgudet ham endnu højere, hvis de havde kendt hans Sjæls blaa Hemmelighed, men hvis Kammeraterne, de yngre, havde vidst, at Vitelli havde rystet i Bukserne for en Pige med blaa Øjne, saa havde han sandsynligvis al sin Tid faaet Lov til at sidde ubemærket i en Post, mærket med Ubetydelighedens Stempel, i Ste-

det for som nu at fare Provinsen rundt paa Berømmelsens Vinger, som Chef for det flyvende Kompagni.

Det vidste Vitelli. Derfor gemte han den Hemmelighed godt.

Hvad der i sin Tid var sket, hvorfor Vitelli skulde have Tilløb helt inde fra en anden Verden hinsides Æquator, for at faa sagt, hvad der skulde siges til de blaa Øjne, er ikke let at vide. Vitelli havde formodentlig indset, at naar man er Helt, og man elskes som Helt, saa maa man ikke alene være det paa Boulevarden og i de stille Stuer, hvor man træffer sin Elskede. Han har rimeligvis ment, at det aldrig vilde blive ham muligt at nærme sig sit bly Ideal, før Heltegerningerne sang i hans Sjæl, og at hun aldrig vilde faa Mod til at række ham sine Læber, før hun havde set, at han ofrede hende alt. Hvis andre ikke tænker saadan, er det fordi de er mindre Helt end Vitelli, eller fordi den, de elsker, er mindre Kvinde end Damen med de blaa Øjne. Vitelli vilde ikke byde sin Elskede mindre end en Mand, der havde vovet og ofret alt, Livet og Forstanden. Med Heltens skarpe Syn saa han, at en Mand maa hæve sig til Modets højeste Tinder, for at det Jomfrueliglighedens Dyb, han stræber efter, skal aabne sig og modtage ham i sin Favn.

Vitelli rejste derfor til Bruxelles for at gaa i Congostatens Tjeneste. I Gouvernementskontorerne skrev han under paa højtidelige Løfter om at holde sig Statens Love efterrettelige, og at være Staten behjælpelig med at sprede Civilisationens Goder ud over det mørke Fastland, Løfter, som Vitelli ikke forstod, og som han end ikke i den mest civiliserede Krog af sin Samvittighed tænkte paa at holde.

Heldigvis kom Vitelli ikke til nogen fredelig Egn, hvor det gjaldt om at sidde hyggeligt i en frodig og rolig Post og vænne Negrene af med at holde indbyrdes Krig og æde hinanden. Hvis Vitelli var blevet tvunget til den Slags Arbejde, vilde han være blevet syg, eller ogsaa vilde han maaske selv have yppet Kiv med den fredelige Befolkning, for at faa den ud af en Ro, der fra hans Standpunkt maatte forekomme højst umandig.

Han begyndte sin Karriere i Congo, da han ved Ankomsten til Landets Hovedstad nede ved Flodmundingen blev stedet til Audiens hos Gouvernøren, med at spørge den elskværdige Embedsmand om Lov til at maatte komme et Sted hen, hvor der var Krig.

„Holder De meget af Krig?" spurgte Gouvernøren.

Vitelli bekræftede.

„Vi andre ikke."

Vitelli tænkte ved sig selv, at det maatte være flovt for Gouvernøren at tilstaa det. Han forstod sig i det hele taget ikke meget paa de Livets Mellemstadier, der forbinder det højeste med det dybeste.

Hans Ønske blev bevilget, og tre Maaneder efter, at han havde forladt sin europæiske Garnison og Boulevarden, befandt han sig ved sin Rejses foreløbige Endepunkt, Stationen Wanda højt oppe paa Congofloden i Øvredistriktet, der for nærværende var hjemsøgt af mindre Opstande hist og her, og ligesom laa og kaldte paa ham.

Her følte Vitelli sig næsten ved sine Ønskers Maal. Han mærkede det blusse omkring sig i Dybet af den store Skov, som han endnu kun havde set udvendig fra paa Rejsen op ad Floden, og mens de andre Officerer gik og tyngedes af en uhyggelig, hvileløs Følelse af, at det hele kunde ramle over Hovederne paa dem, hvad Øjeblik det skulde være, hvis der ikke kom en gunstig Vind et andet Sted fra, saa gik Vitelli og snusede efter spændende nyt og ønskede, at det vilde bryde løs, for at han kunde faa tildelt en militær Mission.

Naar en Mand som Vitelli ønsker, varer det sjælden længe, inden hans Ønske gaar i Opfyldelse.

Nogle Halvarabere oppe fra Lindi havde slaaet en hvid Mand ihjel og havde bagefter rejst den omboende Befolkning. For nogle Uger siden, da en Troppeafdeling fra Hovedstationen neden for Faldene var blevet sendt ud mod dem, havde Oprørsførerne samlet et Par tusinde bevæbnede Mænd med Kvinder og Børn og Fæ og Gods, var brudt op fra de gamle Byer og havde sat sig i Bevægelse mod Syd gennem Skoven for at tvinge Landet til Oprør og muligvis sætte sig i Forbindelse med en større Bande oprørske Soldater, der huserede fire, fem Breddegrader længere sydpaa i et Nabodistrikt.

Mens Troppeafdelingen forfulgte de bortdragende mod Syd, blev der sendt Ilbud op ad Floden til Wanda om at sende et Detachement ind gennem Skoven paa højre Flodbred for at gaa Oprørskaravanen imøde og forhindre den i at nærme sig Floden og Transportmidlerne og for at isolere Flodbefolkningen.

Vitelli opsnappede Rygterne med Begærlighed. I Aanden saa han allerede hele Provinsen i Flammer.

De hvide, der skyndsomt blev sendt op for at forstærke Personalet langs Øvrefloden, fortalte, naar de kom igennem Wanda, om, hvorledes Oprørskaravanen, efter hvad der blev fortalt i Flodbyerne, skændede og brændte, naar Byerne oppe i Skoven ikke straks indvilligede i at slutte sig til Oprøret. Flere Byer var fuldstændig tilintetgjorte, og Mænd, Kvinder og Børn var enten dræbte eller bortførte som Bærere af de store Forsyninger af Fødemidler, Ammunition og Handelsvarer, Oprørerne havde røvet fra de erobrede Stationsmagasiner og i Byerne.

Vitelli blev en Dag kaldt hen i Stationschefens Kontor.

Oprørskaravanen marcherede med tolv hundrede Forladegeværer og adskillige Bagladere, foruden Lanser og Pile. Og Stationen kunde kun afse hundrede Soldater.

I samme Nu blev der levende mellem de tusinde smaa grønne og gulnede Bladhytter, der laa spredte mellem Stubbe og væltede Træer — — —

Chefen saa undersøgende hen paa Vitelli, og Vitelli saa paa ham. Naar man ikke har andet om sig end fire hvidkalkede Vægge i saa højtideligt et Øjeblik, er det vanskeligt at narre hinanden, og det lykkedes heller ikke ret længe Vitelli at stritte imod det glade Smil, der trods den andens Alvor sad og rykkede i hans Ansigtsmuskler.

„Det er et voveligt Experiment," sagde Stationschefen, „vil De blive her i Stationen, eller vil De gaa? Der er kun os to."

Vitelli blev helt betuttet ved Udsigten til at komme til at sidde hjemme i Stationen og blive snydt for et Angreb, mens en overmægtig Oprørskaravane laa og ventede paa ham et Sted i Skoven, langt borte.

Han egnede sig ikke saa godt til at ligge stille, sagde han.

Vitelli gik til denne første Opgave med sin sædvanlige Følelse af at staa midt i vældige Begivenheder. Det var hans Overbevisning, at dens Løsning ikke alene havde stor Betydning for ham selv og for hans Forhold til de blaa Øjne, men ogsaa at hele den europæiske Civilisation — et Begreb, der som bekendt ikke havde nogen særlig reel Betydning for ham — og dens Fremgang i Afrika vilde afhænge af det heldige Udfald af hans Expedition. Hvis Vitelli ikke i sit Indre havde haft en usynlig Prisme, gennem hvilken denne Verdens Begivenheder fik Uendelighedens Farve og Glans, saa vilde han heller ikke have været i Besiddelse af den flammende Iver og den blændende Sikkerhed i at bestemme sig selv og andre til Handling, som han altid lagde for Dagen, og hans Likwangolakompagni vilde ikke i Befolkningens Øjne være blevet til en kæmpestor, sort Kat, der sprang gennem Skoven, lydløs og forfærdelig som en ond Drøm. Vitelli var fuldt overbevist om, at hvis det ikke lykkedes ham at tilintetgøre den skændende og brændende Morderkaravane, han i sin Fantasi saa flyde gennem Skoven som en Blodstrøm fra Ildpøl til Ildpøl, saa vilde Oprøret brede sig ud til Floden, det vilde være ude med alle Stationerne, og det vilde vare mange Aar, inden Gouvernementet kunde samle Soldater og skaffe Midler til at tilbageerobre det mægtige Landomraade mellem Floden og de store Søer, hvis det overhovedet nogensinde blev muligt, og hvis det ikke snarere vilde gaa saadan, at Oprøret vilde gribe om sig i hele den vældige Verdensdel og gøre fuldstændig Ende paa den hvide Races Herredømme i Afrika. Vitelli følte sig — med Rette eller Urette — som en af denne Verdens udvalgte, og Blodet bankede i hans Bryst.

Af Garnisonens to hundrede og halvtredsindstyve Mand havde Vitelli faaet Lov til efter eget Skøn at udvælge sig hundrede.

Det er sandsynligt, at Damen med de blaa

Øjne ikke vilde have syntes bedst om de hundrede skumle Negerfjæs, som Vitelli efterhaanden fik stillet sammen ovre paa den anden Side af den skyggefulde Mangoallé, hvor denne Deling foregik.

Men Helteidealet skifter med Breddegrader og Kulturtrin, Modet og Viljen skifter Ansigt efter Solen og Vejret.

Det er godt, at den ene Verdensdel ikke altid gaar med Billedet af den anden i sig, og at det ene Kulturtrin ikke altid kan se sig selv i det andets Spejl.

De hundrede tatoverede Mænd, som Wandas Kvinder dansede deres æggende Krigsdans for, Aftnen før de drog til deres hemmelighedsfulde Gærning paa en fjern Valplads, vilde have givet Damen med de blaa Øjne en altfor tydelig Anelse om Krigens Gyselighed, til at hun nogensinde oftere kunde have hævet sit Blik mod sin egen Races Helteideal.

Men heldigvis for hende og for ham var hun ligesaa blind for Mellemstadierne fra det dybeste til det højeste som Vitelli.

Og dog var hendes blaa Bliks Dragen i Slægt med Dansen, der grædende vred sig i de sorte Kvindekroppe Aftnen før Afrejsen fra Wanda.

Allerede, da den lille Kanoflotille, som førte Vitelli og hans Kompagni opad Floden, ankom til Araberlandsbyen Kundu, hvorfra Expeditionen skulde starte, havde Vitelli erobret sine Folk med Hud og Haar.

Vitelli havde staaet i Forstavnen af den største Kano og følt sig som en Sarazenhøvding, der styrer sine Baade mod en ukendt Kyst. Naar Soldaterne, der stod op og roede, lod sig gribe af Anstrængelsens og Taktens Extase, glemte han, at der paa alle Sider af den Verdensdel, han befandt sig i, levede et Aarhundrede, der susede fremad mod det ukendte under et evigt Tryk af spændte Dampkedler og dirrende Nerver, og Tiden løb saa hurtigt for ham under de skovgroede Flodbredders hypnotiserende Monotoni, at det forekom ham, at han fo'r gennem det solsitrende Rum med en Fart, der blev mere og mere ufattelig for hver boblende Skumrand, der krampagtigt krusede sig om Kanoernes runde Buge.

Vitelli pegede fremad med sin hvide Haand og raabte saa højt, at det kunde høres til den bageste Kano, der kom glidende langt nede bag de udhængende Træer i en Flodkrumning:

„En avant!"

I Likwangolaernes raa og blottede Racesjæle havde det lille Ord, der i al sin Lidenhed bærer et europæisk Aarhundredes mylrende Minder og en Civilisations stormfulde Længsler i sine Vokaler, altid vakt fjærne Anelser, Begejstringen flammede i deres sugende Hjerner og bugtede sig gennem deres Muskler, og de huggede de slanke Pagajer i Vandet i rasende Takt, og Baadene susede fremad under hylende Sange og blev i Vitellis Øjne til ubetvingelige og graadige Uhyrer.

Naar Vitellis Kano, der var bedst bemandet, fik Forspring for de andre, saa raabte Folkene i dem efter ham:

„Moana musuri — vi dør — vi dør!"

Vitelli vendte sig om mod dem med den ubetvingelige Glød i Øjet og raabte igen:

„Er I bange for at dø!"

„Nej, Moana musuri!" brølede de og lo, saa de hvide Gebisser skinnede langt hen i Solen.

Det vilde vist ikke have gjort noget særlig godt Indtryk paa Vitellis gamle Lærere, hvis de havde set ham stige op fra Flodbredden mod de hvide Lerhuse i Kundu, midt i en Klynge kaade og leende Soldater, der spillede Boldt med Geværerne og dansede Krigsdans om ham.

Den gamle, sorte Halvaraber, der som Byens Høvding kom og tog imod Vitelli, saa i hvert Fald meget betænksom ud, men hans Ansigt faldt i andre Folder, da han bagefter saa Vitelli række sin hvide Haand i Vejret, rynke Brynene og raabe: Træd an!

Da kunde den gamle Araber se af Bevægelserne i Vitellis hvide Uniform, og af den Maade, han stod paa Benene paa, at Moana musuri — det smukke Barn — som de kaldte ham, var mere end et Barn.

Da de var rettede ind til højre, holdt Vitelli følgende dybsindige Tale, der med et Smæk samlede dem alle under en Hat:

„Spis Jer nu godt mætte, og hvil Jer godt. Imorgen skal vi afsted. Vi g a a r ikke gennem Skoven. Vi flyver som Fuglene. I Byerne vil de sige, at de aldrig har set saa tapre og stærke Mænd. Og de vil give os megen Føde, baade Ris, Bananer, røget Fisk og Kød, Olje og Palmevin. Og naar vi møder Mahoni — Forrædderne — saa er vi saa stærke, at vi splintrer dem som Lyn og Torden."

Den samme Tale har ganske vist været holdt mange Gange i Alverdens Felttog, men Øjnene og Ørerne har aldrig været saa opladte, som da det smukke hvide Barn klædte dem i synlig og hørlig Form paa Libandaen i Kundu.

Vitelli marcherede skrapt i ti Dage, uden at der hændte andet end, at Folkenes Beundring for den lille utrættelige Mand steg. De kendte og beundrede som Børn hver Mine i hans Ansigt. Smilede han imellem dem, saa smilede de hundrede sorte Fjæs, og rynkede han sine Bryn, saa syntes de alle, at det var det smukkeste, de havde set, blev bange og glade igen, naar Vitellis hvide Høvdingeansigt atter faldt til Ro. Naar en af Soldaterne havde stjaalet en Høne og fik sine fem og tyve Slag af Flodhestepisken, som Vitelli bar i Bæltet, gjorde han sig ikke en Gang den Ulejlighed at knurre, men syntes snarere, det var en Udmærkelse.

Vitelli var blevet deres personlige Ejendom, hvis Vrede og Smil de tilegnede sig med nærig Skinsyge, og de vilde ikke have byttet ham bort, end ikke med en af de gamle Officerer fra de store, svundne Begivenheder, i hvilke de havde faaet Ilddaaben, og som de ellers

havde glemt at gøre mindre i samme Forhold, som de selv voksede.

Paa den tiende Dag fik Vitelli de første sikre Meldinger om Oprørskaravanens Marchrute, men han fik tillige den for ham pinlige Meddelelse, at den forfølgende Troppeafdeling havde halet ind paa dem under den maanedlange March oppe fra Lindi. Vitelli blev grebet af Uro for, at den skulde komme i Engagement med Mahoni før han og tage Æren fra ham og hans Folk.

Men en Aften, da de havde naaet en Landsby, hvor det var Vitellis Mening at gøre Holdt for Natten, fik han paany en Melding, ifølge hvilken Oprørskaravanen var gaaet over Maikofloden og havde fordybet sig i Skoven Øst for denne Flod. Det var lykkedes den at lede den forfølgende Trop paa Vildspor, og denne havde nu taget en gal Vej, der ledede den bort fra Oprørerne, i Retning af Kundu.

De indfødte, der meddelte Vitelli dette, var kommet løbende nordfra. De bad Vitelli paa deres Knæ, med bønligt fremstrakte Arme, som det lange Løb og Sulten havde gnavet Kødet af, om at hjælpe. Hele Landet, fortalte de, var i den frygteligste Tilstand, Byerne var plyndrede for alle deres Forraad af Levnedsmidler, Markerne var ødelagte, Husene brændte, Kvinder og Børn og Fæ dræbte eller røvede.

„Hører I," sagde Vitelli til de omstaaende Soldater.

„Hører I."

Den ene af de to Budbringere fortalte, at han havde set Oprørerne slæbe hans Kone bort, efter at de havde dræbt hans lille Barn og pakket det i en Kurv. Han selv havde ligget bunden paa Jorden og set det — han pegede paa sine bedende Øjne — med disse sine egne Øjne. Selv var han ogsaa blevet ført afsted med Karavanen, men det var lykkedes ham at flygte om Natten.

„Er I trætte," spurgte Vitelli Soldaterne, og hans Stemme aandede ordløse Trudsler ud i Aftenskumringen.

De saa paa hinanden, og de sorte Blikke blev enige om ikke at svare. Der var selvfølgelig ikke en Mand, som ikke følte, at hans Ben var af Staal, skønt det knagede i dem.

De famlede sig gennem Skoven hele Natten. Den næste Morgen, da Dagslyset som en graa gennemsigtig Taage begyndte at trænge ned mellem Løvet, og Vitelli begyndte at føle sin Forstand befriet for Nattens Lammelse, og han atter begyndte at skimte sine Folk, der var var oversmurte med Mudder fra Moradserne, spurgte han atter:

„Er I trætte?"

Og han fik igen det Svar, han ønskede.

Tavshed!

Saa gik det atter afsted igen ad krogede og halvglemte Stier, som Landsbyernes Førere anviste. Undertiden var Stierne saa tilgroede, at de maatte gaa bøjede eller kravle paa alle fire med Geværerne strakte frem foran sig.

Vitelli havde under Fremrykningen efterhaanden samlet nøjagtige Oplysninger om Oprørernes Marchretning. Han fik at vide, at de havde slaaet Lejr i en stor Udhugning i Skoven en Dagsrejse fra Maikofloden, og det var hans Hensigt i Løbet af Dagen at nærme sig Lejren saa meget som muligt for saa næste Morgen at bryde frem.

Kl. 4 om Eftermiddagen gjorde han Holdt foran et Morads, fra hvilket Føreren angav, at der var et Par Timers March til Oprørernes Lejrplads.

Den Aften spurgte Vitelli ikke sine Folk, om de var trætte. De fleste faldt i Søvn paa den bare Jord. Selv Skildvagterne sov, og Vitelli med.

Men hans Held vaagede over dem alle.

Heldet er en Urt, som vokser i det mystiske Land Europa, der rimeligvis slet ikke existerer; af denne Urt laver Landets Medicinmænd et Medikament, der beskytter Manden, der har det hos sig, mod alle Farer og skaffer ham Held overalt. Man har ganske vist ikke set det, men Vitelli havde det paa sig. Det vidste alle de gamle Soldater, der havde været med oppe ved Nilen, hvor de hvide ogsaa havde haft den Medicin. De kunde mærke det paa Stemningen.

Der var altsaa ingen Fare, og man kunde godt lade Søvnen lægge sine bløde, sorte Arme om Ens Hals, og man havde ladet sig rulle rundt og sov som drukne.

Den næste Morgen Kl. 3, da Skoven endnu var bælgmørk, vaagnede Vitelli og var paa en Gang klar. Han vækkede Folkene, og en Snes Minutter efter vadede Karavanen langsomt og lydløst som en usynlig Kæmpeorm gennem Moradset, og Mørket hang saa uigennemsigtigt sort over dem, at det slog Gnister for Øjnene.

Kl. 5 naaede de Lysningen. Oprørerne havde ikke ventet, at Vitelli skulde falde ned til dem fra Skyerne i denne fjerne Afkrog. Der var ingen Skildvagter, og fra Lejren hørtes der ingen anden Lyd end 'et tusindstemmigt Aandedrags fjerne Summen.

Vitelli spredte sine Folk i Kanten af Lysningen, hvor der var Skud, og Maalet var saa fuldt, at da en enlig Hanes Gal inde fra Lejren skingrede spinkelt op mod den graa Himmel, bragede de hundrede Geværer løs i et Skrald, der splintrede Skovens Tavshed i flygtende Flager. I samme Nu blev der levende mellem de tusinde smaa grønne og gulnede Bladhytter, der laa spredt mellem Stubbe og væltede Træer, og fem tusinde Menneskesjæles Angst for til Himmels i et Skrig, der til Dommedag vil flakke omkring i Verdensrummet som en blodig Nattemare.

Inde i Lejren skød de i Luften i Vildelse, og uden for laa Soldaterne og sigtede, og Træerne

stod og bragede og rystede paa deres gamle Hoveder.

Heldigvis for dem, der var med, var Spektaklet saa djævelsk, at det lukkede for deres Erindring, saa at denne Morgenstund, for dem, der overlevede den, altid kom til at staa som et uudgrundeligt Mørke.

Det hele varede et Kvarter.

Oprørerne var sprængt saa grundigt fra hinanden, at der, da de en Gang havde taget Flugten, ikke kunde blive tale om Modstød i den første Time. Da Vitelli havde bemægtiget sig Lejren, løste han alle de bundne Bærere, der laa omkring i Husene, bevæbnede dem med de efterladte Geværer og sendte dem ud for at forfølge de flygtende; Kvinder og Børn kom frem af Husene og ud fra Skoven, hvor de havde gemt sig, og i Formiddagens Løb afsendte Vitelli den ene lille Karavane efter den anden, Kvinder og Børn og syge Mænd, belæssede med Ammunition, Varer og Fødemidler, ad den Vej, han selv var kommet. Ved Middagstid drog han selv afsted med sine hundrede Likwangolaer og en Arrieregarde paa fem hundrede befriede Fanger og Overløbere.

Denne Berøring havde den Virkning, at den gjorde den, der aldrig var bange, usaarbar.

Rygtet om denne Bedrift spredte sig over hele Provinsen, og man begyndte at bide Mærke i Navnet Vitelli. Det var som en Klokke, der ringede langt borte i Skoven, og hvis Toner man begyndte at skælne.

Men det fik i nogen Tid en latterlig Bilyd, fordi Vitelli selv forekom sin Berømmelse ved at kalde sit Detachement for „det flyvende Kompagni“.

Det Navn havde en god Klang i Brevene hjem til Damen med de blaa Øjne. I det poetiske Adjektiv var der intet, der kunde lede hendes langvejs Tanker ind i den Sjælenes ubegribelige Underverden, hvor det flyvende Kompagni havde sin mystiske Mission, og hvor Heltene skabes.

Naar man efter denne Begivenhed i Stationerne langs Floden diskuterede Situationen, der unægtelig blev mere og mere truende, kunde en eller anden komme med den Bemærkning:

„Send Bud efter det flyvende Kompagni.“

Der blev nok let af den, men alligevel var der dem, der omhyggelig gemte Ideen og ved Lejlighed henvendte sig til Provinsens Overkommandant med Anmodning om at faa det flyvende Kompagni sendt op for at faa lidt Ligevægt i Sagerne.

Heldet fulgte Vitelli ustandseligt, uden at svigte ham en eneste Gang. Betegnelsen det flyvende Kompagni blev officielt fastslaaet, efter at den oprindelige Kerne var blevet forstærket med endnu et hundrede Mand, væsenligst af Likwangolastammen, og Vitelli blev ved et specielt Dekret udnævnt til dets Chef.

Som Kammerat blev han en kedelig Patron. Han talte kun om Krig. Det kunde ikke nytte, at man snakkede til ham om egne Anliggender, om Arbejdets Fremgang i Stationerne, om Tingene hjemme. Vitelli saa med aabenlys Foragt paa fredelige Forhold og fredelige Personer. Det var noget, der ikke kom ham ved, og naar Samtalen kom ind paa saadanne Emner, blev han distrait og tavs og kedelig, og han levede ikke op, før der kom et Sted i Samtalen, hvorfra han atter kunde springe paa Hovedet ind i snedige Overrumplinger, skaanselsløse Marcher og utrolige Angrebsplaner. Han gik altid og lurede med sine krigerske Syner, selv naar det for en anden saa mest fredeligt ud, og man helst vilde slaa sig til Taals og se lyst paa Tingene.

Men jo vildere Vitelli for fra Sted til Sted,

jo flere Bedrifter han knyttede til sit Navn, jo mere berømt han blev, desto højere brølede Uvejret gennem de uendelige Skove.

Skypumpen vandrede sin uhyggelige Gang fra den ene Ende af Provinsen til den anden. Den blodige Hvirvel sydede i Mændenes Hjerner og Kvindernes Dans vred sig mod de usynlige Spiraler.

Landsbyernes gamle Vismænd følte deres voksende Afmagt overfor det nye og fremmede, der gik henover Urskoven og fyldte Sindene og omstyrtede Tingenes gamle Orden. De nye Idealer steg frem af Urskovens frodige Damp og kuldkastede Afkrogenes indadvendte Livsanskuelser. Det var ikke længere de midaldrende Mænd og Kvinder, der sad og styrede Byernes Skæbner. Til den ene Side voksede de unge Krigere frem af Kedsomheden og tog Ordet i Mændenes Forsamlinger, og i Hytterne fordunkledes de erfarne Mødre af unge Kvinder med bløde Arme og jomfruelig extatisk Blik.

Den gamle stivnede Samfundshob brast fra hinanden i to stridende Strømme.

Den unge blodtørstige Røver løsgjorde sig fra det fædrene Aag, og den unge Kvinde vuggede sit unge Legeme i Dans for at tækkes ham, og han elskede hende som Helten elsker det ufattelige, der stirrer mod ham fra Tilværelsens Dyb med store dunkle Fløjlsøjne.

Saadan kommer Krigen.

Som en jordisk Længsel, der suger Himlen til sig, som en himmelsk Malstrøm, der drages mod Jorden for at bygge en Søjle af Forfærdelse, fra hvis bristende Tinde Menneskemodet et Øjeblik stirrer ind i andre Verdners nye, ufattelige Gyseligheder.

Spørg Skovenes gamle Vismænd.

I to Aar var det flyvende Kompagni gaaet fra Sejr til Sejr, da Vitelli for Øjnene af de glædestraalende Likwangolaer syede en ny Galon, et nyt Visdomssymbol paa Ærmet, og Overkommandanten hæftede Guldmedaljen paa hans Bryst. Begge Dele var blevet sendt hjemmefra for hans Deltagelse i et Slag, i hvilket det flyvende Kompagni havde gjort den største Del af Arbejdet.

Da Paraden, ved hvilken Vitelli havde faaet Medaljen overrakt, var forbi, blæste Vitelli sine egne Folk sammen til et lille Efterspil. Han holdt følgende Tale til dem:

„Denne Medalje har Gouvernementet sendt til Jer. Overkommandanten har hæftet den paa min Uniform, og jeg vil stadig bære den i Slagene, for at I altid kan vide, at Gouvernementet anser Jer for de modigste Soldater i Afrika. For Fremtiden kan vi ikke tabet noget Slag."

Derefter blev der gjort Højre om, hver enkelt fik Lov til at passere forbi og berøre den. Denne Berøring havde den Virkning, at den gjorde den, der aldrig var bange, usaarbar.

Denne Medaljens Egenskab har aldrig været draget i Tvivl af de sorte, men de hvide, som siger, at Troen flytter Bjærge, og som alligevel ikke tør koncentrere deres Tro paa nogetsomhelst, lo af det og tilgav Vitelli, fordi hans Navn ringede som en Klokke.

En Begivenhed, der indtraf i det tredje Aar af Vitellis Tjenestetid, bragte ham til det Berømmelsens Zenith, hvor ingen Stjerne endnu har holdt sig, efter at det hele er begyndt at dreje sig.

Den politiske Interesse havde mere og mere koncentreret sig om den Bande af oprørske Soldater, der huserede i det sydlige Distrikt. Overkommandanten, der selv en Tid havde ledet Felttoget mod dem, var blevet syg, og havde maattet trække sig tilbage, et Par af de ældre Officerer var blevet dræbt. Der manglede en Mand til at tage Tøjlerne, og det hele saa meget truende ud.

Tropperne havde været i Engagement med Oprørerne og var blevet drevne tilbage til en Egn, som de selv under en langsom Fremrykning ganske havde udspist, og som var blevet forladt af Befolkningen, der var draget til et roligere Land mod Syd.

Tilførslen af Levnedsmidler fra Troppernes Basis paa Floden var standset, Misfornøjelsen mellem de udhungrede Soldater var stor, Trætheden og Modløsheden mellem de hvide gjorde Situationen i høj Grad truende. Den ældste af de tilstedeværende Officerer var syg og formaaede intet, og de andre gik allesammen saa smaat og ventede paa at se Folkene forlade Lejren og gaa over til Fjenden, efter at have gjort Ende paa dem først.

Saa kom Vitelli med sit Kompagni.

Skønt mange af de tilstedeværende i sin Tid havde været med til at latterliggøre Vitelli og hans flyvende Kompagni, var der dog ingen, der nu tvivlede paa, at det smukke Barn var Mand for at bringe Sagerne i Orden, og de overlod ham godvilligt Kommandoen, skønt han var den yngste.

Der blev Røre i Lejren ved det flyvende Kompagnis Ankomst. Vitellis Mønstersoldater, der var vant til at sulte og ligge paa den bare Jord, og som aldrig glemte deres militære Børnelærdom, vakte straks de andres Jalousi.

„Vi vil ikke sulte. Vi er vant til at faa fulde Rationer. Vi er ikke Moana musuris Slaver. Vi vil have Føde," sagde de andre.

Herpaa svarede Vitellis Soldater roligt:

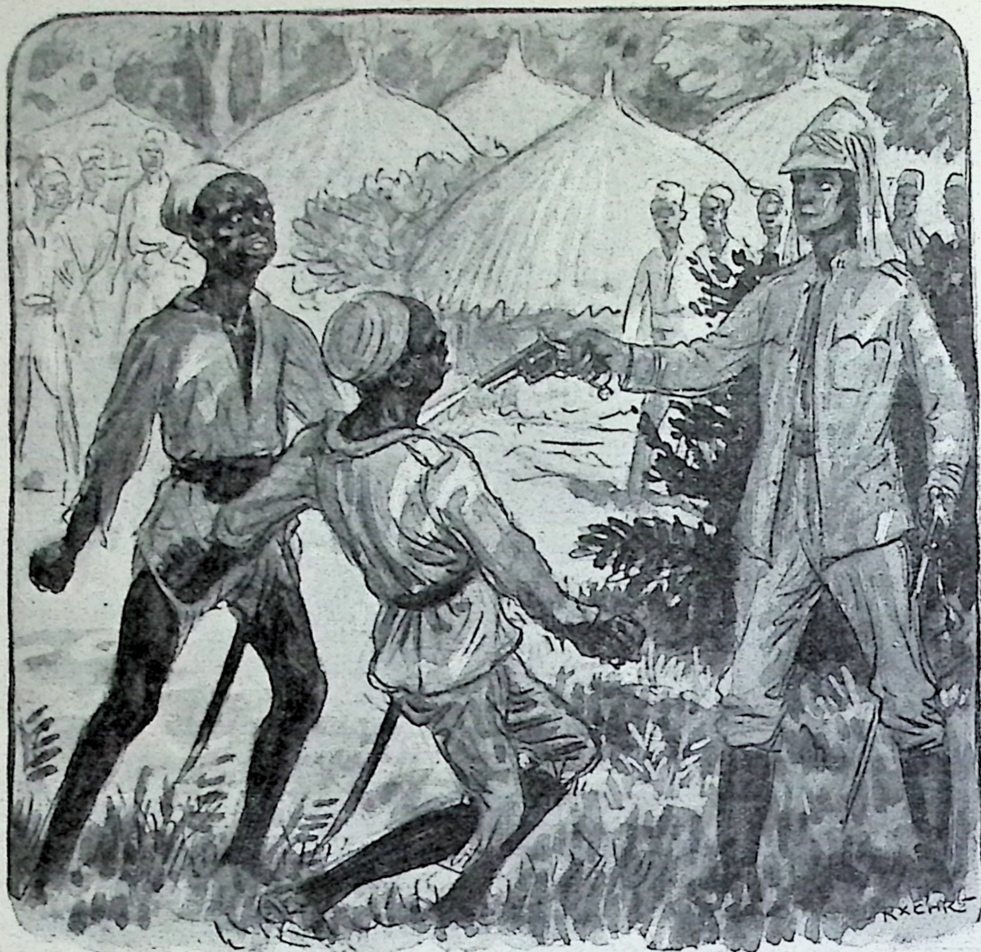
„Moana musuri har Mad til fler end Jer."

„Hvor er den?"

„Paa den anden Side Oprørernes Zeribaer."

Det var et skarpt Svar til de Folk, der endnu gik med en indre Skamfølelse over at være slaaede tilbage fra Oprørernes solide Palisadeværker, og som ikke havde været til at drive frem mod dem igen.

„Han skal nok komme til at skaffe os Føde her, hvor vi er," svarede de.

Viselli gjorde et Greb i Lommen, løftede sin Revolver og skød dem ned i to Skud.

Vitelli gjorde et Greb i Lommen, løftede sin Revolver og skød dem ned i to Skud.

Hele Eftermiddagen gik han frem og tilbage i Lejren med Hænderne og Revolveren paa Ryggen, og der var ikke et Blik, der veg fra ham, naar han vendte Ryggen til. Da Solen var ved at dale, var der ingen, der ikke forstod, at det vist nok var bedst for hans Sjæls Saligheds Skyld, om han faldt til Føje, ingen som ikke beundrede den lille Høvding med den ranke Ryg og de faste Skridt.

I nogle Maaneder var Vitelli ubetvingelig. Hans Navn fo'r som en Gysen foran Kolonnerne og splittede Hære før han viste sig.

Men Heldet, der fulgte ham, endte med at styrte ham.

„Vi flytter os ikke, før vi har faaet vore Rationer."

Der blev sendt to Mand til Vitelli for at forlange Føde, og der var truende Tavshed i Klyngerne, mens de to stod foran Vitelli og forebragte deres Forlangende.

„Jeg gør altid, hvad jeg kan," sagde Vitelli. „Men jeg vil intet høre. Mine Folk har sultet værre end I."

Da Vitelli næste Dag gik gennem Lejren, kom der paany to Soldater frem til ham med det samme Forlangende, og Vitelli saa, at Ansigterne rundt om ham grinede med tvære Grin, som han ikke var vant til at se.

Han gav det samme Svar som Dagen i Forvejen og tilføjede:

„Kom ikke igen."

De andre hvide forstod, at Katastrofen hang over dem og holdt sig om Natten og den følgende Formiddag samlede i deres Kant af Lejren for at dø sammen. Men Vitelli var tryg. Han kendte Midler, der kunde gøre en Hær ud af den ondskabsfulde Bande, han færdedes midt i.

Soldaterne var rasende over hans Ro.

Næste Dag ved Middagstid gik Vitelli atter gennem Soldaterlejren, og der kom atter to Soldater henimod ham. Deres Ansigter var ophidsede.

„Vi gaar bort herfra, hvis vi ikke faar Føde. Vi gaar i Nat."

Den Dag kom, da han følte sig som en skælvende Hob af Drifter, der er revne løs fra deres Sammenhæng med en Virkelighed, som fornægtes af Verden, naar den er forbi.

For de yngre kom det til at se saadan ud, at Officererne, der rejste hjem til Europa, tog Vitellis Ry med sig til Centralregeringen, og en Dag kom der en Post til Expeditionen, indeholdende Vitellis Udnævnelse til Kaptajn og en Løveorden til ham.

Den kom Dagen efter, at Vitelli for nogen Tid var blevet gjort ukampdygtig af et Strejfskud i Skulderen.

De to Udmærkelser og Vitellis foreløbige Utjenstdygtighed blev de direkte Aarsager til hans Fald. I en Krig skifter Bevidsthedstilstanden ubegribeligt let. Det, der var Valuta igaar, er værdiløst idag.

Uvejret, der har boret sig ned fra Himlen, har trukket nye Ting frem af Sjælens Hav; men den himmelske Malstrøms Kraft slappes, den løfter de vandrende Søjlers Kapitæler bort med sig og lader de himmelstræbende Masser styrte tilbage i Dybet.

Og Følelsernes flade Søer skyller igen hen over de Steder, hvor Uvejrets Hvirveltaarne gik hen over Jorden i forfærdelig, brølende Majestæt.

Med andre Ord, den nye Overkommandant følte, at han havde vanskeligt ved i en Fart at skabe

Tegning af *Rs. Christiansen.*

En Bryllupsrejse

IV. Med Ekstrapost fra Kallundborg. — A

…or 100 Aar siden.

…komst til en Kro paa Vejen til København.

sig en Autoritet, der svarede til hans Rang, og han anede, at alle disse Udmærkelser og Vitellis ubetvingelige Held vilde gøre ham det umuligt i Befolkningens og Troppernes Øjne at blive Landets Overhoved.

Misundelsen fik Lov til at brede sig — og ved dens Hjælp lykkedes det Overkommandanten ved mange Lejligheder at skubbe Rivalerne, der havde levet i Ly af Vitellis Berømmelse og Magt, og som skyldte ham alt, ogsaa Livet, frem foran ham. Tilsidst da det viste sig, at Soldaterne nødigt flyttede sig, naar det flyvende Kompagni og Vitelli ikke var i Spidsen, flød Bægret over, og Vitelli fik Ordre til at gaa sydpaa med sine Folk og overtage Kommandoen over en Post i en Egn, hvor der herskede Fred.

Vitelli rejste med sine Folk, og samme Dag gik Resten af Tropperne efter Ordre fra Overkommandanten frem og vandt et afgørende Slag, der viste, at Vitelli kunde undværes.

Men det varede ikke længe, inden Vitelli opdagede Bedraget. Han skrev Rapporter til Overkommandanten, i hvilke han meddelte, at der absolut ikke var nogen Fare for en Opstand, og bad om at blive kaldt tilbage til Expeditionen.

Der kom Svar tilbage, at hans Nærværelse var nødvendig, der hvor han var.

Vitelli følte en kvælende Afmagt overfor Uvirksomheden. Han skrev daglig en ny Ansøgning om at maatte komme tilbage til de kæmpendes Rækker, den ene bønfaldende, den anden truende, og han sendte Ilbud afsted med dem.

Men han fik intet Svar.

Rimeligvis handlede Overkommandanten, der var en fredelig Mand, ret, da han lod sig lede af en egoistisk Følelse, før han endnu var grundig inde i Forholdene, og fjærnede Vitelli. I hvert Fald tydede Tingenes senere Udvikling paa, at det kun havde været nødvendigt, for at Oprøret kunde kølnes, at fjerne den Mand, der var kommet til at staa for den raa Befolkning som Krigens Forherligelse og dens Maal.

Vitellis Fjernelse gav Signal til almindelig Underkastelse, ligesom hans Tilsynekomst engang var faldet sammen med Urolighedernes Opblussen.

Vitelli selv følte sig som en Fange.

I Maanedernes Løb rygtedes det ned til ham i hans ensomme Post, at den ene Afdeling Oprørere efter den anden nedlagde Vaabnene og underkastede sig, og for hver ny Meddelelse glippede Haabet mere og mere for ham.

Det blev en drøj Tid for Vitelli. Han følte mere og mere, at han var uhjælpelig indesluttet af Magter, som hans Vaaben intet formaaede overfor. Menneskene stod pludseligt for ham iklædte en ny Betydning, levende i en anden Verden end hans. Han fik en Følelse af, at han havde forbrudt sig imod dem, og at alt, hvad han kunde sige til sit Forsvar, prellede af mod Argumenter, som han først nu hørte og forstod.

Han saa for sit indre Syn det fraadende Land, der nu laa roligt og dirrede, inden det faldt tilbage igen i Fredens Velvære, og han følte denne Fred som en Dødsdom over sig selv, som en Uhygge, der svøbte sig gennem hans Sjæl og fik Haarene til at rejse sig paa hans Hovede. Han følte sig som en Sanger, der har mistet Stemmen, og hvis Bryst sprænges af hjemløse Toner.

Vitelli følte for første Gang i sit Liv Frygt.

Frygten for de Livets fredelige Sysler og fredelige Tanker, overfor hvilke man ikke kan trække blank.

Og han mærkede Frygten dale igennem sig og rive alting ned.

Og mens Risen begyndte at gro grøn paa de plyndrede Marker saa langt Tanken rakte mod Nord, gik Vitelli og blev bleg og fejg og mærkede, at han gik til Grunde.

En Nat, da han følte sig sin Undergang nær, rejste han sig af sin Seng.

Der vilde han ikke kvæles ihjel.

Han blæste sine Folk sammen, drog ud og huserede i de nærmeste Landsbyer, saa Indbyggerne flygtede med Kvinder og Børn.

Men Vitellis gamle Folk saa snart, at det var galt fat med deres smukke, hvide Barn.

De tog for første Gang fat paa ham og bragte ham hjem og i Seng.

Hele Resten af Natten laa han i Vildelse og talte paa et fremmed Sprog.

Hans gamle Soldater sad paa Hug tæt ved Siden af hinanden, i Soveværelset, paa Verandaen foran, og ud over Pladsen, og græd over ikke at kunne forstaa deres hvide Høvdings Ord, over, at Munden, der talte ustandseligt henne i Sengen, ikke kunde aabne sig om en eneste sidste Hilsen til dem.

En Ting forstod de.

Da Vitelli skulde til at gaa ind i den Evighed, han var kommet fra, strakte han Armene ud i Luften, og et lykkeligt Smil forklarede det elskede Ansigt.

I de gamle, sorte Fjæs kastede dette Smil sit straalende Genskær, og de saa', at deres smukke Barn i Døden mødte en hvid Dronning fra sin Hjemstavn.

Hun var skøn og ufattelig som de Væsner, man ser om Natten, naar Sjælen gaar sine egne Veje.

Og de bøjede alle Hovederne, de gamle Djævle, for ikke at skue ind i det blændende Lys, der strømmede ud over dem fra hendes vidunderlige blaa Øjne.

Skypumpen var bristet. Det, der hørte Jorden til, segnede tilbage mod sit Ophav, og Resten sugedes op i det bortdragende Uvejr.

Verdensrummets Konge havde bøjet sig mod Jordens drømmende Sjæl, og Jordens Drømme

havde rakt ham sine Læber til Kys i et bristende Favntag, der naaede fra Jord til Himmel.

Og af dette Favntags Forfærdelse blev der for Negrene paa Øvre Congo intet andet tilbage end Billedet af en Helt, som Mænd og Kvinder elsker uden at strides, fordi han er dem selv.

Det maa vist være Meningen med Vitellis Tilsynekomst paa den anden Side Æquator mellem Floden og de store Søer, at han skulde blive et Mindesmærke over Heltemodet.

Og at dette Mindesmærke skulde rejses, for at Negrene ikke for evigt skal sygne i Fredens Afgrund, for at Modet og dets Afkom ikke skal dø, før alle Universets Lidelser er udtømte.

Og de gamle, hvidhaarede og radmagre Orakeloldinge oppe i Skovene siger med hæse, skælvende Stemmer, der skurrer gaadefuldt, som talte de fra Dybet af en bundløs Tid, at de har drømt værre Ting end Krigen, og at større Helte end Vitelli skal styrtes ned fra Himlen og knuses i Kamp mod Jorden.

GEDION

AF

MARTIN ANDERSEN NEXØ

Dø er nu noget, man altid kan; det gaar saa at sige af sig selv — altfor let, mens den store Kunst er at leve. Hvor det gælder om at faa saa meget som muligt ud af Tilværelsen, er Døden kun en mager Løsning, og det er aldrig værd at hænge sig i Maaden?

Med Almuen er det sin egen Sag. Den har én Gang for alle maattet gøre Nødvendigheden til en Dyd og tage Livet akkurat som det falder i alle Dele; der er snævre Grænser for, hvad det har at byde paa, det driver ikke meget Spil med Væsnerne. Saa tager Døden Tilværelsens rige Muligheder paa sig, lægger alle Forjættelserne om bag sig og bliver selv det store Hvordan?

Den gamle, adstadige Portner, der har staaet stram fra Tidernes Morgen og i graa Urokkelighed aabnet til Forsynets højeste Naade, formummer sig og bliver kaad; Den graa Mand bliver barmhjærtig og leger lunefuldt med Menneskene, og de aser taknemmeligt al deres Trang til Spænding bort fra Fødslen og vælter den over paa ham. Til daglig er han lige ærværdig, den selvfølgeligste af alle; de kan komme og lægge deres Skrammel for hans Fødder som Hvalpe, der vil lege, og han ænser det ikke. Der er ikke andet at gøre end at resignere og slaa sig til Taals i Armoden, han var ingen Gaade men kun Loven — de kan gøre deres dagligste Bestik efter ham nu som før og aflæse den klamme Grav i hans ligegyldige Ansigt. Men saa en Dag falder han i Leg med en af dem og glemmer sin Gærning, og fra den store Port aander der velgørende Pust af Uudgrundelighed ned over dem. Derfor er Døden den faste Ramme for deres Tilværelse og dog Gaaden — med alle ufattelige Muligheder bag sig.

Der skal nogle til det værste her paa Jorden, og det er ingen Spøg saa at sige at holde det hele oppe. Det er altid pinligt at falde uden for Reglen — at være „mærket“, og blandt Folket rykker det sin Mand langt ud af Leje, stiller ham skævt til de dagligste Ting. Der er aldrig nogen Medlidenhed med dem, der skal bære hen over Afgrundene.

Værst er vel nok de stillede, der bærer Forbandelsen: den, at de ikke kan dø. Der er ikke anvist nogen Dødsmaade til dem, Gud har glemt det — eller har sine Grunde for at holde dem hen. Menneskene har dog Medlidenhed med dem, til Gengæld maa de mangle Himlens.

Saadan en sølle Fyr var netop Gedion.

Noget haandgribeligt at hænge sig i var der ikke. Han faldt efter en barfodet Fisker-

tøs og en ung Søgut, der druknede endnu før Drengen saa Lyset og efterlod ham et Sæt Olietøj og en Skibskiste. Moderen gav ham Die og Spegesild, og Navnet fik han efter en Gallionsfigur med vedhængende Navnebrædt, der netop i de Dage drev i Land. Til Overflod var hans Bedstefar druknet, Faderen som sagt, og et Par Farbrødre — og Onklerne paa mødrene Side med, de fleste af dem. Bedre kunde vel ingen have sine Ting i Orden.

Men han fik ikke Lov at smutte over i Bunken. Han skreg som enhver anden Unge og aad og gav fra sig ufortrødent, men Folk fæstede sig alligevel ved ham, og saa', hvor der ingenting var at se. Moderen var fortvivlet og kæmpede værgende for sin Unge; hun viste ham nøgen frem, holdt ham i den ene Fod og lod ham sprælle i Luften og dyppede ham i koldt Vand: Se, var han ikke buttet og rød og hudløs af sin egen Væde! og hans Kendetegn skrumpede ind for det kolde Vand! Riellere Unge var der aldrig født i Lejet. Men Folk gav sig ikke. „Han er ikke skabt til at dø en naturlig Død," sagde de blot og nikkede.

Havet selv sagde dem imod. Allerede fra sit fjerde Aar flød han paa Vandet trods nogen af Lejets Smaafyre. Naar Søen laa som et dovnende Moderdyr og trillede sine Killinger i Havstokken, skulde ingen paastaa, at Gedion var en fremmed i Flokken; han spandt af Velvære saa lille han var, under de labende Kærtegn.

Men de gamle holdt stædigt ved deres. Og da Børnesygdommene kom, sagde de til Tøsen, at hun skulde søge Raad — „ellers kreperer han sku' for dig," sagde de.

Tøsen var ved at gaa i Jorden af Beskæmmelse. Der kom de og vilde sætte hendes dejlige Dreng uden for Selskab, der skulde plastres paa ham som paa en anden Landunge, mens de andre hyttedes af Havet og ingenting havde at frygte!

Gedion kreperede nu ikke af Børnesygdommene, men de tog haardere paa ham end paa Lejets øvrige Børn, trods det at der blev plastret paa ham. Der var noget her, der gav Meningen Ret, og det fik Virkning tilbage paa Knægtens hele Tilværelse. Fiskerne tog ham ikke gærne med paa Søen; der var ikke sagt god for ham — hans stod hen i det uvisse. Hvordan det forholdt sig, kunde ingen sige; men hvordan det nu var eller ikke — Havet hørte han ikke til.

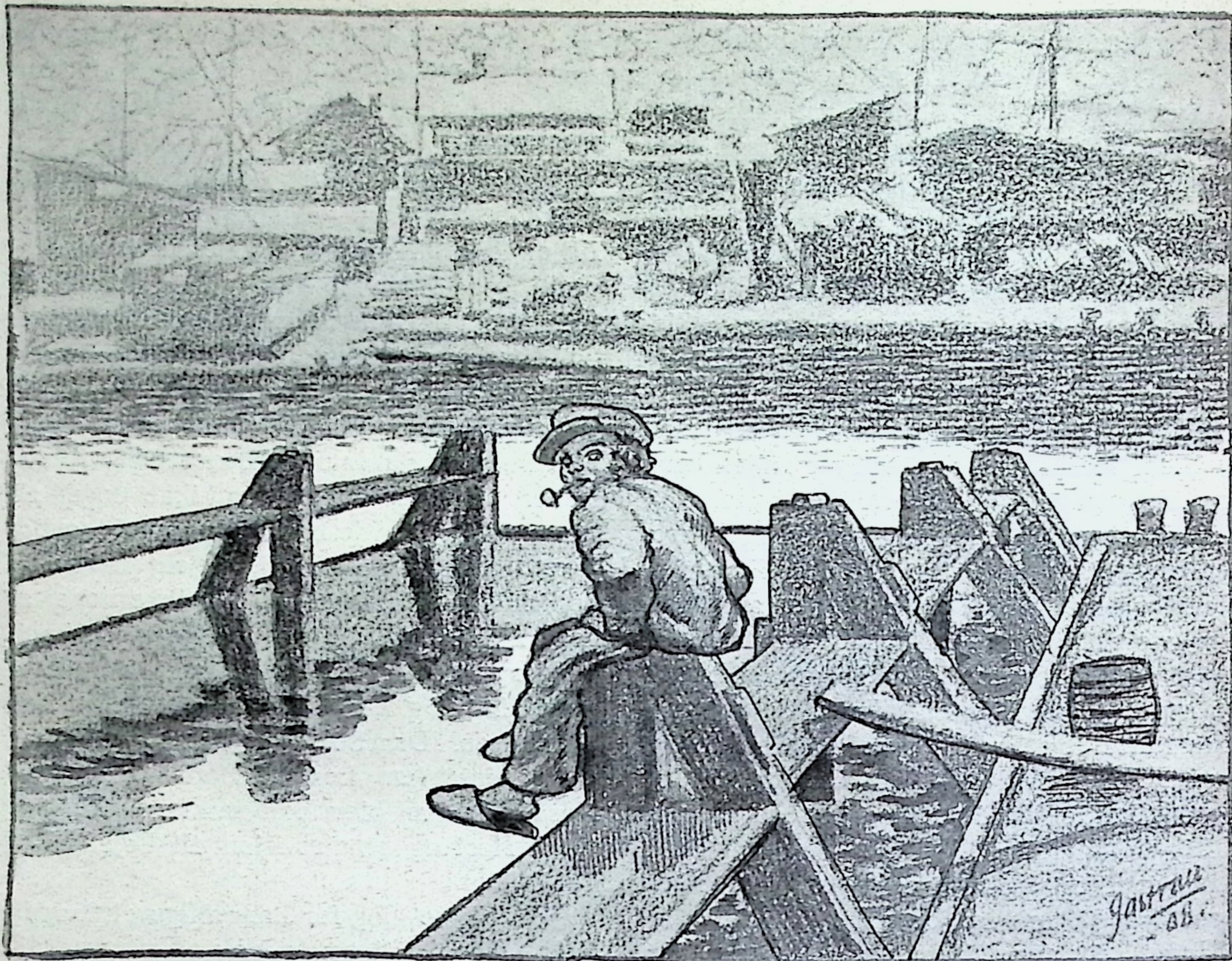
Der var noget i det, der forsatte ham i Væksten, Overskuddet slap op i ham, han fik en Tilbøjlighed til at give enhver Elændighed paa Haanden. I sit tolvte Aar havde han været i Kløerne paa Tyfus, Difteritis og Skarlagensfeber; hver Sygdom havde taget noget fra ham og efterladt lidt af sit eget i Stedet, han stod der mager og affarvet, med Skindet trukket haardt over Knoklerne. Overmod havde han ikke noget af, men i Stedet havde han faaet en sej Stædighed, der gik bag om og lagde sig paa tværs af Omdømmet. Søen fik han ikke noget at gøre med, han var heller ikke adræt nok længer; men han kunde godt arbejde i jævnt Slid og kom ind paa en Gaard om Sommeren. Den Sommer, han gik til Præsten, tjente han hos en Bonde inde bag Mosen, og der blev han ramt i Tindingen af en Hest og bragtes hjem til Lejet i livløs Tilstand.

„Saa gik det dog for ham alligevel," sagde Folk. Men i det samme slog Drengen Øjnene op og stirrede forvirret paa dem som fra en anden Verden. Det var tydeligt, at hans Øjne saa ovre fra den anden Side, og ingen holdt rigtig af at møde hans Blik mere.

Lang Tid legedes der med ham, som Kat leger med Mus. Saa endelig stod han der igen, med et Ar og en Smule Hjærneblødhed som de eneste Følger af Begivenheden.

Folk rystede paa Hovedet og lagde Vejen uden om ham. Der var ingen Forklaring paa ham, men som han var, befæstede han noget i dem og gav det usynlige Rygstød. Men raade med ham var ikke værd, man kunde tørne sammen med højere Hænder! Vilde han til Søs, fik han i Guds Navn koste sig Køjeklæder, Formaalene skulde jo nok naa ham.

Gedion vilde til Søs, han var født til det, Havets Sang var den første Lyd, hans spæde Øre havde opfanget og genkendt. Hans Barneblod gik paa Bølgens Gænger, der var allerede Opsang i hans spæde Stemme; dunkelt og dybt gik Tonerne i den lille af Sangen rundt om Jorden, der var Skibsplankers

kælne Nap i det, naar Moderen klappede hans Fodsaaler. Men nu var han slagtet og Blodet stænket paa Offerstenene; han vilde nok til Søs men turde alligevel ikke. Saa gav han sig i Skibstømrerlære.

Haandværket befandt han sig vel ved. Han kunde se ud over Havet under Arbejdet, og engang, engang skulde han nok give sig ud. Stemmen kaldte bestandig derude fra, men nu havde Gedion Tid; han vilde først lære Haandværket og saa sejle som Tømmermand. Han var ikke videre kløgtig men sled i Arbejdet af en god Vilje — til han en Dag styrtede fra Huggebjælken ned paa Klippen i Beddingens Bund.

„Denne Gang bliver det Døden," sagde Doktoren. Men Folk i Lejet saa til hinanden og tænkte deres. „To Krykker bliver det i al Fald," sagde Doktoren igen en Maaned efter.

Det blev hverken Døden eller Krykker. Det blev en halt Hofte, et kroget Ben, en skæv Skulder, — en Skikkelse, hvor alt havde krænget og vredet sig af Lave til den mest gennemførte Forkrøblethed.

Med Skibstømreriet var det ude. Men Gedion kunde trille ganske rask af Sted paa sine knækkede Ben, og man tildelte ham det beskedne Embede som Strandvagt.

Med Udsigten til at komme til Søs var det uigenkaldelig forbi; og nu da han ikke selv havde nogen Indflydelse paa Spørgsmaalet, blev det det tragiske Element i hans Liv. Til sidst kunde han ikke bære det, han maatte slaa sig paa Flasken. Der var ingen, der tog ham det ilde op heller, Gedion gik ingen i Rette med — han havde alt sit af Guds Uransagelighed. Havet hørte han ikke til — og nok ikke Landjorden heller; men den, der var klog, lod alt være og tog Varsel af ham i Stedet — der var Held ved at sætte sine Redskaber ud paa de Grunde, han i sin Donner udpegede. Alt i alt var han et tilpas uhyggeligt Vidnesbyrd om d e t r a a d e n d e, der var Gru ved ham; og i al sin Forhutlethed var han alli-

gevel Pantet paa Tilværelsens rige Muligheder.

For Gedion forløb der en Række Aar ens fra Dag til Dag, uden Hvilepunkter, som Tilværelsen maa forme sig for den, der er dømt til at leve evigt. Han slæbte en mild og aldrig slukket Brændevinsrus op og ned langs det Stykke Strand, der var under hans Opsigt. Til sidst krævedes der en hel Pot om Dagen for at holde Rusen ved Lige, og et almindeligt Menneske vilde være død af Drik. Men Gedion kunde jo ikke dø. Han laa ude paa Stranden med sin Rus en hel Nat i femten Graders Kulde, uden at det gjorde ham det bitterste.

Hvor længe han kunde blevet ved saadan, er ikke godt at vide — maaske helt til Dommedag. Hvis han ikke en Dag var stoppet op og havde slaaet sig fri af Forbandelsen. Dø en naturlig Død kunde han jo ikke, da han aldrig tog paa Søen; men han kom forvirrende nær derhen ad. En Dag bar han en Generalkæfert til Staden og lagde sig til at sove paa Stranden med Ansigtet i sin Sydvest. Et langt Bølgeslik kom og fyldte Sydvesten, og Gedion druknede.

SPAADOMMEN

AF

PEDRO ANTONIO DE ALARCON

OVERSAT FRA SPANSK AF CAMILLA B. FRIIS

ILLUSTRERET AF V. JASTRAU

En Dag i August 18.. kom en pjaltet og ussel Zigøjner til Hovedvagten i Granada; han var en omtrent tredsindstyve Aar gammel Faareklipper og bar Døbe- eller Tilnavnet Heredia; han red et pjusket, gammelt Æsel, hvis eneste Udstyr var et gammelt Reb, som var slynget det om Halsen. Saasnart Zigøjneren havde sat Foden paa Jorden, bad han sans façon om at faa Generalløjtnanten i Tale.

Dette dristige Forlangende vakte saavel Skildvagtens absolute Indsigelse som de vagthavendes Latter, inden det forebragtes Hs. Exc. Senor Don Eugenio Portocorrero, Greve af Montijo, den Gang Chef for Hovedvagten i Granada. Men da denne højfornemme Mand var meget godmodig og desforuden godt kendte Heredia, der var berømt for sine gode Indfald, sit Handelstalent etc., lod han straks Zigøjneren træde ind.

Denne traadte ind i hans Excellences Kontor, idet han gik to Skridt frem og et tilbage, hvilket efter hans Mening passede til Øjeblikkets Højtidelighed, kastede sig paa Knæ og raabte:

„Hil være Dig, hellige Jomfru, hil være Eders Naade, hele Verdens Herre."

„Rejs Dig og hold op med den Snak! Sig mig, hvad Du har paa Hjærtet," sagde Generalen tørt.

Heredia blev meget alvorlig og sagde med stor Tungefærdighed:

„Jeg maa herved udbede mig de Hundrede Realer."

„Hvilke Hundrede Realer?"

„De, som er udsat til Belønning for den, som kan give Oplysning om Parron."

„Kendte Du ham?"

„Nej, Herre —"

„Naa —"

„Nu kender jeg ham."

„Hvordan?"

„Ganske ligefrem, jeg søgte ham, jeg fandt ham, jeg kan give hans Signalement — og udbeder mig min Belønning."

„Er det sikkert, at Du har set ham?" udbrød Generalen med Interesse.

Zigøjneren brast i Latter og svarede:

„Det er tydelig, Eders Naade mener: denne Zigøjner er som alle de andre og vil kun narre mig. — Men Gud straffe mig, om jeg lyver. I Gaar saa jeg Parron."

„Ved Du, hvor vigtigt det er, Du siger? Ved Du, at vi i mere end tre Aar har forfulgt dette blodige Uhyre, som ingen kender, og som ingen har set? Ved Du, at han hver eneste Dag plyndrer Rejsende her i Bjergene og senere myrder dem? Og da Døden ikke taler, er den hans eneste Middel til at undgaa Retfærdigheden. — Ved Du, at se Parron, er at se Døden?"

Zigøjneren lo igen og sagde:

„Ved Eders Naade ikke, at en Zigøjner kan gøre mere end nogen anden her paa Jorden? Ved nogen, naar vor Graad og vor Latter ikke en Forstillelse? Ved Eders Naade ikke, at ingen Ræv har saa mange Udgange som vi. — Jeg gentager, General, at jeg ikke alene har set Parron, men at jeg har talt med ham."

„Hvor?"

„Paa Vejen til Tozar."

„Du maa bevise Dine Ord."

„Altsaa. I Dag for otte Dage siden faldt jeg og mit Æsel i nogle Landevejsrøveres Hænder. De bandt mig forsvarligt og førte mig op ad nogle forbandet stejle Skrænter til en flad Plads, hvor de havde slaaet Lejr. En rædsom Angst havde grebet mig: „det er maaske Parrons Folk", tænkte jeg hele Tiden, „saa er der ingen Udvej — de dræber mig. Den fordømte Skurk, har bestemt at ingen, som ser ham, nogensinde skal se noget andet." Medens jeg anstillede disse Betragtninger, blev jeg fremstillet for en meget pragtfuldt klædt Mand, som gav mig et let Slag paa Skulderen og med et elskværdigt Smil sagde:

„Sig mig saa min Skæbne", sagde Røveren og rakte mig Haanden.

„Naa, Farlil — jeg er Parron."

At høre dette og kaste mig ned paa Jorden var ét.

Banditten brast i Latter.

Jeg rejste mig saa godt, jeg kunde, kastede mig paa Knæ og raabte i alle de Tonarter, jeg kunde finde paa:

„Velsignet være Du, Menneskenes Behersker! Kendte jeg Dig ikke straks paa den kongelige Holdning, Vorherre har givet Dig — Ære være den Moder, som har født Dig. — Lad mig kysse Dig, min Søn — den stakkels Zigøjner vilde ikke kunne dø glad, om han ikke havde mødt Dig, kunnet sige Dig Din Skæbne og kysset denne kejserlige Haand! Jeg hører Dig til! Ønsker Du, jeg skal gøre Dine døde Æsler levende? Ønsker Du, jeg skal gøre dine gamle Heste til unge Føl? Skal jeg lære dit Æsel Fransk?"

Grev del Montijo kunde ikke undertrykke et Smil og spurgte:

„Hvad sagde Parron til alt dette? hvad gjorde han?"

„Det samme som Eders Naade, han lo af fuld Hals."

„Og Du?"

„Jeg, Herre, jeg lo ogsaa, medens Taarer saa store som Appelsiner løb mig ned ad Kinderne. Omsider rakte han mig Haanden og sagde: Kammerat — Du er det eneste fornuftige Menneske, der er faldet i mine Hænder. Alle de andre har den forbandede Vane at gøre mig bedrøvet, naar de græder, de klager, eller gør andre Dumheder, som sætter mig i daarligt Humør. Du er den eneste, som har faaet mig til at le — skønt disse Taarer —"

„Aah, Herre — det er Glædestaarer."

„Det vil jeg tro! Fanden skal vide, at det er første Gang, jeg har leet i de sidste seks eller otte Aar — sandt nok — jeg har heller ikke grædt. — Men lad os faa en Ende paa dette. — Hej, Drenge!"

Det varede ikke saa længe, som jeg bruger til at aabne og lukke mine Øjne, før en Række Bøssepiber var rettet imod mig.

„Herre Jesus, vær mig naadig!" kunde jeg ikke lade være at raabe.

„Holdt!" befalede Parron — „det haster ikke! Jeg kaldte paa Jer for at faa at vide, hvormeget I har modtaget af denne Mand."

„Et usadlet Æsel."

„Og Penge?"

„Tre Duros og seks Realer."

„Lad os være ene!"

De fjernede sig alle.

„Sig mig saa min Skæbne," sagde Røveren og rakte mig Haanden.

Jeg greb den; jeg overlagde et Øjeblik; jeg forstod, at det var en Situation, hvor jeg maatte

give mine Ord Vægt, og jeg sagde med den dybeste Alvor:

„Parron, tidlig eller sent, enten Du benaader eller dræber mig, dør Du i Galgen."

„Det ved jeg godt," svarede Banditten overordentlig rolig — men sig mig hvornaar!"

Jeg gav mig til at tænke efter.

„Han skænker mig maaske Livet," tænkte jeg. I Morgen er jeg i Granada, jeg angiver ham, i Overmorgen fanger de ham, saa kommer Forhørene — — —"

„Du spørger hvornaar," svarede jeg højt — lad os se, det bliver i næste Maaned."

Parron skælvede — jeg forøvrig ogsaa, jeg forstod, at min Forfængelighed som Sandsiger kunde koste mig mit Liv.

„Hør nu Du, Zigøjner," svarede Parron meget langsomt. — „Hvis jeg ikke bliver hængt i den kommende Maaned, hænger jeg Dig, saa sikkert, som de hængte min Fader. Hvis jeg dør inden den Tid, har Du din Frihed."

„Mange Tak!" sagde jeg til mig selv, „han giver mig fri, naar han er død!"

Jeg fortrød bittert, at jeg havde givet ham saa kort Løbetid. Men derved var intet at gøre. Jeg blev ført ned i en Slags Hule, hvor der blev lukket af for mig. Parron steg op paa sit Muldyr og forsvandt i Krattet.

„Naa, nu forstaar jeg," sagde Grev del Montijo, „Parron er død, Du har faaet din Frihed, og paa den Maade kan Du give Oplysninger."

„Tværtimod, General, Parron lever, og nu kommer Humlen!"

II.

Der gik otte Dage, i hvilke Røveranføreren ikke vendte tilbage, noget, man ikke fandt underligt, at dømme efter mine Bevogteres Udsagn.

„Du maa vide," sagde man, „undertiden gør vor Chef en Afstikker til Helvede og bliver der indtil han keder sig. Derfor ved vi aldrig, hvad han foretager sig under sine lange Fraværelser."

Naa, imidlertid, paa Grund af mine indstændige Anmodninger, og fordi jeg havde spaaet dem alle, at de ikke vilde blive hængt, men henleve en glad og rolig Alderdom, havde jeg opnaaet, at man om Eftermiddagene slap mig ud af min Hule, der var kvælende varm. Men naturligvis var jeg bunden til et Træ og manglede aldrig et Par Skildvagter ved min Side.

En Eftermiddag henimod Klokken sex, kom de Røvere, der den Dag, efter Parrons Stedfortræders Ordrer, havde været paa Rekognoscering, tilbage med en bagbunden, halvtresindstyveaarig Landarbejder, der græd, saa han kunde røre en Sten.

„Giv mig mine tyve Duros," bad han, „aah, om I vidste, hvor jeg har slidt for at tjene dem — hele Sommeren har jeg arbejdet i den stegende Sol! En hel Sommer borte fra mit Hjem, min Kone og mine Børn! Jeg har samlet disse Skillinger i mit Ansigts Sved, under tusind Savn, vi skal jo alle leve af dem i Vinter. Naar jeg kommer tilbage, skal jeg ogsaa betale den Gæld, de Stakler har gjort i Sommer. Hvorfor skal jeg miste disse Penge, som for mig er en Formue! Hav Medlidenhed med mig — giv mig mine tyve Duros tilbage — for den hellige Jomfrus Lidelses Skyld — giv mig dem tilbage!"

En skraldende Latter besvarede den stakkels Mands Ord.

Jeg bævede af Medynk henne ved mit Træ — vi Zigøjnere har jo ogsaa Familie.

„Vær nu ikke dum!" sagde en af Røverne; „Du tænker kun paa Dine Penge — her gælder det noget, som er vigtigere —"

„Hvilket?" spurgte han, uden at kunne forstaa, at der var noget vigtigere end at skaffe Brødet til Kone og Børn.

„Du er i Parrons Magt!"

„Parron — jeg kender ham ikke, jeg har aldrig hørt hans Navn. Jeg kommer langvejs fra. Jeg er fra Alicante og har arbejdet i Sevilla."

„Parron, min Ven, vil sige „Døden". Alt, hvad der falder i vore Hænder, skal dø. Gør Du Dit Testamente i to Minutter, bered Din Sjæl i de næste to. Giv Agt! læg an! Du har fire Minutter!"

„Lad mig benytte dem — hør mig i Himlens Navn!"

„Tal!"

„Jeg har sex Børn og en ulykkelig Enke — jeg ser jo, at jeg skal dø. Jeg læser i Eders Øjne, at I er værre end vilde Dyr — ja værre — Dyrene æder dog ikke deres egen Race — aah — tilgiv mig — jeg ved ikke, hvad jeg siger — — Men der maa vel være en Fader imellem Jer? Er der ingen af Jer, der er Fader? Ved I, hvad det vil sige — sex Børn en Vinter igennem uden Brød? Forstaar I, hvad det vil sige for en Moder at se de Børn, hun fødte til Livet, dø af Sult og Kulde? Herrer, jeg bryder mig kun om Livet for deres Skyld. Hvad er Livet for mig? en Række Savn og Lidelser — men jeg maa leve for mine Børn — min Sjæls Børn."

Den ulykkelige Fader kastede sig paa Knæ og vendte sit Ansigt mod Røverne — og hvilket Ansigt! det lignede de Helgeners, som Kejser Nero kastede for Tigrene, efter hvad de hellige Fædre fortæller.

Banditterne følte endelig noget røre sig i deres Bryst; den ene skottede til den anden — de saa', at de alle tænkte ens, og en af dem tog Mod til sig og sagde:

„Kammerater — det behøver Parron jo ikke at vide!"

„Nej — aldrig — aldrig!"

„Saa gaa da Din Vej!" sagde en, som næsten græd.

Jeg gjorde ogsaa Tegn til ham, at han skulde skynde sig bort.

Den ulykkelige rejste sig langsomt.

„Lad det nu gaa i en Fart!" gentog de og vendte ham Ryggen.

Stakkelen udstrakte mekanisk Haanden.

„Naa, saa Du synes ikke, det er nok! Du vil ogsaa have Penge? Se nu, Du kommer af Sted; vi har ingen Taalmodighed her!"

Den elendige Fader gik jamrende bort, og jeg tabte ham snart af Syne.

Efter en halv Timestids Forløb, i hvilken Banditterne indbyrdes højtidelig havde tilsvoret hinanden, at ingen nogensinde maatte forraade for Parron, at de havde ladet et Menneske slippe bort med Livet, kom Parron til Syne, førende Arbejderen med sig ved Siden af sit Æsel.

Banditterne skælvede af Rædsel.

Parron sprang hurtig ned af Dyret, greb sin toløbede Bøsse, og idet han lagde an paa sine Kammerater, sagde han:

„Fordømte Skurke! Jeg ved ikke, hvorfor jeg ikke skyder Jer alle ned! Hurtigt! Giv Manden de Penge, I har taget fra ham."

Røverne samlede Pengene og gav dem til Arbejderen, som kastede sig i Støvet for dette vidunderlige Menneske, som saaledes beherskede dem alle, og som havde et saa godt Hjærte.

„Ser Du nu — uden de Oplysninger, Du gav mig, havde jeg slet ikke kunnet skaffe Dig dem tilbage! Forstaar Du nu, at Du mistænkte mig uden Grund? Jeg har holdt mit Løfte — her er Dine tyve Duros — og nu — march!"

Arbejderen kyssede gentagne Gange hans Haand og skyndte sig jublende bort.

Han var næppe gaaet et halvt Hundrede Skridt, da hans Velgører kaldte paa ham.

Den stakkels Mand kom styrtende tilbage.

„Hvad ønsker De?" spurgte han, ivrig efter at være den til Behag, som havde reddet ham og hans Familie.

„Kender Du Parron?" spurgte denne.

„Nej, jeg kender ham ikke!"

„Du tager fejl — jeg er Parron!"

Arbejderen stirrede maalløs paa ham.

Parron lagde Bøssen til Kinden og affyrede to Skud mod ham; han faldt plat mod Jorden.

„Vær evig forbandet!" var det eneste, han fik frem.

Midt i den Rædsel, jeg følte ved dette Syn, mærkede jeg, at Træet, hvortil jeg var bunden, rystede, og at mine Baand snerrede mindre.

Den ene af Kuglerne havde, efter at have strejfet Arbejderen, ramt Træet og overskaaret Rebet.

Jeg lod som intet — men forstod, at jeg kunde flygte, om der maatte vise sig en Lejlighed.

Imidlertid sagde Parron, idet han pegede paa Arbejderen:

„Nu kan I plyndre ham! I er nogle Dumrianer, nogle Canailler! Lade ham slippe paa denne Maade — skrigende og skraalende mødte jeg ham paa Landevejen — han kunde lige saa godt have mødt Sikkerhedsvagten og have givet den de Oplysninger, han gav mig, og vi vilde være blevet grebet alle! Her ser I Følgerne af at plyndre uden at myrde. Men lad det nu være godt, begrav Liget — lad ham ikke ligge der og stinke!"

Medens Banditterne slæbte Liget bort, satte Parron sig til at nyde et Maaltid med Ryggen vendt mod mig, og jeg gled lydløst ned ad den nærliggende stejle Skrænt.

Det var blevet Nat. Beskyttet af Mørket sneg jeg mig videre.

Ved Stjernernes Skin opdagede jeg til min Glæde mit Æsel, som bunden ved en Eg græssede ganske roligt. Jeg sprang op paa det og standsede ikke, før jeg naaede herind.

Altsaa, Hr. General, maa jeg faa de hundrede Realer; jeg ved, hvor Parron er, og hvorledes han ser ud — han har desværre beholdt mine tre og en halv Duros."

Zigøjnerens Beskrivelse af Parron og hans Lejr blev nedskrevet. Han fik paa Stedet Realerne udbetalt og red bort, efterladende Generalen i dyb Forbavselse.

Vi skal nu høre, hvorledes Zigøjnerens Spaadom gik i Opfyldelse.

III.

Fjorten Dage efter den Scene, som vi lige har beskrevet, Kl. ni om Morgenen, var en stor Menneskemængde forsamlet i San Juan de Diosgaden for at betragte to Afdelinger af Sikkerhedsvagten, som halv ti skulde af Sted for at opsøge Parron, hvis Signalement og Lejr, ligesom Signalementet paa hans Medskyldige, Grev del Montijo jo havde modtaget.

Publikums Interesse var umaadelig, og ikke mindre var den Højtidelighed, hvormed Soldaterne tog Afsked med deres Familier og Venner for at begive sig paa en saa vigtig Expedition. En saadan Rædsel havde Parron forstaaet at indgyde hele Granadas Befolkning.

„Vi skal vel snart træde an," sagde en Soldat, „men jeg ser ikke Sergent Lopez."

„Det er mærkeligt, han plejer altid at være første Mand paa Pletten, naar det gælder Parron, som han hader med alle sine fem Sandser."

„Ved I da ikke, hvad der er foregaaet?" spurgte en tredje og blandede sig i Samtalen.

„Halløj — der er jo vor ny Kammerat — hvad synes Du om at høre til Korpset?"

„Udmærket," svarede den adspurgte.

Det var en bleg, distingveret ung Mand, hvem Uniformen klædte brillant.

„Manuel, hvad var det, Du vilde fortælle?" spurgte den første.

„Naa — jo — det var, at Lopez er død," svarede den blege.

„Men hvad siger Du — det er umuligt, jeg saa' Lopez saa tydeligt i Morges, som jeg ser Dig nu!"

Han svarede roligt:

„For en halv Time siden har Parron dræbt ham."

„Parron — hvor?"

„Her i selve Granada. Paa la cuesta del Perro har man fundet hans Lig."

Han gjorde et Spring og skreg, som om han havde traadt paa en Slange og gav sig i største Hast til at løbe henimod San Jeronimusgaden.

Men en anden Soldat slog til Bøssen, og Skuddet gik af i Luften.

„Han er gal! Manuel er tosset! En af Soldaterne er gaaet fra Forstanden!" raabte mere end hundrede Stemmer paa en Gang.

Officererne, Sergenterne og Tilskuerne omringede ham. Han kæmpede som en vild for at komme løs, men med desto større Magt blev han holdt fast og overvældet med en Mængde Spørgsmaal, Bebrejdelser og Ordrer, som ikke aftvang ham et eneste Svar.

Heredia var imidlertid bleven greben af nogle forbigaaende paa Universitetspladsen. De havde hørt Skuddet, og da de saa' ham komme styrtende, havde de troet, at han var Misdæderen.

„Bring mig til Hovedvagten!" raabte han, „jeg maa tale med Grev del Montijo!"

„Hvilken — Greve — skab Dig nu ikke!" svaredes der. „Her har vi jo Vagten, den maa vel være god nok til Dig!"

„Mig kan det være det samme," svarede Heredia, „men pas paa, at Parron ikke dræber mig!"

„Parron — hvad er det, Du siger!"

„Ja — kom da og se!"

De bragte Zigøjneren hen til Anføreren for Vagten, og idet han pegede paa Manuel, sagde han:

„Kommandant — der staar Parron! Jeg er den Zigøjner, som for fjorten Dage siden bragte Generalen hans Signalement."

„Parron — Parron er greben, Parron var Soldat!" raabte man i Munden paa hverandre.

„Ja — der er jo ingen Tvivl," sagde den kommanderende Officer og gennemlæste Signalementet; „men har vi da været blinde? skønt hvem kunde finde paa at søge Parron mellem de Soldater, der skulde ud for at finde ham?"

Alle tav — Manuel begyndte at fløjte en Fædrelandsmelodi.

„Det er elleve Soldater i sex Dage," sagde en Sergent. „Parron har nok foresat sig at udrydde os alle. Men hvordan kan han være i Granada — vi skal jo til at opsøge ham i Sierra del Loja."

Manuel holdt op med at fløjte og sagde overlegent:

„En gammel Kælling, som overværede Mordet, sagde, at da han havde dræbt Lopez, ytrede han, at hvis nogen havde Lyst til at opsøge ham, skulde han ogsaa faa ham at se."

„Kammerat, Du er meget koldblodig. Du taler saa foragteligt om Parron!"

„Naa — hvad, Parron er vel ikke mere end et Menneske!" svarede Manuel ligegyldigt.

„Træd an!" blev der kommanderet.

Geledderne formeredes, og man begyndte paa Navneopraabningen.

I det samme kom Zigøjneren Heredia forbi; han standsede ligesom alle andre for at se paa de pyntelige Tropper.

Manuel fo'r sammen og trak sig et Par Skridt tilbage som for at skjule sig blandt sine Kammerater.

I det samme faldt Heredias Blik paa ham. Han gjorde et Spring og skreg som om han havde traadt paa en Slange og gav sig i største Hast til at løbe henimod San Jeronimusgaden.

Manuel lagde Bøssen til Kinden og sigtede efter Zigøjneren.

„Aah — jeg Bæst!" udbrød Parron og saa' paa Zigøjneren med et Blik som en saaret Løves, „han er den eneste, jeg har skænket Livet — jeg fortjener min Skæbne!"

Den følgende Uge blev Parron hængt, og Zigøjnerens Spaadom gik i Opfyldelse, hvilket, — for at ende paa en værdig Maade — ikke vil sige, at man skal tro paa Spaadomme, heller ikke skal betyde, at man skal opstille Parrons Maxime, at man bør dræbe alle dem, som ser En, som en Regel værdig til Efterfølgelse, men kun skal bekræfte den gamle Sætning, at Forsynets Veje er uransagelige, — hvilken Sætning efter min Mening er overordentlig passende.

BOB EYRES GEVINST

AF

M. Mc. DONNELL BODKIN

Poul Beck.

Det begyndte saadan. Hun tabte sin Portemonnæ, og han greb den i Faldet. Men gaa ikke hen og tro, at dette er Indledningen til en Kærlighedsroman. Ganske vist var Damen ung og nydelig, men der var en Giftering paa hendes Finger, og Manden var en sindig, midaldrende Mand.

De stod sammen paa Kæmpeskibet „Titanic"s øverste Promenadedæk, mens Baaden som en flydende Ø gled frem i den graa Dæmring gennem Skibsmylret i New Yorks Havn. En svag Taage flød hen over Søen og Himlen og stjal deres Farver. Den kæmpemæssige Frihedsstatue ragede op fra det flade Hav som en fin graa Radering mod Himlens svagere Tone. Højt oppe i den mægtige Skikkelses løftede Haand skinnede Fyret rødt gennem Disen. Dagningen sivede langsomt frem. Taagen blev hvid og gennemsigtig. Der kom et lysende Glimt af Klarhed over Skyerne mod Øst, og pludselig gled Solens blodrøde Rand op over Vandet.

Det var i det Øjeblik, at den nydelige Fru Eyre tabte sin Pung, just som hun lænede sig over Gelænderet, og Herr Rhondel som en Høg greb den en Yard fra hendes Haand.

„Gammel Kricketspiller," forklarede han, idet han tilbageleverede Pungen til dens smukke Ejerinde.

„Tak," sagde hun. „De er virkelig dygtig. Der var fem hundrede Dollars i den paa Vej til Havets Bund. Se engang, er det ikke smukt!" — hendes Haand bølgede beundrende i Retning af den røde Sol — „den ved nok, hvorledes den skal faa alting til at vaagne."

„Er det første Gang, De gaar over?" spurgte Rhondel.

„Første Gang, ja. Bob og jeg gaar hjem til det gamle Land."

„De er altsaa Irlænder?"

Det var en dristig Bemærkning. Den unge Kvinde — hun var knapt fuldvoksen — var typisk amerikansk, høj, slank, yndefuld, hun bar sit Hovede kønt, og hendes Stemme havde en svag Bilyd af den amerikanske Læspen, der klinger saa kønt fra smukke Læber. Men Bemærkningen traf ligegodt. Øjnenes forglemmigej blaa druknede i violblaat.

„Ja, hvorfor skulde jeg ikke være Irlænder? Og Bob ogsaa. Min Bedstefader paa Mødrenes Side kom over i fyrrerne. Men Bob er Irlænder hele Vejen igennem fra Top til Taa. Der har vi Frokostsignalet. Kom med. Vi vil være sammen, vi tre. Jeg skal ordne det med Stewarten; De kommer til at synes om min Dreng."

Hun ordnede det med Stewarten, og Rhondel sad ved Siden af hende ved det bugnende Frokostbord. Paa den anden Side af sig havde hun sin „Dreng", en køn, glatbarberet ung Fyr paa fem og tyve.

„Hvor har Du været, Kitty? Jeg har ventet halvandet Minut, og jeg er sulten som en Ulv."

Han skrællede behændigt et stort Æble, mens han talte.

„Jeg har været oppe og se paa Solopgangen," sagde Kitty, „og jeg tabte min Pung over Gelænderet."

„Det gør mig ondt."

„Det skal Du ikke bryde Dig om. Herr Rhondel greb den i Faldet. Det er Herr Rhondel — Bob Eyre, min Mand. De kan trykke hinandens Haand bag min Ryg."

Hun bøjede sig mod Bordet, og de gav hinanden Haanden bag hende, Herr Eyre med et beundrende lille Blink til den velformede Nakke med de blanke rødbrune Bukler, de havde imellem sig.

„Forsøg en røget Sild, Herr Rhondel," sagde Bob, „med et Stykke Mørbrad til. Det er det

bedste, man kan begynde en Frokost med. Tunge til Dig, Kitty?"

De passiarede livligt under hele Frokosten, og da den var forbi, var de allerede gamle Venner. Rhondel flyttede sin Dæksstol tæt hen til Fru Eyres, uden at gøre nogen Hemmelighed af sin Beundring. Bob Eyre drev hen for at spille Ringspil paa Dækket. Der var Kviksølv i den unge Mands Blod. Han kunde ikke sidde stille et Minut. Hans Hjerne og Muskler var fulde af hvileløs Livskraft og fordrede uafbrudt Øvelse og Opmuntring.

Livet ombord blev snart rutinemæssigt. Den tredje Dag paa samme Tid sad Fru Eyre og Rhondel ogsaa ved Siden af hinanden i deres Dæksstole, og Herr Eyre spillede Klink.

„Maa jeg ryge?" spurgte Rhondel.

„Hvorfor ikke. Jeg sætter Pris paa en Cigar i en andens Mund. Men jeg ryger ikke selv. Ikke en Gang en Cigaret. Jeg holder ikke af det."

Hun fandt sit Sted i Bogen og lagde den saa med Bladene nedad paa Rejsetæppet, som Rhondel havde anbragt omkring hende.

„De er den store sydafrikanske Millionær, er De ikke, Herr Rhondel?"

„Det siger de."

„Aa, De behøver ikke at blive fornærmet. Jeg vilde bare give Dem et advarende Ord. Der er Falskspillere ombord. Jeg har faaet lokket det ud af Doktoren. De plukkede saa mange Høns de sidste Rejser, at Selskabet nu har en Detektiv ombord for at passe paa dem. Doktoren vilde eller kunde ikke sige mig, hvem der er Detektiven. Jeg tror selv, det er Kapellanen, Pastor Abel Lonkin."

„Det er det sikkert ikke," sagde Rhondel.

„Godt, jeg mistænker ham nu. Han ser altfor uskyldig ud til at være naturlig. Se nu paa ham, som han staar derovre med det dumme Kvindemenneske. Er det ikke en sød Flødeskæg? Men jeg haaber alligevel, han vil fange Snyderne."

Rhondel haabede det ogsaa, hvorefter Samtalen gled blideligt fra det ene Thema til det andet, mens det store Skib, den største og hurtigste Passagerbaad paa Søen, skød let gennem Bølgerne.

Fru Eyre var hastig og frimodig i sit Venskab. Hun fortalte ham alt om sig selv, og alt, hvad hun vidste om sin Mand.

„Jeg var ved Telefonen i New York," betroede hun Rhondel. „Mine Forældre kunde have beholdt mig hjemme, me njeg vilde ikke. Bob var Sporvognskonduktør, da jeg lærte ham at kende, han var Inspektør, da vi giftede os. Vi gik paa Bryllupsrejse til Niagara og fejrede Højtideligheden i Manhattan Hotel, til vi ikke havde flere Penge. Det var bestemt, at vi skulde bo i New York, og vi var netop ved at se os om efter en Lejlighed, da vi fik den Efterretning, der fik os til at vende Næsen hjem efter."

„Hvilken Efterretning?" spurgte Rhondel, mens han tændte en ny Cigar ved sin glødende Stump. Denne frittalende lille Kvinde interesserede ham. Det var ikke alene Høflighed, der dikterede Spørgsmaalet.

„Aa, De har faaet fat i den lette Ende af Konversationen denne Gang. Det er let at sige: „Hvilken Efterretning?" men det er ikke saa let at svare. Jeg er ikke rigtig klar over det selv, og jeg tvivler paa, at Bob er det. Jeg maatte pille Historien ud af ham i smaa Bidder, ligesom Kærnen i en Valnød, og nogle af dem blev siddende. Han var en Gang Godsejer ovre i Irland. Men det hele var ikke en Cent værd. Hans Indkomst var betydelig mindre end ingenting om Aaret, da han tog afsted til Staterne, og overlod sin Sagfører Hypotekerne.

„Han har ofte sagt mig, at han var den første Mand af sin Slægt, som nogensinde har tjent en Cent. Saa kom Parlamentet med en eller anden Lov om at indskrænke Grundejendom og Bobs Jord kom med i Spillet. Jeg ved ikke, hvad der hændte. Brugerne købte Jorden, og Staten betalte for det, og de betalte ham en Bonus. Saa købte Senatet, Overhuset eller Kongen af England, eller jeg ved ikke hvem, Bobs Herresæde eller Landgodser og solgte dem tilbage til Bob igen for mindre, end hvad han havde betalt for dem og forærede ham Forskellen. Det var altsammen forklaret i Sagførerens Brev, og jeg kunde ikke forstaa et Ord af det, men Enden paa Sagen var klar nok. Bob fik halvtredsindstyve tusind Pund ud af Handlen, og det gamle Herresæde ventede paa ham paa den anden Side Havet.

„Vi tager Jobbet, Kitty," sagde han til mig, „Du kommer til at synes godt om det, og jeg kommer til at synes godt om det. Jeg har altid klaret mig godt med Folkene, skønt vi har haft nogle Uenigheder med Hensyn til Lejeafgiften. Jeg tror, De vil være glade for at faa mig tilbage, og Fru Kitty Eyre skal faa Landbefolkningen til at aabne Øjnene. Vi skal nok faa Gang i Tingene. Halvtredsindstyve tusind Pund er en Formue i Irland. Jeg vil give Folkene et lille Begreb om Landbrug. Der kan gøres Penge udenfor Landet, naar man ved, hvordan man skal gøre dem. Vi opretter et Hønseri og et Mejeri. Jeg giver Dig selv Valget, Kitty, og jeg vil vædde hundrede Dollars paa, at jeg slaar Dig inden et Aars Forløb. Jeg slog til. Jeg holder paa Kyllingekurven mod Mælkespanden, og jeg er sikker paa, at jeg vinder."

Da Fru Eyre var kommet saa langt, kom Bob slentrende i graat Flonel og lysegule Sko med Kautchucsaaler. Han blussede af Spillets Anstrængelser. Han var fin og helstøbt med et Ansigt, der var præget af Race og Fuldblod, og let paa Fødderne og adræt i sine Bevægelser som en Kat.

Da han naaede hen til sin Kone, aabnede han en slank Haand og viste en Haandfuld Penge, Sølv og Guld.

„Det har jeg vundet," sagde han. „Den anden bildte sig ind, han kunde hamle op med mig."

Han satte sig ned paa Dækket tæt ved sin Kones Fødder og skød sin uldne Hue tilbage over sit krøllede Hoved.

„Spiller De Poker?" sagde han pludseligt, idet han vendte sig mod Rhondel.

„Undertiden," sagde Rhondel og smilede. „Gør De?"

„Ja, men ikke ret højt Spil — en halv Dollar og fem Dollars Grænse. En Gentleman skulde aldrig risikere mere, end han kan betale, naar Spillet er forbi. Men jeg vilde gerne være med til et rigtigt Spil. Jeg tror, jeg vilde stryge alt, hvad der er ombord, ind."

„Hvorfor gør De det ikke?" spurgte Rhondel.

„Jeg kan ikke. Kaptajnen har forbudt højt Spil. Ganske vist vil han gerne selv spille, og han er meget ked af det, men Selskabet har givet sine Ordrer. Der er en Detektiv ombord, et lille Jærn, der er rigget ud som Lods og snuser omkring overalt. Gamle Oberst Rollin viste mig ham, da jeg antydede et eller andet Spil. Det kan ikke nytte noget, naar den Fyr er i Farvandet, sagde han, han har Øjne som en Maar."

„Jeg er virkelig glad over, at det høje Spil er stoppet," sagde hans Kone. „Jeg kender Dig. Du vilde sætte alle Dine halvtredsindstyve tusind Pund ind, hvis Du syntes, Manden ved Siden af Dig spillede for højt, og Du vilde le, naar han tog hele Pullien til sig paa en Suite."

„Nej, jeg er ikke af den Slags, men dette er min sidste Uregelmæssighed. Jeg har lovet aldrig at sætte mere end fem Dollars i noget Spil, naar vi har naaet Gamle Irland, og Du ved, jeg er Mand for at holde mit Ord."

Frøken Phoebe Everly kom forbi. Hun var en ægte Gibson girl, skabt af superlative Kurver og flagrende Uro.

„Dagdriver," raabte hun tilbage mod Bob Eyre idet hun løb forbi, og Bob rejste sig straks, som om der var blevet kaldt paa ham.

„Skal vi have et Spil Klink?" spurgte han.

„Nej, kom hellere og lad os tage en Spadseretur. Jeg vil spørge Dem om noget."

Hun sendte et muntert lille Nik til Kitty og trak ham med.

„Naa?" sagde han, da de var halvt henne ad Promenadedækket, „hvad er saa Deres Spørgsmaal? De vil vel ikke — jeg er allerede gift."

„De skal ikke være bange for mig. Jeg spiller ikke med i det Spil. Jeg vil bare have Dem til at sige mig, hvad de mener med „et Distancelod"?"

„Det ved jeg ikke."

„Saa maa De være flink og se at finde ud af det. Jeg hørte gamle Oberst Mc Clure tale til Far ved Frokostbordet, han sagde en hel Masse Vaas om Distancen for den Dag og om Nummerauktionen og om „det høje Lod" og „det lave Lod". Men da jeg spurgte ham om, hvad han mente, sagde han, jeg skulde gaa hen og lege, det var ikke godt for smaa Piger at vide alting. Saa nu vil jeg selv finde ud af det for at trodse ham."

„Overlad bare det til mig," sagde Bob Eyre, „hvis der er Spor af Spil i det, og det lyder, som der var, saa vil jeg være glad ved at regne det ud for min egen Skyld."

Han henvendte sig til Oberst Mc Clure med et eller to indledende Spørgsmaal og fandt ham særdeles venlig og snaksom. Hans rødlige Ansigt og hvide Haar og Whiskers gav den gamle Oberst et overordentlig velvilligt Udseende. Men han var ikke af den alt for sødladne Slags. Han kunde drikke sit Glas og fortælle en Historie saa godt som nogen, og hans muntre Latter var en Vederkvægelse selv for en nedslaaet Mand.

„Skibets Distance!" raabte han som Svar paa Bob Eyres Spørgsmaal. „Min kære Ven, fortæl mig ikke, at De aldrig har hørt om Lotteriet om den tilbagelagte Vejlængde."

„Naar jeg skal fortælle Dem Sandheden, Oberst, saa har jeg kun hørt Tale om det en Gang. Husk, at jeg kun har gjort Rejsen en Gang før, og det var paa anden Klasse."

„Godt, saa er De kommet til det rigtige Sted for at faa Underretning. Jeg har været Auktionsholder og Leder af Lotteriet en Snes Gange. Jeg kunde ikke holde Rejsen ud uden det. Rejsen tager adskillig mindre end ingen Tid, naar Lotteriet gaar, jeg vilde sætte min sidste Dollar i det. Jeg vil sige Dem noget — — —"

„Stop lidt!" afbrød Bob Eyre. „De maa først fortælle mig, hvad det er for noget, Herr Oberst."

Obersten gik fra Begejstring over til Forklaring.

„De kender det lille Kort, der hænger i den brede Gang mellem Biblioteket og Rygesalonen paa det øverste Dæk?"

Eyre nikkede.

„Saa har De set, at Skibets daglige Distance hver Dag bliver tegnet ind paa Kortet med en rød Linje tværs over den blaa Sø, med Længden angivet i hele Tal?"

„Og hele den foregaaende Rejse angivet," tilføjede Eyre.

„Rigtigt, jeg kan se, De har gode Øjne. Maaske har De lagt Mærke til, at den daglige Distance ligger imellem fire hundrede og fire og fem hundrede og tyve omtrent. Variationen er tyve til tredive Miles, og Gennemsnitslængden er circa fem hundrede. Nu skal De høre, hvorledes Lotteriet spilles. En Snes Stykker af os sætter hver et Pund i Pullien. Vi lægger Numre indenfor en vis Grænse i en Hat — lad os sige fra 490 til 510 — og trækker. Det Nummer, der træffer Skibets Distance for den Dag, tager Pullien. Forstaar De?"

„Ja men jeg forstaar ikke . . ."

„Vent bare, min Ven, jeg ved, hvad De vilde sige. Maaske ingen af Numrene træffer Distancetallet. For at møde denne Eventualitet er der „det høje Lod". Alle Numrene over det højeste

Nummer i Hatten, og „det lave Lod", alle Numrene under det laveste."

„Men det er ikke hele Spillet. Det bedste kommer. Efter at de er trukne, bliver Numrene stillede til Auktion. En Mand kan byde paa sit eget Nummer. Hvis han køber det, skal han kun betale halv Pris i Pullien. Hvis en udenforstaaende køber, faar Ejeren Halvdelen af den budte Pris, og Pullien tager den anden Halvdel. Det høje og det lave Lod bliver ikke trukne, men gaar direkte til Auktion. Auktionen er det rene Spas — hvad?"

„Det var Pokker til Spil!" raabte Bob Eyre begejstret. „Er der Plads for En til?"

„Vi skal forsøge at faa Dem puttet ind, min Ven. Spillet bliver trukket om en halv Time. Der er allerede sytten. De bliver den attende."

Lidt senere, da Bob pligtmæssigt søgte at forklare Mysteriet til Frøken Phoebe, afbrød hun ham kort midt i Forklaringen. „Det lyder som en Rebus, og jeg hader Rebusser," sagde hun.

Men Bob traf hendes Fader, Dommer Everly, en pæn gammel Mand, da han kom og skulde have sit Nummer den Aften. Rhondel forslog ogsaa Tiden med at tage Del i Spillet. Buddene i Rygesalonen gik livligt under en Storm af Lystighed, til hvilken Oberst Mc Clure ydede Broderparten.

Bob Eyre blev ved med at synes, at det var et Pokkers morsomt Spil, og hans Mening bekræftedes yderligere, da han to Dage senere tog en Pullie paa 134 Pund med Tallet 505, som han havde købt ved Auktionen for 11 Pund, mens han havde solgt sit eget for 10 Pund.

Han var beruset af sit Held, gav Drikkevarer rundt til Selskabet, og spankede næste Dag, da han havde modtaget sin Gevinst, hen til sin Kone, der sad og læste paa Dækket.

„Jeg sagde det til Dig, Kitty," pralede han. „Jeg vidste, jeg kunde slaa de indviede i deres eget Spil. Bare en Smule hurtigt Arbejde, det er det hele. Jeg tog Notits af Vinden og Vejret, og valgte det rigtige Nummer efter min egen første Bedømmelse. Og her har Du Din Del af Gevinsten." Han lod en blinkende Strøm af Guldmønter flyde ned i hendes Skød.

„Jeg vilde ønske, Du vilde holde op nu, Bob. Jeg er bange."

„Man skal ikke være bange. Jeg har Held med mig. Jeg vilde blot ønske, vi var fri for disse Opdagere, saa vi kunde faa Spillet lidt i Vejret. Jeg bryder mig ikke om det Barnespil."

Den Aften, da de kun var en Dag fra Queenstown, fik Bob sit Ønske opfyldt. Baaden havde paa Slutningen haft god Fart, den gjorde gennemsnitlig 515 Miles om Dagen, og der blev stor Overraskelse, da Oberst Mc Clure, hvem Talfordelingen i Reglen var betroet, bestemte sig for Rækken fra 485 til 510.

„Det bliver absolut et højt Lod," sagde en af Selskabet.

„Det er ikke saa sikkert," svarede Obersten. „Smukt Vejr kan ikke vare bestandigt. Jeg er gaaet over flere Gange end De, min Ven. Der kommer i Reglen et Pust, naar vi er i Nærheden af Land. Jeg vil selv forsøge mig med det lave Lod, kan jeg fortælle Dem."

Majoriteten tænkte dog anderledes. Himlen var uden en Sky, Vinden var agter, Farten øgedes. „Jeg vilde gerne holde 25 Pund paa, at vi gør over 520 denne Gang," sagde en ung Mand i graat Flonel.

„De er holdt," raabte Obersten saa højt, at den unge Mand gabede og trak sig tilbage.

Og Obersten viste sig at være i Besiddelse af en uventet Stædighed. Han saa ud til at være stødt over, at hans Afgørelse blev draget i Tvivl, og Ordskiftet begyndte at blive varmt, da Dommer Everly i Fredens Interesse gik hen ved Siden af Obersten.

„Smaa Slag, mine Herrer," sagde han, „lad Obersten faa sin Vilje. Det er for den ene som for den anden. Vi andre kan jo gøre, som vi vil, og det er Obersten, der bliver til Latter, naar det høje Lod vinder."

Bob Eyre tog samme Parti, og Obersten sejrede.

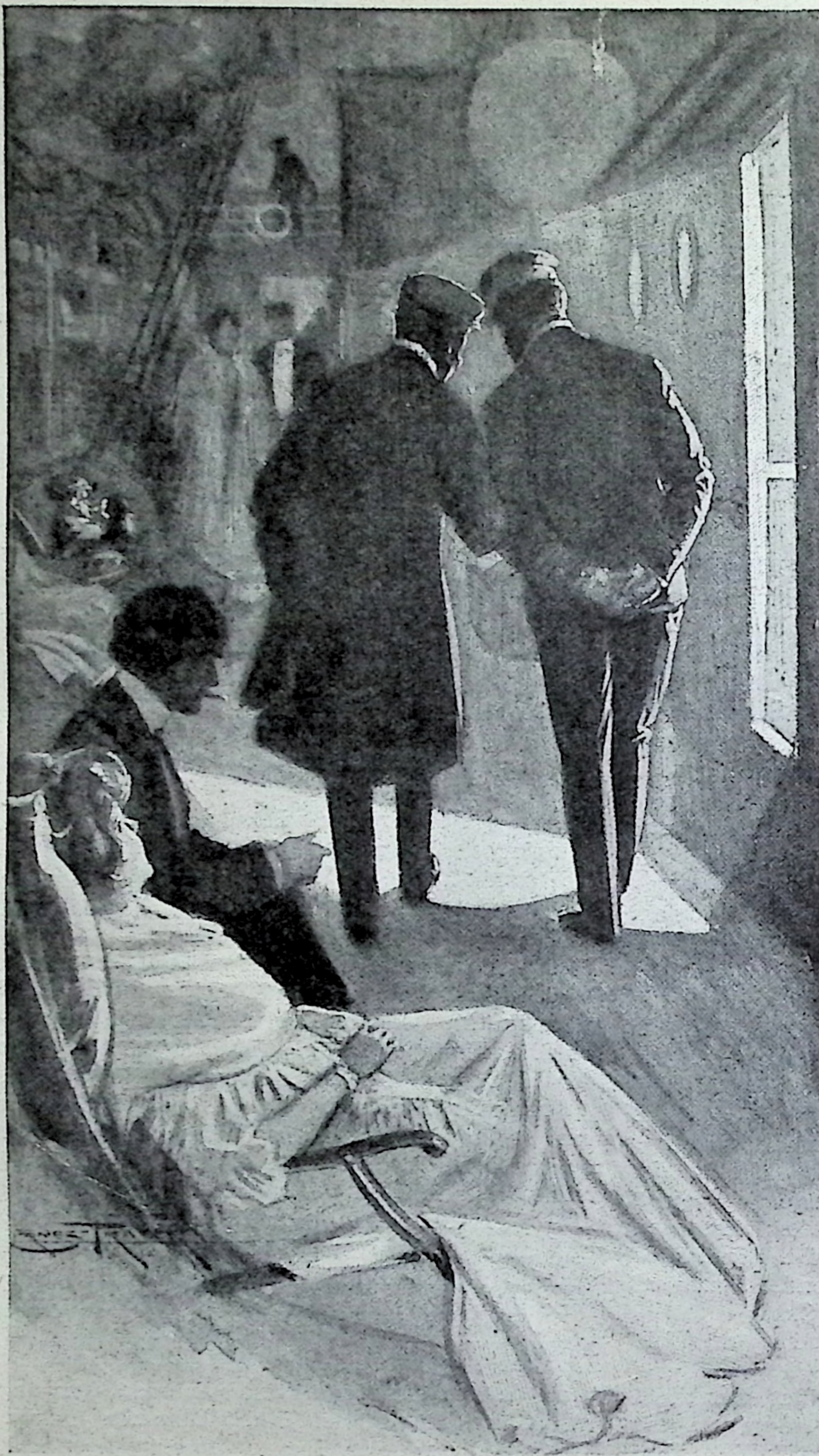
„Jeg vidste selvfølgelig, at Obersten havde Uret," betroede Bob til Kitty, „men det er ikke min Sag at fortælle ham det. Jeg skal selv have Fingre i det høje Lod."

Den Aften var der vild Ophidselse i Rygesalonen, da Numrene blev bortauktionerede. Oberst Mc Clure, der svang et stort Pibefoderal i Stedet for Auktionshammer, var morsommere end nogensinde. Hans godmodige Lune var som Olje paa Spillernes feberagtige Ophidselse. Thi Buddene gik højt. Ved et Tilfælde, heldigt eller uheldigt, kom Pastor Abel Lankin, hvis demonstrative Tilstedeværelse altid lagde en Dæmper paa al Slags Spil, ikke til Syne.

Selskabets Livsmod, der voksede ved Tanken om, at man nærmede sig Rejsens Ende, fik et Slags Afløb i de høje Bud. Nummer efter Nummer blev raabt op. Jo større Numret var, jo højere gik Buddene, og da Obersten naaede det høje Lod, der saa' saa sikkert ud, mistede Selskabet fuldstændig Selvbeherskelsen, og Buddene blev endnu mere hidsige. De bød alle med i Begyndelsen, og der blev budt 300 Pund, før Flokken begyndte at tynde ud.

Da de fem hundrede Pund var naaet, var der endnu tre Herrer, der bød: Dommer Everly, tyndlæbet og determineret, Oberst Mc Clure, fuld af godmodig Humor, og Bob Eyre, endnu mere løssluppen end sædvanlig, paa Grund af en svag Overdosis Champagne. Disse tre overbød hinandens Bud med monoton Regelmæssighed, mens Resten af Selskabet sad tavs med den Andenhaands Ophidselse, som højt Spil altid foraarsager hos Tilskuerne. Buddene steg ustandseligt med fem Pund i hvert Spring, og det saa ud, som det aldrig vilde høre op. Ved tre tusind Pund gav Oberst Mc Clure pludselig tabt.

„Jeg er færdig," sagde han, idet han standsede

De to Mænd gik frem og tilbage, hele Dækkets Længde i det mindste et halvt Dusin Gange, alvorligt samtalende.

og gav sig til at tørre sit røde Ansigt med et stort rødt Silkelommetørklæde og suge af en kæmpemæssig Sherry Cobble, kronet med smaa Isbjerge, der stod ved Siden af ham, „dette her er for varmt for mig! Er der noget Bud efter tre tusind?“

„Tre tusind og fem,“ sagde Dommeren i en fortrædelig Tone.

„Guineas!“ raabte Bob Eyre udfordrende.

Det gjorde Ende paa Sagen. Der fulgte en lang aandeløs Stilhed. Dommeren syntes at nøle et Øjeblik. Han havde et Bud paa Tungen, men drejede saa pludseligt med en vredladen Bevægelse Ryggen til Auktionsholderen.

„Tre tusind et hundrede og halvtreds budt. Hvem byder højere? Her er Lejlighed til at gøre Deres Lykke, mine Herrer. Om et Øjeblik er den tabt for bestandig. De vil bebrejde Dem det i Morgen, naar vor unge Ven tager Pullien hjem. Første, anden, tredje Gang. Det høje Lod gaar til Robert Eyre for tre tusind et hundrede og halvtreds at indbetale i Pullien.“

Man troede at Auktionen over det lave Lod vilde blive en meget tam Forretning. Det lave Lod forekom saa ganske ude af Kurs, at man tænkte, Obersten kunde købe det for en Slik. Men der ventede Selskabet en Overraskelse.

Rhondel, som havde siddet og drukket i Stilhed, mens Auktionen skred fremad, øjensynlig kold overfor Ophidselsen omkring ham, tog nu pludselig en Haand med i Spillet.

For alle de tilstedeværende var det, som om en født Spiller pludselig brød ud af sin Tilbageholdenhed og lod staa til. Han bød sindssvagt. Bob Eyre havde været fornuftig i Sammenligning med ham.

Selskabet saa bestyrtet til. Det var en Kamp paa Liv og Død mellem de to, Rhondel og Auktionarius. I Begyndelsen spøgede Obersten med sin Modstander, mens Buddene hastigt steg.

„Saa meget desto bedre for Pullien,“ sagde han med et Sideblik til Bob Eyre, som sad til højre for ham og frydede sig over sit høje Lod, som han ansaa for oplagt.

Men da Rhondel begyndte at forhøje Buddene med halvtreds ad Gangen, forandredes den joviale Obersts Væsen. Hans Ansigt blev haardt, han kastede sin Cigar bort, satte sin Sherry Cobble til Side, bestilte Brandy og Soda og gik arrigt videre.

Der var ikke et Sekunds Mellemrum mellem Buddene, og Summen steg med forvirrende Hast. Ved fire tusind og halvtreds faldt Rhondel sam-

men, og efter et langt Ophold og mange indtrængende Opfordringer til Selskabet om at forsøge Lykken, tilslog Obersten, der nu ganske havde genvundet sit Humør, sig selv det lave Lod.

Efter Ophidselsen kom Reaktionen. De høje Tal havde gjort Selskabet ædru. Gennem Dødsstilheden hørtes Dommer Everlys klare, gennemtrængende Stemme:

„Det er et højt Spil, mine Herrer, og en kontant Forretning, antager jeg. Der skal være saadan noget som syv tusend tre hundrede Pund ialt i Pullien. Jeg stemmer for, at vi gør op og vælger en Bankier, inden vi skilles."

Der lød en bifaldende Mumlen. „Jeg er villig," sagde Bole Eyre. „Jeg skal straks betale ind i kontant. Jeg foreslaar, at De udnævner Herr Rhondel, der er udenfor Spillet."

„Jeg vil gerne have Herr Rhondel, hvis han ingen Indvendinger har," sagde Obersten elskværdigt, „skønt han satte mig Kniven for Struben. En Femmer til, og jeg vilde have bukket under. Men jeg agter en stærk Modstander."

Herr Rhondel, hvis Ophidselse syntes komplet at have lagt sig efter at han var gaaet ud af Spillet, erklærede sig villig.

Adskillige af de tilstedeværende gik til deres Kahytter efter Checkbøger og Penge, og tilsidst var Beløbet indbetalt til Rhondel til sidste Øre. Der var adskillige Checker, men Bob Eyre, Oberst Mc. Clure og Dommer Everly betalte kontant. Rhondel gav Kvittering for Pengene og forlod Salonen med den ene Lomme svulmende af en vældig Rulle Sedler og Anvisninger, og den anden af en tung Revolver af nyeste Model.

Han talte nogle Minutter med Fru Eyre, der sad i Stjerneskinnet og ventede paa at høre nyt om Spillet. Rhondel gav hende en kort Beskrivelse af den livlige Scene i Rygesalonen.

„Tre tusind Guineas!" sagde den unge Dame bedrøvet. „Hvor mange Dollars er det?"

„Femten tusind, syv hundrede og halvtreds," svarede Rhondel.

„Det faar det til at lyde endnu værre. Femten tusind syv hundrede og halvtreds Dollars til Havsens Bund i en Haandevending!"

„Det skal De ikke sige, Frue. Se, jeg har dem her i denne Lommebog sammen med en hel Masse andre Folks Penge."

„Jeg har svær Lyst til at plyndre Dem."

„De skal heller lade være. Han viste Enden af den store Revolver, der stak ud af hans Lomme."

„Gaa længer bort," raabte hun. „Den kan jo gaa af. Iøvrigt skammer jeg mig paa Deres Vegne over, at De roder Dem ind i den Slags Ting og faar Bob til at ødelægge sine Penge. Og i Deres Alder. Fy!"

„Hvad vilde De sige, hvis jeg i Morgen overrakte Dem Tegnebogen med hele dens Indhold?"

„Det mener De selvfølgelig ikke, men jeg kunde næsten kysse Dem, hvis De gjorde det."

„Jeg hader det Ord „næsten"."

„Jeg hader det Ord „hvis"."

„Hvis jeg sletter mit „hvis", vil De saa slette Deres „næsten"?"

„Selvfølgelig."

„God Nat da, og husk, at jeg har Deres Ord. Jeg skal tidlig op i Morgen. Præsten har arrangeret sig med Anderson, Første Mester. Han skal vise ham Kedlerne og Maskineriet Klokken otte, og jeg gaar med. Hallo, Herr Anderson!"

En høj, mørkskægget Mand med et rask, bestemt Ansigt passerede forbi, stirrende ind i Halvmørket, som om han søgte nogen.

„Ja, her er jeg, og jeg vilde gerne tale et Ord med Dem," sagde Rhondel. „God Nat igen, Fru Eyre, og glem ikke Deres Løfte."

De to Mænd gik frem og tilbage, hele Dækkets Længde i det mindste et halvt Dusin Gange, alvorligt samtalende.

„Det er den eneste Maade," sagde Rhondel tilsidst.

„Ja, og det er oven i Købet en god Maade," svarede Anderson, „hvis De ellers har Ret. Jeg er med. Gør De Deres Part, saa skal jeg gøre min. Vi ses i Morgen tidlig Klokken otte. Tag Dem iagt saalænge."

Et tidligt Selskab, bestaaende af fem videbegærlige Herrer, Rhondel og Præsten indbefattede, passerede gennem en lang Gang hen til Agterdækket, hvor allerede en hel Del anden Klasses Passagerer spadserede frem og tilbage to og to.

„Denne Vej, mine Herrer," sagde Anderson og aabnede en Dør, der førte til en høj Jerntrappe, der løb helt ned i Bunden af den store Baad.

Anderson ønskede Dem velkommen til sit Kongerige af Staal og Damp. Da Herrerne saa ned gennem det aabne Jernværk paa de haardt arbejdende Giganter i det malende Dyb, fik de kun en vag, konfus Opfattelse af susende Stempler og drejende Krumtappe. Men Anderson førte dem ned af de endeløse Jerntrin, ned i selve Uhyrernes Hule.

Han besvarede alle Spørgsmaal som en stolt Fader, der viser sine Børn frem for fremmede. Formodentlig var det hans stærke Beundring for disse Ting, der gjorde, at Pastor Abel Lankin følte sig saa stærkt tiltrukket af dem. Præsten var som et Barn, fuld af uskrømtet Overraskelse og Glæde over Staalmiraklerne omkring ham.

Han pegede paa den ene af de to vældige, henved hundrede Yard lange Axer af poleret Metal, der løb fra Maskinrummet ud mod Damperens Agterstavn.

„Det er Skrueaksen," sagde Anderson.

„Aksen!" raabte Pastor Lankin forbavset. „Den

ligner mere en Pille i en Kirke. Hvad gør den?"

„Den skyder dette stor Skib, tre og tyve tusend Tons Staal foruden meget andet, gennem Søen, og det lige meget, om den er urolig eller stille, med en Fart af tyve Miles i Timen. Den kommer nemt fra det, ikke sandt? Hold Deres Haand derhen."

Pastor Lankin rørte ved det skinnende Staal med sine skælvende Fingre.

„Men den rører sig jo ikke," sagde han.

„Hvis den ikke rørte sig, saa vilde Skibet ikke flytte sig ud af Stedet. Men Overfladen er saa glat, at De ikke mærker det. Pas paa der," tilføjede han leende, da Pastor Lankin fra Dørket traadte ned ved Siden af den drejende Søjle, „pas paa der, eller De gaar igennem. Der er ikke mere end trekvart Tomme Staal mellem Deres Fod og Oceanet."

„Er jeg saa nær ved Overfladen?"

„De er tyve Fod under Overfladen, min Herre, og det er vel nok saa nær som De ønsker at komme Land i den Retning, tænker jeg. Kom med. Der er andre Ting, som ogsaa er værd at se."

Men Pastor Lankin vilde ikke med.

„Hvad er de smaa Huller til?" spurgte han.

„Til Olje," svarede Andersen godmodigt.

„Og hvis De ikke kommer Olje i dem, hvad sker der saa?"

„Saa bliver Metallet gloende, maaske smelter det, og saa er der nogen, der vilde faa en Overhaling."

Pastor Lankin rev sig tilsidst løs og fulgte med Selskabet gennem Hulen, der var fyldt med elektrisk Lys, og som var frisk og kølig af Oceanluften, der blev sendt ned gennem Luftventilerne, der havde fanget den atlantiske Brise hundrede Fod højere oppe. Men i Præstens Øjne var det Skruetunnellen med de kæmpemæssige drejende Akser, der bar Prisen blandt alle denne Vidunderhules Mysterier. Hverken de hvidglødende Fyr, de svingende Krumtappe, eller de snurrende Dynamoer kunde fange hans Interesse.

Han vendte endnu en Gang tilbage for at kaste et sidste Blik derind, før han sammen med det øvrige Selskab atter steg opad mod den aabne Himmel. Andersen var meget utaalmodig over, at han lod vente paa sig.

„De skulde følge med Selskabet, min Herre," sagde han skarpt, da den sagtmodige, lille Præst til sidst viste sig, „De kunde let komme til Skade i Maskinen."

Uberørt af denne Irettesættelse og med en skyndsom Bemærkning om, at han havde glemt sit Cigaretui, vendte Rhondel sig og gik atter ned i Maskinrummet.

Andersen tyggede irriteret paa sit korte Skæg, men han sagde ikke et Ord. Rhondel kom tilbage igen et Øjeblik efter med Cigaretuiet i Haanden. Han mumlede nogle Ord til Andersen, der formodentlig skulde være en Undskyldning, men som var uhørlige for de andre.

Men hvad det saa end var, han sagde, Andersen kom ikke i godt Humør af det. Den underholdende Fører var pludselig forandret til en bidsk Embedsmand.

„Vær saa god at vise disse Herrer Vejen op," sagde han kort til en af sine Underordnede. „Jeg skal passe mit Arbejde."

Uden et Ord mere vendte han Ryggen til Selskabet og forsvandt hurtigt ned ad den lange Stige til sit urolige Domaine.

Selskabet var knapt kommet op paa Dækket, da der hændte noget mærkeligt. Kæmpernes Aandedrag nede i Rummet, der Dag og Nat havde faaet det store Skib til at skælve, hørte pludseligt op. Skibet gled hen over Søen, først pilsnart og tyst, saa langsommere og langsommere, til det til sidst laa ganske stille.

Der blev vild Forvirring mellem Passagererne. Men Kaptajnen var øjeblikkeligt nede imellem dem og forsikrede dem om, at der ikke var den ringeste Fare. Der havde været en eller anden ubetydelig Forstyrrelse i Maskinen, som man vilde faa bødet paa i mindre end en Time.

En hel Time laa Skibet ubevægeligt, og Ophidselsen imellem Spillerne blev for hvert Øjeblik mere intens. Oberst Mc Clure triumferede og førte Uheldet paa sin egen Forudseenheds Konto.

„Jeg vidste, at det lave Lod ikke kunde tabe," sagde han. „Hvad siger De nu til Deres Forsvar, mine Herrer?"

„Det rene Slumpetræf," brummede Bob Eyre, der saa, at han havde mistet sin Chance. „Et forbistret Træf. Det høje Lod var saa sikkert som noget, men man kan ikke kæmpe imod Heldet."

„Den Slags Træf hænder i de bedste Skibe," lo Obersten.

Han saa ud til at være en Smule skuffet, da Skibet, efter en Times Forløb, igen begyndte at glide gennem Vandet. Han tog sit Uhr frem.

„Jeg regner, at den har tabt godt og vel tyve Miles ved den Forstyrrelse, hvad det nu var. Pullien er saa godt som min."

Da Klokken var omtrent halv elleve, kom Rhondel skyndsomt op paa Dækket og kaldte Obersten, Dommeren og de andre interesserede sammen i Rygesalonen. Han saa ud til at være nervøs og ophidset.

„Jeg har faaet noget at vide af Anderson, som jeg gerne vilde, De alle sammen skulde høre, særlig De Dommer, og De, Oberst, eftersom De er de mest interesserede. Jeg maa have Deres Raad," sagde han.

„Staa op paa Bordet," raabte Obersten muntert. „Luk Døren en af Dem og lad ingen andre komme ind. Det gør ikke noget med Damerne, men vi vil ingen Spioner have ind. Naa, gaa paa, min Ven."

Fru Kitty Eyre var sluppet ind sammen med

Frøken Phoebe Everly og to eller tre andre Damer. Men der var ikke noget at se til Pastor Lankin, og man var ikke i Tvivl om, hvem det var, Obersten gerne vilde holde udenfor.

Rhondel steg op paa Bordet, saa rundt i den ivrige Tilhørerkreds og lod sine Øjne hvile paa Oberst Mc Clure og paa Dommer Everly, som stod sammen lige ved Bordet. De for sammen ved hans første Bemærkning.

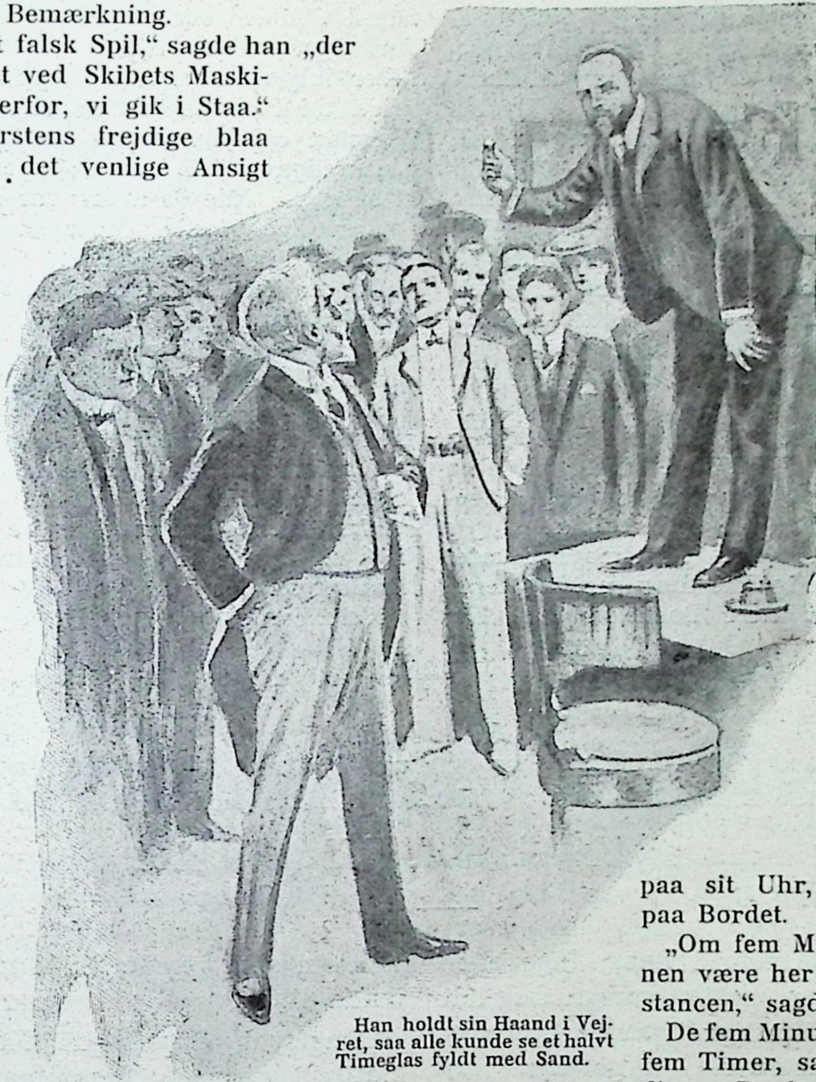
„Der er spillet falsk Spil," sagde han „der er blevet makket ved Skibets Maskineri. Det var derfor, vi gik i Staa."

Smilet i Oberstens frejdige blaa Øjne døde hen, det venlige Ansigt blev haardt. Instinktmæssigt gled hans højre Haand ned til Baglommen, hvor han havde sit Vaaben.

„Far med Lempe," snerrede han. „Beskylder De nogen af de tilstedeværende Gentlemen for falsk Spil?"

Rhondel fortsatte mæglende:

„Nej, aldeles ikke. Jeg beskylder ingen. Jeg konstaterer kun Faktum. Efter at Første Mester havde vist nogle af os gennem Maskinrummet i Morges, blev dette fundet siddende i et af Smørehullerne paa Skrueaksen." Han holdt sin Haand i Vejret, saa alle kunde se et halvt Timeglas fyldt med Sand.

Han holdt sin Haand i Vejret, saa alle kunde se et halvt Timeglas fyldt med Sand.

„Hvordan ved De, at det blev fundet der?" spurgte Dommeren.

„Jeg fandt det selv. Jeg gik tilbage efter mit Cigaretui og fandt det. Lige akkurat tidsnok. Havde det varet et Minut til, vilde Maskinen være bleven hvidglødende og vilde være smeltet og Skibet vilde være stoppet for idag. Som det gik, tog det kun en Time at rense og smøre."

„Naa," sagde Obersten brysk, „forudsat at den Historie er sand, hvad skal vi saa gøre ved den?"

„Hvad skal vi gøre med Pengene, jeg ligger inde med?" spurgte Rhondel. „Er Spillet ugyldigt? Det skulde vi gerne være paa det rene med, inden Distancen bliver slaaet op."

„Aldeles ikke!" raabte Obersten. „Jeg er for gammel en Ræv til at lade mig snyde paa den Maade. Hvis det lave Lod vinder, saa tager jeg Gevinsten ind."

„Hør, hør!" raabte to eller tre af de Herrer, der havde købt lave Numre, og Dommer Everly sagde:

„Spillet er uden Betingelser. Hver især har Ret til sit Held. Jeg har ingen Interesse i det, hverken paa den ene eller den anden Maade."

„Det siger jeg ogsaa," raabte Bob Eyre, et Væddemaal er et Væddemaal, og jeg for mit Vedkommende hyler ikke, fordi jeg har Uheld."

Det afgjorde Sagen. Der lød en bifaldende Mumlen.

„Saa tager altsaa Dagens Tal Pullien," sagde Rhondel. „Jeg har ingen Indvending at gøre, men jeg vilde gerne vide, om De alle sammen er tilfredse?"

„Alle!" raabte de med en Stemme.

Rhondel saa paa sit Uhr, endnu staaende paa Bordet.

„Om fem Minuter vil Kaptajnen være her og opgive os Distancen," sagde han.

De fem Minutter forekom som fem Timer, saa stor var Spændingen. Der hørtes kun den svage Lyd af Stemmerne, der summede i Luften som en Bisværm. Der blev dødsstille, da Kaptajnens kønne Sømandsansigt viste sig i Døren.

„Mine Damer og Herrer!" raabte han muntert. „Jeg har godt Nyt til Dem. Til Trods for den lille Standsning i Morges, har vi sat Rejsens Rekord. Distancen er 521 Miles. Jeg skal lade Tallet sætte op paa Kortet."

Døren var lukket efter ham, før Bestyrtelsen i Salonen fik Mæle. Det umulige var hændt — det høje Lod havde vundet.

„Tre Hurraer for Bob Eyre," var der en, der raabte, og Hurraerne lød med en Kraft, der vidnede om, hvor populær Vinderen var.

„Mine Damer og Herrer!" raabte Rhondel igen, og der var en ny og dominerende Klang i hans Stemme, der fangede Opmærksomheden. „De kunde maaske ønske at kende Løsningen paa

denne Gaade. Maaske jeg kan hjælpe Dem til at gætte den. Gaa ikke, Oberst, gaa ikke, Dommer, mine Bemærkninger er særlig bestemte for Dem. Har De aldrig hørt Tale om en Herr Beck — Poul Beck til Tjeneste?" Han tog sit brune Skæg af, mens han talte, og fjernede et Par buskede Øjenbryn, og hans Ansigt syntes baade at forandre Udtryk og Træk.

„Ja, jeg tænkte det nok," udbrød han, thi de to Herrer stirrede paa ham med aabne Munde. „Jeg har truffet Dommeren og Obersten før, og det er morsomt at blive husket af gamle Venner. Blue Star Selskabet var saa venligt at tænke, at jeg kunde være til Nytte ombord. Der har været for meget professionelt Spil ombord paa deres Skibe i den senere Tid.

„Og da jeg saa, De saa dristigt holdt paa det lave Lod, tænkte jeg det muligt, at et eller andet kunde ske med Maskinen — Sammentræf ser man jo tidt. Det er derfor, jeg lod Dem betale for Deres Lune. Min gode Ven Anderson løb Skibet med extra Fart hele Natten, for det Tilfælde, at der skulde indtræffe et eller andet om Morgenen. Det var Herr Lankin, der efterlod dette lille, nydelige Legetøj i Maskinrummet. Heldigt var det, at jeg fandt det, før det havde gjort nogen Skade. De kender selvfølgelig ikke Herr Lankin, Oberst, og De heller ikke, Herr Dommer. Han har rimeligvis begaaet denne Genistreg paa egen Regning for Morskabs Skyld. Han har sikkert ikke haft Tanker for det lave Lod, da han gjorde det. Der er selvfølgelig ingen, der finder paa, at der skulde ligge en hemmelig Aftale til Grund. Men det behøver vi jo ikke fordybe os i. Som Dommer Everly selv sagde for lidt siden, vi spillede uden Betingelser. Indsatsen tilfalder det vindende Tal og det høje Lod tager Pullien hjem.

Der fulgte en kortvarig Applaus- og Latterbølge, thi Poul Becks Forklaring var soleklar. Obersten og Dommerens Ansigter var meget bedrøvelige, da de som Svindlere sneg sig ud af Salonen. Alle de andre var sjæleglade over den snedige Maade, hvorpaa de var blevet fangne i deres egen Fælde.

„Nu er der kun tilbage at betale Summen til Herr Eyre, eller snarere, hvis han vil tillade mig det, til hans Hustru, som har været saa elskværdig at love mig sin Kvittering."

Kitty, som glad havde lyttet til, fo'r sammen ved Lyden af sit Navn, saa op og mødte Opfordringen i Rhondels Blik, og huskede sit Løfte fra Aftenen i Forvejen.

Blussende og smilende sendte hun Svaret tilbage til Spørgeren og sagde trodsigt med sin allerkæreste Læspen:

„Selvfølgelig."

EN STRANDVASKERHISTORIE

AF ANDERS J. ERIKSHOLM

Det var en Aften i Høst. Lige efter Solnedgang. Luften var graa og lidt kølig. De hastigt jagende Skyer paa Himlen syntes at varsle utrygt Vejr.

Vi laa paa en lille, langstrakt Holm ude i Fjorden. Vi — det var tre—fire Damer, Kaptajnen og jeg — havde kastet os ned i det lange, stride Græs, der aldrig berørtes af et Dyrs Tænder eller Leens Blad, og vi laa og saa' over mod Købstadens Tage, der mere og mere gemtes bort i Aftenens Skumring.

Jollen, som Kaptajnen havde roet os over i, var trukket op paa Sandet, og vi havde drukket vor medbragte Kaffe og var nu udmærket oplagt til, at en af Selskabet skulde fortælle en Historie.

„Tror De, vi faar Storm i Nat, Kaptajn?" spurgte en af Damerne, der kiggede op paa Maanen, som legede Skjul mellem de drivende Skyer.

„Sandsynligvis," sagde Kaptajnen. „Se blot paa Maanen! Naar Maanen ligger paa Ryggen, skal Sømanden vaage."

Der blev Tale om Sømandens Liv i stormfulde Nætter, og vi lyttede dertil, og vi lyttede til de skumringsgraa Bølgers sagte plaskende Lyd omkring os.

En af Damerne havde rejst sig for at søge efter Fugleæg. Hun kom tilbage og fortalte, at der i Græsset paa den anden Kant af Holmen laa noget ubestemmelig noget, der udbredte en afskyelig Stank.

„Det er maaske en Strandvasker," var der en af os, der sagde.

„Uha!" sagde Damen gysende.

„Skal vi ikke udruste en Ekspedition til

nærmere Undersøgelse?" spurgte en modig ung Frøken.

Der var ingen Stemning for Ekspeditionen. Vi laa saa rart i Græsset — og vi blev liggende.

„De har vel set en Strandvasker, Kaptajn?" spurgte Frøkenen.

„Ja, det har jeg, Frøken, og det er ikke noget skønt Syn. Jeg har set det et Par Gange. Den sidste Gang var det værste. Vi var paa Langfart, og saa siger en af Folkene en Dag: „Aahøj, hvad er det, der driver dér? Det ser jo ud som et Menneske, der stikker Benene i Vejret." Og han hager en Krog fast i Benene og trækker til sig. Men han var nær gaaet bagover, da han fik Strandvaskeren at se paa nærmere Hold. Der var kun Benene og noget af Kroppen. Baade Hovedet og Armene var væk —"

„Uf, lad være, Kaptajn!" sagde Damerne.

„Ja, det var skam ikke hyggeligt. Man kan blive slemt molesteret, naar man prisgives Havets og Hajernes Godtbefindende. Men den første Gang, jeg havde med en Strandvasker at gøre, det var en hel lille komisk Geschichte — og den havde endda et ganske artigt Efterspil . . ."

„Fortæl, Kaptajn," bad vi — og Kaptajnen fortalte.

„Se, det var ved et af Fiskerlejerne nede omkring Frederiksværk. Det er min Hjemegn, og jeg var ung den Gang, saadan omkring de tyve. Jeg havde ingen Hyre i Øjeblikket, og en Dag, jeg havde været i Byen, siger de derhjemme til mig: „Tag og se efter — der ligger vist et dødt Menneske hernede, lidt tilvenstre for Lejet, et Par Hundrede Alen ude!"

Jeg sprang jo i Jollen og roede ud. Og ganske rigtig — jeg fik snart Øje paa noget, der laa og skvulpede derude og nok kunde ligne et Menneske. Jeg havde Reb med og fik slaaet om Personen, saa han kunde slæbe bag efter. Strandvaskeren var hel nok, i Modsætning til den anden, men han lugtede nu ikke godt, og jeg brød mig ikke om at have Stanken lige i Næsen.

Da jeg saa er for hjemgaaende, møder jeg Søren Bentsen, en ung Fisker fra Lejet, og da han ser, hvad jeg har for, siger han: „Lad du bare ham flyde! Hvor vil du blande dig i den Ting?"

„Hvad mener du, Søren?" sagde jeg. „Skulde vi lade Liget ligge her for Øjnene af os og blive Fiskeføde?"

„Han skal jo begraves," sagde Søren og skævede efter Siden til mig.

„Ja, naturligvis skal han begraves!"

„Og den Bekostning har du kanske i Sinde at paatage dig?"

„Nej, det maa Sognet selvfølgelig."

„Jo pyt! dér er du fejl underrettet," sagde Søren. „Sogneraadsmanden siger, at den, som finder en Strandvasker, maa selv besørge ham begravet, naar han ikke ligefrem er drevet op paa Land!"

„Du h a r altsaa spurgt ham, Søren?" sagde jeg. Men Søren bare saa' paa mig og svarede ikke. Og saa roede jeg hjem, og Søren roede ud.

Han var en aparte Snegl, det var Søren, og jeg tænkte ikke noget videre ved det. Forøvrigt var Søren skikkelig og stræbsom, havde lagt sig nogle Penge op og var netop paa den Tid i Færd med at bygge et pænt grundmuret Hus til sig og sin gamle Mor.

Men da jeg kommer hjem, fortæller jeg jo om Samtalen med Søren, og saa siger min Far: „I skal se, at Søren har været i Gang med Strandvaskeren, men er bleven bange for Begravelsen!"

Og da jeg tænkte paa det løjerlige Blik, Søren havde sendt mig, da han sagde: „Han skal jo begraves," begyndte jeg at tro, at der var noget om det.

Ja, han skulde jo begraves — som et kristent Menneske. I gamle Dage slap man nemmere til det. Saa gravede man blot et Hul i Sandet, hvor Strandvaskeren var drevet op, og puttede ham ned i Hullet uden alle Dikkedarer. Ja, undertiden satte man et simpelt Trækors paa Stedet. Det stod plantet i Sandet, indtil Søen en Dag skyllede det bort — og saa var der ikke længere noget Spor af d e n Grav.

Naa, men det var den Strandvasker. Jeg gav Melding om Fundet til Øvrigheden, der saa tog sig af hans videre Ekvipering. Men om det var Sogneraadsmanden eller Søren, der havde snakket over sig — nok er det: Søren havde ganske rigtig haft fat i Strandvaskeren og atter ladet ham gaa til Søs — og det fik Øvrigheden at vide.

Søren maatte i Forhør hos Herredsfog-

den. Han var der samtidig med, at jeg var tilsagt for at give Forklaring. Søren nægtede ikke. Men da Herredsfogden foreholdt ham det urigtige i hans Handlemaade, brast det ud af Søren:

„Jeg bygger i Aar — jeg har ikke Raad til at gøre Begravelse ogsaa!"

Herredsfogden og de andre, de smilte jo lidt af Søren. Men da det var udenfor al Tvivl, at han havde handlet i god Tro, slap han med en Advarsel — og saa blev det sagt ham, at han for en anden Gangs Skyld ikke havde noget at resikere i Retning af Begravelsesomkostninger.

Saadan jævnedes den Ting, men saa kom Efterspillet.

Liget af den døde Mand var saa opløst, at det snarest maatte begraves. Men paa hans Skjortebryst fandt man syet med rødt Uldgarn nogle gammeldags kantede Bogstaver: „E. A. Læsø." Og saa blev der jo skrevet til Læsø om denne her Strandvasker, man havde fundet, og langt og længe efter kom der Svar, at det maatte være Sømand Erik Andersen, forhyret med den og den Skonnert og savnet siden den og den Dag, da Skonnerten var forlist.

Saa mente vi jo den Historie ude af Verden, og det var den jo paa en Maade ogsaa. Men saa en Dag kommer der et yngre, fremmed Kvindfolk til Lejet, og hun dumper ind til Søren Bentsens lige ved det Lag, Søren og Moderen er ved at spise deres Middagsmad, og det var nok den Dag kogt Torsk og Kartofler.

Dette her fremmede Kvindfolk var helt klædt i sort og bar en Ligkrans i Haanden, og Søren har siden fortalt, at baade han og Moderen ved Synet af hende tænkte: „Mon det ikke er noget med Strandvaskeren?"

Og det var noget med Strandvaskeren.

Det kom, saasnart hun lukkede Munden op.

Se, hun var ovre fra Læsø, sagde hun, og hendes Navn var Birte Byrum, og hun var rejst hertil, fordi de nok her ved Lejet havde fundet Liget af en Sømand, der hed Erik Andersen.

Hun var bleven staaende ovre ved Døren, og Søren skævede til hende og nikkede — der var noget ved det pæne, fremmede, sortklædte Kvindfolk, han syntes svært godt om.

Men Moderen vinkede hende hen til Bordet og bød hende til Sæde paa Langbænken ved Vinduet, og Birte Byrum maatte tage Del i Middagsspisningen.

Hun havde kanske været gode Venner med Erik Andersen? forhørte Sørens Moder sig, medens hun sørgede for sin Gæst.

Ja, det havde hun, sagde Birte og viskede en Taare bort af de lyse Øjenvipper. Og nu vilde hun da gerne se hans Grav og lægge en Krans paa den.

Ja, det var saa forstaaeligt, syntes baade Søren og Moderen.

„Herregud, ja," sukkede Birte. „Det var nu en Sorgens Tilskikkelse, men det er drøjt alligevel! Erik Andersen var Godheden selv, og han var et skønt Menneske baade i Sind og i Skind."

„Det kunde man nu ikke se paa ham!" sagde Søren tørt. Han tænkte paa det, han havde set af Erik Andersen!

„Han fik en pæn Begravelse," sagde Sørens Moder trøstende. „De fulgte næsten alle sammen her fra Lejet."

„Og det var mig, der først fandt ham!" sagde Søren og saa' paa Birte Byrum.

Og Birte Byrum saa' paa ham igen — der var noget blødt i hendes Øjne, noget varmt og kønt, saa Søren kom til at tænke paa Stedmodersblomster og Violer — og han var nu ellers ikke poetisk anlagt.

Saa snakkede de en Tid om den døde, og Birte fik at vide, hvor Kirkegaarden var, og hun rejste sig og gik med sin Krans for at lægge den paa Erik Andersens Grav.

Da hun var gaaet, sagde Sørens Mor:

„Hun var vist ellers et retskaffent Kvindfolk."

„Ja—a," sagde Søren.

„Og jeg bliver gammel nu og kan ikke blive ved at arbejde som før."

„Nej, det kan du vel ikke," sagde Søren.

Moderen tav lidt.

„Jeg tænker næsten, du snart skulde se at gifte dig, Søren..."

„Ja—a," sagde Søren.

Saa blev der ikke snakket mere om det. Søren gik for at passe sit. Han havde travlt baade med Fiskeriet og det nye Hus — og det var det Byggeri, der havde gjort Moderen baade træt og forslæbet paa det sidste.

Lige ved Aftenstid, da Søren er kommen ind i Stuen, bliver Klinkefaldet løftet af Døren. Og den, som kommer ind, er ingen anden end den fremmede sortklædte, og nu nikkede hun nok saa mildt, som var det til gamle Bekendte.

„Jeg synes da, jeg vilde sige Farvel til jer, inden jeg rejser hjem igen," sagde hun.

Ja, det var da saa meget pænt, sagde Sørens Mor. Og værsgo' og sid hen paa Bænken!

Birte lod sig ikke nøde. Hun satte sig, og hun maatte spise igen, og hun fortalte væk om Læsø og om sine gamle Forældre og om en hel Kiste Klæder, hun ejede. Men nu snakkede hun ikke mere om Erik Andersen.

Hun lo en Gang imellem ad det, hun fortalte — og Søren saa' paa hendes hvide, kraftige Tænder bag de røde Læber og lo med.

Da det blev Sengetid, sørgede den gamle for Natteleje til sin Gæst. Og Søren saa' til sin Forundring, at Moderen op af Dragkisteskuffen tog de nye, hjemmegjorte Lagner, som hun en Gang havde sagt, skulde være hans Brudelagner.

Birte hjalp hende med at rede.

„Det er i Grunden løjerligt," sagde hun. „Jeg er enlig og fremmed her, og saa er det næsten, som vi havde kendt hinanden i mange Aar."

Ja, det syntes Sørens Mor da ogsaa.

Og Søren sad og saa' stille beundrende paa Birte. Hun havde Haandelag, og køn var hun, og hendes blaa Øjne havde den bløde Glans, der bragte Søren til at tænke paa Stedmodersblomster og Violer.

Næste Dag skulde Birte se paa det nye, grundmurede Hus, Søren var ved at bygge, og hun roste alt i høje Toner — og hun blev hos Søren den Dag til Ende og den følgende med.

Men hun gjorde Gavn for Føden. Hun var her og der og alle Vegne. Og det kunde ikke nægtes, at hun havde Haandelag. Og Sørens Mor gik og nikkede paa en betydningsfuld Maade.

Søren fortalte mig det altsammen. Han var bleven svært snaksom i den Tid. Og jeg drillede ham jo lidt saa smaat. Men ikke førend jeg havde faaet pumpet ham alt det, jeg kunde.

Og Birte blev stadig, hvor hun var. Og en Dag kom der sendendes til hende en Kiste fuld af Klæder, og der stod „Læsø" paa Kisten.

Hvad der siden skete, undrede os ikke: Da det grundmurede Hus blev færdigt, flyttede Søren og Birte derind som Mand og Kone!

Den Strandvasker havde altsaa gjort sin Nytte — det var, som Erik Andersen havde ønsket at udvælge sin Eftermand, da han bestemte sig til at drive i Land!

Men om Birte senere fik at vide, hvordan Søren havde modtaget sin Forgænger, véd jeg ikke."

— — —

Kaptajnen tav. Mørket var bleven tættere. Det hvide Maanesegl glimtede mellem de jagende Skyer, og Skæret faldt strejfvis ud over Søen.

Men ovre fra Byen skinnede røde Lys os i Møde.

GENERALEN AF JULES

En udstrakt Cafe-Veranda, der vender ud mod en Forlystelsespark i Hovedstaden. Stille Sommeraften. Kun enkelte af de talrige Smaaborde, der staar i lange Rækker paa den luftige Veranda, er besatte med Gæster.

En enkelt Herre har lagt Beslag paa tre Borde ved Siden af hinanden, sandsynligvis for at bryde Ensomheden. Iøvrigt fremgaar det tydeligt af de røde Pletter, han har paa Kinderne, af hans voldsomt gennemtrængende Blik og af den temmelig højrøstede Enetale, han fører med sig selv, naar han sidder ved et af de tre Borde, at han ikke den Dag har købt Brystsukker for alle Pengene.

Han svæver aabenbart i den Vildfarelse, at de fjerntsiddende Gæster hyppigt afbryder ham eller modsiger ham, thi han har allerede flere Gange taget et af sine tre Ølglas fra Munden, sat det haardt ned i Bordet, vendt sig om og sagt: „Hvad sagde De?", „Hold Kæft!" eller „Hvad Fanden kommer det Dem ved?" ud over Bordene.

Han har foretaget adskillige Udflugter til de andre Borde. Saaledes har han været tæt henne

i den anden Ende af Verandaen for at spørge to Damer, om det maaske generede dem, at han sad derhenne sammen med de tre andre Bajere. Han har givet ondt af sig overfor et andet Selskab, fordi det bevarede absolut Tavshed, da han præsenterede sig som Rentier Olsen. Han har forbavset en ældre, enligtsiddende Gentleman ved at gaa hen og sige til ham: „Jeg kender Dem absolut ikke."

Nu har han lige bestilt tre Bajere, og Kelneren har taget sig den utilladelige Frihed at henstille, om han ikke kunde nøjes med en ad Gangen. Og der laa en hel Del virkelig Indignation i hans Stemme, da han med en Haandbevægelse ud over de to andre Borde spurgte, „om de andre ikke ogsaa skulde have noget".

Han har lige faaet serveret det ene af de tre Glas Øl, han har bestilt, da et lille Selskab, bestaaende af en lille, hvidhaaret Herre med Ordensroset i Knaphullet, en ældre Dame og to smaa Drenge, kommer forbi og sætter sig intetanende ved et Bord lige foran ham mod Verandaens Balustrade.

Rentier Olsen rejser sig ved Synet af Knaphulsrosetten med et snogeagtigt Buk og et slebent Smil, som han synes maa passe til Situationen, og siger: „Ahah," hvorpaa han atter sætter sig.

Den lille Herre, der netop ogsaa har sat sig, opdager i sidste Øjeblik den andens Hilsen, og han rejser sig usikkert halvt i Sædet. Rentier Olsen rejser sig ogsaa halvt, og da den lille, gamle Herre alligevel ikke synes, han kender ham og derfor atter sætter sig, sætter han sig ogsaa. Men Rentier Olsen finder denne Bevægelse morsom, særlig da Damen nu ogsaa vender sig, og ved at foretage nogle flere Knæbøjninger lykkes det ham ogsaa et Par Gange at faa det lille Selskab til at fare op af Stolene.

Tilsidst brister han i Latter og udbryder:

„Nej, hør, ved De nu hvad, kender De mig ikke?"

Den lille Herre rejser sig lidt usikkert og gaar nikkende udenom sin Kones Stol hen til Rentier Olsen:

„Jo, det er Konsul Konradsen fra Bogense."

Rentier Olsen strammer sig op, ser overlegent beæret ud og siger:

„Mit Navn er Etatsraad, General Hansen — Bønne — ja — Bønnelykke — Kina" — han stikker Pegefingeren gennem sit eget tomme Knaphul, vinker med den og siger — „meget — hjemme i Skuffen paa Phønix. Hvordan har De det, Konrad Konsulsen — Gud hvor De ligner Dem selv."

Etatsraaden knuger Konsul Konradsens Haand, saa det knager.

„Ja, undskyld, men i Øjeblikket saa — — —", siger Konsulen og skotter til Damen, der sidder og trækker i hans Redingote. „Jeg husker Dem virkelig ikke."

„Naa, jeg forstaar," siger Etatsraaden, „Deres Kone trækker Dem i Skøderne. Nu som altid er jeg den fine Mand, der forstaar den halvkvædede Vise, og trækker mig tilbage, hvor mit Venskab synes at kompromittere. Farvel, Konrad Sul, Farvel, Frue, Farvel, smaa Drenge — det er maaske Sønnerne?"

„Nej, det er Sønnebørn," siger Konsulen.

„Sønnebørn," siger „Etatsraaden". „Ja, man skal høre meget, før Ørerne gaar af. I min Tid var det Døttrene, der fik Børnene. Nu er det Sønnerne."

„Han var jo fuld, og Du kendte ham jo slet ikke," siger Fruen lidt efter til Konsulen, da Rentier Olsen er faldet til Ro ved sit Bord.

„Vist saa kendte jeg ham," siger Konsulen arrigt. „Han kendte da mit Navn."

„Det sagde Du ham jo selv, Robert. Han gjorde Nar af Dig."

„Nar — af mig, en Mand paa 60 Aar."

Konsulen bliver saa forbittret, at han skriver 60 Stykker med Rødspætte paa Smørrebrødssedlen, i Stedet for 2.

Der bliver spist Smørrebrød. Konsulen drikker mod Sædvane to Snapse og bliver rød i Hovedet og svarer ikke paa de Spørgsmaal, der stilles til ham.

„Men Gud," siger Fruen pludselig, „der kommer jo Signe Borregaard. Goddag, Signe. Hvor det var morsomt at se Dig efter saa mange Aars Forløb. Robert, hils paa Signe."

Konsulen sidder og stirrer lige frem over Verandaen. Han blinker ikke, og han drejer ikke Hovedet.

„Vil De ikke hilse paa mig, Herr Konsul?" siger Fru Borregaard.

Konsulen svarer ikke, men han tænker indvendig ved sig selv:

„Jeg lader mig ikke oftere narre. Mig fanger de ikke mere. Vil de gøre Nar ad mig, saa vil jeg ogsaa gøre Nar ad dem. To Gange gaar jeg ikke paa den."

„Men Gud, Konsul, hvordan er det, De er," siger Fru Borregaard og lægger sin Haand paa hans Skulder.

Rentier Olsen har set det hele og kommer nu Konsulen til Hjælp.

„Hvis den Dame generer Dem, Konradsen, saa skal det være mig en Fornøjelse at smide hende ud," siger han.

Konsulen farer op og udbryder:

„Maa jeg nu ikke bede Generalen — — —"

„Jo, mange Tak — ja, saa kommer jeg; jeg trækker mig blot tilbage et Øjeblik."

„Generalen" forklarer, mens han trækker sig tilbage, ved at smøge Ærmerne op over et Par snavsede Manchetter, ved at pege med Tommelfingeren over Skulderen i Retning af Herretoilettet, stikke Pegefingeren gennem Knaphullet, dreje Overskægget i Vejret og andre Døvstummetegn, at han ønsker at bringe sin ydre Person i Harmoni med Selskabet, inden Festmaaltidet begynder.

Konsul Konradsen vender sig harmdirrende mod Fru Signe Borregaard og siger:

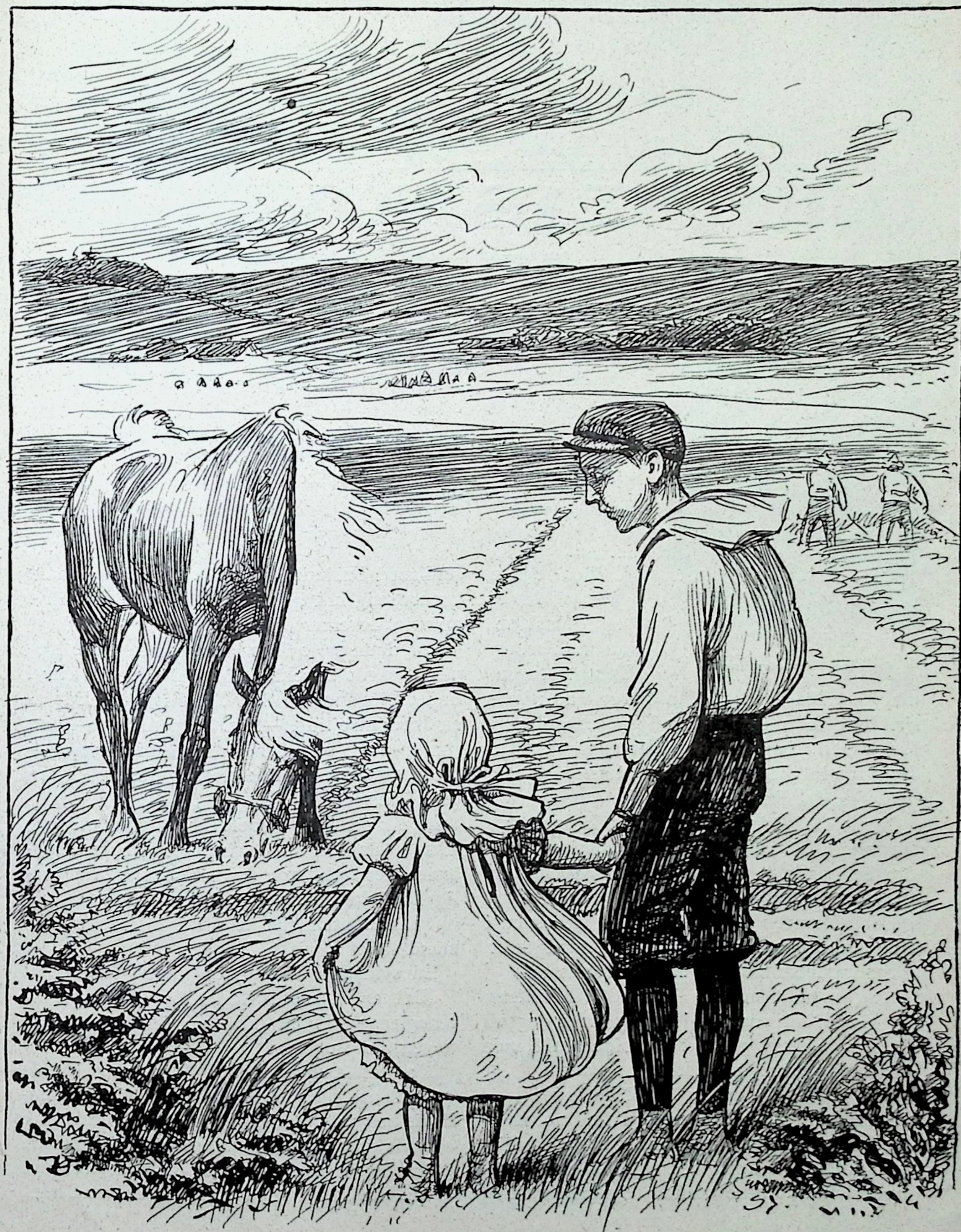
„Generalinden trænger vist ogsaa til at gøre Toilette."

Og derpaa til Fruen:

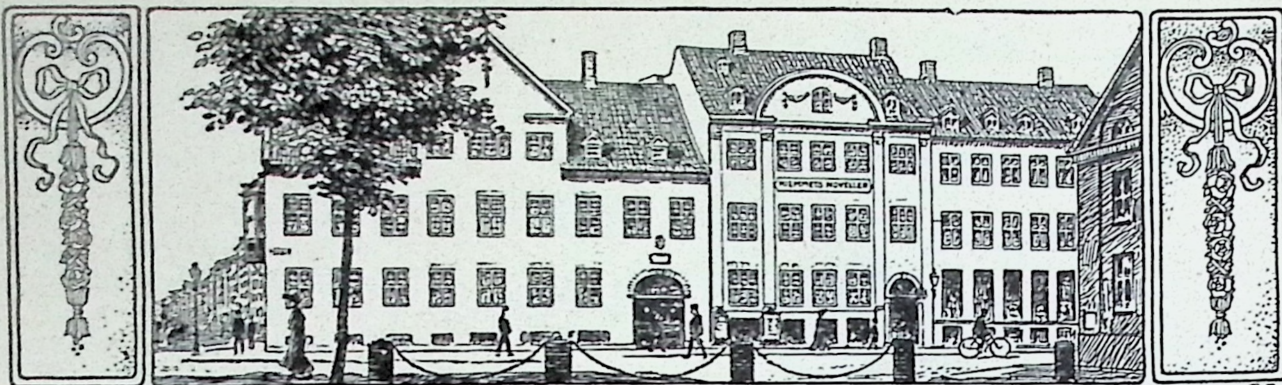
„Kom, lad os gaa fra denne — Beværtning."

HJEMMETS NOVELLER

NR. 11 AUGUST 1908 4. AARG.

AUGUST

HJEMMETS NOVELLER

Albert Gnudtzmann.

FRYSEPUNKTET

AF

ALBERT GNUDTZMANN

ILLUSTRERET AF H. DOHM

Ved Hjælp af denne Maskine kan man bringe Temperaturen ned til ÷ 264 Grader. Men det er naturligvis sjældent man faar Brug for en saa uhyre Kuldegrad. Langt mindre er tilstrækkeligt. Jeg vil blot bede Dem om at lægge Haanden paa det Rør der . . ."

Nogle af Selskabet fulgte Direktørens Opfordring. De trak Fingrene til sig igen, som om de havde brændt sig. Den Kulde, som frembragtes af Amoniakens Fordampning i Fortætteren, var saa stærk, at den sved i Fingerspidserne og bagefter fremkaldte en Fornemmelse som af et let Brandsaar.

„Og nu skal jeg føre Dem ned i Kælderen og vise Dem vore Køleanlæg. Men jeg vil forberede Dem paa, at det bider en Kende i Næsetipperne der nede."

De gik over en Gaardsplads, over hvis aabne Rum Solen flimrede i fuld sommerlig Kraft. Varmen føltes som noget rumligt — som et sammenpresset Stof, der fyldte hver Kubiktomme mellem Bygningerne, og som med Tusinder af smaa, glødende Naale trængte sig ind i Cellevævene paa de halvt opløste Legemer.

„Ja, dette er jo ikke langt fra at være tropisk," sagde Direktøren. „Og om lidt er vi under Nordpolen. Saa det bliver jo lidt af en Jordomsejling. — Aa, Jørgensen" — han raabte til en Mand inde i Maskinrummet — „lad os faa den stærkeste Spænding, vi kan præstere."

De gik ned i Frysekælderen, hvor det store Eksportslagteri havde sine Oplagsrum. Slagteriet, der nylig var dannet med en betydelig Driftskapital, vilde forsøge at slaa sig op paa Forsendelse af Kød i frossen Tilstand til oversøiske Pladser.

En svidende Kulde slog dem i Møde.

„Det er, ligesom Kødet blev skaaret af Knoglerne paa en med en Kniv," var der nogen, der sagde.

„Ja, ret længe tror jeg ikke, man havde godt af at opholde sig her. Det vilde rimeligvis begynde med en solid lille Koldbrand, og hvis man ikke lod sig advare af den, saa gik det nok paa Livet løs . . . Naa, selv om vi nu ikke udsætter os for noget af den Slags,

saa er en Forkølelse jo heller ikke af de Ting, man gerne paadrager sig, og derfor tror jeg, vi skal lade Dørene staa aabne til Varmen udenfor, mens vi ser lidt nærmere paa Tingene her nede."

Han begyndte at gennemgaa Anlægets Enkeltheder, stolt som han var over de Sejre, moderne Teknik her havde vundet. Og de unge Mænd og Kvinder, der havde taget et Besøg paa Eksportslagteriet med som en Tilgift til deres Sammenskudsskovtur, fulgte ham andægtigt.

Kun to var der, som ikke var med i Flokken. Ejler Munte havde faaet Elisabeth Frise manøvreret ind i en af Sidegangene og forsøgte at forklare hende Tingene paa sin Maade.

„Der er noget befriende, noget opløftende ved denne voldsomme Kulde. Synes De ikke ogsaa, Frøken Frise? Det er, ligesom man ikke havde noget Legeme mere, og derved bliver det muligt at udfolde desto større sjælelig Energi. Nogle af de største Bedrifter, Mennesker har udført, har de da ogsaa vovet under de høje Kuldegrader. Tænk blot paa Nordpolsfarerne. Jeg er nu meget nordpolsbegejstret. Jeg synes, det er stort. Jeg gør! Jeg kunde selv have morderlig Lyst til at være med paa en saadan livsfarlig Ekspedition."

Han gjorde en Kunstpavse. Men da Ytringen ikke lod til at gøre nogetsomhelst Indtryk, vedblev han med et lille Suk:

„Kun de sengedovne aandelige Middelstandsfolk kan finde paa at maabe over, om den Slags Stordaad nu ogsaa gør nogen Nytte. Men de Folk kan overhovedet ikke fatte Saligheden ved at give sig helt hen i en Begejstring, der løfter over alle Tinder. De høje Kuldegrader fryser ganske simpelt de lave Instinkter ud af Livet paa Menneskene. — Mener De ikke ogsaa, Frøken Frise?"

„Jo — det kan jo godt være, at De har Ret, Student Munte," sagde Elisabeth aandsfraværende. Større Iver for Spørgsmaalet var det altsaa trods hans gentagne Appel til hendes Mening ikke lykkedes ham at vække hos hende.

Men det overraskede ham for Resten ikke. Han var i det hele taget ikke rigtig tilfreds med hende i den sidste Tid. Tidligere havde han dog syntes, at hun ligesom bølgede for en kærtegnende Brise, naar han kom i Nærheden af hende, og tilsyneladende havde hun fundet mere Glæde i de smaa Opmærksomheder, han af og til saa sit Snit til at vise hende, end i det mest buldrende Kurmageri fra anden Kant. Men nu — ja, det var navnlig i det sidste Par Uger — havde hun været saa mærkværdig slap. Saa ligeglad som Sødgrød. Hun var ved Himlen ikke synderlig stimulerende, naar hun var saadan.

Nu blot det, at hun havde fundet paa altid at kalde ham S t u d e n t Munte. Før havde det været M u n t e slet og ret. Ikke at tale om, at et lille uskyldigt E j l e r af og til havde undsluppet hende. Det skaffede hver Gang Bæreren af dette Fornavn en Glæde, der kriblede lige ind til Hjerterødderne.

Hvad mon der egentlig gik af hende? Ikke skulde han da for Pokker tro, at hun havde kunnet forelske sig i en anden! At komme paa det rene hermed havde været et af hans Hovedformaal med at tage med paa Turen idag. Men under Formiddagens Samvær i Toget og i Skoven havde han ikke kunnet faa det mindste Fingerpeg.

Han maatte imidlertid for enhver Pris se at faa halet ud af hende, hvordan hendes virkelige Følelser overfor ham var. Og han blev ved at tale.

„Jeg troer," sagde han, „at der ligger en betydelig moralsk Værdi i de høje Kuldegrader. Ligesom de dræber de Bakterier, der ellers vilde frembringe Forraadnelse i dette Kød her i Frysekælderen, saaledes dræber de ogsaa de moralske Bakterier. Mener De ikke ogsaa, Frøken Frise?"

„Jo. Men jeg kan næsten ikke mere holde det ud i mine Fingre."

„Saa stik dem ned i mine Lommer. De maa gerne."

„Nej, er De tosset? Det gaar da aldrig an."

„Jeg troede, vi var saa gode Venner."

„Nu er det vist bedst, vi kommer hen til de andre."

„Som De vil, Frøken Frise. Naar mit Selskab ikke mere er godt nok . . ."

Ærgrelsen sad ham i Halsen, og i sit stille Sind søgte han at gøre Iagttagelser,

som kunde nedsætte hende i hans Øjne. Hendes Næse var nu f. Eks. langtfra af nogen ædel Form. Se, hvor den, kuldeblaa, sprang frem af det hvide Ansigt som en lille, snurrig Klippeformation af en Snemark! Se, hvor uforskammet den pegede mod Loftet. . . . Ak, men andet var det ham ikke muligt at finde. Og i det samme maatte han mindes, hvor tidt han havde følt sig henrykt netop over denne lille Næses kække Optakt. Der var noget af hendes frejdige og muntre Sind i den. Og han huskede, med hvilken Forelskelse i Stemmen han havde sagt:

„Jeg kender ikke noget saa vimset som Deres Næse, Frøken Elisabeth.“ (Ogsaa han brugte undertiden i fortrolige Øjeblikke Fornavnet.)

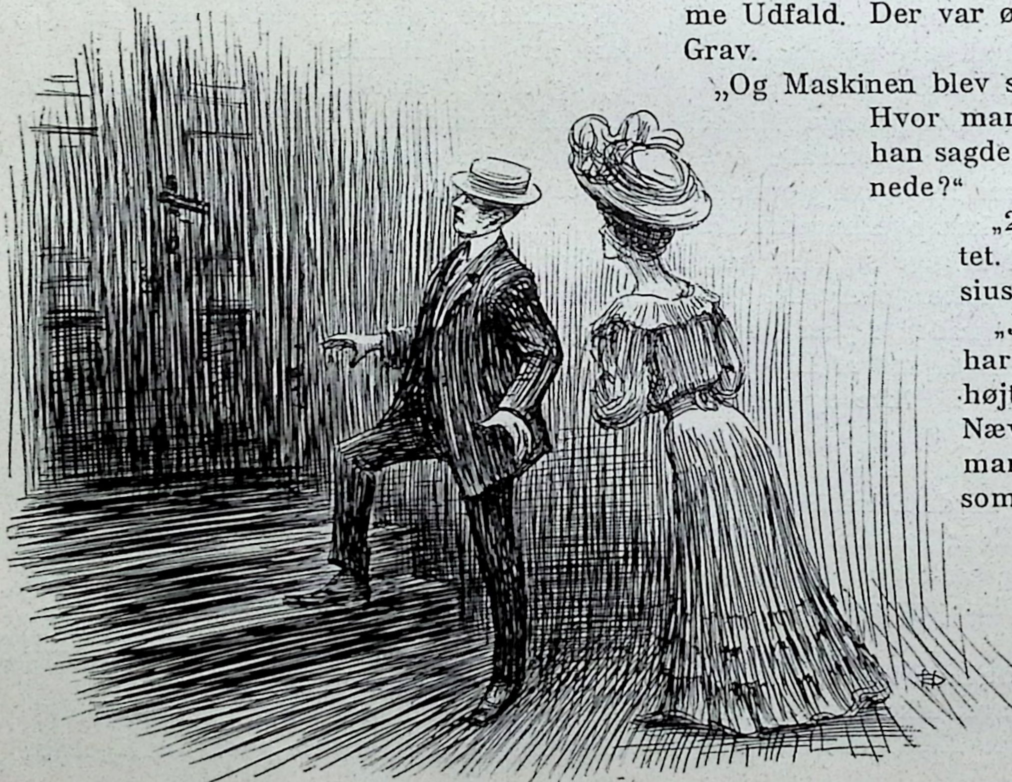
Hun havde svaret:

„Vimset — hvad er det, Ejler?“

Og hans Svar lød:

„Vimset — det er kæk, intelligent, rap, virksom — og højst indtagende!“

... Nej, han kunde ikke opgive Haabet! Og i en fortvivlet Klyngen sig til det tænkte han, at han maaske endnu, inden de atter kom op i Dagens Lys, kunde finde det lille Ord, der paa en Gang kunde tænde den Brand i hendes Sjæl, hvis Mulighed han dog stadig vilde tro paa. Men det gjaldt om at handle hurtigt. De var nu kommet til et Punkt, hvor de lange Gange mellem Oplagsrummene krydsedes. Og med Villie førte han hende ad en anden Vej mod Udgangen end den, de var kommet, og som formodentlig nu det øvrige Selskab benyttede.

Men hvor fandt han det lille Ord? Han grublede og grublede saa længe, til det blev for sent.

Pludselig standsede han overrasket.

Der var Udgangen. Men de var ene. Det øvrige Selskab var gaaet videre.

Havde der nu ikke været saa hundekoldt! Situationen var jo ellers ikke saa ugunstig for den afgørende Storm, som han nu saa længe havde søgt en Lejlighed til. Men ret længe kunde man jo ikke opholde sig her.

Det var bedre at vente, til de kom op i Gaarden. Forhaabentlig var de andre allerede naaet et godt Stykke i Forvejen, ned ad Vejen.

Han tog i Døren, men foer tilbage med et forfærdet Udraab.

Den var lukket i Laas!

I Begyndelsen tog de det dog nogenlunde roligt. „Vi maa banke,“ sagde Elisabeth.

Han bankede, venligt, tillidsfuldt. Ingen kom.

„Men Gud! det er da rædsomt!“ Hun føjede sine Hænders Styrke til hans. Samme Udfald. Der var øde og tyst som i en Grav.

„Og Maskinen blev sat i Gang der oppe. Hvor mange Grader var det, han sagde, der kunde være her nede?“

„264 under Frysepunktet. Men om det var Celsius eller Réaumur . . .“

„Ja, men saa mange har de kun ved særdeles højtidelige Lejligheder. Nævnede han ikke, hvor mange det ellers var . . . som f. Eks. naar Maskinen gaar, som den nu gaar?“

„Jeg ved det ikke bestemt. Men jeg troer, det var 50 eller 60.“

„Ja, hvis ikke det var 70.“

„Mon Mennesker kan leve i den Kulde?"

„Jeg troer, man har maalt en Kuldegrad paa omtrent 70 i Polaregnene. De, der har maalt den, maa da i alt Fald have levet i den saa længe."

„Ja, men de har sandsynligvis været godt forsynede med Pelsværk."

„Ja — og Fodposer."

De tog paany til at dundre paa Døren og med forøget Styrke. Længe hørtes ikke anden Lyd end Slagene, der efterhaanden kom ind i en bestemt Rytme: et Dommedagsslag af ham, to lidt svagere af hende — et stort, to smaa — et stort, to smaa...

Men ingen kom.

Pludselig holdt de op og saa paa hinanden.

„Det nytter ikke," sagde hun.

„Saa prøver vi paa en anden Façon."

„Hvilken?"

„Vi slaar en Rude ud."

Men der var ingen Vinduer i det store Rum. Der var Ovenlys, der faldt ned gennem nogle svære Glasplader i Loftet.

„Det er da underligt, da det dog er en Kælder."

„Den maa strække sig helt ind under Gaarden. Jeg lagde Mærke til de tykke Glasplader, da vi gik her ned."

„Troer De ikke, naar vi tog en af de Kasser der henne i Hjørnet og slæbte den herhen under...?"

„Jeg kunde staa op og slaa en af Ruderne ud, mener De...?"

„Ja."

„Jeg skal prøve. Men jeg er bange, Glasset er for tykt. Og desuden bliver jo Aabningen alt for lille."

„Bare De kunde komme til at stikke Hovedet op og raabe. Eller i det mindste en Haand og vifte op af Hullet..."

Han tænkte et Øjeblik paa, at saadan en Rude maatte være dyr, og at hans forhaandenværende Kontanter kun var smaa.

„Tja — vi kommer naturligvis saa til at erstatte..."

Men da han i det samme drog sig til Minde, at det, der her stod paa Spil, sagtens var intet mindre end hendes Liv — for slet ikke at tale om hans eget — saa tilføjede han i en resolut Tone:

„Men det forstaar sig: det tager jeg naturligvis paa mig!"

De fik den ene af Kasserne slæbt hen under Ruden, og da det ikke forslog, stablede de den anden ovenpaa. Nu kunde Ejler lige naa at hamre nogle spagfærdige Slag mod det tykke Glas med sin knyttede Haand.

Han kunde ligesaa godt have forsøgt at vælte en Klippe ved at sætte Ryggen imod.

„Det gaar ikke," sagde han med en haabløs Klang i Stemmen. — „Fryser De meget, Frøken Elisabeth?"

Nu kunde han nok vove Fornavnet.

„Forfærdeligt," sagde hun.

Og det gjorde hun. Det var den rene Ynk at se paa hende. Den blaa Næsetip var det eneste Punkt i hendes Ansigt, der endnu havde bevaret nogen Farve. Selv hendes Øjne, der ellers kunde have saa varm en Glans, var ganske matte. Og saa stod de fulde af store Taarer.

„De skal ikke være ked af det. Der er ingen Fare. Ikke den mindste. Nansen havde paa sin Ekspedition hvert Øjeblik ligesaa mange Graders Kulde."

„Ja, men han var ogsaa vant til det."

Det var en Logik, mod hvilken der intet var at stille op. Der var jo i Virkeligheden ingen virksom Trøst. Stille trak han sin Jakke af og lagde den over hendes Skuldre.

„Men — nej — hvad er det dog, De gør, Munte?"

„De maa endelig tage den. Jeg fryser ikke det mindste. Ikke det mindste, forsikrer jeg Dem for."

Men Gaasehuden paa hans Hænder og hans klaprende Tænder modsagde hans Ord. Og Elisabeth tog Jakken af.

„Vist fryser De. Hvor kan De tro, at jeg vilde tage imod saa stort et Offer?"

De stredes lidt. Men saa fandt han paa en Udvej.

„Hvis De ikke har noget imod at sætte Dem ved Siden af mig her paa Kassen, saa kunde vi maaske have Nytte af Jakken begge to."

Han fik hende til Sæde ved Siden af sig paa den ene af Pakkasserne. Der havde været Halm i den; den tog han og spredte over deres Knæ. Og Jakken lagde han om

„Lille Elisabeth! Vi vil ikke dø!"

Hun sagde intet. Men han kunde mærke, at hun græd. Sikkert tænkte hun det samme som han. Hvor det var Synd, hvor det var Synd!

Han kunde ganske tydeligt se for sig den store Maskine i Maskinrummet ovenover.

Langsomt men ubønhørligt gik det mægtige Svinghjul rundt, stadig pumpende Amoniaken frem og tilbage i et evigt Kredsløb, stadig udviklende disse forfærdelige Kuldegrader, ufølsom for

deres Skuldre. Uvilkaarlig trykkede de sig tæt op til hinanden. Han mærkede Varmen fra hendes unge Legeme.

„Og saa — nu vil De maaske alligevel ikke forsmaa min Lomme?"

„Tak — De er saa god." En lille, stakkels Haand, kold som en Isklump, krøb ned i hans Jakkelomme.

„Den anden tager jeg og ruller den." Han fattede den mellem sine og gned løs af alle Kræfter. „Saa, er det nu godt?"

„Ja — nu gaar det meget bedre."

Nu var det der, det store Øjeblik, hvorom han saa længe havde drømt. Men hvor ganske anderledes var det ikke kommet, end han havde tænkt sig det!

Hans Arm gled om hendes Liv. Og hun hindrede det ikke.

„Lille Elisabeth, lille Elisabeth," hviskede han ømt. Jeg har altid holdt saa meget af Dig — saa inderlig, inderlig meget."

Hun lagde sit Hoved mod hans Skulder. Og han kyssede hendes Haar — dér i Tindingen, hvor det purrede sig frem over den høje, hvide Pande.

Det var der, han saa mange Gange havde drømt om at plante sine Læber, naar hun, varm og blussende, sank til hans Bryst.

de to ulykkelige Menneskebørn, der sad her og krøb sammen, knugede under deres umaadelige Styrke. Der oppe i Vorherres Sol gik nu de andre, de havde været sammen med, sorgløse, syngende, med Glans af Ungdom og Glæde i Øjnene, med grønne Fjerbuske af ungt Bøgeløv i Hattene . . .

„De andre maa vel opdage, at vi ikke er med," sagde han.

„Det er ikke sagt, de tænker over det, før de sidder i Toget. Og saa tænker de vel, at vi er kommet for sent og tager hjem med det, der kommer efter."

Han sad og ledte efter Grunde, der kunde gøre det sandsynligt, at hun havde Uret, men han fandt ingen. Og pludselig udbrød han i Fortvivlelse:

„Lille Elisabeth! Vi vil ikke dø!"

Men hun løftede ikke Hovedet.

„Troer Du, det gør ondt, Ejler? Jeg har læst om, at man ligesom sov hen, naar man frøs ihjel. Tilsidst mærker man slet ikke Kulden mere . . ."

Han knugede lidenskabeligt hendes Haand.

„Aa, Elisabeth! Og vi, som kunde være saa lykkelige — nu! Har Du længe holdt af mig?"

Hun saa straalende paa ham.

„Ja, Ejler, det har jeg vist nok. Men det er først i disse sidste fjorten Dage, at jeg har været sikker paa det. Og derfor — ja, Du har maaske syntes, at jeg har været anderledes mod Dig end før ...?"

„Det har jeg ... men nu, da jeg ved... Aa, Elisabeth — vi vil reddes — vi maa reddes!"

Men hun var sunken tilbage i Haabløshed.

„Det raader vi ikke for, Ejler. Hvor længe troer Du nu, at vi har været her nede?"

Han blev en Smule forlegen.

„Jeg har intet Ur paa mig. Men det maa være et Par Timer mindst. Det kan snart blive Aften."

„Hvad mon dog Fa'r og Mo'r troer, naar vi ikke kommer hjem med de andre?" Hun græd nu ganske ubehersket.

„Ja, hvad maa de tro? Før i Morgen er det ikke sagt, at der kommer nogen her ned. Og saa ... og saa ..."

Han saa sig selv og Elisabeth som to frosne Lig, tæt sammenslyngede, skønne i Døden som en Marmorgruppe. Og videre udfoldede sig hans Fantasi. Han tænkte paa de Forfærdelsens Raab, som Arbejderne, der fandt dem, vilde udstøde, paa Vennernes Sorg og Bladenes Beretninger. Bevægelsen var ved at faa Magt over ham ogsaa.

Men han vilde ikke give sig. Og han rejste sig og sagde:

„Vi prøver igen, Elisabeth. Der maa vel tilsidst nogen høre os."

De dundrede paa Døren, de kastede sig imod den med deres Legemers fulde Styrke. Ganske sanseløst, i en Dødsangestens Vildskab, der havde overfaldet dem begge, skreg de om Hjælp. Tilsidst brød de den ene af Pakkasserne itu og bombarderede Døren.

Men saa orkede de ikke mere. Sløvt sank de sammen ved hinandens Side. De gad ikke en Gang dække sig med Halmen som før.

En Gang imellem trykkede de hinandens Hænder. Men de talte ikke mere —

Og Aftenens Skygger kom listende. I det graa Skær syntes de at kunne se Døden rejse sig mod dem i isnende Ubarmhjertighed. Hans giftige Aande krøb gennem deres Knogler, og hver for sig tænkte de kun ét: aa, kunde man sove, kunde man synke hen i en Dvale! Maaske vilde de da drømme om Sol og gyldne Frugter, og mens Kulden varsomt klippede Livstraaden over, vilde de sammen blive baaret ind i det store Lys ...

Thi der maatte dog være en Forening, saa højt de elskede hinanden!

Men pludselig brød en stærk og frisk Stemme ind i deres Drømme:

„Her har vi dem min Sandten!"

Foran dem stod Direktøren. Bag ham et Par af deres Kammerater, der smilte forstaaende, da de saa det unge Par sidde saa fortroligt hinanden nær. Udenfor den aabne Dør blaanede en Himmel, der var mørknet af svære Tordenskyer.

De var hurtigt kommet paa Benene.

„Ja, undskyld, hvis vi forstyrrer," smaalo Direktøren. „Der er ganske vist mere friskt her nede end udenfor ..."

„Ja, det kommer nu an paa, hvor megen Varme man selv bringer med herned," sagde den ene af Kammeraterne lunt.

„Saamænd. Men De har jo nu siddet her nede en hel Time."

„En Time?" Ejler var indigneret. „Det maa jo være 3—4 Timer mindst!"

Direktøren saa paa sit Ur.

„Nej, mere end en Time er der ikke gaaet. Hvis De skynder Dem, kan De endnu naa Deres Tog."

„Ja, de andre venter oppe ved Stenten. Vi var jo næsten kommet Halvvejen til Stationen, før vi opdagede, at vi manglede nogen. Men I har nok ikke været saa meget kede af det."

Ejler foer op.

„Hvis Du troer, at det er en Fornøjelse at sidde indespærret i over 50 Graders Kulde ...!"

Der lød en fornøjet Latter.

„Nej, Du er dejlig! Du troer, Du har været i 50 Graders Kulde, og saa er Temperaturen lige ved Frysepunktet.

Ejler saa næsten bedende paa Direktøren. Men denne trak paa Skuldrene.

„Ja, det kan jo ikke nægtes. Vi standsede Maskinen, straks da vi kom op af Kælderen; vi har jo ikke noget Lager af Betydning i disse Dage — ikke mere, end vi

straks kan komme af med. De kan selv overbevise Dem om, hvor varmt her er, hvis De vil se paa Termometret, det hænger der paa Pillen."

„Aa, jeg vil . . ."

Han var vred for Alvor. Men pludselig kom han til at se paa Elisabeth, der forlegent smilende forsøgte at fange hans Blik. Og i det samme var den sidste Rest af Kuldefornemmelse forsvundet.

„Der var nu noget koldt der nede alligevel," sagde han. Og han trykkede Elisabeths Haand. I Smug, troede han, men Direktøren saa det.

„Det lille Eventyr var dog maaske ikke saa ubehageligt," sagde Direktøren.

„Her har vi dem min Sandten!"

„Frysepunktet er jo nemlig tillige Smæltepunkt."

Men da de var kommet op i Gaarden, stak Elisabeth sin Arm ind under Ejlers.

„Du mente vel ikke det, Du sagde før om, at Du kunde have Lyst til at rejse til Nordpolen?" Hun saa bønligt paa ham.

„Naar Du ønsker, jeg skal lade være, saa gør jeg det i hvert Fald ikke. Det kan jo ogsaa godt være, de høje Kuldegrader alligevel ikke er saa gode, som jeg havde tænkt mig."

Og mens Tordenen begyndte at brumme, gik de videre i den milde, kærtegnende Sommerdag.

DEN DRØMMENDE HEST

AF RACHILDE

OVERSAT AF J. AARBYE

ILLUSTRERET AF SOPHUS JÜRGENSEN

De saa lige blege og hvide ud i Bivuakildens flakkende Skær. Den ene, Manden bar Skindbenklæder og nogle løjerlige gamle, bløde Støvler uden Sporer, men med Næser saa spidse som Balfodtøj, og en Jakke af lyst Klæde, der var altfor stor til ham. Det var en af disse modbydelige tærnede Jakker, som Staldkarle har Smag for, og

som de køber i Stormagasinerne. Under Hatteskyggen, der var opkrammet i den ene Side — det eneste Tegn paa hans Boerdragt — saa man utydeligt hans pudrede, fordrejede Artistansigt.

Den anden, Hesten, som han havde med sig, gik bag efter ham og havde hverken Bidsel eller Tømme paa, men kun et falmet Fløjels Dækken, der var spændt fast om Bugen med en Rem; Dyret saa helt fantastisk ud med den strittende Manke og de mørke Øjne, der var helt slørede af lange, mørke Øjenhaar.

Efter at Chefen for Forpostkæden nøje havde undersøgt deres sørgelige Forfatning, gjorde han en afvisende Bevægelse. Manden og hans Dyr var ganske forpustede efter en lang Rejse, det gættede han af deres voldsomme Stønnen og deres foroverbøjede, vuggende Holdning. De var saa usikre paa Benene, saa vaklende, at man ved Flammernes flimrende Skær kunde tro, at de var af Papir.

Uheldigvis for de regulære Tropper dumpede der ofte nogle af disse Teaterhelte, der ikke var stort bevendt, ned fra Skyerne. De optog Soldaternes Telt i Lejren, spiste en dobbelt saa stor Ration hos Marketenderen, som de andre, og listede pludselig af ved en eller anden Vejomdrejning. Troppernes Hjerner og Maver var allerede saa tomme, at der ofte foregøgledes dem et Blændværk. De trængte ikke til disse graadige Rovfugle, der slog ned paa Slagmarken, men de følte det næsten som en Ære at modtage dem. De store Nationer, der altid er belemret med den Slags tvivlsomme Eksistenser, lader dem drage ud til de smaa Folkeslag, der tager imod dem med aabne Arme og græder Glædestaarer over, at de ser deres Hær forstærket.

Soldaterne, der sad i Kreds rundt om Ilden, gjorde Plads for dem.

— Hvad er Dit Navn? spurgte Chefen for Bivuakken.

Manden tog med en smidig Haandbevægelse sin Hat af, og man saa ved Skæret fra Baalet, at han trods sit tynde, glatte, pomadiserede Haar og den store Klownmund med de smalle Læber og de hvide Tænder, der mindede om et Gebis, der blev lukket op og i med en Fjeder, var ung. Ligesom sin Hest havde han blide, mørke Øjne med lange Øjenvipper.

— De er Italiener? spurgte Chefen og søgte i sin Hukommelse, for at udfinde hvilken Type dette Menneske med de blide Øjne tilhørte.

Manden svarede paa rent Engelsk:

— Algirer, Hr. Kaptejn. Det er Deres Oberst, der har sendt mig herhen. Jeg hedder Almado.

Og han rakte Kaptejnen et Brev.

Hvad enten han nu var Italiener, Brasilianer, Spanier eller Portugiser, saa var han jo god nok til det næste Blodbad.

Chefen tog med ligegyldig Mine Brevet og stak det i sin Lomme. Han vidste nemlig, at han selv var mere forladt end Manden, der bragte det. Han kunde jo læse det i Morgen ved Dagslyset, hvis det da blev Dag for ham.

— De maa gaa hen og binde Deres Hest bagved de andre, og De maa binde den saaledes, at den kan staa op og sove. De Heste, der nu lægger sig ned, rejser sig ikke mere. Vi er alle forsamlede her for ikke at sove, vi Ryttere... ikke en Gang staaende.

Algireren svarede stilfærdigt:

— Jeg er kommet for at vaage sammen med Dem, Hr. Kaptejn.

Han lignede de Folk fra Gaden, der af Høflighed gaar ind i et Sørgehus. Jo flere levende Mennesker, der staar rundt om Sengen, jo mindre mærker man Liglugten.

Han tilføjede med Blikket fæstet paa Hesten:

— Det er unødvendigt at binde den. Zéphi gaa hen til dine Kammerater, og hold dig rank. Tilsmuds ikke dit fine Skind ved at vælte dig omkring; for Øjeblikket er der ikke Tid til Gallastrigling, Gamle!

Soldaterne, der laa rundt om den store Gryde og passede paa, naar Kaalen og Flæsket kogte, blev pludselig revne ud af deres dorske Stirren, og udhungrede og overanstrengte, som de var, kiggede de alligevel alle hen efter den Hest, der adlød Ordren ligesom et Menneske.

Zéphi fjernede sig langsomt, med sænket Hoved, haltende paa det ene Ben og snusende til Jorden.

Dernede var Stalden, det vil sige en Fjællevogn fyldt med Fourage, og foran den stod en Lejrpæl, hvortil alle Tømmerne var fastbundne med et Reb. Skinnet fra Teltilden belyste snart en blank Hestekrop, snart et ondskabsfuldt Øje. Den første Kammerat, Zéphi kom i Nærheden af, slog bagud efter den, den næste, der var for mat til at bide, spilede Næseborene op og viste en Række blodtørstige Tænder, der imidlertid var for lange og svage til at tygge andet end Hø. Alle disse arrige, laadne Heste gjorde fælles Sag og stillede sig fjendtligt overfor denne ejendommelige Kammerat og nægtede den den Portion, den vilde tiltigge sig. Det var en køn Stridshingst med det hvide Skind! Og med en instinktmæssig Afsky vendte de sig bort fra denne Haltefanden.

Soldaterne betragtede Zéphi, der beskedent krævede sin Plads for at udhvile sig, og rystede paa Hovedet, som om den forstod Øjeblikkets Alvor. Nattevinden fejede dens lange Hale hen over dens Sider og tilhyllede den med et gennemsigtigt Draperi, ligesom en blufærdig Kvinde, der for at skjule sin Nøgenhed svøber sig ind i sit lange Haar.

— De kan selv give den sin Ration, brummede Chefen. Det er naturligvis et kræsent Dyr, der er mere vant til Havre end til daarlig Hakkelse?

Zéphis Herre skar Ansigter, saa han blev rynket paa alle Leder og Kanter.

— Han holder nok af et godt Glas.

— Et Glas?

Chefen tog med ligegyldig Mine Brevet og stak det i sin Lomme.

— Ja, med skummende Vin. Det savner han mere end Havren.

Boerne, som alle holdt meget af Heste, udvekslede forstaaende Smil, som Bevis paa, at de godkendte den Art Spøg, men beskæftigede sig saa med deres egne Drikkevarer.

To Mand gik rundt med store Flasker og serverede Kaffe før Suppen, for at den sorte Drik kunde opildne saa meget som muligt. Det var en sørgelig Drik, denne Kaffe, lavet af Kornbrændevin og groft malet Byg, og der var mere Sand deri end Sukker.

Ifølge Skik og Brug var Amaldo den, der først fik sit Bæger fyldt; og med glubende Appetit spiste han sin dobbelte Portion Kaalsuppe; den havde en branket Smag, som han fandt ganske tiltalende.

— Den, der nu falder i Søvn, bliver hængt! udbrød Chefen, Kaptejn Noll, en kraftig, lyshaaret Officer, der havde en streng, resigneret Holdning.

Ligesom den ny Frivillige før var fremkommet med en Spøg, var dette maaske nu ogsaa Tilfældet for Chefens Vedkommende, men ved at betragte hans sammenbidte Læber, kom man paa den Tanke, at han maaske selv kæmpede med en sygelig Lyst til at hænge sig, for at gaa ind til den evige Hvile.

Kaptejnen var blevet sendt ud mod Fjenden med et Mandskab, han kendte meget lidt til, og nu sad han her mellem den Æventyrer, han slet ikke kendte, og sin ganske unge Broder, den lille Frey, en Dreng paa seksten Aar, som hans Moder havde taget med ud til ham samme Morgen paa Fouragevognen.

Ja, Kvinderne havde bragt dem Levnedsmidler ud til Forposterne: et helt Tilbehør til Svineopdrætning, som de havde reddet fra en brændende Bondegaard, en uhyre Kobberkedel, hele Trug fulde af halvkogte Grøntsager, Brødskorper, der var ganske sværtede af Røg, og denne Gudedrik af Kaffe, der, skønt der ikke var Sukker i den, dog satte dem i Stand til at oppebie Fjenden med oprejst Pande.

Det var just ikke Heltemod, der paa denne triste Aften fik Kaptejn Nolls Hjerte til at svulme. Han fortrød nu den Begejstring, hvormed han var draget ud af sin Fædrenegaard, og al den Snak, der senere havde været i Prætoria, om Rekrutterne, der var i samme Alder som hans lille Broder. Da derfor Algireren præsenterede sig med et udmærket Helbred, i Stedet for med et Bidrag til Fællesmaaltidet, blev han i daarligt Humør og syntes, at denne Fremmede fraranede ham noget af hans Land. Derfor havde han været saa tilbageholdende overfor ham, men han maatte jo desværre bøje sig for det uundgaaelige. Han paatog sig en streng Mine, fordi den lille Frey med et Smil om Munden gav den lille, hvide Hest et Stykke Brød, og fordi denne Ubekendte saa tankeløst styrtede sig ind i Kamp og Krig, som han sikkert ikke forstod sig paa.

Nu havde de i saa mange Dage marcheret

rundt i denne stenede Dal, hvor der ikke fandtes Vand, og hvor ikke en Busk eller et Græsstraa skød frem. Det forekom ham, at han stadig gik rundt i en Kreds ,der blev mindre og mindre, og tilsidst kun bestod af Bivuakilden, hvor hans sidste Illusioner bristede.

I tidligere Tid holdt han meget af at tale om Fædrelandet, Republiken og Hjemmet.

Nu, da de havde slaaet hans Fader ihjel, og hans Moder vandrede fra sin nedbrændte Gaard ud til Forposterne, for at give Soldaterne Resten af sine Ejendele, sin dejlige, store Kobbergryde, der var saa tung og massiv som en Kirkeklokkke, nu svigtede Modet ham næsten — især efter at hans yngste Broder ogsaa var traadt ind i hans Regiment. Han havde ikke noget andet Hjem nu end Pladsen foran Bivuakilden, denne Ild, der var mættet med Træ og med Halm og Grene fra hans Fædrenegaard — denne Ild, der snart skulde slukkes af Blodstrømme.

Han opfattede ikke mere ganske klart, hvad Ordene Ære, Hævn og Frihed egentlig betød.

Paa den højre Hæl havde han et stort Hul, der var gaaet Betændelse i, og det voldte ham langt større Pine, end hvis han virkelig var blevet saaret. Han havde i en Ugestid haft en ganske almindelig Vable paa Hælen, som han ikke havde ænset, og nu flød den grønlige Materie helt ud gennem Forbindingen. Den sunde, stærke Officer ønskede sig næsten Døden, af Frygt for at blive Krøbling. Og hvis der nu gik Koldbrand i Hælen?

Dette var altsaa Krig! Man oplevede ikke alene sine Fjenders Elendighed, men man maatte ogsaa selv gaa til Grunde.

Ved hvert Skridt, han gjorde, forsøgte han at glemme den frygtelige Smerte, men hver Gang gnavede Fædrelandets Jord ham endnu mere ubarmhjertigt med sine utaknemlige Tænder. For at døve sine Kvaler kæmpede han mod Fjenden som en Rasende, berusede sig i Krudtrøg for at glemme — glemme. Og det hele løb rundt for hans Øjne, Dalen løb rundt, Vejene løb rundt, saa Kredsen stadig blev mindre og mindre; gule og røde Ringe dansede op og ned foran hans feberskinnende Pupiller, og som i en Taage saa han Fanerne, Kanonilden, Flammerne fra de nedbrændte Gaarde og hans Moders Taarer.... thi han havde nok set, at den stakkels Kone græd, da hun afleverede sin store Kobbergryde, der var over hundrede Aar gammel, og havde været brugt gennem flere Slægtled!

— Noll, sagde den lille Broder sagte, og pegede paa Algirerens hvide Hest, den skal Englænderne da ikke faa!

Drengen tog en Hanefjer ud af sin Hat, dyppede den i en lille Flaske med Olie og lod den glide hen over Mekanismen i sin Revolver.

— Gud give, at de ikke faar den, Frey.... men Du maa kalde mig Hr. Kaptejn, ligesom de andre.

Frey slog Olien af Fjeren, satte den igen i sin Hat og fremstammede ærbødigt:

— Jeg skal nok vænne mig dertil, Hr. Kaptejn.

Men Noll tænkte, at det fik Frey vist ikke Tid til, thi i denne natlige Time var Fjenden vel allerede i Færd med at klatre op ad den modsatte Side af Bakkerne.

Amaldo sad ved Siden af Drengen og stirrede ind i Ilden. De andre laa udstrakt paa Maven med Hagen støttet mod Hænderne og kiggede paa Amaldo, der skar Ansigter, som om han var beruset. Noll, der sad paa en Feltstol, rettede sig i Sædet og sagde med dump Stemme:

— Man maa aldrig stirre ind i Ilden, det er søvndyssende.

Natten var bælgmørk uden en eneste Stjerne. Det eneste lysende Punkt var den store Kobbergryde, der var bleven væltet om og laa med Bunden i Vejret, og deri afspejlede Baalets Flammer sig. Mørket sænkede sig efterhaanden over Stalden og Fouragevognen og skjulte den stenede Dal, der var saa haard at gaa paa og glat for Hestene. Et eneste nøgent, bladløst Træ ragede op mod Skyerne, og paa en ubegribelig Maade faldt der et Lysskær hen over denne nøgne Stamme og gav den et yderst uhyggeligt Præg. Kaptejn Noll saa ofte hen paa den for ikke at fristes til at betragte Ilden, og han tænkte:

— De kommer fra den Kant, det er sikkert. Hvor mange mon de er? Vi har femten Geværer, foruden Freys Revolver, som han enten ikke forstaar at skyde af, eller som eksploderer mellem Hænderne paa ham. Naar Hestene først er nedskudte, kan vi maaske forskanse os bag dem og derefter bag Fouragevognen. Hvis vi kan holde dem Stangen i en Time, vil jeg være en Skælm! Og efter at den Amaldo er kommet hertil med sin hvide Hest er det meget lettere at tage Sigte paa os.

Ophidset af alle disse Tanker, der strømmede ind paa ham, spurgte han:

— Hvor er Deres Vaaben, Amaldo? Har De intet Vaaben?

Algireren slog en haanlig Latter op og hans Øjne skød Lyn.

— Jeg har, hvad der behøves.

Og han viste Kaptejnen en pragtfuld, skinnende Staalrevolver, hvor alle syv Løb var ladede.

Chefen, der forstod sig paa Vaaben, tænkte straks, at den maatte han have stjaalet.

— Er den fra London? spurgte en af Soldaterne smilende.

— Ikke direkte, svarede dette besynderlige Menneske, der saa ud som en Italiener, ejede en arabisk Hest, talte Engelsk uden Accent og opgav at være Algirer.

Noll, der var bleven nervøs af Kaffen, fik pludselig den Idé, at det maaske var en Forræder, og gennemsaa Oberstens Brev.

Mellem Feltordren stod der nogle fortrolige Bemærkninger. Der var en venlig Besked til den lille Frey, som de ønskede at se igen som Kurér. Saa var der en udførlig Meddelelse om

Proviantering til Forposterne, og et Signalement af Algireren, der var en lidenskabelig Ynder af let stegt Roastbeef, og som kun gik i Krig for at have den Fornøjelse at slaa ihjel. Obersten, der var mere belæst, og en større Menneskekender end Noll, mente, at Amaldo var en Fanatiker, et degenereret Individ fra en af Storstæderne, en Forbryder, der gav efter for enhver Indskydelse, eller maaske en forstyrret Stakkel.

„Jeg sender Dem to mærkelige Skabninger,“ skrev han; „Hesten kan maaske nok berede Dem en Forskrækkelse, og Manden skal De ikke have for megen Tillid til, han gør det af med de Saarede.“

— Mon hans Had til Englænderne skulde være stærkere end vort? ..... Hør, Kammerat, sagde han, De forstaar Dem jo paa at slaas, bliver der fortalt mig; vil De gøre mig den Tjeneste at holde Dem ved Siden af min lille Broder under Angrebet? Drengen har saa lidt Erfaring endnu.

Amaldo gjorde en gaadefuld Grimace.

Jeg testamenterer ham min Hest.

Kaptejn Noll fandt, at det var der intet at indvende imod. Manden vidste jo, hvad han havde i Vente. Han var ikke kommet for at slaas, men for at blive slaaet ihjel.

— Lad os haabe, at den ene af os ikke skal komme til at arve den anden, udbrød Frey, jeg vilde da nødig blive alene tilbage.

Amaldo fremkom med den besynderlige Bemærkning:

— Et Risengryn er aldrig alene!

Nu kom Sjæleangsten igen over Noll.

Fra hvilken Kant mon de kom? Hvor mange mon de var? Vilde de klatre op over Skraaningen, og naar?

Chefen sad stadig ubevægelig med Geværet mellem Benene; det sved og brændte i hans Øjne, fordi han maatte holde Taarerne tilbage. Hans Fader var død, hans Moder ruineret, og nu skød de hans lille Broder.

Store Masser af Guld, Purpur og Krystal steg op og ned, op og ned — eller var det maaske et Blændværk, fordi hans Øjne var saa trætte, saa dødsenstrætte?

Det var den syvende Nat uden Søvn! Aa, sove, sove, — blot et eneste Sekund, og saa.... sætte den skinnende, syvløbede Revolver for sin Pande! Hvor skulde man finde en Udvej? Hænge sig i Træet derhenne og prøve, om man saa ikke fandt Hvile? I syv Dage havde han marcheret uden at have Tid til at bade Saaret i en Bæk! I syv Dage havde de kæmpet for at beholde den sidste Strækning af Fædrelandet, hvor hver eneste Sten gnavede hans syge Hæl.

— Jeg hører Klokkeringning, sagde en af Soldaterne.

Men man hørte kun, at der faldt noget ned i Ilden, og Gnisterne futtede til alle Sider. Det var en af Soldaterne, der overvældet af Søvnen faldt ned i Baalet.

— Lad ham blot ligge, brummede Noll, Varmen skal nok faa ham vækket.

Da det begyndte at knitre i ham, uden at han rørte sig, trak de ham ud ved Benene, men han sov vedblivende saa fast, at han snorkede i Stedet for at klage sig. Henimod Midnat styrtede en tyk, rødhaaret Fyr næsegrus til Jorden, med udstrakte Arme, med den løjerlige Bemærkning:

— Nu holder jeg fast ved mit Fædrelands Jord, Hr. Kaptejn, og ingen skal kunne tage den fra mig.

Saa slumrede han blidelig ind.

Tilsidst var de kun tre, der tildels var vaagne: Frey, Amaldo og Kaptejnen.

Længere borte hørte man Hestenes Prusten — de stod op og sov.

— Skal jeg forsøge at vække Vagtposten? spurgte den lille Frey med søvndrukne Blikke.

— Nej, svarede Noll paa sin stille, vemodige Maade, jeg giver Dig Tilladelse til at vaage i hans Sted.

Men Frey, der var den yngste af dem, og den af dem, der havde det bedste Helbred, faldt alligevel i Søvn i den tolvte Time, fordi han trods sin ældre Broders Formaninger havde stirret ind i Ilden.

Noll kunde ikke røre sig af Pletten, han følte en nagende Smerte i Hælen, det var, som om en giftig Edderkop rodede rundt i det aabne Sar, og han vendte sig lidt forlegen om mod Amaldo:

— Børn nutildags faar en daarlig Opdragelse.

— Bryd Dem ikke om det, Hr. Kaptejn, det er jo nok, naar vi to er vaagne, desuden er min Hest i Stand til at vække en hel Armé — naar det stikker den.

— Deres Hest?

— Ja, Hr. Kaptejn. Den er Søvngænger, og den er synsk.

— Det var det eneste, der endnu manglede i denne Elendighed, tænkte Noll. Obersten kunde have beholdt det gale Menneske. For Resten er det jo. ligegyldigt altsammen! De kommer hundrede mod os femten! Frey lader sig nu ikke skyde ned, uden at skrige Gevalt! Hvad var det, De fortalte om Deres Hest, Amaldo? ....

...Da han vendte sig om mod Algireren, bemærkede han, at denne blinkede paa en foruroligende Maade med Øjnene.

— Det er et ganske ualmindeligt Dyr, Hr. Kaptejn, svarede han, med en Stemme, der lød som om den kom nede fra en Kælder. De maa ikke tro, at det er min Hensigt at sove. Jeg er kun lidt dvask af den gode Føde her i Bivuakken. Naar man i lang Tid ikke har faaet Mad og naar man nylig har duelleret, saa forstaar Kaptejnen jo nok ... at en saadan Suppe kan gøre det af med En. Min Hest? Ja, det er et storartet Dyr! Det er ikke ubegrundet, naar Obersten har rost den. Dendrømmerhøjt. Det er min bedste Ven, min lille Broder, og jeg kan forsikre Dem, at den har faaet en

ganske enestaaende Dressur. Raa Gulerødder og Sukker har den faaet hver eneste Dag, og næsten aldrig af Ridepisken. Jeg har lært den Valstrin, Fodskiften i Trav og alle de forskellige Trin, som en klog Hest kan lære. Og naar Musikken spillede op, var det, som om den fik Vinger, Vinger for at den bedre kunde bære hende.... hende, der var mit et og alt — vort et og alt. Den Slags Heste holder af deres Bestilling. Det var nu noget andet, jeg holdt af.... Det er det skikkeligste Dyr, der er til, og den har mange Gange spist sin Havre af min Tallerken. Hvadbehager? Rødkjolerne? Nej, de kommer ikke før ved Daggry. Det er afmærket paa Kortet. Det er en bedrøvelig Tilværelse, De fører her, Hr. Kaptejn.

Noll led de usigeligste Kvaler. Dette vanvittige Menneske vilde naturligvis falde fra, ligesom alle de andre. Man kunde mærke, hvorledes Søvnen fik Magt over ham, og hans Stemme blev saa hviskende, at Kaptejnen maatte bøje sig helt forover, med Hænderne fastklamrede om Geværet, for at høre paa hans Fortælling .

— Aa, De har da ikke stort mere Held med Dem, svarede han, med et svagt Forsøg paa at holde dette gale eller fordrukne Menneske i Aande.

— Der tager De fejl. Naar man i Aarvis har søgt efter sin Fjende, er det en Nydelse at finde ham liggende paa Jorden, med en Klump Bly i Laaret. Deres Oberst fandt jo rigtignok, at det var en daarlig Spøg, men man er jo ikke altid i Stand til at paabegynde Arbejdet, man maa undertiden være fornøjet med at kunne afslutte det. Jeg vilde have foretrukket, at hans Optagelse blandt Guderne var blevet fejret med bengalske Flammer, Afsyngelse af Fædrelandssange, o. s. v., men ...

— Det lader til, at De har slaaet de Saarede ihjel, sagde Kaptejn Noll, med foragtelig Mine.

Amaldo svarede ikke.

Da følte Noll sig overvældet af en vanvittig Frygt for at blive ene med sine Tanker, han greb Amaldo i Armen og raabte:

— Tal dog for Guds Skyld højere... ellers lader jeg Dig hænge.

— Aa, haa, grinede Algireren, jeg er ikke døv, og sove gør jeg da heller ikke. Og selv om vi begge faldt i Søvn, saa sover min Hest ikke endnu! Den er et godt, lille Dyr, trods sin fikse Idé. Hvis Uheldet ikke var sket, var den ikke snublet, men Brædderne i Kærlighedsbroen — en dejlig Bro, helt pyntet med lysegrønt Papir — var raadne. Alle Kærlighedsbroer er raadne. Det vidste jeg. Og de faldt begge to, ovenpaa hinanden. Fruentimmeret blev slaaet ihjel paa Stedet; Dyret fik et Hul i Panden, og forvred den ene Hov. Saa snart det stakkels Dyr fik rejst sig op, saa den hen paa mig med et bebrejdende Blik, som om den havde gættet Sandheden. Det var kun Løn som fortjent.... Saa forlod jeg Teltet og trak af Sted med min stakkels, halte Zéphi. De havde ingen Brug for den mere, den havde glemt alt, hvad den havde lært: Valstrin, Fodtrin i Trav og Springet over Kærlighedsbroen. Hele dens udmærkede Dressur var forsvundet, fordi den havde faaet det Hul i Hovedet. Saa rejste vi, og jeg sagde til Zéphi: „Ser Du, Gamle, i Stedet for at gaa Manegen rundt, gaar vi to nu Jorden rundt, og det skulde være som Pokker, om man ikke en Gang til Lands eller til Vands skulde træffe den forbandede Englænder, som havde fristet hende med sit Guld og sine Diamanter“ .....

Kaptejn Noll troede, at han selv fantaserede. Hesten, Beridersken, Kærlighedsbroen, Guld, Diamanter.... Nej, saa var Fjenden dog at foretrække for disse Røverhistorier, fortalte af en fuld Mand! Ja, hellere Fjenden, saa fik man da Ende paa disse Rædsler.

Alle Soldaterne sov. Ilden var ved at gaa ud og belyste kun svagt det indvendige af Kobberkedlen.

— Amaldo! Deres Hest....

— Er den død? hvæsede Algireren og strakte sig paa Ryggen. Det er ikke Umagen værd at skændes for saa lidt. En Saaret mer eller mindre, hvad gør det til Sagen? Jeg sagde til Obersten: Send mig kun ud til Forposterne, nu er det min Tur til at blive slaaet ihjel.

Noll smilede bittert og hviskede:

— Det kan der være nogen Fornuft i.

— For Resten har min Hest skadet mig meget, brummede Amaldo. Han kan endnu sidde ved et Bord, med en Serviet om Halsen, og udpege hvem i Kredsen, der er den mest forelskede. Men det kan Bønderne ikke lide, og der er Landsbyer, hvor de har jaget os ud med deres Forke. Jeg kan da ikke gøre for, at Dyret er synsk! Jo, maaske er det alligevel min Skyld...

Kaptejnen vilde trække paa Skuldrene, men Geværet faldt ham ud af Hænderne ..... han drejede Hovedet frem og tilbage og udbrød med barsk Stemme:

— Man skal gøre sin Pligt.... sin Pligt overfor Fædrelandet.... man skal finde sig i sine Saar .... man skal... man....

Kaptajn Noll stod op og sov, ligesom Hestene. Hvor længe havde han sovet? Og hvor var han, siden han vaagnede op ved denne Dommedagsbasun? Havde han sovet i Minutter eller i Aarhundreder? Han anspændte alle sine Nerver for at høre. Var det Ilden fra de engelske Sprængprojectiler, der brød løs over dem?

Noll stod oprejst ved Siden af sin Feltstol, uden at have flyttet sig en Tomme. Hans Hæl gjorde ikke ondt mere... Han lyttede kun, lyttede... med knyttede Hænder, med skælvende Knæ, og med Munden fuld af Vand.

Det var saa bælgmørkt, at man ikke kunde se en Haand for sig.

— Jeg er død. De er alle døde, og jeg er nu kommen i Helvede, fordi jeg paa Grund af min Mangel paa Energi har ladet dem alle myrde.

Ved at stirre ud i denne Helvedesnat opdagede Kaptejnen tilsidst et Spøgelse, en Slags Liglagen.

— Det er de Døde, der kommer forbi.

Han bukkede sig, samlede Geværet op og lagde an mod Spøgelserne. Maaske kunde et Skud Krudt bryde Trolddommen. Idet han lagde Bøssen til Kinden, saa han nøjere til og blev som lamslaaet af Skræk. Det han saa, var jo umuligt, lige saa umuligt som det, han hørte. Han saa en stor, hvid Kvinde, en kolossal, stor Kvinde, der hvilede paa en uhyre Bagkrop, Bagkroppen af en Løve, eller af et Søuhyre. Hendes hvide Haar eller Slør, der var helt udslaaet, forlenede hele Personen med en Slags Helgenglorie. Damen sad og vuggede sit blege, aflange Ansigt frem og tilbage, og Øjnene lyste ud i Mørket som et Par Sankt Hansorme. Nu løftede hun pludselig Hovedet og udsendte de forunderligste Lyde; det lød, som naar Stormen hyler og tuder, som det oprørte Havs Bølgeslag, som Æslers Skryden og som en Fanfare af Krigstrompeter. Derefter lød det som en ung Kvindes jamrende Graad, der slog over i en hysterisk Hulken, udfoldede sig til en Sirenetuden, der blev saa hvinende, at den lød som Hestevrinsken.....

— Enten er vi alle døde, eller ogsaa er det.... Hesten, der drømmer! tænkte Kaptejn Noll, der var ganske forstenet.

Frey vaagnede, sprang op og raabte:

— Til Vaaben! Piberne, hør Piberdrengene!

Og alle Soldaterne vaagnede med et Sæt og udstødte de frygteligste Eder.

— Hvem er det, der har haft et Hyrdehorn med?

— Hvem er det, der vover at kvæle vore Heste?

— Hvor er den Kvinde, der græder saa ynkeligt?

— Hvor har Englænderne faaet de Sirener fra?

Soldaterne udslyngede rasende disse Spørgsmaal, medens Hestene bag dem, der var bundne til Fouragevognen, stejlede og forsøgte at rive sig løs.

Amaldo brast i Latter.

— Jeg havde jo sagt Dem det forud, Hr. Kaptejn. Den er aldeles ikke ondskabsfuld, Dyret leger kun Cirkus. Det, De ser der, er dens bedste Nummer: Hesten, der sidder til Bords.

— Stop dog Munden paa den, Bandit! Stop Munden paa den, eller jeg skyder Dem ned, brølede Kaptejnen aldeles ude af sig selv.

Noll var den fredeligste Boer, man kunde tænke sig, men han havde aldrig hørt noget lignende, og nu begyndte Smerterne i Foden igen.

Amaldo videde sin Mund ud med begge Pegefingrene og fløjtede, saa det gik gennem Marv og Ben. Hesten afbrød sit bedste Nummer, og rejste sig med Besvær. Haltende og vuggende med det skikkelige, hvide Hoved gik den hen til sin Herre — nu var den ogsaa vaagnet op efter sit Anfald.... af Glemsel eller gamle Minder. Mon den led derunder? Det var ikke let at gætte. Men Tænderne klaprede i dens umaadelig store Mund, i dens Øjne var et Udtryk, som om den bad om Forladelse, og den saa i det hele taget uendelig ydmyg og forskræmt ud. Zéphi havde naturligvis selv intet hørt.

Det lysnede, idet den nærmede sig; dette Spøgelse af en Hest førte Daggryet med sig.

— Hvis De ønsker det, kan den godt gaa rundt med Tallerkenen i Munden, erklærede dens Herre.

— Til Hest! kommanderede Kaptejnen i en saa hvas Tone, at ingen af Soldaterne fik Lyst til at trække paa Smilebaandet.

Det Dyr havde ikke bragt Held med sig; dets Hyl betød sikkert Ulykke.

Noll saa nu oppe fra Højen noget rødt, der ligesom en mat Solstraale brød frem paa Morgenhimmelen.

Soldaterne, der nu vidste, at Faren var nær, satte Foden i Stigbøjlen og forsøgte at berolige deres Heste. Det, der nu kom, havde de jo ventet paa i Dage og Nætter.

To, ti, tyve blodrøde Pletter kom frem paa Skraaningen i det gryende Dagslys. Var det allerede Solen? Nej, det var Fjenden, det var Englænderne, der styrtede frem saa hurtigt deres Heste formaaede.

Noll stillede sig op i Midten af sin lille Flok og sagde:

— Vi vil forsvare vort Fædreland, ikke sandt, Kammerater?

Himlen farvedes af en skær Morgenrøde, og Solen steg op og belyste disse stakkels Boere, der uden at tænke over de store Nationers Magt og Grusomhed, med Sindsro hengav sig til deres Skæbne. De var jo et lille, svagt Folk, og de gik Døden i Møde som artige Børn, der kun kendte de skønne Sagn om Ære, Frihed og Fædreland. Og Kvinder vilde græde Stolthedstaarer ved deres Grave, Kvinder, som endogsaa havde givet deres gamle, kostbare Kobberkar, for at Soldaterne kunde koge Suppe deri.

Amaldo stod oprejst paa Zéphi, der hverken havde Sadel, Tømme eller Bidsel paa, og skød de syv Skud af, der var i hans Revolver. Han skød i Retning af den opgaaende Sol, og han var den første, der blev skudt ned... Han faldt som en itubrækket Bajads med Ansigtet ned mod sit trofaste Dyrs halte Ben, og blev hængende livløs ved dets hvide Manke.

Frey faldt ned af Sadlen med en Kugle i Brystet.

Noll og de andre holdt Stand til Solen stod højt paa Himmelen, men da der tilsidst kun var én Mand tilbage, gav Noll ham Ordre til at ride hen til Lejren.

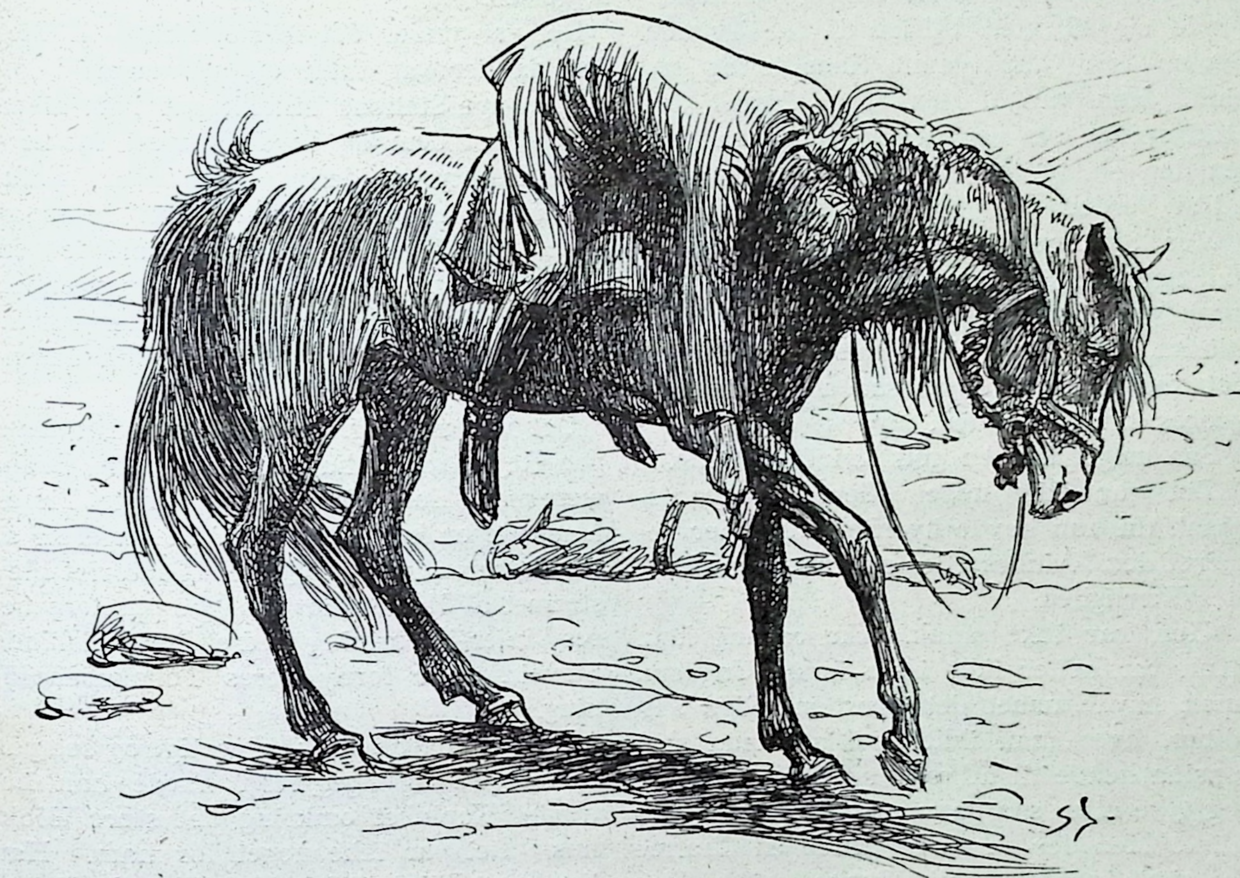
Han maatte jo have én i Behold til at give Kommandanten Underretning, nu, da hans lille Broder var ude af Stand dertil.

— Hjem .... hjem .... til .... Transwaal! udbrød den tapre Kaptajn, idet han udaandede.

Og han sank sammen med sønderskudt Hoved.

Englænderne forfulgte med Hurraraab den eneste Soldat, der var blevet tilbage, med den Formodning, at han fejgt flygtede for dem.

Men midt paa Slagmarken stod en lille, hvid Hest med gennemskudt Bringe. Ned over dens slanke Hals hang Liget af dens Herre, og den skrabede lemfældigt i Jorden med sit højre Forben. Dens Artisthjerne var bleven helt forvirret ved al den voldsomme Skydning, og den begreb ikke, hvorfor den saaledes skulde straffes paa en Dag, hvor der var Galaforestilling med livlig Skydning, og hvor hele Staldpersonalet stod rundt omkring den i pragtfulde Jagtuniformer. Aa jo.... jo.... nu huskede den..... Kærlighedsbroen var gaaet i Stykker under dens tøvende Trin, og nu skulde den dø, fordi den ikke havde kunnet sine Ting.... dø, som en stakkels, lille, vanæret Cirkushest.

BIG JIMS FORSAGELSE

AF

ROY NORTON

Han var en Kæmpekarl, sine ærlige sex Fod i Mokkasinerne, stærk og fin af Støbning. Han var glatbarberet, med et Ansigt som en Siouxindianer, svære Kindben, stræng, sammenkneben Mund. Udover det var der ingen Indianerlighed, thi hans Øjne, der stirrede ret frem under hængende Bryn, var graa og kolde og klare, og hans Haar var, hvad man med et ubestemt Udtryk kalder for hørfarvet.

Han var Spiller af Profession, og han havde været kendt som saadan i femten Aar ude i Grænsestationerne. Han gik overalt under Navnet „Big Jim“, og han havde intet andet Maal end det at være en Vovehals, rede til at skyde eller til at skydes, som hans Haandtering nu kunde føre det med sig, og hans eneste Stolthed var den at spille ærligt Spil med ærlige Kort, lige meget, hvad Held han havde med sig.

Det være sagt til hans Ros.

Og det kan yderligere tilføjes, at hans Haandtering i sig selv ikke forringede hans Anseelse vesterude, hvor han kendte Folk, og de kendte ham. Det kan være, at han til Tider har spurgt sig selv, om der ikke skulde være nogen bedre Beskæftigelse for en Mand, der af Instinkt er retskaffen, men den Slags Selvbetragtninger havde ikke vist ham noget andet Levebrød, han kunde vende sig til med Udsigt til en lignende Gevinst, som hans gamle Haandtering gav ham. Han var af den Slags Mænd, der altid spiller om en Indsats, der, hvad enten den er stor eller lille, aldrig helt gaar ud af Verden.

Men Skæbnen vilde, at han skulde faa sin Selvagtelse saaret i sit Inderste, helt oppe paa Yukon river Bankerne, midt i Alaska, det sidste Sted paa Jorden, hvor det kan antages, at en saadan Vækkelsesproces kan finde Sted.

Saa meget kan en god Kvinde udrette.

Det var ikke noget Kærlighedsspørgsmaal, thi han havde hverken søgt eller begæret den Kvindes eller nogen anden Kvindes Kærlighed.

Hun var ikke smuk, ikke engang køn. Hun var heller ikke i sin første Ungdom, men havde naaet det ubestemmelige Stadium, hvor man ikke ved, om man skal anslaa hende til at være saa ung som fem og tyve eller saa gammel som fem og tredive. Men der var over hende en Charme af sjælelig og legemlig Properhed, af Retskaffenhed og Uafhængighed.

Da hun kom til den allerede oprettede Lejr, søgte hun en Barak og aabnede en Restaurant. Det foraarsagede en Del Snak, thi Kvinder af hendes Slags var der ikke mange af i denne fjerne Egn af Ødemarken.

Big Jim var blevet hendes første Kunde. Den lange Disk med dens klodsede Stole var netop blevet anbragt, da han stak sit Hovede ind ad Døren og sagde Godmorgen. Han havde faaet en venlig Genhilsen og havde overbegloet Rummet et helt Minut, før han gjorde nogen anden Bemærkning. „Restaurant?“ spurgte han. „Ja.“ „Flæskesteg og Bønner?“ „Ja.“ „Jeg tror, jeg skal have en Portion.“

Det var hele deres første Samtale; og fra det Øjeblik havde han været hendes stadige Gæst. Taalmodighed og Høflighed havde skaffet hende Fremgang, men Taalmodigheden og Høfligheden fra hans Side havde ikke skaffet ham noget synderlig Venskab fra hendes Side. Og det havde gjort ham endnu mere haardnakket.

Men Anledningen, der bragte ham Ydmygelsen.

Det var under det første Tilløb til Stedet, da der var fuldt op af uerfarne, og da den nye Stations Tillokkelser ikke alene havde ført dem og Jordens mest forhærdede Eventyrere derop, men ogsaa Folk, der under en eller anden Form lever af Rov. Blandt andre var der kommet en Grønskolling, en Mexikaner, der hverken kendte Livet oppe i Bjærgene eller havde noget Tag paa at existere ude paa Grænsen.

Det var en Dag, da en lille Steambaad, paa Rejsen opad havde skubbet sin Braknæse mod Lerbanken, og for nogle Timer landsatte en hel Stimmel af Passagerer, at Mexikaneren kom i Ulykke. Factoriet blev stormet af Mænd, der vilde kompletere deres Vinter-Udrustning med et Par Sælskinds Støvelr, eller forny deres Tobaksbeholdning.

Big Jim havde staaet alvorligt og set paa Landingen, og ligegyldigt havde han betragtet Kapløbet omkring det store Blokhus. Det var ikke noget for ham. Han havde set Tilløb af den Slags Grønskollinger før, det var ikke Mel paa hans Mølle. Det var den hjemgaaende Mand, der havde haft Lykken med sig, han satte Pris paa at træffe, ham, der spillede med store Indsatser, og som ikke tog nogen synderlig Skade, fordi han blev lettet for en Del af sin Gevinst.

„De dér har kun Tanke for at skaffe sig Punge nok til alt det Guld, de skal op og finde,“ mumlede han med et lille Smil, idet han drejede opad Stien bag Handelsbarakkerne. Der standsede han. Ved Siden af Stien sad Mexikaneren paa en Planke, badet i Taarer. Spilleren følte altid en Smule Medlidenhed med en Mand, der græd, selv om han ikke kendte ham.

„Hvad er der i Vejen?“ spurgte han.

Mexikaneren forklarede, at han var blevet bestjaalet. Han havde taget sig en Fridag, og han havde blandet sig i Stimlen ved Landgangen og Factoriet, og han havde betalt for sin Nysgerrighed med Tabet af en Pung, der indeholdt alt, hvad han ejede. Og det værste ved det var, saadan fortalte han Big Jim paa sin enfoldige Maade, at Pengene skulde have tjent til Familjens Underhold — nede i en af Staterne paa Østkysten.

Big Jim lyttede med et Smil, til han kom til det Sted. Saa rynkede han Panden. Og Rynken blev endnu dybere, da Mexikaneren forsikrede, at han ikke kunde have tabt den, ikke engang, da han paa Vej til Lejren var standset for at tage en Drik Vand ved Manook creek, tre Miles borte. Big Jim havde Medfølelse med ham, men kunde ikke give ham noget bedre Raad end at søge endnu en Gang langs Stien. Andre Mænds Upaapassenhed ærgrede ham altid, og han vendte igen om mod Floden; de store Birkeskove oppe paa Bjærgsiden havde han ikke Humør paa i Øjeblikket. Da han kom om Hjørnet af en Hytte, fangedes hans Opmærksomhed af en mistænkeligt udseende Person, der hastigt passerede Landgangsbroen op til Damperen.

„Oho!“ fløjtede Spilleren. „Der har vi Slippers Smith! Hvad Fanden vil han her!“ Han stod med Hænderne i Lommen et helt Minut og tyggede paa det, med Blikket rettet mod Damperen, i hvis Indre Slippers var forsvundet. „Naar han endnu ikke har opgivet Lommetyveriet, saa maa det jo være ham, der har faaet fat i Fyrens Pung,“ sagde han til sig selv, hvorpaa han pludselig skridtede ned mod Floden og op over den tomme Landgangsbro.

Han kravlede op til Salonen, hvor der var Kahytter paa begge Sider, og satte sig i en Stol til Smith atter viste sig.

„Hallo, Slippers!“ raabte han, og den anden genkendte ham og gik imod ham. Men endnu før han havde faaet Haanden rakt frem, paatog Spilleren sig en yderst hemmelighedsfuld Mine.

„Slippers,“ hviskede han, „Jeg har noget at sige Dig. Jeg tror hellere, Du maa tage mig ind i Din Kahyt, hvor Folk ikke kan høre os.“

„Slippers, Du har laant en Pung hos en af mine Venner oppe i Factoriet. Jeg er kommet for at faa den igen.“

Da han først var inde slog hans Ansigtsudtryk over i et isnende Smil.

„Slippers, Du har laant en Pung hos en af mine Venner oppe i Factoriet. Jeg er kommet for at faa den igen!“

Det var godt gættet og det virkede. Slippers trak sig langsomt tilbage til hans Ryg var klods op ad Rammen om det lille Vindue. Lyset faldt lige paa Spillerens Ansigt, og der var ikke noget Tegn til Usikkerhed eller til Barmhjertighed. Slippers saa Faresignalet. Han kendte Manden, og han var bange for at Betænkning kunde blive farlig.

„Stik Din Kanon i Lommen, Jim,“ kvidrede han med et Forsøg paa venskabelig Overgivelse. „Jeg bryder mig ikke om noget, der tilhører Dine Venner. Hvorfor har Du ikke snakket om det før?“

Han dukkede ned i sin Køje, og frem under Madrassen halede han en Elsdyrskinds Pung fuld af Guldstøv, som han rakte til Spilleren. Big Jim tog den og lod den glide ned i sin Lomme.

„Jeg skal ikke sige noget til nogen, Slippers,“ bemærkede han. „Du er i det forkerte Land. De hænger Mænd som Dig her. Saa jeg tror ikke det er et sundt Sted for Dig. Foruden Hængningen er der ogsaa Feberen og de andre Ting, der gør det af

med en Mand. Derfor tror jeg heller ikke, Du har godt af at gaa fra Borde igen før Baaden gaar. Jeg tør bande paa, at det vilde være meget usundt for Dig, hvis jeg fik Øje paa Dig. Farvel, gamle Ven, Farvel. Bliv ombord paa Baaden, til den kan faa Dig til en anden Plads, hvor Du har Venner."

Døren slog i bag ham. Et Minut efter gyngede Landgangsbroen under ham og han gik tilbage til det Sted, hvor han havde forladt den uheldige Mexikaner, men han var der ikke. Big Jim fandt ham i Restauranten.

„Hallo," sagde han hilsende, og Kvinden, der havde lyttet til Mexikanerens Jammertale, afbrød sit Forsøg paa at trøste ham. Spilleren nikkede til hende, saa sig omkring, konstaterede med Tilfredshed, at der ingen andre var til Stede, og kastede Pungen paa Disken. Mexikaneren stirrede et Øjeblik paa den i den mest aabenmundede Forbavselse, og pressede den derpaa med begge Hænder mod sit Bryst. Big Jim stoppede ham op i hans Taksigelses Strøm.

„Jeg fandt den derude paa Bredden ved Manook creek," sagde han. „Det er meget ubetænksomt af Dem, at slæbe Deres Pung omkring med Dem. De skulde hellere lukke den inde i Handelsselskabets Pengeskab."

Han trampede ud af Restauranten, mens Mexikaneren og Kvinden saa paa hinanden. Oven over dem var der et lille Uhr, der dikkede.

Mexikaneren saa op paa det og saa ned paa hende igen.

„Han siger, han har fundet den ved Manook creek! Tre Miles ud og tre Miles tilbage bliver sex Miles. Og naar han først er der, maa han da gaa frem og tilbage langs Bredden til han finder den. Naa — jeg skal ikke sige noget, nu jeg har faaet den tilbage, men det er lige en halv Time siden, jeg fortalte ham det!"

Kvinden ærgrede sig over Mexikanerens Utaknemlighed, men værre var Bevidstheden om at Spilleren utvivlsomt havde løjet. Han var ikke engang hendes Foragt værdig!

— Floden iførte sig sit Isdække, Sneen faldt, og Lejren blev sluttet inde i sin lange Vinterafsondring.

Kvinden havde stedse Lykken med sig og Heldet gik op og ned for Spilleren. Han gjorde stadig Forsøg paa at vinde hendes Agtelse, men nu talte hun knapt til ham. Han følte sig endnu mere tiltrukket af denne Holdning end af hendes tidligere Høflighed. Han vilde gerne kende hende nærmere, fordi hun var fra en anden Verden end den, han havde kendt siden han kom vestpaa, og fordi hun mindede ham om Kvinder han havde kendt i sine Drengeaar — gode, rene, gudsfrygtige Kvinder. Han grundede over hendes Kulde, naar han sad alene med sine Tanker, og han følte altid en udpræget Medlidenhed for hende i den Kamp, han vidste maatte være saa haard for En, der øjensynligt var vant til noget bedre.

Dag efter Dag gik han til hendes Dør og ind i Restauranten, hvor han kunde se og studere hendes taalmodige Strid for at underholde sig selv og blive uafhængig. Han ønskede, at hun vilde modtage ham lige saa venligt som hun modtog de tilrejsende Ingeniører. Han gjorde klodsede Anstrængelser for at være hende til Nytte, og da de første Jægere kom med Slæderne fulde af Elsdyrkød, købte han en hel Del og sendte hende det. Han vidste, at hun vilde blive glad overrasket, men han var ogsaa paa det rene med, at hun vilde afslaa, hvis hun fik at vide, hvem Giveren var.

En Dag, da han var eneste Gæst, gjorde han et adskilligt dristigere Forsøg paa at komme til en Forstaaelse med hende.

„Miss Martin," plumpede han ud. „Jeg vilde gerne tale med Dem."

Hun vendte sig overrasket mod ham, saa ham fast i Øjnene med Hovedet i en lidt hovmodig Stilling.

„Jeg tænker en hel Del mere paa Dem, end De maaske tror — — —", sagde han.

Hun vilde tale, men han afbrød hende med en Gestus og vedblev:

„Jeg er en ligefrem Mand, og der existerer ikke en levende Sjæl, der kan sige om mig, at jeg nogensinde har krummet et Kort, eller brugt beskidte Fif. Kanske har jeg heller ikke gjort noget godt, maaske jeg heller ikke har tjent store Penge; men jeg er ikke værre end den værste Mand i Lejren. De kunde godt behandle mig lige saa godt som de andre; jeg vilde gerne have

Dem til at synes lidt bedre om mig, men De vil ikke. Hvad er Grunden til det. Kan man ikke faa det at vide!"

Kvinden kom lige mod ham paa sin Side af den raa Bræddedisk foran hvilken han sad.

„De vil gerne vide Grunden. Den skal jeg fortælle Dem. Da jeg først kom hertil tror jeg ikke, at jeg havde noget særligt imod Dem. Det var først, da jeg fik at vide, at De var Spiller. Det var nok til at forhindre at vi blev Venner, men det var ikke det værste!"

Hun var begyndt i en rolig Tone, men nu lænede hun sig imod ham med Hænderne imod Kanten af Bordet og talte højt, mens hendes Øjne glødede, vidt aabne.

„De er ikke alene Spiller, men Tyv! En gemen Lommetyv! De berøvede Mexikaneren hans Guld, og gav ham det — Gud maa vide hvorfor — tilbage, under Paaskud af, at have fundet det paa et Sted, som De umuligt kunde have naaet paa den Tid, De sagde."

Big Jim havde rejst sig, mens hun talte, og stod nu lige over for hende med røde Kinder og Brynene sammentrukne paa en Maade, der vilde have varslet Død, hvis hans Anklager havde været en Mand.

Der blev et Øjebliks Tavshed. Udenfor hørtes Lyden af Klokker fra et Hundeforspand, der sled i sine Reb hen over den frosne Sne under Knaldene fra Kudskens Pidsk.

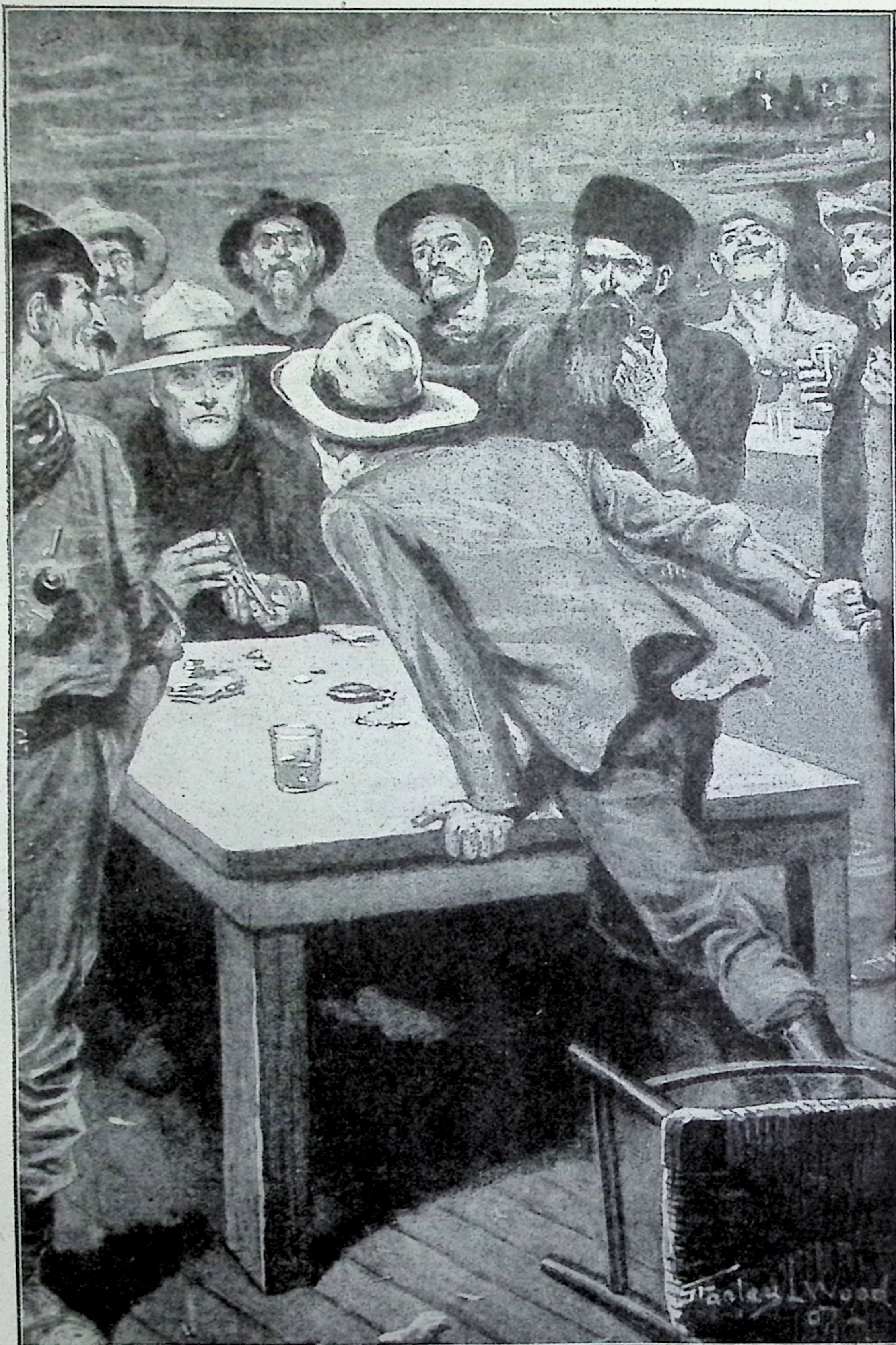
„Tror De det?" spurgte han. „De tror det om mig, Jim Werner, der aldrig har stjaalet en Cent i mit Liv?"

Hans Stemme havde en saa højtidelig Klang, at hun veg angrende og forundret tilbage. Det var utænkeligt, at den Mand dér skulde være en Tyv. Hun var ked af at hun havde anklaget ham. Hun saa for første Gang, at han havde ærlige Øjne og at han saa helt imponerende ud. Det gav hende et lidt andet Syn paa Tingene.

„Det er alligevel ikke det Guldstøv, det kommer an paa," sagde hun bestemt. Hun slog sine Hænder sammen med et krampagtigt lille Klask, og der var en Smule Klang af Beden i hendes Stemme, da hun ufortrødent fortsatte. „Hvorfor opgiver De ikke Spillet, Jim Werner? Man siger, De er en brav Mand, og de tror alle sammen, at De er ærlig. Jeg kan ikke tro, begge Dele er sandt. Det er ligegyldigt, hvad De ellers er, De er det som ingen ærlig Mand respekterer — Spiller. En Mand, der, selv om han spiller ærligt, dog benytter sin Færdighed til at fratage andre Mænd det, de har arbejdet for og samlet med deres ærlige Hænder. Og maaske vilde jeg heller ikke bryde mig om det for deres Skyld. Maaske tjener det dem til det bedste; men forstaar De ikke, at naar De tager Pengene fra Mændene, saa røver De fra en eller anden stakkels Kvinde eller fra et hjælpeløst lille Barn nede i Staterne, der er afhængig af Mændene og deres Arbejde? Jeg tænker ikke De vilde plyndre et Barn eller en Kvinde direkte, dog gør De det, maaske hver eneste Dag."

Det gav ham noget at tænke paa de følgende Dage, han blev modfalden og tavs. Han kunde sidde med sin Stol lænet tilbage mod Barakkens Bjælker i timevis og se paa Gæsterne ved Baren og ved Lykkespillene. Om Aftenen, naar Rummet var kvælende hedt og Piberøgen væltede op omkring de tilrøgede Bliklamper, der sendte deres svage Lys ned over de grønne Borde, og der rundt omkring var Snak og Raab og Støj af Mændene fra Minerne, og højrøstet, kaad Latter fra Lejrens grovkornede Fruentimmer, saa kom det over ham. Han vaagnede op til Bevidsthed om, at der var visse Æresbegreber, han aldrig havde forstaaet, og han begyndte at nære Afsmag for alt det, han hidtil havde kendt, og Længsel efter noget bedre. Han var ikke saa kold og forhærdet som han havde været. Han begyndte at spekulere paa om Mændene, der sad foran ham og tabte deres Guld skulde have Koner og Børn hjemme. Han overraskede undertiden dem, der tabte større Summer til ham, ved at fraraade dem at sætte deres sidste Unse paa Spil. Han befandt sig midt i en stadig Kamp mellem det, han forstod ved Forretning, og Samvittighed.

„Han er ved at blive tosset," var de andre Spilleres Forklaring. Men skønt han godt hørte det, bed han Tænderne sammen, sagde ingen Ting, og gjorde ingen Forandring. Dag efter Dag gik han til Restau-

Han holdt pludselig inde, thi der kom et Blik fra Jims faste graa Øjne, der afskar ham Ordet.

let andre Ord mellem dem, end de strængt nødvendige. Han fandt paa mange Maader at være hende behjælpelig paa uden Opfordring. En Gang var der en Fragtmand højere oppe fra Floden, der kom med en grov Bemærkning om hende. Big Jim rejste sig sindigt fra sit Bord, gik hen til Pladsen, hvor Manden sad, tog ham i Kværken og satte ham ud af Barakkedøren. Manden rejste sig op af Sneen, gispede og gned sin Strube, mens Spilleren stod over ham.

ranten, fordi han ikke kunde nægte sig Udsigten til at se den pyntelige Kvinde med de brune Øjne, skønt der aldrig blev veks-

„De maa ikke tage mig ilde op, at jeg har hjulpet Dem ud," gryntede han. „Men hvis jeg nogensinde hører Dem saa meget som

hvidske om hende derinde, saa slaar jeg Dem ihjel. — Forstaar vi hinanden?"

Han gav Manden et Extraspark og gik tilbage ind i Barakken, hvor ingen turde tale om Begivenheden, og satte sig roligt til at blande sine Kort.

— Foraaret kom, Floden aabnedes atter, Isflagerne skubbede sig frem foran den strømmende Vandmængde, og den første Damper kom op fra Klondike. Der kom Bevægelse i Lejren igen, og man blev nysgerrig efter at faa noget at vide fra Omverdenen.

Jordstykker blev udbudt til Salgs og Handlen gik livligt. Barerne bemægtigedes af Folk, der svirede efter en Saisons Arbejde, og Dagene blev pludselig lange og varede til Midnat. Træerne klædte sig i deres grønne Skrud, de dyrkede Pletter paa Bjærgskraaningerne laa nøgne og lyse, Hytternes Døre stod aabne for Solen.

Big Jim sad ved sit Bord, stadigt beskæftiget med Kortgivning, Betalen ud og Tagen ind. Han havde været ualmindelig stille i nogle Dage, og han havde haft Uheld med sig. Han havde kun én Spiller overfor sig, en fremmed, der var kommet med Dampbaaden, hvis Hjul drejede langsomt i Strømmen, mens den laa fortøjet til Bredden foran Factoriet.

Manden spillede med en Vildskab, der tydede paa ringe Erfaring ved det grønne Bord, mens Jim spillede for at vinde, støt, følelsesløst og udholdende. Han var igen Ulven overfor sit Bytte.

„Jeg vil have Poker!" raabte Manden pludseligt, og Jim aabnede efter nogen Nølen et nyt Spil Kort.

I to Timer sad de i Stilhed og blandede, tog af og spillede. Den yngre Mand tabte uafbrudt og spillede som en vanvittig. Tilsidst lagde han sit Uhr paa Bordet og sagde med en Ed: „Jeg har hverken en Dollar eller en Unse tilbage."

Big Jim rystede paa Hovedet. „Jeg spiller kun om Penge," sagde han.

„Det er kønt!" fnøs den tabende, idet han skød sin Stol tilbage med et saa voldsomt Stød, at den væltede om paa Gulvet. „Du tager min sidste Unse og vil ikke engang give mig en Chance for at komme i Held igen. Du er en — —."

Han holdt pludselig inde, thi der kom et Blik fra Jims faste graa Øjne, der afskar ham Ordet. Jim kastede Kortene paa Bordet. „Bland dem," sagde han. „Du skal faa Chancen. Den Mand lever ikke, der kan sige, jeg har berøvet ham hans sidste Udvej. Tag af! Det højeste Kort vinder, og jeg holder hundrede Dollars mod Dit ti Dollars Uhr!"

Taberen rakte sin skælvende Haand frem og vendte en Toer. Jim vendte roligt en Konge. Den unge Mand sprang op, strøg sin Haand nervøst hen over Øjnene, og fo'r afsted.

„Hør her," raabte Big Jim. „Jeg vil ikke have Dit Uhr." Men Manden pressede sin Hat ned over Øjnene og forsvandt gennem Døren. Jim strakte sig et Øjeblik og vendte sig om til de andre, der havde staaet omkring og fulgt det sidste Spil med aandeløs Spænding.

„Gentlemen," sagde han, „jeg har ikke mere Brug for Spil eller for Spillere! I kan gaa Jeres Vej, og jeg vil gaa min. I har kaldt mig Spilleren Big Jim lige siden I lærte mig at kende, men fra idag kan I spare Jer den første Halvdel af Navnet."

Han tog Kortspillet op i sin store, kraftige Haand, mens han talte, krummede Kortene sammen, løftede dem højt over Hovedet, og kastede dem henad Gulvet, hvor de spredtes omkring som brogede Pletter i Snavset fra de mange Fødder. Han slog Næven i Bordet og sagde: „Jeg har vendt Kort for sidste Gang. Jeg vil til at være en ærlig Mand, selv om jeg skal krepere af det!"

De gjorde Plads for ham, da han gik for at forlade Restauranten gennem den samme Dør, ad hvilken hans sidste Offer for lidt siden var gaaet ud. Han tog ingen Notits af Forbavselsen bag sig. Han befandt sig som en Mand, der i Drømme har kastet en tung Byrde af sig. Han regnede ud i Hovedet, at han havde Penge nok til at købe en Part af en Lod, der laa langt borte og som var forholdsvis ukendt, men ikke desto mindre ret lovende. Han vilde tage den, vilde gaa derop, og med sine Hænder skulde han faa Penge ud af den til Livets Ophold — og saa — vilde han gaa tilbage

til hende. Han vilde komme, naar han kunde, lige som andre Mænd, der ikke havde bragt Kammerater i Fordærvelse, plyndret Koner og Børn. Han vidste nu, at han trængte mere til hende end til noget andet paa Jorden, og at han blot for hendes Agtelse vilde give sit Liv. Hvis han købte Lodden og havde Held med sig, blev meget muligt. Han kastede Hovedet tilbage, tog et fuldt Drag af den foraarssvangre Luft og drev op langs Flodbredden for at finde et Sted, hvor han kunde være alene og tænke.

Da han kom omkring en Bøjning, hvor nogle Elletræer dyppede deres Grene i Strømmen, fik han Øje paa en fortvivlet Skikkelse, der sad ved Flodskrænten. Der var noget saa haabløst i dens Stilling, noget saa hjælpeløst, at han standsede og saa paa den. Jims Hjerte bankede, han vendte sig mod Manden, mens han spurgte sig selv, hvad han vilde her saa nær ved den farlige Skrænt, under hvilken Floden susede afsted i skummende Hvirvler.

Manden drejede Hovedet, da han hørte hans Skridt, og Big Jim genkendte sit Offer. De saa paa hinanden, den ene med Fortvivlelse i sit Blik, den anden opfyldt af sin friske Beslutning. Big Jim saa og forstod. Et Øjeblik studerede han den andens vilde Fjæs.

„Du maa hellere lade være,“ sagde han.

„Det kommer jo ikke Dig ved,“ sagde den anden uden at rejse sig. „Du har faaet alt, hvad jeg ejede i denne Verden,“ og han vendte sit Ansigt mod Vandet under ham, som om han var fortryllet af dets Kalden.

„Jeg vandt det i ærligt Spil,“ svarede Big Jim. Manden ved hans Fod saa nu i det fulde Dagslys meget ung ud, knapt ude over Drengeaarene. Han ventede lidt paa Svaret.

„Ja, ærligt nok,“ kom det. „Der er ingen, der beskylder Dem for at spille falsk. Men jeg er godt ramt alligevel. Jeg skulde have Penge, jeg maatte have fem hundrede Dollars mere end jeg havde i Forvejen, før jeg kunde komme tilbage til hende, ellers havde jeg ikke spillet.“ Det var som han talte til sig selv, men Big Jim hørte hvert Ord.

„Hør engang, unge Ven,“ sagde han, idet han satte sig ved Knægtens Side. „Hvad mener Du med „hende“? Fortæl mig det. Man har kaldt mig en Ulv og mange andre Ting, men jeg har ligegodt et Hjerte i Brystet. Hvad mener Du med „hende“? Han lagde sin Arm hen over Fyrens Skulder, og denne fortalte grædefærdigt og med dirrende Læber.

„Vi skulde have giftet os saa snart jeg kunde faa Penge nok, og jeg havde skrevet til hende, at jeg kom, og hun venter mig; men det er ligemeget, det er ikke Deres Fejl.“

Big Jim talte i en meget lav og ualmindelig venlig Tone. „Du er jo ikke meget andet end en Dreng,“ sagde han, „og oven i Købet en Dumrian! Jeg skal fortælle Dig en Ting. Det er af den Slags Grønskollinger som Dig, at Spillerne lever. Gaa aldrig hen og begaa den Fejltagelse at tro, at Du kan vinde i Spil, for Du kan ikke. Det var min Forretning at spille for at leve. Det er professionel Færdighed hos os, der kender det hele, overfor Jer andre, der ikke ved, hvad I er ude for. Du har været dum. Du vilde have baaret Dig ad som en endnu større Dumrian og tillige som en Kujon, mens Pigen, der har troet paa Dig, vilde have ventet og ventet til hun blev hjertesyg, og hun ikke havde noget mere, der var værd at leve for.“

Den anden sad og saa skamfuld ud, mens Jim talte, rejste sig saa op og rakte Haanden frem. „Tak skal Du have,“ sagde han. „Det vilde have været fejgt af mig. Nu gaar jeg tilbage op ad Floden for at søge Arbejde og gøre et nyt Forsøg.“

„Nej, det skal Du ikke. Jeg giver Dig Dine Penge og Dit Uhr tilbage, og Du husker paa hvad jeg har sagt Dig, og Du lader være med at spille, og Du gaar den lige Vej som en flink og respektabel Fyr, der holder sit Ord og gør den Pige lykkelig. Du maa bort fra et Land som dette her, hvor Du ikke høre hjemme. Og tak Din Gud for at Du kan være som en Mand skal være, og at Du ikke har gjort noget slemt.“

Han tog den tunge Hjorteskindspung op af Lommen og stak den i den andens Haand tilligemed Uhret. „Farvel,“ sagde han, og travede sindigt langs Flodbredden tilbage mod Barakkerne.

Tegning af *Rs. Christiansen.*

En Bryllupsrejse

V. Med Ekstrapost fra Kallundborg

[...]r 100 Aar siden.

[...] København. — Et Uheld undervejs.

Det var Enden paa hans Fremtidsdrøm. Han kunde ikke købe Lodden nu, og han kunde ikke skaffe sig den brunøjede Kvindes Agtelse. Men han var glad ved at han havde faaet Knøsen fra at springe i Floden og glad over at han var færdig med at spille.

I nogle Timer rodede han omkring i sin Hytte, pakkede Ting til Side og lavede sig en stor Dragt, der skulde bæres paa hans uvante Skuldre. Det vilde blive haardt nok, men han var stærk, aldeles ikke gammel og — en ærlig Mand. Der var en hel ny Følelse af Frihed i den Overbevisning! Han kneb Munden sammen, rystede Næven i Luften som om der var en Fjende, han vilde besejre og sagde: „Nu kan jeg se hvem som helst i Øjnene, Nu er jeg lige saa god som de andre!“

Lejren var begyndt at røre paa sig, og Morgenen gryede, da han slog Hyttens Dør i efter sig og laasede den med den store Messing-Hængelaas. Han var udstyret til sin nye Levevis med en blaa Flonelsskjorte, der sad bekvemt over hans brede, kraftige Skuldre, Bæltet sad stramt om Hofterne og et Par nye Gamacher var snøret fast om hans senede Lægge. Han satte sig ned paa Dørtrinet, stak sine Arme ind i Oppakningen og drog ned langs Barakkerne ud til Floden. Der var ingen til at byde ham Farvel eller ønske ham Held paa Rejsen eller paa Gensyn. Han var alene nu, han havde taget Afsked med sine gamle Bekendtskaber, lagt sine gamle Vaner bag sig, foran ham laa Bjærgene, som han skulde erobre.

Da han kom til Restauranten, gik Døren op, og Kvinden saa forbavset paa ham. Han vilde være gaaet forbi, men hun kaldte paa ham, og han traadte hen til hende.

„Jeg vilde gerne tale et Ord med Dem,“ sagde hun. „Jeg skammer mig over det, jeg sagde den Gang, at De var en — — —“ Hun tøvede og standsede, men han kom hende ikke til Hjælp, saa blot dybt ind i hendes Øjne.

Hun vred sine Hænder og fortsatte:

„Denne Smith deroppe i Dawson, fortalte mig, hvad De havde gjort for Mexikaneren, og jeg fik Sandheden at vide i Aftes. Og jeg har desuden hørt, hvad der foregik igaar — og De ønskede engang min Agtelse. Jeg vilde gerne sige Dem, før De gaar, at den kan De være sikker paa allerede nu, og at jeg haaber, vi kan blive Venner.“

Han traadte et Skridt frem imod hende, og hun trak sig tilbage indenfor den aabne Dør, hvor han fulgte hende. Hans Levevis havde aldrig været synderlig belemret med almindelige Vedtægtshensyn. Det var hans Optræden heller ikke, da han lidt efter lagde Armene omkring hendes Liv, og hun, smilende gennem Taarer, forstod, at fra nu af var deres Veje en.

Udenfor skinnede Solen paa Jims Oppakning, som ikke længer skulde blive en uvelkommen Byrde, fordi den skulde bæres ind i Løfternes, Bedrifternes og de gyldne Drømmes Land.

BROPILLENS HEMMELIGHED

AF

LARSEN SKANDS

ILLUSTRERET AF V. JASTRAU

I den nordamerikanske Fristat Oregon paabegyndtes for nogle Aar siden Bygningen af den saakaldte Oregon-Bro, som over Columbia river forbinder Byen Lewistons to Halvdele.

Columbia river er paa dette Sted dyb, og Jordsmonnet sumpet og blødt, helt ned til 50 Meters Dybde. Det voldte derfor store Vanskeligheder at faa den midterste Bropille tilstrækkelig solidt funderet. Dog lykkedes det ved Benyttelse af alt, hvad den moderne Teknik stiller til uforfærdede Ingeniorers og Arbejderes Raadighed, at fuldende dette vanskelige Arbejde, og Pille Nummer

3 staar nu som noget af det mest storslaaede, Menneskesnille og Menneskehænder nogensinde har frembragt.

Ja, Columbiabroen staar som et lysende Monument paa det Genialitetens Overdrev, hvortil Menneskenes Intelligens er naaet.

Pille Nummer 3 skyder sig op af Columbia rivers gule, hastende Vande i urokkelig Majestæt, som havde den staaet der fra Tidernes Begyndelse. Granitfrisernes sære Dragehoveder luder ud over Strømhvirvlerne, og griner ondt ud i Luften, som gemte de paa en dyb og frygtelig Hemmelighed. — Ja, saa diabolsk er Grinet, at den, der kender Pillens Hemmelighed, kunde fristes til at tro, at Kunstneren, som har skabt Maskerne, var inspireret af den, da han lavede den.

Hvad enten han har kendt Hemmeligheden eller ej, saa smiler Maskerne, og deres Smil er forvredet og djævelsk. En Haanlatter op til Menneskenes Børn, som i Stolthed vandrer over deres Værk i Bevidstheden om, at det højeste er naaet.

Det højeste er naaet. Jeg kunde tænke mig, at Maskerne i Uvejrsnætter, hvor Floden iler af Sted med larmende Strømhvirvler, hvor Himlen flænges af Lyn og Tordenen brager, Nætter, da Menneskene angste kryber sammen i deres Boliger, som rædde Dyr i deres Huler, — jeg kunde tænke mig, at Maskerne i slige Nætter mumler i deres Skogren: Det højeste er naaet. — Stakler Naar bliver I kloge? — Det højeste har her kostet et Menneskeliv. — En Bro for et helt Menneskeliv. — Er det Handel. — Har ikke den ulykkeliges Død revet Stæren fra jeres blindede Øjne, saa at I ser, at Kampen ender i Fordærvelse. At jo højere Livet skrues op, jo mere Atmosfæren presses sammen, — for at I kan naa højere og højere, dybere og dybere, — jo før har I Katastrofen. I laver nye Vaaben, nye Skibe, nye Jernbaner, Farten sættes op, — hurtigere, endnu hurtigere, er Kampraabet, der staar som et Bulder Kloden over. I raser afsted med opspilede Øjne og dæmrende Vanvid i Hjærnerne, — hurtigere.

— Atmosfæren sønderdeles, presses sammen i stønnende Maskiner, — sendes ind i Staklers halvædte Lunger, — paa det, at I kan komme højere og højere, — dybere og dybere. Og Vanviddet hænger foroven i Taagerne, hvortil I vil naa op, og siver i sagte Dryppen dybt nede i det Jordens Indre, hvortil I vil ned, — og I bliver ved, — højere og dybere, — hurtigere og hurtigere, — indtil Katastrofen er over jer, — og saa — —forstaar I den ikke. —

Stenmaskerne paa Columbia-Pille Nr. 3 smiler, og den opmærksomme Iagttager finder disse Tanker bag Smilet. — —

— Stenkolossens Hemmelighed. —

Stenkolossens Hemmelighed staar skrevet i Rapportbøgerne for Arbejdet ved Columbia-Broen og ser i al sin Korthed saaledes ud:

25. Juli 1892.

Klokken under Pille Nr. 3 staar i Dag i Dybden 48 Meter under daglig Vande. Arbejdstrykket i Klokken er 5¼ Atmosfære. Arbejdet standset Kl. 12 Middag. Formand Jack O'Brien, som havde Italienerholdet „Brogo", blev syg i Klokken og fik et pludseligt Anfald af Vanvid. Døde Kl. 2 Eftermiddag. — — — — — — — — — —

Rapporten er skaansom. Der staar intet andet, end at Jack O'Brien døde Kl. 2 Eftermiddag. Hvad der foregik i de to Timer, fra Kl. 12 til Kl. 2, derom ties der.

Bedst var det maaske at tie ogsaa, at vie Jack O'Briens Historie til Glemselen, og lade Maskerne smile deres syge Smil uden at forklare, hvorfor de smiler. — Men da Jack O'Briens Vanvid og vanvittige Gerning ikke var Udslaget af nogen Tilfældighed, men en Konsekvens, som uvægerlig maatte følge af den Maade, paa hvilken Omstændighederne kædede sig sammen ved Broarbejdet, — mener jeg, at hans Historie bør kendes, — og mulig bidrage til, at Maskernes Smil opfattes, — og forstaaes.

— — —

For ret at give et Begreb om det Forfærdelighedens Skær, der hviler over de Begivenheder, som fandt Sted under Bygningen af Pille Nr. 3, Begivenheder, som en sollys Julidag, ødelæggende Menneskeliv, faldt Slag i Slag, kædede sig sammen i lynsnar Hast, og bærende Følger som ingen, — mindst Forbryderen — skulde forudse; for ret at finde den Belysning, hvorunder det skete skal ses, er det nødvendigt at skildre den højspændte Kompression, Atmosfærens Komprimering, der skabte Forbryderen og Forbrydelsen. — Et stadig nerverystende Højtryk, der ødelagde Menneskets Tænkeevne, Time for Time skar væk af dets Kultur og Civilisation, saa at det Nu kom, da det stod nøgen og brutal, som Kain i Tidernes Oprindelse stod ved sit blaffende Baal. Det Nu, da det følte alt svigte omkring sig, da det følte sig alene mellem fremmede Væsener, der kun vilde dets Død.

— Et Øjeblik, da Tanke og Fornuft er forsvundet, — og kun det snøftende Instinkt er tilbage. —

— Nervechoc paa Nervechoc, der hamrer Sundhedens Modstand ned. Stadig Skræk, der jævner alt ud, saa at Tankerne til Slut ligger som dødt, grønt Slim, af hvilket Vanviddets spæde, hvide Blomst spirer op. — Staklen føler det gro i Hjærnen, — og giver sig hen. —

Til Slut er han arbejdet op i en navnløs Rædsel, en feberrystende Spænding. De flommede Pupiller svømmer i Øjnene, der stirrer ud i Taage, — indtil de fæstner sig ved det Punkt, der giver Galskaben Føling med Omverdenen. — Vanviddet bryder ud, den spæde hvide Plante vælder ud, i et Nu, dens raaddenrøde Blomster dirrer i ubændigt Velvære, — og Staklen er gal. — —

— — —

Han ligger med skæv, fortrukken Mund og stirrer tomt op mod Glødelamperne . . .

Jack O'Brien havde sin gode Forstand, derfor blev Jack O'Brien gal. — Det er denne Paradoks, som Maskerne paa Columbia-Pille Nr. 3 finder saa uimodstaaelig morsom.

Tidlig paa Foraaret, straks efter Isbruddet paa Columbia river blev Dykkerklokke Caisson Nr. 3 bugseret ud paa Floden og sænket der, hvor Pillen skulde staa. Luften blev langsomt lukket ud af den, og efterhaanden, som den sank, blev dens to Skakter forlængede, saa at de stadig ragede op over Vandet. Da den omsider naaede Bunden, Vandet var der 12 Meter dybt, blev den belastet med Beton, og Luften blev atter pumpet ind i den. Skakterne blev foroven forsynede med Luftsluser, nogle store, lufttætte Jernkamre, som staar i Forbindelse med den ydre Luft ved et stort, tætsluttende Dæksel, og som i Gulvet er forsynet med en Slags Falddør, der aabner Nedgangen til Skakten.

Nogle Dage efter paabegyndtes Arbejdet i Klokken, idet første Hold Italienere modtog det nødvendige Arbejdstryk, to Atmosfærer, i Luftslusen og gik ned.

For at illustrere, hvad det vil sige for den menneskelige Organisme, at „modtage to Atmosfærers Tryk", vil jeg anføre, at i tekniske Haandbøger, som behandler Arbejder i Dykkerklokker, staar kort og godt, at de Mennesker, som faar Blodstyrtning, Næseblod, og hvis Trommehinder springer under Modtagelsen af Arbejdstrykket i Luftslusen, — de egner sig ikke til at arbejde i Dykkerklokke. —

Jack O'Brien fik saa vist ikke Blodstyrtning, han havde i snart en halv Menneskealder arbejdet i komprimeret Luft, og en lidt usædvanlig Barometerstand generede ikke hans Aandedræt. Han var nervøs og rystede paa Hænderne, og han var næsten døv, hans Øjne var blodskudte og pressede halvt ud af Hovedet, — men han holdt til det endnu. —

Han var den første, som gik ned, da Klokken var tørlagt, og efter ham kom hans 10 Italienere.

Dette Folkefærd udviser en særlig Evne til at arbejde i højt Lufttryk. De kan taale ubegribelig meget og holder til pludselige Trykforandringer, hvor andre vilde styrte om med sprængte Blodkar.

— Naa, Arbejdet begyndte, og Klokken sank daglig. Luftkompressorerne skød stadig ny Luft ned i Klokken, den gamle steg op, i Sprøjt og store Bobler, og markerede paa Overfladen af Floden Klokkens Kontur. —

Klokken sank stadig, og Trykket steg. Jo dybere den kom, desto større Lufttryk maatte der til, for at holde Vandet ude, og det varede

ikke længe, inden de to Atmosfærer blev til tre og fire.

Dag og Nat arbejdedes der. Holdene skiftede, afløste hinanden i Klokken og inde i Land. Kedlerne var under stadig Spænding, Dag og Nat. Dampmaskinernes Ventiler lød Døgnene igennem i ensformige Klæp-Klæp-Klæp, — kun denne Lyd og de brede Drivremmes Knagen, og en knurrende Brummen fra den elektriske Lysmaskine. Luftpumperne arbejdede ustandselig. — Luften sugedes ind i store Snøft, gennem et Rør, der stak op af Maskinhusets Tag, — gik gennem Kompressorer og Filtrer, — pressedes mere og mere sammen, afkøledes og spyedes til Slut, gennem en mægtig Staalledning ned i Dybet, til Klokken.

Hvert Stempelslag mærkedes dernede. — Luften pressede paa Trommehinderne i ujævne Stød, smertede som om Snoge aad sig gennem dem, gnavede og borede sig ind. Øjnene løb i Vand, og Luften synes at staa i Gnister og Flammer. Pulsslaget dunkede og hamrede i store, tunge Slag, der formelig bevægede Hovedet i Ryk.

— — Den komprimerede Luft ligger som Røg i Kamret, — som gul Mados, — og Glødelampernes svage røde Skær formaar kun at lyse halvt op i Klokken, der ligger i Skumring, — en Skumring, der trykker og trykker paa Hals og Bryst og lammer Musklerne. —

Men det faar ikke hjælpe, — grave, — blot grave, — længere ned, dybere — stadig dybere, — og Trykket vokser.

Det er ikke længere Luft, der sendes ned. Det er et Præparat, der har gaaet gennem Cokesilte, Træbaal, Mælkefiltrer og Svovlvand, dens Kulsyreindhold er formindsket ellers vilde den dræbe. Nu dræber den ikke, men den er bleven tør og hed, Hals og Tunge svier, som var det Syredampe, der indaandedes. —

Italienerne arbejder. Med rallende Aandedræt bøjer de sig over Spaden, knubler den ind i Grunden, spænder Rygmusklerne, saa at Lungespidsen mærkes op under Skulderen i Stik, rykker og vrider, river Jorden løs og dynger den i Elevatoren, som gaar i den ene Skakt. — Stadig dybere, — dybere og mere Tryk, — daglig mere Tryk. —

Da de fire Atmosfærer er naaet, gaar der en Skælven gennem de undersætsige Italienere. De lader Blikket vandre fra Trykmaalerne til Jack O'Brien. Han møder deres Blikke med et mørkt, truende og peger uden at sige et Ord, paa Grunden, de staar paa, — og de tager fat, mens Hjertet koger, syder i Brystet paa dem. — Længere ned endnu. —

Og Trykmaalernes Visere kravler langsomt opad. —

Timerne skrider frem, Arbejdet gaar sin rolige Gang. Pludselig slikker en Tunge Vand ind under Klokkens Kant, Arbejderen, der opdager det, gør et Tegn og ser sig om, overalt glider Vandet ind og begynder at rive Stene løs og sprøjter. — Jack O'Brien ser paa Trykmaalerne, — Trykket er sunket. Det dirrer i Klokken, en svag Rysten blot — og Vandet kommer hurtigere. Der lyder et Klinger paa Telefonen, som hænger paa Klokkens ene Væg og fører op til Maskinstuen i Land. Jack O'Briens Stemme lyder hæst i Mikrofonen. Han raaber højt, giver en Ordre, Pumpeslagene bliver hurtigere og hurtigere, de lyder som anstrængte Gisp. Trykket stiger, Viserne gør Hop opad, det borer og æder i hamrende Slag mod Trommehinderne, men Vandet forsvinder, og der graves videre — dybere — dybere — og højere Tryk.

Klokken glider lydløst nedad. Skakten bliver længere og længere at komme igennem. Arbejdernes Gang nedad over Trinene bliver lidt efter lidt vaklende og famlende. Fødderne staar usikkert, Hænderne søger efter Trinene og faar kun daarligt fat, — men nedad gaar det.

Spændingen vokser stadig, uden at der tilsyneladende sker noget, indtil om Aftenen, den 24. Juli, da en af Italienerne falder om oppe i Luftslusen. En lille Bloddraabe, der pibler frem i den ene Mundvig, er det eneste Tegn paa, at der er noget i Stykker i ham.

Han ligger sammenkrøben paa den lukkede Falddør uden at bevæge sig. Øjnene stirrer hjælpeløse op i Halvmørket, — og Blodet piner sig langsomt ud i store Draaber gennem de sammenpressede Læber. Kammeraterne staar magtesløse omkring ham, de formaar intet. Mekanisk søger deres Blikke Trykmaaleren, hvis Viser langsomt synker nedad.

Jack O'Briens Ansigt udtrykker Medlidenhed og noget, der kunde minde om Skræk, han skotter uroligt til Siden, — bevæger Læberne og siger maaske noget, — det tunge Lufttryk dæmper Lyden, saa at der skal raabes højt, om man vil høres, — saa griber han famlende om de to store Ventilhaandtag, hvorigennem Tilledningen og Afledningen af den sammenpressede Luft dirigeres, han drejer dem begge om i et Ryk, — og Trykmaalerens Viser gaar igen opad. — Trykket stiger.

Den faldne Arbejder snapper efter Luften, der hvisler og piber ind i Slusen. Falddøren, som har været holdt oppe af Lufttrykket nede fra, synker langsomt ned. Arbejderne løfter den syge Kammerat op og bærer ham forsigtigt ned gennem Skakten, — ned i Klokken, hvor de lægger ham paa Jorden.

Det er hans eneste Redning at blive i Trykket, kom han ud i den frie Luft, vilde Blodet sprænge ud genem Aarer og Celler, og intet kunde hjælpe ham.

Jack O'Brien bliver alene hos ham, de andre maa op. De har allerede altfor længe været udsatte for de fem Atmosfærer, der dynges sammen i de hede Maskiner og sendes ned — i Slag paa Slag, — til Jack og den Syge.

Arbejderne vakler op gennem Skakten og staar atter i Slusen. Ventilerne drejes, og Trykket syn-

ker atter. Det stikker og jager i hver eneste Fiber, men det skal udholdes, det er ikke blot dem selv, deres eget Liv, der staar paa Spil, den døende Kammerat dernede i Klokken skal have Hjælp, hurtig Hjælp, — og Trykket synker, hurtigere end sædvanlig. Ventilerne staar fuldt aabne, og Smerterne forøges. —

Med bøjede Hoveder staar de, de tilsølede, dødtrætte Arbejdere, det trækker nervøst omkring de lukkede Øjne. Smerterne i Trommehinderne er ulidelige. En og anden trykker Hænderne mod Ørerne, — det hjælper et Øjeblik, men det er farligt, — det borer og æder blot værre, naar de atter tages bort.

Endelig er det forbi. Trykket er sunket til 1 Atmosfære, og de slingrer ud gennem Slusens Dør, ud i Mørket. Smerterne sidder endnu i Kroppen, og hvert Skridt, de gaar, gør ondt.

De ved ikke, at deres Ansigter er fortrukne i Rædsel, Øjnene opspilede og hvidlige, de ser ikke, Folk gaar af Vejen for dem og tror, de er gale, de slingrer blot af Sted med dukkede Hoveder, bøjede og slappede. — Ingen taler, det smerter, naar de bevæger Tungen og Læberne, de stirrer tavst, vildt ud for sig og kæmper sig hen ad Jorden som berusede. —

— — —

— Nede i Klokken hamrer de fem Atmosfærer Syle ind i Hjærnen paa Jack O'Brien og den døende. Minutterne snegler sig af Sted. O'Brien har sat sig ned paa Hug ved Siden af Kammeraten, han holder hans Haand i sin og mærker Pulsen blive langsommere og langsommere. Der er en indvendig Forblødning i Gang, et usynligt Saar, gennem hvilket Blodet risler ud og fylder Lungerne. — Han ligger med skæv, fortrukken aaben Mund og stirrer tomt op mod Glødelamperne, der sidder som Lyspletter i Taagen.

Hans gurglende Aande lyder fjernt og svagt.

— Minutterne gaar, og omsider kommer Lægen.

Jack O'Brien opdager ham ikke, før han hører et Legemes Fald og ser ham ligge i Olieovertrækstøjet nedenfor Skakten. Svimmel af Lufttrykket er han snublet paa et af de nederste Trin og er falden ned.

Jack O'Brien rejser sig og hjælper ham paa Benene.

Den elegante Læge, Lewiston Dameverdens Løve, dejser og svajer og maa støtte sig til O'Brien. Ansigtet er graablegt, han aander med aaben Mund og raller. —

Jack O'Brien lægger ham saa ned ved Siden af Arbejderen og lukker hans Forbindstaske op. Lægen, der følger hans Bevægelser i en tør Stirren, nikker svagt, da han omsider finder en Flaske med en vandklar Vædske i. Jack løfter saa først Arbejderen op og væder hans Tunge med noget af Flaskens Indhold, derefter Lægen.

— — —

Ved Midnatstide vakler der tre Skikkelser ud af Luftslusen. Jack O'Brien har paa sine Skuldre baaret de to andre op gennem Skakten.

Hans Smerter er forlængst ude i det ubegribelige. Det er ikke Smerter mere, det er en bedøvende Følelse af, at Indvoldene er fyldte med kogende Syre, hvis Dampe ætser Trommehinderne op. —

— Jack raver afsted med lange Skridt og udbredte Arme, — og naar Barakken og sin Seng uden at være sig noget bevidst.

Den Nat sker Forvandlingen med Jack O'Brien.

Han bliver sindssyg, mens han sover.

Han kan ikke mere. Trykket har taget hans Forstand. Herredømmet over Fantasien er tabt, og med slappe Tøjler lader han staa til, — ud i det store Vildnis, — hvor han skal dø.

— Jack O'Brien sover roligt. Hans Bryst hæver og sænker sig regelmæssigt, og hans Aandedræt er dybt og langsomt. Hans Ansigt har fundet Hvile i et tilfreds og glad Udtryk, han har fundet Fred, — ingen ser eller skulde ane, at Lyset langsomt gaar ud for ham, som han ligger der. — At noget ondt og skjult, som i de sidste Døgn har luret paa ham, — nu er over ham og sniger sig ind i hans Hjerne, — ingen ser det, eller skulde ane. —

Det er Jack O'Briens sidste Nat, og han sover roligt. — Hvilende paa Ryggen glider han bort, — ud i ukendte Vidder. — Hylsteret ligger uforandret, men hans forpinte Sjæl driver langsomt bort, — ud i Mørket, — ud i Sfærer, hvor den maaske finder Roen og Hvilen, den aldrig fandt paa Jorden. —

— — — Han gør en Bevægelse, hans Arm glider ud over Kanten af Sengen og hænger dødt ned, — han smiler i Søvne, et glædesdrukkent Smil, som om han saa' ind i Saligheden. —

— Og Smilet visner langsomt. —

— Natten gaar. — Jack er den første, der er oppe. Han klæder sig paa og vækker de andre. Der er intet at mærke paa ham, kun nu og da glider en smertelig Trækning hen over hans blodsprængte Ansigt, ellers finder Kammeraterne den Morgen Jack som den samme godmodige — lidt melankolske Kammerat. —

— — —

— Solen stod højt paa Himlen, da Italienerholdet Brogo tørnede ud af Barakken og begav sig paa Vej til Arbejdsstedet. Den Arbejder, der blev syg den foregaaende Dag, blev tilbage, han maatte holde Sengen nogle Dage, og de øvrige med Jack O'Brien i Spidsen gik saa i Flok den tunge Gang til Skakten — Helvedet, hvor de vidste, de engang, før eller senere, vilde blive borte, — vilde faa en kvalfuld Død. — De gik støt Skæbnen i Møde. Intet skulde rokke dem. Fremad og nedad saa længe de orkede det, saalænge Lungerne holdt til Svovlpræparatet, der pumpedes ind i deres ødelagte Kroppe.

De kneb Øjnene sammen mod Solen og duvede fremad. Ikke et Ord taltes. De var vænnet af med at tale. I Klokken kunde de ikke tale, og oppe i Luften mellem de mange fremmede

Mennesker havde de intet at tale om. Hver for sig var groet ind i sig selv og tænkte kun paa Trykket — og Skrækken. —

Da de naaede Arbejdspladsen ved Floden, gik Jack O'Brien ind i Maskinstuen. Han undersøgte hver Dag Pumperne og Trykmaalerne, konstaterede, at de viste rigtigt, og vekslede et Par Ord med 1ste Maskinmester, som var en Slægtning af ham.

Maskinmesteren hørte med til Holdet „Brogo". Trykluftsarbejderne maatte have en Mand ved Pumperne, som de kunde stole paa, han holdt deres Liv i sine Hænder, derfor kunde de ikke overlade dette ansvarsfulde Hverv til en ubekendt.

1ste Mester var Svensker og hed Nordbom, en indesluttet, tavs, alvorlig Mand ligesom O'Brien, og de to havde sluttet et Venskab, der var inderligere og sundere end de fleste Venskaber, der sluttes Jorden over. Det var saa naturligt, at de skulde finde hinanden. Det var Livet og Døden, den højspændte Kamp mellem de to Begreber, der havde bragt dem Side ved Side, — og de kæmpede urokkeligt. —

Nordbom havde i de sidste Dage været en Del nervøs. Maskinerne havde aldrig før arbejdet under saa højt Tryk og var overanstrengte. Hans øvede Øre hørte overalt, hvor han færdedes i det komplicerede Anlæg, en undertrykt Stønnen, der stadig blev tydeligere og tydeligere. Det skreg i Lejerne, hvormeget Olie der end sprøjtedes ind. Der lød Lyde om Natten, som mindede om menneskelig Vaanden, — han løb efter Lydene, opsøgte dem, var overalt, hans vagtsomme Øje saa' alt. — Han bed Tænderne sammen og gav sine Ordrer i brutal Snerren, og der pareredes, saa præcist som aldrig før. Hans Sindstilstand forplantedes til Assistenter og Fyrbødere. Der dirrede en Feber gennem alt. Navnlig om Natten, naar Lysmaskinerne, der besørgede Strømmen til de mange Hundrede Buelamper, som tændtes oppe ved Broarbejdet, sendte deres dybe Syngen og knitrende Hvislen ind i det Kaos af Lyde, der fyldte Maskinstuen, navnlig da saas der en urolig Spænding paa alle Maskinisternes Ansigter. Øjnene havde et stadigt lyttende Udtryk, som ventedes en Katastrofe hvert Sekund.

Hin Morgen blev der kun vekslet et Par ligegyldige Bemærkninger mellem O'Brien og Nordbom. Det var, som om de begge undgik at tale om det, de tænkte paa.

Der havde alligevel været noget vist forceret over O'Brien, som ikke var undgaaet Nordboms Opmærksomhed, og han havde set ham smile et underligt fremmed Smil, da han stod og saa' paa den store Kompound-Dampmaskine, som drev Værket.

Da O'Brien havde inspiceret og fløjtende gik ud af Maskinstuen, havde Nordbom Følelsen af, at der var noget galt fat med ham, han gik efter ham og blev staaende i Døren til Maskinhuset, indtil han havde set dem alle forsvinde ind i Luftslusen.

— Trykket var den Morgen for første Gang over 5 Atsmofærer. Det havde været lige saa højt oppe den foregaaende Aften, men det virkede langt stærkere nu, da Arbejderne om Morgenen skulde modtage det. Den demoraliserende Tanke, at det her var første Gang, der var budt Mennesker saa højt Tryk, højere end 5 Atmosfærer, gjorde sikkert ogsaa sit til at bringe Feber i det urolige Blod. Arbejderne rystede af Skræk og troede ikke længere selv paa, at det gik godt. Intet Ord blev vekslet eller kunde veksles, mens de stod i Luftslusen, og de kunde ikke se hverandres Øjne, men Tanken om, at dette her gav Døden, ufravigelig, sneg sig ind over dem alle, og det var med den Følelse, de bøjede sig udover den mørke, dystre Skakt, da Dækslet, efter at fuldt Tryk var naaet i Luftslusen, med et dødt Knald faldt tilbage og aabnede Passagen.

Skakten oplystes forneden af Glødelamperne i Klokken. Deres røde Lys afspejlede sig paa dens Vægge, — det saa' ud, som om den var oversprøjtet med Blod. Alle Arbejderne saa' det, de havde aldrig lagt Mærke til det før, men i Dag saa' de det — og gøs — og gik ned i Skakten.

Langsomt gled de ti mørke Skikkelser nedad. Tyve Fødders tunge Skraben. Ti Menneskers hæse larmende Aandedræt, den komprimerede Lufts Susen og Hvislen i hurtig Takt, — det var de Lyde, der hørtes i Dødsstilheden, som altid herskede dernede.

Omsider stod de i Klokken. De fik Spaderne fat, O'Brien gav en Ordre i Telefonen, hans Stemme lød som sædvanlig, maaske fordi han altid maatte raabe saa højt, han kunde for at blive forstaaet, — og et Øjeblik efter, at Ordren var givet, begyndte Elevatoren i den anden Skakt at bevæge sig. De opgravede Brokker skovledes i Spandene, — og for hver Spand, der gik op, fyldt til Kanten, sank Klokken — dybere — og dybere. —

Trykket steg umærkeligt, det blev holdt nede paa det mindst mulige, Vandet stod med sin Tunge slikkende ind over Arbejdernes Fødder, og Trykket maatte stige. Dybden blev større for hvert Minut, der gik. Tiden sneglede sig af Sted under stadig Kamp mellem Lufttrykket og Vandet. Tungen slikkede frem og blev dreven tilbage, kom frem igen, blev jaget ud, — idelig gentoges det. —

O'Brien stod hele Tiden ved Telefonen, hvor han gav Ordre efter Ordre til Nordbom. Pumpeslagenes Hastighed varierede i det uendelige. Denne Uregelmæssighed, og de stadige Ordrer i Telefonen, prægede hele Arbejdet hin Formiddag.

Der laa noget explosivt i Luften, det hele kom til at staa i en ny grel Belysning for Arbejderne. Indtil i Aftes var alt gaaet, som det var gaaet de Hundrede Gange før. Der var ikke sket noget nyt. Trods den Dødsfare, der

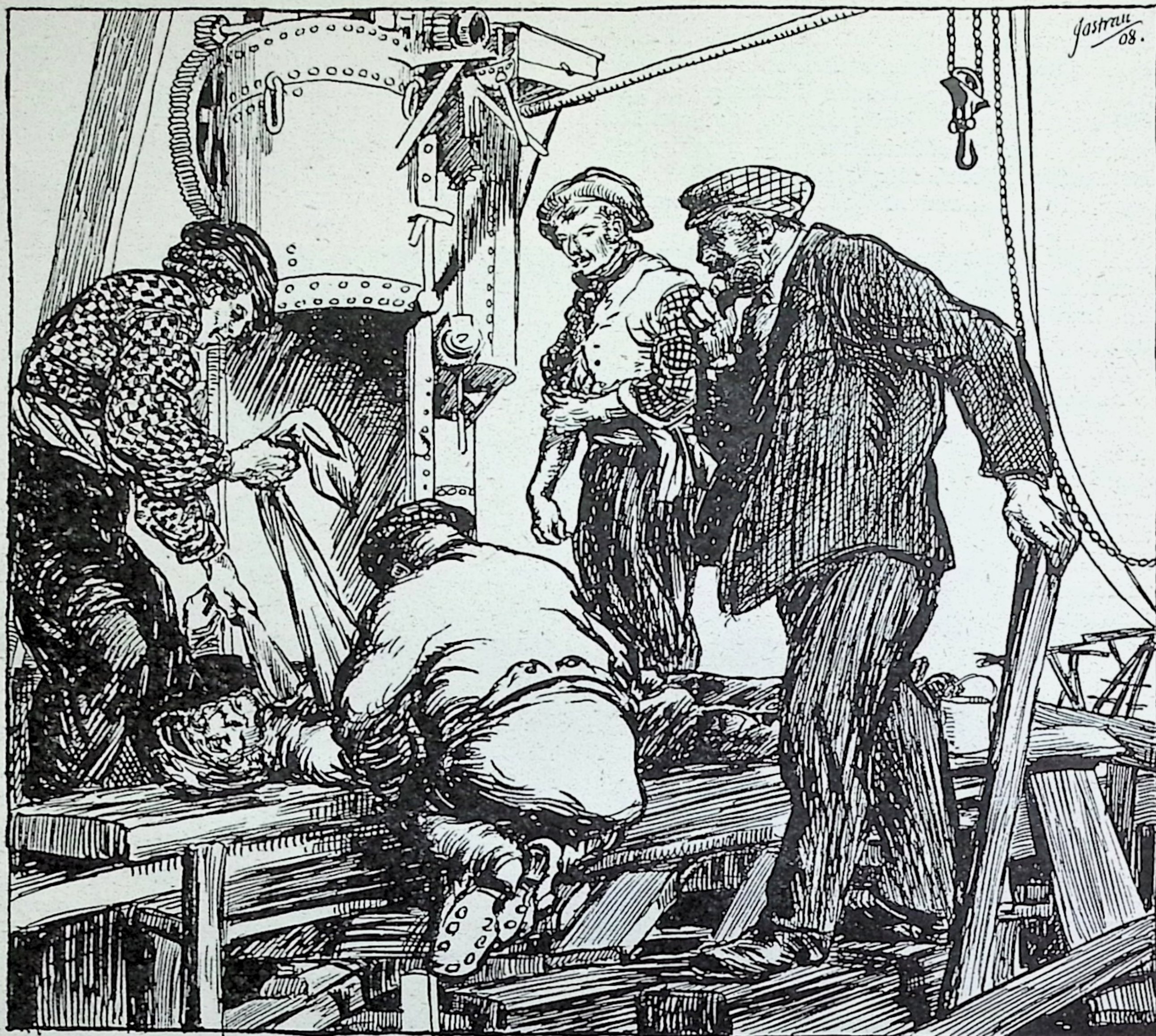
svævede over deres Hoveder, var de rolige, fordi det altsammen var prøvet før, men i Aftes, — det, der hændte i Aftes, at den ene af dem faldt livløs om, det, der hændte i Morges, at Jack O'Brien fløjtede en lystig Melodi, da han kom hen imod dem fra Maskinstuen, — navnlig dette sidste havde gjort Indtryk paa dem.

Nu stod de sammenbøjede ude ved Kanterne af Klokken, saa' Vandtungen bryde ind hvert Øjeblik, hørte O'Briens mere og mere anstrengte Stemme i Telefonen, mærkede Lufttrykket stige, — følte det skære ind i alle Ledemod ved enhver Bevægelse, havde en Følelse af, at noget pressedes sammen i Hjærnen — mere og mere, mærkede Spændingen vokse deroppe, hver Gang O'Briens Stemme lød i Telefonen, viste, at den maatte vedblive at vokse, at hans Stemme maatte vedblive at lyde. De kunde se paa Vandet, der trængte ind, naar han igen vilde skrige sine hæse Ordrer, vidste, hvilken Takt Pumpeslagene vilde lyde i, naar Ordren var givet. — — Det hele blev til en pinefuld, halv sanseløs Døs for dem, en halvbevidst Tilstand, i hvilken de arbejdede automatisk, — og haardere end de selv vidste af. — Intet Øjeblik faldt det dem ind at holde op, — at redde Livet ved at gaa op og aldrig gaa ned mere, — intet Øjeblik kunde de tænke det. — Blot grave videre, — grave dybere, indtil de en Gang naaede Dybden — eller kvaltes.

— Og Klokken sank Tomme for Tomme, — og Trykket steg. Pumpeslagene lød som hæsblæsende Gisp. —

Arbejdet havde været for haardt for Jack O'Brien, til at han havde kunnet give sig hen til sine Tanker blot et eneste Sekund. Nu hen mod Middag kom det Øjeblik, da han var overladt til sig selv. Arbejdet var gaaet støt og roligt et Par Minutter. — De Par Minutter, der skulde til for at hidbringe Katastrofen, indtraf i det Nu, da O'Brien ikke var optaget af Arbejdet, men af sig selv. Han fik Tid til at mærke Pumpeslagenes Helvedstakt. Han fik Tid til at mærke, at Trommehinderne, der overanstrengtes den foregaaende Nat, nu ikke kunde holde til mere, indsaa', at om nogle Sekunder var han færdig. — Han skimtede i det taagefyldte Halvmørke Skikkelser, der bevægede sig. For hans flimrende Øjne antog de Former, han ikke før havde set. De blev til Fabeldyr, graadige Uhyrer, som kun ventede paa det Sekund, da de kunde kaste sig over ham. — Han saa' de blanke Spader og Hakker glimte, — og Glimtene blev til røde, blodsprængte Øjne, der stirrede paa ham, betragtede ham. — Han følte pludselig Trykket. Det var, som om han aldrig før havde mærket Trykket. I et Nu var det over ham, knugede ham sammen, trykkede og klemte Brystet sammen, saa at han ikke kunde aande. Hans Blikke flakkede op mod Klokkens Loft. Han tænkte først nu paa de Milliarder af Pund, der hvilede paa dette

Han stirrede paa den rødlige Plet, som skinnede af Fugtighed . . .

Først blev der langet en Bylt op, og saa blev der baaret et Lig op — Jack O'Brien.

Loft, hele den mægtige Pille, som stod paa dette Loft, han syntes, det bølgede og gav sig, — det svimlede for ham, — Trykket — Trykket var over ham igen, — han mærkede det altsammen, — alt slog sammen for ham, — han strittede forgæves imod, — og bukkede under. —

Hans Blik søgte rundt i Taagen og standsede ved en Plet af Grunden, som var belyst af en Glødelampe. Han stirrede paa den rødlige Plet, som skinnede af Fugtighed, — stirrede og stirrede, og vaklede der hen imod, bøjet med Armene strakte frem for sig. Arbejderen, som gravede nærmest ved den belyste Plet, fik Øje paa ham og traadte nogle Skridt bort. Jack O'Brien smilede, det samme Smil, han havde smilet om Natten. —

Dèr, dèr var jo, — han lo en hoverende, klukkende Latter for sig selv. — Nu endelig stod han ved det, der Livet igennem havde været hans Drøm, — endelig. — Hans Latter lød højere og hæst, — pludselig rettede han sig, saa' sig omkring, kun den ene Arbejder havde set ham, set, at han lo. O'Brien greb sig for Panden, saa satte han sin Fløjte for Munden og peb, en skarp, skingrende Piben, der skar gennem den sammenpressede Atmosfære. Arbejderne hørte Lyden og holdt op at grave. Uden at mæle et Ord eller se paa hverandre satte de Værktøjet i Pyramider.

Jack O'Brien stod under Skakten med den ene Arm opstrakt pegende op i den.

De kendte ikke Jack O'Brien mere. Det var en anden, der stod dèr midt i Klokken, en anden med et fremmed Ansigt, som engang havde lignet O'Briens. Øjnene var ikke hans, og det svage Smil, der laa om hans Mund, havde de aldrig set før, — men de lystrede. — En efter en forsvandt de op ad Rebstigen, som hang ned i Klokken fra Skaktens nederste Aabning.

Da O'Brien var ene, gik han over til den rødtskinnende Plet paa Jorden, lagde sig ned paa Knæene og gravede nogle Haandfulde løs af Grunden og gemte det i et Tørklæde.

Smilet hvilede uforandret paa hans Ansigt,

han saa' sig triumferende om i Klokken, idet han gik op ad Rebstigen med den lille Bylt trykket tæt ind til sig. Da han kom op paa Trinene i Skakten, tøvede han et Øjeblik, saa trak han sin Tollekniv frem og skar Rebstigen over.

Arbejderne ventede paa ham oppe i Luftslusen, og Udblæsningen af Trykket fandt Sted straks, da Jack var kommen op gennem Falddøren.

Udblæsningen varede omtrent en Times Tid og skulde have varet længere, men O'Brien lukkede — i sin sælsomme Glæde — Ventilerne højere op end de skulde, — og Kl. 12 stod de alle ude i den frie Luft. Uden at bekymre sig om de forbavsede Arbejdere, styrtede O'Brien af Sted hen mod Maskinhuset, varligt holdende Bylten ind til sig. Han traf Nordbom ved den store Maskine og gjorde Tegn til ham, — han gispede for stærkt til at kunne faa et Ord frem, — at han vilde tale med ham, og gik hurtigt ind i Nordboms Kontor, som fandtes i det ene Hjørne af Maskinstuen.

Maskinmesteren skyndte sig efter ham. Hans Anelser fra om Morgenen var nu blevet til Vished. Hektisk røde Pletter blussede paa Jack O'Briens Kinder, Øjnene, der skinnede i Feber, Smilet, Smilet fra i Morges, da han stod ved Maskinen, — alt lod ham se, hvordan det var fat med Formanden. — Der maatte være sket noget.

— Da han stod inde i Kontoret, sprang O'Brien hen til Døren, laasede den og sagde hæst, idet han ludede over mod Nordbom: — Kan Du tie? —

Det gav et Sæt i Maskinmesteren, — om jeg kan tie, hvis jeg s k a l tale, saa k a n jeg ikke tie, — Du er syg, Jack.

O'Brien svarede ikke. Med et vildt Blik holdt han Bylten hen for Nordboms Øjne og hviskede med en Stemme, der rystede af Bevægelse, — Guld, Guld, Du, — der er Guld i Klokken — rent Guld, — og det er vort, hører Du, Dit og mit, — vi deler, — vi er rige, hører Du, — rent Guld. —

Fraaden stod ham ud af Munden, han lo hæst og skogrende og svingede Bylten foran Maskinmesteren.

— Du er syg, Jack, Nordboms Stemme lød roligt. — Du kan ikke taale Trykket, Jack, Du taler sygt. Dersom der er Guld dernede, hvor Du kommer fra, saa er det hverken Dit eller mit, det ved Du, og vi faar det ikke, det ved Du ogsaa. Det er Broens Guld, — Byens og ikke vort. — Vi har blot at indberette til Overingeniøren. —

— Du vil indberette, røbe min Hemmelighed, m i n Hemmelighed. Jack formelig skreg, v i, der kunde blive rige. — Er Du min Ven? —

Jack gjorde Mine til at springe paa ham, da Nordbom greb ham om Haandleddene, — nu er Du rolig, Jack. — Du er syg, — gaa hjem. Jeg ved, hvad jeg har at gøre, gaa Din Vej. — Han skød ham ud af Kontoret og saa' ham tumle ud gennem Maskinstuen, hvorefter han straks telefonerede til Overingeniørens Kontor og meddelte ham, at der var fundet Guld i Klokken, og at Arbejdet var standset.

Da Overingeniøren, ledsaget af to Assistenter, nogle Minutter efter indfandt sig i Maskinstuen, var Jack intet Steds at finde, han var set løbende over Gaardspladsen med sin Bylt i den ene Haand, og siden havde ingen set ham.

De tre Ingeniører begav sig da alene paa Vej til Bropillen, og nogle Minutter efter stod de i Luftslusen.

Nordbom gik en hurtig Ronde gennem Maskinstuen uden at se noget Spor af Jack.

Han var nervøs og urolig, bange for O'Brien, han havde aldrig set ham saa ophidset og fremmed som i Dag, han stolede ikke paa ham mere og ventede sig alt. —

Der forløb en Times Tid, — en Time i Uro og Angst for Nordbom, som holdt Vagt ved Telefonen til Klokken. Endnu havde den ikke ringet, men Ingeniørerne var vel ikke naaet ned i Klokken. Uvante, som de var med Trykket, maatte de bruge længere Tid til at modtage det i Luftslusen end Arbejderne.

Da Nordbom efterhaanden blev for nervøs til, at han kunde blive staaende uvirksom paa Manøvrepladsen, satte han en Maskinist paa Vagt ved Telefonen og gik igen ud i Maskinstuen. Uden at konstatere noget usædvanligt, kom han ud i Rummet, hvor Filtrene stod. Han lagde sin Haand paa Trykledningen for at føle Luftens Temperatur og mærkede da en svag Dirren i Røret. Med nogle Sekunders Mellemrum sitrede det svagt, som om der et Sted blev slaaet paa det. Han lagde Øret ned mod det og hørte svage klingrende Slag. Det lød, som om der blev hamret paa Røret.

Medens han stod og lyttede, kom Maskinisten, som havde Vagt ved Telefonen, styrtende ind med et forvildet Udtryk i Ansigtet og sagde, at der var blevet telefoneret fra Klokken, men han kunde ikke forstaa, hvad der blev sagt, og — og Trykket sank, — Trykket sank ustandseligt, skønt Maskinerne gik for „full speed". Nordbom løb ind til Telefonen, som kimede vedholdende. Han greb Mikrofonen og hørte en svag Stemme sige Ordene, — Trykket synker, — Vandet er her — stiger, — mere, — saa blev Ordene til en uhyggelig Gurglen, der svandt hen. —

Nordbom saa' paa Trykmaaleren. Den viste fire Atmosfærer og gik hurtigt nedad. Et Blik paa Maskinerne overbeviste ham om, at de ikke kunde gaa hurtigere, de jog af Sted paa den højeste Hastighed. Ventilernes Klæp fløj sammen til en kvækkende Syngen. Maskinstuen var fyldt af en raslende Larm.

Nordbom stod raadløs. Uden at kunne hindre det, som i dette Øjeblik skete i Klokken, saa' han Trykket synke med rivende Hast, og indsaa, at det kunde blive umuligt for dem

dernede at bjærge sig. Havde han vidst, at Rebstigen var skaaren over, og at de alle tre i Guldfeber og Svimmelhed havde ladet sig falde ned i Klokken fra Skaktens nederste Trin og nu var ude af Stand til at komme op, da vilde Besindelsen sikkert fuldstændig være forgaaet ham.

Han erindrede da pludselig de Slag, han havde hørt paa Trykrøret, og det hele stod ham med et klart. Han gav Ordre til at holde Hastigheden paa Maskinen saa højt som muligt og løb ud paa Gaardspladsen, hvor han standsede ved et Dæksel, som laa over en Nedgangsbrønd midt i Gaarden og aabnede Passagen til Tunnelen, hvori Trykledningen laa. Den Støvsky, der slog op omkring ham, da han løftede dette Dæksel, viste ham, at han var paa Sporet, og uden at tøve steg han ned i Brønden. —

— — — 2 Minutter efter saa' Maskinisten ved Hovedmaskinen Trykmaaleren stige langsomt, og nogle Minutter efter kom Nordbom vaklende ind ad Døren. Han var mere død end levende. Tilsølet og blodig stod han dejsende og snappede efter Luften og var falden om, dersom ikke Assistenterne var sprunget til og havde støttet ham. De hjalp ham hen til Manøvrepladsen, og her blev han, svag og udmattet som han var, indtil Situationen var reddet.

Da Trykket atter var oppe paa det normale, — 5¼ Atmosfære, sendte han Folk ned i Klokken, og først da disse, efter to Timers Forløb, kom tilbage med de tre bevidstløse Ingeniører, lod han sig forbinde; han var saaret og forrevet overalt paa Kroppen.

Efter at Ingeniørerne var kommet op, lod han Trykket gaa af Ledningen og sendte nogle Arbejdere ned i Brønden, der førte til Tryklufts-tunnelen.

Nordbom stod selv derude, da de kom op. Først blev der langet en Bylt op, en lille Bylt, som Nordbom forvarede, og saa blev der baaret et Lig op — Jack O'Brien.

Han var stendød.

Paa hans Jakke, halvt skaaret ind i Tøjet, sad et Stykke Jernplade paa to Haandfladers Størrelse, ellers var der intet at se paa ham. Han var snavset og tilsølet af Vand, men der var ingen større Saar. —

— — —

J — — Ja, det er i Grunden hele Supplementet til den lakoniske Rapport.

— Jack O'Brien blev vanvittig Kl. 12 og døde Kl. 2 ....

Jack O'Briens Hævn kostede ham Livet.

For at hindre, at Guldet i Klokken kom til at tilhøre andre, har han, liggende paa Ryggen i den snevre Tunnel, hugget Hul paa Trykledningen. Det var hans Slag, Nordbom havde hørt. Det Stykke Plade, han har hugget løs, har ramt ham i Hjærtekulen med Tusind Punds Kraft, Ingeniørerne regnede det ud, — og det havde Jack O'Brien ikke kunnet holde til. —

Nordbom, som gik ned i Tunnelen, fandt ham liggende død ved Siden af Lækagen. Han fik med Besvær Liget skubbet bort og en Bandage lagt om Røret.

Det var i sidste Øjeblik, han fik Ledningen tættet. Vandet stod allerede den Gang, han talte med Overingeniøren i Telefonen, fire Fod højt i Klokken, og den Gurglen, han havde hørt, hidrørte fra Vandet, som var brust op omkring Talerøret. —

— Der blev aldrig gravet mere i Klokken under Pille Nr. 3. Klokken blev udstøbt med Beton, og den staar endnu, endskønt Pillen manglede to Meter i at staa saa dybt, som den skulde efter Teorien. Men Teorien har heller intet Steds Plads i sine Formler for Vanvid, derfor maatte Teorien nøjes med det Resultat, der var naaet, og Pille Nr. 3 holder som sagt endnu.

— Det lykkedes at faa Liv i Ingeniørerne, saa der gik kun et Menneskeliv tabt, — Jack O'Briens, og det var den bedste Udgang for ham, thi han døde gal. —

— Paa Væggen over Overingeniørens Skrivebord staar en Glasmontre paa en Hylde, og i Montren ligger paa sort Fløjl en oplukket Bylt. Et gammelt slidt Tørklæde med forvredne Snipper, og paa Tørklædet ligger nogle sprukne rødgule Lerbrokker, i hvilke man endnu ser Mærker af Fingre, — og paa den indvendige Bagside af Montren sidder en Seddel, der kun bærer de tre Ord, — „Jack O'Briens Guld".

PAA FERSK GERNING

AF

D. VON DER LYHE ZERNICHOW

Der var bleven stille i det store Atelier Corot. Lamperne sydede og brændte hørligt under Loftet, mens Kridt og Kul fo'r over Papiret i feberagtig Hast, saadan som altid ved Slutningen af hver séance.

Modellen stod som stivnet i sin anstrængende Bryderstilling. Lysende gul-

hvid traadte hans muskuløse Krop frem fra den graalige Baggrund, blændende lige til Anklerne, der begyndte i rødt og endte i et Par blaaviolette Fødder. Et Par Sveddraaber oppe under Haaret, der blinkede om Kap med hans fløjelsbrune, smalle Øjne, var det eneste synlige Tegn paa, at Trætheden begyndte at indfinde sig efter den anstrængende titimers Arbejdsdag.

Men endnu manglede et Par Minutter til Frihedens Time slog, og Luften ligefrem dirrede af koncentreret Flid. Fra de halvhundrede Staffelier med de smaa og store Tegnebrædter skød Blikkene mod ham som Lynskud. Sammenlignende, maaltagende, undersøgende; men alle med det intens sammentrængte Udtryk, der gav de mange Øjne et ensartet Præg, hvor forskellige de end var i Form og Farve.

Og forskellige var de, Øjnene som deres Ejere. Forskellige i Alder og Udseende, Tale og Nationalitet. Brune og blonde Englændere, Amerikanere og Skandinaver, gnistrende sorte Slavoner, sortsmudsede Russere, blege Parisere og enkelte kosmopolitiske Individer, der gennem Aars Udlændighed havde mistet hvert Nationalsærpræg.

Et dirrende Klokkeslag fra Saint Sulpices Kirketaarn i Nærheden mod de smaarudede Ateliervinduer fik Anspændelsen til at kulminere i et sidste Par Strøg, for saa pludselig at slaa over i en løssluppen Støj og et Mudder uden Lige.

Studiebrædter sloges klaprende sammen, Staffelier skurede mod Gulvet, Smaastole ramlede omkuld under Latter og højrøstede Udbrud, mens Modellen med et Par raske Spjæt med Arme og Ben fik Blodet hurtigt bragt i Omløb igen og forsvandt bag det Skærmbrædt, der dannede Skillemærket i hans Liv, og hvorfra han snart gik frem som en Naturens Søn uden et dækkende Figenblad, snart som en ægte boulevardier med vikset Overskæg, høje Flipper og Tilbehør.

— Hør nu, Miss Adda, i Aften svigter De vel ikke Kulør, men følger med hen i Klubben? spurgte en ung, bredskuldret Yankee og saa' hen paa sin nære Nabo, der vendte Ryggen til ham, travlt beskæftiget med at løsne Tegnesømmene fra sin Studie.

— Det er for vigtigt et Spørgsmaal til at afgøre paa staaende Fod, Jack — svarede denne drillende.

— Saa udnævn mig til Deres Minister, og jeg skal straks lade det gaa i Kommission og lade det vederfares alle Formaliteter og have det færdigt og afgjort i behørig Stand, til vi mødes ude paa Trappegangen — sagde han muntert og søgte at fange hendes Blik, uden at det dog lykkedes.

Hun rullede Tegningen sammen med et resolut Smæld, kastede det halve Franskbrød, der laa urørt igen paa Stolen, hen i Vinduskarmen, rystede et Par Krummer af sit Ærme, og først da vendte hun sig om.

— Men du gode Gud, er De ikke færdig endnu, Duprès?

Den adspurgte fik et Anstrøg af rødt op i sine gullige Kinder.

— Jeg gør blot Baggrunden lidt kraftigere — sagde hun stilfærdigt — for at faa Linjerne bedre frem — og hun traadte et Skridt tilbage med sammenknebne Øjne og iagttog Totalvirkningen af den fuldførte académie.

Miss Adda kastede et Blik ned paa den lille sirlige Mandsling med det velfriserede Lokkehoved og det patetiske Blik, der ikke havde meget tilfælles med den kraftige Skikkelse, der lige havde forladt Modelbordet; men hun sagde intet for ikke at komme til at le af det overraskende Resultat. Angèle Duprès' Frembringelser havde altid en lattervækkende Virkning paa hende.

Hun stod der i fuldt Ovenlys, ung, frisk og straalende som en nyplukket Rose, en skærende Modsætning til den lille Pariserinde, der trods sit svære, velplejede Haar, sine ulastelige Tænder og hele gennemførte Pillenhed, uvilkaarligt bragte Tanken hen paa en eftergjort Blomsterkost, der er falmet og bleget i dagligt Halvmørke.

— Mr. Jules er en Perle af en Model! udbrød Angèle med et tilfreds Suk. — Man bliver helt inspireret af saa megen Harmoni —

Miss Adda lo.

— Inspirationen giver sig Udslag paa mange Maader — sagde hun lystigt, og et lille Ordspil om Ligheden mellem ens kunstneriske Opfattelse og ydre Menneske faldt

hende ind, men hun tog sig i det, da hun saa' op og mødte sin Kammerats Blik. Det udtrykte en saa sværmerisk Beundring, straalede i en saa henført Kunstbegejstring, at hun helt skamfuld tav med sin letsindige Kritik.

— Gaar De lige hjem i Aften? — spurgte hun i Stedet — for saa kunde vi slaa Følge. Jack har ikke godt af altid at faa sin Vilje. —

Angèle Duprès Kinder fik atter det svagt røde Skær.

— Det varer vist lidt, inden jeg bliver helt færdig — sagde hun tøvende og De skal ikke vente, Miss Adda. — Men tak —

— Aa, intet at takke for — afbrød Amerikanerinden tørt — jeg troede, at De var færdig til at gaa. Og Gaden er jo for alle —

I Garderoben var Trængslen og Virvarret som i Noahs Ark. Særlig foran Spejlet og foran de primitive Vaskeindretninger, hvor Sæbeskum i Stænk sad helt op til Loftet. Endelig tyndedes der ud. En efter en og to og tre i Følge forsvandt de forskellige Nationer ud af den aabne Entredør, hvor Lyden af de ungdommelige Stemmer og de raske Spring ned ad de hundrede og tyve Trappetrin tabte sig mer og mer, til de forsvandt ud i det Fjærne.

Jack Maple stod Vagt nede ved Døren med Miss Addas silkeforede Skindkaabe.

— Naa, der staar De! — udbrød hun — Jeg havde for et Minut siden bestemt ikke at lade mig bortføre til Klubben i Aften, men gaa adstadigt hjem i Følge med den smaa Duprès. Men hun kunde ikke faa smølet sig færdig, eller hun vilde ikke — jeg ved ikke hvad —

— Det var Skæbnen, der ikke vilde det, Miss Adda. Og den bør enhver bøje sig for. Slaa op i Deres Katekismus og læs, hvad der staar, og naar De har fundet Stedet, saa læg et Mærke ved det! — citerede han.

Hun hørte ikke paa ham.

— Jeg gad egentlig vide, hvad det er, der stadig holder hende tilbage, efter os andre — sagde hun tankefuldt. — Jeg er vis paa, at der er noget. Før var hun aldrig gladere, end naar vi to kunde slaa Følge. Nu undgaar hun det under alle Slags Paaskud og søger altid at blive den sidste igen.

— Stævnemøde! — sagde Jack ufortøvet.

— Aa Snak! Det lille, halvgamle Menneske! —

— Hvad har Alderen med en Pariserindes erotiske Tilbøjeligheder at gøre? Mr. Jules Snurbart og fløjlsbløde Øjne kan have kastet en Funke i brændbart Stof. Hvem ved—

— Mr. Jules! — Miss Adda vendte sig mod ham og saa' med et tindrende lyst Blik op i sin Ledsagers uforstyrreligt rolige Ansigt. — Og hun kaldte ham netop en Perle! Kan det tænkes muligt! —

— Alt er muligt i Kunst og Erotik!

— Jeg kunde nok have Lyst til — hun standsede paa Trappeafsatsen, hvor de nu var ene igen, og bøjede sig frem over Rækværket og spejdede opad.

Jack forholdt sig tavs afventende.

— Jeg er vis paa, at det kun er Nonsens, hvad De der siger, Jack. Men min Tegning blev igen deroppe, skønt jeg burde have taget den med. Vent et Øjeblik her, saa løber jeg tilbage og henter den. Der er jo ikke noget ondt i at hente, hvad man har glemt—

— Det er i al Fald menneskeligt at tilfredsstille sin Videlyst — bemærkede han og tog en lille Shagpibe frem fra Brystlommen, stoppede den og tændte.

Der var helt stille rundt i Huset, da Angèle Duprès omsider bestemte sig til at lægge sammen og var rede til at gaa. Men hun lukkede blot Døren op og kastede et Blik ud i den tomme Forstue og vendte saa tilbage til den tomme Sal, hvor hver Plads tydelig var betegnet ved en Krans af Krummer fra Brødet, der benyttedes til at viske Kultegningerne rene med.

Paa somme Steder laa det i Dynger med halvt afrevne Skorper og store Billinger generøst strøet om, paa andre var Krummerne saa smaa og faa og Skorpen saa afgnavet, at en Spurv knap havde haft nok til et Maaltid. Angèle vidste af Erfaring, hvor der var noget, der kunde bruges, og hun samlede Stykkerne op og lagde det i en lille Bunke paa en Stol. I Vinduskarmen tog hun tilsidst Miss Addas halve Brød, og hendes Øjne fik atter det samme svømmende Udtryk fra før.

Det lykkelige Menneske! Hvad var et halvt eller helt Brød for hende. Hvad var

vel Sorger og Bekymringer, legemligt Besvær — de sværeste Opgaver for hende, der af Lykkens Gudinde havde faaet alt i Vuggegave. Skønhed, Sundhed, Rigdom — en let Haand og et sikkert Øje, Var noget forud givet i Verden, var hun sikker paa at drive det til noget stort. Mr. Corot var en ganske anden overfor hende end over for nogen af de øvrige Kunstnere. Han erkendte i hende den vordende Berømmelse.

Det lykkelige Menneske! — Angèle sukkede af Begejstring. Hun havde i sit lange Atelierliv haft mangt et Ideal, mangt et stille Sværmeri, men Miss Adda Norton overgik dem alle. Og nu var det hendes Brød, der i disse lange, trange Vinterdage blev Hovedbestanddelen i den daglige Suppe. Det gjorde den altid lettere at faa ned.

Hun stod med det i Haanden, da Døren blev revet op bag ved hende og den, hun tænkte paa, kom raskt ind og standsede pludselig.

— Men Gud, er De alene? — Udbruddet fløj hende ud af Munden.

— Jeg, — jeg — begyndte Angèle — men kunde ikke finde Fortsættelsen. Overrumplingen var for uventet.

Miss Adda hastede forbi hende frem i Hjørnet og tog sin efterladte Tegning.

— Det var denne, jeg havde glemt — sagde hun forklarende, stak Rullen under Armen og skyndte sig ud, som brændte Gulvet under hendes Fødder.

Angèle stod igen som en fortabt Synderinde, grebet paa fersk Gerning.

At det skulde ske! At hun skulde blive overrasket og det af hende, der mindst maatte kunne forstaa det.

Blodet, der var veget hende fra Hovedet, da Døren fløj op, bruste tilbage igen i varme, brændende Skambølger.

Hvorfor havde hun ogsaa ladet sig overrumple! Og saa aldeles mistet Kontenancen!

Det kasserede Brød tilhørte alle og enhver, der gad bøje sig efter det. Det var ikke Tyveri, ikke kriminelt at samle det op. Det var ikke det. Det var simpelt hen en Tiggergerning!

Og den var hun grebet i!

Hun fik halv febrilsk Overtøjet paa og kom ud. Det var koldt, skønt saa langt henad Foraarstid. En sur, fugtig Vind laa paa Lur bag hvert Gadehjørne og fo'r løs mod de Forbipasserende. Men Angèle mærkede det ikke — Skamfølelsen holdt hende varm og Tankerne løb ustandseligt i en Cirkel om det samme Punkt: at det dog skulde ske!

Hun drejede fra den lyse, menneskevrimlende Boulevard ind i den lange, halvmørke Gade, hvor hendes Hjem laa. Det var ikke en absolut Fattigkaserne, hun omsider standsede ved, men heller ikke stort mere. At Forhuset i yngre Dage havde haft Ambitioner, var synligt endnu, mens Baghuset totalt havde opgivet sine. Det var graat og grimt, som kun et Baghus kan være.

Portneren tog høfligt til Kalotten, idet hun passerede forbi. Han estimerede hende som Datter af den gamle Professor og Maler, der kunde have været Medlem af det kongelige Akademi, om han ikke var bleven forbigaaet lige til sin Død, og fordi hun var hans værdige Arvtager i Kunsten og dens Traditioner. Det tjente hende ikke alene selv til Ære, men det kastede et vist respektabelt Skær over Baghuset, hvor hun nu var flyttet over, hvad det unægteligt trængte haardt til.

— Det er koldt i Aften! — bemærkede han og skuttede sig.

— Er det? — spurgte Angèle, som vaagnede hun af en Drøm.

Den gamle Mand lo.

— Det er ganske, som kunde det være den salig Professor — udbrød han. — Heller ikke han mærkede noget til Kulde eller Hede, naar han kom hjem fra Atelieret — Ok Gud ja. En Kunstner er et lykkeligt Menneske, det er det, jeg altid har sagt — God Aften, Mademoiselle. —

Angèle smilede lidt bittert over den gamles Menneskekundskab. Javist var Kunstnerne lykkelige Væsener, om de blot ikke havde et Legeme, der krævede Føde og Husly, saa godt som nogen Portner.

Der laa et lille Baal til Rette i Kaminen oppe i hendes Værelse; men det blev liggende urørt. Lampen tændte hun heller ikke. Mørket og Kulden passede langt

bedre til hendes dystre Tanker end Lys og Varme. Desuden, hvad der var sparet i Dag, kom Morgendagen til Gode — og Vinteren syntes aldrig at skulle faa Ende dette Aar.

Hun gik i Steden for i Seng, for at ligge vaagen den hele, lange tavse Nat.

Hvad der var hændet, kunde synes saa lidt for andre, men for hende betød det saa uendelig meget. Det galdt hendes Kunstnerære, hendes Fremtid og Liv, Fripladsen i Corots Atelier.

Kom det ud, hvor yderlig reduceret hun var, hvor langt ned Kampen for Tilværelsen havde ført hende, maatte hun hellere frivillig opgive sin Plads, derom kunde der ingen Tvivl være. Der var Malerskoler nok, Atelierer nok rundt om i Paris, hvor Kunstnerne levede som de bedst kunde, og Fattigdommen var Fællesejendom. Men hos Corot var det noget ganske andet. Det var et Elitekorps, der arbejdede der. Blomsten af den mægtige Sværm, der aarlig søgte fra alle Verdenskanter til Kunstens gamle Arnested, og hendes Plads var oven i Købet en Arv, den eneste, hun havde faaet efter sin gamle Fader, den store Corots Ungdomslærer. En dobbelt Grund for hende til at værne om de hævdvundne Traditioner og højstemte Idealer.

Og hvad vilde de sige derhenne, om de hørte, hvordan hun holdt dem i Ære! Hvor ustandseligt hun havde maattet slaa af og slaa af, til der snart var intet igen. Hvordan hendes Liv gik hen med smaalige Beregninger med en idelig Angst for Ekstraudgifter, en spidsborgerlig Paapasselighed, den dræbende Gaaen i Detaljer, som hver Dag krævede, skulde Skinnet blot nogenlunde bevares.

Hvordan vilde de se paa hende, om de anede, hvor hendes Kunst var havnet. Hvad hun havde maattet indlade sig paa og til hvilke Priser! Hvordan hun havde taget imod en Portrætbestilling af Spækhøkerparret i Nabohuset for en Vinters Fedevareforsyning — og et andet Aar hovedsagelig levet paa Grønt og Kartofler for et Maleri, solgt til Stedets Grønthandler. Hvordan hun havde maattet nøjes med at indføre Kunsten i Smaahandlernes Hjem, hvor den værdsattes og behandledes som al anden Handelsvare. Hvordan hun efterhaanden havde maattet kopiere Oljetryk og kolorere Fotografier, tvungen af den bitre Nødvendighed, hun, der engang havde drømt de gyldneste Kunstnerdrømme og vakt Forhaabninger saa godt som nogen anden!

Fattigdom er ingen Skam, det var sandt nok, men hvorfor føles den som saadan! Hvorfor taaler dens Gerninger ikke at komme i Lyset?

Der var Tanker nok til at holde hende vaagen, hvor lang end Natten var.

Og Dagen bragte ingen Lettelse med. I det graa, skarpe Vinterskær tog Tingene sig end mere haabløse ud. Urolig og nervøst opreven gik hun omkring, uvis om, hvad hun skulde sige og gøre, naar de mødtes henne paa Atelieret, hun og Miss Adda.

Et lille Haab om, at denne maaske slet ikke havde lagt Mærke til, hvad det var, hun stod med i Haanden, flimrede et Øjeblik op, for straks efter at dø ud ved nærmere Omtanke. Stolen med den usalige lille Brøddynge stod lige ved Døren og hvor kunde hun undgaa at se den med de klare, violblaa Øjne, der syntes at se alt.

Ak, hvordan vilde de herefter se paa hende selv! —

Klokken manglede et Kvarter i hel, da hun kom forbi Saint Sulpice og nærmede sig Atelieret. Rundt om fra de forskellige Gader og Hjørner kom de unge Kunstnere hastende. Det galdt om at være blandt de første for Pladsens Skyld, Salen var rummelig nok, men Lyset ikke lige godt alle Vegne, og hver Dag fandt en lille, indledende Batalje Sted, der ikke gik stilfærdig af, men hvor Retfærdigheden dog gerne sejrede. En høj, slank Dameskikkelse dukkede frem for Enden af Gaden og kom gaaende med de elastiske, fjedrende Skridt, som megen Friluftssport giver.

Angèle sagtnede uvilkaarligt sine, mens Hjærtet gav sig til at hamre i hende. Hun havde med et Øjekast genkendt den, hendes Tanker ustandelig kredsede om.

Skulde hun gaa hende i Møde og med et Par spøgende Ord bortforklare Aftenens lille Hændelse? Søge at give det Udseende af, at det blot var en Idé, en fiks Idé, at

hun ikke kunde taale at se det meget, gode Brød gaa til Spilde ....!

Det var en saadan Bagatel, altfor ubetydelig til at gøre noget Nummer af — og — og —

En ung Mand halede i det samme med raske Skridt ind paa den unge Amerikanerinde og var hende snart paa Siden. Det var Jack Maple, Miss Addas uundgaaelige Skygge, der syntes at vejre hende i Miles Afstand som den fineste Sporhund. Og Angèle følte Lejligheden slippe fra sig. Modet svigtede hende, Bagatellen voksede sig i et Sekund igen stor og overmægtig og selvopgivende standsede hun, vendte om og strejfede i Steden rundt om i Kvarteret. Men Livet og Spektaklet gjorde hende hel fortumlet og ør.

De uafladeligt krydsende Vogne, de skarpe Piskesmæld, Omnibushestenes Klokker og tunge Trav, Automobilernes skrattende Horn, Gadesælgernes gennemtrængende Stemmer, alle de vanlige, daglige Lyde, der ellers lod hende uanfægtet, virkede i Dag som prikkende, stikkende Smerter, der trængte ind i hendes opreven, modtagelige Sjæl; og uvilkaarligt søgte hun atter hjemad. Foran et Kunsthandlervindue i Rue Bonaparte blev hun staaende. Derinde i Baggrunden hang et af hendes Billeder, en Modelstudie af en Yngling med jomfrueligt spæde Lemmer og et klassiskformet Hoved. Tilsyneladende ganske Mage til de hundrede Skitser og Studier, der hulter til bulter laa hobet op derinde, og dog saa vidt forskelligt fra dem i hendes Øjne.

Om Ynglingens klassiske Hoved svævede en Glorie, der som alle virkelige Glorier kun var synlig for de Indviede, opstaaet og skabt af Mr. Corots rosende Ord og anerkendende Smil. Det var den sidste Gang, han egentlig havde beskæftiget sig med hende; et venligt Nik og et flygtigt Blik var det, hun efterhaanden maatte nøjes med. Men Erindringen om den højlydte Anerkendelse virkede endnu som en Stimulans ned gennem Aarene. En efter en havde hun ført sine Kammerater herhen i Rue Bonaparte for at introducere dem hos den gamle Kunsthandler og ganske tilfældigt vist dem sin Studie og gentaget Mesterens Ord. Og dog var den bleven hængende der urørt; Støvet havde lagt sig over den og Konturerne fik et mer og mer uldent Udseende for hvert Aar, der gik. Efterspørgslen af Modelstudier var ikke stor, og Markedet saa uendelig overfyldt.

Angèle sukkede og pludselig var hun i Tankerne tilbage til Atelieret. Nu var Séancen i fuld Gang, Placeringen overstaaet og Modellen anbragt i Stilling, og enhver var begyndt paa Arbejdet, efter sin særegne Metode. Somme tog straks fat med hurtige, korte Streger, der lige saa hurtigt viskedes ud igen, for at give Plads til nye, andre gik sindigere til Værks og gav sig gode Stunder, mens de nøjagtigt maalte Størrelsen ud paa Papiret og lagde an med kraftige, lange Tryk. Atter andre stod tilsyneladende ledige og drev bag ved Staffeliet med Hænderne i Lommen, fløjtende og brummende hver sin Melodi, for med eet at tage Kullet fat og i et Par raske Streger at indhente deres halvfærdige Kammerater.

Hun syntes at høre de muntre Bemærkninger, der faldt, de smaa, kortvarige Diskussioner, der kunde vokse til en ganske forunderlig Varme i det stakaandede Tempo, der fulgte med det anspændende Arbejde. Stilheden, der lige saa pludselig faldt over Rummet, og det forventningsfulde Pust, der strøg gennem Luften, naar Tiden til Mr. Corots Komme nærmede sig.

Der var Trylleri over Livet deroppe, Tilværelsen fik en Charme, som intet andet Steds i Verden. Blodet rullede raskere gennem Aarerne, Bekymringerne svandt ind og blev til at bære i den Luft, der dirrede af stolte Drømme, af Mod og brændende Kunsttrang.

Den samme sure, bidende Vind, der saa længe havde gjort Vinteren uudholdelig barsk, fo'r løs mod hende og rev hende ud af Drømmetilstanden. Gysende fo'r hun sammen, saa, hvor hun var, bed Tænderne sammen, gik lige hjem — og smuttede hurtigt forbi Portnerboligen.

Det var et Held, at den snakkesalige gamle ikke sad ved Vinduet. Et eneste, almindeligt Spørgsmaal vilde ganske have bragt hende ud af Fatningen, det følte hun, den mindste Draabe faa Bægeret til at flyde over, — det var ikke Vinden alene, der

sved i Øjenkrogene og stak som Naale i Brystet.

— — — —

Det dundrede haardt paa Døren. Angèle fo'r op i sin Seng og saa sig forvildet om. Søvnen havde endelig forbarmet sig over hende og i et Par Timer ladet Glemselen falde over Sorg og Savn.

— Hvem er det? — spurgte hun, — da Bankningen tog fat med fornyet Kraft.

— Et Brev til Malerinde Duprès — lød en forbitret Røst. —

Et Brev! — Angèle blev lysvaagen i et Nu. Hvem skrev til hende? Netop nu, lige som „dette" var hændt? — Hun skyndte sig at aabne Døren og faa Brevet rakt. Postbudet var arrig over den lange Venten, brummede og skændte, men hun ænsede det ikke. Hendes Øjne hang ved Udskriften.

Det var ikke Miss Nortons store, mandige Haand, hvad hun et Øjeblik havde ventet og haabet. Det var en lille Gnidderskrift, ikke ulig hendes afdøde Faders. Og en uhyggelig Forudanelse fo'r gennem hende.

Hun drejede Konvolutten om, Bagsiden havde ikke Spor af Segl.

Kunde det være fra Atelier Corot? Kunde det tænkes, at det alt var kommen Mesteren for Øre, hvad der var sket, og at han straks greb Anledning til mildt faderligt at raade hende til at opgive sine ærgerrige Kunstnerdrømme, der ikke skaffede hende det tørre Brød engang — — —

Hun lagde Brevet et Øjeblik fra sig og begyndte at klæde sig paa. Men hvert Øjeblik maatte hun vende sig om og sende det et undersøgende Øjekast. Uhyggeligt truende lyste det paa den rødstribede, gamle Overdyne.

Endelig samlede hun sig saavidt, at hun greb ud efter det og rev Konvolutten op — foldede Papiret ud og læste Indholdet.

Det var kort nok. En Opfordring fra Kunsthandleren i Rue Bonaparte om at komme derhen i Anledning af en større Bestilling.

Angèle læste det igennem uden at kunne fatte det. Hun læste det atter, og et svagt rødt Skær kom op i hendes gullige Kinder. Med rystende Haand fik hun Gardinet til Side, og i det indfaldende stærke Morgenskær løb hun atter de tre skæve Linjer igennem og blev stakaandet staaende.

Du gode Gud! var det Virkelighed eller kun en Drøm!

Hun anede intet om, hvordan hun var kommen hen i den velkendte Gade, før hun stod inde i Butikken, forpustet og saa' Kunsthandleren lyslevende foran sig.

— De har faaet mit Brev, ser jeg — begyndte han og pegede paa den krøllede Lap Papir, hun havde i Haanden — ja, der er kommen en Bestilling paa Modelstudier til en samlet Sum af et Tusinde Francs — Mademoiselle, — at levere enten samlet eller lidt efter lidt, ganske som det gefaller Dem —

Angèle snappede efter Vejret og søgte at gøre Stemmen fast, men den rystede endnu efter den raske Gang.

— Hvem har gjort den Bestilling? —

— Det ved jeg ikke — svarede Kunsthandleren og trak paa Skuldrene — det skal være en ældre Dame — men hun selv kom ikke, det var hendes Sekretær, der var her — en ung Fyr med blaa Briller — ganske bestemt en Tysker. —

Angèle rystede paa Hovedet.

— Jeg kender ingen Tysker med blaa Briller — sagde hun grundende — købte han noget andet? —

— Nej, det var netop, hvad han ikke gjorde — sagde Kunsthandleren med Vægt — og derfor anslaar jeg ham og hans Frue til at være Tyskere. De Mennesker er saa underlig barbariske i deres Smag. Kunde De tænke Dem nogen anden end en Tysker samle paa nøgne Modeller. — Og det èn gamle Dame!

„Den synes min Frue om," sagde han, da han fik Øje paa Deres Studie. — og saa købte han den og gjorde Bestillingen. — Det er mærkeligt, hvor Folk kan være forskellige i de forskellige Lande — men deres Penge er Gudskelov lige gode for det. —

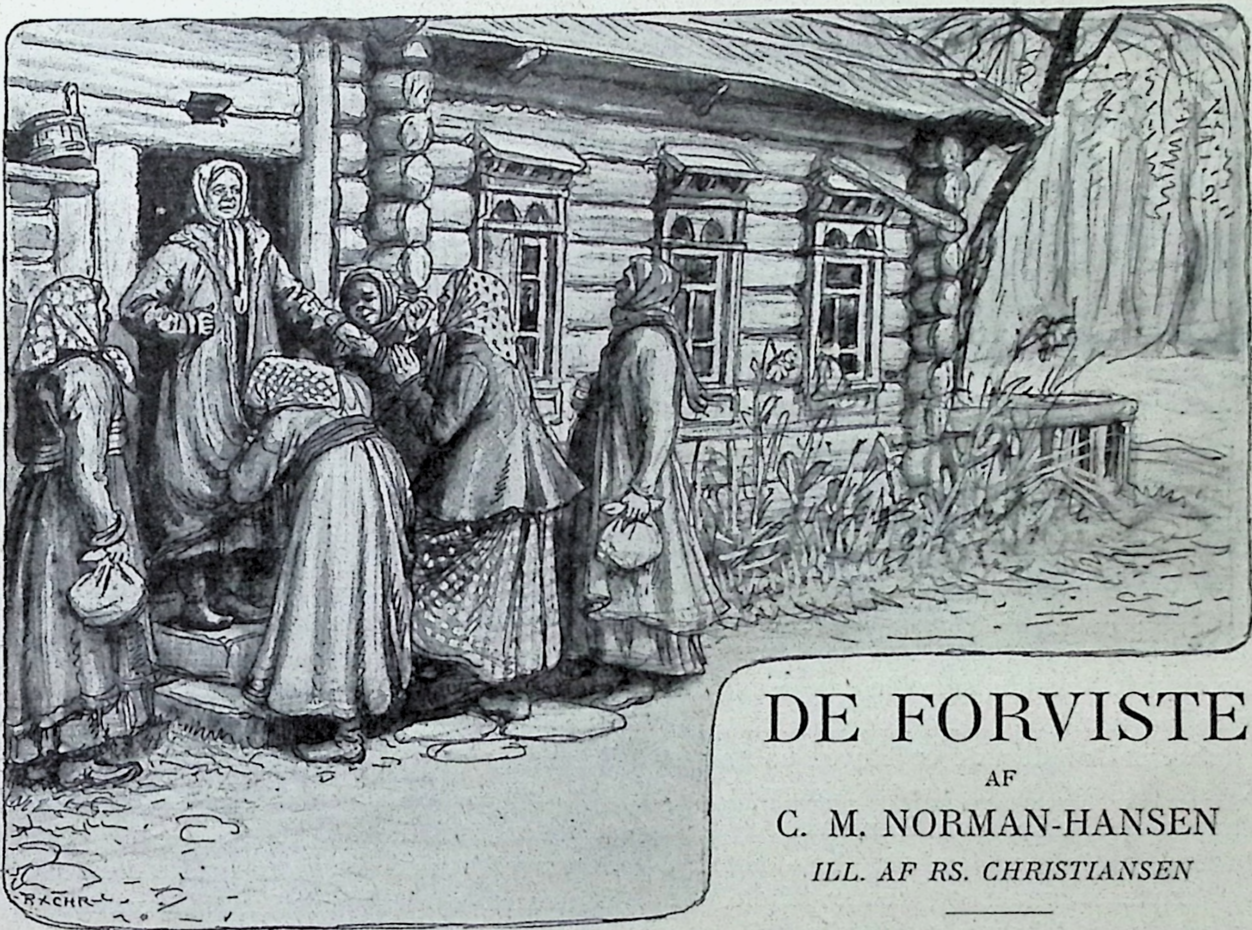
Angèle mødte hverken spørgende Blikke eller ironiske Smil, da hun denne Eftermiddag mødte blandt de første i Atelieret. Der var ikke èn, der havde lagt Mærke til hendes Udeblivelse Dagen forud. Miss Norton kom ikke. Hun var Dagen i Forvejen taget paa en Automobiludflugt til Meudon

med et Par nyankomne Landsmandinder og kunde ikke naa tilbage til rette Tid.

Det var Jack Maple, der fortalte det, og hun havde ikke villet have ham med — føjede han nedslaaet til, derfor havde han tilbragt en bitter Eftermiddag og en graa Morgen i sit ensomme Bur — og han saa' saa trohjærtig ud, at Angèle ikke et Øjeblik tvivlede paa Sandheden af hans Ord.

Hun vilde skarpt have afvist enhver, der vilde paastaa at have set ham og hans Hjærtes Dronning vandre højt talende Side om Side ned ad Rue Bonaparte den foregaaende Aften for, ligesom hun havde gjort nogle Timer forud, at standse ved den gamle Kunsthandlers Vindu. Og lige saa umuligt vilde hun have anset det, at nogen kunde forveksle hans skarptskaarne, glatragede Yankeefysiognomi med en Tyskers — om han saa havde fire Par blaa Briller paa Næsen.

Men det er jo heller ikke alle givet at have de øvede Malerøjne. —

DE FORVISTE

AF

C. M. NORMAN-HANSEN

ILL. AF RS. CHRISTIANSEN

Alle sine Kræfter har Skoven maattet lægge i for at strække sin tynde Linje af magre Fyrre og spinkle Birke saa langt som til Landsbyens yderste Izba. Landsbyen selv ser ud, som om den var bygget paa et stort Muldvarpeskud midt i det vidtstrakte Sumpland, der nu, saa langt Øjet rækker, er dækket af sprød, natgammel Is, og den yderste Izba mod Skoven er ganske som alle de andre Izbaer i Landsbyen bygget af grovt hugget Tømmer og tætnet med Bark og Mos, dens Gavl og Vinduesrammer er malet røde og blaa, og udenfor staar den Række Solsikker, som hører til enhver russisk Bondehytte — nogle af Solsikkerne holder endnu deres halvvisne Hoveder opret, men de fleste af dem er knækkede og trampede ned af Landsbyens Faar — endnu hænger der Uldtotter og flagrer for Blæsten fra Tømmerknasterne i Izbaens Væg.

Der staar nogle Bønderkoner udenfor

denne Izba og venter, et Par af dem har et knyttet Tørklæde i Haanden, de andre er tomhændede, og de korser sig saa andægtigt og højtideligt, som om de var i Begreb med at træde ind i en Helligdom. En gammel Pilgrim har sat sig til Hvile paa en Græstue ved Vejkanten og vikler langsomt og sindigt Baststrimlerne tættere om sine Ben — for nu stunder Vinteren til, nu hvirvler de sidste gule Blade fra Birketræerne ned over Markens blanke Is, og Faarene oppe i Skovbrynet vender Halerne mod den skarpe bidende Blæst — alt det kan nok bringe en gammel Pilgrims Snaksomhed paa Gled.

Men om en anden vil finde nogen at snakke med, da søger han vel bedst til Landsbyens Vodka-Udskænkningsbod — der kan han da spørge sig for, hvem der bor ude i den yderste Izba. Og saadan omtrent vil han faa Svar:

„De hører til „Intelligentsia“ — han duer til ingen Ting, men hun er god nok for dem begge to. De er komne til vor By fra en eller anden Afkrog i Sibirien, har faaet Lov til at bo her nu, og burde da være tilfredse — men se, om de er det?

Ja, han er som sagt en af disse „Intelligente“, som spilder det Liv, Vorherre har givet dem, paa at skrive al Slags Tøjeri sammen, som aldrig kan være nogen Nytte til, men Skade nok, og al Slags Ulykke, saa det er godt, at det forbydes — men hun, hun gør et godt Arbejde, som De kan se nu, dersom De vil ulejlige Dem hen til Vinduet —“

Izbaens Dør derude er bleven aabnet, en Kvinde i Bondekofte, med Fødderne i høje Vandstøvler, staar paa Stentrinet, og Bønderkonerne trænges omkring hende og kysser hendes Hænder og hendes Kjole. Saa følger de med hende ind i Izbaen.

„Se, nu er hun ved sit Arbejde — hun er vor Læge her og den eneste Læge, vi har i mange Verst's Omkreds. Hun har studeret og lært i et fremmed Land langt mod Vest, men fra det, hun kom hjem, har hun fulgt med den Døgenigt, hun har valgt til Kammerat, alle Vegne hen, hvor han er bleven forvist til, eller som nu, har faaet Tilhold om at bo. Hun følger ham til Verdens Ende, men hvad gør han til Gengæld for hende? Ligesom alle andre Mænd i vor Landsby lader han hende slide og slæbe og gøre alt Arbejde for sig — Mændenes Natur, ser De, er altid den samme, enten de er „Intelligente“ eller ikke — og Kvindernes Natur med, som de slider og slæber sig fordærvede, for at Mændene kan ligge og strække sig oppe paa Ovnen!

Og han — her i min Udskænkningsbod kommer han aldrig. Han spenderer aldrig en Kopek til Statens Bedste og vilde aldrig tage sin Hue af for Czarens Portræt her paa Væggen. I deres egen Izba hænger hverken Czarens Billede eller noget Helgenbillede. Vantro og ugudelige er de, som al „Intelligens“ er. Men for hendes Skyld bærer vi over med dem derfor.

Ja, nu har jeg fortalt alt, hvad jeg ved, Herre, nu haaber jeg, at De ikke vil forlade denne Statens egen Bod uden at nyde en lille Forfriskning — ti De hører vel ikke selv til Intelligensen — den, som er Czarens og alle sande russiske Mænds Fjende?“

* * *

Alle Landsbyens Hunde gør og glammer efter mig, medens jeg vandrer ad den frosne Vej ud til den yderste Izba. Den samme Kvinde i den grove Bondekofte staar i den aabne Dør og tager imod mig. Jeg hilser, og hun hilser igen — hendes Træk er haarde og skarpe, hendes Kæber er brede og kantede, Ansigtet skrubbet af Vejr og Vind, hendes Øjne er farveløst graa.

Jeg følger med hende gennem Izbaens Forstue, hvor der endnu lugter kvalmt efter hendes seneste Gæster, forbi den store Murstensovn ind til den inderste Stue, hvor de grove Tømmervægge er klædte med hvid Birkebark og Bænkene langs Væggene er hændigt udskaarne og dækkede med spraglet vævede Tæpper. Og oven over paa Væggen hænger farvede Fotografier af Schweizerlandskaber i udskaarne Trærammer.

Paa Bænken henne under Vinduet ligger en Mand — helt ung at se til — saa fordybet i Læsning, at han ikke har hørt os komme. Han holder et rødt Hæfte tæt op til Øjnene — idet vi træder ind, krammer han det sammen i sin Haand, medens han stirrer opskræmt paa mig, og samtidig sætter han Foden over et andet Hæfte i rødt

Omslag, som er faldet paa Gulvet, idet han rejste sig.

Ti hvem er jeg? han kender mig ikke, og det kunde jo være, jeg var en Spion.

Men hun siger roligt: Vi har intet, vi behøver at skjule.

Og jeg blev hos de to den kolde Høstdag i den yderste Izba ved Skovkanten, spiste Grød og Pandekager med dem, af Æg og Mel, som Bønderkonerne havde bragt med sig til Tak for god Hjælp. Og bagefter havde hun paa sin Maade anvendt Melsækkene til at indsmugle de forbudne røde Hæfter, som var hans Glæde — endnu var de røde Omslag hist og her hvide af Melet. —

Han ryster sin mørkebrune stridige Haarmanke og smiler til hende, saa alle hans stærke hvide Musjiktænder skinner:

„Ja, hende takker jeg for alt — hun tjener Føden til os begge og fodrer mig som en Gris i en Sti, og endda synes hun ikke, hun har gjort nok, saa gaar hun ud igen, og ingen ved, hvorfra hun bringer disse melede Skrifter med hjem. —

Se paa disse Skrifter og læs — læs om Helte og Martyrer:

I, som er fremmed, I kan ikke læse om dem uden at betages — tænk da, hvilke Tanker de maa vække hos mig! Jeg som intet formaar at udrette, jeg, som maa nøjes med at læse om andres Daad — mine Hænder er bundne, og her ligger jeg unyttig og føler, hvordan Izbaens Vægge klemmer sig sammen om mig, til de faar Liv og Aande ud af mig! Hvad kan jeg gøre — kan jeg gaa ud mellem Bønderne, som hun gør, og tale til dem? Knapt kunde de forstaa mig — endnu ikke — lige saa gerne kunde jeg gaa ud og prædike for Faarene, som gnubber sig op ad vore Vægge og tramper den Smule Have ned, som hun har faaet til at gro i Sumpmarken. Se, det er hvad „Intelligensen“ kan drive det til: at

. . . idet vi træder ind, krammer han det sammen i sin Haand, medens han stirrer opskræmt paa mig . . .

maatte forsvare sit ynkelige Fristed mod Landsbyens Faar og Hunde!

Fremmede, forstaar I ret det Ord, der siger: træt indtil Døden?

Før har I aldrig fuldt forstaaet det, tænk da paa dem, der som jeg maa ligge uvirksomme og læse om andres Daad og Heltedød — fra de trykte Sider ser jeg Martyrers blege Ansigter stirre mig i Møde. Jeg lukker Øjnene til og ser dem for mig med Rebet om Halsen — de Dødes Ansigter ser saa fredelige og rolige ud, at vi aldrig kan tænke os, hvilke Rædsler de har maattet leve igennem, inden Dødens store Træthed overmandede dem og gav dem Fred.

Men vi, som er dømte til at blive ved at leve, over os kommer al Dødens Træthed, men aldrig Dødens Fred. Og da — ja, havde ikke hun fulgt mig, hun, som er stærkere end jeg — da havde I vel nu fundet mig udenfor en Vodkabod, da havde jeg vel tigget en Kopek af Jer og var gaaet ind og havde ærbødigt taget Huen af for Kejserens Billede inde i Skænkestuen, jeg havde slaaet Kors for mig og drukket og mumlet ydmyge Ord og for at vække Eders Medlidenhed havde jeg vel fortalt jer Historien om, hvordan jeg blev pisket i Fængslet, saa Blodet flød.

Men saadan taler jeg ikke nu. Jeg har vel andre Ting at kunne fortælle. Om Sibirien og mit Arbejde der — de Dage, jeg ofte længes tilbage til. Den Gang var jeg jo frisk revet ud fra mine Studier og kunde ikke som nu holde ud at ligge paa Ryggen Dagen igennem uden at have noget at arbejde med. Da var det, jeg havde travlt med mine Arbejder over Iakuternes Sprog — Olga, vis vor Gæst min Sølvmedalje!

Ja, denne Sølvmedaille fik jeg, og tillige fik jeg Tilladelse til at rejse i Sommertiden omkring Iakutlandets Tundraer. Der var det, jeg en Gang traf en, der havde været min Ven.

En Høstaften kom jeg til en Boplads i Tundraens yderste Udkant. Iakuterne var i Færd med at stable Gødning om deres Iurter for at holde dem varme, og da jeg kom ind i Lejren, lagde jeg Mærke til, at en af Mændene havde langt, sort Skæg — jeg havde aldrig før mødt en skægget Iakut. Jeg raabte Manden an, og han svarede mig paa Iakut-Sproget. Siden fulgte jeg med ham ind i hans Iurte, ind til hans Kone og Børn, og vi talte Iakutisk sammen.

Da opdagede jeg, at denne Iakut var min Ven fra Skoletiden, den Gang havde han været den dygtigste og bedst begavede af alle os Drenge. Knap femten Aar gammel blev han forvist — ingen kendte hans Skæbne — nu var han forvandlet til en Iakut og havde ganske glemt at tale sit Modersmaal. Kun langsomt, lidt efter lidt, medens vi talte sammen, fandt han glemte Ord og glemte Tanker igen. Men da bad han mig gaa bort fra hans Iurte og aldrig komme igen.

Ti, sagde han, hvad der er sket, kan ikke ændres, og jeg er nu en Iakut. Jeg mindes nok, at i de første Aar herude i Landflygtigheden, da var det anderledes — men Aar gik efter Aar, og endog om Natten drømte jeg Iakutdrømme. Se, i Begyndelsen drømte jeg kun om alt det, jeg nu har glemt, men nu drømmer jeg Iakutdrømme om Rener og om alt, hvad der hører til min Iurte — rejs du bort herfra og lov mig aldrig at komme tilbage!

Se, dette er Historien om min Barndomsven. Saaledes havde han fundet Fred —"

* * *

Hun har lagt Sølvmedaljen tilbage i Æsken, nu ser hun paa mig med sine farveløse Øjne og taler til mig:

„Fremmede, vi kender jer ikke og dog taler vi til Eder ud af vort inderste Hjerte. Vi mistror Eder ikke, men vi stoler heller ikke paa Eder, ti vi stoler ikke paa noget Menneske. Det eneste, vi ved om Jer, er det, at I er kommen fra et Land derude i Vest, og at I nu vender tilbage dertil.

Jeg nægter ikke, at der har været Tider, da jeg kunde længes efter at leve de Aar en Gang til, de Aar, jeg levede der vestude. Men til Eders vestlige Lande længes jeg ikke tilbage. Jeg kender de Landes Egenkærlighed og Overmod og Selvbeundring. Derfor tvivler jeg om, at I selv fuldtud forstaar det, jeg vil sige Jer, og endnu mindre vil de andre forstaa det, de, som jeg beder Eder føre mine Ord til:

I skal ikke beklage os, og vi forlanger ejheller Eders Medlidenhed. Ti det, som

vækker Eders Medlidenhed, er for os vort Livs Maal. I disse smaa, tynde Hefter her staar optegnet saadan Daad, saadan Selvopofrelse, at det er nok til at give hele vort Fædreland evig og uvisnelig Ære! Og aldrig skal den Tid gry, da vore Hjerter bliver kolde foran vore Martyrers Grave — aldrig skal vore Hjerter blive kolde som eders, I Vestens Folk!

Eders Tanker kredser om ubetydelige Ting, som intet Værd har, eders Handlinger er egenkærlige og snæverhjærtede — gaa og sig det til eders hovmodige, selvglade Landsmænd, at vi, de forviste, aldrig med en Tanke skulde tænke at ville bytte vor egen Skæbne eller vort Fædrelands Skæbne mod eders!

Se paa mig — jeg er ikke skær og fin som Eders Kvinder maaske er. Mine Kæber er kantede, for at Rebet bedre skal kunne stramme om min Hals, naar Tiden kommer dertil. Men inden det Reb strammes, skal en Daad være fuldbragt.

Gaa og tal om dette i Eders eget Land, hvor der end ikke findes en Mand, som er en ladt Bombe værd! I vort Land har vi fuldt op med saadanne Mænd, som vel er slig værd — i vort Land findes fuldt op af Daad, værd at sætte Livet ind for — og vore Hjerter skal aldrig blive kolde. —

Før Rebet eller en Riffelkugle gør dem kolde —

Gaa og tal om det for alle Mennesker, hvor uendelig rigt et Land vort Rusland er — saa rigt, at det har Raad til at forspilde saa uendelig megen livskraftig Ungdom — og dog stedse ny — stedse paany — Ruslands vidunderlige Rigdom!"

DEN ENESTE

AF

THORKILD GRAVLUND

Skyerne foer med fygende Blæst, og der laa Solstrømme over Skyerne, men Regntaager over Markerne. Krager fløj op og ned i den halvdøde Luft. Klavs skridtede sine tre Mil den Eftermiddag. Han skulde hjem til Konen hun laa efter den femte. —

Klavs maatte saalangt hjemmefra efter det Arbejde, der betalte sig, snart ved Teglværk, snart ved Jærnbaneanlæg. Før gik han hos en Bonde. Men hvad blev det til med den Redeføld, han havde at forsørge. Og nu gik han paa hvadsomhelst, bare det gav Penge.

Han skulde hjem og se til Konen i Dag. Hun var syg og daarlig. Fem Mil var der at trave. Men Klavs var aldrig køset af nogenting.

Solstrømme flød over Skyerne, Regntaager over Markerne — imellem byttede de Plads. Klavs alene gik sin Gang uden at blinke.

— Vist stod det ilde til derhjemme, det saa han straks. At Jørgine laa i Sengen og var nærved at krepere med en Smule Tilsyn af Nabokonen, mens Ungerne skøttede sig selv og aad Skorper. Klavs smurte Smør paa til dem og gav dem endda Ost og fik rettet lidt paa Sagerne, som det nu lod sig gøre. Han snakkede heletiden saa godt for Jørgine, og saa laa han hjemme Lørdag Nat. Søndag Middag skridtede han igen sine fem Mil til Jærnbaneanlægget.

.... Han havde rakt hende Haanden og hvilet sit Ansigt mod hendes. Hun mærkede dette Tryk længe efter, at han var gaaet.

Da foldede hun sine Hænder over Dynen og gjorde et Løfte. Hun svor for sig selv, at Klavs herefter ikke skulde vanke saa langt ad Vej for at stille Familiens Sult. Og altmens hun laa der i Ensomheden — Børnene legede derude — svor hun og svor Dagen ud det samme.

En Fordring til Livet havde Jørgine. Hun vilde være hos Klavs, og Klavs vilde hun gøre vel imod. Han var den kønneste Karl paa Herregaarden, og han tog hende, den grimmeste Pige. I de Tider bad hun for Klavses Lykke, hvergang hun saa sig selv i Spejlet. Men „Kærlighed er en Vilje, den falder paa en Tidsel som paa en Lilje", og Klavs vilde jo ha Jørgine, han kunde ikke forstaa, at hun skulde være grim.

— Og nu bedredes hun bravt. Hun blev rask af det stærke Løfte. Dengang hun kom oven Senge, var det ogsaa forbi med Klavses Udlændighed. Hun fik ham hjem igen paa Ar-

bejde hos Bonden. Klavs var ikke modvillig. Han kunde altid, hvilket det skulde være. Lige forvoven røg han i Møglæs og Murstensstabler. Klavs var Klavs. Drive kunde han ogsaa, og da havde han alslags Kunster for. Han kunde mange Ting, han havde endogsaa ud af sit eget Hoved taget at lave Træsko. Det var blot til dagligt Brug under hans Værdighed saadant Smaapilleri.

Men først og fremmest skulde Klavs nu ha gode Dage og være hjemme. Jørgine skulde sørge for det. Og hun forstod det.

. . . . . . Naar Folk glemmer at laase deres Tørvehusdør eller af lutter Nærighed ikke koster en sikker Laas, saa lar man dem selv tage Følgerne. Der er jo nemlig ogsaa andre, som skal bruge Tørv og meget muligt ingen har. — Ligger der nu Lærred paa Bleg over det grønne Græs en stille Skærsommeraften, saa er det velsagtens værd at gaa sin egen Gang bag om Byen efter det. Især kanske, naar man har Ungerne nøgne og Manden med en Krone i Dagløn. — Sikkert er det, at Ræven vil bide de fede Ænder, der driver silde ved Gadekæret — er det da ikke bedre, om de kommer Folk tilgode. Og hvad, hvorfor skal een Mands Loft bugne af Korn og en anden Mands Gris næres af Skoldnælder. I det hele taget, hvorfor skulde ikke to Mennesker holde sammen og ha det saa godt de kan faa det, naar de gærne vil?

Jørgine havde lært noget den Tid, hun gik til Præsten. Sidenhen kunde hun aldrig faa det til at stemme. Men det vidste hun: Skældte man Bonden ud for en Æsel, saa kom man øjeblikkelig for Øvrigheden — nappede man bare til Maade af hans Overflod, rørte han sig allerhøjest til et Grin og en Spotglose. Saa ved man vel, hvad der er bedst. Man lærer en Del hos Præsten, mer har man dog at nemme sidenhen.

. . . Jørgine var ikke pillen og pæn som før. Og hun ejede en Kæve, hvem, den gik ud over, følte sig, som han krøb gennem et Tjørnegærde.

Haardt bliver Sindet og grumt mod andre af at slide om Dagen og stjæle om Natten. Men Fattigfolk kan hjælpe sig op med det.

Klavs var ikke en Mand, som Skvalder og Skidt gjorde Fortræd. Han fik jo sin gode Passelse, og han var glad for Jørgine. Da han saa, at hun sommetider havde lidt at bestille ude om Aftenen, rendte han ogsaa af og til en Vending silde i Byen.

Blandt mange andre Kunster kunde Klavs den, at tage Kartofler af en Kule, saa snildt, at Jorden blev staaende om det tomme Rum. Forresten brød han sig ikke om den Kunst, han kunde jo aldrig prale med den.

. . . . Klavs og Jørgine levede saaledes lykkeligt og vel mange Aar og fødte et Par store Grise op af Smuler hvert Aar. Syv Børn havde de. Tre levede, den ældste, som ikke Sult bed paa, og de to yngste, som aldrig havde lidt Mangel. Men de to rejste til Amerika, de holdt ikke af Hjemmet, og den tredje tjente paa Fyn, han kom hellerikke hjem.

Klavs og Jørgine sad da enligt tilhuse i den elendige Lejestue, de havde. Men Klavs blev passet saa godt og nuslet saa rart om, at han ikke forlangte nogen Verdens Ting anderledes. Og Jørgine forlangte kun Klavs.

Ved Siden af dem boede Jørgines Moster, gamle Karen Smeds, ene i et dejligt grundmuret Hus og biede paa at faa Alderdomsunderstøttelse. Men saalænge hun ejede et godt Hus, kunde hun nu ingen Understøttelse faa, og solgte hun Huset, maatte hun skyndsomst bruge Pengene for at blive fattig nok at hjælpe.

Jørgine besøgte hende tit og fik hende tilsidst bildt ind, at hun skulde tilskøde dem Huset og bo hos dem. Naar hun saa kunde faa hundrede Kroner i Understøttelse, skød Klavs Resten til hendes Levedage, blot Huset blev deres. Den gamle gik gladelig ind paa det.

Klavs og Jørgine flyttede hen i den rare trestuers Lejlighed. Kort efter flyttede den gamle paa Fattiggaarden. Jørgine havde hurtigt gjort hende Helvede for hedt. Bag Huset var et stort frugtbart Vænge. Nu gik Klavs kun tre Dage om Ugen paa Arbejde, forøvrigt sov han. Med Aarene blev han sløv og levede bare for sin Passelse. Jørgine dyrkede Vænget og solgte dejlig Kaal.

. . . . . . En Vinterdags Skumring, mens Klavs sad i Stuen og røg Tobak, kom der en ung rank Pige smygende ind i Køkkenet hos Jørgine. Det var Datteren fra Fyn. Hun tog sin Mors Haand, og hun kunde ligesaagerne sige det straks: om hun maatte komme her hjem at føde —

Jørgines graalige tomme Blik stirrede i Halvmørket, saa Pigen maatte græde.

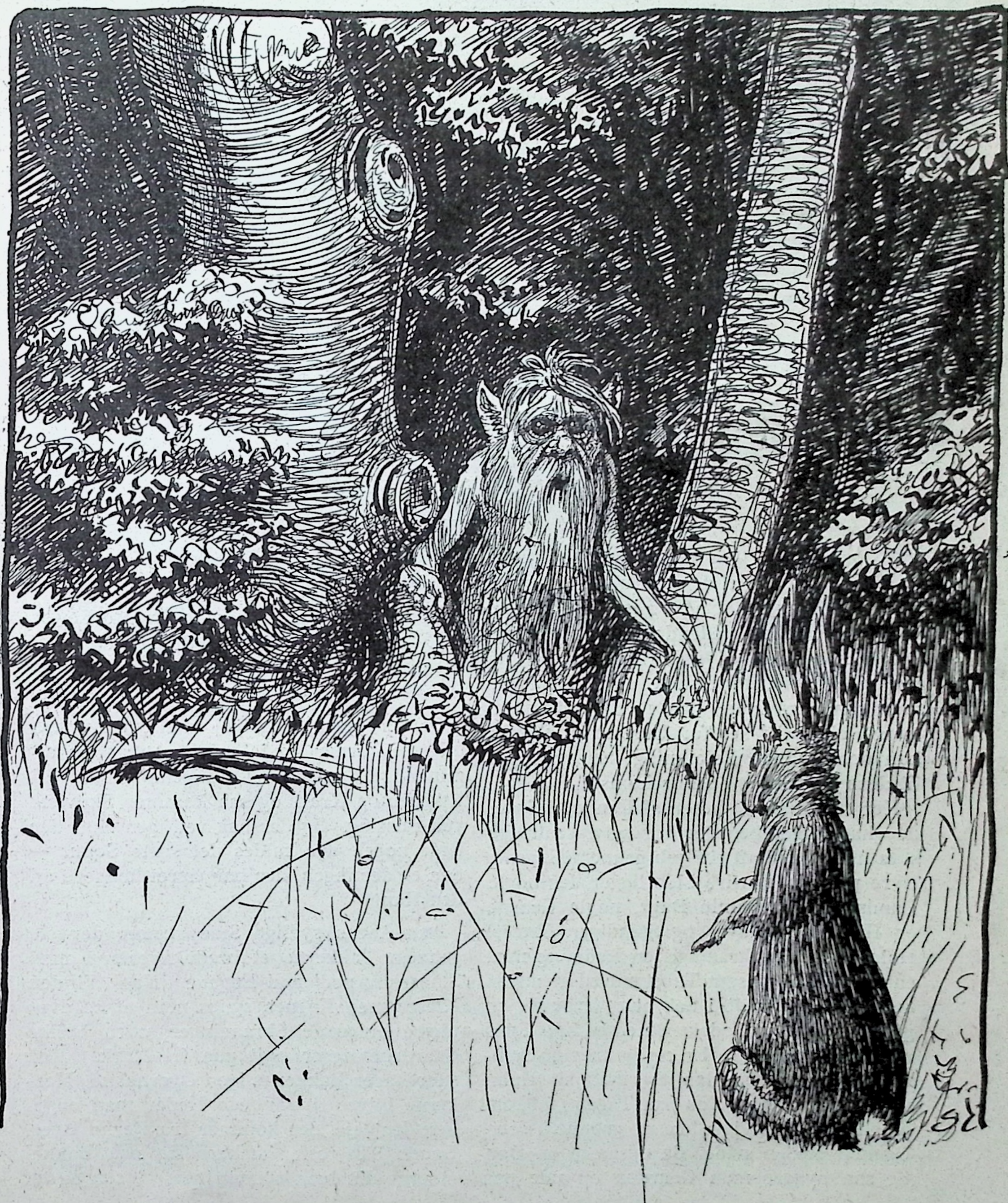
Da lød det brat og dumpt: Nej! Saa skal Faer jo igen gaa seks Dage om Ugen!

— Den unge Pige fløj ud og huggede Døren i efter sig.

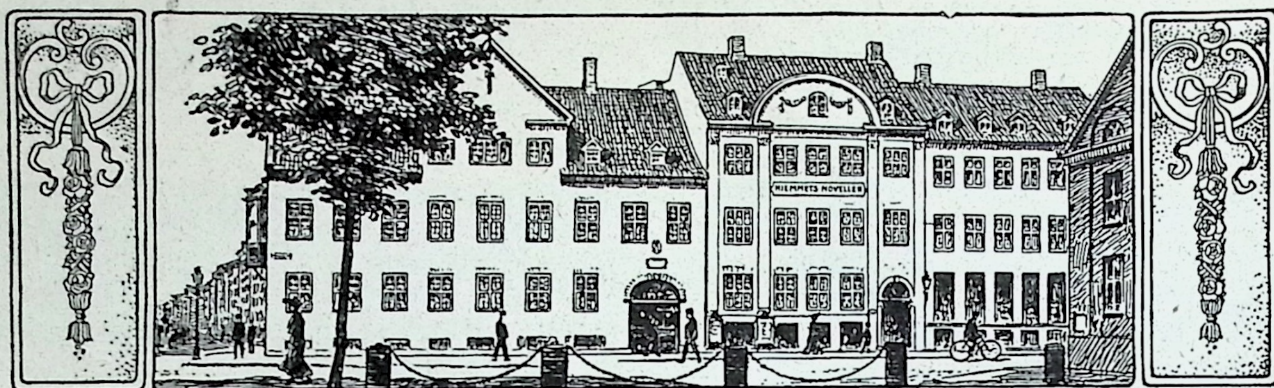
— Men Jørgine listede ind i Stuen. Hun knælede ned foran Kakkelovnsskamlen, hvor Klavs sad, og rakte Armene op om hans Hals.

HJEMMETS NOVELLER

NR. 12 SEPTEMBER 1908 4. AARG.

SEPTEMBER

HJEMMETS NOVELLER

PAA JAGT I DET INDRE JYLLAND

AF

CHRISTEN BUNDGAARD

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

Nørre Aa er en af de største jyske Aaer og en af de mest ukendte. Gennem højt Rørtag og grønne Sumpe eller om Vinteren bredende sig i store, blinkende Engflader vil man finde dens Udløb et Sted i det nordlige af Gudenaaen, men selv forsvinder den mod Vest, hvor store Bakker lukker for Udsigten, og hvor kun den stedlige Befolkning kender noget til dens Betydning og Forekomst.

Her er vi inde i Midten af Landet, i Egne, der har ligget hen for sig selv, saalænge som Aaen har haft sit Løb gennem Engene. Ovre paa den nordre Side ligger der nogle Landsbyer fra gamle Dage, nogle Gaarde og Huse med Haver og Stendiger, Træer, Halmstakke og Straatage, en Ladevæg med en gammel Port, som Taget er ved at skride ned over, og midt i det hele, hvor Vejen gaar, et udtørret Gadekær med en halv Snes rustne Blikpotter i. En rigtig knastør Sommerdag ser en saadan By med sit Halm ved Husene og sit Mos paa Tagene ud som en gammel Rede imellem de grønne Træer. Og hele Reden svider da ogsaa af en Dag, og saa bygger man Gaarden op ude paa Marken, nutidsmæssig, med Grundmur, Jernbjælker og Tegltag, Vindmotor osv.

Det er det, man ligger og venter efter her. Men saadan noget, det kommer, naar det skal, enhver Ting har sin Tid, og det er altsaa den, der ikke er kommen endnu.

Der er ingen lang Vej imellem Byerne, men de fjerner sig i Vest bort fra den almindelige Samfærdsel. Engene bliver til Ellekær og Krat, og saa kommer Skovene ved Fussing. Og der bag ved igen skal der ligge noget, der kaldes det sorte Sogn. — Saa er der ingen, der har været længere ad den Kant.

Paa Aaens sydlige Side skærer der sig gennem Bakkerne et bredt Agerland med Smaaskov ned mod Engene. Naar Vinden blæser med Kornet, synes man at se over uhyre bølgende Skraaninger, over hvilke Gaardene ligger højt paa fri Mark. Men snart tager Bakkerne igen Overhaand, Markerne bliver til sandede Heder med endeløse Hulveje, der kommer fra fjerne Byer. Gamle Skovrester dækker sig paa Bakkesiderne, Enebærrisene griber om sig, og det

rens Løb i det forraadnede Hø havde udviklet sig en Mængde Maddiker og Orme. Saaledes vil der altid blive nok af Æde paa Jorden — et nyt Bord dækket, Opdagelse af et nyt Territorium! Foreløbig frit for os alle!

lange Sandgræs piber i Vinden over nøgne Agre.

Her er selve the happy Hunting-ground, et Terræn saa afvekslende og til Tider saa vildtrigt som faa andre Steder. Først i Halvfemserne satte Vandet ved stærke Østenstorme i Kattegat op i Aaen og oversvømmede Engene, hvor Høet var slaaet og stakket, men ikke kørt hjem. Grøfter og Veje var bundløse, og mange Tusinde Læs Hø raadnede og flød omkring. Den store Løsdrift, der plejede at finde Sted, var umuliggjort. Derimod vendte der en anden Dyreverden tilbage. Sværme af Maager, utallige Ænder og Gæs, alle Arter af Søfugle; Rørhøns, Fiskeørne og Hejrer.

Og man kunde vade eller sejle hele Mil og jage Bekkasiner op, hurtigere end man kunde skyde. Sagen var, at der i Somme-

Det var en formelig Naturbegivenhed, det hele; de forholdsvis tørre Enge var forvandlede til en Fortidens Havbugt, der strakte sig, saa vidt man kunde se mellem Bakkerne og Skovene, grønne Tangpletter, Flæg og Bladetag stak frem langs Aabredderne og svingende Fugletræk jog henover. Saaledes maa der have set ud i Landets første overdaadige Periode, da Vildsvinene æltede omkring i Moserne eller kom frem mellem de yderste Træstammer for at drikke. Og da Tranen skreg over Skovene.

Men denne ny Verden, som Vandet havde frembragt, forsvandt, da Foraarssolen kom igen. Og Engene bredte sig atter friske og græsrige med broget Kvæg i en Mangfoldighed.

Hvilket Liv har ikke udfoldet sig her forhen i Høslettens Tid, naar Slaakarlene

gik her i Græs til Livet, fem seks Mand i hvert Hold, følgende Hug, saa Jernene sang, alle Lebladene kun et eneste Blink. Her fik mangen Mand sin Bane, her blev han som stor Dreng trænet i Leens Brug, til han kunde følge med, her rykkede han frem Plads for Plads, maaske til selve Forkarlens, til at gaa foran. For saa atter som ældre at blive kørt af, kørt sønder og sammen, saa det sortnede for Øjnene, naar Forkarlen tog fuldt Hug, og man uden Strygning, i ét Træk gik det lange Skaar fra Landgrøften ud til Aabløden. Her blev mangen Rivaliseren afgjort, her skulde man vise, om man var Karl, om man kunde bruge en Le; hellere gaa til man styrtede og ikke kunde sige et Ord, end at klage.

En og anden Digter har frydet sig ved Fuglenes Kvidren og Leens muntre Klang. Det var en bidende Klang, den. Den bed ofte af gammelt Had, af saa rasende Ærgerrighed, at Digterne maatte skrive omkap for at føle Mage til; eller af den sidste, sorte Fortvivlelse, naar man gik mat.

Ældre Mænd, som ellers ikke gik med i det Arbejde længere, kunde faa en Raptus, naar de kom i Engene, de skulde vise, hvordan man s l o g i deres Tid. Saa maatte En krænge dem af Vesten eller Bindtrøjen, Selerne blev lindede, Leen fik en ekstra Strygning, og saa skar den, som gik den gennem baade Jord og Sten, og det kunde høres i Engene helt ovre paa den anden Side af Aaen. Saadan hævdede man sit Ry som gammel Hjøllikarl, saa længe man kunde. Gamle Bedrifter i Slaatiden gik aldrig af Minde, her gik man til Arbejdet under store Traditioner, her var Stedet, hvor man skulde gøre sig udødelig.

Og Glansen over Traditionerne var Pigeøjnenes Smil, Engenes klingende Latter og den blaa Sommerhimmel. Til at rive og stakke var Pigerne med; saa kom Vognene kørende i den tidlige Middagsstund. Og hvor man saa', var der et myldrende Liv, Riverne gik, Høet kørtes sammen med Læssetræer, og Stakkene gjordes op. I Græsset i den svale Grøft stod Mellemmadstejnerne og den store Øllejle og ventede.

Naar Høet kørtes hjem, raslede Vognene. Før Dag begyndtes der, men selv efter at Solen var gaaet ned, helt hen mod den skumrende Nat, kunde man høre en eller anden Vogn over den bløde Eng. Den skulde blive dernede til om Morgenen og saa komme med det første Læs.

Den stod fraspændt paa Engen. Hestene tøjredes, snart saas de som utydelige, ludende Skikkelser i Taagen.

Se, der var nu det, at til at læsse en Vogn hørte der en Karl, der forkede, og en Pige til at lægge Læsset. De maatte altsaa dele Skæbne, saadan var Skikken i alt Fald, og den var der vist ingen, der græd over. Saa gjaldt det altsaa om at finde en blød Høstak. Ja, man kunde jo tage hver sin, naturligvis, om man foretrak, der var jo nok af dem. Men over Toppen af Høstakken kigger Maanens gamle Snydeskaft, medens de uskyldige Stjerner deroppe, der aldrig ser nogen Ting, blinker fiffigt med Øjnene til hverandre.

Nu kan man gaa her med Bøssen langs Aaen efter Ænder. Kalmus og Kærrod dufter som sædvanlig, frisk og nyhugget, ude fra Bløderne. En And slaar op af den dyndede Grøft mellem Vandskræpperne og vender sig for Haglene. Herlige er de store Enge med Høluften og Taagen mod Aften, Ensomheden og de gnavende Høveder. Men de lyse Nætters smaa Eventyr er svundne ligesom det sjældne Vildt og dets Trolddom; nu er det mere om at faa nogle Ænder i Tasken.

Slaamaskinens Knivmusik lyder Dagen lang. Hesteriven farer af Sted, og Høet køres hjem i en Ruf. Saa overlades det hele til Kreaturerne, Leddene lukkes, forøvrigt er der jo Grøfter og Pigtraad, og saa gaar Verden nu foreløbig af sig selv hernede.

Og saa kommer Efteraaret og Jægerens Tid. Et sparsomt Solskin over en ensom Egn. Drivende Regn gennem Engene. Taagede eller stille, varme Dage. Alt som det kan falde sig.

Her kunde man rejse Harer overalt i Engene. De unge Sommerkillinger sad skjulte midt i Græsset, og enten holdt de, saa de var ikke til at faa op, eller de sprang, længe før man kom til dem; de overholdt aldrig Jagtreglerne. De gamle graa, ni eller ti Punds Harer skulde helst

for at lægge sig ned og tabe Bevidstheden eller vente paa Hjælp.

Den skulde have et Skud til eller maaske to, og naar man saa endelig fik Livet af den og efter adskilligt Mas med de lange Ben fik den anbragt i Tasken, saa havde man omtrent det, man kunde slæbe. For man skulde jo kunne springe over Grøfterne ogsaa, og man skulde gerne en Tur op i Bakkerne at se efter Hønsene.

Engene var bedst først paa Efteraaret. Naar Kornet var taget af Marken, søgte Harerne til Græsset i Indelukningerne mellem Kreaturerne. En vedholdende Blæst kunde ogsaa drive dem derned, men senere, naar der blev for vaadt eller i daarligt Vejr, blev de dog helst i Læ af Bakkesider og Skrænter.

søges mellem Knoldene ved Grøfterne, men paa Grund af Terrænets Uoverkommelighed havde de mindst lige saa mange Chancer som Jægeren. Det kunde ogsaa hænde, at man kom til en gammel, forglemt Tørvegrav et Sted, hvor man syntes, man aldrig før havde været, og hvor saa en stor, langbenet Ramler havde indrettet sig en hel Hybel, et dybt og rummeligt Leje. Den var søgt ud paa denne ensomme Knold, havde maaske holdt til der i lange Tider. Den var en gammel Hare i Mosen, hvis man vilde lure den her, skulde man staa tidlig op.

Det er nok muligt, at den tog til Skankerne, for nu kunde der alligevel ske et eller andet, saa' det ud til. Men at faa saadant et Bæst til at trimle, gik ikke for sig uden Spektakler, hele Historien med brækket Ben og Humpen omkring paa Engen. Det var en haard Kanalje, der foretrak at humpe af paa Stumperne i Stedet

Saa var de endnu vanskeligere at have med at gøre. Det bliver den Jagt, som man kender saa godt, hvor Bøssen ligger tung i Armen, hvor Taskeremmen snærer i Skulderen, og hvor Støvlerne er lerede og gennemtrukne af at gaa i Pløjejord og Vand. Men hvor man desuagtet fortsætter, uden om Sige og Vældgunger, over endeløse Bakker, gennem Lyng og Enebærbuske og dryppende Krat, stadigvæk øjnende bedre Terræner forude, og stadig ventende Opspringet, en graa Ryg og et Par lange Ører visende sig over Græsset; eller en rød Lunte muligvis, for her er et af de faa Steder, hvor Ræven endnu ofte lægger sig frit i Marken Dagen over. Ogsaa Odderen gaar stundom herop fra Aaen og tager en af Bakkernes forladte Grave i Besiddelse eller gemmer sig i de tætte Grøfter, hvor Fyr og Tjørn vokser vildt til alle Sider.

Men en saadan Dag er der tomt og øde. Og Himlen er graa. Og dog kan det hænde,

at Solen bryder igennem før Aften og skinner over Marken og paa Hønsenes Vinger, naar de pludselig gaar op ved Diget lige foran En, og Skuddene knalder.

Saadan fik jeg efter en Dags Møjsommelighed Held af Hønsene paa det sidste, to med hvert Løb, og af de to sidste var den ene endda ti à femten Alen fra den anden, men altsaa, desværre for den, i samme Skudlinje. Fire Høns i Stubbene, det tog noget af det triste af Dagen. Det var en aldeles vild Flok, der blev borte langt ude i Terrænet. Men tætved sad ogsaa Haren, der den Dag skulde ende i Tasken. Det var ved en sandet Forhøjning paa en bar Mark, den rejste lidt langt ude, men for det første Skud vendte den en Kuldbøtte, og for det næste strakte den Benene for sidste Gang. Og saa rejste der en til lige for Fødderne af mig, mens jeg stod med en tom Bøsse. Saameget kan det heldige Øjeblik være værd. Her var der altsaa to Harer, mens der hele Dagen ikke havde været til at opdrive een. Jordknolden blev nu undersøgt og viste sig at have Sæder, skrabte i forskellige Retninger, den kunde altsaa benyttes fra hvad Kant, Vejret kom, hvilket var meget praktisk. Det hele mindede noget i Arrangement om Fortet paa Amager. Jeg tog mig for at huske Stedet.

Haren burde have glemt det. Nu kostede det den Livet, da jeg næste Gang kom forbi.

Det var en klar Dag med kold Himmel og fjerne Skyer, et efteraarsbart Landskab. Vinden havde travlt over Sandmarkerne med de spredte Græstotter, hvor Solen brændte om Sommeren og Lærken steg mod det Blaa. En Krumning af Aaen skinnede ovre mod de brune Skove, et koldt og forbindtligt Smil: Ja, saa er Sommeren altsaa forbi for den Gang.

Jeg sætter mig i Lyngen paa en Bakke, lægger Tasken og Bøssen og tænder Piben. Aldrig har her forekommet mig saa forladt, det er som et Øde fra Fortiden. Denne Egn midt i Jylland har været et forglemt Bakkestrøg rundt om vilde Rørskove og Moser; kun Bønderne har langt borte paa Thieles eller Viskums Hovmarker set de sorte Storke trække herover.

Men Hovmarkerne strakte sig nærmere, Båndernes magre Høveder fandt ud og gik i Bløde. Egnen indlemmedes i disse Tiders mørke Historie, der som en vild Fantasi har holdt sig ned til vore Dage i Troen paa Varsler og Gengangere, i Synet af natlige Spøgelser, der ikke kan faa Ro, der maa op, naar Maanen skinner, for endnu engang at forøge Rædslen, ud at stirre den Misgerning i Øjnene, der til evig Tid maa vente paa sin Gengældelse.

Her kan endnu brænde mystiske Lys om Natten; det kan være Folk, der gaar over Engene mod Færgestedet, men Lygtemanden gaar jo ogsaa omkring, og det har før truffet, at man har fundet et Skelet under Grønsværet.

For nogle Aar siden hændte der noget hernede, der, skønt det viste sig at være et Menneske fra Egnen, man havde med at gøre, dog for en Stund igen vækkede den farlige og instinktmæssige Frygt, der slummer dybest inde. Gamle Erindringer og Hentydninger blev levende paany, Fortiden traadte nærmere og Fantasien lurede.

Det begyndte med nogle meget farlige Indbrud. Tyverier, hvis Dristighed maatte forudsætte, at der om fornødent vilde blive anvendt Magt. Et Sted laa Gaardhunden skaaret ihjel i Lænken om Morgenen. Et andet Sted hørte man nogen malke Køerne om Natten, eller en Rude blive slaaet ind i Spisekammeret; det var galt fat i flere Byer, og ikke helt ufarligt at gaa paa Vejen, naar det var mørkt. Hen paa Vinteren begyndte man at tale om et mærkeligt Lys i Kærene ved Fussing, snart var det et stort, klart Lys, der holdt sig længe, snart var det blot, som om En tændte en Lygte; men der var da ingen, der havde noget at gøre med Lygte i de øde Enge. Nogle mente, at det var Folk ovre fra det sorte Sogn, andre havde hørt om bortrømte Dragoner fra Randers, der var nok, der havde set mystiske Personer i Mørke og paa Afstand, og Børnene fortalte om fremmede Folk, de havde mødt.

Mysteriet opklaredes om Julen, en Aften, da de Venning Mænd kom fra Julebesøg i en Gaard i det sorte Sogn. Da skinnede pludselig det uhyggelige Lys op igen ude i Taagen og Engene. Mændene stod lidt ved deres Egekæppe og snakkede sammen,

saa gik de langs med Skoven, til de havde Lyset lige ud for sig, det var Vinduerne i et gammelt Røgterhus, der laa i Kæret. Men for at omringe det, maatte der gaas forsigtigt til Værks, da der var fuldt af Ellerødder og hist og her tynd Is. De kom da heller ikke helt derhen, før Lyset slukkedes. Og lidt efter sprang to eller tre Mand ud af Vinduerne paa den anden Side og løb ud efter Aaen til. Nu var de alligevel slupne bort allesammen, om ikke de Venning Mænd havde haft en stor Hund med, den løb efter og indhentede den bageste og rev ham omkuld. Mens han sloges med Hunden, kom Mændene til og holdt ham og fik Armene snøret sammen paa ham. Det var en stor, stærk Karl i pjaltede Klæder, blaa Dragonbukser og lange Støvler.

Helt fremmed for dem var han nu ikke, det var nemlig Jens Povlsens Søn fra Torp, der var rømt fra de Randers Dragoner. Han hed Anders. At de kom saa heldigt fra at tage ham, kunde de takke det Par Flasker Brændevin for, som han og de andre, hvem det var, havde ligget og drukket inde i Huset. Det havde ellers været prøvet engang ved en Legestue at binde ham med Reb, nyt, firesnoet Reb, men det sprængte han. En anden Gang, efter at han var derserteret, slog han sig en Aften gennem alle Byens Karle, da de vilde tage ham i en Kostald, hvor de havde set ham gaa ind. Alle Mennesker var bange for ham tilsidst. Da han var rømt, opholdt han sig en Tid hjemme i Gaardens Lade og andre Steder i Byen, men da Dragonerne en Dag kom ud og ledte efter ham der, søgte han over paa den anden Side Aaen, hvor han saa for Størstedelen opholdt sig i Skovene hele Sommeren.

Anders Povlsens Bedrifter gaar som et Sagn i flere Sogne og paakræver en hel Beretning for sig. Antydningsvis giver de et Begreb, kaster et Skær over gamle Egne og Livet der; Egne, hvor Solen staar fjern og ensom, og den vide Natur hersker.

— — —

Der falder et Skud ovre mellem Skovene. En Kaag kommer langsomt sejlende, en Tørvepram, den ses lige over Aabredden. Ved Skjernbro rider en Karl et Par Heste i Land, det gaar i et gungrende Trav over Engene. Men allerlængst borte trækker sorte Skyer op paa Himlen over de store Moser ved Ø.

Saa faar vi Regn til Natten.

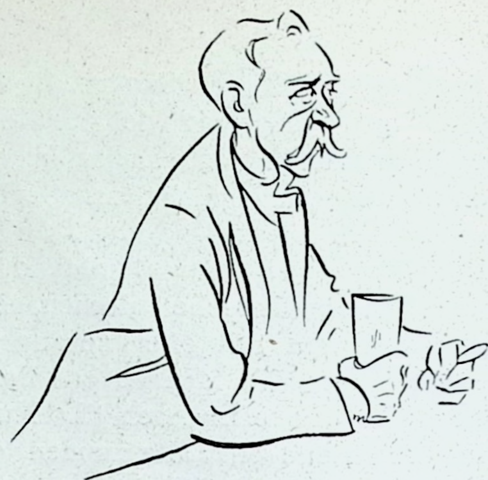
Det er en besværlig Marsch over Bakkerne. Ovre i Venning Elkjær gaar en Jæger. Bøssen blinker af og til, naar han vender sig, Hunden trækker an mellem Tuerne — en Mis formodentlig. To Gange efter hinanden pulser Røgen, og saa kommer Knaldene, Bom! Bom! rullende bort i det fjerne mellem Bankerne paa begge Sider.

LILLE JONASSEN

AF

JULES

Det er efter en bedre Middag i en Havnekafe i en større dansk Provinsby. De brede Vinduer mod Søen er trukne op, og den kølige Aftenbrise puster sit Velbehag ind i Ansigtet paa de tre solbrændte og glade Skippere, der sidder om Bordet henne i Hjørnet med den højryggede Sofa.

Der er lige stænket frisk Vand og strøget nyt Sand paa Gulvet til Ære for de tre Herrer, og de sidder nu og gasser sig ved en god Cigar, og der er kommet Whisky og Sodavand og Is paa Bordet.

Holm og Hansen — det er de to store, skæggede — har hugget Sofaen, Jonassen — der er en ganske lille lyshaaret Mand med nogle faa Knurhaar under Næsen — har maattet nøjes med Stolen for Enden af Bordet. Egentlig hører han jo ikke med til Selskabet. Han er jo nok Dansker, og han fører jo nok et pænt Skib, takket være Gamlingen hjemme, men Forskellen er, at de andre to allerede havde ligget og losset Salt i otte Dage, og spist Frokost og Middag sammen i Kafeen, da Jonassen kom ind i Havnen.

Existerer der noget bedre — nej, Gu' gør der ej — i denne Verden, end naar man har ligget og døjet Varme og Tørst og Kedsomhed og Vindstille paa Søen i Maaneder, at komme i Havn, klarere, faa Mægler og Toldbod og alt det til en Side, gaa hen paa Havnekafeen og faa sig en rigtig god dansk Bøf, et godt Glas dansk Øl, og saa opdage, at Manden, der sidder og spiser dansk Bøf og drikker dansk Øl ved Bordet lige overfor, det er min Sæl og Salighed Skipper Holm fra København.

„Nu har jeg brandstage mig nok af det, ligger Du her, Holm?"

„Hva' Jæklen, Hansen, er det Dig, gamle Kufnagle?"

Man stikker paa Næven for første Gang i lang Tid, man flytter sammen og Knævren gaar. Man snakker om Fragten, men mest om Konerne derhjemme, som overstraaler hinanden, og Huset og Tulipanerne i det lille Stykke Forhave, og Børnene, der arter sig saa mageløst vel; man roser hinandens Kram, og man griner som flækkede Træsko, bare ved at se hinanden, og man køler Gensynets Glæde med Whisky og Is og Sodavand, og det varmer ogsaa i Længden, og man bliver ligesom unge Avekatte igen.

Saa det er jo tydeligt, at hvis man vil ind i det Lag, saa maa man møde med en Kæft af den anden Verden og med et dundrende Humør, ellers kan det slet ikke nytte, man tænker paa at tælle med i al den Gensynshurlomhej. Det er ikke tilstrækkeligt, at man en skønne Dag stikker et lille grønt Ansigt ind ad Døren, ser himmelhenrykt ud og siger, som Jonassen gjorde:

„Jeg tænkte s'gu nok, det var Jer."

For saa bliver der bare svaret tilbage:

„Da' lille Jonas. Det glæder Dig hjærteligt at hilse paa vos," og saa er man kommen den lille skæbnesvangre Morsomhed bagefter sin Samtid, og saa maa man se endnu mere lyksalig ud, og saa er man jo efter stiltiende Overenskomst til Grin Resten af Liggetiden, særlig, naar man er saadan en lille, bitte Splejs, som Jonassen.

Lille Jonassen havde jo nok mærket under Middagen, at der var Ting, man satte større Pris paa, end hans Selskab.

Lille Jonassen bestilte Whisky og Sodavand og Is efter Middagen. Maaske var det det.

Og lille Jonassen bryggede sig selv nogle gode Sjusser, og for hver Sjus, han drak, følte han ligesom, at han blev forfremmet og blev mere anset, og Kæften gik paa ham som et lille Dampspil.

Jonassen hed ikke alene lille Jonassen, fordi han ikke var større, end Tobak for en Skilling, men ogsaa fordi der, trods hans fyrretyve Aar, var noget drengeagtigt ved ham, der blandt andet gav sig Udslag i, at alle hans Fortællinger drejede sig om hans egen Barndom. De andre Skipperes Hoveder var altid fulde af Konerne og Ungerne og Tulipanerne derhjemme foran de smaa Selvejerhuse. Men Jonassen var ikke gift — han havde været forlovet, sagde de andre, men naar han skulde se Pigen rigtig hjerteligt i Øjet, saa maatte han staa op paa en Stol. Det blev hun ked af. Unger havde han derfor heller ingen af, og han vidste heller ikke, hvad en Tulipan var — andet end som, at det var en rød Blomst.

Hans Kæphest var Drengeaarene hjemme i den gamle, velkendte Skibsprovianteringsgaard

paa Toldbodvejen. Nu var han bleven lidt „vaad“ — det blev han altid ved den tredje Sjus, og naar lille Jonassen blev „vaad“, saa kom den forkælede Dreng fra Købmandsgaarden op i ham, og han begyndte at rose sig.

„Nu om Stunder er der ikke meget og tjene ved Skibsproviantering,“ sagde han, blussende.

„Næ,“ sagde Holm, „jeg tror ikke, Du skal gaa til Skibsprovianteringshandlen — — —“

„— — — naar Du bi'r voksen,“ tilføjede Hansen.

„Du er vist vittig,“ sagde lille Jonassen til Hansen. „Er Du inde i Skibsprovianteringsbranchen, saa sku' Du tale. Saa tier jeg stille..“

„Jeg er inde i Skibsfart,“ sagde Hansen med et skævt Grin ud i Styrbord, hvor Holm sad.

Holm gren ogsaa fælt. Det var jo en kendt Sag, at lille Jonassen for tre Aar siden havde prøvet paa at gaa i Land over den jydske Revle med en tremastet Skonnert under Fødderne i Stedet for Træsko. Mere Vand var der ikke.

Lille Jonassen samlede Øjnene sammen midt i Ansigtet og sagde:

„Næ, Skibsprovianteringshandlen! — da jeg var mindre . . .“

Holm fik en Slurk Black and white i den gale Hals og saa forfærdet paa lille Jonassen:

„Hva' Faen, har Du været mindre endnu?“

„Du er vist vittig,“ sagde lille Jonassen. „Er det maaske mig, der forstaar mig paa Skibsprovianteringshandel, eller . . .“

„Jo, Skibsprovianteringshandel — det er Dig!“

„Naa, det var da heldigt — da jeg var Barn . . .“

Holm fnes ned i sit Whiskyglas.

„. . . da be' der tjent, men da jeg be' stor . . .“

Det gav et Sæt i Hansen, saa han kom til at staa op mellem Sofaen og Bordet.

„Hvad i Helsike,“ sagde han, „har Du været stor — hvor stor var Du?“

„Du er vist vittig, Hansen — forstaar Du Dig paa Skibsprovianteringshandel — ellers maa Du vist helst lade mig forklare.“

„Jamen, kan Du ikke fortælle lidt mere skaansomt, naar Du kommer til de spændende Steder?“

Lille Jonassen maalte Hansen med et Blik fuldt af svømmende Overbærenhed og fortsatte roligt efter at have tømt sit Whiskyglas.

„Da jeg be' større . . .“

„Hør lille Jonas,“ sagde Holm, „nu ska' Du Sagomeleme passe paa, Du ikke sidder der og faar Voksværk — vi bryder os Fa'en om Din Skibsprovianteringshandel — vi vil ha' og vide, hvor stor, Du be' — det interesserer os mest.“

„Jeg mener selvfølgelig, da jeg be' voksen.“

„Det bi'r Du sgu' aldrig,“ sagde Hansen.

„Bi'r jeg aldrig voksen — sagde I det?“

„Ja.“

„Det skal jeg nok vise Jer, jeg bir.“

„Jamen, naar Du bir det, saa kan Du jo ikke være been det før — saa er det vel Løgn altsammen, det Du har siddet og fortalt om Skibsprovianteringshandlen.“

„I er vist vittige, men mig kan I ikke gøre Grin med, naar Spørgsmaalet er om Skibsprovianteringshandel — jeg h a r traadt mine Børnesko . . .“

Holm og Hansen faldt sammen i Sofaen i en grinende Klump og holdt hinanden paa Maven. Da de var kommen dem, sagde Holm:

„Dem har Du vist traadt mange af!“

Og Hansen sagde, idet han kiggede ned under Bordet:

„Ja, det har Du, lille Jonas, og jeg kan se, Du ikke er færdig med det endnu.“

Saa gik lille Jonassen godvillig.

PONGOS HJEMKOMST

AF KAPTAJN J.

ILLUSTRERET AF V. JASTRAU

Den lille Negerlandsby Mopoto laa og vred sig i graagult, dirrende Solskin. Det var saa hedt, at Banantræerne, der stod i uordentlige Rækker og Klynger bagved og ind mellem de lave Hytter, lod sine store, græsgrønne Fløjlsblade klaske sammen som Klude under de buede Ribber, og Manioken, der stod som en mandshøj Løvmark og gispede rundt om Landsbyen, helt op mod det sønderhuggede, solsvedne Skovbryn, gjorde lige saadan. Selv de enkelte storbladede Parasoltræer, som skaansomme Økser havde ladet staa midt i Markerne, og som ellers betragtede det som deres Opgave at give Skygge til det, der voksede op omkring dem, havde fuldstændig opgivet Ævret; de graagrønne Bladrosetter hang lodret ned om Spidserne af de hvide Kandelabergrene.

De smaa pjaltede og rundryggede Hytters Palme- og Sarcophryniumstage var saa tørre, at de stive Blade stak Enderne i Vejret og knasede og knitrede hørligt.

Det er i saadant et Vejr, at Landsbyens nøgne Humorist peger med Tommelfingeren over Skuldren mod Solen og siger:

„Gombo na ye moï — Dens Navn er Sol."

Det var lige midt paa Dagen, og Solen stod lodret over Mopoto som en aaben Bruse, der truer med at drukne alt levende og voksende i et Straalebad af knugende Tyngde. Paa denne Tid af Dagen laa Mopoto ellers hensunken i pustende Middagshvile, og Stilheden plejede næppe nok at forstyrres af svage Lyde fra Kvindernes Syslen med klangløse Køkkenredskaber af Ler og Træ, rundt om i Hytterne.

Idag var det anderledes. Mopoto var i stærk Bevægelse. Henne under det brede, skyggefulde Saphotræ midt paa den gule, sandede Landsbyplads sad Byens Høvding, den gamle Jolo, hvis graa, tørre Hud sad i Rynker over hele Kroppen, omgivet af nogle af Byens ansete Gamlinge. Omkring den siddende Gruppe stod en lille Kreds af halvnøgne Negre, Mænd, Kvinder og Børn og snusede efter Nyheder, svedende i Solen, saa Ryg og Skuldre skinnede fedt. Rundt om stak man Hovederne ud under de lave Tage og raabte hen mod Klyngen, der forstærkedes og tyndedes ud af nye nysgerrige og tilfredsstillede og solbagte hjemgaaende.

Sagen var, at der nede fra Balala, Mopotos Naboby, ved den lille Flod Loso, var kommet Bud om, at Pongo, gamle Jakulas Søn, var for hjemgaaende.

Det var godt og vel tre Aar, siden Pongo forlod den hjemlige Arne. En Dag, da den lille Skovafkrogs begivenhedsløse Drivertilværelse var blevet ham uudholdelig, havde han forladt Byen, uden at tage Afsked med den gamle gnavne Jakula, var gaaet ned til Balala, stjal der om Natten en lille Enmandskano, lod staa til ned ad Strømmen og naaede lykkelig og vel Posten Jambaya.

Inden sin Afrejse fra Mopoto havde han mellem Kammeraterne ladet sig forlyde med, at han vilde være Soldat, og i Løbet af de tre Aar havde man hørt af hjemvendte Soldater nede fra Balala, at Pongo var bleven set i et Kompagni helt oppe ved en ukendt Flod af svære Dimensioner og med det mystiske Navn: Bahr. Efter hvad en Soldat fra Balala, der broutede med en Snes franske Ord, paastod, kaldtes den ogsaa for Nil, og efter hvad en anden lige saa kyndig Soldat havde sagt, skulde der være sex Maaneders Rejse derop fra Mopoto.

Jolo havde om Morgenen sendt nogle Mænd ned til Balala for at hjælpe Pongo med at bære hans Blik-Kufferter op til Mopoto gennem Skoven. Det var første Gang, man modtog en hjemvendende Soldat i Landsbyen, og man var ikke ganske klar over, hvor mange Kufferter fulde af Tøj, Perler og Messingstænger en Soldat kunde have tjent i en treaarig Tjenestetid. Nogle mente fem. Kondo, en ung Neger, der flere Gange, naar han havde været i Jambaya med Mopotos Levering af Maniokbrød og Palmeolje, havde været inde i Soldaternes Huse, og som var ganske blændet af al den

farverige Bomulds- og Messingspragt, han der havde set, mente hundrede Kufferter. Men Kondo var kendt for sin Upaalidelighed og sin ustyrlige Fantasi, og skønt han sagde det paa en meget tilforladelig og troværdig Maade, trak man dog paa Skuldrene af ham, saa det kunde ses helt ned gennem de blottede Rygmuskler. Da han nævnte det hellige og ukrænkelige Tal hundrede, vendte hele den forsamlede Kreds sig foragteligt imod ham, halede Mundvigerne ned over Hagen og spilede Øjnene hen i Krogen til sur og indigneret Mistro. De fleste tænkte ved sig selv, at der maaske nok alligevel var mellem en halv Snes og en Snes Stykker.

Den gamle Jolo, der havde en fin Næse, sad og hørte efter de unges Mening. De mest ansete mellem dem, dem med de nye Talemaader nede fra Jambaya, skændtes tilsidst om Tallene tolv og fjorten. Og Jolo satte sig til Rette paa sin lille Træblok under Saphotræet, trak sine gamle graa Benpiber ind under sig, stillede sin ene Underarm mellem det spidse Knæ og den svagt hviddunede Hage og sagde under almindelig Tavshed:

„Han har vel nok en tretten Stykker."

Jolos Afgørelse havde altid haft stor Betydning. Han havde vundet sig Ry som klog Mand i sine yngre Aar ved at henrette de svage og forsvarsløse, og Tilliden hang ved ham endnu, skønt hans Retfærdighedssans var sat lidt i Skygge af den hvide Mand nede i Jambaya.

Det maatte vel være saadan noget som tretten.

Der kom en Mand rendende henne fra Skovbrynet, hvor Stien til Balala munder ud. Han var løbet i Forvejen for at sige, at Pongo var lige i Nærheden. Rygtet løb foran ham gennem alle Hytterne, og de, der endnu var indendørs, kom krybende ud og løb hen over den hede Plads for at slutte sig til Flokken under Saphotræet.

Gamle Jakula havde pyntet sig ud med alle sine Ejendele: et hjemmelavet Bælte af Antilopeskind, en Kvadratalen snavset Americani, der tjente ham som Bugklæde, et bulet Messingpandeskjold saa stort som en Underkop og et Halsbaand af Mennesketænder. Han var i sig selv en højst ubetydelig Person, der absolut ingen Rolle spillede i Byen. Han var fattig og havde kun een Kone, en gammel værdiløs og usalgbar Ting, eneste Rest af en lille Hjord paa fem velnærede og blanke Ungmøer, som han havde holdt i sine Velmagtsdage. Jolo havde snydt ham for de tre af dem i diverse Handler og ved snedigt Lumskeri. Den fjerde var hans næstældste Søn en Gang rendt med til en fremmed By, hvor Skarnet nok for Resten var bleven ædt til Straf for sin Vanartethed.

Men idag var det ikke til at mærke paa Jakula, at han ikke hørte til det bedste Selskab i Mopoto. Han, der ellers holdt sig beskeden tilbage i anden eller tredje Række, naar Landsbyens Folk var forsamlede i en højtidelig Anledning, trængte sig idag frem ved Siden af selve Jolo, der ellers var ganske utilnærmelig og ikke havde ofret Jakula et Øjekast, siden den Gang for mange Aar siden, da det var lykkedes ham i tre Rater at snyde Jakula for de tre Koner. Jakula var saa vigtig, som han ikke havde haft Lejlighed til at være siden sine Velmagtsdage, hans smaa stikkende Øjne skinnede af Selvbevidsthed, den ganske tynde Underlæbe var trukket helt op under Næsen af bare Hovmod, og han var ikke til at komme nær. Drengene i Landsbyen holdt ellers ustraffet Grin med ham, og han fandt sig arrigt i det. Men idag var han ikke til at spøge med; han havde allerede to Gange langet et langt, magert Ben bagud efter en Dreng, der var kommet ham for nær.

Jolo sad i Kredsen og skævede til ham i ubehagelig Følelse af den andens lidt generende Aktualitet.

Henne fra Skovhjørnet lød der høje Raab. Jolo rejste sig og gik gennem Kredsen. Jakula gjorde et Par determinerede Skridt fremad, kneb Gummerne sammen og kom paa Siden af ham. De andre fulgte efter.

Der var han.

En lille strunk Soldat i blaa Lærredsuniform og rød Fez, der sad paa Sned, og med en lang Støttestav i Haanden svingede ud af Skoven og hen mod den lille Flok. Bagefter ham kom Bærerne med Kufferter og Kurve paa Bærestokke, to og to, i smaat Luntetrav.

Jolo vinkede velkommen med Haanden

og grinede affabelt paa Afstand. Jakula rettede paa sit Halsbaand af Mennesketænder og paa Pandeskjoldet, og beredte sig alvorsfuldt til den Situation, i hvilken han havde Følelsen af at skulle spille sit Livs største Rolle.

Soldaten gik lige imod dem, standsede brat, slog sine nøgne Hæle sammen, saa at det jog i Følget, bragte Haanden til Huen og sagde:

„Mit Navn er Pongo."

Jolo krummede Ryg, rakte Pongo sin højre Haand, lagde sin venstre ovenpaa Soldatens med et hjerteligt Tryk og sagde:

„Er det Dig?"

Jakula stod og rystede og stammede:

„Pongo, Pongo, Pongo, Pongo..." og trak Sønnen i den ene Arm, mens Jolo trak i den anden.

De omstaaende gloede først paa Pongo. Han var sort og blank som en rigtig fin Soldat nede fra Jambaya, ikke en Tatovering havde han, ikke en Plet paa Ansigt eller Hals, og store, straalende Høvdingeøjne. Men Opmærksomheden samlede sig temmelig hurtigt om Pongos Bagage. Der var ikke saa meget som ventet. Drengene, der kunde tælle, talte i Smug paa Fingrene, puffede til hinanden, hviskede Tal og skændtes i Stilhed.

Gamle Jolo havde straks fuldstændigt Overblik over Situationen, der var kun tre Kufferter, nogle Kurve med blandet Indhold og nogle sammenrullede Maatter med Redskaber.

Tre Kufferter. Pongo var et lille Øjeblik dalet noget i Jolos Øjne, men Jolo var en klog Mand, der var vant til Hovedregning: I tre Kufferter kunde der være mange gode og attraaværdige Ting.

Jolo bød Pongo til Sæde paa en af Træbukkene under Forsamlingstræet og sagde:

„Du kan bo hos mig, jeg har en tom Hytte."

Jakula sagde langsomt og faderligt og fattigt:

„Du kan bo hos mig, Din Fader."

Drengene fnisede. Kvinderne stak Hovederne sammen. Mon den fine Soldat vilde bo hjemme hos den gamle, fattige Jakula.

Pongo selv betænkte sig. Han lod Blikket løbe rundt i Kredsen mellem alle sine gamle hel- og halvnøgne Bysbørn. Snavsede, lasede, grimme og dumme syntes de ham. Han havde længtes efter dette Indtog i sin Fødeby, som han engang var flygtet fra som en anden Bushman. Men det var ikke saadan, han havde tænkt sig det. Ganske vist var det jo alle de gamle Ansigter, han saa omkring sig, men der manglede det ubestemmelige, han havde længtes efter i de tre Aar. Han havde ingen Følelse af Genoprejsning overfor disse simple Folk.

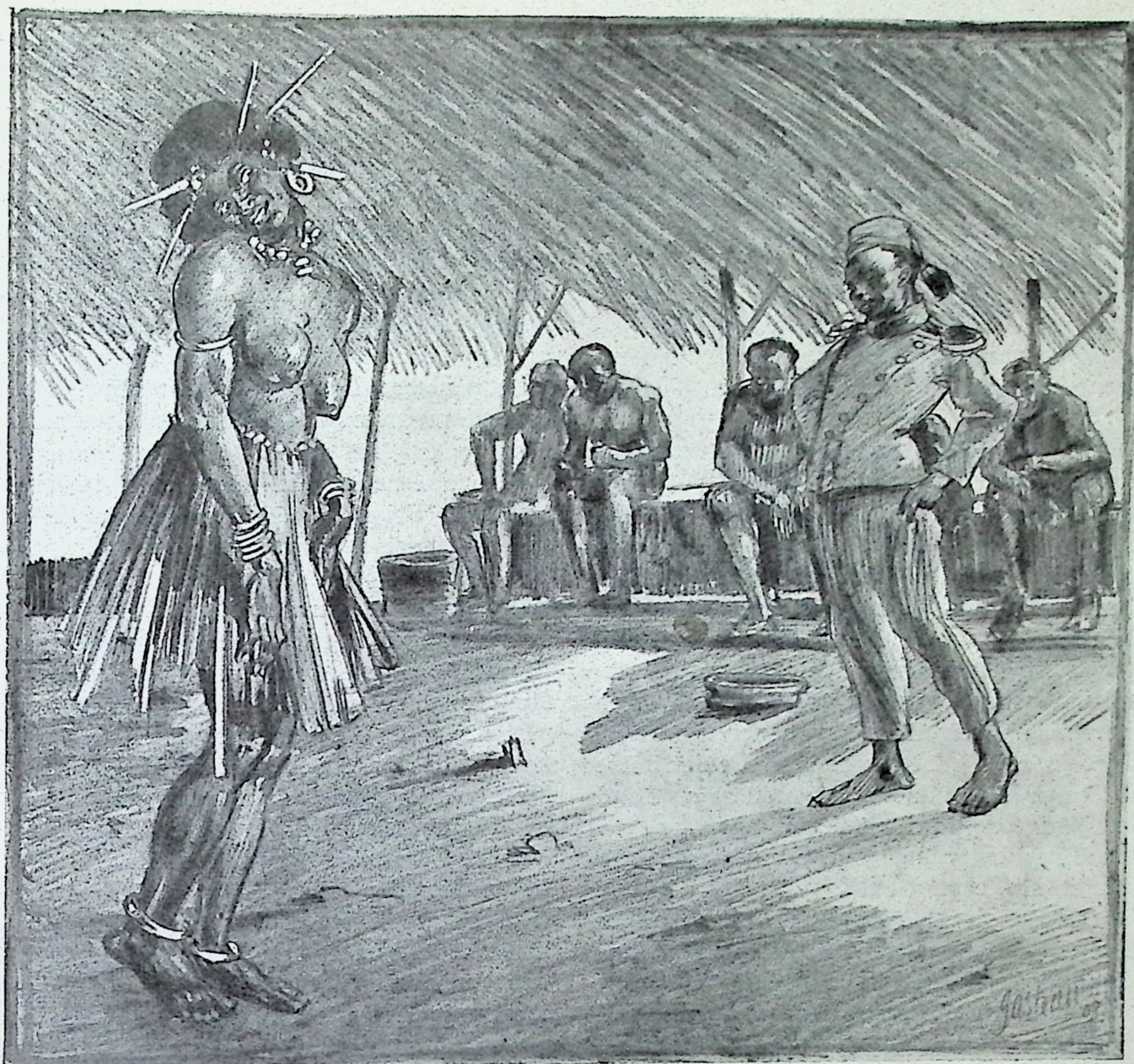
De var for snavsede. Hans egen Far var, trods den højtidelige Anledning, graa af Støv og Snavs, og naar Pongo saa paa ham, gik det mere og mere op for ham, at den gamle jo var en „Bushman" som alle de andre gamle Negre, han havde set paa sine lange Rejser i de tre Aar, og som han havde lært at se ned paa under Livets Omskiftelser.

Jolo var da i hvert Fald Høvding.

„Ja, saa tager jeg den Hytte hos Jolo," sagde han.

Jolo fo'r op, vinkede hen til Bærerne med Kufferterne og pegede paa Hytten, der var bestemt for Pongo. Jakula kneb Gummerne sammen og spejdede determineret som en gammel Abe fra den ene til den anden i Kredsen. Der var en Dreng, der stod og lo ad ham. Jakula rimpede sin Ansigtshud sammen og truede med sin benede Næve.

Der kom store Dage for Pongo, da den første Tids Uvanthed og Skuffelse var overstaaet. Han var hele Byens Æresgæst. Der var ikke en Hytte, selv ikke den fattigste, hvor der ikke stod en lille rygende Potte med Pondu eller Mosaka over den osende Brændeild og ventede ham med Længsel. Han opfriskede efterhaanden gammelt Venskab og han nød den glade Følelse af at være alle sine jævnbyrdige og ældre Kammerater absolut overlegen, økonomisk, socialt og kulturelt. Og Jolo, som aldrig i Pongos Ungdom havde villet vedkende sig Familien Jakula, var ustandselig og udsøgt Velvilje. Pongo kunde ikke staa for saa megen Virak. Foruden de meget rigelige Velkomstgaver, han havde uddelt til Jakula, Jolo og sine nærmeste, gav han nu daglig til høj og lav af et Hjerte, der havde Trang til at øse sig ud i Taknemlighed og

Glæde. Det ebbede svært i Blikkufferterne, men ikke i Pongos Hjerte.

Han havde samlet sig sine Rigdomme ved at opspare sit Sold, ved at opdrætte Høns og Ænder, handle med de indfødte og Kammeraterne i tre lange Landflygtighedens Aar, og han vidste ikke, at en Kapital varer kortere, naar man giver den ud, end naar man samler den sammen. Han fartede omkring og besøgte Folk i alle Ender af Landsbyen, han var i Skoven paa de gamle Jagt- og Fiskesteder, ude i de smaa Udbyggerbyer, der laa skjulte i Maniokmarken rundt om Byen, overalt traf han hjertelig Gæstfrihed, overalt fyldte Synet af hans Barndomsland ham med glemte Minder, alle Steder gav han af sit Hjertes Overflod.

En Dag sad han sammen med Jolo, et Par af Landsbyens bedre Mænd og Jakula i det lille Skur paa Pladsen foran Forsamlingstræet, hvor Jolo sædvanlig indtog sine Maaltider. De sad overfor hinanden paa to svære Siddebjælker med de tømte Træfade mellem sig paa Jorden.

De havde spist godt. De havde faaet fed Suppe — Mosaka — kogt paa halvraaddent Antilopekød og Palmenødder, bagefter Pondu med meget Peber. Den var saa stærk, at Pongo, der ikke var vant til at spise med gamle Mænd, var blevet helt hudløs i Halsen. Desuden røget Fisk. Nu sad de og nød Mætheden. De fyldte skiftevis Lungerne med Røg fra en stor Træpibe, der gik rundt imellem dem, holdt Røgen lidt tilbage og pustede en vældig tyk Sky fra sig, ind i Øjnene paa Genboen, der næsten forsvandt i hvid Taage.

Jolo havde lige stødt en enorm Sky fra

sig og sad og stirrede dybsindigt ned i den askeblandede Jord mellem Pongos Fødder. De andre saa forventningsfuldt paa ham.

„Hør Pongo," sagde han. „Du skulde tage Dig en Kone."

„Ja," istemte Jakula, den fattige gamle Gæst, med brændende Bifald i de smaa sorte Ojne og smaa bekræftende Gammelmands-Hovednik.

„Ja — en Kone."

„Tja," sagde Pongo, „jeg kunde jo have faaet hundrede Koner ved Bahr."

„Ja," sagde Jolo, „selvfølgelig".

„Selvfølgelig — selvfølgelig," sagde Jakula og de andre.

Jolo havde en god Plan. Han var lidt mere langsynet end Pongo, og han havde allerede i Aanden forudset noget i Retning af Konjunktursvingning i Mopoto. Nu vilde han sælge Pongo sin lille buttede Jaja med de tykke Messingringe om Anklerne for mindst seks Stykker Tøj af det blaa. Senere, naar Pongo ikke havde mer, saa kunde Jolo jo altid købe hende igen for det halve.

Pongo havde ikke noget mod Jaja. Handlen smigrede ham endda, for hun var Jolos Yndlingshustru, den han egentlig havde tiltænkt sin egen Søn.

„Ti Stykker Tøj," sagde Jolo, „saa beholder Du hende med Messingringe, Perlekrans og det hele."

Pongo vilde ogsaa vise, at han kunde handle og sagde otte.

Han fik hende tilsidst for ni, men saa vilde Jolo have, at Smeden skulde brække de tunge Messingringe af Benene paa hende, ellers blev det en skidt Handel.

Jaja blev kaldt til. Hun rødmede saa godt hun kunde under det sorte, vred sig af Blusel saa hun var lige ved at se sig selv ned ad Ryggen og græd, fordi Messingbaandene skulde tages af hende.

Saa maatte Pongo for den fremtidige Husfreds og sin gryende Elskovs Skyld finde sig i at betale et halvt Stykke Tøj for Ringene.

En Dag faldt Pongo i mørke Tanker. Han havde set en Ting, som han ganske havde glemt siden sin Hjemkomst. Den vakte hos ham en urolig Anelse om en graa Virkelighed bag Døgnets Solskinsfest, en manende Erindring om tre Aars utrættelige Pugen sammen, et Stænk af Angst for de sidste Ugers Leven over Evne. Det var den gamle franske Avis, der dækkede det blaamalede Bundblik i hans største og mest foretrukne Kuffert, den, der havde indeholdt de bedste Ting. Ganske vist kunde han ikke læse, men han læste dog, syntes han.

Faderen Jakula kom hver Dag og laante et lille Stykke Tøj eller nogle Messingstænger, til Mad, sagde han.

„Jeg er jo gammel, min Søn, min Søn, og har svært ved at skaffe Føden."

Det var bar Løgn. Hjemme gik han og hersede med sin gamle Kone. Hun maatte besørge Arbejdet i deres lille Maniokmark, hun maatte rende den halve Dag i Buskene og hente Frugt og Rødder til ham, eller staa i Timevis i Skoven ved deres lille private Vandhul og øse Vand og Mudder ud med en hullet Kurv for at faa fat paa et Par Fisk, som han selv spiste, uden at levne til hende, hun maatte oven i Købet gøre Mandsarbejde, hente Bambus og Sarcophrynium til at reparere Hytten med, omhugge Træer, der stod Jakula i Vejen i hans Mark og lignende. Jakula led ingen Nød og Tingene, han gik og tiggede hos Sønnen blev forsvarlig gemte i en Krog af det lille mørke Soverum i Hytten, hvor ingen kom og saa efter, ikke en Gang Konen, der om Natten maatte ligge udenfor paa Jorden under det aabne Tag og holde Varmen ved Gløderne af Aftenilden, mens Jakula laa inde paa Tømmerstokkene i det lune Rum, indsvøbt i Resterne af et gammelt Dækken og følte efter sin Skat.

Hver Dag fik Pongo Besøg af gamle Venner fra Mopoto og Nabobyerne. Rigtig gode, gamle Venner, der alle kunde gøre Fordring paa en lille Erindring. Mange af dem havde endda Tilbøjelighed til at blive fornærmede, fordi Gaverne, de fik, var mindre end dem Pongo i Begyndelsen havde uddelt til mindre berettigede.

Og Pongo maatte give for Skams Skyld.

Men den skæbnesvangre Dag kom, da det rygtedes, at han ikke længer vilde lukke sine Kufferter op. Nogle mente, at han var blevet hovmodig og ikke længer brød sig om sine gamle Venner, andre hviskede om, at det nok hang saadan sammen, at der ikke mere var noget i dem, i det mindste ikke meget.

Dette sidste bekræftedes af Jaja, der snart

var begyndt at blive ked af Husholdningen hos Pongo, i hvis Hytte der ikke længer var saa stor Overflod paa Antilopekød, røget Fisk, Bananer, Majs, røgede Sommerfuglelarver, fed Palmeolje, indfødt Salt og lignende Delikatesser. Det hændte nu, at hun stak af hjemmefra, naar Gryderne var tomme og blev boende to, tre Dage hos sin gamle Husbond, og Jolo var som Følge heraf godt underrettet om Pongos Formuesomstændigheder.

Da der var gaaet en Maanedstid efter Pongos Hjemkomst, holdt Indbydelserne fra Jolo til at spise smaa Maaltider med ham i Skuret ganske op, og Jolo tiltog sig overfor Pongo, efterhaanden som denne satte sin Formue til, ganske sin gamle Høvdingeautoritet.

Han købte efterhaanden for nogle Stykker Tøj Pongos tre straalende blaa Blikkufferter, og ved disse heldige Transaktioner gled der i Mopotonegrenes Øjne en god Del af den resterende Glans fra Pongos Person over paa deres gamle Høvding.

Naar Pongo ved en saadan Lejlighed igen havde faaet lidt Tøj mellem Hænder, gennemgik han en lille Opkomstperiode, under hvilken naive Sjæle atter vandt Tro paa hans Rigdom. Han betalte sin Føde i dyre Domme, forærede bort til de anden Rangs Personer, der kravlede ind for at se til ham i Hytten, og stod nogle Dage efter ganske tomhændet.

En Dag kom Jolo til ham:

„Vil Du sælge Jaja," spurgte han.

Pongo solgte hende for tre Stykker Tøj og levede højt i tre Dage.

Det var hans sidste Ressource.

Han begyndte at gaa paa Gæsteri rundt om hos Vennerne for at faa Mad. Det gik meget godt i Begyndelsen, særlig paa de Steder, hvor man endnu havde noget af hans Gaver tilbage.

Men Gæstfriheden varede ikke længe. Selv de aller dummeste i Byen forstod efterhaanden, at Pongo var sunket ned fra sin Skæbnes Tinde. Han havde ikke længer det lyse frejdige Høvdingeblik, der var ikke længer nogen Overbevisning i hans Løgnehistorier, den røde Fez var bleven graa og fedtet af Berøringen med sodede Tage i de smaa snavsede Hytter, og Uniformen var krøllet og glansløs.

Den Tid kom, da man lod ham mærke, at man ikke vilde have mere med ham at gøre, da Interessen atter vendte sig mod de dagligdags Ting, og da Jolo en Dag ganske gjorde Ende paa sin Gæstfrihed ved at inddrage Pongos Hytte til sit private Brug, maatte Pongo skamfuld falde tilbage paa sit fædrene Ophav.

„Du er jo dog min Far og min Mor," sagde Pongo til den gamle, da han kom og satte sig ved den gamles Lergryde.

Jakula var lidet smigret.

Han skældte ud fra Morgen til Aften. Thi Sønnen havde opdaget Skatkammeret inde i det mørke Soverum og havde lavet sig et lille Hul udvendig fra gennem Væggens skøre Barkplader og stjal.

Gamlingene i Byen og de rige — dem med de mange Koner — saa til den anden Side, naar de mødte ham paa Pladsen, og mødte man ham paa et snævrere Sted, paa Stierne mellem Manioken eller i Skoven, og Pongo hilste med slatten Soldaterhilsen, indskrænkede man sig til at føre en eller to krogede Fingre op til Panden, som Genhilsen, saa overlegent, som Stedets Afsideshed tillod.

Situationen blev uudholdelig for Pongo.

En Dag var der Forsamling i Skuret i Anledning af nogle Forhandlinger om en Grænseflytning i Skoven mellem Mopoto og en Nabolandsby, og Pongo satte sig i Kredsen af de gamle og formaaende og talte med, for at slaa et sidste Slag for sin underminerede Position.

Jolo saa skarpt til den anden Side og brummede:

„Hum, hum, hum."

Og Jakula, der følte sig ukaldet, og som søgte en Lejlighed til at vise, hvor oprigtigt han svigtede Sønnens dalende Stjerne, sagde:

„De unge skulde ikke tale, naar de gamle taler."

De unge i Yderkredsen spidsede Øren. Der var Uvejr i Luften, Pongo blev rasende, han forstod, at han maatte gøre en Kraftanstrengelse for at hævde sig.

Han rejste sig op fra sin Yderende paa Siddebjælken, gik nogle Skridt ud paa den solbeskinnede Plads, satte Hænderne i Siden og skældte Faderen ud for en Slave, der var bange for Jolo, der selv kun var

en lille latterlig Høvding over fyrretyve voksne Mænd, mens han, Pongo, oppe ved Bahr havde været gode Venner med Høvdinger, der kommanderede mange tusind Krigere, som ejede tusind Koner, tusind Køer, tusind Huse og tusind Elefanttænder.

„Din gamle Menneskeæder," raabte han i Raseri til Jolo, „Du har jo ædt hundrede Mennesker, og jeg ved godt, at det ikke er mere end et Aar siden, at der kom en Mand herned fra Skoven med en Kurv røget Menneskekød, og at Du købte den og spiste Kødet sammen med alle de gamle Dyr, der sidder der."

De andre sad og maabede glemsomt, og den ansvarlige Jolo skulede. Det var jo ikke Spøg, hvis den hvide Mand i Jambaya kom herop og begyndte at undersøge den Historie. Høvdingetitlen kunde gerne gaa i Løbet. Han tænkte saa smaat paa at berolige Pongo ved at tilbyde ham at give ham Jaja tilbage.

Men Pongo var ude af sig selv. Han havde vejret de gamles Angst.

„Jeg melder Jer til den hvide Mand i Jambaya. Og nu gaar jeg op til Bahr igen. Men jeg vil først sige Jer, at I er nogle rigtige Bushmen — sacre nom — Bushmen! I er ikke Guvernementets Folk. Jeg er Guvernørens Soldat, og jeg vil ikke være her mellem saadan nogle Menneskeædere og Forrædere."

Han fjernede sig hen mod Skovhjørnet, hvor han for to Maaneder siden havde vist sig som en Aabenbaring fra den vide ukendte Verden, langt borte fra Ravnekrogen.

Inden han forsvandt, vendte han sig endnu en Gang om, rystede Næven i Luften og raabte:

„I Tyveknægte, jeg kommer aldrig igen, uden for at købe Jer allesammen som Slaver! I beskidte Svin! I vasker Jer jo aldrig. Jeg siger det hele til den hvide. I har stjaalet alting fra mig, mit Tøj, mine Perler, mit Messing, min Kone, mine Kufferter."

Det gamle Landsbyraad, der følte, at det ikke var Herre over dette ungdommelige Uvejr, rystede af Skræk.

Jolo og Jakula ønskede ham begge tilbage. De saa spørgende paa hinanden og skulede. Det var for sent.

„Hvad bryder jeg mig om det, "sagde Jolo.

„Ikke Spor," sagde Jakula.

Drengene syntes, at Pongo havde været stor og skøn i sin Vrede. Og hans Skikkelse, som den havde staaet der i Skovbrynet, med oprakt Næve og Ungdommens Oprør i Tale og Blik, blev deres unge Aars Forbillede.

Pongo kom aldrig igen. Han blev skudt oppe ved Nilen. Men den sociale Evolutions, Fremskridtets Symbol i Mopoto, det er ikke den hvide Mand i Jambaya, den store fremmede Høvding.

Det er den lille Høvding, med den oprakte Næve, og den sære, ophøjede Nærhed i sit Blik.

ØSTERMAN

AF

ANNA WAHLENBERG

Gaar Du med ud et Slag i Aften?

Det var en frisk og kvik, ung Mand, der traadte over Dørtærsklen med dette Spørgsmaal. Og den tiltalte, en Mand af samme Alder som den indtrædende, rejste sig mageligt fra Lænestolen, i hvilken han havde slaaet sig ned efter den sene Middag, for at nyde en underholdende Bog.

— Vi var jo ude igaar, sagde han gabende, og Programmet blev jo gaaet temmelig grundigt igennem.

— Dovenskab er en grov Synd, prædikede Oskar Haglund. — Men Du bor jo komfortabelt, og det frister jo altid.

Han lod sit Blik strejfe fra det forreste af de to Værelser til det inderste, der skimtedes gennem den aabne Portiere. Det var virkelig en hyggelig, næsten elegant Bolig, hans Ven og forhenværende Skolekammerat, nuværende Bankassistent Karl Wetterstedt, havde betænkt sig selv med.

Sidstnævnte smilede og bad sin Gæst sidde.

— Naa, sagde han, Du, der bor i Fædrenehjemmet og som kommer direkte fra Uppsala for at holde Jul og vederkvæge Dig i Familjens Skød, maa vel være endnu mere fristet end jeg til at gro fast til Stuegulvet.

— Hm, sagde Haglund.

Han havde taget et Juleblad, som laa henkastet paa Spillebordet og vred og vendte det mellem Hænderne.

— Hm, sagde han en Gang til, ser Du, jeg har lovet Østerman — — —

— Naa, naar Du har Østerman, behøver Du vel ikke mig.

— Ja, men Du kender jo Østerman. Han er saa kedelig.

— Hvorfor gaar Du saa med ham?

— Ja, sig mig det, sagde Oskar, og saa næsten ud som et lille, artigt Barn, der oprigtigt ønsker Forklaring paa noget gaadefuldt.

Wetterstedt saa paa ham et Par Gange, inden han svarede.

— Østerman plejer undertiden at tillade sig at være fraværende paa Mødestedet. Det er hændet i det mindste to Gange, naar Du og jeg har skullet møde ham.

— Ja, sagde Oskar lidt drævende, den Slags Ting hænder jo.

— Lad det saa hænde Dig ogsaa.

— Hvad, raader Du mig til Vennesvig og Upaalidelighed?

Gæsten kastede et indigneret Blik paa sin Vært.

— Naa, men tag ham saa med Dig hjem, saa slipper Du for at være alene med ham. Dine Forældre ere gæstfri, det ved jeg fra gamle Dage.

— Hm, sagde Haglund og sank hen i stille Betragtninger.

Karl Wetterstedt tav ligeledes, thi ogsaa han grundede. En eller anden Forandring maatte være foregaaet, enten med Vennen eller med hans Hjem, saa meget syntes han at kunne forstaa. Men hvori den Forandring bestod, kunde han ikke regne ud. Oskar forekom ham dog at ligne sig selv. Saa maatte det vel være Hjemmet, der paa en eller anden Maade havde forandret sig. Som Skoledreng havde han ofte været hos Haglunds, og han havde bevaret gode Minder om Familjen, i hvilken Oskar var eneste Barn. Faderen var Høker og ansaas for at være velhavende, han var gemytlig, grovkornet, og lidt stor paa det, som det ofte er Tilfældet med Smaaborgere, der er kommet op. Og Moderen var en lille, smilende, væver og snakkesalig Kone, der ikke vidste, hvor godt hun vilde gøre det for En. Altid blev man hjerteligt behandlet og kræset for, blot man viste sig indenfor deres Dør. Men siden Oskar begyndte at studere i Uppsala, havde han af en eller anden Grund ikke bedt ham hjem, skønt de under Oskars Stockholmsbesøg ret ofte traf hinanden ude.

Maaske var Forretningen gaaet tilbage, saa at Huset ikke kunde være lige saa gæstfrit som før. Dette modsagdes dog af Oskars Levevis, der ingenlunde tydede paa, at han maatte indskrænke sig.

Den opstaaede Tavshed førte virkelig til saa mange Spørgsmaal, at de begyndte at virke trykkende, og Gæsten kunde i Længden ikke ignorere dem.

— Ser Du, det hænger saadan sammen, sagde han, at jeg ikke tror Østerman rigtigt forstaar sig paa mine Forældre. Far er den aller prægtigste Far, noget Menneske kan have, men han vrøvler om saa mange Ting, og han er saa edderspændt konservativ, at Østerman, der i hvert Fald er et moderne Menneske, ikke kan følge med Argumentationen. Og diskuteres skal der, kan Du forstaa. Den gamle har altid været stiv i Politiken, og saa længe jeg husker, har han hadet Nordmænd, Jøder og Socialister og troet, at der findes Folk her, der tager Stikpenge af Russerne for at forraade deres Fædreland. Og saa den Kraft, han har i Bevisførelsen! Gud fri os, hvilken Kraft! Det er, saa Bordet danser og Ruderne klirrer. Ja, han er prægtig, min Far. Men jeg tror ikke, at Østerman kunde døje ham, i Længden i hvert Fald.

— Naa ikke det, sagde Wetterstedt. Ja, men saa burde Du passe paa og invitere Østerman hjem, naar Din Far er i Forretningen og kun Din Mor er hjemme.

— Hm, sagde Oskar.

— Eller er han maaske ikke længer i Forretningen?

— Jo, vel er han saa. Nogle Dage om Ugen staar han der til sent ud paa Aftenen. Men ser Du, jeg har en Anelse om, at Østerman heller ikke forstaar at skatte Mor, som hun burde skattes. Hun er den sødeste lille Sjæl i Verden. Man bliver glad, blot man ser hende, og hun er god som Guld. Men se, Østerman vilde maaske synes, at hun er for venlig af sig. Jeg kender ham, gør jeg. Han vil helst være i Fred og have alting efter sit eget Hovede. Og hvis nu Mor kom og vilde have, at han absolut skulde sidde i den Stol og ikke i den, og have Benene paa en Skammel og fire Puder bag Ryggen, saa vilde han blive gnaven. Og saa vilde han maaske synes, at hun snakkede lidt vel meget om Ting, som han ikke rigtigt var inde i, for, ser Du, min lille Mor er meget lokalpatriotisk sindet, og hun drøfter helst, hvad der angaar de nærmeste Kvarterer. Og saa nøjagtigt hun har rede paa alting! Hun ved præcist, hvem der er bragt paa Sygehuset, og hvad det er for en Sygdom, og om de har Raad til at ligge paa første eller anden Klasse, eller maa ligge paa Fællesstue. Bryllupper, Barnedaab, Begravelser og Familjeforhold kan hun ogsaa paa sine fem Fingre. Og paa Ulykkestilfælde er der ingen, der skal fange hende. Hvad dem angaar, saa kan hun hvert eneste et, der er hændet i hele Byen, hun læser nemlig Avisen. — Men alt det interesserer Østerman saa lidt. Han er allerede en Smule sløv af sig.

Wetterstedt bøjede sig over Bordet og skruede Lampen op, ganske som om han vilde have mere Lys for rigtigt at kunne studere sin Gæsts Ansigt, thi det Blik, han nu kastede paa ham, var ret skarpt.

— Hvem er den Østerman egentlig? spurgte han. Jeg har jo truffet ham et Par Gange sammen med Dig. Jeg ved, at han er Timelærer i Naturhistorie og Fysik ved en eller anden Skole, og at han holder af Whisky og Varieté. Men iøvrigt ved jeg ikke, om han er Fugl eller Fisk.

— Hvem han er, gentog Haglund med et skævende Øjekast, som om han sporede efter en dybere Betydning i den andens Ord.

— Hvem er Du? Hvem er jeg?

Han holdt op et Øjeblik og tilføjede lidt efter.

— Ja, sig mig det.

Inden Wetterstedt naaede at give noget Gensvar paa dette filosofiske Spørgsmaal, som han selv havde modtaget til Svar, stak Pigen Hovedet ind ad Døren med den Underretning, at der var en Frue derude, som vilde tale med Herren.

— En Frue?

Wetterstedt saa spørgende paa Haglund. Han vidste ikke rigtigt, om han skulde bede Damen komme ind, eller blot tage imod hende i Entreen.

Men i det samme hørtes en venlig Stemme tæt bag Pigen:

— Blot et Øjeblik. Han skal ikke være bange.

I et Spring var Oskar Haglund oppe af Stolen.

— Det er Mor, udbrød han. — Hvad vil hun? Husk, at jeg ikke er her.

Med et Ryk i Portieren, saa den dækkede Døraabningen, forsvandt han ind i Lejlighedens inderste Værelse.

Men over det forreste Værelses Tærskel skred Fru Haglund med tusinde Undskyldninger for Forstyrrelsen.

Hun var en lille, rund, midaldrende Frue med klare, godmodige Øjne, hvis smilende Udtryk dog svandt hen efter at Hilsnerne og Undskyldningerne var overstaaede.

— Se, det forholder sig saadan, sagde hun, idet hun modtog den tilbudte Stol, at jeg vilde spørge Karl om en Ting. Ja, jeg maa jo nok sige Karl som før i Tiden, skønt det nu er saa længe siden, vi traf sammen.

Jo, hun maatte meget gerne sige Karl. Hvad skulde hun ellers sige? Hun takkede med et lille, hurtigt Smil.

— Ja, Karl træffer jo Oskar af og til.

— Ja, fra Tid til anden.

Fru Haglund nikkede, som om det Faktum glædede hende, men fortsatte derpaa lidt vemodigt.

— Skønt Karl selvfølgelig aldrig har Tid til at komme hjem til os mere.

Wetterstedt saa op, lidt forbavset. Oskar havde jo ikke med et Ord bedt ham. Men netop som han vilde til at anføre denne Omstændighed til sin Undskyldning, tog han sig forsigtigt i det og mumlede noget om, at man virkelig havde meget lidt Tid til sin Disposition, naar man var ansat i en Bank.

— Ja, vist, det ved jeg, sagde Fru Haglund forstaaende. Men eftersom Karl endnu træffer Oskar nu og da, saa har Karl maaske lidt rede paa ham. Jeg mener, med hvem han omgaas. Og jeg vilde saa forfærdelig gerne vide, om Karl kender noget til en ung Mand — — — Doktor kaldes han vist, Doktor Østerman?

— Østerman?

— Han er ved en eller anden Skole, oplyste Fru Haglund, thi hun syntes, at Karl saa en Smule forundret ud. — Og saa er han Enty — — — Ento — — — Entamolog — — — Ja, saadan en, som giver sig af med Skarnbasser!

— Det var noget nyt.

— Kender Karl ham?

— Ja, jeg tror nok, svarede Wetterstedt, noget svævende. — Lidt — — —

— Naa, saa maa Karl vel ogsaa vide, at han beskæftiger sig med Skarnbasser. Det er jo det, han lever for, saa meget ved jeg da. Det er jo deres Skyld, at heller ikke han har Tid til at komme hjem til Oskar. — Ja, efter hvad han siger, selvfølgelig.

De sidste Ord kom i en tøvende og nedslagen Tone, som om de var forbundne med et eller andet ubehageligt Æmne, og hun flyttede sig lidt uroligt paa Stolen.

— Ja, se det forholder sig saadan, at vi — ja, det vil sige, det er egentlig Haglund, min Mand — er kommet til at spekulere paa, hvad denne Østerman egentlig er for En.

— Saa — aa — — —?

— Jo, se Haglund er lidt mistænksom af sig. Han har ingen rigtig Tro til Folk. Og nu synes han, det er lidt underligt, at Østerman, som dog er sammen med Oskar, som det synes, hver eller hveranden Dag, ikke vil komme hjem til os en eneste Gang. Jeg har altid sagt til Haglund, at det blot er for disse Skarnbassers Skyld, som Oskar taler om. De studerer dem jo sammen. Og man skal da tro paa Folk, ved jeg. Men Haglund siger, at der ligger en Hund begravet i den Sag. Og endnu mere snakker han om det, siden jeg har skaffet Oskar dette Skarnbasseskab til hans Fødselsdag i Efteraaret.

— Skarnbasseskab!?

— Ja, Karl forstaar, saadan et Skab med en farlig Masse smaa, tynde Skuffer i.

— Hvad skal han bruge det til?

— Til at have Skarnbasser i, selvfølgelig. Han er jo ogsaa forfærdelig interesseret i de Dyr og løber jo stadigvæk til Østerman, for at se paa hans Rariteter. Og han har for Resten selv en Masse Skarnbasser i Uppsala, siger han. Og derfor tænkte jeg som saa, at faar han blot et Skarnbasseskab, saa tager han vel sine Dyr hertil fra Uppsala. Og saa har han noget at vise frem, han ogsaa. Og saa kommer Østerman hjem. Og saa behøver Oskar ikke altid at gaa til ham.

— Ja, nu forstaar jeg, sagde Karl, der omtrent ingenting forstod af det altsammen.

Fru Haglunds lille, smilende Ansigt var alligevel paa en Gang blevet saa bedrøvet, at det kunde gøre En ondt at se paa det.

— Men alligevel hjælper det ikke en Smule med Skarnbasseskabet, sagde hun. Jeg havde gaaet og glædet mig saa meget til at se, hvor henrykt Oskar vilde blive, for han kan være saa taknemlig og rar og overvættes lykkelig, naar man saadan gætter sig til hans inderste Ønsker. Men han stod bare der og saa forbavset ud. Og Dyr tog han ikke nogen af hjem fra Upsala til Jul, og han gaar akkurat lige saa meget til Østerman nu som før. Og derfor siger Haglung, at det ikke hænger rigtigt sammen med de Skarnbasser.

— Hvordan mener De?

Hun tav lidt.

— De existerer maaske slet ikke, siger Haglund. Og undertiden er jeg nær ved at tro det ogsaa.

Hun var blevet saa alvorlig, at hun blev ganske bleg.

— Haglund har faaet i Hovedet, at Oskar blot har hittet paa det med Skarnbasserne, fortsatte hun og saa standhaftigt ned paa Gulvtæppet, som om hun skammede sig for hvert Ord, hun sagde. — Han tror, at han har generet sig for sit simple Hjem og for sine Forældre, og at han derfor ikke vil tage sine Venner hjem.

— Det var da ogsaa en Indbildning, udbrød Wetterstedt. — Hvorledes skulde man kunde tænke sig...

Han afbrød sig selv temmelig hurtigt og saa' hen mod den sammentrukne Portiere, der dækkede Døraabningen til det inderste Værelse. Han syntes bestemt, han saa et Ansigt i en Fold og ventede at faa noget mere end Ansigtet at se. Men Draperiet hængte stille og glat.

Imidlertid havde det lysnet i den lille Frues Ansigt.

— Ja, det er det, jeg siger, jeg ogsaa, sagde hun, sikken en Indbildning! Hvordan kan han tro, at vores Dreng skulde tænke paa den Maade, han, der altid har været saa god mod Far og Mor og agtet og æret os, som en Søn skal gøre. Jeg mindes godt, da han var lille. Hvis jeg gav ham fem og tyve Øre til at more sig for, naar han skulde paa Udflugt med sine Kammerater, saa kom han hjem med en Violbuket til mig, og havde ikke købt for mere end et Par Øre til sig selv. Og saa stolt han var, naar han fik Lov til at gaa ud at spadsere med sin Far. Saa skulde han altid have sine bedste Klæder paa og sin lille Stok i Haanden, bare for at hædre ham. Nej, han skammer sig ikke for os, saa meget ved jeg. Men jeg har en anden Tanke.

Hun bøjede sig over Bordet mod Wetterstedt. Og det lod til, at det var en mørk Tanke, hun havde, oven i Købet saa mørk, at man ikke kunde tale rigtig højt om den.

— Jeg tænker, det er Østerman, som har sat dette her om Skarnbasserne i Oskar, for at skaffe ham et Paaskud, saa han kan faa ham med ud. Eller hvad tror Karl?

Wetterstedt kiggede atter mod Portieren. Men den rørte sig ikke.

— Ja, hvad skal man tro, sagde han. Er der ingen anden end Østerman, han gaar til?

— Han siger just ikke altid, hvor han skal hen. Han rejser sig bare lige efter Middagen og siger, at han gaar lidt ud, og saa kommer han ofte ikke hjem før om Natten. Og hvis han en og anden Gang siger, hvor han skal hen, saa er det næsten altid til Østerman, selvfølgelig.

— Spørger De ham da ikke?

Fru Haglund smilede.

— Ak, spørge ham! Han er jo ingen lille Dreng længer. Aanej, vi vil da heller ikke hage os fast ved ham som Borrer. Saa bliver han bare ked af os. Og lidt Tillid skal man vel have til sin store Dreng. Men det er alligevel svært, naar han er gaaet, altid. Saa sidder vi der og tænker hver sit. Haglund tænker, at han trykker sig for Far og Mor. Og jeg tænker: Hvor er han nu? Hvor gaar han hen? Hvad gør han? Hvem er han sammen med? Og det er saa uroligt at sidde der og tænke. Unge Mænd kan jo komme saa forfærdelig daarligt afsted.

Rørte Portieren sig ikke? Wetterstedt saa derhen igen. Men nej, den hængte aldeles stille.

— Alligevel siger jeg dog til mig selv endnu, fortsatte den lille Frue, idet Ryn-

kerne i hendes Pande hastigt slettedes ud, at det altsammen kan være meget uskyldigt. Østerman kan jo meget vel være en rigtig hyggelig ung Mand, og Skarnbasserne kan jo være rigtige, de ogsaa.

Wetterstedt nikkede bekræftende, thi Ordene indeholdt et meget tydeligt Spørgsmaal.

— Ja, vist kan de være rigtige, sagde han.

Ved disse Ord straalede den lille Frue igen af Glæde, og hun lagde kærtegnende sin Haand paa Wetterstedts Arm.

— Naasaa, det tror Karl, udbrød hun. — Karl tror ogsaa, at det hele ikke behøver at være saa farligt.

Havde han sagt det? Wetterstedt saa usikkert paa hende. Han vidste ikke af, at han havde yttret nogen som helst Mening om det foreliggende Emne. Men lige saa lidt vidste han, at han havde yttret noget, der burde fornægtes. Derfor kunde han heller ikke finde paa andet end at ryste paa Hovedet og gentage hendes Ord.

— Nej, hvad farligt skulde der være i det, sagde han.

Der gik et umaadelig lykkeligt Smil over hendes Ansigt, og hendes Læber dirrede lidt samtidig med, at de smilede.

— Ak, Herre Gud ja! Herre Gud ja! sagde hun. Naar Karl virkelig tror det, saa er jeg aldeles sikker paa, at der aldeles ikke er noget at være urolig for. Hvorfor skulde der være det? Oskar er jo saadan en rar Dreng, saa hjertefin og klog og flink og brav. Det er den bare Taabelighed af mig at løbe herhen, saadan. Rent og skært Tosseri. Tilgiv mig, saa er Karl flink. Og Tak, fordi Karl beroligede mig.

Han rejste sig og rakte hende varmt Haanden.

Mens han trykkede den, fik han et tankefuldt Udtryk.

— Men i alle Fald, sagde hun, i alle Fald er Karl rigtig flink, om Karl vilde se og faa lidt rede paa Østerman og Skarnbasserne. Ikke for min Skyld, for nu er jeg ganske rolig og glad igen, men for Haglunds. For det er jo i alle Fald Synd, at han skal gaa og pine sig med den Tanke, at Oskar synes, at han ligesom er vokset fra os, at Far og Mor ikke er gode nok længer. Saa om Karl vilde være saa inderlig flink . . .?

Wetterstedt nikkede. Jo, han skulde nok gøre, hvad han kunde.

Og han gav sit Løfte saa kraftigt, som om det blev givet paa Æresord. Han bøjede sig saa dybt for den lille Høkerfrue og slog Døren saa vidt op for hende, som havde hun været den fornemste Grevinde. Og da han sagde Farvel til hende i Entredøren, kyssede han hende endog paa Haanden.

Da han kom ind igen, var Portieren trukket fra og Oskar stod midt paa Gulvet.

— Hun er nu alligevel sød, min lille Mor, sagde han med Blikket mod Gulvtæppet.

— Naar alt kommer til alt, vilde Østerman maaske synes det samme, svarede Wetterstedt.

Men den anden svarede ikke. Han stod blot og smilede med den ene Mundvigen og saa ikke en Gang op.

— Maaske vilde han synes godt om Din Far ogsaa? Hvem ved, om han ikke vilde have lettere ved at diskutere Politik med ham, end Du tror.

Intet Svar. Men Haglund saa op et Sekund og smilede med den anden Mundvig.

— Jeg tror, jeg kender Østerman ganske godt nu, fortsatte Wetterstedt. Han er bestemt meget føjelig, i det mindste i Dine Hænder. Hvad Du vil, vil han ogsaa. Vil Du træffe ham, saa venter han paa Dig, hvor det behager Dig, uden at I er kommet overens om det. Vil Du have, at han skal være Entomolog, saa er han Entomolog. Og hvis Du gerne vilde have, at han skal bo i Maanen, saa bor han i Maanen.

Oskar brast i en kort Latter, men tav pludseligt, saa atter ned mod Gulvtæppet og sagde ingenting.

— Men hvis Østerman ikke vil følge med Dig hjem, saa vil jeg, for jeg synes som Du, at Din lille Mor er sød.

— Karl!

Haglund havde grebet Vennen saa haardt om Armen, at det næsten gjorde ondt. Og et Øjeblik tav de begge.

Jeg gør Bekendtskabet med Østerman forbi, sagde Oskar til Slut. — Han er en Kanalje — eller maaske er det mig, der er Kanaljen.

Wetterstedt aabnede Døren til Entreen og slukkede Lampen.

— Saa gik vi altsaa, sagde han.

Og saa gik de.

Poul Beck.

RUBINTYVERIET

AF

M. Mc. DONNELL-BODKIN

DETEKTIVNOVELLE

„Det var et Værelse, jeg gerne vilde have — ikke et Hundehus," sagde Baron Staunton Toleron vredt til Hotel Cyrils Manager.

Det Værelse, der var blevet ham tilbudt, laa oppe i femte Etage, og havde kun et Vindue, der vendte ud til et eller andet ubestemmeligt.

Bestyreren, en lille, solid, mørkhaaret Mand med tætklippede Whiskers og runde Øje, var idel Høflighed. Han ønskede virkelig ikke at fornærme en Baron, selv om Staunton Toleron var en af de mest medtagne Baroner i hele England. Det var en ganske køn Fyr med lang Næse, blød Mund, lyseblaa Øjne, let tilbagevigende Hage og Pande, Haaret skilt i Midten. Egentlig lignede han mere en fornem Due end en adelig Høg.

Det var hans Ansigt, der havde bragt ham Held ved Væddeløbene og ved Spillebordene, men paa Sidstningen var det ved at gaa ned ad Bakke. Der gik fæle Rygter om ham, og man var blevet bange for at spille og vædde med Baron Staunton.

„Jeg beklager meget," sagde Hotelbestyreren, „men det er alt, hvad vi kan gøre for Dem. Huset er fyldt fra Kælder til Loft."

„Kan De ikke lægge mig et Sted, der vender ud mod Floden? Jeg maa have Luft — bryder mig ikke om at blive ristet, før det er min Tur."

„Igaar kunde vi have gjort det," sagde Bestyreren. „Idag er det os umuligt. Vor sidste Suite Værelser — omtrent de bedste vi har — blev bestilt til Frøken Betty Barry igaar."

„Hun er jo i Paris! Hun skal først spille paa Lyceum Mandag — vi har kun Fredag idag."

„Hun har forudbestilt Værelserne. Hun havde de samme sidste Gang hun var her. Hun sætter megen Pris paa dem, og Frøken Barry er en Dame, som ikke finder sig i at noget kommer hendes Ønske paa tværs. Hun kommer her Mandag Eftermiddag."

„Lad mig faa Værelserne til hun kommer. Jeg kender Betty. Hun er en af mine gode Venner, og hun er en fornuftig En. Jeg er vis paa, at hun ingen Indvendinger vilde gøre. Jeg haaber at være afsted før Søndag, men hvis jeg skal blive her længere, saa tager jeg selvfølgelig Hundehuset, naar hun kommer. De kan trække Prisen for tre Dage fra Frøken Bettys Regning."

Baron Staunton fik sin Vilje, og han fik den smukkeste Suite Værelser i Hotellet, Soveværelse, Dagligstue og Badeværelse, alt sammen ud mod Floden.

Værelserne var meget luxuriøse, og han selv var luxuriøs, saa de passede godt til hinanden. Særlig den store Dagligstue var nydelig. Enhver Ting i den, lige fra det kostbare tyrkiske Tæppe, der laa midt i Værelset, til de tyndbenede Sheraton Stole og Borde, der stod og sejlede rundt om paa det polerede Mosaikgulv, havde deres Historie, foruden deres ikke mindre interessante Pris.

I tre Dage gjorde Baron Staunton sig det behageligt, men den Dag kom, da den berømte Betty Barry arriverede, og forjog ham. Hendes Ankomst vakte selvfølgelig en hel Del Paastyr paa Hotellet. Det var en nydelig Pige med blaa Øjne, mørkt Haar og smalle, buede Øjebryn, som en ægte Kelter. Hun var tilfulde i Besiddelse af Skuespillerindens to store Egenskaber, Talent og Skønhed. Forenede ere disse to Egenskaber uimodstaaelige. Kritici roste hende, Publikum forgudede hende. Teatrene, hun spillede i, var altid stopfulde og Tilskuerskaren lo og græd paa hendes Bud.

Men det var hverken hendes Talent eller hendes Skønhed, der skabte Uro i Hotel Cyril, men hendes Juveler. Af dem havde hun en vidunderlig Samling, og hun bar dem frejdigt ved alle Lejligheder; thi Betty var ikke en af disse fine Ladys, som sender deres Juveler til deres Bankier eller Pantelaaner, og selv gaar med Efterligninger. Alt, hvad hun bar, var ægte. Damerne kunde beundre hende uden Forbehold.

Over alle Bettys andre Juveler straalede en vidunderlig Rubin, som der aldrig var set Mage til i England.

Denne berømte Ædelsten havde sin Historie — en sand, romantisk og sensationel Historie, en Historie, der nær kunde være blevet skandaløs. En vis Kronprins var blevet vanvittig forelsket i den skønne Betty, mens hun spillede Julie i hans Faders Hovedstad. Man skal ikke rode op i gamle Skandaler ved at nævne Navne. Hans vanvittige Lidenskab sprængte alle Sømmelighedens og Konveniensens Lænker. Han

Tegning af *Rs. Christiansen.*

En Bryllupsrejse

VI. Ankomst til Københ

...r 100 Aar siden.

...wn gennem Vesterport.

gjorde ikke nogen Hemmelighed af sin Forbindelse, han fulgte hende overalt, han tilbød hende Ægteskab — ikke det morganatiske Surrogat, men virkeligt ægte Ægteskab.

Den fyrstelige Fader og den fyrstelige Moder, der havde lovet ham hen til en støt og tækkelig og enfoldig tysk Prinsesse, var fortvivlede. Men Betty Barry optraadte beundringsværdigt. Hun sagde venligt men bestemt til sin Beundrer, at hun ikke elskede ham og ikke vilde have ham. Og hvad der er endnu mere, hun lod ham mærke, at hun mente det. Paa denne Maade fik hun ham blideligt draget ud af hans Vildfarelse; de tog Afsked med hinanden som de bedste Venner af Verden, og han vendte lydigt tilbage til sin tyske Prinsesse.

„Det var haardt nok," sagde han til sin Moder. „Hvis jeg ikke havde været en Idiot af en Kronprins, kunde jeg maaske have haft bedre Held. Hun vil ikke have mig, det er en flov Historie, men hun er af den Slags, som det ikke kan nytte at plage. Jeg kunde lige saa godt raabe til Maanen. Hun er ogsaa lige saa lys og lige saa kold og lige saa højt over mig som den, skønt jeg er Kronprins."

Uvejret drev over, Skandalen blev undgaaet, og der blev gjort megen Stads af den smukke Skuespillerinde ved Hoffet. Hun blev en elskværdig og godhjertet, omend noget excentrisk Kejserindes Kæledægge.

„Goddag, min kære," sagde denne ved en Privataudiens. „Jeg er næsten ked af, at min Dreng ikke kunde ægte Dem. Han vil jo komme til at føre et kedsommeligt Liv med sin Prinsesse. Jeg vilde selv have haft en kedelig Tilværelse, hvis jeg ikke havde haft Rævejagten. Men jeg antager, at det altsammen tjener til det bedste. Deres Optræden har i hvert Fald været fortræffelig, og denne kan maaske gøre sit til, at De husker en Kejserinde, som er Dem meget taknemlig."

Da var det hun gav hende Rubinen — den uforlignelige, ubetalelige Rubin, som Halvdelen af Europas fyrstelige Kvinder havde tragtet efter at komme i Besiddelse af. Selvfølgelig fulgte der et Udbrud af Indignation. Den kejserlige Rubin til en simpel Skuespillerinde!

Det var en Skandale — næsten en Vanhelligelse! Men Kejserinden var en Kvinde, der vidste hvad hun vilde. Den gamle Kejser, der selv var halvvejs forelsket i den smukke Betty, lod hende beholde Rubinen, og saaledes gik det til, at Skuespillerinden nu bragte den berømte Rubin med sig tilbage til London. Intet Under, at Londons Damer var nysgerrige efter at faa den at se.

De fik deres Ønske opfyldt. Den første Aften efter hendes Ankomst til Hotel Cyril, dinerede Betty Barry ved Table d'hôten i Stedet for, som ventet, paa sit eget Værelse. Hun var i fuld Selskabsdress — kostbar Silkebrokade, glimrende af mange Juveler. Hundrede kulørte Lysstraaler glimrede fra hendes Dragt og fra hendes kulsorte Haar. Men den berømte Rubin, der glødede paa hendes Bryst som rød, blinkende Ild, straalede over alle de andre Ædelsten. Den var slebet i Form af et Hjerte.

Det traf sig saa, at Baron Staunton, der havde maattet trække sig tilbage til „Hundehuset", sad ved Siden af hende ved Middagen. Han havde kendt hende før hun var blevet berømt, og hun glemte aldrig gamle Venner. Hun var henrykt ved at se hans aabenhjertige Beundring for Rubinen.

„Er den ikke pragtfuld," sagde hun med et Barns Glæde. „Jeg har aldrig set saa smuk en Juvel."

„Den er uden Lige," sagde Staunton, „jeg tør næsten sige ubetalelig. Er De ikke bange for at tabe den eller for at den skal blive stjaalet?"

„Ikke det mindste," raabte hun muntert. „Det er Forsigtigheds-Foranstaltningerne, der faar Folk til at stjæle. Jeg har aldrig mistet saa meget som en Perle. Min Pige kunde jeg betro mit Liv, for ikke at tale om mine Smykker. De burde i Grunden beklage mig. Et godt Juveltyveri er, som De ved, den bedste Reklame for en Skuespillerinde, og jeg kan ikke faa nogen til at stjæle mine."

„De skal ikke spøge med Deres gode Lykke," sagde Staunton med den passionerede Spillers Alvor. „Den kan nemt skifte."

Det saa ud som en Profeti. Den næste Dag blev der stjaalet nogle Juveler fra hende, blandt dem den berømte, ubetalelige Rubin, og Baron Staunton Toleron blev paa en ubehagelig Maade blandet ind i Sagen.

Det var Barbara Mullen, Bettys irske Tjenestepige, der først slog Alarm. Hun var ude af sig selv, da hun berettede Sagen til Hotel Cyrils Manager.

Skuespillerinden havde for Vane, naar det var muligt, at klæde sig paa til sin Rolle paa Hotellet og køre til Teatret i sin Brougham, fuldstændig rede til at vise sig paa Scenen. Mens Barbara var beskæftiget med at lægge hendes Robe frem, ringede Telefonen, og Betty Barrys Stemme kaldte hende ned i Hallen. Hun gik ned i Elevatoren efter at have laaset Døren af efter sig. Hendes Frue var ikke i Hallen. Hun vendte tilbage til Etagen. Da hun fra Elevatoren traadte ud i Korridoren, saa' hun en Herre komme ud af Værelset. Han gik forbi hende for at naa Elevatoren. Hun fandt Døren til Dagligstuen lukket, men ikke laaset.

Soveværelsets Dør og Vindue var aabne, og nogle Juveler, den store Rubin indbefattet, var borte.

„Hvordan saa den Gentleman, de mødte ud?" spurgte Bestyreren.

„Høj, køn, med en lang, blond Mustache."

„Baron Staunton Toleron!" sagde Bestyreren. „Kom, min Pige, vi maa finde ham straks." De fandt ham uden stor Vanskelighed. Han sad ved et lille Bord i Hallen og læste et Sportsblad, mens han røg en Cigaret.

„Jeg er Detektiv. Jeg vilde gerne have en privat Samtale med Dem. Det er unyttigt at gøre Modstand; jeg er bevæbnet."

„Bliv her og se efter at han ikke gaar," hvidskede Bestyreren. „Saa gaar jeg og henter Hrr. Nichols."

Nichols, den Privatdetektiv, der blev anvendt ved Hotellet, kom et Øjeblik efter sammen med den ivrige lille Manager, til hvem han dannede en lige saa stor Modsætning som en Mynde til en Puddel. Nichols var en typisk Detektiv — høj, mager, et langt Ansigt med skarptskaarne Træk og et Par gennemtrængende Øjne.

De gik roligt hen til Barbara, der rystede af Bevægelse. „Han har ikke rørt sig," sagde hun. „Han har blot tændt sig en ny Cigaret og vendt Avisen."

Nichols gjorde en Notits i sin lille Notebog, der nøjagtigt lignede en Tændstikæske. „Naar man undersøger et videnskabeligt Problem, Herr Moulang," sagde han til Bestyreren, „saa maa man ikke overse det mindste."

„Vil De arrestere ham?" hvidskede Moulang.

„Ikke straks. Jeg maa spørge ham ud, og det er ikke tilladt at spørge, naar jeg først har arresteret ham. Vi kan vel gaa ind i Deres Privatkontor?"

Moulang nikkede.

„Jeg kalder paa Dem og Pigen senere. Vil De vente her et Øjeblik."

Nichols gik ligegyldigt over Hallen og satte sig ved det lille Bord lige overfor Baron Staunton Toleron.

„Vil De være saa god at laane mig en Tændstik," spurgte han høfligt.

Da Staunton lænede sig over Bordet med Tændstikken, saa' Nichols ham ind i Øjnene og sagde sagte: „Jeg er Detektiv. Jeg vilde gerne have en privat Samtale med Dem. Det er unyttigt at gøre Modstand; jeg er bevæbnet." Han lagde Haanden dramatisk paa sin Baglomme.

Baron Staunton saa et Øjeblik forvirret paa ham. Men et Øjeblik efter saa det ud som han morede sig.

„Er det alvorlig ment, gamle?"

„Ganske alvorligt. Vil De følge med mig?"

„Gerne, værsgod."

„Undskyld, vil De gaa foran. Vær saa god at følge Herr Moulang og den Pige til Kontoret."

„Jeg er altid rede til at ledsage en køn Pige. Men jeg vil sige Dem, dette her er en meget daarlig Spøg".

„De skal snart faa at se, at det ikke er Spøg," svarede Detektiven alvorligt. „Jeg forsikrer Dem min Herre, at Deres Lystighed er ilde anbragt her, hvilket jeg tænker den unge Dame hurtigt skal overbevise Dem om."

Stauntons Ansigt blev ogsaa alvorligt, da han lyttede til Pigens Fortælling, men der var ikke noget at se til Ængstelse eller Frygt i det

„Ja, det lader i Sandhed til at være alvorligt," sagde han. „Rubinen alene er en hel Formue værd. Men hvad kan jeg gøre ved det?"

„Den unge Dame siger, hun saa Dem komme ud af Værelset lige før Tyveriet. Er det sandt?"

„Javel er det sandt. Vi gik forbi hinanden i Korridoren. Jeg tog fejl af Døren. Det sagde jeg jo til hende, da hun gik forbi."

„Det fortalte De ikke mig noget om," sagde Nichols skarpt til Pigen.

„Jeg vidste ikke hvad det var han mente," stammede hun.

„Herr Moulang forstaar, hvad jeg mente," sagde Baron Staunton. „Jeg har beboet Værelset for nogle Dage siden. Jeg drejede ganske mekanisk ind ad den aabne Dør, da jeg kom forbi den."

„Men Døren var laaset," indskød Nichols.

„Undskyld, Døren var aaben."

„Sagde De ikke, De laasede Døren?" spurgte Detektiven Barbara i en hvas Tone.

„Jeg er næsten sikker paa, at jeg laasede den," stammede hun nervøst.

„Jeg forsikrer Dem, at De tager fejl, Frøken," bemærkede Baron Staunton høfligt, „den var aaben, da jeg gik forbi. Jeg tænkte paa andre Ting, da jeg drejede Haandtaget om; da jeg saa Fruens Ting derinde, opdagede jeg selvfølgelig straks, at det ikke var mit Værelse."

„Hvor lang Tid var De ude af Værelset, Frøken?" spurgte Detektiven.

„Et Minut tænker jeg, maaske to."

„Tyven har ikke haft megen Tid til sin Raadighed,“ sagde Detektiven gnavent. Da han atter vendte sig mod Staunton var der en betydelig Forandring i hans Væsen. Hans Tone blev respektfuld, næsten ærbødig.

„Vil De ikke være saa god at sige os, min Herre, hvor De gaar hen herfra?“

„Med Elevatoren lige ned til Bordet, hvor De fandt mig ti Minutter efter Tyveriet.“

„Jeg tror ikke, vi behøver at ulejlige Dem mere foreløbigt, Herr Toleron.“

„Tillad mig, Herr Nichols, dette er en alvorlig Sag. Jeg ved tilfældigvis, at Juvelerne, enten de nu er tabte eller stjaalne, er af en fabelagtig Værdi. Jeg var uheldigvis i Værelset lige før de forsvandt, lader det til. Jeg holder ikke af, at nogen Mistanke, hvor ugrundet og urimelig den end kan være, skal klæbe ved mig. Vær derfor af den Godhed, inden De foretager noget videre i Sagen, at undersøge mig.“

Moulang løftede afværgende Haanden.

„Han har Ret,“ sagde Detektiven. „Det er kun en Formalitet, men det er en meget tjenlig Formalitet. Herr Moulang, vil De være saa god at vise den unge Dame ind i en anden Stue — og passe godt paa hende,“ tilføjede han hvidskende, da Bestyreren gik forbi ham.

Som det kunde forudses blev der ikke fundet noget ved den Undersøgelse, som Staunton Toleron havde forlangt. Elevatortjeneren og Portierens Udsagn viste, at det var umuligt at han kunde have skaffet sig af med Juvelerne.

Han var i Elevatoren gaaet ned til Hallen, og Portieren havde ikke haft ham ude af Syne før Nichols kom.

I Hallen havde han revet et Stykke Papir ud af sin Lommebog, havde lagt det i en Konvolut og givet det til Besørgelse til Portieren. Der var intet andet i Konvolutten end det tynde Blad Papir. Derpaa var Portieren ganske sikker.

Var Juvelerne blevet kastet ud af Vinduet til en medskyldig? Ogsaa det Spørgsmaal var hurtigt besvaret. Der stod en Politibetjent udenfor. Han havde staaet der i en halv Time. Han var sikker paa, at der ingen var passeret forbi og intet var blevet kastet ned, mens han havde staaet der.

Nichols foretog sine Undersøgelser hurtigt og diskret. De førte ingenting til. Ikke en i Hotellet, undtagen de interesserede Parter, vidste noget om det mystiske Tyveri, da Betty Barry i sin lille, lette Motor, som hun selv kørte, lydløst gled frem foran Hoteldøren.

Bestyreren tog imod hende i Hallen, med Bestyrtelsen malet i alle Træk.

„Frøken Barry,“ sagde han, „jeg vilde gerne tale et Ord med Dem i Enrum.“

Instinktmæssig gættede hun, hvad der var sket.

„Mine Juveler,“ hvidskede hun. „Er de blevet stjaalne.“

Han nikkede trist, og hun ledsagede ham stiltiende til hans Kontor.

Der sad Nichols, selvbehersket og rolig, Baron Staunton, ivrig og nervøs, stakkels Mullen, med Armene paa Bordet, opløst i Taarer.

Betty Barry gik lige hen mod Pigen og klappede hende opmuntrende paa Skulderen.

„Græd ikke, Barbara,“ sagde hun, „græd ikke. Vi finder dem nok.“

Men Barbara hulkede aldeles utrøstelig.

Da hun vendte sig fra Pigen, saa Betty Barry, at Nichols skarpe Øjne var fæstede paa hendes Ansigt. En Tanke slog ned i hende.

Hun gengældte indigneret hans Blik. „Er der nogen, der har vovet at antyde, at det skulde være Barbara, som har taget Juvelerne?“

Af Medfølelse med Pigen syntes hun at have glemt sit eget Tab. Det var vidunderligt at se den store Skuespillerinde, som hun stod der bevæget af en ægte Følelse; hendes slanke Skikkelse, den mørke, stramtsiddende Dragt, de blændende blaa Øjne, den hvide Haand, der i Vrede pegede mod Detektiven — vidunderligt.

Moulang skulede skyldbevidst, thi han og Nichols havde hvidsket sammen om det, men Detektiven forandrede ikke et Træk.

„Jeg tror hellere, De maa høre Sagens Enkeltheder først, Frøken Barry,“ sagde han høfligt.

„Maaske.“ Hun vendte sig brat fra ham og lagde igen sin Haand opmuntrende paa Pigens Skulder. „Fortæl mig, hvorledes det er hændt, Barbara.“

Nichols vilde have afbrudt, men hun paabød ham Tavshed med et Blik. „Jeg vil først høre hvad Pigen siger, hvis De tillader, min Herre.“

Stakkels Barbara løftede et taarevædet Ansigt og fortalte sin Historie i korte Sætninger, der afbrødes af hendes Hulken.

„Er Du ganske sikker paa, at Du laasede Døren?“ spurgte Skuespillerinden.

„Først var jeg ganske sikker paa det, men nu er jeg det ikke. Hvordan skulde han være kommet ind i Værelset, hvis jeg havde gjort det?“

„Det er i hvert Fald ikke nogen Forbrydelse, saa Du skal ikke ærgre Dig over det. Desuden er der noget, der siger mig, at det gaar i Orden. Jeg skal nok faa de Juveler igen, frygt ikke.“

„Det haaber jeg virkelig ogsaa af hele mit Hjerte,“ indskød Staunton Toleron varmt. „Jeg vilde give min højre Haand for at faa fat i dem.“

„Det er meget venligt af Dem, Herr Toleron,“ sagde Skuespillerinden elskværdigt, „men jeg vilde nødigt tage mod det Bytte. Tak alligevel.“

„Ikke noget at takke for, Frøken Barry. Det er mere for min egen Skyld end for Deres. Det er meget ubehageligt for mig at blive mixed op i den Slags Affærer.“

„Men De er jo ikke mixed op i den.“

„Jo jeg er. Og hvad vil Folk sige? Man ved, jeg er en fattig Mand. Min Karakter er ikke før-

ste Klasse, skønt der ganske vist endnu ikke er nogen, der har beskyldt mig for Tyveri. Kendsgerningerne ser alligevel ud som de var imod mig. Kan De ikke se det?" Staunton fortalte Historien fra sit Standpunkt, uden paa nogen Maade at dække eller forvandske Sagens Punkter.

„Det er ganske umuligt, at Herr Toleron kan have taget Juvelerne," lød Detektivens lidenskabsløse Røst.

„Det behøver jeg ikke Dem til at fortælle mig," svarede Betty Barry køligt. Hun havde faaet en lille Smule imod Nichols.

Men han fortalte roligt, uden mindste Spor af Irritation, idet han metodisk talte de forskellige Punkter op paa sine lange, tynde Fingre.

„Vi har ikke mistet Herr Staunton Toleron af Syne fra det Øjeblik, da han forlod Værelset indtil den Undersøgelse, som han selv forlangte. Det er en ganske simpel Fornuftslutning, at Juvelerne maa være forsvundne enten gennem Vinduet eller gennem Døren. Politibetjenten bevidner, at de ikke er gaaede ud gennem Vinduet, Herr Toleron beviser, at de ikke er kommet ud gennem Døren med ham."

„Det var ikke noget overraskende Resultat," sagde Frøken Barry kort. „Maa jeg indskyde et Ord. Selvfølgelig er jeg fortvivlet over at miste mine Juveler, men det er min Mening, at jeg vil have dem tilbage. Aviserne vil begynde at skrige op om denne Sag og der bliver stor Staahej. Men det vil jeg helst være fri for. Jeg vilde helst have, at ingen andre end vi fire fik noget at vide om Tyveriet. Er det muligt?"

Moulang løftede sine Øjne og sine Hænder, og saa særdeles lettet ud. „Hvis De ønsker saa," mumlede han.

„Men Herr Nichols," spurgte Frøken Barry.

„Herr Nichols er engageret af os," sagde Moulang.

„Undskyld mig," sagde Nichols roligt men bestemt. „Jeg har ogsaa Pligter overfor Offentligheden. Jeg maa anstrænge mig for at finde Tyven."

„Gør De det!" udbrød Frøken Barry utaalmodigt, „hvis De kan. Jeg byder tusind Pund til den, der finder ham. Jeg skal ikke lægge Dem Hindringer i Vejen, jeg ønsker blot, at det hele gaar lydløst for sig. En „Bladaffære" kan jo ikke hjælpe Dem, vel? Fang Tyven i al Stilhed, saa giver jeg Dem tusind Pund, naar De har ham."

„Ham eller hende?" spurgte Nichols.

Hun sendte ham et Glimt fra sine blaa Øjne. Et Øjeblik saa det ud som hendes Ro skulde briste i en Hvirvel af Forbitrelse, men hun beherskede sig atter. „Eller hende," sagde hun roligt. „Det er bedst, De faar det skriftligt." Hun kradsede et Par Linjer ned ved Moulangs Skrivebord og gav det til Nichols. „Er det tilstrækkeligt? Naa, saa gaar jeg altsaa ud fra, at De holder Mund til Juvelerne er fundne."

„Juvelerne og Tyven. De har mit Æresord."

Han lagde omhyggeligt Papiret i sin Lommebog og forlod Kontoret.

„Men jeg? Hvordan skal det gaa mig?" sagde Toleron.

„Aa, der er ingen Fare for Dem," sagde Skuespillerinden. „Folk kan ikke snakke om Ting, som de ikke ved noget om."

„Undertiden kan de. Men, ærlig talt, Frøken Barry, jeg haaber ikke, De tror, jeg har noget som helst med den Sag at gøre."

„De er jo fra Sans og Samling. Selvfølgelig tror jeg ikke det." Hun rakte ham smilende sin Haand. „Det skal jeg bevise Dem. Jeg beder Dem om at gøre en Ting for mig straks. De kender Hertuginden af Southern?"

„Det er en god Veninde af mig."

„Ogsaa af mig. Det træffer sig saa besynderligt, at vi for nogle faa Dage siden talte sammen om Juveler og Tyverier, og hun vilde absolut give mig Navnet paa en Mand, som efter hvad hun sagde, kunde gøre Underværker. Jeg har det vist i min Portemonnæ."

Frem fra en yndig og mystisk lille Blanding af smaa gaadefulde Papirlapper i Pungen fiskede hun en krøllet Seddel, som hun glattede ud i sin Haandflade med stor Rutine. „Her er Navnet — Poul Beck, Montague Street. Nummeret har jeg ikke. Tror De, De kan finde ham?"

„Med Lethed. Hvad skal jeg gøre med ham, naar jeg finder ham?"

„Bring ham straks her til Hotellet. Der kan De selv se, hvor jeg stoler paa Dem. Hvis jeg havde haft den mindste Smule Mistanke, vilde jeg ikke bede Dem skære en Rem til Deres egen Ryg."

„Jeg skal ikke glemme Deres Venlighed. Jeg haaber at faa en Lejlighed til at gøre Gengæld. Jeg er sikker paa, at denne Poul Beck skal finde Juvelerne og Tyven."

„Før ham op til mit Værelse, naar De har faaet fat i ham. Jeg gaar derop med Barbara nu."

De gik op med Elevatoren. Da Døren havde lukket sig efter de to Kvinder, svigtede Betty Barrys Selvbeherskelse hende. Hun faldt ned i en blød Lænestol og lo hysterisk.

„Jeg kan ikke gøre for det, Barbara," gispede hun, idet hun tørrede sine Øjne med en lille, dertil indrettet Dusk Kammerdug. „Et Minut til, jeg vilde være faldet sammen. Sikke nogle Mennesker!

Den gamle Snyder af en Opdager, der sidder og skaber sig, som om han var taget lige ud af en Detektivfortælling, og den begrædelige Toleron, der bønfalder mig om ikke at mistænke ham, og den kluntede lille Manager, der er helt vims for sit Hotel. Det var en rædsom Farce."

„Men Deres Juveler, Frøken, Deres dejlige Juveler!"

„Jeg kan ikke rigtig forstaa, at de er borte. Jeg antager, at jeg bliver meget ked af det senere. Men jeg kan og vil ikke tro, de er

borte for bestandig. Jeg er ganske sikker paa, De kommer igen. Er Du ikke ogsaa?“

Spørgsmaalet kom saa pludseligt, at Barbara blev rød og forvirret. „Det ved De bedst selv, Frøken,“ stammede hun.

„Jeg! Ved jeg mere om det end Du? Barbara, Du insinuerer vel ikke, at jeg selv har stjaalet dem? Fy for en Skam, Din grimme Tøs!“

Betty Barrys Humør skiftede pludseligt, og hendes Latter brast over i Hulken. „Min dejlige, dejlige Rubin,“ jamrede hun. „Jeg faar den aldrig, aldrig at se igen!“

„Men De sagde jo selv lige før...“, begyndte Barbara.

„Det er lige meget, hvad jeg sagde før. Har jeg ikke Lov til at græde lige saa godt som Du, vilde jeg gerne vide? Du skulde ikke have været saa ligegyldig, Barbara! Nej, nej, jeg mener det ikke. Græd ikke, min egen kære Pige, det var ikke Din Fejl. Det er ingen Nytte til at græde over tabte Rubiner. Desuden skal jeg jo klæde mig paa til Teatret. Jeg maa gaa uden min Rubin i Aften. Naa, hvad saa. Saa faar jeg Vished for, om det er den eller mit Spil, Folk kommer for at se. Det er da en Fordel. Hvad er det, Du siger, de har taget, Barbara?“

„Kun Diamanthalsbaandet, Ørenringene og Rubinen.“

„Kun! Det maa Du nok sige! Tyven har ikke grebet forkert. Men jeg har Gud være lovet, endnu nogle Sten tilbage. Jeg vil bære mine Smaragder iaften.“ Hun vendte sig og opfangede i Spejlet Synet af sit eget taarevædede Ansigt. „Hvor jeg ser frygtelig ud,“ sagde hun.

En skarp Banken paa Døren fik hende til at fare sammen.

Barbara gik hen for at lukke op.

„Et Øjeblik,“ raabte hendes Frue. Betty dyppede sit Ansigt i koldt Vand, gned det tørt med et blødt Haandklæde, hældte lidt Eau de Cologne ud i den højre Haand, klaskede Hænderne sammen og gned Øjnene og Panden med dem. Mens hun satte de smaa løsslupne Krøller tilbage paa deres Plads igen, raabte hun ud til Barbara: „Nu!“

Hun stod selv ved Døren i samme Øjeblik som Barbara, kold, utvungen, behersket.

„Herr Beck, tænker jeg,“ sagde hun og rakte yndefuldt sin Haand til den stærke, godmodigt udseende Mand, der forsigtigt traadte ind i Værelset. „De ser slet ikke ud, som jeg havde ventet, Herr Beck!“

„Det gør jeg aldrig,“ sagde Poul Beck paa sin lystigt forblommede Maade.

„Hertuginden af Southern siger De er saa dygtig.“

„Saa heldig,“ rettede Poul Beck. „En Detektivs Arbejde er lige som alt andet Arbejde, sund Sans og godt Held bringer os i Reglen fremad. Tror De ikke ogsaa, Herr Nichols?“ sagde han, idet han vendte sig mod den anden Detektiv, der lydløst var kommet ind efter ham, sammen med Toleron.

„Nej,“ svarede Nichols skarpt. „Jeg praktiserer den analytiske Methode, regner ikke med Held.“

„Smag og Behag er forskellige,“ svarede Poul Beck lunt og han tilføjede — „som Malkepigen sagde, hun kyssede sin Ko. De foretrækker Analysen — jeg Heldet.“

Mens han spøgede saaledes, havde han skarpe Øjne taget Snapshots af Stuen og Personerne, der var i den.

„Var der noget forandret ved Møblerne, mens De var ude af Stuen?“ spurgte han Barbara.

„Nej, min Herre.“

„Er De vis paa, De laasede Døren? Herr Toleron fortalte mig lidt om Sagen, da vi fulgtes ad herhen.“

„Først var jeg ganske sikker paa det, men...“

„Hvorfor skifter De Mening, min Pige?“

„Fordi Herr Toleron fandt den aaben, da han kom forbi.“

Poul Beck gik uden Kommentar hen mod Sovekammerdøren. „Maa jeg?“ spurgte han henvendt til Skuespillerinden.

„Værsgod,“ svarede hun og lukkede selv Døren op og lod ham gaa ind.

„Der er mange Juveler tilbage,“ sagde han, idet han rodede om mellem Etuierne.

„Ja, men de bedste er borte.“

„Det fortalte Herr Toleron mig, den store Rubin og nogle Diamanter — en ganske lille Haandfuld.“

„Ja, men en meget kostbar Haandfuld, Herr Beck.“

„Jeg ved det, min kære unge Frøken. Men hvorfor har Tyven ikke taget mere? Hvorfor har Aladdin ikke fyldt sine Lommer i denne vidunderlige Hule?“

„Han havde ikke Tid til det.“

„Det forstaar jeg ikke ganske, Frøken Barry. Manden kunde jo snappe et halvt Dusin Etuier, lige saa hurtigt som et. Halløj — hvad er det her!“ Han havde ladet sin Haand glide hen over Gesimsen udenfor Vinduet og i det ene Hjørne fik han fat i en Nøgle. Et lille Skub kunde havde faaet den til at falde ned paa Gaden, men Poul Becks Fingre var snappe i Vendingen.

Det viste sig at være Nøglen til Værelset. Den var forsynet med en lille Metalplade med Nummeret paa.

„Det er uden Tvivl den Nøgle, jeg har mistet,“ udbrød Betty Barry. „Fortalte jeg Dig ikke, Barbara, at jeg mistede Nøglen til Værelset for to Dage siden? Jeg havde den med mig i Teatret og maa have tabt den i mit Paaklædningsværelse eller paa Scenen. Jeg gav Ordre til at der skulde ledes efter den.“

En lille Skygge af Skuffelse drog over Poul Becks Ansigt, men den var for hurtig og for svag til at blive bemærket. Han undersøgte Nøglen omhyggeligt et Øjeblik, uden Hensyn

til den lille, hvide Haand, der var rakt frem efter den.

„Jo, jeg tror, det er min," sagde hun, mens hun saa paa Numeret, da Beck tilsidst havde rakt hende den. „Men hvordan i Alverden kan den være kommet der?"

„Det er netop, hvad vi skal finde ud af," sagde Poul Beck paa sin orakelmæssige Maade.

„Hvis jeg kan være til nogen Nytte..." indskød Baron Staunton.

„Maaske senere. Nu vilde jeg gerne tale et Ord med Herr Moulang. Farvel Frøken Barry, vær ikke ængstelig for Deres Juveler," sagde han, idet han forlod Stuen.

„Manden er en Svindler," sagde Nichols til Staunton Toleron, da Døren lukkede sig efter den rivaliserende Detektiv. „Jeg forsikrer Dem, min Herre, han ved lige saa meget om Tyveriet, som De selv gør."

„Det haaber jeg ikke," svarede Staunton. „Jeg ved allerede lidt mere om det, end jeg ønsker, for min Sindsros Skyld."

„Jeg tror paa Poul Beck," sagde Betty Barry alvorligt. God Aften, Herr Toleron, Godaften, Herr Nichols. Jeg skal til at klæde mig paa til Teatret."

„Og saa husker De nok," sagde Poul Beck, da han lidt senere tog Afsked med Moulang, „blot et Par Ord naar en eller anden kommer og vil have de Værelser efter Frøken Barry, og ikke en Stavelse til andre end mig."

Nogle faa Dage senere kom Betty Barry op paa Poul Becks Kontor.

„Jeg haaber ikke, jeg har bragt Dem paa et galt Spor, Herr Beck," sagde hun. „Min Nøgle er netop blevet fundet i Ophelias Grav paa Teatret. Saa De indser, at det ikke er min, der blev fundet paa Vinduesgesimsen."

„Ja, det ved jeg godt," sagde Poul Beck.

„Hvorfor siger De det da ikke?"

Hun saa et Øjeblik paa ham, mistænksomt, men han gengældte hendes Blik med sit uigennemtrængelige Smil. „Fordi jeg tænker det er bedst ikke at tale om det."

„Hvad gør De ved Juvelerne for Tiden?" spurgte hun efter en Pause.

„Intet."

„Intet, Herr Beck!" raabte hun overrasket. „Har De da opgivet det hele?"

„Ikke Spor, min kære Frøken Barry. Jeg venter netop paa nogen, der vil vise mig, hvor Juvelerne er gemte."

„Hvor længe er det Deres Mening at vente?"

„Til Manden kommer."

Det var kun fjorten Dage efter, at Moulang telefonerede til Poul Beck, at Værelserne var besatte, og ti Minutter efter stod Poul Becks Hansom-cab for Hotel Cyrils Dør. Hans Samtale med Moulang var særdeles kort.

„Hvem er det, der er kommet."

„Hertugen af Waldshire."

„Er De sikker paa, det er ham selv?"

„Ganske sikker."

„Saa Farvel til næste Gang. Han kan ikke vise mig Juvelerne."

Visitten havde varet tredve Sekunder.

Næste Gang Moulang ringede Poul Beck op, var den nyankomne Gæst en ung amerikansk Millionær, Bertram D. Corcoran, der var kommet over fra Paris. Det var hans første Besøg i London, og han var meget kræsen med Værelser. Han havde set paa et halvt Dusin Suiter før han bestemte sig.

„Er det Deres Mand?" spurgte Moulang med en Smule Sarkasme i Stemmen.

„Ved ikke, før jeg har prøvet. Kan De give mig en Ansættelse her som Tjener i et Par Dage?"

„Ønsker De... ja, selvfølgelig."

„Se efter Herr Bertram D. Corcoran. Jeg kommer igen om en halv Time."

Den Mand, der en halv Time efter kom tilbage med en lys Overfrakke over sit velholdte Kjolesæt lignede Poul Beck, og var dog vidt forskellig fra ham. En Mand, der kendte Poul Beck godt, vilde maaske have sagt: „Hvilken paafaldende Lighed," men det vilde aldrig være faldet ham ind at tage fejl af dem. Personerne lignede hinanden, men i Udtryk og Væsen var der ikke Gnist af Lighed.

Manden, der viste sig, var umiskendeligt Tjener og havde været Tjener hele sit Liv. Hans Hænders smidige Bevægelser, den glidende Gang, hans baade muntre og ærbødige Væsen, alt tydede paa en født Tejner.

Moulang præsenterede den nyankomne for Første Tjener. „Det er en Extramand, Jenkins," sagde han, „der er En, der har bedt mig om at prøve ham. De kan lade ham varte op hos Herr Corcoran."

Jenkins rynkede Panden og brummede. Han havde udpeget Millionæren som sit private Bytte. Men den nye Mand var saa godmodig, saa høflig og saa virksom, at Jenkins snart glemte at være vred.

Herr Corcoran spiste til Middag ude, og kom hjem igen efter Teatret for at spise til Aften, og den nye Mand opvartede ham med ærbødig Omhu.

Corcoran var aabenbart veltilfreds med sit Maaltid; kun fandt han, at den grønne Chartreuse, som han drak ud i et Drag, havde en besynderlig Smag. Da Tjeneren bragte ham et nyt Glas, genfandt han i dette den ramme Smag, men i mindre Grad. Derpaa gav han Tjeneren et to-Shilling Stykke og gav Ordre til, at der skulde kaldes Klokken sex næste Morgen. Poul Beck stak Pengene i Lommen uden Spor af Samvittighedsnag.

„Sig til Karlen, at han skal banke haardt til jeg svarer," sagde Corcoran, idet han kastede sin Serviet paa Stoleryggen og tændte sig en Cigaret. „Jeg sover tungt."

„Naa," sagde Moulang, da han traf Poul Beck en Time senere, „hvad tænker De nu paa at foretage Dem?"

„Et lille Indbrud," sagde Poul Beck lakonisk „Jeg maa have Nøglen til hans Værelse."

„Men," indvendte Moulang. „Den kan jeg vist ikke give Dem. Efter alt at dømme, er der intet, der taler mod Herr Corcoran. Han er Gæst i mit Hotel, og hvis De vil..."

Han stammede og holdt inde. Det var ikke let for ham at iklæde sin dæmrende Mistro Ord.

Poul Beck hjalp ham. „Her Moulang," sagde han alvorligt. „Jeg er vis i min Sag. Men jeg ser, De tror at burde værne Deres Hotel og Deres Gæster mod mig. Vil De være tilfreds, hvis Herr Nichols følger med mig?"

Moulang tog med Glæde mod dette Forslag, der syntes at bringe ham ud over en indbildt Vanskelighed.

„Saa send Bud efter Herr Nichols," sagde Poul Beck.

Men Nichols gjorde Vanskeligheder. Han lyttede til Poul Becks Forslag med sine skarpe Øjne lige i hans.. Hans stærke, glatbarberede Ansigt var ubevægeligt som en Maske. Kun de fastlukkede Læber skiltes et Øjeblik i et haanligt Smil.

„Det holder jeg ikke af," sagde han roligt, da Poul Beck havde talt. Det er lidt for umodent og lidt for amatøragtigt for min Smag. Desuden er jeg overbevist om, at denne Corcoran intet har med Tyveriet at gøre. Gennem min analytiske Methode har jeg allerede identificeret den virkelige Tyv."

Poul Beck blev ved sit. „Lad os prøve," sagde han, „jeg tror, at jeg vil finde Nøglen til Gaaden i Corcorans Lommer. Hvis jeg har Uret, er der jo ingen Skade sket, og De har Deres Frihed til at kalde mig en Idiot."

Nichols indvilligede under Protest. Han tænkte at det ingen Skade var til, at Poul Beck fik sig en god Lektion.

„Men hvis Herr Corcoran vaagner?" indvendte han tilsidst.

„Han vaagner ikke," sagde Poul Beck fortroligt, „han sover meget haardt. Jeg hørte ham selv sige det."

Nichols fattede Meningen. „Bedøvet!" hviskede han bestyrtet. „De er ikke bange for Risikoen, Poul Beck."

„Der er ingen Risiko ved et Spil, naar man har de rigtige Kort," svarede Beck filosofisk, „iøvrigt har jeg altid Lykken med mig."

Nichols smilede haansk, men sagde blot: „Hvis De er rede, saa lad os gaa."

De to Detektivtyve tog deres Sko af, mens Moulang skrækslagen betragtede deres rutinerede Fremgangsmaade.

Heldigvis var Hotellet ikke fuldt. Klokken var et om Natten, og der var ingen i Korridorerne. Beck stak Nøglen i Nøglehullet, drejede sagte om og trykkede mod Døren, men den aabnede sig ikke. „Der er noget mod Døren, Nichols," hviskede han til sin Medtyv. „Stik Haanden ind og skyd det forsigtigt til Side." Nichols lange Arm slap igennem Døraabningen, og han skød forsigtigt til noget indenfor. I næste Øjeblik lød der et Skrald af Fajancetøj, der søndredes. Der havde staaet en Stol ved Døren, og Vandkanden var sat paa Kanten af den.

Poul Beck skød hurtigt Døren op, idet han væltede Stolen og trak Nichols med sig ind i Værelset.

Derefter stod han et Øjeblik stille og lyttede efter Lyde fra Korridoren. Der var ingen. Tik-takket fra et Ur paa Kaminkappen og Corcorans blide Snorken fra det inderste Værelse, der lød ud til dem som en Dues Kurren, var de eneste Lyde, der brød Tavsheden.

Poul Beck trykkede paa den elektriske Knap, saa der blev Lys i Værelset.

„Lad os først faa Skaarene bort," sagde han, idet han lagde sig paa Knæ og pillede Fajancestumperne op fra Tæppet.

Nichols rasede over Opholdet. „Skal vi ikke hellere gaa til Værks med det samme," sagde han, „saa vi kan blive færdige med det? Jeg holder ikke meget af dette her."

„Jeg vil have, at vor Ven derinde skal finde Tingene i Orden, naar han vaagner," forklarede Poul Beck høfligt. Det er for at undgaa Vrøvl. Mens jeg gaar med disse Skaar og faar fat i en anden Vandkande, kan De gaa hans Lommer igennem, hvis De ikke har noget imod det."

Lydløst som en Kat krøb Poul Beck ud af Døren, og han kom lidt efter igen med en anden Vandkande, som han havde faaet fra et tomt Værelse paa samme Gang. Imidlertid havde Nichols, efter at have listet Corcorans Klæder ud fra Soveværelset, gennemgaaet Lommerne med næsten metodisk Vanemæssighed.

Han noterede Indholdet af hver Lomme i sin Notebog efterhaanden som han lagde Tingene fra sig paa Bordet i omhyggelig Orden, for at de kunde lægges tilbage i Lommerne igen paa samme Maade som før.

Da han havde endt sit Arbejde, vendte han sig lidt haanligt mod Poul Beck og sagde:

„Hvor har De saa Deres „Nøgle"?"

Lommernes Indhold var af den mest almindelige Slags. Der var et massivt Guldur med Kæde, en Læderportemonnæ med Guld- og Sølvmønter, et Guldcigaretetui, et Ravrør, og en mørkegrøn Marokkoskinds-Lommebog med en Del omhyggeligt sammenfoldede Sedler. Den eneste Ting, der var lidt ualmindelig, var et lille Elfenbens Baandmaal.

„Det er det, jeg leder efter," sagde Poul Beck venligt, idet han pegede paa Maalet. „Er der ingen Papirer?"

„Ikke en Lap, andet end Sedlerne."

„Lad mig se," sagde Poul Beck. Han aabnede omhyggeligt Sedlerne. I den tredje Seddel fandt han et Stykke tyndt blaat Papir med et uregelmæssigt Kors tegnet med rødt Blæk. Det strakte sig over hele Papirets Længde og

Bredde. Der var intet andet Mærke af nogen Art paa Papiret.

„Det faar De vist ikke megen Fornøjelse af," spottede Nichols.

Poul Beck saa ikke ud til at høre. Han stirrede intens paa Korset.

Al Godmodigheden var forsvunden fra hans Ansigt; hans Læber var knebet sammen til en fin Streg; hans Bryn var trukne sammen til en Knude over Næsen. Hans skarpe Øjne vandrede hvileløst omkring i Stuen, henover Møblerne, op over Loftet, ned over Tæppet, søgende efter et Holdepunkt.

For første Gang fik Nichols et Glimt af den virkelige Poul Beck at se.

Anspændtheden i Poul Becks Ansigt udløstes omsider. Han udstødte et dybt Lettelsens Suk, som en Mand, der endelig har løst et drillende Problem. Maalet laa paa Bordet ved Siden af ham. Han rullede Baandet ud, maalte Korsets lange Arm. Den var nøjagtigt ti Tommer, den korte otte.

Saa vendte han sig brat mod Nichols. „Hurtigt," sagde han. „Maal det Tæppe op."

Der var ikke meget Høflighed i hans Stemme nu. Han talte i Kommandotone.

Nichols var begyndt at forstaa, at han stod over for sin Mester, han adlød.

„Tyve Fod Gange sejsten," sagde han, da han var færdig.

„Halvtommeskala," mumlede Poul Beck for sig selv.

Han tog Maalet fra Nichols, der stod og saa forbløffet til, og maalte hver enkelt af Korsets fire Dele. Derefter maalte han Korset ud paa Tæppet, idet han regnede to Fod pr. Tomme, og fandt saaledes paa Tæppet Linjerne, der svarede til Linjerne paa Papiret, og Skæringspunktet.

„Her," sagde han, idet han pressede sin Tommelfinger mod Stedet og skød en Stol, der stod over det, af Vejen med sin Skulder.

Han lagde sig ned paa alle fire med Øjnene tæt til Tæppet.

„Giv mig Forstørrelsesglasset," sagde han. Nichols rakte det. Selv med det stærke Forstørrelsesglas kunde Poul Beck knapt nok skælne et vinkelformet Snit, der var gjort i Tæppet med en Barberkniv. — Snittet i det tykke Tæppe var haarfint. I Vinkelspidsen sad Hovedet af en tynd Stift, der holdt Tungen paa Plads.

Poul Beck pillede den lille Stift ud med Bladet paa sin Lommekniv, løftede den vinkelformede Lap, afdækkede nogle Tommer af det bare Gulv og fandt noget som en cirkelformet Ridse i det polerede Træ.

„Pænt gjort," sagde Poul Beck med professionel Anerkendelse af det fine Arbejde. Han skruede den skarpe Spids af Proptrækkeren paa sin Lommekniv ned i Træet og løsnede en rund Træprop. Det gav et lille Plump, som naar man tager Tappen af en Tønde.

Et langt Hestehaar, der havde været bøjet under Træet, stak op gennem Hullet. Poul Beck tog det forsigtigt mellem Pege- og Tommelfinger og fremdrog en lille Silkepose, som han rystede ud paa Tæppet. Der laa det store Rubinhjerte og et Diamantbaand, der glimrede pragtfuldt i det elektriske Lys.

Nichols saa til i misundelig og forvirret Beundring. „Skal vi arrestere ham med det samme?" hvidskede han. „Sagen er jo klar."

„Ikke saa klar som De tænker," sagde Poul Beck. „Hvorledes kan vi forbinde Herr Corcoran, som lige er ankommet, med Juvelerne, vi har fundet under Gulvet? Hvorfor vilde han kaldes paa imorgen Klokken sex? Lad mig tænke mig om."

Resultatet af hans Overvejelse blev, at han puttede Posen tilbage i Hullet, pressede Træproppen i igen og lukkede Tæppet over den.

„Er De tilfreds med, at vi har fundet Juvelerne?" sagde han.

„Og fanget Tyven," sagde Nichols.

„Ikke ganske, men vi faar ham nok. Jeg skal fange ham. Nu vil vi først fortælle Herr Moulang, hvor langt vi er kommet med Arbejdet," sagde Poul Beck.

Moulang var helt ude af sig selv. Han vilde have Corcoran arresteret straks, men Poul Beck forklarede, at de ikke havde Spor af Bevis mod ham. „Jeg gaar nu ud og leder efter et," forklarede han. „De behøver ikke at blive oppe for min Skyld; Godnat."

Da han var gaaet, forklarede Nichols til Moulang, at det var det rene, skære, forbistrede Held, der havde hjulpet Poul Beck paa Trods af alle anerkendte videnskabelige Methoder.

Omtrent en halv Time efter vendte Poul Beck tilbage til Hotellet, han sneg sig atter stille ind gennem Døren, bag hvilken den intetanende Corcoran endnu sov sin dybe Søvn. Poul Beck var denne Gang alene, og det lykkedes ham uden Støj atter at stille Stolen og Vandkanden paa Plads ved Døren. Han gemte sig derpaa bag Silkegardinet, i hvilket han skar et lille Snit med sin Kniv. Han lænede sin Skulder mod Væggen og gav sig til at sove staaende.

En let Banken paa Yderdøren vækkede ham, men han hørte ingen Lyd fra Soveværelset. Der blev banket stærkere, men Corcoran bevægede sig endnu ikke. Netop som Poul Beck begyndte at frygte, at han havde givet ham for stærk en Dosis, oplivedes han ved den velkomne Lyd af en høj Gaben og et søvnigt Raab: „Javel!"

Et Øjeblik efter kom Corcoran ind i Dagligstuen, iført sin Pyjamas og gnidende sine halvlukkede Øjne, der endnu var tyngede af Søvnen. Han løftede Vandkanden ned, skød Stolen fra Døren, tog sine Støvler og det varme Vand ind.

„Jeg kommer ned til Frokost om en Time," sagde han til Karlen, laasede Døren igen, stillede Stolen og Vandkanden for. Derefter vendte han tilbage til Soveværelset, rullede sagte op

for Vinduet og hostede ned mod Gaden.

Poul Beck anspændte sine Øren og hørte nedenfor et svagt Ekko af Corcorans Hoste.

Derefter saa Poul Beck ham tage det blaa Papir ud af sin Lomme og gentage hans eget Experiment fra før — han opmaalte Papiret og Gulvet, løftede Lappen og drog Juvelposen frem fra dens Skjulested.

Men da hans Haand lukkede sig om Skatten, blev han grebet bagfra, trukket bagover med Ryggen mod Gulvet. Der laa han nu og stirrede i hjælpeløs Forskrækkelse op i Poul Becks lystige Ansigt.

„Spillet er ude," sagde Poul Beck, „lad mig faa den," og uden at vente paa Tilladelse tog han Posen med Juvelerne ud af Corcorans lammede Haand.

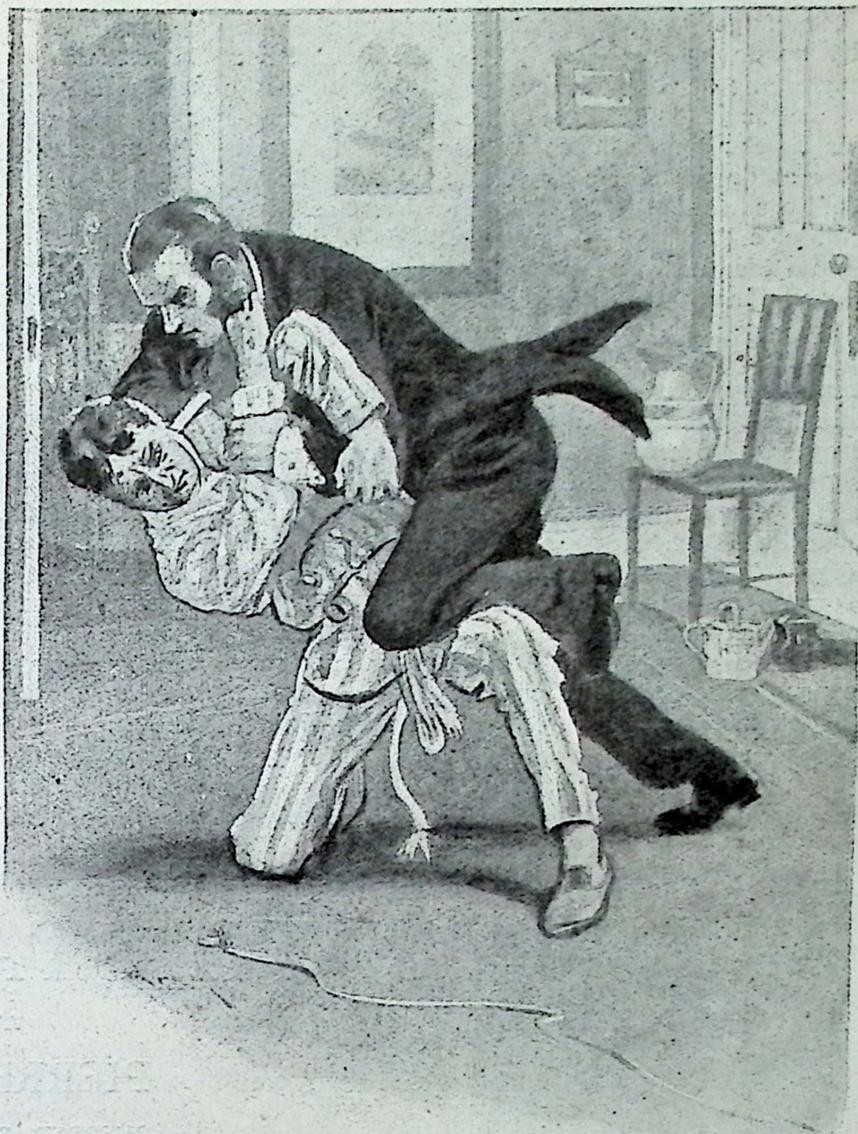
„Fortæl mig saa, hvem der er Deres Makker," sagde Poul Beck gemytligt.

„Jeg vil se Dem hængt først," svarede Corcoran.

„Maaske jeg ved det selv," sagde Poul Beck.

„Maaske ved De det ikke! Lad os i hvert Fald advare ham!"

Manden strammede pludselig sine Muskler i voldsom Anstrængelse, kom halvt paa Fode, greb Poul Beck i Kraven og gjorde et fortvivlet Spjæt for at faa ham væltet over. Et Øjeblik stred de spændte Muskler mod hinanden. Saa faldt Corcorans Hovede med et Bump mod Tæppet, et tungt Knæ sad presset mod hans Brystkasse, og en Svamp dryppet i Cloroform, blev presset haardt mod hans Mund og Næsebor.

Men da hans Haand lukkede sig om Skatten, blev han grebet bagfra og trukket bagover med Ryggen mod Gulvet.

Han kæmpede endnu et Øjeblik som en besat, hans Hænder baskede omkring i alle Retninger og Hælene slog mod Gulvet, men Kampen var snart forbi, og han laa bedøvet paa Tæppet.

Poul Beck satte Pegefingeren paa hans Puls.

„Nu har han det godt i en halv Times Tid," sagde han. „Det er meget simplere og meget sikrere end Haandjærn og Knevl. Nu maa vi have fat i den anden."

Med Juvelposen i Haanden gik han ind i Soveværelset. Der var Trækgardin for den nederste Del af Vinduet, men gennem Gardinet kunde Poul Beck svagt skimte en høj Kvindeskikkelse paa Gaden nedenfor.

Han lettede paa Vinduet og hostede som Corcoran havde hostet før. Der kom øjeblikkelig Svar nedefra, og Skikkelsen, der langsomt havde gaaet frem og tilbage, stod stille under Vinduet.

Da gjorde Poul Beck noget besynderligt. Han rakte Armen frem og lod den kostbare Pose falde ned paa Gaden.

Skikkelsen nedenunder greb den behændigt, stak den i en Sidelomme og forsvandt i hurtig Gang omkring Bjørnet, bag hvilket hun løb lige i Armene paa en stor Politibetjent.

„Det er ingen Nytte til at gøre Modstand, min Herre," sagde Betjenten med et Smil, idet han slap Haandjærnene ned om Hænderne paa sin fægtende Fange; „jeg vil ikke gøre en Dame Fortræd, Herr Toleron, men jeg maa gøre min Pligt. Jeg arresterer Dem for Tyveriet af Frøken Barrys Juveler, som i dette Øjeblik befinder sig paa Deres Person."

* * *

„Selvfølgelig havde jeg lige straks gættet, hvem der havde begaaet Tyveriet," sagde Poul Beck næste Dag til Betty Barry.

Han havde vist hende Reden, i hvilken hendes Juveler havde ligget, og nu var de to ifærd med at drikke five o'clock The — Poul Becks Yndlingsmaaltid — i det samme Værelse. Rubinhjertet laa paa Bordet ved Siden af hende. Hun vilde være sikker paa, sagde hun, at hun virkelig havde faaet det igen.

„Jeg gættede," fortsatte han, „men jeg var ikke ganske sikker. Jeg kunde godt have mistænkt Pigen, hvis hun ikke havde sagt, at hun laasede Døren. Ser De, hvis hun havde stjaalet Juvelerne, saa vilde hun have været ganske sikker paa, at hun havde ladet Døren staa aaben, for at lede Mistanken bort fra sig selv. Men da Pigen var ude af Sagen, pegede alle Tegn i Retning af Herr Staunton. Han tog først Værelserne for at faa Skjulestedet i Orden og for at faa en Reservenøgle. Jeg vidste, at jeg vilde finde den Nøgle i Værelset, thi han turde ikke tage tage den ud med sig igen af Frygt for at blive opdaget ved en eventuel Undersøgelse. Det Faktum, at De havde mistet en Nøgle, var et Sammentræf, som kunde have udvisket Sporet, men Rævens Sporsans var for stærk. Som det gik, tjente det kun til at gøre Tyven mere tryg."

„Jeg vidste, at Juvelerne maatte være et eller andet Sted i et af de to Værelser, men jeg havde ikke mindste Anelse om hvor. Saa ventede jeg paa, at Tyvens Medhjælper skulde komme og vise mig det og bringe Croquiset, som Toleron havde sendt ham med Posten. Da jeg saa tilsidst saa en ualmindelig høj Dame spadsere frem og tilbage foran Vinduet, saa havde jeg jo blot at spille mine Kort til Ende. Det er hele Historien."

„Ikke ganske, Herr Beck. Jeg har ogsaa en lille Rolle i Stykket. Jeg ved ikke hvorledes jeg skal vise Dem min Taknemlighed. Jeg er næsten bange for at tænke paa Værdien af de Juveler, De har skaffet mig igen. Maa jeg spørge, hvor stort er Deres Honorar?"

„En Kop The til og lidt Sukker," sagde Poul Beck.

TO STAKLER

AF

PIERRE LOTI

OVERSAT AF J. AARBYE

ILLUSTRERET AF SOPHUS JÜRGENSEN

Pierre Loti.

Toto-San og Kaka-San var Mand og Kone. De var gamle, umaadelig gamle; man havde kendt dem altid. Selv de allerældste Folk i Nangasaki kunde ikke huske, at de to Ægtefolk havde været unge.

De tiggede i Gaderne, og Toto-San, der var blind, trak af Sted med en lille Kasse paa fire Hjul, hvori den lamme Kaka-San sad.

I tidligere Tid hed de Hato-San og Oumé-San (Hr. Due og Fru Blomme), men det var der ingen, der mere huskede paa.

Paa japansk er Toto og Kaka Ord med en liflig Klang, der i Børns Mund betyder „Fader og Moder".

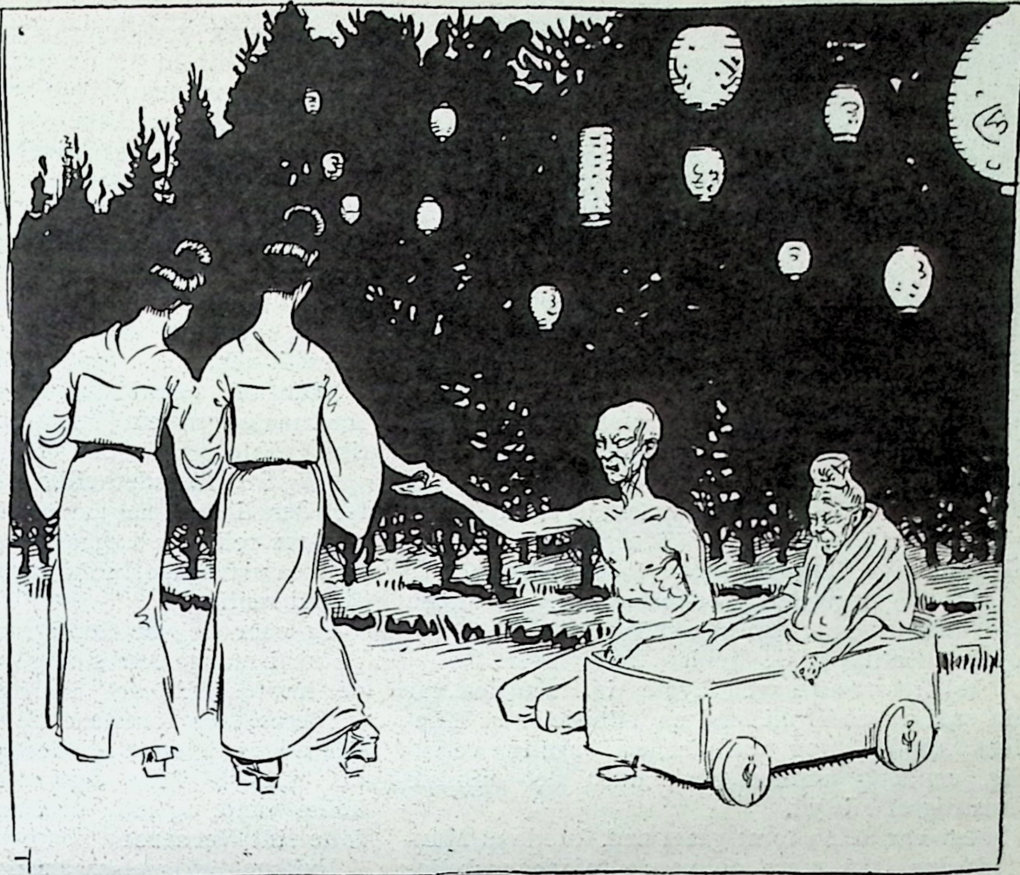
Rimeligvis paa Grund af deres høje Alder kaldte alle dem saaledes, og i det Land, hvor man er saa overdreven høflig, føjede man til disse fortrolige Navne Udtrykket San, der betyder Hr. og Fru (Hr. Fader og Fru Moder). Selv de allermindste japanske Børn forsømmer aldrig denne vedtagne Høflighedsform.

Den Maade, hvorpaa de bad om Almisse var net og taktfuld; de plagede aldrig de Forbigaaende med deres Tiggeri, men strakte tavs og troskyldigt Hænderne frem, nogle gamle rynkede Hænder, hvor Huden laa i Folder, som paa ældgamle Mumier.

Folk gav dem Ris, Fiskehoveder og Levninger af Suppe.

Kaka-San, der ligesom alle Japanerinder var meget lille, svandt ind til næsten intet i den Kasse med Hjul, hvor hendes Underkrop, der var fuldstændig følelsesløs, nu i en saa lang Aarrække var bleven helt fortørret og indskrumpet.

Hendes Vogn var daarlig lavet, og det skete derfor ofte, at hun paa sin Tur gennem Byen

blev voldsom stødt og rystet. Og det til Trods for, at hendes stakkels Mand gik alt andet end hurtigt, og at han var saa omhyggelig og forsigtig med hende, som det var ham muligt!

Hun ledede hans Skridt udelukkende ved at tale til ham, og lyttende med spændt Opmærksomhed vandrede han frem i Mørket som den evige Jøde, fremad med Læderremmen over Skulderen og en Bambusstok i Haanden, som han følte sig for med.

Det var alvorlige Øjeblikke, naar det drejede sig om at stige op ad et Trin, gaa over en Rendesten, en Revne i Jorden, eller et Hjulspor — hvorledes skulde Toto-San dog rede sig ud af den Vanskelighed?....

Saa var det sørgeligt at se den gamle Stakkel sidde og rokke frem og tilbage i sin Kasse: hendes Ansigt var præget af Skræk, og trods det Taageslør, der i Aarenes Løb havde lagt sig over hendes Øjne, og frataget dem deres Glans, skinnede og lyste de af Ængstelse.

Frygten for at blive væltet, var øjensynlig noget af det, der fremfor alt tærede paa hendes Livsaften.

Hvilke Tanker fo'r gennem de to Gamles Hoveder, disse to Gamle, som holdt saa meget af hinanden?

Hvad mon de fortalte hinanden, naar Aftenens dybe Stilhed sænkede sig over dem?

Hvilke Erindringer fra de unge Aar fremdrog de, naar de havde anbragt sig i et eller andet Skur for at sove, og Kaka-San havde trukket sit blaa Bomuldslommetørklæde op om Hovedet, som en Nathue?

Hvorledes lagde de Planer for den Tur, de næste Dag skulde paabegynde, akkurat Mage til den, de havde tilbagelagt Dagen forud, med den samme Kamp for Føden, samme Affældighed og samme Elendighed.

Mon de endnu havde Glæder, og mon de nærede Forhaabninger? Mon de i det hele taget tænkte? Og hvorfor vedblev de at leve, naar Jorden var saa nær ved, og rede til at modtage dem, fuldende deres Opløsning og afslutte deres Lidelser?....

Ved alle religiøse Fester, der fejredes i Templerne, var de nærværende.

De kom i god Tid, før de første Troende, og satte sig til Rette ved Foden af et Granitmonument, under de store, mørke Cedertræer, der beskyggede Kirkepladsen; og under hele Valfarten var der mange, som stansede foran de to.

Unge Piger med Dukkeansigter og ganske smaa Misseøjne, der kom slæbende paa deres høje Trætøfler; japanesiske Smaabørn, der saa uhyre komiske ud, i deres lange, spraglede Kjoler, og som kom i store Skarer med hverandre i Haanden, smukke, kokette Damer, med kunstig opsat Haar, der drog til Pagoden for at bede og more sig; Bønder med langt Haar ned ad Ryggen, japanske Præster og Købmænd; alle dette lille, fornøjelige Lands forskelligste Typer passerede forbi Kaka-San, der nøje betragtede dem, og Toto-San, der ikke mere kunde se dem. Man tilkastede dem altid et venligt Blik, og undertiden kom en eller anden hen for at give dem en Almisse. Der var endogsaa dem, der bukkede og nejede for de to Gamlinge, aldeles som om de hørte til det gode Selskab; men Folk kendte dem saa godt, og man er saa umaadelig høflig i Japan.

Og det hændte ogsaa, at de paa saadanne Festdage, naar Vejret var smukt, og Smerterne i deres udtærede Lemmer lod dem have lidt Ro, kunde sidde med et Smil om Læberne. Kaka-San, der blev opildnet af de muntre, leende

Stemmer, begyndte at kokettere bag sin usle Papirsvifte og paatog sig en Mine, som om hun endnu var ganske ungdommelig og interesserede sig for alt det morsomme, der var til i Verden.

Men naar det blev Aften, og Kulden og Mørket sænkede sig ned over Cedertræerne, naar pludselig en sær højtidelig Stemning bredte sig over Templet og Alleerne med de mange Krøblinge, sank det gamle Ægtepar fuldstændigt sammen. Det var, som om den anstrengende Dag havde tæret paa deres Indre; deres Rynker blev dybere, Folderne paa deres Hud større, og i deres Ansigt var der et Udtryk af den frygteligste Elendighed, og Hjerteangst for Dødens Komme.

Tusinder af Lygter blev tændt rundt om i de mørke Grene, og de Troende blev stadig liggende paa Trappetrinene foran Kirken. Der udgik en besynderlig, ubestemmelig Summen fra hele denne Menneskeskare, og den lød hen over Alléerne og de hellige Hvælvinger.

Festen fortsattes ved Lygteskin, men den var nu snarere en Ironi, end en Tilbedelse af Himlens Aander, dog var det en barnlig, velvillig, uendelig munter Fest, uden det mindste Anstrøg af Mislyd.

Men var Solen først gaaet ned, kunde al Munterheden ikke mere oplive de to menneskelige Vrag; de blev igen uhyggelige at se paa, som de sad der sammenkrøbne i en Krog, lig et Par gamle, syge, udslidte Aber, der i Smug fortærede deres fattige Maaltid, som medlidende Mennesker havde givet dem.

Var de i det Øjeblik ængstelige over noget uudgrundeligt, noget uforstaaeligt, siden deres vokslignende Ansigter havde et Udtryk af en saa frygtelig Angest?

Hvem ved, hvad der rørte sig i disse gamle Japaneseres Hoveder? Maaske intet! ....

De kæmpede udelukkende for at vedblive med at leve; de spiste med deres smaa Træpinde, og hjalp hinanden med den kærligste Omhu; de pakkede sig ind for ikke at fryse, og for at Aftenduggen ikke skulde lægge sig over deres magre Krop; de passede hinanden saa omhyggeligt de kunde, med Ønsket om at være i Live den næste Dag, for atter at paabegynde deres evindelige Tur, hvor den ene kørte af Sted med den anden....

I Kaka-Sans lille Vogn fandtes der, foruden hende selv, alle deres Husholdningssager: der var skaarede Skaale af blaat Porcelæn til deres Ris, der var ganske smaa bitte Kopper til at drikke Te af, og der var røde Papirslygter, som de tændte om Aftenen.

En Gang om Ugen blev Kaka-San omhyggelig kæmmet og friseret af sin blinde Mand. Hun kunde ikke mere løfte sine Arme saa højt, at hun kunde sætte sin høje Japaneserindefrisure, og det havde Toto-San saa lært. Følende sig frem med de skælvende Hænder kærtegnede han det stakkels gamle Hoved, og med kælne Lader lod hun ham rede sit Haar, og man kom til at tænke paa et Par Aber, der pyntede hinanden. Toto-Sans Haar var meget tyndt, og der var ikke synderligt at rede, paa den gule pergamentagtige Haarbund, der var rynket som et Vinteræble. Det lykkedes ham alligevel at danne Knuderne, som han arrangerede med japansk Smag, og hun fulgte meget interesseret hans Bevægelser med Øjnene, i en Stump Spejlglas:

„Sæt det lidt højere, Toto-San! ..... Lidt mere til venstre, ... nej, lidt mere til højre ....“

Naar han saa tilsidst havde stukket to lange Haarnaale gennem Frisuren for at gøre den fiks, paatog Kaka-San sig en Mine, som en værdig Bedstemoder, eller som en af de Silhouetter, der findes paa japanesiske Vaser.

Deres religiøse Legemsrenselse udførte de ogsaa samvittighedsfuldt, thi alle Japanere er yderst renlige.

Og naar de var færdige med den Vask, som de nu i mange Aar stadig havde foretaget, naar de havde endt det Toilette, som paa Grund af deres nær forestaaende Død blev utaknemligere for hver Dag der gik, mon de saa i det mindste følte sig oplivede af det friske kolde Vand, og mon de i en kølig Morgenstund følte lidt Velvære?

Hvilken beklagelsesværdig Elendighed!

At vaagne begge to hver Morgen mer affældige, mer forpinte og mer rystende, end den foregaaende Aften, og dog ønske at leve, at stille deres Affældighed til Skue, og paabegynde deres evindelige Køretur, med samme Langsomhed, den samme Knirken i Brædderne, den samme Vognrysten og den samme hjælpeløse Træthed. Stadig denne Vandring gennem Gader, Forstæder og Landsbyer, endogsaa langt ud paa Landet, naar det var bekendtgjort, at der var Fest i et eller andet Tempel ude i Skovene...

En Morgen, ude paa Marken just hvor to Veje krydsede hinanden kom Døden lumskeligt listende over den gamle Kaka-San.

Det var en smuk Aprilmorgen, med klart Solskin hen over de saftiggrønne Marker.

Paa Øen Kiu-Siu er Foraaret varmere og mere frugtbart end hos os, og alt var allerede i fuld Vækst i dette dejlige Land.

Paa begge Sider af Vejene var der Rismarker, hvis fløjelsbløde Grønne bølgede for Vinden og derved fik et Skær, som et Tæppe af mangefarvet Plys. Luften var fyldt med Cikadernes Summen — og de er meget højrøstede i Japan.

Ved Korsvejen laa der en halv Snes Grave i Græsset, under en Klynge store Cedertræer, og over Gravene stod firkantede Sten, eller gammeldags Bouddhafigurer der sad paa Lotusblomster, udhuggede i Granit.

Paa den anden Side af Rismarkerne saa man Skove, som til Dels lignede vore Egeskove, kun var de hist og her isprængt med store Duske af hvide og lyserøde Kameliaer, og der var tillige Bambustræer med let fint Løv. Helt ude i det

fjerne aftegnede Bjergene sig i allehaande fantastiske Former mod den dybblaa Himmel.

Det var midt i denne skønne, fredelige og løvrige Egn, at Kaka-Sans Ekvipage var standset for et længere Ophold. Bøndermænd og Koner, iført lange Klædninger af mørkeblaat Bomuldstøj med vide Ærmer, en Snes smaa medlidende Sjæle flokkedes om det fattige Køretøj, hvor den Gamle laa og vred sig i Dødskamp. Det var pludselig kommen over hende undervejs, medens Toto-San trak af Sted med hende, hen til Gudinden Kwanons Tempel, hvortil der var Valfart.

De smaa medlidende Personer, der lige saa meget af Nysgerrighed, som af Velvilje havde forsamlet sig om den Døende, fo'r omkring mellem hverandre for at hjælpe hende. Det var for største Delen Folk, der ogsaa skulde til Kwanons Festen.

Stakkels Kaka-San! Man havde forsøgt paa at sætte Liv i hende, ved at lade hende drikke Risbrændevin, man havde gnedet hende i Hjertekulen med vellugtende Urter og badet hende i Nakken med friskt Vand, fra en nærliggende Kilde.

Toto-San berørte hende lempeligt, klappede hende og kælede for hende; han var aldeles raadvild, skælvede endnu mere end ellers over alle Lemmer, og var hele Tiden i Vejen for de andre, som han ikke kunde se.

Tilsidst lod man hende synke smaa Papirskugler, hvorpaa Præster havde nedskrevet indtrængende Bønner; en tilstedeværende hjælpsom Kone havde været saa elskværdig at tage Kuglerne ud af Foret i sine egne Ærmer, for at give Kaka-San dem.

Men det var spildt Ulejlighed, thi Timen var inde, den usynlige Død var til Stede, favnede allerede den Gamle i sine sikre Arme og lod haant om alle de smaa Japaneres Bestræbelser.

En sidste meget smertefuld Krampetrækning, og Kaka-San sank fuldstændig sammen.

Med aaben Mund og slapt nedhængende Arme faldt hun ud over Kassen, ligesom en af Mester Jakels Dukker, naar Komedien er forbi.

Det var, som om Aanderne og den Afdøde selv havde valgt den lille, skyggefulde Kirkegaard til Begravelsesplads.

Der var altsaa ikke noget at betænke sig paa. Man fik fat i nogle Arbejdere, der kom forbi, og de skyndte sig at grave et Hul i Jorden. Det hele skete i største Hast, da ingen af dem vilde gaa Glip af Valfarten, og de ikke kunde lade den stakkels Afsjælede ligge der, uden at blive begravet, især da det lod til, at det vilde blive meget varmt op ad Dagen, og modbydelige Fluer allerede kredsede om Vognen.

I Løbet af en halv Time var Hullet stort nok. De tog den Døde i Skuldrene, løftede hende ud af Kassen, og satte hende ned i Jorden, i den siddende Stilling hun altid havde indtaget, medens hun var i Live; og hun lignede fuldstændig en af de hentørrede Marekatte, som Jægerne undertiden træffer paa, ved Foden af et Træ ude i Skoven.

Toto-San forsøgte paa at udføre det hele selv, men han var helt forstyrret og gik kun i Vejen for Arbejderne, der ikke tog noget Hensyn til ham, men skubbede ham fra den ene Side til den anden, han jamrede og klynkede som et lille Barn, og Taarerne løb ud af hans udslukte Øjne. Han følte efter, om hun dog i det mindste var vel friseret, nu da hun skulde fremstille sig i de evige Boliger, han vilde føle om Haarknuderne sad ordentligt, og han vilde rette paa de store Haarnaale, før de kastede Jorden til over hende....

Man hørte en let Raslen i Løvet: det var Kaka-Sans Forfædres Aander, der kom for at modtage hende ved Ankomsten til Skyggernes Land.

Da Arbejderne var færdige med at sætte hende til Rette, talte de om, at det ogsaa var bedst at kaste Husgeraadet, de smaa Kopper, Lygten og de fattige Pjalter ned til hende — de vilde endogsaa begrave Kassen, idet de paastod, at den var pestbefængt.

Men da den stakkels Toto-San mærkede, at de vilde berøve ham alt, hvad der kunde minde ham om hende, blev han helt ude af sig selv af Fortvivlelse, og grædende og udmattet lagde han sig ovenpaa Kassen, for at forsvare sin Skat.

En anden gammel Tiggerske, der ogsaa var paa Vej til Festen for at samle sig lidt Almisser sammen, havde ondt af ham, og sagde:

— Jeg skal nok vaske det altsammen i Bækken.

De Bønder, der havde forsamlet sig omkring Stedet, fortsatte nu deres Vej hen mod Gudindens Tempel og overlod de to Tiggere til sig selv.

Kun de summende Cikader holdt dem med Selskab.

I den klare, rislende Bæk vaskede den fattige Kvinde det hele omhyggeligt, ja endogsaa Kassen og Hjulene vaskede hun.

Tilsidst spredte hun Pjalterne paa Grenene i det varme Solskin, og om Aftenen var det hele tørt, pænt sammenlagt og ordnet, og Toto-San kunde atter begynde paa sin afbrudte Vandring.

Af gammel Vane spændte han sig for, men den lille Vogn, han trak, var tom. Adskilt fra hende, der havde været hans Veninde, hans Raadgiverske og hans Syn, drog hun nu afsted som et ynkeligt Vrag, uigenkaldelig ene paa Jorden lige til sin Død! Han kunde ikke længer samle sine Tanker, han famlede sig frem uden Maal, uden Haab, ud i den bælgmørke Nat....

Imedens summede Cikaderne i Løvet, Stjernerne tændtes, og medens den virkelige Nats Mørke sænkede sig over den blinde Mand, hørte man den samme Hvisken mellem Grenene, som man havde hørt om Morgenen, da de puttede Kaka-San i Jorden; det var igen Aanderne, der hviskede: „Trøst Dig kun, Toto-San, hun hviler nu ud i denne herlige Tilintetgørelse, som ogsaa vi nyder, og hvori Du snart skal deltage. Fordi hun er død, er hun nu ikke længer gammel og rystende; fordi hun er godt gemt under Træernes Rødder, er hun ikke mere ubehagelig at se paa; fordi hun nu bidrager til Jordens Frugtbarhed, er hun ikke mere vederstyggelig for sine Medmennesker. Hendes Legeme bliver lutret ved at smelte sammen med Jorden; Kaka-San vil blive forvandlet til skønne japanske Planter, — Cedergrene, — hvide, duftende Kameliaer, — fine, løvrige Bambusrør ....“

EN BRYDHAMMER

AF

JOHAN SKJOLDBORG

ILLUSTRERET AF H. DOHM

Han var Vestjyde. Han sa' „æ“ til sig selv. Og naar han bandede, sa' han „Døwlen brækk' mæ“.

Hans tykke Ansigtshud foldede sig i to dybe Furer fra hans Næsefløje til Mundvigene. Og disse to Folder laa saa faste og brune, som om de var støbt i Bronce. Om det haarde, vejrbidte Ansigt gik en Krans af Kindskæg ligesom en Fyrre-Hæk. Og hans Øjenbryn buskede sig som to Totter vissent Marehalm.

La's Hou var groet op af den vestjydske Jord, det vestjydske Sand. Han var groet inde under Havlyden og i Fygevejr. Han kunde ikke være født noget andet Sted paa Kloden — heller ikke hans Forfædre i mange Led.

Selv hans Klæder var af det stride, hjemmegjorte Stof; Ulden var vokset paa de vestjydske Klitfaar, og de grønne og brune Tavl i hans Hvergarnsvest havde samme Farvetoner som Felter af Vinterrug og Pløjeland ved Foraarstid.

La's Hou vilde Døwlen brækk' sig ikke trække det nymodens Tøj epaa hans Krop.

Men det var hans kloge, klare Blik, der

tændte Lyset over hele hans Skikkelse. Naar han løftede sit Hoved lidt paa skraa, mens han tænkte eller talte, saa' han altid langt, han egentlig skuede hen over Tanker, bag Tanker og Grunde, bag Grunde langt længere end andre. Det var det, der var i hans Blik. Ogsaa da forstod man, at La's Hou var født paa et Sted, hvor Klit ligger bag Klit og Hede og Hav saa bred og vid, paa et Sted, der giver Langsyn og Overblik.

Det var netop en af hans Hovedevner: Overblikket og det lange Syn. Derfor var han det store Handelstalent, der aldrig tabte de fjærne Maal. Han kunde se Konjunkturernes store Tidsbølger før andre, straks ane, hvad Vej det hele vilde gaa. Og han lod sig ikke rive hen eller forstyrre af nogen Smaating; han holdt det rette Perspektiv.

Han var i den store Stil. Han købte Herregaarde og stykkede ud; han udtørrede Søer; han tog Vejarbejde i Entreprise; han købte Skibe i Havstokken; han sendte Kreaturer til Hamborg; — denne Bonde, der med Nød kunde skrive sit Navn, omsatte for Millioner.

Og alle Steder, hvor han kom, baade mellem fine og grove, traadte han Døwlen brækk' sig fram i hans Hvergarnstøj, som hans Kone havde vævet.

Jeg saa ham første Gang en Høstmorgen. Det var i Hanherred. Han kom fra Himmerland. Han havde gaaet hele Natten. Han gik meget gærne. Han kunde holde ud at gaa i det utrolige. Der var ingen, der kunde forstaa det, for snart var han her og snart dér og mest til Fods. Han kunde overfare store Stykker Land i kort Tid. Han kunde orke al Ting. Nat og Dag kunde man træffe ham paa Vej og Sti; man skulde ikke tro, han nogentid sov.

Han kunde i Dagskæret komme til en enlig Gaard efter at have vandret hele Natten, komme med Dug i Skægget som et Pust ind i den klumre Sengeluft i Stuen, hvor der aldrig blev lukket op, komme med sine faste Skridt og et Humør — Døwlen brækk' mæ — saa frisk som et Morgenbad.

Han var altid velkommen hos Folk. La's Hou han var dem selv i forstørret Maal. Ham kendte de alle. Denne utrolig virksomme Mand. Den utrættelige Vandrer. I hvert Hus og hver Gaard kunde han gaa ind og blive mættet. — Den Tid kunde ogsaa nemt komme for enhver, at de kunde faa Brug for La's Hou, og han var ikke smaalig, naar det angik en Tjeneste.

Desuden var jo La's noget for sig selv. De kunde ikke maale ham op. Han strakte sig for dem helt ind i det mystiske. Han havde den her Kendskab til en mærkelig

Videnskab eller det var en hemmelig Evne han havde. Han brugte den ganske vist sjælden. Men én Gang blev der stjaalen Lærred i Kaastrup. Det havde ligget paa Bleg nede i Engene. Gud ved, hvormange Alen, men meget var der. Det var ikke til at opdage, hvem der havde taget det. Der blev i lang Tid ikke talt om andet der paa Egnen.

Saa sa' La's Hou en Morgen, han kom vandrende gennem Byen og Folk fremdeles snakkede om det stjaalne Lærred, — at de skulde se efter i Pér Hansens Rugager omtrent i Midten, men nærmest mod Øst.

Han sa' bare disse faa Ord, saa lukkede han atter sin Mund og aabnede den ikke mere om den Ting.

Det var ogsaa tilstrækkeligt.

Lærredet laa der godt nok, akkurat, hvor La's Hou havde sagt, omtrent i Midten, men nærmest mod Øst.

Men La's fortalte ikke, at han havde set Madses Kone fra Starkjær komme ængstelig listende om Natten og kaste Tyvekosterne ind i Rugen. —

Den første Gang jeg saa ham om Morgenen der i Hanherredsgaarden, vidste jeg straks, hvem han var, især, da han havde talt lidt.

Han fortalte og fortalte. Ganske i Forbigaaende bemærkede han, at han var gaaet ind og købt en Gaard, der laa ved Vejen. Han kendte alle de Folk langs Vejene og Stierne i den vide Mark, og han fulgte deres Bedrifter Aar efter Aar. Han kunde rumme urimelig meget i sit Hoved. Saa sad han og gjorde Udkast, hvordan den skulde gøre, og hvordan den skulde bære sig ad, det ene raske Rids efter det andet. Han talte om, hvordan Mørup Mose kunde udvandes og Knuds-Sø udtørres, stort og smaat imellem hinanden, som Indfaldene kom, efterhaanden, som han var gaaet frem gennem Landskabet.

Det blomstrede i hans Spor. I Tankerne forandrede han Egnens Udseende, han var vandret igennem. Der laa et helt nyt Land efter ham.

Denne Mand kunde ikke være andre end La's Hou.

Og saa lo han overlegent, rigt, og med godt Humør, Døwlen brække' mæ, og fortalte muntre Smaatræk ind imellem.

Der var en vældig Selvfølelse over ham. Han fejede alle andre til Side. Man fik ogsaa Indtryk af, at intet kunde staa for ham.

Han var en Brydhammer.

Han vidste selv, at han var ubrækkelig.

II.

En Del Aar efter kom jeg vandrende i en bakket Limfjordsegn en sén Sommereftermiddag. Jeg gik ud fra Gravhøjene oppe i Lyngen og skraaede ned ad Fjordskrænten, hvor Flintstenene hist og her blinkede i det halvvisne Græs, der var saa tyndt, at det næppe kunde dække Sandet. Nedenfor laa Stranden med brogede Smaasten med Skrabskeller og smaa, riflede Muslingeskaller i Sandet, altsammen aflejret i regelmæssige Lag, der nøje fulgte Strandens bugtede Linie ud i en Odde, der som en Segel krummede sig ud i Fjordens blaa Bølger.

Derfra vilde jeg færge over Hou Strøm, det lille Stykke til Odden paa den anden Side. Hou Strøm gaar jo dybt mellem Fjorden og Vejlen inden for.

Man havde sagt mig, at der skulde ligge et Færgehus her, og da jeg havde gaaet lidt, dukkede det frem bag Bakkerne, et lille straatækket, hvidkalket Hus med to blaamalede Vinduer paa hver Side af Døren.

Nede ved Stranden kørte en Mand frem og tilbage med en Trillebør; det var vel Færgemanden; men da jeg var tørstig, gjorde jeg mig Ærinde ind i Huset.

Konen, aldrende, var særdeles flink; men der var noget underligt stille ved hende, som om Skæbnens Finger havde rørt hende.

Jeg husker ikke, hvordan jeg kom til at spørge efter Mandens Navn.

„Det er La's Hou," svarede hun.

„La's Hou! — Er han i Familie med — — —"

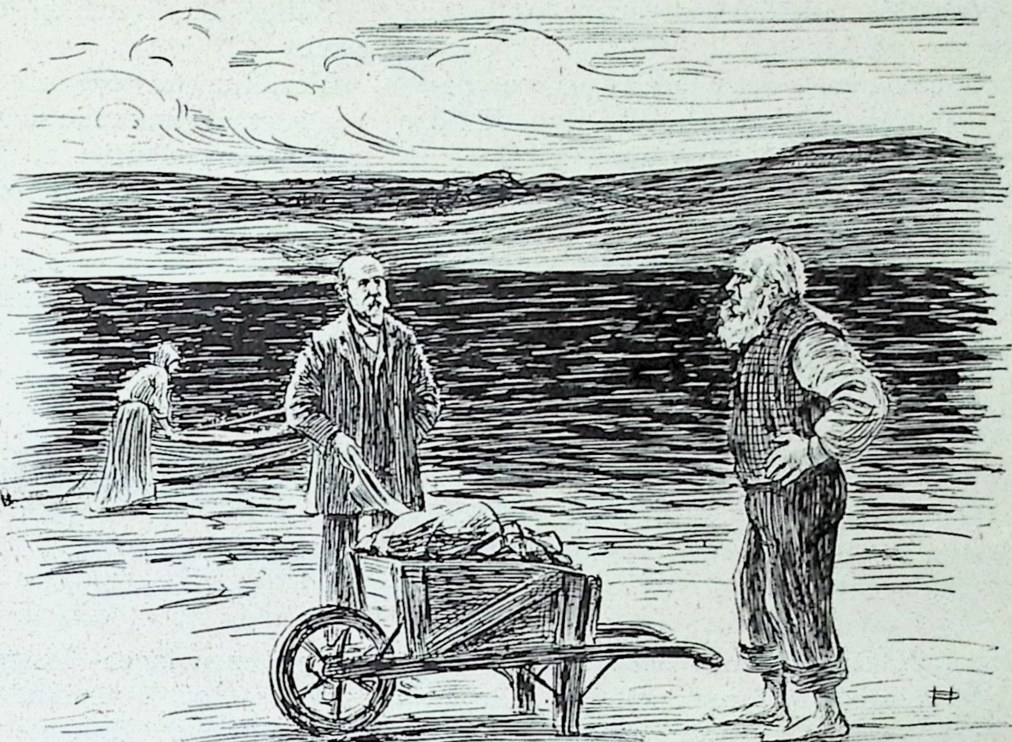
„Det er han selv!"

„Er det ham selv!"

„Ja, saamænd er det saa," svarede Konen og sukkede.

Der kom en Pavse. Jeg vidste ikke, hvordan jeg skulde klare mig dette her.

Men saa spurgte Konen: „Kendte De ham

. . . . ja, ja, tho det kan æ wal tænke, ham kendte jo alle — Mennesker."

„Han var en mærkelig Mand," sa' jeg.

„Det var han."

„Jeg synes næsten aldrig, jeg har set en Mand saa — — saa stærk!"

„Det har æ heller ett. — Men der er nøj, der er stærkere end Menneskemagt. — Har De hørt, hvordan det gik til?"

„Nej," svarede jeg spændt.

„De kender jo nok Hou Strøm, og De ved, at der ligger en Vejle her indenfor. Se, nu fik jo La's den Idé, at han vilde sætte en Dæmning over æ Strøm for at tørre æ Vejle ud."

„Javel!"

„Folk sa' nok, at det kunde han ett gøre, for det æ Strøm var for stærk, men De kendt' jo La's Hou, saadan noget irred ham bare op. Han bandte paa, han skulde nok sæt æ Dæmning, ogsaa, Døwlen brække' mæ, saadan, te den skulde blive staaende . . . . Naa, han købte no'en gamle Skuder, som var lastet med Sten og Grus og sank dem i Løbet, og der arbejded kanske 100 Mand hver Dag med at køre Sand derud fra Bankerne og Brinkerne heromkring. Ja, det var no'et storstilet no'et det.

Han fik ogsaa godt nok æ Huel lukket, og stod som en hel Karl paa æ Plads.

Men saa var det en Efteraarsnat, der kom saa møj en gewaldig Storm. Æ Vand listet sig igennem paa et bitte Sted, og saa kørte det naturligvis æ Dæmning, væk paa et Ywblik.

De fotalt, — æ saa' det jo ett, for vi boede ett her den Gang — men de fortalte, at da La's kom derud og saa, at hans Dæmning var væk og æ Strøm gik i æ Sted, som den altid havde gjort, saa sa' de, at han blev staaende oll' still' hele den Dau og æ Næt med, til Folk fik ham vat' op.

— — Se saa var La'ses Penge forbi. Og siden har vi boet i det her bitte Hus, som vi fik bygget. Han var jo allerede en gammel Mand den Gang. — Og saa tjener æ lidt ved at færge Folk over.

Nej, det er ett saa'nt aa dæm æ Strøm" — sluttede Konen og nikkede for sig selv. „Sybille har spaaet, at naar Øsløs Kirketaarn falder, aa Bro Mølle synker, aa Hou Strøm dæmmes, saa skal Verden forgaa. — Æ ved vel, te det er ett andet end no'e gammel Mundsprog, men der e tit mere i det gamle, end Folk tror."

„Hvordan tog nu La's Hou det hele?" spurgte jeg.

„Aa, han blev saa stille — saa stille. Det har han været siden. Det var li'som noget inden i ham havde sagt Stop epaa én Gang. Han siger aldrig noget. Han gaar saa rolig og stille med hans Hywlbør . . . . Naa, men De skal jo over til den anden Side, nu gaar æ ned aa gør æ Baad klar."

Dermed gik hun.

Jeg holdt mig lidt bagefter for at komme til at hilse paa den gamle, mærkede Mand.

Han trillede Sten ud paa den yderste Pynt og væltede dem i Strømmen. Det blev han ved med. Da han holdt stille med Børen, sa' jeg:

„Goddag, La's Hou!" og lettede høfligt paa Hatten.

Han saa' saa sært paa mig og svarede:

„Æ kinner dæ ett. Go o æ Vej. Æ haar traant. Æ Suel æ snaar nier!"

Jeg forstod, at han var syg paa sin Aand, at han kørte Sten i den dybe Strøm, hel meningsløst; selv i hans Vanvid ytrede hans Væsens stædige og mærkelige Energi sig.

Jeg gik stille bort.

Heller ikke Konen og jeg talte mere sammen.

Mens hun færgede mig over, satte jeg mig saaledes, at jeg kunde se ham.

Det var underligt at se, hvor utrættelig han blev ved at køre med sin Trillebør der inde paa Stranden.

Han var en mærkelig Mand, La's Hou; han var en Brydhammer.

Men han var alligevel ikke ubrækkelig.

ET STÆVNEMØDE

AF TONNY SPEICH

Maiza var 16 Aar. Vist for tyvende Gang stod hun foran Spejlet og rettede paa de viltre, brune Lokker. Der var navnlig een, der drillede. Ikke for aldrig det, vilde den blive paa sin Plads bag Øret. Nej, blot en Bevægelse, et lille Kast med Hovedet, saa var den der igen. Halvt skjulende det skælmske Øje naaede den næsten Næsetippen. Det saa fikst nok ud; men lidt koket, og — det syntes hun da selv — alt for barnagtigt. Det sidste var slemt, navnlig naar man lige var fyldt de 16. Og saa netop i Dag! — I Dag! Haanden fo'r til Lommen. — Jo, Skatten var der. Skønt hun forlængst kunde Indholdet udenad — lige til Tegnene — maatte den dog frem. „Elskede M . . . . ." stod der; rigtignok var der en Prik for meget; men det kunde være et Punktum; det skulde naturligvis have været et Udraabstegn, men han var jo Tegnelærer; saa behøvede han da ikke at være saa stiv i Tegnene. Det var næsten en Brander, men det var slet ikke Meningen; hun vilde rigtignok ikke være morsom paa sin Elskedes Bekostning.

Straks havde hun ikke rigtig kunnet tro, at Brevet var til hende. Jack var kommen stormende hjem fra Skole og havde kastet en Bog paa hendes Bord. Det var „Violin", som hun havde faaet af Faster Olga sidste Jul. Hun vilde spørge ham, hvorfra han havde den, men han var allerede ude af Døren igen.

Medens hun tankeløst bladede den igennem, fik hun fat i et Brev. Fint, haandgjort Papir, men ingen Udskrift. Da Bogen var hendes, tog hun ikke i Betænkning at aabne Brevet. Hun blev skiftevis varm og kold under Læsningen. Kunde det dog ogsaa være til hende? Det forekom hende paa een Gang saa ligefremt og saa — ja — næsten mystisk. Han talte om „vor" Kærlighed, akkurat, ligesom om han vidste — — — og det kunde han da umuligt. Han havde aldrig, aldrig spurgt, om hun elskede ham; heller ikke nu. Han lod til at være sikker i sin Sag. Bad hende blot inderligt om et Stævnemøde samme Eftermiddag. For at angive Mødestedet havde han citeret hendes Yndlingsdigt, „Murad":

„En lille Høj der ligger,
Hvor Stien bugter ind
Under Skovens grønne Hvælving.
Paa Højen staar en Lind."

Lindehøjen var netop hendes Yndlingsplads, og det vidste han naturligvis. Det var kønt af ham netop at vælge den Plads. Hun var vis paa, at han var mindst lige saa god og ædel, som den unge Adelsmand „Murad"; og saa var han saa smuk! Høj, lys og slank! Jack sagde rigtignok, at han var altfor bleg, og havde begyndende „Maane"; men Jack var ondskabsfuld! Det var netop interessant at være bleg, og „Maanen" tydede bare paa Klogskab.

Naa, hun vilde ikke tænke mere hverken paa Jacks Ondskabsfuldheder eller paa det mystiske i Brevet. Det kunde han — Hugo — med langt „u" — det lød kønnest, alt-

sammen forklare hende i Eftermiddag. Men da! Der var ikke mere end to Timer til, og hun var endnu ikke klædt om, ja, vidste ikke en Gang, hvad hun skulde tage paa. — Gud ske Lov! Fader og Moder var ikke hjemme, og Frk. Lund var hun da ogsaa bleven færdig med; hun havde vist plaget samme Frøken i Dag mere, end hun havde Lov til; men det var da ikke til at undres over. Hvem kunde vel sidde og proppe sig med Tysk og Fransk og være elskværdig oven i Købet, naar man skal til Stævnemøde, og det endda det første Stævnemøde. Til sidst havde hun været lige ved at give sig til at stortude, men var saa heldigvis kommen til at huske paa, at forgrædte Øjne og rød Næse vist ikke pyntede i Landskabet. Smuk vilde hun være! Den blegrøde Musselins var saamænd ikke for pæn. Moder var jo borte. Nej, alligevel; der var Halværmer i, og hendes Arme — ja, tynde var de, og lidt brune; men rustne Strikkepinde, som Jack kaldte dem for, det var dog vist lidt vel haardt. Forleden havde han endda simuleret Blodforgiftning, da hun havde puffet lidt ublidt til ham med Albuen. Saa vilde hun hellere tage den hvide Mulls; den klædte hende storartet og skjulte de ominøse Arme. En lille Udskæring foran havde den, men Halsen kunde virkelig godt taale at ses.

En halv Time senere var Maiza paa Vej til sit første Stævnemøde. Øjnene straalede, de hvide Tænder skinnede om Kap med den prikkede Mulls Kjole, den drilske Haarlok holdt sig mærkværdig nok pænt bag Øret.

Mon han vilde synes om hende saadan? Mon han var sikker paa, at hun vilde komme? Mon han vilde — kysse hende? Ja, der var saa mange „monner", at Vejen ikke syntes hende halvt saa lang som ellers. Hendes Hjerte stod næsten stille. Der var Højen, og — ja, der stod han. Nu saa han hende. Hun syntes næsten, der gik lige som en Sky over hans Ansigt. Kom hun for sent? Eller var det mon — rent uvilkaarligt førte hun Haanden til Haaret; jo, ganske rigtigt! Nu havde den lille Gavtyv af en Krølle igen revet sig løs. Ærgerligt ogsaa, hun var vis paa, at han sværmede for glatstrøget Haar, rimeligvis Cleofrisure med glat Skilning. Det skulde prøves den Dag i Morgen. Hun var lige ved at neje som en Skolepige; han saa saa underlig fremmed paa hende; saa tog hun Mod til sig og rakte ham Haanden. „God Dag, Frøken Amalie," sagde han og bukkede; lidt overlegent, syntes hun. „Amalie!" Hvor hun hadede det Navn! Hun var aldrig bleven kaldt andet end Maiza og vilde heller ikke kaldes andet. Det skulde han nok faa at vide, naar først — — — — —. Det var ogsaa Jacks Skyld. En Gang i Vinter havde han af lumpen, lav Hævnsyge præsenteret hende som „min Søster Amalie", bare fordi hun ikke vilde skrive hans Stil for ham. Han skulde nok faa det betalt. — Men hvordan var det dog, han, Hugo, stod? Lige som om han spejdede efter nogen. Var han mon bange for at blive overrasket? Her kom saamænd ingen. Lindehøjen var det fredeligste Sted under Solen. Hun kiggede lidt, halvt nysgerrigt, op paa ham under den bredskyggede Florentinerhat. Han rømmede sig. Ingen sagde noget. — Var det at være til Stævnemøde. Det var jo rigtig gemytligt. Hun satte sig og blev i det samme rød ved Tanken om, at han muligvis vilde sætte sig ved Siden af hende og — maaske — lægge Armen om Livet paa hende. Men der skete intet af den Slags. Og hun, som havde tænkt sig, at han vilde fare hende i Møde, knuge og kysse hende, ti, ja hundrede Gange. Hun havde bestemt sig til at være lidt kold, for det havde hun hørt var det klogeste, og nu fik hun slet ikke Brug for sin Koldsindighed. Stod hendes Elskede ikke der ganske rolig og tændte sig en Cigaret, som om han ikke anede, hvad hun ventede af ham. Han saa paa sit Ur; lidt ængsteligt, syntes hun. Saa rømmede han sig igen. Og nu — ja, nu kom det; det var hun vis paa. Hun vendte Hovedet bort; ikke for aldrig det vilde hun se paa ham i det afgørende Øjeblik; det var ogsaa Synd. Han var vist rædsom forlegen; men det elskede hun ham blot saa meget desto højere for. Det skulde hun nok altsammen sige ham — — bagefter.

„Sig mig, Frøken Amalie," — — hvor det lød blødt og kønt; mon hun ikke alligevel skulde lade ham kalde sig Amalie? „Sig mig," gentog han, „De skulde vel ikke vide, — jeg mener, — De ved naturligvis, at — om — —." Hvor han dog stammede! Skulde hun hjælpe ham? „Frøken Minnie er vel ikke syg?" brast det saa pludselig

ud af ham. Det gav et Ryk i Maiza; i eet Sæt var hun oppe. Hver Draabe Blod var vegen fra hendes Ansigt. Tankerne faldt næsten over hverandre i hendes Hoved. Alt blev hende klart. Hvor hun havde været dum. Frøken Minnie! Ja, naturligvis! Der var jo ogsaa den overflødige Prik, som jo altsaa slet ikke var overflødig. M . . . . .! Ja, det var jo lige til, ikke til at tage fejl af. Mon han havde forstaaet —? Ved Tanken herom vendte Blodet tilbage til hendes Kinder med fornyet Styrke. Hun kastede Hovedet tilbage og satte Næsen til Vejrs. Pludselig følte hun sig ham langt overlegen. Han stod endnu forlegen og stak nervøst i Jorden med sin Stok, nej, han havde sikkert ikke opdaget noget. Saa saa hun haanligt paa ham. „Frøken Minnie? Kandidaten mener maaske min Lærerinde, Frøken Lund?“ „Ja, — jo, Frøken Lund — ja, naturigvis — jeg — vi kender hinanden ret godt, saa — — — — „Bevares, Kandidaten skylder virkelig ikke mig nogen Forklaring. Forresten kan jeg trøste Dem med, at Frøken Lund befinder sig i bedste Velgaaende. Hun ligger vist i Hængekøjen med en fransk Roman.

Et lidt overlegent Nik, en Knejsen med Nakken og væk var Maiza.

Paa Vejen hjem var hun „edderspændt“, som Jack vilde have udtrykt sig. At tænke sig, at hun havde været lige paa Nippet til at gøre sig til Grin; men heldigvis var han da for dum til at forstaa det; og var han egentlig pæn? Naar hun rigtig tænkte over det, havde han nu aldrig rigtig været efter hendes Smag. Alt for stiv og kedelig. Og saa Lærer! Nej Tak! Hun var kureret.

Naar hun kom hjem, vilde hun lægge Brevet i en ny Konvolut og lægge det og Bogen op paa Frøken Lunds Værelse. Hun maatte saamænd gerne have det. Værsgod. Hvis det kunde interessere hende. At Frøken Lund gad! Hun var dog virkelig en køn Pige. Var det forresten ikke lidt tarveligt, at laane andre Folks Bøger ud og saa oven i Købet ikke sige til „Genstanden“, hvis Bogen var; det var i alle Tilfælde uforsigtigt og kunde let føre Ubehageligheder med sig. En Gang ved Lejlighed skulde Frøkenen nok faa „Tak for sidst“.

Der laa hun i Hængekøjen. Maiza var naaet hjem. Med et halvt medlidende, halvt haanligt Blik til Frøken Lund løb hun op ad Trappen, ind i Dagligstuen, hvor Jack sad fordybet i en Bog. „Uha! Jack,“ sagde hun halvt leende, „hvor det maa være fælt at være saa klog som din Tegnelærer; han har jo snart „Maane“ over hele Hovedet.“ Og medens Jack afværgende stoppede Fingrene i Ørerne, dansede Maiza hen til Spejlet og trak demonstrativt tre, fire Smaakrøller frem. Hvor gyldent de skinnede, naar en Solstraale traf dem! Og hun lo nok saa fornøjet til sit eget Spejlbillede.

Clara Viebig.

ROSENKRANDSJOMFRUEN

AF

CLARA VIEBIG

OVERSAT AF VIBEKE SALICATH

TEGNING AF S. JÜRGENSEN

Der ligger Taage over Landsbyen. Noget uigennemtrængeligt med sorte, tunge Vinger dvæler paa de lave Straatage, lister rundt i Byen, kigger ind af de lave Vinduer, banker paa Skodderne og rører ved den lille Klokke i Kirketaarnet, saa den giver Lyd. Det taler ud af Folks gule Ansigter, ses af deres dybtliggende Øjne, banker og stikker i deres Tindinger, og det spænder Ben for Menneskene, saa de falder matte om som Fluer.

Døden er i Landsbyen.

Det er Typhus, der raser.

Den kom om Natten og anfaldt Manden, der tumlede fra Beværtningen til sit Hjem gennem den hvide Taage, der fra de vaade Enge drev ind i Gaderne. I ni Dage rasede Sygdommen i Blodet, Pulsen bankede, og Læberne var sorteblaa og tørre — saa var det forbi. Saa krøb Konen ned i Sengen, som endnu var varm fra den døde, og trak i overtroisk Rædsel den rød-

blaa Dyne op over Ørene. Et Par Dage efter var det ude med hende. Paa Kirkegaarden midt i Landsbyen kastedes der ved Siden af den friske Grav en endnu friskere.

Folkene med de vejrbidte Træk blev som grebne af Rædsel. Le og Segl hvilede, Skænkestuen var fuldere end tilforn — Høsten maatte vente! Man sad og diskuterede den forfærdelige Sygdom og hældte Brændevin i de tørre Halse, hidsede sig op, larmede og slog med knyttede Næver i Bordet.

Luften var trykkende. Paa Markerne laa Kornet slaaet af Regnen, paa Flisegulvet i Kirken laa Kvinderne i Dødsensangest, hylede i Kor og slog sig for Brystet. I den iskolde halvmørke Kirke bølgede Røgelseskyer og Os af de hellige Kerter; de malede Helgener paa Væggene saaes som gennem et tykt Slør. Udenfor var der hedt som i en Bagerovn, indenfor koldt som i en Kælder — udenfor var Døden, men indenfor det evige Liv. Og unge og gamle kølede de brændende Kinder og laa paa Knæ, indtil de fik Kuldegysninger op og ned af Ryggen.

Ved Enden af Landsbyen, der hvor Vejen drejer ind over Engene, ligger Ende-Langes Hus. Gaar man bag om de halvt forfaldne Skure, ser man henover en Pøl med grøn slimet Andemad og videre hen over den yppige, sumpede Græsflade, mellem hvis saftige Grønne rugende Snoge velbehageligt ringler sig i det drivhusvarme Skjul. Bagved rejser Fyrreskovens sorteblaa Væg sig.

Ende-Lange Bonden er velhavende, fordi han har giftet sig med en rig Bondekone. Han er en smuk ung Mand; hun er mager og knoklet og holder sin Mand meget knapt. „Man ved nok hvorfor," siger Folk.

Ende-Lange Bonden blæser hende et Stykke og arbejder i Gaard og i Stalde — men nu mærker man ikke noget til det. I Stien grynter Svinene og støder rasende de børstebesatte Tryner mod Trugets Klap, og Køerne brøler i Stalden; de undrer sig over, at deres lystige Herre ikke kommer. Men der kommer heller ingen andre, og det er dog Fodringstid, thi Klokken ringer tolv paa Kirketaarnet. I Dag er de bleven glemt — for første Gang!

Inde i den kvalme Stue ligger Ende-Lange Bonden for Døden.

Præsten har lige forladt Huset med den frygtsomt blinkende Kordreng foran sig. Den Døende har faaet Sakramentet, nu kan den arme Sjæl fare bort. Men den er endnu ikke faret bort. Stolaen er forlængst forsvunden om Hjørnet, Røgelseluften forduftet i det lavtloftede Værelse, og den kloge Kone Madam Neubert har allerede taget Hovedpuden bort fra den Syge, alt er rede — men stadig, stadig døer han ikke.

Tiden falder de ventende lang.

Bondens gamle Moder, der gaar i Barndom, sidder ved Vinduet og nikker fjollet frem for sig.

I Skyggen henne ved Sengen staar Bondekonen med Armene korslagt over Brystet; allerede i 3 Dage har hun havt sort, raslende Sørgekjole paa.

Midt i Stuen bag ved den kloge Kone, der opmærksom vogter paa den syges Ansigt, knæler Rosenkrandsjomfruerne — tolv i Tal. Allerede igaar laa de paa Knæ herinde, og nu er de her igen idag. De beder og beder.

„Fader vor, Du, som er i Himlen — — —"

„Vær hilset, Maria, Du benaadede!"

„Herren er med Dig — — —"

„Fadervor", „vær hilset, Maria" — — — Kugle

efter Kugle glider paa Rosenkrandsen; Læberne laller søvnigt Bønnerne frem.

Det surrer og summer med Fluer, der klæber sig som sorte Kager til Loftet og sværmer om den syge; de klæber sig fast til hans svedige Haar, til de tærnede Sengklæder og de voksgule Hænder, der i Dødsangesten fingererer ved Tæppet. Ingen jager de summende Plageaander bort — hvorfor ogsaa? Han føler jo dog ikke mere noget.

Og med deres tynde Ben kryber Fluerne op og ned over hans halvtbrustne Øjne, hen over de tørre Læber — nu stønner han; den kloge Kone bøjer sig ned over Sengen.

— — —

„Endnu ikke!" sukker hun lidt efter. „Han har svært ved at dø! — Det er mærkværdigt," vedbliver hun og ryster paa Hovedet, „her er dog de tolv dydigste Jomfruer fra Byen, ingen af dem er der noget ondt at sige paa. — Jesus Maria Joseph! Bed, Børn, bed flittigt, saa at der kan blive løst op for hans arme Sjæl!"

Kuglerne glider atter mellem Fingrene, Hovederne sænkes, og Læberne mumler endnu ivrigere.

De er sig alle deres Opgave bevidst, de er jo Landsbyens tolv dydigste Jomfruer, rene paa Sjæl og Legem. De er Menighedens Stolthed, de bar Mariafanen ved den sidste Procession og smykkede det hellige Alter, de knæler forrest ved Messen, og hvor et Menneske ligger for Døden, der bliver de tilkaldte. Paa deres rene Bønners Vinger svinger Sjælen sig fri og let til Himlen.

Kun ikke denne Sjæl her.

Ende-Lange Konens Blik hvilede mørkt paa de bedende. Det borede sig formelig ind i den blonde Piges Ansigt, hendes, der knælede i den forreste Række: Maria Leuack, kun en Husmandsdatter, men den smukkeste og den frommeste af Rosenkrandsjomfruerne. Hvor var hun dog bleg nu!

Bondekonen strækker sin knoklede Haand ud, som vil hun rive den blonde Pige bort.

Du Dronning blandt Jomfruer!

Du helligste Rosenkrands-Dronning!

„Vær lovet — —!"

Hendes Haand falder atter ned og hænger slap mellem Kjolens Folder. Men hun beholder det mørke, truende Blik. Det farer stikkende hid og did fra Sengen med den Syge til det unge, blonde Pigeansigt.

Hvis Ende-Lange Konen havde villet tale! Men hun forblev tavs; først efter lang Tids Forløb lød hendes ensformige, haarde Stemme:

„Der fortælles en gammel Historie — jeg vèd ikke, om den er sand. Hvis der imellem Rosenkrandsjomfruerne findes èn, der ikke længere er ren paa Sjæl og Legem, saa kan den syge ikke dø! Hun holder hans Sjæl tilbage ved sin Løgn — gid alle Helvedes Straffe maa komme over Bedragersken! Hun skal være evig fordømt —! Hun skal brænde evigt i Skærsilden." Hun tav atter og kneb Læberne sammen.

Ilsomt glider Fingrene frem og tilbage paa Rosenkrandsene — „sum, surr, surr ss . . . ." — Stuens eneste Vindu er lukket, Døren med. Luften er saa tyk, at den kan skæres, fyldt med Smitstof som den er. En lammende Mathed kryber ud fra alle Kroge. Den Syges Stønnen henne i Sengen bliver stærkere, han vender Øjnene, Næsen træder skarpere frem, og Hagen synker ind.

„Kom nu, kom her hen — nu dør han!" sagde Madam Neubert.

„Han kan ikke," sagde Bondekonen og rørte sig ikke. Da — lyder der pludseligt et Skrig! Den blonde Maria i forreste Række lader Rosenkrandsen falde raslende paa Gulvet. Med forstyrret Blik ser hun sig om, fægter vildt med Armene i Luften, springer op men styrter straks næsegrus om, idet hun slaar Panden mod Sengekanten.

Almindelig Tummel.

Som en Skare forskræmte Gæs trykker Pigerne sig sammen. Der hengaar et Par Sekunder.

Endelig samler de nærmeste Pigebarnet op; de tager hende under Armene, tvinger hende op og slæber hende til Døren. Den besvimede Piges Hoved hviler tungt ned mod Skulderen, alle kan se Blegheden paa hendes bløde Træk og den perlende Sved paa Panden.

Ingen giver Agt paa den Døende.

Endnu en Gang kaldt tillive ved Støjen slaar han Øjnene op, men uden at se, og løfter de knyttede Hænder, mens hans Læber forsøger en sidste uartikuleret Stønnen:

„Ma—ri—!"

„Stille!" siger Bondekonen og lægger sin iskolde Haand paa hans bævende Mund.

Endnu en Trækning — — — Døren lukker sig efter den blonde Piges vaklende Skikkelse — Bonden lever ikke mere. Hans Hustrus Finger trykker de brustne Øjne til.

* * *

Ved Ende-Lange Bondens Begravelse græd hans Hustru ikke. Hun var en stærk Kvinde.

Med Læberne fast sammenpressede og med Bønnebogen, der var indsvøbt i det hvide, broderede Lommetørklæde, trykket mod sit Hjerte gik hun med afmaalte Skridt med nye knirkende Lædersko efter Baaren. Uden at bevæge saa meget som Øjenvipperne hørte hun Jorden falde paa Kisten. Med tunge Trin vandrede hun atter langsomt hjemad, og mens Venner og Bekendte gjorde den Afdøde den sidste Ære ved Øl, Snaps, Steg og Kager inde i Huset, gik hun ud i Stalden og fodrede sit Kvæg.

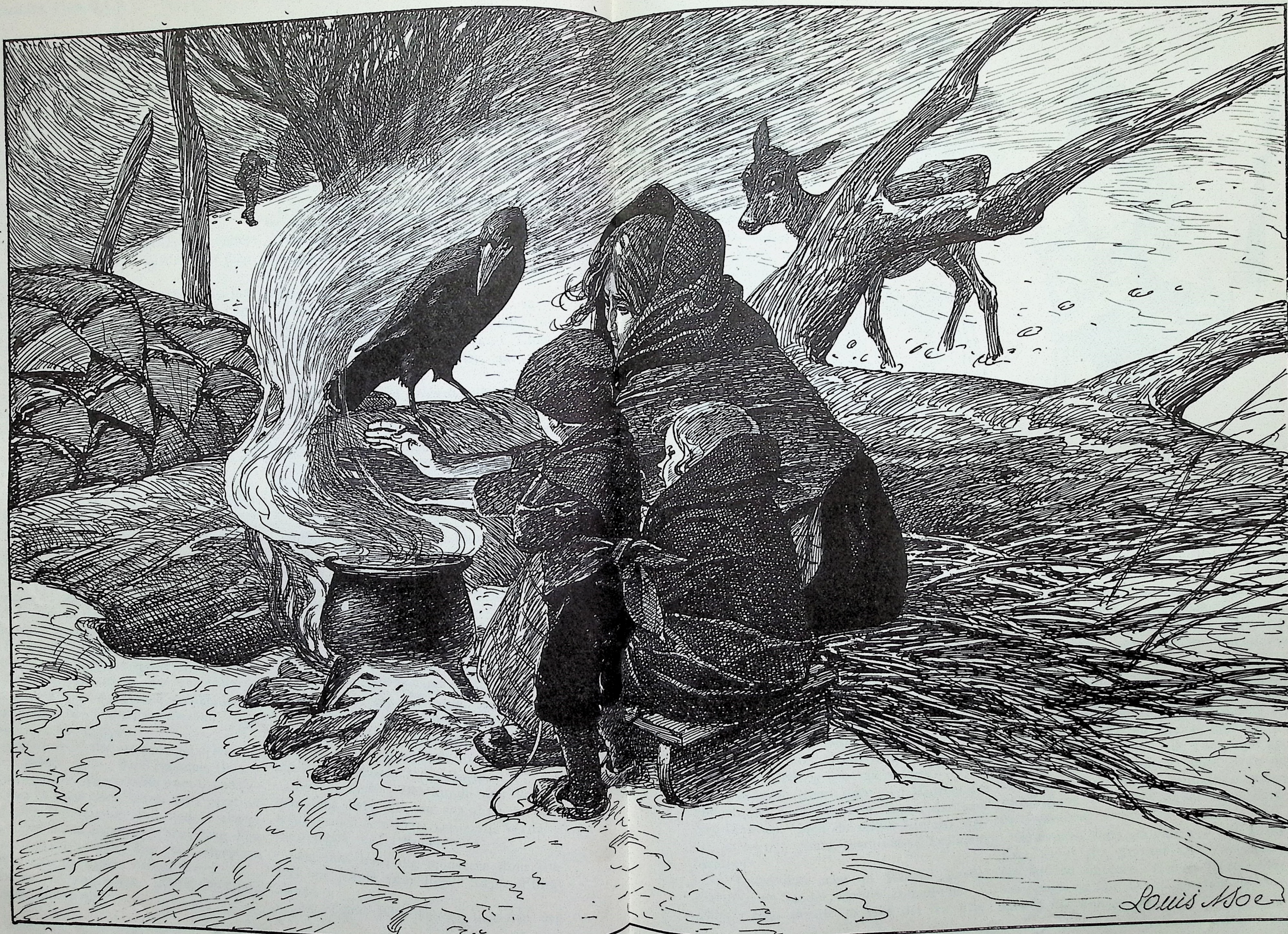
Hun kastede et Blik om bag det halvt forfaldne Skur: dèr grønnedes Græsset, og dèr blaanede Skoven i det Fjærne. Hun tænkte paa sin Mand — paa Ende-Lange Bonden. Men der kom ingen Taare i hendes Øjne.

Hun havde mistet ham for længe, længe siden.

Tegning af Sophus Jürgensen

HVOR HAV OG LAND MØDES

Tegning af *Louis Moe*

VINTER

Tegning af *Rs. Christiansen.*

En Bryllupsrejse fra Jylland til København for 100 Aar siden.

I. Afrejse fra Hjemmet.

Tegning af *Louis Moe.*

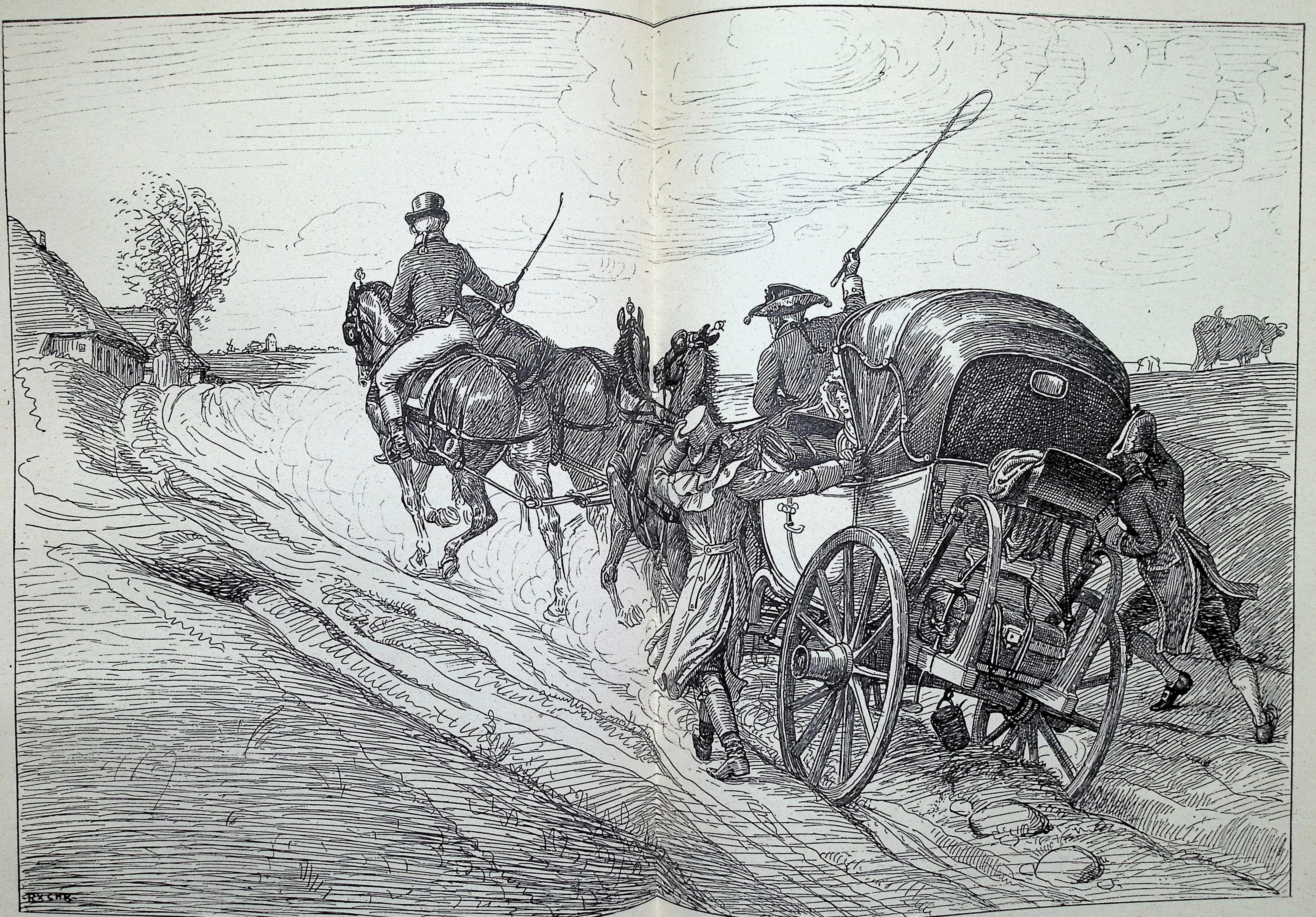
Alfen·og·de·forlibte·Ugler

Tegning af *Sophus Jürgensen.*

Kgl. Skuespillerinde Fru Emma Thomsen i sit Hjem.

(Tegnet efter Naturen).

Tegning af *Rasmus Christiansen.*

En Bryllupsrejse fra Jylland til København for 100 Aar siden.

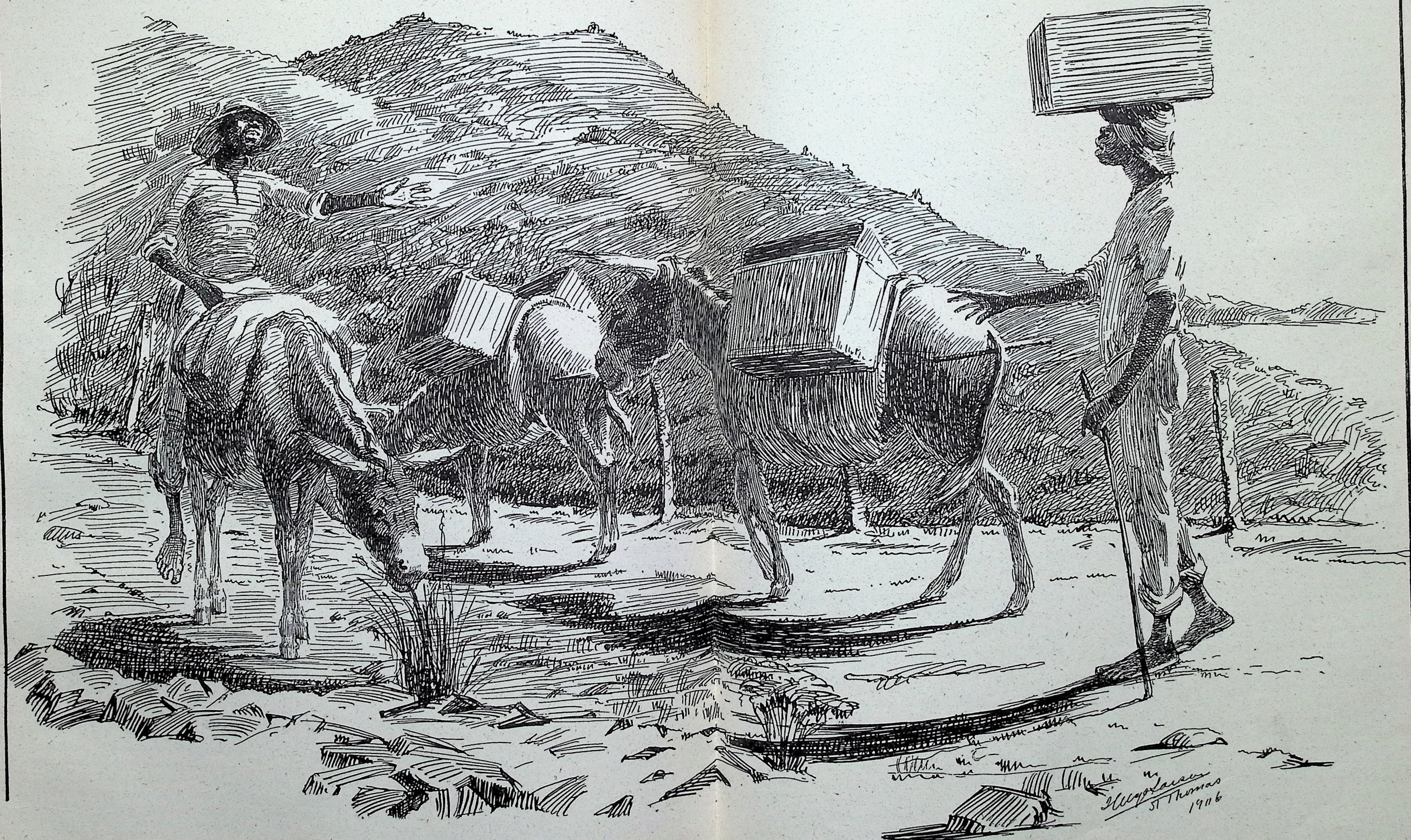
II. Besværlige Veje.

Tegning af *Rasmus Christiansen.*

En Bryllupsrejse for 100 Aar siden.

III. Med Smakken fra Aarhus til Kallundborg. — Udkig efter engelske Kapere.

Tegning af *Hugo Larsen.*

Landevejsbillede fra St. Thomas.

Tegning af *Rs. Christiansen.*

En Bryllupsrejse for 100 Aar siden.

IV. Med Ekstrapost fra Kallundborg. — Ankomst til en Kro paa Vejen til København.

Tegning af Rs. Christiansen.

En Bryllupsrejse for 100 Aar siden.

V. Med Ekstrapost fra Kallundborg til København. — Et Uheld undervejs.

Tegning af *Louis Moe*

HØST

Tegning af *Rs. Christiansen.*

En Bryllupsrejse for 100 Aar siden.

VI. Ankomst til København gennem Vesterport.